Huan Xasāsti’ testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo

New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez

(MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo

New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez (MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49

Contents

SAN MATEO 1
SAN MARCOS 69
SAN LUCAS 111
SAN JUAN 176
LOS HECHOS 227
ROMANOS 284
1 CORINTIOS 311
2 CORINTIOS 338
GÁLATAS 356
EFESIOS 366
FILIPENSES 376
COLOSENSES 383
1 TESALONICENSES 389
2 TESALONICENSES 395
1 TIMOTEO 399
2 TIMOTEO 406
TITO 411
FILEMÓN 414
HEBREOS 416
SANTIAGO 437
1 PEDRO 444
2 PEDRO 452
1 JUAN 457
2 JUAN 464
3 JUAN 465
JUDAS 466
APOCALIPSIS 469

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Mateo

Ixnapapna' Jesucristo
Lc. 3.23-38
1 Huā'mā' lista ū'tza' ixnapapna' Jesucristo lā' xla' ixtā'nat David lā' nā
Abraham.
2 Lā' Abraham ixtāta' Isaac ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Jacob lā' ū'tza'
ixtāta'ca'n Judá lā' ixtā'timīn. 3 Lā' Judá ixtāta'ca'n Fares lā' Zara ixuanī't
lā' ixtzī'tca'n ixuanican Tamar. Lā' Fares ixtāta' Esrom ixuanī't lā' ū'tza'
ixtāta' Aram. 4 Lā' Aram ixtāta' Aminadab ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Naasón
a'ntī ixtāta' Salmón. 5 Lā' Salmón ixtāta' Booz ixuanī't lā' ixtzī't Booz ū'tza'
Rahab. Lā' Booz ixtāta' Obed ixuanī't lā' ixtzī't Obed ixuanican Rut. Lā'
Obed ixtāta' Isaí ixuanī't. 6 Lā' Isaí ixtāta' huan rey David ixuanī't. Lā'
huan rey David lā' huan puscāt a'ntī pū'la ixpuscāt Urías ixuanī't, xlaca'n
xanatātana' Salomón ixtahuanī't.
7 Lā' Salomón ixtāta' Roboam ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Abías a'ntī ixtāta'
Asa. 8 Lā' Asa ixtāta' Josafat ixuanī't lā' Josafat ixtāta' Joram lā' ū'tza'
ixtāta' Uzías. 9 Lā' Uzías ixtāta' Jotam ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Acaz lā' ū'tza'
ixtāta' Ezequías. 10 Lā' Ezequías ixtāta' Manasés ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta'
Amón a'ntī ixtāta' Josías. 11 Lā' Josías ixtāta'ca'n Jeconías lā' ixtā'timīn
ixuanī't lā' a'xni'ca' ixcāchī'canī't lā' cālē'nca huan israelitas nac ti'ya't
a'nlhā huanican Babilonia.
12 Lā' a'xni'ca' cālē'ncanī'ttza' a'xni'ca' Jeconías ixka'lhī ixcaman Salatiel
lā' ū'tza' ixtāta' Zorobabel ixuanī't. 13 Lā' Zorobabel ixtāta' Abiud ixuanī't
lā' ū'tza' ixtāta' Eliaquim a'ntī ixtāta' Azor. 14 Lā' Azor ixtāta' Sadoc
ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aquim a'ntī ixtāta' Eliud. 15 Lā' Eliud ixtāta'
Eleazar ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Matán a'ntī ixtāta' Jacob. 16 Lā' Jacob
ixtāta' ixuanī't huan José a'ntī ixkōlu' huan María. Lā' María, xla' ixtzī't
Jesús ixuanī't, ū'tza' a'ntī huanican huan Cristo.
17 Lā' chuntza' ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' Abraham a'xni'ca'
tahuī'lh David. Lā' ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' David a'xni'ca'
ixcālē'ncanī't israelitas nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Babilonia. Lā'
ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' huampala a'xni'ca' lacatuncuī'lh Cristo.

A'xni'ca' lacatuncuī'lh Jesucristo
Lc. 2.1-7
18 Lā' a'xni'ca' tahuī'lh Jesucristo, chuntza' pātle'kelh. Ixtzī't ixuanican
María lā' xla' ixtalacāxlanī'ttza' para natā'tapūchahua huan José. Lā'
a'xni'ca' tūna'j ixtalātā'tahui'la a'xni'ca' María ixcamalanī'ttza' lā' por
ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. 19 Lā' a'xni'ca' José ca'tzīlh que
María ixcamalanī't, xla' ixmakxtekcu'tun. Pero como tzeyā chi'xcu'
ixuanī't, tū' ixmālacapū'cu'tun na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't como tū'
ixmāmāxanī'cu'tun. Xmān tzē'k ixmakxtekcu'tun. 20 Lā' a'xni'ca' José
ixpāstacmā' a'nchī nalīlacāxtlahua, a'xni'ca' lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh
kalhatin ángel a'ntī macamilh huan Māpa'ksīni' Dios lā' xla' huanilh:
—José, hui'x a'ntī ī'xū'yātā'nat David, tū' catilīmā'xa'na'
natā'tapūchahua'ya' huan María como ka'lhīni'lh por ixpālacata huan
Espíritu Santo. 21 Naka'lhī ixcaman xachi'xcu' lā' nahui'lī'ni'ya'

ixtacuīni' Jesús. Chuntza' namāpācuhuī'can como xla' nacāmāpūtaxtū
ixtachi'xcuhuī't —huanilh huan ángel.
22 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū hualh huan
Māpa'ksīni' Dios por ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza' tzo'kli:

23 Huan tzu'ma'jāt naka'lhīni'n lā' naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuīcan
Emanuel,

lā' huā'mā' tacuīni' huanicu'tun: Dios quincātā'lahui'lani'.
24 Lā' a'xni'ca' lakahualh José, tlahualh ixlīhuāk a'ntū māpa'ksīlh huan
ixángel huan Māpa'ksīni' lā' tā'tapūchahualh María. 25 Pero tū' xa'malh
hasta a'xni'ca' xla' tahuī'lh ī'ska'ta' ixlīmaksāsti'. Lā' hui'līni'lh ixtacuīni'
Jesús.

2

A'xni'ca' tamilh huan magosnu'

1 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea
a'xni'ca' Jesús lacatuncuīlh a'ntza'. Lacatuncuīlh huan nac cā'lacchicni'
a'nlhā huanican Belén. Lā' tachā'lh magosnu' huan nac xcānsipej
a'nlhā huanican Jerusalén lā' xlaca'n tamincha' na ixtankēn 2 lā'
takalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū huī' huan ixreyca'n israelitas a'ntīn tahuī'lhtza'? Quina'n
iclaktzī'nī'tauj lakatin sta'cu na ixtankēn. Lā' ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni'
palh tahuī'lhtza'. Lā' ū'tza' iclīmiujtza' huā'tzā' para na'icmācā'tanīyāuj.
3 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan rey Herodes
lej ixpāta'lamā' lā' nā chuntza' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Jerusalén
nā ixcāpāta'lamā'. 4 Lā' huan rey cāmāta'satīnīni'lh lā' cāmākēstokli
ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' sacerdotes israelitas lā' a'ntī tamāsu'yulh
huan ley. Lā' cākalhasqui'nīca lhachū natahui'la huan Cristo 5 lā'
takalhtīni'lh:

—Natahui'la nac Belén xala' nac estado de Judea. Chuntza' tzo'kli huan
a'cta'sana':

6 Lā' Belén xala' huan ti'ya't a'nlhā huanican Judá, a'yuj lej xati'na'j na
ixlaclhni'ca'n huan municipios nac huā'mā' ti'ya't, pero līhua'ca'
tasqui'nī como nalacatuncuīyācha' a'ntza' kalhatin māpa'ksīni'.

Lā' xla' nacāmaktaka'lha quintachi'xcuhuī't a'ntī cāhuanican israelitas.
7 Lā' Herodes lakatzē'k cāmāta'satīnīni'lh huan magosnu' lā'
cākalhasqui'nīlh lhānīn tasu'yulh huan sta'cu lā' tūyā chi'chini' lā' tūyā
mālhcuyu'. 8 Lā' cāmacā'lh nac Belén lā' cāhuanilh:

—Capinchipitit lā' nalīhui'lī'yā'tit naputzayā'tit huan ska'ta'. Lā'
a'xni'ca' nakaksā'tit, naquilāmāca'tzīnīyāuj para que quit nā tzē na'ica'n
na'icmācā'tanī —chuntza' cāhuanilh Herodes.
9 Lā' a'xni'ca' cātā'chihuīna'nkō'lh huan rey, ta'a'lh huan magosnu'. Lā'
huan sta'cu a'ntū ixtalaktzī'nī't ixtankēn, ū'tza' cāpū'lani'lh lā' cāmāsu'ni'lh
huan tej hasta lhā tāyalh tālhmā'n a'nlhā ixuī' huan ska'ta'.
10 Lā' a'xni'ca' huan magosnu' talaktzī'lh a'nchī tāyalh huan sta'cu,
lej tapāxuhualh xlaca'n. 11 Lā' a'xni'ca' tatanūlh huan nac chic, ta-
laktzī'lh huan ska'ta' lā' María a'ntī ixtzī't. Lā' tatatzokostani'lh lā'
tataquilhpūtani'lh lā' tamācā'tanīlh huan ska'ta'. Lā' tamakxcutli huan
a'ntū ixtalē'ni' lā' ta'a'ksajli oro lā' pūm lā' perfume a'ntū huanican
mirra. 12 Lā' ā'calīstān tataspi'tchokolh por ā'kantin tej como ixta-
lakahuāna'nī't lā' chuntza' cālīmāca'tzīnīca que tū' catatētaxtulh a'ntza' na
ixchic Herodes.

A'xni'ca' tatzā'lalh nac Egipto

13 A'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan magosnu', José lakahuāna'lh lā'
tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntū macamilh huan Māpa'ksīni' Dios. Lā'
huan ángel huanilh:

—Catāqui'. Cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't lā' catzā'la'tit nac huan
país a'nlhā huanican Egipto. A'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca'
na'icmāca'tzīnīyāni' porque huan Herodes, xla' naputza huan ska'ta'
como maknīcu'tun.

14 Lā' José tāquī'lh a'xni'ca' tzī'sacus ixuanī't lā' a'lh. Cālē'lh huan ska'ta'
lā' ixtzī't. Ta'a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto. 15 A'ntza'
tatachokolh hasta a'xni'ca' nīlh huan Herodes. Huā'mā' pātle'kelh para
natlōkentaxtū a'ntū huan Māpa'ksīni' Dios ixuanī't por ixpālacata huan
a'cta'sana'. Chuntza' hualh: "Ixuī' nac Egipto qui'O'kxa' lā' icmāta'sīlh".

Herodes ixcāmāmaknīnīni'n huan camana'

16 Lā' a'xni'ca' Herodes ca'tzīlh palh ixta'a'kxokonī't huan magosnu',
xla' lej a'kchā'lh. Lā' māpa'ksīni'lh que cacāmaknīca huan lakska'tā'n
a'ntī xachi'xcu'. Cāmāmaknīnīni'lh ixlīhuākca'n huan camana' xachi'xcu'
xalanī'n nac Belén lā' ixlīka'tla' huan cālacchicni'. Cāmāmaknīnīni'lh
ixlīhuākca'n a'ntīn tūna'j ixtaka'lhī lakatu' cā'ta. Chuntza' māpa'ksīlh como
ixtlahuanī'ttza' hua'chi lakatu' cā'ta desde a'xni'ca' ixlacatuncuīnī't huan
ska'ta' chu a'nchī tahualh huan magosnu'. 17 Chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū
tzo'kli huan a'cta'sana' a'ntī ixuanican Jeremías. Chuntza' tzo'kli:

18 Kaxmatcan a'nchī calhuancan huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican
Ramá lā' lej ta'sacan.
Raquel ū'tza' a'ntī calhuamā' ixpālacata ixcamana'.
Lā' tūla māko'xamixīcan como ixtanīnī'ttza'.
Chuntza' tzo'kli.

19 Pero a'xni'ca' ixnīnī'ttza' huan Herodes, José lakahuāna'mpā a'nlhā
ixuī' nac Egipto. Lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan
Māpa'ksīni' Dios lā' huanilh:

20 —Catāqui' lā' cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't. Lā' cataspi'ttit huan
nac ti'ya't a'nlhā huanican Israel porque tanīlhtza' xlaca'n a'ntī ixta-
maknīcu'tun huan ska'ta' —hualh huan ángel.

21 Lā' José tāquī'lh lā' a'lh lā' cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzī't hasta
nac Israel. 22 Pero Arquelao a'ntī ixlaktapalh ixtāta' Herodes ixuanī't
lā' ixmāpa'ksīni'mā' a'nlhā huanican Judea. Lā' a'xni'ca' José ca'tzīlh
huā'mā', ixjicua'n lā' tū' ixa'ncu'tun a'ntza'. Lā' a'xni'ca' lakahuāna'mpā,
māca'tzīnīca a'nlhā ixta'a'lh lā' ū'tza' talī'a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huani-
can Galilea. 23 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza' nac Galilea, ta'a'lh huan
nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nazaret para natalatahui'la. Chuntza'
pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh:
"Jesús namāpācuhuīcan nazareno".

3

Juan huan Mā'kpaxīni' a'cta'sana'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

1 Lā' huanmā'na quilhtamacuj milh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't nac Judea
huan Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n. Ixa'cta'sana'mā' 2 lā' ixcāhuani huan
tachi'xcuhuī't:

—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' camakxtektit mintalaclē'i'ca'n
porque tapajtzūmā' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.

3 Lā' huan a'cta'sana' Isaías tzo'kli a'nchī huan tachi'xcuhuī't
nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' natakalhlaka'ī'. Lā' tzo'kli ixpālacata
huā'mā' Juan a'nlhā huan chuntza':
A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha'
nachihuīna'n lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā'
huan Māpa'ksīni'. Stu'nc camālakstu'nctit huan tej".
4 Lā' ixlu'xu' huā'mā' Juan līcāxtlahualh ixchi'xit camello lā' ixlīchī'can de
ko'xka' ixuanī't. Lā' xla' ixua' hui'qui'lī't lā' ta'xcāt xala' nac cā'qui'huī'n.
5 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac xcānsipej Jerusalén tamilh takax-
mata. Lā' nā lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n chu xalhā huan nac estado
de Judea lā' xalanī'n pajtzu huan pūxka Jordán nā tamilh takaxmata.
6 Lā' a'xni'ca' tatako'xaspi'tni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxīlh
kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.
7 Lā' lhūhua' fariseosnu' lā' ixsacerdotes israelitas tamilh ta'a'kpaxa.
Lā' a'xni'ca' Juan cālaktzī'lh, xla' cāhuanilh:
—¡Ca'tzanca'tzīyā'tit hui'xina'n! ¿Tichū cāmāca'tzīnīni' hui'xina'n que
ixtzā'la'ni'tit huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? 8 Catlahua'tit a'ntūn tzey
para que natasu'yu palh stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n.
9 Lā' tū' cahuantit mē'cstuca'n: "Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza'
iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicua'ni'yāuj ixtā'kcha Dios". Hui'xina'n tū' chuntza'
ixua'ntit. Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā' chihuixni'
lā' natala ī'xū'yātā'natna' Abraham. 10 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan ā'chaj
lā' natzucucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūya qui'hui' a'ntūn
tū' māstā' ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan. Huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tatasu'yu palh takalhlaka'ī', xlaca'n hua'chi huan
qui'hui' a'ntūn tū' tō'ca'. 11 Lā' stu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān.
Lā' ū'tza' nalītasu'yu a'nchī līlakaputzayā'tit ixpālacata huan talaclē'i' a'ntūn
tlahuanī'ta'ntit. Huan a'ntī namin ā'calīstān, xla' makapitzīn de hui'xina'n
nacātalīmā'kpaxīyāni' huan Espíritu Santo lā' ā'makapitzīn huampala con
macscut. Xla' ā'līhua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca
xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit. 12 Xla'
hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī chi'panī'ttza' ixpūmālakosūn lā' nalacsu'nu
huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Huan xati'ni' trigo namānū a'nlhā
māquī'can, pero huan xapa'lhma' nalhcuyu huan nac macscut a'ntūn tūla
catimāmixīlh —cāhuanilh Juan.

Mā'kpaxīca Jesús
Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22
13 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh de huan estado de Galilea lā' lakchā'lh
Juan a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā' na ixquilhtūn huan pūxka Jordán. Jesús milh
a'kpaxa. 14 Pū'la Juan tū' ixmā'kpaxīcu'tun Jesús lā' huanilh:
—Quit icmaclacasqui'n que hui'x ixquimā'kpaxi'. Hui'x tū' macla-
casqui'na' quit na'icmā'kpaxīyāni'.
15 Pero Jesús kalhtīlh:
—Chuhua'j calalh chu a'nchī icsqui'ni'yāni' porque quincāminīni'yāni'
lā' chuntza' natlahuakō'yāuj a'ntū Dios māpa'ksīlh.
Lā' Juan a'kahuāna'ni'lh.
16 Lā' Jesús, a'xni'ca' mā'kpaxīca, tacutli huan nac xcān. Lā' chu līmaktin
talaquī'lh huan a'kapūn lā' Jesús laktzī'lh huan Espíritu Santo. Lā' ix-
tasu'yu hua'chi tantzasnān. Lā' yujchi ixlakstu'nc a'nlhā ixyā Jesús. 17 Lā'
kaxmatca lakatin tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxquī' lā' lej quimakapāxuhua.

4

Huan ko'ti'ti' līlaktzī'ncu'tulh Jesús
Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13

1 Lā' tuncan huan Espíritu Santo lē'lh Jesús huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
para que huan ko'ti'ti' nalīlaktzī'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús.
2 Lā' a'ntza' tu'pu'xam chi'chini' Jesús tū' huā'yalh tintacuj lā' tintascac.
Lā' lejtza' ixtzi'ncsa. 3 Lā' huan ko'ti'ti' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cacāmāpa'ksi' huā' tamā'na chihuixni' catalalh pāntzi.
4 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Ixlīhuāk a'ntū Dios huan, ū'tza' a'ntū quincālīmaxquī'yāni' quinquilhtamacujca'n".
5 Tuncan huan ko'ti'ti' lē'lh Jesús huan nac Jerusalén a'nlhā nā
māpācuhuīcan huan xcānsipej santo. Lā' hui'līca tālhmā'n na ixa'kstīn huan
xaka'tla' lītokpān 6 lā' huanica:
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.
Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī'ya' nīn kantin mintojon nac chihuix.

7 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios".
8 Lā' huan ko'ti'ti' lē'mpā nac lakatin kēstīn a'nlhā lej tālhmā'n. Lā'
a'ntza' māsu'ni'kō'lh chu xalhā a'nlhā cāmāpa'ksīcan xalanī'n huā'mā'
cā'quilhtamacuj lā' a'nchī lej tzēhuanī't ixuanī't. 9 Lā' huan ko'ti'ti' huanilh:
—Huāk huā'mā' na'icmaxquī'yāni' xmān naquintatzokostani'ya' lā' naquimācā'tanī'ya' —huanica Jesús.
10 Lā' Jesús kalhtīni'lh:
—Catapānu', ko'ti'ti', porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya' miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n".
11 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' a'kxtekui'līlh. Lā' makapitzīn ángeles tamilh
lā' tamaktaka'lhli Jesús.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac estado de Galilea
Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15

12 Lā' Jesús a'xni'ca' māca'tzīnīca a'nchī ixchī'canī't Juan, tuncan a'lh nac
estado de Galilea 13 lā' tū' tachokolh nac Nazaret. A'lh tahui'la huan
nac cā'lacchicni' Capernaum pajtzu na ixquilhtūn huan xcān. Lā' nā
huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhuīcan ixti'ya'tca'n Zabulón lā' Neftalí. 14 Huā'mā'
pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías na ixtachihuīn Dios. Chuntza' tzo'kli:

15 Huan ti'ya't a'nlhā māpācuhuīcan Zabulón lā' a'nlhā māpācuhuīcan Neftalí, a'ntza' tētaxtu huan tej a'ntū a'n hasta nac mar.
Lā' nā a'ntza' tintacut huan pūxka Jordán nac estado de Galilea a'nlhā tahui'lāna' huan a'ntīn tū' israelitas.
16 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh ixtahui'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' chuhua'j talaktzī'lh huan ka'tla' pūmaksko.

Lā' xlaca'n a'ntī hua'chilh ixtanīmā'na lā' huāk lej cā'skē'k ixtahuanī't.
Lā' chuhua'j talaktzī'lh a'nchī lej xkaka.
Chuntza' tzo'kli Isaías.
17 Lā' tuncan Jesús tzuculh a'cta'sana'ntā'kchoko lā' hualh:
—Calīlakaputza'tit ixpālacata huan talaclē'i' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n porque tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.

Jesús cāmāta'sīlh kalhatā'ti' squī'tī'ni'nī'n
Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11
18 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū
huanican Lago de Galilea, cālaktzī'lh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī lītā'timīn
ixtahuanī't. Kalhatin Simón ixuanican lā' ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro.
Huan ā'kalhatin Andrés ixuanican. Xlaca'n squī'tī'ni'nī'n ixtahuanī't lā'
ixtamojōmā'na ixpūxuākna'ca'n nac xcān. 19 Tuncan Jesús cāhuanilh:
—Caquilāstālani'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālīmākalhlaka'ī'nī'yā'tit tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.
20 Chu tuncan tamakxtekli ixpūxuākna'ca'n lā' tatā'a'lh Jesús.
21 Lā' a'xni'ca' a'lh ā'lacatin, cālaktzī'lh ā'kalhatu' huampala lītā'timīn.
Xlaca'n ixo'kxa'n Zebedeo ixtahuanī't lā' ixtacuīni' kalhatin Jacobo lā'
ā'kalhatin Juan. Ixtatā'hui'lāna' ixtāta'ca'n huan nac barco lā' ixtala-
cachī'mā'na ixpūxuākna'ca'n. Lā' Jesús cāmāta'sīlh. 22 Lā' chu līmaktin
xlaca'n tatacutli huan nac barco lā' ta'a'kxtekui'līlh ixtāta'ca'n lā' ta'a'lh
tastālani'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Lc. 6.17-19
23 Lā' Jesús ixtlā'huantēlha chu xalhā nac estado de Galilea lā'
ixcāmāsu'ni'mā' tachi'xcuhuī't na ixlītokpānca'n israelitas nac lakatunu'
cā'lacchicni'. Ixcāmāsu'ni'mā' a'nchī nala a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā'
ixcāmātzeyīmā' ixlīhuākca'n huan tāpālhūhua' ta'jatat a'ntū ixcāpasanī't
tachi'xcuhuī't. 24 Chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Siria
cāmāca'tzīnīca ixpālacata Jesús. Lā' cālīmini'ca ixlīhuākca'n huan ī'tzaca'nī'n.
Cālīmini'ca a'ntī ixtapātīmā'na chuxatūya ta'jatat lā' chuxatūya taca'tzāt.
Lā' cālīmini'ca a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n lā' huan a'ntī ixtaxtacnānī
lā' huan a'ntī ixtalū'ntū'lanī't. Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh. 25 Lā' līlhūhua'
xalanī'n nac estado de Galilea tastālani'lh lā' nā xalanī'n nac huan
cā'lacchicni' Decápolis lā' Jerusalén. Lā' nā tastālani'lh xalanī'n nac estado
de Judea lā' xalanī'n nac huan ti'ya't tintacut huan pūxka Jordán.

5

Jesús a'cta'sana'lh huan nac ti'na'j kēstīn
1 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh a'nchī tamilh lhūhua' tachi'xcuhuī't, xla'
tā'cxtulh huan nac ti'na'j kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n
tuncan talītamacxti'li'lh. 2 Lā' Jesús tzuculh cāmāsu'ni'.

Huan a'ntī stu'ncua' tapāxuhua
Lc. 6.20-23
Lā' chuntza' Jesús cāhuanilh:
3 —Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh u'cxca'tzīyā'tit
que tū' tzey hui'xina'n lā' lej tzey a'nchī Dios cālakalhu'manāni' a'yuj tū'
tzey hui'xina'n. Nalīpāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.

4 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh lakaputza'yā'tit
ixpālacata huan mintalaclē'i'ca'n o ixpālacata chuxatū catūhuā porque
Dios nacāmāko'xamāka'tlī'yāni'.
5 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntīn tū'
līka'tla'jca'tzīyā'tit nīn tuntū' porque ixlīhuāk huan ti'ya't milaca'n nahuan.
6 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī lej lacuan
lacu'tunā'tit na ixlacapūn Dios hua'chi huan a'ntī tzi'ncsa putza ixtahua'.
Dios nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' lej lacuan nala'yā'tit.
7 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī cālakalhu'manā'tit
ā'makapitzīn porque nā Dios nacālakalhu'manāni'.
8 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī xmān lakatin
mintapāstacna'ca'n lā' ū'tza' a'nchī nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios.
Nalīpāxuhua'yā'tit porque nac a'kapūn nalaktzī'nā'tit Dios calacan.
9 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī
cāmāko'xamixī'yā'tit tachi'xcuhuī't a'ntīn talā'a'kchā'ni'. Nalīpāxuhua'yā'tit
porque nacātamā'pācuhuī'yāni' ixcamana' Dios.
10 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'yuj pātīni'mpā'na'ntit
xmān porque tlahua'pā'na'ntit ixtapuhuān Dios. Nalīpāxuhua'yā'tit
porque Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.
11 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' tachi'xcuhuī't
cātalakapalayāni' lā' cātamātakāhuī'yāni' lā' lej cātalē'ksa'nīni'nāni'
tāpālhūhua' a'ntūn tū' stu'ncua'. Capāxuhua'tit a'xni'ca' cātatlahuani'yāni'
chuntza' xmān porque quilāstālani'uj. 12 Lej capāxuhua'tit como nac
a'kapūn māquī'canī't a'ntū mila'ca'n nala lā' ū'tza' lej lhūhua' ixtapalh. Nā
chu a'cxtim cāmāpātīnīca huan ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makāntza'.

Huan matzat lā' huan pūmaksko
Mr. 9.50; Lc. 14.34-35

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para
nacāmāsuni'yā'tit huan tachi'xcuhuī't a'nchī tzey natala. U'tza' hua'chi
matzat a'ntū lītlahuacan quinī't para que tzey nala lā' tū' napu'csan. Palh
huan matzat tū'tza' ka'lhī ixlīsko'ko' tūlatza' catimāsko'kō'palaca. Tū'tza'
tzey para nīn tuntū'. Xmān namaka'ncan lā' nalacchi'ntacan.
14 'Nā hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para
nacāmāsca'tīyā'tit tachi'xcuhuī't a'nchī natalīlatā'kchoko. Hui'xina'n
hua'chi pūmaksko a'ntū māxkakē huan nac cā'quilhtamacuj. Lakatin
xcānsipej tālhmā'n huan nac kēstīn tū' catimātzē'kca. 15 Lā' nīn tū'
catimāquilhtīca huan pūmaksko lā' tuncan nalē'kchocan lakatin chā'xta.
Más tzey mā'ca'can tālhmā'n lā' chuntza' tzē nacāmāxkakē ixlīhuākca'n
a'ntīn tatanūmā'na huan nac chic. 16 Chuntza' hui'xina'n xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't para que xlaca'n
natamācā'tanī quinTāta'ca'n nac a'kapūn ixpālacata huan xatzey a'ntū
tlahua'pā'na'ntit.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan ley

17 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' capuhua'ntit palh icminī't na'icmāpānū huan ley a'ntū maxquī'ca
Moisés nīn a'ntūn tatzo'kli huan profetas. Tū' chuntza' ictitlahualh.
Quit iccāmāsu'ni'cu'tunāni' a'nchī natlōkentaxtūyā'tit. 18 Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni' que līhuan tahui'lāna'cus huan a'kapūn lā' huan ti'ya't, tū'

catixapaca nīn macsti'na'j huan ley. Tū' catixapaca nīn tuntū' a'xni'ca'
tūna'j natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū napātle'ke. 19 Chuntza' palh
catīhuā namākēnū macsti'na'j a'ntū māpa'ksī huan ley como puhuan que
tū' lej tasqui'nī, xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā'
palh chuxatī a'ntī nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn que tzē natamākēnū lakatin
ley como tū' tasqui'nī, nā xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō'
ixlīhuāk. Lā' palh catīhuā na'a'kahuāna'ni' huan ley lā' nā nacāmāsu'ni'
ā'makapitzīn a'nchī xlaca'n nata'a'kahuāna'ni', xla' lej tasqui'nī a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n nac a'kapūn. 20 Chuntza' iccāhuaniyāni' que maclacasqui'n
natlahua'yā'tit a'ntū stu'ncua' ixtapuhuān Dios. Lā' palh tū' tasu'yu
que cā'a'kapalhkā'yā'tit a'nchī ixlītzey huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
lā' huan fariseosnu', hui'xina'n tū' catitanū'tit a'nlhā Dios māpa'ksīkō'
ixlīhuāk.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tā'kcha
Lc. 12.57-59

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī cāhuanica xalanī'n makāntza':
"Tū' catima'knī'ni'. Lā' palh catīhuā a'ntī namaknīni'n nalīyāhuacan lā'
xla' namāpala con Dios". 22 Lā' quit iccāhuaniyāni' que palh catīhuā
na'a'kchā'ni' ā'chā'tin, nalīyāhuacan. Lā' xla' namāpala con Dios. Lā'
catīhuā a'ntī nalakapala ā'kalhatin nā xla' namāpala con Dios. Lā' catīhuā
a'ntī namacapulhca ā'kalhatin lā' nahuani: "Idiota", xla' tzē nalhcuyucan
nac pūpātīn.
23 'Chuntza' a'xni'ca' lī'pimpā't a'ntū na'a'ksajuī'ya' Dios lā'
palh napāstaca a'nchī tlahuani'nī'ta' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin,
24 namakxteka'chi nac pūmacamāstā'n huan lē'ksajna'. Pū'la napina'
namāko'xami'xī'ya' huan ā'kalhatin lā' ā'calīstān nataspi'ta' para
na'a'ksajuī'ya' a'ntū ixlī'pimpā't.
25 'Lā' palh catīhuā mālacapū'yāni' lā' lē'ncu'tunāni' nac pūchihuīn, lej
tzey palh palaj nalacāxla'yā'tit līhuancus pimpā'na'ntit nac tej. Lā' palh tū'
chuntza' natlahua'ya', a'xni'ca' mintu'ca'n nachipinā'tittza', nalē'nāni' na
ixlacapūn huan juez. Lā' ū'tza' nacāmacamaxquī'yāni' policía lā' xlaca'n
natachī'yāni' lā' natamānūyāni' nac pūlāchī'n. 26 Icuaniyāni' que tū'
nataxtuyāchi hasta a'xni'ca' namāpalakō'ya' ixlīhuāk huan tumīn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata makpuscātīni'ncan

27 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī ixuancan pū'la: "Tū' catimak-
puscātīni'". 28 Lā' quit iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī lej nalaktzī'n
kalhatin puscāt para napuhuan que natā'lhtatacu'tun, ū'tza' chu a'cxtim
hua'chilh ixtā'lhtatanī'ttza' como chuntza' pāstacna'lh.
29 'Palh milakastapun xala' milacacāna'j nalaktzī'n catīhua' lā' ū'tza'
nalīmātlahuīyāni' talaclē'i', namaxtuya' lā' namaka'na'. Tū' tzey palh
napina' nac pūpātin ixpālacata milakastapun. Más tzey ī'sputni'ni' mi-
lakastapun lā' namāpūtaxtūca'na'. 30 Lā' palh mimacacāna'j natlahua ta-
laclē'i', cacā'tē't lā' cama'ka'. Tū' tzey palh napina' nac pūpātīn ixpālacata
mimacan. Más tzey ī'sputni'ni' mimacan lā' namāpūtaxtūca'na'.

Jesús cāmāsu'ni'lh ixpālacata makxtekcan huan puscāt
Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18

31 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nā pū'la ixuancan: “Catīhuā a'ntī namakxteka ixpuscāt macla-
casqui'n naxapa huan nac registro”. 32 Lā' quit iccāhuaniyāni' que
a'xni'ca' naxapacan huan nac registro lā' palh huan puscāt tū' ka'lhī
ixtatā'chihuīn, ū'tza' tū' tzey. Chuntza' mātlahuī makchi'xcunu'n huan
puscāt a'xni'ca' natapūchahuapala. Lā' huan chi'xcu' a'ntī natā'tapūchahua
huanmā' puscāt, xla' namakpuscātīni'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī tahuan que lej stu'ncua' a'ntūn tahuan

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī ixcāhuanican xalanī'n makāntza':
“A'xni'ca' lej stu'ncua' hua'na' para nalacāxtlahua'ya' huan catūhuā, Dios
laktzī'mā'ni' lā' tasqui'nī natlōkentaxtūya'”. 34 Pero quit iccāhuaniyāni'
que tū' catihua'ntit: “Por Dios”, ixpālacata ā'catūhuā. Makapitzīn tahuan:
“Por los cielos”, a'xni'ca' talacāxtlahua catūhuā. Chuntza' tū' tzey como
huan a'kapūn, ū'tza' a'nlhā Dios huī'. 35 Lā' ā'makapitzīn tahuan: “Por la
tierra”. Chuntza' tū' tzey como huan ti'ya't hua'chilh a'nlhā Dios cāmājaxī
ixtojon. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan: “Por Jerusalén”. Chuntza'
tū' tzey como Jerusalén ū'tza' ixā'lacchicni' huan Rey más xaka'tla'. 36 Lā'
ā'makapitzīn huampala tahuan: “Por mi cabeza”. Chuntza' tū' tzey
como xmān Dios ca'tzi lhānīn napu'n ixmūsasatca'n. 37 Stu'ncua' calalh
a'xni'ca' nahua'nā'tit “u'huē” o “tū'”. Lā' chuntza' tū' maclacasqui'n
nahua'nā'tit ā'catūhuā huampala. Huan tamā'na ā'makapitzīn tachihuīn
nacāquilhtaxtuyāni' ixpālacata huan ko'ti'ti'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tapalāna'ni'
Lc. 6.29-30

38 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan: “Palh
namātakāhuī'ya' ixlakastapun ā'chā'tin, nalīmāpala'ya' milakastapun.
Lā' nalīmāpala'ya' mintatzan ixtatzan ā'kalhatin a'ntū māyujū'ni'”. 39 Lā'
quit iccāhuaniyāni': Tū' catitapalāna'ni'lh huan a'ntīn tlahuani'nī'ta'ni'
a'ntūn tū' tzey. Palh catīhuā ixlacala'sni' mimpāxtūcāna'j, natamakxteka'
nalacala'sāni' mimpāxtūxuc. 40 Lā' palh catīhuā ixmālacapū'ni' lā'
namaklhtīcu'tunāni' mincamisa, nā natamakxteka' nalē'n mintakēnu'.
41 Lā' palh catīhuā ixsāmācu'quī'ni' ixmaleta lakatin kilómetro,
nacu'ca'pala'ya' ā'lakatin kilómetro. 42 A'xni'ca' catīhuā nasqui'ni'yāni'
catūhuā, namaxquī'ya' lā' tū' catikē'pini' catīhuā a'ntī maksācua'cu'tunāni'.

Jesús māsu'yulh a'nchī napāxquī'can huan tā'ca'tza
Lc. 6.27-28, 32-36

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpatnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan: “Nacāpāxquī'ya'
mi'amigos pero tū' maclacasqui'n nacāpāxquī'ya' mintā'ca'tza”. 44 Lā'
quit iccāhuaniyāni': Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nasqui'ni'yā'tit Dios
que cacāsicua'lanālīlh xlaca'n a'ntī cātamacapūlhcayāni'. Cacāmaktāya'tit
xlaca'n a'ntīn tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā' catā'chihuīna'tit Dios
ixpālacataca'n xlaca'n a'ntī cātalakapalayāni' lā' cātamāpātīnīyāni'.
45 Chuntza' tasu'yu que hui'xina'n ixcamana' quinTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn. Dios māchi'chinīni'n huan chi'chini'. Lā' chu a'cxtim talaktzī'n
huan chi'chini' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, a'yuj tzey lā' a'yuj tū' tzey
xlaca'n. Lā' Dios macamin xcān para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
a'yuj ta'a'kahuāna'ni' lā' a'yuj tū' ta'a'kahuāna'ni'. 46 Lā' palh xmān

nacāpāxquī'yā'tit xlaca'n a'ntī cātapāxquī'yāni', ¿tichū cuenta natlahua
huā'mā'? Chuntza' tatlahua chuxatīyā ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey hua'chi
huan mātā'jīni'nī'n impuesto. 47 Lā' palh xmān nacāmālakacuhuīnī'yā'tit
mintā'macchicca'n, ¿chu ka'tla' catūhuā tlahua'nī'ta'ntit? Xlaca'n a'ntīn
tū' tastālani' ixtej Dios nā chuntza' tatlahua. 48 Lā' chuntza' hui'xina'n
cala'tit xalacuan chu a'cxtim hua'chi quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

6

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xatzey a'ntūn tlahuacan

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey o namaktāya'yā'tit ā'kalhatin
para natlōkentaxtūyā'tit ixtapuhuān Dios, tzē'k natlahua'yā'tit. Tū' cati-
tlahua'tit cā'lacapūlhūhua' para nacātalaktzī'nāni'. Palh cā'lacapūlhūhua'
natlahua'yā'tit, quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn tū' caticāmaxquī'ni' nīn
tuntū'. 2 Chuntza' a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn tamacla-
casqui'n, tū' caticāhua'ni'tit ā'makapitzīn a'ntūn tlahua'pā'na'ntit. Xlaca'n
a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n tatlahua a'ntūn tzey nac cā'tejen lā'
na ixlītokpānca'n israelitas. Chuntza' tatlahua para que tachi'xcuhuī't
nacāmāka'tlī'. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni que a'xni'ca' cālaktzī'ncan,
ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtīni'n. 3 Lā' hui'xina'n,
a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn tamaclacasqui'n, tū' catimakx-
tektit nīn tintī' naca'tzī a'nchī cāmaktāya'yā'tit. 4 Más tzey tzē'k
nacāmaktāya'yā'tit. Lā' quinTāta'ca'n nalaktzī'n a'ntūn tzē'k tlahua'yā'tit
lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī kalhtō'ka'can
Lc. 11.2-4

5 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' makatunu' nakalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, tū' catitla'hua'tit chu
a'nchīn tatlahua xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n
tatāya na ixlītokpānca'n israelitas lā' nac cā'tejen a'nlhā nacālaktzī'ncan
a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que a'xni'ca'
cālaktzī'ncan, ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtīni'n. 6 Pero
a'xni'ca' hui'xina'n nakalhtō'ka'yā'tit, catanū'tit na minchicca'n lā'
camālacchō'tit lā' mē'cstuca'n nakalhtō'ka'yā'tit lā' natā'chihuīna'nā'tit
quinTāta'ca'n a'ntīn tū' laktzī'ncan. Lā' quinTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn nalaktzī'n a'ntūn tzē'k natlahua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni'
mintatlajca'n.
7 'Lā' capāstactit a'xni'ca' natlahua'yā'tit mi'oracionca'n, lā' tū'
maklhūhua' nahua'nā'tit a'ntū hua'nī'ta'ntittza'. Chuntza' tatlahua huan
tamā'na a'ntīn tū' talakapasa Dios. Tapuhuan palh Dios nacākaxmata
ixpālacata huan lhūhua' tachihuīn. 8 Tū' catila'tit hua'chi xlaca'n.
QuinTāta'ca'n nac a'kapūn ca'tzītza' a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit
a'xni'ca' tūna'j squi'ni'yā'tit. 9 Chuntza' natā'chihuīna'nā'tit Dios:
QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi' nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.
10 Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya' huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac
a'kapūn.
11 Caquilāmaxquī'uj chuhua'j quilīhua'tca'n a'ntū icmaclacasqui'nāuj.
12 Caquilāmāsputūnu'ni'uj a'ntū iccālaclē'ni'yāni' como
iccāmāsputūnu'ni'yāuj huan tamā'na' a'ntī quincātalaclē'ni'yāni'.

13 Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talaclē'i'.
Xmān hui'x xaMāpa'ksīni' lā' mila' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn lā' ixlīhuākca'n natamācā'tanīyāni' para pō'ktu.
Amén.
14 'Palh hui'xina'n nacāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn a'ntī
cātatlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, nā quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn
nā nacāmāsputūnu'ni'yāni' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey.
15 Lā' palh hui'xina'n tū' nacāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn, lā' tū'
caticāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'ca'n quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī latā'kchokocan a'xni'ca' tū' huā'yancan

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' tū' nahuā'ya'nā'tit tintacuj para natā'chihuīna'nā'tit Dios, tū' catila'tit hua'chi xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n ta'a'cpūtō'ca' lhca'ca'n lā' tū' talakacha'ka'n para que nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan palh tū' tahuā'yan. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que xlaca'n taka'lhītza' ixtatlajca'n a'xni'ca' tasu'yu que tū' tahuā'yalh.
17 Hui'xina'n tū' catitla'hua'tit chuntza'. A'xni'ca' tū' huā'ya'nā'tit tintacuj para natā'chihuīna'nā'tit Dios, calakacha'ka'ntit lā' xa'nca caxqui'ttit
miya'jca'n 18 lā' chuntza tū' catica'tzīca palh tū' huā'ya'nā'tit. Xmān quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn naca'tzī a'ntūn tzē'k tla'hua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū quilaca'n nala nac a'kapūn
Lc. 12.33-34

19 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilacasqui'ntit lhūhua' tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. Huan tzī'ya' lā' huan xumpepe tzē natamālakuanī a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā' tzē naka'lhancan mintumīnca'n. 20 Más tzey
calacasqui'ntit a'ntū nala milaca'n nac a'kapūn. A'ntza' huan tzī'ya' lā' huan xumpepe tūlalh catitamāsputūlh lā' tūlalh catitatanūlh ka'lhāna'nī'n.
21 Lā' pō'ktu pāstaclacapinā'tit a'nlhā huī' huan a'ntū lej tasqui'nīni'yāni'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū hua'chi ixpūmaksko quimacni'ca'n
Lc. 11.34-36

22 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Milakastapunca'n hua'chi lakatin ixpūmaksko mimacni'ca'n. Palh tū' tampi'lhīni'nā'tit lā' palh laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na
mimacni'ca'n. 23 Lā' palh xmān laktzī'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit
hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. U'tza' hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n. Palh tū' tzey ixpūmaksko mimacni'ca'n, ā'chulā' cā'pucsua' nala. Lā' a'nlhā cā'pucsua' tū' ca'tzīcan lhā a'ncan.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhatu' patrón
Lc. 16.13

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' tzē natā'scuja kalhatu' ixpatrón como nalaca'ī' kalhatin lā' tū' catilaca'ī'lh ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'xina'n tūla nalīpāhua'nā'tit Dios palh nalīpāhua'nā'tit huan mintumīnca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī Dios cāmaktaka'lha ixcamana'
Lc. 12.22-31

25 Lā' Jesús cāhuanipā:

—U'tza' iccālīhuaniyāni' chuhua'j: Tū' ticāpāta'layāni' ixpālacata
huan līhua't a'ntū maclacasqui'nā'tit para nalatahui'layā'tit.
Lā' tū' tilē'capinā'tit ixpālacata huan lu'xu' a'ntū maclacasqui'n
mimacni'ca'n. Dios cāmaxquī'ni' minquilhtamacujca'n lā' mimacni'ca'n
a'ntū napūscujā'tit. Lā' ū'tza' nacālīmaxquī'yāni' chuxatū a'ntū
namaclacasqui'nā'tit. 26 Cuenta catlahua'tit huan spūnnu' a'ntūn
takosnū'n. Xlaca'n tū' tacha'n nīn tuntū', nīn tamakalana'n lā' tū'
taka'lhī ixpūcuxi'ca'n. Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn cāmāhuī'.
Lā' hui'xina'n līhua'ca' mintapalhca'n que huan spūnnu'. 27 Lā' ¿tichū
na milaclhpu'nanca'n tzē natahui'la más makān xmān porque lej
nalē'ca'a'n?

28 'Lā' ¿a'chī' cāpāta'layā'ni' ixpālacata a'ntū nalhakā'yā'tit?
Camaksca'ttit huan xa'nat a'nchīn talīstaca nac cā'tacuxtu. Tū' tascuja
lā' tū' tatza'pa' ixlu'xu'ca'n. 29 Lej tzēhuanī't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua.
Lā' iccāhuaniyāni' que huan rey Salomón tūlalh cāmālacastucli ixlītzēhuanī't
huan xa'nat. Lā' xla' lej rico ixuanī't. 30 A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntūn
tzēhuanī't pero lakalī tū'xama'n nacā'ī'can lā' nacālhcuyucan. Lā' como Dios
cāmaktaka'lha lā' cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan, ā'chulā'
nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n. Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā'?
31 Chuntza' tū' tilē'capinā'tit lā' tū' catihuantit: "¿Tuchū nahua'yāuj?
Lā' ¿tuchū nalīko'tnūnāuj? Lā' ¿chichū na'iclīlhakā'nanāuj?" 32 Huan
a'ntī xalanī'n huā'mā' cā'quilhtamacuj pō'ktu chuntza' tahuan lā' pō'ktu
chuntza' tapuhuan. Pero hui'xina'n ka'lhī'yā'tit kalhatin minTāta'ca'n
nac a'kapūn lā' xla' xa'nca ca'tzī a'ntū maclacasqui'nā'tit lakalīyān.
33 Xapū'la nalē'capinā'tit a'nchī namakxtekā'tit Dios nacāmāpa'ksīkō'yāni'
lā' nalē'capinā'tit a'nchī nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios. Xla' nacāmaxquī'yāni'
ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. 34 Lakatunu' chi'chini' naka'lhī'yā'tit
a'ntū nacāpāta'layāni'. Chuntza' tū' catitamakchuyī'tit chuhua'j a'ntū
nacāpātle'keni'yāni' lakalī como chuntza' tūla xa'nca cuenta tlahua'yā'tit
huā'mā' chi'chini'. Lā' ixlīlakalī nacāpāta'lapalayāni'.

7

Jesús māsu'yulh que tū'tzey palh cā'a'ksa'ncan ā'makapitzīn
Lc. 6.37-38, 41-42

1 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā' Dios tū' nacājuzgarlīyāni'.
2 Chu a'nchī hui'xina'n cā'a'ksa'nā'tit ā'makapitzīn, chu a'cxtim Dios
nacājuzgarlīyāni'. Palh hui'xina'n nalāmāsputūnu'ni'yā'tit, nā Dios
nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 3 ¿Chichū tzē nalaktzī'na' huan ti'na'j pa'lhma'
na ixlakastapun mintā'tin palh tanūma' hua'chi kentin qui'hui'
na milakastapun? 4 Palh tū' pū'la maxtuya' huan qui'hui' na
milakastapun, tūlalh catima'xtuni' huan pa'lhma' na ixlakastapun
mintā'tin. 5 ¡Tlahua'pā't lakatu' milacan! Palh hui'x tlahua'ya' a'ntūn
tū' tzey, tūlalh catimaktāya' ā'kalhatin a'ntīn tlahua a'ntūn tū' tzey.
Maclacasqui'n cuenta natlahua'ya' pū'la a'nchī latā'kchokoya' hui'x lā'
chuntza' tzē namaktāya'ya' ā'kalhatin para que xa'nca nalatā'kchoko.

6 ’A'nan tachi'xcuhuī't a'ntī ixlaktaca'n lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n.
Lā' palh xlaca'n tū' tlakaj takaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios, tū' cat-
icāmāsu'ni'tit. Xmān nata'a'kchā'n lā' nacātatucscu'tunāni' hua'chi chichi'
a'ntū lej xcana'n. Santo ixtachihuīn Dios. Lā' palh tachi'xcuhuī't tū'
takaxmatcu'tun, tū' caticāmāsu'ni'tit xlaca'n. Tū' catita'a'cnīni'ni'lh ix-
tachihuīn Dios. Xlaca'n hua'chi lakatin pa'xni' a'ntū nalacchi'nta a'ntū
lej tapala.

Jesús māsu'yulh a'nchī nalīsqui'ni'yāuj Dios
Lc. 11.9-13; 6.31
7 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'. Caputzatit a'ntū Dios
cāmaxquī'cu'tunāni' lā' nakaksā'tit. Cakē'kō'lhtit huan mākalhcha lā'
chuntza' nacātamālaquī'ni'yāni'. 8 Huan a'ntī nasqui'ni' Dios, ū'tza' na-
maklhtīni'n lā' huan a'ntī putza a'ntū Dios namaxquī', xla' nakaksa. Lā'
huan a'ntī nakē'kō'lha huan mākalhcha, Dios namālaquī'ni'.
9 ’Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mincamana'ca'n. Lā' palh kalhatin minca-
man nasqui'ni'yāni' pāntzi, ¿chu namaxquī'ya' lakatin chihuix? 10 Lā'
palh nasqui'ni'yāni' squī'ti', ¿chu namaxquī'ya' lūhua'? 11 Hui'xina'n
chi'xcuhuī'n lā' milaktaca'n tū' tzey. Lā' a'yuj tū' tzey hui'xina'n,
pero ca'tzīyā'tit a'ntūn tzey para mincamana'ca'n lā' nacāmaxquī'yā'tit.
QuinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn lej tzey, lā' chuntza' ā'chulā' nacāmaxquī'
a'ntū xatzey huan a'ntīn tasqui'ni'.
12 ’Chuntza' cacātlahua'ni'tit ā'makapitzīn chu a'cxtim hua'chi
lacasqui'nā'tit xlaca'n nacātatlahuani'yāni'. U'tza' huā'mā' a'ntū
huanicu'tun huan ixley Moisés lā' ū'tza' ixlīmāsca'tīnca'n huan
profetasna' chu a'nchīn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xapītzina'j mākalhcha
Lc. 13.24
13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'nan lakatu' mākalhcha lā' kantu' tej. Natanū'yā'tit nac xapītzina'j
mākalhcha a'nlhā mā' huan pītzina'j tej. Lā' pēka'tla' mā' huan tej a'ntū a'n
nac pūpātīn lā' pēka'tla' xamākalhcha. Lā' līlhūhua' a'ntī natatanūyācha'.
14 Huan pītzina'j tej a'n nac a'kapūn a'nlhā natahui'layāuj para pō'ktu.
Lā' jicslīhua' a'ncan. Nā pītzina'j xamākalhcha. Lā' tū' a'nan lhūhua' a'ntī
natatanūyācha'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī līlakapascan huan qui'hui' palh tzey o palh tū' tzey
Lc. 6.43-44
15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Catamaktaka'lhtit de a'ntīn tahuan palh ixa'cta'sana'nī'n Dios lā'
xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n hua'chi lobo a'ntū lej taputzamā'na
ixlīhua'tca'n lā' talhakā'nanī't hua'chi borregos. 16 Tzē nacālakapasā'tit
ixpālacata a'nchī natalatā'kchoko. Tū' cāpu'xcan uvas nac lhtucū'n lā' nīn
tū' cāpu'xcan higos nac huan lhtucū' qui'hui'. 17 Chuntza' huan xatzey
qui'hui' namāstā' xatzey ixtō'ca't lā' tzēhuanī't. Lā' tū' tzey ixtō'ca't huan
qui'hui' a'ntūn tū' tzey. 18 Huan xatzey qui'hui' tū' catimāstā'lh ixtō'ca't
a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn huan tū' tzey qui'hui' tūla namāstā' xatzey ixtō'ca't.
19 Palh huan qui'hui' tū' namāstā' xatzey ixtō'ca't, nacā'can lā' nalhcuyu-
can. 20 Chuntza' hui'xina'n nacālīlakapasā'tit huan a'cta'sana'nī'n a'ntīn
ta'a'kxokonu'n como xlaca'n tū' xa'nca talatā'kchoko.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntī natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīni'n
Lc. 13.25-27

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lhūhua' a'nan a'ntī naquintamāpācuhuī: "QuiMāpa'ksīni'". U'tza'
tū' huanicu'tun que natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Xmān
tzē natatanūyācha' xlaca'n a'ntīn tatlahua ixtapuhuān quinTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn. 22 A'xni'ca' namin ā'xmān chi'chini', līlhūhua'
naquintahuani: "QuiMāpa'ksīni'ca'n, quina'n icmāsu'yūj ixtachihuīn Dios
ixpālacata milīmāpa'ksīn. Lā' milīmāpa'ksīn iccālīmāxtūj huan tlajana'nī'n.
Lā' nā lhūhua' lē'cnīn iccālītlahuáuj milīmāpa'ksīn", natahuan. 23 Lā' tun-
can na'iccāhuani': "Tū' iccālakapasāni'. Catapānū'tit. Hui'xina'n tlahua'tit
a'ntūn tū' tzey".

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' lā' a'ntīn tū'
Lc. 6.47-49; Mr. 1.22

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' huan a'ntī quinkaxmata lā' xla' a'kahuāna'ni' a'ntū
icmāsu'yu, xla' xa'nca tlā'huan na ixtej Dios lā' natāyani' a'yuj napātīni'n.
Nala hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī pūlhmā'n yāhualh xatantūn ixchic.
25 Lā' a'yuj milh lhūhua' xcān lā' huan palha' ū'ni' sno'kli huan chic,
pero tāyani'lh lā' tū' a'kā'lh. 26 Pero huan a'ntī quinkaxmata lā' xla'
tū' a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla' tūlalh catitāyani'lh. Nala hua'chi
kalhatin chi'xcu' a'ntīn tonto ixuanī't lā' tū' pūlhmā'n yāhualh xatantūn.
27 A'xni'ca' lej lalh xcān lā' milh palha' ū'ni' a'ntū sno'kli huan chic, tū'
tāyani'lh. Mākā'nīlh lā' laclakō'lh.
28 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā' tamā'na, huan tachi'xcuhuī't lej
talē'cnīlh ixpālacata huan līmāsca'tīn. 29 Xla' cāmāsu'ni'lh hua'chi a'ntī
ka'lhī līmāpa'ksīn, lā' tū' hua'chi huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Xlaca'n
xmān tamāsu'yu a'ntūn tamaksca'tli.

8

Jesús mātzeyīlh huan a'ntī ixka'lhī lepra
Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16

1 Lā' a'xni'ca' Jesús lacyujli huan nac kēstīn, lhūhua' tachi'xcuhuī't
tastālani'lh. 2 Lā' laktapajtzūlh kalhatin ī'tza'ca'. Ixka'lhī huan ta'jatat
a'ntū huanican lepra lā' ū'tza' a'ntū māmasī quinquinītca'n. Huan ī'tza'ca'
tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
3 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca'.
Tzeytza' ixuanī't. 4 Lā' Jesús huanilh:
—Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tintī'. Xmān calakpi huan
ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzī'n palh
tzeyanī'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'juī'ni'na' chu a'nchī māpa'ksīni'lh Moisés.
Chuntza' nataca'tzī tachi'xcuhuī't que tzeyanī'ta'tza'.

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' huan capitán romano
Lc. 7.1-10

5 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac cā'lacchicni' Capernaum, laktapa-
jtzūlh kalhatin ixcapitanca'n de huan tropasna' romanos. Squi'ni'lh que
camaktāyalh 6 lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', lej ī'tzaca'n quintasācua' lā' mā' na quinchic. Lhtuculu' lā' lej pātīni'mā'.

7 Jesús huanilh:

—Na'ica'n na'icmātzeyī.

8 Lā' huan capitán kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn lā' tū' minī'ni' natanū'ya'
nac quinchic. Xmān namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'. 9 Māni'
quit nā quintamāpa'ksī huan xalaka'tla' lā' nā quit iccāmāpa'ksī huan
quintropasna'. A'xni'ca' na'icuani kalhatin tropa que ca'a'lh, xla' na'a'n.
Lā' a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā' a'xni'ca'
na'icuani quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū
icuanilh.
10 Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lē'cnīlh. Lā' cāhuanilh
huan a'ntī ixtastālani'tēlha:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa nīn tintī' israelita
a'ntī quinkalhlaka'ī' hua'chi huā'mā' chi'xcu'. 11 Nā iccāhuaniyāni' que
natamin lhūhua' xalanī'n ixtankēn lā' nā lhūhua' xalanī'n na ixlītā'cnun.
Lā' xlaca'n, a'yuj tū' israelitas, xlaca'n nacātā'huā'yan Abraham lā' Isaac
lā' Jacob a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 12 Lā' ā'makapitzīn a'yuj israelitas,
xlaca'n nacāmacā'ncan kēpūn a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' natacalhuan lā'
natalaxca ixtatzanca'n.
13 Lā' tuncan Jesús huanilh huan capitán:

—Capit na minchic. Chu a'nchī kalhlaka'ī'nī'ta', chuntza' natlahuani'ca'na'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus mātzeyīlh huan tasācua'.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Pedro
Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39

14 Lā' Jesús a'lh na ixchic Pedro lā' a'ntza' laktzī'lh ixpuhuiti'. Ix-
chi'chīxni'n lā' ixmā'. 15 Jesús xa'malh na ixmacan lā' tapānūni'lh huan
tachi'chīxni'. Tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41

16 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', cālīmini'ca Jesús lhūhua' a'ntī ix-
taka'lhī huan tlajana'nī'n. Lā' xla' xmān māpa'ksīlh lā' chuntza' cāmāxtulh
huan tlajana'nī'n. Lā' nā cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n. 17 U'tza' huā'mā'
pātle'kelh para natlōkentaxtū chu a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías
a'xni'ca' hualh huā'mā': "Xla' māpānūlh a'nchī ī'tza'cā'hua' ixuanī'ta'uj
quina'n lā' nā a'nchī ī'xlejua'nanāuj lā' quincāmaklhtīni' quinta'jatatca'n".

Ixpālacata huan a'ntīn titastālani'cu'tulh Jesús
Lc. 9.57-62

18 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntī ix-
talītamacxti'li'mā'na, māpa'ksīlh que calē'nca tintacut huan ka'tla' xcān
huan nac barco. 19 Lā' kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley laktapajtzūlh
Jesús lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ictā'a'ncu'tunāni' chuxalhā napina'.

20 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī
ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n; pero quit tū' icka'lhī
quinchic a'nlhā na'iclhtata.

21 Lā' ā'kalhatin a'ntī ī'sca'txtunu' ixuanī't, xla' huanilh:

—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictachoko nac quinchic hasta
a'xni'ca' namā'cnūcan quintāta'.
22 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Caquistāla'ni'. Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū huan
nīn.

Jesús māca'cslīlh huan palha' ū'ni'
Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25

23 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tatā'tojōlh
ī'sca'txtunu'nī'n. 24 Lā' līhuan ixtatacutmā'na, tzuculh lakatin palha'
ū'ni' lā' ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco. Lā' Jesús ī'lhtatamā'. 25 Lā'
tuncan ta'a'lh tamālakahuānī lā' tahuanilh:
—¡Māpa'ksīni', caquilāmāpūtaxtūj! ¡Tā'cnūmā'nauj!
26 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Lā' ¿a'chī' lej jicua'nā'tit? ¡Tū' xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit!
Tuncan tā'kaquī'lh lā' cālacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān.
Lā' chuntza' ca'cslalh. 27 Lā' huan chi'xcuhuī'n talē'cnīlh lā' tahualh:
—¿Tichūyā chi'xcu' xla'? ¡Hasta tzē cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xasipej
xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'!

Kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Gadara a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n
Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39

28 Tintacut huan xcān ixuī' lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara.
Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'ntza', tatapajtzūlh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī
ixtahui'lāna'ncha' nac lhu'cu'. Ixtu'ca'n ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n
lā' ixtachuyā lā' ixtaca'tzanca'tzī. Nīn tintī' ixtatētaxtucu'tun a'ntza'
ixpālacataca'n huan tamā'na kalhatu'. 29 Lā' tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—Icca'tzīyāuj palh hui'x ixO'kxa' Dios, pero quina'n tūna'j
ictimāpalanauj con Dios. ¿Chā ta't para naquilāmāpātīnīyāuj a'xni'ca'
tūna'j min huan chi'chini' a'ntū lhcācanī't?
30 Lā' tū' lej makat de a'ntza' ixtahuā'yamā'na lhūhua' pa'xni'. 31 Lā' huan
tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús:
—Palh naquilāmāxtuyāuj na ixchakānca'n huan chi'xcuhuī'n,
caquilāmakxtekui na'ictanūyāuj na ixchakānca'n huan tamā'na pa'xni'.
32 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Capitittza'.
Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcuhuī'n lā' tatanūlh
huan na ixchakānca'n huan lhūhua' pa'xni'. Lā' chu tuncan huan lhūhua'
pa'xni' tatu'jnun ta'a'lh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatojōcha' nac xcān lā'
a'ntza' tajicsua'kō'lh.
33 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na huan lhūhua'
pa'xni', xlaca'n tajicua'lh lā' tatu'jnulh huan nac cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca'
tachā'lh, tahuankō'lh ixlīhuāk a'ntū cāpātle'keni'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntī
ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. 34 Lā' tuncan ixlīhuākca'n xalanī'n huanmā'
cā'lacchicni' talaka'lh Jesús a'nlhā ixuī'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza', lej
tasqui'ni'lh Jesús que ca'a'lh de na ixti'ya'tca'n.

9

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't
Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26

1 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut lā' chā'lh nac
Capernaum a'nlhā ixā'lacchicni'. 2 Lā' līmini'cancha' kalhatin chi'xcu' a'ntī

ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī ixmā' na ixlaklaj. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchīn
takalhlaka'ī'lh que ixka'lhlī līmāpa'ksīn, xla' huanilh huan ī'tza'ca':

—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Quit icmāsputūnu'ni'yāni' mintala-
clē'i'.

3 Lā' tuncan makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tapuhualh: "¿A'chī'
chihuīna'n chuntza' huā'mā' chi'xcu'? Tā'talacastuccu'tun Dios. Nīn tintī'
tzē naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios". 4 Lā' Jesús,
como ixca'tzī a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:

—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 5 Icuanilhtza'
huan ī'tza'ca': "Iccāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'", pero tū' tasu'yu a'yuj
māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: "Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat
lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh natzeyan o tū'. 6 Quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī
līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtala-
clē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

Lā' tuncan Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't:

—Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.

7 Lā' tuncan huan chi'xcu' tā'kaquī'lh lā' lē'lh ī'xti'cat lā' a'lh na ix-
chic. 8 Lā' huan tachi'xcuhuī't, a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', tajicua'lh.
Lā' tamāpāxuhuīlh Dios como ixcāmaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn huan
chi'xcuhuī'n.

Jesús māta'sīlh huan Mateo para nastālani'
Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32

9 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixuanican Mateo. Xla' ixuī' a'nlhā ixmātā'jīni'ncan impuestos lā' huanica:

—Caquistāla'ni'.

Lā' tuncan Mateo tāyalh lā' stālani'lh.

10 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' nac lakatin chic, tachā'lh lhūhua'
mātā'jīni'nī'n impuestos lā' ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā'
ixlīhuākca'n ixcātā'huā'yamā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n. 11 Lā' a'xni'ca'
makapitzīn fariseosnu' talaktzī'lh huā'mā', xlaca'n takalhasqui'nīlh huan
ī'sca'txtunu'nī'n Jesús:

—Lā' ¿a'chī' mimākalhtō'kē'ni'ca'n cātā'huā'yan huan mātā'jīni'nī'n im-
puestos lā' ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey?

12 Lā' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' cāhuanilh:

—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n huan doc-
tor, xmān huan ī'tza'ca'nī'n. 13 Capittit lā' casca'ttit a'ntū huanicu'tun
huā'mā' a'ntūn tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios: "Quit ā'chulā' icla-
casqui'n nacālakalhu'ma'nā'tit ā'makapitzīn. Lā' tū' tanto iclacasqui'n
naquilā'a'ksajuī'yāuj huan animalhna'". Chuntza' tzo'kcanī't. Quit tū'
icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan palh xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza
huan tachi'xcuhuī't a'ntīn taca'tzī palh tū' tzey xlaca'n como iclacasqui'n
que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī tū' huā'yancan
Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39

14 Lā' ā'calīstān huan a'ntī ixtastālani' Juan huan Mā'kpaxīni', xlaca'n
talakmilh Jesús. Lā' takalhasqui'nīlh:

—Quina'n lā' huan fariseosnu' maklhūhua' ictasca'jayāuj lā' tū'
icuā'yanāuj tintacuj ixpālacata Dios. Lā' ¿a'chī' misca'txtunu'nī'n pō'ktu
tahuā'yan?

15 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca? Līhuan huī' huan squi'nīni', tū' talakaputza. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni' lā' a'xni'ca' natalakaputza lā' tū' catitahuā'yalh ixamigos—a'xni'ca' Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nīn tintī' nachu'cu huan xasāsti' lu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Huan xasāsti' lu'xu' natatimī lā' ā'chulā' naxtī'ta huan xamasni'.
17 Lā' huan xaxcān uva a'ntūn tūna'j xcu'tan nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' xako'xka' borrego. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlīlalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtulh huan xaxcān uva —cāhuanilh Jesús. U'tza' huā'mā' līchihuīna'mā' ixlīmāsca'tīnca'n israelitas lā' ixlīmāsca'tīn Jesús a'ntū xasāsti'.

Ixpālacata huan ixtzu'ma'jāt huan xapuxcu' israelitas lā' nā ixpālacata huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús

Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56

18 Lā' līhuan Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', chā'lh kalhatin xapuxcu' de huan israelitas. Xla' tatzokostani'lh na ixlacapūn Jesús lā' huanilh:

—Nīlhcus quintzu'ma'jāt. Lā' a'yuj nīlhtza', palh hui'x napina' lā' naxa'ma'ya', xla' nalakahuanchoko.

19 Lā' Jesús tāyalh lā' tā'a'lh huan chi'xcu'. Nā ī'sca'txtunu'nī'n nā
tatā'a'lh. 20 Tuncan milh kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n. Lā' ixka'lhītza' lakacāujtu' cā'ta ī'sta'ja ixka'lhni'. Tapajtzūlh ixkēn Jesús lā' xa'malh ixtampān ixlu'xu' 21 como puhualh chuntza': "Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu' lā' na'ictzeyan", puhualh. 22 Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh huan puscāt lā' huanilh:

—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Tzeyanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus ixtzeyanī'ttza'.

23 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh na ixchic huan xapuxcu' israelitas, cālaktzī'lh huan músicos a'ntī natatā'a'n a'xni'ca' namā'cnūcan. Lā' huan tachi'xcuhuī't lej ixtata'samā'na. 24 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Catapānū'tit de huā'tzā'. Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't. Xmān lhtatamā'.

Lā' xlaca'n talītzī'nli.

25 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh huan tachi'xcuhuī't, xla' tanūlh a'nlhā ixmā' huan tzu'ma'jāt lā' macachi'palh. Lā' huan tzu'ma'jāt tā'kaquī'lh.
26 Lā' chuxalhā nac huanmā' ti'ya't a'kahualh a'ntū pātle'keni'lh huan tzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n

27 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', tatzuculh tastālani' kalhatu' lakatzī'nī'n. Lā' palha' tahuanilh:

—¡Caquilālakalhu'mauj, hui'x a'ntī ixtā'nat David!

28 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac chic, huan lakatzī'nī'n tatapajtzūlh. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Chā kalhlaka'ī'yā'tit palh tzē na'iccāmālacahuānīpalayāni'?

Lā' takalhtīlh:

—Chuntza' ickalhlaka'ī'yāuj, Māpa'ksīni'.

29 Lā' tuncan Jesús cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n lā' cāhuanilh:

—Calalh chu a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.

30 Lā' tatzeyalh ixlakastapunca'n lā' talacahuāna'lh. Lā' tuncan Jesús
lej cāmāpa'ksīlh:

—Calī'hui'lī'tit nīn tintī' namāca'tzīnī'yā'tit.

31 Lā' a'yuj chuntza' cāhuanica, a'xni'ca' tataxtulh xlaca'n tatzuculh
tahuani chā'tin chā'tin a'ntū cātlahuani'lh Jesús. Lā' ū'tza' talīca'tzīkō'lh
lakachu nac huā'mā' ti'ya't.

Jesús mātzeyīlh huan kō'ko'

32 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu huan a'ntī lakatzī'nī'n ixtahuanī't,
a'xni'ca' līmini'ca Jesús kalhatin kō'ko'. Lā' huan kō'ko ixka'lhī huan
tlajana'. 33 Lā' a'xni'ca' Jesús māxtulh huan tlajana', chu tuncan tzuculh
chihuīna'n huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' tahualh:

—Tū' maktin tasu'yunī't hua'chi ixtā'chuntza' huā'mā' catūhuā na
quinti'ya'tca'n quina'n israelitas.

34 Lā' huan fariseosnu', xlaca'n ixtahuan:

—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti' a'ntī xapuxcu'
tlajana'nī'n. U'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.

Jesús cālakalhu'malh huan tachi'xcuhuī't

35 Jesús ixtētaxtutēlha lakatunu' cā'lacchicni' lā' huan ranchosnu'. Lā'
ixtētanūtēlha nac lakatunu' na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu.
Lā' ixcā'a'cta'sana'ni' a'nchī nala a'nlhā Dios namāpa'ksīni'n. Lā' nā
ixcāmātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt. 36 Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh huan
tachi'xcuhuī't, lej cālakalhu'malh como ixcāpāta'lamā' lā' ixtalakachā'ni'.
Cālaktzī'lh hua'chi borregos a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixmaktaka'lhna'ca'n.
37 Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Stu'ncua' lhūhua' a'nan a'ntīn takalhlaka'ī'cu'tun. Xlaca'n hua'chi
a'nlhā lej lana'lh lā' tisputa tasācua'nī'n para na'ī'can. 38 Dios ū'tza' ixtēcu'
huan a'nlhā lej lana'lh. U'tza' nalīsqui'ni'yā'tit Dios que cacāmacamilh
chi'xcuhuī'n a'ntī nacāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn huan a'ntīn takalh-
laka'ī'cu'tun —cāhuanilh.

10

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n

Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16

1 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n.
Lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para natamāxtu huan tlajana'nī'n lā' para
nacāmātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt.

2 Huā' tamā'na ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n lā'
xlaca'n a'ntī cāmāpacuhuīcan apóstoles: huan xapū'la, xla' Simón a'ntī
ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro, lā' ī'stancu Andrés; lā' nā Jacobo lā' Juan
a'ntī ixo'kxa'n huan Zebedeo ixtahuanī't; 3 lā' nā Felipe lā' Bartolomé lā'
Tomás lā' huan Mateo a'ntī mātā'jīni' impuestos ixuanī't; lā' nā Jacobo
a'ntī ixo'kxa' Alfeo; lā' Lebeo a'ntī ixmāpācuhuīcan Tadeo; 4 lā' nā Simón
a'ntī ixtapa'ksī con huan cananistasna'; lā' nā Judas Iscariote a'ntī
ā'calīstān namacamāstā' Jesús.

Jesús cāmāpa'ksīlh huan kalhacāujtu' para natamāstū'nca ixtachihuīn Dios

Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6

5 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmacā'lh huā' tamā'na kalhacāujtu', xla' chuntza'
cāmāpa'ksīlh lā' cāhuanilh:

—Tū' catipintit timāsu'yu'yā'tit a'nlhā talahui'lāna'ncha' xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas lā' tū' titanū'yā'tit huan na ixā'lacchicni'ca'n huan
samaritanosnu'. 6 Napinā'tit nacāmāsu'ni'yā'tit huan xalanī'n nac
Israel. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntīn tatza'nkānī't. 7 Capintit lā'
na'a'cta'sana'nā'tit chuntza': "Tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' natasu'yu a'nchī
Dios nacāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't". 8 Cacāmātzeyī'tit huan ī'tza'ca'nī'n lā'
cacāmālakahuanīchoko'tit huan nīnī'n. Cacāmātzeyī'tit huan leprosos a'ntīn
tamasmā'na ixquinītca'n lā' cacāmāxtutit huan tlajana'nī'n. Hui'xina'n tū'
catimāpala'tit huā'mā' līmāpa'ksīn a'ntū iccāmaxquī'yāni' lā' chuntza' tū'
caticāmātā'jī'tit a'xni'ca' nacālīmātzeyī'yā'tit quilīmāpa'ksīn.

9 'Tū' camojō'tit tumīn de oro nīn de plata nīn de cobre na mim-
bolsaca'n a'xni'ca' napinā'tit. 10 Lā' tū' calī'pintit mimorralhca'n nīn
pūtu' milu'xu'ca'n. Xmān nalī'pinā'tit milu'xu'ca'n a'ntū lhakā'nī'ta'ntit.
Tū' nalī'pinā'tit nīn zapato nīn mimpāla'cca'n. Huan a'ntī māsu'yumā'
ixtachihuīn Dios maclacasqui'n namāhuī'can a'nlhā māsu'yumā'.

11 'A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' o nac lakatin ran-
cho, naputzayā'tit kalhatin tzeyā chi'xcu' a'ntī nacāmānūyāni' na ix-
chic. Lā' natachokoyā'chipintit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā'
cā'lacchicni'. 12 Lā' a'xni'ca' natanū'yā'tit huan nac chic, nacāhuaniyā'tit:
"Dios cacāsicua'lanālīlh a'ntīn tahui'lāna' nac huā'mā' chic". 13 Palh con
tapāxuhuān cātamānūyāni' na ixchicca'n, Dios nacāsicua'lanālī xlaca'n.
Lā' palh tū' cātamānūyāni' na ixchicca'n, tū' caticāsicua'lanālīca. 14 Lā'
palh tū' cātamānūyāni' nac pātin chic o lakatin cā'lacchicni', lā' palh
tū' cātakaxmatāni', tuncan cataxtutit. Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit, cat-
incxtit huan pokxni' de mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que
xlaca'n natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh. 15 Ixlīstu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. A'xni'ca' namin huan chi'chini' lā' Dios nalacāxtlahuakō',
xlaca'n lej natapātīni'n. Dios ā'chulā' nacālakalhu'man xlaca'n xalanī'n
nac Sodomo lā' Gomorra que xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' a'ntīn tū'
takaxmatcu'tun —hualh Jesús.

Cāmacaputzacan a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—¡Cuenta catlahua'tit! Quit iccāmacā'nāni' lā' nala'yā'tit hua'chi
borregos na ixlaclhni'ca'n huan lobos. Lej skalalh cala'tit hua'chi
huan lūhua'. Lā' cala'tit hua'chi tantzasnān a'ntūn tū' lāsta'la.
17 Catamaktaka'lhtit como chi'xcuhuī'n nacātamacamaxquī'cu'tunāni'
huan māpa'ksīni'nī'n lā' nacātatucsāni' na ixlītokpānca'n israelitas. 18 Lā'
nacātamālacapū'yāni' na ixlacapūnca'n gobernadores lā' reyes xmān
por quimpālacata. Chuntza' tzē nacāhuaniyā'tit huan xatzey tachihuīn
calacan xlaca'n lā' nā nacāhuani'yā'tit huan a'ntīn tū' israelitas. 19 Pero tū'
catilē'capintit a'nchī nalītamaktāyayā'tit nīn a'ntū nacākalhtīyā'tit a'xni'ca'
nacāmacamaxquī'yāni' huan māpa'ksīni'nī'n. A'xni'ca' nachipinā'tit a'ntza',
Dios nacāmāca'tzīnīyāni' a'ntū nacāhua'ni'yā'tit xlaca'n. 20 Tū' māni'
mintachihuīnca'n a'ntū nachihuīna'nā'tit. Huan Espíritu Santo, ū'tza' a'ntī
nacāmāchihuīnīyāni'.

21 'Huan chi'xcuhuī'n natamacamāstā' ixtā'timīnca'n para
nacāmaknīcan lā' huan xanatātana' natamacamāstā' ixcamana'ca'n.
Huan o'kxa'n natatā'kaquī' contra ixnatātana'ca'n lā' natamāmaknīnīni'n.
22 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nacātaca'tzalaktzī'nāni' como tapa'ksī'yā'tit

con quit. Lā' huan a'ntīn tzancs natatāya lā' tū' natataxtutāya na quintej
a'yuj lej tapātīni'mā'na, ū'tunu'n nacāmāputaxtūcan.
23 'Lā' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni' nac lakatin cā'lacchicni', cataxtutit
lā' capintit ā'lacatin. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que tū' catitētaxtukō'tit
ixlīhuākca'n ixā'lacchicni'ca'n israelitas para namāsu'yuyā'tit quintachi-
huīn a'xni'ca' namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
24 'Huan sca'txtunu' tū' tasqui'nī hua'chi ixmākalhtō'kē'ni'. Lā' huan
tasācua' tū' tasqui'nī hua'chi ixpatrón. 25 Līpāxūj huan sca'txtunu'
a'ntīn tzē namālacastuca ixmākalhtō'kē'ni' lā' nā huan tasācua' a'ntīn tzē
namālacastuca ixpatrón. Palh lakapalacanī'ttza' huan a'ntī māpa'ksīni'n
huan nac chic lā' māpācuhuīcanī'ttza' Beelzebú, ā'chulā' nacālakapalacan
ā'makapitzīn xalanī'n nac huā'mā' chic —cāhuanilh Jesús. U'tza' a'ntū
līchihuīna'mā' Jesús lā' nā ī'sca'txtunu'nī'n.

Tichū tasqui'nī najicua'ni'can
Lc. 12.2-9

26 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' tū' caticājicua'ni'tit tachi'xcuhuī't. Ixlīhuāk a'ntūn tatzē'knī't,
ū'tza' nalaktzī'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can. 27 Huan a'ntū
quit iccāhuanini' a'nlhā quē'stuca'n, ū'tza' nacāhuaniyā'tit cā'lacapūlhūhua'.
Lā' huan a'ntū quit lakatzē'k iccāhuaniyāni', ū'tza' lej palha' nahuanā'tit
chuxalhā. 28 Tū' caticājicua'ni'tit chi'xcuhuī'n a'ntīn tzē natamaknī mi-
macni'ca'n pero tūla tamāpa'ksī milīca'tzīnca'n. Najicua'ni'yā'tit Dios
a'ntīn tzē nacāmāsputū mimacni'ca'n lā' milīca'tzīnca'n nac pūpātīn.
29 '¿Chī ixtapalh huan tantzictzi? Stā'can tantu' por macsti'na'j tumīn.
Lā' quinTāta'ca'n nac a'kapūn cuenta natlahua a'xni'ca' minācha' lakatin
tantzictzi. 30 Lā' chā'tunu' de hui'xina'n hasta cātapūtle'keni'ni' kanatunu'
miya'jca'n. 31 U'tza' tū' tilījicua'nā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī'yā'tit hui'xina'n
que lhūhua' tantzictzi —hualh Jesús.

A'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' que tatapa'ksī con Cristo
Lc. 12.8-9

32 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' huan a'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' palh tatapa'ksī con quit,
xlaca'n quit na'iccālakapasa a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn quinTāta'ca'n
nac a'kapūn. Lā' chuntza' quit nā na'icuan palh xlaca'n tatapa'ksī con
quit. 33 Lā' huan a'ntī naquintakalhtatzē'ka cā'lacapūlhūhua', xlaca'n quit
na'iccākalhtatzē'ka a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn quinTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn.

Jesús cāmā'kapitzī tachi'xcuhuī't
Lc. 12.51-53; 14.26-27

34 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' tipuhua'nā'tit palh quit icmilh para que chu lakatin nala ix-
tapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't lā' chuntza' tū' catalāsta'lalh nac huā'mā'
quilhtamacuj. Tū' ū'tza' quilītlōt. Na'iccāmā'kapitzīyāni'. 35 Icmilh
icmā'kaquī' huan o'kxa' contra ixtāta' lā' na'icmā'kaquī' huan tzu'ma'jāt
contra ixtzī't lā' nā huan puscāt contra ixtzī't ixkōlu'. 36 Lā' ū'tza' natalīla
lītā'ca'tza xalanī'n na ixchakān huan lakatin chic.
37 'Huan a'ntī līhua'ca' natapāxquī' ixtzī'tca'n o ixtāta'ca'n que quit,
xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit. Lā' nā huan a'ntī līhua'ca'
natapāxquī' ixo'kxa'ca'n o ixtzu'ma'jātca'n que quit, xlaca'n tū' minī'ni'
natatapa'ksī con quit. 38 Lā' huan a'ntīn tūla tatāyani' a'ntū nacāpātle'keni'

por quimpālacata, xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit. 39 Huan a'ntī
natataxtutāya de na quintej como tū' tapātīni'ncu'tun por quimpālacata,
xlaca'n tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n nac a'kapūn. Lā' huan a'ntī
natapātīni'n a'yuj ixtanīlh por quimpālacata, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.

A'ntū natlajacan
Mr. 9.41

40 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū hui'xina'n nacāhuani'yā'tit, nā chuntza'
nata'a'ka'ī' a'ntū quit icuan. Lā' palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū icuan,
nā chuntza' nata'a'ka'ī' huan a'ntī quimacamilh. 41 Lā' palh catīhuā
nata'a'cnīni'ni' kalhatin a'cta'sana' como taca'tzī palh Dios macaminī't,
chuntza' ū'tunu'n natatlaja chu a'cxtim hua'chi huan a'cta'sana'. Lā' palh
catīhuā nata'a'cnīni'ni' kalhatin tzeyā chi'xcu' xmān porque tzey xla',
chuntza' ū'tunu'n chu a'cxtim natatlaja hua'chi huan tzeyā chi'xcu'. 42 Lā'
catīhuā a'ntī natā'hua' macsti'na'j xcān ā'kalhatin a'yuj catīhuāyā chi'xcu',
lā' palh natā'hua' ā'kalhatin porque tapa'ksī con quit, ixlīstu'ncua' Dios
namāpala —hualh Jesús.

11

Ixlacscujni'nī'n Juan huan Mā'kpaxīni' talaka'lh Jesús
Lc. 7.18-35

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh ī'sca'txtunu'nī'n, taxtulh de a'ntza'
lā' a'lh. Ixtētaxtutlā'huan ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'nlhā pajatzu para
namāsu'yu lā' na'a'cta'sana'n.
2 Lā' Juan huan Mā'kpaxīni' ixtanūma' nac pūlāchī'n. Lā' a'xni'ca'
māca'tzīnīca a'ntū ixtlahuamā' Jesús, tuncan cāmacā'lh kalhatu'
ī'sca'txtunu'nī'n para natalaka'n Jesús 3 lā' natakalhasqui'nī:
—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī namin o maclacasqui'n na'icka'lhīyāujcus
ā'kalhatin?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kax-
patnī'ta'ntit. 5 Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n
lā' huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan. Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā'
ixquinītca'n, xlaca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'n,
chuhua'j takaxmata. Lā' nā cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī ix-
tanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī līpānīn
talahui'lāna'. 6 Līpāxūj huan a'ntī pō'ktu quilīpāhuan —cāhuanica
ī'sca'txtunu'nī'n Juan.
7 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'nī't, Jesús tzuculh cātā'kalhachihuīna'n huan
tachi'xcuhuī't ixpālacata Juan. Lā' cākalhasqui'nīlh:
—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit?
Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin
chi'tin a'ntū xakā'līlh huan ū'ni'. 8 ¿A'chī' quīla'tit? Tū' quīla'tit
para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't lhakā'nanī't.
Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't talhakā'nanī't,
xlaca'n tahui'lāna' na ixchicca'n reyes. 9 Pues ¿a'chī' quīla'tit nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin
a'cta'sana'? Stu'ncua', ixlaktzī'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'. 10 Lā'
huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni' Juan. Lā' ixpālacata huā'mā' Juan tatzo'knī't
chuntza' na ixtachihuīn Dios:
Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni' para nacāxmāpī' mintej.

11 Stu'ncua' huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n
tachi'xcuhuī't tintī' kalhatin a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan. Pero
huan a'ntī līhua'ca' xamakstancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk, xla'
más xaka'tla' que Juan.
12 'Desde a'xni'ca' tzuculh a'cta'sana'n Juan huan Mā'kpaxīni',
maklhūhua' tatanūcu'tulh a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' hua'chilh
palha' talāpi'ta'mā'na para que natasātanū. 13 Ixlīhuākca'n huan
a'cta'sana'nī'n ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' Dios namāpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'. Lā' nā chuntza'
tatzo'kni' na ixley Moisés. Lā' talīchihuīna'lh hasta a'xni'ca' milh Juan.
14 Lā' a'yuj tū' nakalhlaka'ī'cu'tunā'tit a'ntūn taquilhchā'lh, pero huā'mā'
Juan ū'tza' huan a'cta'sana' Elías a'ntī ixka'lhīpā'na'ntit. 15 Cuenta
catlahua'tit a'ntū kaxpatā'tit.
16 '¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tahui'lāna'
chuhua'j? Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntīn takamāna'mā'na nac lītamāuj.
Lā' cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani: 17 "A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj
huan līskoli', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' lu'cxtit. Lā' a'xni'ca' ictlī'uj
hua'chi līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' calhua'ntit. ¿Tuchū
lacasqui'nā'tit?" tahuan. 18 Milh Juan lā' tū' ko'tli lā' a'katunu' tū'
huā'yalh tintacuj. Lā' hui'xina'n lē'ksa'nā'tit lā' hua'nā'tit palh xla' ka'lhī
huan tlajana'. 19 Lā' ā'calīstān quit icmilh. Quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n lā' icua' xcān lā' chuxatū quimālacnūni'can lā' pō'ktu icuā'yan. Lā'
nā quilālē'ksa'nāuj lā' hua'nā'tit palh quit lhūhua' icuā'yan lā' lej icko'ta.
Lā' hua'nā'tit que quit ixamigoca'n huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā'
huan a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Pero huan a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n
tamāchekxī que Dios macamilh Juan lā' nā quit —hualh Jesús.

Xalanī'n lakatu' cā'lacchicni' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh Jesús
Lc. 10.13-15

20 Lā' tuncan Jesús tzuculh cālacaquilhnī huan xalanī'n huan tamā'na
cā'lacchicni' a'nlhā tlahualh lhūhua' lē'cnīn. Cālacaquilhnīlh huan
tachi'xcuhuī't como tū' ixtaxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. Lā' cāhuanilh:
21 —Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín lā' xalanī'n nac
Betsaida. Nalakaputzayā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit. Lej tlahuacanī't
lē'cnīn na milaclhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā'
tamā'na lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón, makāntza' ix-
taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n
lā' ixcā'a'cpūmā'ca'ca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej talaka-
putzalh ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n. 22 Lā' iccāhuaniyāni' que a'xni'ca'
Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarlīyāni' hui'xina'n que xlaca'n
xalanī'n nac Tiro lā' Sidón. 23 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Caper-
naum puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn. Tū' stū'ncua'. Nap-
inā'tit nac pūpātīn. Palh ixcātlahuacancha' cahuā huan lē'cnīn nac
huan cā'lacchicni' Sodoma a'ntū cātlahuacanī't na milaclhpu'nanca'n, ix-
taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' Dios tū' ixmāsputūlh huan
cā'lacchicni'. 24 Lā' iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō',
ā'chulā' nacācastigarlīyāni' hui'xina'n que xlaca'n xalanī'n nac Sodoma lā'
ā'makapitzīn cā'lacchicni' pajtzu nac Sodoma —hualh Jesús.

Jesús hualh: Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxīyāni'
Lc. 10.21-22

25 Lā' tuncan Jesús kalhtō'ka'lh lā' hualh:

—QuinTāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Ic-
maxquī'yāni' pāxcatca'tzī como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun
ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī lej lakskalalhna'. 26 Chuntza'
tla'hua' chu a'nchī mintapuhuān.

27 Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:

—QuinTāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' tintī'
ca'tzī a'nchī huanī't ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī
a'nchī huanī't quinTāta' Dios, xmān quit a'ntī ixO'kxa' icca'tzī. Nā nat-
aca'tzī xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu. 28 Cata'ntit milīhuākca'n hui'xina'n
a'ntī u'cxca'tzīyā'tit que tzi'nca huan tūn tū' tzey a'ntūn tlahuanī'ta'ntit
lā' palha' scujpā'na'ntit para namakapāxua'yā'tit Dios. Cata'ntit lā'
quit na'iccāmājaxīyāni'. 29 Caquilā'a'kahuāna'ni'uj lā' caquilāmaksca'tui.
Līlacatzucu na'iccāhuanilē'nāni' lā' quit tū' icka'tla'jca'tzī. Lā' quit tzē
icmātza'ta'tī mi'a'clhcunucca'n. 30 Tū' jicslīhua' quilīmāsca'tīn lā' tzē
natlōkentaxtūyā'tit —hualh Jesús.

12

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan huan sca'txtunu'nī'n ta'ī'lh huan trigo
Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5

1 Lā' ā'calīstān Jesús ixtlā'huantēlha nac cā'tacuxtu. Lā' huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan ixuanī't. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtatzi'ncsa lā' tatzuculh ta'ī'
macstina'j huan trigo lā' tahua'lh.

2 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' cālaktzī'lh, tahuanilh Jesús:

—Cala'ktzi'. Tascujmā'na misca'txtunu'nī'n lā' chuhua'j huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan. Tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuanilh.

3 Lā' Jesús cākalhtīlh lā' cāhuanilh:

—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā?
Ixtzi'ncsa xla' lā' a'ntī ixcātā'a'mā'. 4 Lā' tatanūlh na ixchic Dios lā'
tahua'lh huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Lā' tū' līmakuan
ixtahua'lh huā'mā' pāntzi. Xmān huan curasna' tzē natahua'. 5 Lā' ¿chā
tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit huan nac ley a'ntūn tzo'kli Moisés? Huan palh
huan curasna' a'ntīn tascuja nac xaka'tla' lītokpān pō'ktu tatlōkentaxtū
ixlītlōtca'n. Lā' a'yuj tatlahua a'ntūn tū' līmakuan tlahuacan huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan, lā' tū' puhuancan palh xlaca'n tatlahua
talaclē'i'. Lā' tū' puhuancan palh xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan
ley. 6 Lā' iccāhuaniyāni' que huā'tzā' a'nan catīhuā a'ntī līhua'ca'
tasqui'nī que huan xaka'tla' lītokpān. 7 Hui'xina'n tū' māchekxīnī'ta'ntit
a'ntū huanicu'tun a'nlhā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Quit lej
iclacasqui'n nacālakalhu'manā'tit ā'makapitzīn lā' tū' tanto iclacasqui'n
naquilā'a'ksajuī'yāuj huan animalhna'”. Palh ixmāchekxī'tit cahuā
huā'mā' tachihuīn ixpālacata cālakalhu'mancan, tū' ixcālē'ksa'nīni'ntit
quisca'txtunu'nī'n a'ntīn tū' tatlahuamā'na talaclē'i'. 8 Quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't
Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11

9 Lā' tuncan Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tanūlh nac lakatin ixlītokpānca'n
israelitas. 10 Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't. Lā'
como ixputzamā'ca a'nchī nalē'ksa'nīni'ncan Jesús, kalhasqui'nīca:

—¿Chā makxtekcan namātzeyīcan huan ī'tza'ca' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Palh kalhatin de hui'xina'n ixka'lhī'tit mimborregoca'n a'ntū ixtojōlh huan nac pūlhmā'n taponkni', ¿chā tū' ixmāxtutit a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? 12 Lā' más ixtapalh kalhatin chi'xcu' que lakatin borrego. Chuntza' tzē tlahuani'can ā'kalhatin a'ntū xatzey lā' maktāyacan huan ā'kalhatin a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
13 Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':
—Castu'ncti mimpeken.
Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixpeken, ixtzeyanī'ttza' lā' ixtā'chuntza' ixuanī't kentin ixpeken. 14 Tuncan tataxtulh huan fariseosnu' lā' māni' ū'tunu'n tapāstacli a'nchī natalīmāmaknīnīni'n Jesús.

A'ntūn taquilhchā'lh ixpālacata Jesús

15 Lā' a'xni'ca' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na, lā' a'lh ā'lacatin lā' līlhūhua' tastālani'lh. Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh huan ī'tza'ca'nī'n 16 lā' cāmāpa'ksīlh que tū' catahualh tichū ū'tza'. 17 Chuntza' tlahualh para natlōkentaxtū a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli a'ntū hualh Dios:
18 Huā'mā' quintasācua' a'ntī iclacsacli lā' lej icpāxquī' lā' xla' lej quimakapāxuhua.
QuiEspíritu natā'a'n lā' nacāmāsu'ni' huan a'ntīn tū' israelitas a'nchī xa'nca na'iclacāxtlahuakō'.
19 Xla' tū' nalacaquilhnīni'n lā' tū' nata'sa.
Lā' tū' palha' nachihuīna'n nac cā'tejen para que cuenta natlahuacan xla'.
20 Xla' nacāmaktāya huan a'ntīn tū' lactli'hui'qui a'ntī hua'chi xkoli' a'ntū xmū'tcanī't.
Lā' tū' nacālakmaka'n huan a'ntīn tū' xa'nca takalhlaka'ī'.
Xlaca'n hua'chi pūmaksko a'ntūn tū' xa'nca maksko lā' slam slam la.
Nacāmaktāya hasta a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac cā'ti'ya'tna'.
21 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nataka'lhītī para nacāmaktāya.
Chuntza' tzo'kli huan profeta Isaías.

Ixuancan palh Jesús ixlīscuja ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10

22 Lā' tuncan lē'ni'ca Jesús kalhatin chi'xcu' a'ntī lakatzī'n lā' kō'ko' ixuanī't porque ixka'lhī huan tlajana'. Lā' Jesús mātzeyīlh lā' xa'nca ixlaktzī'n lā' tzuculh chihuīna'n. 23 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' tahualh:
—¿Chā ū'tza' huā'mā' ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj?
24 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan Beelzebú a'ntī xapuxcu' huan tlajana'nī'n. Lā' ū'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.
25 Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na lā' cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n makān. Natalāmāsputūkō'. Lā' palh xalanī'n lakatin cā'lacchicni' o lakatin familia tatapitzi lā' talātucsa, tū' catitatāyani'lh. 26 Lā' palh ixlīmāpa'ksīn huan xapuxcu' tlajana'nī'n a'ntū iclīmāxtu ā'lakatin tlajana', chuntza' talacpitzi huan līmāpa'ksīn. Lā' tū' catitāyani'lh. 27 Hui'xina'n hua'nā'tit palh quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n con ixlīmāpa'ksīn huan Beelzebú. Lā' ¿tichū ixlīmāpa'ksīn a'ntū cālīmāxtu huan tlajana'nī'n xlaca'n a'ntīn

tatapa'ksī con hui'xina'n? Chuntza' māni' xlaca'n tamāsu'yu palh tū'
stu'ncua' a'ntū quilālē'ksa'nīni'nāuj. 28 A'ntū quit iccālīmāxtu huan tla-
jana'nī'n, ū'tza' ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. U'tza' huanicu'tun palh Dios
cāmāsu'ni'yāni' a'nchīn tzuculhtza' māpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.

29 'Tūla tanūcan para namakka'lhancan catūhuā na ixchic huan
tli'hui'qui chi'xcu' palh tū' pū'la nachī'can huanmā' chi'xcu'.

30 'A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, xla' quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū'
quintā'scuja, ū'tza' lactlahuana'n.

31 'U'tza' iccālīhuaniyāni' palh tzē nacāmāsputūnu'ni'can ixlīhuākca'n ix-
talaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. Lā' palh
catīhuā nahuan que tū' tzey a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla'
tūlalh catimāsputūnu'ni'ca. 32 Lā' palh catīhuā nalīchihuīna'n contra huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, namāsputūnu'ni'can. Lā' palh catīhuā nahuan que
tū' tzey a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tū' catimāsputūnu'ni'ca nīn
huā'tzā' nac huā'mā' quilhtamacuj nīn a'ntza' nac ā'lakatin quilhtamacuj
a'ntū namin —hualh Jesús.

Līlakapascan huan qui'hui' por ixtō'ca't
Lc. 6.43-45

33 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh tzey huan qui'hui', namāstā' tzey ixtō'ca't. Lā' palh tū'
tzey huan qui'hui', tū' tzey nala ixtō'ca't. Chu a'nchī māstā' ixtō'ca't,
chuntza' līlakapascan huan qui'hui'. 34 Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntūn
tzēhuanī't tasu'yu pero ka'lhī līlaknīn. ¿Chichū tzey nala huan tachi-
huīn a'ntū cāquilhtaxtuyāni' a'xni'ca' tū' tzey mintapāstacna'ca'n? Chu
a'nchī pāstacā'tit, chuntza' nachihuīna'nā'tit. 35 Tzey nala a'ntū nahuan
kalhatin tzeyā chi'xcu' como tzey ixtapāstacna'. Lā' tū' tzey cati-
hualh a'ntū nahuan kalhatin tū' tzeyā chi'xcu' como ko'hua'jua' ix-
tapāstacna'. 36 Lā' iccāhuaniyāni' que namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
Dios nacālacāxtlahuakō'. Lā' a'xni'ca' nala, maclacasqui'n ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't natahuani Dios tuchū ixpālacata chuxatūyā tachihuīn
a'ntū chu tlakaj tahualh. 37 Chu a'nchī chihuīna'nī'ta'ntit, chuntza'
nahuancan palh cātalīyāhuayāni' o palh lacuan hui'xina'n —hualh Jesús.

Tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh tasqui'ni'lh Jesús catlahualh lē'cnīn
Mr. 8.12; Lc. 11.29-32

38 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
tahuanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', quina'n iclaktzī'ncu'tunāuj lakatin ka'tla' lē'cnīn para
naquilāmālacstū'ncni'yāuj palh stu'ncua' Dios macaminī'ta'ni'.

39 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun,
xlaca'n tasqui'n lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' xmān nacāmāsu'ni'can huan
lē'cnīn hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás. 40 Lakatu'tun chi'chini' lā'
lakatu'tun tzī'sa Jonás ixtojōma' na ixchakān huan ka'tla' squī'ti' lā'
xalakahuan taxtulh. Nā chuntza' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
nā na'ictachoko lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun tzī'sa na ixchakān
huā'mā' ti'ya't. 41 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'can.
Lā' a'xni'ca' nala huā'mā', xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni'
a'nlhā huanican Nínive natatāya lā' nacātalē'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n a'ntī

hui'lāna'ntit chuhua'j. Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como xlaca'n taxtāpalīlh ix-
tapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios. Lā'
hui'xina'n tū' xtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh.
Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás. 42 Lā' nā huan reina a'ntī
ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā' nacālē'ksa'nīni'nāni' a'xni'ca' namin
huan chi'chini' a'ntū napūlacāxtlahuakō'. Nacālē'ksā'nīni'nāni' porque xla'
kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixuanī't ixchic huan reina lā'
milh kaxmata Salomón. Quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū'
quilākaxmatni'cu'tunāuj —hualh Jesús.

Ixpālacata huan tlajana' a'ntūn taspi'tli
Lc. 11.24-26

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko
a'nlhā cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' nakaksa
a'nlhā najaxa, napuhuan: 44 "Na'ictaspi'tchokopala a'nlhā ictaxtulh". Lā'
a'xni'ca' naquītaspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū
scaya'ncyā lā' xa'nca pa'lhnancanī't, lā' a'nlhā nīn tintī' a'nan. 45 Lā'
tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon tlajana'nī'n lā' más xaca'tzanca'tzīnī'n.
Lā' ixlīhuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā'
chuntza' más ko'hua'jua' nala huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān
kalhatin tlajana'. Lā' nā chuntza' nacāpātle'keni' xlaca'n a'ntīn tū' tzey lā'
tahui'lāna' chuhua'j.

Ixpālacata ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21

46 Lā' Jesús ixcātā'chihuīna'mā'cus huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' tachā'lh
ixtzī't lā' ixtā'timīn. Ixtatachoko kēpūn lā' ixtatā'chihuīna'ncu'tun Jesús.
47 Lā' huanica Jesús:
—Tayāna' kēpūn mintzī't lā' mintā'timīn lā' mat tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
48 Lā' Jesús kalhtīlh huan a'ntī ixmāca'tzīnīnī't:
—¿Tichū quintzī't? Lā' ¿tichū quintā'timīn?
49 Lā' tuncan Jesús cāmacahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' hualh:
—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn. 50 Lā' ixlīhuākca'n
a'ntī natatlahua a'ntū lacasqui'n quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza'
quintā'tin lā' ū'tza' quintzī't.

13

Huan cha'nāna'
Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8

1 Huā'mā' chi'chini' Jesús taxtulh de huan nac chic lā' a'lh na ixquil-
htūn huan ka'tla' xcān. 2 Lā' como lhūhua' tachi'xcuhuī't tatakēstokli
a'nlhā ixuī', Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tahui'lalh. Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't tatachokolh nac huan ixquilhtūn huan xcān. 3 Lā' tuncan
cāhuanilh a'ntū hua'chi lītalacastuca para nacāmāsu'ni'. Chuntza cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh nacha'n ixti'ni'. 4 Lā' a'xni'ca'
ī'xua'ya'maka'mā' ixti'ni', makapitzīn tayujli nac tej. Lā' tamilh huan
spūnnu' lā' tasacua'lh. 5 Lā' ā'makapitzīn tayujli nac cā'chihuixni' a'nlhān
tū' lhūhua' ixka'lhī huan ti'ya't. Palaj pu'nli huā'mā' ti'ni' como tū' lhūhua'
ixka'lhī huan ti'ya't. 6 Lā' a'xni'ca' chi'chini'lh, xachi'tin scōhualh como
tūlalh tlahualh ixtankāxē'k lā' tīlh. 7 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' huampala
tayujli nac cā'lhtucū'nnu'. Lā' huan lhtucū'n tastacli lā' tamā'ktzī'lh.

8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey huan ti'ya't lā' lana'lh. Lā'
makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh cien lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh tu'tumpu'xam
lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh pu'xamacāuj. 9 Palh kaxpatnī'ta'ntit, cuenta
catlahua'tit —hualh Jesús.

Jesús hualh a'chī' līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10

10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' pō'ktu tā'mālacastuca' para nacāmāsu'ni'ya' huan
tachi'xcuhuī't?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī
nala ixlīmāpa'ksīn Dios. Pero xlaca'n tūlalh catitaca'tzīlh. 12 Lā' huan a'ntī
natakalhlaka'ī', xlaca'n natasca'ta lā' chuntza' natamāchekxī lā' ā'chulā'
natakalhlaka'ī'. Pero huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n tū' cati-
tasca'tli lā' natapātza'nkā a'ntū ixtaca'tzī. 13 U'tza' iccālīmāsu'ni' a'ntū
tā'mālacastuccan. Xlaca'n talaktzī'n pero tū' tamāchekxī a'ntū huanicu'tun
a'ntūn talaktzī'n. Nā takaxmata pero tū' tamāchekxī a'ntūn takaxmata.
14 Chuntza' xlaca'n tatlōkentaxtū chu a'nchī hualh huan profeta Isaías
a'nlhān tzo'kli chuntza':

Ixlīstu'ncua' que nakaxpa'tā'tit pero tū' catimāchekxī'tit.
Lā' ixlīstu'ncua' que nalaktzī'nā'tit pero tū' cuenta catitlahua'tit.
15 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh tū' taka'lhī ixtapāstacna'ca'n lā'
cā'a'kachi'pacan lā' cālakachi'pacan.
Chuntza' tū' catitalacahuāna'lh lā' tū' catita'a'kahuāna'lh lā' tū' cati-
tamāchekxīlh para nataxtāpalī huan ixtapāstacna'ca'n.
Lā' quit xa'iccāmāsputūnu'ni'lh lā' xa'iccāmātzeyīlh.
Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī Dios hualh.

16 Lā' Jesús huampā:
—Līpāxuhua'yā'tit como tzē lacahuāna'nā'tit lā' tzē a'kahuāna'nā'tit
lā' nā tzē namāchekxī'yā'tit. 17 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que
huā' tamā'na a'ntū cālaktzī'mpā'na'ntit, ū'tza' ixtalaktzī'ncu'tun lhūhua'
a'cta'sana'nī'n lā' lhūhua' tzeyā tachi'xcuhuī't lā' tū' talaktzī'lh. Lā' nā
chuntza' huā' tamā'na a'ntū hui'xina'n kaxpa'tā'tit, ū'tza' xlaca'n ixtakax-
matcu'tun lā' tū' takaxmatli.

Jesús māstū'ncli a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan
Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15

18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuhua'j cakaxpa'ttit a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan
ixpālacata huan cha'nāna'. 19 Huan a'ntīn takaxmata a'nchī nala a'xni'ca'
Dios namāpa'ksīni'n lā' tū' tamāchekxī, xlaca'n hua'chi huan ti'ni' a'ntū
yujli nac tej. Namin huan ko'ti'ti' lā' nacāmāpātza'nkānī a'ntūn tasca'tli.
20 Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli nac cā'chihuixni', ū'tza' tasu'yu hua'chi
huan a'ntīn takaxmata huan tachihuīn lā' lej talakatī. 21 Huā'mā' ti'ni'
tū' ixka'lhī pūlhmā'n ixtankāxē'k lā' tū' tāyani'lh. Nā chuntza' huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī, xlaca'n tū' makān tatāyani'.
A'xni'ca' tapātī catūhuā o cāmacaputzacan por ixpālacata a'ntūn takalh-
laka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā' tamakxteka. 22 Lā' huan ti'ni' a'ntū yujli nac
cā'lhtucū'nnu', ū'tza' tasu'yu hua'chi huan a'ntīn takaxmata lā' tamāchekxī.
Pero lej tapāstaca a'nchī natatlaja ixlīhua'tca'n lā' a'nchī ricosnu' na-
talīla. Ixlīhuāk huā'mā' cāmāmakchuyī lā' tū' cāmakxteka natapāstaca a'ntūn
takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh takalhlaka'ī' lā' ū'tza' huā'mā' hua'chi

a'xni'ca' huan lhtucū'n tamā'ktzī'lh huan ti'ni'. 23 Lā' huan ti'ni' a'ntū
yujli a'nlhān tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi huan a'ntīn takaxmata huan
xatzey tachihuīn lā' tamāchekxī. Lā' xa'nca tatasu'yu palh takalhlaka'ī'.
Ixlīhuākca'n taka'lhī a'ntū natalīmāpāxuhuī Dios lā' makapitzīn lej taca'tzī
tamāpāxuhuī hua'chi huan ti'ni' a'ntū māstā'lh cien ixtō'ca't —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tūn tū' tzey ti'ni' a'ntū xua'ya'maka'nca a'nlhā cha'nca xatzey ti'ni'

24 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't nala hua'chi a'xni'ca'
kalhatin chi'xcu' cha'nli huan ti'ni' na ixtacuxtu. 25 Lā' lakatin tzī'sa
a'xni'ca' ī'lhtatamā' huan chi'xcu', ixtā'ca'tza quīxua'ya'maka'lh huan tūn
tū' tzeyā ti'ni'. 26 Lā' a'xni'ca' ī'stacmā'tza' huan tacha'ni' a'xni'ca' tasu'yulh
huan tūn tū' tzey tacha'ni'. 27 Lā' tuncan talakmilh ixtasācua'nī'n
huan chi'xcu' lā' takalhasqui'nīlh huan ixpatronca'n: "¿Chā tū' huāk
xatzey ti'ni' cha'nti na mintacuxtu? Lā' ¿chī līpu'nli huā'mā' tūn tū'
tzeyā tacha'ni'?" 28 Lā' huan patrón cākalhtīlh: "Kalhatin quintā'ca'tza
quintlahuani'lh huā'mā'". Lā' tuncan huan tasācua'nī'n takalhasqui'nīlh:
"¿Chā lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāpu'lhuyāuj huan tū' tzey chi'tin?"
29 Lā' xla' cākalhtīlh: "Tū', como lāsā' nacāpu'lhu'yā'tit nā huan xatzey
tacha'ni'. 30 Mejor nacāmakxtekāuj chu a'cxtim catastacli hasta a'xni'ca'
na'ī'can. Lā' na'iccāhuani huan tasācua'nī'n a'ntī nata'ī' que pū'la natataya
huan tū' tzey chi'tin lā' natachī' pixtunu' para nalhcuyucan. Lā' ā'calīstān
nata'ī' huan xatzey tacha'ni' lā' natamāquī' na quimbodega".

Tā'mālacastucca ixpālacata xati'ni' mostaza
Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19

31 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī natalīlhūhua'n a'ntī natakalhlaka'ī' Dios, ū'tza' nala hua'chi
lakatin ti'ni' de mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't.
32 Huā'mā' ti'ni' stu'ncua' līhua'ca' xamactzi'na'j que ixlīhuākca'n
ā'makapitzīn ti'ni'. Lā' a'xni'ca' nastackō', lej ka'tla' nala hasta ixtā'chuntza'
a'katin qui'hui'. Lā' huan spūnnu' natatlahua ixmāsekca'n na ixpekenī'n.

Tā'mālacastucca ixpālacata huan levadura
Lc. 13.20-21

33 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n nala hua'chi levadura a'ntū huan puscāt
namojō nac maktu'tun xatapūlhcān harina. Lā' naxcu'tankō' huan
tasquit.

Jesús līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.33-34

34 Huāk huā'mā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't lā' cālītā'chihuīna'lh
a'ntū tā'mālacastuccan. Lā' xmān chuntza' ixcā'tā'chihuīna'n. 35 Chuntza'
tlahualh lā' ū'tza' lītlōkentaxtūlh a'ntū hualh huan profeta a'xni'ca' tzo'kli
huā'mā':

Na'iccālītā'chihuīna'nāni' huan a'ntūn tā'mālacastuccan; na'icuan catūhuā
a'ntūn tatzē'knī't desde a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj.

Jesús māstū'ncli ixpālacata huan tū' tzey ti'ni'

36 Lā' tuncan Jesús cāmakxtekli huan tachi'xcuhuī't lā' xla' tanūlh huan
nac chic. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj tuchū huanicu'tun huan a'ntūn tā'mā'lacastucti huan
tū' tzeyā ti'ni'.

37 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Huan a'ntī cha'nli huan xatzey ti'ni', ū'tza' huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. 38 Lā' huan ixtacuxtu, ū'tza' huā'mā' quilhtamacuj. Huan
xatzey ti'ni' cāmālacastuca xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. Lā' huan
a'ntūn tū' tzey ti'ni' cāmālacastuca xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con huan
ko'ti'ti'. 39 Huan tā'ca'tza a'ntī xua'ya'maka'lh huan tū' tzeyā ti'ni', ū'tza'
māni' huan ko'ti'ti'. Lā' a'xni'ca' ī'can, ū'tza' huanicu'tun a'xni'ca' nasputa
huā'mā' quilhtamacuj. Lā' huan tasācua'nī'n a'ntī nata'ī' huan chi'tin,
ū'tunu'n huan ángeles. 40 Lā' chu a'nchī nacātayacan huan tū' tzey chi'tin
lā' nacālhcuyucan, chu a'cxtim napātle'ke a'xni'ca' nasputa huā'mā' quil-
htamacuj. 41 Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmāpa'ksī huan ixángeles
para nacātaya ixlīhuākca'n huan a'ntīn tatlahua talaclē'i' lā' ixlīhuākca'n
a'ntī tamāsu'ni' ā'makapitzīn natatlahua talaclē'i'. Lā' nacāmaxtukō' de
a'nlhā xla' māpa'ksīni'n 42 lā' nacāmānū a'nlhā nacālhcuyucan. A'ntza'
natacalhuan lā' natalāxca ixtatzanca'n. 43 Lā' xlaca'n a'ntīn tatlahua
ixlīmāpa'ksīn Dios, xlaca'n natatasu'yu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Lā' lej
tzēhuanī't natatasu'yu hua'chi a'xni'ca' lej xkaka huan chi'chini'. Palh
kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tumīn a'ntū ixmā'cnūcanī't

44 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios cālīmāpa'ksī ixtachi'xcuhuī't
tzē nalīmālacastuccan lhūhua' tumīn a'ntū mā'cnūcanī't nac ti'ya't. Lā'
namin kalhatin chi'xcu' lā' nakaksa huā'mā' tumīn. Lā' xla' namā'cnūpala
a'nlhā ixuī'. Lā' lej līpāxūj na'a'n nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī para
natamāhua huā'mā' ti'ya't a'nlhā mā'cnūca huan tumīn.

A'ntū lītalacastuca huan perla a'ntū lej tapala

45 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios līmāpa'ksīni'n, ū'tza' hua'chi
kalhatin tamāhuana' a'ntī cāputzatēlha chihuix xalactzey a'ntū huanican
perlas lā' a'ntū nacāstā'. 46 Lā' a'xni'ca' nakaksa lakatin a'ntū lej xatzey
lā' lej tapala, nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī lā' na'a'n natamāhua huanmā'
perla.

A'ntū lītalacastuca huan pūxuākna'

47 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't ū'tza' hua'chi lakatin
pūxuākna' a'ntū mojōcan nac mar lā' nacātaya tāpālhūhua' squī'ti'. 48 Lā'
a'xni'ca' tzuma huan pūxuākna', huan squī'ti'ni'nī'n natalē'n na ixquilhtūn
mar lā' a'ntza' natatahui'la lā' natalacsaca huan squī'ti'. Huan xatzey
squī'ti' nacāmojōcan nac chā'xta lā' huan a'ntūn tū' taka'lhī ixtapalh,
nacāmaka'ncan. 49 Chuntza' nala a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj.
Natataxtu huan ángeles lā' nacālaclhmāxtu huan tū' tzey tachi'xcuhuī't
na ixlaclhpu'nanca'n xalactzey. 50 Lā' huan tū' tzey tachi'xcuhuī't
nacāmānūcan a'nlhā nacālhcuyucan lā' a'ntza' natacalhuan lā' natalāxca
ixtatzanca'n —hualh Jesús.

Huan xasāsti' catūhuā ka'lhī ixtapalh lā' nā xakōlūhua' ka'lhī ixtapalh

51 Tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā māchekxīyā'tit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—U'huē, Māpa'ksīni', iccāmāchekxīni'yāni'.

52 Lā' tuncan cāhuanilh:
—A'xni'ca' kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley nala quisca'txtunu',
xla' nala hua'chi kalhatin patrón. Nala hua'chi kalhatin patrón a'ntī
cāka'lhī lhūhua' maclacasqui' lā' ca'tzī a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā
xala' makān lā' a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā a'ntū sāsti'cus para
nacāmaktāya ixfamilia. Chuntza' nala kalhatin a'ntīn tū' namakxteka
huan līmāsca'tīn a'ntū xakōlūhua' lā' xastu'ncua' lā' nā xla' nasca'ta
quilīmāsca'tīn a'ntū xasāsti'.

Xalanī'n nac Nazaret talakmaka'lh Jesús
Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30

53 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh ixlīhuākca'n huan a'ntū
tā'mālacastuccan, a'lh ā'lacatin 54 lā' chā'lh nac Nazaret a'nlhā stacli.
A'ntza' ixmāsu'yu na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huan a'ntīn takaxmatli
talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—Lā' huā'mā' chi'xcu', ¿lhachū sca'tli huā'mā' tapāstacna'? ¿Chichū tzē
nacātlahua huā' tamā'na lē'cnīn? 55 U'tza' huā'mā' ixo'kxa' huan sitni' lā'
nā María ixtzī't. Lā' ixtā'timīn cāhuanican Jacobo lā' José lā' Simón lā'
Judas. 56 Lā' ixlīhuākca'n ixtā'timīn xapuscan nā huā'tzā' tahui'lāna' na
quilaclhpu'nanca'n. ¿Lhachū sca'tli ixlīhuāk huā'mā'?
57 Lā' chuntza' talakmaka'lh Jesús, pero xla' cāhuanilh:
—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chu xalhā na'a'n. Xmān xalanī'n
na ixchic lā' xalanī'n ixā'lacchicni' tū' catita'a'cnīni'ni'lh.
58 Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' tū' lhūhua' lē'cnīn tlahualh Jesús xmān
porque tū' takalhlaka'ī'lh.

14

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxīni'
Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9

1 Lā' huā'mā' quilhtamacuj Herodes gobernador ixuanī't huan nac
estado de Galilea. Lā' māca'tzīnīca ixpālacata Jesús. 2 Lā' Herodes cāhuanilh
ixpūchihuīna'nī'n:
—U'tza' huā'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'. Lakahuanchokonī't ixla-
clhpu'nanca'n nīnī'n. U'tza' līka'lhī līmāpa'ksīn a'ntū lītlahua huan lē'cnīn.
3 Herodes ixmāpa'ksīnī't que cachi'paca huan Juan lā' calē'nca nac
pūlāchī'n para nachī'can. Chuntza' māpa'ksīlh ixpālacata huan Herodías
a'ntī ixpuscāt ixtā'tin Felipe ixuanī't. 4 Juan ixuanimā' Herodes:
—Tū' tzey a'nchī lī'pini'ya' huan Herodías hua'chi mimpuscāt.
5 Lā' ū'tza' Herodes ixlīmaknīcu'tun huan Juan pero cājicua'ni'lh
tachi'xcuhuī't como xlaca'n tapuhualh palh Juan ixa'cta'sana' Dios
ixuanī't.
6 Lā' a'xni'ca' Herodes tlahuakō'lh ixcā'ta, tlahualh cā'tani'. Lā'
ixtzu'ma'jāt Herodías lu'cxli na ixlacapūnca'n huan a'ntī ixcākantāyacanī't.
Lej tanto makapāxualh huan Herodes 7 que lej huanilh palh ixmaxquī'lh
huan tzu'ma'jāt chuxatū nasqui'ni'. 8 Lā' tuncan huan xatzī't maxquī'lh
tapāstacna' lā' huan tzu'ma'jāt squi'ni'lh Herodes chuntza':
—Caquima'xqui' chuhua'j ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Calī'ta' nac
lakatin pulātu.
9 U'tza' līlakaputzalh huan Herodes. Lā' como lej mālacnūni'canī't huan
tzu'ma'jāt lā' como huan a'ntī ixcākantāyacanī't takaxmatli a'ntū ixuani-
canī't, lā' ū'tza' huan Herodes līmāpa'ksīni'lh que camaxquī'ca. 10 Lā'
chuntza' macā'lh huan līmāpa'ksīn huan nac pūlāchī'n lā' māmāyujūnīni'lh

ixa'kxāk Juan. 11 Lā' tuncan līminca huan a'kxāk nac lakatin pulātu lā'
maxquī'ca huan tzu'ma'jāt lā' xla' macamaxquī'lh ixtzī't.
12 Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' talē'lh ixmacni' lā'
tamā'cnūlh. Lā' ā'calīstān ta'a'lh tamāca'tzīnī Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil de chi'xcuhuī'n
Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

13 Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca Jesús, xla' tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh
tintacut a'nlhā tintī' ixa'nan. Lā' a'xni'ca' ca'tzīca a'nlhā ixuī', lhūhua'
tachi'xcuhuī't tataxtulh de ixā'lacchicni'ca'n lā' tastālani'lh catojon na
ixquilhtūn huan xcān. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de huan nac barco,
cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cālakalhu'malh. Lā' cāmātzeyīlh
huan ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixcālīmini'canī't.
15 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā', ī'sca'txtunu'nī'n Jesús talakmilh lā'
tahuanilh:
—Kōtanūtza' lā' tū' nac cā'lacchicni' huā'tzā'. Cacāmacapi huan
tachi'xcuhuī't para nata'a'n natatamāhua ixlīhua'tca'n nac huan
cā'lacchicni'.
16 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Tū' maclacasqui'n nata'a'n; cacāmāhuī'tit hui'xina'n.
17 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Quina'n tuntū' icka'lhīyāuj xmān macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti'.
18 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cacālī'ta'ntit.
19 Lā' tuncan cāmāpa'ksīlh que catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac
cāseketni'. Lā' chu tuncan Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi lā' huan
tantu' squī'ti' lā' talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī
Dios. Lā' cāche'keni'lh huan pāntzi lā' huan squī'ti' lā' cāmaxquī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamālacpitzilh na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't.
20 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca'
tahuā'yankō'lh huan sca'txtunu'nī'n tamākēstokli lhūhua' xalacpitzin
hasta tatzumalh pācāujtu' chā'xta de huan a'ntū a'katāxtūlh. 21 Lā' huan
chi'xcuhuī'n a'ntīn tahuā'yalh xlaca'n lakaquitzis mil lā' nā tahuā'yalh
puscan lā' camana'.

Jesús kalhtlā'hualh na ixkalhni' huan xcān
Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21

22 Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n catatojōlh huan nac
barco lā' catapū'lani'lh tintacut huan mar līhuan xla' cāmacā'lh huan
tachi'xcuhuī't. 23 Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'nī't, Jesús ixa'cstu tā'cxtunu'lh
huan nac kēstīn para natā'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tzī'sualh, ixa'cstu
ixuī' a'ntza' 24 līhuan ī'sca'txtunu'nī'n ixtatētaxtumā'na huan nac xcān nac
barco. Lā' lej ū'nulh lā' xasipej xcān ixtatā'kayāhuamā'na lā' tasno'kli
huan barco. 25 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, Jesús ixcālaktapajtzūtēlha xlaca'n.
Ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. 26 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n ta-
laktzī'lh kalhatin a'ntī ixkalhtlā'huantēlha huan xcān, cāmakē'klhalh lā'
tajicuani'lh lā' palha' tahualh:
—¡Lakachuyayāuj!
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cahuixcāna'jca'tzītit lā' tū' cajicua'ntit. Xmān quit.
28 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', palh stu'ncua' hui'x, caquihua'ni' na'ickalhtlā'huan huan
xcān para na'icpāxtokāni'.

29 Lā' Jesús huanilh:
—Pues cata't.
Lā' tuncan Pedro tacutli de nac barco lā' tzuculh kalhtlā'huan huan
xcān para napāxtoka Jesús. 30 Lā' a'xni'ca' cuenta tlahualh huan palha'
ū'ni', tajicua'lh lā' tzuculh tā'cnū lā' palha' hualh:
—¡Caquimāpūtaxtu, Māpa'ksīni'!
31 Lā' chu tuncan Jesús makachi'palh lā' huanilh:
—Xmān macsti'na'j kalhlaka'ī'ya'. ¿A'chī' tū' quilīpāhua'na'?
32 Lā' a'xni'ca' xlaca'n tatojōlh nac barco, ca'cs lalh huan ū'ni'. 33 Lā' tun-
can xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac barco tamācā'tanīlh Jesús lā' tahuanilh:
—Stu'ncua' hui'x ixO'kxa' Dios.

Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tzaca'nī'n xalanī'n nac Genesaret
Mr. 6.53-56

34 Lā' ta'a'lh tintacut huan xcān lā' tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā
huanican Genesaret. 35 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n a'ntza'
talakapasli Jesús, tamāca'tzīnīni'lh chuxalhā nac huā'mā' ti'ya't. Lā'
cālīmini'ca lhūhua' ī'tza'ca'nī'n a'nlhā ixuī' Jesús. 36 Lā' tasqui'ni'lh
que cāmakxtekli xmān ixtaxa'malh ixtampān ixlu'xu'. Lā' tatzeyalh
ixlīhuākca'n a'ntīn taxa'malh.

15

A'ntū stu'ncua' makapāxuhua Dios
Mr. 7.1-23

1 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
talaktapajtzūlh Jesús. Ixtaminī'ta'ncha' de huan xcānsipej Jerusalén lā'
takalhasqui'nīlh:
2 —Lā' misca'txtunu'nī'n, ¿a'chī' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtalanānca'n huan
xanapuxcu'nu' līitokpān xalanī'n makāntza'? Tū' tamakacha'ka'n a'nchī
maclacasquī'n a'xni'ca' natahuā'yan —tahuanilh.
3 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—Nā hui'xina'n, ¿a'chī' mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para
nacātlōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n? 4 Dios hualh: "Nacā'a'kahuāna'ni'ya'
mintāta' lā' mintzī't". Lā' nā hualh: "Camāmaknīnīni'nca huan a'ntī
cāmacapūlhca ixtāta' o ixtzī't". 5 Lā' hui'xina'n xtunc hua'nā'tit.
Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit palh kalhatin chi'xcu' tzē nahuani
ixtāta' o ixtzī't: "Tūla icmaktāyayāni' como ixlīhuāk a'ntū icka'lhī
icmālacnūni'nī'ttza' Dios". 6 Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit que palh
kalhatin chuntza' nahuan, tū'tza' maclacasqui'n xla' namaktāya
ixtāta' o ixtzī't. Chuntza' hui'xina'n māpānū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios
para natlōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n. 7 ¡Tlahua'pā'na'ntit lakatu'
milacanca'n! Stu'ncua' a'nchī cālīchihuīna'ni' hui'xina'n huan profeta
Isaías a'xni'ca' tzo'kli huā'mā':
8 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xmān tahuan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū'
tapāstaca a'ntū iccālīmāpa'ksīlh.
9 Chu tlakaj quintamāca'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh
quilīmāpa'ksīn, ū'tza' xmān ixtapuhuānca'n huan chi'xcuhuī'n.
Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī hualh Dios.
10 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:
—Cakaxpa'ttit lā' camāchekxī'tit: 11 Huan a'ntū naquilhtanū huan
chi'xcu' tū' ū'tza' a'ntū nalīla ko'hua'jua'. Pero huan tūn tū' tzey tachihuīn
a'ntū quilhtaxtu huan chi'xcu', ū'tza' nalīla ko'hua'jua'.
12 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuanilh Jesús:

—¿Chā ca'tzīya' palh cālīmakā'kchipina' huan fariseosnu' a'nchī hua'na'?
13 Lā' xla' cākalhtīlh:
—Chuxatūyā ti'ni' a'ntūn tū' cha'nli quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza' napu'lhucan lā' con ixtankāxē'k.
14 Cacāma'kxtektit huan fariseosnu'. Xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n a'ntīn talē'n ā'makapitzīn lakatzī'nī'n. Lā' palh kalhatin lakatzī'n namakachi'palē'n ixtā'lakatzī'n, ixtu'ca'n natamokōsa a'nlhā ponknu'ncanī't.
15 Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:
—Caquilāhuaniuj a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntū tā'mālacastucti.
16 Lā' Jesús huanilh:
—¿Chā tū' māchekxī'yā'tit nīn hui'xina'n?
17 Ca'tzīyā'tit que chuxatū a'ntū naquincāquilhtanūyāni', ū'tza' nayuja na quimpānca'n lā' ā'calīstān nataxtu.
18 Lā' huan tachihuīn a'ntū naquincāquilhtaxtuyāni', ū'tza' a'ntū pāstacnī'tauj pū'la. Lā' ū'tza' nalītasu'yu palh tzey quina'n o tū'.
19 Chu a'nchī pāstacna'n huan chi'xcu', chuntza' natlahua: namaknīni'n, o namakpuscatīni'n, o naka'lhī ixtatā'chihuīn, o naka'lhāna'n, o na'a'kxokonu'n, o na'a'ksa'nan.
20 Huāk huā' tamā'na palh ixtlahualh cahuā huan chi'xcu', ū'tza' nalīla ko'hua'jua'. Pero palh nahuā'yan a'xni'ca' tū' makacha'ka'nī't chu a'nchī huan talanān, ū'tza' tūla nalīla ko'hua'jua'.

Huan puscāt a'ntī makatiyāti' kalhlaka'ī'lh Jesús
Mr. 7.24-30

21 Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan lakatu' cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' Sidón.
22 Lā' ixui'lacha' kalhatin puscāt xala' nac huanmā' ti'ya't a'nlhā huanican Canaán. Xla' tū' israelita ixuanī't. Lā' lakmilh Jesús lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj; caquilakalhu'ma'nti. Quintzu'ma'jāt ka'lhī huan tlajana' lā' lej palha' pātīni'n.
23 Lā' Jesús nīn tuntū' kalhtīlh. Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tasqui'nli:
—Cama'capi huan puscāt a'jnanu' como quincāstālani'yāni' lā' ta'satēlha.
24 Lā' tuncan Jesús hualh:
—Dios quimacaminī't para na'iccāmāpūtaxtū xmān a'ntī israelitas.
25 Lā' huan puscāt laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
—¡Māpa'ksīni', caquimaktāya'!
26 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tū' līmakuan maklhtīcan ixlīhua'tca'n huan camana' lā' nacāmaxquī'can huan chichīn—chuntza' huanilh como huan israelitas tū' ixta'a'cnīni'ni' huan a'ntīn tū' israelitas lā' ixcāmāpācuhuī chichīn.
27 Lā' xla' huanilh:
—U'huē, ū'tza' icca'tzī, Māpa'ksīni'. Pero huan chichīn tzē natahua' huan lacpītzin a'ntū nataminācha' na ixmesa ixtēcu'ca'n.
28 Tuncan Jesús kalhtīlh:
—Lej kalhlaka'ī'ya', puscāt. Calalh hua'chi quisqui'ni'ya'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus tzeyalh ixtzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n

29 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tētaxtulh ixquilhtūn huan lago Galilea. A'calīstān tā'cxtunu'lh nac kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh.
30 Lā' līlhūhua' tachā'lh a'nlhā ixuī' lā' talīmini'lh lū'ntū'lani'nī'n lā' lakatzī'nī'n

lā' kō'ko'nī'n lā' huan a'ntī macamōcho lā' lhūhua' ā'makapitzīn ī'tza'ca'nī'n.
Cāmāpī'ca nac ti'ya't pajtzu ixtojon Jesús lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n.
31 Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh a'nchīn tachihuīna'lh huan a'ntī kō'ko'
ixtahuanī't lā' a'nchī tzey ixtalanī't ixmacanca'n huan macamōcho. Lā'
huan lū'ntū'lanī'n xa'nca tatlā'hualh lā' huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh.
U'tza' talīlē'cnīlh huan tachi'xcuhuī't. Lā' tatzuculh tamācā'tanī Dios a'ntī
nā ixDiosca'n israelitas.

Jesús cāmāhuī'lh lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n
Mr. 8.1-10

32 Lā' tuncan Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhuī't. Tu'tuma'jtza' quin-
tatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā' tū'tza' taka'lhī a'ntūn tahua'. Lā' palh
na'icmacā'n na ixchicca'n lā' tū' tahuā'yanī't, tzēlasā' nataxlejua'nan
nac tej.
33 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—¿Chichū nalīka'lhīyāuj līhua't a'ntū natalīka'sa? Lej lhūhua'
tachi'xcuhuī't lā' tintī' lahuī' huā'tzā'.
34 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Mactojon lā' makapitzīn ti'na'j squī'ti'.
35 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh que catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't
nac ti'ya't. 36 Xla' cātayalh huan mactojon pāntzi lā' huan squī'ti'
lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' chu tuncan cāmālacpitzini'lh lā'
cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' xlaca'n cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't.
37 Lā' ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' ā'calīstān xalacpītzin a'ntūn
ta'a'katāxtūlh cāmātzumalh pātojon chā'xta. 38 Huan a'ntīn tahuā'yalh,
xlaca'n lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n. Lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'.
39 Lā' ā'calīstān Jesús cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't lā' tojōlh huan nac
barco lā' a'lh nac lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Magdala.

16

Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' tasqui'nli lē'cnīn
Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56

1 Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' talaka'lh Jesús. Lā' como
ixtalīlaktzī'ncu'tun, tasqui'nli lakatin lē'cnīn a'ntū lītasu'yu que Jesús xala'
nac a'kapūn. 2 Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'xni'ca' tā'cnūmā' huan chi'chini', hui'xina'n hua'nā'tit: “Tū' catim-
ilh xcān como spi'nenke' huan a'kapūn”. 3 Lā' palh tzi'sāt, hua'nā'tit:
“Chuhua'j namin xcān como spi'nenke' huan a'kapūn lā' pucsuī'”.
¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Tzē naquilhchipinā'tit palh
namin xcān a'xni'ca' laktzī'nā'tit huan a'kapūn. Lā' a'yuj laktzī'nā'tit huan
lē'cnīn a'ntū ictlahua, pero tū' kalhlaka'ī'yā'tit que Dios quimacamilh.
4 Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j tū' tzey lā' tū' takalh-
laka'ī' lā' xlaca'n tasqui'n lē'cnīn. Lā' tū' nacāmāsu'ni'can lē'cnīn; xmān
naquimpātle'keni' hua'chi a'ntū pātle'keni'lh huan Jonás —hualh Jesús.
Lā' cāmakxtekli lā' a'lh.

Jesús cāmāsu'ni'lh ī'sca'txtunu'nī'n que catatamaktaka'lhli huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'
Mr. 8.14-21

5 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tintacut huan lago, tū' talē'lh
pāntzi. Tapātza'nkālh. 6 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.

7 Huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talāhuani:

—Chuntza' hualh como tū' līmiuj pāntzi.

8 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalāhuanimā'na lā' cāhuanilh:

—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntūn tū' līta'ntit? ¡Xmān
macsti'na'j kalhla'ka'ī'yā'tit! 9 ¿Chā tūna'j machekxī'yā'tit? ¿Chā tū'tza'
pāstacā'tit huan macquitzis pāntzi a'ntū iccāmālacpitzini'lh na ixla-
clhpu'nanca'n lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n? Lā' ¿lhām pālā't chā'xta
cālīmātzumaca huan xalacpītzin? 10 Lā' capāstactit huan mactojon
pāntzi a'ntū iccāmālacpitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n huan lakatā'ti' mil
chi'xcuhuī'n. Lā' ¿lhām pālā't chā'xta cālīmātzumaca huan xalacpītzin?
11 ¿A'chī' tū' māchekxī'yā'tit palh tū' xa'icuanicu'tun pāntzi a'xni'ca'
iccāhuanini' ixtamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā'
huan saduceosnu'?

12 Lā' tuncan tamāchekxīlh que Jesús tū' ixcāhuaninī't que ixtamak-
taka'lhli huan ixlevadura pāntzi. Ixcāhuanicu'tun palh ixtamaktaka'lhli
ixlīmāsca'tīnca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.

Pedro hualh palh Jesús ū'tza' huan Cristo
Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21

13 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'nlhā huanican Cesarea de Filipo,
cākalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata quit a'ntī huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n?

14 Xlaca'n takalhtīlh:

—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn tahuan palh hui'x huan Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x Jeremías o ā'kalhatin a'cta'sana'.

15 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chī hua'nā'tit? ¿Tichū quit?

16 Lā' tuncan Simón Pedro huanilh:

—Hui'x huan Cristo a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj lā' ixO'kxa' huan scana'nca Dios.

17 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Līpāxūj hui'x, Simón ixo'kxa' Jonás. Huā'mā' tapāstacna' tū'
tamāsu'ni'ni' chi'xcuhuī'n. Xmān Dios māca'tzīnīni'. 18 Lā' quit icuaniyāni'
que hui'x Pedro lā' ū'tza' mintacuīni' huanicu'tun "chihuix". Lā' hui'x nala hua'chi huan chihuix a'ntū xalītzucuni' huan quilītokpān. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chuntza', tū' caticātlajaca; nīn huan līnīn
tūla nacātlaja. 19 Quit na'icmaxquī'yāni' līmāpa'ksīn lā' nacāmāpa'ksī'ya'
xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. Lā' a'ntū hui'x makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuancan. Lā' a'ntū hui'x tū' makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuancan.

20 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n que tū' catitahuanilh
nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo a'ntī ixka'lhīmā'ca.

Jesús hualh ixpālacata a'nchī nanī
Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22-27

21 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni' ī'sca'txtunu'nī'n chuntza':
—Maclacasqui'n na'ica'n nac Jerusalén. Lā' a'ntza' huan
xanapuxcu'nu' lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley, xlaca'n lej naquintamāpātīnī. Lā'
naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
22 Lā' tuncan Pedro lē'lh lacachuna'j lā' tzuculh tā'lāsta'la lā' tzē'k
huanilh:
—¡Māpa'ksīni', tū' camakxtekli Dios! ¡Tū' catipātle'keni'ni' chuntza'!
23 Pero Jesús talakspi'tli lā' huanilh Pedro:
—¡Catakēnu'! Hui'x puhua'na' hua'chi huan ko'ti'ti'. Lā' hui'x
quimāmakchu'yī'ya'. Hui'x tū' puhua'na' hua'chi Dios lacasqui'n;
puhua'na' chuntza' hua'chi chi'xcuhuī'n tapuhuan.
24 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī
xla' lacasqui'n. Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh
hua'chi quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh. 25 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun
de huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquil-
htamacuj para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī por
quimpālacata, xlaca'n nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 26 Lā'
palh huan chi'xcu' ixtlajalh cahuā ixlīhuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj,
tuntū' ixtapalh palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. Tū' a'nan
a'ntū xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. 27 Quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' na'icmimpala con ixlīmāpa'ksīn xaTāta'
lā' lej na'icxkaka hua'chi quinTāta' nac a'kapūn lej xkaka. Lā' naquin-
tatā'min qui'ángeles. Lā' a'xni'ca' na'icmin, chā'tunu' namāpala chu a'nchī
tlahuanī't palh tzey o tū' tzey. 28 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan
makapitzīn a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh
a'xni'ca' tūna'j naquilaktzī'ncan quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca'
na'icmimpala para na'icmāpa'ksīni'n.

17

Taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc a'nchī tasu'yulh
Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36

1 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' a'xni'ca' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo
lā' Juan a'ntī ixtā'tin Jacobo lā' a'lh. Xmān ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh nac
lakatin kēstīn tālhmā'n lā' tā'cxtulh. 2 Lā' a'ntza' taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc
ixtasu'yu na ixlacapūnca'n. Ixlacan Jesús lā' ixlu'xu' taxkakalh hua'chi
xkaka huan chi'chini'. 3 Lā' chu tuncan cātasu'yuni'lh Moisés lā' Elías a'ntī
ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. 4 Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:
—Māpa'ksīni', xalītzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Palh lacasqui'na', quina'n
na'icyāhuayāuj lakatu'tun mū'xta'ka'. Lakatin nala mila' lā' lakatin nala
ixla' Moisés lā' ā'lakatin nala ixla' Elías.
5 Ixchihuīna'mā'cus Pedro lā' milh lakatin poklhnu' a'ntū slamama lā'
cālītamacxti'li'lh. Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac poklhnu' lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Lā' xla' lej quimakapāxuhua.
Cakaxpa'ttit a'ntū huan.
6 A'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n takaxmatli huā'mā' tachihuīn, lacataj
tatamā'lh lā' lej tajicua'lh. 7 Lā' tuncan Jesús cālaktapajtzūlh lā' cāxa'malh
lā' cāhuanilh:

—Catāquī'tit lā' tū' cajicua'ntit.
8 Lā' a'xni'ca' tatāquī'lh lā' talaktzī'lh, nīn tintī' ixa'nan, xmān Jesús.
9 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na na ixtatokopūn huan kēstīn, Jesús cāmāpa'ksīlh:

—Tū' catihua'ni'tit nīn tintī' a'ntū laktzī'ntitcus. Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' tū' nalakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
10 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh Jesús:

—Lā' ¿a'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley palh huan Elías ka'lhī napū'lani' huan a'ntī Dios namacamin?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk.
12 Lā' iccāhuaniyāni' palh milhtza' huan Elías lā' tū' lakapascanī't. Tū' ta'a'kahuāna'ni'lh lā' tamaknīlh. Lā' nā chuntza' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n namāpātīnīcan ixpālacataca'n xlaca'n —cāhuanilh.
13 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tamāchekxīlh que a'xni'ca' Jesús hualh ixminī'ttza' Elías, ixlīchihuīna'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43

14 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan tachi'xcuhuī't, kalhatin chi'xcu' laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
15 —Māpa'ksīni', calakalhu'ma'nti quincaman. Lej xtacnānī lā' lej palha' pātīni'n. Maklhūhua'tza' tapū' nac macscut o tojō nac xcān.
16 Iccālīmini'lh misca'txtunu'nī'n pero tūlalh tamātzeyīlh.
17 Lā' Jesús cāhuanilh:

—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit! ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī huanī'ta'ntit? Caquilī'ta'ni' huan ka'hua'chu.
18 Lā' tuncan Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' tuncan taxtuni'lh huan ka'hua'chu. Lā' chu līmaktin tzeyalh.
19 Lā' ā'calīstān huan sca'txtunu'nī'n ixa'cstuca'n ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' tūlalh quina'n icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?
20 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Como hui'xina'n tū' lej kalhlaka'ī'yā'tit. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh kalhlaka'ī'yā'tit con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n a'yuj tzucupā'na'ntitcus kalhlaka'ī'yā'tit, tzē ixua'ni'tit huā'mā' kēstīn: "Catapānu' de huā'tzā' lā' capit ā'lacatin", lā' huan kēstīn natapānū. Tū' a'nan nīn tuntū' a'ntūn tūla catitlahua'tit palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit.
21 Huan tlajana' hua'chi huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit oración lā' palh nalīhui'līyā'tit namakxtekā'tit de nahuā'yanā'tit.

Huampala Jesús hualh a'nchī nanī
Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45

22 Līhuan ixtalatlā'huantēlha nac estado de Galilea, Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, lā' naquimacamaxquī'can ixlīmāpa'ksīnca'n chi'xcuhuī'n.
23 Lā' xlaca'n naquintamaknī pero ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.

Lā' huā'mā' tachihuīn lej cāmālakaputzīlh xlaca'n.

A'nchī Jesús līmāpalalh ixcuota huan lītokpān

24 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh huan nac cālacchicni' Capernaum, talakmilh Pedro huan a'ntī ixtamātā'jīni'n ixpālacata lītokpān. Lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Chā tū' māpala ixcuota lītokpān mimākalhtō'kē'ni'?

25 Lā' Pedro cākalhtīlh:

—U'huē, māpala.

Lā' tuncan a'xni'ca' Pedro tanūlh huan nac chic, Jesús pū'la chihuīna'lh lā' huanilh:

—¿Chī puhua'na', Simón? Huan reyes xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj, ¿tichū cāmātā'jī huan impuesto lā' huan cuota? ¿Chā cāmātā'jī huan a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n o cāmātā'jī huan makatiyāti'?

26 Lā' Pedro kalhtīlh:

—Mātā'jīcan huan makatiyāti'.

Lā' Jesús huanilh:

—Lā' tū' tamāpala xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con huan rey. Lā' quinTāta'
nac a'kapūn hua'chi huan rey. Lā' quina'n tapa'ksīyāuj con xla'. 27 Lā'
como tū' cāmakā'kchā'ncu'tunāuj a'ntīn tamātā'jīni'n, capit huan nac lago lā' camojo' milīmā'kslokotuī'n. Lā' huan squī'ti' a'ntū pū'la namācutuya', namākalhpitziya' lā' nakaksa' lakatin tumīn. U'tza' na'a'cchā'n para huan cuota. Calī'pi lā' nalīmāpala'ya' para quintu'ca'n.

18

Tuyā chi'xcu' līhua'ca' tasqui'nī

Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48

1 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Tichū līhua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk?

2 Lā' tuncan Jesús māta'sīlh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na
ixlaclhpu'nanca'n 3 lā' hualh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh hui'xina'n tū' taxtāpalī'yā'tit lā' nala'yā'tit hua'chi kalhatin ti'na'j ka'hua'chu, tū' catitanū'tit a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. 4 Lā' chuntza' chuxatī a'ntī līhua'ca' tasqui'nī
a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk, ū'tza' huā'mā' a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī lā' nakalhlaka'ī' hua'chi camana' takalhlaka'ī'. 5 Lā' chuxatī a'ntīn tapa'ksī
con quit lā' ū'tza' nalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh ixquimpāxquī'lh.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tamā'a'kxokotlahuī talaclē'i' ā'makpitzīn

Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2

6 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh catīhuā chihuīna'maxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalhlaka'ī' lā' ū'tza' huan ka'hua'chu nalītlahua taIaclē'i', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xalītzey palh pū'la ixpixchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac mar a'nlhā lej pūlhmā'n para que najicsua'.
Chuntza' tūlalh ixa'kxokolh huan ka'hua'chu. 7 ¡Xānti tala tachi'xcuhuī't
xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj ixpālacata huan tū' tzey a'ntū cālīlaktzī'n! Pō'ktu a'nan a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcuhuī't. Pero ¡xānti tala xlaca'n a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahuī taIaclē'i'!

8 ’Lā' chuntza' palh ixtlahua' talaclē'i' ixpālacata mimacan o ixpālacata
mintojon, mejor ixmacacā'taya'ca' o ixtantucā'taya'ca' lā' tū' ixtlahua' ta-
laclē'i' ixpālacataca'n mimacan o mintojon. Līhua'ca' tzey palh naka'lhī'ya'
minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj macamōcho hui'x; lā' tū' tzey palh
namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu. 9 Lā' palh milakastapun
nalaktzī'n catūhuā lā' chuntza' natlahuacu'tuna' a'ntūn tū' tzey, tū'
catitlahua' a'ntū lacasqui'n milakastapun. Mejor ixmā'xtu lā' ixmaka'
lā' tū' ixtlahua' talaclē'i' ixpālacata milakastapun. Līhua'ca' tzey palh
naka'lhī'ya' minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj lakaxō'ko' hui'x; lā' tū'
tzey palh namacapinca'na' nac macscut para pō'ktu con lakatu' mi-
lakastapun —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan borrego a'ntū ixtza'nkānī't
Lc. 15.3-7

10 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilakmaka' nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu. Iccāhuaniyāni' que
nac a'kapūn ixángelesca'n huan camana' pō'ktu tatāya na ixlacapūn
quinTāta' xala' nac a'kapūn. 11 Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'
icmilh iccāmāpūtaxtū huan a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntū xatza'nkān ixtahuanī't.
12 ’¿Chichū puhua'nā'tit? Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī cien borregos lā'
palh lakatin natza'nkā, ¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn
noventa y nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza
huan borrego a'ntūn tza'nkālh. 13 Lā' a'xni'ca' nakaksa, stu'ncua' līhua'ca'
nalīpāxuhua ixpālacata huā'mā' borrego a'ntū kaksli que ā'makapitzīn
huan noventa y nueve a'ntūn tū' tatza'nkālh. 14 Lā' minTāta'ca'n xala'
nac a'kapūn nā chuntza' tū' lacasqui'n natza'nkā nīn kalhatin ti'na'j
ka'hua'chu. Lacasqui'n nataka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu —hualh
Jesús.

Jesús māsu'yulh que tasqui'nī natalāmāsputūnu'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'
Lc. 17.3

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh mintā'tin tlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, catā'chihuīna' ixa'cstu
lā' namāca'tzīnī'ya'. Palh xla' cuenta tlahua, chuntza' hui'x maktāyanī'ta'
para que tū' natlahuapala a'ntūn tū' tzey. 16 Pero palh mintā'tin tū'
cuenta tlahua a'xni'ca' tā'chihuīna'na', cacāmāta'si' ā'kalhatin ā'kalhatu'
a'ntī nacātā'lakpina' lā' natakaxmata tuchū ixpālacata lītā'chihuīna'na'
mintā'tin. 17 Lā' palh tūna'j cuenta tlahua, nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' a'xni'ca' tatakēstoka. Lā' palh nīn chuntza' tū' cuenta nat-
lahua, maclacasqui'n nalaktzī'na' hua'chi kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī'
Dios o hua'chi kalhatin a'kxokonu' mātā'jīni' de impuestos.
18 ’Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū hui'xina'n tū' namakxtekā'tit
natlahuacan huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac
a'kapūn. Lā' a'ntū hui'xina'n namakxtekā'tit natlahuacan huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac a'kapūn.
19 ’Nā iccāhuanipalayāni' que palh kalhatu' de hui'xina'n huā'tzā'
nac ti'ya't lā' chu a'cxtim puhua'nā'tit a'ntū nasqui'ni'yā'tit Dios
a'xni'ca' nakalhtō'ka'yā'tit, quinTāta'ca'n Dios xala' nac a'kapūn
nacāmaxquī'yāni' a'ntū squi'ni'yā'tit. 20 Lā' chuntza' a'nlhā natatakēstoka
kalhatu' o kalhatu'tun por quimpālacata, a'ntza' quit na'ictahui'la na
ixlaclhpu'nanca'n —hualh Jesús.

21 Lā' tuncan Pedro laktapajtzūlh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿lhā maklā't na'icmāsputūnu'ni' quintā'tin a'xni'ca'
naquintlahuani' a'ntūn tū' tzey? ¿Chā maktojon na'icmāsputūnu'ni'?
22 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Quit tū' icuaniyāni' xmān maktojon; quit icuaniyāni' maklhūhua'
namāsputūnu'ni'ya', hasta maktu'tumpu'xamacāuj por maktojon.

Jesús cāhuanilh a'ntū lītalacastuca huan tasācua' a'ntīn tū' māsputūnu'ni'lh ā'kalhatin

23 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' chuntza' a'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n tzē natā'mālacastuccan
hua'chi kalhatin rey a'ntī cāmāpalacu'tulh ixtasācua'nī'n. 24 Ixtzucumā'cus
a'xni'ca' līmini'ca kalhatin a'ntī ixlaclē'ni' lej lhūhua' tumīn. 25 Lā'
como huan tasācua' tū' ixka'lhī a'ntū nalīmāpala, huan rey māpa'ksīlh
cacāstā'maxquī'ca ā'kalhatin ixtēcu' huan tasācua' lā' ixpuscāt lā' ixca-
mana' lā' ixlīhuāk a'ntū ixka'lhī. Lā' chuntza' ixa'nan a'ntū nalīmāpala
a'ntū ixlaclē'n. 26 Lā' tuncan huan tasācua' tatzokostani'lh ixpatrón lā'
squi'ni'lh: “Caquilakalhu'ma', quimpatrón, lā' na'icmāpalana'ni'kō'yāni'”.
27 Lā' huan ixpatrón lakalhu'malh lā' māsputūnu'ni'lh ixtalaclē'i' lā' makx-
tekli ca'a'lh.
28 ’Lā' xmān taxtulh huan tasācua' lā' pāxtokli ixtā'tasācua' a'ntī
ixlaclē'ni' xmān macsti'na'j tumīn. Lā' tzuculh pixpi'ta' lā' huanilh:
“¡Caquimā'pala'ni' a'ntū quilaclī'pini'ya'!” 29 Lā' tuncan huan a'ntī
ixtā'tasācua' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh: “Caquilakalhu'ma' lā'
na'icmāpalana'ni'yāni'”. 30 Lā' huan ā'kalhatin tū' lacasqui'lh lā'
mālacapū'lh lā' māmānūnīni'lh nac pūlāchī'n hasta namāpalakō' huan
talaclē'i'. 31 Lā' ā'makapitzīn tasācua'nī'n lej tamāmakchuyīlh a'xni'ca'
talaktzī'lh a'nchīn tlahualh ixtā'tasācua'. Lā' ta'a'lh tamāca'tzīnīkō'
ixpatronca'n a'nchī pātle'kelh. 32 Lā' tuncan huan patrón māta'satīnīni'lh
ixtasācua' lā' huanilh: “¡Hui'x ca'tzanca'tzīni'yā tasācua'! Quit
icmāsputūnu'ni'kō'ni' ixlīhuāk huanmā' mintalaclē'i' como quisqui'ni'.
33 Nā hui'x ixlakalhu'ma' mintā'tasācua' chu a'nchī quit iclakalhu'mani'”.
34 Lā' tanto a'kchā'lh huan ixpatrón que māpa'ksīni'lh que namāpātīnīcan
nac pūlāchī'n hasta a'xni'ca' namāpalakō' ixlīhuāk a'ntū ixlaclē'ni'.
35 Lā' Jesús a'xmān hualh:
—Nā chuntza' quinTāta' xala' nac a'kapūn nacātlahuani'yāni' palh
hui'xina'n tū' cāmāsputūnu'ni'yā'tit mintā'tinca'n con tapāxuhuān.

19

Jesús māsu'yulh que tū' tzey makxtekcan huan puscāt
Mr. 10.1-12; Lc. 16.18

1 Lā' a'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, taxtulh de nac Galilea lā' a'lh huan
nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea. U'tza' a'ntū hui'lacha' tintacut huan
pūxka Jordán, a'ntza' na ixquilhtūn a'nlhā tā'cxtuyacha' huan chi'chini'.
2 Līlhūhua' tastālani'lh lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n a'ntza'.
3 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' talaktapajtzūlh Jesús.
Ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' ū'tza' talīkalhasqui'nīlh:
—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni'
ixpālacata chuxatūya catūhuā?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan:
"Dios cātlahualh chi'xcu' lā' puscāt". Lā' chuntza' tlahualh a'xni'ca'
tzuculh huā'mā' quilhtamacuj. 5 Nā huan: "U'tza' nacālīmakxteka ixtāta'
lā' ixtzī't kalhatin chi'xcu'. Lā' natā'takēxtimī ixpuscāt lā' ixtu'ca'n natala
hua'chilh xmān kalhatin". 6 Chuntza' tū'tza' kalhatu' xlaca'n; xmān
kalhatin. Lā' chuntza' tū' līmakuan palh chi'xcuhuī'n cālāmāmakxtekē a'ntī
Dios cātlahualh chu lakatin.

7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' māpa'ksīlh Moisés que catzo'kca ca'psnat lā' chuntza' tzē
namakxtekāuj quimpuscātca'n?

8 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chuntza' tlahualh Moisés ixpālacata mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū'
tzey. Tū' chuntza' ixuanī't a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. 9 Lā'
quit iccāhuaniyāni' que chu a'ntī namakxteka ixpuscāt lā' palh xla' tū'
ka'lhī ixtatā'chihuīn, lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin puscāt, huā'mā'
chi'xcu' makpuscātīni'n. Lā' huan a'ntī natā'tapuchahua kalhatin puscāt
a'ntī makxtekcanī't, nā xla' makpuscātīni'n.

10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—Palh chuntza' naquincāpātle'keni'yāni' ixpālacata quimpuscātca'n, tū'
quincāminī'ni'ya'ni' natapūchahuayāuj.

11 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Ixlīhuākca'n tūla catitamāchekxīlh huā'mā'. Xmān tamāchekxī xlaca'n
a'ntī Dios nacāmāsu'ni'. 12 Huan a'ntīn tū' tapūchahua ca'tzī a'chī' tū' cati-
tapūchahualh. A'nan a'ntī ixlaktaca'n tū' catitatapūchahualh; ā'makapitzīn
tū' catitatapūchahualh ixpālacata a'ntū cātlahuani'ca ixmacni'ca'n, lā'
ā'makapitzīn tū' catitatapūchahualh como tatā'scujcu'tun Dios. A'ntīn tzē
namāchekxī huā'mā', camāchekxīlh.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan camana'

Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17

13 Lā' tuncan cālīmini'ca Jesús makapitzīn camana' para nacā'a'cpūxa'ma
lā' natlahua oración. Lā' huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacaquilhnī
a'ntī ixtalīmin. 14 Pero Jesús hualh:

—Cacāmakxtektit caquintalakmilh huan camana' lā' tū'
cacāmāmakchuyī'tit como huan a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā
māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan tamā'na
camana'.

15 Lā' Jesús cā'a'cpūxa'malh huan camana' lā' ā'calīstān a'lh ā'lacatin.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan o'kxa' a'ntī rico ixuanī't

Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30

16 Lā' kalhatin o'kxa' laka'lh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:

—Hui'x tzeyā Mākalhtō'kē'ni'. Lā' ¿tuchū maclacasqui'n na'ictlahua
a'ntū lej tzey para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?

17 Lā' Jesús huanilh:

—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā'
ū'tza' māni' Dios. Lā' palh ka'lhīcu'tuna' minquilhtamacuj para pō'ktu,
nacā'a'kahuāna'ni'ya' ixlīmāpa'ksīn Dios.

18 Lā' huan o'kxa' kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchūyā līmāpa'ksīn?

Lā' Jesús kalhtīlh:

—Tū' timaknī'ni'na'; tū' timakpuscātīni'na'; tū' tika'lhāna'na'; tū'
tilīchihuīna'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua; 19 cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta'
lā' mintzī't; lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu.
20 Lā' huan o'kxa' kalhtīni'lh:
—Huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j. ¿Tuchū
quisputni'cus?
21 Lā' Jesús huanilh:
—Palh la'cu'tuna' lej tzey, capit lā' nastā'kō'ya' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī'ya'
lā' nacāmāpitzini'ya' huan pobresni' lā' chuntza' naka'lhī'ya' a'nchī rico
nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' cata't lā' caquistāla'ni'.
22 Lā' a'xni'ca' huan o'kxa' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, līlakaputzalh lā'
a'lh como lej rico ixuanī't.
23 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lej jicslīhua' natatā'tapa'ksī con Dios
xlaca'n a'ntī lej lacricosnu'. 24 Iccāhuanipalayāni' que lej jicslīhua' natanū
lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' natanū kalhatin rico
a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
25 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan ī'sca'txtunu'nī'n lej
talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh ixlaclhpu'nanca'n:
—Lā' ¿tichū tzē namāpūtaxtūcan?
26 Lā' Jesús cālakalaktzī'lh lā' cākalhtīlh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu;
xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū.
27 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', quina'n ica'kxtekui'līkō'uj ixlīhuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā'
iccāstālani'mā'ni'. Lā' ¿tuchū na'icka'lhīyāuj?
28 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
nala xasāsti' quilhtamacuj lā' a'xni'ca' quit a'ntī huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n na'ictahui'la a'nlhā māpa'ksīni'ncan. Lā' quit na'icmāpa'ksīni'n.
Lā' hui'xina'n a'ntī quilāstālani'nī'taujtza' nā naquilātā'māpa'ksīni'nāuj.
Kalhatunu' natahui'layā'tit a'nlhā namāpa'ksīni'nā'tit. Lā' nahua'nā'tit
palh tzey o tū' tzey huan xalanī'n huan kalhacāujtu' tribu a'ntī israeli-
tas. 29 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn ta'a'kxtekui'līlh ixchicca'n o ixtā'timīnca'n
o ixtāta'ca'n o ixtzī'tca'n o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n o ixti'ya'tca'n,
lā' palh ta'a'kxtekui'līlh por quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī. Chuxatū
a'ntū ta'a'kxtekui'līlh por quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī. Hua'chi cien
veces līhua'ca' nataka'lhī lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū
natāyani' para pō'ktu. 30 Lā' lhūhua' a'nan a'ntī lej tatasqui'nī huā'tzā';
pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, tū' lej natatasqui'nī. Lā' lhūhua' a'nan a'ntīn
tū' tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, lej natatasqui'nī
—hualh Jesús.

20

Huan tamālacastuc ixpālacata huan makscujnī'n

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'nchī Dios līmāpa'ksīni'n tzē natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin
ixtēcu' pū'uva. Cā'cuhuīni' taxtulh cāputza tasācua' a'ntī natapu'xa uvas.
2 Cāhuanilh palh natatlaja ixchi'chini'ca'n lā' cāmacā'lh natascuja na
ixpū'uva. 3 Lā' ā'calīstān taxtupā hua'chi makna'jās cuhuīni'. Lā' cālaktzī'lh

ā'makapitzīn nac lītamāuj a'ntīn tū' ixtakaksnī't ixlīmakscujatca'n. 4 Lā'
cāhuanilh: “Nā capintit nascujā'tit na quimpū'uva lā' na'iccāmāpalayāni'
a'nchī natlaja'yā'tit”. Lā' xlaca'n ta'a'lh. 5 Lā' huampala taxtulh hua'chi
tastu'nūta lā' nā huampala hua'chi maktu'tun kōtanū lā' cāmacā'lh huan
tasācua'nī'n nac huan pū'uva para natascuja. 6 Lā' hua'chi makquitzis
kōtanū a'mpā nac lītamāuj lā' cāpāxtokli ā'makapitzīn a'ntīn tū' ixtascu-
jmā'na. Lā' cāhuanilh: “Lā' ¿a'chī' xmān tāya'yā'tit tintacuj lā' tū' scu-
jpā'na'ntit?” 7 Lā' takalhtīni'lh: “Tū' icka'lhīyāuj quimpatronca'n”. Lā'
tuncan cāhuanilh: “Capintit nā hui'xina'n lā' nascujā'tit na quimpū'uva
lā' quit na'iccāmāpalayāni' a'nchī tlajacan”. 8 Lā' a'xni'ca' tā'cnūlh huan
chi'chini', huan patrón huanilh xapuxcu' tasācua'nī'n: “Cacāmāta'satīnīni'
huan tasācua'nī'n lā' cacāmāpala'. Pū'la nacāmāpala'ya' huan a'ntī chū'cus
tatanūlh lā' ā'calīstān nacāmāpala'ya' huan a'ntī xapū'latza' tascujmā'na”.
9 Lā' tuncan tatakextimīlh xlaca'n a'ntīn tatzuculh tascuja hua'chi
makquitzis lā' tatlajalh ixchi'chini'ca'n. 10 Lā' ā'calīstān a'xni'ca' tatakex-
timīlh xlaca'n a'ntīn tatzuculh tascuja tzi'sāt, tapuhualh palh līhua'ca'
ixtatlajca'n. Lā' xmān tatlajalh ixchi'chini'ca'n. 11 Lā' a'xni'ca' tamakl-
htīni'lh ixtumīnca'n, tatzuculh ta'a'ksa'n huan patrón 12 lā' tahualh:
“Huan tamā'na kōtanūtza' tamilh; xmān tascujli lakatin hora. Lā' chu
a'cxtim cāmāpalacanī't hua'chi quina'n. Lā' quina'n icscujui tintacuj nac
chi'chini'”. 13 Lā' huan patrón kalhtīlh kalhatin de xlaca'n lā' huanilh:
“Qui'amigo, quit tū' ictlahuani'ni' nīn tuntū' a'ntūn tū' līmakuan. ¿Chu tū'
icuanini' palh natlaja'ya' minchi'chini'? 14 Calī'pi mintumīn lā' capit. Quit
icmāpalacu'tun huanyā chi'xcu' a'ntī chū'cus tanūlh chu a'cxtim hua'chi
icmāpalayāni' hui'x. 15 ¿Chā tū' quila' huan tumīn? Lā' tzē na'icmāpala
chu a'nchī quintapāxuhuān. ¿Chā hui'x a'kchipina' ixpālacata quit tū'
tampi'lh?”
16 ’Chuntza' huan a'ntī ā'xmān ixtahuanī't, natala xapū'la. Lā' huan a'ntī
xapū'la ixtahuanī't, xlaca'n natala xamakstancu —hualh Jesús.

Huampala Jesús cāhuanilh palh nanī
Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34

17 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtā'cxtunu'mā' nac Jerusalén, cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n
lacachuna'j lā' ixa'cstuca'n cāhuanilh:
18 —Ca'tzīyā'tit que a'mā'nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' quit
a'ntī huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n naquintamacamāstā' con huan xana-
puxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' xlaca'n
natahuan que caquimaknīca. 19 Lā' nā xlaca'n naquintamacamaxquī'
huan makatiyātī'n. Lā' naquintalakapala, lā' naquintakēsnoka lā'
naquintaxtokohua'ca'. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de
na ixlaclhpu'nanca'n huan nīnī'n —hualh Jesús.

Ixpālacata a'ntū squi'nli ixtzī'tca'n huan Jacobo lā' Juan
Mr. 10.35-45

20 Lā' tuncan laktapajtzūlh Jesús ixtzī'tca'n Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n
Zebedeo. Lā' huan puscāt cālīmilh ixo'kxa'n na ixlacapūn Jesús
lā' tatzokostani'lh lā' squi'ni'lh lakatin talakalhu'mān. 21 Lā' Jesús
kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lacasqui'na'?

Lā' huan puscāt huanilh:

—Camāpa'ksi' que huā' tamā'na kalhatu' quincamana' natapāxtūtahui'layāni' a'nlhā namāpa'ksī'ni'na', kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na mimpāxtūxuc.

22 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē natāyani'yā'tit palh napātīni'nā'tit hua'chi quit na'icpātīni'n? U'tza' hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza.

Lā' xlaca'n tahualh:

—Tzē na'ictāyani'yāuj.

23 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' que napātīni'nā'tit hua'chi quit. Pero ū'tza' huā'mā' naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksī. Xmān quinTāta' ca'tzī tichū naquimpāxtūtahui'la. Huā'mā' pūtahuī'lh cāxui'līni'lh xmān para huan a'ntī Dios lacsacli.

24 Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzīlh a'ntū
kalhasqui'nīca Jesús, xlaca'n ta'lī'a'kchā'ni'lh huan kalhatu' tā'timīn
ixpālacata huan pūtahuī'lh. 25 Lā' Jesús cāmāta'satīnīni'lh ixlīhuākca'n
lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchīn tahuanī't huan a'ntīn tamāpa'ksīnī'n
nac cā'ti'ya'tna'. Xlaca'n hua'chi ixtēcu'ca'n a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n.
Lā' lej palha' tamāpa'ksī. 26 Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n.
Chuxatī a'ntī lacu'tun xapuxcu' na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n
que xla' nala hua'chi ixmaktāyana' ā'makapitzīn. 27 Lā' chuxatī a'ntī
naputza a'nchī līhua'ca' natasqui'nī na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n
que xla' nala hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn de hui'xina'n. 28 Lā'
chuntza' nacāmaktāya ā'makapitzīn chuntza' hua'chi quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. Quit tū' icmilh para na'icla hua'chi xapatrón; quit icmilh
para na'icscuja lā' para na'iccāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' na'icmacamāstā'
quinquilhtamacuj para na'iccāmāpūtaxtū līlhūhua' —hualh Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n
Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43

29 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtataxtumā'na de nac Jericó. Lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixtastālani'mā'na. 30 Lā' ixtahui'lāna' pajtzu nac tej kalhatu'
lakatzī'nī'n. Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchī ixpātle'kemā'cha' Jesús, xlaca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. ¡Caquilālakalhu'mauj!

31 Lā' huan tachi'xcuhuī't talacaquilhnīlh lā' tahuanilh que cataquilhca'cslalh. Lā' xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' tahuampā:

—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. ¡Caquilālakalhu'mauj!

32 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' cāmāta'sīlh huan lakatzī'nī'n lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahuani'yāni'?

33 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Māpa'ksīni', iclacahuāna'ncu'tanāuj.

34 Lā' tuncan Jesús cālakalhu'malh lā' cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n. Lā'
chu tuncan lacapalh huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh lā' tastālani'lh Jesús.

21

Jesús tanūlh huan nac Jerusalén
Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

1 Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhamā'natza' nac Jerusalén, tachā'lh huan
nac cā'lacchicni' a'nlhā ixuanican Betfagé. A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n
a'nlhā huanican Olivos. Lā' Jesús cāmāpū'līlh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 2 lā'
cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n.
A'ntza' nalaktzī'nā'tit lakatin burro xatzī't a'ntū chī'yāhuacanī't lā'
nā yā ixcaman. Caxcuttit lā' caquilālīmini'uj. 3 Lā' palh catīhuā
nacākalhasqui'nīyāni': "¿A'chī' xcutpā'na'ntit?", nahuaniyā'tit: "Huan
Māpa'ksīni' cāmaclacasqui'n". Lā' chuntza' nacāmakxtekāni'.
4 Chuntza' pātle'kelh para natlōkentaxtū ixtachihuīn huan profeta
a'nlhān tzo'kcanī't chuntza':
5 Cacāhua'ni' xalanī'n huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Sión: "Calak-
tzī'ntit. Mimā' miReyca'n. Xla' tū' ka'tla'jca'tzī. Kēhuī' huan burro
mimā'. Kēhuī' ixcaman huan animal a'ntū mācu'quī'can".
6 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh a'ntū Jesús
cālīmāpa'ksīlh. 7 Talīmini'lh huan xatzī't burro lā' ixcaman lā' talīkētlapalh
ixtakēnu'ca'n lā' Jesús kētahuī'lh. 8 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan.
Lā' xlaca'n taxta'nka'lh ixtakēnu'ca'n nac tej. Lā' makapitzīn tacā'lh
xalacti'na'j ixpeken qui'hui' lā' taquilhmāpī'lh nac tej. 9 Lā' a'ntī ix-
tapū'lani'tēlha lā' a'ntī ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camācā'tanīca ixtā'nat huan rey David a'ntī ixkalhīmā'nauj!
¡Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'!
¡Camācā'tanīca Dios!
10 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac Jerusalén, ixlīhuākca'n a'ntī ix-
tahui'lāna'ncha' tatamakchuyīkō'lh lā' takalhasqui'nīni'lh:
—¿Tichū ū'tza' huā'mā'?
11 Lā' tachi'xcuhuī't cākalhtīlh:
—Huā'mā' huan a'cta'sana' Jesús a'ntī xala' nac Nazaret nac estado de
Galilea.

Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān
Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

12 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh huan nac xaka'tla' lītokpān lā' tanūlh
lā' cātlakaxtukō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan a'ntī ix-
tatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' lītokpān. Lā' cāmakpūspi'tni'kō'lh
ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpalīmā'na ixtumīnca'n tachi'xcuhuī't. Lā' nā
cāmakpūspi'tni'lh ixpūtahuī'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālumax. 13 Lā'
cāhuanilh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Quinchic namāpācuhuī'can: Chic
a'nlhā Tlahuacan Oración". Lā' a'nchīn tlahuapā'na'ntit, hui'xina'n
tlahuanī'ta'ntit hua'chi ixpūtatzē'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.
14 Lā' a'ntza' huan nac lītokpān talaktapajtzūlh Jesús makapitzīn
lakatzī'nī'n lā' lū'ntū'lanī'n. Lā' xla' cāmātzeyīlh. 15 Lā' huan xana-
puxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley a'xni'ca' talaktzī'lh
huan lē'cnīn a'ntū Jesús cātlahualh, xlaca'n ta'a'kchā'lh. Lā' nā ta'a'kchā'lh
ixpālacata a'nchī huan camana' na ixchakān lītokpān tata'salh lā' tahualh:
"¡Camācā'tanīca ixtā'nat huan rey David a'ntī ixka'lhīmā'nauj"! 16 Lā'
xlaca'n tahuanilh Jesús:

—¿A'chī' tū' cālacaquilhni'ya' huā' tamā'na camana'? ¿Chā tū' kaxpa'ta' a'ntūn tahuanimā'ni'?

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—U'huē, ickaxmata. Lā' ¿chu hui'xina'n tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata huā'mā'? Chuntza' tatzo'kni':

Hui'x cāmāsu'ni'nī'ta' huan lakska'tā'n lā' huan a'ntīn tatzi'quī'cus a'nchī lej xa'nca natamāca'tanīni'n.

17 Lā' tuncan Jesús cā'akxtekui'līlh lā' taxtulh de huan xcānsipej lā' a'lh
nac Betania a'nlhā tachokolh huanmā' tzī'sa.

Jesús mātīhuīlh huan xaqui'hui' higo
Mr. 11.12-14, 20-26

18 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixminchokopā nac Jerusalén, Jesús ixtzi'ncsa.
19 Lā' laktzī'lh a'katin xaqui'hui' higo na ixquilhtūn tej lā' tapajtzūlh
huan nac qui'hui'. Lā' huan qui'hui' tū' ixka'lhī ixtō'ca't; xmān ixka'lhī
xachi'tin. Lā' tuncan Jesús huanilh huan xaqui'hui' higo:

—¡Tū'tza' ā'maktin catitō'ca'!

Lā' chu līmaktin tīlh huan xaqui'hui' higo. 20 Lā' a'xni'ca' huan
sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh huā'mā', lej talē'cnīlh lā' takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿A'chī' lej palaj tīlh huan qui'hui'?

21 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit lā'
palh tū' napuhua'nā'tit que Dios tūla natlahua, nā tzē natlahua'yā'tit
chu a'cxtim hua'chi quit ictlahuani'lh huan qui'hui'. Lā' nā tzē
nahuaniyā'tit huā'huī' kēstīn: "Catapānu' de ā'tzā' lā' catojo' nac
xcān"; lā' nā chuntza' napātle'ke. 22 Lā' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit
a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit Dios, ixlīhuāk namaklhtīni'nā'tit, xmān
calīpāhua'ntit Dios.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8

23 Lā' tuncan Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' līltokpān. Lā' līhuan
ixmāsu'yumā', talaktapajtzūlh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xanapuxcu'nu' israelitas. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?

24 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Lā' quit nā na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā' palh
naquilākalhtīyāuj, nā quit na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān
iccālītlahuamā' huā' tamā'na catūhuā. 25 ¿Tichū ixquilhtampān
ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n
tachi'xcuhuī't? Caquilākalhtīuj.

Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n xmān ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan
Juan, naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit?" 26 Lā'
tūla nahuaniyāuj que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, como cājicua'ni'yāuj
tachi'xcuhuī't como ixlīhuākca'n takalhlaka'ī' palh Juan stu'ncua'
ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

27 Lā' ū'tza' talīkalhtīlh Jesús:

—Tū' icca'tzīyāuj tichū ixquilhtampān.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā'mā' catūhuā.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu' o'kxa'n

28 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Tuchū puhua'nā'tit? Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' ixka'lhī kalhatu'
ixo'kxa'n. Lā' huanilh huan xapuxcu': “Jayi', capit scu'ja' na quimpū'uva
chuhua'j”. 29 Lā' huan ixo'kxa' kalhtīlh: “Tū' ica'ncu'tun”. Lā' ā'calīstān
līlakaputzalh ixpālacata a'nchī ixkalhtīnī't ixtāta' lā' a'lh scuja. 30 Lā'
ā'calīstān huan xatāta' laka'lh xastancu ixo'kxa' lā' chu a'cxtim huanilh.
Lā' huā'mā' kalhtīlh: “Tzey, tāta', na'ica'n”. Pero tū' a'lh. 31 Lā' ¿chichū
puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Tichūyā o'kxa' tlahualh ixtapuhuān ixtāta'?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Huan a'ntī pū'la chihuīna'lh.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lā' quit iccāhuaniyāni' huā'mā'. Huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā'
huan puscan xalanī'n nac cā'tejen, xlaca'n chō'la natatanū a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n. Lā' hui'xina'n tūlalh catitanū'tit. 32 Chuntza' iccāhuaniyāni'
como Juan huan Mā'kpaxīni' milh lā' cāmāsu'ni'ni' a'nchī maclacasqui'n
nalatā'kchokoyā'tit lā' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit. Lā' huan mātā'jīni'nī'n
impuestos lā' huan puscan xalanī'n nac cā'tejen takalhlaka'ī'nī't. Lā'
a'yuj laktzī'nī'ta'ntit a'nchīn takalhlaka'ī'lh xlaca'n, pero hui'xina'n tū'
xtāpalīnī'ta'ntit mintapāstacna'ca'n lā' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tū' tzey tasācua'nī'n

Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19

33 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cakaxpa'ttit huā' ā'lakatin a'ntū tā'mālacastuccan: Ixuī' kalhatin ixtēcu'
huan ka'tla' ti'ya't lā' cācha'nli mayāc a'ntū māstā' uvas na ixti'ya't. Lā'
līcorralhui'līlh chihuix ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin
torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.
’Lā' ā'calīstān cāmāsācua'nīlh huan ti'ya't huan tasācua'nī'n para natas-
cuja i'tātna'. Lā' xla' a'lh tachoko makat. 34 Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani'
uvas, cāmacā'lh ā'makapitzīn tasācua'nī'n na ixpū'uva. Ta'a'lh tasqui'ni'
huan tasācua'nī'n cacāmaxquī'ca uvas a'ntū ixla' ixtēcu' huan ti'ya't. 35 Lā'
huan tasācua'nī'n nac pū'uva tachi'palh huan a'ntīn ixta'a'nī't lā' lej tatuc-
sli kalhatin lā' tamaknīlh ā'kalhatin lā' talīta'lalh chihuix ā'kalhatin. 36 Lā'
huan ixtēcu' ti'ya't cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' más lhūhua'
cāmacā'lh que pū'la. Lā' chu a'cxtim cātlahuani'ca.
37 ’Lā' ā'xmān macā'lh māni' ixo'kxa'. Lā' puhualh: “Ka'lhī que
na'a'cnīni'ni'can qui'o'kxa'”. 38 Lā' a'xni'ca' chā'lh nac pū'uva huan o'kxa',
huan tasācua'nī'n talāhuanilh ixa'cstuca'n: “U'tza' huan a'ntī nalītachoko
ixlīhuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quilaca'n nala huan
pū'uva”. 39 Lā' chuntza' tachi'palh lā' tamāxtulh nac huan pū'uva lā'
tamaknīlh.
40 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—A'xni'ca' na'a'nācha' ixtēcu' huan ti'ya't, ¿tuchū nacātlahuani' huan
tamā'na a'ntīn tamaksācua'lh? ¿Chī puhua'nā'tit?
41 Lā' tahuanilh:
—Stu'ncua' nacāmaknī. Lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn
xtunc tasācua'nī'n. Lā' xlaca'n a'xni'ca' natapu'xa huan uva, natamaca-
maxquī' a'ntū ixla' nala huan ixtēcu'.
42 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—¿Chā tū' maktin lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata ixO'kxa'? Xla' hua'chi huan chihuix a'ntū lītzo'kcanī't lā' chuntza' huan:
Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más tasqui'nī.
Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksīni' lā' quina'n iclīlē'cnīyāuj.
43 Lā' chuntza' iccāhuaniyāni' que a'ntū mila' ixuanī't a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, nacātamaklhtīyāni' lā' nacāmaxquī'can ā'makapitzīn a'ntī natatlahua ixtapuhuān Dios. 44 Lā' a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quin-
tachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlalh huan chihuix lā' chuntza' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī cā'a'klhta'lalh huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanīlh —hualh Jesús.
45 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'ntū tā'mālacastucli Jesús, tamāchekxīlh que Jesús ixcālīchihuīna'mā' māni' xlaca'n. 46 Lā' chuntza' titachi'pacu'tulh Jesús
pero tajicua'ni'lh tachi'xcuhuī't como tachi'xcuhuī't tapuhualh palh Jesús ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.

22

A'ntū lītalacastuca a'xni'ca' tapūchahuacan

1 Lā' Jesús tzucupā cātā'chihuīna'n a'ntū tā'mālacastuccan lā' cāhuanilh:
2 —A'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't, ū'tza' nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin rey tlahualh huan cā'tani' a'xni'ca' tapūchahualh ixo'kxa'. 3 Cāmacā'lh ixtasācua'nī'n lā' ta'a'lh cāmāta'sī huan a'ntī
ixcākantāyanī't, pero xlaca'n tū' ixta'a'ncu'tun. 4 Lā' cāmacā'mpā
ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' cāhuanilh: "Cacāhua'ni'tit huan a'ntī iccākantāyanī't palh cāxni'jtza' huī' huan tahua'. Iccāmaknīlhtza' lhūhua' huācax lā' huan xako'ntin xaska'ta' huācax lā' iccāxtlahualīkō'lhtza' para natapūchahuacan. Catamilh huan qui'amigos". 5 Lā' huan a'ntī
ixcākantāyanī't tū' cuenta tatlahualh. Kalhatin a'lh na ixā'tacuxtu lā' ā'kalhatin a'lh stā'nan. 6 Lā' ā'makapitzīn cāchi'palh ixtasācua'nī'n
huan rey. Tatu'csli lā' tamaknīlh. 7 Lā' tuncan lej a'kchā'lh huan
rey lā' cāmacā'lh huan tropa para nacāmaknī huan maknīni'nī'n lā' mālhcuyunīni'lh ixā'lacchicni'ca'n. 8 Lā' tuncan cāhuanilh ixtasācua'nī'n:
"Ixlīhuāk cāxni'jtza' huī' para natapūchahua qui'o'kxa' pero tasu'yu que xlaca'n a'ntī iccākantāyanī't tū' lacuan a'nchī maclacasqui'n para
natamin. 9 Capintit chuhua'j nac cā'tejen lā' cacākantāya'tit ixlīhuākca'n a'ntī nacāpāxtokā'tit. Catamilh como natapūchahua qui'o'kxa'". 10 Huan
tasācua'nī'n tataxtulh lā' ta'a'lh nac cā'tejen. Lā' ixlīhuakca'n a'ntīn tapāxtokli tatakēstokli lā' huan a'ntī xatzey lā' a'ntīn tū' xatzey. Lā' chuntza' lītatzumaca huan chic.
11 'Lā' tuncan tanūlh huan rey lā' cālaktzī'lh huan a'ntīn tamilh. Lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'ntīn tū' ixlhakā'na'nī't hua'chi minī'ni' a'nlhā tapūchahuamā'ca. 12 Lā' huanilh: "Qui'amigo, ¿a'chī' tanū'nī'ta' huā'tzā' lā' tū' lhakā'nī'ta' huan lu'xu' a'ntū minī'ni?" Lā' xla' tuntū' huanilh; xmān ca'cs tāyalh. 13 Lā' tuncan huan rey cāhuanilh huan a'ntī ix-
tamaktāyamā'na: "Camacachī'tit lā' catantūchī'tit lā' camāxtutit kēpun a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan".
14 Lā' Jesús huampā:
—Līlhūhua' a'ntī cāmāta'sīca lā' tū' lhūhua' a'ntī cālacsacca.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan a'ntū ixmāta'jīni'ncan
Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26

15 Lā' tuncan huan fariseosnu' ta'a'lh lā' talacchihuīna'lh a'nchīn tzē
ixtalē'ksa'nīni'lh Jesús ixpālacata a'ntū hualh. 16 Chuntza' cāmacā'lh
makapitzīn ixchi'xcuhuī'n lā' tatā'a'lh ixchi'xcuhuī'n Herodes a'ntī rey ixuanī't. Talaka'lh Jesús lā' tahuanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj palh hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua' lā' nā xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n. Hui'x tū' cātlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xcuhuī't. Lā' chu a'cxtim cālaktzī'na'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 17 ¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū
māta'jīni'n huan emperador romano? ¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?

18 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n. Lā' ¿a'chī'
quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? 19 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū līmāpalacan
a'ntū māta'jīni'ncan.

Lā' līmini'ca lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n. 20 Lā' a'xni'ca' Jesús
laktzī'lh huan tumīn, cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?

21 Lā' takalhtīlh:

—Ixla' huan emperador.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxquī'tit Dios a'ntū ixla'.

22 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, talē'cnīlh. Lā' tamakxtekli lā' ta'a'lh.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko
Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40

23 Lā' māni' huā'mā' chi'chini' makapitzīn saduceosnu' talakmilh Jesús. Lā' huan saduceosnu' ixtahuan que tū' catilakahuanchokoca. Lā' ū'tza' talīhuanilh chuntza':

24 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés māsu'yulh palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntīn tapūchahuanī'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, tasqui'nī que ī'stancu natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'. 25 Ixa'nan na quilaclhpu'nanca'n kalhatojon lītā'timīn. Lā' huan xapuxcu' tapūchahualh lā' ā'calīstān nīlh. Lā' como tū' ixka'lhī ixcaman, māchokoni'lh huan lakapūt huan ī'stancu. 26 Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. Lā' chuntza' pātle'keni'lh ā'kalhatin xastancu lā' nā ā'kalhatin hasta ā'xmān xastancu. Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. 27 Lā' a'xni'ca' ixtanīkō'nī'ttza' huan
lītā'timīn, ā'xmān nīlh huan puscāt. 28 Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokocan,
¿tichū ixla' nala huan puscāt? Ixkalhatojonca'n ixtatā'tō'lanī't.

29 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tā'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tzīyā'tit a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huanī't
ixlīmāpa'ksīn. 30 Lā' a'xni'ca' huan nīnī'n natalakahuanchoko, tū' catitapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n para natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixángeles Dios xala' nac a'kapūn.
31 ¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntū māni' Dios cāhuanini' ixpālacata huan
a'ntī natalakahuanchoko? Chuntza' hualh: 32 "Quit ixDiosca'n Abraham
lā' Isaac lā' Jacob", hualh. U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan

a'yuj tanīlh makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan
xanīnī'n.
33 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn,
ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata ixlīmāsca'tīn Jesús.

Huan līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī
Mr. 12.28-34; Lc. 10.27

34 Lā' huan fariseosnu' tatakēxtimīlh a'xni'ca' takaxmatli a'nchī
Jesús cāmāca'cslīlh huan saduceosnu'. 35 Lā' kalhatin de xlaca'n
xamākalhtō'kē'ni' huan ley ixuanī't. Lā' xla' ixca'tzīcu'tun palh Jesús
ixca'tzī huan ixley Moisés lā' kalhasqui'nīlh:
36 —Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchūyā līmāpa'ksīn más tasqui'nī de a'ntū
māsu'yulh Moisés?
37 Lā' Jesús huanilh:
—“Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc
lā' con ixlīhuāk mintapāstacna'”. 38 U'tza' huā'mā' huan līmāpa'ksīn a'ntū
līhua'ca' xaka'tla' lā' a'ntū más tasqui'nī. 39 Lā' ā'lakatin casi chu a'cxtim
a'nchī lej tasqui'nī lā' huan: “Capāxqui' ā'kalhatin chu a'cxtim mē'cstu
pāxquī'ca'na'”. 40 Ixtuca'n līmāpa'ksīn hua'chi ixlītzucuni' huan ixley
Moisés lā' ixlīmāsca'tīnca'n huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'.

Kalhasqui'nīni'nca ixpālacata ī'xū'yāpapna' huan Cristo
Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44

41 Lā' huan fariseosnu' tūna'j ixta'a'n. 42 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū līpāstacā'tit Cristo a'ntī ka'lhīpā'na'ntit? ¿Tichū ī'xū'yāpapna'?
Lā' tahuanilh:
—Xla' ī'xū'yātā'nat David.
43 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' David māpācuhuīlh Māpa'ksīni' chu a'nchī māsu'ni'lh huan
Espíritu Santo? David hualh:
44 Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': “Catahui'la'
quimpāxtūcāna'j hasta a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n
mintā'ca'tza”.
45 Lā' palh Cristo xmān ī'xū'yātā'nat David ixuanī't, tū' ixmāpācuhuīlh
Māpa'ksīni'. Chuntza' līca'tzīyāuj que Cristo nā ixMāpa'ksīni' ixuanī't
—Jesús cāhuanilh.
46 Lā' nīn tintī' tzē ixkalhtī lā' nīn lakatin tachihuīn. Lā' desde huā'mā'
chi'chini' nīn tintī' tzē ixlīhui'lī kalhasqui'nīpala nīn tuntū'.

23

A'nchī ixtahuanī't huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47

1 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' huan tachi'xcuhuī't:
2 —Huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan fariseosnu' taka'lhī
talacasqui' para natahuan a'ntū huanicu'tun ixley Moisés. 3 Lā' chuntza'
tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntūn tahuan lā' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit. Lā'
hui'xina'n, tū' catitlahua'tit a'nchī xlaca'n tatlahua como tahuan
catūhuā lā' xtunc tatlahua. 4 Xlaca'n hua'chi a'ntīn tacāxtlahualh
huan tacu'ca'. Lej tzinca huan tacu'ca' lā' tintī' tzē natāyani'.
Lā' xlaca'n nīn tū' tacāxtlahuacu'tun para que tzē nacu'ca'can.
5 Talacasqui'n que tachi'xcuhuī't natalaktzī'n ixlīhuāk a'ntūn tatlahua.
Cātankāmā'ca'canī't lā' cāpekxtūmāca'canī't lakpēka'tla'n cintaj a'nlhā

tatzo'knī't macsti'na'j ixtachihuīn Dios. Lā' nā līhua'ca' lhmā'n taka'lhī ixquini' na ixtampān ixlu'xu'ca'n que ā'makapitzīn.
6 Talacasqui'n cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'nlhā tlahuamā'ca cā'tani'. Lā' na ixlītokpānca'n israelitas, xlaca'n taputza pūtahuī'lhni' a'ntū quilhpū'layāna'n.
7 Lā' talacasqui'n que nacātā'chihuīna'ncan lā' nacā'a'cnīni'ni'can nac cā'tejen lā' nacāmāpācuhuīcan mākalhtō'kē'ni'nī'n.
8 'Lā' hui'xina'n tū' maclacasqui'nā'tit que nacātamāpācuhuīyāni' mākalhtō'kē'ni'nī'n como chu a'cxtim milīhuākca'n lā' lītā'timīn lanī'ta'ntit lā' xmān kalhatin miMākalhtō'kē'ni'ca'n lā' ū'tza' māni' Cristo.
9 Lā' huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna', tū' catihua'ni'tit mintā'chi'xcu': "Quintāta'", como xmān kalhatin minTāta'ca'n lā' ū'tza' māni' a'ntī hui'lacha' nac a'kapūn.
10 Lā' tū' catimakxtektit nacātamāpācuhuīyāni' māpa'ksīni'nī'n, como xmān Cristo ixlī'a'cstu miMāpa'ksīni'ca'n.
11 Lā' huan a'ntī na'a'kapalhkā a'nchī xla' tasqui'nī na milaclhpu'na'nca'n, maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'.
12 Chuxatī a'ntī ixa'cstu putza a'nchī lej tasqui'nī, xla' namāmāxanī'can. Lā' huan a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī', ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.
13 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hua'chilh mālacchōnī'ta'ntit huan mākalhcha a'nlhā lactanūcan a'nlhā Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't. Lā' hui'xina'n tū' tanū'yā'tit nīn tū' cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.
14 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n a'kxokomaklhtīyā'tit ixchicca'n huan lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt kalhtō'ka'yā'tit a'nlhā tzē cātalaktzī'nāni' lā' chuntza' lī'a'kxokonu'nā'tit. U'tza' nacātalīcastigarlīyāni' lej palha'.
15 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuxatū para namākalhlaka'ī'nī'yā'tit ā'kalhatin milīmāsca'tīnca'n. Lā' nā pinā'tit tintacut mar lā' nac xtunc ti'ya't. Lā' a'xni'ca' nakalhlaka'ī', hui'xina'n namātlahuī'yā'tit ā'chulā' a'ntūn tū' tzey que hui'xina'n.
16 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī hua'chi lakatzī'nī'n lā' cāhuanilīpincu'tunā'tit ā'makapitzīn. Hua'nā'tit: "Palh catīhuā natlahua ixpromesa ixpālacata huan xaka'tla' lītokpān, tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua ixpromesa ixpālacata huan ixoro huan lītokpān, xla' nasātlahua para natlōkentaxtū".
17 Lej lacxumpi hui'xina'n lā' tū' māchekxī'yā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī huan lītokpān. U'tza' ixpālacata līsicua'lanālanī't huan oro. Chuntza' maclacasqui'n que nasātlōkentaxtū huan promesa a'ntūn tlahualh ixpālacata huan xaka'tla' lītokpān.
18 Lā' nā hua'nā'tit: "Palh catīhuā natlahua ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n, tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua ixpromesa ixpālacata huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' nac pūmacamāstā'n, xla' nasātlahua para natlōkentaxtū".
19 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī huan pūmacamāstā'n. U'tza' ixpālacata līsicua'lanālanī't huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' a'ntza'.
20 Chuntza' huan a'ntī natlahua ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n nā natlahua ixpālacata ixlīhuāk huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' nac pūmacamāstā'n lā' tasqui'nī que nasātlōkentaxtū.
21 Kalhatin a'ntī nahuan que stu'ncua' ixpromesa como hualh ixpālacata huan lītokpān, xla' tū' xmān līchihuīna'n huan lītokpān. Nā līchihuīna'n Dios a'ntī huī' nac huan lītokpān.
22 Lā' nā

kalhatin a'ntī nahuan huan ixpromesa ixpālacata huan a'kapūn, xla' tū' xmān līchihuīna'n huan a'kapūn. Nā līchihuīna'n ixpūtahuī'lh Dios a'nlhā māpa'ksīni'n lā' nā ixpālacata Dios a'ntīn tahui'la huan nac pūtahuī'lhni'.

23 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n
xamākalhtō'ke'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu'
milacanca'n! Hui'xina'n cuenta tlahua'yā'tit lā' macamaxquī'yā'tit Dios macsti'na'j milīhua'tca'n hua'chi ā'lhmūhuēn lā' anís lā' cominos. Lā' chuntza' tasqui'nī. Lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ixlīmāsca'tīn huan ley lā' ū'tza' līhua'ca' tasqui'nī. Lā' huan ley māsu'yu que līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit, lā' tū' na'a'kxokonu'nā'tit. Nā huan ley māsu'yu que nacālakalhu'ma'nā'tit ā'makapitzīn. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuhuī't tzē natakalhlaka'ī' a'ntū hua'nā'tit hui'xina'n. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan macsti'na'j līhua't lā' nā maclacasqui'n natlōkentaxtūyā'tit huan
līmāsca'tīn a'ntū tasqui'nī. 24 Hui'xina'n hua'chi lakatzī'nī'n a'ntī
cālē'ncu'tun ā'makapitzīn. Hua'chilh mācutuyā'tit de na milīhua'tca'n huan ti'na'j kosnu' lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ka'tla' xumpepe.

25 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi a'ntī xmān makche'kē' huan vaso lā' pulātu. Tasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n pero ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Hui'xina'n
tampi'lhlīni'nā'tit lā' ka'lhāna'nā'tit. 26 Hui'xina'n fariseosnu' lakatzī'nī'n,
pū'la napūche'kē'yā'tit huan pulātu lā' chuntza' nā namakche'kē'yā'tit ixmacni'. Lā' palh tzey mintapāstacna'ca'n, natasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n.

27 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' nā hui'xina'n
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntū cālīmanīcanī't kaxtaj. Lej smu'yonko' lā' tzēhuanī't tatasu'yu lā' na ixchakānca'n huāk ixlucutca'n
nīnī'n lā' a'ntū ko'hua'jua'. 28 Nā hui'xina'n chu a'cxtim. Na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't tasu'yu'yā'tit palh tzey hui'xina'n a'yuj ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' hui'xina'n pō'ktu a'kxokonu'nā'tit.

29 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n cācāxtlahua'yā'tit ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'nī'n lā' cācāxtlahualī'yā'tit
ixtaponkni'ca'n huan nīnī'n a'ntīn tzeyā chi'xcuhuī'n ixtahuanī't. 30 Lā'
hua'nā'tit: "Palh quina'n xa'ictahui'lauj cahuā a'xni'ca' ixtahui'lāna' quixū'yāpapna'ca'n, quina'n tū' xa'iccāmaktāyauj a'xni'ca' tamaknīlh huan
a'cta'sana'nī'n". 31 Lā' chuntza' māni' hui'xina'n hua'nā'tit palh hui'xina'n
ixtā'natna'ca'n huan a'ntīn tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n. 32 Catlahua'tit
huā'mā' a'ntū xlaca'n talītzuculh lā' tūlalh tatlahuakō'lh, como tasu'yu que ū'tza' a'ntū hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit.

33 'Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntū lej tzēhuanī't tasu'yu lā' ka'lhī līlaknīn.
¿Chichū nalīpūtaxtuyā'tit de huan pūpātīn? 34 Chuntza' iccāmacamini'yāni'
huan a'cta'sana'nī'n lā' chi'xcuhuī'n a'ntī lej taca'tzī lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzīn nacāmaknī'yā'tit lā' nacāxtokohua'ca'yā'tit. Lā' ā'makapitzīn nacākēsnokā'tit na milītokpānca'n lā' nacāmacaputzayā'tit pūtunu'
cā'lacchicni'. 35 Lā' nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata xlaca'n. Nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Abel tū' tlahualh talaclē'i' lā' xla' maknīcanī't. Lā' ca'tzīyā'tit a'nchī maknīcanī't huan Zacarías a'ntī ixo'kxa' huan Berequías ixuanī't. Maknīcanī't ixpu'nan huan lītokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n. Lā' hui'xina'n nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n

xatzey chi'xcuhuī'n a'ntī cāmaknīca desde a'xni'ca' maknīcanī't huan
Abel hasta a'xni'ca' maknīcanī't huan Zacarías. Nalī'pinā'tit cuenta como
hui'xina'n tlahua'yā'tit hua'chi tatlahualh xlaca'n a'ntīn tamaknīlh.
36 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'ntī hui'lā'na'ntit chuhua'j
nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n xlaca'n a'ntī cāmaknīcanī't
—hualh Jesús.

Jesús calhualh ixpālacata xalanī'n nac Jerusalén
Lc. 13.34-35

37 Lā' Jesús cāhuanipā:

—¡Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n
cāmaknī'yā'tit huan a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'la'yā'tit huan ixlacscujni'nī'n
Dios a'ntī cāmacamini'yāni'. Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni'
para na'iccāmaktaka'lhāni' hua'chi lakatin caxli cā'a'ktlapa con
ixpeken ī'scamanīn. Lā' hui'xina'n tū' lacasqui'ntit. 38 Stu'ncua'
nacā'a'kxtekyāhuacan minchicca'n lā' ca'cs natatāyana'n. 39 Lā' nā
iccāhuaniyāni' que tū' naquilālaktzī'mpalayāuj hasta a'xni'ca' tū' namin
huan chi'chini' a'xni'ca' nahua'nā'tit: "Sicua'lanālanī't huan a'ntī min
por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Dios" —hualh Jesús.

24

Jesús hualh que namālakuanīcan huan xaka'tla' lītokpān
Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6

1 Lā' Jesús taxtulh de nac huan lītokpān. Lā' ixa'mā' ā'lacatin a'xni'ca'
talaktapajtzūlh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tatzuculh tahuani que cuenta
ixtlahualh a'nchī ixyāhuacanī't huan lītokpān. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calaktzī'ntit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan lītokpān. Stu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka.
Ixlīhuākca'n natapa'nckō' lā' huan taxaka nalacla.

A'nchī nalīca'tzīcan palh palaj nasputa huan quilhtamacuj
Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24

3 Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos.
Lā' a'xni'ca' Jesús ixui'lacha', talaka'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzē'k tahuanilh:

—Quina'n iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napātle'ke huā'
tamā'na. ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj palh hui'x palaj nata'mpala'ya' lā'
nasputa huan quilhtamacuj?

4 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Catamaktaka'lhtit para que tintī' nacā'a'kxokoyāni'. 5 Lhūhua'
chi'xcuhuī'n natahuan palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu'
natahuan: "Quit huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh", lā' chuntza' līlhūhua'
nacā'a'kxokocan. 6 Nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu a'nlhā tlahuamā'ca
guerra lā' nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchīn tlahuamā'ca guerra makat. Tū'
catijicua'ntit; chuntza' ka'lhī napātle'ke. Lā' tuna'j cati'a'ksputli. 7 Lā'
kalhatin gobierno natā'kaquī' contra ā'lakatin lā' lakatin país natlahua
guerra contra ā'lakatin. Na'a'nan tatzi'ncsta lā' ta'jatat lā' natachiqui
ti'ya't. Lā' nā lakachu nala nac cā'quilhtamacuj. 8 Lā' ixlīhuāk huā'mā'
xmān ixlītzucuni' a'nchī napātīni'ncan.

9 'Lā' nacātamacamaxquī'yāni' para nacātamāpātīnīyāni'. Lā'
nacātamaknīyāni' lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't chuxalhā nac
quilhtamacuj nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata. 10 Lā'
a'xni'ca' namin huanmā' quilhtamacuj, lhūhua' natataxtutāya na ixtej

Dios lā' natalāca'tzalaktzī'n lā' natalāmacamāstā'. 11 Lā' natala lhūhua'
a'cta'sana'nī'n a'ntī nata'a'kxokonu'n. Natahuan palh tachihuīna'n
ixpālacata Dios lā' nata'a'kxoko lhūhua' tachi'xcuhuī't. 12 Lā' huan
tūn tū' tzey na'a'kahuan chuxalhā lā' ū'tza' tū'tza' natalālīpāxquī'
lhūhua' tachi'xcuhuī't. 13 Lā' huan a'ntīn tū' catitataxtutāyalh na ixtej
Dios lā' chuntza' natatachoko hasta a'xni'ca' na'a'ksputa, xlaca'n
nacāmāpūtaxtūcan. 14 Lā' huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī nala
a'nlhā Dios namāpa'ksīni'n, ū'tza' huā'mā' nalī'a'cta'sana'ncan chuxalhā
nac cā'quilhtamacuj para que ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj
natamāchekxī. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' na'a'ksputa.

15 'Huan a'cta'sana' Daniel tzo'kli ixpālacata catūhuā a'ntū hua'chi jalh-
manīni'n lā' tū' tzey līlacan. Lā' nac lugar a'nlhā ixsicua'lanālīcanī't, a'ntza'
nalaktzī'nātit huanmā' catūhuā a'nchī tayāna'. Quit a'ntī ictzo'kmā'
huā'mā', quit iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī lakapūtle'kepā'na'ntit que
cuenta catlahua'tit. 16 A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit huanmā', a'xni'ca' macla-
casqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspūn xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac
estado de Judea. 17 Lā' huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja a'ntīn
tahui'lāna' na ixa'kstīn ixchicca'n, tū' catatanūlh huan nac chic para
natamaxtu ixmaclacasqui'ca'n. 18 Lā' huan a'ntīn tascujmā'na nac
cā'tacuxtu, tū' catataspi'tli para na ixchicca'n para natataya ixtakēnu'ca'n.
19 Xānti tala huan puscan huanmā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh
tamātzi'quī'nincus. 20 Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit
a'xni'ca' lonknu'n lā' nīn huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 21 Lā' lej
napātīni'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' tzuculh huan
quilhtamacuj, tū' maktin pātīni'ncanī't a'nchī napātīni'ncan huanmā'
chi'chini'. Lā' tū' maktin catilalh ixtā'chuntza' ā'calīstān. 22 Lā' palh
Dios tū' ixmāti'na'jīlh huanmā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn tintī'. Dios
namāti'na'jī como lej cālakalhu'man xlaca'n a'ntī cālacsacnī't.

23 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' līpātīn lā' palh catīhuā ixcāhuanini':
"Chā cala'ktzī'ntit. A' huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh", tū' cakalh-
laka'ī'tit. Lā' palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā cala'ktzī'ntit. A'j huī' xla'",
tū' cakalhlaka'ī'tit. 24 Natamin lhūhua' a'kxokonu'nī'n lā' makapitzīn
natahuan que māni' xlaca'n Cristo. Lā' ā'makapitzīn natahuan que
māni' xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' xlaca'n nā natatlahua lē'cnīn
como nata'a'kxokocu'tun māni' huan xlaca'n a'ntīn Dios cālacsacli. Tūlalh
catita'a'kxokolh a'ntīn Dios cālacsacli, pero nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn.
25 Iccāhuanini'tza' huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'. 26 Chuntza'
palh nacātahuaniyāni': "Cala'ktzī'ntit. A'ntza' huī' Cristo nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't", tū' capintit. Lā' palh nacātahuaniyāni': "Cala'ktzī'ntit. A'tzā' huī'
nac huan cuarto", tū' cakalhlaka'ī'tit. 27 A'xni'ca' quit na'icmimpala, nala
hua'chi huan makli'pni' a'ntū māxkakēkō' huan nac a'kapūn desde a'nlhā
tā'cxtu hasta a'nlhān tā'cnū huan chi'chini'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. 28 Chuxalhā naca'tzīcan a'xni'ca' na'icmin hua'chi huan chū'ni'
taca'tzī a'nlhā mā' catūhuā a'ntū nīnī't —hualh Jesús.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36

29 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' xmān capātle'kekō'lh huā'mā' līpātīn, huan chi'chini' lā' huan
mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh. Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac
a'kapūn lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. 30 Lā' nalaktzī'ncan nac
a'kapūn lakatin señal a'ntū quila' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'

xalanī'n ixlīhuākca'n huā' cā'lacchicni' huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n
natacalhuan. Lā' naquintalaktzī'n quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
a'nchī na'ictaxtu de nac a'kapūn lā' na'icpūmin huan poklhnu'. Lej
na'icka'lhī līmāpa'ksīn lā' lej tzēhuanī't na'icxkaka. 31 Lā' a'xni'ca' lej
namacasā'nan huan līskoli', na'iccāmacamin qui'ángeles lā' natamākēstoka
huan a'ntīn cālacsaccanī't. Natamin a'ntī cālacsaccanī't xalanī'n chuxalhā
nac cā'quilhtamacuj.
32 'Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hui' higo: A'xni'ca' tza'la'nka'
ixpeken lā' tzucumā'na tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tapa-
jtzumā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu. 33 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke
ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzīyā'tit palh tapajtzūmā'tza'
a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi a'xni'ca'
kalhatin a'ntī ka'lhīmā'ca lā' yātza' na ixlacapūn mākalhcha. 34 Stu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta
a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'. 35 Nasputa
huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'ya't pero tū' maktin catisputli quin-
tachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.
36 'Nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huā'mā' chi'chini' lā' huā'mā' hora; nīn
huan ángeles xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzī. Lā' nā ixO'kxa' Dios tū'
ca'tzī. Xmān Dios xaTāta' ca'tzī lhānīn mero napātle'ke.
37 'Lā' chu a'nchī pātle'kelh a'xni'ca' ixui' Noé, nā chuntza' napātle'ke
a'xni'ca' namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 38 A'xni'ca' tūna'j
ixmin huan lakuat de xcān, huan tachi'xcuhuī't ixtahuā'yamā'na lā'
ixtako'tnūmā'na. Lā' ixtatapūchahua lā' ixtamāstā' ixtzu'ma'janca'n
para natatapūchahua hasta a'xni'ca' Noé tanūlh huan nac barco. Tū'
ixtapuhuan palh namin lakuat, 39 lā' tū' cuenta tatlahualh hasta a'xni'ca'
milh huan xcān lā' cālē'nkō'lh. Chuntza' nala a'xni'ca' namin huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 40 A'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', palh
talamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n nac cā'tacuxtu, nalē'ncan kalhatin lā'
namāchokocan kalhatin. 41 Lā' palh tatanūma' kalhatu' puscan a'ntīn
tasquitimā'na, nalē'ncan kalhatin lā' namāchokocan ā'kalhatin.
42 'Skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn namin miMāpa'ksīni'ca'n.
43 Lā' caca'tzītit huā'mā': Palh ixtēcu' huan chic ixca'tzīlh cahuā tuyā
hora cā'tzī'sa nachā'n huan ka'lhāna', ixka'lhīlh lā' tū' ī'lhtatalh lā' tū'
ixmakxtekli natanū naka'lhāna'n na ixchic. 44 Nā chuntza' hui'xina'n
cāxni'j catahui'la'tit como namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca' tū'
puhua'nā'tit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī huanī't huan xatzey tasācua'
Lc. 12.41-48

45 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī xa'nca māchekxī? Xla'
ū'tza' a'ntī huan patrón nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī'
ixtā'tasācua'nī'n a'xni'ca' maclacasqui'n. 46 Nalīpāxuhua huan tasācua'
palh tlōkentaxtūmā' ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón. 47 Stu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalīmāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk
a'ntū ka'lhī. 48 Lā' palh tū' tzey huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que
natakoxī huan ixpatrón. 49 Lā' chuntza' natzucu cālactucsa ā'makapitzīn
tasācua'nī'n lā' natā'huā'yan lā' nacātā'ko'ta huan ka'chīnī'n. 50 Lā' chu
līmaktin nataspi'ta huan patrón. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' huan
tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū' ka'lhīmā'. 51 Lā' huan patrón lej palha'
nacastigarlī huan tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi natapātīni'n xlaca'n

a'ntī līhua tahuan palh takalhlaka'ī'. Lā' xla' nacalhuan lā' nalāxca
ixtatzan —hualh Jesús.

25

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhacāuj tzu'ma'jan

1 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' na'icmimpala a'xni'ca' Dios natzucu namāpa'ksīkō'
ixlīhuāk nac huā'mā' cā'ti'ya'tna'. Lā' nala hua'chi a'xni'ca' kalhacāuj
tzu'ma'jan ixta'a'mā'na a'nlhā natapūchahuacan. Ixtalē'mā'na
ixpūmakskoca'n lā' ta'a'lh taka'lhī huan squi'nīni'. 2 Lā' kalhaquitzis
lakskalalh ixtahuanī't lā' ā'kalhaquitzis tū'. 3 Huan a'ntīn tū' lakskalalh
xmān talē'lh ixpūmakskoca'n lā' tū' tapāstacli natalē'n macsti'na'j gas para
natamojō na ixpūmakskoca'n. 4 Lā' huan a'ntī lakskalalh, xlaca'n talē'lh
ixpūmakskoca'n lā' nā talē'lh ā'macsti'na'j gas. 5 Lā' como takoxīlh huan
squi'nīni', ixlīhuākca'n ixtalakalhtatahui'lāna' lā' ā'calīstān talhtatalh. 6 Lā'
hua'chi i'tāt tzī'sa takaxmatli a'nchī kalhatin ta'salh lā' hualh: "¡Mimā'
huan squi'nīni'; capintit pāxtokā'tit!" 7 Lā' ixlīhuākca'n huan tzu'ma'jan
talakahualh. Tatā'kaquī'lh lā' tacāxtlahualh ixpūmakskoca'n. 8 Lā' tuncan
huan kalhaquitzis a'ntīn tū' talīmilh gas tahuanilh huan ā'kalhaquitzis:
"Caquilāmaxquī'uj macsti'na'j mingasca'n como tamixmā'na huā'
quimpūmakskoca'n". 9 Lā' huan a'ntī lakskalalh takalhtīlh: "O tū', como
chuntza' tū' cati'a'cchā'lh para quina'n nīn para hui'xina'n. Mejor
capintit tamāhua'yā'tit a'nlhā stā'can". 10 Lā' līhuan huan kalhaquitzis
ixta'a'mā'na tatamāhua huan gas, chilh huan squi'nīni'. Lā' huan
tzu'ma'jan a'ntī cāxni'j ixtahui'lāna' tatā'tanūlh huan squi'nīni' nac
chic lā' mālacchahuaca huan mākalhcha. 11 Lā' ā'calīstān tachā'lh huan
ā'kalhaquitzis tzu'ma'jan lā' tahualh: "Māpa'ksīni', caquilāmālaquī'ni'uj".
12 Lā' xla' cākalhtīlh: "Quit tū' iccālakapasāni'".

13 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Skalalh catahui'la'tit como tū' ca'tzīyā'tit tuyā hora nīn tuyā chi'chini'
na'icmimpala quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu'tun tasācua' lā' huan tumīn

14 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'nchī huanī't a'nlhā Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't,
ū'tza' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī ixa'mā' ā'lacatin. Lā' cāmāta'sīlh
ixtasācua'nī'n lā' cāmacamaxquī'lh ixtumīnca'n.

15 'Chu a'nchī ixlīskalalhca'n chā'tunu', chuntza' maxquī'ca. Lakaquitzis
mil maxquī'ca kalhatin lā' lakatu' mil maxquī'ca ā'kalhatin lā' lakatin
mil huan ā'kalhatin. Lā' tuncan a'lh makat. 16 Huan tasācua' a'ntī
ixmaxquī'canī't huan lakaquitzis mil, xla' ixtamāhuana'mā' lā' ī'stā'namā'
lā' chuntza' tlajalh ā'lakaquitzis mil huampala. 17 Lā' huan a'ntī makl-
htīni'lh lakatu' mil, nā chu a'cxtim tlajalh ā'lakatu' mil. 18 Lā' huan a'ntī
maklhtīni'lh lakatin mil, xla' a'lh lā' ponknu'lh lā' mātzē'kli ixtumīn huan
ixpatrón.

19 'Lā' makān takoxīlh huan patrón. Lā' a'xni'ca' taspi'tli, ixt-
lahuacu'tun ixcuenta. 20 Pū'la lakmilh huan a'ntī ixmaklhtīni'nī't
lakaquitzis mil lā' nā macamaxquī'lh ixpatrón huan ā'lakaquitzis mil a'ntū
ixtlajanī't. Lā' huanilh: "Quimpatrón, hui'x quimaxqui' lakaquitzis mil
lā' ā' iclīmimpala ā'lakaquitzis mil a'ntū ictlajanī't". 21 Lā' huan patrón
huanilh: "Tzey. Lej tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā'

como xa'nca scujti con huā'mā' tumīn, chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā'
na'icmaxquī'yāni'. Cata't lā' naquintā'pāxuhua'ya'".

22 'Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakatu' mil
lā' huanilh: "Quimpatrón, hui'x quimaxqui' lakatu' mil lā' ā' iclīmimpala
ā'lakatu' mil a'ntū ictlajanī't". 23 Lā' huan patrón huanilh: "Tzey. Lej
tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā' como xa'nca scujti con
huā'mā' tumīn, chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā' na'icmaxquī'yāni'. Cata't
lā' naquintā'pāxuhua'ya'".

24 'Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakatin
mil. Lā' xla' huanilh ixpatrón: "Quimpatrón, xa'icca'tzī palh hui'x
ca'tzanca'tzīn. Hui'x ī'ya' a'nlhā tū' cha'nti lā' nacā'ya a'nlhā tū'
xua'ya'ma'ka'. 25 U'tza' iclījicua'ni'ni' lā' quit icponknu'lh nac ti'ya't lā'
icmā'cnūlh mintumīn. Lā' ā' iclīmin a'ntū mila' ixuanī't". 26 Lā' huan pa-
trón kalhtīlh: "Tū' tzey hui'x. Lej lhquitit tasācua' hui'x. Hui'x puhua'na'
palh quit ic'ī' a'nlhā tū' iccha'nli lā' iccā' a'nlhā tū' icxua'ya'maka'n.
27 Como chuntza' puhua'na', ixmā'nu' quintumīn nac banco lā' a'xni'ca'
xa'ictaspi'tli xa'icmaklhtīni'lh quintumīn lā' huan xaska'ta'". 28 Lā'
cāhuanilh huan a'ntī ixtayāna'ncha': "Camaklhtītit huan lakatin mil a'ntū
ka'lhī lā' camaxquī'tit huan a'ntī ka'lhī lakacāuj mil".

29 Lā' Jesús cāhuanipā:

—A'chulā' namaxquī'can huan a'ntī ka'lhī lā' na'a'katāxtūni'. Lā' huan
a'ntīn tū' ka'lhī, namaklhtīcan huan macsti'na'j a'ntū ixka'lhī. 30 Lā'
huā'mā' tasācua' a'ntīn tū' tzey, catamacaxtutit a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza'
nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan.

Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacālacāxtlahua ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj

31 Lā' Jesús huampā:

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' a'xni'ca' na'ictanū quilīRey,
qui'ángeles naquintalītamacxti'li'. Lā' quit na'ictahui'la na quimpūtahuī'lh
a'nlhā na'iclacāxtlahua lā' na'icmāpa'ksīni'n. 32 Lā' tachi'xcuhuī't xalanī'n
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj natatakēxtimī na quilacapūn. Lā' quit
na'iccāmā'kapitzī hua'chi huan pastor cāmā'kapitzī huan borregos lā'
huan chivos. 33 Lā' na'iccāhui'lī huan borregos na quimpāxtūcāna'j
lā' na'iccāhui'lī huan chivos na quimpāxtūxuc. 34 Lā' quit huan Rey
na'iccāhuani huan a'ntīn tahui'lāna' na quimpāxtūcāna'j: "Cata'ntit
hui'xina'n. QuinTāta' Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni'. Camaklhtītit huan
līmāpa'ksīn a'ntū mila'ca'n nala. Cāxtlahuacanī't para hui'xina'n desde
a'xni'ca' Dios tlahualh huan quilhtamacuj. 35 Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni'
como hui'xina'n quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' hui'xina'n
quilātā'hua'uj mixcānca'n a'xni'ca' quit xa'ickalhpūtī. Hua'chi makatiyāti'
quit lā' quilāmānūj na minchicca'n. 36 Tū'tza' tzey ixuanī't quilu'xu' lā'
hui'xina'n quilāmaxquī'uj xasāsti'. Lā' xa'ic'ī'tza'ca'n lā' quilāmaktāyauj.
Lā' tachī'n xa'icuanī't lā' quilālakpaxialhna'uj". Chuntza' na'iccāhuani.
37 Lā' huan a'ntī xalacuan natahuan: "Māpa'ksīni', ¿lhānīn iccālaktzī'ni'
a'xni'ca' ixtzi'ncsa' lā' iccāmāhuīni'? Lā' ¿lhānīn iccātā'hua'ni' xcān a'xni'ca'
ixkalhpūtīya'? 38 Lā' ¿lhānīn iccāmānūni' na quinchicca'n a'xni'ca'
ixlatlā'hua'na' hua'chi makatiyāti'? Lā' ¿lhānīn iccāmaxquī'ni' milu'xu'?
39 Lā' ¿lhānīn iccāmaktāyani' a'xni'ca' ixī'tza'ca'na' o tachī'n ixua'nī'ta'?"

40 'Lā' māni' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī: "Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Catūhuā a'ntūn tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj
más xamakstancu xla', ū'tza' hua'chilh quilātlahuani'uj quit".
41 'Lā' quit huanmā' Rey na'iccāhuani huan a'ntīn tahui'lāna' na
quimpāxtūxuc: "Catapānū'tit. Hui'xina'n cātamālaclē'nīnī'ta'ni'. Capintit
a'nlhā tūlalh catimixli huan macscut. Capintit a'nlhā cāxtlahuacanī't
para huan ko'ti'ti' lā' ixmaktāyana'nī'n. 42 Cātamālaclē'nīnī'ta'ni' como tū'
quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' tū' quilātā'hua'uj mixcānca'n
a'xni'ca' xa'ickalhpūtī. 43 Quit hua'chi makatiyāti' xa'iclatlā'huan lā'
hui'xina'n tū' quilāmānūj na minchicca'n. Tū'tza' tzey ixuanī't quilu'xu'
lā' tū' quilāmaxquī'uj xasāsti'. Xa'ic'ī'tza'ca'n lā' tachī'n xa'icuanī't.
Lā' hui'xina'n tū' quilālakpaxialhna'uj". Chuntza' na'iccāhuani. 44 Lā'
xlaca'n natahuan: "Māpa'ksīni', ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa',
o ixkalhpūtīya', o hua'chi makatiyāti' lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'? Lā'
¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' tū'tza' tzey ixuanī't milu'xu' o ixī'tza'ca'na' o
tachī'n ixua'nī'ta' lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'?"
45 'Lā' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī: "Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Catuhuā a'ntūn tū' tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xamak-
stancu xla', chuntza' hua'chilh tū' quilātlahuani'uj quit".
46 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' tuncan huā' tamā'na nata'a'n nac pūpātīn para pō'ktu. Lā' huan
xalacuan nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

26

Lacchihuīna'nca para natamaknī Jesús
Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
2 —Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que sputacus lakatu' chi'chini' a'xni'ca'
nala cā'tani' de pascua. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'
iccāhuaniyāni' que naquimacamāstā'can para naquixtokohua'ca'can
—hualh Jesús.
3 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, xlaca'n tatakēstokli na ixtanquil-
hni' huan ixpalacio Caifás. Xla' mero a'ntī xapuxcu' curasna' ixuanī't.
4 Lā' a'ntza' talacchihuīna'lh a'nchī tzē nata'a'kxoko Jesús para natachi'pa
lā' chuntza' natamāmaknīnīni'n. 5 Lā' ixtalāhuani:
—Palh natlahuayāuj catūhuā līhuan lamā' cātani', huan tachi'xcuhuī't
natatā'kaquī'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús
Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8

6 Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. Lā' huā'mā' Simón ix-
masni'mā' ixquinīt lā' ixtzeyanī'ttza'. 7 Lā' kalhatin puscāt laktapajtzūlh
Jesús. Ixlē'mā' pātin frasco a'ntū ixtzuma de aceite a'ntū lej xatapala
lā' lej mu'csa. Lā' līhuan Jesús ixuā'yamā', huan puscāt mūmā'ca'lh Jesús
huan aceite. 8 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh a'ntū tlahualh,
ta'a'kchā'lh lā' tatzuculh talāhuani:
—Lā' ¿a'chī' pāxca't lanī't huā'mā' aceite? 9 Tzē ī'stā'ca como lej tapala
lā' huan tumīn tzē ixcāmaxquī'ca huan pobresni'.
10 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalīchihuīna'mā'na lā' cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh a'ntū
lej tzey. 11 Pō'ktu na'a'nan pobresni' na milaclhpu'nanca'n pero quit
tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. 12 Lā' chu a'nchī huā'yā puscāt
quimūmā'ca'lh huā'mā' aceite, ū'tza' hua'chilh ixquincāxtlahualīlh
para naquimā'cnūcan. 13 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxalhā
nac cā'quilhtamacuj a'nlhā namāca'tzīnīni'ncan huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Cristo, a'ntza' nahuancan a'ntū tlahualh huā'mā' puscāt. Lā'
ixlīhuākca'n natapāstaca xla'.

Judas hualh palh namacamāstā' Jesús
Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6

14 Lā' kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n xla' ixuanican
Judas Iscariote. Xla' a'lh cātā'chihuīna'n huan xanapuxcu'nu' curasna'
15 lā' cāhuanilh:

—¿Lhānchula' naquilāmāpalayāuj palh na'iccāmacamaxquī'yāni' Jesús?

Lā' xlaca'n tamāpalalh pu'xamacāuj tumīn de plata. 16 Lā' desde
a'xni'ca', Judas putzalh a'nchīn tzē nacāmacamaxquī' Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh huan sca'txtunu'nī'n para huan pascua
Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

17 Lā' milh huan xapū'lh chi'chini' huan cā'tani' a'ntū huanican Pascua
a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' huā'mā' xapū'lh
chi'chini' huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahualīyāuj para nahua'yāuj xalīhua't
huan cā'tani'?

18 Lā' xla' cāhuanilh:

—Capintit huan nac xcānsipej lā' natanū'yā'tit na ixchic chā'tin chi'xcu'
lā' nahuaniyā'tit: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: Pajtzutza' quimpūnīn
lā' icua'cu'tun huan xalīhua't cā'tani' na minchic. Lā' na'iccātā'huā'yan
quisca'txtunu'nī'n".

19 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh chu a'nchī Jesús
cāmāpa'ksīlh lā' tacāxtlahualīlh huan xalīhua't cā'tani'.

20 Lā' a'xni'ca' ixtzī'suamā', Jesús lā' huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n ix-
tahuā'yahui'lāna' nac mesa. 21 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n
naquimacamāstā'.

22 Lā' xlaca'n talakaputzalh lā' tatzuculh takalhasqui'nī chā'tunu':

—¿Chu quit, quiMāpa'ksīni'?

23 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—U'tza' a'ntī quintā'pūhuā'yan pulātu, ū'tza' naquimacamāstā'. 24 Quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimpātle'keni' ixlīhuāk chu a'nchī
tzo'kcanī't quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu'
a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza. Más tzey para xla' palh tū' ixla-
catuncuīlh.

25 Lā' Judas, ū'tza' a'ntī namacamāstā', lā' xla' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿chu tzēlasā' quit?

Jesús kalhtīlh:

—Chuntza' hui'x hua'nī'ta'.

26 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh
pāxcatca'tzī Dios. Lā' a'xni'ca' che'kelh, cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā'
cāhuanilh:

—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.

27 Lā' tuncan tayalh huan taza lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā'
macasti'n cāmaxquī'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit macasti'n chā'tunu' 28 como ū'tza' huā'mā' quinka'lhni'.
Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata
a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza'
a'ntū na'icmaka'n para nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n lhūhua'
tachi'xcuhuī't. 29 Lā' iccāhuaniyāni' que tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta
a'xni'ca' na'iccātā'hua'yāni' ā'tāpātin xaxcān uva xasāsti' a'nlhā ixlīhuāk
catūhuā xasāsti' lā' xtunc a'nlhā namāpa'ksīni'n quinTāta' Dios.

Jesús hualh palh Pedro nakalhtatzē'ka
Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

30 Lā' a'xni'ca' ixtatlī'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'a'lh huan nac
o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. 31 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huā'mā' tzī'sa milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū
naquimpātle'keni' como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Na'icmaknī
huan pastor lā' nata'a'kahuankō' huan borregos", tatzo'kni'. 32 Lā'
a'xni'ca' naquimālakahuanīchokocan, pū'la na'ica'n que hui'xina'n nac es-
tado de Galilea.
33 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū'
maktin ictimakxtekni'.
34 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni': Huā'mā' tzī'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan
gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.
35 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.
Lā' chu a'cxtim tahualh ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n.

Jesús kalhtō'ka'lh a'nlhā huanican Getsemaní
Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46

36 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huani-
can Getsemaní. Lā' xla' cāhuanilh:
—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit na'ica'n na'ictā'chihuīna'n
Dios a'jnanu'.
37 Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' kalhatu' ixo'kxa'n Zebedeo lā' tzu-
culh lej lakaputza lā' lej ixpāta'lamā'. 38 Lā' cāhuanilh:
—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzīt. Catachokotit
huā'tzā' lā' naquilā'o'kska'lhīyāuj. Tū' calhtatatit.
39 Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' lej squi'ni'lh
Dios lā' huanilh:
—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpātīni'n, camakx-
tekti chuntza' nala. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū
xmān quit iclacasqui'n.
40 Lā' tuncan taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't huan sca'txtunu'nī'n lā'
cālaktzī'lh xlaca'n ixtalhtatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:
—¿Chā mintu'tunca'n tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn lakatin
hora? 41 Lakahuan catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū'
nacātatlajayāni' a'xni'ca' cātalīlaktzī'nāni'. Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tat-
lahuacu'tun xatzey pero mimacni'ca'n tū' taka'lhī tahuixcān —cāhuanilh.
42 Lā' ixlīmaktu' Jesús a'lh lā' squi'ni'lh Dios chuntza':
—QuinTāta', palh tasqui'nī na'icpātīni'n para na'ictlōkentaxtū minta-
puhuān, chuntza' calalh.

43 Lā' tuncan taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtal-
htatamā'nampā como tanto ixtalhtatacu'tun que ixtalakalhtatahui'lāna'.
44 Lā' cāmāchokopā lā' ixlīmaktu'tun a'lh lā' squi'ni'lh Dios. Lā' chu a'cxtim
huanilh hua'chi ixuanī't xapū'la. 45 Lā' taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan
sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Chilhtza' huan hora a'ntū
lhcācanī't. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na
ixlīmāpa'ksīnca'n huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. 46 Catāya'tit lā' cāhuitit;
mimā'tza' huan a'ntī naquimacamāstā'.

Chi'paca Jesús lā' chī'ca
Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

47 Lā' ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chā'lh Judas. Xla' kalhatin
de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' cātā'chā'lh lhūhua'
tachi'xcuhuī't lā' ixtalē'n machīta lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquil-
htampānca'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu'
israelitas. 48 Lā' Judas ū'tza' huan a'ntī ixmacamāstā'mā' lā' xla'
ixcāhuaninī'ttza' a'nchī natalīlakapasa tichū Jesús. Ixcāhuaninī't:
—Na'iclacamu'su kalhatin; lā' xla' ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit.
49 Lā' a'xni'ca' chilh Judas, laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Tzī'sua, Mākalhtō'kē'ni'.
Lā' lacamu'sulh. 50 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Amigo, lā' ¿a'chī' ta'na'?
Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatā'milh Judas talaktapajtzūlh Jesús lā'
tachi'palh para natalē'n.
51 Lā' chu tuncan kalhatin a'ntī ixtā'minī't Jesús, māxtulh ixmachīta
lā' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' a'kasityujulh
ixa'ka'xko'lh. 52 Lā' Jesús huanilh:
—Camāqui' mimachīta. A'ntī nalīlāsta'la ixmachīta, chuntza'
namaknīcan xla'. 53 ¿Chā tū' ca'tzīya' que quit tzē na'icsqui'ni' quinTāta'
Dios caquimaktāyalh lā' xla' chu līmaktin naquimacamini' lakacāujtu'
mil ángeles? 54 Pero palh xa'ictlahualh cahuā chuntza', ¿chichū
nalītlōkentaxtūcan a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' que
tasqui'nī napātle'ke chuntza' chu a'nchī pātle'kemā'?
55 Lā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—¿A'chī' līta'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh
chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni'
lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? 56 Pero ixlīhuāk
huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tatzo'kli huan profetas na
ixtachihuīn Dios —cāhuanilh.
Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n ta'a'kxtekui'līlh Jesús lā' tatzā'lalh.

Jesús na ixlacapūnca'n xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n
Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

57 Huan a'ntīn tachi'palh Jesús talē'lh na ixchic Caifás a'ntī xamāpa'ksīni'
huan curasna' ixuanī't. A'ntza' ixtatakēstoknī't xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas. 58 Lā' Pedro lakamakat stālani'lh hasta
chā'lh na ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tanūlh na
ixcorral huan chic lā' cātā'tahui'lh huan policíasna' para nalaktzī'n a'nchī
nalīlacāxtlahuacan.

59 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā'
ixlīhuākca'n huan xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n ixtaputzamā'na a'nchī na-
talē'ksa'nīni'n Jesús para natalīmāmaknīnīni'n. Ixtaputzamā'na catūhuā
a'yuj tū' stu'ncua' a'ntū nalē'ksa'nīni'ncan. 60 Lā' tūla ixtamāstū'ncni' nīn
tuntū' a'yuj lhūhua' chi'xcuhuī'n ixtalaka'n lā' talīchihuīna'lh a'ntūn tū'
stu'ncua' ixpālacata Jesús. Lā' ā'calīstān tamilh kalhatu' a'ntī chu a'cxtim
ixtachihuīnca'n. 61 Lā' xlaca'n tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' hualh: "Quit tzē na'icmāsputūkō' huan xaka'tla' ixlītokpān Dios lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'icyāhuapala".

62 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' tāyalh lā' huanilh Jesús:

—¿Chu tuntū' nakalhtīni'na'? ¿Tuchū talī'a'ksa'nīni'mā'ni' huā' tayāna' chi'xcuhuī'n?

63 Lā' Jesús ca'cs tāyalh. Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' chihuīna'mpā lā' huanilh:

—Dios a'ntī lakahuan, ū'tza' kaxmatāni'. Chuhua'j naquihuani'ya' a'ntū stu'ncua'. Caquilāhuaniuj palh hui'x Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios.

64 Lā' Jesús kalhtīlh:

—U'huē, quit ū'tza' chu a'nchī hua'na'. Lā' nā iccāhuaniyāni' huā'mā'. Desde chuhua'j hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī māpa'ksīni'mā'. Lā' nā na'icminācha' nac a'kapūn ixlaclhni' poklhnu'.

65 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' xtī'tli ixlu'xu' māni' xla' para namāsu'yu que lej ixa'kchā'n lā' hualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tā'talacastuccu'tun Dios. Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey xla'. Hui'xina'n
kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī xla' hualh que xla' ixO'kxa' Dios. 66 ¿Chī
puhua'nā'tit?

Lā' tahualh:

—Xla' lē'n cuenta lā' maclacasqui'n nanī.

67 Lā' tuncan talakachojmanīlh Jesús lā' tatucsli. Lā' ā'makapitzīn
talacala'sli 68 lā' tahuanilh:

—Como hua'na' que hui'x Cristo, caquilhchi'pi a'ntī lacala'sni'.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús

Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27

69 Lā' līhuan Pedro ixuī' kēpūn nac tanquilhni' lā' kalhatin squiti' laktapajtzūlh lā' huanilh:

—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Galilea.

70 Lā' Pedro kalhtatzē'kli na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' hualh:

—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'.

71 Lā' Pedro tatampūxtulh macsti'na'j lā' ā'kalhatin huampala tzu'ma'jāt laktzī'lh. Lā' xla' cāhuanilh huan a'ntī ixtayāna'ncha':

—Huā'mā' chi'xcu' nā ixtā'latlā'huan Jesús xala' nac Nazaret.

72 Lā' Pedro kalhtatzē'kpā lā' stu'tu'lu' hualh:

—Quit tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.

73 Lā' ixlīka'tlā'tus xlaca'n a'ntī ixtatā'layāna' talaktapajtzūlh Pedro lā' tahuanilh:

—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como mintachihuīn hua'chi xlaca'n a'ntī xalanī'n nac Galilea.

74 Lā' Pedro tzuculh macapūlhcacan xa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:

—Dios ca'tzī palh tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.

Lā' chu tuncan lacapalh ta'salh huan gallo. 75 Lā' ū'tza' līmāpāstaquīlh
Pedro a'nchī Jesús ixuaninī't: "A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x
naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun". Lā' Pedro taxtulh de a'ntza' lā' lej
māxana'j lakaputzaj calhualh.

27

Macamāstā'ca Jesús con huan Pilato
Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32

1 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xana-
puxcu'nu' israelitas talacchihuīna'lh lā' tacāxtlahualh ixpātunca'tzīca'n
a'nchī natamāmaknīnīni'n Jesús. 2 Lā' ixmacachī'canī't lā' talē'lh lā'
tamacamaxquī'lh Poncio Pilato a'ntī gobernador ixuanī't.

A'nchī nīlh Judas

3 Lā' Judas ū'tza' a'ntī macamāstā'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' Judas laktzī'lh
a'nchī māpa'ksīca que namāmaknīnīni'ncan Jesús, lakaputzalh lā' xtunc
pāstacna'lh lā' cāmāspi'tni'lh huan pu'xamacāuj tumīn de plata huan xana-
puxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, 4 lā' cāhuanilh:

—Quit ictlahualh talaclē'i' como icmacamāstā'lh huan chi'xcu' a'ntīn
tuntū' ixlaclē'n.

Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Huā'mā' tū' quimaca'tzica'n. Cuenta catlahua' māni' hui'x.

5 Lā' Judas a'lh nac lītokpān lā' tilhquītamacanūlh na ixchakān huan
lītokpān huan tumīn lā' a'lh tā'kpixchī' nac a'katin qui'hui'.

6 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tasacli huan tumīn lā' talāhuanilh:

—Tūla namojōyāuj a'nlhā mojōcan tumīn a'ntū mālacnūni'can Dios como
huā'mā' tumīn līmāpalacanī't para namāmaknīnīni'ncan kalhatin chi'xcu'.

7 Lā' talacchihuīna'lh lā' talacāxtlahualh a'nchī natalītamāhua huan
pītzina'j ti'ya't. Huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhuīcan Ixti'ya't huan Alfarero lā'
a'ntza' ixcāmā'cnūcan huan makatiyātī'n. 8 Lā' como lītamāhuaca huan
tumīn a'ntū ixlīmāpalacanī't para namāmaknīnīni'ncan kalhatin chi'xcu',
chuhua'j māpācuhuīcan huan Ti'ya't a'ntū Pasakō'nī't Ka'lhni'. 9 Lā'
chuntza' tlōkentaxtūca huā'mā' a'ntū hualh huan profeta Jeremías a'nlhā
tzo'kli na ixtachihuīn Dios: "Cātēca huan pu'xamacāuj tumīn de plata
(ū'tza' ixtapalh kalhatin chi'xcu' chu a'nchī lacāxtlahualh makapitzīn
israelitas). 10 Lā' huā'mā' tumīn lītamāhualh Ixti'ya't huan Alfarero chu
a'nchī quimāpa'ksīlh huan Māpa'ksīni' Dios".

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38

11 Lā' a'xni'ca' Jesús ixyā na ixlacapūn huan gobernador Pilato, lā' ū'tza'
kalhasqui'nīlh Jesús:

—¿Chā hui'x ixReyca'n huan israelitas?

Lā' Jesús huanilh:

—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.

12 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' is-
raelitas ixtalē'ksa'nīni'n, Jesús tū' kalhtīni'lh nīn tuntū'. 13 Lā' Pilato
kalhasqui'nīpā Jesús:

—¿Chu tū' kaxpa'ta' ixlīhuāk a'ntūn talē'ksa'nīni'nāni' tachi'xcuhuī't?

14 Lā' Jesús tū' kalhtīlh nīn tuntū'. Lā' ū'tza' līlē'cnīlh huan gobernador.

Tahualh palh tasqui'nī nanī Jesús
Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16

15 Lā' ixa'nan lakatin talanān lā' a'xni'ca' ixlamā' cā'tani', huan gober-
nador ixmakxteka kalhatin tachī'n. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalacsaca
huan tachī'n a'ntī namakxtekcan. 16 Lā' ixtanūma' kalhatin tachī'n a'ntī
ixuanican Barrabás. Chuxalhā ixlakapascan huā'mā' Barrabás. 17 Lā'
a'xni'ca' ixtatakēxtimīnī't huan tachi'xcuhuī't, Pilato cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichūyā tachī'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka? ¿Chā na'icmakxteka
huan Barrabás o na'icmakxteka Jesús a'ntī māpācuhuīcan huan Cristo?

18 Chuntza' hualh Pilato como xla' māchekxīlh a'nchī huan xana-
puxcu'nu' curasna' ixtalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza' talīmacamāstā'lh.

19 Lā' līhuan Pilato ixuī' a'nlhā ixtlahuacan justicia, ixpuscāt macā'ni'lh
tachihuīn lā' huanilh: "Tū' timaktanū'ya' ixpālacata huā'mā' tzeyā
chi'xcu' como lej ko'hua'jua' iclakahuālaktzī'lh kōtan tzī'sa ixpālacata xla'".

20 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas ix-
tacuccha'xnī't huan tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' talīsqui'nli que camakxtekca
huan Barrabás lā' tasqui'nli que camaknīca Jesús. 21 Lā' huampala
cātā'chihuīna'lh huan gobernador lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū de huan kalhatu' tachī'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Iclacasqui'nāuj Barrabás.

22 Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahuani' Jesús a'ntī māpācuhuīcan
huan Cristo?

Lā' ixlīhuākca'n takalhtīlh:

—¡Caxtokohua'ca'ca!

23 Lā' Pilato cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't xla' a'ntūn tū' tzey?

Lā' xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:

—¡Caxtokohua'ca'ca!

24 Lā' a'xni'ca' Pilato cuenta tlahualh que tūla ixcāmāko'xamixī lā'
ā'chulā' ixtatā'kaquī'mā'na lā' tūlalh cātlajalh, xla' squi'nli xcān. Lā' na
ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhuī't Pilato makacha'ka'lh lā' cāhuanilh:

—Quit tū' iclē'n cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī nanī. Tū'
tlahuanī't nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey. Hui'xina'n nalī'pinā'tit cuenta.

25 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't takalhtīlh:

—¡Quina'n lā' quincamamana'ca'n na'iclē'nāuj cuenta ixpālacata huā'mā'
chi'xcu' lā' a'nchī nanī!

26 Lā' chuntza' Pilato māxtulh Barrabás lā' makxtekli. Lā' tuncan
māpa'ksīlh cakēsno'kca Jesús lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.

27 Lā' ā'calīstān ixtropa huan gobernador, Pilato, talē'lh Jesús huan
nac pūchihuīn lā' tamākēxtimīlh lhūhua' tropasna' lā' talītamacxti'li'lh.
28 Lā' tuncan tamāmakxtulh ixlu'xu' lā' tamālhakē'lh xaspi'nenke' lu'xu'.
29 Lā' tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh. Lā'
tamaxquī'lh qui'hui' a'ntū chi'palh na ixmacacāna'j. Lā' tatatzokostani'lh
lā' talīlītzī'nli lā' tahuanilh:

—¡Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n huan israelitas!

30 Lā' nā tachojmanīlh lā' tachi'palh ixqui'hui' lā' talīmūnicli.
31 A'xni'ca' talīlītzī'nkō'lh chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu' xaspi'nenke'
lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla' ixuanī't. Lā' tuncan talē'lh para
naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

32 Lā' līhuan ixta'a'mā'na, tapāxtokli kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene lā'
ixtacuīni' Simón. Lā' sāmācu'quī'ca ixcruz Jesús.
33 Lā' chuntza' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican
Gólgota a'ntū huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn. 34 Lā' a'ntza' mālacnūni'ca Jesús
vinagre a'ntū ixmojōni'canī't catūhuā a'ntū xū'ni' hua'chi huan xī'cxi'
para que ixua'lh lā' tū' ixu'cxca'tzī'lh a'nchī napātīni'n. Lā' a'xni'ca' xla'
quilhca'tzīlh, tū' ixua'cu'tun.
35 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'nī'ttza', huan tropa tamālacpitzilh
ixlu'xu' Jesús na ixlaclhni'ca'n lā' tapūmāxtulh suerte para natasu'yu
a'ntī natachokoni'. Chuntza' tlōkentaxtūca a'ntū hualh huan profeta
a'nlhā tzo'kli: "Tamālacpitzilh quilu'xu' na ixlaclhni'ca'n por huan suerte
a'ntūn tamāxtulh". 36 Lā' tuncan tatahui'lalh para natamaktaka'lha.
37 Lā' hui'līca nac cruz lakatin letrero na ixa'cpūn Jesús. Lā' a'ntza'
ixtzo'kcanī't a'ntū ixpālacata līxtokohua'ca'ca. Lā' ixtzo'kcanī't: U'tza' Jesús
a'ntī ixReyca'n israelitas.
38 Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin
na ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na ixpāxtūxuc. 39 Lā' huan a'ntī
ixtatētaxtumā'na taxakā'līlh ixa'kxākca'n lā' talakapalalh 40 lā' tahualh:
—Hui'x ixlactlahuacu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala'
ixlīlakatu'tun chi'chini'. Lā' chuhua'j capūtaxtu. Palh hui'x ixO'kxa' Dios,
cata'nchi huan nac cruz.
41 Lā' nā chuntza' ixtalīlītzī'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xana-
puxcu'nu' israelitas ixtatā'līlītzī'n lā' ixtalāhuanimā'na na ixlaclhni'ca'n:
42 —Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. Palh
stu'ncua' xla' ixReyca'n israelitas, cayujli de huan nac cruz chuhua'j
lā' chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj xla'. 43 Xla' līpāhuan Dios; chuhua'j Dios
camāpūtaxtūlh palh stu'ncua' pāxquī', como quincāhuanini' palh xla'
ixO'kxa' Dios —tahualh.
44 Lā' nā huan ka'lhāna'nī'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't, nā xlaca'n
talakapalalh Jesús.

Jesús nīlh

Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

45 Lā' tuncan cā'pucsua' lalh chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'. Tzuculh hua'chi
tastu'nūta lā' takoxīlh lakatu'tun hora. 46 Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū,
Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:
—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios, quin-
Dios, ¿a'chī' qui'a'kxtekui'līnī'ta'?
47 Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzīn a'ntī ixtayāna'ncha' lā' xlaca'n
talāhuanilh:
—Huā'mā' chi'xcu' māta'sīmā' huan a'cta'sana' Elías.
48 Lā' chu līmaktin kalhatin tatu'jnu'n quītē'lh catūhuā hua'chi
panamāc. Lā' līmāchū'huī'lh vinagre lā' o'ksmā'ca'lh kentin qui'hui'
lā' quilhyāhualh Jesús para nahua'. 49 Lā' ā'makapitzīn tahualh:
—Camakxtekti. Nalaktzī'nāuj palh Elías namin namāpūtaxtū.
50 Lā' huampala Jesús ta'salh lej palha' lā' tuncan nīlh. 51 Lā'
māni' huā'mā' ka'tlā'tus taxtī'tpitzilh huan lu'xu' nac xaka'tla' lītokpān.
U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan lītokpān. Tzuculh a'cxtu lā'
tapūpitzilh hasta huan nac ti'ya't. Lā' huan ti'ya't tachiquilh lā' huan
chihuix tataxkālh. 52 Lā' tatalaquī'lh huan taponkni' lā' talakahuan-
chokolh lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't Dios a'ntī ixtanīnī'ttza'. 53 Xlaca'n

tataxtulh huan nac taponkni' lā' a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza' Jesús,
tatanūlh huan nac sicua'lanālanī't xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén.
Lā' a'ntza' cātasu'yuni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't.
54 Lā' huan capitán romano lā' huan tropasna' a'ntī ix-
tatā'maktaka'lhmā'na Jesús, lej tajicua'lh a'xni'ca' tachiquilh huan ti'ya't
lā' a'xni'ca' talaktzī'lh ā'catūhuā a'ntū pātle'kelh. Lā' xlaca'n tahualh:
—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.
55 Lā' lhūhua' puscan ixtalaktzī'mā'na de makat. Ixtastālani'nī't Jesús
desde a'xni'ca' taxtulh huan nac estado de Galilea lā' ixtamaktāyanī't.
56 Lā' na ixlaclhni'ca'n huan puscan nā ixtayāna' María Magdalena lā'
María a'ntī ixtzī'tca'n Jacobo lā' José lā' nā ixuī' ixtzī'tca'n ixo'kxa'n
Zebedeo.

Mā'cnūca Jesús
Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

57 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', milh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuani-
can José lā' xala' nac cā'lacchicni' Arimatea. Lej rico ixuanī't lā' nā
ixkalhlaka'ī' Jesús. 58 Lā' xla' laka'lh Pilato lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús.
Lā' Pilato māpa'ksīni'lh que camaxquī'ca. 59 Lā' José lē'lh huan ixmacni'
Jesús lā' līmaksna'tli stala'nka' lu'xu'. 60 Lā' māpī'lh nac lakatin xasāsti'
lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā' huan lhu'cu' ixla' José
ixuanī't. Lā' a'xni'ca' kalhui'līlh lakatin ka'tla' chihuix huan lhu'cu', xla'
a'lh. 61 Lā' na ixlacapūn huan lhu'cu' ixtahui'lāna' María Magdalena lā'
ā'kalhatin María.

Huan tropasna' tamaktaka'lhli a'nlhā ixmā'cnūcanī't Jesús

62 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū
cāxui'līkō'can para huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan fariseosnu' talaka'lh Pilato. 63 Lā' tahuanilh:
—Señor gobernador, quina'n icpāstacāuj a'ntū hualh huanmā'
a'kxokonu' a'xni'ca' lakahuancus ixuanī't. Hualh chuntza': "Ixlīlakatu'tun
chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n", hualh.
64 Chuntza' camāpa'ksi'ni' que xa'nca camaktaka'lhca huan taponkni'
hasta napātleketza' lakatu'tun chi'chini'. Tzēlasā' ī'sca'txtunu'nī'n natamin
nataka'lhan huan macni'. Lā' tzē natahuani huan tachi'xcuhuī't palh
lakahuanchokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuntza' ā'chulā' tzē
nata'a'kxoko huan tachi'xcuhuī't que xapū'la.
65 Lā' Pilato cāhuanilh:
—A' tayāna' huan tropasna'. Cacālī'pintit lā' cacāxtlahua'tit hui'xina'n
chu a'nchī namaktaka'lhcan.
66 Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' xa'nca tacāxtlahualh huan taponkni' lā' hui'līca
sello nac huan chihuix a'ntū kalhui'līca. Lā' cāmāchokocancha' huan
tropasna' para natamaktaka'lha.

28

Jesús lakahuanchokolh
Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

1 Lā' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixtuncuīmā'
huan domingo a'xni'ca' María Magdalena lā' ā'kalhatin María ta'a'lh nac
taponkni'. 2 Lā' chu līmaktin lej palha' tachiquilh huan ti'ya't. Lā' kalhatin
ixángel huan Māpa'ksīni' Dios ixyujnī'ta'nchi de nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca'
chilh nac taponkni', māpānūlh huan chihuix a'ntū ixkalhui'līcanī't lā'
pūtahui'lh. 3 Lā' huan ángel lej xkakalh hua'chi makli'pni' lā' ixlu'xu'

lej smu'yonko' ixuanī't hua'chi panamāc lā' miqui. 4 Lā' a'xni'ca' huan
tropasna' talaktzī'lh, lej tajicua'ni'lh lā' taxpipilh lā' taxtacnānīlh. 5 Lā'
huan ángel cāhuanilh huan puscan:

—Tū' cajicua'ntit. Quit icca'tzī palh hui'xina'n putzapā'na'ntit huan
Jesús a'ntī xtokohua'ca'ca. 6 Xla' tū' huī' huā'tzā' como lakahuan-
chokonī't chu a'nchī hualh. Catanū'tit lā' calaktzī'ntit a'nlhā ixmāpī'canī't.
7 Lā' lacapalh capintit lā' cacāhuani'tit ī'sca'txtunu'nī'n palh lakahuan-
chokonī'ttza' de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuhua'j xla' cāpū'lani'yāni'
huan nac estado de Galilea. A'ntza' natā'lāpāxtokā'tit. Cuenta catlahua'tit
a'ntū iccāhuanini'.

8 Lā' tuncan lacapalh huan puscan tatapānūlh de huan nac
taponkni'. Ixtajicua'n lā' nā ixtapāxuhua. Lā' tatu'jnu'n ta'a'lh cāhuani
huan sca'txtunu'nī'n. 9 Lā' chu līmaktin Jesús cātalacsu'yuni'lh lā'
cāmālakacuhuī'ni'lh. Lā' xlaca'n talaktapajtzūlh Jesús. Tachi'palh ixtojon
lā' tamācā'tanīlh lā' tamāpāxuhuīlh. 10 Lā' xla' cāhuanilh:

—Tū' cajicua'ntit. Capintit cacāmāca'tzīnī'tit quintā'timīn palh tasqui'nī
cata'a'lh nac estado de Galilea lā' a'ntza' naquintalakchā'n lā' naquinta-
laktzī'n.

A'ntūn tahualh huan tropasna'

11 Lā' līhuan ixta'a'mā'na huan puscan, makapitzīn tropasna' a'ntī
ixtamaktaka'lhnī't huan taponkni' lā' xlaca'n ta'a'lh huan nac xcānsipej
a'nlhā huanican Jerusalén. Lā' tahuanilh huan xanapuxcu'nu' curasna'
ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't. 12 Lā' huan tamā'na xanapuxcu'nu' talaka'lh
huan xanapuxcu'nu' israelitas para natalacchihuīna'n. Lā' lhūhua' tumīn
cāmaxquī'ca huan tropasna' 13 lā' cāhuanica:

—Hui'xina'n nahua'nā'tit palh cā'tzī'sa tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Jesús
līhuan ī'lhtatapā'na'ntit lā' xlaca'n taka'lhalh huan ixmacni'. 14 Lā'
palh namāca'tzīnīcan huan gobernador que ī'lhtatapā'na'ntit, quina'n
na'iclacāxtlahuayāuj para que tū' nacātamaknīyāni'.

15 Lā' huan tropasna' tamaklhtīni'lh huan tumīn lā' ta'a'lh lā' tahualh
chu a'nchī ixcāhuanicanī't. Lā' chuntza' huan israelitas tahuan hasta
chuhua'j.

Jesús cālīmāmacū'lh ī'sca'txtunu'nī'n
Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

16 Lā' huan kalhacāujtin sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac estado de Galilea
nac lakatin o'kspū'n a'ntū Jesús lacsacli. 17 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús,
tamācā'tanīlh a'yuj makapitzīn tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun. 18 Lā' Jesús
cālaktapajtzūlh xlaca'n lā' cāhuanilh:

—Quit quimaxquī'canī't ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para que
na'iccāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn ta'a'nan huan nac cā'ti'ya'tna' lā'
huan nac a'kapūn. 19 Chuntza' capintit chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā'
cacāmākalhlaka'ī'nīkō'tit ixlīhuākca'n para que natala quisca'txtunu'nī'n.
Lā' nacāmā'kpaxī'yā'tit por ixlīmāpa'ksīn xaTāta' Dios lā' ixO'kxa' lā' huan
Espíritu Santo. 20 Lā' nacāmāsu'ni'yā'tit a'nchī natalatā'kchoko lā' a'nchī
nata'a'kahuāna'ni' ixlīhuāk a'ntū quit iccālīmāpa'ksīni'nī'ta'ni' hui'xina'n.
Lā' caca'tzītit palh quit pō'ktu iccā'o'kska'lhīyāni' hasta a'xni'ca' nasputa
huan quilhtamacuj. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Marcos

Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28
1 Huā'mā' huan xatzey tachihuīn a'ntū māsu'yucan ixpālacata Jesucristo
a'ntī ixcaman Dios.
2 Kalhatin profeta tzo'knulh a'nchī Dios huanilh ixO'kxa'. Chuntza'
hualh:
Cakaxpa'tti.
Quit na'icmaca'n quilacscujni' milacapūn a'ntī napū'lani'yāni' hui'x para nacāxtlahualī mintej.
3 Lā' nā huan profeta Isaías tzo'knulh chuntza':
A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha' chihuīna'n lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksīni'. Camālakstu'nctit huan tej".
Chuntza' tzo'knulh Isaías.
4 Huā' tamā'na tlōkentaxtūca a'xni'ca' Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n ix-
tasu'yu nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' ixa'cta'sana'n lā' ixcāhuani huan
tachi'xcuhuī't:
—Calīlakaputzatit ixpālacata mintalaclē'i'ca'n lā' cacā'a'kxtekui'lī'tit para
nacātamāsputūnu'ni'yāni'. Lā' ca'a'kpaxtit.
5 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā nac estado de Judea lā'
xalanī'n nac huan cā'lacchicni' Jerusalén, ixlīhuākca'n tamilh takaxmata
a'ntū hualh Juan. Lā' a'xni'ca' takalhtasu'yuni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n,
Juan cāmā'kpaxīlh kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.
6 Lā' Juan ī'lhakā'nī't lu'xu' a'ntū ixlīcāxtlahuacanī't ixchi'xit camello lā'
ixlīchī'can de ko'xka' ixuanī't. Lā' ixua' hui'qui'lī't lā' ta'xcāt xala' nac
cā'qui'huī'n. 7 Lā' ixa'cta'sana'n lā' ixcāhuani tachi'xcuhuī't:
—A'calīstān namin ā'kalhatin a'ntī ā'līhua'ca' tasqui'nī que quit. Quit tūla
icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī
que quit. 8 Quit iccālīmā'kpaxīnī'ta'ni' xcān pero xla' nacāmacamini'yāni'
Espíritu Santo.

Jesús a'kpaxli
Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22
9 Lā' huan tamā'na chi'chini' Jesús taxtulh huan nac xcānsipej Nazaret
de estado de Galilea lā' lakmilh Juan a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā'. Lā' Juan
mā'kpaxīlh Jesús nac pūxka Jordán. 10 Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de nac xcān,
chu līmaktin laktzī'lh a'nchī talaquī'lh huan a'kapūn lā' mincha' huan
Espíritu Santo lā' ixtasu'yu hua'chi tantzasnān a'xni'ca' ixyujmā'chi. Lā'
chilh na ixa'kxāk Jesús. 11 Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac a'kapūn lā'
hualh:
—Hui'x qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'yāni'. Hui'x lej quimaxquī'ya'
tapāxuhuān —hualh.

Satanás lej ixputza a'nchī Jesús tū' ixa'kahuāna'ni'lh Dios
Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13
12 Lā' chu tuncan huan Espíritu Santo macā'lh Jesús nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't. 13 Lā' ixuī' a'ntza' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't tu'pu'xam chi'chini'. Lā'

a'ntza' huan ko'ti'ti' a'ntī huanican Satanás, xla' ixputza a'nchī Jesús tū' ixa'kahuāna'ni'lh Dios. Lā' nā a'ntza' ixa'nan animal a'ntū ixtahua'nan. Lā' ixángeles Dios ixtamaktaka'lha.

Jesús tzuculh a'cta'sana'n nac estado de Galilea
Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15

14 Lā' a'xni'ca' ixchī'canī't Juan, Jesús a'lh nac Galilea lā' ixlī'a'cta'sana'n
huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh. 15 Lā' ixuan:

—Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū lhcāni'canī't lā' tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nalaktzī'ncan que stu'ncua' Dios māpa'ksīni'n. Calīlakaputzatit ixpālacata huan mintalaclē'i'ca'n a'ntū tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' cakalhlaka'ī'tit huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'nī't.

Jesús cāhuanilh kalhatā'ti' squī'tī'ni'nī'n cata'o'kska'lhīlh
Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11

16 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū
huanican Mar de Galilea, xla' cālaktzī'lh Simón lā' ixtā'tin Andrés. Ixtamojōmā'na ixpūxuākna'ca'n nac xcān como xlaca'n squī'tī'ni'nī'n ixtahuanī't.
17 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Caquilātā'a'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālīmākalhlaka'ī'nī'yā'tit tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.

18 Lā' chu tuncan tamakxtekli ixpūxuākna'ca'n lā' tastālani'lh Jesús.

19 Lā' a'xni'ca' Jesús a'lh lacachuna'j, cālaktzī'lh Jacobo lā' Juan ixo'kxa'n Zebedeo. Xlaca'n ixtahui'lāna' nac barco lā' ixtalacachī'mā'na ixpūxuākna'ca'n.
20 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh lā' xlaca'n ta'a'kxtekyāhualh ixtāta'ca'n Zebedeo con ixtasācua'nī'n nac barco lā' ta'a'lh lā' tastālani'lh Jesús.

Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī tlajana'
Lc. 4.31-37

21 Lā' ta'a'lh huan nac cā'lacchicni' Capernaum. Lā' tuncan huan chi'chini' de pūjaxni', lā' Jesús tanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' cāmāsca'tīlh huan tachi'xcuhuī't.
22 Lā' ixtalīlē'cnī a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' porque ixcāmāsu'ni'mā' hua'chi kalhatin a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn lā' tū' hua'chi tamāsu'yu huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley.
23 Lā' tuncan tanūlh huan nac lītokpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'. Lā' xla' ta'salh lā' hualh:

24 —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' quilālaktanū'j quina'n? ¿Chā ta'nī'ta' para naquilāmālaksputūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' Santo hui'x.

25 Lā' Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:

—¡Caquilhca'csla'! ¡Camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!

26 Lā' huan chi'xcu' xtacnānīlh lā' huan tlajana' palha' ta'salh lā' taxtuni'lh.
27 Lā' ixlīhuākca'n lej talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū huā'mā' a'ntū quincāmāsu'ni'mā'ni' quina'n? Sāsti' huā'mā'. Huā'mā' chi'xcu' chihuīna'n con līmāpa'ksīn. Hasta huan tlajana'nī'n ta'a'kahuāna'ni' a'xni'ca' xla' cāmāpa'ksī.

28 Lā' tuncan a'kahualh chu xalhā nac estado de Galilea ixpālacata a'ntū tlahualh Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro
Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39

29 Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh de na ixlītokpānca'n israelitas, tuncan a'lh
lā' tanūlh na ixchicca'n Simón lā' Andrés. Lā' tatā'a'lh Jacobo lā' Juan.
30 Lā' ixpuhuiti' Simón ixchi'chīxni'mā' lā' ixmā'. Lā' tuncan māca'tzīnīca
Jesús. 31 Lā' xla' a'lh lā' macachi'palh lā' mā'kaquī'lh lā' tuncan tapānūni'lh
ixtachi'chīxni'. Lā' tuncan huan puscāt cāmāhuī'lh huan ā'makapitzīn.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41

32 Lā' kōtanūtza' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', cālīmini'ca
Jesús ixlīhuākca'n a'ntī ixta'ī'tza'ca'n lā' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n.
33 Lā' ixlīhuākca'n xalanī'n huan cā'lacchicni' tatakēstokli na ixtanquilhni'
huan chic. 34 Lā' cāmātzeyīlh lhūhua' a'ntī ixta'ī'tza'ca'n de chuxatūyā
ta'jatat ixtaka'lhī chā'tunu'. Lā' cāmāxtuni'lh lhūhua' tlajana'nī'n. Lā' tū'
cāmakxtekli natachihuīna'n huan tlajana'nī'n como tū' ixlacasqui'n que
xlaca'n ixtahualh tichū xla'.

Jesús a'cta'sana'lh nac estado de Galilea
Lc. 4.42-44

35 Lā' ixlīlakalī lej tzi'sāt Jesús tāquī'lh lā' taxtulh lā' a'lh nac lakatin lugar
a'nlhā tintī' ixa'nan. Lā' a'ntza' kalhtō'ka'lh. 36 Lā' Simón a'lh putza lā'
ā'makapitzīn tatā'a'lh. 37 Lā' a'xni'ca' takaksli Jesús, tahuanilh:
—Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't lej taputzayāni'.
38 Lā' xla' cāhuanilh:
—Cāhui huan nac ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'ntūn tahui'lāna' pajtzu lā'
quit na'icmāsu'yu a'ntza' ixtachihuīn Dios. U'tza' iclīminī't.
39 Lā' chu xalhā nac estado de Galilea ixmāsu'yu na ixlītokpānca'n
israelitas. Lā' cāmāxtulh huan tlajana'nī'n.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī ixmasni'mā' ixquinīt
Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16

40 Lakchā'lh Jesús kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī ta'jatat a'ntū māmasī
quinquinītca'n lā' a'ntū huanican lepra. Xla' tatzokostani'lh Jesús lā' lej
squi'ni'lh:
—Palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
41 Lā' Jesús lakalhu'malh lā' stu'ncli ixmacan lā' xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
42 Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca' lā'
tzeyalh. 43 Lā' a'xni'ca' Jesús macā'lh, stu'tu'lu' huanilh:
44 —Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tintī'. Xmān nalakpina'
huan ixcuraca'n israelitas lā' namāsu'ni'ya' mimacni' para nalaktzī'n
palh tzeyanī'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'juī'ni'na' chuntza' hua'chi māpa'ksīni'lh
Moisés para a'ntī ixtatzeyanī'ttza' de huanmā' ta'jatat. Chuntza'
nacālīmāca'tzīnī'ya' tachi'xcuhuī't que tzeyanī'ta'tza'.
45 Pero xla' tuncan taxtulh lā' tzuculh cāhuanitā'kchoko līlhūhua' lā'
cāhuanilh a'ntū ixpātle'keni'nī't. Lā' chuntza' Jesús tūlatza' ixtanū huan nac
cā'lacchicni' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't, como tū' ixlacasqui'n que lej
ixtatakēstokli. Lā' chuntza' xmān tachokolh na ixquilhtūn cā'lacchicni'.
Lā' tachi'xcuhuī't xalanī'n lakachu ixtalaka'n.

2

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī lhtuculu' ixuanī't
Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26

1 Lā' ixlīlātma'j Jesús taspi'tli lā' tanūpā huan nac Capernaum. Lā'
tachi'xcuhuī't takaxmatli que ixuī' nac chic. 2 Lā' tuncan līlhūhua'
talaktakēstokli hasta tū'tza' ixtatanūkō' ixchakān huan chic. Lā' nā
tatzumalh huan tanquilhni'. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios. 3 Lā'
talakmilh ā'makapitzīn lā' na ixlaclhpu'nanca'n kalhatā'ti' chi'xcuhuīn
ixtapūlīmimā'na laklaj. Lā' huan nac laklaj ixmā' kalhatin ī'tza'ca' a'ntī lh-
tuculu' ixuanī't. 4 Lā' como tūlalh talakchā'lh Jesús ixpālacata huan lhūhua'
tachi'xcuhuī't a'nlhā ixtzuma huan chic, tapūtō'ca'lh huan escalera lā'
ta'a'kstīlhuakli huan chic ixlakstu'nc Jesús.

Lā' a'xni'ca' xa'nca tamālaquī'lh, tamāyujūlh huan ī'tza'ca' con ixlak-
laj. 5 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchī ixtakalhlaka'ī' ixlīmāpa'ksīn, xla'
huanilh huan ī'tza'ca':

—Quincaman, icmāsputūnu'ni'kō'ni'tza' ixlīhuāk mintalaclē'i'.

6 Lā' ixtakaxmatui'lāna' ā'makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
lā' tapuhualh ixa'cstuca'n: 7 "¿A'chī' chihuīna'n chuntza' huā'mā'
chi'xcu'? Xla' tā'talacastucmā' Dios a'nchī chihuīna'lh. Nīn tintī' tzē
naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios".

8 Lā' tuncan Jesús ixa'cstu ca'tzīlh a'nchī xlaca'n ixtapuhuamā'na lā'
cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 9 Icuanilhtza'
huan ī'tza'ca': "Icmāsputūnu'ni'kō'ni'tza' ixlīhuāk mintalaclē'i'", pero
tuntū' tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: "Catā'kaqui'
lā' casmi'li' mixti'cat lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh
natzeyan o tū'. 10 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j
na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj
lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

Lā' tuncan Jesús huanilh huan lhtuculu' chi'xcu':

11 —Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.

12 Lā' tuncan tā'kaqui'lh na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna'
lā' sacli ī'xti'cat lā' taxtulh. Lā' ū'tza' talīlē'cnīlh ixlīhuākca'n lā'
tamācā'tanīlh Dios lā' tahualh:

—Tū' maktin laktzī'nī'ta'uj a'ntū laktzī'uj chuhua'j.

Jesús huanilh Leví que na'o'kska'lhī

Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32

13 Tuncan Jesús a'mpā na ixquilhtūn huan mar. Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't talaka'lh. Lā' ixcāmāsu'ni'. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā',
tētaxtulh a'nlhā ixmātā'jīni'ncan impuestos lā' laktzī'lh Leví ixo'kxa' Alfeo.
Lā' Jesús huanilh:

—Caqui'o'kska'lhi'.

Lā' xla' tāyalh lā' stālani'lh.

15 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' na ixchic
Leví. Lā' tachā'lh lhūhua' mātā'jīni'nī'n impuestos lā' ā'makapitzīn a'ntī
ixcālakmaka'ncan. Lā' xlaca'n ixcātā'huā'yamā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n
como lhūhua' ixtastālani'. 16 Lā' a'xni'ca' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley lā' huan fariseosnu' talaktzī'lh que ixcātā'huā'yan mātā'jīni'nī'n lā'
ā'makapitzīn a'ntī ixcālakmaka'ncan, tahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n Jesús:

—¿A'chī' cātā'huā'yan Jesús mātā'jīni'nī'n lā' a'ntīn tū' tzeyā
chi'xcuhuī'n?

17 Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, cāhuanilh:

—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor.
Xmān huan a'ntīn ta'ī'tza'ca'n tamaclacasqui'n. Quit tū' icmilh iccāputza

a'ntīn tapuhuan que xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza xlaca'n a'ntīn taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'xni'ca' līhui'līcan tū' nahuā'yancan
Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39

18 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' huan fariseosnu' a'katunu' ixtalīhui'lī tū'
natahuā'yan. Lā' makapitzīn chi'xcuhuīn talakmilh Jesús lā' tahuanilh:
—I'sca'txtunu'nī'n Juan lā' nā ī'sca'txtunu'nī'n huan fariseosnu'
a'katunu' talīhui'lī tū' natahuā'yan. Lā' misca'txtunu'nī'n, ¿a'chī' pō'ktu
tahuā'yan?
19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Xlaca'n a'ntī cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca, ¿chā natalīhui'lī
tū' natahua' līhua't? Līhuan cātā'lahuī'cus huan squi'nīni', natahuā'yan
ixamigos.
20 Pero namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan
squi'nīni'. Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', tū' catitahuā'yalh
ixamigos porque natalakaputza.
Lā' Jesús cāhuanipā:
21 —Huā'mā' a'ntū quit icmāsu'yu, ū'tza' xasāsti'. Lā' palh catīhuā
natlōkentaxtū lā' nā tlōkentaxtūcu'tun ixtalanānca'n mixū'yāpapnaca'n, xla'
nala hua'chi kalhatin a'ntī nachu'cu xasāsti' lu'xu' para nalīlactza'pa'
huan xamasni'. Huan xasāsti' lu'xu' natatimī lā' nastanca xamasni' lā'
lhān taxtī'tli más ka'tla' nala.
22 Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j xcu'tan,
nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' ixko'xka' borrego. Palh chuntza'
ixtlahuaca, ixpankli huan ko'xka' a'xni'ca' naxcu'tan huan xaxcān uva.
Namojōcan nac xasāsti' ko'xka'. Lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli
huan ko'xka'. Chuntza' tū' pāxcat catilalh huan ko'xka' lā' tū' catitax-
tuni'lh huan xaxcān uva —hualh Jesús.

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan ta'ī'lh trigo huan sca'txtunu'nī'n
Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5

23 Lā' lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan, Jesús ixcātā'tlā'huantēlha
ī'sca'txtunu'nī'n nac lakatin cā'tacuxtu. Lā' xlaca'n tatzuculh ta'ī'
macsti'na'j huan trigo.
24 Lā' tuncan tahuanilh Jesús huan fariseosnu':
—Cala'ktzi'. Misca'txtunu'nī'n tascujmā'na lā' chuhua'j huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan. Chuntza' tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés
—tahuanilh.
25 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā tū' lakapūtlekenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Xla'
lā' a'ntī ixtatā'a'n ixtatzi'ncsa lā' cāsputni'lh līhua't.
26 Lā' David tanūlh na
ixchic Dios. Lā' Abiatar xapuxcu' sacerdote ixuanī't. Lā' David hua'lh
huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Lā' tū' līmakuan ixua'lh huā'mā'
pāntzi. Xmān huan curasna' taka'lhī talacasqui' para natahua'. Lā' nā
David cāmaxquī'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixta'o'kska'lhī.
27 Nā Jesús cāhuanilh:
—Dios tlahualh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan por ixpālacataca'n
tachi'xcuhuī't lā' tū' tlahualh tachi'xcuhuī't para chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
28 Lā' chuntza' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' nā tzē na'icmāpa'ksī
a'ntū natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

3

Kalhatin chi'xcu' ixmacascōhuanī't
Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11

1 Lā' Jesús tanūpā na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin
chi'xcu' a'ntī ixmacascōhuanī't. 2 Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtamak-
taka'lhmā'na Jesús a ver palh ixmātzeyīni'lh huanmā' chi'chini' a'ntū
pūjaxcan como ixtalē'ksa'nīni'ncu'tun. 3 Lā' Jesús huanilh huan chi'xcu'
a'ntī ixmacascōhuanī't:
—Cata't lā' catāya' na quilaclhpu'nanca'n.
4 Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—¿Tuchū más minī'ni' tlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? ¿Chā
na'ictlahua a'ntū tzey o a'ntūn tū' tzey? ¿Chā līmakuan na'icmāpūtaxtū
huan chi'xcu' o na'icmaknī?
Pero xlaca'n ca'cs ixtahui'lāna'. 5 Lā' Jesús cālaktzī'lh ixlīhuākca'n a'ntī
ixtalītamacxti'li'nī't lā' ixa'kchā'yā. Lā' Jesús ixlīlakaputzayā como tū'
ixtalakalhu'man huan ī'tza'ca' lā' huanilh huan chi'xcu':
—Castu'ncti mimacan.
Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixmacan, tzeytza' ixuanī't. 6 Lā' tuncan huan
fariseosnu' tataxtulh lā' tatā'lacchihuīna'lh ixchi'xcuhuī'n Herodes a'nchī
natalīmaknī Jesús.

Jesús māsu'yulh na ixquilhtūn lago

7 Pero Jesús a'lh na ixquilhtūn huan lago lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatā'a'lh.
Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n nac estado de Galilea tastālani'lh Jesús.
Lā' a'xni'ca' takaxmatli huāk a'ntū tlahualh Jesús, talakmilh nā xlaca'n
xalanī'n nac estado de Judea. 8 Lā' xalanī'n nac Jerusalén lā' xalanī'n nac
Idumea talakmilh Jesús. Lā' xlaca'n xalanī'n tintacut nac pūxka Jordán
lā' xalanī'n pajtzu huan cā'lacchicni' Tiro lā' Sidón nā talakmilh. Lhūhuā'
tachi'xcuhuī't talakmilh Jesús a'xni'ca' takaxmatli a'ntūn tlahualh. 9 Lā'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n que cāxni'j cahui'līlh lakatin barco a'nlhā na-
tojō lā' chuntza' huan lhūhua' tachi'xcuhuī't tūlalh catitapi'ta'lh. 10 Lej
lhūhua' ixcāmātzeyīnī't lā' huāk a'ntī ixta'ī'tza'ca'n ixtalaktapajtzū lā' ix-
talāpi'ta'mā'na para nataxa'ma Jesús. 11 Lā' a'xni'ca' xlaca'n a'ntī ix-
taka'lhī huan tlajana' talaktzī'lh Jesús, xlaca'n tatatzokostani'lh lā' palha'
tahualh:
—Hui'x ixO'kxa' Dios.
12 Pero xla' lej cāmāpa'ksīlh lā' cāhuanilh que tū' ixtahualh tichū xla'.

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16

13 Lā' Jesús a'lh nac o'kspū'n lā' cāta'sani'lh a'ntī cālacasqui'lh lā' ta-
lakmilh xla'. 14 Lā' cālacsacli kalhacāujtu' a'ntī natatā'latā'kchoko lā'
nacāmaca'n natamāsu'yu ixtachihuīn Dios. 15 Lā' nā xlaca'n cāmaxquī'ca
līmāpa'ksīn para natamātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā' natamāxtu huan tla-
jana'. 16 Huan tamā'na kalhacāujtu': Simón a'ntí hui'līni'ca ixtacuīni'
Pedro, 17 lā' nā Jacobo lā' Juan ixtā'tin a'ntī ixo'kxa'n Zebedeo ixtahuanī't
lā' xlaca'n cāhui'līni'ca ixtacuīni' Boanerges a'ntū huanicu'tun hua'chi
jilini'. 18 Lā' nā Andrés lā' Felipe lā' Bartolomé lā' Mateo lā' Tomás lā'
Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Tadeo lā' Simón. Huā'mā' Simón ixtapa'ksī con
huan partido cananistasna'. 19 Lā' Judas Iscariote, xla' a'ntī ā'calīstān
macamāstā'lh Jesús.

Ixtahuan que Jesús ixlīscuja ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10

Jesús a'lh na ixchic. 20 Lā' tatakēstokpā lej lhūhua' tachi'xcuhuī't hasta
tūla ixtahuā'yan Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n. 21 Lā' a'xni'ca' ixtalakapasnī'n

taca'tzīlh huā'mā', xlaca'n talakmilh para natachi'pa como ixtahuan que
xla' hua'chilh chuyani' līlalh.
22 Lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley a'ntī ixtaminī'ta'ncha' de nac
Jerusalén ixtahuan:
—Huan ko'ti'ti', Beelzebú, a'ntī xapuxcu' huan tlajana'nī'n, xla'
tanūni'nī't huan Jesús lā' por ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' tzē cāmāxtu huan
tlajana'nī'n.
23 Lā' Jesús cāta'sani'lh lā' cāhuanilh huan a'ntū lītalacastuca:
—¿Chichū nalīmāxtucan Satanás palh māni' ū'tza' tanūma'? 24 Lā' palh
huan pūchihuīna'nī'n natatapitzi lā' natalātucsa, tū' catitatāyani'lh. 25 Lā'
palh lakatin familia natatapitzi lā' natalātucsa, tū' catitatāyani'lh. 26 Lā'
palh Satanás natā'kaquī' contra māni' xla', chuntza' tapitzi lā' tūlalh
catitāyani'lh; ka'lhī nasputa.
27 'Nīn tintī' tūlalh catitanūlh para naka'lhāna'n na ixchic kalhatin
a'ntī lej tli'hui'qui palh tū' pū'la nachī'can huan ixtēcu' chic. A'xni'ca'
chī'hui'līcanī'ttza', a'xni'ca' tzētza' namakka'lhancan.
28 'Lā' stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': Tzē nacāmāsputūnu'ni'can ixlīhuāk
ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. 29 Pero
catīhuā a'ntī nahuan que tū' tzey a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla'
tūla catimāsputūnu'ni'ca. Xla' naka'lhī ixtalaclē'i' para pō'ktu.
30 Jesús hualh huā'mā' como ixtahuan: "Xla' ka'lhī huan tlajana'".

Ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21

31 Lā' a'calīstān tachā'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús. Tatāyalh kēpūn lā'
māta'satīnīni'nca xla'. 32 Lā' tachi'xcuhuī't ixtalītaxti'li'nī't lā' tahuanilh:
—Mintzī't lā' mintā'timīn tayāna' kēpūn lā' tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
33 Lā' xla' cākalhtīlh:
—¿Chā ca'tzīyā'tit tichū iccālaktzī'n hua'chilh quintzī't lā' quintā'timīn?
34 Lā' ixcālaktzī'nkō' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' lā' ixtalītaxti'li'nī't lā'
cāhuanilh:
—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn. 35 Lā' ixlīhuākca'n
a'ntī natatlahua a'ntū lacasqui'n Dios, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn.

4

A'nchī lītalacastuca huan cha'nāna'
Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8

1 Lā' tuncan Jesús tzucupā māsu'yu na ixquilhtūn huan mar. Lā'
talaktakēstokli lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' lītojōlh nac lakatin barco.
Lā' tahui'lalh huan nac barco a'ntū ixuī' na ixkalhni' xcān. Lā'
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't tatachokolh na ixquilhtūn huan xcān.
2 Lā' lhūhua' catūhuā ixcālīmāsca'tī huan a'ntū lītalacastuca. Lā' a'xni'ca'
ixcāmāsca'tīmā', cāhuanilh:
3 —Cakaxpa'ttit. Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh para nacha'n huan
ixti'ni'. 4 Lā' a'xni'ca' ī'xua'ya'maka'mā' huan ti'ni', makapitzīn tayujli nac
tej. Lā' tamilh huan spūnnu' lā' tasacua'lh. 5 Lā' ā'makapitzīn tayujli nac
cā'chihuixni' a'nlhā tū' pūlhmā'n huan ti'ya't. Lā' palaj pu'nli huā'mā'
ti'ni' como tū' pūlhmā'n huan ti'ya't. 6 Lā' a'xni'ca' chi'chini'lh, scōhualh
xachi'tin como tūlalh tā'cnūlh ixtankāxē'k lā' tīlh. 7 Lā' ā'makapitzīn
ti'ni' huampala tayujli nac cā'lhtucū'nnu' lā' huan lhtucu'n tastacli lā'
tamā'ktzī'lh lā' nīn tuntū' tō'ca'lh. 8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey
huan ti'ya't lā' pu'nli lā' stacli lā' lana'lh. Lā' makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh

pu'xamacāuj lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh tu'tumpu'xam lā' ā'makapitzīn
tamāstā'lh cien.
9 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh kaxpa'tnī'ta'ntit, cuenta catlahua'tit.

Ixpālacata a'nchī Jesús māsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10

10 Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan lhūhua' tachi'xcuhuī't, xmān tata-
chokolh Jesús lā' huan kalhacāujtu' lā' ā'makapitzīn huampala. Lā' huan
kalhacāujtu' takalhasqui'nīlh ixpālacata huan a'ntū lītalacastuca. 11 Lā'
Jesús cāhuanilh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī
nala ixlīmāpa'ksīn Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'nchī
lītalacastuca. 12 Lā' chuntza' natalaktzī'n pero tū' natamāchekxī a'ntū
huanicu'tun a'ntūn talaktzī'n. Lā' nā natakaxmata pero tū' cati-
tamāchekxīlh a'ntūn takaxmata. Lā' chuntza' tū' catitaxtāpalīlh huan
ixtapāstacna'ca'n lā' tū' caticāmāsputūnu'ni'ca ixtalaclē'i'ca'n.

Jesús māstu'ncli a'ntū ixuanicu'tun huan a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15

13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh tū' māchekxī'yā'tit huā'mā' a'ntū lītalacastuca, tū'
caticāmāchekxī'tit ixlīhuāk ā'makapitzīn. 14 Huan cha'nāna' cha'nli
ixtachihuīn Dios. 15 Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac tej, ū'tza' hua'chi
tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmatli lā' palaj milh huan ko'ti'ti' lā'
cāmāpātza'nkānīlh a'ntū ixtasca'tnī't.
16 'Lā' nā chuntza' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'chihuixni', ū'tza' hua'chi
a'ntīn takaxmata ixtachihuīn Dios lā' lej talakatī. 17 Pero hua'chi huan
ti'ni' a'ntūn tū' ixka'lhī pūlhmā'n ixtankaxē'kca'n, tū' tāyani'lh, nā xlaca'n
tū' makān tatāyani'. Tū' xa'nca tamāchekxī huan tachihuīn, lā' a'xni'ca'
tapātī catūhuā o a'xni'ca' cāmacaputzacan por ixpālacata a'ntūn takalh-
laka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā' tamakxtekcu'tun.
18 'Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'lhtucū'n, ū'tza' hua'chi xlaca'n a'ntīn
takaxmata huan tachihuīn lā' tamāchekxī. 19 Pero lej tapāstaca a'nchī na-
talītlaja ixlīhua'tca'n lā' a'nchī lacricosnu' natalīla. Lā' nā lej talacasqui'n
lhūhua' catūhuā. Ixlīhuāk huā'mā' cāmāmakchuyī lā' tū' cāmakxteka nat-
apāstaca a'ntūn takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Lā'
chuntza' huan tamā'na hua'chi huan lhtucū'n a'ntūn tamā'ktzī'lh huan
ti'ni'.
20 'Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi xlaca'n
a'ntīn takaxmata huan tachihuīn lā' tamāchekxī lā' xa'nca tatasu'yu
palh takalhlaka'ī'. Ixlīhuākca'n taka'lhī a'ntū natalīmāpāxuhuī Dios lā'
makapitzīn lej taca'tzī tamāpāxuhuī hua'chi huan ti'ni' a'ntū māstā'lh cien
ixtō'ca't.

A'nchī lītalacastuca huan pūmaksko
Lc. 8.16-18

21 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Nīn tintī' līmin huan pūmaksko lā' natampīmānū huan chā'xta o
na ixtampīn tama'. Hui'līcan nac lakatin mesa o nac lakatin cajón.
22 Huāk a'ntūn tatzē'knī't chuhua'j, huāk namālacsu'yukō'can. Lā' a'ntū
lakatzē'kcus, ū'tza' naca'tzīkō'can. 23 Palh kaxpa'tnī'ta'ntit, cuenta cat-
lahua'tit.

24 Lā' chuntza' cāhuanilh Jesús:
—Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpa'tā'tit. Palh nalīhui'lī'yā'tit nasca'tā'tit,
Dios nacāmaktāyayāni' lā' ā'chulā' nasca'tā'tit. 25 Huan a'ntī cuenta tlahua
ixtachihuīn Dios, más namāchekxī. Lā' huan a'ntīn tū' cuenta tlahua,
napātza'nkākō' a'ntū kaxmatnī't.

A'nchī lītalacastuca huan ti'ni' lā' a'nchī līstaca

26 Lā' Jesús hualh:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi a'xni'ca'
kalhatin chi'xcu' nacha'n ti'ni' nac ti'ya't. 27 Xla' nalhtata de tzī'sa lā'
natā'kaquī' cā'tzi'sāt. Lā' huan ti'ni' napu'n lā' nastaca lā' xla' tū' ca'tzī
chī līpu'nli lā' chī līstacli. 28 Huan ti'ya't ixa'cstu māpu'nū; pū'la tasu'yu
huan xachi'tin lā' tuncan xaxihuī't lā' ā'calīstān huan tza'ktza'. 29 A'xni'ca'
scōhualhtza' lā' cuxi'tza' lanī't, tuncan ī'can como chilhtza' huan chi'chini'
a'ntū napū'ī'can.

A'nchī lītalacastuca xati'ni' mostaza
Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19

30 Lā' Jesús hualh:
—¿Tuchū nahuanāuj para namāsu'yuyāuj a'nchī natalīlhūhua'n a'ntī
natakalhlaka'ī' Dios? ¿Chichū nacālīmālacastucāuj a'nchī natalhūhua'n?
31 Natalhūhua'n hua'chi lakatin ti'ni' a'ntū huanican mostaza. Huā'mā'
ti'ni' līhua'ca' xamactzina'j que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ti'ni' a'ntū
cha'ncan. 32 Lā' a'xni'ca' cha'ncanī'ttza', lā' nastaca, lej ka'tla' nala lā'
lhūhua' ixpekenī'n naka'lhī. Lā' chuntza' huan spūnnu' tzē natatlahua
ixmāsekca'n a'nlhā skē'knin.

Jesús līmāsu'yulh con a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.34-35

33 Lā' chuntza' ixcālīmāsu'ni' lhūhua' a'ntū lītalacastuca lā' lacatzucu
cāmāsu'ni'lh chu a'nchī tzē ixtasca'ta. 34 Lā' xmān a'ntū lītalacastuca
ixcālītā'chihuīna'n huan tachi'xcuhuī't. Pero a'xni'ca' ixa'cstuca'n xla' lā'
ī'sca'txtunu'nī'n, xa'nca ixcāmāstū'ncni' ixlīhuāk.

Jesús cāmāca'cslīlh huan ū'ni' lā' xasipej xcān
Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25

35 Lā' kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cāhuitit tintacut.
36 Lā' como Jesús ixuī'cus nac barco, lā' chuntza' talīlē'lh nac barco lā'
cāmakxtekli huan lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' ā'makapitzīn barco nā tatā'a'lh
tintacut. 37 Lā' līhuan ixtatacutmā'na lej palha' tzuculh ū'nun. Lā' huan
xasipej xcān tasno'kli huan barco lā' ixlītatzumamā' de xcān. 38 Lā' Jesús
xtunc ixmā' nac barco lā' ī'lhtatamā' lā' ixa'ktzi'mā' nac lakatin ixa'ktzi'.
Lā' tamālakahuanīlh lā' tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', tā'cnūmā'nauj lā' hui'x tū' cuenta tlahua'ya'.
39 Lā' Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huanilh huan mar:
—Caca'csla' lā' tzē'k cala't.
Lā' ca'cslalh huan ū'ni'. Lā' tzē'k tamā'lh huan mar. 40 Lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿A'chī' jicua'nā'tit? Tū' lej quilālīpāhuanāuj.
41 Lā' lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh chā'tunu' de xlaca'n:
—¿Tichūyā chi'xcu' huā'mā'? Hasta cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan
xasipej xcān lā' ta'a'kahuāna'ni'.

5

Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39

1 Lā' tachā'lh xlaca'n tintacut huan mar nac lakatin ti'ya't a'nlhā huani-
can Gadara. 2 Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de huan barco, tuncan pāxtokli
kalhatin chi'xcu' a'ntī taxtulh na ixpu'nan de huan taponkni'. Ixka'lhī
huan tlajana'. 3 Lā' xla' ixlahuī' nac lhu'cu' a'nlhā ixcāmā'cnūcanī't huan
nīnī'n. Nīn tintī' tzē ixchī' lā' a'yuj ixlīchī'can cadenas. 4 Maklhūhua'
ixtūpixchī'canī't lā' ixmacatūpixchī'canī't con līcā'n lā' cadenas pero xla'
lactu'cxli huan cadenas lā' lactzina'j tlahualh huan līcā'n lā' nīn tintī' tzē
ixtlaja. 5 Lā' tzī'sa lā' tuncuj a'nlhā tayāna' lhu'cu' lā' cā'o'kspū'yān pō'ktu
ixa'cta'satā'kchoko lā' ixlīmātakāhuī'can chihuix. 6 Makatcus ixmimā'cha'
Jesús a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzī'lh lā' laktu'jnulh lā' a'cnīni'ni'lh. 7 Lā'
tā'chihuīna'lh palha' lā' hualh:

—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī', Jesús? Hui'x ixO'kxa' Dios
xala' tālhmā'n. ¿Chu quit mimaca'tzi? Lej icsqui'ni'yāni' que tū'
naquimāpātīnī'ya'.

8 Chuntza' ī'squi'ni'mā'ca Jesús como xla' ixuaninī't huan tlajana':

—Cataxtu de huā' chi'xcu'.

9 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:

—¿Chī mintacuīni'?

Lā' xla' kalhtīlh:

—Quihuanican Legión como quina'n lhūhua' tlajana'nī'n.

10 Lā' lej ixtasqui'ni'mā'na Jesús que tū' cacāmacā'lh makat. 11 Lā'
lhūhua' pa'xnī'n ixtahuā'yamā'na pajtzu a'ntza' na ixlacapān kēstīn. 12 Lā'
huan tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús:

—Caquilāmacamini'uj huan lhūhua' pa'xni' para que tzē
na'ictanūpalayāuj na ixchakānca'n huan tamā'na pa'xni'.

13 Lā' tuncan cāmakxtekli natatanū. Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh
de huan chi'xcu' lā' tatanūlh ixchakānca'n huan pa'xni'. Lā' xlaca'n
tatu'jnulh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatojōcha' nac xcān lā' tajicsua'kō'lh. Lā'
hua'chi lakatu' mil pa'xnī'n ixtahuanī't.

14 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na huan pa'xnī'n
lā' tatzā'lalh lā' tamāca'tzīnīni'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huanmā'
cā'lacchicni'. 15 Lā' a'xni'ca' ā'makapitzīn tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, xlaca'n
talaktzī'lh huan chi'xcu' a'ntīn tū'tza' ixka'lhī huan tlajana'nī'n. Lā'
xla' tzē'k ixuī' lā' ixlhakā'nanī'ttza'. Lā' xlaca'n tajicua'lh. 16 Lā' huan
a'ntī ixtalaktzī'nī't tahuanilh a'ntū ixpātle'keni'nī't huan chi'xcu' a'ntī
ixka'lhīnī't huan tlajana'nī'n lā' nā a'ntū ixcāpātle'keni'nī't huan pa'xnī'n.
17 Lā' tuncan tatzuculh tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza'.

18 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtojōmā' huan nac barco, milh huan chi'xcu'
a'ntī ixka'lhīnī't huan tlajana'nī'n lā' squi'ni'lh camakxtekli que natā'a'n.
19 Pero Jesús tū' makxtekli natā'a'n lā' huanilh:

—Cataspi'tti' na minchic lā' nacāhua'ni'kō'ya' mifamilia lā' mi'amigos
huanmā' laka'tla'n catūhuā a'ntū huan Māpa'ksīni' tlahuani'nī'ta'ni' lā'
a'nchī lakalhu'manī'ta'ni' hui'x.

20 Huan chi'xcu' a'lh lā' lakachu nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican
Decápolis xla' tzuculh līchihuīna'n a'ntū Jesús tlahuani'lh. Lā' ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh.

Ixtzu'majāt Jairo lā' huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús
Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56

21 Lā' a'xni'ca' Jesús pūtacutchokopā tintacut nac barco, talaktakēstokli
lhūhua' tachi'xcuhuī't a'nlhā xla' ixuī' pajtzu nac mar. 22 Lā' milh
kalhatin xapuxcu' de ixlītokpānca'n israelitas lā' ixtacuīni' Jairo. Lā'
a'xni'ca' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh. 23 Lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:

—Quintzu'ma'jāt nīmā'tza'. Cata't lā' namacaxa'ma'ya' para que
natzeyan lā' nalatahui'lapala.

24 Lā' Jesús tā'a'lh. Lā' ixtastālani' lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ix-
talāpi'ta'tēlha. 25 Lā' na ixlaclhni'ca'n ixuī' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'can.
Ixka'lhītza' lakacāujtu' cā'ta tūla ixcāsni' ixka'lhni'. 26 Lā' lhūhua' doc-
tornu' ixtamāpātīnīnī't lā' ixmakasputkō'nī'ttza' ixtumīn lā' nīn tuntū'
macuani'lh pero ā'chulā' ixlamā'. 27 Ixkaxmatnī't a'nchī ixtlahua Jesús lā'
laktapajtzūlh na ixkēn na ixlaclhni'ca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' xa'malh
ixlu'xu'. 28 Chuntza' tlahualh como puhualh: "Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu'
lā' na'ictzeyan". 29 Lā' chuntza' chu tuncan tzeyalh. Lā' u'cxca'tzīlh na
ixmacni' que ixtzeyanī'ttza' de ixta'jatat. 30 Lā' tuncan Jesús u'cxca'tzī'lh
a'nchī ixlīmātzeyīni'nī't ixlīmāpa'ksīn. Cālaktalakspi'tli huan tachi'xcuhuī't
lā' cāhuanilh:

—¿Tichū xa'malh quilu'xu'?

31 Lā' tahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Laktzī'na' a'nchī lhūhua' tachi'xcuhuī't tapi'ta'yāni'. Lā' ¿a'chī'
hua'na'?: "¿Tichū quixa'malh?"

32 Lā' xla' lakachu ixlacaputza para nalaktzī'n a'ntī ī'xa'manī't.
33 Lā' huan puscāt ixca'tzī a'ntū ixpātle'keni'nī't māni' ū'tza' lā' a'nchī
ixtzeyanī'ttza' lā' xla' ixjicua'n. Lā' ixpipitēlha laka'lh lā' tatzokostani'lh
Jesús lā' huanikō'lh. 34 Lā' xla' huanilh:

—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit lā' Dios calē'n.
Tzeyanī'ta' de minta'jatat.

35 Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tamilh makapitzīn de na ixchic Jairo.
Lā' tahuanilh Jairo:

—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. ¿A'chī' māmakchu'yī'ya'cus huan
mākalhtō'kē'ni'?

36 Pero Jesús tū' cuenta cātlahuani'lh a'ntū ixtahuan. Lā' huanilh huan
xapuxcu' de huan lītokpān:

—Tū' caji'cua', xmān cakalhlaka'i'.

37 Lā' Jesús tū' makxtekli nīn tintī' nastālani', xmān Pedro lā' Jacobo
lā' Juan ixtā'tin Jacobo. 38 Ta'a'lh na ixchic huan xapuxcu' ixlītokpānca'n
israelitas. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, Jesús laktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā'
ixtacalhuamā'na lā' ixtata'samā'na. 39 Lā' Jesús a'xni'ca' tanūlh, cāhuanilh:

—¿A'chī' ta'sayā'tit lā' calhua'nā'tit? Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't, xmān
lhtatamā'.

40 Lā' xmān talīlītzī'nli. Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh ixlīhuākca'n,
cālē'lh ixtāta' huan tzu'ma'jāt lā' ixtzī't lā' a'ntī ixtatā'minī't. Lā' tatanūlh
a'nlhā ixmā' huan tzu'ma'jāt. 41 Lā' macachi'palh huan tzu'ma'jāt lā'
huanilh:

—Talita cumi —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: Tzu'ma'jāt,
icuaniyāni' catā'kaqui'.

42 Lā' chu tuncan tā'kaquī'lh huan tzu'ma'jāt lā' xla' ixlatlā'huan
como ixka'lhī lakacāujtu' cā'ta. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' lej
tajicua'lh. 43 Lā' Jesús lej stu'tu'lu' cāhuanilh que nīn tintī' ixtamāca'tzīnīlh
lā' cāhuanilh:

—Camā'huī'tit huan tzu'ma'jāt.

6

Jesús a'lh nac Nazaret
Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30

1 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh na ixā'lacchicni' a'nlhā ī'stacnī't
lā' tastālani'lh ī'sca'txtunu'nī'n. 2 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan, tanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' tzuculh māsu'yu. Lā'
lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmatli lā' talē'cnīlh lā' tahualh:
—¿Lhachū sca'tli huā'mā' chi'xcu' huan tamā'na catūhuā? Lā' ¿tuchūyā
tapāstacna' maxquī'canī't? Lā' ¿chichū tzē lītlahua huan tamā'na? 3 U'tza'
huā'mā' huan sitni' lā' María ixtzī't. Lā' nā xla' ixpuxcu'ca'n Jacobo lā'
José lā' Judas lā' Simón. Lā' tahui'lāna' huā'tzā' xanastancunu' puscan.
Lā' ta'a'kchā'lh por ixpālacata lā' talakmaka'lh Jesús. 4 Pero xla'
cāhuanilh:
—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chuxalhā na'a'n. Xmān xalanī'n
na ixā'lacchicni' lā' ixfamiliares tū' ta'a'cnīni'ni'cu'tun.
5 Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' Jesús tūlalh tlahualh lē'cnīn. Xmān cāxa'malh
makapitzīn ī'tza'ca'nī'n lā' cāmātzeyīlh. 6 Lā' Jesús lej lē'cnīlh como tū'
ixtakalhlaka'ī' ixlīmāpa'ksīn. Lā' ixmāsu'yutēlha nac lakatunu' lacti'na'j
cā'lacchicni'.

Jesús cāmacā'lh ī'sca'txtunu'nī'n para nata'a'cta'sana'n
Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6

7 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzuculh
cāmacā'n kalhatu'yūn lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para natamāxtu huan
tlajana'nī'n. 8 Lā' cāhuanilh:
—Tū' tilī'pinā'tit nīn tuntū' huan nac tej, nīn morralh, nīn pāntzi,
nīn tumīn na mimbolsaca'n. Xmān nalī'pinā'tit mimpāla'cca'n.
9 Lā' natatūnū'yā'tit mihuarachica'n pero tū' nalhakā'yā'tit kalhtu'
milu'xu'ca'n.
10 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuxatūya chic a'nlhā nachipinā'tit, a'ntza' natachokoyā'tit hasta
a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. 11 Lā' palh calhāhuā tū'
cātamānūyāni' nac chakān chic lā' palh tū' cātakaxmatni'cu'tunāni' a'ntū
hua'nā'tit, cataxtutit de huanmā' cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit,
catincxtit mintojonca'n para que nayuja huan pokxni' na ixlakxtampūn
mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que xlaca'n natalē'n cuenta
como tū' takaxmatcu'tulh. Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lā' a'xni'ca'
namin huan chi'chini' a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', xlaca'n lej nat-
apātīni'n como tū' takaxmatcu'tulh. A'chulā' natapātīni'n xlaca'n que
huan tū' tzeyā tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Sodoma lā' Gomorra —hualh
Jesús.
12 Ta'a'lh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtamāsu'ni' tachi'xcuhuī't que
tasqui'nī nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n. 13 Lā' tamāxtulh lhūhua' tla-
jana'nī'n. Lā' ixcālīmūtlahua aceite lhūhua' ī'tza'ca'nī'n lā' cāmātzeyīlh.

A'nchī līmaknīca Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9

14 Lā' huan rey Herodes kaxmatli ixpālacata Jesús como lhūhua' a'ntī
ixtalīchihuīna'mā'na Jesús lā' a'ntū ixtlahua. Lā' Herodes hualh:
—Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n lakahuanchokonī't de huan līnīn. U'tza'
līka'lhī līmāpa'ksīn a'ntū lītlahua huan lē'cnīn.
15 Lā' makapitzīn ixtahuan:
—U'tza' Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'.

Lā' ā'makapitzīn ixtahuampala:

—U'tza' a'cta'sana' hua'chi huan xala' makāntza'.

16 Lā' a'xni'ca' huanica Herodes a'ntū tlahualh Jesús, xla' hualh:

—U'tza' Juan a'ntī icmā'a'cchu'cunīni'lh. Xla' lakahuanchokonī't lā' taxtulh na ixlaclhni' nīnī'n.

17 Huan Herodes māni' ū'tza' māpa'ksīlh lā' māchi'panīni'lh Juan lā'
māchī'nīni'lh nac pūlāchī'n por ixpālacata Herodías a'ntī ixpuscāt Felipe
ixuanī't. Lā' huā'mā' Felipe ixtā'tin Herodes. Lā' Herodes ixtā'tahui'lanī't
huanmā' puscāt. 18 Lā' Juan ixuaninī't Herodes:

—Tū' līmakuan a'nchī tā'tō'la'nī'ta' ixpuscāt mintā'tin.

19 U'tza' Herodías līlalh ixtā'ca'tza Juan lā' ixmaknīcu'tun. Lā' tūla
ixmaknī 20 porque Herodes ixjicua'ni' Juan. Ixca'tzī que lej tzeyā
chi'xcu' ixuanī't Juan lā' līlacatejtin ixlatlā'huan. Lā' Herodes tū' makxtekli
Herodías natlahuani' Juan nīn tuntū'. Lā' a'yuj Herodes māmakchuyīlh
ixpālacata a'ntū māsu'yulh Juan, pero ixkaxmatcu'tun. 21 Pero milh
lakatin chi'chini' a'xni'ca' Herodías tlahualh a'ntū ixtlahuacu'tun.
Herodes tlahualh ixcā'tani' a'xni'ca' chā'lh ixcā'ta. Cākantāyalh para
nacātā'huā'yan na ixchic xanapuxcu'nu' lā' xamāpa'ksīni'nī'n lā' generales
a'ntī ixtatā'scuja nac estado de Galilea. 22 Lā' ixtzu'ma'jāt Herodías tanūlh
lā' lu'cxli lā' cāmakapāxuhualh Herodes lā' a'ntī ixcākantāyacanī't. Lā' huan
rey huanilh huan tzu'ma'jāt:

—Caquisqui'ni' chu a'ntū lacasqui'na' lā' quit na'icmaxquī'yāni'.

23 Lā' stu'tu'lu' huanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū icuanini'. Na'icmaxquī'yāni' a'ntū naquisqui'ni'ya' a'yuj i'tāt a'nlhā quit icmāpa'ksī.

24 Lā' huan tzu'ma'jāt taxtulh lā' kalhasqui'nīlh ixtzī't:

—¿Tuchū na'icsqui'n?

Lā' xla' huanilh:

—Nasqui'na' ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'.

25 Lā' huan tzu'ma'jāt tuncan tanūlh a'nlhā ixuī' huan rey lā' hualh:

—Iclacasqui'n ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Chuhua'j tuncan naquimaxquī'ya' nac lakatin pulātu.

26 Lā' ū'tza' lej līlakaputzalh huan rey pero como stu'tu'lu' ixuanicanī't
huan tzu'ma'jāt lā' como huan a'ntī ixcākantāyacanī't takaxmatli a'ntū ix-
uanicanī't, tūlalh xtāpalīlh ixtachihuīn. 27 Lā' tuncan huan rey māpa'ksīlh
kalhatin mayūlh para nalīmin ixa'kxāk Juan. Lā' xla' a'lh nac pūlāchī'n lā'
a'cchu'culh. 28 Lā' līminca ixa'kxāk nac lakatin pulātu lā' maxquī'ca huan
tzu'ma'jāt. Lā' huan tzu'ma'jāt maxquī'lh ixtzī't.

29 Lā' a'xni'ca' cāmācatzīnīca ī'sca'txtunu'nī'n Juan, xlaca'n tamilh lā'
tasacli ixmacni' lā' tamā'cnūlh nac lakatin taponkni'.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n

Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

30 Lā' a'xni'ca' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús talaktaspi'tli, tahuanikō'lh huāk
a'ntū ixtatlahuanī't lā' a'ntū ixtamāsu'yunī't. 31 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit xmān hui'xina'n lā' caquilātā'miuj a'nlhā nīn tintī' a'nan lā' najaxāujtit macsti'na'j.

Lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtaquīlakla Jesús lā' chuntza' ī'sca'txtunu'nī'n
tūla ixtahuā'yan. 32 Lā' tatojōlh nac lakatin barco xmān xlaca'n lā'
ixta'a'mā'na a'nlhā tintī' ixa'nan. 33 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talaktzī'lh
a'xni'ca' ixta'a'mā'na lā' talakapasli. Lā' xalanī'n lakatunu' cā'lacchicni'
catojon tatu'jnulh a'ntza' lā' tachā'lh pū'la. 34 Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh

de huan barco, cālaktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cālakalhu'malh como
tatasu'yulh hua'chi borregos a'ntūn tū' ixtaka'lhī a'ntī nacāmaktaka'lha.
Lā' tzuculh cāmāsu'ni' lhūhua' catūhuā. 35 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā',
huan sca'txtunu'nī'n talakmilh Jesús lā' tahuanilh:
—Kōtanūtza' lā' huā'tzā' tū' nac cā'lacchicni'. 36 Cacāmacapi huan
tachi'xcuhuī't para que nata'a'n natatamāhua ixlīhua'tca'n nac
cā'ranchujnu' lā' nac cā'lacchicni' como tū' taka'lhī a'ntū natahua' xlaca'n.
37 Pero Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.
Lā' tahuanilh:
—Lej lhūhua' huan tachi'xcuhuī't. Lā' tasqui'nī lej makān namakscuj-
can lā' chuntza' tzē nalītamāhuacan pāntzi a'ntū na'iccāmāhuī'yāuj xlaca'n.
38 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit? Caquīlaktzī'ntit.
Lā' taquīlaktzī'lh lā' a'xni'ca' taca'tzīlh, tahuanilh:
—Macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti'.
39 Lā' xla' cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmālacpitzitit lā' xtuncnu' catatahui'lh pūlacatunu' nac cā'seketni'.
40 Lā' ixa'nan pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh lakatin ciento. Lā' nā
ixa'nan ā'makapitzīn pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh tu'pu'xamacāuj. 41 Lā'
Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi lā' huan tantu' squī'ti' lā' tala-
cayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' che'kelh huan
pāntzi lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamālacpitzini'lh na
ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't. Lā' nā cāmālacpitzini'lh huan tantu' squī'ti'
ixlīhuākca'n. 42 Lā' tahua'lh ixlīhuākca'n lā' taka'sli. 43 Lā' a'xni'ca'
tahuā'yankō'lh, tamākēstokli huan sca'txtunu'nī'n xalacpītzin pāntzi lā'
squī'ti'. Lā' lītatzumalh pācāujtu' cha'xta a'ntū a'katāxtūni'lh. 44 Lā' a'ntīn
tahuā'yalh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n ixtahuanī't.

Jesús tlā'hualh na ixkalhni' huan xcān
Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21

45 Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Catojō'tit nac barco lā' capū'la'tit tintacut huan mar para nac Bet-
saida līhuan quit na'iccāmacā'n huan tachi'xcuhuī't.
46 Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'nī'ttza', xla' a'lh huan nac kēstīn para
nakalhtō'ka'. 47 Lā' a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', Jesús ixa'cstu
ixuī' nac ti'ya't līhuan ī'sca'txtunu'nī'n ixta'a'mā'na nac barco ixpu'nan
mar. 48 Lā' Jesús laktzī'lh a'nchī tūlalh xa'nca ixa'n huan barco como
lej ixū'numā'. Lā' a'xni'ca' ixtuncuīni'mā'tza', Jesús cālakmilh. Lā'
ixtlā'huantēlha na ixkalhni' huan xcān lā' ixcātēlakataxtumā'. 49-50 Lā'
xlaca'n talaktzī'lh lā' tajicua'lh lā' tata'salh. Como ixlīhuākca'n talaktzī'lh
catīhuā ixkalhtlā'huantēlha huan xcān, tapuhualh ixtalakachuyamā'na
lā' ū'tza' lej talījicua'lh. Lā' chu tuncan Jesús cātā'chihuīna'lh xlaca'n lā'
cāhuanilh:
—Huixcāna'j caca'tzītit lā' tū' cajicua'ntit. Quit a'ntī icmimā'.
51 Lā' tojōlh nac barco a'nlhā ixtahui'lāna' xlaca'n lā' ca'cslalh huan
ū'ni'. Lā' xlaca'n lej talē'cnīlh. 52 Lā' a'yuj ixtalaktzī'nī't a'nchī Jesús
mālhuhuīlh huan pāntzi, lā' tū' ixtamāchekxī tichū Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tza'ca'nī'n nac cā'lacchicni' Genesaret
Mt. 14.34-36

53 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tintacut huan xcān, lā'
tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Genesaret lā' tachī'jūlh ixbar-
coca'n. 54 Lā' a'xni'ca' tataxtulh de nac barco, huan tachi'xcuhuī't
talakapasli Jesús. 55 Lā' palaj ta'a'lh lakachu lā' tzucuca cālīmincan
ī'tza'ca'nī'n nac laclajna'. Cālē'nca chu a'nlhā huanca que ixuī' Jesús.
56 Lā' chu calhāhuā tanūlh nac lacti'na'j cā'lacchicni' lā' nac xcānsipejni'
lā' cā'ranchujnu', ixcāmāpī'can huan ī'tza'ca'nī'n nac lītamāuj lā' ī'squi'ni'can
Jesús que cacāmakxtekli xmān taxa'ma ixtampān ixlu'xu'. Lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn taxa'malh ixlu'xu' tatzeyankō'lh.

7

A'ntū cāmātlahuī xako'hua'jua' huan chi'xcuhuī'n
Mt. 15.1-20

1 Lā' talaktakēstokli Jesús fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley xalanī'n nac Jerusalén a'ntī ixtalakminī't Jesús. 2 Ixtalaktzī'nī't
makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n Jesús a'ntī ixtahuā'yamā'na lā' tū' xa'nca ix-
tamakacha'ka'nī't pū'la. 3 Tū' chuntza' ixtatlahua huan fariseosnu' lā'
ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn israelitas. Palh xlaca'n tū' pū'la ixta-
makacha'ka'n chu a'nchī tasqui'nī, tū' ixtahuā'yan como ixta'a'cnīni'ni' ix-
talanānca'n ī'xū'yāpapna'ca'n. 4 Lā' a'xni'ca' ixtaquītaspi'ta de nac lītamāuj,
tū' ixtahuā'yan palh tū' xa'nca ixtamakacha'ka'n pū'la. Lā' ixtatlōkentaxtū
lhūhua' ixtalanānca'n ī'xū'yāpapna'ca'n hua'chi a'nchī talīpūche'kē' vasos
lā' xālu lā' tamacatzucun de līcā'n lā' ī'xti'catca'n. 5 Lā' takalhasqui'ni'lh
Jesús huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley:

—¿A'chī' misca'txtunu'nī'n tū' tatlōkentaxtū a'ntū quixū'yāpapna'ca'n
quincātamāsu'ni'n? Chu tahuā'yan lā' tū' pū'la tamakacha'ka'n a'nchī
tasqui'nī.

6 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n. Mimpālacataca'n lītzo'kli
huan profeta Isaías a'nlhā tatzo'kni':

Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xmān tahuan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū'
tapāstaca a'ntū iccālīmāpa'ksīlh.
7 Chu tlakaj quintamācā'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh
quilīmāpa'ksīn, ū'tza' xmān ixtapuhuānca'n huan chi'xcuhuī'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías.

8 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para
natlōkentaxtūyā'tit ixtalanānca'n mixū'yāpapna'ca'n. Hui'xina'n
pūche'kē'yā'tit xālusnu' lā' vasosnu' a'nchī tasqui'nī lā' tlahua'yā'tit
lhūhua' ā'makapitzīn talanān.

9 Lā' nā cāhuanilh:

—Puhua'nā'tit que tzey a'nchī mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para
natlōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n. 10 A'nlhā tzo'kli Moisés, chuntza'
hualh:

Cacā'a'cnīni'ni' mintāta' lā' mintzī't.

Lā' Moisés nā hualh:

Camāmaknīnīni'nca huan a'ntīn tamacapūlhca ixtāta' o ixtzī't.

11 Pero hui'xina'n xtunc hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit palh
kalhatin chi'xcu' tzē nahuani ixtāta' o ixtzī't: "Tūla icmaktāyayāni'
porque ixlīhuāk a'ntū icka'lhī, ū'tza' Corbán" —huā'mā' tachihuīn
huanicu'tun: icmālacnūni'nī'ttza' Dios—. 12 Lā' chuntza' tū' makxtekā'tit

nacāmaktāya ixtāta' lā' ixtzī't. 13 Hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn
Dios como māsu'yu'yā'tit que tasqui'nī natlōkentaxtūcan ixtalanānca'n
mixū'yāpapna'ca'n. Lā' lhūhua' ā'catūhuā tlahua'yā'tit hua'chi huan
tamā'na —hualh Jesús.
14 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:
—Caquilākaxmatui milīhuākca'n lā' camāchekxī'tit. 15 Tū' a'nan nīn
tuntū' a'ntū naquilhtanū huan chi'xcu' hua'chi līhua't lā' chuntza'
nalīka'lhī ixtalaclē'i'. Pero a'ntū naquilhtaxtu de kalhatin chi'xcu' hua'chi
tū' tzey tachihuīn, ū'tza' nalīka'lhī ixtalaclē'i'. 16 Cuenta catlahua'tit a'ntū
kaxpa'tā'tit —hualh Jesús.
17 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtanūnī't nac chic, tū'tza' ixa'nan lhūhua'
tachi'xcuhuī't. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh tuchū ixuanicu'tun
huan a'ntū lītalacastuca. 18 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Nā hui'xina'n ¿chā tū' māchekxī'yā'tit? Ca'tzīyā'tit que chuxatū a'ntū
naquilhtanū kalhatin chi'xcu', xla' tū' catilīlalh ko'hua'jua'. 19 U'tza' xmān
tanū na ixpān lā' chuntza' taxtu. Tū' catitanūlh na ixtapāstacna'.
Chuntza' līmāsu'yulh que huāk tzey a'ntū hua'yāuj. 20 Lā' Jesús huampā:
—A'ntū quilhtaxtu kalhatin chi'xcu', ū'tza' ko'hua'jua' nalīla. 21 Palh tū'
tzey ixtapāstacna' kalhatin chi'xcu', xla' napuhuan a'ntūn tū' tzey. Lā'
ū'tza' nalīmakpuscātīni'n lā' nalītlahua talākalhī'n lā' nalīmaknīni'n. 22 Lā'
naka'lhāna'n lā' naka'lhīcu'tun a'ntū ixla' ā'chā'tin lā' natlahua a'ntūn
tū' tzey. Lā' natampi'lhīni'n lā' na'a'kxokonu'n lā' natlahua a'ntūn
ko'hua'jua' lā' nalakca'tzana'n lā' na'a'ksa'nan lā' lej naka'tla'jca'tzī lā' tū'
tzey ixtapāstacna' naka'lhī. 23 Huāk huā' tamā'na tū' tzey lā' tamātlahuī
ko'hua'jua' kalhatin chi'xcu'. Nā huā' tamā'na tataxtu de ixchakān
kalhatin chi'xcu' como tū' tzey ixtapāstacna' —hualh Jesús.

Huan puscāt makatiyāti' kalhlaka'ī'lh Jesús
Mt. 15.21-28

24 Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh, xla' taxtulh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā
tahui'lāna' huan lakatu' cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' Sidón. Lā'
tanūlh nac lakatin chic. Ixlacasqui'n que nīn tintī' ixca'tzīlh que ixuī'
a'ntza' pero tūlalh tatzē'kli. 25 Tuncan milh kalhatin puscāt. Lā'
ixtzu'ma'jāt huan puscāt ixka'lhī huan tlajana'. Lā' como māca'tzīnīca
que ixchinī't Jesús, lakmilh lā' tatzokostani'lh. 26 Lā' huan puscāt tū'
israelita ixuanī't; xla' sirofenicia ixuanī't. Lā' lej ī'squi'ni' talakalhu'mān
que camāxtuni'lh ixtzu'ma'jāt huan tlajana'. 27 Pero Jesús huanilh:
—Pū'la cataka'sli huan camana'. Tū' līmakuan maklhtīcan ixpāntzica'n
huan camana' lā' nacāmaxquī'can huan chichīn.
28 Lā' huan puscāt kalhtīlh:
—Stu'ncua', Māpa'ksīni'. U'tza' icca'tzī. Pero huan chichīn tzēn tasacua'
ixkalhspulamca'n camana' na ixtampīn mesa.
29 Lā' tuncan Jesús huanilh:
—Xa'nca māchekxī'ya'. Tzētza' napina' na minchic. Huan tlajana'
taxtuni'lhtza' mintzu'ma'jāt.
30 Lā' huan puscāt a'lh na ixchic. Lā' ixtzu'ma'jāt ixmā' nac tama' lā'
ixtasu'yutza' que huan tlajana' ixtaxtuni'nī'ttza'.

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' a'ntī tūla ixa'kahuāna'n lā' tūla ixchihuīna'n xa'nca

31 Lā' Jesús taxtulh de nac cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' tētaxtulh
nac Sidón lā' a'nlhā ixmāpa'ksī Decápolis. Lā' taspi'tli huan nac mar a'ntū

huanican Galilea. 32 Lā' līmini'ca kalhatin chi'xcu' a'ntīn tū' ixa'kahuāna'n
lā' tūla ixchihuīna'n xa'nca. Lā' lej squi'ni'ca que caxa'malh. 33 Lā'
Jesús lē'lh lacachuna'j huan chi'xcu' de a'nlhā ixtatakēstoka tachi'xcuhuī't
lā' mānūni'lh ixmakspulh na ixa'ka'xko'lh. Lā' chojmanīlh ixmacan lā'
nā xa'malh na ī'sī'makā't huan chi'xcu'. 34 Lā' Jesús talacayāhualh nac
a'kapūn. Pānīlh lā' hualh:

—¡Efata! —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: ¡Catalaquī'lh!

35 Lā' chu tuncan tatzeyalh ixa'ka'chakān huan chi'xcu' lā' kaxmatli.
Lā' tzeyalh ī'sī'makā't lā' tzētza' ixchihuīna'n xa'nca. 36 Lā' Jesús stu'tu'lu'
cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:

—Nīn tintī' tihua'ni'yā'tit.

Pero tū' ta'a'kahuāna'ni'lh, lā' ā'chulā' tamāca'tzīnīni'lh. 37 Lā' xlaca'n
a'ntī cāmāca'tzīnīca lej ixtalē'cnī lā' tahualh:

—Huāk a'ntū tlahuanī't, huāk tzey. U'tza' cāmā'a'kahuanī a'ntī sordo lā'
cāmāchihuīnī a'ntī kō'ko'.

8

Jesús cāmāhuī'lh lakatā'ti' mil tachi'xcuhuī't
Mt. 15.32-39

1 Lā' huā' tamā'na chi'chini' ixtatakēstoknī't huan tachi'xcuhuī't lā' tū'
ixa'nan a'ntū natahua'. Lā' Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

2 —Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhuī't. Tu'tuma'jtza' quin-
tatā'lahui'lāna' huā'tzā' lā' tū'tza' taka'lhī a'ntūn tahua'. 3 Lā' palh
xa'iccāmacā'lh na ixchicca'n lā' tū' tahuā'yanī't, lej ixtaxlejua'nalh nac tej
lā' tū' ixtatāyani'lh. Lā' makapitzīn de xlaca'n taminī'ta'ncha' lej makat.

4 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhtīlh:

—Lā' ¿chichū nacālīmāhuī'yāuj huan tachi'xcuhuī't huā'tzā' a'nlhā tintī'
lahuī'?

5 Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Mactojon.

6 Lā' tuncan Jesús māpa'ksīlh catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac
ti'ya't. Lā' cātayalh huan mactojon pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī
Dios. Lā' cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n para nata-
maxquī' huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' tatlahualh. 7 Lā' nā ixtaka'lhī
makapitzīn ti'na'j squī'ti' lā' Jesús maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios por huan
squī'ti'. Lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmālacpitzini'tit.

8 Lā' ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' talēka'sli. Lā' tamākēstokli xalacpītzin
a'ntūn ta'a'katāxtūlh lā' tamātzumalh pātojon chā'xta. 9 Lā' a'ntīn
tahuā'yalh hua'chi lakatā'ti' mil ixtahuanī't. Lā' Jesús cāmacā'lh huan
tachi'xcuhuī't na ixchicca'n. 10 Lā' tuncan xla' lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatojōlh
nac barco lā' tachā'lh a'nlhā ixmāpa'ksī huan cā'lacchicni' Dalmanuta.

Huan fariseosnu' tasqui'ni'lh Jesús que catlahualh lakatin lē'cnīn
Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56

11 Lā' huan fariseosnu' talakmilh lā' tatzuculh tatā'lāsta'la Jesús. Lā'
tasqui'nli lakatin lē'cnīn a'ntū nalītasu'yu que xla' xala' nac a'kapūn.
Tasqui'nli como xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun. 12 Lā' Jesús pānīlh con pō'ktu
ixa'clhcunuc lā' hualh:

—¿A'chī' huan a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j tasqui'n lē'cnīn? Lej stu'ncua'
a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j tū' cat-
icātamāsu'ni'ni' huan lē'cnīn.
13 Lā' cāmakxtekli lā' tojōpā huan nac barco lā' a'lh tintacut.

Ixlevaduraca'n fariseosnu'
Mt. 16.5-12

14 Lā' xmān ixa'nan mactin pāntzi nac barco como ixtapātza'nkānī't lā'
tū' talē'lh pāntzi. 15 Lā' Jesús cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh:
—Cuenta catlahua'tit lā' catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan
fariseosnu' lā' huan Herodes.
16 Lā' huan sca'txtunu'nī'n talātā'chihuīna'lh lā' talāhuanilh:
—Chō'la ū'tza' līhualh chuntza' como tū' līmiuj pāntzi.
17 Lā' Jesús ixca'tzī que xlaca'n tū' ixtamāchekxī a'nchī ixlīchihuīna'mā'
ixpālacata a'ntūn tamāsu'yu huan fariseosnu' lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntūn tū' līta'ntit?
¿Chu tū' cuenta tlahua'yā'tit nīn māchekxī'yā'tit? ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit
mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit? 18 Ka'lhī'yā'tit
milakastapunca'n. ¿Chu tū' laktzī'nā'tit? Ka'lhī'yā'tit mi'a'ka'xko'lhca'n.
¿Chu tū' a'kahuā'na'nā'tit? ¿Chu tūla pāstacna'nā'tit? 19 A'xni'ca'
iccāche'kelh huan macquitzis pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh lakaquitzis
mil chi'xcuhuī'n, ¿lhā lakalā't chā'xta līmātzuma'tit xalacpītzin a'ntū
mākēstoktit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Pācāujtu'.
20 Lā' xla' hualh:
—Lā' a'xni'ca' iccāche'kelh huan mactojon pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh
lakatā'ti' mil, ¿lhā lakalā't chā'xta līmātzuma'tit xalacpītzin a'ntū
mākēstoktit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Pātojon.
21 Lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿chu tūna'j māchekxī'yā'tit?

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n nac cā'lacchicni' Betsaida

22 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'ntū
huanican Betsaida lā' līmini'ca Jesús kalhatin lakatzī'n lā' lej squi'ni'ca
que caxa'malh huan chi'xcu' xalakatzī'n. 23 Lā' makachi'palh lā'
makachi'palē'lh huan lakatzī'n na ixquilhtūn cā'lacchicni'. Chojmanīlh
ixlakastapun lā' xa'mani'lh na ixlakastapun lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū la'ktzī'na'?
24 Lā' xla' talakapākē'lh lā' hualh:
—Iccālaktzī'n chi'xcuhuī'n a'ntīn talatlā'huan. Tatasu'yu hua'chi
xakalhanna' qui'huī'n como tūna'j xa'nca iclacahuāna'n.
25 Lā' tuncan xa'mani'pā na ixlakastapun. Lā' huan chi'xcu' ta-
lakapākē'pā lā' tzeyalh lā' xa'nca lacahuāna'lh.
26 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'nc capit na minchic lā' tū' titētanū'ya' huan nac cā'lacchicni'. Nīn
tintī' nacāhuani'ya' xala' nac huan cā'lacchicni' a'nchī lītzeya'nti.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacli
Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21

27 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh huan nac makapitzīn cā'lacchicni'
a'ntza' a'nlhā huanican Cesarea de Filipo. Lā' līhuan ixta'a'mā'na, xla'
cākalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Lā' tachi'xcuhuī't, ¿chichūn tahuan de quimpālacata?
28 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni' lā' ā'makapitzīn
tahuan palh hui'x huan Elías lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x
chō'la kalhatin a'cta'sana'.
29 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Lā' hui'xina'n, ¿chichū hua'nā'tit tichūn quit?
Lā' Pedro kalhtīni'lh:
—Hui'x Cristo a'ntī Dios lacsacli.
30 Lā' cāmāpa'ksīlh que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo
a'ntī Dios lacsacli.

Jesús hualh que xla' ka'lhī nanī
Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27

31 Lā' Jesús tzuculh cāmāsu'ni' chuntza':
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnīcan.
Huan xanapuxcu'nu' de huan lītokpān lā' xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, xlaca'n naquintalakmaka'n lā' naquintamaknī.
Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
32 Lā' lacastu'nc hualh huā'mā' tachihuīn. Lā' tuncan Pedro lē'lh
lacachuna'j lā' tzē'k huanilh que tū' cahualh chuntza'. 33 Lā' Jesús
cālaktalakspi'tli lā' cālaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' lacaquilhnīlh Pedro lā'
huanilh:
—Catakēnu'. Hui'x pāstacna'na' ixtapāstacna' huan ko'ti'ti'. Lā' tū'
pāstacna'na' ixtapāstacna' Dios.
34 Lā' Jesús cāta'sani'lh huan tachi'xcuhuī't lā' ī'sca'txtunu'nī'n lā' Jesús
cāhuanilh:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' catipāstacli xmān a'nchī
xla' lacasqui'n. Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh
hua'chi quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh. 35 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun
de huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilh-
tamacujca'n para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī por
quimpālacata lā' ixpālacata huan xatzey tachihuīn, xlaca'n nataka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 36 Lā' palh kalhatin chi'xcu' ixt-
lajalh ixlīhuāk xala' nac huā'mā' quilhtamacuj, nīn tuntū' ixtapalh
huā'mā' palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. 37 Tū' a'nan a'ntū
xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. 38 Huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j taputza ā'makxtum dios. Palh
chuxatī de hui'xina'n nalīmāxana'nā'tit na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't
lā' nalīmāxana'nā'tit quimpālacata lā' ixpālacata a'ntū icmāsu'yu, ū'tza'
na'iclīmāxana'n a'xni'ca' na'icmimpala. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
lā' na'icka'lhī ixlīmāpa'ksīn quinTāta' Dios lā' naquintatā'min huan
ixángeles a'ntī lej tzey.

9

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna'
huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j natalaktzī'n
ixlīmāpa'ksīn Dios lā' a'nchī namāpa'ksīni'nkō'.

Jesús taxtāpalīlh lā' xtunc tasu'yulh
Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36

2 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan
lā' tatā'a'lh. Xmān ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh huan nac tālhmā'n kēstīn lā'
tā'cxtulh. Lā' a'ntza' taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc ixtasu'yu na ixlacapūnca'n.
3 Lā' ixlu'xu' lej xkakalh lā' lej smu'yonko' lalh hasta ixlakachi'pana'n. Lā'
tū' a'nan ā'catīhuā nac cā'ti'ya'tna' a'ntī mālacastuca a'nchī lakche'kē'canī't.
4 Lā' cātasu'yuni'lh Elías lā' Moisés lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. 5 Lā'
Pedro huanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', xalītzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Na'ictlahuayāuj huā'tzā' lakatu'tun mū'xta'ka'; lakatin mila' nala lā' ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.

6 Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'nchī ixualh como
ixtu'tunca'n lej tajicua'lh. Lā' ū'tza' līhualh chuntza'. 7 Lā' milh lakatin
poklhnu' lā' cālītamacxti'li'lh. Lā' takaxmatli lakatin tachihuīn nac huan
poklhnu' a'ntū hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.

8 Lā' tuncan lacapalh talaktzī'lh lā' nīn tintī' ixa'nan ā'chā'tin; xmān
Jesús ixa'cstu talaktzī'lh.

9 Lā' a'xni'ca' ixtayujmā'na nac huan kēstīn, Jesús cāmāpa'ksīlh lā'
cāhuanilh:

—Nīn tintī' tihua'ni'yā'tit a'ntū laktzī'nī'ta'ntit. Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nalakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n.

10 Lā' tzē'k taca'tzīlh huā'mā' tachihuīn lā' ixtalākalhasqui'nī:

—¿Tuchū huanicu'tun huā' lakahuanchokocan de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n?

11 Lā' takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿A'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley palh tasqui'nī que xapū'la namin Elías lā' ā'calīstān namin huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't?

12 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk.
¿Chu tū' tatzo'kni' ixpālacata huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n que napātīni'n
lhūhua' lā' nalakmaka'ncan? 13 Pero quit iccāhuaniyāni' palh milhtza'
huan a'ntī huancan palh xla' Elías lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n tatlahuani'lh chu a'nchī ixtalacasqui'n. Pātle'keni'lh chu a'nchī tatzo'kni' ixpālacata xla'.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43

14 Lā' a'xni'ca' ixkalhatā'ti'ca'n tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan
ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n, talaktzī'lh a'nchī lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtalītamacxti'li'nī't. Lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtatā'lāhuanimā'na huan
sca'txtunu'nī'n. 15 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't talaktzīlh Jesús,
talē'cnīlh lā' tuncan talaktu'jnulh lā' tatā'chihuīna'lh. 16 Lā' Jesús
cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū līchihuīna'nā'tit?

17 Lā' kalhtīlh kalhatin na ixlaclhpu'nanca'n lā' hualh:

—Mākalhtō'kē'ni', iclīmini'ni' quincaman. Ka'lhī huan tlajana' a'ntū
makakō'ko'nīni'n. 18 Chu a'nlhā chi'pa lā' a'ntza' māyujū nac ti'ya't lā'
tzucu kalhpupu lā' māsā'nī ixtatzan lā' lhtuculu' la. Lā' iccāsqui'ni'lhtza' misca'txtunu'nī'n que catamāxtuni'lh. Lā' xlaca'n tūlalh tamāxtuni'lh.

19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī hua'nā'tit? Caquilī'ta'ni' huan ka'hua'chu.
20 Lā' talīmini'lh lā' a'xni'ca' laktzī'lh Jesús, huan tlajana' makax- tacnānīlh huan ka'hua'chu lā' a'kā'lh nac ti'ya't lā' tapi'li'lh lā' kalh-
pupulh. 21 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh ixtāta' huan ka'hua'chu:
—¿Lhā lakalā't cā'ta ka'lhīnī't huā'mā' ta'jatat?
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Desde ixlīti'na'j tzuculh. 22 Lā' maklhūhua' māpū'lh nac macs-
cut lā' nac xcān para namaknī. Lā' palh tzē natlahua'ya' catūhuā, caquilālakalhu'mauj quina'n lā' caquilāmaktāyauj.
23 Lā' Jesús huanilh:
—Lā' ¿a'chī' quihua'ni': "Palh tzē natlahua'ya' catūhuā"? Huan a'ntī kalhlaka'ī' Dios lā' līpāhuan Dios, ū'tza' tzēn tlahua chu a'ntūyā catūhuā.
24 Lā' tuncan ixtāta' huan ka'hua'chu ta'salh lā' hualh:
—Quit ickalhlaka'ī'. Caquimaktāya' porque quisputni'cus a'nchī xa'nca na'ickalhlaka'ī'.
25 Lā' a'xni'ca' Jesús cuenta tlahualh a'nchī ixtalaktu'jnumā'na ixtalak-
takēstokmā'na, xla' lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:
—Icmāpa'ksīyāni' hui'x a'ntī māsordujlīnī'ta' lā' makakō'ko'nī'ta' huan ka'hua'chu. Icmāpa'ksīyāni' que cataxtu de xla' lā' tū' maktin ti- tanūpala'ya' na ixchakān.
26 Lā' huan tlajana' ta'salh lā' makaxtacnānīlh huan ka'hua'chu lā' taxtulh. Lā' huan ka'hua'chu ixtasu'yu hua'chi xanīn ixuanī't. U'tza' lhūhua' talīhualh ixpālacata huan ka'hua'chu:
—Nīlhtza'.
27 Pero Jesús makachi'palh lā' maktāyalh lā' huan ka'hua'chu tā'kaquī'lh.
28 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatanūlh nac chic, lā' ixa'cstuca'n ixtahui'lāna' lā' takalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' quina'n tūlalh icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?
29 Lā' cāhuanilh:
—Huan tlajana' hua'chi huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit oración lā' palh nalīhui'lī'yā'tit tū' nahuā'ya'nā'tit.

Jesús hualh ixlīmaktu' que ka'lhī nanī
Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45

30 Lā' tataxtulh de a'ntza' lā' ta'a'lh lā' ixtalatlā'huan huan nac estado de Galilea. Lā' Jesús tū' ixlacasqui'n que naca'tzīcan que ixuī' a'ntza'
31 porque ixcāmāsu'ni'mā' ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' ixcāhuani:
—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, lā' naquimacamāstā'can con ixlīmāpa'ksīnca'n chi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n naquintamaknī lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.
32 Pero xlaca'n tū' tamāchekxīlh huā'mā' tachihuīn lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun como ixtajicua'n.

¿Tichū līhua'ca' tasqui'nī?
Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48

33 Lā' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Capernaum. Lā' a'xni'ca' tatanūlhtza' nac chic, Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū ixlālīsta'la'yā'tit a'xni'ca' ixta'mpā'na'ntit nac tej?

34 Xlaca'n taquilhca'cslalh como līhuan ixtatlā'huantēlha nac tej, ix-
talālīsta'lamā'na ixpālacata tichū más tasqui'nī na ixlaclhpu'nanca'n. 35 Lā'
Jesús tahuī'lh lā' cāta'sani'lh ixkalhacāujtu'ca'n lā' cāhuanilh:
—Palh catīhuā lacu'tun xapuxcu' de hui'xina'n, calalh hua'chi ix-
tasācua'ca'n ā'makapitzīn lā' calalh hua'chi xastancu.
36 Lā' makachi'palh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na ixla-
clhpu'nanca'n. Lā' cha'xli lā' cāhuanilh:
37 —Chuxatī a'ntīn tapa'ksī con quit lā' ū'tza' nalīpāxquī' kalhatin ti'na'j
ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh quit quimpāxquī'.
Lā' chuxatī a'ntī quimpāxquī' quit, nā paxquī' huan a'ntī quimacamilh lā'
tū' xmān quit.

A'ntīn tū' ixtā'ca'tza Jesús, ū'tza' namaktāya
Lc. 9.49-50; Mt. 10.42

38 Lā' Juan huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzī'nī'tauj kalhatin chi'xcu' a'ntī ixmāpācuhuī
mintacuīni' lā' ū'tza' ixcālīmāxtumā' huan tlajana'nī'n. Lā' icuaninī'tauj
que tū'tza' catlahualh chuntza' como xla' tū' quincātā'latlā'huanāni'
quina'n.
39 Lā' Jesús hualh:
—Camakxtektit lā' tū' timāmakchuyīyā'tit. Tū' a'nan a'ntī
natlahua lē'cnīn a'xni'ca' namāpācuhuī quintacuīni' lā' chu tuncan
tzē naquilakapala. 40 Lā' a'ntīn tū' quintā'ca'tzaca'n, ū'tza'
quincāmaktāyayāni'. 41 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que chuxatī
nacātā'hua'yāni' xcān por ixpālacata hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo,
ū'tza' Dios namāpala.

Tū' tzey palh mimacan namātlahuīyānī' talaclē'i'
Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2

42 Lā' Jesús huampā:
—Lā' palh catīhuā chihuīna'maxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī
quinkalhlaka'ī' lā' ū'tza' huan ka'hua'chu nalītlahua talaclē'i', huā'mā'
chi'xcu' tū' tzey. Xatzey palh pū'la ixpixchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chi-
huix lā' ixmojōca nac mar para najicsua'. Chuntza' tū' ixa'kxokolh huan
ka'hua'chu.
43 'Lā' palh mimacan napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey.
Xalītzey macamōcho ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para
pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit kantu' mimacanca'n a'ntū pūtlahua'yā'tit
talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn. A'ntza' huan
macscut tūla māmixīcan. 44 A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin cati-
hua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli
huan macscut.
45 'Lā' palh mintojonca'n napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey.
Xatzey palh lacmōcho ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para
pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit kantu' mintojonca'n a'ntū pūtlahua'yā'tit
talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn. 46 A'ntza'
huan xtokonu'lūhua' tū' maktin catihua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n
a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.
47 'Lā' palh tlahua'cu'tunā'tit talaclē'i' ixpālacata catūhuā a'ntūn talak-
tzī'n milakastapunca'n, huā'mā' tū' tzey. Xatzey lakaxō'ko' ixla'tit lā'
ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit
lakatu' milakastapunca'n a'ntū nacāmātlahuīyāni' talaclē'i' lā' ū'tza'

nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn. 48 A'ntza' huan xtokonu'lūhua'
tū' maktin catitahua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n a'ntī natapātīni'n
lā' tū' catimixli huan macscut.
49 'Tasqui'nī que ixlīhuākca'n natapātīni'n para que más tzey natala.
U'tza' hua'chi macscut lā' maclacasqui'n chuntza' hua'chi līhua't macla-
casqui'n matzat. Lā' a'ntū a'ksajuī'can Dios, huāk nalīmāsko'kō'can
matzat. 50 Matzat tzey; pero palh matzat tū'tza' sko'ko', ¿chichū
nalīmāsko'kō'nuncan? Caka'lhī'tit hua'chi matzat na minquilhtamacu-
jca'n. Lā' ū'tza' huanicu'tun que xa'nca' nalatā'kchokoyā'tit. Lā' ca'cs
nalātahui'la'yā'tit —hualh Jesús.

10

Jesús māsu'yulh ixpālacata makxtekcan huan puscāt
Mt. 19.1-12; Lc. 16.18

1 Lā' Jesús taxtulh de Capernaum lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā
huanican Judea. U'tza' a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordán. Lā'
tatzucupā tatakēstoka tachi'xcuhuī't. Lā' Jesús tzucupā cāmāsu'ni' como
chuntza' ixlīsmanīnī't. 2 Lā' talaktapajtzūlh Jesús makapitzīn fariseosnu'.
Ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' ū'tza' talīkalhasqui'nīlh:

—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni'?

3 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chichūn cāmāpa'ksīni' Moisés hui'xina'n a'nlhā tatzo'kni' huan nac
ley?

4 Lā' xlaca'n tahualh:

—Moisés hualh: "Tzēn tzo'kcan lakatin acta lā' chuntza' tzē namakx-
teka' mimpuscāt".

5 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej lacxumpi hui'xina'n lā' tū' tzey mintapāstacna'ca'n. U'tza' lītzo'kli
Moisés huā'mā' līmāpa'ksīn. 6 Pero a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj,
tatzo'kni' chuntza':

Dios tlahualh chi'xcu' lā' puscāt.

7 U'tza' nacālīmakxteka ixtāta' lā' ixtzī't kalhatin chi'xcu' lā' natā'takēxtimī
ixpuscāt.

8 Lā' ixtu'ca'n natala hua'chilh xmān kalhatin.

Chuntza' tatzo'kni'. Lā' chuntza' tū'tza' kalhatu' xlaca'n; xmān kalhatin.
9 Lā' chuntza' tū' līmakuan palh chi'xcuhuī'n cālāmāmakxtekē a'ntī Dios
cātlahuanī't chu lakatin.
10 Lā' a'xni'ca' tatanūpā nac chic, takalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n
ixpālacata a'ntū hualh. 11 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chu a'ntī namakxteka ixpuscāt lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin
puscāt, huā'mā' chi'xcu' makpuscātīni'n. Lā' chuntza' tlahuani' huan
xapū'la ixpuscāt a'ntūn tū' līmakuan. 12 Lā' palh kalhatin puscāt na-
makxteka ixkōlu' lā' natā'tapūchahua ā'kalhatin chi'xcu', chuntza' huā'mā'
puscāt naka'lhī ixmakchi'xcu'.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan camana'
Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17

13 Lā' cālīmini'ca Jesús camana' para que ixcā'a'cpūxa'malh. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacaquilhnī a'ntī ixtalīmin. 14 Lā' a'xni'ca'
Jesús ca'tzīlh a'ntū ixtatlahuamā'na, xacā'lh lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmakxtektit quintalakmin huan camana' lā' tū'
cacāmāmakchuyī'tit como huan a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā

māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan tamā'na camana'.
15 Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntīn tū' takalhlaka'ī' hua'chi
lakska'tā'n takalhlaka'ī', tū' maktin catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
16 Lā' Jesús cācha'xli huan camana' lā' cāmūspa'lhli con ixmacan lā'
cāsicua'lanālīlh.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī rico tā'chihuīna'lh Jesús
Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30

17 Lā' Jesús a'mpā, lā' ixtlā'huantēlha nac tej. Lā' laktu'jnulh kalhatin
chi'xcu' lā' tatzokostani'lh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:

—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?

18 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā māchekxī'ya' a'ntū huanicu'tun a'xni'ca' quihua'ni'ya' palh
tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī tzey lā' ū'tza' Dios.
19 Hui'x ca'tzīya'
ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū huan chuntza':

Tū' timakpuscātīni'na'.
Tū' timaknīni'na'.
Tū' tika'lhāna'na'.
Tū' tilīchihuina'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua'.
Tū' ti'a'kxokonu'na' para natlaja'ya'.
Cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzī't.

20 Lā' xla' kalhtīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j.

21 Entonces Jesús laktzī'lh lā' pāxquī'lh lā' huanilh:

—Xmān lakatin catūhuā sputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j
huāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzi'ni'ya' huan tumīn huan pobresni' lā' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calīstān
naquintā'pina', a'yuj napātīni'na'.

22 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej līlakaputzalh
lā' a'lh como lej rico ixuanī't.

23 Lā' Jesús lakachu cālaktzī'lh tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:

—Lej jicslīhua' para xlaca'n a'ntī lacricosnu' natatamakxteka que Dios nacāmāpa'ksī.

24 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talīlē'cnīlh ixtachihuīn. Lā' Jesús cāhuanipā:

—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que xlaca'n a'ntīn talīpāhuan ixtumīnca'n,
lej jicslīhua' natatamakxteka que Dios nacāmāpa'ksī.
25 Ca'tzīyā'tit que
tūlalh catitanūlh lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' para
kalhatin rico natamakxteka que Dios namāpa'ksī.

26 Lā' xlaca'n lej lhūhua' talē'cnīlh lā' talāhuanilh:

—Lā' ¿tichūn tzē namāpūtaxtūcan?

27 Lā' Jesús cālaktzī'lh lā' cāhuanilh:

—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu,
xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū como Dios tzēn tlahua huāk catūhuā.

28 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' huanilh Jesús:

—Ica'kxtekui'līkō'uj ixlīhuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'.

29 Lā' Jesús kalhtīni'lh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'kxtekui'lī
catūhuā por quimpālacata lā' ixpālacata kalhlaka'ī' xatzey tachihuīn.
Nata'a'kxtekui'lī ixā'lacchicni'ca'n, o ixtā'timīnca'n, o ixtzī'tca'n, o

ixtāta'ca'n, o ixcamana'ca'n, o ixā'tacuxtuca'n.
30 Xlaca'n a'ntī nata'a'kxtekui'lī, ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj. Hua'chi cien veces līhua'ca' nataka'lhī ixā'lacchicni'ca'n lā' nā lhūhua' ixtā'timīnca'n lā' ixtzī'tca'n lā' ixtāta'ca'n lā' ixcamana'ca'n lā' ixā'tacuxtuca'n. Lā' nā nacāmāpātīnīcan. Lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
31 Lā' lhūhua' a'nan a'ntī lej tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, tū' lej catitatasqui'nīlh. Lā' lhūhua' a'nan a'ntīn tū' tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, lej natatasqui'nī.

Jesús huampā que ka'lhī nanī
Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34

32 Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtatā'cxtunu'ntēlha para nac Jerusalén lā' Jesús ixcāpū'lani'tēlha lā' xlaca'n talē'cnīlh. Lā' huan a'ntī ixtastālani' ixtajicua'n. Lā' chu cālē'mpā lacachuna'j huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzucupā cāhuani a'ntū napātle'keni'.
33 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ca'tzīyā'tit que a'mā'nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' naquimacamāstā'can como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Naquimacamāstā'can con huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' xlaca'n natahuan que caquimaknīca. Lā' xlaca'n naquintamacamāstā' con huan maktiyātī'n.
34 Lā' naquintalakapala lā' naquintakēsnoka lā' naquintachojmanī lā' naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n huan nīnī'n.

Jacobo lā' Juan tasqui'ni'lh lakatin talakalhu'mān
Mt. 20.20-28

35 Lā' Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo, talaktapajtzūlh Jesús lā' tahuanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', iclacasqui'nāuj naquilātlahua'ni'yāuj a'ntū na'iccāsqui'ni'yāni'.

36 Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahua'ni'yāni'?

37 Lā' xlaca'n tahuanilh:

—A'xni'ca' hui'x namāpa'ksīni'nkō'ya', quina'n iclacasqui'nāuj na'iccāpāxtūtahui'layāni', kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na mimpāxtuxuc.

38 Pero Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē natāyani'yā'tit palh napātīni'nā'tit hua'chi quit na'icpātīni'n? U'tza' hua'chilh pōko'tnū'nā'tit quintaza lā' hua'chilh quintā'a'kpaxā'tit.

39 Lā' xlaca'n tahualh:

—Tzē na'ictlahuayāuj; tzē na'ictāyani'yāuj.

Lā' Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' que napātīni'nā'tit hua'chi quit.
40 Pero ū'tza' huā'mā' naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksī. Huā'mā' pūtahuī'lh cāxui'līca xmān para huan a'ntī Dios lacsacli.

41 Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzīlh a'ntū kalhasqui'nīca Jesús, tatzuculh ta'a'kchā'n ixpālacata Jacobo lā' Juan.
42 Lā' Jesús cāta'sani'lh ixlīhuākca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchīn tahuanī't huan a'ntīn tamāpa'ksīni'n nac cā'ti'ya'tna'. Xlaca'n hua'chi ixtēcu'nī'n a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n. Lā' lej palha' tamāpa'ksīni'n.
43 Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chuxatī a'ntī lacu'tun xamāpa'ksīni' na

milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixlacscujni'ca'n
ā'makapitzīn. 44 Chuxatī a'ntī naputza a'nchī līhua'ca' natasqui'nī na
milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala hua'chi ixtasācua'ca'n
ā'makapitzīn de hui'xina'n. 45 Quit māni' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
Lā' quit tū' icmilh para na'icla hua'chi xapatrón; quit icmilh para
na'icscuja lā' para na'iccāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' na'icmacamāstā'
quinquilhtamacuj para na'iccāmāpūtaxtū līlhūhua' —hualh Jesús.

Jesús mālacahuānīlh Bartimeo a'ntī lakatzī'n ixuanī't
Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43

46 Lā' tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Jericó. Lā'
a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' nac Jericó, tatā'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't. Lā' na ixquilhtūn tej ī'squi'nīhuā'yahuī' huan lakatzī'n
a'ntī ixuanican Bartimeo ixo'kxa' Timeo. 47 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh que
ixtētaxtumā' Jesús xala' nac Nazaret, tzuculh ta'sa lā' hualh:

—Jesús, hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. Caquilakalhu'ma' quit.

48 Lā' lhūhua' chi'xcuhuī'n talacaquilhnīlh lā' tahuanilh:

—Caquilhca'csla'.

Lā' Bartimeo ā'chulā' ixta'sa lā' hualh:

—Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj, caquilakalhu'ma' quit.

49 Lā' Jesús tāyalh lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cata'sa'ni'tit.

Lā' tata'sani'lh huan lakatzī'n lā' tahuanilh:

—Capāxu'hua' lā' catāya'. Jesús ta'sani'yāni'.

50 Lā' xla' tamakxtulh ixtakēnu' lā' tāyalh lā' lakmilh Jesús. 51 Lā' Jesús
kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū lacasqui'na' na'ictlahuani'yāni'?

Lā' huan lakatzī'n huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', caquimālacahuā'nī'pala'.

52 Lā' Jesús huanilh:

—Tzētza' napina'. Hui'x kalhlaka'ī'nī'ta' que quit na'icmālacahuānīyāni'
lā' ū'tza' lītzeya'ntitza'.

Lā' chu līmaktin lacahuāna'lh lā' stālani'lh Jesús nac tej.

11

Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac xcānsipej Jerusalén
Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

1 Lā' a'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' nac Jerusalén, tachā'lh huan nac
o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos, lā' ū'tza' pajtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā
huanican Betfagé lā' a'nlhā huanican Betania. Lā' Jesús cāmāpū'līlh
kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 2 lā' cāhuanilh:

—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n.
Lā' a'xni'ca' nachipinā'tit nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū
chī'yāhuacanī't. Nīn tintī'na'j kētahui'lanī't. Caxcuttit lā' caquilālīmini'uj
huā'tzā'. 3 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'ni'yāni': "¿A'chī' xcutpā'na'ntit
huan burrito?", hui'xina'n nakalhtīni'nā'tit: "Huan Māpa'ksīni' macla-
casqui'n lā' tuncan namacamimpala huā'tzā'".

4 Lā' ta'a'lh lā' takaksli lakatin xati'na'jcus burro a'ntū ixchī'yāhuacanī't.
Ixyā nac tej pajtzu xamākalhcha lakatin chic. Lā' tatzuculh taxcuta.

5 Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntī ixtayāna' takalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū tlahua'pā'na'ntit? ¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?

6 Lā' huan sca'txtunu'nī'n takalhtīni'lh chu a'nchī Jesús ixcāhuaninī't.
Lā' huan chi'xcuhuī'n tamakxtekli ta'a'n huan sca'txtunu'nī'n. 7 Lā'
talīmini'lh Jesús huan xati'na'jcus burro lā' talīkētlapalh ixtakēnu'ca'n lā'
xla' kētō'lalh. 8 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't tamāpī'lh ixtakēnu'can nac tej.
Lā' ā'makapitzīn ixtacā' xati'na'j ixpeken qui'hui' para natamāpī' nac tej.
Chuntza' talīmāsu'yulh palh ixta'a'cnīni'ni'mā'na Jesús.
9 Lā' a'ntī ixtapū'lani'tēlha lā' a'ntī ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā'
tahualh:

—¡Camācā'tanīca Dios! Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n. 10 Dios casicua'lanālīlh
huan līmāpa'ksīn a'ntū nala, lā' ū'tza' hua'chi ixlīmāpa'ksīn quixū'yāpapca'n
David.
11 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh nac Jerusalén, tanūlh nac xaka'tla' lītokpān.
Lā' como kōtanūtza' ixuanī't, a'xni'ca' lakachu lacahuāna'lh na ixchakān
lītokpān, taxtulh lā' cātā'a'lh huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n nac Betania.

Jesús lacaquilhnīlh huan xaqui'hui' higo
Mt. 21.18-19

12 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' tataxtulh de nac Betania, Jesús ixtzi'ncsa. 13 Lā'
de makat laktzī'lh a'katin xaqui'hui' higo lā' ixtaxtuni'nī'ttza' xachi'tin
huan qui'hui'. Lā' Jesús tapajtzūlh para nalaktzī'n palh ixua'ca'tza'
xatō'ca't. Lā' a'xni'ca' chā'lh a'nlhā ixyā huan qui'hui', tū' ixka'lhī ixtō'ca't.
Xmān xachi'tin ixka'lhī como tūna'j ixchā'n ixpūlan higo. 14 Lā' Jesús
huanilh huan qui'hui':

—Tū' maktin catihua'ca' mintō'ca't.

Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takaxmatli a'ntū huanilh huan qui'hui'.

Jesús cātlakaxtulh de nac xaka'tla' lītokpān huan stā'na'nī'n
Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

15 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac Jerusalén, Jesús tanūlh nac xaka'tla'
lītokpān lā' tzuculh cātlakaxtu huan a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan
a'ntī ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' huan lītokpān. Lā'
cāmakpūspi'tni'kō'lh ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpalīmā'na ixtumīnca'n
tachi'xcuhuī't lā' nā ixpūtahui'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālūmax.
16 Lā' tū' makxtekli que nīn tintī' natētaxtu na ixtanquilhni' huan lītokpān
palh ixlē'mā' catūhuā. 17 Lā' ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't lā' hualh:

—¿Chu tū' tatzo'kni' chuntza'?: "Quinchic namāpācuhuī'can chic a'nlhā
tlahuacan oración. Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n calhāhuā natamin
tatlahua oración". Lā' a'nchīn tlahuapā'na'ntit, lītlahuacanī't hua'chi
ixpūtatzē'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.

18 Lā' cāmāca'tzīnīca xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley. Lā' xlaca'n ixtaputzamā'na a'nchī natalīmaknī Jesús. Ixtajicua'ni' Jesús como ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't ixtalē'cnī a'nchī
ixmāsu'yu. 19 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūnī'ttza' huan chi'chini', Jesús lā'
ī'sca'txtunu'nī'n tataxtulh de nac Jerusalén.

Scōhualh huan xaqui'hui' higo
Mt. 21.20-22

20 Lā' ixlīlakalī cā'tzi'sāt tatētaxtulh a'nlhā ixyā huan xaqui'hui' higo
lā' talaktzī'lh a'nchī ī'scōhuankō'nī'ttza' hasta ixtankāxē'k. 21 Lā' Pedro
pāstacli a'ntū pātle'kelh lā' huanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'. Huan qui'hui' scōhuantāyakō'lhtza'; huan
a'ntū macapūlhca'.

22 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cakalhlaka'ī'tit Dios. 23 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxatī a'ntī
xa'nca nakalhlaka'ī' lā' tū' naka'lhī lakatu' ixtapāstacna', natlahuani'can
chu a'ntū xla' nasqui'n. Palh nahuani huan kēstīn: “Catapānu' de ā'tzā'
lā' catojo' nac xcān”, chuntza' napātle'ke, xmān tū' caka'lhīlh lakatu'
ixtapāstacna'. 24 U'tza' iccālīhuaniyāni' que ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit
a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit Dios, caka'lhlaka'ī'tit que ka'lhīyā'tittza'.
Lā' namaklhtīni'nā'tit. 25 Lā' a'xni'ca' natāya'yā'tit lā' tlahua'pā'na'ntit
oración, namāsputūnu'ni'yā'tit catīhuā palh cātlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū'
tzey. Chuntza' minTāta'ca'n nac a'kapūn tzē nacāmāsputūnu'ni'yāni'
mintalaclē'i'ca'n. 26 Lā' palh hui'xina'n tū' cāmāsputūnu'ni'yā'tit
ā'makapitzīn, minTāta'ca'n nac a'kapūn tū' caticāmāsputūnu'ni'ni'
mintalaclē'i'ca'n hui'xina'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8

27 Lā' tachā'lh nac Jerusalén. Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan nac xaka'tla'
lītokpān, talaktapajtzūlh xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley lā' xalacpapatzīni'n israelitas. 28 Lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixquilhtampān lītlahua'pā't huā'mā'na catūhuā? ¿Tichū
maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?
29 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Nā quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā' palh naquilākalhtīyāuj,
nā quit na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iclītlahuamā' huā'mā'na
catūhuā. 30 ¿Tichū ixquilhtampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān
Dios o ixquilhtampān tachi'xcuhuī't? Caquilākalhtīuj.
31 Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:
—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan
Juan, naquincākalhasqui'nīyāni': “Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit?”
32 Lā' tūla catihuaniuj que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh como cājicua'ni'yāuj
tachi'xcuhuī't —talāhuanilh.
Ixtajicua'n que tachi'xcuhuī't nata'a'kchā'n como ixlīhuākca'n ixtakalh-
laka'ī' que Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't. 33 Lā' ū'tza' talīkalhtīlh
Jesús:
—Tū' iccā'tzīyāuj tichū ixquilhtampān.
Lā' Jesús cāhuanilh:
—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahuamā'
huā'mā'na catūhuā.

12

A'nchī lītalacastuca huan tūn tū' tzeyā tasācua'nī'n
Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19

1 Lā' Jesús tzuculh cālītā'chihuīna'n huan tachi'xcuhuī't con a'ntū
lītalacastuca lā' cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī cha'nli mayāc a'ntū māstā' uvas. Lā'
līcorralhui'līlh chihuix ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin
torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.
’Lā' ā'calīstān cāmāsācua'nīlh ixti'ya't makapitzīn tasācua'nī'n para
natascuja i'tātna'. Lā' xla' a'lh tachoko makat. 2 Lā' a'xni'ca' chilhtza'
ixpūlan uvas, macā'lh ixlacscujni' na ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni' huan
tasācua'nī'n catamacamaxquī'lh huan a'ntūn tamakalanī't a'ntū ixla'

ixtēcu' ti'ya't. 3 Pero huan tasācua'nī'n tachi'palh huan lacscujni' lā' tatuc-
sli lā' chu chuntza' tamāspi'tchokolh. Tū' maxquī'ca nīn tuntū'. 4 Lā' huan
ixtēcu' pū'uva chu macā'mpā ā'kalhatin ixlacscujni'. Lā' huan tasācua'nī'n
tamūta'lalh lā' talakapalalh lā' chu chuntza' tamacā'lh. 5 Lā' huan ixtēcu'
macā'mpā ā'chā'tin lā' tamaknīlh xla'. Lā' huan ixtēcu' cāmacā'mpā lhūhua'
ā'makapitzīn. Huan tasācua'nī'n talacnicui'līlh makapitzīn lā' tamaknīlh
ā'makapitzīn.

6 'A'xmān kalhatin ixuī'cus a'ntīn tzē namacā'ncan, lā' ū'tza' ixo'kxa' a'ntī
lej ixpāxquī'. Lā' xla' ā'xmān macā'lh lā' hualh: "Ka'lhī que nata'a'cnīni'ni'
qui'o'kxa'". 7 Pero huan tasācua'nī'n talāhuanilh: "U'tza' huan a'ntī
nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quilaca'n
nala huan pū'uva". 8 Lā' tachi'palh lā' tamaknīlh lā' tamaka'lh ixquilhtūn
huan pū'uva.

9 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Chī puhua'nā'tit? ¿Tuchū nacātlahuani' huan tamā'na' a'ntīn
tamaksācua'lh? Na'a'n lā' nacāmāsputūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n
lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc tasācua'nī'n.

10 '¿Chā tū' maktin lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata
ixO'kxa'? Xla' hua'chi huan chihuix a'ntū lītzo'kcanī't lā' chuntza' huan:

Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' lanī't huan
chihuix a'ntū más tasqui'nī.

11 Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksīni' lā' quina'n iclē'cnīyāuj.

12 Lā' ixtā'ca'tza Jesús titachi'pacu'tulh como tamāchekxīlh que xlaca'n
ixtalītalacastuca hua'chi huan tasācua'nī'n nac pū'uva. Lā' como ixta-
jicua'ni' tachi'xcuhuī't, ū'tza' talīmakxtekli lā' ta'a'lh.

Ixpālacata huan tamātā'jīn
Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26

13 Lā' cālakmacā'nca Jesús ā'makapitzīn fariseosnu' lā' ixchi'xcuhuī'n
Herodes. Cālakmacā'nca para natakaxmatxtu catūhuā a'ntūn tzē na-
talē'ksa'nīni'n. 14 Lā' a'xni'ca' talakchā'lh, tahuanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj que hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua'. Hui'x
tū' tlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xcuhuī't. Lā' chu
a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya'
a'nchī Dios lacasqui'n. ¿Chā līmakuan na'icmāpalayāuj a'ntū māta'jīni'n
huan emperador o tū' tasqui'nī?

15 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿A'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? Caquilālīmini'uj lakatin tumīn para
na'iclaktzī'n.

16 Lā' talīmini'lh lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n lā' Jesús
cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni'
tatzo'kni'?

Lā' xlaca'n tahuanilh:

—Ixla' huan emperador.

17 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Pues camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camaca-
maxquī'tit Dios a'ntū ixla'.

Lā' xlaca'n lej talē'cnīlh a'nchī cākalhtīlh Jesús.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko
Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40

18 Lā' talakmilh Jesús saduceosnu'. Xlaca'n tamāsu'yu que tū' cati-
lakahuanchokoca. Lā' ū'tza' talīhuanilh:
19 —Mākalhtō'kē'ni', Moisés quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzo'kni':
Palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntīn tapūchahuanī'ttza', lā' palh nīmaka'n
ixpuscāt lā' palh tintī' ixcaman, maclacasqui'n que huan lakapūt
natā'tapuchahua ixyāsta' a'ntī xastancu. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nala-
catuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'. 20 Ixa'nan kalhato-
jon lītā'timīn. Lā' xapuxcu' tapūchahualh lā' tū' ixka'lhī ixcaman a'xni'ca'
nīlh. 21 Lā' kalhatin ī'stancu tā'tapūchahualh huan lakapūt lā' nā xla' nīlh lā'
tū' ka'lhīlh ixcaman. Lā' chuntza' pātle'keni'lh ā'kalhatin ī'stancu a'xni'ca'
tā'tapūchahualh huan lakapūt. 22 Chuntza' kalhatunu' de ixkalhatojonca'n
tatā'tapūchahualh huan puscāt lā' tū' taka'lhīlh ixcamanca'n a'xni'ca'
tanīlh. Lā' a'xmān nīlh huan puscāt. 23 Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokocan,
¿tichū ixla' nala huanmā' puscāt? Ixkalhatojonca'n ixtatā'tapūchahuanī't.
24 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'tza' līta'a'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tzīyā'tit a'ntūn
tatzo'kni' huan na ixtachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī
huanī't ixlīmāpa'ksīn. 25 Lā' a'xni'ca' huan nīnī'n natalakahuanchoko,
tū' catitapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n para
natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixángeles Dios xala' nac a'kapūn.
26 Lā' Moisés tzo'kli ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko a'xni'ca'
tzo'kli ixpālacata huan pūtzina'j qui'hui' a'ntū ixlamamā'. ¿Chu tū'
lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntū Dios huanilh Moisés? Chuntza' hualh: "Quit
ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob", hualh. 27 U'tza' huanicu'tun que
xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh de makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n
xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n. Hui'xina'n lej ta'a'kxokoyā'tit
mē'cstuca'n.

Huan līmāpa'ksīn a'ntū līhua'ca' tasqui'nī
Mt. 22.34-40; Lc. 10.27

28 Lā' cālakmilh Jesús kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley lā' cākaxmatli
a'ntī ixtalāsta'lamā'na. Lā' ca'tzīlh que Jesús xa'nca cākalhtīlh. Lā' tuncan
kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchūyā līmāpa'ksīn más tasqui'nī?
29 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Huan līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī, ū'tza' huā'mā': "Cakaxpa'ttit
hui'xina'n israelitas. Huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n xmān ū'tza'
Māpa'ksīni'. 30 Lā' napāxquī'ya' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk
mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk mintapāstacna' lā' mintahuixcān". 31 Lā'
ixlīlakatu' līmāpa'ksīn ū'tza' huā'mā': "Napāxquī'ya' ā'kalhatin chu a'cxtim
hua'chi mē'cstu pāxquī'ca'na'". Tū' a'nan ā'lakatin līmāpa'ksīn a'ntū más
tasqui'nī que huā' tamā'na.
32 Lā' tuncan xamākalhtō'kē'ni' huan ley huanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū' hua'na', Mākalhtō'kē'ni'. Huī' kalhatin
Dios lā' xla' xmān ixa'cstu Dios. 33 Lā' tasqui'nī napāxquī'yāuj con
ixlīhuāk qui'a'clhcunucca'n lā' con ixlīhuāk quintapāstacna'ca'n lā'
quintahuixcānca'n. Nā tasqui'nī napāxquī'yāuj ā'kalhatin chu a'cxtim
hua'chi quē'cstuca'n quincātapāxquī'yāni'. Palh chuntza' natlahuayāuj,
ū'tza' līhua'ca' xatzey que na'a'ksajuī'yāuj Dios a'ntū lhcuyucan o
maknīcan.

34 Lā' Jesús cuenta tlahualh a'nchī xa'nca pāstacli lā' kalhtīlh
xamākalhtō'kē'ni' huan ley. Lā' Jesús huanilh:
—Tisputni'yāni' xmān macsti'na'j para natapa'ksī'ya' con Dios.
Lā' tintī'tza' ixkalhasqui'nīcu'tun nīn tuntū' como ixtajicua'n.

I'xū'yāpapna' Jesús
Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44

35 Lā' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhuī't nac xaka'tla' lītokpān lā'
cāhuanilh:
—Cristo ū'tza' a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtunu'. Lā' ¿a'chī' tahuan
huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley que Cristo ī'xū'yātā'nat David?
36 Māni' David hualh chu a'nchī māsu'ni'lh Espíritu Santo lā' chuntza'
tzo'kli:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la'
quimpāxtūcāna'j hasta a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n
mintā'ca'tza"
—huan pāxtūcāna'j a'nlhā a'cnīni'ni'can—. 37 Palh David līchihuīna'lh
ī'xū'yātā'nat lā' māpācuhuīlh ixMāpa'ksīni', ū'tza' huanicu'tun que xla'
līhua'ca' xaka'tla' nala —hualh Jesús.
Lā' chu catīhuāyā tachi'xcuhuī't līpāxūj takaxmatli.

Jesús cālē'ksa'nīni'lh xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47

38 Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhuī't, ixcāhuani':
—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn tapūlatā'kchokocu'tun pūlhmā'n
ixtakēnu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzī. Nā talacasqui'n que
cacātā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca nac cā'tejen. 39 Lā' na ixlītokpānca'n
israelitas xlaca'n taputza pūtahuī'lh a'ntū tahui'lāna' calacan lā'
talacasqui'n que cacā'a'cnīni'ni'ca a'nlhā tlahuacan cā'tani'. 40 Lā' xlaca'n
ta'a'kxokomaklhtī ixchicca'n lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt takalhtō'ka'
a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā' natapātīni'n
que ā'makapitzīn.

A'ntū māstā'lh huan pobre lakapūt
Lc. 21.1-4

41 Lā' Jesús tahuī'lh na ixlacapūn a'nlhā ixmojōcan tumīn a'ntū
a'ksajcan Dios. Lā' ixcālaktzī'mā' huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' ixtamojō
ixtumīnca'n. Lā' lhūhua' ricosnu' tamojōlh lhūhua' ixtumīnca'n. 42 Lā' milh
kalhatin lakapūt; lej pobre ixuanī't. Lā' xla' cāmojōlh lakatu' ixtumīn de
cobre; xmān macsti'na'j ixtapalh. 43 Lā' Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n
lā' cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntū mojōlh huā'mā' pobre lakapūt
līhua'ca' ixtapalh na ixlacapūn Dios que a'ntū tamojōlh huan ā'makapitzīn.
44 Xlaca'n tamojōlh xmān a'ntū ixcā'a'katāxtūni'nī'ttza' como xlaca'n
lacricos. Lā' huan puscāt, xla' a'yuj sputni' ixlīhua't, pero māstā'kō'lh
ixlīhuāk a'ntū ixpūlatahuī'lh.

13

Jesús hualh que nalactlahuacan xaka'tla' lītokpān
Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6

1 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de nac xaka'tla' lītokpān, kalhatin de
ī'sca'txtunu'nī'n huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'. Lej tzēhuanī't huan chihuix a'ntū lītlahuacanī't huā'mā' xaka'tla' lītokpān. Lej xa'nca taxtucha'.
2 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Calaktzī'ntit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan lītokpān. Tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlīhuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacla.

A'nchī naca'tzīcan que palaj na'a'ksputa huā'mā' quilhtamacuj
Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24

3 Lā' Jesús tahuī'lh na ixtūtzā'n huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos
lā' na ixlacapūn xaka'tla' lītokpān. Lā' Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' Andrés
tzē'k takalhasqui'nīlh:
4 —Iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napātle'ke huā' tamā'na.
¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj palh palaj napātle'ke a'ntū hua'nti?
5 Lā' Jesús tzuculh cāhuani:
—Catamaktaka'lhtit para que nīn tintī' nacā'a'kxokoyāni' 6 como
lhūhua' chi'xcuhuī'n natahuan palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu'
natahuan: “Quit Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh”. Lā' chuntza' lhūhua' a'ntī
nacā'a'kxokocan.
7 ’Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan a'nlhā pajtzu tlahuamā'ca guerra lā'
nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchī lamā'cha' guerra makat. Tū' tijicua'nā'tit.
Chuntza' ka'lhī que napātle'ke. Lā' tūna'j cati'a'ksputli. 8 Lakatin gob-
ierno natā'kaquī' contra ā'kalhatin. Lā' kalhatin māpa'ksīni' natlajacu'tun
ā'kalhatin. Lā' lakachu natachiqui huan ti'ya't lā' na'a'nan tatzi'ncsta. Lā'
ixlīhuāk huā'mā' xmān ixlītzucuni' a'nchī napātīni'ncan.
9 ’Cuenta catlahua'tit como nacātamacamāstā'yāni' con huan
pūchihuīna'nī'n lā' nacātakēsno'kāni' nac lītokpānna'. Lā' por quimpālacata
nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n huan gobernadores lā' na ixlacapūnca'n
māpa'ksīni'nī'n. Chuntza' nachihuīna'nā'tit por quimpālacata.
10 ’A'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj, tasqui'nī
nacāmāsu'ni'can huan xatzey tachihuīn huan tachi'xcuhuī't chuxalhā nac
quilhtamacuj. 11 Lā' a'xni'ca' nacātachi'payāni' lā' nacātamacamāstā'yāni'
con huan pūchihuīna'nī'n, tū' catilē'capintit pū'la a'nchī nalītamaktāyayā'tit.
Nahua'nā'tit a'ntū puhua'nā'tit a'xni'ca' nachā'n huanmā' hora. Tū' māni'
hui'xina'n catichihuīna'ntit. Huan Espíritu Santo nacāmāchihuīnīyāni'.
12 ’Lā' a'ntī quintakalhlaka'ī' nacāmacamāstā'can con huan
pūchihuīna'nī'n. Lā' māni' ixtā'tinca'n a'ntī natamacamāstā' para
nacāmaknīcan. Lā' huan xanatātana' natamacamāstā' ixcamana'ca'n
a'ntīn takalhlaka'ī' para nacāmaknīcan. Lā' huan camana' nata'a'kchā'ni'
ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n a'ntīn takalhlaka'ī' lā' natamāmaknīnīni'n.
13 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por
quimpālacata. Lā' huan a'ntī natatāyani' hasta a'xni'ca' natanī, xlaca'n
nacāmāpūtaxtūcan.
14 ’Nalaktzī'nā'tit huā' xako'hua'jua' a'ntū nalactlahuakō' lā' natāya
a'nlhā tū' līmakuan chu a'nchī tzo'knulh huan profeta Daniel.
Lā' quit a'ntī ictzo'kmā' huā'mā', iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī
lakapūtle'kepā'na'ntit que cuenta catlahua'tit. A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit
huanmā', a'xni'ca' maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspū'n
xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac estado de Judea. 15 Lā' huanmā' chi'chini'
a'xni'ca' natayuja huan a'ntīn tahui'lāna' na ixa'kstīn ixchicca'n, tū'
catitatanūlh huan nac chic para natamāxtu catūhuā a'ntū ixla'ca'n. 16 Lā'
huan a'ntīn tascujmā'na nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli na ixchicca'n

para natataya ixtakēnu'ca'n. 17 Xānti tala huan puscan huan tamā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh tamātzi'quī'ni'ncus.

18 'Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n.
19 Lā' lej napātīni'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' Dios mā'a'nanīlh huā'mā' quilhtamacuj, tū' maktin pātīni'ncanī't a'nchī napātīni'ncan huanmā' chi'chini'. Lā' tū'tza' maktin catilalh ixtā'chuntza' ā'calīstān.
20 Lā' palh Dios tū' ixmāti'na'jīlh huā'mā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn tintī'. Dios namāti'na'jī como lej cālakalhu'man xlaca'n a'ntī cālacsacnī't.

21 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' līpātīn lā' palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā calaktzī'ntit. A' huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh", tū' catikalhlaka'ī'tit. Lā' palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā calaktzī'ntit. A'jnanu' yā", tū' catikalhlaka'ī'tit.
22 Natamin lhūhua' a'kxokonu'nī'n lā' makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n Cristo lā' ā'makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' nā natatlahua lē'cnīn como nata'a'kxokocu'tun māni' xlaca'n a'ntīn Dios cālacsacli. Tūlalh catita'a'kxokolh a'ntī Dios cālacsacli pero nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn.
23 Skalalh cala'tit. Iccāhuanini'tza' ixlīhuāk huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36

24 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' huan tamā'na chi'chini' a'xni'ca' napātle'ketza' huā'mā' līpātīn, huan chi'chini' lā' huan mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh.
25 Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac a'kapūn lā' māni' huan a'kapūn natachiqui.
26 Lā' tuncan nalaktzī'ncan huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'nchī napūmin huan poklhnu'. Lej naka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzēhuanī't naxkaka.
27 Lā' tuncan nacāmacamin ixángeles lā' natamākēstoka a'ntī cālacsaccanī't. Natamin a'ntī cālacsaccanī't xalanī'n cā'quilhtamacuj.

28 'Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hui' higo. A'xni'ca' tza'la'nka' ixpeken lā' tzucumā' tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu.
29 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzīyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi kalhatin a'ntī ka'lhīmā'ca lā' yātza' na ixlacapūn huan mākalhcha.
30 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'.
31 Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'ya't pero tū' maktin catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.

32 'Nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huā'mā' chi'chini' o huā'mā' hora; nīn huan ángeles xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzī. Lā' nīn ixO'kxa' Dios tū' ca'tzī. Xmān Dios xaTāta' ca'tzī lhānīn mero napātle'ke.

33 'Skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn napātle'ke huā'mā'.
34 U'tza' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī na'a'n latā'kchoko makat. Lā' cālīmāmacū'tā'quī' ixchic huan ixtasācua'nī'n lā' cāmaxquī' ixlītlōtca'n chā'tunu'. Lā' yāhua kalhatin maktaka'lhna' nac tanquilhni' lā' māpa'ksī que skalalh nala.
35 Chuntza' hui'xina'n skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn namin ixtēcu' chic. Tzēlasā' namin cā'smalanka'n, o a'xni'ca' chū'cus nata'sa huan gallo, o i'tāt tzī'sa, o tuncuīni'n.
36 U'tza' skalalh calīla'tit para que tū' lhtatapā'na'ntit a'xni'ca' chu līmaktin namin.

37 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n: Skalalh cala'tit. Lā' nā skalalh catalalh ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't —cāhuanilh Jesús.

14

Talacchihuīna'lh a'nchī natalīchi'pa Jesús
Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

1 I'sputacus lakatu' chi'chini' para huan cā'tani' a'ntū huanican pascua
a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley ixtaputzamā'na a'nchī na-
talī'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' natamāmaknīnīni'n. 2 Lā' talāhuanilh:
—Palh natlahuayāuj catūhuā līhuan lamā' cā'tani', huan tachi'xcuhuī't natatā'kaquī'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús
Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8

3 Lā' Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. U'tza' huā'mā' Simón
a'ntī ixmasni'mā' ixquinī't lā' ixtzeyanī'ttza'. Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā'
a'ntza', kalhatin puscāt laktapajtzūlh. Ixlē'mā' pātin frasco a'ntū ixlītzuma
aceite a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa ixuanī't. Lā' ū'tza' a'ntū huanican
nardo. Huan puscāt pa'klhli huan frasco lā' mūmā'ca'lh Jesús huan aceite.
4 Lā' makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' talī'a'kchā'lh lā' talāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' pāxcat līlalh huā'mā' aceite? 5 Ixtapalh hua'chi ixtatlaj
kalhatin chi'xcu' xatascujāt de lakatin cā'ta. Tzē ī'stā'ca lā' huan tumīn
tzē ixcāmaxquī'ca huan pobresni'.
Lā' taquilhnīlh huan puscāt.
6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Camakxtektit. ¿A'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt?
Quintlahuani'lh a'ntū lej tzey. 7 Pō'ktu na'a'nan pobresni' na
milaclhpu'nanca'n. Lā' a'xni'ca' lacasqui'nā'tit, tzē nacātlahuani'yā'tit
a'ntūn tzey. Pero quit tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. 8 Huan
puscāt tlahualh a'ntūn tzē ixtlahua. Quimūmā'ca'lh aceite lā'
chuntza' quincāxtlahualīlhtza' como naquimā'cnūcan. 9 Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nlhā namāca'tzīnīni'ncan
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, a'ntza' nahuancan a'ntūn
tlahualh huā'mā' puscāt. Lā' ū'tza' ixlīhuākca'n natalīpāstaca xla' —hualh
Jesús.

Judas cāhuanilh namacamāstā' Jesús
Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6

10 Judas Iscariote kalhatin de huan ixlīkalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ix-
uanī't. Lā' xla' cālaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' para nacāhuani que
ixcāmacamaxquī'lh Jesús. 11 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'ntū cāhuanica,
tapāxuhualh lā' tahuanilh palh natamaxquī' tumīn. Lā' Judas ixputza
a'nchī ixlīmacamāstā'lh Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

12 Milh huan xapū'lh chi'chini' de huan cā'tani' a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' maknīcan huan borrego a'ntū nahua'can para huā'mā' cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh Jesús:

—¿Lhachū lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāxtlahuayāuj para nahua'yāuj
huan xalīhua't huan cā'tani'?
13 Lā' cāmacā'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' lā' napāxtokā'tit kalhatin chi'xcu'
a'ntī lē'mā' ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit. 14 Lā' a'nlhā xla' natanū, nā
natanū'yā'tit lā' nahuaniyā'tit ixtēcu' huan chic: “Huan Mākalhtō'kē'ni'
huan: ¿Lhachū yā huan cuarto a'nlhā tzē na'iccātā'hua' quisca'txtunu'nī'n
huan xalīhua't cā'tani' de pascua?” 15 Lā' māni' xla' nacāmāsu'ni'yāni'
lakatin cuarto ixlītanca'cstu' chic. Lā' ka'tla' huan cuarto lā' cāxni'j yātza'.
A'ntza' nacāxtlahua'yā'tit quilīhua'tca'n.
16 Lā' ta'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tatanūlh nac cā'lacchicni'. Lā' pātle'kelh
chu a'nchī Jesús ixcāhuaninī't lā' tacāxtlahualh huan līhua't.
17 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', Jesús cātā'chā'lh
ī'sca'txtunu'nī'n a'ntza'. 18 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n a'ntī
quilātā'huā'yamā'nauj huā'tzā' naquimacamāstā'.
19 Lā' xlaca'n tatzuculh talakaputza lā' chā'tunu' de xlaca'n
takalhasqui'nīlh:
—¿Chu quit?
20 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Kalhatin de hui'xina'n de milīkalhacāujtu'ca'n māni' xla'. U'tza' a'ntīn
quintā'pūhuā'yan huā' pulātu. 21 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'
naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios.
Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza. Más tzey
para xla' palh tū' ixlacatuncuīlh.
22 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh
pāxcatca'tzī Dios lā' mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā'
cāhuanilh:
—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.
23 Lā' tayalh huan taza lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' macastī'n
cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' ixlīhuākca'n tapūko'tnūnkō'lh. 24 Lā'
cāhuanilh:
—U'tza' huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuacan huan
xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū tachi'xcuhuī't.
Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n para nacāmāsputūnu'ni' ixtala-
clē'i'ca'n tachi'xcuhuī't. 25 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' ictihua'lh
xaxcān uva hasta a'xni'ca' na'icua' ā'tāpātin xaxcān uva xasāsti' a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n.

Jesús huanilh Pedro que nakalhtatzē'ka
Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

26 Lā' a'xni'ca' ixtatlī'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'a'lh huan nac
o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. 27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū
naquimpātle'keni' como chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
“Na'icmaknī huan pastor lā' nata'a'kahuankō' huan borregos”,
tatzo'kni'. 28 Lā' a'xni'ca' naquimālakahuanīchokocan, xapū'la na'ica'n
quit nac estado de Galilea. Lā' a'ntza' nalāpāxtokāuj.
29 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū'
ictimakxtekni'.
30 Lā' Jesús huanilh:

—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Chuhua'j huā'mā' tzī'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa ixlīmaktu' huan gallo, māni' hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.
31 Lā' Pedro ā'chulā' stu'tu'lu' hualh:
—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.
Lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn chu a'cxtim tahualh.

Jesús tā'chihuīna'lh Dios nac huerta a'nlhā huanican Getsemaní
Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46

32 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican
Getsemaní. Lā' cāhuanilh:
—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit na'ictā'chihuīna'n Dios.
33 Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' Jacobo lā' Juan. Lā' tzuculh
tamakchuyī lā' lej pāta'lalh. 34 Lā' cāhuanilh:
—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzīt. Catachokotit huā'tzā' lā' skalalh catahui'la'tit.
35 Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' squi'ni'lh Dios
palh tzē ixpūtaxtulh de a'ntū napātle'keni' 36 lā' hualh:
—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpātī, camakxtekti chuntza' nala. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.
37 Lā' taspi'tchokolh a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh
lā' ixtalhtatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:
—¿Chā lhtatahui'la', Simón? ¿Chu tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn
lakatin hora? 38 Lakahuan catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' nacātalīlaktzī'nāni'. Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey pero mimacni'ca'n tū' taka'lhī tahuixcān.
39 Lā' ixlīmaktu' a'lh lacachuna'j lā' chu a'cxtim squi'ni'lh Dios. 40 Lā'
taspi'tchokopā a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh lā' ixtalhtatahui'lāna'. Tūlalh tatāyani'lh ixtalhtataca'n lā' tū' ixtaca'tzī
a'nchī natakalhtī. 41 Lā' a'xni'ca' ixlīmaktu'tun taspi'tchokolh a'nlhā ixcāmāchokonī't, cāhuanilh:
—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Tzeytza'. Chilhtza' huan hora a'ntū lhcācanī't. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixlīmāpa'ksīnca'n huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuīn.
42 Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'ntī naquimacamāstā'.

Chī'lē'nca Jesús
Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

43 Lā' tuncan a'xni'ca' Jesús ixchihuīna'mā'cus, chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan kalhacāujtu' scā'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' tatā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ixtalē'n ixmachītaca'n lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas.
44 Lā' Judas ū'tza' a'ntī ixmacamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuaninī'ttza' a'nchī natalīlakapasa tichū Jesús. Ixcāhuani'nī't:
—A'ntī na'iclacamu'su ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit lā' nalīpinā'tit lā' namaktaka'lhā'tit.
45 Lā' a'xni'ca' chā'lh Judas, tuncan laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni'.
Lā' lacamu'sulh. 46 Lā' huan tachi'xcuhuī't talaktapajtzūlh Jesús lā'
tachi'palh para natalē'n.

47 Lā' ixyā kalhatin a'ntī ixtā'minī't Jesús. Xla' māxtulh ixmachīta
lā' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' a'kasityujulh
ixa'ka'xkō'lh. 48 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' līta'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh
chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. 49 A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni'
lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? Pero chuntza'
naquimpātle'keni' para natlōkentaxtū a'ntū tzo'kcanī't na ixtachihuīn
Dios —cāhuanilh.
50 Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n tatzā'lalh lā' chuntza'
talī'a'kxtekmaka'lh Jesús.

Tzā'lalh kalhatin o'kxa'

51 Lā' kalhatin o'kxa' stālani'lh. Tū' ixlhakā'nī't ixlu'xu'; xmān
ixlītamaksna'tnī't kalhtin sábana. Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't
tachi'palh, 52 lhka'lo'ko tzā'lalh lā' maka'lh huan sábana.

Jesús na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n israelitas
Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

53 Lā' xlaca'n a'ntīn tachi'palh Jesús, talē'lh a'nlhā ixuī' huan
xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' talaktakēstokli ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. 54 Lā'
Pedro lakamakat stālani'lh lā' chā'lh hasta ixtanquilhni' huan ixchic
xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tanūlh na ixcorral huan chic lā' cātā'tahuī'lh
huan policíasna'. Lā' ixcātā'sko'huī' nac macscut con xlaca'n.
55 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' ixlīhuākca'n xalaka'tla'n
pūchihuīna'nī'n a'ntī ixtalacāxtlahua, xlaca'n ixtaputzamā'na a'nchī
natalē'ksa'nīni'n Jesús para natalīmāmaknīnīni'n. Lā' tū' ixtakaksa
a'ntūn tzē natalē'ksa'nīni'n. 56 Līlhūhua' talīchihuīna'lh a'ntūn tū' stu'ncua'
ixpālacata Jesús, pero tū' chu a'cxtim tahualh. 57 Lā' makapitzīn tatāyalh
lā' ta'a'ksa'nīni'lh lā' tahualh a'ntūn tū' stu'ncua'. Chuntza' tahualh:
58 —Quina'n ickaxmatui a'nchī hualh: “Quit na'icmāsputūkō'
ixlīhuāk huā'mā' xaka'tla' lītokpān a'ntū ixtatlaujca'n chi'xcuhuī'n.
Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'ictlahua ā'lakatin a'ntūn tū' ixtatlaujca'n
chi'xcuhuī'n”.
59 Pero nīn xlaca'n tū' chu a'cxtim tahualh.
60 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā'
kalhasqui'nīlh Jesús:
—Huā' tayāna' chi'xcuhuī'n talī'a'ksa'nīni'mā'ni'. Lā' ¿chu tū'
nakalhtīni'na'?
61 Lā' Jesús ca'cs tāyalh lā' tuntū' kalhtīni'lh. Lā' huan xamāpa'ksīni'
curasna' kalhasqui'nīpā:
—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī Dios lacsacnī't? ¿Chā hui'x ixO'kxa' Dios
a'ntī quina'n ica'cnīni'ni'yāuj?
62 Lā' Jesús kalhtīlh:
—U'huē. Quit Cristo. Lā' hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī
māpa'ksīni'mā'. Lā' na'icminācha' nac a'kapūn ixlaclhni' poklhnu'.
63 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna', māni' xla' xtī'tli ixlu'xu' lā' chuntza'
līmāsu'yulh que lej ixa'kchā'n lā' hualh:
—Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' palh tū'
tzey xla'. 64 Hui'xina'n kaxpā'tnī'ta'ntit a'nchī tā'talacastuccu'tulh Dios. ¿Chī
puhua'nā'tit?
Lā' ixlīhuākca'n tamālaclē'nīlh para namaknīcan.

65 Lā' makapitzīn tatzuculh talakachojmanī. Lā' xlaca'n talacatlapalh
lā' tatucsli lā' tahuanilh:
—Caquilhchipi tichū tucsni'.
Lā' huan tropasna' a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na nā xlaca'n tatucsli.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús
Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27
66 Lā' Pedro ixyā na ixtanquilhni' huan chic lā' milh kalhatin tzu'ma'jāt
a'ntī ixmaksquiti na ixchic huan xamāpa'ksīni' curasna'. 67 Lā' a'xni'ca'
laktzī'lh Pedro a'nlhā ī'sko'huī', huan tzu'ma'jāt lakalaktzī'lh lā' huanilh:
—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Nazaret.
68 Pero xla' kalhtatzē'kli lā' huanilh:
—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'. Tū' icmāchekxī.
Lā' a'lh lacachuna'j. Lā' ta'salh huan gallo. 69 Lā' huan tzu'ma'jāt chu
laktzī'mpā lā' tzuculh cāhuani huan a'ntī ixtatā'yāna'ncha':
—U'tza' huā'mā' kalhatin de xlaca'n.
70 Lā' Pedro kalhtatzē'kpā. Lā' ixlīka'tlā'tus huan a'ntī ixtatā'yāna'ncha'
tahuanilh Pedro:
—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como hui'x xala' nac estado de
Galilea. Mintachihuīn ixtā'chuntza' a'ntī xalanī'n nac Galilea.
71 Lā' Pedro tzuculh macapūlhcācan ixa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:
—Dios naquimāpātīnī palh tū' stu'ncua' a'ntū icuanimā'ni'. Tū' iclaka-
pasa huā'mā' chi'xcu' a'ntī līchihuīna'mpā'na'ntit.
72 Lā' huan gallo ta'sapā ixlīmaktu'. Lā' ū'tza' līmāpāstaquīlh Pedro
a'nchī Jesús ixuaninī't: "A'xni'ca' tūna'j nata'sa ixlīmaktu' huan gallo, hui'x
naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun". Lā' a'xni'ca' Pedro pāstacli chuntza',
tzuculh calhuan.

15

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38
1 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu'
israelitas lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n
tatakēstokli lā' talacchihuīna'lh. Lā' tapekechī'lh Jesús lā' talē'lh lā'
tamacamaxquī'lh huan Pilato a'ntī gobernador ixuanī't. 2 Lā' Pilato
kalhasqui'nīlh:
—¿Chu hui'x ixReyca'n israelitas?
Lā' xla' kalhtīlh:
—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.
3 Lā' xanapuxcu'nu' curasna' ixtalē'ksa'nīni'n de lhūhua' catūhuā. 4 Lā'
Pilato kalhasqui'nīpā:
—¿A'chī' tū' kalhtīni'na' nīn tuntū'? Kaxpa'tti ixlīhuāk a'ntūn
talē'ksa'nīni'ni'.
5 Pero Jesús tū'tza' kalhtīlh. Lā' ū'tza' līlē'cnīlh Pilato.

Tahualh que tasqui'nī nanī Jesús
Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16
6 Lā' ixa'nan lakatin talanān a'xni'ca' ixla cā'tani'. Pilato ixmakx-
teka kalhatin tachī'n. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalacsaca huan tachī'n
a'ntī namakxtekcan. 7 Lā' ixtatanūmā'na nac pūlāchī'n makapitzīn
a'ntī ixtatā'kaquī'nī't contra huan gobierno lā' ixtamaknīni'nī't a'xni'ca'
tatā'kaquī'lh. Lā' kalhatin de huan tachī'nī'n ixuanican Barrabás. 8 Huan
lhūhua' tachi'xcuhuī't talaktapajtzūlh Pilato lā' tatzuculh tasqui'ni' que

catlahualh chu a'nchī lanān ixtlahua līhuan ixlamā' cā'tani'. 9 Lā' Pilato
cākalhtīlh:

—¿Chā lacasqui'nā'tit na'iccāmakxtekni'yāni' ixReyca'n israelitas?

10 Pilato māchekxīlh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna'
ixtalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza' talīmacamāstā'lh. 11 Lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna' ixtacuccha'xnī't huan tachi'xcuhuī't lā' ū'tza'
talīsqui'nli Barrabás. 12 Lā' Pilato cākalhtīpā lā' cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahua con xla' a'ntī māpācuhuī'yā'tit ixReyca'n israelitas?

13 Lā' xlaca'n tata'salh lā' palha' tahuanilh:

—¡Caxtokohua'ca'ca nac cruz!

14 Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't?

Pero xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:

—¡Caxtokohua'ca'ca nac cruz!

15 Lā' como Pilato ixcāmāko'xamixīcu'tun huan lhūhua' tachi'xcuhuī't,
cāmakxtekni'lh huan Barrabás. Lā' māpa'ksīni'lh que cakēsno'kca huan
Jesús lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.

16 Lā' tuncan ixtropasna' huan gobernador talē'lh Jesús na ixchakān
pūchihuīn a'nlhā huanican pretorio. Lā' cāmākēstokca ā'makapitzīn
tropasna'. 17 Lā' tamālhakē'lh lakatin ixlu'xu' xasmumonko' lā' tat-
lahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh. 18 Lā' tatzuculh
tahuani:

—Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n israelitas.

19 Lā' talīmūnicli qui'hui' lā' tachojmanīlh. Lā' tatatzokostani'lh
hua'chilh ixta'a'cnīni'ni'mā'na. 20 Lā' a'xni'ca talīlītzī'nkō'lh chuntza',
tamāmakxtulh ixlu'xu' xasmumonko' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū
ixla' ixuanī't. Lā' talē'lh para naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

21 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na, ixtētaxtumā' kalhatin chi'xcu' xala' nac
Cirene a'ntī ixtacuīni' Simón. Xla' ixtāta'ca'n Alejandro lā' Rufo lā'
ixmimā'cha' de nac rancho. Lā' huan tropasna' tasāmācu'quī'lh ixcruz
Jesús.

22 Lā' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota
a'ntū huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn. 23 Lā' Jesús mālacnūni'ca vino para
nahua'. Lā' ixtā'tlahuapāspi'tcanī't līcu'chu'ni' a'ntū huanican mirra. Ū'tza'
ixlīmālhtatīcu'tuncan. Lā' Jesús tū' maklhtīni'lh.

24 Lā' a'xni'ca' ī'xtokohua'ca'canī'ttza', huan tropasna' tamālacpitzilh
ixlu'xu' Jesús lā' tapūmāxtulh ī'suerteca'n para nataca'tzī tuchū
nacātachokoni' chā'tunu' de xlaca'n.

25 Lā' hua'chi makna'jās cuhuīni' ixuanī't a'xni'ca' xtokohua'ca'ca. 26 Lā'
ixtzo'kcanī't a'ntū ixpālacata līxtokohua'ca'ca lā' ixuan chuntza: IxReyca'n
israelitas. 27 Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin
na ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na ixpāxtūxuc. 28 Chuntza' tlōkentaxtūca
a'ntū tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan: "Xla' ixpūtle'kecanī't na
ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey".

29 Lā' xlaca'n a'ntī ixtatētaxtumā'na talakapalalh lā' taxakā'līlh
ixa'kxākca'n lā' tahuanilh:

—¡A! Hui'x ixlactlahua'cu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala'
ixlīlakatu'tun chi'chini'. 30 Chuhua'j capūtaxtu mē'cstu lā' cayu'jti de huan
nac cruz.
31 Lā' nā chuntza' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley ixtalīlītzī'n Jesús lā' ixtalāhuanimā'na:

—Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. 32 Cayujli
chuhua'j de huan nac cruz huan Cristo a'ntī ixReyca'n israelitas. Nalak-
tzī'nāuj nayuja de huan cruz lā' chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj xla'.

Lā' xlaca'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't nā talakapalalh Jesús.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

33 Lā' a'xni'ca' tastu'nūtatza' ixuanī't, cā'pucsua' lalh chuxalhā nac
cā'ti'yatna' hasta maktu'tun kōtanū. 34 Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū Jesús
palha' ta'salh lā' hualh:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios,
quinDios, ¿a'chī' qui'a'kxtekui'līnī'ta' quē'cstu?

35 Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzīn a'ntī ixtayāna'ncha'. Lā' xlaca'n
talāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit. Xla' māta'sīmā' huan a'cta'sana' Elías.

36 Lā' tu'jnulh kalhatin lā' līmāchū'huī'lh vinagre nac lakatin catūhuā
a'ntū hua'chi panamāc. Lā' o'ksmā'ca'lh kantin qui'hui' lā' quilhyāhualh
Jesús para nahua' lā' hualh:

—Camakxtekui; nalaktzī'nāuj palh Elías namin namāyujū de nac cruz.

37 Lā' Jesús lej palha' ta'salh lā' tuncan nīlh. 38 Lā' huā'mā' ka'tlā'tus
huan lu'xu' nac xaka'tla' lītokpān taxtī'tpitzilh desde ixquilhtūn xala'
tālhmā'n hasta na ixtampān. U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan
lītokpān. 39 Lā' huan capitán romano ixyā na ixlacapūn Jesús. Lā' a'xni'ca'
laktzī'lh a'nchī Jesús ta'salh lā' nīlh, lā' huan capitán hualh:

—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.

40 Nā huan puscan ixtalaktzī'mā'na de makat; na ixlaclhni'ca'n ix-
tayāna' María Magdalena lā' Salomé lā' María ixtzī'tca'n Jacobo huan
xastancu lā' José. 41 Xlaca'n ixtastālani'tlā'huan Jesús a'xni'ca' ixuī' nac
estado de Galilea lā' ixtamaktāya. Lā' nā ixtahui'lāna' ā'makapitzīn lhūhua'
puscan a'ntī ixcātā'minī't a'ntza' nac Jerusalén.

Mānūca nac lhu'cu' ixmacni' Jesús
Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

42 Kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' a'ntū ixpūcāxtlahuakō'can
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Lā' ū'tza' ixlīlakalī ixuanī't. 43 Lā'
lakmilh huan Pilato kalhatin chi'xcu' xala' huan nac cā'lacchicni' Ari-
matea. Huanmā' chi'xcu' ixtacuīni' José lā' ixka'lhīmā' hasta a'xni'ca' Dios
namāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' xla' chā'tin de huan pūchihuīna'nī'n israelitas
a'ntī más ixtamāpa'ksīni'n. Lā' huā'mā' chi'xcu' lej ixa'cnīni'ni'can. Lā' xla'
ixa'cstu tahuixcānīlh lā' squi'ni'lh Pilato camaxquī'lh ixmacni' Jesús.

44 Lā' Pilato lē'cnīlh como puhualh que tūna'j ixnī. Lā' māta'sīlh huan
capitán lā' kalhasqui'nīlh palh stu'ncua' ixnīnī'ttza' Jesús. 45 Lā' a'xni'ca'
huan capitán māca'tzīnīlh que ixnīnī'ttza', Pilato makxtekli José nalē'n
huan macni'. 46 Lā' José tamāhualh kalhtin stala'nka' lu'xu' xatzey. Lā'
a'xni'ca' ixmāyujūnī'ttza' huan ixmacni' Jesús, līpāsna'tli huan lu'xu' lā'
māpī'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā'

līmālacchahuayāhualh lakatin ka'tla' chihuix. 47 Lā' María Magdalena lā'
María ixtzī't José talaktzī'lh a'nlhā ixmāpī'canī't ixmacni' Jesús.

16

Mālakahuanīchokoca Jesús
Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

1 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, María
Magdalena lā' María ixtzī't Jacobo lā' Salomé tatamāhualh pomada a'ntū
lej xamu'csa para natalīmactlahua ixmacni' huan Jesús. 2 Lā' cā'tzi'sāt
huan domingo a'xni'ca' tā'cxtulhcus huan chi'chini', ta'a'lh nac taponkni'
3 lā' ixtalāhuani:
—¿Tichū naquincāmāpānūni'yāni' huan chihuix a'ntū līmālacchōcanī't
huan lhu'cu'?
4 Lā' a'xni'ca' talaca'a'lh, talaktzī'lh que ixmāpānūcanī'ttza' huan chi-
huix como ka'tla' ixuanī't. 5 Lā' tatanūlh nac taponkni' lā' talaktzī'lh
kalhatin ángel a'ntī ixtasu'yu hua'chi chi'xcu'. Ixuī' na ixa'cacāna'j
huan lhu'cu' lā' smu'yonko ixlu'xu' lā' pūlhmā'n ixuanī't. Lā' xlaca'n lej
tajicua'lh. 6 Lā' huan ángel cāhuanilh:
—Tū' cajicua'ntit. Hui'xina'n putzapā'na'ntit Jesús xala' nac Nazaret
a'ntī xtokohua'ca'canī't. Xla' tū'tza' huī' huā'tzā'; xla' lakahuanchokol-
htza'. Chā calaktzī'ntit a'nlhā ixmāpī'canī't. 7 Capintit lā' cacāhua'ni'tit
Pedro lā' ā'makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n Jesús. Nahua'ni'yā'tit que xla'
nacāpū'lani'yāni' para nac estado de Galilea. A'ntza' napāxtokā'tit chu
a'nchī cāhuanini'.
8 Lā' huan puscan tataxtulh de nac lhu'cu' lā' tatzā'lalh. Lej ixtaxpip-
itēlha lā' ixtalē'cnītēlha. Lā' como lej ixtajicua'n, tuntū' ixtahuani nīn
tintī'.

Jesús tasu'yuni'lh María Magdalena
Jn. 20.11-18

9 Huanmā' domingo lej tzi'sāt Jesús lakahuanchokolh. Lā' pū'la
tasu'yuni'lh María Magdalena a'ntī ixmāxtuni'nī't lakatojon tlajana'nī'n.
10 Lā' María cālakchā'lh xlaca'n a'ntī ixcātā'latlā'huan Jesús. Ixtalakaputza-
hui'lāna' lā' ixtacalhuahui'lāna'. Lā' cāmāca'tzīnīlh a'ntū ixpātle'kenī't.
11 Lā' a'yuj xlaca'n takaxmatli a'nchī ixlakahuanchokonī't Jesús, lā'
a'nchī María Magdalena ixlaktzī'nī't, pero xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh.

Jesús cātasu'yuni'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n
Lc. 24.13-35

12 Lā' ā'calīstān Jesús xtunc cātasu'yuni'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n
a'xni'ca' ixta'a'mā'na lacachuna'j nac tej. 13 Lā' xlaca'n tataspi'tli lā'
tamāca'tzīnīlh ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n, pero xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh.

Jesús cāmaxquī'lh ixlītlō'tca'n ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

14 Lā' ā'calīstān huampala Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhacāujtin
sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na. Lā' cālacaquilhnīlh porque
tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun. Tū' takalhlaka'ī'lh a'nchī tahualh xlaca'n
a'ntī ixtalaktzī'nī't Jesús a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'. 15 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—Capintit chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā' nacāmāsu'ni'yā'tit huan
xatzey tachihuīn ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. 16 Chuxatī a'ntī
nakalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' na'a'kpaxa,

xla' namāpūtaxtūcan. Lā' chuxatī a'ntīn tū' nakalhlaka'ī' huan xatzey
tachihuīn, xla' naka'lhīcus ixtalaclē'i'. 17 Lā' nalīlakapascan a'ntīn takalh-
laka'ī' huan xatzey tachihuīn chuntza'. Natalīmāxtu huan tlajana'nī'n
con quilīmāpa'ksīn. Tzē natachihuīna'n xasāsti' tachihuīn. 18 Lā' a'yuj
catachi'palh huan lūhua' lā' a'yuj catalīko'tnūlh catūhuā a'ntū ka'lhī
līlaknīn, tū' catitalaknīlh. Lā' xmān nataxa'ma huan ī'tza'ca'nī'n lā' xlaca'n
natatzeyan.

Jesús tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn
Lc. 24.50-53

19 Lā' a'xni'ca' huan Māpa'ksīni' Jesús chuntza' ixcāhuaninī't
ī'sca'txtunu'nī'n, xla' tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn. Lā' tahui'lh na
ixpāxtucāna'j Dios a'nlhā a'cnīni'ni'can. 20 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh
lā' lakachu ixta'a'cta'sana'n. Lā' huan Māpa'ksīni' ixcāmaktāya. Lā'
chuntza' tzē ixtalītlahua lē'cnīn. Lā' ū'tza' ixlīca'tzīcan que stu'ncua' a'ntū
ixtamāsu'yumā'na. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Lucas

A'chī' tzo'kca huā'mā' historia

1 Lhūhua' a'nan a'ntī tatzo'kli a'ntū pātle'kelh na quilaclhpu'nanca'n.
2 Lā' a'ntū quincātahuanin ixpālacata Cristo lā' huan tū laktzī'nca desde
xalītzucuni' hasta chuhua'j, ū'tza' tatzo'kli. Nā a'ntīn talaktzī'lh xalītzucuni'
nā tamāsu'yulh. 3 Nā chuntza' quiminī'ni'lh ictzo'knun. Xa'nca
ictlahualh cuenta desde makān para que xa'nca na'icca'tzī a'nchī
na'ictzo'knuni'yāni' en orden 4 para que naca'tzīya' que stu'ncua' a'ntū
māsu'nīcanī'ta', Teofilo.

Huan ángel māca'tzīnīni'lh que nalacatuncuī Juan huan Mā'kpaxīni'

5 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac Judea, ixuī' ka'lhatin sacerdote;
ixtacuīni' Zacarías. Lā' xla' tā'tapa'ksī'lh sacerdotes a'ntī ixcāmāpācuhuīcan
Abías. Nā ixpuscāt Zacarías ixuanican Elisabet lā' xla' ī'xū'yātā'nat Aarón.
6 Ixtu'ca'n lacuan na ixlacapūn Dios. Tū' tatlahualh a'ntūn tū' tzey como
tatlōkentaxtūlh ixlīmāpa'ksīn Dios. 7 Tū' ixtaka'lhī ixcamanca'n como
Elisabet tūlalh ka'lhīlh lā' nā lacpapatzīntza'tza' ixtahuanī't ixtu'ca'n.

8 Lā' milh huan chi'chini' a'xni'ca' Zacarías lā' ixtā'sacerdotes ixtat-
lahuamā'na ixlītlōtca'n na ixlacapūn Dios. 9 Lā' como chuntza' ix-
tahui'latca'n, por suerte lacsacca Zacarías para natanū nac lītokpān para
nalhcuyu huan pūm. 10 Līhuan ī'lhcuyucan huan pūm, ixlīhuākca'n a'ntī
ixtatakēxtimīnī't tatachokolh nac tanquilhni' lā' ixta'orarlīmā'na. 11 Lā'
tuncan tasu'yu'ni'lh Zacarías kalhatin ixángel Dios. Ixyā ixpekcāna'j huan
altar a'nlhā ī'lhcuyucan pūm.

12 Lā' a'xni'ca' Zacarías laktzī'lh, tamakchuyīlh lā' lej jicua'lh. 13 Lā'
huan ángel huanilh:

—Zacarías, tū' cajicua' porque Dios kaxmatli a'ntū kalhasqui'nīnī'ta'.
Lā' mimpuscāt Elisabet naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuī'ya' Juan.
14 Lej nalīpāxuhua'ya' lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't natalīpāxuhua ixpālacata
huan ska'ta' 15 como lej natasqui'nī na ixlacapūn Dios. Lā' tū' mak-
tin nako'ta nīn cu'chu' nīn ā'catūhuā hua'chi cerveza lā' pulque a'ntū
līka'chīcan. Lā' nalītatzuma ixa'clhcunuc huan Espíritu Santo desde
a'xni'ca' tūna'j tahui'la. 16 Lā' nacāxtāpalīni' ixtapāstacnaca'n lhūhua'
israelitas para natatzucupala nata'a'kahuāna'ni' ixMāpa'ksīni'ca'n Dios.
17 Lā' huā'mā' chi'xcu' napū'lani' huan Māpa'ksīni'. Lā' naka'lhī ixespíritu
lā' ixlīmāpa'ksīn hua'chi' ixla' Elías. Lā' nacāmāspi'tni' ixa'clhcunucca'n
huan tachi'xcuhuī't para natapāxquī' ixcamana'ca'n. Lā' xla' nacāmāputzī
xatzey tapāstacna' a'ntī tū' ta'a'kahuāna'n. Chuntza' cāxni'j natatahui'la
tachi'xcuhuī't a'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni'.

18 Lā' Zacarías kalhasqui'nīlh huan ángel:

—¿Chichū na'iclīca'tzī palh stu'ncua' huā'mā'? Quit papatzīntza' lā' nā
quimpuscāt to'kotzīntza'.

19 Lā' huan ángel kalhtīni'lh:

—Quit Gabriel lā' icyā na ixlacapūn Dios. Lā' quimacamilh para
na'ictā'chihuīna'nāni' lā' para na'icmaxquī'yāni' huā'mā' xatzey tachi-
huīn. 20 Lā' chuhua'j hui'x nakō'ko'na'. Lā' tūlalh catichihuī'na' hasta

que natahui'la huan ska'ta' como tū' ka'lhlaka'i' quintachihuīn a'ntū
natlōkentaxtū a'xni'ca' nachā'n huan mālhcuyu'.
21 A'xni'ca' takoxīlh Zacarías, huan a'ntī ixtaka'lhīmā'na na ixtanquilhni'
lītokpān talē'cnīlh como tū' taxtulh. 22 Lā' a'xni'ca' taxtulh, huan Zacarías
tūla ixcātā'chihuīna'n. Lā' chuntza' tamāchekxīlh que ixlakachuyanī't na
ixchakān līto'kpān. Xmān ixcāmacahuani' como tūlalh cātā'chihuīna'lh.
23 Lā' a'xni'ca' sputkō'lh ixlītlōt nac lītokpān, Zacarías taspi'tli na ixchic.
24 Lā' ā'calīstān ka'lhīni'lh huan ixpuscāt Elisabet. Lā' tū' taxtulh de huan
chic hasta ixlīlakaquitzis mālhcuyu'. Lā' puhualh: 25 "Huan Māpa'ksīni'
quintlahuanī't chuntza' para que tū'tza' naquintalakmaka'n".

Huan ángel māca'tzīnīni'lh a'nchī nalacatuncuī Jesús

26 Lā' ixka'lhītza' lakachāxan mālhcuyu' a'xni'ca' Zacarías
ixlakachuyanīt, lā' Dios macamilh huan ángel Gabriel nac lakatin
cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nazaret 27 para nalakmin kalhatin
tzu'ma'jāt a'ntī ixuanican María. Xla' ixlacāxlanī'ttza' para
natā'tapūchahua kalhatin chi'xcu' a'ntī ī'xū'yātā'nat David lā' a'ntī
ixuanican José.
28 Lā' huan ángel tanūlh a'nlhā ixuī' María lā' huanilh:
—¡Icmālakacuhuīnī'yāni' hui'x a'ntī lej sicua'lanālīcanī'ta! Huan
Māpa'ksīni' maktaka'lhāni'; Dios lej sicua'lanālīnī'ta'ni' que ixlīhuākca'n
huan ā'makapitzīn puscan.
29 Lā' a'xni'ca' María laktzī'lh huan ángel, lej līlē'cnīlh huā'mā' tachihuīn.
30 Lā' huan ángel kalhtīlh:
—María, tū' cajicua' porque Dios lej pāxquī'yāni'. 31 Chuhua'j
naka'lhīni'na' lā' naka'lhī'ya' kalhatin ska'ta' xachi'xcu'. Lā'
namāpācuhuīya' Jesús. 32 Lej tasqui'nī lā' namāpācuhuīcan ixO'kxa' Dios
a'ntī más xaka'tla'. Lā' huan Māpa'ksīni' Dios nahui'lī ixlīrey hua'chi ixpap
David 33 para que pō'ktu nacāmāpa'ksī ixlīhuāk israelitas. Lā' ixlīmāpa'ksīn
tū' maktin catisputli.
34 Lā' tuncan María kalhasqui'nīlh huan ángel:
—¿Chichū nalīla huā'mā'? Quit tūna'j ictapūchahua.
35 Lā' huan ángel kalhtīlh:
—Huan Espíritu Santo namin lā' nalakmināni' lā' ixlīmāpa'ksīn Dios
Xaka'tla' nalīmacxti'li'yāni' hua'chi poklhnu'. U'tza' nalīla para que huan
ska'ta' a'ntī natahui'la nala xmān ixla' Dios lā' namāpācuhuīcan ixO'kxa'
Dios. 36 Lā' nā mintalakapasni' Elisabet nā naka'lhī ixcaman xachi'xcu'
a'yuj to'kotzīntza' lā' a'yuj huancan que tū'tza' catika'lhīlh ixcaman.
Ka'lhītza' lakachāxan mālhcuyu' desde a'xni'ca ka'lhīni'lh 37 porque Dios
tzē natlahua ixlīhuāk catūhuā.
38 Lā' a'xni'ca' María kalhtīlh lā' huanilh:
—Quit ixla' Dios para natlōkentaxtū ixtapuhuān. Calalh chu a'nchī
quihua'ni'nī'ta'.
Lā' huan ángel a'lh.

María laka'lh Elisabet

39 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' María taxtulh lā' a'lh lacapalh
nac huan xcānsipej xala' lakakēstīnni' Judea. 40 Lā' tanūlh na ixchic
Zacarías lā' mālakakōtanu'lh Elisabet. 41 Lā' a'xni'ca' Elisabet kaxmatni'lh
ixtachihuīn María, huan ska'ta' taxakā'līlh na ixpān lā' Elisabet lītatzumalh
huan Espíritu Santo ixa'clhcunuc. 42 Lā' a'xni'ca' Elisabet chihuīna'lh lej
palha' lā' hualh:

—Dios más sicua'lanālīnī'ta'ni' hui'x que ixlīhuākca'n puscan lā' nā
sicua'lanālīnī't mincaman. 43 Lā' ¿tichūn quit para que naquilakmin
ixtzī't quiMāpa'ksīni'? Quit nīn tuntū'. 44 Lā' xmān ickaxmatli mintachi-
huīn lā' quiska'ta' līpāxuhualh lā' taxakā'līlh na quimpān. 45 Hui'x
līpāxuhua'ya' como kalhlaka'ī'nī'ta' lā' natlōkentaxtū a'ntū huaninī'ta'ni'
huan Māpa'ksīni'.

46 Lā' tuncan María hualh:
Quilīca'tzīn mācā'tanīmā' huan Māpa'ksīni'.
47 Lā' quilīca'tzīn līpāxuhua ixpālacata quiMāpūtaxtūnu' Dios.
48 Dios cuenta quintlahuanī't quit a'ntī ixtasācua' lej xapobre.
Lā' chuhua'j lā' nā pō'ktu tachi'xcuhuī't natahuan que iclīpāxuhua quit.
49 Dios a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn quintlahuani'nī't laka'tla'n catūhuā.
Lā' xla' lej santo.
50 Pō'ktu nacālakalhu'man a'ntīn ta'a'cnīni'ni'.
51 Ixlīmāpa'ksīn lītlahuanī't lhūhua' catūhuā.
Lītlajalh a'ntī lej ka'tla'jca'tzī.
52 Cāmāpānūni'lh ixlīmāpa'ksīnca'n huan a'ntī lej ka'tla' ixtahuanī't lā' a'ntīn tapuhuan que xlaca'n más natatasqui'nī.
53 A'ntī xatzi'ncsni'nī'n cālīmāka'sīlh xatzey līhua't lā' cāmacā'nī't huan ricosnu' con nīn tuntū'.
54 Cāmaktāyanī't huan ixraza Israel a'ntī tatlōkentaxtū ixtapuhuān Dios lā' tū' maktin makxteknī't ixlīlakalhu'man.
55 U'tza' tlahualh a'cxtim hua'chi cāhuaninī't quimpapca'n a'ntī Abraham lā' nā ixnatā'natna' que pō'ktu nacāmaktāya.

56 Lā' María tachokolh na ixchic Elisabet lakatu'tun mālhcuyu' lā'
ā'calīstān taspi'tli na ixchic.

A'nchī lacatuncuīlh Juan huan Ma'kpaxīni'

57 Lā' a'xni'ca' chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta', tahui'lalh ixcaman
Elisabet. Xachi'xcu' ixuanī't. 58 Lā' ixamigos lā' ixtalakapasnī'n tamilh
para natatā'līpāxuhua a'xni'ca' taca'tzīlh que Dios lītlahuanī't xalītzey
Elisabet. 59 Ixlīlakatzeyan chi'chini' ta'a'lh tatlahua ixtalanānca'n para
nacircuncidarlīcan huan ska'ta' lā' ixui'līni'cu'tuncan ixtacuīni' Zacarías
hua'chi ixtāta'. 60 Lā' ixtzī't cāhuanilh:

—Tū'. Ixtacuīni' Juan nahuan.

61 Lā' kalhasquinīca:

—Lā' ¿a'chī'? Tintī' a'nan de mintalakapasni' a'ntī huanican Juan.

62 Chu tuncan tamacahuani'lh ixtāta' huan ska'ta' para nataca'tzī
tūyā tacuīni' nahui'līni'cu'tun. 63 Xatāta' squi'nli kalhtin ca'psnat para
natzo'kui'lī lā' tzo'kli: "Ixtacuīni' Juan". Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh. 64 Lā'
tuncan huā'mā' ka'tlā'tus Zacarías tzucupā chihuīna'n lā' mācā'tanīlh Dios.
65 U'tza' talīlē'cnīlh huan ixamigos lā' tahuankō'lh huā'mā' lakachu nac
huan lakakēstīn xala' nac Judea. 66 Ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli lej
tapāstacna'lh lā' talākalhasqui'nīlh:

—Lā' huā'mā' ska'ta' ¿tuchūyā chi'xcu' nala?

Chuntza' tahualh como ixtasu'yu que ixsicua'lanālīnī't huan
Māpa'ksīni'.

Zacarías mācā'tanīlh Dios

67 Huan Espíritu Santo lītatzumalh ixa'clhcunuc huan Zacarías lā' chi-
huīna'lh hua'chi Dios māsu'ni'lh lā' hualh:
68 Camācā'tanīca huan Māpa'ksīni' a'ntī ixDiosca'n israelitas porque quincālakalhu'mani' quina'n a'ntī ixraza lā' quincāmāpūtaxtūni'.

69 Quincāmaxquī'nī'ta'ni' kalhatin Māpūtaxtūnu'; lej ka'lhī līmāpa'ksīn lā' xala' ixlaclhni' ixnatā'natna' David a'ntī tlōkentaxtūlh ixtapuhuān Dios.
70 Chu a'nchī hualh por huan profetasna' xalanī'n makān, chuntza' līhui'līlh Dios.
71 Hualh que ixquincāmāpūtaxtūni' de ixlīmāpa'ksīn quintā'ca'tzaca'n lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' quincātalaktzī'ncu'tunāni'.
72 Lā' huampā que ixquincālakalhu'mani' quimpapca'n lā' tū' ixtipātza'nkālh a'nchī līlacāxtlahualh con xlaca'n.
73 U'tza' huan compromiso a'ntū Dios ixlītlahuanī't quimpapca'n Abraham, 74 que ixquincāmāpānūni'n quintā'ca'tzaca'n para que ixtlahuáuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixjicua'uj.
75 Lā' chuntza' nalayāuj lacuan pō'ktu nac huā'mā' quilhtamacuj, hua'chilh tū' ixtlahuáuj a'ntūn tū' tzey.
76 Lā' hui'x, quiska'ta', namāpācuhuīca'na' ixa'cta'sana' Dios más Xaka'tla' porque napū'lani'yāni' huan Māpa'ksīni' lā' namālakstu'nca' a'nlhā na'a'n.
77 Lā' nacāmāsu'ni'ya' tachi'xcuhuī't para que chuntza' nataca'tzī que namin huan Māpūtaxtūnu' lā' nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n.
78 Dios quincāpāxquī'yāni' lā' quincālakalhu'manāni'.
U'tza' quincālīmacamini'yāni' kalhatin para naquincāmāpūtaxtūyāni'.
Xla' namāxkakē quintejca'n.
79 Quina'n hua'chi a'ntīn tahui'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' tanīmā'na.
Lā' naquincāmāsu'ni'yāni' a'nchī chu lakatin quintapuhuānca'n con Dios a'xni'ca' natlā'huanāuj na ixtej.

80 Lā' huan ska'ta' Juan ī'stacmā' lā' xa'nca ixcāmāchekxī ixlīhuāk
catūhuā a'ntū ixla' Dios. Lā' a'xni'ca' ka'tla'tza', ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't hasta que milh huan ixlacchi'chini' para nalīlakapascan israelitas.

2

A'nchī lacatuncuīlh Jesús
Mt. 1.18-25

1 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtahui'la Jesús, huan emperador Augusto
māpa'ksīlh lakatin censo chuxalhā nac cā'quilhtamacuj. 2 A'xni'ca'
Cirenio ixuī' ixlīgobernador nac Siria a'xni'ca' pū'la tlahualh huan censo.
3 Ixtasqui'nī chā'tunu' cata'a'lh na ixā'lacchicni'ca'n a'nlhā ixtatahui'lanī't
ixpapca'n para nacātzo'kni'can ixtacuīni'ca'n. 4 U'tza' lītaxtulh José de nac
huan cā'lacchicni' Nazaret xala' nac estado de Galilea lā' a'lh nac lakatin
cā'lacchicni' Belén xala' nac estado de Judea. A'ntza' xatahui'lani' David
lā' como José ixtā'nat ixuanī't David, a'ntza' ixmāstā'lh ixtacuīni'. 5 Lā' a'lh
nac Belén para natzo'kcan ixtacuīni'. Tā'a'lh María a'ntī ixtalacāxlanī'ttza'
que natā'tapūchahua xla' lā' xla' ixka'lhīni'ntza'. 6 Lā' pātle'kelh que
a'xni'ca' ixuī' nac Belén, chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta'. 7 Tahui'lalh
ī'ska'ta' ixlīmaksāsti' María lā' xachi'xcu'. Līmaksna'tli ixtanchut lā' māpī'lh
a'nlhā mojōcan ixlīhua't cahuāyuj como tū' takaksli a'nlhā natamaklhtata
nac mesón.

Huan ángeles lā' huan pastornu'

8 Ixa'nan pastornu' pajtzu nac Belén. Tintascac ixtalakalhtatamā'na
nac potrero ixborregoca'n. 9 Chu līmaktin tasu'yulh kalhatin ixángel Dios
lā' cālīxti'li'lh ī'xkakana' Māpa'ksīni'. Lā' lej tajicua'lh. 10 Lā' huan ángel
cāhuanilh:

—Tū' cajicua'ntit porque iccālīmini'yāni' razón xatzey lā' ū'tza' na-
talīka'lhī tapāxuhuān ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 11 Chuhua'j huā'mā' tzī'sa
tahui'la'cha' kalhatin ska'ta' nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixtahui'lanī't
David. Xla' nala miMāpūtaxtūnu'ca'n lā' māni' ū'tza' Cristo huan
Māpa'ksīni'. 12 Lā' nakaksā'tit huan ska'ta' talīmaksna'tni' ixtanchut lā'
māpī'canī't a'nlhā mojōcan ixlīhua't cahuāyuj. U'tza' nalīlakapasā'tit que
ū'tza' xla'.

13 Lā' chu līmaktin tatasu'yupā lhūhua' ángeles xala' nac a'kapūn a'ntī
ixtamācā'tanīmā'na Dios. Lā' tahualh:

14 —¡Camācā'tanīca Dios nac a'kapūn lā' tzē'k catatahui'lalh nac
cā'ti'ya'tna' ixlīhuākca'n a'ntī Dios cālakalhu'malh!

15 Lā' tuncan a'xni'ca' huan ángeles tataspi'tli nac a'kapūn, huan pas-
tornu' tatzuculh talāhuani:

—Cāhuitit chuhua'j nac Belén lā' nalaktzī'nāuj a'ntūn pātle'kenī't lā'
a'ntū huan Māpa'ksīni' quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'.

16 Lā' ta'a'lh lacapalh lā' cākaksca María lā' José lā' huan ska'ta' a'nlhā
ixmāpī'canī't lā' a'nlhā chī'yāhuacan cahuāyuj. 17 Lā' a'xni'ca' talak-
tzī'lh, tahualh a'ntū ixtahuanī't ángeles ixpālacata huan ska'ta'. 18 Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli talīlē'cnīlh ixtachihuīnca'n huan pastornu'.
19 Lā' María lej ixpāstacmā' ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't lā' a'ntū ixuani-
canī't lā' ixpuhuan.

20 Lā' huan pastornu' tataspi'tli lā' ixta'a'cnīni'ni'mā'na Dios lā' ix-
tamācā'tanīmā'na como chu a'nchī cāhuanica, chu a'cxtim pātle'kelh.

Huan ska'ta' Jesús māsu'yuca nac xaka'tla' lītokpān

21 Lā' ixlīlakatzeyan chi'chini' tlahuaca huan talanān de circuncisión
para huan ska'ta' lā' hui'līni'ca ixtacuīni' Jesús. U'tza' huā'mā' tacuīni'
a'ntū huan ángel huanilh María a'xni'ca' tūna'j ixka'lhīni'n.

22 Lā' ixlītu'pu'xam chi'chini' tatlōkentaxtūlh ixtalanānca'n huan puscan
a'nchī Moisés ixmāsu'yunī't para naxapa ixlīko'hua'jua' huan puscāt. Lā'
talē'lh huan ska'ta' nac Jerusalén para namāsu'ni'can huan Māpa'ksīni'
Dios. 23 Chuntza' tatlahualh como tatzo'kni' na ixley Dios:

Chā'tunu' ska'ta' xachi'xcu' a'ntī līmaksāsti', ū'tza' nala ixla' Māpa'ksīni'
Dios.

24 Chuntza' María lā' José ta'a'lh para natamālacnū chu a'nchī huan na
ixley Dios. Huan palh tasqui'nī namālacnūni'can xachi'xcu' lā' xapuscāt
tórtola o tantu' tantzasnān.

25 Lā' ixuī' nac Jerusalén huā'mā'na chi'chini' kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixuanican Simeón. Lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā' ixa'cnīni'ni' Dios
lā' ixka'lhīmā' ixMāpūtaxtūnu'ca'n israelitas. Lā' huan Espíritu Santo
ixtā'huī'. 26 Lā' ixmāsu'ni'nī'ttza' que tū' ixnīlh palh tū' pū'la nalaktzī'n
huan Cristo a'ntī huan Māpa'ksīni' Dios namacamin. 27 Huā'mā' chi'xcu'
a'lh nac lītokpān por huan Espíritu Santo. Lā' līminca huan ska'ta' Jesús
nac lītokpān para natlōkentaxtū ixtalanānca'n lā' a'ntū māpa'ksīlh huan ley
a'ntū tzo'kli Moisés. 28 Lā' huan Simeón cha'xli huan ska'ta' lā' a'cnīni'ni'lh
Dios lā' hualh:

29 QuiMāpa'ksīni', chuhua'j līpāxūj na'icnī como tlōkentaxtū'nī'ta' a'ntū
quihua'ni'nī'ta' quit a'ntī mintasācua'.

30 Iclaktzī'nī'ttza' con quilakastapun huā' Māpūtaxtūnu' 31 a'ntī hui'x
māstā'nī'ta' para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

32 U'tza' nacāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas para que xa'nca natatlā'huan
nac cā'quilhtamacuj hua'chi huan pūmaksko nacāmāsu'yu a'ntī ta-
latlā'huan a'nlhā cā'pucsua'.
Lā' por ixpālacata nacā'a'cnīni'ni'can huan israelitas a'ntī
mintachi'xcuhuī't.
33 Lā' José lā' ixtzī't Jesús talīlē'cnīlh a'ntū hualh huan Simeón ixpālacata
huan ska'ta'. 34 Lā' Simeón squi'nli que Dios casicua'lanālīlh lā' huanilh
María a'ntī ixtzī't Jesús:

—Cala'ktzi'. Dios lacsacnī't huā'mā' ska'ta'. Lā' a'xni'ca' chi'xcu'tza'
nala, lhūhua' israelitas natakalhlaka'ī' lā' xla' nacāmaktāya. Lā' a'ntī
tū' natakalhlaka'ī', xlaca'n natatā'lāsta'la. Xla' namāsu'yu ixtapuhuān
Dios lā' tachi'xcuhuī't natalakmaka'n. 35 Lā' chuntza' naca'tzīcan a'nchī
pāstacna'nāuj chā'tunu' de quina'n na qui'a'clhcunucca'n. Lā' hui'x lej
nalakaputza'ya' hua'chi palh nalakpusa kantin espada na mi'a'clhcunuc
—hualh Simeón.

36 Lā' nā ixuī' a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī ixa'cta'sana' Dios lā' ixtacuīni'
Ana. Xla' ixcaman Fanuel xala' ixraza Aser. Lejtza' to'kotzīntza' ixuanī't.
Tzu'ma'jātcus ixuanī't a'xni'ca' tapūchōlh lā' tā'tahui'lalh ixchi'xcu' lakato-
jon cā'ta. 37 Chuhua'j ixlītā'ti'pu'xamatā'ti' cā'ta lakapūt. Tū' ixtaxtu de nac
xaka'tla' lītokpān pero pō'ktu ixmācā'tanīmā' Māpa'ksīni' Dios. A'katunu'
tū' ixuā'yan como ixtlahuacu'tun oración.

38 A'xni'ca' José lā' María tatanūlh nac xaka'tla' lītokpān, huā'mā'
ka'tlā'tus Ana cālaktapajtzūlh. Lā' a'xni'ca' maxquī'kō'lh pāxcatca'tzī Dios,
tzuculh līchihuīna'n huan ska'ta' Jesús. Cālītā'chihuīna'lh ixlīhuākca'n a'ntī
xalanī'n nac Jerusalén a'ntī ixtaka'lhīmā'na ixmāpūtaxtūnu'ca'n.

Taspi'tchokoca nac Nazaret

39 Lā' a'xni'ca' José lā' María tatlōkentaxtūlh ixlīhuāk a'ntū māpa'ksīlh
Moisés a'ntū tzo'kli na ixley Dios, talē'mpā huan ska'ta' nac Galilea
nac Nazaret ixā'lacchicni'ca'n. 40 Lā' huan ska'ta' ī'stacmā' lā' lej
ixtli'hui'quimā' lā' lej skalalh ixlatēlha lā' Dios ā'chulā' ixsicua'lanālī.

Huan ka'hua'chu Jesús nac xaka'tla' lītokpān

41 Cā'ta cā'ta José lā' María ixta'a'n nac Jerusalén para ixcā'tani'ca'n
israelitas a'ntū huanican pascua. 42 Lā' a'xni'ca' Jesús ixka'lhī lakacāujtu'
cā'ta, ixlīhuākca'n ta'a'lh nac Jerusalén para huan cā'tani' lā' chuntza'
hua'chi ixtalīsmanīnī'ttza'. 43 Lā' a'xni'ca ixlē'ksputnī'ttza' cā'tani' lā' ix-
taquītaspi'tmā'natza', huan ka'hua'chu Jesús tachokolh nac Jerusalén.
Lā' ixtzī't lā' José tū' cuenta tatlahualh. 44 Ixtapuhuan que Jesús ix-
tatā'mimā'natza' ā'makapitzīn lā' chuntza' ta'a'lh nac tej lakatin chi'chini'.
Lā' a'xni'ca' ixtaputzamā'natza' ixlaclhni' ixtalakapasnī'n lā' ixamigos,
45 tū' takaksli. Lā' tuncan tataspi'tli nac Jerusalén para nataputzayācha'.
46 Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' takaksli Jesús nac xaka'tla' lītokpān.
Ixcālaclhpu'nahuī' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' ixcākaxmatmā' lā'
ixcākalhasqui'nīmā'. 47 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī takaxmatli talīlē'cnīlh ix-
tapāstacna' lā' a'nchī ixcākalhtī.

48 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh María lā' José, talē'cnīlh lā' ixtzī't huanilh:

—Qui'o'kxa', ¿a'chī' quilātlahuani'nī'ta'uj chuntza'? Quit lā' mintāta' lej
iclīpuhuanī'ta'uj iccāputzayān.

49 Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿A'chī' quilāputzayāuj? ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit maclacasqui'n
na'ictachoko na ixchic quinTāta' Dios?

50 Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīni'lh ixtachihuīn.
51 Lā' tuncan cātā'taspi'tli nac Nazaret lā' cā'a'kahuāna'ni'lh. Lā' ixtzī't
lej lhūhua' ixpāstaca ixlīhuāk huā'mā' lā' māquī'kō'lh na ixcu'xan. 52 Lā'
Jesús ī'stacmā' lā' ā'chulā' ixka'lhīma' tapāstacna'. Lā' nā tzey ixuanī't na
ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

3

Juan huan Mā'kpaxīni', xla' a'cta'sana' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28

1 Ixlīlakacāujquitzis cā'ta ixlīgobernador Tiberio a'xni'ca' Poncio Pilato
gobernador ixuanī't de nac Judea. Lā' Herodes gobernador ixuanī't de
nac Galilea, lā' ixtā'tin Felipe gobernador ixuanī't de nac Iturea lā' de
nac Traconite, lā' Lisanias gobernador ixuanī't de nac Abilina. 2 Lā' Anás
lā' Caifás xamāpa'ksīni'nī'n curasna' ixtahuanī't. A'xni'ca' ixlīhuākca'n ix-
tamāpa'ksīni'mā'na, a'xni'ca' Dios tā'chihuīnalh Juan ixcaman Zacarías a'ntī
ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 3 Lā' Juan a'lh lakachu pajtzu huan pūxka
Jordán. Lā' cāhuanilh tachi'xcuhuī't que ixta'a'kpaxli lā' ixtaxtāpalīlh
ixtapāstacna'ca'n para nacāmāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'ca'n. 4 Huā'mā'
pātle'kelh a'nchī ixtzo'knunī't huā' ixa'cta'sana' Dios a'ntī ixuanican
Isaías. Chuntza' tzo'kli:
A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha'
nachihuīna'n lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā'
huan Māpa'ksīni'. Stu'nc camālakstu'nctit huan tej. 5 Ixlīhuāk huan
cā'pūtatonkopūn natatzumana'n lā' huan kēstīnni' lā' ixpōkalhni'
kēstīnni' pūsca'nan natalakō'. Lā' huan lhka'hui'li' tej slitua'
nala. Lā' a'nlhā tū' kalhspit, kalhspit nala. 6 Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't natalaktzī'n que Dios macamilh Māpūtaxtūnu'".
7 Lā' a'xni'ca' lhūhua' tachi'xcuhuī't tataxtulh para que Juan
nacāmā'kpaxī, xla' cālacaquilhnīlh lā' cāhuanilh:
—¡Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n! ¿Tichū cāhuanini' que
natzā'la'ni'yā'tit huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? 8 Catlahua'tit a'ntū tzey
para que natasu'yu palh stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n.
Lā' tū' catihuantit mē'cstuca'n: "Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza'
iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicuani'yāuj ixtā'kcha Dios". Tū' chuntza' ixua'ntit.
Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā' chihuixni' lā' natala
ī'xū'yātā'natna' Abraham. 9 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan ā'chaj lā' natzu-
cucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūyā qui'hui' a'ntūn tū' māstā'
ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan.
10 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū na'ictlahuayāuj?
11 Lā' Juan cākalhtīlh:
—A'ntī ka'lhī kalhtu' ixcamisa camaxquī'lh kalhtin a'ntīn tū' ka'lhī. Lā'
a'ntī ka'lhī ixlīhua't catā'hua'lh a'ntīn tū' ka'lhī.
12 Lā' nā tamilh mātā'jīni'nī'n de impuestos para nata'a'kpaxa lā'
takalhasqui'nīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū xa'ictlahuáuj quina'n?
13 Lā' Juan cākalhtīlh:
—Nasqui'nā'tit xmān a'ntū ixtapalh huan impuesto.
14 Lā' huan tropasna' nā takalhasqui'nīlh:
—Lā' quina'n ¿tuchū maclasqui'n na'ictlahuayāuj?

Lā' cākalhtīlh:

—Tū' tilē'ksa'nīni'nā'tit a'ntūn tū' stu'ncua' nīn tū' titucsnu'nā'tit para naka'lhā'na'nā'tit. Lā' calīpāxuhua'tit mintatlajca'n.

15 Lā' huan tachi'xcuhuī't lej ixtaca'tzīcu'tun ixpālacata Juan, como ixtapuhuamā'na que chō'la Juan, ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios lacsacnit.
16 Lā' Juan cāhuanikō'lh:

—Ixlīstu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Huan a'ntī namin, xla' makapitzīn de hui'xina'n nacātalīmā'kpaxīyāni' Espíritu Santo lā' ā'makapitzīn huampala con macscut. Xla' ā'līhua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca'
tasqui'nī que quit. 17 Xla' hua'chi a'ntī ka'lhī ixpūmālakosūn na ixmacan para nalacsu'nu huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Nasaca huan trigo lā' namāquī' para nahua' lā' huan paja nalhcuyu nac macscut a'nlhā tūla catimāmixīca.

18 Chuntza' cāhuanilh Juan xatzey tachihuīn lā' nā cāchihuīna'maxquī'lh
tachi'xcuhuī't. 19 Lā' nā lacaquilhnīlh huan gobernador Herodes ixpālacata Herodías a'ntī ixpuscāt ixtā'tin Felipe ixuanī't como Herodes ixka'lhī hua'chi ixpuscāt. Lā' nā lacaquilhnīlh porque tlahualh lhūhua'
ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. 20 Lā' Herodes a'kchā'lh lā' ā'chulā' tlahualh lā' Juan mānūca nac pūlāchī'n.

Juan mā'kpaxīlh Jesús
Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11

21 Lā' a'xni'ca' Juan ixmā'kpaxīni'n, nā Jesús milh para na'a'kpaxa. Lā' līhuan ixorarlīmā', huan a'kapūn talaquī'lh 22 lā' mincha' huan Espíritu Santo. Tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān ixlakstu'nc Jesús lā' kaxmatca lakatin tachihuīn a'ntū hualh:

—Hui'x qui'O'kxa'. Lej icpāxquī'yāni' lā' lej quimaxquī'ya' tapāxuhuān.

Ixlakmakānna' Jesucristo
Mt. 1.1-17

23 Lā' a'xni'ca' Jesús tzuculh tlahua ixlītlōt, ixka'lhī hua'chi pu'xamacāuj cā'ta. Huā'huī' ixnapapana' Jesús. Ixpuhuancan que Jesús ixo'kxa' José. Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Elí 24 a'ntī ixo'kxa' Matat a'ntī ixo'kxa' Leví. Lā' Leví ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'ntī ixo'kxa' Jana a'ntī ixo'kxa' José. 25 Lā'
José ixo'kxa' ixuanī't Matatías a'ntī ixo'kxa' Amós a'ntī ixo'kxa' Nahum a'ntī ixo'kxa' Esli a'ntī ixo'kxa' Nagai. 26 Lā' Nagai ixo'kxa' ixuanī't Maat
a'ntī ixo'kxa' Matatías a'ntī ixo'kxa' Semei a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Judá. 27 Lā' Judá ixo'kxa' ixuanī't Joana a'ntī ixo'kxa' Resa a'ntī ixo'kxa'
Zorobabel a'ntī ixo'kxa' Salatiel a'ntī ixo'kxa' Neri. 28 Lā' Neri ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'ntī ixo'kxa' Adi a'ntī ixo'kxa' Cosam a'ntī ixo'kxa' Elmodam a'ntī ixo'kxa' Er. 29 Lā' Er ixo'kxa' ixuanī't Josué a'ntī ixo'kxa' Eliezer
a'ntī ixo'kxa' Jorim a'ntī ixo'kxa' Matat. 30 Lā' Matat ixo'kxa' ixuanī't Leví
a'ntī ixo'kxa' Simeón a'ntī ixo'kxa' Judá a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Jonán a'ntī ixo'kxa' Eliaquim. 31 Lā' Eliaquim ixo'kxa' ixuanī't Melea a'ntī
ixo'kxa' Mainán a'ntī ixo'kxa' Matata a'ntī ixo'kxa' Natán. 32 Lā' Natán
ixo'kxa' ixuanī't David a'ntī ixo'kxa' Isaí a'ntī ixo'kxa' Obed a'ntī ixo'kxa' Booz a'ntī ixo'kxa' Salmón a'ntī ixo'kxa' Naasón. 33 Lā' Naasón ixo'kxa'
ixuanī't Aminidab a'ntī ixo'kxa' Aram a'ntī ixo'kxa' Esrom a'ntī ixo'kxa' Fares a'ntī ixo'kxa' Judá. 34 Lā' Judá ixo'kxa' ixuanī't Jacob a'ntī ixo'kxa'
Isaac a'ntī ixo'kxa' Abraham a'ntī ixo'kxa' Taré a'ntī ixo'kxa' Nacor. 35 Lā'
Nacor ixo'kxa' ixuanī't Serug a'ntī ixo'kxa' Ragau a'ntī ixo'kxa' Peleg a'ntī ixo'kxa' Heber a'ntī ixo'kxa' Sala. 36 Lā' Sala ixo'kxa' ixuanī't Cainán a'ntī

ixo'kxa' Arfaxad a'ntī ixo'kxa' Sem a'ntī ixo'kxa' Noé a'ntī ixo'kxa' Lamec.
37 Lā' Lamec ixo'kxa' ixuanī't Matusalén a'ntī ixo'kxa' Enoc a'ntī ixo'kxa'
Jared a'ntī ixo'kxa' Mahalaleel a'ntī ixo'kxa' Cainán. 38 Lā' Cainán ixo'kxa'
ixuanī't Enós a'ntī ixo'kxa' Set a'ntī ixo'kxa' Adán a'ntī ixo'kxa' Dios.

4

Satanás ixlīlaktzī'ncu'tun Jesús
Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13

1 Lā' ixa'clhcunuc Jesús ixlītzuma Espíritu Santo lā' taspi'tli de nac huan
pūxka Jordán. Lā' huan Espíritu Santo lē'lh a'nlhā lej cā'lhpi'mpi'li'. 2 A'ntza'
ixuī' tu'pu'xam chi'chini'. Lā' milh huan ko'ti'ti' para nalīlaktzī'n a ver
palh tzē ixtlajalh Jesús. Lā' Jesús tū' huā'yalh huan tamā'na chi'chini' lā'
lejtza' ixtzi'ncsa. 3 Tuncan huanilh huan ko'ti'ti':

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cahua'ni' huā'mā' chihuix que calalh pāntzi.

4 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj.
Nā maclacasqui'n cuenta natlahuacan ixtachihuīn Dios.

5 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' lēlh Jesús nac lakatin kēstīn lej tālhmā'n. Lā'
a'ntza' chu līmaktin māsu'yukō'lh ixlīhuāk quilhtamacuj. 6 Lā' huanilh:

—Na'icmaxquī'yāni' ixlīhuāk huā'mā' lā' namāpa'ksīya'. Huāk quila'
lā' nā tzē na'icmaxquī' chuxatī. 7 Palh hui'x naquintatzokostani'ya' lā'
naqui'a'cnīni'ni'ya', na'icmaxquī'kō'yāni' lā' ixlīhuāk mila' nahuan.

8 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Catapānu', Satanás, porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya'
xmān a'ntū xla' lacasqui'n.

9 Lā' ā'calīstān huan ko'ti'ti' lē'lh nac xcānsipej Jerusalén lā' yāhualh na
ixa'cpān huan xaka'tla' lītokpān. Lā' huanilh:

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cayujti nac ti'ya't 10 como tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:
Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.
11 Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī' nīn kantin mintojon nac
chihuix.

12 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios.

13 Lā' como huan ko'ti'ti tū'tza' kaksni'lh a'nchī nalīlaktzī'n Jesús,
tapānūlh lakatin ka'tlā'tus.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac Galilea
Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15

14 Lā' Jesús taspi'tli nac Galilea lā' ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
Lā' chuxalhā nac huan estado de Galilea ixlīchihuīnamā'ca ixpālacata
a'ntūn tlahualh Jesús. 15 Ixcāmāsu'ni'mā' na ixlītokpānca'n israelitas lā'
ixlīhuākca'n ixta'a'cnīni'ni'mā'na.

Jesús nac Nazaret
Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6

16 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Nazaret a'nlhā ī'stacnī't. Lā' tanūlh nac
lītokpān huan chi'chini' de pūjaxni' hua'chi ixtalanān. Lā' tāyalh para
nalakapūtle'ke huan ixtachihuīn Dios. 17 Maxquī'ca huan a'ntū tzo'kli

huan profeta Isaías. Lā' a'xni'ca' mālakapitzilh, kaksli a'nlhā ixtatzo'kni' chuntza':
18 Huan ixEspíritu Māpa'ksīni' quintā'huī' como quilacsacnī't para na'iccāmāca'tzīnī xatzey tachihuīn huan lacxcamanīnni'.
Lā' nā quimacamilh para na'iccāmāko'xamāka'tlī' huan a'ntī lej talakaputza lā' para na'iccāmāxtu a'ntī cāchī'canī't.
Lā' icmilh para que na'iccāmālacahuānī lakatzī'nī'n lā' na'iccāmaktāya a'ntī tapātīni'n.
19 Lā' nā quimacamilh para na'iccāhuani ixlacchi'chini' huan Māpa'ksīni'.

20 Lā' a'xni'ca' Jesús mālakaxtokli huan libro, maxquī'lh huan xamayūlh lītokpān lā' tahui'lalh. 21 Lā' como ixlīhuākca'n nac lītokpān ixtalak-
tzī'mā'na, lā' xla' tzuculh chihuīna'n lā' hualh:

—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' tlōkentaxtūcanī't na milacapūnca'n huā' a'ntūn kaxpa'ttitcus.

22 Lā' ixlīhuākca'n tahualh lej tzey Jesús lā' talīlē'cnīlh ixtachihuīn lej tzēhuanī't a'ntū cāhuanilh. Lā' ixtalāhuanimā'na:

—¿Chu tū' ū'tza' ixcaman José?

23 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' naquilāhuaniyāuj huā' tamā'na: “Hui'x doctor lā' pū'la namā'tzeyīca'na' mē'cstu”. Lā' naquilāhuaniyāuj: “Chuhua'j catlahua' huā'tzā' na minti'ya't chu a'cxtim hua'chi quincātahuanin que tlahuanī'ta' nac Capernaum”.

24 Chu chihuīna'mpā lā' cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que tū' a'nan kalhatin a'cta'sana' a'ntī nalaktzī'ncu'tuncan na ixti'ya't a'nlhā stacli. 25 Ica'na iccāhuaniyāni' que lhūhua' lakapūt ixa'nan nac huan país Israel a'xni'ca' ixlatlā'huan Elías a'xni'ca' lakatu'tun cā'ta ā'i'tāt tū' lalh xcān. Lā' chuxalhā ixtzi'ncsnīmā'ca. 26 Lā' Dios tū' lakmacā'lh Elías nīn kalhatin lakapūt xala' nac Israel. Lakmacā'lh kalhatin makatiyāti' xala' nac Sarepta a'ntū pajtzu huan cā'lacchicni' Sidón. 27 Nā chuntza' ixa'nan nac Israel lhūhua' a'ntī ixtapātīmā'na huan ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā' a'xni'ca' ixui'lacha' huan a'cta'sana' Eliseo pero nīn kalhatin de xlaca'n mātzeyīca, xmān huan makatiyāti' Naamán xala' nac Siria.

28 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n a'ntī ixtatanūmā'na nac lītokpān lej ta'a'kchā'lh. 29 Lā' tatā'kaquī'lh lā' tatantlakaxtulh Jesús de huan nac xcānsipej. Lā' talē'lh hasta ixa'cpūn na ixkēstīn huan xcānsipej para natamacā'n para makjū. 30 Lā' Jesús tētaxtulh ixlaclhni'ca'n lā' a'lh.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mr. 1.21-28

31 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Capernaum xala' nac estado de Galilea. Lā' ixcāmāsu'ni'mā' tachi'xcuhuī't huan chi'chini' de pūjaxni'. 32 Lā' talīlē'cnīlh a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' como ixlīchihuīna'mā' con līmāpa'ksīn.

33 Ixuī' nac lītokpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ixchi'panī't huan tlajana'. Lā' ta'salh lā' hualh:

34 —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' ta't a'nlhā icui'lāna'uj? ¿Chā ta'nī'ta' para naquilāmālaksputūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' santo hui'x.

35 Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:

—¡Quilhca'cs! ¡Lā' camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!

Lā' huan tlajana' māyujūlh huan chi'xcu' na ixlacapūnca'n huan
tachi'xcuhuī't lā' makxtekli huan chi'xcu'. Lā' nīn tuntū' lani'lh.
36 Ixlīhuākca'n lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:

—¿Tuchūyā tachihuīn huā' tamā'na'? ¡Huā'mā' chi'xcu' līchihuīna'n con līmāpa'ksīn lā' tataxtu huan tlajana'nī'n!

37 Lā' chuxalhā pajtzu nac Capernaum talātā'chihuīna'lh Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro
Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31

38 Lā' a'xni'ca Jesús taxtulh de nac lītokpān, a'lh lā' tanūlh na ixchic
Simón. Lā' ixpuhuiti' Simón lej ixchi'chīxni'mā'. Lā' squi'ni'ca Jesús que
camātzeyīlh. 39 Lā' Jesús taquilhpūtalh a'nlhā ixmā' lā' lacaquilhnīlh huan
tachi'chīxni' lā' mixli. Chu līmaktin tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34

40 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', ixlīhuākca'n a'ntī
ixta'ī'tza'ca'n de tāpālhūhua' ta'jatatna' cālīmini'ca Jesús. Lā' cāmacaxapalh
lā' cāmātzeyīlh. 41 Lā' lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī tlajana' cāmātzeyīlh. Lā'
huan tlajana'nī'n cāmakxtekli. Lā' tahuanilh:

—Hui'x ixO'kxa' Dios.

Lā' Jesús cālacaquilhnīlh huan tlajana'nī'n lā' tū' cāmakxtekli natachihuīna'n como xlaca'n taca'tzīlh que ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh.

Jesús a'cta'sana'lh nac Galilea
Mr. 1.35-39

42 Lā' a'xni'ca tuncuīlh, Jesús taxtulh de nac xcānsipej lā' a'lh a'nlhā tintī'
ixa'nan. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtaputzamā'na lā' takaksli a'nlhā ixuī'.
Tū' ixtamakxtekcu'tun ixa'lh makat. 43 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Maclacasqui'n na'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn ā'makapitzīn xalanī'n xtunc cā'lacchicni'. Na'iccāmāsu'ni' ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksī. U'tza' quilīmacamilh.

44 Lā' chuntza' ixcāmāsu'ni'tēlha Jesús nac huan lītokpānna' xala' nac Galilea.

5

Lhūhua' squī'ti' cāchi'paca
Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20

1 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixuī' na ixquilhtūn huan
lago ixtacuīni' Genesaret. Lā' tanto lhūhua' tachi'xcuhuī't tamilh que
ixtalāpi'ta'tza' para natalaktapajtzū Jesús como ixtakaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios. 2 Jesús cālaktzī'lh tantu' barcos ixquilhtūn huan lago lā'
nīn tintī' ixpūtojōma'. Ixtēcu'ca'n ixta'a'nī't talakche'kē' ixpūxuākna'ca'n.
3 Lā' tuncan Jesús tōca'lh huan nac lakatin barco a'ntū ixla' Simón lā'
hualh que camātampūxtuca macsti'na'j de nac quilhtūn. Lā' tuncan Jesús
tahui'lalh nac barco lā' a'ntza' tzuculh cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't.
4 Lā' a'xni'ca' cāmāsu'ni'kō'lh, huanilh huan Simón:

—Calī'pi huā' barco a'nlhā pūlhmā'n lā' camojō'tit mimpūxuākna'ca'n para nachi'payā'tit squī'ti'.

5 Lā' Simón kalhtīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', tintascactza' icsquī'tī'ninī'tauj lā' nīn tuntū' icchi'panī'tauj. Pero por minquilhtampān na'icmacā'nāuj quimpūxuākna'ca'n.

6 Lā' a'xni'ca' tatlahualh chuntza', tanto lhūhua' squī'ti' talaknūcha'
nac pūxuākna' lā' ixtaxtī'tmā'tza'. 7 Chu tuncan tamacahuani'lh
ixtā'squī'tīni'nī'n nac ā'lakatin barco para que natamin natamaktāyana'n.
Tamilh lā' tamaktāyalh. Lā' huan squī'ti' lītatzumalh huan tantu' barcos
hasta ixtatā'cnūcu'tuntza'.
8 Lā' a'xni'ca' Simón Pedro laktzī'lh, tatzokostalh na ixlacapūn Jesús lā'
huanilh:
—Māpa'ksīni', caquintapānū'ni' como quit tū' tzeyā chi'xcu'.
9 Chuntza' huanilh como Simón lā' ixlīhuākca'n a'ntī ix-
tatā'squī'tī'nimā'na talē'cnīlh ixpālacata huan lhūhua' squī'ti' a'ntū
tachi'palh. 10 Nā Jacobo lā' Juan a'ntī ixo'kxa'n Zebedeo lā' a'ntī
ixtā'squī'tīni'nī'n Simón nā xlaca'n tajicua'lh. Lā' Jesús huanilh Simón:
—Tū' cajicua'. Lā' hua'chi milītlōt ixuanī't ū'tza' milīsquī'tī'ni', chuhua'j
milītlōt nahuan nacāmākalhlaka'ī'nī'ya' tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.
11 Lā' tuncan a'xni'ca' huan barcos tachā'lh nac ti'ya't,
ta'a'kxtekmaka'nkō'lh lā' tastālani'lh Jesús.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī ixmasni'mā' ixquinīt
Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45

12 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuī' nac lakatin cā'lacchicni', lakchā'lh kalhatin
chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā' a'ntū
huanican lepra. Lā' a'xni'ca' huan ī'tza'ca' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh
lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
13 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca'. 14 Lā'
tuncan Jesús māpa'ksīlh que tintī' nahuani. Huanilh:
—Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni'
para nalaktzī'n palh tzeyanī'ta'tza'. Lā' namaxquī'ya' lē'ksajna' hua'chi
māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' naca'tzīcan que tzeyanī'ta'tza'.
15 Lā' a'yuj Jesús huanilh que tū' ixuanilh nīn tintī', pero ā'chulā'
lakachu huan tachi'xcuhuī't takaxmatli ixpālacata Jesús. Lā' līlhūhua' ix-
tatakēstoka para natakaxmata lā' para que ixcāmātzeyīni'ca ixta'jatatca'n.
16 Lā' Jesús tamakatīlh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tintī' ixa'nan lā' a'ntza'
tlahualh ixoración.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī lhtuculu' ixuanī't
Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12

17 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixmāsu'yumā' lā' ixtakaxma-
tui'lāna' ā'makapitzīn fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Ixtam-
inī'ta'ncha' de nac Jerusalén lā' de lhūhua' cā'lacchicni' xala' nac Galilea
lā' Judea. Lā' ixtasu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios como Jesús ixcāmātzeyīmā'
ī'tza'ca'nī'n.
18 Lā' tuncan a'xni'ca' tachā'lh huan tachi'xcuhuī't lā' talīmilh nac laklaj
kalhatin ī'tza'ca' a'ntī lhtuculu' ixuanī't. Ixtamānūcu'tun ixchakān chic
para natamāpī' na ixlacapūn Jesús. 19 Lā' como lhūhua' ixtahuanī't huan
tachi'xcuhuī't tūla ixtatanū huan nac chic. U'tza' talītō'calh ixa'kstīn huan
chic lā' ta'a'kstīlhua'kli huan chic. Lā' a'ntza' talacmānūlh huan ī'tza'ca'
con ixlaklaj na ixlaclhni' tachi'xcuhuī't hasta na ixlacapūn Jesús.
20 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh que takalhlaka'ī'lh, xla' huanilh huan
ī'tza'ca':
—Na'icmāsputūnu'ni'yāni' ixlīhuāk mintalaclē'i'.

21 Lā' tuncan huan fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley xlaca'n
tatzuculh tapuhuan: "¿Tichūyā chi'xcu' a'ntī chihuīna'n contra Dios? Nīn
tintī' tzē naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios".
22 Lā Jesús, como ixca'tzī a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:
—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 23 Icuanilhtza'
huan ī'tza'ca': "Icmāsputūnu'ni'ntza' mintalaclē'i'". Pero tuntū' tasu'yu
a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: "Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat
lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh tzeyalh o tū'. 24 Quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī
līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtala-
clē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' chu tuncan huanilh huan ī'tza'ca':
—Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' calī'pi milaklaj lā' capit na minchic.
25 Chu līmaktin tā'kaquī'lh huan ī'tza'ca' na ixlacapūnca'n lā' sacli ixlaklaj
lā' a'lh na ixchic. Lā' a'lh mācā'tanītēlhā Dios.
26 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh lā' tamācā'tanīlh Dios. Tajicua'lh lā' tahualh:
—Huā'mā' chi'chini' lakzī'nī'tauj lej ka'tla' lē'cnīn.

Leví tzuculh stālani' Jesús
Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17

27 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh lā' laktzī'lh kalhatin mātā'jīni'. Ixtacuīni'
Leví lā' ixuī a'nlhā i'xmātā'jīni'ncan. Lā' huanica:
—Caquistāla'ni'.
28 Lā' tuncan tāyalh lā' makxtekkō'lh lā' stālani'lh Jesús.
29 Lā' ā'calīstān Leví cāxtlahualh lakatin ka'tla' cā'tani' na ixchic
para na'a'cnīni'ni' Jesús. Lā' lhūhua' mātā'jīni'nī'n lā' ā'makapitzīn
chi'xcuhuī'n ixtatā'huā'yamā'na. 30 Lā' tuncan huan fariseosnu' lā'
huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tapuhualh palh tū' tzey. Lā' tatzuculh
tatā'chihuīna'n ī'sca'txtunu'nī'n Jesús lā' tahuanilh:
—Lā' ¿a'chī' tā'huā'yanā'tit con huan mātā'jīni'nī'n lā' con huan tūn tū'
tzeyā chi'xcuhuī'n?
31 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n doctor, xmān
huan a'ntīn ta'ī'tza'ca'n. 32 Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan palh
xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan tachi'xcuhuī't a'ntīn taca'tzī palh
tū' tzey xlaca'n, como iclacasqui'n que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī makxtekcan huā'yancan
Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22

33 Lā' tuncan xlaca'n takalhasqui'nīlh Jesús:
—Lā' huan a'ntī tastālani'lh Juan, tū' tahuā'yan a'xni'ca' lej tatlahua
ixoraciónca'n. Lā' nā chuntza' huan fariseosnu'. Lā' misca'txtunu'nī'n
pō'ktu tahuā'yan lā' tako'tnūn. Lā' ¿a'chī'?
34 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca?
Līhuan huī' huan squi'nīni', tū' talakaputza. 35 Namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni' lā' a'xni'ca' natalakaputza ixamigos lā'
tū' catitahuā'yalh.
A'xni'ca Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.
36 Nā chuntza' cāhuanilh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
—Tintī' nachu'cu xasāsti' ixlu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'.
Palh chuntza' ixtlahuaca tū'tza' tzey huan xasāsti' lu'xu' lā' huan

līlactza'pa'n más palha' que huan xamasni'. 37 Lā' huan xaxcān uva
a'ntū tūna'j xcu'tan nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' ixko'xka' bor-
rego. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' lā' chuntza' a'xni'ca' naxcu'tan, tū'
catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlalh huan ko'xka' lā' tū'
catitaxtulh huan xaxcān uva. 38 U'tza' nalīmojōcan xasāsti' xaxcān uva
nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan huan xaxcān, huan ko'xka'
nataxtō'nka lā' tū' catitaxtī'tli. 39 Lā' nā chuntza' a'ntī quilhca'tzīlh xaxcān
uva a'ntū makāntza' xcu'tanī't, tū' catilakatīlh xaxcān uva a'ntū tū' lej
makān xcu'tanī't. Nahuan: “Más tzey huan xakōlūhua'”.

6

Huan sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh tza'ksa' huan chi'chini' de pūjaxni'
Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28

1 Maktin huā lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan a'xni'ca' Jesús ixta-
latlā'huan nac cā'tacuxtu lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh pātin pātū tza'ksa'.
Lā' tuncan tapa'sli lā' tahua'lh. 2 Lā' makapitzīn huan fariseosnu'
cākalhasqui'nīlh:

—¿A'chī' scujpā'na'ntit huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? Tū' līmakuan.

3 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chū tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Xla'
lā' a'ntī ixta'a'mā'na ixtatzi'ncsmā'na. 4 Lā' tanūlh na ixchic Dios lā' tēlh
huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Hua'lh lā' nā tā'hua'lh a'ntī
ixtatā'a'mā'na, a'yuj tū' minī'ni' nahua' ā'kalhatin, xmān huan cura.

5 Nā cāhuanilh:

—Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū
natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī macascōhua ixuanī't
Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6

6 Maktin huampala chi'chini' de pūjaxni' a'xni'ca' Jesús tanūlh na
ixlītokpānca'n israelitas lā' tzuculh māsu'yu. Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin
chi'xcu' ixmacascōhuanī't. 7 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixta-
maktaka'lhmā'na Jesús a ver palh ixmātzeyīni'lh huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan. Chuntza' tzē ixtalē'ksa'nīni'lh. 8 Lā' xla' ca'tzīlh a'ntū ixtapuhuan
lā' huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixmacascōhuanī't:

—Catāqui' lā' catāya' na quilaclhpu'nanca'n.

Lā' huan chi'xcu' tāquī'lh lā' tāyalh a'ntza'. 9 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. ¿Tuchū más minī'ni' tzē tlahuacan
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? ¿Chā na'ictlahua a'ntū tzey o a'ntūn
tū' tzey? ¿Chā līmakuan na'icmāpūtaxtū huan chi'xcu' o na'icmāpānūni'
ixlīca'tzīn?

10 Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't lā'
huanilh huan chi'xcu':

—Castu'ncti mimacan.

Huan chi'xcu' stu'ncli lā' tzeyalh ixmacan. 11 Lā' xlaca'n lej ta'a'kchā'lh
lā' tatzuculh talacchihuīna'n a'ntū natatlahuani' Jesús.

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19

12 Huan tamā'na chi'chini' Jesús a'lh nac lakatin kēstīn para na'orarlī.
Lā' tintascac ixorarlīmā'. 13 Lā' ixlīlakalī cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā'
cālacsacli kalhacāujtu' lā' cāmāpācuhuīlh apóstoles. 14 Xlaca'n cāhuanican
Simón a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro lā' Andrés ī'stancu Simón lā' Jacobo

lā' Juan lā' Felipe lā' Bartolomé 15 lā' Mateo lā' Tomás lā' Jacobo ixo'kxa'
Alfeo lā' Simón a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Zelote 16 lā' Judas ixtā'tin Jacobo
lā' Judas Iscariote a'ntī macamāstā'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Mt. 4.23-25

17 Jesús cātā'yujli xlaca'n de nac kēstīn lā' tachokolh a'nlhā pūsca'nan con
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' ixuī' lhūhua' tachi'xcuhuī't de lakachu nac Judea lā'
xalanī'n nac Jerusalén lā' xalanī'n ixquilhtūn mar pajtzu a'nlhā ixuani-
can Tiro lā' Sidón. Xlaca'n ixtachā'nī't para natakaxmata Jesús lā' para
que ixcāmātzeyīni'lh ixta'jatatca'n. 18 Lā' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana' nā
cāmātzeyīca xlaca'n. 19 Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't ixtaxa'macu'tun
Jesús como xla' cālīcu'chū'kō' con ixlīmāpa'ksīn.

A'ntīn tapāxuhua lā' a'ntīn talakaputza
Mt. 5.1-12

20 Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

—Pāxuhuayā'tit a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzīyā'tit como Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.

21 ’Pāxuhuayā'tit a'ntī putzapā'na'ntit ixtapuhuān Dios como xla'
nacāmaktāyayāni'.

’Pāxuhuayā'tit a'ntī calhuampā'na'ntit chuhua'j como ā'calīstān
napāxuhuayā'tit a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

22 ’Napāxuhuayā'tit a'xni'ca' tachi'xcuhuī't tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā'
a'xni'ca' nacātamāxtunquī'yāni' quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. Lā' napāxuhuayā'tit a'xni'ca' cātalakapalayāni' lā' a'xni'ca'
nacātalakmaka'nāni' hua'chilh tū' tzey hui'xina'n, lā' ixlīhuāk por
quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 23 Lej capāxuhua'tit
lā' caka'lhī'tit tapāxuhuān a'xni'ca' chuntza' napātīni'nā'tit como nac
a'kapūn naka'lhī'yā'tit huāk a'ntūn tzey. Huan a'ntī cātamāpātīnīyāni', nā
chuntza' ixnapapana'ca'n tamāpātīnīlh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios.

24 ’Pero lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n ricosnu' como tlahua'tittza'
mintapāxuhuānca'n.

25 ’Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī lej lhūhua' ka'lhīyā'tit chuhua'j
como ticāmakasputāni'.

’Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī chuhua'j lītzī'mpā'na'ntit como
nacalhua'nā'tit con talakaputzīt.

26 ’Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'xni'ca' ixlīhuāk nata'a'cnīni'ni'yāni'
como ixnapapana'ca'n xlaca'n chuntza' makān ixtatlahuani' huan
a'cta'sana'nī'n a'ntīn tahualh a'ntūn tū' stu'ncua.

Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n
Mt. 5.38-48; 7.12

27 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī quilākaxmatāuj: Cacāpāxquī'tit
mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit a'ntīn tū' cālaktzī'ncu'tunāni'.
28 Casqui'ni'tit Dios que cacāsicua'lanālīlh a'ntī cachīhuā
cātalīchihuīna'nāni' lā' na'orarlīyā'tit por a'ntī cālakapalayāni'. 29 Palh
catīhuā nalacala'sāni' milacapītin, natamakxteka' nalacala'sāni'
ā'milacapītin. Lā' palh catīhuā namāmakxtuyāni' mintakēnū,
ca'a'kataxtuni' nā mincamisa. 30 Camaxqui' chuxatī a'ntī squi'ni'yāni'
lā' palh catīhuā namāmakxtuyāni' a'ntū mila', tū'tza' tisqui'ni'ya'.

31 Chuntza' natlahua'ni'ya' ā'chā'tin chu a'cxtim hua'chi lacasqui'na'
xla' natlahua'ni'yāni' hui'x.

32 'Palh xmān cāpāxquī'yā'tit a'ntīn tapāxquī'yāni', ¿chu tzeyā
chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? Huan a'ntīn tū' tzey
nā chuntza' talāpāxquī'. 33 Lā' palh xmān cāmaktāyayā'tit a'ntīn
tamaktāyayāni', ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn
Dios? A'cxtim talāmaktāya huan a'ntīn tū' tzey. 34 Lā' palh xmān
namāsācua'nī'yā'tit a'ntī tzēn natamāstā'chokopala, ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n
hui'xina'n na ixlacapūn Dios? A'ntīn tū' tzey nā tamāsācua'nī i'xtā'
tū' tzey como taca'tzī namāstā'pala. 35 Hui'xina'n nacāpāxquī'yā'tit
mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit lā' nacāmāsācua'nī'yā'tit lā' tū'
catiputzalh a'ntū nacālīmāpalani'yāni'. Chuntza' naka'lhī'yā'tit ka'tla'
mintatlajca'n nac a'kapūn lā' nala'yā'tit ixcamana' a'ntī xala' tālhmā'n
lā' a'ntī lej ka'tla' como nā xla' cālakalhu'man huan tampi'lhīni'nī'n lā'
huan a'ntīn tū' tzey. 36 Cacālakalhu'mantit tachi'xcuhuī't como hua'chi
minTāta'ca'n Dios nā cālakalhu'man.

Tū' ticāmālaclīpinīyā'tit ā'makapitzīn
Mt. 7.1-5

37 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā' Dios tū' nacāmālaclē'nīyāni'.
Tū' timālaclē'nīni'nā'tit lā' Dios tū' caticāmālaclē'nīni' hui'xina'n.
Nalāmāsputūnu'ni'yā'tit lā' Dios nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 38 Cacāmaxquī'tit
ā'makapitzīn lā' nā Dios nacāmaxquī'yāni' hui'xina'n. Xla' lej
nacāmaxquī'yāni' hua'chi a'ntī xa'nca pūlhcāna'n lā' naxakā'lī huan
cuartillo lā' nachiqui lā' namātzuma hasta natakalhmaka'n lā' namojō
na mimorralhca'n. A'cxtim hua'chi hui'xina'n namaxquī'yā'tit ā'chā'tin,
chuntza' Dios nacāmaxquī'yāni'.

39 Jesús cāhuanilh huā'mā' a'ntū līfalacastuca:

—¿Chu tzēn kalhatin lakatzī'n napū'lani' ixtā'lakatzī'n? ¿Chu tū'
catikostajōlh nac lakatin lhu'cu'? 40 Tintī' ā'kalhatin sca'txtunu' a'ntī más
ca'tzī que ixmākalhtō'kē'ni' a'yuj tzē namālacastuca huan mākalhtō'kē'ni'
a'xni'ca' natlahuakō' ixlīscatat.

41 '¿Chichū tzē nalaktzī'na' huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun
mintā'tin palh tanūma' hua'chi kentin qui'hui' na milakastapun?
42 Palh tū' pū'la namaxtuya' huan qui'hui' na milakastapun, tūlalh
catima'xtuni' huan pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin. ¡A'kxokonu'na'!
Pū'la camāxtu' huan xaka'tla' pa'lhma' de na milakastapun lā' chuntza'
xa'nca nalaktzī'na' para namāxtuya' huan ti'na'j pa'lhma' a'ntū tanūma'
na ixlakastapun mintā'tin.

Huan qui'hui' lakapascan por ixtō'ca't
Mt. 7.17-20; 12.34-35

43 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tintī' xatzey qui'hui' a'ntū namāstā' ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn
tintī' qui'hui' a'ntūn tū' tzey lā' namāstā' xatzey ixtō'ca't. 44 Lā' kantin
qui'hui' līlakapascan por ixtō'ca't. Tūla pu'xcan huan higo de huan lhtucū'
qui'hui' lā' tūla pu'xcan uvas de huan xamayāc caxanilh. 45 Huan tzeyā
chi'xcu' tlahua a'ntūn tzey porque tzey ixtapāstacna'. Lā' huan tūn tū'
tzeyā chi'xcu' tlahua a'ntūn tū' tzey como tū' tzey ixtapāstacna'. A'nchī
pō'ktu pāstacna'na', chuntza' nachihuīna'na'.

Tāpātu' ixlītzucuni' huan chic
Mt. 7.24-27

46 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh quilāmāpācuhuīyāuj: "Māpa'ksīni'", ¿a'chī' tū' tlahua'yā'tit a'ntū
quit iccālīmāpa'ksīyāni'? 47 Huan a'ntī namin para que naquinkaxmata
lā' natlahua a'ntū icmāpa'ksī, na'iccāhuaniyāni' a'nchī tasu'yu. 48 Xla'
lītasu'yu hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī yāhualh ixchic. Pū'la ponknu'lh
pūlhmā'n lā' xa'nca yāhualh ixtantūn. Lā' a'xni'ca' stacli huan pūxka,
snū'n tahui'lani'lh huan chic. Lā' tū' xakā'līlh como xa'nca yāhuacanī't.
49 Lā' a'ntīn quinkaxmata lā' tū' natlahua a'ntū icmāpa'ksī, ū'tza' tasu'yu
hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī yāhualh ixchic lā' tū' pūlhmā'n ponknu'lh.
Lā' a'xni'ca' stacli huan pūxka lā' snū'n tahui'lani'lh huan chic, a'kā'lh lā'
mū'xtulh lā' laclakō'lh.

7

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' kalhatin capitán xala' nac Roma
Mt. 8.5-13

1 A'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh huan tachi'xcuhuī't, a'lh nac Caper-
naum. 2 Lā' a'ntza' ixuī' kalhatin capitán xala' nac Roma. Lā' ixka'lhī
kalhatin ixtasācua' a'ntī lej ixpāxquī'. U'tza' ī'tza'ca'ni'lh hasta ixnīmā'tza'.
3 Lā' a'xni'ca' huan capitán kaxmatli līchihuīna'mā'ca Jesús, cāmacā'lh
ā'makapitzīn papatzīnni' israelitas para natasqui'ni' que camilh lā'
camātzeyīlh ixtasācua'. 4 Xlaca'n talaktapajtzūlh Jesús lā' tatzuculh
tasqui'ni'. Lā' tahuanilh:
—Lej līmakuan namaktāya'ya' huā'mā' capitán 5 como
quincā'a'cnīni'ni'yāni' quina'n israelitas. Lā' māni' xla' mātlahuīni'lh
quilītokpānca'n.
6 Tuncan Jesús cātā'a'lh.
Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixta'a'mā'nancha' de huan ixchic, huan capitán
cāmacamilh ā'makapitzīn amigosnu' para natahuani Jesús:
—Māpa'ksīni', tū' catamakchuyi'. Hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn lā' tū'
minī'ni' natanū'ya' nac quinchic. 7 U'tza' iclīpuhualh que chō'la tū' minī'ni'
palh icquīputzanī'ta'ni'. Xmān namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'.
8 Māni' quit nā quintamāpa'ksī huan xalaka'tla' lā' nā quit iccāmāpa'ksī
huan quintropasna'. A'xni'ca' na'icuani kalhatin tropa que ca'a'lh, xla'
na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā'
a'xni'ca' na'icuani quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua
a'ntū icuanilh.
9 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej lē'cnīlh lā'
cālaktalakspi'tli a'ntī ixtastālani'mā'na lā' cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa nīn tintī' israelita a'ntī
quinkalhlaka'ī' hua'chi huā'mā' chi'xcu'.
10 Lā' a'xni'ca' huan lacscujnī'n tataspi'tli nac huan chic, talaktzī'lh
ixtzeyanī'ttza' huan tasācua'.

Jesús mālakahuanīchokolh ixcaman kalhatin lakapūt

11 A'calīstān Jesús a'lh nac lakatin cā'lacchicni' ixtacuīni' Naín lā' cātā'a'lh
ī'sca'txtunu'nī'n lā' līlhūhua'. 12 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' i'xta'a'mā'na de
huan cā'lacchicni' lā' laktzī'lh que ixlīmimā'ca huan nīn para namā'cnūcan.
Lā' ixtzī't huan o'kxa' a'ntī ixnīnī't lakapūt ixuanī't. Lā' xmān kalhatin
ixuanī't ixcaman huan lakapūt. Līlhūhua' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni'

ixtatā'a'mā'na. 13 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan lakapūt, huan Māpa'ksīni'
lakalhu'malh lā' huanilh:
—Tū' caca'lhua'.
14 Tuncan Jesús laktapajtzūlh lā' xa'malh huan caja. Lā' a'ntī ix-
talē'mā'na tatāyalh. Lā' Jesús huanilh huan nīn:
—O'kxa', quit icuaniyāni': ¡Catā'kaqui'!
15 Tuncan tā'kxpāquī'lh lā' tahui'lalh huan a'ntī ixnīnī't lā' tzuculh
chihuīna'n. Lā' Jesús a'kataxtuni'lh ixtzī't. 16 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh
huā'mā', huan tachi'xcuhuī't tajicua'nkō'lh lā' tatzuculh ta'a'cnīni'ni' Dios
lā' tahualh:
—Tasu'yulh kalhatin ka'tla a'cta'sana' na quilaclhni'ca'n.
Nā tahualh:
—Dios quincālakalhu'manāni'.
17 Lā' chu lakachu nac Judea lā' a'nlhā pajatzu, ixlīhuāk taca'tzīlh a'ntū
tlahualh Jesús.

Ixlacscujnī'n Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 11.2-19

18 I'sca'txtunu'nī'n Juan tamāca'tzīnīlh a'ntū ixtlahuamā' Jesús.
Lā' tuncan cāta'sani'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 19 lā' cāmacā'lh para
natakalhasqui'nī Jesús a ver palh stu'ncua' xla' huan Cristo a'ntī namin
o palh naka'lhī ā'kalhatin. 20 Huan kalhatu' ixlacscujnī'n Juan talakmilh
Jesús lā' tahuanilh:
—Juan huan Mā'kpaxīni' quincātalakmacamini' lā' ū'tza' ca'tzīcu'tun palh
stu'ncua' hui'x Cristo a'ntī namin o palh na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin.
21 Chū'tza' huā'mā' ka'tlā'tus Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
lā' cāmāxtuni'lh lhūhua' huan tlajana'nī'n. Nā lhūhua' lakatzī'nī'n
cāmālacahuānīlh. 22 Chuntza' cākalhtīlh Jesús:
—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū
kaxpatnī'ta'ntit. Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n
lā' nā huan lū'ntū'lanī'n talatlā'huan. Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā'
ixquinītca'n, xlaca'n tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'n
chuhua'j takaxmata lā' nā cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī
ixtanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī līpānīn
talahui'lāna'. 23 Līpāxūj a'ntī takalhlaka'ī' que Dios quimacamilh.
24 A'xni'ca' ixta'a'nī't ixlacscujnī'n Juan, Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n
tachi'xcuhuī't ixpālacata Juan lā' cāhuanilh:
—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit?
Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin
chi'tin a'ntū xakā'līlh huan ū'ni'. 25 ¿A'chī' quīla'tit? Tū' quīla'tit para
nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't lhakā'nanī't. Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't talhakā'nanī't lā' pō'ktu
tapaxialhna'n, xlaca'n tahui'lāna' na ixchicca'n reyes. 26 Pues ¿a'chī'
quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit
kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua', ixlaktzī'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'.
27 Lā' huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni' Juan. Lā' ixpālacata huā'mā' Juan
tatzo'knī't chuntza' na ixtachihuīn Dios:
Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni' para nacāxmāpī' mintej.
28 Lā' iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't tintī' kalhatin
a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan huan Mā'kpāxīni'. Pero huan a'ntī
līhua'ca' xamakstancu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, xla' más xaka'tla' que
Juan.

29 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lā'
huan mātā'jīni'nī'n a'ntī Juan ixcāmā'kpaxīnī't, xlaca'n ixtalāhuani que lej
tzey Dios por ixpālacata a'ntū ixcāhuaninī't Juan. 30 Pero huan fariseosnu'
lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn tū' ixcāmā'kpaxīnī't Juan, xlaca'n
talakmaka'lh a'ntū Dios ixcātlahuani'cu'tun. 31 Lā' huan Māpa'ksīni' hualh:
—¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan tamā'na chi'xcuhuī'n? ¿Chichū
tatasu'yu? 32 Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntī takamāna'mā'na nac
lītamāuj. Cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani: "A'xni'ca' quina'n ic-
makata'sauj huan līskoli', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' lu'cxtit. Lā' a'xni'ca'
ictlī'uj hua'chi līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' calhua'ntit.
¿Tuchū lacasqui'nā'tit?" tahuan.
33 'Chuntza' līlayā'tit hui'xina'n como huanā'tit que Juan huan
Mā'kpaxīni' ka'lhī tlajana' porque tū' hua' pāntzi lā' tū' ko'ta. 34 A'calīstān
quit icmilh lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' quit icuā'yalh lā'
icua'lh xcān lā' chuxatū quimālacnūni'ca. Lā' hua'nā'tit que quit lej
icuā'yan lā' lej icko'ta, que quit ixamigoca'n mātā'jīni'nī'n lā' a'ntīn tū'
tzey. 35 Pero huan a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n tamāchekxī que Dios
macamilh Juan lā' nā quit —hualh Jesús.

Jesús na ixchic Simón a'ntī fariseo

36 Kalhatin fariseo ixtā'huā'yancu'tun Jesús. Lā' Jesús a'lh na ixchic
lā' tahui'lalh nac mesa. 37 Lā' nac huanmā' cā'lacchicni' ixuī' kalhatin
puscāt xala' nac tej. A'xni'ca' ca'tzīlh que Jesús ixa'nī't huā'yan na ixchic
kalhatin fariseo, huan puscāt lē'lh lakatin frasco de aceite a'ntū lej
xamu'csa. 38 Ixcalhuamā' lā' a'xni'ca' tahui'lalh pajtzu ixtojon Jesús lā'
yujli ixlakaxta'jat na ixtojon. U'tza' līche'kē'lh ixtojon Jesús. Tuncan
līmāscōhuīlh ixyaj lā' tantūmu'sulh lā' lītlahualh aceite a'ntū lej mu'csa.
39 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huā'mā', huan fariseo a'ntī ixtā'huā'yamā' Jesús,
puhualh: "Palh stu'ncua' cahuā huā'mā' chi'xcu' ixa'cta'sana' Dios ix-
uanī't, ixca'tzīlh tichū xla' lā' tichūyā puscāt xa'malh. Ixca'tzīlh que
ixlākalhī'ni'n huan puscāt". 40 Tuncan Jesús huanilh huan fariseo:
—Simón, icuanicu'tunāni' lakatin catūhuā.
Lā' huan fariseo kalhtīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', caquihua'ni'.
41 Lā' Jesús huanilh:
—Ixa'nan kalhatu' chi'xcuhuī'n. Ixtu'ca'n talaclē'ni'lh kalhatin
māsācua'nīni'. Kalhatin laclē'ni'lh quinientos denarios (a'ntū tumīn xala'
makān). Lā' ā'kalhatin laclē'ni'lh tu'pu'xamacāuj. 42 Lā' como xlaca'n tūlalh
tamāpalalh, huan māsācua'nīni' cāmāsputūnu'ni'lh ixtu'ca'n. Chuhua'j
caquihua'ni' ¿tichū más napāxquī' de ixtu'ca'n?
43 Lā' Simón kalhtīni'lh:
—Icpuhuan que huan chi'xcu' a'ntī más ixlaclē'nī't.
Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua'.
44 Tuncan Jesús laktalakspi'tli huan puscāt lā' huanica Simón:
—¿Chā laktzī'na' huā'mā' puscāt? Ictanūlh na minchic lā' tū'
quimaxquī'nī'ta' xcān para na'iclītantūchaka'n quintojon. Lā' huā'mā'
puscāt quilīlacmu'nulh ixlakaxta'jat naquintojon lā' cālīmāscōhuanīnī't
ixya'j. 45 Hui'x tū' quimacamu'sunī'ta' pero xla' desde a'xni'ca' ictanūlh
tū' jaxnī't de quintantūmu'su. 46 Hui'x tū' quilītlahua' aceite na qui'a'kxāk,
pero xla' quilītantūtlahualh ixperfume. 47 U'tza' icuaniyāni' que huan
lhūhua' tapāxquī'n māsu'yu que Dios māsputūnu'ni'nī'ttza' ixtalaclē'i' a'yuj

lhūhua'. Lā' a'ntīn tū' lej pāxquī'nin māsu'yu que tū' lhūhua' ixtalaclē'i' cāmāsputūnu'ni'lh.

48 Tuncan Jesús huanilh huan puscāt:

—Icmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.

49 Lā' huan a'ntī ixcākantāyacanī't tatzuculh talāhuani:

—¿Tichū huā'mā' chi'xcu' a'ntīn tzē cāmāsputū huan talaclē'i'?

50 Lā' Jesús huanilh huan puscāt:

—Māpūtaxtūcanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con tapāxuhuān.

8

Huan puscan a'ntīn tamaktāyalh Jesús

1 A'calīstān Jesús ixtētaxtumā' nac lhūhua' cā'lacchicni' lā' cā'ranchujnu'.
Lā' ixmāsu'yutēlha lā' ixcālītā'chihuīna'ntēlha ixpālacata a'nchī Dios
māpa'ksīni'n. Lā' huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixtatā'a'mā'na. 2 Nā
ixtatā'a'mā'na ā'makapitzīn puscan a'ntī ixcāmāxtuni'canī't huan tlajana'
lā' a'ntī ixcāmātzeyīcanī't de huan ixta'jatatca'n. Na ixlaclhni'ca'n ixa'mā'
María a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Magdalena. U'tza' a'ntī cāmaxtuni'ca
lakatojon tlajana'nī'n. 3 Nā ixtā'a'n kalhatin Juana, ixpuscāt Chuza
a'ntī xapuxcu' ixtasācua' Herodes. Nā ixtatā'a'mā'na Susana lā' lhūhua'
ā'makapitzīn puscan a'ntī ixtalīmaktāyanī't con ixtumīnca'n.

Huan cha'nāna'
Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9

4 Līlhūhua' tataxtulh de lakatunu' cā'lacchicni' para natakaxmata
Jesús. Lā' a'xni'ca' tatakēxtimīlh lhūhua' tachi'xcuhuī't, cāhuanilh a'ntū
lītalacastuca. 5 Cāhuanilh:
—Kalhatin cha'nāna' taxtulh para nacha'n ixti'ni'. Līhuan
ixa'jmaka'mā' ixti'ni' makapitzīn tayujli nac tej lā' cālacchi'ntaca lā'
tasacua'lh huan spūnnu'. 6 Lā' ā'makapitzīn tayujli na ixkalhni' chihuix
a'nlhā xmān macsti'na'j ti'ya't ixuī'. Lā' a'xni'ca' pu'nli huanmā' ti'ni'
tīlh porque tū' kaksli xcān como tū' pūlhmā'n ixka'lhī huan ti'ya't.
7 A'makapitzīn huampala tayujpā na ixlaclhni' lhtucū'n lā' tūlalh stacli
como tamā'ktzī'lh huan lhtucū'n. 8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā
tzey ti'ya't lā' pu'nli. Lā' a'xni'ca' stacli, lej tō'ca'lh. A'xni'ca' ī'ca, lhūhua'
taxtulh de xmān lakatin ti'ni' a'ntū ixa'jmaka'ncanī't hasta lakatin ti'ni'
tō'ca'lh cien.

A'xni'ca' huankō'lh huā'mā' Jesús cāhuanilh lej palha':

—Pa'lh kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit.

Cālīmāsu'ni'ca xmān a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12

9 Tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh tuchū huanicu'tun
huā'mā' lītalacastuc. 10 Lā' cāhuanilh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī
nala ixlīmāpa'ksīn Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'ntū
lītalacastuca. Chuntza' a'yuj takaxmatli tū' tamāchekxīlh, lā' a'yuj talaktzī'n
tasu'yu hua'chilh tū' talacahuāna'n.

A'ntū huanicu'tun huan talacastuc
Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20

11 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Huā'mā' līmālacastuc huanicu'tun chuntza': Huan ti'ni', ū'tza' ix-
tachihuīn Dios; 12 lā' huan tej ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntīn takax-
mata huan tachihuīn. Namin huan ko'ti'ti' lā' nacāmāpātza'nkānī lā' tū'
natakalhlaka'ī' lā' tūlalh catitapūtaxtulh. 13 Huan ti'ya't nac cā'chihuixni'
ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Xlaca'n takaxmata lā' tapuhuan
lej tzey, lā' talakatī pero tū' xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' a'xni'ca' tū'
cālaktzī'ncu'tuncan ixpālacata ixtachihuīn Dios, palaj natamakxteka.

14 'Huan lhtucū'n, ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn huampala tachi'xcuhuī't.
Takaxmata huan tachihuīn pero tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n.
Pō'ktu tapāstacmā'na ixlītlōtca'n lā' i'xtumīnca'n lā' a'nchī natalakastāna'n.
Chuntza' tūla tasca'ta xa'nca. U'tza' hua'chi huan ti'ni' a'ntū tamā'ktzi'lh
huan lhtucū'n. Tūla staca.

15 'Huan xatzey ti'ya't ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntī xa'nca takax-
matli huan tachihuīn. Takalhlaka'ī' lā' ta'a'kahuāna'ni' lā' tzeyā
chi'xcuhuī'n natala. Nīn tintī' tzē nacāmāmakxtekē ixtachihuīn Dios.

Huan pūmaksko
Mr. 4.21-25

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Nīn tintī' māquilhtī huan pūmaksko para nahui'lī ixtampīn huan
chā'xta. Lā' nīn hui'līcan ixtampīn huan tama'. Namā'ca'can tālhmā'n
para que a'ntīn tatanūmā'na natalaktzī'n. 17 Pues ixlīhuāk a'ntū
iccāmāsu'ni'yāni' mē'cstuca'n, ā'calīstān maclacasqui'n nacāmāsu'ni'yā'tit
ā'makapitzīn.

18 'Chuntza' xa'nca cakaxpa'ttit porque a'ntī xa'nca kalhlaka'ī' ixtachi-
huīn Dios, ū'tza' más namāchekxī; lā' a'ntīn tū' xa'nca kalhlaka'ī' ixtachi-
huīn Dios, xla' namāpātza'nkānīcan a'ntū puhuan que māchekxīlh.

Huan xatzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35

19 Tuncan tamilh ixtzī't lā' ixtā'timīn a'nlhā ixuī' Jesús lā' tūlalh talakta-
pajtzūlh como līlhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan. 20 Lā' huanica Jesús:

—Tayāna' kēpun mintzī't lā' mintā'timīn. Tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.

21 Lā' xla' cāhuanilh:

—A'ntī kaxmata ixtachihuīn Dios lā' a'kahuāna'ni', ū'tza' quintzī't lā'
quintā'timīn.

Jesús māca'cslīlh huan ū'ni' nac mar
Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41

22 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús tā'tojōlh nac lakatin barco con
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāhuanilh:

—Cāhuī'tit tintacut xcān.

Lā' ta'a'lh.

23 Lā' līhuan ixtatacutmā'na, lhtatalh Jesús. Lā' palaj tzuculh lakatin
palha' ū'ni' lā' ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco hasta que
ixtā'cnūmā'tza'. 24 Lā' tuncan ta'a'lh tamālakahuānī Jesús lā' tahuanilh:

—¡Mākalhtō'kē'ni'! ¡Jicsua'mā'nauj!

Lā' tuncan Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej
xcān, lā' taca'cslalh.

25 Lā' tuncan cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:

—¿Chī la'tit? ¿Chu tū' kalhlaka'ī'yā'tit?

Lā' xlaca'n tajicua'lh lā' talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū huā'mā' chi'xcu'? ¿Chichū tzē cālīmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan
xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'?

Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'ntī lhūhua' tlajana'nī'n ixcāka'lhī
Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20

26 A'calīstān tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. U'tza'
tintacut huan xcān lā' na ixlacapūn Galilea. 27 A'xni'ca' Jesús tacutli de
huan barco, kalhatin chi'xcu' xala' a'ntza' laktapajtzūlh. Lej makān xla'
ixka'lhī huan tlajana'. Tū' maktin lhakā'lh ixlu'xu' lā' tū' tahui'lalh nac
chic. Mejor tahui'lalh nac cā'lhu'cu'.
28 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh na ixlacapūn
lā' ta'salh lā' hualh:
—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī'? Hui'x Jesús i'xO'kxa' Dios lej ka'tla'.
¿Chu quit mimaca'tzi? Icsqui'ni'yāni' caquimakxtekti.
29 Chuntza' huanilh como Jesús ixmāpa'ksīmā' huan tlajana' que
nataxtu de xla'. Maklhūhua' huan tlajana' chi'palh. Lā' ixlīmacachī'can
cadenas lā' nā ixlītantūchī'can cadenas lā' xla' ixcālacpu'lha. Lā' huan
tlajana' makatzā'lalh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 30 Jesús kalhasqui'nīlh:
—¿Chichū hua'ni'ca'na'?
Lā' xla' kalhtīlh:
—Quihuanican Legión.
Chuntza' huanilh como Legión huanicu'tun lhūhua', lā' lhūhua' tla-
jana'nī'n ixtatanūni'nī't. 31 Lā' huā'mā'na tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús
que tū' cacāmacā'lh nac pūpātīn. 32 Lā' como lhūhua' pa'xni' ix-
tahuā'yamā'na na ixlacapān kēstīn, huan tlajana'nī'n tasqui'nli que
cacāmakxtekca natatanū na ixchakānca'n huan pa'xnī'n. Lā' Jesús
cāmakxtekli. 33 Lā' tuncan huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcu'
lā' tatanūlh ixchakānca'n huan pa'xnī'n. Lā' xlaca'n tatu'jnulh nac
cā'pūtatonkopūn lā' tatonkopūlh lā' tatojōcha' nac xcān lā' tajicsua'kō'lh.
34 Lā' a'xni'ca' huan maktaka'lhna'nī'n pa'xni' talaktzī'lh a'ntū
ixpātle'kenī't, tajicua'lh lā' tatu'jnulh lā' tamāca'tzīnīni'lh nac cā'lacchicni'
lā' pajtzu huā'mā' cā'lacchicni'. 35 Lā' huan tachi'xcuhuī't tataxtulh de
huan cā'lacchicni' para natalaktzī'n a'ntū ixpātle'kenī't.
Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, talaktzī'lh huan chixcu' a'ntī
ixka'lhī huan tlajana'nī'n. Ixcāmāxtuni'nī'ttza' huan tlajana'nī'n lā' huan
chi'xcu' ī'lhakā'nanī'ttza' lā' tzē'k tō'lalh pajtzu ixtojon Jesús. Lā' xlaca'n
tajicua'lh. 36 Lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't tahuanilh a'nchī ixlītzeyanī't huan
chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'nī'n. 37 Lā' chuntza' ixlīhuākca'n
xalanī'n nac Gadara tatzuculh tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza'
como lej tajicua'lh.
Lā' chuntza' Jesús tojōlh nac barco lā' a'lh. 38 Lā' huan chi'xcu'
a'ntī ixtzeyanī'ttza' squi'ni'lh Jesús que camakxtekli natā'a'n, pero Jesús
māpa'ksīlh que catachokolh lā' huanilh:
39 —Cataspi'tti na minchic. Lā' nacāhua'ni'kō'ya' huā'mā'na laka'tla'n
catūhuā a'ntū Dios tlahuani'nī'ta'ni' lā' a'nchī pātle'keni'nī'ta'ni'.
Huan chi'xcu' a'lh lā' tzuculh huan a'ntū ixtlahuani'nī't Jesús chuxalhā
nac cā'lacchicni'.

Ixtzu'ma'jāt Jairo lā' huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús
Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43

40 A'xni'ca' Jesús taspi'tli para tintacut huan xcān, huan tachi'xcuhuī't
talaktzī'lh con tapāxuhuān como ixlīhuākca'n ixtaka'lhīmā'na. 41 Tuncan
milh kalhatin chi'xcu', ixtacuīni' Jairo a'ntī xapuxcu' ixlītokpānca'n is-
raelitas. Xla' tatzokostani'lh Jesús. Lā' huanilh que ca'a'lh na ixchic

42 porque xmān kalhatin ixtzu'ma'jāt ixka'lhī hua'chi de cāujtu' cā'ta lā'
ixnīmā'. A'xni'ca' ixa'mā' Jesús na ixchic Jairo, līlhūhua' ixtastālani'mā'na
hasta que ixtalāpi'ta'tza'.

43 Lā' na ixlaclhni'ca'n ixa'mā' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n.
Ixka'lhītza' lakacāujtu' cā'ta tūla ixcāsni' ixka'lhni'. Lā' ī'sputni'kō'nī'ttza'
ixtumīn para nacāmāpala doctor pero nīn kalhatin mātzeyīlh. 44 Xla'
tapajtzūlh na ixkēn Jesús lā' xa'malh ixquilhtūn ixlu'xu'. Lā' chu tuncan
huanmā' ka'tlā'tus cāsni'lh ixka'lhni'.

45 Lā' Jesús kalhasqui'nīni'lh:

—¿Tichū quixa'manī't?

Lā' como ixlīhuākca'n tahualh que nīn tintī', Pedro lā' ā'makapitzīn
tahuanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', de tantu līlhūhua' pi'ta'ca'na' lā' tampi'ta'ca'na' chu
xalhā, lā' hui'x kalhasqui'nīni'na': "¿Tichū quixa'malh?"

46 Pero Jesús cāhuanilh:

—Catīhuā quixa'manī't como icu'cxca'tzī iclīmātzeyīni'nī't
quilīmāpa'ksīn.

47 A'xni'ca' huan puscāt ca'tzīlh que Jesús cuenta tlahualh que xa'maca,
ī'xpipitēlha lakmilh lā' tatzokostalh na ixtojon Jesús. Huanilh na ixla-
capūn ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'nchī līxa'malh Jesús lā' chuntza' chu
tuncan ixtzeyanī't. 48 Tuncan Jesús huanilh:

—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' hui'x como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con
tapāxuhuān.

49 Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chilh kalhatin xala' ixchic Jairo huan
xapuxcu' ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huanica Jairo:

—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. Tū'tza' camāmakchu'yi' huan Mākalhtō'kē'ni'.

50 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā', huanilh:

—Tū' caji'cua'. Mintzu'ma'jāt natzeyan xmān cakalhlaka'i'.

51 A'xni'ca' chā'lh huan nac chic, nīn tintī' makxtekli natā'tanū,
xmān Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' ixtāta' lā' ixtzī't huan tzu'ma'jāt.
52 Ixlīhuākca'n ixtacalhuamā'na lā' ixtata'samā'na por ixpālacata huan
tzu'ma'jāt. Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' cacalhua'ntit. Tū' nīnī't huan tzu'ma'jāt, xmān lhtatamā'.

53 Lā' xlaca'n talīlītzī'nli como ixtaca'tzī que ixnīnī'ttza'. 54 Lā' tuncan
Jesús macachi'palh huan tzu'ma'jāt lā' palha' huanilh:

—Tzu'ma'jāt, icuaniyāni' catā'kaqui'.

55 Lā' taspi'tli ixlīca'tzīn lā' chu tuncan tā'kaquī'lh. Lā' Jesús māpa'ksīni'lh
que camāhuī'ca. 56 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't lej talē'cnīlh lā' Jesús cāmāpa'ksīlh
que nīn tintī' ixtahuanilh a'ntū ixpātle'kenī't.

9

Jesús cāmacā'lh huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13

1 Jesús cātā'takēxtimīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāmaxquī'lh
līmāpa'ksīn para natamāxtu huan tlajana'nī'n. Nā cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn
para natamātzeyī huan ī'tza'ca'nī'n. 2 Cāmacā'lh para natahuan a'nchī
māpa'ksīni'n Dios. 3 Lā' cāhuanilh:

—Tū' tilīpinā'tit nīn tuntū' para mintejca'n, nīn mimpāla'cca'n nīn tumīn
nīn mimpūtumīnca'n nīn pāntzi. Lā' tū' catilīpintit kalhtu' mincamisaca'n,

xmān kalhtunu'. 4 Chu calhāhuāya chic a'nlhā nachipinā'tit a'ntza' nat-
achokoyā'tit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. 5 Lā'
a'nlhā tū' cātamānūyāni' na ixchicca'n, cataxtutit de huanmā' cā'lacchicni'.
Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit mintojonca'n para nayuja huan
pokxni' ixlakxtampūn mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que
xlaca'n natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh.
6 Tuncan tataxtulh huan sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh lakachu nac
cā'lacchicni'. Tatā'chihuīna'lh lā' tahuanilh a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan
lā' tamātzeyīlh ī'tza'ca'nī'n chu calhāhuā.

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxini'
Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29

7 Lā' huan gobernador Herodes māca'tzīnīca ixlīhuāk a'ntū Jesús
ixtlahuamā'. Lā' tū' ixca'tzī a'nchī puhuan como ā'makapitzīn
ixtalāhuanimā'na que Juan huan Mā'kpaxīni' ixlakahuanchokonī't de
ixlaclhni'ca'n nīnī'n lā ixtahuan que chō'la ū'tza' Jesús. 8 Lā' ā'makapitzīn
ixtalāhuanimā'nampā que Jesús ū'tza' Elías a'ntī tasu'yulh. Lā' ā'makapitzīn
huampala ixtalāhuanimā'na que kalhatin a'cta'sana' xala' makān
lakahuanchokolh. 9 Lā' Herodes hualh:
—Māni' quit icmā'a'cchu'cunīni'lh Juan. ¿Tichū huā'mā' a'ntī ixpālacata
ickaxmata lhūhua' catūhuā?
Lā' Herodes ixlaktzī'ncu'tun Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14

10 A'xni'ca' tataspi'tli huan apóstoles, tahuanilh Jesús a'ntū tatlahuanī't.
Lā' tuncan Jesús cālē'lh ixa'cstuca'n lā' tatā'a'lh nac lakatin lugar pa-
jtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betsaida. 11 Lā' a'xni'ca' huan
tachi'xcuhuī't taca'tzīlh, tastālani'lh. Lā' Jesús cāhuanilh que catatahui'lh
lā' tzuculh cālītā'chihuīna'n ixpālacata huan ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā'
cāmātzeyīlh ī'tza'ca'nī'n.
12 Lā' a'xni'ca' ixkōtanūmā'tza', talaktapajtzūlh Jesús huan kalhacāujtu'
sca'txtunu'nī'n lā' tahuanilh:
—Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para nata'a'n natajaxa lā' nataputza
ixlīhua'tca'n nac huan cā'lacchicni' a'ntū pajatzu como huā'tzā' a'nlhā
hui'lāna'uj tuntū' a'nan.
13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Xmān icka'lhīyāuj macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti' palh tū'
na'ica'nāuj na'ictamāhuayāuj chauj para ixlīhuakca'n.
14 Ixa'nan hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n. Lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Catatahui'lalh lītu'pu'xamacāujna'.
15 Lā' chuntza' tatlahualh lā' tatahui'lakō'lh. 16 Tuncan Jesús cātayalh
huan makquitzis pāntzi lā' huan tantu' squī'ti'. Talacayāhualh nac
a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh
huan ī'sca'txtunu'nī'n para que natamālacpitzini' na ixlaclhni'ca'n
tachi'xcuhuī't. 17 Ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca'
tahuā'yankō'lh, tasacli lhūhua' xalacpītzin. Lā' tatzumalh pācāujtu' chā'xta
de huan a'ntū a'katāxtūlh.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo
Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29

18 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' ixa'cstu ixorarlīmā' Jesús. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n pajtzu tatahui'lalh. Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata?
19 Takalhtīlh:
—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn
tahuan palh hui'x Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan que hui'x
kalhatin a'cta'sana' xala' makān a'ntī lakahuanchokonī't.
20 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:
—Lā' hui'xina'n ¿chichū huanā'tit que quit?
Lā' Pedro kalhtīlh:
—Hui'x Cristo a'ntī Dios macamilh.

Jesús māca'tzīnīni'lh a'nchī nanī
Mt. 16.20-28; Mr. 8.30—9.1

21 Lā' Jesús lej cāmāpa'ksīlh que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza'
huan Cristo. 22 Lā' cāhuanilh:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnīcan.
Lā' nā tasqui'nī que naquintalakmaka'n huan xanapuxcu'nu' israelitas
lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā'
naquimaknīcan lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
23 A'calīstān cāhuanilh ixlīhuākca'n:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī xla'
lacasqui'n. Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān lakalīyān a'yuj capātīni'lh
hua'chi quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh. 24 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun
de huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilh-
tamacujca'n para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī por
quimpālacata, xlaca'n nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 25 Lā'
palh kalhatin chi'xcu' ixtlajalh ixlīhuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj,
nīn tuntū' ixtapalh huā'mā' palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu.
26 Palh catīhuā līmāxana'n quimpālacata lā' ixpālacata quintachihuīn, ū'tza'
na'iclīmāxana'n a'xni'ca' na'icmin hua'chi Rey lā' na'icka'lhī ixlīmāpa'ksīn
quinTāta' Dios lā' naquintatā'min huan ángeles a'ntī lej tzey. Lā' quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 27 Iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua'. A'nan
makapitzīn a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh
a'xni'ca' tūna'j natalaktzī'n ixlīmāpa'ksīn Dios lā' a'nchī namāpa'ksīni'nkō'
ixlīhuāk.

Lej xkakalh Jesús
Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8

28 Hua'chi ixlīlakatzeyan chi'chini' Jesús tō'ca'lh nac lakatin kēstīn para
natlahua oración. Tatā'a'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan. 29 Lā' līhuan Jesús
ixtlahuamā' oración, xla' taxtāpalīlh lā' xtunc ixtasu'yu ixlacan. Lā'
lej smu'yonko' lalh ixlu'xu' hasta xkakalh. 30 Lā' tuncan tatasu'yulh
kalhatu' chi'xcuhuī'n lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. Xlaca'n Moisés lā'
Elías a'ntī makāntza' ixtanīnī't 31 lā' cālītamacxti'li'lh xkakana'. Lā' ix-
tatā'chihuīna'mā'na a'nchī Jesús napātīni'n lā' nanī nac Jerusalén. 32 Pedro
lā' a'ntī cātā'a'lh a'yuj lej ixtalhtatacu'tun pero lakahuan ixtahui'lāna'
lā' talaktzī'lh a'nchī xkakalh Jesús lā' huan kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī
ixtatā'yāna'.
33 A'xni'ca' huā'mā'na chi'xcuhuī'n ixtamakxtekmā'na Jesús, Pedro
huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¡xalītzey hui'lāna'uj ā'tzā! Na'ictlahuayāuj lakatu'tun
mū'xta'ka'; lakatin mila', ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.

Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'ntū ixuan. 34 Līhuan ixchi-
huīna'mā', milh lakatin poklhnu' lā' cālīmacxti'li'ca. Tajicua'lh a'xni'ca'
ta'u'cxca'tzīlh na ixchakān poklhnu'. 35 Lā' tuncan takaxmatli lakatin
tachihuīn nac huan poklhnu' lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.

36 A'xni'ca' huankō'lh huan tachihuīn, talaktzī'lh que ixa'cstu ixuī' Jesús.
Ca'cs tatāyalh lā' tū' tahualh nīn tuntū' a'ntū ixtalaktzī'nī't.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29

37 Ixlīlakalī huampala, a'xni'ca' tataxtucha' de huan kēstīn, līlhūhua'
tachi'xcuhuī't tapāxtokli Jesús. 38 Lā' tuncan kalhatin chi'xcu' na ixla-
clhni'ca'n lej palha' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', icsqui'ni'yāni' lakatin talakalhu'mān. Capit laktzī'na'
qui'o'kxa' porque xmān ixa'cstu icka'lhī. 39 Lā' lakatin tlajana' chi'pa lā'
makata'sa lā' palha' xpipi lā' kalhpupu. Lā' makaxtacnānī lā' lej jicslīhua'
nataxtuni'. 40 Iccāhuanilhtza' misca'txtunu'nī'n que ixtamāxtuni'lh huan
tlajana' pero tūlalh tamāxtuni'lh.

41 Jesús kalhtīlh:

—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalh-
laka'ī'yā'tit! ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que
namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī
huanī'ta'ntit? Calī'ta' huā'tzā' minka'hua'chu.

42 Lā' a'xni'ca' huan ka'hua'chu ixlaktapajtzūmā' Jesús, huan tlajana'
māyujūlh nac ti'ya't lā' makaxtacnānīpā. Lā' Jesús lacaquilhnīlh huan
tlajana'. Lā' mātzeyīlh huan ka'hua'chu lā' maxquī'pā ixtāta'. 43 Lā'
ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixlīka'tla' Dios.

Jesús māca'tzīnīni'mpā ixpūnīn
Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32

Līhuan ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata a'ntū Jesús tlahualh, xla'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

44 —Xa'nca cakaxpa'ttit lā' tū' tipātza'nkāyā'tit; quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixmacanca'n tachi'xcuhuī't.

45 Lā' huan sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh a'ntū cāhuanilh como xtunc
ixtapāstacmā'na. Lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun a'ntū ixuanicu'tun como
ixtajicua'n.

¿Tichū más xatasqui'nī?
Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37

46 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacchihuīna'n ixpālacata
tichū de xlaca'n más tasqui'nī. 47 Lā' Jesús cuenta tlahualh a'nchī
ixtapāstacna'mā'na. Lā' tuncan macachi'palh kalhatin ka'hua'chu lā'
yāhualh na ixpāxtun 48 lā' cāhuanilh:

—Chuxatī a'ntīn tatapa'ksī con quit lā' ū'tza' natalīpāxquī' kalhatin
ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'mā' ka'hua'chu, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh
quintapāxquī'. Lā' chuxatī a'ntī quintapāxquī', nā tapāxquī' huan a'ntī
quimacamilh lā' tū' xmān quit. Lā' a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī na mila-
clhni'ca'n, ū'tza' a'ntī tasqui'nī na ixlacapūn Dios.

A'ntī quincāmaktāyayāni'
Mr. 9.38-40

49 Tuncan Juan huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzī'nī'tauj kalhatin a'ntī ixcāmāxtumā' huan tlajana'nī'n con milīmāpa'ksīn. Lā' icuaninī'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como tū' quincātā'latlā'huanāni' quina'n.
50 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' tihua'nā'tit chuntza' porque a'ntīn tū' quintā'ca'tzaca'n, xla' quincāmaktāyayāni'.

Jesús cālacaquilhnīlh Jacobo lā' Juan

51 A'xni'ca' ixmimā' huan chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixa'lh nac a'kapūn,
līhui'līlh na'a'n nac Jerusalén. 52 Cāmāpū'līlh ā'makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n
lā' ta'a'lh nac lakatin ti'na'j cā'lacchicni' para nataputza a'nlhā natalhtata. Huan cā'lacchicni' xala' nac Samaria, 53 lā' huan xalanī'n a'ntza'
tū' tamānūcu'tulh na ixchicca'n como ixtasu'yu ixa'mā' nac Jerusalén.
54 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n Jacobo lā' Juan talaktzī'lh huā'mā', tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿chā lacasqui'na' na'icmāyujūyāuj macscut de nac a'kapūn para que natasputkō' xlaca'n hua'chi tlahua'lh huan a'cta'sana' Elías?
55 Lā' tuncan Jesús cālaktalakspi'tli lā' cālacaquilhnīlh. Hualh:
—Hui'xina'n tū' ca'tzī'yā'tit que tū' tzey a'nchī pāstacna'nā'tit. 56 Quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' quit tū' ictimilh para na'iccāmāsputūkō' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. Icmilh para na'iccāmāputaxtū.
Lā' tuncan ta'a'lh nac ā'lacatin cā'lacchicni'.

A'ntī tastālani'cu'tulh Jesús
Mt. 8.19-22

57 A'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, kalhatin chi'xcu' huanilh Jesús:
—Quit na'icstālani'yāni' chu xalhā napina'.
58 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' quit tū' icka'lhī a'nlhā na'iclhtata.
59 Lā' Jesús huanilh ā'kalhatin:
—Caquistālani'.
Lā' xla' kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictahui'la na quinchic hasta que nanī quintāta'.
60 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū mintāta'. Hui'x capit lā' cacāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuīt a'nchī nātalīpūtaxtu.
61 Lā' tuncan huanilh ā'kalhatin:
—Māpa'ksīni', icstālani'cu'tunāni', pero pū'la ica'ncu'tun na quinchic para na'icuan ica'nā ā'tzā'.
62 Lā' Jesús huanilh:
—A'ntī natzucu laklhkāna'n lā' tuncan natalakspi'ta ixkēn, tūla xa'nca laklhkāna'n. Nā chuntza' tū' minī'ni' palh hui'x natā'scuja Dios como taspi'tcu'tuna' na minchic.

10

Jesús cāmacā'lh huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

1 A'calīstān huan Māpa'ksīni' cālacsacli tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n
xtunc huampala lā' cāmacā'lh kalhatu'yūn. Ixtapū'lani' nac cā'lacchicni' lā'
chuxalhā ixa'mā'. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyani'. Lhūhua' a'nan a'ntīn tūna'j takalh-
laka'ī' pero tū' a'nan lhūhua' a'ntī natamāsu'ni' xlaca'n. U'tza' hua'chi
a'xni'ca' lej la cuxi' lā' tintī' tasācua'. Lā' Dios hua'chi ixtēcu' huan
cuxi'. U'tza' nalīkalhasqui'nīyā'tit Dios que cacāmacamilh chi'xcuhuī'n para
natamāsu'ni' a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī. 3 Capitit. Cuenta catlahua'tit.
Iccāmacā'nāni' hua'chi xalakska'tā'n borregos na ixlaclhpu'nanca'n mis-
inī'n. 4 Tū' tilīpinā'tit nīn morral, nīn pūtumīn, nīn huarache. Lā' tū'
titakoxīyā'tit nac tej a'xni'ca' natā'chihuīna'nā'tit a'ntī pātle'kemā'.

5 'Lā' a'xni'ca' natanūyā'tit nac lakatin chic a'nlhā natachokoyā'tit, pū'la
nacāhuaniyā'tit: "Dios cacāsicua'lanālīni' a'ntī hui'lā'na'ntit nac huā'mā'
chic". 6 Lā' palh a'nan a'ntīn takalhlaka'ī', Dios nasicua'lanālī; lā' palh
tintī' a'ntīn takalhlaka'ī', Dios tū' caticāsicua'lanālīlh. 7 Natachokoyā'tit
nac lakatin chic lā' chu a'ntū nacātalakahui'līyāni', nahua'yā'tit lā'
nako'tnu'nā'tit como a'ntī scuja ka'lhī nahuā'yan. Tū' tilactā'kchokoyā'tit
pūtunu' cā'lacchicni'.

8 'A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā nacātamānūyāni'
nac chic, chu a'ntū nacātalakahui'līni'yāni nahua'yā'tit. 9 Nacāmātzeyīyā'tit
a'ntī ta'ī'tza'ca'n a'ntza' lā' nacāhuani'yā'tit tachi'xcuhuī't: "Lak-
tzī'mpā'na'ntit ixlīmāpa'ksīn Dios". 10 Lā' palh nachipinā'tit nac lakatin
cā'lacchicni' lā' tū' lacasqui'ncan natachokoyā'tit, napimpalayā'tit
nac tej lā' nacāhuani'yā'tit: 11 "Lā' huan pokxni' xala' ā'tzā' a'ntū
quincātantūpasanī'ta'ni' na'ictincxyujuyāuj lā' ū'tza' huanicu'tun
que hui'xina'n laclīpinā'tit. Lā' caca'tzī'tit huā'mā', que hui'xina'n
laktzī'nī'ta'ntittza' a'nchī Dios māpa'ksīni'n".

12 'Iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', más nacāmāpātīnī
xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' que xalanī'n nac Sodoma.

A'ntīn tū' ta'a'kahuāna'n
Mt. 11.20-24

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¡Xāntila'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín! Lā' ¡xāntila'yā'tit
xalanī'n nac Betsaida! Nalakaputza'yā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit. Lej
tlahuacanī't lē'cnīn na milaclhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha'
cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón,
makāntza' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n ixtalhakā'lh
tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmacaca lhca'ca'n lā' chuntza'
ixtatasu'yulh que lej ixtalakaputza ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n.

14 'A'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', hui'xina'n ā'chulā'
nacātamāpātīnīyāni' que xalanī'n nac Tiro lā' nac Sidón. 15 Lā' hui'xina'n
xalanī'n nac Capernaum, ¿chā puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn
como lej tzey hui'xina'n? Napinā'tit hasta nac pūpātīn.

16 Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—A'ntī cākaxmatni'yāni' hui'xina'n, xla' naquinkaxmata. Lā' a'ntī
nacālakmaka'nāni' hui'xina'n, chuntza' naquilakmaka'n nā quit. Lā'
a'ntī naquilakmaka'n quit chuntza' nalakmaka'n Dios como ū'tza' a'ntī
quimacamilh.

Tataspi'tli huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

17 Huan tu'tumpu'xamacāuj tataspi'tli con tapāxuhuān. Lā' tahuanilh:
—Māpa'ksīni', hasta huan tlajana'nī'n quincāta'a'cnīni'ni'n ixpālacata
milīmāpa'ksīn.

18 Lā' Jesús cāhuanilh:

—U'huē. Quit iclaktzī'lh a'xni'ca' tlajaca Satanás. Tasu'yulh hua'chi
lakatin makli'pni'.
19 Iccāmaktaka'lhāni' para que mintā'ca'tzaca'n tūlalh
caticātlajani'. Lā' iccāmaxquī'nī'ta'ni'tza' līmāpa'ksīn para que natla-
jakō'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Satanás.
20 Tū' calīpāxuhua'tit xmān porque
huan tlajana'nī'n ta'a'cnīni'ni'yāni'. Calīpāxuhua'tit como hui'xina'n kalh-
laka'ī'tit lā' Dios cālakapasāni' hua'chi ixcamana'.

Jesús lej pāxuhualh
Mt. 11.25-27; 13.16-17

21 Lā' tuncan Jesús ka'lhīlh tapāxuhuān por huan Espíritu Santo lā' Jesús
kalhtō'ka'lh:

—Quintāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Ic-
maxquī'yāni' pāxcatca'tzī como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun
ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī lej lakskalalhna'. U'tza' tla'hua'
chu a'nchī mintapuhuān.

22 Lā' nā Jesús hualh:

—Quintāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan. Tintī' ca'tzī
a'nchī huanī't ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī
huanī't quinTāta' Dios, xmān quit a'ntī ixO'kxa'. Nā nataca'tzī xlaca'n
a'ntī na'iccāmālacsu'yu.

23 Lā' tuncan talakspi'tli lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n xmān xlaca'n:

—Līpāxūj huan a'ntīn talaktzī'n a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit.
24 Iccāhuaniyāni' que lhūhua' a'cta'sana'nī'n lā' reyes ixtalaktzī'ncu'tun
huā'mā' a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit, lā' tū' talaktzī'lh. Lā'
ixtakaxmatcu'tun a'ntū kaxpatā'tit, lā' tū' takaxmatli.

Huan tzeyā chi'xcu' xala' nac Samaria

25 Lā' tuncan kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley tāyalh lā' tā'chihuīna'lh Jesús
para nalīlaktzī'n. Lā' kalhasqui'nīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū na'ictlahua para que na'icka'lhī quinquilhta-
macuj para pō'ktu?

26 Lā' Jesús kalhtīlh:

—¿Tuchū tatzo'kni' na ixley Moisés? ¿Chichū lakapūtle'ke'ya'?

27 Huan xamākalhtō'kē'ni' ley kalhtīni'lh:

—“Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc
lā' con ixlīhuāk milīca'tzīn lā' con ixlīhuāk mifuerza lā' con ixlīhuāk
mintapāstacna'. Lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn hua'chi pāxquī'ca'na' mē'cstu”.

28 Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'. Palh chuntza' natlahua'ya', naka'lhīya' min-
quilhtamacuj para pō'ktu.

29 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley māpūtaxtūcu'tulh ixlīkalhasqui'nīn lā'
huanilh Jesús:

—¿Tichū ā'makapitzīn a'ntī xa'iccāpāxquī'lh?

30 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; ixtaxtunī't de nac Jerusalén lā' ixa'mā' nac
Jericó. Lā' huan ka'lhāna'nī'n tachi'palh lā' tamakka'lhankō'lh hasta
ixlu'xu' a'ntū ixlhakā'nī't. Tatucsli lā' ta'a'lh. Tamakxtekli xa'a'ctzincsni'.
31 Chuntza' pātle'kelh que ixa'mā' nac huā'mā' tej kalhatin sacerdote.
Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan chi'xcu', xmān xti'li'maka'lh.
32 Nā tētaxtulh
kalhatin ixmaktaka'lhna' xaka'tla' lītokpān. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan
chi'xcu', nā xti'li'maka'lh.

33 'Lā' a'xni'ca' milh kalhatin xala' nac Samaria, xla' laktzī'lh lā'
lakalhu'malh. 34 Lā' tuncan tapajtzūlh huan chi'xcu' lā' līcu'chū'lh aceite
lā' līcu'chu'ni' a'nlhā ixmātakāhuī'canī't. Lā' hui'līni'lh vendaje. Lā'
tuncan kēhui'līlh ixburro lā' pūlē'lh nac mesón lā' a'ntza' maktaka'lhli.
35 Lā' ixlīlakalī tuncuīlh a'xni'ca' huan samaritano ixa'mā'tza', maxquī'lh
tumīn huan ixtēcu' mesón lā' huanilh: "Camaktaka'lhti huā' ī'tza'ca'.
Lā' palh tū' a'cchā'n huā' tumīn, na'icmaxquī'yāni' ixlaktapalh a'xni'ca'
na'icchimpala".

36 Lā' Jesús huanilh huan xamākalhtō'kēni' ley:

—Chuhua'j caquihua'ni', ¿tichū de huā' tamā'na kalhatu'tun puhua'na'
māsu'yulh a'nchī pāxquī'lh huan takāhuī'n?

37 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley hualh:

—A'ntī lakalhu'malh.

Lā' Jesús huanilh:

—Capit lā' catlahua' chu a'cxtim.

Jesús a'lh na ixchic Marta lā' María

38 Jesús tēlh ixtej lā' chā'lh nac lakatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' kalhatin
puscāt, a'ntī ixuanican Marta, mānūlh na ixchic. 39 Marta ixka'lhī ixtā'tin
a'ntī ixuanican María. Lā' xla' tahui'lh na ixtojon Jesús para nakaxmatni'
a'ntū xla' ixmāsu'yumā'. 40 Lā' Marta tamakchuyīlh como lej ixka'lhī
ixlītlōt lā' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', ¿tū' lītamakchu'yi' nīn tuntū' que quintā'tin
quimāchokoni'kō' lītlōt? Cahua'ni' que caquimaktāyalh.

41 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Marta, hui'x māmakchuyīya' lā' lej lē'capina' milītlōt lā' ā'catūhuā.
42 Pero a'nan a'ntū más tasqui'nī. María lacsacnī't a'ntū más tzey lā' tintī'
catimaklhtīlh.

11

Jesús quincamāsu'ni'yāni' a'nchī nakalhtō'ka'yāuj
Mt. 6.9-15; 7.7-11

1 Maktin huā Jesús ixkalhtō'ka'mā' nac lakatin lugar. Lā' a'xni'ca'
kalhtō'ka'kō'lh, kalhatin ī'sca'txtunu' huanilh:

—Māpa'ksīni', caquilāmāsca'tīuj a'nchī kalhtō'ka'can hua'chi cāmāsca'tīlh
ī'sca'txtunu'nī'n Juan huan Mā'kpaxīni'.

2 Lā' Jesús cāhuanilh:

—A'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit, chuntza' nahua'nā'tit:

QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.
Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya' huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.
3 Caquilāmaxquī'uj quilīhua'tca'n a'ntū na'icua'yāuj lakalīyān.
4 Lā' caquilāmāsputūnu'ni'uj quintalaclē'i'ca'n como nā quina'n iccāmāsputūnu'ni'yāuj a'ntī quincātalaclē'ni'yāni'.
Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talaclē'i'.

5 Nā Jesús cāhuanilh:

—Calīhui'līuj que kalhatin de hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin
mi'amigoca'n. Lā' i'tāt tzī'sa napina' na ixchic lā' nahuani'ya': "Amigo,
caquimāpāhua'xtuni' mactu'tun pāntzi 6 porque chuna'j quilakchilh

kalhatin qui'amigo na quinchic lā' tū' icka'lhī a'ntū na'icmāhuī'”.
7 Lā' calīhui'līuj que xla' desde ixchakān chic nakalhtīyāni': “Tū'
caquimāmakchuyi'. Lacchōyātza' huan mākalhcha lā' quilīhuākca'n
iclhtatamā'naujtza'. Lā' tūla ictāquī' para na'icmaxquī'yāni' nīn tuntū'”,
nahuaniyāni' mi'amigo.
8 'Iccāhuaniyāni' que a'yuj mi'amigo tū' catāquī'cu'tulh para
namaxquī'yāni' catūhuā a'yuj lī'amigo hui'xina'n, pero natlahua
para que tū' namājiclhuī'ya' ā'chulā' lā' namaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū
maclacasqui'na'.
9 'Chuntza' iccāhuaniyāni': Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'.
Lā' caputzatit a'ntū Dios cāmaxquī'cu'tunāni' lā' nakaksā'tit. Lā'
calīmacasā'na'ntit huan mākalhcha lā' nacātamālaquī'ni'yāni'. 10 Chuntza'
a'ntī nasqui'n, xla' namaklhtīni'n; lā' a'ntī naputza, xla' nakaksa; lā' a'ntī
nalīmacasā'nan huan mākalhcha, namālaquī'ni'can.
11 'Ixlīca'tzan kalhatin de hui'xina'n a'ntī xatāta', ¿chu namaxquī'ya'
chihuix mincaman a'xni'ca' squi'ni'yāni' pāntzi? Lā' ¿chu namaxquī'ya'
lakatin lūhua' palh squi'ni'yāni' squī'ti'? 12 Lā' ¿chu namaxquī'ya' lakatin
cūlūtl palh squi'ni'yāni' ka'lhuā't? 13 Hui'xina'n a'yuj tū' lacuan pero
ca'tzīyā'tit que tzē namaxquī'yā'tit lē'ksajna' xatzey mincamana'ca'n. Lā'
ā'chulā' minTāta'ca'n a'ntī hui'lacha' nac a'kapūn nacāmaxquī' Espíritu
Santo a'ntī tasqui'ni'.

Ixtahuan que Jesús ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti'
Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27

14 Jesús ixmāxtuni'mā' de huan chi'xcu' huan tlajana'. U'tza' ix-
makakō'ko'nī't. Lā' a'xni'ca' taxtulh huan tlajana', tzētza' ixchihuīna'n
huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh huā'mā' 15 pero makapitzīn
tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' cālīmāxtu huan tlajana'nī'n ixlīmāpa'ksīn Beelzebú
a'ntī xapuxcu' huan tlajana'ni'n.
16 Lā' a'makapitzīn ixtalīlaktzī'ncu'tun Jesús lā' ixtasqui'ni' lakatin
lē'cnīn xala' nac a'kapūn. 17 Lā' xla' ixca'tzī a'ntū xlaca'n ixtapuhuan lā'
cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n
makān. Natalāmāsputūkō'. Lā' palh tatapitzi lā' natalātucsa lītā'timīn
nā natalāmāsputūkō'. 18 Chuntza' palh tatapitzi xlaca'n a'ntīn tat-
apa'ksī con Satanás lā' lītā'ca'tza tala, ¿chī nalīka'lhī ixlīmāpa'ksīn Sa-
tanás? Iccāhuaniyāni' huā'mā' como hui'xina'n quilāhuaniyāuj que quit
iclīmāxtulh huan tlajana' por ixlīmāpa'ksīn Beelzebú. 19 Palh quit
iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n ixlīmāpa'ksīn Beelzebú, ¿tichū ixlīmāpa'ksīn
taka'lhī xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con hui'xina'n lā' talīmāxtu tlajana'?
Chuntza' māni' xlaca'n talīmāsu'yu que tū' stu'ncua' a'ntū quilālē'ksa'nāuj.
20 Quit iccālīmāxtu tlajana'nī'n por ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' huā'mā'
ū'tza' huanicu'tun que Dios cāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzuculhtza' māpa'ksīni'n
huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.
21 'A'xni'ca' maktaka'lhmā' ixchic kalhatin chi'xcu' a'ntī tli'hui'qui lā'
a'ntī ka'lhī līcā'n a'ntū nalīmaktāyacan, tuntū' catipātle'keni'lh catūhuā
a'ntū ixla'. 22 Pero palh namin ā'kalhatin más xatli'hui'qui, ū'tza' natlaja
lā' namaklhtī ixlīcā'n a'ntū līpāhuan lā' namālacpitzi a'ntū namaklhtī.
23 'A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, ū'tza' quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū'
quintā'scuja, ū'tza' lactlahuana'n.

Taspi'tchoko huan tlajana'
Mt. 12.43-45

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' kaksa a'nlhā najaxa, napuhuan: "Na'ictaspi'tchoko a'nlhā ictaxtulh".
25 'Lā' a'xni'ca' nataspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic
a'ntū scayancyā lā' xa'nca pa'lhnancanī't. 26 Lā' tuncan na'a'n nacātē
ā'kalhatojon tlajana'nī'n más xaca'tzanca'tzīnī'n. Lā' ixlīhuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā' chuntza' ā'chulā' na'a'nīni' huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin tlajana'.

Xastu'ncua' tapāxuhuān

27 Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', kalhatin puscāt na ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't ta'salh lā' hualh:
—¡Līpāxūj huan puscāt a'ntī mālacatuncuīnī'ta'ni' lā' a'ntī mātziquī'ni'!
28 Lā' Jesús hualh:
—¡A'chulā' natalīpāxuhua a'ntīn takaxmata lā' ta'a'cnīni'ni' a'ntū huan Dios lā' ta'a'kahuāna'ni'!

Huan tachi'xcuhuī't tasqui'nli lakatin lē'cnīn
Mt. 12.38-42; Mr. 8.12

29 Huan tachi'xcuhuī't ā'chulā' talaktakēstokli Jesús lā' xla' tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Hui'xina'n huā'tzā' tū' tzey. U'tza' līsqui'nā'tit lakatin lē'cnīn. Lā'
xmān nacātamāsu'ni'yāni' lē'cnīn hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás. 30 Lā'
a'ntū pātle'keni'lh Jonás cāmāsu'ni'lh ixlīmāpa'ksīn Dios xalanī'n nac Nínive. Lā' nā chuntza' a'ntū napātle'keni' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmāsu'ni'yāni' ixlīmāpa'ksīn Dios. 31 Namin huan chi'chini' a'xni'ca'
nacālaccāxtlahuakō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' a'xni'ca'tza' huan reina a'ntī ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā' nacālē'ksa'nīni'nāni'. Nacālē'ksā'nīni'nāni' xla' porque xla' kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixuanī't ixchic huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū' quinkaxpa'tcu'tunā'tit.
32 'Lā' nā a'xni'ca' nalaccāxtlahuakō'can, xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Níneve natatāya lā' nacātalē'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j. Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como xlaca'n taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpalī'tit mintapāstacnaca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás.

Huan pūmaksko
Mt. 5.15; 6.22-23

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tintī' māquilhtī ixpūmaksko lā' namātze'ka o nahui'lī ixtampīn cajón. Namā'ca' cā'lakuān para que chuntza' a'ntī natatanū tzē natalaktzī'n.
34 Palh tū' tampi'lhīni'nā'tit lā' palh laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n. Lā' palh xmān laktzī'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. Lā' ū'tza' hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na
mimacni'ca'n. 35 Cuenta catlahua' que tū' natzucuya' pāstaca' a'ntūn tū'

tzey, porque chuntza' tūlalh catitlahua' a'ntūn tzey. 36 Palh hui'x pāstaca'
a'ntūn tzey lā' palh tlahua'ya' a'ntūn tzey, ū'tza' nala hua'chi lakatin
pūmaksko a'ntū xa'nca maksko mintej.

Jesús cālacaquilhnīlh huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47

37 A'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, kalhatin fariseo huanilh que catā'a'lh
tā'huā'yan na ixchic. Lā' Jesús tanūlh lā' tahuī'lh huā'yan. 38 Lā'
huan fariseo lē'cnīlh como Jesús tū' makacha'ka'lh hua'chi xlaca'n ix-
talīsmanīnī't para natahuā'yan. 39 Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Hui'xina'n fariseosnu' hua'chi a'ntī namakche'kē' vaso lā'
pulātu lā' tū' catipūche'kē'lh. Nā chuntza' hui'xina'n. Tasu'yu'yā'tit
que tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n pero tū' tzey mintapāstacna'ca'n
porque tampi'lhīni'nā'tit lā' tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey.
40 ¡Tū' māchekxīcu'tunā'tit hui'xina'n! ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que Dios
cātlahuani' hui'xina'n para que na'a'cnīni'ni'yā'tit Dios? Lā' a'xni'ca'
tū' tzey mintapāstacna'ca'n, tūlalh cati'a'cnīni'ni'tit. 41 Palh stu'ncua'
a'cnīni'ni'cu'tunā'tit Dios, maclacasqui'n xatzey mintapāstacna'ca'n. Palh
tzey mintapāstacna'ca'n, ixlīhuākca'n natalaktzī'n palh tzey hui'xina'n.

42 '¡Hui'xina'n fariseosnu' nalakaputzayā'tit! Hui'xina'n māstā'yā'tit
para Dios macsti'na'j huan līhua'tna' hua'chi a'lhmūhuēn lā' a'jonjolin lā'
ā'tāpātin. Lā' chuntza' tasqui'nī. Pero tū'tza' tasu'yu palh pāxquī'yā'tit
Dios lā' palh natlahua'yā'tit a'ntū lacuan. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit
huan lacmacastin līhua't. Lā' nā maclacasqui'n natlahua'yā'tit a'ntū
xatzey lā' napāxquī'yā'tit Dios.

43 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu'! Lacasqui'nā'tit
mimpūtahuī'lhca'n a'ntū más xalactzey nac lītokpān. Lā' lacasqui'nā'tit
cacāta'a'cnīni'ni'ni' a'xni'ca' pimpā'na'ntit nac tej.

44 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley lā'
fariseosnu' a'ntī a'kxokonu'nī'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntūn
tū' tatasu'yu. Tachi'xcuhuī't tachi'nta lā' tū' taca'tzī. Chuntza' ta-
laclē'n chu a'nchī tatzo'kni' na ixley Moisés. Nā chuntza' hui'xina'n
cāmālaclīpinīyā'tit ā'makapitzīn ixpālacata a'ntū cāmāsu'ni'yā'tit. Lā' xlaca'n
tū' taca'tzī palh talaclē'n —hualh Jesús.

45 Tuncan kalhtīlh kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', a'xni'ca' hua'na' huā'mā' quilālacaquilhnīyāuj.

46 Lā' Jesús hualh:

—¡Nalakaputzayā'tit nā hui'xina'n huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Lej
lhūhua' talanān mātlahuīni'nā'tit lā' tūlatza' tlōkentaxtūkō'can. U'tza'
hua'chilh ixcāxtlahua'tit huan tacu'ca' a'ntū lej tzinca. Nīn tintī' tzē
natāyani' lā' hui'xina'n tū' lacāxtlahuacu'tunā'tit para que tzē nacu'ca'can.

47 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n! Tū' tzey a'nchī tlahua'yā'tit. Xmān
cā'a'cnīni'ni'cu'tunā'tit huan xanīnī'ntza' a'cta'sana'nī'n. Minapapana'ca'n
tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n. 48 Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit
ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīca. U'tza' lītasu'yu que
chu lakatin hui'lāna'ntit con minapapana'ca'n, lā' puhua'nā'tit que tzey
a'nchī tatlahualh.

49 'U'tza' līchihuīna'lh Dios como lej ka'lhī tapāstacna'; hualh:
"Na'iccāmacamini' a'cta'sana'nī'n. Lā' nacāmaknīcan ā'makapitzīn lā'
nacāmāpātīnīcan ā'makapitzīn huampala". 50 Chuntza' huan tachi'xcuhuī't
a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j, ū'tunu'n natalē'n cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n

a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīcanī't desde a'xni'ca lalh quilhtamacuj.
51 Natzucucan nacākalhasqui'nīcan con Abel lā' ā'xmān nalī'a'ksputcan
huan Zacarías a'ntī maknīca na ixpu'nan huan lītokpān lā' na ixlacapūn
huan pūmacamāstā'n. U'tza' iccāhuaniyāni' que Dios nacākalhasqui'nīyāni'
hui'xina'n ā'tzā' ixpālacata huan a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīcanī't.
52 '¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n, mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Ixtachihuīn Dios
hua'chilh tanūma' nac lakatin chic. Hui'xina'n ka'lhīyā'tit xallave huan
chic, pero tū' tanūyā'tit. Lā' tū' cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.
53 A'xni'ca' Jesús cāhuanilh huanmā', huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā'
fariseosnu' ta'a'kchā'ni'lh Jesús. Lā' lej tatzuculh takalhasqui'nī lhūhua'
catūhuā. 54 Ixtamaktaka'lhmā'na a ver palh tzē ixtamakkaksli a'ntū
ixtalīlē'ksa'nīni'lh.

12

A'ntī tlahua lakatu' ixlacan
1 Līhuan ixtatakēstokmā'na lej lhūhua' tachi'xcuhuī't hasta
ixtalālacchi'ntatza'. Lā' Jesús tzuculh cāhuani pū'la ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cuenta natlahuayā'tit huan fariseosnu' como xlaca'n tatlahua
lakatu' ixlacanca'n. Lā' tū' titlahuayā'tit hua'chi xlaca'n. 2 Ixlīhuāk a'ntū
tatzē'knī't, ū'tza' nalaktzī'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can. 3 Lā'
chuntza' a'ntū hui'xina'n huaninī'ta'ntit xmān kalhatin, ū'tza' nakaxmat-
can chuxalhā. Lā' a'ntū tzē'k huanī'ta'ntit ixchakān chic, ū'tza' palha'
nahuancan kēpūn.

A'ntī najicua'ni'can
Mt. 10.28-31
4 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que tū' tijicua'ni'yā'tit a'ntīn tamaknīni'n
lā' ā'calīstān tūla tatlahua ā'chulā'. 5 Na'iccāhuani'yāni a'ntī
najicua'ni'yā'tit: Cajicua'ni'tit Dios a'ntī tzē nacāmāsputūkō'yāni' lā'
ā'calīstān nacāmacā'nāni' nac pūpātīn. U'tza' calījicua'ni'tit Dios.
6 'Tū' lej tapala huan tantzictzi. Stā'can tanquitzis por xmān lakatu'
tumīn. Lā' Dios tū' cāpātza'nkā nīn lakatin de xlaca'n. 7 Pues hasta
miya'jca'n chā'tunu' de hui'xina'n cātapūtle'keni'ni' kanatunu'. Lā' ū'tza'
tū' tilījicua'nā'tit; hui'xina'n ā'chulā' tapalayā'tit que huan tantzictzi.

A'ntī natahuan que tatapa'ksī con Jesús
Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20
8 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī nahuan na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't: “Quit ictapa'ksī con Cristo”, lā' chuntza' nā quit na'icuan
na ixlacapūnca'n ixángeles Dios: “Xla' tapa'ksī con quit”. Lā' quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 9 Lā' chuxatī naquinkalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't, nā quit na'ickalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n ixángeles Dios.
10 'Lā' a'ntī talīchihuīna'n contra huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n,
nacāmāsputūnu'ni'can. Pero a'ntīn tahuan que tū' tzey a'ntū tlahua
huan Espíritu Santo, xlaca'n tūla caticāmāsputūnu'ni'ca.
11 'A'xni'ca' nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n huan māpa'ksīni'nī'n lā' huan
pūchihuīna'nī'n a'nlhā tlahuacan justicia, tū' lej nacāpāta'layāni' a'nchī
nakalhtīni'nā'tit. 12 Huā'mā' ka'tlā'tus, a'xni'ca' nachihuīna'nā'tit, huan
Espíritu Santo nacāmāsu'ni'yāni' a'nchī nakalhtīni'nā'tit —hualh Jesús.

Huan chi'xcu' rico

13 Kalhatin ixlaclhni' tachi'xcuhuī't huanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', cahua'ni' quintā'tin caquimāpitzini'lh quiherenci-
aca'n.

14 Lā' Jesús kalhtīlh:

—¿Tichū quihui'līnī't quit hua'chi juez o mālacpitzini' ti'ya't?

15 Lā' nā hualh:

—Cuenta catlahua'tit. Lā' tū' titampi'lhīni'nā'tit porque huan lhūhua'
tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quilhtamacuj tūlalh caticāmaxquī'ni'
minquilhtamacujca'n.

16 Lā' tuncan Jesús cālīmālacastucli lā' cāhuanilh:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' lej ixmakalana'n na
i'xti'ya't. 17 Lā' xla' tuncan puhualh ixpātunca'tzi: “¿Tuchū na'ictlahua?
Tū' icka'lhī lhā na'icmāquī' lhūhua' quincuxi'. 18 Na'iccālactlahua
xalacti'na'jna' quimpūcuxi' lā' na'ictlahua más xaka'tla' lā' a'ntza'
na'icmāquī'kō' quincuxi' lā' ixlīhuāk ā'makapitzīn a'ntu icmakalalh.
19 Lā' a'xni'ca' na'icpuhuan quē'cstu: Chuhua'j icka'lhī lhūhua'
catūhuā para lhūhua' cā'ta. Chuhua'j na'icjaxa lā' na'icuā'yan lā'
na'icko'tnūn lā' na'icpāxuhua”. 20 Lā' Dios huanilh: “Hui'x tū' xa'nca
pāstacna'na'. Chuhua'j huā'mā' tzī'sa nanī'ya'. Lā' a'ntū māquī'nī'ta', ¿tichū
natachokoni'?” 21 Chuntza' napātle'keni' kalhatin chi'xcu' a'ntī mākēstoka
lhūhua' catūhuā para ixa'cstu. Lā' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī, nīn tuntū' ixtapalh
na ixlacapūn Dios.

Dios cāmaktaka'lha ixcamana'
Mt. 6.25-34

22 A'calīstān Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Iccāhuaniyāni'. Tū' ticāpāta'layāni' a'ntū nahua'yā'tit nīn a'ntū nal-
hakā'yā'tit. 23 Como Dios cāmaxquī'yāni' minquilhtamacujca'n lā' mi-
macni'ca'n a'ntū napūscujā'tit, ā'chulā' nacāmaxquī'yāni' milīhua'tca'n lā'
milu'xu'ca'n. 24 Cuenta cacātlahua'tit huan cha'kni'. Xlaca'n nīn tuntū'
tacha'n lā' nīn tamakalana'n. Lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n pero Dios
cāmāhuī'. A'chulā' tapalayā'tit hui'xina'n que huan tamā'na spūnnu'.
25 Nīn tintī' de hui'xina'n tzē más makān nalatahui'la a'yuj cāpāta'layāni'.
26 Palh chuntza' tūla natlahuayā'tit, ¿a'chī' lē'capinā'tit ā'tāpātin catūhuā?

27 ’Cuenta cacātlahua'tit huan xa'natna' a'nchī talīstaca. Tū' tascuja lā'
tū' tatza'pa' ixlu'xu'ca'n. Lā' lej tzēhuanī't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua.
Lā' iccāhuaniyāni' que huan rey Salomón tūlalh cāmālacastucli ixlītzēhuanī't
huan xa'nat. Lā' xla' lej rico ixuanī't. 28 A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntū
tzēhuanī't pero lakalī tū'xama'n nacā'ī'can lā' nacālhcuyucan. Lā' como
Dios cāmaktaka'lha lā' cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan,
ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n. Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'yā'tit
huā'mā'? 29 Chuntza' tū' tilē'capinā'tit ixpālacata a'ntū nalīhua'yā'tit nīn
a'ntū nalīko'tnūnā'tit. 30 Huan tachi'xcuhuī't xala' huā'mā' quilhta-
macuj xmān ū'tza' taputzatlā'huan. Lā' hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin
minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla' ca'tzī a'ntū maclacasqui'nā'tit. 31 Mejor
pū'la caputzatit a'nchī nalī'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios xala' tālhmā'n lā' nā
namaklhtīni'nā'tit ā'makapitzīn a'ntū maclacasqui'nā'tit.

Milīrico nac a'kapūn
Mt. 6.19-21

32 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quilakska'tā'n, tū' cajicua'ntit. Tū' lhūhua' hui'xina'n pero
minTāta'ca'n nac a'kapūn lacasqui'n que natapa'ksīyā'tit con xla'.
33 Castā'tit a'ntū ka'lhī'yā'tit lā' cacāmaxquī'tit a'ntīn tamaclacasqui'n.
Chuntza' naka'lhī'yā'tit mimpūtumīnca'n a'ntūn tū' maktin catimasli lā'
milīricujlani'ca'n nac a'kapūn a'nlhā tū' maktin catisputli. Lā' a'ntza' tū'
catitanūlh ka'lhāna' lā' nīn huan tzapūla' tūlalh catihua'lh. 34 A'nlhā huī'
milīricujlani'ca'n, a'ntza' huī' mintapāstacna'ca'n.

Maclacasqui'n cāxni'j natahui'layā'tit

35 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Cacāxtahui'la'tit con mimpūmakskoca'n xataquilhtani'tza'. 36 Cala'tit
hua'chi tasācua' a'ntīn taka'lhīmā'na ixpatronca'n a'ntī a'nī't a'nlhā
tapūchahuamā'ca. Lā' a'xni'ca' nataspi'ta lā' nalīmacasā'nan huan
mākalhcha, lacasqui'n camālaquī'ni'ca lacapalh. 37 Līpāxūj huan
tasācua'nī'n talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n.
Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que māni' ixpatronca'n namācāxkō' lā'
nacāmāhuī'can. 38 A'yuj cachilh i'tāt tzī'sa o tuncuīni', pero līpāxūj huan
tasācua'nī'n palh talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n.
39 'Caca'tzī'tit huā'mā' que palh ixtēcu' chic ixca'tzīlh tuyā hora nachin
huan ka'lhāna', ixlakahuantō'lalh lā' tū' ixtimakxtekli natanū huan
ka'lhāna'. 40 Nā hui'xina'n caskalalhtō'la'tit como namin huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n a'xni'ca' tū' pāstacā'tit.

Huan xatzey tasācua' lā' huan tūn tū' xatzey tasācua'
Mt. 24.45-51

41 Lā' tuncan Pedro kalhasqui'nīlh:
—¿Chā quilālīmālacastucui xmān para quina'n o para līhuāk?
42 Lā' Jesús hualh:
—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī xa'nca māchekxī? Xla'
ū'tza' a'ntī huan patrón nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī'
ixtā'tasācua'nī'n a'xni'ca' maclacasqui'n. 43 Līpāxūj huan tasācua' palh
tlōkentaxtūmā' ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón. 44 Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni'. Huan patrón nalīmāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk a'ntū
ka'lhī. 45 Lā' palh tū' tzey huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que natakoxī
huan ixpatrón. Lā' chuntza' natzucu cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'nī'n
lā' huan maksqui'tīnī'n lā' natzucu huā'yan lā' nako'ta lā' naka'chī. 46 Lā'
chu līmaktin nataspi'ta huan patrón. Lā' namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū' ka'lhīmā'. Lā' huan patrón lej
palha' nacastigarlī huan tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi natapātīni'n
xlaca'n a'ntī līhua tahuan palh takalhlaka'ī'.
47 'Huan tasācua' a'ntī ca'tzī a'ntū lacasqui'n ixpatrón lā' tū' tlōkentaxtū
lā' tū' a'cnīni'ni', xla' lej maklhūhua' natucscan. 48 Lā' huan a'ntīn tū'
ca'tzī a'ntū lacasqui'n ixpatrón lā' chuntza' natlahua a'ntū maclacasqui'n
castigo, xla' tū' lhūhua' catihui'līni'ca. A'ntī līmāmacū'can lhūhua', xla'
tzē nasqui'ni'can lhūhua'. Lā' a'ntī līmāmacū'can más lhūhua', xla' tzē
nasqui'ni'can más lhūhua'.

Jesús cāmālacpitzi huan tachi'xcuhuī't
Mt. 10.34-36

49 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Por quimpālacata tū' chu lakatin natala. Makapitzīn lej
nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn. Lā' ā'makapitzīn lej natalakmaka'n

quintachihuīn. Makapitzīn stu'tu'lu' natahuan que stu'ncua'
quintachihuīn lā' ā'makapitzīn stu'tu'lu' natahuan que tū' stu'ncua'.
Chuntza' calalh chuhua'j. 50 A'nan a'ntū na'icpātī. ¿Chī na'iclītāyani' hasta
a'xni'ca' na'ictlōkentaxtū? 51 ¿Chu puhua'nā'tit icmilh para que chu lakatin
natala tachi'xcuhuī't? Iccāhuaniyāni' que tū'. Na'iccāmā'kapitziyāni'. 52 Lā'
chuhua'j hasta kalhaquitzis xala' lakatin chic natalacpitzi. Kalhatu'tun
natala contra kalhatu', lā' kalhatu' contra kalhatu'tun. 53 Huan xatāta'
nala contra ixcaman lā' huan o'kxa' contra ixtāta'. Lā' xatzī't nala contra
ixtzu'ma'jāt lā' huan tzu'ma'jāt nala contra ixtzī't. Lā' huan puscāt nala
contra ixpuscāt ixo'kxa' lā' huan puscāt nala contra ixtzī't ixkōlu'.

Tū' ixmāchekxīcan huan lē'cnīn
Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13
54 Nā Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—A'xni'ca' hui'xina'n laktzī'nā'tit tā'kaquī'mā'cha' poklhnu' a'nlhā
tā'cnū huan chi'chini', tuncan nahua'nā'tit namin xcān. Lā' chuntza'
pātle'ke. 55 Lā' a'xni'ca' minācha' huan ū'ni' xala' nac sur, huancan
naxu'nu. Lā' chuntza' pātle'ke. 56 ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu'
milacanca'n! Tzē nahuanā'tit palh namin xcān o tū' namin, xmān
porque laktzī'nā'tit huan a'kapūn. Lā' ¿a'chī' tū' cuenta tlahua'yā'tit a'ntū
pātle'kemā' nac huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' laktzī'nā'tit huan lē'cnīn?

Calī'hui'li' natā'latahui'la'ya' xa'nca mintā'ca'tza
Mt. 5.25-26
57 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿A'chī' tūla puhuanā'tit palh catūhuā tzey o tū' tzey? 58 Palh
catīhuā mālacapū'yāni', calī'hui'li' natā'lacāxla'ya' līhuan tūna'j pinā'tit nac
pūchihuīn. Chuntza' tū' catilē'ni' na ixlacapūn juez. Lā' huan juez tū'
catimacamāstā'ni' con huan policía lā' huan policía tū' catimānūni' nac
pūlāchī'n. 59 Palh chuntza' ixpātle'keni'ni', icuaniyāni que tū' catitaxtu
hasta que tū' namāpalakō'ya' ixlīhuāk.

13

Maclacasqui'n naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n
1 Lā' huā'mā' chi'chini' tamilh chi'xcuhuī'n. Lā' ixtahuanimā'na Jesús
a'nchī Pilato cāmāmaknīnīni'nī't makapitzīn chi'xcuhuī'n xalanī'n nac
Galilea a'xni'ca' xlaca'n ixtamaxquī'mā'na Dios huan lē'ksajna'. 2 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—¿Chu puhua'nā'tit que huan tamā'na chi'xcuhuī'n cāpātle'keni'nī't
chuntza' porque más ixtalaclē'n que ā'makapitzīn xalanī'n nac Galilea?
3 Iccāhuaniyāni' que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū' naxtāpalīyā'tit
mintapāstacna'ca'n, nā milīhuākca'n nanīkō'yā'tit. 4 Lā' huan
kalhacāujtzeyan a'ntīn tanīlh a'xni'ca' huan torre de Siloé tapancli lā'
cā'a'klhta'lalh, ¿chu puhua'nā'tit que más ixtalaclē'n que ā'makapitzīn
xalanī'n nac Jerusalén? 5 Iccāhuani'yāni' que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū'
naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n, nā nanī'yā'tit.

Huan xaqui'hui' higo a'ntū tū' ixka'lhī ixtō'ca't
6 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū lītalacastuca lā' cāhuanilh:
—Kalhatin chi'xcu' ixcha'nī't a'katin xaqui'hui' higo na ixti'ya't. Lā'
a'lh laktzī'n palh ixtō'ca'mā'. Lā' tū' makkaksli ixtō'ca't. 7 Lā' tuncan
huanilh ixtasācua': "Lakatu'tun cā'tatza' icmakputza ixtō'ca't huā'mā'
qui'hui' lā' nīn tuntū' icmakkaksa. Catanca' porque xmān yā. Chu tlakaj

iccha'nli". 8 Lā' a'ntī ixmaktaka'lha huan ti'ya't kalhtīlh: "Camakxtekti
xmān huā'mā' cā'ta. Na'iclacxla'ja huan ti'ya't lā' na'icmaka'ni' abono.
9 Lāsā' chuhua'j natō'ca'. Lā' palh tū' tō'ca' a'xni'ca' natancā'ya'".

Jesús mātzeyīlh kalhatin puscāt a'clhchā'puncsua' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan

10 Lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan, Jesús ixcāmāsu'ni'mā' nac lītokpān.
11 Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n lakacāujtzeyan cā'ta.
Ixchi'panī't lakatin tlajana' lā' ixmaka'ī'tza'ca'n lā' ixtaquilhpūstucnī't lā'
tūla ixtā'cstu'nca nīn macsti'na'j.
12 Lā' Jesús, a'xni'ca' laktzī'lh huan puscāt, ta'sani'lh lā' huanilh:
—Puscāt, tzeyanī'ta'tza'. Tū'tza' ka'lhī'ya' ta'jatat.
13 Lā' tuncan Jesús mā'ca'ni'lh ixmacan lā' chu tuncan huan puscāt
tā'cstu'ncli lā' tzuculh mācā'tanī Dios. 14 Como Jesús mātzeyīlh huanmā'
chi'chini' a'ntū pūjaxcan, huan xapuxcu' de huan lītokpān a'kchā'lh lā'
cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—A'nan xmān lakachāxan chi'chini' para nascujā'tit. Huan tamā'na
chi'chini' cata'ntit tacu'chu'yā'tit lā' tū' a'xni'ca' jaxkō'can.
15 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:
—¡Tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! ¿Chu tū' naxcutā'tit mihuācaxca'n o
mimburroca'n huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' namāko'tūyā'tit? 16 Lā'
huā'mā' puscāt, ī'xū'yātā'nat Abraham, lā' hua'chīlh līchī'hui'līlh huan
Satanás huā'mā' ta'jatat. Lā' chuhua'j lakacāujtzeyan cā'tatza'. ¿Chu tū'
līmakuan ixmaklhtīca ixta'jatat huā'mā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
17 A'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', cāmāmāxanī'lh ixlīhuākca'n
ixtā'ca'tzanī'n. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtalīpāxuhua huan lē'cnīn
a'ntūn tlahualh Jesús.

Xati'ni' mostaza
Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32

18 Lā' tuncan Jesús hualh:
—¿Chī huanī't ixlīmāpa'ksīn Dios? Lā' ¿chī na'iclīmālacastuca a'nchī
natalhūhua'n xlaca'n a'ntī Dios cāmāpa'ksī? 19 Natalhūhua'n chuntza'
hua'chi staca lakatin ti'ni' de mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu'
nac ti'ya't. Lacti'na'j huanmā' ti'ni' lā' a'xni'ca' nastackō', nala hua'chi
a'katin qui'hui'. A'xni'ca' ka'tla'tza' lā' a'ntza' huan spūnnu' natatlahua
ixmāsekca'n.

Huan levadura
Mt. 13.33

20 Nā Jesús cāhuanilh:
—¿Chī na'iclīmālacastuca a'nchī nalaklhtāya ixlīmāpa'ksīn Dios? 21 U'tza'
hua'chi lakatin levadura a'ntū kalhatin puscāt nalītlō maktu'tun xat-
apūlhcān harina lā' namakxteka hasta nalaklhtāyakō' huan ixtasquit.

Huan xapītzina'j mākalhcha
Mt. 7.13-14, 21-23

22 Jesús tēpā ixtej para nac Jerusalén. Lā' ixtētaxtu cā'lacchicni' ti'na'j lā'
laka'tla' lā' ixmāsu'yu. 23 Lā' kalhatin kalhasqui'nīlh:
—¿Chā xmān makapitzīn natapūtaxtu?
Lā' Jesús kalhtīlh:
24 —Calīhui'lī'tit natanū'yā'tit nac xapītzina'j mākalhcha para
nac a'kapūn, porque iccāhuaniyāni' que lhūhua' nataputza a'nchī
natalītanūcu'tun. Lā' tūlalh catitatanūlh. 25 A'xni'ca' huan

xamāpa'ksīni' chic namālacchō mākalhcha, hui'xina'n a'ntī yā'na'ntit
kēpūn nalīmacasā'na'nā'tit huan mākalhcha. Lā' nahua'nā'tit:
"Caquilāmālaquīni'uj". Lā' xla' nacākalhtīyāni': "Tū' icca'tzī lhachū
xalanī'n hui'xina'n". 26 Lā' hui'xina'n naquilhtzucuyā'tit nahua'nā'tit:
"Iccātā'huā'yanī'ta'ni' lā' hui'x māsu'yu' na qui'ā'lacchicni'ca'n". 27 Lā'
xla' nacākalhtīyāni': "Iccāhuanini'tza' que tū' icca'tzī lhachū xalanī'n
hui'xina'n. Caquilātapānūni'uj milīhuākca'n. Hui'xina'n lej tlahua'yā'tit
a'ntūn tū' tzey". 28 Lā' chuntza' hui'xina'n nacalhua'nā'tit a'ntza' lā'
nalāmāxcani'yā'tit mintatzanca'n a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit que Abraham
lā' Isaac lā' Jacob lā' ixlīhuākca'n huan a'cta'sana'nī'n tahui'lāna'ncha'
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā' hui'xina'n tū' caticātamakxtekni' natanū'yā'tit.
29 'Nataminācha' tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā lā' natahuā'yan
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 30 A'xni'ca'tza' lej nacā'a'cnīni'ni'can xlaca'n
a'ntīn tū' tatasqui'nī chuhua'j; lā' tū' caticā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'ntī lej
tatasqui'nī chuhua'j —hualh Jesús.

Jesús līlakaputzalh ixpālacata Jerusalén
Mt. 23.37-39

31 Chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' ā'makapitzīn fariseosnu' talakchilh Jesús
lā' tahuanilh:

—Cataxtu de huā'tzā' porque Herodes maknīcu'tunāni'.

32 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Calakpintit huanmā' chi'xcu' a'ntī lej skalalh para natlahua a'ntū xla'
lacasqui'n lā' nahuani'yā'tit: "Chuhua'j lā' lakalī na'iccāmāxtukō' huan
tlajana'nī'n. Nā na'iccāmātzeyī ī'tza'ca'nī'n. Lā' tū'xama'n na'ictlahuakō'".
33 Lā' maclacasqui'n na'ica'n na quintej chuhua'j lā' lakalī tū'xama'n
porque tū' līmakuan chuxalhā nanī kalhatin a'cta'sana', xmān a'nlhā
huanican nac Jerusalén.

34 '¡Xānti layā'tit xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n cāmaknīyā'tit
a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'layā'tit huan lacscujnī'n a'ntī Dios cāmacā'n.
Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni' hua'chi huan ko'lhnu' cāmākēstoka
ixcamana', pero tū' lacasqui'ntit. 35 Cuenta catlahua'tit hui'xina'n como
Dios makxteklitza' mi'ā'lacchicni'ca'n. Lā' iccāhuaniyāni' que tū'tza' quin-
tilālaktzī'uj hasta huan chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: "Sicua'lanālanī't
a'ntī min con ixlīmāpa'ksīn Dios".

14

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī cu'nu'

1 Lā' milh lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús
quīmakuā'yalh na ixchic kalhatin xapuxcu' fariseosnu'. Lā' ā'makapitzīn
fariseosnu' ixtamaktaka'lhmā'na. 2 Nā ixuī' kalhatin chi'xcu' na
ixlacapūn lā' ixka'lhī cu'nu'. 3 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' huan fariseosnu':

—Lā' huan ixley Moisés ¿chā makxteka namātzeyīcan kalhatin ī'tza'ca'
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan o tū' makxteka?

4 Lā' xlaca'n ca'cs tatāyalh. Lā' tuncan Jesús makachi'palh huan ī'tza'ca'
lā' mātzeyīlh lā' huanilh que ca'a'lh. 5 Lā' cāhuanilh huan fariseosnu':

—Palh mimburroca'n o mihuācaxca'n namakōsa nac pūlhmā'n xcān
¿chu tū' namācutuyā'tit tuncan a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?

6 Lā' tūlalh takalhtīni'lh nīn tuntū'.

Huan a'ntī cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca

7 A'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan a'ntī cākantāyacanī't lā' a'nchī ixta-
putzamā'na huan pūtahuī'lhni' a'ntū más xalactzey, cāmaxquī'lh huā'mā'
tapāstacna':

8 —A'xni'ca' nakantāyaca'na' a'nlhā tapūchahuacan, tū' titahui'la'ya' cala-
can. Chō'la tzē nachin ā'kalhatin a'ntī más tasqui'nī que hui'x. 9 Lā'
a'ntīn kantāyani' nalaka'nāni' nahuaniyāni': "Cama'xqui' mimpūtōlh
huā'mā' kalhatin a'ntī ā'calīstān chilh". Lā' chuntza' māxana'jtza' nap-
ina' natahui'la'ya' kēpān. 10 Pero a'xni'ca' nakantāyaca'na', natahui'la'ya'
nac kēpān. Lā' a'xni'ca' namin a'ntī kantāyanī'ta'ni' nahuaniyāni':
"Cata't, catahui'la' nac mesa". Chuntza' na'a'cnīni'ni'ca'na' na ixla-
capūnca'n ā'makapitzīn a'nlhā tapūchahuacan. 11 A'ntī xa'cstu ka'tla'
lacu'tun, ū'tza' namāmāxanī'can. Lā' a'ntī tū' xa'cstu putza ixlīka'tla', ū'tza'
na'a'cnīni'ni'can.

12 Nā Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixkantāyanī't:

—A'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani' o mintahua', tū' cacākantāya'
xmān mi'amigos lā' mintā'timīn lā' mintalakapasnī'n lā' huan ricosnu'.
Xlaca'n a'xni'ca' natatlahua ixcā'tani'ca'n, nā tzē natakantāyayāni' lā'
chuntza' naka'lhīya' ixlaktapalh mincā'tani'. 13 Pero a'xni'ca' natlahua'ya'
mincā'tani', cacākantāya' huan a'ntī lacxcamanīn lā' huan ī'tza'ca'nī'n lā'
huan lū'ntu'lanī'n lā' huan lakatzī'nī'n. 14 Lā' chuntza' nalīpāxuhua'ya'
como xlaca'n tuntū' catitamaxquī'ni'. Lā' chuntza' naka'lhīya' mintatlaj
a'xni'ca' natalakahuanchoko ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn
Dios.

Huan ka'tla' tahua'

15 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā', kalhatin a'ntī ixuī' nac mesa huanilh
Jesús:

—Līpāxūj a'ntī nahuā'yan a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

16 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:

—Kalhatin chi'xcu' tlahualh lakatin ka'tla' tahua' lā' cākantāyakō'lh
lhūhua' tachi'xcuhuī't. 17 Lā' a'xni'ca' chā'lh huan hora a'ntū
pūhuā'yancan, cāmacā'lh ixtasācua' para natamāca'tzīnīni'n lā' cāhuanilh
a'ntī ixcākantāyanī't: "Cata'ntit como cāxuī'kō'tza' ixlīhuāk". 18 Pero
ixlīhuākca'n tamacā'lh razón que tūla ta'a'n. Kalhatin hualh: "Apenas
ictamāhualh lakatin ti'ya't lā' maclacasqui'n na'ica'n na'iclaktzī'n.
Icsqui'ni'yāni' que naquimāsputūnu'ni'ya' porque tūlalh icti'a'ncha'".
19 Lā' kalhatin huampā: "Ictamāhualh tanquitzis par de huācax lā' ica'n
iccālaktzī'n a ver palh tzey tascuja. Por favor caquimāsputūnu'ni' porque
tūlalh icti'a'ncha'". 20 Lā' kalhatin huampā: "Ictapūchahuakō'lhcus lā'
chuntza' tūlalh icti'a'ncha'".

21 'Lā' a'xni'ca' taspi'tli huan tasācua', huanikō'lh ixpatrón a'nchī
pātle'kelh. Lā' huan ixpatrón a'kchā'lh lā' huanilh ixtasācua': "Laca-
palh capit na ixcā'tejen cā'lacchicni' lā' cacālī'ta' a'ntī lacxcamanīn lā'
huan ī'tza'ca'nī'n lā' huan lū'ntu'lanī'n lā' huan lakatzī'nī'n". 22 A'mpā lā'
ā'calīstān taspi'tpā huan tasācua' lā' hualh: "Ictlahualhtza' chu a'nchī
quihua'ni' lā' ti'a'nan lugar". 23 Lā' huan patrón huanilh ixtasācua': "Capit
nac cā'tejen más makatna' lā' nacāsālī'ta'na' lā' natatzuma quinchic.
24 Iccāhuaniyāni' que nīn tintī' de xlaca'n a'ntī iccākantāyalh pū'la natahua'
quilīhua't".

A'ntū maclacasqui'n para a'ntī nastālani' Cristo

25 Lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani' Jesús, lā' xla' cālaktalakspi'tli lā'
cāhuanilh:
26 —Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit lā' tū' napāxquī' Dios más que
nacāpāxquī' ixtāta' lā' ixtzī't lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā' ixtā'timīn lā'
hasta māni' xla', ū'tza' tūlalh catilalh quisca'txtunu'. 27 Lā' a'ntīn tū'
pātīni'ncu'tun por quimpālacata lā' tū' latahui'lacu'tun hua'chi iclahuī'
quit, tūlalh catilalh quisca'txtunu'.
28 'Palh kalhatin chi'xcu' tlahuacu'tun pātin chic, pū'la natlahua ix-
cuenta lhānchulā' na'a'n de tumīn. Chuntza' naca'tzī palh na'a'cchā'n
huan tumīn a'ntū nalītlahuakō'. 29 Palh tū' chuntza' natlahua, nasputa
ixtumīn a'xni'ca' xmān yācus xatantūnu'. 30 Lā' ixlīhuāk a'ntī natalaktzī'n,
natalīlītzī'n. Lā' natahuan: "Huā'mā' chi'xcu' tilītzuculh ixchic lā' tū'
mā'ksputukō'lh".
31 'Lā' tū' a'nan kalhatin rey a'ntī tū' pū'la napāstaca palh tzē nalītlaja
con kalhacāuj mil soldados huan rey ixtā'ca'tza a'ntī ka'lhī kalhapu'xam
mil. 32 Lā' palh ca'tzī que tūlalh catitlajalh ixtā'ca'tza, namacā'ni' kalhatin
lacscujni' para natā'lacāxla a'xni'ca' mimā'cha'cus de makat. 33 Lā'
chuntza' palh hui'xina'n tū' makxtekcu'tunā'tit ixlīhuāk a'ntū milaca'n,
tūlalh catila'tit quisca'txtunu'nī'n.

Huan matzat
Mt. 5.13; Mr. 9.50
34 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tzey huan matzat. Pero palh tū'tza' ka'lhī ixlīsko'ko', ¿chichū
nalīmāsko'kō'palacan? 35 Tū' tzey para tuntū'. Xmān namaka'ncan. A'ntī
kaxmata cuenta catlahualh.

15

Huan borrego a'ntū tza'nkālh
Mt. 18.10-14
1 Ixlīhuākca'n huan xamātā'jīni'nī'n impuestos lā' a'ntīn tū' lactzey,
xlaca'n talaktapajtzūlh Jesús para natakaxmatni'. 2 Lā' huan fariseosnu'
lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtalīchihuīna'n Jesús. Lā' talāhuanilh:
—Huā'mā' chi'xcu' cātā'huā'yan huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey.
3 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
4 —Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī lakatin ciento borregos lā' palh na-
makatza'nkā lakatin, ¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn
noventa y nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n na-
putza huan borrego a'ntū makatza'nkālh. Naputza hasta a'xni'ca'
nakaksa. 5 Lā' a'xni'ca' nakaksa, napekxtūko'ka'līmin. 6 Lā' a'xni'ca'
nachā'mpala na ixchic, nacāmākēstoka ixamigos lā' a'ntīn tahui'lāna' pa-
jtzu ixchic. Lā' nacāhuani: "Caquilātā'pāxuhuáuj chuhua'j como ickak-
sli quimborrego a'ntū ixtza'nkānī't". 7 Iccāhuaniyāni' que chu a'cxtim
a'nan más tapāxuhuān nac a'kapūn ixpālacata kalhatin a'ntī xtāpalīnī't ix-
tapāstacna' que por ixpālacata noventa y nueve a'ntī tapuhuan que tzeyā
tachi'xcuhuī't lā' chuntza' tū' ta'u'cxca'tzī que maclacasqui'n nataxtāpalī
ixtapāstacna'ca'n.

Huan tumīn a'ntū tza'nkālh
8 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' palh kalhatin puscāt ka'lhī lakacāuj tumīn lā' palh natza'nkā
lakatin, namāquilhtī ixpūmaksko lā' napa'lhnana'n lā' xa'nca naputza

hasta a'nlhā nakaksa. 9 Lā' a'xni'ca' nakaksa, nacāmākēstoka ixamigas
lā' a'ntī tahui'lāna' pajtzu ixchic, lā' nacāhuani: “Caquilātā'pāxuhuáuj
como ickakslitza' huan tumīn a'ntū ixtza'nkānī't”. 10 Iccāhuaniyāni' que
chu a'cxtim natapāxuhua huan ángeles a'xni'ca' naxtāpalī ixtapāstacna'
kalhatin a'ntī laclē'n.

Huan o'kxa' a'ntī pāxcat līlakō'lh ixtumīn

11 Nā Jesús hualh:
—Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n. 12 Lā' xastancu huanilh
ixtāta': “Tāta', caquima'xqui' huan herencia a'ntū quintapa'ksīni'”.
Lā' huan xatāta' cāmālacpitzini'lh ixherenciaca'n. 13 Lā' tū' lej makān
huan xastancu mākēstokkō'lh ixmaclacasqui' lā' a'lh makat ā'lacatin
cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' pāxcat līlakō'lh ixtumīn.
14 ’Lā' a'xni'ca' ixmakasputkō'nī'ttza' ixtumīn, milh lakatin tatzi'ncsta
nac huanmā' cā'lacchicni' lā' xla' tzuculh pātzi'ncsa. 15 Lā' tuncan a'lh
putza a'nlhā namakscuja. Kalhatin chi'xcu' xala' huan cā'lacchicni'
macā'lh para nacāmaktaka'lha pa'xni'. 16 Lā' tihua'cu'tulh a'ntū
ixcāmāhuī'mā' huan pa'xni', pero nīn tintī' ixmaxquī' a'ntū nahua'.
17 ’Lā' tuncan tzuculh cuenta tlahua lā' pāstacli: “Lhān kalhalā't
tasācua' na ixchic quintāta' tū' tahuā'yamā'na lā' cā'a'katāxtūni' lā' quit
ictzi'ncsnīmā' huā'tzā'. 18 Na'iclaka'mpala quintāta' lā' na'icuani: “Tāta',
ictlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey lā' nā ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey na
ixlacapūn Dios. 19 Tū'tza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit mi'o'kxa'.
Caquintlahua' hua'chi kalhatin de mintasācua'nī'n”. 20 Lā' tuncan quil-
htāyalh huan tej para nalaka'n ixtāta'.
’Lā' a'xni'ca' makatcus ixa'mā'cha' de na ixchic, laktzī'lh lā' lakapasli
huan ixtāta' lā' lakalhu'malh. Tatu'jnu' laka'lh lakapāxtoka ixo'kxa' lā'
a'kxko'ka'lh lā' mu'sulh. 21 Lā' tuncan huan ixo'kxa' huanilh: “Tāta',
ictlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey, lā' ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey na ixlacapūn
Dios. Tū'tza' minī'ni' naquihuani'ya' palh quit mi'o'kxa'”.
22 ’Pero huan xatāta' cāhuanilh ixtasācua'nī'n: “Calīta'ntit pūtin xasāsti'
lu'xu' lā' camālhakē'tit huā' qui'o'kxa'. Lā' camacahui'lī'tit lakatin
macatzātzāt lā' camātūnū'tit ī'zapatos. 23 Calīta'ntit huan huācax
a'ntū xako'ntīntza' lā' camaknī'tit. Natlahuayāuj lakatin cā'tani' lā'
nahuā'yanāuj 24 porque hua'chilh xanīntza' ixuanī't huā'mā' qui'o'kxa' lā'
lakahuanchokonī't. Ixtza'nkānī'ttza' lā' ickakschokolh”. Lā' tatzuculh
tapāxuhua.
25 ’Lā' huanmā' chi'chini' huan xapuxcu' ixo'kxa' ixa'nī't scuja. Lā'
a'xni'ca' ixtaspi'tmā' para na ixchic, kaxmatli xamúsica huan baile. 26 Lā'
tuncan ta'sani'lh kalhatin tasācua' lā' kalhasqui'nīlh tuchū lamā'. 27 Lā'
xla' kalhtīlh: “Mat milhtza' mistancu. Lā' mintāta' māmaknīnīni'lh huan
xako'ntīn huācax como tzey chilh lā' tū' ī'tza'ca'n”.
28 ’Pero huan xapuxcu' lej a'kchā'lh lā' tū' ixtanūcu'tun. Lā' ixtāta'
taxtulh para nahuani catanūlh. 29 Lā' xla' huanilh ixtāta': “Hui'x
ca'tzīya' lhūhua'tza' cā'ta ictā'scujnī'ta'ni' lā' pō'ktu ica'kahuāna'ni'nī'ta'ni'.
Lā' tū' maktin quimaxquī'nī'ta' nīn chu lakatin ti'na'j chivo para
na'iccālītā'pāxuhua qui'amigos. 30 Pero chuhua'j como chilh huā'mā'
mi'o'kxa' a'ntī pāxcat līlakō'lh mintumīn con huan puscan a'ntīn tū' tzey
lā' hui'x māmaknīnīni'nī'ta' huan xako'ntīn huācax”.
31 ’Lā' tuncan huan xatāta' huanilh: “Hui'x qui'o'kxa' lā' hui'x
pō'ktu quintā'lahui'la', lā' ixlīhuāk a'ntū icka'lhī huāk mila'. 32 Pero

chuhua'j līmakuan natlahuayāuj cā'tani' para napāxuhuayāuj como mistancu hua'chilh xanīntza' ixuanī't lā' lakahuanchokonī'ttza'. Hua'chilh ixtza'nkānī'ttza' lā' chuhua'j ickakspā".

16

Huan xapuxcu' tasācuanī'n a'ntī lej skalalh

1 Nā Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Ixuī' kalhatin patrón; lej rico ixuanī't. Lā' ixka'lhī kalhatin xapuxcu' ixtasācua'. Lā' lakminca huanican que huanmā' xapuxcu' tasācua' ixpāxcatlīlani'mā' ixtumīn.
2 Lā' tuncan huan ixpatrón māta'sīlh
lā' huanilh: "¿Tuchūn chū'tza' huā' quihuanica por mimpālacata? Caquimāsu'ni' a'ntū iclīmāmacū'nī'ta'ni' como tū'tza' quintitā'scujti hua'chi xapuxcu' tasācua'".

3 'Lā' huan xapuxcu' tasācua' tahui'lalh pāstacna'n: "¿Tuchū na'ictlahua chuhua'j como quimpatrón quimaklhtīlh quintascujūt? Tū' tli'hui'qui quit para na'icscuja cā'tacuxtu, lā' icmāxana'n na'icsqui'nīhuā'yan.
4 Quit
icka'lhī quimpātunca'tzi lā' chuntza' tzē na'icchā'n nac lakatin chic para na'icuā'yan a'xni'ca' tū' na'icka'lhī quintascujūt".

5 'Lā' chuntza' kalhatunu' cāmāta'sīlh a'ntī ixtalaclē'ni' ixpatrón. A'ntī chā'lh pū'la kalhasqui'nīlh: "¿Lhānchulā' laclīpini'ya' quimpatrón?"
6 Lā'
xla' kalhtīlh: "Iclaclē'ni' lakatin ciento barriles de aceite". Lā' tuncan xapuxcu' tasācua' huanilh: "A' mā' minca'psnat. Tuncan catahui'la' lā' catlahua'pala' ā'kalhtin por xmān cincuenta".
7 Lā' ā'calīstān kalhasqui'nīlh
ā'kalhatin: "¿Chu hui'x, lhānchulā' laclīpini'ya'?" Lā' huanilh: "Lakatin ciento cuartillo de trigo". Lā' tuncan huanilh: "A'mā' minca'psnat. Catlahua'pala' ā'kalhtin xmān por ochenta".

8 'Lā' huan patrón puhualh que huan xapuxcu' tasācua' skalalh lalh a'nchī tlahualh. Chuntza' a'ntī xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj lakskalalhna' para natatlahua ixnegocioca'n. Más skalalhna' xlaca'n que a'ntīn takalhalaka'ī' ixtachihuīn Dios.

9 'Quit iccāhuaniyāni': Nacālīmaktāyayā'tit a'ntīn tamaclacasqui'n con mintumīnca'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' nanīyā'tit lā' tūla catilīpintit mintumīnca'n, nacātamānūyāni' a'nlhā pō'ktu nalatahui'la'yā'tit.

10 'A'ntī xa'nca namaktaka'lha macsti'na'j a'ntū līmāmacū'can, nā xa'nca namaktaka'lha lhūhua' palh nalīmāmacū'can. A'ntīn tū' xa'nca natlōkentaxtū ixlītlōt a'yuj tū' lej tasqui'nī, xla' tū' xa'nca natlōkentaxtū a'ntū más tasqui'nī.
11 Palh tūla cātalīmāmacū'yāni' a'ntū xala' nac quilhtamacuj, ¿chichū nacātalīmāmacū'yāni' a'ntū ixla' Dios?
12 Lā' palh tū'
maktaka'lhā'tit a'ntū cātamāsācua'nīyāni' hui'xina'n, tū' caticātamaxquī'n a'ntū milaca'n nala.

13 'Nīn kalhatin tasācua' tzē natā'scuja chu a'cxtim kalhatu' ixpatrón porque napāxquī' kalhatin lā' tū' nalaktzī'ncu'tun ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'x tūla nalīpāhua'na' Dios palh nalīpāhua'na' mintumīn.

14 Huan fariseosnu' a'ntī ixtapāxquī' ixtumīnca'n ixtakaxmatmā'na ixlīhuāk huā'mā' lā' ixtalīlītzī'mā'na Jesús.
15 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que huan tachi'xcuhuī't natapuhuan que lej tzey hui'xina'n, pero Dios cālakapasni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' a'yuj cā'a'kxokoyā'tit chi'xcuhuī'n chuntza' lā' xlaca'n cāta'a'cnīni'ni'yāni', pero Dios lakmaka'n a'ntū huan tachi'xcuhuī't tapuhuan que lej ka'lhī ixtapalh.

Huan ley lā' ixlīmāpa'ksīn Dios

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Ixa'nan huan ixley Moisés hasta a'xni'ca' ixlatlā'huan Juan huan Mā'kpaxīni', lā' chu a'cxtim a'ntū tamāsu'yulh a'cta'sana'nī'n. Chuhua'j talīchihuīna'n huan xatzey tachihuīn a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' ixlīhuāk talīhui'lī natatanū.
17 'Jicslīhua' namāsputūcan a'kapūn lā' ti'ya't, pero más jicslīhua' naxtāpalīcan ixtachihuīn Dios. Tū' catixtāpalīca nīn macsti'na'j.

Tū' tzey palh lāmakxtekcan
Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12

18 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh kalhatin chi'xcu' namakxteka ixpuscāt lā' natā'tapuchahua ā'kalhatin, xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntīn tā'tapūchahua kalhatin puscāt a'ntī makxtekcanī'ttza', nā xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios.

Lázaro lā' huan rico

19 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' ixlhakā' ixlu'xu'
xalacuan. Lā' lakalīyān ixtlahua cā'tani'. 20 Nā ixuī' kalhatin chi'xcu';
ixtacuīni' Lázaro. Lā' lhūhua' ixka'lhī ixmactzi'tzi'. Lā' ixtahui'la
ī'squi'nīhuā'yan na ixtanquilhni' huan rico. 21 Lā' xla' ixlēka'scu'tun huan
xalacpītzin pāntzi a'ntū ixyuja de na ixmesa huan rico. Lā' huan chichi' ī'snakani' ixtzi'tzi'.
22 'Lā' milh lakatin chi'chini' huan Lázaro nīlh, lā' huan ángeles talē'lh nac a'kapūn. Nā a'ntza' ixuī' Abraham. Nā huan rico nīlh lā' mā'cnūca.
23 'Lā' a'xni'ca' ixpātīni'mā' huan rico nac pūpātīn, talacayāhualh lā'
cālaktzī'lh Abraham lā' Lázaro ixtu'ca'n. 24 Lā' tuncan ta'salh lā' hualh: "Quintāta' Abraham, caquilakalhu'ma' lā' cama'cata' Lázaro para que camojōlh nac xcān kantin ixmakspulh lā' camāske'hui'huī'lh quisī'ma'kā't porque lej icpātīni'mā' na ixlaclhni' lamana'".
25 'Lā' Abraham huanilh: "Qui'o'kxa', capāstacti xa'nca que hui'x lej tzey a'nī'ni'n na minquilhtamacuj lā' Lázaro tū' tzey a'nī'ni'lh. Lā' chuhua'j xla' māko'xamixīmā'ca huā'tzā' lā' hui'x pātīni'pā't
a'ntza'. 26 Lā' huampala a'nan lakatin ka'tla' cā'pūtatonkopūn a'ntū quincāmā'kapitziyāni'. Lā' chuntza' a'ntīn ta'a'ncu'tun a'ntza' tūlalh catita'a'lh lā' nīn xalanī'n a'ntza' tūlalh catitamilh ā'tzā'".
27 'Lā' tuncan huan rico hualh: "Quintāta' Abraham, icsqui'niyāni' que cama'capi Lázaro na ixchic quintāta' 28 para nacāhuani kalhaquitzis quintā'timīn a'ntīn tahui'lāna'ncha'cus. Lā' chuntza' xlaca'n tū' catitatanūlh nac huā'mā' pūpātīn".
29 'Lā' Abraham huanilh: "Xlaca'n taka'lhītza' a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan profetasna'. Cuenta catatlahualh ū'tza'". 30 Lā' huan rico
kalhtīni'lh: "Stu'ncua'. U'tza' icca'tzī pero palh ixcālaka'lh kalhatin a'ntī nīnī'ttza', ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n". 31 Lā' Abraham huanilh: "Palh tū' cuenta tatlahua a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan profetasna', nīn tū' catitakalhlaka'ī'lh a'yuj ixcālaka'lh a'ntī lakahuanchokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n".

17

Pō'ktu a'nan a'ntīn talaclē'n
Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42

1 Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Pō'ktu a'nan catūhuā a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcuhuī't, pero xānti
tala xlaca'n a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahuī talaclē'i'.
2 Mejor ixpixchī'hua'ca'ca lakatin chihuix lā' ixmacā'nca nac mar, lā'
tū' ixmātonkopūlh nīn kalhatin a'ntī tzucumā'cus kalhlaka'ī'. 3 Cuenta
catlahua'tit.
’Palh mintā'tin tlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey, nahuani'ya'. Lā' palh
xla' puhuan que tū' tzey a'ntū tlahualh, namāsputūnu'ni'ya'. 4 Lā'
namāsputūnu'ni'ya' a'yuj lakatin chi'chini' maktojon catlahualh tūn tū'
tzey lā' maktojon nalakmināni' nahuaniyāni': “Tū' tzey quit, lā' tū'
ā'maktin ictitlahualh”.

A'ntīn takalhlaka'ī' taka'lhī līmāpa'ksīn

5 Huan sca'txtunu'nī'n tahuanilh huan Jesús:
—Caquilāmaktāyauj para que ā'chulā' na'ickalhlaka'ī'yāuj.
6 Lā' huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:
—Palh ixkalhlaka'ī'tit, a'yuj macsti'na'j, ixuani'tit huanyā qui'hui':
“Catatampu'lhu' lā' capit tāya'ya' nac mar”. Lā' chuntza' huan qui'hui'
ixtlahualh.

Ixlītlōt a'ntī tasācua'

7 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh hui'x ixka'lhi' kalhatin mintasācua' a'ntī scujnī'ttza' tintacuj
lā' ixtaspi'tli na minchic, tū' catihua'ni': “Catanu', cahuā'ya'”. 8 Chō'la
nahuani'ya': “Cacāxtlahua' quilīhua't lā' pū'la naquimā'huī'ya' quit.
A'calīstān nahuā'ya'na' hui'x”.
9 ’Lā' a'xni'ca' mintasācua' natlahuakō' ixlītlōt, tū' catihua'ni' nīn
pāxcatca'tzī como xla' tasācua'. 10 Lā' chuntza' hui'xina'n, a'xni'ca'
tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk ixtapuhuān Dios, nahuanā'tit: “Tū' maclacasqui'n
naquincāhuaniyāni' pāxcatca'tzī como xmān ictlahuáuj quilītlōtca'n”.

Jesús cāmātzeyīlh kalhacāuj a'ntī ixtamasni'mā'na ixquinītca'n

11 A'xni'ca' ixa'mā'cus nac Jerusalén, Jesús tētaxtulh lacalhūhua'
cā'lacchicni' xala' nac Samaria lā' Galilea. 12 A'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza'
lakatin cā'lacchicni', kalhacāuj chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamasmā'na
ixquinītca'n tataxtulh para natapāxtoka. Lā' makat tatāyalh xlaca'n
13 lā' lej palha' tahualh:
—¡Jesús, Mākalhtō'kē'ni', caquilālakalhu'mauj!
14 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh, cāhuanilh:
—Capintit cāmāsu'ni'yā'tit mimacni'ca'n huan curasna'.
Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'mā'nacus nac tej, talaktzī'lh ixmacni'ca'n que
tzeytza' ixtahuanī't. 15 Lā' kalhatin de xlaca'n, a'xni'ca' laktzī'lh que
ixtzeyanī'ttza', taspi'tli mācā'tanītēlha Dios. 16 Tatzokostani'lh Jesús para
namaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' huā'mā' chi'xcu' xala' nac Samaria ixuanī't.
17 Lā' tuncan Jesús hualh:
—¿Chu tū' kalhacāuj a'ntī tatzeyalh? ¿A'chī' tū' tamilh huan
makapitzīn kalhana'jās? 18 ¿Chā xmān huā'mā' samaritano taspi'tli
para naquimaxquī' pāxcatca'tzī?
19 Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':
—Catāqui' lā' catlā'hua'. Tzeyanī'ta' como kalhalaka'ī'nī'ta'.

A'nchī nachin ixlīmāpa'ksīn Dios
Mt. 24.23-28, 36-41

20 Lā' huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿Lhachūnīn nala que nacāmāpa'ksīkō' Dios tachi'xcuhuī't?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō', tū' tasu'yu. 21 Tūla catihuanca: "A'huī",
o "A'hui'lacha'". Ixlīmāpa'ksīn Dios huī'tza' na ixa'clhcunucca'n
tachi'xcuhuī't.
22 Lā' tuncan cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n lej nalaktzī'ncu'tunā'tit
a'nchī namāpa'ksīni'n huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Nalaktzī'ncu'tunā'tit
a'yuj xmān lakatin chi'chini'. Lā' tū' catilaktzī'ntit. 23 Lā' nacātahuaniyāni':
"A'huī'", o "A'hui'lacha'". Pero tū' tipinā'tit lā' tū' tistālani'yā'tit. 24 Hua'chi
tasu'yu lakatin makli'pni' a'nchī palaj xkaka nac a'kapūn, chuntza' nala
a'xni'ca' namin quilacchi'chini' lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
25 Pū'la lej na'icpātīni'n lā' naquintalakmaka'n xalanī'n huā'mā' quilhta-
macuj.
26 'Lā' hua'chi pātle'kelh a'xni'ca' ixuī'cus Noé, nā chuntza' nala
a'xni'ca' namin quilacchi'chini' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
27 Ixtahuā'yan lā' ixtatapūchahua lā' ixtamāstā'mā'na ixtzu'ma'jātca'n para
natatapūchahua hasta a'xni'ca' huan chi'chini' a'ntū pūtanūlh Noé nac
barco. Lā' huan lakuat milh lā' tanīkō'lh. 28 Nā chuntza' pātle'kelh a'xni'ca'
ixuī'cus Lot; ixtahuā'yamā'na lā' ixtako'tnumā'na; ixtatamāhuana'mā'na lā'
ixtastā'namā'na; ixtacha'nāna'n lā' ixtatlahua ixchicca'n. 29 Lā' a'xni'ca'
Lot taxtulh de huan cā'lacchicni' Sodoma, yujli macscut lā' azufre de nac
a'kapūn lā' cāmaknīkō'lh ixlīhuākca'n.
30 'Hua'chi a'xni'ca' ixtahui'lāna'cus Lot lā' Noé, chuntza' nala a'xni'ca'
na'iccātasu'ni'yāni' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Tachi'xcuhuī't tū'
tapuhuan palh palaj na'icmimpala.
31 'A'xni'ca' namin huā'mā' chi'chini', a'ntī huī' kēpūn lā' ka'lhī ix-
maclacasqui' na ixchakān ixchic, tū' catitanūlh para namāxtu. Lā' a'ntī
scujmā'cha' na ixā'tacuxtu, tū' catitaspi'tli na ixchic para natē catūhuā.
32 Capāstactit a'ntū pātle'keni'lh ixpuscāt Lot. 33 A'ntī māpūtaxtūcu'tun
ixlīca'tzīn, tū' catipāstacli a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'ntī xmān
pāstaca a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj, xla' tū' catipūtaxtulh.
34 'Iccāhuaniyāni' que huanmā' tzī'sa kalhatu' natalhtata nac lakatin
xti'cat, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin. 35 Lā' kalhatu' pus-
can natasquiti pajatzu, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin.
36 Lā' kalhatu' chi'xcuhuī'n natascuja ixtu'ca'n nac cā'tacuxtu, lā' Dios
nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin —hualh Jesús.
37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā'na tachihuīn, huan ī'sca'txtunu'nī'n
takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿lhachūnīn napātle'ke huā'mā'?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—Chuxalhā napātle'ke, hua'chi huan chū'ni' tatakēstoka chuxalhā a'nan
ixlīhua'tca'n.

18

Huan lakapūt lā' huan juez

1 Jesús cāhuanilh catūhuā a'ntū lītalacastuca para nacāmāsu'ni' que
lakalīyān natakalhtō'ka' lā' tū' maktin catilakachā'ni'lh. 2 Cāhuanilh:
—Ixuī' nac lakatin cā'lacchicni' kalhatin juez. Tū' ixa'cnīni'ni' Dios lā'
nīn cuenta ixcātlahua a'ntī ixtaputza justicia. 3 Chu a'ntza' huanmā'

cā'lacchicni' ixuī' kalhatin lakapūt. Lakalīyān ixa'n laktzī'n huan
juez para natlahuani'can lakatin justicia ixpālacata ixtā'ca'tza. 4 Lā'
ixlīmaklhūhua'tza' huan juez tū'tza' tlahuani'cu'tulh justicia. Lā' ā'calīstān
puhualh: "A'yuj tū' ica'cnīni'ni' Dios lā' tū' cuenta ictlahua a'yuj taputza
justicia, 5 pero como huā'mā' lakapūt quimājiclhuī'lhtza', na'ictlahuani'
justicia, para que tū'tza' camilh quimājiclhuī'".

6 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesús hualh:

—Cuenta catlahua'tit a'ntū tlahualh huan juez a'yuj tū' tzey ixuanī't.
7 Lā' ā'chulā' nacālīmaktāya Dios xlaca'n a'ntī cālacsacnī't a'ntī lakalīyān
lā' tintascac tasqui'ni'. Lā' ¿chu natakoxī nacāmaktāya? 8 Iccāhuaniyāni'
que palaj nacālīmaktāyayāni'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'
a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chā na'ickaksa nac huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn
takalhlaka'ī' lā' tasqui'ni'mā'na Dios lakalīyān?

Huan fariseo lā' huan mātā'jīni' de impuestos

9 Jesús cāhuanipā catūhuā a'ntū lītalacastuca para a'ntī tapuhuan que
xlaca'n xalactzey lā' talakmaka'n ā'makapitzīn. Hualh:

10 —Kalhatu' chi'xcuhuī'n ta'a'lh nac lītokpān para natakalhtō'ka'.
Lā' kalhatin de xlaca'n fariseo ixuanī't, lā' ā'kalhatin mātā'jīni' de im-
puestos ixuanī't. 11 Lā' huan fariseo tāyalh kalhtō'ka' chuntza': "Dios,
icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque quit tū' hua'chi ā'makapitzīn. Tū'
icka'lhāna'nī't. Tū' ictampi'lhīni'nī't. Lā' quit tū' icmakpuscātīni'n. Lā' nīn
quit hua'chi huā'mā' mātā'jīni' de impuestos. 12 Quit tū' icuā'yan lakatu'
chi'chini' nac lakatin semana, lā' de a'ntū icka'lhī icmāstā' ixlīhuāk a'ntū
maclacasqui'n para quilē'ksajna'".

13 'Lā' xtunc hualh huan mātā'jīni'. Xla' makat tāyalh. Lā' tū' ixtala-
cayāhuacu'tun, nīn ixtaquilhpūqui pero ixcu'xatucscan lā' ixuan: "¡Dios,
caquilakalhu'ma' porque quit tū' tzey!"

14 'Lā' iccāhuaniyāni' que huā'mā' mātā'jīni' xalacuan tasu'yu na ixla-
capūn Dios lā' huan fariseo tū'. Lā' chuntza' a'ntī ka'tla'jca'tzī, xla'
namāmāxanī'can. Lā' a'ntī tū' ka'tla'jca'tzī, ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan lakska'tā'n
Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16

15 Nā cālīmini'ca camana' Jesús para que ixcā'a'cpūxa'malh. Lā' a'xni'ca'
talaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n, talacaquilhnīlh a'ntī ixtalīmin. 16 Lā' Jesús
cāmāta'sīlh huan camana' lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmakxtektit huan camana' caquintalakmilh lā' tū'
cacāmāmakchuyī'tit como huan a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā
māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan tamā'na
camana'. 17 Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntīn tū' takalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios hua'chi lakska'tā'n takalhlaka'ī', tū' maktin catitatanūlh
a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.

Huan o'kxa' a'ntī rico tā'chihuīna'lh Jesús
Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31

18 Kalhatin de huan xanapuxcu'nu' kalhasqui'nīlh Jesús:

—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quin-
quilhtamacuj para pō'ktu?

19 Lā' Jesús huanilh:

—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā'
ū'tza' māni' a'ntī Dios. 20 Hui'x ca'tzīya' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū huan
chuntza:
Tū' timakpuscātīni'na'.
Tū' timaknīni'na'.
Tū' tika'lhāna'na'.
Tū' tilīchi'huīna'na' nīn kalhatin.
Cacā'a'kahuāna'ni' mintāta' lā' mintzī't.
21 Lā' huan chi'xcu' kalhtīlh:
—Huāk huā' tamā'na' ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j.
22 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Jesús huanilh:
—Xmān lakatin catūhuā tisputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j
huāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzini'ya' huan tumīn huan pobresni'
lā' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calīstān caquintā'pi,
a'yuj napātīni'na'.
23 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej līlakaputzalh
como lej rico ixuanī't.
24 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchī lej ixlakaputza, huanilh:
—Lej jicslīhua' natatapa'ksī con Dios xlaca'n a'ntī lej ricosnu'. 25 Tū' lej
jicslīhua' natanū lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' natanū
kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
26 Lā' a'ntīn takaxmatli huā'mā' tahualh:
—Lā' ¿tichūn tzē māpūtaxtūcan?
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natalīpūtaxtu;
xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū.
28 Lā' Pedro huanilh:
—Quina'n icmakxtekkō'uj ixlīhuāk lā' iccāstālani'mā'ni'.
29 Lā' tuncan Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'kxtekui'lī ixchicca'n
o ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n o ixtā'timīnca'n o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n
para nata'a'kahuāna'ni' Dios. 30 Xlaca'n ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā'
quilhtamacuj, lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n.

Huampala Jesús māca'tzīnīni'lh que nanī
Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34

31 Jesús cāmāta'sīlh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—A'mā'nauj nac Jerusalén a'nlhā natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū
talītzo'kli huan profetasna' por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. 32 Lā' naquimacamāstā'can con a'ntīn tū' israelitas lā'
naquintalakapala lā' naquintalakmaka'n lā' naquintalakachojmanī.
33 Naquintakēsnoka lā' ā'calīstān naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun
chi'chini' na'iclakahuanchoko.
34 Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n nīn tuntū' tamāchekxīlh de huā'mā', nīn
ixtaca'tzī a'ntū ixlīchihuīna'mā' porque hua'chilh xatatzē'kni' a'ntū
ixcāhuanimā'.

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n xala' nac Jericó
Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52

35 A'xni'ca' Jesús ixchā'mā'tza' huan cā'lacchicni' Jericó, ixuī' kalhatin
lakatzī'n na ixpāxtūn tej. I'squi'nīhuā'yahuī'. 36 Lā' a'xni'ca' ixkaxmata

tētaxtumā'ca, ixkalhasqui'nīni'n tichū ixpātle'kemā'. 37 Huanica que Jesús
xala' nac Nazaret ixpātle'kemā'. 38 Lā' tuncan ta'salh lā' hualh:
—¡Jesús! ¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!
39 A'ntī ixtapū'lani'nī't Jesús taquilhnīlh huan lakatzī'n para que ixquil-
hca'cslalh, pero xla' ā'chulā' ta'salh lā' hualh:
—¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!
40 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' hualh calīmini'ca. Lā' a'xni'ca' pajtzu
ixlakayātza', kalhasqui'nīlh:
41 —¿Tuchū lacasqui'na' que na'ictlahuani'yāni'?
Lā' huan lakatzī'n kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', caquimā'lacahuā'nī'pala'.
42 Lā' Jesús huanilh:
—¡Calacahuā'na'! Tzeyanī'ta' como kalhlaka'ī'nī'ta'.
43 Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus lacahuāna'lh huan lakatzī'n. Lā'
stālani'lh Jesús, mācā'tanītēlha Dios. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talak-
tzī'lh huā'mā' lā' nā xlaca'n tamācā'tanīlh Dios ixlīhuākca'n.

19

Jesús lā' Zaqueo

1-2 Ixuī' kalhatin rico; ixtacuīni' Zaqueo. Lā' xapuxcu' ixuanī't de huan
mātā'jīni'nī'n impuestos. Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' nac Jericó, a'ntza'
ixuī' Zaqueo.
3 Huā'mā' Zaqueo ixlaktzī'ncu'tun Jesús para que ixlakapasli pero
tūla ixlaktzī'n Jesús como lej a'ctzina'j chi'xcu' ixuanī't lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixa'nan. 4 Lā' tuncan tatu'jnunpū'lalh a'nlhā natētaxtu
Jesús lā' tō'ca'lh nac a'katin ka'tla' qui'hui' a'ntū huanican sicómoro para
que tzē nalaktzī'n. 5 Lā' a'xni'ca' Jesús ixpātle'kemā' a'ntza', talacayāhualh
lā' huanilh Zaqueo:
—Lacapalh cayujti porque chuhua'j na'ictachoko na minchic.
6 Lā' Zaqueo lacapalh yujli lā' līpāxūj lē'lh Jesús na ixchic.
7 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', ixlīhuākca'n tatzuculh talīchihuīna'n
lā' talāhuanilh que Jesús ixa'nī't tachoko na ixchic a'ntīn tū' tzey. 8 Lā'
ā'calīstān Zaqueo tāyalh lā' huanilh Jesús:
—Chuhua'j, na'iccāmaxquī' i'tāt a'ntū icka'lhī huan pobresni'. Lā'
palh xa'iccā'a'kxokomaklhtīnī't ā'makapitzīn, na'iccāmaxquī' maktā'ti' ixlak-
tapalh.
9 Lā' Jesús huanilh:
—Chuhua'j pūtaxtunī'ta' porque kalhlaka'ī'nī'ta' a'nchī Abraham kalh-
laka'ī'lh. Nā xalanī'n na minchic tapūtaxtunī't. 10 Lā' quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n icmilh iccāputza a'ntīn tū' takalhlaka'ī' para na'iccāmāsu'ni'
a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan.

Lakacāuj tumīn

11 A'xni'ca' ixtakaxmatmā'na a'ntū ixcāhuanimā' Jesús, xla' cāhuanilh
a'ntū lītalacastuca. Como ixtatapajtzūmā'na nac Jerusalén, xlaca'n
tapuhualh que palaj natasu'yu a'nchī Dios namāpa'ksīni'n nac huā'mā'
quilhtamacuj. 12 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' xla' tū' chu catihuāyā chi'xcu'. Lā'
ixa'mā' makat nac lakatin ti'ya't a'nlhā nalīhui'līcan i'xlīrey lā' ā'calīstān

nataspi'tpala. 13 Lā' a'xni'ca' ixa'mā'cus, cāmākextimīlh kalhacāuj ix-
tasācua' lā' a'cxtim cāmaxquī'lh lhūhua' tumīn chā'tunu' de xlaca'n lā'
cāhuanilh: "Camāscujū'tit huā' tumīn hasta a'xni'ca' na'icmimpala".
14 'Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n ixā'lacchicni' tū' ixtalaktzī'ncu'tun
lā' cāmāstālīca lacscujnī'n para natahuan: "Tū' iclacasqui'nāuj huā'mā'
chi'xcu' hua'chi rey". 15 Pero a'yuj, līhui'līca ixlīrey lā' chuntza' taspi'tli
na ixti'ya't.

'Lā' a'xni'ca' chilh, cāmāta'satīnīni'lh huan tasācua' a'ntī ixcāmaxquī'nī't
tumīn. Ixca'tzīcu'tun a'nchī ixtatlajanī'ttza' chā'tunu' de xlaca'n. 16 A'ntī
xapū'la a'lh lā' hualh: "Mintumīn tlajanī't makcāuj". 17 Huan rey kalhtīlh:
"Lej tzey tasācua' hui'x, como xa'nca mā'scu'ju' a'yuj macstina'j tumīn.
Na'icui'līyāni' milīgobernador de lakacāuj cā'lacchicni'".

18 'Lā' chā'mpā kalhatin lā' hualh: "Mintumīn tlajanī't makquitzis".
19 Lā' nā kalhtīlh: "Hui'x nala'ya' milīgobernador de lakaquitzis
cā'lacchicni'".

20 'Lā' tuncan kalhatin chā'mpā lā' hualh: "A' mā' mintumīn. Icmāquī'lh
nac lakatin pāyu 21 porque icjicua'ni'ni' como hui'x līpalha' milīmāpa'ksīn.
Hui'x tē'ya' a'ntūn tū' hui'līnī'ta' lā' makalana'na' a'nlhā tū' cha'nāna'nī'ta'
hui'x". 22 Lā' tuncan huan rey hualh: "Hui'x tū' tzey tasācua'. Mismo
mintachihuīn lē'ksa'nīni'nāni'. Hui'x puhua'na' palh quit lej līpalha'
icmāpa'ksīni'n lā' ictē a'ntūn tū' quit icui'līnī't, lā' icmakalana'n a'nlhā
tū' quit iccha'nāna'nī't. 23 Lā' ¿a'chī' tū' hui'li' nac banco quintumīn?
Chuntza' xa'icmaklhtīni'lh quintumīn con xaska'ta' a'xni'ca' xa'ictaspi'tpā
na quinchic".

24 'Lā' cāhuanilh a'ntī ixtayāna': "Camaklhtītit ixtumīn lā' camaxquī'tit
a'ntī tlajanī't makcāuj". 25 Lā' tahuanilh: "Pero xla' ka'lhītza' makcāuj".
26 Lā' huan rey kalhtīlh: "Iccāhuaniyāni' más namaxquī'can a'ntī ka'lhī,
pero a'ntīn tū' lhūhua' ka'lhī namaklhtīkō'can a'ntū ka'lhī. 27 Lā'
quintā'ca'tzanī'n a'ntīn tū' quintalacasqui'n hua'chi rey, caquilī'ta'ni'tit lā'
cacāmaknī'tit na quilacapūn".

Jesús ixtanūtēlhatza' nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19

28 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús tēlh ixtej para nac Jerusalén. 29 Lā'
ixtapajtzūmā'natza' nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betfagé lā'
a'nlhā huanican Betania. A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n a'nlhā huanican
Olivos. Lā' Jesús cāmāpū'līlh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 30 lā' cāhuanilh:

—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n.
Lā' a'xni'ca' nachipinā'tit, nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū
chī'yāhuacanī't. Nīn tintī'na'j kētō'la. Caxcutit lā' caquilālīmini'uj huā'tzā'.
31 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'nīyāni': "¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan bur-
rito?" hui'xina'n nakalhtīni'nā'tit: "Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n".

32 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' takaksli hua'chi huan Māpa'ksīni'
ixcāhuaninī't. 33 Lā' a'xni'ca'tza' ixtaxcutmā'na huan burro, huan ixtēcu'
cāhuanilh:

—¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?

34 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n.

35 Lē'ni'ca Jesús tuncan lā' talīkētlapalh ixlu'xu'ca'n lā' kēhui'līca
Jesús huan burro. 36 Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā'tza' lacachuna'j,
ixmāpī'ni'tēlhacan lu'xu' nac tej. 37 Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhatza'

a'nlhā laktokopūcanāchi huan nac kēstīn Olivos, tatzuculh tapāxuhua ixlīhuākca'n huan a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā' ixtastālani'tēlha. Lā' tata'salh lā' tamācā'tanīlh Dios por ixpālacata ixlīhuāk huan lē'cnīn a'ntūn talaktzī'lh.
38 Lā' ixtahuan:
—¡Sicua'lanālanī't huan Rey a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn Dios! ¡Līpāxūj nac a'kapūn! ¡Ca'a'cnīni'ni'ca Dios!
39 Lā' tuncan ā'makapitzīn fariseosnu' a'ntī ixtayāna' na ixlaclhni' chi'xcuhuī'n, tahualh:
—Mākalhtō'kē'ni', cacāquilhni' a'ntīn tastālani'yāni'.
40 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Iccāhuaniyāni' palh huā' tamā'na nataquilhca'csla, huan chihuixni' natata'sa.
41 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixa'mā'cha', Jesús laktzī'lh huan cā'lacchicni'
Jerusalén lā' calhualh 42 lā' hualh:
—¡Tzey ixuanī't para hui'xina'n xalanī'n nac Jerusalén palh ixmāchekxī'tit cahuā a'nchī nalīpūtaxtuyā'tit, a'yuj huā'mā' chi'chini'! Pero chuhua'j tatzē'knī't lā' tūlalh catipūtaxtutit. 43 Namin lakatin
quilhtamacuj a'ntūn tū' tzey. Lā' mintā'ca'tzanī'nca'n natamin natayāhua lakatin corral ixmacni' mincālacchicni'ca'n lā' nacātalīxti'li'yāni' lakachu.
44 Lā' nacātalīlakasno'kāni' nac ti'ya't. Nacātamaknīkō'yāni' milīhuākca'n lā' natalacpanckō' lā' tū' catimakxtekli nīn lakatin chihuix ixa'cpān huan taxaka. Chuntza' nacāpātle'keni'yāni' como tū' lakapastit Dios a'xni'ca' cālakmini' para nacāmāpūtaxtūyāni'.

Jesús cātantlakaxtulh a'ntī ixtastā'namā'na nac xaka'tla' lītokpān
Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22

45 Lā' tuncan Jesús tanūlh nac xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh cātantlakaxtu huan a'ntī ixtastā'namā'na lā' ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' huan lītokpān. 46 Lā' cāhuanilh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Quinchic xmān para pūkalhtō'ka'can". Lā' hui'xina'n tlahuapā'na'ntit hua'chi ixchicca'n ka'lhāna'nī'n.
47 Lakalīyān Jesús ixmāsu'yumā' nac lītokpān. Lā' ixtaputzani'mā'na a'nchī natalīmaknī huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' nā pūchihuīna'nī'n. 48 Lā' tū' ixtakaksni' a'nchī natalīmaknī porque ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ska'lh ixtakaxmatni'.

20

Ixlīmāpa'ksīn Jesús
Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33

1 Lakatin chi'chini' Jesús ixcāmāsca'tīmā' tachi'xcuhuī't nac lītokpān lā' ixcāmāsu'ni'mā' a'nchī tzē nalīpūtaxtucan. Lā' tachilh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley nā xanapuxcu'nu' israelitas. 2 Lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj: ¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?
3 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nā quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Caquilākalhtīuj: 4 ¿Tichū ixquilhtampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n tachi'xuhuī't? Caquilākalhtīuj.
5 Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan Juan, naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'tit?"
6 Lā' palh nahuaniyāuj que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't naquincātamūta'lamaknīyāni' como xlaca'n tahuan que Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
7 Lā' chuntza' takalhtīlh que tū' ixtaca'tzī tichū ixquilhtampān Juan ixlīmā'kpaxīni'n.
8 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Nā chuntza' quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahua huā'mā'.

Huan xalacca'tzanca'tzīnī'n makscujnī'n
Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11

9 Tuncan Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n tachi'xcuhuī't. Lā' cāhuanilh a'ntū lītalacastuca:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; cha'nli ixpū'uva. Lā' ā'calīstān māsācua'nī'lh ixtasācua'nī'n lā' makān a'lh ā'lacatin.
10 'Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani' uvas, macā'lh ixlacscujni' na ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni' huan tasācua'nī'n catamacamaxquī'lh huan a'ntū tamakalanī't a'ntū ixla' ixtēcu' ti'ya't. Lā' xlaca'n talacnicui'līlh huan lacscujni' lā' chu chuntza' māspi'tchokoca.
11 'Lā' tuncan ixtēcu' uva macā'mpā ā'chatin lacscujni'. Nā chuntza' tlahuaca hua'chi xapū'la; lacnicui'līca lā' talakapalalh lā' chu chuntza' māspi'tchokoca.
12 Lā' ixlīmaktu'tun macā'mpā ā'chā'tin. Lā' nā xla' mātakāhuī'ca lā' makatzā'laca.
13 'Lā' ā'calīstān huan ixtēcu' ti'ya't hualh: "¿Tuchū na'ictlahua? Na'icmacā'n qui'o'kxa' a'ntī lej icpāxquī'. A'xni'ca' nalaktzī'ncan lāsā' na'a'cnīni'ni'can".
14 Pero a'xni'ca' talaktzī'lh huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuanilh: "U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ixla' ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quila'ca'n nala huan pū'uva".
15 Lā' tamāxtulh de huan nac pū'uva lā' tamaknīlh.

Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Chī puhua'nā'tit nacātlahua huan tamā'na a'ntīn tamaksācua'lh?
16 Na'a'n lā' nacāmāsputūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc tasācua'nī'n.

Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:

—¡Nīn calacasqui'lh Dios!

17 Lā' Jesús cālaktzī'lh lā' hualh:

—Lā' ¿tuchū huanicu'tun a'ntū tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan:

Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chihuix a'ntū más tasqui'nī.

18 Lā' Jesús huampā:

—A'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlalh huan chihuix lā' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī cā'a'klhta'lalh huan ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanīlh.

Namāpalacan iximpuesto emperador
Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17

19 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley titachi'pacu'tulh Jesús tuncan huā'mā' chi'chini' como tamāchekxīlh que xlaca'n ixtalītalacastuca hua'chi huan tasācua'nī'n nac pū'uva. Pero

tū' tachi'palh porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't. 20 Lā' tuncan
cāmacā'nca maktakalhna'nī'n a'ntī ixtatasu'yu hua'chi tzeyā chi'xcuhuī'n
para natakaxmatxtu a'ntū tzē natalē'ksa'nīni'n con huan gobernador
lā' chuntza' más tzey ixtalīmālacapū'lh con huan gobernador. 21 U'tza'
talīkalhasqui'nīlh huā'mā':

—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj que a'ntū hua'na' lā' a'ntū māsu'yu'ya'
ū'tza' xastu'ncua'. Lā' icca'tzīyāuj que hui'x tū' tlahua'ni'ya' cuenta
a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xuhuī't. Lā' hui'x chu a'cxtim cālaktzī'na'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios la-
casqui'n. 22 ¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jīni'n huan
emperador romano? ¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?

23 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? 24 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn
a'ntū līmāpalacan. ¿Tichū ixlacan tasu'yu huā'tzā' nac tumīn lā' tichū
ixtacuīni' tatzo'kni'?

Lā' takalhtīlh:

—Ixla' huan emperador.

25 Lā' tuncan cāhuanilh:

—Camaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camaxquī'tit Dios a'ntū
ixla' Dios.

26 Lā' nīn tuntū' tamakkaksli a'ntū tzē ixtalē'ksa'nīni'lh por a'ntū ixuan
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. Pero talē'cnīlh a'nchī kalhtīni'lh lā' chuntza'
taca'cslalh.

A'nchī nala a'xni'ca' nalakahuanchokopalacan
Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27

27 A'calīstān, ā'makapitzīn saduceosnu' talaka'lh Jesús. Huan sa-
duceosnu' tahuan que tū' catilakahuanchokoca. Chuntza' tahuanilh
Jesús:

28 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés quincāmāchokoni'ni' huā'mā'
tatzo'kni': Palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntī tapūchahuanī'ttza' lā' palh
tū' ka'lhī ixcaman, maclacasqui'n que ī'stancu natā'tapūchahua huan
lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan
xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'.

29 'Maktin huā ixtahui'lāna' kalhatojon lītā'timīn. Huan xapuxcu'
tapūchahualh lā' tū' ka'lhīlh nīn kalhatin ixcaman. Chuntza' līnīlh.
30 Ixlīkalhatu' tā'tapūchahualh huan lakapūt lā' chuntza' nīpā huan
chi'xcu'; nīn kalhatin ixcaman māchokolh. 31 Lā' ixlīkalhatu'tun
tā'tapūchahuapā huan lakapūt lā' nā chuntza' ixlīkalhatojon lā' ixlīhuākca'n
tanīlh; nīn kalhatin ixcamanca'n tamāchokolh. 32 Lā' ā'calīstān nā huan
puscāt nīlh. 33 Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokokō'can, ¿tichū ixla' nala
huanmā' puscāt como ixkalhatojonca'n tatā'tapūchahualh?

34 Lā' a'xni'ca' Jesús cākalhtīlh:

—Nac huā'mā' quilhtamacuj tapūchahuacan lā' tamāpūchahua
ixtzu'ma'janca'n. 35 Lā' a'ntī natalakahuanchokopala lā' natachā'n
nac a'kapūn tū'tza' catitatapūchahualh. Lā' tū'tza' catitalāmāpūchahualh,
36 lā' tū'tza' maktin catitanīlh. Chuntza' natala hua'chi ixángeles Dios.
Lā' natala ixcamana' Dios como talakahuanchokonī't. 37 Lā' nā Moisés
quincāmāpāstaquīyāni' que huan nīnī'n natalakahuanchokopala, a'xni'ca'
tzo'kli ixpālacata huan pūtzina'j qui'hui' a'ntū ixlamamā'. A'ntza' tatzo'kli
que huan Māpa'ksīni' ū'tza' ixDios Abraham lā' ixla' Isaac lā' ixla' Jacob.
38 U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh de makāntza' lā'

Dios ū'tza ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n. Lā' Dios cālaktzī'n ixlīhuāk talakahuan.
39 Lā' tuncan ā'makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tahuanilh Jesús:
—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'.
40 Lā' tū'tza' talīhui'līlh natakalhasqui'nī catūhuā.

Cristo ixtā'nat David
Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37
41 Jesús cāhuanilh:
—¿Chichū huancan que Cristo a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu' ū'tza'
ixtā'nat David? 42 Māni' David tzo'kli nac huan libro a'ntū huanican
Salmos:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' na quimpāxtūcāna'j, 43 hasta a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tzanī'n".
44 Palh David līchihuīna'lh ī'xū'yātā'nat lā' māpācuhuīlh Māpa'ksīni', ū'tza' huanicu'tun xla' līhua'ca' xaka'tla' nala.

Jesús cālī'a'ksa'lh xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54
45 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtakaxmatmā'na lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
46 —Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn tapūlatā'kchokocu'tun pūlhmā'n ixlu'xu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzī. Nā talacasqui'n que cacātā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca nac cā'tejen. Lā' na ixlītokpānca'n israelitas xlaca'n taputza pūtahuī'lh a'ntū tahui'lāna' calacan lā' talacasqui'n que cacā'a'cnīni'ni'ca a'nlhā tlahuacan cā'tani'. 47 Lā' xlaca'n
ta'a'kxokomaklhtī ixchicca'n lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt takalhtō'ka' a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā' natapātīni'n xlaca'n que ā'makapitzīn.

21

Ixlē'ksajna' huan pobre lakapūt
Mr. 12.41-44
1 Jesús ixuī'cus nac lītokpān lā' cālaktzī'lh a'nchī huan ricosnu' ixtamojō
tumīn a'nlhā māquī'can huan tumīn a'ntū a'ksajcanī't Dios. 2 Nā laktzī'lh
kalhatin lakapūt pobre. Mojōlh lakatu' ixtumīn de cobre a'ntūn tū' lej
tapala. 3 Lā' Jesús hualh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que huā'mā' pobre lakapūt māstā'nī't a'ntū más ixtapalh na ixlacapūn Dios que ā'makapitzīn 4 porque huāk xlaca'n tamāstā' a'ntū cā'a'katāxtūni'nī'ttza'. Lā' xla' a'yuj tū' lhūhua' ixka'lhī, pero māstā'kō'lh a'ntū ixpūlatahui'lh.

Jesús hualh que natalacpanckō' huan lītokpān
Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2
5 A'makapitzīn ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī ixlītzēhuanī't huan lītokpān
por ixlītzēhuanī't huan chihuix lā' ā'catūhuā a'ntū ixmāstā'canī't hua'chi
lē'ksajna'. 6 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlīhuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacla.

Na'a'nan laka'tla'n lē'cnīn a'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj
Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23
7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿lhāchūnīn natala huā' tamā'na? ¿Chichū
na'iclīca'tzīyāuj palh palaj napātle'ke?

8 Lā' Jesús hualh:

—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' como lhūhua'
chi'xcuhuī'n natahuan palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu'
natahuan: “Quit Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh”. Lā' natahuampala:
“Chuhua'j chilhtza' huan ixlacchi'chini' Cristo lā' xla' Dios lacsacui'līlh”.
Pero tū' tistālani'yā'tit. 9 Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu
a'nlhā tlahuamā'ca guerra lā' nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchīn tatā'kaquī'
tachi'xcuhuī't. Tū' tijicua'nā'tit como huā'mā' pū'la napātle'ke lā' ā'calīstān
nasputa huā' quilhtamacuj.

10 Lā' cāhuanipā:

—Lakatin gobierno natlajacu'tun ā'lakatin lā' kalhatin māpa'ksīni' nat-
lajacu'tun ā'kalhatin. 11 Lā' palha' naxpipi huan ti'ya't lā' chuxalhā nala
tatzi'ncsta lā' ta'jatatna'. Lā' lej lījicua' a'ntū natatasu'yunu'n nac a'kapūn
lā' lej laka'tla' lē'cnīn.

12 ’Pero pū'la nacātachi'payāni' hui'xina'n lā' nacātamāpātīnīyāni'.
Nacātalē'nāni' nac lītokpān para natlahuacan justicia, lā' nacātamānūyāni'
nac pūlāchī'n lā' nacātalē'nāni' ixlacapūnca'n reyes lā' gobernadores
porque quilākalhlaka'ī'yāuj. 13 Chuntza' tzē naquilālīchihuīna'nāuj.
14 Calīhui'lī'tit que tū' nacāpāta'layāni' a'nchī nalītamaktāyayā'tit, 15 como
quit na'iccāmāsu'ni'yāni' tachihuīn lā' na'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' lā'
chuntza' mintā'ca'tzaca'n tū' caticātatlajani' nīn catitā'lāhua'nitit.

16 ’Lā' hui'xina'n nacātamacamāstā'yāni' mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n lā'
mintā'timīnca'n lā' mintalakapasni'ca'n lā' mi'amigosca'n. A'makapitzīn
de hui'xina'n nacātamaknīyāni'. 17 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata, 18 pero tū' caticāyujni'ni'
nīn kentin miya'jca'n. 19 Calīhui'lī'tit natāyani'yā'tit lā' a'xni'ca'
napātle'kekō', naka'lhīyā'tit minquilhtamacujca'n.

20 ’A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit Jerusalén lītamacxti'li'nī't soldados,
naca'tzīyā'tit que palaj nalactlahuacan huan cā'lacchicni'. 21 Tuncan
maclacasqui'n que natatzā'la hasta nac o'kspū'n xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'
nac estado de Judea. Lā' a'ntīn tahui'lāna' nac Jerusalén maclacasqui'n
natataxtuyācha'. Lā' a'ntīn ta'a'nī't nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli nac
cā'lacchicni', 22 como huan tamā'na chi'chini' ū'tza' napūpātīni'ncan. Lā'
natlōkentaxtūcan ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

23 ’Lā' xānti tala huan puscan huan tamā'na chi'chini' palh tacamalanī't
o palh tamātzi'quī'nincus como lhūhua' taca'tzāt na'a'nan. Lā' ixtā'kcha
Dios nacāmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't.

24 ’Lā' a'makapitzīn natanī nac guerra lā' ā'makapitzīn xatachī'n
nacālē'ncan nac xaxtunc xcānsipej. Lā' huan makatiyātī'n natalactlahua
chu calhāhuā nac Jerusalén lā' natamaknī xalanī'n a'ntza' hasta a'xni'ca'
Dios nahuan tū'tza' catatlahualh.

A'nchī namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37

25 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' tuncan na'a'nan lē'cnīn nac chi'chini' lā' nac mālhcuyu' lā'
nac sta'cūn. Lā' xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj natatamakchuyīkō' lā'

nīn catitaca'tzīlh a'ntū natatlahua. Lā' nacāmakajicua'ncan a'nchī na-
macasā'nan huan mar. 26 Huan tachi'xcuhuī't nataxtacnānīkō' por ix-
tajicuā'tca'n a'xni'ca' natapāstaca a'ntū nacāpātle'keni' nac huā'mā' quil-
htamacuj. Lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. 27 A'xni'ca'tza' naquilak-
tzī'ncan quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'nchī na'icpūmin nac pokl-
hnu'. Lēj na'icka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzēhuanī't na'icxkaka. 28 A'xni'ca'
natzucu pātle'ke huā'mā', calīpāxuhua'tit lā' catalacayāhua'tit porque palaj
napūtaxtuyā'tit.

29 Nā cāhui'līni'lh huā'mā' tamāsca'tīn:
—Calaktzī'ntit huan xaqui'hui' higo o ā'catūhuā qui'hui'. 30 A'xni'ca'
tasu'yutza' lakapu'mā' huan qui'hui' a'xni'ca' naca'tzīyā'tit que tapa-
jtzūmā'tza' a'xni'ca' lej xu'nu. 31 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk
huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzī'yā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca'
Dios nacāmāpa'ksīkō'.

32 'Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' cati-
tanīkō'lh hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'.
33 Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'yat pero tū' maktin
catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.

34 'Cuenta catlahua'tit lā' tū' camakxtektit palha' nala
mi'a'clhcunucca'n ixpālacata huan vicio lā' taka'chīn nīn ixpālacata
catūhuā de huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza' nala'yā'tit, chu līmaktin
namin huā'mā' chi'chini'. 35 Namin hua'chi lakatin a'ktā'lh a'ntū chu
līmaktin yuja. Chu a'cxtim namin huā'mā' chi'chini' para ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't nac huā'mā' quilhtamacuj. 36 Cāxni'j catahui'la'tit lā'
pō'ktu nakalhasqui'nī'yā'tit Dios para que chuntza' tzē napūtaxtuyā'tit de
ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū napātle'ke. Lā' nakalhasqui'nī'yā'tit
para que chuntza' tzē natāyayā'tit na quilacapūn quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n.

37 Lā' cā'tuncuj Jesús ixmāsu'yu nac lītokpān lā' cā'tzī'sa ixa'n tachoko nac
huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. 38 Lā' huan tachi'xcuhuī't tzi'sāt
ixta'a'n nac lītokpān para natakaxmata a'ntū Jesús ixcāhuani.

22

Ixtachi'pacu'tun Jesús
Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53

1 Pajtzutza' ixmimā' ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua,
a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. 2 Lā' huan xana-
puxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtaputzamā'na
a'nchī natalīmāmaknīnīni'n Jesús. Lā' ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't.

3 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' tanūni'lh Judas a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni'
Iscariote. Lā' xla' kalhatin de huan ixlīkalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ix-
uanī't. 4 Xla' ū'tza' cālaka'lh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan
xanapuxcu'nu' policía a'ntī ixmaktaka'lhmā' huan lītokpān. U'tza'
cātā'lacchihuīna'lh a'nchī nacālīmacamaxquī' Jesús. 5 Xlaca'n tapāxuhuakō'lh
lā' tahuanilh palh natamaxquī' tumīn. 6 Lā' Judas cākalhlaka'ī'lh lā'
tzuculh putzani' a'nchī tzē nalīmacamāstā' Jesús a'xni'ca' tintī' lhūhua'
tachi'xcuhuī't.

A'nchī tzuculh huan Santa Cena
Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

7 Ixtzucumā'tza' huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can pāntzi a'ntūn tū'
lītlahuacanī't levadura. Huā'mā' chi'chini' maclacasqui'n namaknīcan
lakatin xaska'ta' borrego para na'a'ksajuī'can Dios. 8 Lā' Jesús cāmacā'lh
Pedro lā' Juan lā' cāhuanilh:

—Capintit nacāxtlahua'ya'tit a'nlhā nahua'yāuj huan borrego.

9 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahuayāuj?

10 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—A'xni'ca' natanūyā'tit huan nac xcānsipej, napāxtokā'tit kalhatin
chi'xcu' a'ntī lē'mā' huan ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit hasta
a'nlhā natanūyācha' nac chic 11 lā' nahuaniyā'tit ixtēcu' chic:
"Huan Mākalhtō'kē'ni' huaniyāni': ¿Lhā yā huan cuarto a'nlhā tzē
na'iccātā'hua' quisca'txtunu'nī'n huan xalīhua't cā'tani'?" 12 Lā' tuncan
nacāmāsu'ni'yāni' lakatin ka'tla' cuarto cāxyātza' ixlītanca'cstu' huan chic.
A'ntza' nacāxtlahuayā'tit huan līhua't.

13 Ta'a'lh lā' pātle'kelh chu a'nchī Jesús cāhuanilh, lā' tacāxtlahualh huan
līhua't.

14 Lā' a'xni'ca' horatza' ixuanī't, Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatahui'lalh
tahuā'yan. 15 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lej xa'iccātā'huā'yancu'tunāni' huā'mā' xala' smalanka'n porque quit
palaj na'icnī. 16 Huā'mā' ā'xmān na'iccātā'huā'yanāni' quit hasta a'xni'ca'
natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū Dios māpa'ksīni'lh.

17 Lā' tuncan tēlh huan taza a'ntū ixlītzuma xaxcān uva lā' maxquī'lh
pāxcatca'tzī Dios. Lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Camaklhtīni'ntit lā' cahua'tit milīhuākca'n. 18 Quit tū'tza' ā'maktin icti-
hua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

19 Ixlīka'tlā'tus tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā'
mālacpitzilh. Cāmaxquī'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:

—U'tza' huā'mā' quimacni' a'ntū macamāstā'mā'ca por
mimpālacataca'n. Chuntza' natlahua'yā'tit para naquilālīpāstacāuj.

20 Nā chuntza' lītlahuapā huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh lā' cāhuanilh:

—Huan xaxcān uva a'ntū pūhuī' huā'mā' taza, ū'tza' quinka'lhni'.
Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī
Dios nacālīmāpūtaxtū huan tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū
na'icmaka'n por mimpālacataca'n.

21 'Lā' chuhua'j hua'chi quimacan huī' nac mesa, nā chuntza' huī'
ixmacan huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'. 22 Quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n lā' naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni' quimpālacata
na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā';
nalīlakaputza —hualh Jesús.

23 Lā' tuncan tatzuculh talākalhasqui'nī tichū de xlaca'n ixmacamāstā'lh.

¿Tichū más tasqui'nī?

24 Lā' tuncan tatzuculh talālīchihuīna'n tichū de xlaca'n puhuancan más
tasqui'nī'. 25 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan reyes tamāpa'ksī hua'chilh ixtēcu'ca'n tachi'xcuhuī't lā' huan
tachi'xcuhuī't tahuan que lacuan huan reyes. 26 Tū' chuntza' nala na
milaclhni'ca'n. Xtunc nala. Lā' a'ntī más tasqui'nī na milaclhni'ca'n
xla' nala hua'chi xastancu. A'ntī namāpa'ksīni'n maclacasqui'n nala
hua'chi tasācua'. 27 ¿Tichū puhua'na' más tasqui'nī, huan a'ntī huā'yamā'

o huan a'ntī mojōmā' huan pulātu? ¿Chu tū' stu'ncua' más tasqui'nī a'ntī
huā'yamā'? Pero quit iclalh hua'chi a'ntī mojōmā' mimpulātuca'n.
28 'Hui'xina'n pō'ktu quilātā'latlā'huanāuj a'yuj ixquimpātle'keni' lhūhua'
catūhuā. 29 Lā' como quinTāta' quimaxquī'lh quilīmāpa'ksīn, nā quit
na'iccāmaxquī'yāni' milīmāpa'ksīnca'n. 30 Chuntza' na'iccātā'huā'yanāni'
a'nlhā na'icmāpa'ksī lā' natahui'layā'tit a'nlhā nacālacāxtlahuayā'tit huan
lakacāujtu' tribusnu' de huan israelitas.

Jesús māca'tzīnīni'lh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38

31 Nā huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:
—Cuenta catlahua'tit como Satanás lej cālīlaktzī'ncu'tunāni' a ver
palh nacātlajayāni'. 32 Lā' quit icsqui'ni'lh Dios que hui'x, Simón,
tū' catipātza'nkākō'j ixlīhuāk a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'. Lā' hui'x a'xni'ca'
nalacāxtlahuapala mintapāstacna', cacāmaktāya' mintā'timīn.
33 Simón Pedro huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iccāxuī'tza' para na'ictā'a'nāni' hasta huan nac
pūlāchī'n lā' para na'ictā'nīyāni'.
34 Lā' Jesús huanilh:
—Pedro, icuaniyāni' que huā'mā' chi'chini', a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan
gallo, maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa'.

Ixtapajtzūmā' huan hora a'ntū napūpātīni'n Jesús

35 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:
—A'xni'ca' iccāmacā'ni' lā' tū' līpintit mimpūtumīnca'n nīn mimorralca'n
nīn mizapatoca'n, ¿chū cāsputni'ni' a'ntū ixmaclacasqui'nā'tit?
Lā' xlaca'n tahualh:
—Nīn tuntū'.
36 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Chuhua'j xtunc iccāhuaniyāni'. Lā' a'ntī ka'lhī ixmorralh, calē'lh. Lā'
calē'lh ixpūtumīn. Lā' palh tū' ka'lhī ixmachīta, castā'lh ixtakēnu' para
natamāhua. 37 U'tza' iccāhuaniyāni' porque quit na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk
a'ntūn tatzo'kni' quimpālacata. Chuntza' tatzo'kni':
Lā' laktzī'ncan hua'chi kalhatin a'ntīn tū' tzey.
Chuhua'j ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' por quit, tasqui'nī nala.
38 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:
—Mākalhtō'kē'ni', ā'yā kantu' machīta.
Lā' Jesús kalhtīni'lh:
—Tzeytza'.

Jesús kalhtō'ka'lh nac Getsemaní
Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42

39 Lā' tuncan Jesús taxtulh de huan cuarto lā' como ixlīsmanīnī'ttza', a'lh
nac huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' tastālani'lh ī'sca'txtunu'nī'n.
40 Lā' a'xni'ca' tachā'lh, cāhuanilh:
—Na'orarlīyā'tit para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca'
nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.
41 Lā' tuncan Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh para na'orarlī.
42 Hualh:
—QuinTāta' Dios, palh hui'x lacasqui'na', caquimāpūtaxtu de huā'mā'
līpātīn. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit
iclacasqui'n.

43 Lā' tuncan tasu'yuni'lh kalhatin ángel xala' nac a'kapūn.
Tā'chihuīna'lh Jesús para namaxquī' tahuixcān. 44 Lā' como lej
ixpātīni'mā', Jesús ā'chulā' squi'ni'lh Dios. Lā' tanto ixpātīni'mā' lā'
skakana'lh. Lā' tasu'yulh hua'chilh ī'sta'jmā' ixka'lhni' a'nchī skakana'lh.
45 Lā' a'xni'ca' orarlīkō'lh, tāyalh lā' taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't
ī'sca'txtunu'nī'n. Ixtalhtatamā'na cākaksli como ixcātlajanī't ixtalaka-
putzītca'n. 46 Lā' tuncan cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' lhtatapā'na'ntit? Catā'kaquī'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.

Jesús lē'nca xatachī'n
Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11

47 Ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tachā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't.
Kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n a'ntī ixuanican Judas ū'tza'
ixcāpū'lani'tēlha. Laktapajtzūlh Jesús lā' mu'sulh. 48 Lā' tuncan Jesús
huanilh:

—Judas, hui'x quimu'su'ya' lā' chuntza' quilīmacamāstā'ya' quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

49 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh a'ntū ixpātle'keni'mā' huan a'ntī ixtatā'hui'lāna'
Jesús takalhasqui'nīlh:

—¿Chā na'iclatucsāuj con machīta?

50 Lā' kalhatin sca'txtunu' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan māpa'ksīni'
curasna' lā' a'kasityujulh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j. 51 Lā' Jesús
huanilh:

—Camakxtektit; tū'tza' catlahua'tit.

Lā' tuncan Jesús xa'malh ixa'ka'xko'lh huan tasācua' lā' xanca cāxlapā.
52 Lā' tuncan cāhuanilh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xana-
puxcu'nu' policía a'ntī ixtamaktaka'lha huan lītokpān lā' huan xana-
puxcu'nu' israelitas, ixlīhuākca'n a'ntī ixtaminī't tachi'pa:

—¿A'chī' līta'nā'tit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh
chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. 53 A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni'
lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? Pero chuhua'j
milh milacchi'chini'ca'n lā' namāpa'ksīni'n a'ntīn tū' tzey.

Pedro hualh que xla' tū' ixlakapasa Jesús
Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27

54 Tuncan chi'paca Jesús lā' lē'nca na ixchic xamāpa'ksīni' curasna'.
Lā' Pedro lacachuna'j ī'stālani'tēlha. 55 Lā' a'ntza' tahui'līlh macscut
pu'nan tanquilhni' lā' tatahui'lalh ixmacni' macscut. Nā Pedro tahui'lalh
pu'nan. 56 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh kalhatin squiti' a'nlhā ī'sko'huī', lakalak-
tzī'hui'līlh lā' hualh:

—Nā huā'mā' chi'xcu' ū'tza' ixtā'latlā'huan Jesús.

57 Lā' Pedro kalhtatzē'kli lā' hualh:

—Puscāt, tū' iclakapasa.

58 A'calīstān ā'kalhatin laktzī'mpā lā' nā huanilh:

—Nā hui'x kalhatin de xlaca'n.

Pero Pedro huanilh:

—Chi'xcu', quit tū' de xlaca'n.

59 Lā' ixlīlakatin hora huampala ā'kalhatin stu'tu'lu' huampā:

—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' ixtā'latlā'huan porque xala' nac Galilea.

60 Lā' tuncan Pedro huanilh:

—Chi'xcu', tū' icca'tzī a'ntū hua'na'.

Lā' huā'mā' ka'tlā'tus a'xni'ca' ixchihuīna'mā'cus Pedro, tuncan huan
gallo ta'salh. 61 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh Pedro, lā'
Pedro pāstacli a'nchī ixuaninī't huan Māpa'ksīni': "A'xni'ca' tūna'j nata'sa
huan gallo, maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa". 62 Lā'
tuncan Pedro taxtulh lā' lej lakaputzaj calhualh.

Lakapalaca Jesús
Mt. 26.67-68; Mr. 14.65

63 Huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na Jesús talakapalalh lā'
tatucsli. 64 Talakachī'lh lā' talacala'sli lā' tahuanilh:
—¡Caquilhchipi tichū lacala'sni'!
65 Lā' lej lhūhua' ixtahuani de catūhuā como ixtamāmāxanī'cu'tun.

Jesús na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24

66 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, tatakēstokli xanapuxcu'nu' israelitas lā' xana-
puxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, lā' talē'lh Jesús na
ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n a'ntī más ixtamāpa'ksīni'n. A'ntza'
kalhasqui'nīca:
67 —Caquilāhuaniuj: ¿Chā hui'x Cristo a'ntī Dios hui'līnī't
ixlīmāpūtaxtūnu'?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'yuj xa'iccāhuanini' palh stu'ncua', pero tū' quintilākalhlaka'ī'uj. 68 Lā'
palh quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā, tū' quintilākalhtīuj nīn quin-
tilāmakxtekui. 69 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' desde chuhua'j
na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī más xamāpa'ksīni'.
70 Lā' tuncan ixlīhuākca'n takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chu hui'x ixO'kxa' Dios?
Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'huē, chuntza' hua'chi huanī'ta'ntit.
71 Lā' tuncan talāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni'
ā'catūhuā? Māni' quina'n kaxmatnī'tauj a'ntū pūhuan ixquilhni'.

23

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38

1 Lā' tuncan ixlīhuākca'n tatāyakō'lh lā' talē'lh Jesús na ixlacapūn Pilato.
2 A'ntza' tatzuculh talē'ksa'nīni'n lā' tahualh:
—Iclaktzī'nī'tauj a'nchī huā'mā' chi'xcu' cāmāmakchuyī huan
tachi'xcuhuī't. Huan que tū' maclacasqui'n namāpalayāuj iximpuesto
emperador, lā' nā huan que ū'tza' Cristo huan a'ntī Dios hui'līni't
ixlīmāpūtaxtūnu', lā' huā'mā' tachihuīn huanicu'tun que xla' rey.
3 Lā' tuncan Pilato kalhasqui'nīlh:
—¿Chā hui'x ixreyca'n israelitas?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Chu chuntza' a'nchī huanī'ta'.
4 Lā' tuncan Pilato cāhuanilh xanapuxcu'nu' curasna' lā' tachi'xcuhuī't:
—Nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū ixpālacata.
5 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahualh:
—Cāmāmakchuyīmā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Judea a'nchī māsu'yumā'.
Tzuculh māsu'yu nac Galilea lā' ixmāsu'yutēlha hasta chilh huā'tzā'.

Jesús na ixlacapūn Herodes

6 Lā' a'xni'ca' Pilato kaxmatli huā'mā', kalhasqui'nīni'lh palh xala' nac
Galilea Jesús. 7 Lā' a'xni'ca' huanica palh stu'ncua' xala' nac Galilea,
macā'ni'ca Herodes a'ntī gobernador de Galilea ixuanī't. Lā' nā xla'
ixminī't nac Jerusalén huan tamā'na chi'chini'.

8 Lā' a'xni'ca' Herodes laktzī'lh Jesús, līpāxuhualh como de makāntza'
lej ixlaktzī'ncu'tun. Ixkaxmatnī't a'nchī ixlīchihuīna'ncan lā' puhualh
nalaktzī'n lakatin lē'cnīn. 9 Lā' lhūhua' catūhuā kalhasqui'nīlh pero Jesús
nīn tuntū' kalhtīlh.
10 Nā a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' xlaca'n lej palha' ixtalē'ksa'nīni'ni'mā'na. 11 Lā'
Herodes lā' ixtropasna' talakmaka'lh Jesús lā' tamālhakē'lh tzēhuanī't
lu'xu' hua'chi ixla' rey para natalīlītzī'n. Lā' ā'calīstān Herodes macā'ni'pā
Pilato. 12 Lā' chuntza' huā'mā'na chi'chini' Pilato ixamigo tlahualh
Herodes. Pū'la lītā'ca'tza ixtahuanī't.

Ixtahuan que naxtokohua'ca'can Jesús
Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39—19.16

13 Lā' Pilato cāmākēstokpā xanapuxcu'nu' curasna' lā' pūchihuīna'nī'n lā'
tachi'xcuhuī't. 14 Lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n quilālīmini'uj huā'mā' chi'xcu' lā' quilāhuaniuj que
cāmāmakchuyī tachi'xcuhuī't. Lā' quit ickalhasqui'nīnī'ttza' na
milacapūnca'n lā' ca'tzīyā'tittza' que nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū
ixpālacata a'ntū līlē'ksa'nīni'nā'tit. 15 Nā chuntza' Herodes nīn tuntū'
makkaksli. U'tza' līmacaminchokopā. Laktzī'nā'tittza' que nīn tuntū'
tlahuanī't para nachī'can lā' nanī. 16 Na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā'
ā'calīstān na'icmakxteka.
17 Ixa'nan huan talanān que Pilato ixmakxteka kalhatin tachī'n
a'xni'ca' lamā' cā'tani'. 18 Lā' ixlīhuākca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camāmaknīnī'ni' huā'mā'! ¡Camakxtekti Barrabás!
19 Huan Barrabás ixlīchī'canī't como xla' lā' ixchi'xcuhuī'n tatā'kaquī'lh
contra huan māpa'ksīni'nī'n romanos lā' hasta tamaknīni'lh. 20 Pilato
ixmakxtekcu'tun Jesús lā' cātā'chihuīna'mpā. 21 Pero ā'chulā' tata'salh lā'
tahualh:
—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
22 Ixlīmaktu'tun Pilato cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't? Quit tū' icmakkaksa nīn tuntū'
ixpālacata para namaknīcan. Xmān na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā'
ā'calīstān na'icmakxteka.
23 Lā' xlaca'n ā'chulā' stu'tu'lu' tahualh lā' tasqui'nli caxtokohua'ca'ca.
Lā' tanto tata'salh xlaca'n lā' xanapuxcu'nu' curasna' que tatlajalh.
24 Chuntza' Pilato tlahualh a'ntū xlaca'n ixtalacasqui'n, 25 lā' makxtekli
huan chi'xcu' a'ntī ixtalacsacnī't. U'tza' huan Barrabás a'ntī ixmānūcanī't
como tā'kaquī'lh lā' maknīni'lh. Lā' macamāstā'lh Jesús para que catatlahuani'lh chu a'ntū ixtalacasqui'n.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27

26 A'xni'ca' ixtalē'mā'na Jesús para nataxtokohua'ca', tachi'palh
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Simón lā' xala' nac Cirene. Xla'
ixtanūtēlha nac xcānsipej Jerusalén lā' sāmācu'quī'ca huan cruz lā'
māstālīca Jesús.

27 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'tēlha, nā lhūhua' puscan a'ntī
ixtacalhuantēlha lā' lej talakaputzalh por ixpālacata Jesús. 28 Lā' Jesús
cālakalaktzī'lh lā' cāhuanilh:

—Puscan xalanī'n nac Jerusalén, tū' cacalhua'ntit por quimpālacata.
Mejor nacalhuanā'tit por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n min-
camana'ca'n, 29 porque namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nahuan-
can: “Līpāxūj huan a'ntīn tūla ka'lhī ixcaman. Līpāxūj huan a'ntīn
tū' maktin tahui'lalh ixcaman lā' tū' maktin mātzi'quī'nilh”. 30 Lā'
a'xni'ca'tza' tachi'xcuhuī't natahuanī huan kēstīn: “Caquilāyujni'uj”. Lā'
natahuanī ixmacni' kēstīn: “Caquilā'a'kta'pū'j”. 31 Hua'chi huancan palh
chuntza' tlahuani'can huan xastaka qui'hui', ā'chulā' natlahuani'can
huan xascōhua. Palh chuntza' quintlahuani'can lā' quit tuntū' iclaclē'n,
ā'chulā' nacātlahuani'can a'ntīn talaclē'n —hualh Jesús.

32 Nā ixcālē'mā'ca kalhatu' maknīni'nī'n para nacātā'maknīcan Jesús.
33 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā huanican La Calavera o Ixa'kxāk Nīn,
a'ntza' xtokohua'ca'ca Jesús lā' nā chuntza' huan kalhatu' maknīni'nī'n lā'
kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' kalhatin na ixpāxtūxuc.

34 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'mā'na, Jesús hualh:

—QuinTāta', cacāmāsputūnu'ni' porque tū' taca'tzī a'ntū tatlahuamā'na.

Lā' huan tropasna' tapūmāxtulh suerte huan ixlu'xu' Jesús para natat-
apitzi chā'tunu' de ū'tunu'n. 35 Lā' tachi'xcuhuī't ixtayāna' lā' ixtalak-
tzī'mā'na lā' hasta huan pūchihuīna'nī'n talīlītzī'lh lā' tahualh:

—A'makapitzīn cāmāpūtaxtūlh. Chuhua'j capūtaxtulh ixa'cstu palh
stu'ncua' Dios lacsacnī't lā' hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu'.

36 Nā huan tropasna' ixtalīlītzī'mā'na. Talaktapajtzūlh lā' tamāhuī'lh
vinagre. 37 Lā' tahuanilh:

—Palh hui'x ixreyca'n huan israelitas, capūtaxtu mē'cstu.

38 Lā' ixua'ca' lakatin letrero ixa'cpūn lā' ixtatzo'kni' nac griego lā'
latino lā' hebreo. Lā' huan letrero ixuan: U'tza' huā'mā' ixreyca'n
israelitas.

39 Lā' kalhatin maknīni' a'ntī ixtā'hua'ca' ixlīlītzī'n lā' huanilh:

—Palh stu'ncua' hui'x a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu', capūtaxtu'
mē'cstu lā' nā caquilāmāpūtaxtūj.

40 Pero ā'kalhatin quilhnīlh ixtā'maknīni' lā' huanilh:

—¿Chū tū' ji'cua'ni'ya' Dios? Nā hui'x chu a'cxtim pātīni'mpā't.
41 Līmakuan quina'n pātīni'mā'nauj porque māpalamā'nauj a'ntū laclē'nāuj.
Pero huā'mā' chi'xcu' tuntū' laclē'n.

42 Lā' tuncan huanilh Jesús:

—Caquimpāstacti a'xni'ca' nata'mpala'ya' lā' rey hui'x.

43 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Ixlīstu'ncua' icuaniyāni': Chuhua'j, huā'mā' chi'chini'
naquintā'latahui'la'ya'chi nac a'kapūn.

Jesús nīlh

Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30

44 Lā' hua'chi tastu'nūtatza' ixuanī't a'xni'ca' cā'pucsua' lakō'lh chux-
alhā nac cā'ti'ya'tna'. Lā' chuntza' lalh hasta hua'chi maktu'tun kōtanū.
45 Huan chi'chini' tū' māxkakēni'lh. Lā' huan lu'xu' nac lītokpān ixa'cstu
taxtī'tli lā' tapūpitzilh. U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan lītokpān.
46 Lā' tuncan Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:

—QuinTāta', icmacamaxquī'yāni' quilīca'tzīn.

Lā' a'xni'ca' huankō'lh, nīlh.
47 Lā' a'xni'ca' huan capitán romano laktzī'lh a'ntū pātle'kelh,
mācā'tanīlh Dios lā' hualh:
—Ixlīstu'ncua' huā'mā' chi'xcu' lej tzey ixuanī't.
48 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tamilh lā' talaktzī'lh a'ntū
pātle'kelh, tatapānūlh de ā'tzā' lā' cācu'xatucstēlhaca como lej ixtalaka-
putza. Lā' ta'a'lh na ixchicca'n. 49 Lā' ixtalakapasnī'n Jesús lā' nā huan
puscan a'ntī ixtastālani'nī't desde nac estado de Galilea makat tatāyalh lā'
ixtalaktzī'mā'na huā'mā'na.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42

50 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José lā' ū'tza' xala' nac Arimatea nac
huan estado de Judea. Ixtā'tapa'ksī con huan pūchihuīna'nī'n a'ntī más
ixtamāpa'ksīni'n de huan israelitas. Lā' tzeyā chi'xcu' ixuanī't. 51 Lā'
ixka'lhīmā' a'xni'ca' ixmāpa'ksīni'lh Dios. Tū' lakatīlh a'ntū ixtatlahuanī't
huan pūchihuīna'nī'n ixpālacata Jesús. 52 Nā huā'mā' chi'xcu' laka'lh
Pilato lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús. 53 Lā' a'xni'ca' ixmāyujūnī'ttza' de
nac cruz, līmaksna'tli kalhtin lu'xu' lā' māpī'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū
ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā' a'ntza' nīn tintī'na'j ixmā'cnūcanī't.
54 Huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūcāxtlahuakō'can como ixlīlakalī huan
chi'chini' de pūjaxni'. Lā' ixtzucumā'tza'.
55 Huan puscan a'ntī ixtatā'minī't Jesús desde nac estado de Galilea
ta'a'lh talaktzī'n huan lhu'cu' lā' cuenta tatlahualh a'nlhā ixmāpī'canī't
ixmacni' Jesús. 56 Lā' tataspi'tli na ixchicca'n lā' tacāxtlahualh perfume lā'
pomada para huan nīn. Lā' tapūjaxli huan chi'chini' de pūjaxni' chuntza'
hua'chi māpa'ksīlh a'nlhā tzo'kli huan ixley Moisés.

24

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10

1 Cā'tzi'sāt domingo huan tamā'na puscan ta'a'mpā nac taponkni' lā'
ixtalē'mā'na huan perfume a'ntū ixtacāxtlahuanī'ttza'. Lā' ā'makapitzīn
puscan tatā'a'lh. 2 Lā' a'xni'ca' tachā'lh, talaktzī'lh que ixmāpānūcanī'ttza'
huan chihuix a'ntū ixlīmālacchōcanī't huan taponkni'. 3 Tatanūlh pero
tū' takaksli ixmacni' huan Māpa'ksīni' Jesús. 4 Tajicua'lh lā' tū' ixtaca'tzī
a'ntū natatlahua lā' a'xni'ca' talaktzī'lh kalhatu' ángeles a'ntī ixtatasu'yu
hua'chi chi'xcuhuī'n. Lej slamama ixlu'xu'ca'n ixtahuanī't lā' ixtayāna'
pajtzu huan puscan. 5 Lā' como xlaca'n ixtajicua'n, tataquilhpūtalh lā'
huan ángeles cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' putzayā'tit na ixlaclhni'ca'n huan nīnī'n kalhatin a'ntī
lakahuan? 6 A'tzā' tū' huī'. Xla' lakahuanchokonī'ttza'. Capāstactit a'nchī
cāhuanini' a'xni'ca' ixuī'cus nac Galilea. 7 Hualh xla' que maclacasqui'n
que huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmacamaxquī'can a'ntīn talaclē'n lā'
nataxtokohua'ca' lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' nalakahuanchokopala.
8 Lā' tuncan huan puscan tapāstacli ixtachihuīn Jesús.
9 Lā' a'xni'ca' tataspi'tli de huan taponkni', tahuanikō'lh huan
kalhacāujtin apóstoles lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn. 10 Lā' huan puscan,
xlaca'n cāhuanican María Magdalena lā' Juana lā' María a'ntī ixtzī't Jacobo
lā' ā'makapitzīn puscan huampala. 11 Pero huan apóstoles takaxmatli
hua'chi takalhkamān a'ntū ixcāhuanimā'ca lā' tū' takalhlaka'ī'lh.

12 Lā' a'yuj tū' takalhlaka'ī'lh, pero huan Pedro taxtulh lā' tu'jnulh para nac taponkni'. Lā' taquilhpūtalh lā' talacnūlh lā' laktzī'lh xmān huan lu'xu' a'nlhā ixmā'. Lā' a'lh na ixchic lā' ixlīlē'cnīmā' a'ntū ixpātle'kenī't.

Na ixtej huan cā'lacchicni' Emaús
Mr. 16.12-13

13 Lā' chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' kalhatu' a'ntī ixtastālani'nī't
Jesús, ixta'a'mā'na nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Emaús.
Lā' ū'tza' hua'chi lakacāujtin kilómetros ixlīmakat de Jerusalén.
14 Ixtalīkalhachihuīna'ntēlha ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't. 15 Lā'
līhuan ixtachihuīna'mā'na lā' ixtalacapūchihuīna'mā'na, māni' Jesús
cālaktapajtzūlh lā' tzuculh cātā'latā'kchoko. 16 Lā' a'yuj talaktzī'lh pero
tūlalh talakapasli porque catūhuā talītamakchuyīlh. 17 Lā' tuncan Jesús
cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū līchihuīna'ntēlhayā'tit? Lā' ¿tuchū līlakaputzayā'tit?

18 Lā' kalhatin a'ntī huanican Cleofas kalhtīni'lh:

—Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't taca'tzīkō' a'ntū pātle'kelh nac Jerusalén huā' tamā'na chi'chini'. ¿Chu xmān hui'x ixui'la' lā' tū' ca'tzīya'?

19 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—¿Tuchū lanī't?

Lā' tahuanilh:

—Lhūhua' pātle'kelh ixpālacata Jesús xala' nac Nazaret a'ntī a'cta'sana'
lā' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn na ixlacapūn Dios lā' na ixlaclhni'ca'n
tachi'xcuhuī't. Lītasu'yu a'ntū tlahualh lā' a'ntū hualh. 20 Lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna' lā' quimpūchihuīna'nī'nca'n tamacamāstā'lh
para namaknīcan lā' naxtokohua'ca'can.

21 Quina'n xa'icka'lhīmā'nauj que ū'tza' xla' a'ntī nacāmāpūtaxtū israelitas. Lā' ixlīlakatu'tuntza' chi'chini' chuhua'j a'xni'ca' pātle'kelh.
22 Lā' ā'makapitzīn puscan de na quilaclhpu'nanca'n quincātamakalē'cnīni'
porque cā'tzi'sāt taquīlalh nac taponkni', 23 lā' como tū' talaktzī'lh ixmacni' Jesús, tataspi'tli. Lā' quincātahuanini' que talīlakachuyalh ángeles
a'ntī cāhuanilh que lakahuan Jesús. 24 Lā' chu tuncan ā'makapitzīn quincompañerosnu' taquīlalh nac taponkni' lā' chu a'nchī tahuanilh huan puscan, chuntza' takaksli. Pero tū' talaktzī'lh Jesús.

25 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Tū' xa'nca māchekxīyā'tit. ¿Lhānīn nakalhlaka'ī'yā'tit ixlīhuāk
a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n? 26 Lā' Cristo a'ntī Dios hui'līnī't
ixlīmāpūtaxtūnu', ¿chu tū' tasqui'nī que pū'la napātīni'n chuntza' lā' ā'calīstān natanū a'nlhā lej xkaka?

27 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni'kō' ixlīhuāk a'ntū tzo'kcanī't na
ixtachihuīn Dios lā' a'ntū līchihuīna'n xla'. Tzuculh a'nlhā tzo'knulh
Moisés lā' cāmāsu'ni'lh a'ntū ixtatzo'knunī't ixlīhuākca'n huan profetas.

28 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixta'a'mā'na, Jesús lalh hua'chilh ixa'mā' más makat. 29 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahuanilh que natachoko lā' tahuanilh:

—Mejor catachoko porque tzī'suamā'tza'. Cā'pucsua'tza'.

Lā' tuncan Jesús cātā'tanūlh nac chic para natachoko.

30 Lā' a'xni'ca' tatahui'lalh tahuā'yan, xla' tēlh huan pāntzi lā' māstā'lh
pāxcatca'tzī lā' mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh. 31 Chu tuncan huā'mā'
ka'tlā'tus hua'chilh xa'nca tatalakapākē'lh lā' talakapasli, pero xla'
cālaksputtāyani'lh.

32 Lā' xlaca'n talāhuanilh:

—¿Chu tū' stu'ncua' que lej līpāxūj līhuan ixquincāmāsu'ni'tēlhayāni'
ixtachihuīn Dios?
33 Lā' chu līmaktin tachi'papā ixtejca'n. Tū' tatakoxīlh nīn macsti'na'j.
Tataspi'tchokolh nac Jerusalén lā' cāpāxtokli huan kalhacāujtin apóstoles
a'nlhā ixtatakēstoknī't con ā'makapitzīn. 34 Lā' cāhuanica huan kalhatu':
—Ixlīstu'ncua' lakahuanchokolh huan Māpa'ksīni'. Lā' tasu'yuni'lh
Simón.
35 Lā' tuncan xlaca'n cāhuanilh a'nchī cāpātle'keni'lh nac tej lā' a'nchī
talakapasli Jesús a'xni'ca' mālacpitzilh huan pāntzi.

Jesús cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23

36 Līhuan ixtalīchihuīna'mā'nacus huā' tamā'na, a'xni'ca' Jesús tāyalh na
ixlaclhpu'nanca'n. Lā' cāhuanilh:
—Tzey calīla'tit.
37 Lā' cāmakē'klhaca lā' lej tajicua'lh lā' ixtapuhuan que ixtalaktzī'mā'na
espíritu. 38 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿A'chī' jicua'nā'tit? ¿A'chī' xtunc puhua'nā'tit mē'cstuca'n?
39 Calaktzī'ntit quimacanī'n lā' quintojonī'n. Lā' naquilālakapasāuj.
Caquilāxa'mauj lā' caquilālaktzī'uj. Huan espíritu tū' ka'lhī quinīt lā'
lucut hua'chi quit.
40 A'xni'ca' chuntza' cāhuanilh, cāmāsu'ni'lh ixmacanī'n lā' ixtojonī'n.
41 Pero como xlaca'n tapalalaktzī'ni'lh lā' lej talīpāxuhualh, tūlalh takalh-
laka'ī'lh. Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā a'nan līhua't?
42 Lā' tuncan maxquī'ca pītzina'j xatapū'n squī'ti' lā' lakatin xatachu'cu
ta'xcāt. 43 Lā' xla' maklhtīni'lh lā' hua'kō'lh na ixlacapūnca'n. 44 Lā'
ā'calīstān cāhuanilh:
—A'ntū quimpātle'keni'lh ū'tza' a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca'
xa'iccātā'latlā'huanāni' que maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios por quimpālacata, a'nlhā tzo'knulh Moisés
lā' huan profetasna' lā' a'nlhā huanican Salmos.
45 Lā' tuncan cāmāsca'tīlh ixtachihuīn Dios. 46 Lā' cāhuanilh:
—Chuntza' tatzo'kni' que maclacasqui'n nanī Cristo a'ntī Dios
hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu'. Lā' maclacasqui'n que ixlīlakatu'tun
chi'chini' nalakahuanchoko de a'nlhā tahui'lāna'ncha' nīnī'n. 47 Lā'
maclacasqui'n que nacāmāsu'ni'kō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac quilhtamacuj por ixpālacata Cristo. Natzucucan nac Jerusalén lā'
nacāhuanikō'can que maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n para
que nacāmāsputūnu'ni'can. 48 Lā' hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit huā'
tamā'na catūhuā como laktzī'nkō'yā'tit. 49 Lā' chuhua'j calaktzī'ntit.
Na'iccāmacamini'yāni' a'ntū huanī't quinTāta'. Lā' natachokoyā'tit
huā'tzā' nac Jerusalén hasta a'xni'ca' namaklhtīni'nā'tit huan līmāpa'ksīn
a'ntū xala' nac a'kapūn.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn
Mr. 16.19-20

50 Lā' tuncan Jesús cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n nac tej hasta Betania lā'
cha'xli ixmacanī'n lā' cāsicua'lanālīlh. 51 Lā' līhuan ixcāsicua'lanālīmā',
tzuculh tā'kayāhua na ixlacapūnca'n lā' lē'nca nac a'kapūn. 52 Xlaca'n
tamācā'tanīlh lā' ā'calīstān lej līpāxūj tataspi'tli nac Jerusalén. 53 Lā' pō'ktu
ixtahui'lāna' nac xaka'tla' lītokpān para natamā'ca'tanī Dios. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtachihuīn Dios lalh chi'xcu'

[1] A'xni'ca' tūna'j ixcāxui'lī huan quilhtamacuj, lanāntza' ixuī' kalhatin
a'ntī huanican Tachihuīn, como ū'tza' quincāmālakapasnīyāni' Dios. Lā'
xla' ixtā'lahuī'tza' Dios. Lā' xla' ū'tza' Dios. [2] Xapū'la ixtā'lahuī' Dios. [3] Lā'
huan Tachihuīn cāxui'līlh ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan; tuntū' ixa'nalh
palh tū' cahuā por ū'tza'. [4] Por ixpālacata ū'tza' talīhui'lāna' ixlīhuāk a'ntū
jaxāna'n. Lā' xla' cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntū ixlīstu'ncua' lā'
chuntza' hua'chilh ixcāmakskoni' huan tachi'xcuhuī't. [5] U'tza' hua'chi
lakatin xkakana' a'ntū mālakxkakēni'n a'nlhā cā'pucsua'. Lā' huan ko'ti'ti',
xla' xala' nac cā'pucsua' lā' xla' tūla tlaja huan Xkakana'.

[6] Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Juan, a'ntī Dios macamilh. [7] Xla'
milh para nalīchihuīna'n a'ntī huanican Xkakana' lā' para nacāmaxquī'
tapāstacna' huan tachi'xcuhuī't que natakalhlaka'ī' a'ntī Xkakana'. [8] Juan
tū' ū'tza' Xkakana'. Xla' xmān quīmāsu'yuchi huā'mā' a'ntī scana'nca
Xkakana'. [9] A'ntī mero Xkakana' ixmimā'cus nac cā'quilhtamacuj. Xla'
cāmakskokō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

[10] Lā' a'ntī scana'nca Xkakana', xla' milh nac cā'quilhtamacuj. Lā'
a'yuj ū'tza' cāxui'līlh quilhtamacuj, pero xalanī'n nac quilhtamacuj tū'
talakapasli lā' tū' ixtaca'tzī que ū'tza' ixcāxui'līnī't huan quilhtamacuj.
[11] Xla' milh nac quilhtamacuj a'ntū ixcāxui'līnī't pero tū' talaktzī'ncu'tulh
ixtā'macchicni'. [12] Pero makapitzīn takalhlaka'ī'lh. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
takalhlaka'ī'lh, xla' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para que chuntza' natala ix-
camana' Dios. [13] Lā' a'nchī tala ixcamana' Dios, tū' hua'chi talacatuncuī
ixcamana'ca'n tachi'xcuhuī't. Ixcamana' Dios tū' hua'chi lakatin ska'ta'
a'ntī lacatuncuīlh por ixpālacata ixtapāxuhuanca'n lā' ixtapuhuānca'n
tachi'xcuhuī't. Dios ū'tza' a'ntī cāmā'a'nanī ixcamana'.

[14] Lā' a'ntī huanican Tachihuīn, xla' macni' lalh. Lā' xla' latahui'lalh
na quilaclhpu'nanca'n. Lā' iclaktzī'uj a'nchī ka'lhī līmāpa'ksīn. Huā'mā'
līmāpa'ksīn ū'tza' ixla' a'ntī ixa'cstu ixO'kxa' Dios. Xla' lej lakalhu'mana'n
lā' huāk a'ntū huan ū'tza' ixlīstu'ncua'. [15] Juan līchihuīna'lh lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' a'ntī iclīchihuīna'lh a'xni'ca' icualh que a'ntī
icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj xaka'tla' que quit. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca'
quit iclacatuncuīlh.

[16] Quincātlahuani'nī'ta'ni' lhūhua' talakalhu'mān, como xla' lej
lakalhu'mana'n. [17] Moisés quincāmāsu'ni'ni' ixley Dios. Pero Jesucristo
quincāmāca'tzīnīyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' lā' a'nchī quincālakalhu'manāni'
Dios. [18] Lā' nīn tintī' laktzī'nī't Dios nīn maktin. A'ntī ixa'cstu ixO'kxa'
Dios, a'ntī Dios lej pāxquī', ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' a'nchī huanī't
Dios.

Juan līchihuīna'lh Jesucristo

Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17

[19] Lā' huan israelitas xalanī'n nac Jerusalén talakmacamilh Juan
makapitzīn curasna' lā' levitasna'. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh Juan tichū
xla'. [20] Lā' Juan cāmālacstū'ncni'lh lā' cāhuanilh:

—Pues quit, tū' quit Cristo a'ntī Dios lacsacli lā' hui'līlh
ixlīmāpūtaxtūnu'.

21 Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Tichū hui'x? ¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Elías?

Lā' Juan hualh:

—Tū' quit.

Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī icka'lhīmā'nauj?

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Tū'.

22 Lā' takalhasqui'nīpā:

—¿Tichū hui'x? Caquilāhuaniuj para na'iccāhuaniyāuj a'ntī quincātamacaminī'ta'ni'. ¿Tichū hua'na' que hui'x?

23 Juan cākalhtīlh:

—Quit hua'chi a'ntī ta'sa nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' huan: "Cacāxtlahua'tit mintapāstacna'ca'n para que nakaxpa'tā'tit huan Māpa'ksīni' a'xni'ca' namin". Chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Isaías, a'xni'ca' hualh:
Camā'lakstu'nctit ixtej Māpa'ksīni'.

24 Lā' nā ixtahui'lāna' makapitzīn fariseosnu' a'ntī ixcālakmacamincanī't
Juan. 25 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' mā'kpaxīni'mpā't palh tū' Cristo hui'x, nīn Elías, nīn huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī icka'lhīmā'nauj?

26 Lā' Juan cāhuanilh:

—Quit iclīmā'kpaxīni'n xmān con xcān. Yā na milaclhpu'nanca'n
kalhatin a'ntīn tū' lakapasā'tit. Lā' nā xla' namā'kpaxīni'n. 27 Xla' līhuaj
xaka'tla' que quit. Lā' tū' minī'ni' nīn na'icxcutni' ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato.

28 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh a'nlhā huanican Betábara tīntacut huan pūxka Jordán, a'nlhā ixmā'kpaxīni'n Juan.

Jesús hua'chi Ixcordero Dios

29 Lā' ixlīlakalī Juan laktzī'lh Jesús ixlaktapajtzūtēlha lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:

—Calaktzī'ntit a'ntī mimā'. U'tza' huā'mā' a'ntī macaminī't Dios lā' ū'tza' huanican Ixcordero Dios. U'tza' namāpānū huan quintalaclē'i'ca'n
xalanī'n nac quilhtamacuj. 30 U'tza' iclīchihuīna'lh a'xni'ca' iccāhuanini':
"A'ntī icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj xaka'tla' que quit porque xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit iclacatuncuīlh". 31 A'yuj quit tūna'j xa'iclakapasa, quit
icminī't icmā'kpaxīni'n con xcān para que huan tachi'xcuhuī't nataca'tzī que Dios macamilh huan a'ntī icpū'lani'.

32 Lā' nā cāhuanilh Juan:

—Quit iclaktzī'lh huan Espíritu Santo a'ntū yujchi lā' chilh na ixa'cpūn.
Lā' huan Espíritu Santo tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān. 33 Xapū'la
quit tū' xa'icca'tzī tichū xla'. Quihuanilh Dios a'ntī quimacā'lh para na'icmā'kpaxīni'n con xcān. Dios quihuanilh: "Nalaktzī'na' nayujāchi huan Espíritu Santo lā' nachin na ixa'cpūn kalhatin chi'xcu'. Huā'mā' chi'xcu' ū'tza' a'ntī līmā'kpaxīni'n Espíritu Santo". 34 Iclaktzī'nī'ttza' a'nchī
quihuanica. Lā' ū'tza' iclīmāstū'nca quit que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' Dios.

Huan xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n Jesús

35 Lā' ixlīlakalī huampala Juan ixcātā'layā con kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n.
36 Lā' laktzī'lh ixtētaxtumā' Jesús. Lā' Juan lakalaktzī'lh Jesús lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' a'ntī macamilh Dios lā' a'ntī huanican Ixcordero Dios, como xla' nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

37 Huan kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Juan takaxmatli a'xni'ca' hualh.
Lā' xlaca'n tastālani'lh Jesús. 38 Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh ix-
tastālani'tēlha lā' cāhuanilh:
—¿Chichū puhua'nā'tit?
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū hui'la'?
39 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cata'ntit lā' calaktzī'ntit.
Tatā'a'lh lā' talaktzī'lh a'nlhā ixuī'. Lā' como lejtza' kōtanū ixuanī't,
hua'chi maktā'ti', a'ntza' tatachokolh huanmā' chi'chini'.
40 Lā' huan tamā'na' kalhatu' a'ntī tastālani'lh Jesús por ixpālacata a'ntū
ixcāhuaninī't Juan, lā' kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Andrés, ixtā'tin
Simón Pedro. 41 Lā' chu tuncan Andrés putzalh ixtā'tin a'ntī ixuanican
Simón lā' huanilh:
—Icpāxtokuitza' huan Mesías —ū'tza' huanicu'tun: Cristo a'ntī lac-
sacui'līnī't Dios.
42 Lā' Andrés tā'a'lh Simón talaktzī'n Jesús. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh
huan Simón lā' huanilh:
—Hui'x Simón, ixo'kxa' Jonás. Hui'x nahuanica'na' Cefas —huā'mā'
ū'tza' huanicu'tun: Pedro lā' nā chihuix.

Jesús ta'sani'lh huan Felipe lā' Natanael

43 Lā' ixlīlakalī huampala Jesús ixa'ncu'tun a'nlhā huanican Galilea. Lā'
tā'lāpāxtokli Felipe lā' huanilh:
—Caquistāla'ni'.
44 Lā' huā'mā' Felipe xala' nac Betsaida ixuanī't lā' nā a'ntza' xalanī'n
Andrés lā' Pedro. 45 Felipe quīkaksli Natanael lā' huanilh:
—Icpāxtokuitza' huan chi'xcu' a'ntī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā
Moisés tzo'kli huan ley lā' a'nlhā tatzo'knulh huan profetas. Xla' ū'tza'
Jesús, ixo'kxa' José xala' nac Nazaret.
46 Lā' Natanael hualh:
—¿Chu tzēn taxtu de Nazaret a'ntū xatzey?
Lā' Felipe kalhtīlh:
—Cata't laktzī'na'.
47 Jesús laktzī'lh huan Natanael lakmimā' lā' hualh:
—Huan a'ntī mimā' ū'tza' tzeyā israelita. Xla' tū' a'kxokonu'n.
48 Natanael kalhasqui'nīlh:
—¿Chichū quilīlakapasti?
Lā' Jesús huanilh:
—Quit iclaktzī'ni' xapū'la na ixtampīn huan a'kalhpauj a'xni'ca' tūna'j
ixta'sani'yāni' Felipe.
49 Natanael kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', hui'x ixO'kxa' Dios; hui'x a'ntī Dios lacsacni' para nala'ya'
ixreyca'n israelitas.
50 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Quinkalhlaka'ī'ya' xmān por ixpālacata icuanini' iclaktzī'ni' na ix-
tampīn huan a'kalhpauj. Nalaktzī'na'cus más laka'tla'n catūhuā a'ntū
na'ictlahua.
51 Lā' nā hualh Jesús:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit huan
a'kapūn laquī'yā, lā' huan ángeles a'ntū nacāmacamin Dios. Xlaca'n
natatahua'ca' lā' natayujāchi na ixa'cpūn huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

2

Tapūchahuaca nac Caná

1 Ixlīlakatu'tun chi'chini' tapūchahuaca nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū
huanican Caná, nac estado de Galilea. Ixtzī't Jesús a'ntza' ixuī'. 2 Lā' nā
kantāyaca Jesús lā' con ī'sca'txtunu'nī'n. 3 Lā' como sputli huan xavino uva,
ixtzī't Jesús huanilh:

—Tintī'tza' xavino uva.

4 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Lā' ¿a'chī' quihuani'ya' huā'mā', Nā'? Tūna'j tzucu quilītlōt.

5 Ixtzī't cāhuanilh huan macatzī'tni'nī'n:

—Catlahua'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.

6 Lā' ixuī' pāchāxan pūxka'tni' de chihuix a'ntū ixcāmaclacasqui'ncan
a'xni'ca' ixmakacha'ka'ncan chu a'nchī ixtalanānca'n. (Huan
tachi'xcuhuī't israelitas ixtakalhlaka'ī' que palh maklhūhua'
ixtamakacha'ka'lh, chuntza' natala lacuan na ixlacapūn Dios.) Lā'
huan pātunu' pūxka'tni' ixtalītatzuma lakatunu' hua'chi tā'ti'pu'xamna'
hasta lakatin ciento litros de xcān. 7 Jesús cāhuanilh huan macatzī'tni'nī'n:

—Cacāmātzuma'tit de xcān huā' pūxka'tni'.

Lā' chuntza' xlaca'n xa'nca tamātzumalh. 8 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Camācututit macsti'na'j lā' calīpini'tit huan a'ntī xapuxcu' de huan
cā'tani'.

9 Lā' huan xapuxcu' quilhca'tzīlh. Lā' vinotza' ixuanī't. Lā' xla'
tū' ixca'tzī palh xcān ixuanī't lā' ixtaxtāpalīnī'ttza' huan xcān, vinotza'
ixlanī't. Ixtaca'tzī xmān huanmā'na macatzī'tni'nī'n porque ū'tunu'n
ixtamojōnī't xcān nac huan pūxka'tni'. Lā' huan xapuxcu' de huan cā'tani'
ta'sani'lh huan squi'nīni'. 10 Lā' huanilh:

—Lanān xapū'la cāmaxquī'can a'ntī cākantāyacan huan xatzey vino.
Lā' ā'calīstān, a'xni'ca' tzejtza' tako'tnī't huan a'ntī cākantāyacanī't,
cāmaxquī'can huan a'ntūn tū' lej xatzey. Lā hui'x ā'xmān māstā'ya' huan
xatzey vino.

11 U'tza' huā'mā' a'ntū tlahualh Jesús nac Caná nac estado de Galilea,
ū'tza' xapū'la lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús. Lā' chuntza' līmāsu'yulh
ixlīmāpa'ksīn. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhlaka'ī'lh Jesús.

12 A'calīstān Jesús a'lh nac Capernaum. Lā' tatā'a'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn
lā' ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' a'ntza' tatachokolh lātma'j.

Jesús cātamacaxtukō'lh a'ntū ko'hua'jua' na ixchakān huan xaka'tla' lītokpān

Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46

13 Lā' como lejtza' pajtzu ixmimā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua
a'ntū pō'ktu ixtapūtlahua cā'tani' huan israelitas, Jesús a'lh nac xcānsipej
a'ntū huanican Jerusalén. 14 Lā' tanūlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā'
a'ntza' cālaktzī'lh a'ntī ixtastā'mā'na huācax lā' borregos lā' tantzasnān,
lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' con ixmesaca'n para nataxtāpalī huan
tumīn. 15 Jesús tlahualh lakatin lītāsno'knu' de lazo, lā' cālītansno'kxtukō'lh
ixlīhuākca'n huan borregosnu' lā' huan huācaxna'. Cāmakpūspi'tni'lh ixme-
saca'n a'ntī ixtaxtāpalīmā'na tumīn, lā' cāmaka'ni'kō'lh huan ixtumīnca'n.
16 Lā' cāhuanilh huan stā'na'nī'n tantzasnān:

—Camāxtutit huan tamā'na de huā'tzā'. Tū' catlahua'tit hua'chi lītamāuj
huā' na ixchic quinTāta'.

17 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talīpāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios:
Lej iclacasqui'n ca'a'cnīni'ni'ca ixchic Dios.
Lā' ū'tza' naquilīlakmaka'ncan.
18 Huan israelitas tahuanilh:
—¿Chu ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn para natlahua'ya' huā'mā'?
Caquilātlahuani'uj lakatin lē'cnīn para que chuntza' na'icca'tzīyāuj palh
hui'x ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn para nacāmāxtuya' huan animalhna' de huan
xaka'tla' lītokpān.
19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Calactlahua'tit huā'yā chic lā' ixlītu'tuma'j na'iclīcāxtlahua quit.
20 Huan israelitas takalhtīlh:
—Tu'pu'xamachāxan cā'ta līcāxtlahuakō'ca huan lītokpān. Lā' ¿chu hui'x
xmān tu'tuma'j nalīcāxtlahuakō'ya'?
21 Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús ixlīchihuīna'mā' de ixmacni'.
22 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tapāstacli ixtachihuīn Jesús a'xni'ca' xla' lakahuan-
chokolh. Lā' takalhlaka'ī'lh a'ntū ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nā
a'ntū hualh Jesús.

Jesús cālakapaskō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

23 Nac Jerusalén ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' Jesús
ixui'lacha' lā' a'ntza' tlahualh lhūhua' lē'cnīn. Lā' ū'tza' lhūhua'
talīkalhlaka'ī'lh huan Jesús. 24 Lā' como Jesús ixcālakapaskō' ixlīhuākca'n,
xla' ixca'tzī que makapitzīn ixtakalhlaka'ī' lā' ā'makapitzīn tū'
ixtakalhlaka'ī'. 25 Lā' tū' ixmaclacasqui'n ā'kalhatin a'ntī nahuani
chichū huanī't huan tachi'xcuhuī't. Xla' cālakapasni'kō' ixtapāstacna'ca'n
tachi'xcuhuī't.

3

Jesús lā' Nicodemo

1 Ixuī' kalhatin fariseo ixtacuīni' Nicodemo. Xla' kalhatin xapuxcu'
israelitas ixuanī't. 2 Lakatin tzī'sa' xla' lakmilh huan Jesús lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ca'tzīcan que Dios macaminī'ta'ni' para
namāsu'yu'ya'. Xmān ū'tunu'n a'ntī Dios tatā'scuja, xmān xlaca'n tzē
natatlahua huan lē'cnīn hua'chi tlahua'ya' hui'x.
3 Lā' Jesús huanilh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n, xmān ū'tunu'n tzē natatapa'ksī con Dios.
4 Nicodemo kalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā', kalhatin chi'xcu' papatza' lā' naka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacuj? Tūla natanūpala na ixpān ixtzī't para nalacatun-
cuīpala.
5 Lā' Jesús hualh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n por ixpālacata xcān lā' huan Espíritu Santo, xmān
xlaca'n tzē natatapa'ksī con Dios. 6 Huan a'ntī ixcaman tachi'xcuhuī't,
ū'tza' ka'lhī ixquinīt lā' ixlucut. Lā' a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj
por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ū'tza' ka'lhī ixEspíritu Dios. 7 Tū' calē'cni'
a'ntū icuaniyāni': "Maclacasqui'n que naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilh-
tamacujca'n milīhuākca'n hui'xina'n". 8 Huan ū'ni' lakachu a'n. Xmān
kaxpa'ta' a'nchī macasā'nan lā' hui'x tū' ca'tzīya' lhachū mincha' lā' tū'

ca'tzīya' lhachū a'mā'. Lā' nā chuntza' tū' ca'tzīya' a'nchī kalhatin chi'xcu'
tzē naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
9 Nicodemo kalhasqui'nīpā:
—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā'?
10 Lā' Jesús hualh:
—¿Chu tū' ca'tzīya' huā'mā'? Lā' hui'x kalhatin ixmākalhtō'kē'ni'ca'n
israelitas. 11 Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Iclīchihuīna'nāuj a'ntū
icca'tzīyāuj lā' icuanāuj a'ntū iclaktzī'nī'tauj. Lā' hui'xina'n tū' kalh-
laka'ī'yā'tit a'ntū icuanāuj. 12 Como hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj
a'xni'ca' quit iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' a'ntū xala' nac cā'ti'ya'tna', tū'
quintilākalhlaka'ī'uj quit palh na'iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' catūhuā xala'
nac a'kapūn.
13 'Nīn tintī' lakapasna'n nac a'kapūn, xmān quit. Como
xa'icui'lacha'cus a'xni'ca' tūna'j xa'icyujāchi de nac a'kapūn, quit
iclakapasna'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 14 Lā' chu a'nchī
Moisés pūmā'kayāhualh qui'hui' huan lūhua' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nā
chuntza' maclacasqui'n naquimā'kayāhuacan quit nac cruz. Lā' quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 15 Lā' chuntza', ixlīhuākca'n a'ntīn quintalīpāhuan
nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

Dios cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Dios lej cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quil-
htamacuj. U'tza' līmāstā'lh ixO'kxa' a'ntī xmān kalhatin ixuanī't para que
chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan xla', xlaca'n tū' maktin catitasputli.
Nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. 17 Dios
macamilh ixO'kxa' nac quilhtamacuj. Tū' macamilh para nacāmāpātīnī
xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Macamilh para que xlaca'n natapūtaxtu.
Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixO'kxa' Dios, xlaca'n natapūtaxtu.
18 'A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n tū' caticāmāpātīnīca.
A'ntīn tū' talīpāhuan, xlaca'n nacāmāpātīnīcan porque xlaca'n tū'
talīpāhuan ixO'kxa' Dios a'ntī xmān kalhatin ixuanī't. 19 Milh huā'
nac quilhtamacuj huan a'ntī hua'chi xkakana' como māsu'yu a'ntū
ixlīstu'ncua'. Lā' makapitzīn tū' ixtalakatī huan Xkakana'. Ixtalakatī
a'nlhā cā'pucsua' porque xlaca'n ixtatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā'
ū'tza' nacālīmāpātīnīcan. 20 Huāk a'ntīn tatlahua a'ntū ko'hua'jua' tū'
talakatī huan xkakana' lā' tū' tatapajtzūcu'tun nac cā'xkakana' porque tū'
talacasqui'n que nacālaktzī'ncan nīn naca'tzīcan a'nchī tatlahuanī't a'ntūn
tū' tzey. 21 A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tatapajtzū nac cā'xkakana'
para que nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan que xlaca'n tatlahua chu a'nchī
Dios lacasqui'n.

Juan huan Mā'kpaxīni' līchihuīna'mpā Jesús

22 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac estado de Judea lā' tatā'a'lh huan
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' a'ntza' tachokolh lātma'j lā' ixmā'kpaxīni'mā'. 23 Lā'
nā huan Juan nā ixmā'kpaxīni'n huan nac Enón na ixpajtzu Salim
como a'ntza' ixmā' lhūhua' xcān. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalakchin lā'
ixta'a'kpaxa. 24 Tūna'j ixmānūcan Juan nac pūlāchī'n.
25 Makapitzīn ixchi'xcuhuī'n Juan tatzuculh tatā'lāhuanī huan
ā'makapitzīn israelitas por ixpālacata huan a'nchī mā'kpaxīni'ncan lā'

palh Dios laktzī'n más xatzey catīhuā a'xni'ca' a'kpaxa. 26 Talaka'lh huan
Juan lā' tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿pāstaca' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'hui'lāchi tintacut Jordán
lā' a'ntī līchihuī'na'? Chuhua'j nā xla' mā'kpaxīni'mā' lā' ū'tza' talakminkō'.
27 Juan cākalhtīlh:
—Kalhatin chi'xcu' ka'lhī xmān a'ntū Dios maxquī'. 28 Hui'xina'n
kaxpa'ttit a'nchī icualh: "Tū' quit Cristo. Xmān quimacamincanī't para
na'icpū'lani'". 29 A'xni'ca' cāxtlahuacanī'ttza' para natapūchahuacan, huan
tasqui'ni' nala ixla' huan squi'nīni'. Huan ixamigo squi'nīni' xmān tāya
lā' kaxmata. Lā' līpāxuhua a'nchī pāxuhua huan squi'nīni'. Lā' nā chuntza'
quit lej iclīpāxuhua Jesús como talakminkō'. 30 Maclacasqui'n que Jesús
ā'chulā' natastālani'kō' lā' quit tū' ā'chulā' quintistālani'ca.

A'ntī mincha' de nac a'kapūn

31 A'ntī minī'ta'ncha' xala' nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' que
ixlīhuākca'n. A'ntīn talacatuncuī nac quilhtamacuj, ū'tunu'n xalanī'n
nac quilhtamacuj lā' xmān talīchihuīna'n a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj.
A'ntī mincha' de nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' de ixlīhuākca'n. 32 Lā'
xla' līchihuīna'n a'ntū laktzī'nī't lā' kaxmatnī't. Lā' nīn tintī' kalhlaka'ī'
a'ntū huan. 33 Palh catīhuā kalhlaka'ī' ixtachihuīn a'ntī mincha' de nac
a'kapūn, chuntza' tasu'yu que xla' puhuan que stu'ncua' a'ntū huan
Dios. 34 Huan a'ntī Dios macamilh, xla' līchihuīna'n ixtachihuīn Dios
porque Dios maxquī' huan Espíritu Santo lā' tū' lakpuhuan a'nchī māstā'.
35 Huan xaTāta' pāxquī' huan ixO'kxa' lā' macamaxquī'kō'lh ixlīhuāk para
namāpa'ksīni'n xla'. 36 A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' a'ntīn tū' talīpāhuan, xlaca'n
tū' catitaka'lhīlh xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios lej
nacāmāpātīnī.

4

Jesús lā' huan puscāt xala' nac Samaria

1 Huan fariseosnu' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' que huan Jesús más lhūhua'
ixtastālani' lā' ixcāmā'kpaxīmā', lā' Juan tū' lej lhūhua' a'ntī ixtastālani' lā'
ixcāmā'kpaxī. 2 Pero Jesús tū' ixmā'kpaxīni'n; xmān ī'sca'txtunu'nī'n Jesús
ū'tunu'n ixtamā'kpaxīni'n. 3 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh que huan fariseosnu'
ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huā'mā', Jesús taxtulh de huan nac Judea lā' a'lh
para nac Galilea.
4 Lā' huan ixtej Galilea tētaxtu por Samaria. 5 Lā' a'xni'ca' Jesús
ixtētaxtumā' a'nlhā ixtapa'ksī nac Samaria, chā'lh nac lakatin cā'lacchicni'
ixtacuīni' Sicar na ixpajtzu huan ti'ya't a'ntū Jacob ixmaxquī'nī't ixo'kxa'
a'ntī ixuanican José. 6 A'ntza' ixuī' lakatin mu'sni' a'ntū makāntza' ixla' ix-
uanī't Jacob. Lā' hua'chi tastu'nūta Jesús chā'lh nac huanmā' mu'sni'. Lā'
como lejtza' makat ixtlā'huanī't, lejtza' ixtlekuanī't. Lā' a'ntza' tahui'lalh
na ixquilhtūn huan mu'sni'. 7 Lā' tū' xlīt lakchilh kalhatin puscāt xala'
nac Samaria para namācutu xcān como ī'xka'tmā'. Lā' Jesús huanilh:
—Quintā'hua' mixcān.
8 Huan sca'txtunu'nī'n ixta'a'nī't nac cā'lacchicni' para natatamāhua
ixlīhua'tca'n. 9 Lā' huan puscāt samaritana huanilh huan Jesús:
—Hui'x israelita lā' quit samaritana. Lā' ¿a'chī' quisqui'ni'ya' xcān?
—chuntza' huanilh porque huan israelitas tū' ixtalālaktzī'ncu'tun con
huan samaritanosnu'.

10 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Ixca'tzi cahuā a'ntū Dios māstā' lā' a'ntī squi'ni'mā'ni' mixcān, hui'x
ixquisqui'ni' quit lā' quit xa'icmaxquī'ni' xatzey xcān.
11 Huan puscāt huanilh:
—Hui'x tū' ka'lhī'ya' a'ntū napūmācutuya' lā' huan mu'sni' pūlhmā'n
hui'lacha'. ¿Lhāchū nataya'ya' huan xatzey xcān? 12 A'ntī quimpapca'n
Jacob quincāmāchokoni'ni' huā'mā' mu'sni'. A'tzā' ixko'tnun Jacob lā'
ixo'kxa'n lā' ixanimalhna'. Lā' ¿chu hui'x más ka'tla' que Jacob?
13 Lā' Jesús huanilh:
—Ixlīhuāk a'ntī natahua' huā'mā' xcān, nataka'lhīpala takalhpūtīt.
14 Lā' a'ntī natahua' huā'mā' xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit, xlaca'n
tū'tza' maktin catitakalhpūtīlh. Huan xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit nala
hua'chi mu'sni' na ixchakānca'n, lā' nacāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacu-
jca'n para pō'ktu.
15 Lā' huan puscāt huanilh:
—Pues caquima'xqui' huā'mā' xcān lā' chuntza' tū'tza' maktin ic-
tikalhpūtīlh lā' chuntza' tū'tza' ictimilh na'icxka'ta huā'tzā'.
16 Lā' Jesús huanilh:
—Caquīta'sa'ni' minkōlu'. Lā' cata'tit.
17 Lā' huan puscāt kalhtīlh:
—Tū' icka'lhī quinkōlu'.
Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū hua'na' que tū' ka'lhī'ya' minkōlu'. 18 Hui'x
cāka'lhī'nī'ta' kalhaquitzis minkōlu'. Lā' a'ntī tā'hui'la' chuhua'j, xla'
tū' minkōlu'. Ixlīstu'ncua' a'ntū huanī'ta'.
19 Lā' huan puscāt huanilh:
—Hui'x ixa'cta'sana' Dios. Chuntza' tasu'yu. 20 Huan quinapapna'ca'n
samaritanosnu' ixtamācā'tanī Dios huā'tzā' nac kēstīn. Lā' hui'xina'n
israelitas hua'nā'tit que xmān nac Jerusalén tzē namācā'tanīcan Dios.
21 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Cakalhlaka'ī' a'ntū na'icuaniyāni'. Namin lakatin quilhtamacuj
a'xni'ca' tū'tza' catimaclacasqui'nca na'a'ncan mācā'tanīcan xaTāta' Dios
huan nac kēstīn lā' nīn nac Jerusalén. 22 Hui'xina'n samaritanosnu'
tū' lakapasā'tit a'ntī mācā'tanī'yā'tit. Quina'n iclakapasāuj a'ntī
icmācā'tanīyāuj. Lā' a'ntī namāpūtaxtūnu'n, xla' ū'tza' kalhatin israelita.
23 Chilhtza' huan quilhtamacuj a'xni'ca' a'ntī xa'ncq tamācā'tanī xaTāta'
Dios natamācā'tanī con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n lā' natakalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios. Dios lacasqui'n que chuntza' nalīmācā'tanīcan.
24 Dios lakahuan a'yuj tū' laktzī'ncan. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuhuī't
natamācā'tanī con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n; lā' tasqui'nī natakalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios. Chuntza' xa'nca natalīmācā'tanī Dios.
25 Huan puscāt huanilh:
—Quit icca'tzī que namin huan Mesías a'ntī huanican Cristo a'ntī Dios
lacsacui'līnī't lā' mānūlh ixlīmāpūtaxtūnu'. Xla' naquincāhuanikō'yāni'
ixlīhuāk a'xni'ca' namin.
26 Lā' Jesús huanilh:
—U'tza' quit a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.
27 Lā' tuncan tachilh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' talē'cnīlh como talaktzī'lh
Jesús a'nchī ixtā'chihuīna'mā' huan puscāt. Lā' nīn chā'tin kalhasqui'nīlh
huan puscāt: "¿Tuchū lacasqui'na'?" Lā' tū' kalhasqui'nīca Jesús: "¿A'chī'

tā'chihuīna'mpā't huan puscāt?” 28 Huan puscāt hui'līlh ixpūxka'tni' lā' a'lh
nac cā'lacchicni' lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
29 —Capintit laktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī quihuanikō'lh ixlīhuāk
a'ntū ictlahuanī't. Chō'la ū'tza' a'ntī Cristo.
30 Tataxtulh de huan cā'lacchicni' para natalaka'n Jesús. 31 Lā' līhuan
ixtamimā'na huan tachi'xcuhuī't, huan ī'sca'txtunu'nī'n Jesús tahuanilh:
—Māpa'ksīni', catihua'ya' macsti'na'j.
32 Lā' xla' cāhuanilh:
—Quit icka'lhī quilīhua't. Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit.
33 Huan sca'txtunu'nī'n talākalhasqui'nīlh:
—¿Chā catīhuā quīxtekni'chitza' ixlīhua't?
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit ictlahuacu'tun ixlīmāpa'ksīn quinTāta' a'ntī quimacaminī't, lā'
ictlahuakō'cu'tun a'ntū quilīmāmacū'nī't. U'tza' huā'mā' quit quilīhua't.
35 Hui'xina'n hua'nā'tit: “Sputacus lakatā'ti' mālhcuyu' napūlana'n”.
Quit iccāhuaniyāni': Calaktzī'ntit huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tamimā'na.
Palaj natakalhlaka'ī' quintachihuīn. Xlaca'n hua'chi tacuxtu a'nlhā
ā'xmān naxkāna'ncan. 36 A'ntī xkāna'n maxquī'can ixtatlaj. Lā' nā
chuntza' a'ntī quintatā'scuja. Por ixpālacata a'ntū tamāsu'yu xlaca'n,
makapitzīn takalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntīn quin-
tatā'scuja. Lā' a'ntīn takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. U'tza' natalīpāxuhua a'ntīn tamāsu'yulh
quintachihuīn xapū'la lā' a'ntīn tamāsu'yulh ā'calīstān. 37 Ixlīstu'ncua'
a'nchī huancan: “Kalhatin cha'n lā' ā'kalhatin xkāna'n”. 38 Quit
iccāmacā'nī'ta'ni' para naxkāna'nā'tit a'nlhā tū' cha'nī'ta'ntit hui'xina'n.
Naxkāna'nā'tit a'nlhā tascujli ā'makapitzīn. U'tza' huanicu'tun que
hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit a'ntī cāmāca'tzīnīcanī'ttza' macsti'na'j quin-
tachihuīn. Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī' —hualh Jesús.
39 Lā' lej lhūhua' samaritanosnu' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' takalh-
laka'ī'lh Jesús por ixpālacata huan a'ntū huanī't huan puscāt: “Qui-
huanikō'lh ixlīhuāk a'ntū ictlahuanī't quit”. 40 Lā' chuntza' huan samar-
itanosnu' a'xni'ca' talakchilh Jesús, tahuanilh catachokolh con ū'tunu'n.
Lā' xla' tachokolh lakatu' chi'chini'. 41 Lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh a'xni'ca'
takaxmatli a'ntū hualh xla'. 42 Lā' xlaca'n tahuanilh huan puscāt:
—Chuhua'j tū' xmān por ixpālacata mintachihuīn ickalhlaka'ī'yāuj.
Quina'n iclaktzī'uj con quilakastapunca'n lā' ickaxmatnī'tauj a'ntū huan
xla'. Lej ixlīstu'ncua' palh ū'tza' Cristo a'ntī nacāmāpūtaxtū xalanī'n nac
cā'quilhtamacuj.

Jesús mātzeyīlh ixo'kxa' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'scuja huan rey

43 Lā' ixlīlakatu' chi'chini' Jesús taxtulh de nac Samaria lā' a'lh nac
Galilea. 44 Jesús ixcāhuaninī't que kalhatin a'cta'sana' tū' a'cnīni'ni'can
na ixā'lacchicni'. 45 Lā' a'xni'ca' Jesús chilh nac Galilea, līpāxūj talak-
tzī'lh xalanī'n nac Galilea. Como xlaca'n taquīlalh nac Jerusalén a'nlhā
ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua, ixtalaktzī'nkō'nī'ttza' ixlīhuāk
a'ntū quītlahualh Jesús a'ntza'.
46 Jesús mimpā nac Caná, nac estado de Galilea, a'nlhā līmāxtulh xavino
uva huan xcān. Lā' pajtzu Caná, nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican
Capernaum, ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtā'scujmā' huan rey. Lā' huan
ixo'kxa' lej ixī'tza'ca'n. 47 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh que Jesús ixtaxtunī'ttza' huan
nac Judea lā' ixui'lacha'tza' nac Galilea, lā' chu tuncan huan xatāta' a'lh

laktzī'n Jesús lā' lej squi'nli que ca'a'lh na ixchic para namātzeyī ixo'kxa'
porque ixnīmā'tza'. 48 Lā' Jesús huanilh:

—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit hasta que tū' nalaktzī'nā'tit lē'cnīn lā' xalaka'tla'n catūhuā.

49 Lā' huan chi'xcu' huanilh:

—Capit na quinchic līhuan tūna'j nī qui'o'kxa'.

50 Lā' Jesús huanilh:

—Capinchitza' na minchic. Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.

Lā' huan chi'xcu' kalhlaka'ī'lh a'ntū huanilh Jesús lā' a'lh.

51 Lā' a'xni'ca' ixchintēlha na ixchic, ixtasācua'nī'n chu tuncan tataxtulh ta'a'lh talakapāxtoka lā' tahuanilh:

—Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.

52 Lā' cākalhasqui'nīlh tuchūyā hora tzuculh tzeyan. Lā' tahuanilh:

—Kōtan hua'chi maktin kōtanū tapānūni'lh huan tachi'chīxni'.

53 Huan xatāta' chu tuncan ca'tzīlh que chu ū'tza' huā'mā' hora a'xni'ca'
huanilh Jesús: "Mi'o'kxa' tzeyalhtza'". Lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'lh Jesús huan
chi'xcu' lā' nā ixlīhuākca'n xalanī'n na ixchic.

54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixlīlakatu' lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús a'xni'ca'
mincha' nac Judea lā' chā'lh nac Galilea.

5

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' xala' nac Betesda

1 Lā' tū' makān ā'calīstān huan israelitas talītzuculh huan cā'tani'. Lā'
Jesús a'lh nac xcānsipej Jerusalén a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. 2 Lā' nac
Jerusalén, ixuī' lakatin mu'sni' na ixpajtzu a'nlhā ixtalactanū borregos
nac huanmā' xcānsipej. Lā' huan mu'sni' ixuanican Betesda. U'tza'
ixtachihuīn hebreo. Lā' a'nlhā ixuī' huan mu'sni' ixuī' lhūhua' xcān. Lā'
pūlhmā'n ixuanī't. Lā' ixyāhuacanī'ttza' ixa'cchic a'ntū ixka'lhī lakaquitzis
ixtanquilhni'. 3 A'ntza' ixtamā'na lhūhua' ī'tza'ca'nī'n a'ntī lakatzi'nī'n lā'
a'ntīn tū' tzey ixtojonca'n lā' a'ntī ixtalū'ntū'lanī't. Xlaca'n ixtaka'lhīmā'na
a'xni'ca' ixtaxakā'līlh huan xcān. 4 A'katunu' ixyujāchi kalhatin ángel. Lā'
ū'tza' ixlakxakā'lī huan xcān. Lā' a'ntī pū'la ixtojō huan nac xcān a'xni'ca'
ixtalakxakā'lī, xla' chu tuncan ixtzeyan de chu xatūyā tajatat.

5 Lā' a'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixī'tza'ca'n pu'xamacāujtzeyan
cā'ta'. 6 Lā' Jesús laktzī'lh huan chi'xcu' a'nlhā ixmā'. Lā' como Jesús
ixca'tzī'tza' palh lejtza' makān ixī'tza'ca'n huan chi'xcu', lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā tzeyancu'tuna'?

7 Lā' huan ī'tza'ca' kalhtīni'lh:

—Tintī' a'ntī naquimojō huā' nac xcān a'xni'ca' talakxakā'lī. A'xni'ca' quit ictojōcu'tun chu tuncan tojō ā'kalhatin lā' chuntza' quilītlajacan.

8 Lā' Jesús huanilh:

—Catā'kaqui' lā' casacti mixti'cat lā' catlā'hua'.

9 Lā' chu tuncan huan chi'xcu' tzeyalh lā' sacli ī'xti'cat lā' tzuculh
tlā'huan. Lā' huanmā' chi'chini' xla' ū'tza' ixpūjaxcan. 10 Lā' huan israelitas
tahuanilh huan chi'xcu' a'ntī mātzeyīca:

—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' ū'tza' a'ntū pūjaxcan. Lā' hui'x tū' a'nan nalīpina' catūhuā. Tū' līmakuan hui'x līpimpā't mixti'cat. Chuntza' huan quileyca'n.

11 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:

—Pues a'ntī quimātzeyīlh, ū'tza' quihuanilh: "Casacti mixti'cat lā' catlā'hua'".

12 Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tichūyā chi'xcu' a'ntī huanini': "Casacti mixti'cat lā' catlā'hua'"?
13 Lā' huan chi'xcu' tū' ixca'tzī a'ntī mātzeyīlh porque lej lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixtahui'lāna' lā' Jesús ixcālaclhtaxtunī'ttza'. 14 Lā' ā'calīstān
Jesús tā'lāpāxtokli nac xaka'tla' lītokpān lā' huanica:
—Chuhua'j hui'x tzeya'tza'. Tū'tza' catlahua' a'ntū ko'hua'jua'. Palh hui'x natlahua'pala'ya' a'ntū ko'hua'jua', chō'la napātīpala'ya' hui'x ā'līhua'ca'.
15 Lā' huan chi'xcu' a'lh lā' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas que a'ntī
ixmātzeyīnī't xla' ū'tza' Jesús. 16 Lā' huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū
ixpūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús tlahualh huanmā' lē'cnīn. Lā' ū'tza' talītzuculh
talīmacaputza israelitas lā' ixtamaknīcu'tun. 17 Lā' Jesús cāhuanilh:
—QuinTāta' pō'ktu scujmā' lā' nā ū'tza' quit iclīscuja.
18 Lā' ū'tza' ā'chulā' talī'a'kchā'lh huan israelitas lā' lej ixtamaknīcu'tun.
Ta'a'kchā'lh porque xla' ixtlahuanī't a'ntūn tū' tzey para xlaca'n huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixuampala xla' que Dios ū'tza' ixTāta' lā' ū'tza' ixlītā'talacastuca Dios.

IxO'kxa' Dios ka'lhī līmāpa'ksīn

19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit quē'cstu tuntū' ictlahua. Xmān ictlahua ixtapuhuān quinTāta' Dios. Iclaktzī'n a'ntū tlahua quinTāta' lā' xmān ū'tza' ictlahua. A'ntū tlahua quinTāta', nā ū'tza'
ictlahua. 20 Huā' quinTāta' quimpāxquī' quit lā' quimāsu'ni' ixlīhuāk catūhuā a'ntūn tlahuamā'. Lā' naquimāsu'ni'cus a'ntū más xalaka'tla'n
catūhuā. Lā' ū'tza' na'ictlahua lā' nalē'cnī'yā'tit hui'xina'n. 21 QuinTāta'
mālakahuanīchokonīni'n. Lā' nā chuntza' quit iccāmālakahuanī a'ntī
iccāmālakahuanīcu'tun. 22 QuinTāta' tū' lacāxtlahua nīn kalhatin porque
xla' quimacamaxquī'nī't huan līmāpa'ksīn para na'iclacāxtlahua. 23 Lā'
chuntza' ixlīhuākca'n naquinta'a'cnīni'ni' quit a'cxtim hua'chi ta'a'cnīni'ni' quinTāta' Dios. A'ntīn tū' qui'a'cnīni'ni' quit nā tū' a'cnīni'ni' quinTāta' a'ntī quimacaminī't.
24 'Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī takaxmata a'ntū icuan lā' talīpāhuan a'ntī quimacamilh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' xlaca'n tū' caticāmālaclē'nīca; taka'lhītza' ixquilhtamacujca'n xasāsti' a'ntū tū' maktin catisputli.
25 Lā' ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Mimā'tza' huan chi'chini' lā' chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' huan a'ntīn tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xlaca'n natakaxmata quintachihuīn quit, ixO'kxa' Dios. Lā' a'ntī nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn, xlaca'n nacāmaxquī'can
xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 26 QuinTāta' Dios, xla' ka'lhī līmāpa'ksīn para nacāmaxquī' tachi'xcuhuī't ixquilhtamacujca'n xasāsti'. Lā' quimaxquī'nī't quit līmāpa'ksīn para na'iccāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. 27 Lā' quimaxquī'nī't līmāpa'ksīn
para na'iclacāxtlahua, como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 28 Tū'
calē'cnī'tit a'ntū iccāhuanimā'ni'. Mimā' huan chi'chini' a'xni'ca' huan
nīnī'n natakaxmata quintachihuīn. 29 Lā' natatā'cxtuyāchi xlaca'n de nac
taponkni'. A'ntīn tatlahualh a'ntūn tzey, xlaca'n natalakahuanchoko lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tatlahualh a'ntū xako'hua'jua', xlaca'n natalakahuanchoko lā' nacāmāpātīnīcan.

Jesús māsu'yulh que xla' ka'lhī līmāpa'ksīn

30 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit tū' ictlahua a'ntū xmān quimpātunca'tzi. Quit iclacāxtlahua
chu a'nchī Dios quihuanī. A'nchī iclacāxtlahua quit, chuntza' tzey
porque quit tū' ictlahua xmān a'ntū quit iclacasqui'n. Ictlahua xmān
ixpātunca'tzi huan quinTāta' a'ntī quimacaminī't. 31 Palh xmān cahuā
quit xa'icmālacstū'ncli lā' tintī' ā'kalhatin a'ntī namālacstū'nca de quit,
chuntza' tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū icuan. 32 Hui'lapā ā'kalhatin. U'tza'
naquilīchihuīna'n. Lā' quit icca'tzī que a'ntū nahuan xla' de quit,
ū'tza' ixlīstu'ncua'. 33 Hui'xina'n mākalhasqui'nīnīni'ntit Juan. Lā' Juan
kalhtīni'lh a'ntū ixlīstu'ncua'. 34 Quit tū' icmaclacasqui'n nīn kalhatin
chi'xcu' a'ntī namālacstū'nca de quit. Xmān iccāhuanimā'ni' huanmā' para
que hui'xina'n napūtaxtuyā'tit. 35 Juan xla' hua'chi lakatin pūmaksko
a'ntū ixlama lā' ixmaksko. Lā' hui'xina'n tū' makān lakatī'tit a'nchī
ixcāmāxkakēyāni'. 36 Juan ixmālacstū'nca que Dios quimacaminī't. Lā'
a'ntū más māsu'yu que Dios quimacaminī't ū'tza' a'ntū ictlahua, como
ictlahua a'ntū Dios quilīmāmacū'nī't. 37 Lā' nā Dios mālacstū'nca de quit.
Pero hui'xina'n tū' maktin kaxpa'tnī'ta'ntit ixtachihuīn lā' tū' maktin lak-
tzī'nī'ta'ntit Dios. 38 Lā' tū' ka'lhīyā'tit ixtachihuīn na mi'a'clhcunucca'n.
Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit palh quit Dios
quimacaminī't. 39 Hui'xina'n lej xa'nca lakapūtle'keyā'tit huan ixtachi-
huīn Dios. Puhua'nā'tit que chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilh-
tamacujca'n para pō'ktu. A'yuj huan ixtachihuīn Dios līchihuīna'n de
quimpālacata, 40 pero hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj para que
chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para pō'ktu.

41 'Quit tū' ictamakchuyī palh tachi'xcuhuī't tū' quinta'a'cnīni'ni'.
42 Quit icca'tzī xa'nca que hui'xina'n tū' pāxquī'yā'tit Dios. 43 Quit
icminī't por ixquilhtampān Dios. Lā' hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj.
Palh ixmilh ā'kalhatin xmān por ixtapuhuān, ū'tza' nakalhlaka'ī'yā'tit.
44 Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que cacāta'a'cnīni'ni'ni' huan tachi'xcuhuī't
lā' tū' pāstacā'tit natlahua'yā'tit a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' tū'
līkalhlaka'ī'yā'tit. 45 Tū' capuhua'ntit palh na'iccālē'ksa'nīni'nāni' con
quinTāta'. A'ntī nacālē'ksa'nīni'nāni' ū'tza' Moisés a'ntī līpāhua'nā'tit
hui'xina'n. 46 Palh hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit cahuā a'ntū tzo'kli Moisés,
nā quit ixquilākalhlaka'ī'uj, como a'ntū tzo'kli Moisés, ū'tza' līchihuīna'lh de
quit. 47 Lā' palh hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū tzo'kli Moisés, ¿chichū
naquilālīkalhlaka'ī'yāuj quit a'ntū iccāhuaniyāni'?

6

Jesús cāmāhuī'lh huan lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17

1 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac tintacut mar a'nlhā ixtacuīni' Galilea lā' nā
ixuanican Tiberias. 2 Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'nī't porque
ixtalaktzī'nī't huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ixtlahuanī't, como ixcāmātzeyīnī't
huan ī'tza'ca'nī'n. 3 Lā' Jesús tō'ca'lh huan nac kēstīn lā' a'ntza' tatō'lalh con
ī'sca'txtunu'nī'n. 4 Lā' ixtapajtzūtēlha huan ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū
huanican pascua. 5 Lā' Jesús laca'a'lh lā' lacachuna'j cālaktzī'lh lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixtalakmimā'na. Lā' huanilh huan Felipe:

—Chuhua'j ¿lhachū natamāhuayāuj līhua't a'ntū nacāmāhuī'yāuj huā'mā'
tachi'xcuhuī't?

6 Jesús hualh huā'mā' a ver chichū ixkalhtīni'lh Felipe. Jesús, xla'
ixca'tzītza' a'ntū natlahua. 7 Lā' Felipe kalhtīni'lh:
—Lakatu' ciento pesos tū' cati'a'cchā'lh para natalīhuā'yan macasti'n.
8 Lā' ā'kalhatin sca'txtunu' ixtacuīni' Andrés, a'ntī ixtā'tin Simón Pedro,
xla' hualh:
9 —A'tzā' huī' kalhatin ka'hua'chu. Xla' līmin macquitzis pāntzi
de cebada lā' ā'tantu' squī'ti'. Lā' ¿chichū nalī'a'cchā'n, tanto lhūhua'
tachi'xcuhuī't?
10 Lā' Jesús hualh:
—Cacāhuani'tit huan tachi'xcuhuī't que catatahui'lakō'lh ixlīhuākca'n.
A'ntza' lej ixmā' seket. Lā' a'ntza' tatahui'lakō'lh hua'chi lakaquitzis mil
chi'xcuhuī'n. 11 Lā' Jesús cātayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī
Dios lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamaxquī'lh a'ntī ix-
tahui'lāna'. Lā' nā chuntza' cāmaxquī'lh huan squī'ti'. Lā' cāmaxquī'lh chu
a'nchī xlaca'n talacasqui'lh. 12 Lā' a'xni'ca' taka'sli, Jesús cāhuanilh huan
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmākēstokkō'tit huan xalacpītzin. Tū' capāxcatlīla'tit.
13 Tamākēstokli lā' a'cchā'lh pācāujtu' chā'xta' lītatzumalh xalacpītzin
macquitzis pāntzi de cebada. 14 Lā' huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' talak-
tzī'lh huanmā' lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús, xlaca'n tahualh:
—Stu'ncua' ū'tza' huanmā' ixa'cta'sana' Dios a'ntī ixmimā' huā' nac
quilhtamacuj.
15 Lā' Jesús ca'tzīlh que ixtalē'ncu'tun lā' ixtasātlahuacu'tun ixreyca'n. Lā'
ū'tza' lītapānūlh lā' ixa'cstu a'lh nac kēstīn.

Jesús kalhtlā'hualh huan xcān
Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52

16 Lā' a'xni'ca' tzī'satza' ixuanī't, ī'sca'txtunu'nī'n tayujchi para na ixquil-
htūn mar. 17 Tatojōlh nac lakatin barco lā' ixtatēlakataxtumā'natza' huan
mar. Xlaca'n ixtachā'ncu'tun nac Capernaum. Lejtza' cā'pucsua' ixuanī't
lā' Jesús tūna'j ixtaspi'ta. 18 Lā' lej tzuculh ū'nun. Lā' huan xasipej
xcān ixtatā'kayāhua. 19 Lā' a'xni'ca' ixtatlā'huanī'ttza' hua'chi lakaquitzis
kilómetro ixlīmakat, huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh Jesús. Ixtapajtzūtēlha
huan nac barco, lā' ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. Lā' xlaca'n tajicua'lh.
20 Lā' xla' cāhuanilh:
—Quit Jesús. Tū' cajicua'ntit.
21 Lā' xlaca'n con lhūhua' tapāxuhuān tamā'ca'lh nac barco. Lā' chu
tuncan lacapalh tachā'lh na ixquilhtūn huan mar, ixpajtzu Capernaum.

Huan tachi'xcuhuī't taputzalh Jesús

22 Lā' ixlīlakalī ixtalahui'lāna'ncha'cus huan tachi'xcuhuī't nac tinta-
cut mar. Xlaca'n taca'tzīlh que xmān lakatin barco ixuī' lā' ū'tza'
ixtapūtacutnī't huan sca'txtunu'nī'n lā' Jesús tū' ixcātā'a'nī't. 23 Lā'
makapitzīn barcos xalacti'na'j ixtaminī'ta'ncha' nac Tiberias lā' tachilh
ixpajtzu a'nlhā ixua'canī't pāntzi a'xni'ca' māstā'lh pāxcatca'tzī huan Jesús.
24 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't taca'tzīlh que Jesús tū'tza' ixuī' a'ntza'
lā' nīn ī'sca'txtunu'nī'n, xlaca'n tatojōlh huan nac barcos lā' ta'a'lh taputza
nac Capernaum.

Jesús ū'tza' huan Līhua't a'ntū māstā' quilhtamacuj

25 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tatacutcha', takaksli Jesús lā'
takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿lhāchūnīn chita' huā'tzā'?

26 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n laktzī'ntit huan lhūhua'
lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Tū' ixpālacata huan lē'cnīn quilāputzayāuj.
Hui'xina'n tzej huā'yantit lā' tzej ka'stit. U'tza' quilālīputzayāuj. 27 Tū'
cascujtit por huan milīhua'tca'n a'ntū nasputa. Xatzey cascujtit por huan
līhua't a'ntū tū' maktin catisputli. Quit icmāstā' huā'mā' līhua't como
quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' como quit icmilh por ixquilhtampān
quinTāta' Dios.

28 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chichū na'ictlahuayāuj para que tzē na'ictlahuayāuj chu a'nchī
lacasqui'n Dios?

29 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—A'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit, ū'tza' huā'mā':
Naquilākalhlaka'ī'yāuj, como quit quimacaminī't Dios.

30 Takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchūyā lē'cnīn tzē naquilātlahuani'yāuj para que chuntza'
na'iccākalhlaka'ī'yāni'? ¿Tuchū natlahua'ya' hui'x? 31 Huan quina-
papna'ca'n tahua'lh a'ntū huanican maná nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Xla' cāmaxquī'lh ixlīhua'tca'n xala' nac a'kapūn.

32 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū Moisés cāmaxquī'ni', ū'tza'
tū' huan līhua't xala' nac a'kapūn. QuinTāta' xla' cāmaxquī'yāni' huan
Xatzey Līhua't xala' nac a'kapūn. 33 Macamincanī'ta'ncha' nac a'kapūn
kalhatin a'ntī cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't
nac cā'quilhtamacuj. U'tza' huā'mā' huan Xatzey Līhua't a'ntū māstā'mā'
Dios.

34 Lā' tahuanilh:

—Caquilāmaxquī'uj pō'ktu huanmā' līhua't.

35 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit huā'mā' Līhua't. Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhta-
macujca'n tachi'xcuhuī't. A'yuj hui'xina'n huā'yanā'tit, pero
natzincspalayā'tit lā' nakalhpūtīpalayā'tit. Palh naquilākalhlaka'ī'yāuj
lā' naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj, hui'xina'n tū' caticāsputni'ni' tapāxuhuān.
36 Iccāhuanintza' hui'xina'n laktzī'nī'ta'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū
ictlahualh. Lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj laktzī'nī'ta'ntit. 37 Ixlīhuākca'n
a'ntī nacāmāpuhuanī quinTāta' que naquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun, xlaca'n
naquintastālani'. Lā' a'ntī naquintastālani'cu'tun tū' icticāmāspi'tli.
38 Quit icminī'ta'ncha' nac a'kapūn para na'ictlahua ixtapuhuān
a'ntī quimacamilh. Tū' ictlahua a'ntū xmān quintapuhuān.
39 QuinTāta' a'ntī quimacaminī't, xla' lacasqui'n que na'iccāmaktaka'lha
ixlīhuākca'n a'ntī cāmāpuhuanī que naquintastālani'. Xla' lacasqui'n
que na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'.
40 Ixtapuhuān quinTāta' ū'tza' huā'mā': Ixlīhuākca'n a'ntī natahuan
que quit ixO'kxa' Dios lā' naquintalīpāhuan, xlaca'n nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu; lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca'
nachin a'ntū ā'xmān chi'chini' —hualh Jesús.

41 Lā' huan israelitas tatzuculh talīchihuīna'n Jesús. Tū' cāminī'ni'lh
a'nchī hualh Jesús: “Quit huan Līhua't. Quit icmincha' nac a'kapūn”. 42 Lā'
talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' ixo'kxa' José huā'mā' Jesús? Quina'n lakapasāuj ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' ¿a'chī' quincāhuaniyāni' chuhua'j palh minī'ta'ncha' nac a'kapūn?

43 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' cachihuī'na'ntit chuntza'. 44 Dios ū'tza' a'ntī cāmāpuhuanī
tachi'xcuhuī't que naquintastālani' lā' xmān chuntza' natatapa'ksī con quit. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'. 45 Na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kli profetas, chuntza' tatzo'kni':

Dios nacāmāsu'ni' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Ixlīhuākca'n a'ntī takaxmata ixtachihuīn quinTāta' lā' chuntza' tasca'ta, xlaca'n naquintastālani'.

46 'Nīn tintī' laktzī'nī't quinTāta'. Xmān quit iclaktzī'nī't, como
icminī'ta'ncha' a'nlhā hui'lacha' Dios. 47 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
A'ntī quintalīpāhuan, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu. 48 Quit huan Līhua't a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. 49 Minapapna'ca'n,
xlaca'n ixtahua' huan maná a'xni'ca' ixtahui'lāna'ncha' nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't. Lā' a'yuj ixtahua' huan maná, pero xlaca'n tanīlh. 50 Quit
iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni' huan Līhua't a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn.
Quit huā'mā' Līhua't. A'ntī quintakalhlaka'ī' tū' maktin catitanīlh.
51 Quit huan Līhua't a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn lā' a'ntū cāmaxquī'
xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. A'ntī natahua' huā'mā' Līhua't natatahui'la para pō'ktu. Huan Līhua't a'ntū na'iccāmaxquī', xla' ū'tza' quimacni'. Lā' na'icmāstā' para que nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't —hualh Jesús.

52 Lā' huan israelitas tatzuculh talālacatāquī' lā' talāhuanilh:

—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā' chi'xcu' naquincāmaxquī'yāni' ixmacni' para nahua'yāuj?

53 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Palh hui'xina'n tū' nahua'yā'tit quimacni', lā' palh tū' nahua'yā'tit quinka'lhni', tū' catika'lhī'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n.
54 A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī natahua' quinka'lhni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin huan ā'xmān chi'chini'.
55 Quimacni' ū'tza' huan Xatzey Līhua't lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū Xatzey Līko'tnuncan. 56 A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī natalīko'tnun quinka'lhni', xlaca'n kēxtim naquintatā'latahui'la. 57 Quimacaminī't quinTāta' a'ntī xalakahuan. Quit xalakahuan porque quinTāta' xalakahuan. Lā' nā chuntza' na'iccāmālakahuanī a'ntī natahua' quimacni'. 58 Quit huā'mā' Līhua't a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla' tū' hua'chi huan maná a'ntūn tahua'lh minapapna'ca'n. Lā' a'yuj minapapna'ca'n tahua'lh huan maná, pero xlaca'n tanīlh. A'ntī natahua' huā'mā' Līhua't a'ntū iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

59 Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixcāmāsu'ni'mā' nac huan lītokpān nac Capernaum.

Cāmāsu'ni'ca chu a'nchī natalīka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu

60 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na
ixlīmāsca'tin Jesús, xlaca'n talāhuanilh:
—Lej jicslīhua' huā'mā' a'ntū huan. Tū'tza' kaxmatcu'tunāuj.
61 Lā' Jesús ixca'tzī que ī'sca'txtunu'nī'n ixtalīchihuīna'mā'na lā' tū'
ixcāminī'ni' huan ixtachihuīn Jesús. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā tū' cāminī'ni'yāni' a'ntū iccāhuaniyāni'? 62 ¿Tuchū ixpuhuan-
tit palh ixlaktzī'ntit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n tā'kayāhuamā' a'nlhā
pū'la ixui'lacha'? 63 A'ntū iccāhuaniyāni', ū'tza' tū' huanicu'tun que
stu'ncua' nahua'yā'tit quinquinit. Quinquinit tū' caticāmaxquī'ni' min-
quilhtamacujca'n. Huan Espíritu Santo ū'tza' tzē nacāmaxquī'yāni' xasāsti'
minquilhtamacujca'n. A'ntū iccāhuanincus, ū'tza' māsu'yu a'nchī tzē
nalīka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū māstā' Dios. 64 Lā'
huan makapitzīn de hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit.
Jesús lanāntza' ixca'tzī tichū a'ntīn tū' natakalhlaka'ī' lā' tichū na-
macamāstā' xla'. 65 Lā' hualh:
—Lā' ū'tza' iccālīhuaninī'ta'ni'tza' que nīn tintī' tzē natapa'ksī con quit
palh quinTāta' tū' namāpuhuanī que naquistālani'.
66 Lā' ū'tza' talīmakxtekli Jesús lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na.
Lā' tū'tza' ixtastālani'. 67 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh huan kalhacāujtu'
ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿Nā hui'xina'n quilāmakxtekcu'tunāuj?
68 Lā' Simón Pedro kalhtīni'lh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿tichūn tzē na'ictā'a'nāuj? Mintachihuīn ū'tza' māsu'yu
chu a'nchī na'iclīka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para
pō'ktu. 69 Lā' quina'n ickalhlaka'ī'yāuj lā' quina'n icca'tzīyāuj que hui'x
Cristo, hui'x ixO'kxa' Dios xalakahuan.
70 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Quit iccālacsacni' minkalhacāujtu'ca'n. Lā' kalhatin de hui'xina'n xla'
tā'scujatza' huan ko'ti'ti'.
71 Jesús ixlīchihuīna'mā' huan Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón. Xla'
a'ntī namacamāstā' Jesús, a'yuj ū'tza' ixlīkalhacāujtu' ixuanī't de huan
sca'txtunu'nī'n.

7

Ixtā'timīn Jesús tū' ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' tuncan Jesús a'lh latā'kchoko nac Galilea. Tū'tza' ixlatā'kchokocu'tun
nac Judea porque huan israelitas xalanī'n nac Judea ixtamaknīcu'tun.
2 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka' a'ntū ix-
tatlahua huan israelitas. 3 Huan chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn Jesús, tahuanilh:
—Tū' titachokoya' huā'tzā'. Capittza' nac Judea para que chuntza'
mintachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna'ncha' a'ntza', xlaca'n nā natalaktzī'n
a'ntū tlahua'pā't. 4 A'ntī lacasqui'n que natalakapasa ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't, xla' tū' lakatzē'k catitlahualh catūhuā. Palh lej stu'ncua'
a'ntū tla'hua'ya' hui'x, catla'hua' na ixlacapūnca'n de ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't.
5 Lā' nīn ixtā'timīn tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús. 6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tūna'j chin huan chi'chini' a'xni'ca' na'ica'n nac Judea. Hui'xina'n
tzē napinā'tit a'xni'ca' napincu'tunā'tit. 7 Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj tūla caticātaca'tzalaktzī'ni' hui'xina'n. Lā' quit quin-
taca'tzalaktzī'n porque quit icmāsu'yu palh tū' tzey a'ntū tatlahua xlaca'n.

8 Capintit hui'xina'n a'nlhā lamā' cā'tani'. Quit tūna'j icti'a'lh porque tūna'j
chin huan chi'chini' a'ntū na'icpū'a'n quit.
9 Lā' a'xni'ca' cāhuanikō'lh ixtā'timīn, xla' tachokolh nac Galilea.

Jesús a'lh a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka'

10 Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn Jesús, nā
xla' a'lh a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. Tū' cātā'a'lh huan ixtalhūhuā't
tachi'xcuhuī't, xla' lakatzē'k a'lh. 11 Lā' huan israelitas lej ixtaputza Jesús
a'nlhā ixlamā' huan cā'tani' lā' ixtalīkalhasqui'nīni'n:
—¿Lhachū lahuī' huan chi'xcu'?
12 Lā' lhūhua' a'ntī ska'lh ixtalīkalhachihuīna'mā'na. Makapitzīn ix-
tahuan: “Xla' lej tzeya chi'xcu'”. Lā' ā'makapitzīn ixtahuan: “Tū' tzey
huā'mā' chi'xcu'; a'kxokonu'n”.
13 Lā' ixlīhuākca'n tzē'k ixtalīkalhachihuīna'n porque ixtajicua'ni' huan
israelitas.
14 Lā' a'xni'ca' hua'chi i'tāt ixlamā' huan cā'tani', Jesús tanūlh huan nac
xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh cāmāsu'ni'. 15 Lā' huan israelitas lej talē'cnīlh
lā' talāhuanilh:
—¿Chichū lej līca'tzī huā'mā' chi'xcu'? Tū' maktin estudiarlīnī't.
16 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—A'ntū icmāsu'yu quit tū' quē'cstu quintapāstacna'. Xla' ū'tza' ix-
tapāstacna' a'ntī quimacaminī't. 17 Palh catīhuā tlahuacu'tun a'ntū Dios
lacasqui'n, xla' naca'tzī palh icmāsu'yu ixtapāstacna' Dios, lā' tū' xmān
quintapāstacna'. 18 A'ntī chihuīna'n xmān por ixtapāstacna', xla' lacasqui'n
que ca'a'cnīni'ni'ca. A'ntī lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca a'ntī macaminī't,
ū'tza' nahuan a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' tū' cati'a'kxokonu'lh.
19 ’Moisés cāmaxquī'ni' hui'xina'n huan ley. Lā' milīhuākca'n tū'
tlōkentaxtūyā'tit huanmā' ley. ¿A'chī' quilāmaknīcu'tunāuj?
20 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhtīlh:
—Hui'x chō'la chuya'ya'. ¿Tichū maknīcu'tunāni'?
21 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Milīhuākca'n lē'cnī'yā'tit por ixpālacata a'ntū ictlahualh huanmā'
chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 22 Moisés cāmāsu'ni'ni' huan talanān a'ntū huani-
can circuncisión (a'yuj xapū'la huan quinapapana'ca'n chuntza' ixtat-
lahua). Lā' ū'tza' ixpālacata hui'xina'n līcircuncidarlīyā'tit kalhatin ska'ta'
a'ntī xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 23 Chuntza'
tlōkentaxtūyā'tit a'ntū hualh Moisés que nacircuncidarlīyā'tit kalhatin
ska'ta' a'ntī xachi'xcu', a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Palh
hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit', lā' ¿a'chī' lē'kchipinā'tit hui'xina'n por
icmātzeyīlh xa'nca huan ī'tza'ca' huanmā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
24 Hui'xina'n quilālīyāhuayāuj porque puhua'nā'tit que, chu a'nchī mi-
leyca'n, tū' tzey a'ntū ictlahualh. A'xni'ca' nalīyāhua'yā'tit ā'chā'tin,
tasqui'nī nalīyāhua'yā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n —hualh Jesús.

Jesús xla' cāhuanilh a'nlhā xala'

25 Lā' tatzuculh takalhachihuīna'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Jerusalén. Lā'
talākalhasqui'nīlh:
—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī putzacan para namaknīcan? 26 A'tzā'
chihuīna'mā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' nīn tuntū' tahuanī huan
pūchihuīna'nī'n. ¿Chu tapuhuan que huā'mā' chi'xcu' ū'tza' Cristo a'ntī
Dios lacsacui'līnī't? 27 A'xni'ca' namin Cristo nīn tintī' catica'tzīlh a'nlhā
naminācha'. Pero quina'n ca'tzīyāuj a'nlhā xala' huā'mā' chi'xcu'.

28 Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn a'nlhā ixcāmāsu'ni'mā' nac xaka'tla'
lītokpān. Lā' lej palha' chihuīna'lh:
—Hui'xina'n puhua'nā'tit que quilālakapasāuj lā' nā puhua'nā'tit que
ca'tzīyā'tit a'nlhā xala' quit. Quit tū' icminī't por quimpātunca'tzi. A'ntī
quimacaminī't xla' stu'ncua' lahuī'. Xla' tū' lakapasā'tit hui'xina'n.
29 Lā' quit iclakapasa como icmincha' a'nlhā hui'lacha' xla', lā' ū'tza'
quimacamilh.
30 Tuncan ixtachī'lē'ncu'tun. Lā' nīn tintī' chi'palh porque tūna'j ixchā'n
huan chi'chini' a'ntū napūchi'pacan. 31 Lhūhua' tachi'xcuhuī't takalh-
laka'ī'lh Jesús lā' tahualh:
—Lā' Cristo a'xni'ca' namin xla' tū' catitlahualh más lē'cnīn que huā'mā'
chi'xcu'.

Huan fariseosnu' tamacā'lh policías para nachī'lē'ncan Jesús

32 Lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'nchī ska'lh ixtalīchihuīna'n Jesús
huan tachi'xcuhuī't. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu'
curasna' tamacā'lh ixpolicíasna'ca'n para natachī'lē'n Jesús. 33 Lā' a'xni'ca'
talakmilh, Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—Tū'tza' makān ictilatahui'lalh con hui'xina'n. Tuncan na'iclaka'n
a'ntī quimacaminī't. 34 Hui'xina'n naquilāputzayāuj pero tū' quin-
tilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā quit na'ica'n.
35 Lā' huan israelitas talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū na'a'n palh tūlalh catikaksui? Chō'la nacālaka'n huan
israelitas a'ntīn tatā'lahui'lāna'ncha' huan griegos lā' nacāmāsu'ni' xlaca'n
lā' nā huan griegos. 36 Quincāhuanini': “Naquilāputzayāuj lā' tū'
quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā na'ica'n quit”. ¿Tuchū
huanicu'tun huā'mā' tachihuīn?

Huan xcān a'ntū māstā' quilhtamacuj

37 Lā' huan a'ntū ā'xmān chi'chini' ixla' huan cā'tani' ū'tza' más xaka'tla'
chi'chini' de huan cā'tani'. Lā' huanmā' chi'chini' Jesús tāyalh lā' lej palha'
hualh:
—Lā' a'ntīn takalhpūtī, caquintalakmilh lā' catako'tnūlh. 38 A'ntī
quintakalhlaka'ī' nataka'lhī hua'chi mu'sni' na ixa'clhcunucca'n lā'
natā'cxtuyāchi lhūhua' xcān a'ntū māstā' quilhtamacuj. Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
39 Jesús ixuanicu'tun huā'mā' que a'ntī natakalhlaka'ī', natamaklhtīni'n
huan Espíritu Santo. Tūna'j ixmin huan Espíritu Santo porque Jesús tūna'j
ixa'n nac a'kapūn.

Tū' a'cxtim ixuanī't ixtapuhuānca'n huan tachi'xcuhuī't

40 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā', makapitzīn
tahualh:
—Ixlīstu'ncua' huā'mā' Jesús ixa'cta'sana' Dios a'ntī naquincālakmināni'.
41 Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—U'tza' huā'mā' Cristo.
Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—¿Chichū līlalh huā'mā'? Cristo tū' catimincha' de nac Galilea. 42 Huan
Cristo nala ī'xū'yātā'nat David. Lā' ū'tza' natahui'la nac Belén a'nlhā xala'
ixuanī't David. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
43 Lā' ū'tza' tū' a'cxtim ixtalīpuhuan huan tachi'xcuhuī't. 44 Lā' huan
makapitzīn ixtachī'lē'ncu'tun pero nīn tintī' chi'palh.

Huan pūchihuīna'nī'n tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

45 Huan policías talaka'nchokopā huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'. Lā' cākalhasqui'nīca:

—Lā' ¿a'chī' tū' lī'ta'ntit?

46 Lā' huan policías takalhtīni'lh:

—Tū' maktin ickaxmatāuj nīn kalhatin chi'xcu' a'ntī chihuīna'n hua'chi huā'mā' chi'xcu'.

47 Lā' huan fariseosnu' takalhtīni'lh:

—Chō'la nā hui'xina'n cāta'a'kxokochāni'.
48 Tū' kalhlaka'ī'nī't Jesús
nīn kalhatin xapuxcu' lā' nīn kalhatin fariseo.
49 Huan catīhuāya
tachi'xcuhuī't tū' talakapasa ixley Dios. Lā' ū'tza' nacālīmālaclē'nī Dios.

50 Lā' huan Nicodemo a'ntī ixlakminī't Jesús de tzī'sa, xla' nā fariseo ixuanī't. Lā' xla' cāhuanilh:

51 —Tūla catimāpātīnīuj kalhatin chi'xcu' palh tū' pū'la naca'tzīyāuj a'ntū laclē'n lā' palh tū' pū'la namakxtekāuj nachihuīna'n. Chuntza' tatzo'kni' huan nac ley.

52 Lā' huan ā'makapitzīn fariseosnu' tahuanilh Nicodemo:

—Chō'la nā hui'x xala' nac Galilea a'nlhā tahui'lāna'ncha' huāk catīhuāya chi'xcuhuī'n. Calakapūtle'ke ixtachihuīn Dios lā' naca'tzīya' que tū' maktin minī'ta'ncha' nac Galilea kalhatin ixa'cta'sana' Dios.

53 Lā' tuncan ta'a'lh na ixchicca'n.

8

Huan puscāt a'ntī ixmakchi'xcunu'n

1 Lā' Jesús a'lh nac kēstīn a'nlhā ixuanican Olivos.
2 Lā' ixlīlakalī lej
tzi'sāt Jesús a'mpā nac xaka'tla' lītokpān. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't talakminkō'lh. Lā' xla' tahui'lalh lā' tzuculh cāmāsu'ni'.
3 Huan fariseosnu' lā'
huan mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley talīmini'lh Jesús kalhatin puscāt. Lā' huan puscāt ixchi'paquī'canī't con kalhatin ixmakchi'xcu'. Lā' yāhuaca a'ntza' na ixlaclhpu'nanca'n a'ntī ixtahui'lāna'.
4 Lā' tahuanilh Jesús:

—Mākalhtō'kē'ni', huā'mā' puscāt chi'paquī'canī't con kalhatin ixmakchi'xcu'.
5 Lā' huan ley a'ntū quincāmaxquī'nī'ta'ni' Moisés, ū'tza'
quincāmāpa'ksīyāni' que nacucta'lamaknīyāuj kalhatin puscāt a'ntī la chuntza'. Lā' hui'x, ¿chī hua'na'?

6 Xlaca'n tahuanilh Jesús huā'mā' chu xmān para natalīlaktzī'n para que chuntza' tzē natamālacapū'. Lā' Jesús taquilhpūtalh lā' tzuculh tzo'knun nac cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh.
7 Lā' ā'chulā' ixtakalhasqui'nī lā' xla'
tā'cstu'ncli lā' cāhuanilh:

—Kalhatin de hui'xina'n a'ntīn tuntū' laclē'n ū'tza' xapū'lh camūta'lalh huan puscāt.

8 Lā' Jesús taquilhpūtapā lā' chu tzo'knumpā nac cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh.
9 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', nā xlaca'n ta'u'cxca'tzīlh
palh nā ixtalaclē'n. Lā' tatzuculh ta'a'n a'ntī más lacpapatzīnī'n lā' huan makapitzīn chā'tunu' chā'tunu' ta'a'ntēlhalh hasta lhā ta'a'nkō'lh ixlīhuākca'n. Lā' Jesús tachokolh lā' huan puscāt nā ixyācus.
10 Lā' Jesús
tā'cstu'ncli lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Lhachū tayāna' a'ntī ixtalē'ksa'nīni'mā'ni'? ¿Tichū huan palh natamaknīyāni' por mintalaclē'i'?

11 Lā' xla' hualh:

—Nīn tintī' huan chuntza', Māpa'ksīni'.

Jesús huanilh:

—Pues nīn quit tū' icuan palh natamaknīyāni'. Capit lā' nīn tuntū'tza'
titlahua'ya' a'ntū ko'hua'jua'.

Jesús hua'chi lakatin xkakana' nac quilhtamacuj

12 Jesús cātā'chihuīna'mpā huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:
—Quit iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't. Chuntza' quit hua'chi lakatin
xkakana'. Lā' a'ntī naquintastālani' quit, xlaca'n tū' catitalatā'kchokolh
a'nlhā cā'pucsua' como quit na'iccāmakskoni' ixtejca'n. Lā' na'iccāmaxquī'
xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
13 Lā' huan fariseosnu' tahuanilh:
—Hui'x mālacstū'ncca' mē'cstu. Lā' chuntza' nīn tuntū' ixtapalh a'ntū
hua'na'.
14 Jesús cākalhtīlh:
—Quit a'ntū icuan, ū'tza' ixlīstu'ncua' a'yuj quit quē'cstu
quimālacstū'nccan. Lā' quit icca'tzī a'nlhā icminī'ta'ncha' lā' a'nlhā
ica'mā'. Pero hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit a'nlhā icmincha' lā' a'nlhā
ica'mā'. 15 Hui'xina'n lē'ksa'nanā'tit lā' tū' ca'tzīyā'tit ixpālacata. Chuntza'
talē'ksa'nan tachi'xcuhuī't. Lā' quit tū' iclacāxtlahua nīn chā'tin. 16 Palh
quit xa'iclacāxtlahualh, xa'iclacāxtlahualh chu a'nchī ixlīstu'ncua'.
Quit tū' quē'cstu iclacāxtlahua. QuinTāta' a'ntī quimacaminī't ū'tza'
quintā'lacāxtlahua. 17 Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n: A'xni'ca' kalhatu'
chi'xcuhuī'n a'cxtim tamālacstū'nca, ū'tza' huā'mā' ixlīstu'ncua'. 18 Quit
icmālacstū'nca quē'cstu. Lā' hui'lapā ā'kalhatin a'ntī mālacstū'nca de quit.
Lā' ū'tza' a'ntī quinTāta' lā' ū'tza' quimacaminī't.
19 Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū hui'lacha' mintāta'?
Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n tū' quilālakapasāuj lā' nā tū' lakapasā'tit a'ntī quinTāta'.
Palh ixquilālakapasui cahuā quit, nā quinTāta' ixlakapastit hui'xina'n.
20 Lā' Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixmāsu'yumā' nac xaka'tla' lītokpān
a'nlhā ixmāquī'can huan tumīn. Lā' nīn tintī' puhualh nachī'lē'n porque
tūna'j ixchā'ni' ixquilhtamacuj a'ntū napūchī'lē'ncan.

Tūlalh catita'a'lh a'nlhā Jesús ixa'mā'

21 Lā' Jesús chu ā'maktin cāhuanipā:
—Quit na'ica'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj. Lā' a'xni'ca' nanīyā'tit
hui'xina'n naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n. Lā' hui'xina'n tūlalh catip-
intit a'nlhā na'ica'n quit.
22 Huan israelitas tahualh:
—Chō'la namaknīcan ixa'cstu lā' ū'tza' līhualh tūlalh cati'a'uj a'nlhā
na'a'n.
23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n xalanī'n ā'tzā' nac ti'ya't, lā' quit xala' nac tālhmā'n.
Hui'xina'n xalanī'n huā' nac cā'quilhtamacuj lā' quit tū' xala' huā' nac
quilhtamacuj. 24 Lā' ū'tza' iccālīhuanini' hui'xina'n que a'xni'ca' nanīyā'tit
naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n. Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'xni'ca'
iccāhuaniyāni' a'ntīn quit. Chuntza' naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n
a'xni'ca' nanīyā'tit.
25 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū hui'x?
Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Iccāhuaninī'ta'ntza' xapū'la. 26 Quit tzē na'icuan lhūhua' por
mimpālacataca'n lā' tzē na'iclacāxtlahua lhūhua' catūhuā a'ntū
tlahuapā'na'ntit a'ntūn tū' tzey. A'ntī quimacaminī't, xla' huan
a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' a'ntū quihuanī, xmān ū'tza' iccāhuanī huan
tachi'xcuhuī't.
27 Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīlh que Jesús ixlīchihuīna'mā' Dios, xaTāta'.
28 Lā' ū'tza' cālīhuanilh Jesús:

—Lā' a'xni'ca' hui'xina'n naquilāmā'ca'yāuj tālhmā'n quit, hasta
a'xni'ca' naca'tzīyā'tit tichūn quit. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
Lā' naca'tzīyā'tit que quit tuntū' ictlahua quē'cstu. Xmān icuan a'ntū
quimāsu'ni'nī't quinTāta'. 29 A'ntī quimacamilh, xla' huī' con quit.
Lā' tū' quimakxteknī't quē'cstu, porque quit pō'ktu ictlahuamā' a'ntū
ixtapuhuān.
30 Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', lej lhūhua' a'ntīn takalhlaka'ī'lh.

Ixcamana' Dios lā' xlaca'n a'ntīn tū' ixcamana' Dios

31 Lā' Jesús cāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'nacus:

—Hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn, lā' chuntza'
nalītalacsu'yu'yā'tit palh hui'xina'n lej stu'ncua' quisca'txtunu'nī'n. 32 Lā'
nalakapasā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' por ixpālacata a'ntū ixlīstu'ncua'
nala'yā'tit libres.
33 Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' nīn tintī' maktin
quincātamāscujūnī'ta'ni' hua'chi ixtatamāuj. Lā' ¿a'chī' hua'na' hui'x
que na'iclayāuj libres?
34 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī tlahua talaclē'i', ū'tza' xla' hua'chi
kalhatin tasācua' a'ntīn tamāhuacanī't, como tūla makxteka ixtalaclē'i'.
35 Huan xatatamāuj tasācua' tū' hua'chi a'ntī scana'nca xa'o'kxa'. Huan
xatatamāuj tū' pō'ktu catitahui'lalh na ixchic ixtēcu' como nastā'palacan.
A'ntī scana'nca ixo'kxa' kalhatin chi'xcu', xla' para pō'ktu ixo'kxa'. Lā'
tū' catistā'ca. 36 Hui'xina'n hua'chi a'ntī xatatamāuj como tūla makx-
tekā'tit mintalaclē'i'ca'n. Lā' ixO'kxa' Dios tzē nacāmaktāyayāni' hui'xina'n
para namakxtekā'tit mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' nalayā'tit
hua'chi xatatamāuj. 37 Lā' a'yuj hui'xina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham,
pero quilāmaknīcu'tunāuj porque tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni'.
38 Quit iclīchihuīna'n a'ntū quimāsu'ni'nī't quinTāta'. Lā' hui'xina'n
tlahua'yā'tit a'ntū cāhuaninī'ta'ni' mintāta'ca'n.
39 Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Quintāta'ca'n, xla' ū'tza' Abraham.

Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh stu'ncua' cahuā hui'xina'n ixcamana' Abraham nā
chuntza' ixtlahua'tit chu a'nchī ixtlahua Abraham. 40 Hui'xina'n
quilāmaknīcu'tunāuj a'yuj quit iccāhuaniyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' a'ntū
Dios quimāsu'ni'nī't. Abraham tū' chuntza' ixtlahua hua'chi hui'xina'n
tlahua'yā'tit. 41 Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit a'ntū tlahua mintāta'ca'n.

Lā' xlaca'n tahuanilh:

—Quina'n tū' makcamanna'. Icka'lhīyāuj xmān kalhatin quintāta'ca'n
lā' ū'tza' Dios.
42 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh mintāta'ca'n cahuā Dios, hui'xina'n ixquilāpāxquī'uj porque quit
icminī'ta'ncha' a'nlhā xa'ictā'lahui'lacha' Dios lā' chuhua'j ā'tzā' iclahuī'.

Quit tū' icmilh xmān por quimpātunca'tzi. Dios ū'tza' a'ntī quimacaminī't.
43 Hui'xina'n tū' kaxpa'tcu'tunā'tit a'ntū icuan. U'tza' tū' līmāchekxī'yā'tit
a'ntū iccāhuanimā'ni'.
44 'Mintāta'ca'n hui'xina'n ū'tza' huan ko'ti'ti'. Hui'xina'n
tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān huan ko'ti'ti'. Huan ko'ti'ti' xla' ū'tza' lanī't
maknīni' desde xapū'la. Xla' tū' maktin pāstaca a'ntū ixlīstu'ncua' como tū'
lakatī a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla' chihuīna'n huāk tā'ksa'nīn como xla' chuntza'
ixtāyat. Xla' lej a'ksa'nīni' lā' xla' ū'tza' mā'a'nanīlh tā'ksa'nīn. 45 Quit
iccāhuaniyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' lā' hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj. 46 Lā'
¿tichū de hui'xina'n tzē nahuan palh quit ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey? Lā'
palh quit huan a'ntū ixlīstu'ncua', lā' ¿a'chī' tū' quilākalhlaka'ī'yāuj? 47 Huan
a'ntī ixla' Dios kaxmata ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n tū' ixla' Dios. Lā'
ū'tza' tū' līkaxpa'tcu'tunā'tit —hualh Jesús.

Huan Cristo lanāntza' ixa'nan a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī Abraham

48 Lā' huan israelitas tahuanilh:
—Stu'ncua' a'nchī icuáuj que hui'x samaritano lā' ka'lhī'ya' huan
espíritu a'ntūn tū' tzey.
49 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Tū' icka'lhī huan espíritu a'ntūn tū' tzey. Quit ica'cnīni'ni'
quinTāta' lā' hui'xina'n quilālīlakmaka'nāuj. 50 Lā' quit tū' quimaca'tzi
palh quilā'a'cnīni'ni'yāuj o tū'. Huī' kalhatin a'ntī lacasqui'n que
caqui'a'cnīni'ni'ca, ū'tza' a'ntī nalacāxtlahuakō'. 51 Ixlīstu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni': A'ntī natatlōkentaxtū quintachihuīn xlaca'n nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntūn tū' maktin catisputli.
52 Lā' huan israelitas takalhtīni'lh:
—Quina'n icca'tzīyāujtza' que ka'lhī'ya' huan espíritu a'ntūn tū' tzey.
Abraham nīlhtza' lā' nā tanīlhtza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' hui'x hua'na'
que a'ntī natatlōkentaxtū mintachihuīn tū' maktin catitasputli. 53 Lā'
¿chu hui'x más xaka'tla' que quintāta'ca'n Abraham? Xla' nīlh lā' huan
a'cta'sana'nī'n nā tanīlh. Lā' hui'x ¿tichū palh tū' catinīt?
54 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Palh quit quē'cstu qui'a'cnīni'ni'can, nīn tuntū' ixtapalh. A'ntī
qui'a'cnīni'ni' quit, xla' ū'tza' quinTāta' chu ū'tza' a'ntī hui'xina'n
huani'yā'tit minDiosca'n. 55 Lā' ū'tza', a'ntī hua'nā'tit minDiosca'n,
tū' lakapasā'tit hui'xina'n. Lā' quit iclakapasa. Palh quit cahuā xa'icualh
tū' iclakapasa, quit xa'iclalh kalhatin a'ksa'nīni' hua'chi hui'xina'n. Lā'
quit stu'ncua' iclakapasa lā' quit ica'cnīni'ni' ixtachihuīn. 56 Abraham
a'ntī mimpapca'n ka'lhīlh tapāxuhuān porque xla' ixca'tzī palh nalaktzī'n
a'xni'ca' xa'icmilh nac quilhtamacuj. Xla' laktzī'lh lā' līpāxuhualh.
57 Lā' huan israelitas tahuanilh Jesús:
—Hui'x tūna'j ka'lhī'ya' nīn pūpitzi ciento cā'ta, lā' ¿chī līhua'na' palh
laktzī'nī'ta' Abraham?
58 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit lanāntza' xa'icuī' a'xni'ca' tūna'j
ixlacatuncuī Abraham.
59 Lā' chu tuncan tasacli chihuix lā' ixtalīmūta'lacu'tun. Lā' Jesús
cātatzē'kni'lh lā' chuntza' taxtulh de huan xaka'tla' lītokpān.

9

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlacatuncuīnī't xalakatzī'n

1 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan, laktzī'lh huan kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixlacatuncuīnī't xalakatzī'n. 2 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tahui'lalh lakatzī'n huā'mā' chi'xcu'? ¿Chu ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzī't, o ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n?

3 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' por ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n lā' nīn ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzī't. Xla' lacatuncuīlh xalakatzī'n para que chuntza' tzē nalīmālacsu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios a'xni'ca' namātzeyīcan.
4 A'xni'ca' xkakacus, tzē scujcan; pero a'xni'ca' tzī'suamā'tza', tūlalhtza' catiscujca. Lā' nā chuntza' quina'n, tasqui'nī natlahuayāuj chuhua'j ixlītlōt a'ntī quimacaminī't. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' na'icnī lā' tūlalhtza' ictiscujli.
5 Quit iccāmakskoni' huan tachi'xcuhuī't līhuan iclahuī' nac quilhtamacuj.

6 Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús chojnu'lh nac ti'ya't. Lā' tlahualh macsti'na'j pūtlū'n lā' līlacatlahualh na ixlakastapun huan lakatzī'n.
7 Lā' huanilh:

—Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' nalakacha'ka'na' —Siloé huanicu'tun Macamincanī't.

Lā' huan lakatzī'n a'lh lā' a'ntza' lakacha'ka'lh. Lā' a'xni'ca' chimpā, tzētza' ixlacahuāna'n.
8 Lā' huan ixtā'macchicni' lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't xapū'la a'xni'ca' lakatzī'n ixuanī't, xlaca'n talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' chi'xcu' a'ntī ixtahui'la ī'squi'nīhuā'yan?

9 Makapitzīn ixtahuan:

—U'tza'.

Lā' ā'makapitzīn huampala ixtahuan:

—Tū' ū'tza'. Hua'chi ū'tza' lītasu'yu.

Huan chi'xcu' māni' ū'tza' hualh:

—Quit huan chi'xcu'.

10 Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chichū līlalh tzētza' lacahuāna'na' hui'x?

11 Lā' xla' cākalhtīlh:

—U'tza' huan chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Jesús tlahualh pūtlū'n lā' quilīlacatlahualh na quilakastapun. Lā' quihuanilh: “Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' calakacha'ka'”. Ica'lh lā' a'xni'ca' iclakacha'ka'nkō'lh, tzētza' iclacahuāna'lh.

12 Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū huī' huanmā' chi'xcu'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Tū' icca'tzī.

Huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't

13 Lā' cālīmini'ca huan fariseosnu' huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't.
14 Lā' huan chi'chini' a'ntū pūtlahualh pūtlū'n Jesús lā' pūmātzeyīlh huan
lakatzī'n, ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 15 Lā' huan fariseosnu' chu
ā'maktin takalhasqui'nīpā:

—¿Chichū līlacahuā'na'?

Lā' xla' cākalhtīlh:

—Quilīlacatlahualh pūtlū'n na quilakastapun lā' iclakacha'ka'lh lā' chuhua'j quit tzē iclacahuāna'n.

16 Lā' makapitzīn de huan fariseosnu' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tū' ixla' Dios porque tū' a'cnīni'ni' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—A'ntī tlahua talaclē'i', xla' tū' catitlahualh lē'cnīn a'nchī tlahua huā'mā' chi'xcu'.
Lā' tū' chu lakatin ixtapuhuānca'n ixtaka'lhī.
17 Lā' chu takalhasqui'nīpā huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't:
—Lā' hui'x ¿chichū hua'na' de huan chi'xcu' como hui'x a'ntī mālacahuānīni'?
Lā' xla' hualh:
—Xla' ixa'cta'sana' Dios.
18 Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh palh lakatzī'n ixuanī't
lā' palh mālacahuānīca. Lā' cāta'sani'ca ixtāta' lā' ixtzī't huan chi'xcu' a'ntī
lakatzī'n ixuanī't.
19 Lā' cākalhasqui'nīca:
—¿Chā ū'tza' huā'mā' chi'xcu' mi'o'kxa'ca'n? ¿Chā lacatuncuīlh xalakatzī'n? Lā' ¿chichū tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j?
20 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't takalhtīni'lh:
—Quina'n icca'tzīyāuj palh qui'o'kxa'ca'n. Lā' icca'tzīyāuj que a'xni'ca' lacatuncuīlh lanān lakatzī'n ixuanī't.
21 Tū' icca'tzīyāuj chichū
tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j. Lā' tū' icca'tzīyāuj a'ntī mālacahuānīlh. Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'. Māni' ū'tza' tzē nacāhuaniyāni'.
22 Ixtāta' lā' ixtzī't tahualh chuntza' porque xlaca'n ixtajicua'ni' huan israelitas. Lā' huan israelitas talacchihuīna'lh que namātuxtekēcan de huan nac xaka'tla' lītokpān a'ntī nahuan que Jesús ū'tza' Cristo.
23 Lā'
ū'tza' talīhualh ixtāta' lā' ixtzī't: "Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'".
24 Lā' huan israelitas chu tata'sani'pā ixlīmaktu' huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj ixlīstu'ncua' na ixlacapūn Dios. Quina'n icca'tzīyāuj que huā'mā' chi'xcu' lej tlahua talaclē'i'.
25 Xla' cākalhtīlh:
—Quit tū' icca'tzī palh tlahua talaclē'i'. Xmān icca'tzī quit xapū'la lakatzī'n xa'icuanī't lā' chuhua'j iclacahuāna'ntza'.
26 Lā' chu kalhasqui'nīpalaca:
—¿Tuchūn tlahuani'ni'? ¿Chichū līmālacahuānīni'?
27 Lā' xla' cākalhtīlh:
—Iccāhuani'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' ixkaxpa'tcu'tunā'tit. ¿A'chī' lacasqui'nā'tit na'iccāhuanipalayāni'? Chō'la nā stālani'cu'tunā'tit nā hui'xina'n.
28 Lā' talakapalalh lā' tahuanilh:
—Hui'x stālani'ya' huanmā' chi'xcu'. Quina'n icstālani'yāuj Moisés.
29 Icca'tzīyāuj que Dios tā'chihuīna'lh Moisés. Lā' huā'mā' Jesús tū' icca'tzīyāuj lhachū minī'ta'ncha'.
30 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:
—¿Chichū līlalh huā'mā'? Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit lhachū mincha' huan chi'xcu'. Lā' ū'tza' a'ntī quimālacahuānīlh.
31 Quina'n ca'tzīyāuj que Dios
tū' cākaxmata a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Dios cākaxmata a'ntī ta'a'cnīni'ni' xla' lā' a'ntīn tatlahua a'ntū ixtapuhuān Dios.
32 Desde a'xni'ca' ixlītzucuni'
quilhtamacuj, tū' maktin kaxmatca palh kalhatin chi'xcu' mālacahuānī huan a'ntī lacatuncuī xalakatzī'n.
33 Palh tū' cahuā Dios macaminī't,
tūlalh ixtlahualh catūhuā.
34 Lā' tahuanilh:
—Hui'x lacatuncui' con mintalaclē'i'. ¿Chu naquilāmāsca'tīyāuj quina'n?

Lā' tamacaxtuca kēpūn.

Lakatzī'nī'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

35 Jesús huanica palh ixtamacaxtucanī't huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't. Lā' a'xni'ca' tā'lāpāxtokli, huanilh:

—¿Chā kalhlaka'ī'ya' hui'x huan ixO'kxa' Dios?

36 Lā' huan chi'xcu' huanilh:

—Lā' ¿tichū xla'? Caquihua'ni' para que chuntza' quit na'ickalhlaka'ī'.

37 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Hui'x laktzī'nī'ta'tza'. Lā' ū'tza' a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.

38 Lā' huan chi'xcu' taquilhpūtani'lh lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', ickalhlaka'ī'.

39 Lā' Jesús hualh:

—Quit icmilh nac quilhtamacuj para que chuntza' natasu'yu a'ntīn takalhlaka'ī' lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Quit icmilh nac quilhtamacuj para na'iccāmālacahuānī a'ntī xalakatzī'nī'n lā' icmilh para na'iccāmālakatzī' a'ntīn talacahuāna'n.

40 Lā' makapitzīn fariseosnu' ixtayāna' ixpajtzu. Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahualh:

—Lā' ¿chu quina'n iclakatzī'yāuj?

41 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh lakatzī'n cahuā hui'xina'n, tū' ixlīpintit cuenta hui'xina'n por mintalaclē'i'ca'n. Como hua'nā'tit hui'xina'n que lacahuānā'tit, pues hui'xina'n līpinā'tit cuenta.

10

Huan ixchicca'n borregos

1 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': A'ntī lacatin tanū na ixchicca'n borregos lā' tū' lactanū a'nlhā yā xamākalhcha ū'tza' ka'lhāna'. 2 Lā' a'ntī lactanū a'nlhā yā xamākalhcha, ū'tza' xamaktaka'lhna' borregos. 3 Lā' a'ntī maktaka'lha mākalhcha ū'tza' mālaquī'ni' huan xamaktaka'lhna' borregos. Lā' huan borregos takaxmata ixtachihuīn. Lā' cāmāta'sī lakatunu' con ixtacuīni'ca'n a'ntū ixborrego xla'. Lā' cāmāxtu de huan ixchicca'n. 4 Lā' a'xni'ca' cāmāxtukō' xla' cāpū'lani'. Lā' huan borregos tastālani' como xlaca'n takalhlakapasatza' ixtachihuīn. 5 Lā' tū' catitastālani'lh ā'chā'tin chi'xcu'. Tū' natastālani' porque tū' takalhlakapasa ixtachihuīn. Natatzā'lani'.

6 Lā' Jesús cāhuanilh huā'mā' tachihuīn hua'chi lītalacastuca. Xlaca'n tū' tamāchekxīlh a'ntū ixcāhuanicu'tuncan.

Jesús hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos

7 Lā' Jesús chu cāhuanipā:

—Lej ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit hua'chi mākalhcha a'nlhā talactanū huan borregos. 8 Ixlīhuākca'n a'ntī quintitapū'lani'lh, xlaca'n ū'tza' ka'lhāna'nī'n. Lā' huan borregos tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan ka'lhāna'nī'n. 9 Quit hua'chi huan mākalhcha. A'ntī naquintakalhlaka'ī', xlaca'n natapūtaxtu. Lā' na'iccāmaktaka'lha hua'chi cāmaktaka'lhcan borrego a'ntū natataxtu lā' natakaksa ixlīhua'tca'n lā' chu natatanūpala.

10 ’Lā' huan ka'lhāna' xla' xmān min ka'lhāna'n lā' maknīni'n lā'
mālakuanīni'n. Quit icminī't para na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacu-
jca'n a'ntū más xatzey quilhtamacuj. 11 Quit hua'chi xatzey mak-
taka'lhna' borregos. Huan a'ntī lej xatzey maktaka'lhna' xla' lej xa'nca
cāmaktaka'lha ixborregos lā' a'yuj calīnīlh. 12 Lā' huan a'ntī xmān
tasācua', a'xni'ca' laktzī'n mimā' huan lobo, cāmakxteka huan borregos lā'
tzā'latāquī' como tū' scana'nca maktaka'lhna' lā' tū' ixla' huan borregos.
Lā' chu tuncan huan lobo cāchi'pa huan borregos lā' cāmakatzā'lakō'.
13 Huan tasācua' tzā'la porque xmān tasācua' lā' tū' ixla' huan borregos,
lā' xla' tū' ixmaca'tzi.

14 ’Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Como xatzey mak-
taka'lhna' cālakapasa ixborregos, quit iccālakapasa quintachi'xcuhuī't, lā'
nā xlaca'n quintalakapasa. 15 Lā' nā chuntza' huan xaTāta' quilakapasa
quit, lā' nā quit iclakapasa. Lā' quit na'iclīnī por quintachi'xcuhuī't
chuntza' hua'chi huan maktaka'lhna' borregos līnī por ixborregos.
16 Hui'lapā ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntūn
tū' xalanī'n huā'mā' na ixchic. Tasqui'nī na'iccālīmin nā xlaca'n. Lā'
xlaca'n nā nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn. Lā' chuntza' xlaca'n chu
lakatin natala con a'ntī lanān quila'. Lā' xmān kalhatin xamaktaka'lhna'
nala.

17 ’QuinTāta' quimpāxquī' porque iclīmāstā' quinquilhtamacuj lā' quit
na'ictēpala quinquilhtamacuj. 18 Lā' nīn tintī' quintimaklhtīlh quin-
quilhtamacuj. Quit icmāstā' porque icmāstā'cu'tun. Quit icka'lhī ta-
lacasqui' para que tzē na'icmāstā' lā' icka'lhī talacasqui' para que tzē
na'ictēchokopala. Chuntza' quilīmāpa'ksīlh quinTāta' —hualh Jesús.

19 Lā' a'xni'ca' huan israelitas takaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' tū'tza'
chu lakatin talīpāstacna'mpā. 20 Makapitzīn ixtahuan:

—Lā' ¿a'chī' tlahuani'yā'tit cuenta huā'mā' chi'xcu' palh ka'lhī espíritu
a'ntūn tū' tzey, lā' xla' chuya?

21 Lā' ā'makapitzīn huampala tahualh:

—A'ntī ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, xla' tūlalh catichihuīna'lh chuntza'.
¿Chu tzē namālacahuānī kalhatin lakatzī'n huan espíritu a'ntūn tū' tzey?

Huan israelitas talakmaka'lh huan Jesús

22 Lā' nac Jerusalén ixtlahuamā'ca cā'tani'. Lā' huanmā' cā'tani'
ū'tza' a'ntū ixpāstaccan a'nchī cāxtlahuani'ca Dios huan xaka'tla' lītokpān
makāntza'. Lā' cā'lonkni' ixuanī't. 23 Lā' Jesús ixlatlā'huan na ixtanquilhni'
huan xaka'tla' lītokpān. Lā' huan tanquilhni' ixuanican Ixtanquilhni'
Salomón. 24 Lā' huan israelitas taxti'li'hui'līlh lā' tahuanilh:

—¿Hasta lhachūnīn naquilāmāpāstacnīkō'yāuj tichū hui'x? Palh hui'x
Cristo caquilāhuaniuj chu maktin.

25 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit iccāhuanintza' lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. Huāk catūhuā
a'ntū ictlahua quit ictlahua por ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. Lā' ū'tza' lītasu'yu
tichūn quit. 26 Lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit porque hui'xina'n
tū' quintachi'xcuhuī't. 27 Quintachi'xcuhuī't takaxmata quintachihuīn
chuntza' hua'chi borregos takaxmata ixtachihuīn ixtēcu'. Lā' quit
iccālakapasa, lā' xlaca'n quintastālani'. 28 Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquil-
htamacujca'n para pō'ktu lā' tū' maktin caticāsputni'lh. Lā' tintī' a'ntī tzē
naquimaklhtī a'ntī quintakalhlaka'ī'. 29 Quimacamaxquī'nī't quinTāta'

lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' māpa'ksīni'. Lā' tintī' tzē quintimaklhtīlh a'ntī
quintakalhlaka'ī'. 30 Quit con quinTāta' chu lakatin.
31 Lā' tuncan huan israelitas tasacpā chihuix para natalīmūta'la. 32 Lā'
Jesús cāhuanilh:
—Por ixlīmāpa'ksīn quinTāta' quit lejtza' lhūhua' catūhuā a'ntū lej
xalactzey ictlahuanī't na milacapūnca'n. Lā' ū'tza' naquilālīmūta'layāuj.
33 Lā' huan israelitas tahuanilh:
—Tū' icticāmūta'lani' por huan xalacuan catūhuā a'ntūn
tlahuanī'ta'. Na'iccāmūta'layāni' porque hui'x lakmaka'na' Dios. Lā'
tā'talacastuccu'tuna' Dios. Lā' hui'x xmān chi'xcu'.
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n a'nchī hualh Dios: "Hui'xina'n huāk
diosnu'". 35 Dios cāmāpācuhuīlh diosnu' a'ntī cālīmāmacū'lh ixtachihuīn
Dios. Lā' ixtachihuīn Dios a'ntū tatzo'kni' tū' maktin catilactlahuaca.
36 Dios quilacsacli lā' quimacamilh nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā'
¿a'chī' quilālī'a'ksa'nīni'nāuj iclakmaka'lh Dios porque iccāhuanini' quit
ixO'kxa' Dios? 37 Palh quit tū' ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta',
tū' caquilākalhlaka'ī'uj. 38 Lā' palh hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj,
a'yuj quit ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', cakalhlaka'ī'tit a'ntū
ictlahua quit que ū'tza' ixla' Dios. Lā' chuntza' naca'tzī'yā'tit hui'xina'n
lā' namāchekxī'yā'tit que huan xaTāta' lā' quit chu lakatin quina'n.
39 Lā' chu ā'maktin ixtachī'lē'npalacu'tun pero Jesús cāpūtaxtuni'lh.
40 Lā' tuncan Jesús a'lh nac tintacutā'cha' huan pūxka Jordán. Lā' chā'lh
a'nlhā Juan ixmā'kpaxīni'n xapū'la. 41 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talakchilh
Jesús a'ntza' lā' xlaca'n talāhuanilh:
—Juan tū' tlahualh lē'cnīn. Pero huāk a'ntū ixuan por ixpālacata Jesús,
ū'tza' a'ntū ixlīstu'ncua'.
42 Lā' a'ntza' lej lhūhua' takalhlaka'ī'lh Jesús.

11

A'xni'ca' nīlh Lázaro
1 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Lázaro. Lā' xla' ī'tza'ca'lh. Lā' xla'
ixlahuī' nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Betania. Lā' nā a'ntza'
ixtalahui'lāna' María lā' Marta ixtā'tin. 2 Lā' huā'mā' María ū'tza' a'ntī
lītantūtlahualh lej xamu'csa aceite huan Jesús lā' lītantūxacalh con ixya'j.
Lā' Lázaro, ixtā'tin huā'mā' María, ū'tza' a'ntī ī'tza'ca'lh. 3 Lā' María lā'
Marta tamāca'tzīnīlh huan Jesús lā' tahuanilh:
—Māpa'ksīni', lej ī'tza'ca'n a'ntī lej tā'lāpāxquī'ya'.
4 Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā' Jesús hualh:
—Huā'mā' ta'jatat tū' catilaknīlh. Por ixpālacata huanmā' ta'jatat nalak-
tzī'ncan a'nchī lej ka'tla' Dios, lā' nā namāsu'yu a'nchī lej ka'tla' ixO'kxa'
Dios.
5 Jesús ixcāpāxquī' huan Marta lā' María lā' nā huan Lázaro. 6 Lā'
a'xni'ca' huanica que huan Lázaro ixī'tza'ca'n, Jesús tachokopā a'nlhā ixuī'
ā'lakatu' chi'chini'. 7 Lā' tuncan cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:
—Ca'a'nchokoujtit nac Judea.
8 Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—Māpa'ksīni', huan israelitas xalanī'n nac Judea tūna'j makān ix-
tamūta'lamaknīcu'tunāni'. Lā' hui'x ¿chu pimpalacu'tuna' a'ntza'?
9 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan chi'chini' xmān lakacāujtu' hora māxkakēni'n. Palh kalhatin
latlā'huan de tuncuj, tū' a'kche'kxla porque chi'chini'mā'. 10 Palh kalhatin

latlā'huan de tzī'sa, xla' a'kche'kxla porque tintī' xkakana'. Tasqui'nī na'ica'n chuhua'j. Tuntū' quintipātle'keni'lh como tūna'j ictlahuakō' quilītlōt.
11 A'calīstān Jesús cāhuanilh:
—Lázaro, qui'amigoca'n, xla' lhtatalhtza' lā' quit ica'nā icmālakahuanī.
12 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:
—Māpa'ksīni', palh lhtatamā', natzeyan.
13 Jesús ixcāhuanicu'tun que Lázaro ixnīnī'ttza'. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ix-
tapuhuan que Jesús ixcāhuanimā' que xmān ī'lhtatamā'. 14 Lā' ū'tza' lej
xa'nca cālīhuanikō'lh:
—Lázaro nīlhtza'. 15 Xalītzey palh tū' xa'icuī' a'ntza' quit. Chuntza' xatzey para hui'xina'n porque chuntza' nakalhlaka'ī'yā'tit. Chuhua'j cā'huitit a'nlhā mā'cha' Lázaro.
16 Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, cāhuanilh huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n:
—Nā catā'a'uj Jesús. Nanīyāuj a'cxtim.

Jesús nacāmālakahuanīchoko tachi'xcuhuī't

17 Lā' a'xni'ca' chā'lh Jesús, māca'tzīnīca que tā'ti'ma'jtza' ix'a'cnūma'
Lázaro. 18 Betania hua'chi lakatu'tun kilómetro ixlīmakat ixuanī't de nac
Jerusalén. 19 Lā' lej lhūhua' israelitas ixtalakminī't Marta lā' María para
nata'o'kska'lhīni'n como ixnīnī't Lázaro a'ntī ixtā'tinca'n. 20 Lā' Marta,
a'xni'ca' ca'tzīlh ixchā'ntēlhatza' Jesús, chu tuncan milh pāxtoka. Lā' María
tachokolh nac chic. 21 Lā' Marta huanilh huan Jesús:
—Māpa'ksīni', palh ixlatahui'la' cahuā ā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin. 22 Pero
quit icca'tzī que Dios, a'yuj chuhua'j, namaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'ya'.
23 Lā' Jesús huanilh:
—Mintā'tin nalakahuanchokopala.
24 Lā' Marta huanilh:
—Quit icca'tzī palh nalakahuanchokopala a'xni'ca' ā'xmān chi'chini' nala.
25 Lā' Jesús huanilh:
—Quit a'ntī na'iccāmālakahuanīchoko tachi'xcuhuī't lā' quit na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n. A'ntī quintalīpāhuan quit, a'yuj catanīlh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. 26 Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā' quintalīpāhuan,
nā xlaca'n tū' maktin catitasputli. ¿Chā hui'x kalhlaka'ī'ya' huā'mā'?
27 Marta huanilh:
—U'huē, Māpa'ksīni'. Quit ickalhlaka'ī' palh hui'x ixO'kxa' Dios, lā' hui'x Cristo a'ntī ixmimā' nac quilhtamacuj.

Jesús calhualh pajtzu na ixtaponkni' Lázaro

28 Lā' Marta, a'xni'ca' hualh huā'mā', a'lh ta'sani' María ixtā'tin. Lā' xla' ska'lh huanilh:
—Chuhua'j chilhtza' huan Māpa'ksīni' lā' ta'sani'yāni'.
29 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', María chu tuncan lacapalh tāyalh lā'
laka'lh Jesús. 30 Lā' Jesús tūna'j ixtanū huan nac cā'lacchicni'. Ixyācus
a'nlhā quīpāxtokli Marta. 31 Huan israelitas ixtalahui'lāna' con María
huan nac chic lā' ixta'o'kska'lhīmā'na. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh María a'nchī tāyalh lā' chu tuncan lacapalh a'ntāquī'lh lā' xlaca'n tastālani'lh. Ixtapuhuan a'mā' calhuan nac taponkni'.
32 Lā' María a'xni'ca' lakchā'lh Jesús, tatzokostani'lh lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', palh ixtahui'la' cahuā huā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin.
33 Lā' Jesús laktzī'lh tzuculh calhuan María lā' huan israelitas a'ntī
ixtatā'minī't. Lā' xla' līlakaputzalh lā' lej ixlītamakchuyīnī't. 34 Lā'
cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū mā'cnū'tit?

Lā' tahuanilh:

—Cata't laktzī'na', Māpa'ksīni'.
35 Lā' Jesús calhualh. 36 Lā' huan israelitas talāhuanilh:

—Calaktzī'ntit a'nchī calhuan. Lej ixpāxquī'.
37 Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—U'tza' huā'mā' a'ntī mālacahuānī huan lakatzī'n. ¿Chu tūlalh ixtlahualh
catūhuā para que tū' ixnīlh Lázaro?

Lázaro lakahuanchokolh

38 Lā' Jesús ixtamakchuyīnī't huampala. Lā' chā'lh huan nac taponkni'.
Lā' huan taponkni' lakatin lhu'cu' ixuanī't lā' ixka'lhī lakatin chihuix
a'ntū ixkalhui'līcanī't. 39 Lā' Jesús hualh:

—Camāpānū'tit huan chihuix.

Lā' Marta, ixtā'tin huan nīn, huanilh:

—Māpa'ksīni', tā'ti'ma'jtza' nīnī't lā' chuhua'j pu'csantza'.
40 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chu tū' icuanini' palh kalhlaka'ī'ya', nalaktzī'na' ixlīmāpa'ksīn Dios
a'ntū natlahua?
41 Tuncan māpānūca huan chihuix. Lā' Jesús talacayāhualh lā' hualh:

—Tāta', icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque hui'x quinkaxpa'tnī'ta'.
42 Quit icca'tzī que pō'ktu quinkaxpa'ta'. Pero quit icuaniyāni'tza' por
ixpālacata huan tachi'xcuhuī't a'ntī tahui'lāna' huā'tzā' para que xlaca'n
chuntza' natakalhlaka'ī' palh hui'x quimacata'nī'ta'.
43 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej palha' hualh:

—¡Lázaro, cataxtu!
44 Lā' taxtulh a'ntī xanīntza' ixuanī't. Ixlīmacasna'tcanī't lā'
ixlīlacsna'tcanī't lu'xu' lā' ixlīlakatlapacanī't lu'xu'. Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calacxcutit lā' camacaxcutit lā' chuntza' camakxtektit.

Talacchihuīna'lh para natachi'pa Jesús

Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2

45 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús a'ntū tlahualh, takalhlaka'ī'lh lhūhua'
israelitas a'ntī ixta'o'kska'lhīmā'na María. 46 Lā' makapitzīn de xlaca'n ta-
laka'lh huan fariseosnu' lā' tahuanilh a'ntū ixtlahuanī't Jesús. 47 Lā' huan
fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan pūchihuīna'nī'n
tatakēxtimīlh lā' talāhuanilh:

—¿Tuchū natlahuayāuj chuhua'j? Huā'mā' chi'xcu' lej tlahuamā'
lē'cnīn. 48 Palh tuntū' natlahuani'yāuj, ixlīhuākca'n natakalhlaka'ī'
ū'tza', lā' huan xanapuxcu'nu' romanos natamin lā' natalactlahua huan
xaka'tla' lītokpān lā' huan quixcānsipejca'n.
49 Kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Caifás. Xla' ū'tza' mero xamāpa'ksīni'
curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta. Lā' xla' cāhuanilh:

—Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit. 50 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit que más
tzey para quina'n palh kalhatin chi'xcu' nanī por quimpālacataca'n.
Chuntza' ixlīhuāk huan xcānsipej tū' catilakualh.
51 Lā' ū'tza' a'ntū hualh Caifás, tū' xmān ixtapāstacna'. Como Caifás
mero xamāpa'ksīni' curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta, Dios māhuanīlh
que Jesús xla' ū'tza' nalīnī por ixpālacata tachi'xcuhuī't xalanī'n huan

xcānsipej. 52 Lā' tū' xmān por huan tachi'xcuhuī't xalanī'n huanmā'
xcānsipej; xla' nanī para que tzē nacāmākēxtimī ixcamana' Dios a'ntī
ixta'a'kahuankō'nī't, lā' chu lakatin natala. 53 Lā' huanmā' chi'chini'
huan xanapuxcu'nu' israelitas tatzuculh talīlacchihuīna'n a'nchī tzē natalīmaknī Jesús lā' chuntza' ixtalīlacchihuīna'ntēlha.

54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata Jesús tū'tza' ixcātalacsu'yuni' huan israeli-
tas. Lā' taxtulh de nac Judea lā' a'lh ā'lacatin cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Efraín, na ixpajtzu huan a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' tachokolh con ī'sca'txtunu'nī'n.

55 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū ix-
tapūtlahua cā'tani' israelitas. Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ta'a'lh nac Jerusalén para natatapa'lha chu a'nchī ixtalanānca'n porque ixtapuhuan que Dios nacālaktzī'n lacuan a'xni'ca' ixtamaclacā'ni' huan cā'tani'. 56 Lā'
xlaca'n ixtaputza Jesús. Lā' a'xni'ca' ixtatanūmā'natza' nac xaka'tla' līłtokpān, ixtalākalhasqui'nī:

—¿Chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Namin Jesús o tū' catimilh?

57 Huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtamāstā'nī't ta-
lacasqui' palh tichū ca'tzī a'nlhā hui'lacha' Jesús, cacāmāca'tzīnīca xlaca'n para que chuntza' tzē nachi'pacan.

12

Kalhatin puscāt lītlōlh aceite ixtojon Jesús
Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9

1 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū ixuanican pascua. Xmān
lakachāxan chi'chini' ī'sputa. Lā' Jesús a'lh nac Betania a'nlhā ixui'lacha' Lázaro a'ntī ixmālakahuanīchokonī't. 2 Lā' a'ntza' cāxtlahuaca huan ixlīhua't
Jesús. Lā' Marta ixcāmojō huan pulātu. Lā' Lázaro lā' huan ā'makapitzīn ixtahui'lāna' macaxtim con Jesús a'nlhā ixtahuā'yamā'na. 3 Lā' María
līmilh hua'chi pūpitzi litro de huan aceite de puro nardo a'ntū xamu'csa lā' lej lhūhua' ixtapalh. Lā' lītantūtlahualh Jesús lā' chu tuncan lītantūxacalh ixya'j. Lā' ixlīchakaka'tla' huan chic ā'mu'csana'nkō'lh. 4 Lā' Judas Iscariote,
ixo'kxa' Simón, a'ntī nā sca'txtunu' ixuanī't lā' a'ntī namacamāstā' Jesús, xla' hualh:

5 —Lā' ¿a'chī' tū' stā'ca huā'mā' perfume? Hua'chi lakatu'tun ciento
pesos ixtapalh. Lā' huā'mā' tumīn tzē ixcālē'ksajca a'ntī lacpobres.

6 Judas tū' ixcālakalhu'man huan pobres. Hualh huā'mā' porque xla'
ka'lhāna' ixuanī't. Xla' ū'tza' ixmāmāquī'nīcanī't huan tumīn. Lā' xla' a'ntza' ixmaka'lhantēlha. 7 Lā' Jesús huanilh:

—Tū' calītamakchu'yi' huan puscāt. Xla' māquī'nī't huan perfume
hasta chuhua'j para naquilītlō como palaj naquimā'cnūcan. 8 Lā' pō'ktu
na'a'nan pobres con hui'xina'n. Quit tū' pō'ktu ictilatahui'lalh con hui'xina'n.

Talīlacchihuīna'lh por huan Lázaro

9 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que Jesús ixui'lacha' nac Betania, lej lhūhua'
israelitas ta'a'lh talaktzī'n. Lā' tū' xmān Jesús ixtalaktzī'ncu'tun, lā' nā ixtalaktzī'ncu'tun Lázaro a'ntī ixmālakahuanīchokonī't Jesús. 10 Lā' chuntza'
huan xanapuxcu'nu' curasna' nā xlaca'n talacchihuīna'mpā para natamaknī nā huan Lázaro. 11 Por ixpālacata huan Lázaro, lej lhūhua' israelitas
ixtatalakspi'tnī'ttza' con huan curasna' lā' ixtakalhlaka'ī'nī'ttza' huan Jesús. Lā' ū'tza' ixtalīmaknīcu'tun huan Lázaro.

Jesús tanūlh nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40
12 Lā' ixlīlakalī lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntī ixtachinī't nac xcānsipej
Jerusalén para huan cā'tani', xlaca'n taca'tzīlh que Jesús ixmimā' nac
Jerusalén. 13 Lā' talē'lh xta'cna' lā' ta'a'lh tapāxtoka Jesús lā' ix-
tamāta'sīmā'na:
—¡Camācā'tanī'tit Dios! ¡Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā' por
ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'! U'tza' quiReyca'n quina'n israelitas.
14 Lā' Jesús ixkaksnī't lakatin burro lā' ixkēhuī'. Chuntza' tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:
15 Tū' cajicua'ntit hui'xina'n xalanī'n nac Sión; chuhua'j huan miReyca'n
mimā' lā' kēhuī' lakatin burro a'ntū o'kxa'cus.
16 Xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh huā'mā'. Lā' a'xni'ca' Jesús
lakahuanchokolh, a'xni'ca' tapāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' lā' chuntza'
pātle'keni'lh Jesús.
17 Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtatā'hui'lāna' Jesús a'xni'ca'
xla' ta'sani'lh Lázaro nac taponkni' a'nlhā ixmā'cnūcanī't lā'
mālakahuanīchokolh, lā' xlaca'n ixtalīchihuīna'n a'ntū ixtalaktzī'nī't. 18 Lā'
ū'tza' talī'a'lh tapāxtoka Jesús lhūhua' tachi'xcuhuī't porque xlaca'n
ixtaca'tzī palh ixtlahuanī't huā'mā' lē'cnīn. 19 Lā' huan fariseosnu'
talāhuanilh:
—Calaktzī'ntit a'nchī tastālani'kō'. Lā' tūla tlahuani'yāuj nīn tuntū'.

Makapitzīn griegos taputzalh Jesús
20 Makapitzīn griegos nā xlaca'n ixta'a'nī't huan nac Jerusalén para
natataquilhpūtani' Dios a'xni'ca' ixlamā' cā'tani'. 21 Xlaca'n talaka'lh
Felipe xala' nac Betsaida nac estado de Galilea. Lā' tahuanilh:
—Señor, quina'n ictā'chihuīna'ncu'tunāuj Jesús.
22 Lā' Felipe laka'lh Andrés lā' huanilh a'nchī tahualh. Lā'
ixkalhatu'ca'n ta'a'lh tahuanī Jesús. 23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Chilhtza' huan quilhtamacuj
a'ntū naquimpū'a'cnīni'ni'can como palaj na'icnī. 24 U'tza' ixlīstu'ncua'.
Palh lakatin ti'ni' namāstā' ixtō'ca't, tasqui'nī que namā'cnūcan nac
ti'ya't. Lā' a'xni'ca' namā'cnūcan, pū'la tasu'yu hua'chilh lakuan. Pero
ā'calīstān namāstā' ixtō'ca't. Lā' nā chuntza' naquimpātle'keni' quit
a'xni'ca' naquimā'cnūcan. 25 Lā' nā chuntza' huan tachi'xcuhuī't. A'ntīn
tatlahua a'ntū ixtapuhuānca'n, xlaca'n nacāsputni' ixquilhtamacujca'n.
Lā' a'ntīn tatlahua ixtapuhuān Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n a'ntū tū' maktin caticāsputni'lh. 26 A'ntī quintatā'scujcu'tun,
xlaca'n caquintastālani'lh. Lā' a'nlhā na'ictahui'la quit nac a'kapūn,
nā a'ntza' natatahui'la a'ntī quintatā'scuja. QuinTāta' nacā'a'cnīni'ni'
ixlīhuākca'n a'ntī quintatā'scuja.

Jesús hualh a'nchī nanī
27 'Chuhua'j quit lej ictamakchuyīnī't. ¿Chichū na'icuan? Tū' ictihuanilh
quinTāta': "Tāta', caquimāpūtaxtu a'ntū na'icpātī". Tūla icuan chuntza'
porque tasqui'nī na'icpātīni'n. U'tza' iclīminī't nac quilhtamacuj. 28 Tāta',
ca'a'cnīni'ni'ca' hui'x.
Lā' chu tuncan kaxmatca lakatin tachihuīn de nac a'kapūn a'ntū hualh:
—Qui'a'cnīni'ni'canī'ttza' lā' chu naqui'a'cnīni'ni'palacan.
29 Lā' huan tachi'xcuhuī't, a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahualh:
—Jililh.

Lā' ā'makapitzīn tahuampā:

—Kalhatin ángel tā'chihuīna'lh.

30 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan tachihuīn chihuīna'lh por mimpālacataca'n lā' tū' por
quimpālacata. 31 Chuhua'j natzucucan cālacāxtlahuacan huā' xalanī'n
huā'mā' nac quilhtamacuj. Lā' namaklhtīcan ixlīmāpa'ksīn a'ntī
māpa'ksī huā'mā' quilhtamacuj. 32 Lā' quit a'xni'ca' naquimā'kayāhuacan
nac cruz, na'iccāmāpuhuanī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't palh
naquinta'a'kahuāna'ni'.

33 Lā' Jesús hualh huā'mā' para que chuntza' naca'tzīcan a'nchī nalīnī.
34 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhtīlh:

—Huan quileyca'n quincāmāsu'ni'yāni' que Cristo natahui'la para
pō'ktu. Lā' ¿chī hua'na' hui'x que huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
namā'kayāhuacan nac cruz? ¿Tichū huā'mā' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n?

35 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' makān catika'lhī'tit huan Xkakana'. Lā' catlā'hua'ntit hui'xina'n
līhuan ka'lhī'yā'tit huan Xkakana' lā' līhuan tūna'j lakatzī'suanā'tit. A'ntī ta-
latlā'huan de tzī'sa xlaca'n tū' taca'tzī a'nlhā ta'a'n. 36 Quit huan Xkakana'
como quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Caquinkalhlaka'ī'tit para que
chuntza' naca'tzīyā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'.

Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', Jesús a'lh lā' cātatzē'kni'lh xlaca'n.

A'chī' huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

37 Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús a'yuj ixtlahuanī'ttza' lej
lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n. 38 Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli
huan a'cta'sana' Isaías:

Māpa'ksīni', tū' kalhlaka'ī'ca a'ntū icmāsu'yūj.

Tū' kalhlaka'ī'ca a'yuj laktzī'nca a'nchī Dios lej ka'lhī līmāpa'ksīn.

39 Lā' Isaías līchihuīna'lh ixpālacata a'nchī tūlalh kalhlaka'ī'ca. Lā' xla'
tzo'kpā:

40 Dios cātlahualh lakatzī'nī'n, lā' cālactlahuani'lh ixtapāstacna'ca'n.

Lā' chuntza' tū' talaktzī'n lā' tū' tamāchekxī lā' tū' quintalakmin para que
na'iccāmātzeyī.

41 Isaías hualh huā'mā' porque ixlaktzī'nī'ttza' a'nchī lej ixlīka'tla'
ixlīmāpa'ksīn Jesús. Lā' chuntza' līchihuīna'lh Jesús.

42 Lā' lej lhūhua' xanapuxcu'nu' takalhlaka'ī'lh Jesús. Xlaca'n xmān
tzē'k taca'tzīlh porque ixtajicua'ni' huan fariseosnu'. Ixtajicua'n que
nacāmātuxtekēcan de huan lītokpān. 43 Xlaca'n lej ixtalacasqui'n que
cata'a'cnīni'ni'lh tachi'xcuhuī't; lā' tū' tanto ixtatlahuacu'tun a'ntū Dios
lacasqui'n.

Ixtachihuīn Jesús nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't

44 Jesús chihuīna'lh lej pa'lha lā' hualh:

—A'ntī quintakalhlaka'ī' quit, tū' xmān quē'cstu quintakalhlaka'ī'.
Xlaca'n takalhlaka'ī' nā quinTāta' a'ntī quimacamilh. 45 Lā' a'ntī
quintalaktzī'n quit, hua'chilh xlaca'n talaktzī'n nā quinTāta' a'ntī
quimacamilh. 46 Quit huan Xkakana'. Quit icminī't nac quilhtamacuj
para nacāmakskoni' tachi'xcuhuī't. Chuntza' a'ntī naquintakalhlaka'ī'
quit, tū'tza' catitatahui'lalh xlaca'n a'nlhā cā'pucsua', como natamāchekxī
a'ntū ixlīstu'ncua'. 47 A'ntīn takaxmata quintachihuīn lā' tū' takalhlaka'ī',
tū' iccālacāxtlahua quit. Quit icminī't para na'iccāmāpūtaxtū xalanī'n nac
quilhtamacuj, lā' tū' para na'iccālacāxtlahua. 48 Lā' a'ntī quintalakmaka'n

lā' tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n nacālacāxtlahuacan. A'ntū
ā'xmān chi'chini' nala, xlaca'n nacālacāxtlahuacan por ixpālacata a'ntū
icuanī't. 49 Lā' quit tū' xmān icchihuīna'n por quimpātunca'tzi. QuinTāta'
a'ntī quimacamilh xla' quimāpa'ksīlh a'ntū icuan lā' a'ntū icmāsu'yu.
50 Lā' quit icca'tzī que quinTāta' quimāpa'ksīlh que iccāmāsu'ni'lh huan
tachi'xcuhuī't a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
A'ntū quihuaninī't quinTāta', ū'tza' icchihuīna'n quit.

13

Jesús cātantūche'kē'lh ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan cā'tani', Jesús ca'tzīlh que ā'macsti'na'j
ī'sputni' para namakxteka huan quilhtamacuj lā' para nalaka'mpala
ixTāta'. Lā' xla' pō'ktu ixcāpāxquī'nī't a'ntī ixla' xalanī'n nac quilhtamacuj.
Lā' tū' ixlīmakān xla' namāsu'yu a'nchī lej ixcāpāxquī'.
2 Lā' Jesús ixcātā'huā'yamā' ī'sca'txtunu'nī'n cā'smalanka'n. Lā' huan
ko'ti'ti' ixmāpuhuanīnī'ttza' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, palh
namacamāstā' Jesús. 3 Jesús, xla' ixca'tzī que huan xaTāta', xla'
ixmaxquī'kō'nī't ixlīhuāk līmāpa'ksīn. Lā' nā ixca'tzī palh ixminī'ta'ncha'
de Dios lā' chu nalaka'mpala Dios. 4 Lā' tuncan tāyalh a'nlhā ixuā'yamā'
lā' tamakxtulh ixlu'xu' xala' ixkalhni' lā' chā'xpātahui'lalh kalhtin
ixlīmacaxaca. 5 Lā' chu tuncan mojōlh xcān nac lakatin pūmakacha'ka'. Lā'
chu tuncan tzuculh cātantūche'kē' huan ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālītantūxacalh
huan līmacaxaca a'ntū ixchā'xpāhuī'.
6 Lā' a'xni'ca' ixtantūche'kē'cu'tumā'tza' huan Simón Pedro, xla' hualh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿chu hui'x naquintantūche'kē'ya'?
7 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Chuhua'j hui'x tū' māchekxī'ya' a'ntū ictlahuamā' quit. A'calīstān
namāchekxī'ya' hui'x.
8 Lā' Pedro huanilh:
—Quit tū' maktin quintitantūche'ke'.
Lā' Jesús huanilh:
—Palh quit tū' ictitantūche'kē'ni' hui'x tūlalhtza' catila't quisca'xtunu'.
9 Lā' Simón Pedro huanilh:
—Lā' tū' xmān quintojon, nā quimacan caquimakache'ke', lā' nā
qui'a'kxāk caquimūche'ke'.
10 Lā' Jesús huanilh:
—A'ntī paxnī'tcus, xmān tasqui'nī natantūcha'ka'n porque ixlīhuāk ix-
macni' makcha'ka'nī't. Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n
tū' tzey.
11 Lā' Jesús ixca'tzītza' a'ntī namacamāstā'. Lā' ū'tza' līhualh: "Hui'xina'n
lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey".
12 Lā' Jesús a'xni'ca' cātantūche'kē'kō'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n, chu
hui'līpā ixlu'xu' huan xala' ixkalhni' lā' xla' tahui'lapā lā' cāhuanilh:
—¿Chā māchekxī'yā'tit hui'xina'n huā' a'ntū iccātlahuani'nī'ta'ni'?
13 Hui'xina'n quilāmāpācuhuīyāuj Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksīni'. Chuntza'
tzey porque ū'tza' quit. 14 Como quit Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksīni',
lā' iccātantūche'kē'nī'ta'ni' hui'xina'n lā' nā chuntza' tasqui'nī que
hui'xina'n nā nalātantūche'kē'yā'tit. 15 Quit iccātlahuani'ni' huā'mā'
hua'chi tamālacastuc; lā' nā chuntza' natlahua'yā'tit nā hui'xina'n.
16 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n tū' más laka'tla'n que

quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n lā' quit hua'chi mimpatronca'n.
Hui'xina'n quilacscujnī'n lā' quit iccāmālacscujūyāni'. Chuntza'
tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntū ictlahua. 17 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntū
iccāhuaninī'ta'ni'cus. Lā' palh natlahua'yā'tit, lej līpāxūj nalatahui'la'yā'tit.
18 'Lā' tū' milīhuākca'n iccālīchihuīna'nāni'. Quit icca'tzī a'ntī
iccālacsacnī't. Natlōkentaxtū chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
U'tza' a'ntī ictā'huā'yan ū'tza' lalh hua'chi quintā'ca'tza'.
19 Quit iccāhuanimā'ni' a'ntū napātle'ke. Lā' chuntza' a'xni'ca'
nala huā'mā', hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit tichū quit. 20 Quit
ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni'. A'ntī ta'a'cnīni'ni' a'ntī icmālakachā', nā quit
quinta'a'cnīni'ni' lā' nā ta'a'cnīni'ni' a'ntī quimacamilh.

Jesús hualh que ū'tza' Judas a'ntī namacamāstā'
Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23

21 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej tamakchuyīlh lā' lacastu'nc
hualh:

—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni', chā'tin de hui'xina'n ū'tza'
naquimacamāstā'.

22 Lā' ū'tza' tatzuculh talālīlakalaktzī'n huan sca'txtunu'nī'n porque
xlaca'n tū' ixtaca'tzī a'ntī ixlīchihuīna'mā'ca. 23 Kalhatin ī'sca'txtunu'
ixuā'yamā' na ixpāxtūn Jesús. U'tza' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús. 24 Lā' Simón
Pedro lacahuanilh huanmā' sca'txtunu' lā' huanilh:

—Cakalhasqui'ni' tichū līchihuīna'mā'.

25 Lā' xla' ū'tza' ā'chulā' līlaktapajtzūlh huan Jesús lā' kalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', ¿tichū līchihuīna'mpā't?

26 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Na'iclīmāchū'huī' xaxcān līhua't pītzina'j pāntzi. Lā' a'ntī na'icmaxquī'
ū'tza' nala.

Lā' māchū'huī'lh huan pītzina'j pāntzi lā' maxquī'lh huan Judas Is-
cariote, ixo'kxa' Simón. 27 Lā' a'xni'ca' Judas maklhtīni'lh huan pāntzi
tanūni'lh huan ko'ti'ti' na ixa'clhcunuc. Lā' chu tuncan Jesús huanilh:

—Catla'hua' tuncan a'ntū tla'hua'cu'tuna'.

28 Lā' huan ā'makapitzīn a'ntī ixtahuā'yamā'na, xlaca'n tū' tamāchekxīlh
a'chī' huanilh huanmā'. 29 Lā' como Judas ū'tza' ixmāmāquī'nīcanī't
huan tumīn, makapitzīn tapuhualh que Jesús ixuaninī't que natamāhua
catūhuā a'ntū ixtamaclacasqui'n para huan cā'tani', o ixuaninī't que
nacāmaxquī' macsti'na'j huan pobres. 30 Lā' a'xni'ca' ixmaklhtīni'nī'ttza'
huan pāntzi, Judas taxtulh. Lā' tzī'satza' ixuanī't.

Huan xasāsti' līmāpa'ksīn

31 Lā' a'xni'ca' Judas ixtaxtunī'ttza', Jesús hualh:

—Chuhua'j qui'a'cnīni'ni'can quit, como quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. Lā' chuhua'j a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua.
32 Lā' como a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua, lā' chuntza'
Dios naqui'a'cnīni'ni' quit. Lā' palaj natlahua. 33 Quilakska'tā'n, tū'tza'
makān icticātā'latahui'lani' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj.
Chuntza' a'nchī iccāhuanilh huan israelitas, nā hui'xina'n chuntza'
chuhua'j na'iccāhuaniyāni': "A'nlhā na'ica'n quit, hui'xina'n tūlalh
catipintit". 34 Lā' hui'xina'n iccāmaxquī'yāni' xasāsti' līmāpa'ksīn:
Calāpāxquī'tit. Chuntza' a'nchī iccāpāxquī'yāni' quit, nā chuntza'
nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n. 35 Palh hui'xina'n nalāpāxquī'yā'tit, chuntza'
nataca'tzī ixlīhuāk tachi'xcuhuī't palh hui'xina'n quisca'txtunu'nī'n.

Jesús hualh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34
36 Simón Pedro kalhasqui'nīlh Jesús:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū pimpā't?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—A'nlhā na'ica'n quit, tūlalh quintitā'pi chuhua'j. Naquistālani'ya'
ā'calīstān.
37 Lā' Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tūla ictitā'a'ni' chuhua'j? Quit xa'iclīnīlh por
hui'x.
38 Lā' Jesús kalhtīlh:
—¿Chā stu'ncua' palh ixnī't por quit? Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'.
A'xni'ca' tūna'j ta'sa huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.

14

Por ixpālacata Jesús nalakchā'ncan Dios
1 lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' hui'xina'n tū'tza' catamakchuyī'tit. Calīpāhua'ntit Dios lā' nā
chuntza' quit caquilālīpāhuáuj. 2 A'nlhā hui'lacha' quinTāta', a'ntza' a'nan
lhūhua' pūtahuī'lhni'. Palh tū' cahuā chuntza', xa'iccāhuanini' hui'xina'n.
Ica'nā quit iccāxui'lī lacatin a'nlhā natahui'la'yā'tit a'ntza'. 3 Lā' a'xni'ca'
na'ica'n quit lā' na'iccāxui'līkō'yācha', quit na'icmimpala lā' na'iccālē'nāni'
hui'xina'n. Lā' chuntza' a'nlhā na'ictahui'la quit, nā hui'xina'n a'ntza'
natahui'la'yā'tit. 4 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nlhā ica'mā' lā' ca'tzīyā'tit
a'nchī tzē līchā'ncan.
5 Lā' Tomás huanilh:
—Māpa'ksīni', quina'n tū' icca'tzīyāuj a'nlhā pimpā't. ¿Chichū
na'iclīca'tzīyāuj a'nchī līchā'ncan?
6 Jesús kalhtīlh:
—Quit huan xatzey tej, lā' quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua', lā' quit
iccāmaxquī'yāni' xasāsti' minquilhtamacujca'n. Lā' xmān a'ntī quin-
takalhlaka'ī', xmān xlaca'n tzē natalakchā'n quinTāta'. 7 Palh hui'xina'n
ixca'tzītit tichūn quit, ixlakapastit quinTāta'. Chuhua'j lakapasā'tit
quinTāta' lā' laktzī'nī'ta'ntit hui'xina'n.
8 Lā' Felipe huanilh:
—Māpa'ksīni', caquilāmāsu'ni'uj minTāta'. Lā' xmān ū'tza'
iccāsqui'ni'yāni'.
9 Jesús kalhtīlh:
—Felipe, lejtza' makān iccātā'lahui'lani' hui'xina'n, lā' ¿a'chī' tūna'j
quilakapasa'? A'ntī quintalaktzī'nī't quit, nā talaktzī'nī't quinTāta'.
Lā' ¿a'chī' hua'na': "Caquilāmāsu'ni'uj minTāta'"? 10 ¿Chu tū' a'ka'ī'ya'
que quinTāta' lā' quit chu lakatin quina'n? A'ntū iccāhuaniyāni', tū'
xmān quimpātunca'tzi. QuinTāta' quintā'lahuī', lā' māni' ū'tza' tlahua
a'ntū ixtascujūt. 11 Cakalhlaka'ī'tit que chu lakatin quina'n, quit lā'
quinTāta'. Lā' palh tūla nakalhlaka'ī'yā'tit huā'mā' xmān por ixpālacata
a'ntū iccāhuanini', caquilākalhlaka'ī'uj por ixpālacata huan lē'cnīn a'ntū
ictlahua. 12 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī quintakalhlaka'ī' quit,
nā xlaca'n natatlahua huan catūhuā a'ntū ictlahua quit. Lā' ā'līhua'ca'
xalaka'tla'n catūhuā natatlahua porque quit na'iclaka'n quinTāta'.
13 A'ntū nasqui'nā'tit hui'xina'n por quinquilhtampān quit na'ictlahua
porque quit xa'O'kxa'; chuntza' tzē na'iclīmālacsu'yu a'nchī ixlīka'tla'

ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. 14 Quit na'ictlahua chuxatū a'ntū nasqui'nā'tit
hui'xina'n por quinquilhtampān.

Jesús hualh que namacamin huan Espíritu Santo

15 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj, ca'a'kahuāna'ni'tit quilīmāpa'ksīn.
16 Quit na'icsqui'ni' quinTāta' lā' xla' nacālakmacamimpalayāni' ā'kalhatin
a'ntī nacāmaktāyayāni'. Lā' xla' ū'tza' natachoko con hui'xina'n
para pō'ktu. Xla' ū'tza' huan Espíritu Santo a'ntī māsu'yu a'ntū
ixlīstu'ncua'. 17 Xalanī'n nac quilhtamacuj xlaca'n tūlalh catitamaklhtīni'lh
huan Espíritu Santo porque xlaca'n tūlalh catitalaktzī'lh lā' tūlalh
catitalakapasli. Lā' hui'xina'n lakapasā'tit porque xla' cātā'lahui'lani'
hui'xina'n lā' nacā'o'kska'lhīyāni'. 18 Lā' tū' icticāmakxtekni' mi'a'cstuca'n.
Na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n. 19 A'macsti'na'j tū'tza' quintitalaktzī'lh
huan xalanī'n nac quilhtamacuj. Pero hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj.
Hui'xina'n nalatahui'la'yā'tit porque quit iclahuī'. 20 Lā' a'xni'ca' namin
huan Espíritu Santo, hui'xina'n naca'tzīyā'tit que quinTāta' quintā'lahuī'
lā' nā iccātā'lahui'lani'. 21 A'ntīn taca'tzī quilīmāpa'ksīn lā' ta'a'kahuāna'ni',
chuntza' lītasu'yu palh quintapāxquī'. Lā' quinTāta' nā nacāpāxquī' a'ntī
quintapāxquī' quit. Lā' nā quit nā na'iccāpāxquī' lā' na'iccātalacsu'yuni'
xlaca'n.

22 Lā' Judas (ā'chā'tin Judas lā' tū' huan Iscariote) huanilh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' naquilātalacsu'yuni'yāuj quina'n lā' tū' huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj?

23 Lā' Jesús kalhtīlh:

—A'ntī quintapāxquī' quit, xlaca'n nata'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan
quit. Lā' quinTāta' nacāpāxquī'. Lā' quinTāta' lā' quit na'iccālakmināuj
para na'iccātā'latahui'layāuj xlaca'n. 24 Lā' a'ntīn tū' quintapāxquī'
xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' huan līmāsca'tīn
a'ntū kaxpa'tpā'na'ntit hui'xina'n, xla' tū' quila'; ixla' quinTāta' a'ntī
quimacaminī't.

25 ’Lā' huāk huā'mā' iccāhuanimā'kō'ni' līhuan iccātā'lahui'lani'
hui'xina'n. 26 QuinTāta' namacamin huan Espíritu Santo lā'
xla' namāsu'yu por quimpālacata. U'tza' huan maktāyana' lā'
nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlīhuāk lā' nacāmāpāstaquīyāni' ixlīhuāk a'ntū
iccāhuaninī'ta'ni' quit.

27 ’Hui'xina'n quilākalhlaka'ī'yāuj lā' ū'tza' līpāxuhua'yā'tit hua'chi quit
icpāxuhua. Lā' a'nchī pāxuhua'yā'tit tū' hua'chi xalanī'n nac quilhta-
macuj. Lā' tū' catamakchuyī'tit lā' tū' cajicua'ntit. 28 Hui'xina'n kaxpa'ttit
a'nchī iccāhuanini': “Quit ica'nā lā' na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n”.
Palh lej stu'ncua' ixquilāpāxquī'uj, lej ixlīpāxuhua'tit hui'xina'n porque
quit iclaka'mā' quinTāta'. Lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' que quit.
29 Iccāhuanimā'ni' a'ntū napātle'ke. Lā' a'xni'ca' nala, hui'xina'n nakalh-
laka'ī'yā'tit.

30 ’Lā' tū'tza' lej icticātā'chihuīna'ni' hui'xina'n porque mimā'tza' a'ntī
māpa'ksī huā' quilhtamacuj. Lā' xla', quit tūlalh quintimāpa'ksīlh. 31 Quit
ictlahua ū'tza' a'ntū quihuani quinTāta'. Chuntza' huan xalanī'n nac
quilhtamacuj tzē nataca'tzī palh quit icpāxquī' quinTāta'.

Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanipā:

—Lā' chuhua'j catāya'tit lā' cā'hui'tit.

15

Huan xamayāc uva lā' ixpekenī'n

1 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit hua'chi xatzey mayāc lā' quinTāta' hua'chi xamaktaka'lhna'
huā'mā' mayāc. 2 Lā' huāk huan ixpekenī'n a'ntū tū' māstā'
ixtō'ca't, xla' ū'tza' cācā'tē. Lā' ixlīhuāk huan ixpekenī'n a'ntū
tatō'ca', xla' xmān cāpekesita. Lā' chuntza' ā'chulā' māstā' ixtō'ca't.
3 Lā' nā chuntza' Dios cāmāpānūni'nī'ta'ni' a'ntū ko'hua'jua' porque
hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit huan līmāsca'tīn a'ntū iccāhuaninī'ta'ni'.
4 Caquilātā'latahui'lauj quit lā' chuntza' quit na'iccātā'latahui'layāni'
hui'xina'n. Kentin ixpeken huan xamayāc xmān ixa'cstu tūlalh
catika'lhīlh ixtō'ca't. Maclacasqui'n xa'nca nachi'pāna'n nac
xamayāc. Palh hui'xina'n namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n, maclacasqui'n
naquilātā'tahui'layāuj hua'chi huan ixpekenī'n mayāc chi'pāna'n na
ixtojon. Xmān hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh catimāstā'tit mintō'ca'tca'n;
tūlalh catitlahua'tit a'ntū Dios lacasqui'n.

5 'Quit hua'chi xamayāc lā' hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n. Lā' a'ntī
pō'ktu quintatā'latahui'la, xlaca'n natamāstā' ixtō'ca'tca'n; natatlahua
a'ntū Dios lacasqui'n. Hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh catitlahua'tit catūhuā
porque lej maclacasqui'n quit na'iccāmaktāyayāni'. 6 Lā' a'ntīn tū' quin-
tatā'latahui'la, xlaca'n nacālakmaka'ncan hua'chi huan ixpekenī'n a'ntū
cāpeksitmaka'ncanī't lā' scōhuan lā' mākēxtimīcan lā' lhcuyucan.

7 'Palh hui'xina'n macaxtim naquilātā'latahui'layāuj, lā' palh tū'
napātza'nkāyā'tit quintachihuīn, casqui'ntit chu a'ntū lacasqui'nā'tit
lā' hui'xina'n nacātamaxquī'yāni'. 8 Palh hui'xina'n lej māstā'yā'tit
mintō'ca'tca'n, palh lej tlahua'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n, chuntza'
lī'a'cnī'ni'ni'yā'tit quinTāta'. Lā' chuntza' tasu'yu palh hui'xina'n stu'ncua'
quisca'txtunu'nī'n. 9 Quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n chuntza' hua'chi
quinTāta' quimpāxquī' quit. Lā' hui'xina'n pō'ktu caquilāpāxquī'uj
quit. 10 QuinTāta' quimpāxquī' porque ica'kahuāna'ni' ixtachihuīn. Lā'
nā hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn, nā chuntza'
na'iccāpāxquī'yāni'.

11 'Lā' quit iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' para que naka'lhī'yā'tit huan
tapāxuhuān a'ntū icmāstā'. Lā' chuntza' lej naka'lhī'yā'tit tapāxuhuān.
12 Quilīmāpa'ksīn xla' ū'tza' huā'mā': calāpāxquī'tit hui'xina'n chu a'nchī
quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 13 Kalhatin a'ntī līnīlh para namāpūtaxtū
ixamigo, ū'tza' lej pāxquī'. 14 Hui'xina'n qui'amigos palh natlahua'yā'tit
a'ntū iccālīmāpa'ksīyāni'. 15 Tū'tza' icticāmāpācuhuīni' quintasācua'nī'n
porque huan tasācua' xla' tū' ca'tzī tuchū tlahuacu'tumā' ixpatrón.
Hui'xina'n iccāhuaniyāni' qui'amigos porque quit iccāmāca'tzīnīyāni'
ixlīhuāk a'ntū quihuanī quinTāta'. 16 Lā' tū' hui'xina'n quilālacsacui
quit. Quit iccālacsacni' hui'xina'n. Lā' iccālīmāmacū'yāni' que napinā'tit
lā' lej namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' nā
chuntza' quinTāta' nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por
quinquilhtampān. 17 Lā' ū'tza' huā'mā' iccālīmāpa'ksīyāni' hui'xina'n que
calāpāxquī'tit milīhuākca'n.

Huan xalani'n nac cā'quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n Jesús lā' a'ntī ixla'

18 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh huan xalanī'n nac quilhtamacuj cātaca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n,
tū' natamakchuyī'yā'tit, porque nā quit xapū'la quintaca'tzalaktzī'lh.
19 Palh hui'xina'n cahuā xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, ixcātapāxquī'ni'
huan xalanī'n nac quilhtamacuj, hua'chi talāpāxquī' xlaca'n. Quit
iccālacsacni' lā' chuntza' hui'xina'n tū'tza' xalanī'n nac quilhtamacuj.
Lā' ū'tza' cātalīca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n huan xalanī'n nac
cā'quilhtamacuj. 20 Capāstactit a'nchī iccāhuanini' que hui'xina'n tū'
más laka'tla'n que quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n lā' quit
hua'chi mimpatronca'n. Como makapitzīn quintamacaputzanī't
quit, nā hui'xina'n chuntza' nacātamacaputzayāni' makapitzīn. Lā'
como ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'nī't quintachihuīn, nā hui'xina'n
nacāta'a'kahuāna'ni'yāni' makapitzīn a'ntū namāsu'yuyā'tit. 21 Lā' huāk
huā'mā' nā nacātatlahuani'yāni' hui'xina'n por quimpālacata, porque
xlaca'n tū' talakapasa a'ntī quimacaminī't.
22 'Palh quit tū' cahuā xa'icmilh iccāhuanī quintachihuīn, xlaca'n tū'
ixtalē'lh cuenta por ixtalaclē'i'ca'n. Pero chuhua'j tūlalh catitahualh palh
tū' talē'n cuenta por ixtalaclē'i'ca'n, como iccāhuaninī'ttza'. 23 A'ntī quin-
taca'tzalaktzī'n quit, nā chuntza' quinTāta' taca'tzalaktzī'n. 24 Xlaca'n nīn
tuntū'yā cuenta ixtaka'lhīlh, palh quit cahuā tū' xa'ictlahualh na ixla-
capūnca'n a'ntū tūla tlahua ā'chā'tin. Lā' a'yuj talaktzī'nī't huā'mā', quin-
taca'tzalaktzī'n quit, lā' nā quinTāta' taca'tzalaktzī'n. 25 Chuntza' pātle'ke
porque maclacasqui'n natlōkentaxtū a'nchī tatzo'kni' na ixleyca'n:
Quintaca'tzalaktzī'lh por nīn tuntū' ixpālacata.
26 'Namin huan Maktāyana'. U'tza' huan Espíritu Santo a'ntī nahuan
ixlīstu'ncua'. U'tza' namināca' a'nlhā hui'lacha' huan xaTāta'. Lā' quit
na'iccālakmacā'nāchāni' a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' namāsu'yu por
quimpālacata. 27 Lā' nā hui'xina'n nalīchihuīna'nā'tit por quimpālacata
porque ixquintā'lahui'lāna'ntit quit desde iclītzuculh quilītlōt huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj.

16

1 'Quit iccāhuanimā'ni' huā'mā' para que chuntza' tū' natatonkopūyā'tit
a'xni'ca' napātīni'nā'tit. 2 Hui'xina'n nacātamātuxtekēyāni' de huan nac
lītokpānna'. Namin lakatin chi'chini' a'ntū nacātapūmaknīyāni' hui'xina'n.
Lā' a'ntī nacātamaknīyāni', xlaca'n natapuhuan que tatlahuamā'na a'ntū
ixtapuhuān Dios. 3 Huā'mā' natatlahua porque tū' maktin talakapasnī't
quinTāta' lā' nā quit tū' quintalakapasnī't. 4 Iccāhuaniyāni' huā'mā'
para que chuntza' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni', nalīpāstacā'tit a'nchī
iccāhuanini' xapū'la.

A'ntū tlahua huan Espíritu Santo

Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit tū' iccāhuanini' huā'mā' xapū'la porque quit xa'iccātā'lahui'lani'
hui'xina'n. 5 Chuhua'j na'iclaka'mpala a'ntī quimacaminī't. Lā'
hui'xina'n milīhuākca'n tū' quilākalhasqui'nī'nī'ta'uj: "¿Lhām pimpā't?"
6 Chuhua'j hui'xina'n lej līlakaputzayā'tit porque iccāhuanimā'ni' huā'mā'.
7 Quit iccāhuaniyāni' ixlīstu'ncua'. Xalītzey para hui'xina'n palh quit
na'ica'n. Palh quit tū' na'ica'n, tū' caticālakmini' a'ntī nacāmaktāyayāni'
hui'xina'n. Lā' palh na'ica'n quit na'iccālakmacamināni' a'ntī
nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. 8 Lā' xla', a'xni'ca' namin, nacāmāca'tzīnī
huan tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj a'nchī talaclē'n chā'tunu' de

xlaca'n. Lā' nacāmāca'tzīnī tichū xatzey na ixlacapūn Dios. Lā' nacāmāca'tzīnī a'nchī Dios nacālacāxtlahua.
9 Nacāmāca'tzīnī xlaca'n que talaclē'n porque tū' quintakalhlaka'ī'.
10 Nacāmāca'tzīnī que Dios quit quilaktzī'n palh xatzey, porque quit iclaka'mā' quinTāta' lā' hui'xina'n tū'tza' quintilālaktzī'uj.
11 Nacāmāca'tzīnī a'nchī Dios nacālacāxtlahua porque chuhua'j lacāxtlahuacanī'ttza' a'ntī māpa'ksī huā'mā' quilhtamacuj.
12 'Lej lhūhua' sputa a'ntū iccāhuanicu'tunāni' pero hui'xina'n tūlalh catimāchekxī'tit chuhua'j.
13 A'xni'ca' namin huan Espíritu Santo, a'ntī nahuan ixlīstu'ncua', xla' ū'tza' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlīhuāk a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla' tū' catichihuīna'lh por xmān ixpātunca'tzi. Xla' nacāhuaniyāni' xmān a'ntū huan xaTāta' nahuanī. Lā' nā nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū napātle'ke.
14 Lā' xla' nā naqui'a'cnīni'ni' como nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit.
15 Huāk a'ntū ka'lhī quinTāta' nā quit quila'. Lā' ū'tza' iclīhualh que huan Espíritu Santo nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū iclacasqui'n que naca'tzī'yā'tit.

Natapāxuhua a'ntī talakaputza

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' ā'macsti'na'j hui'xina'n tū' quintilālaktzī'uj. Lā' ā'macsti'na'j huampala hui'xina'n naquilālaktzī'mpalayāuj porque quit iclaka'mā' quinTāta'.

17 Lā' huan makapitzīn sca'txtunu'nī'n, xlaca'n talākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū huanicu'tun huā'mā'? Xla' quincāhuaniyāni' que ā'macsti'na'j tū' catilaktzī'uj lā' ā'macsti'na'j huampala chu nalaktzī'mpalayāuj. Lā' huā'mā' porque nalaka'n ixTāta'.
18 Lā' ¿tuchū huanicu'tun ā'macsti'na'j? Tū' māchekxīyāuj a'ntū quincāhuanimā'ni'.

19 Lā' Jesús ca'tzīlh palh ixtakalhasqui'nīcu'tun lā' ū'tza' cālīhuanilh:

—Quit iccāhuanini' que ā'macsti'na'j tū' quintilālaktzī'uj lā' ā'macsti'na'j huampala chu naquilālaktzī'mpalayāuj. ¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntū lākalhasqui'nī'pā'na'ntit hui'xina'n?
20 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n nacalhua'nā'tit lā' nalakaputzayā'tit. Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj natalīpāxuhua. Lā' a'yuj pū'la nalakaputzayā'tit, ā'calīstān lej līpāxūj nalatahui'la'yā'tit.
21 A'xni'ca' kalhatin puscāt namālacatuncuīnītza', xla' lakaputza porque pātī huan taca'tzāt. Lā' a'xni'ca' lacatuncuīnī'ttza' huan ska'ta', xla' tū'tza' pāstaca a'nchī pātīni'lh como chilhtza' nac quilhtamacuj lakatin ska'ta'. Lā' ū'tza' lej līpāxuhua.
22 Lā' nā chuntza' hui'xina'n chuhua'j lakaputzayā'tit. Lā' a'xni'ca' quit na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n lā' a'xni'ca' lej napāxuhua'yā'tit hui'xina'n. Lā' nīn tintī' caticāmaklhtīni' huā'mā' tapāxuhuān.

23 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', hui'xina'n nīn tuntū'tza' quintilākalhasqui'nīuj. Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni', quinTāta' nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān.
24 Lā' tūna'j squi'nī'ta'ntit nīn tuntū' por quinquilhtampān. Casqui'ntit lā' namaklhtīni'nā'tit. Lā' chuntza' lej nalīpāxuhua'yā'tit.

Jesús ū'tza' tlajalh quilhtamacuj

25 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' hua'chi a'ntū lītalacastuca. Lā' namin huan quilhtamacuj a'xni'ca' tū'tza' icticātā'chihuīna'ni' chuntza'. Lej xa'nca na'iccātā'līchihuīna'nāni' quinTāta'.
26 Huanmā' quilhtamacuj

hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit quinTāta' por quinquilhtampān. Lā' tū'tza'
timaclacasqui'lh palh quit na'icsqui'ni' quinTāta' por hui'xina'n,
27 porque quinTāta' cāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj
quit lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit palh quit icminī'ta'ncha' de Dios. Lā' ū'tza'
xla' cālīpāxquī'yāni' hui'xina'n. 28 Quit icmincha' de quinTāta' lā'
icmilh huā'tzā' nac quilhtamacuj. Lā' chuhua'j na'icmakxteka huā'
quilhtamacuj lā' na'iclaka'mpala quinTāta'.

29 Lā' tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—Chuhua'j lej xa'nca icmāchekxīyāuj a'ntū chihuīna'mpā't como tū'tza'
chihuīna'mpā't hua'chi a'ntū lītalacastuca. 30 Lā' chuhua'j icca'tzīyāuj que
hui'x lej ca'tzīya' ixlīhuāk. Lā' tū'tza' tasqui'nī nakalhasqui'nīca'na' hui'x.
Lā' icca'tzīyāuj xa'nca que hui'x ta'nī'ta'nchi a'nlhā hui'lacha' Dios.

31 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hua'chīlh kalhlaka'ī'yā'tittza'. 32 Mimā'tza' huan chi'chini', lā'
chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit.
Milīhuākca'n hui'xina'n chā'tunu' napinā'tit na minchicca'n lā'
quit naquilāmakxtekāuj quē'cstu. Lā' a'yuj quilāmakxtekui, tū'
quē'cstu ictitahui'lalh porque quinTāta', xla' quintā'lahuī'. 33 Lā'
iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' tū' najicua'nā'tit porque
hui'xina'n quilālīpāhuanāuj xmān quit. Lā' como lahui'lā'na'ntitcus nac
quilhtamacuj, napātīni'nā'tit. Tū' cajicua'ntit. Quit ictlajanī't huan a'ntī
māpa'ksī huan quilhtamacuj.

17

Jesús kalhtō'ka'lh por ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús talacayāhualh nac a'kapūn lā'
hualh:

—Tāta', chilhtza' huan quilhtamacuj. Caqui'a'cnīni'ni' quit, mi'O'kxa',
lā' nā chuntza' quit nā na'ica'cnīni'ni'yāni'. 2 Quimaxquī'nī'ta' talacasqui'
para na'iccāmāpa'ksī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza'
quit tzē na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu xlaca'n
ixlīhuākca'n a'ntī quimacamaxquī'nī'ta'. 3 Xlaca'n talakapasāni' hui'x lā'
quintalakapasa quit, Jesucristo. Lā' taca'tzī que hui'x scana'nca Dios lā'
que hui'x quimacata'nī'ta'. Chuntza' tasu'yu que xlaca'n taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

4 'Quit ica'cnīni'ni'nī'ta'ni' huā'tzā' nac quilhtamacuj. Lā'
ictlahuakō'lhtza' a'ntū quilakma'cata' na'ictlahua. 5 Chuhua'j Tāta',
caqui'a'cnīni'ni' na milacapūn chuntza' hua'chi ixqui'a'cnīni'ni'ya'
a'xni'ca' xa'ictā'lahui'lachāni' hui'x a'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj.

6 'Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj a'ntī hui'x quimacamaxquī'nī'ta',
xlaca'n iccāmālakapasnīnī'ttza' a'ntī hui'x. Xlaca'n mila' ixtahuanī't lā'
hui'x quimacamaxquī'nī'ta' lā' xlaca'n ta'a'kahuāna'ni'nī't milīmāpa'ksīn.
7 Lā' chuhua'j xlaca'n taca'tzī que milīmāpa'ksīn ū'tza' a'ntū iclītlō ixlīhuāk.
8 Quit iccāhuaninī't mintachihuīn a'ntū quihua'ni' hui'x. Lā' xlaca'n
quintamaklhtīni'nī't. Lā' xlaca'n chuhua'j taca'tzītza' palh lej stu'ncua'
icminī'ta'ncha' a'nlhā hui'la'chi hui'x. Lā' takalhlaka'ī'nī'ttza' palh hui'x
quimacata'nī'ta'nchi.

9 'Quit icsqui'ni'yāni' por ū'tunu'n. Tū' icsqui'ni'yāni' por xalanī'n
huā'tzā' nac quilhtamacuj. Icsqui'ni'yāni' xmān por xlaca'n a'ntī

quimacamaxquī'nī'ta' porque xlaca'n huāk mila'. 10 Huāk a'ntī quila' nā
mila'. Lā' huāk a'ntī mila' nā quila'. Lā' quit quinta'a'cnīni'ni'nī't.

11 'Lā' chuhua'j quit na'iclakmimpalayāni' hui'x. Tū'tza' ictitachokolh
nac quilhtamacuj. Xlaca'n natatachoko nac quilhtamacuj. Padre Santo,
quinTāta', cacāmaktaka'lhti con milīmāpa'ksīn xlaca'n a'ntī quimaca-
maxquī'nī'ta' para que chu lakatin natala, hua'chi hui'x lā' quit chu
lakatin. 12 A'xni'ca' xa'iclahuī' con ū'tunu'n, xa'iccāmaktaka'lha con
milīmāpa'ksīn a'ntī quimacamaxqui' hui'x. Xa'iccāmaktaka'lha xlaca'n. Lā'
chuntza' tū' tataxtutāyanī't nīn kalhatin de huan chi'xcuhuī'n, xmān ū'tza'
a'ntī līhui'lī taxtutāya. Chuntza' tlōkentaxtūlh mintachihuīn chu a'nchī
tatzo'kni'.

13 'Chuhua'j quit iclaka'mā'chāni'. Lā' līhuan icuī'cus huā'tzā' nac
quilhtamacuj, quit icuan huā'mā' para que chuntza' xlaca'n nataka'lhī
tapāxuhuān hua'chi quit. 14 Quit iccāmaxquī'nī't mintachihuīn. Lā' huan
xalanī'n nac quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n xlaca'n. Cāca'tzalaktzī'ncan
quinchi'xcuhuī'n porque xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza'
hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj. 15 Tū' icsqui'ni'mā'ni' que
cacāma'xtu nac cā'quilhtamacuj. Quit icsqui'ni'yāni' que cacāmaktāya' para
que huan ko'ti'ti' tū' nacātlaja. 16 Xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj,
chuntza' hua'chi quit tū' xala' nac quilhtamacuj. 17 Lā' xalacuan
cacālītlō't mintachihuīn, como mintachihuīn ū'tza' lej xastu'ncua'.
18 Hua'chi quima'cata'nī'ta' quit nac quilhtamacuj, nā chuntza' xlaca'n
nā quit na'iccālakmacā'n huan xalanī'n nac quilhtamacuj. 19 Lā' por
ixpālacataca'n quit na'iclītamacamāstā' quē'cstu hua'chi lē'ksajna' para que
nā chuntza' xlaca'n stu'ncua' natala mila'.

20 'Lā' icsqui'nīmā'ni' por ū'tunu'n lā' por ixlīhuākca'n a'ntī nā
natakalhlaka'ī' ā'calīstān por ixpālacata ixtachihuīnca'n xlaca'n a'ntī
quila'. 21 Icsqui'ni'yāni' que xlaca'n chu lakatin catalalh con quina'n,
Tāta', chuntza' hua'chi chu lakatin quina'n, hui'x lā' quit. Catalalh
chu lakatin para que chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj
nā natakalhlaka'ī' palh hui'x quima'cata'nī'ta'. 22 Hua'chi hui'x
qui'a'cnīni'ni'nī'ta', nā chuntza' quit iccā'a'cnīni'ni'nī't xlaca'n para que
chu lakatin natala hua'chi quit lā' hui'x chu lakatin quina'n. 23 Lā'
quit iccātā'lahuī' xlaca'n chuntza' hua'chi hui'x quintā'lahui'la', para que
xlaca'n natala chu lakatin. Chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj
tzē nataca'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta' lā' palh hui'x nā cāpāxquī'ya'
xlaca'n chuntza' hua'chi quimpāxquī'ya' quit.

24 'QuinTāta', hui'x quimacamaxquī'nī'ta' xlaca'n. Lā' quit iclacasqui'n
que nā xlaca'n catachā'lh a'nlhā quit na'icchā'n, para que chuntza'
xlaca'n natalaktzī'n a'nchī qui'a'cnīni'ni'ya'. Hui'x qui'a'cnīni'ni'ya' como
ixquimpāxquī'ya' xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixa'nan huan quilhtamacuj.
25 Tāta', hui'x xatzey. Lā' a'yuj tū' talakapasāni' huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac quilhtamacuj, pero quit iclakapasāni'. Lā' quinchi'xcuhuī'n,
xlaca'n taca'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta'. 26 Quit iccāmālakapasnīnī'ttza'
tichū hui'x. Lā' na'iccāmālakapasnīcus para que chuntza' xlaca'n nat-
apāxquī'nin chuntza' hua'chi hui'x quimpāxquī'ya'. Lā' nā chuntza'
xlaca'n pō'ktu na'iccātā'lahuī'.

18

Chī'lē'nca huan Jesús
Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53

1 Lā' Jesús a'xni'ca' tlahuakō'lh huan oración, taxtulh con
ī'sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh pātintacut huan pūxka Cedrón. A'ntza' ixuī'
lakatin pū'olivo. Jesús a'ntza' cātā'tanūlh ī'sca'txtunu'nī'n. 2 Lā' nā huan
Judas a'ntī namacamāstā' Jesús, xla' ixlakapasna'n a'ntza' porque
lej maklhūhua' Jesús ixcātā'takēstoknī't a'ntza' con ī'sca'xtunu'nī'n.
3 Lā' a'ntza' nac pū'olivo Judas cālē'lh soldados lā' policíasna' a'ntī
ixcāmālakachā'nī't huan xanapuxcu'nu' curas lā' huan fariseosnu'.
Ixtalē'nācha' ixlīlhtucuyāhuanca'n lā' ixpūmakskoca'n lā' ixkanchi'chica'n.
4 Lā' como Jesús ixca'tzīkō'tza' ixlīhuāk a'ntū napātle'keni', cātapajtzūni'lh
lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū putzayā'tit?

5 Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Jesús xala' nac Nazaret.

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit Jesús a'ntī putzayā'tit.

Lā' a'ntza' ixcātā'yā Judas a'ntī namacamāstā' Jesús. 6 Lā' a'xni'ca' Jesús
cāhuanilh: "Quit Jesús a'ntī putzayā'tit", xlaca'n kēni'yaj ta'a'lh lā' ta'a'kā'lh
nac ti'ya't.

7 Lā' Jesús chu cākalhasqui'nīpā:

—¿Tichū putzayā'tit?

Lā' xlaca'n tahuampā:

—Jesús xala' nac Nazaret.

8 Jesús cāhuanilh:

—Iccāhuanintza' palh quit. Lā' palh quit quilāputzayāuj, cacāmakxtektit
nata'a'n huā' makapitzīn.

9 Lā' hualh huā'mā' para que natlōkentaxtū a'ntū Jesús māni' ix-
uanī't: "Tū' tataxtutāyalh nīn kalhatin de huan chi'xcuhuī'n a'ntī
quincāmacamaxquī'lh huan xaTāta'".

10 Lā' como Simón Pedro ixlē'nācha' ixmachīta, chu tuncan māxtulh lā'
a'kacā'tēlh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j a'ntī ixuanican Malco. Lā' xla'
ū'tza' ixtasācua' ixuanī't huan xamāpa'ksīni' curasna'. 11 Jesús huanilh
huan Pedro:

—Camānū'pala' mimachīta na mimpūmachīta. Quit iclīhui'līnī't para
na'icpātī a'ntū ixtapuhuān quinTāta'.

Lē'ni'ca Jesús huan xamāpa'ksīni' curasna'
Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54

12 Lā' tachi'palh Jesús huan soldados lā' ixcomandanteca'n lā' huan
policías a'ntī ixlaca'n israelitas. Lā' macachī'ca. 13 Lā' lē'nca pū'la na
ixchic Anás. Lā' huan papatzīn Anás ixpuhuiti' ixuanī't huan Caifás a'ntī
xamāpa'ksīni' curasna' huanmā' cā'ta. 14 Lā' huā'mā' Caifás chu ū'tza' a'ntī
ixcāhuaninī't huan israelitas que más tzey palh kalhatin chi'xcu' nalīnī
por ixpālacata ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.

Pedro kalhtatzē'kli palh ixlakapasa huan Jesús
Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57

15 Lā' ixtastālani'tēlha Jesús huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin sca'txtunu'.
Lā' huanmā' sca'txtunu' xla' nā ixlakapasa huan xamāpa'ksīni' curasna'.
Lā' ū'tza' lītā'tanūlh Jesús na ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksīni'.
16 Lā' Pedro tachokolh kēpūn, ixpajtzu huan xamākalhcha tanquilhni'.

Taxtulh huan sca'txtunu' a'ntī ixlakapasa huan xamāpa'ksīni' curasna'.
Lā' tā'chihuīna'lh huan tzu'ma'jāt a'ntī ixmaktaka'lha mākalhcha. Lā'
chuntza' huan sca'txtunu' tzē mānūlh huan Pedro nac tanquilhni'. 17 Lā'
huan tzu'ma'jāt a'ntī ixmaktaka'lha mākalhcha, xla' kalhasqui'nīlh huan
Pedro:
—¿Chu tū' nā hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?
Pedro kalhtīni'lh:
—Tū' quit.
18 Lā' como lej ixlonknu'n, huan tasācua'nī'n lā' huan policías ix-
tahui'līnī't macscut lā' ixtayāna' lā' ixtasko'mā'na. Lā' nā a'ntza' ixmak-
layā Pedro ī'sko'mā'.

Huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh huan Jesús
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71
19 Lā' Anás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', xla' līkalhasqui'nīlh Jesús
ixpālacata ī'sca'txtunu'nī'n lā' ixlīmāsca'tīn.
20 Lā' Jesús huanilh:
—Quit icchihuīna'nī't calacan na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Pō'ktu
xa'icmāsu'yu quit nac lītokpānna' lā' nac xaka'tla' lītokpān a'nlhā ix-
tatakēstoka huan israelitas. Lā' nīn tuntū' icuanī't lakatzē'k. 21 Lā'
¿a'chī' quinkalhasqui'nī'ya' quit? Cacākalhasqui'ni' huan tachi'xcuhuī't
a'ntī quintakaxmatnī't. U'tunu'n catahualh a'ntū iccāhuanilh. U'tunu'n
taca'tzī a'ntū icuanī't quit.
22 Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', kalhatin policía a'ntī ixlacahuayā
a'ntza', lacala'syāhualh lā' huanilh:
—Lā' ¿chu chuntza' kalhtīcan huā' xamāpa'ksīni' curasna'?
23 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Palh sā' tū' tzey a'ntū icualh, cacāhua'ni' ixlīhuākca'n huā'tzā' a'ntū
icualh. Lā' palh tzey a'ntū icualh quit, ¿a'chī' quintucsa'?
24 Anás lakmacā'lh Jesús xatamakachī'n huan Caifás a'ntī xamāpa'ksīni'
curasna'.

Pedro kalhtatzē'kpā palh ixlakapasa Jesús
Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62
25 Simón Pedro ixyā ī'sko'mā'. Lā' huanica:
—¿Chu tū' hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?
Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' hualh:
—Tū' quit.
26 Lā' nā a'ntza' ixuī' kalhatin ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna'.
Lā' xla' ixtalakapasni' ixuanī't a'ntī a'kacā'tēlh Pedro ixa'ka'xko'lh. Lā'
huanmā' tasācua', xla' kalhasqui'nīlh Pedro:
—Lā' ¿chu tū' ictā'laktzī'ni' Jesús huan nac pū'olivo?
27 Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' chu tuncan ta'salh huan lakatin gallo.

Lē'nca Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5
28 Lā' cā'tzi'sāt ixuanī't a'xni'ca' māxtuca Jesús de huan na ixchic Caifás
lā' lē'nca na ixchic huan gobernador. Lā' huan israelitas, xlaca'n tū'
tatanūlh nac huan chic. Palh ixtatanūlh cahuā, chuntza' ko'hua'jua'
ixtalalh chu a'nchī ixtalanānca'n. Lā' chuntza' tūlalh ixtahua'lh huan
līhua't ixla' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. 29 Lā' ū'tza' lītaxtulh Pilato
para nacātā'chihuīna'n. Lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿tuchū ixpālacata līlē'ksa'nī'ni'nā'tit huā'mā' chi'xcu'?

30 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Palh tū' cahuā xla' lej laclē'n, tū' xa'icticāmacamaxquī'ni' hui'x.
31 Lā' Pilato cāhuanilh:
—Pues calī'pintit hui'xina'n lā' calacāxtlahua'tit chu a'nchī ka'lhī'yā'tit
mileyca'n hui'xina'n.
Lā' huan israelitas takalhtīlh:
—Pero quina'n israelitas tū' icka'lhīyāuj līmāpa'ksīn para
na'icmaknīyāuj catīhuā.
32 Chuntza' pātle'kelh para que natlōkentaxtū a'ntū ixuanī't Jesús
ixpālacata a'nchī nalīnī. 33 Lā' Pilato chu tanūpā na ixpūchihuīn lā'
ta'sani'lh huan Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Chā hui'x huan ixreyca'n israelitas?
34 Lā' Jesús huanilh:
—¿Chā mimpātunca'tzi quinkalhasqui'nī'ya' huā'mā' o
talītā'chihuīna'nī'ta'ni' ā'makapitzīn por quimpālacata?
35 Lā' Pilato kalhtīlh:
—¿Chu quit israelita? Quintamacamaxquī'ni' hui'x mintā'israelitas lā'
huan xanapuxcu'nu' curasna'. Lā' ¿tuchū tlahua'nī'ta'?
36 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Quit tū' icmāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj. Palh
chuntza' cahuā, quinchi'xcuhuī'n ixquintalē'katāyalh xlaca'n a'xni'ca'
quintachi'palh huan israelitas. Tū' icmāpa'ksīni'n huā'tzā'.
37 Lā' Pilato kalhasqui'nīlh:
—¿Pues hui'x chō'la rey?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū huanī'ta'. Quit iclacatuncuīlh lā' icmilh huā' nac quil-
htamacuj para na'icuan a'ntū ixlīstu'ncua'. Ixlīhuākca'n a'ntī taca'tzīcu'tun
a'ntū ixlīstu'ncua', xlaca'n quintakaxmata.
38 Lā' Pilato huanilh:
—¿Chichū līca'tzīcan tuchū ixlīstu'ncua'?

Jesús lacāxtlahuaca para namaknīcan
Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25

Lā' a'xni'ca' Pilato ixuanī'ttza' huā'mā', xla' cālaktaxtupā huan israelitas
lā' cāhuanilh:
—Pues quit tū' icmakkaksa nīn lakatin ixtalaclē'i' huā'mā'
chi'xcu'. 39 Hui'xina'n ka'lhīyā'tit mintalanānca'n que cā'ta cā'ta quit
na'icmakxteka kalhatin tachī'n a'xni'ca' lamā' huan cā'tani' a'ntū
huanican pascua. ¿Lacasqui'nā'tit que na'iccāmakxtekni'yāni' ixReyca'n
israelitas?
40 Lā' ixlīhuākca'n tata'sapā lā' tahualh:
—¡Xla' tū'! ¡Camakxtekti huan Barrabás!
Lā' huanmā' Barrabás xla' ka'lhāna' ixuanī't.

19

1 Lā' Pilato mākēsno'knīni'lh Jesús. 2 Lā' huan soldados tatlahualh
lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh huan Jesús lā' tamālhakē'lh
lakatin ixlu'xu' xasmumonko' como chuntza' ixtalhakā'nan reyes. 3 Lā'
ixtalaktapajtzū lā' ixtahuanī:
—¡Lej tzehuanī't ixReyca'n israelitas!
Lā' ixtalacala'syāhua.
4 Lā' Pilato chu cālaktaxtupā huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Calaktzī'ntit. Quit iccāmāxtuni'yāni' para que hui'xina'n chuntza'
naca'tzīyā'tit que quit tū' icmakkaksnī't nīn lakatin ixtalaclē'i'.
5 Lā' taxtulh Jesús. Lā' ixmūhuī' lakatin corona de lhtucū'n. Lā'
ixlhakā'nī't huan lu'xu' xasmumonko'. Lā' tuncan Pilato cāhuanilh:
—¡A' yā huā' chi'xcu'!
6 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan policías,
xlaca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
Lā' Pilato cāhuanilh:
—Calīpintit lā' caxtokohua'ca'tit hui'xina'n. Quit tū' icmakkaksa nīn
lakatin ixtalaclē'i'.
7 Lā' huan israelitas takalhtīlh:
—Quina'n icka'lhīyāuj lakatin ley. Lā' chu a'nchī huan huā'mā' ley,
tasqui'nī nanī huā'mā' chi'xcu' porque māni' xla' huan que ū'tza' ixO'kxa'
Dios.
8 Lā' Pilato, a'xni'ca' kaxmatli que Jesús ixuanī't que xla' ixO'kxa' Dios,
xla' ā'chulā' jicua'lh. 9 Lā' tanūpā na ixpūchihuīn lā' kalhasqui'nīpā Jesús:
—Lā' ¿lhachū xala' hui'x?
Jesús tū' kalhtīlh.
10 Pilato huanilh:
—¿Quit tū' quintikalhti? ¿Chu tū' ca'tzīya' palh quit icka'lhī talacasqui'
para que tzē na'icmakxtekāni' lā' nā icka'lhī talacasqui' para que tzē
na'icxtokohua'ca'yāni'?
11 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Palh tū' cahuā Dios ixmaxquī'ni' talacasqui', hui'x tū' ixka'lhi' nīn
lakatin talacasqui' para ixquintlahua'ni' catūhuā. Lā' huan chi'xcu' a'ntī
quimacamāstā'lh con hui'x, xla' ā'chulā' lej ka'tla' ka'lhī ixtalaclē'i' que
hui'x.
12 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Pilato ā'chulā' makxtekcu'tulh Jesús.
Lā' huan israelitas tata'salh lā' tahuanilh:
—¡Palh hui'x namakxteka', hui'x tū' ixamigo César, a'ntī
ixmāpa'ksīni'ca'n romanos! ¡Chu a'ntī līltanūcu'tun ixlīrey, xla' ū'tza'
ixtā'ca'tza César!
13 Lā' a'xni'ca' kaxmatli Pilato huā'mā', māmāxtunīni'lh Jesús. Lā'
tahui'lh a'nlhā xla' ixtlahua justicia a'nlhā huanican Empedrado lā' nā
hebreo ixtacuīni' Gabata. 14 Lā' ī'sputa xmān lakatin chi'chini' para
natzucu huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' hua'chi cā'tāstu'nūta
huan Pilato cāhuanilh huan israelitas:
—¡A' yā miReyca'n!
15 Lā' xlaca'n tata'salh lā' tahualh:
—¡Camaknīca! ¡Camaknīca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
Lā' Pilato cāhuanilh:
—¿Chu lakasqui'nā'tit naxtokohua'ca'can miReyca'n?
Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' takalhtīni'lh:
—Quina'n icka'lhīyāuj xmān kalhatin quireyca'n. Lā' ū'tza' César.
16 Lā' tuncan Pilato cāmacamaxquī'lh xlaca'n para nataxtokohua'ca'. Lā'
xlaca'n talē'lh.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43

17 Jesús taxtulh lā' ixcu'ca'lē'mā' ixcruz. Lā' chā'lh a'nlhā huanican
Ixa'kxāk Nīn lā' nā hebreo ixtacuīni' Gólgota. 18 Lā' a'ntza' xtokohua'ca'ca
lā' nā cāxtokohua'ca'ca ā'kalhatu' na ixpāxtūtunnu' Jesús. Lā' Jesús pu'nan
ixmā'ca'canī't. 19 Lā' Pilato māhui'līnīni'lh lakatin letrero huan nac cruz

a'ntū ixuan chuntza': Jesús xala' nac Nazaret, ixReyca'n israelitas. 20 Lā'
como huan lhā xtokohua'ca'ca Jesús pajtzu ixuanī't de nac cā'lacchicni' lā'
lej lhūhua' israelitas talaktzī'lh huan letrero. Lā' huan letrero tāpātu'tun
tachihuīn ixtzo'kcanī't: hebreo lā' griego lā' latín. 21 Huan xanapuxcu'nu'
curasna' tahuanilh huan Pilato:

—Tū' ixtzo'kti: "IxReyca'n israelitas". Chuhua'j catzo'kti que ū'tza' hualh: "Quit ixReyca'n israelitas".

22 Lā' Pilato cākalhtīlh:

—A'ntū ictzo'klitza' chuntza' natachoko.

23 Lā' a'xni'ca' huan soldados ixtaxtokohua'ca'nī'ttza' huan Jesús,
tasacni'lh ixlu'xu' huan kalhatā'ti' soldados lā' tamālacpitzilh. Lā' huan
ixtakēnu' xla' tū' xatatza'pa' ixuanī't; ixtacāxtlahuanī't chu kalhtin de
ixa'cpūn lā' hasta ixtampān. 24 Lā' huan soldados talāhuanilh:

—Tū' calacxtitui. Xatzey capūmāxtūj suerte para que chuntza' natasu'yu a'ntī natachokoni'.

Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni':

Tamālacpitzilh quilu'xu' lā' tapūmāxtulh suerte para que natasu'yu a'ntī
natachokoni'.

Lā' chuntza' tatlahualh huan soldados.

25 Lā' ixpajtzu huan cruz a'nlhā ixmā'ca'canī't Jesús, ixtayāna' ixtzī't
Jesús lā' xapuscāt ixtā'tin ixtzī't lā' huan María ixpuscāt huan Cleofas, lā'
María Magdalena. 26 Lā' Jesús cālaktzī'lh ixtzī't lā' huan sca'txtunu' a'ntī
ixmakyā. Lā' huan sca'txtunu' ū'tza' ixuanī't a'ntī lej ixpāxquī'. Lā' Jesús huanilh ixtzī't:

—Nā'. A' yā a'ntī nala hua'chi mi'o'kxa'.

27 Lā' tuncan huanilh huan sca'txtunu':

—U'tza' huā'yā puscāt a'ntī nala hua'chi mintzī't.

Lā' desde a'xni'ca', huanmā' sca'txtunu' mānūlh na ixchic.

Jesús nīlh

Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49

28 Lā' Jesús ixca'tzītza' palh ixtlōkentaxtūkō'canī'ttza' ixlīhuāk. Lā' chu
a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios, xla' hualh:

—Ickalhpūtī.

29 Lā' a'ntza' ixuī' lakatin xālu ixlītzuma vinagre. Lā' līmāchū'huī'ca vina-
gre nac lakatin a'ntū hua'chi panamāc. Lā' o'ksmā'ca'ca huan ixpeken
qui'hui' a'ntū huanican hisopo lā' tacha'xni'lh hasta na ixquilhni'. 30 Lā'
Jesús tzu'tzu' hua'lh huan vinagre. Lā' tuncan hualh:

—Ixlīhuāk ictlōkentaxtūkō'nī'ttza'.

Jesús māquilhpūtīlh ixa'kxāk lā' tamacamāstā'lh ixa'cstu con Dios lā' chuntza' ixa'cstu tamakxtekli nanī.

Kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza

31 Lā' xmāntza' ā'lakatin chi'chini' ī'sputa para huan cā'tani' a'ntū
huanican pascua. Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' ixtalacasqui'n
que huan ixmacni'ca'n sputnī'n natatachoko huan nac cruznu' huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan, porque huanmā' chi'chini' xla' ū'tza' lej ixta-
maclacā'ni'. Lā' ū'tza' līsqui'ni'ca Pilato que nacāmāchākētu'cxnīni'n a'ntī
ixcāxtokohua'ca'canī't lā' nacāmāyujūnīni'n huan ixmacni'ca'n sputnī'n.
32 Lā' huan soldados ta'a'lh lā' tachākētu'cxli huan kalhatu' chi'xcuhuī'n
a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't Jesús. 33 A'xni'ca' talaktapajtzūlh huan Jesús,
talaktzī'lh que xanīntza' ixuanī't. Lā' ū'tza' tū' līchākētu'cxca xla'.

34 Lā' kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza lā' chu tuncan
taxtulh ka'lhni' lā' xcān. 35 Quit Juan lā' iclaktzī'lh huā'mā'. A'ntū

icuan ū'tza' a'ntū stu'ncua'. Iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' nā
hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit. 36 Lā' huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū
ixtachihuīn Dios chu a'nchī tatzo'kni':
Tū' catitu'cxni'ca nīn kantin ixlucut.
37 Lā' nā chuntza' tatzo'kni':
Xlaca'n natalaktzī'n a'ntī tāpālhtucucanī't.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56

38 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī't huā'mā', José xala' nac Arimatea squi'ni'lh
Pilato para que namakxteka nalē'n ixmacni' Jesús. Huā'mā' José nā ū'tza'
a'ntī lakatzē'k ixkalhlaka'ī' Jesús porque xla' ixcājicua'ni' huan israelitas.
Pilato makxtekni'lh José lā' xla' a'lh lā' lē'lh huan ixmacni' Jesús. 39 Lā'
nā tā'a'lh huan Nicodemo a'ntī pū'la ixlakminī't cā'tzī'sa huan Jesús, lā'
xla' līmīlh catūhuā a'ntū lej mu'csa a'ntū ixlīcāxtlahuacanī't mirra lā' áloes.
Lā' hua'chi pu'xamacāuj kilos līmilh huan Nicodemo. 40 Lā' chuntza'
José lā' Nicodemo talē'lh huan ixmacni' Jesús lā' talīpāsna'tli lu'xu' lā' nā
tatā'mānūlh huan a'ntū lej mu'csa a'ntū ixtalīminī't. Chuntza' ixtaka'lhī
ixtahui'latca'n huan israelitas a'xni'ca' ixtamā'cnūnu'n. 41 Lā' a'nlhā
xtokohua'ca'ca Jesús, pajtzu ixuī' lakatin pū'olivo lā' a'ntza' ixuī' lakatin
lhu'cu' a'ntū ixtlahuacanī't para namā'cnūcan catīhuā, lā' a'ntza' tintī'na'j
ixmā'cnūcanī't, nīn kalhatin. 42 Lā' como huanmā' lhu'cu' pajtzu ixuī' lā'
a'ntza' mānūca ixmacni' Jesús como ixtzucumā'tza' huan chi'chini' a'ntū
ixtapūjaxa israelitas.

20

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12

1 Cā'domingo lej cā'tzi'sāt a'xni'ca' cā'pucsua'cus ixuanī't, lā' María Mag-
dalena a'lh huan nac lhu'cu' a'nlhā ixmānūcanī't Jesús. Xla' laktzī'lh tū'tza'
ixuī' huan chihuix a'ntū ixkalhui'līcanī't huan lhu'cu'. 2 Tu'jnuntēlha
cālaka'lh huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquī'
Jesús. Lā' cāhuanilh:

—Māxtucanī't de nac lhu'cu' huan Māpa'ksīni' lā' tū' icca'tzīyāuj a'nlhā
mā'cnūca.

3 Lā' Pedro lā' huan ā'kalhatin sca'txtunu' tataxtulh lā' ixta'a'mā'na
huan nac lhu'cu'. 4 Ixkalhatu'ca'n ixtatu'jnuntēlha a'cxtim. Lā' ā'calīstān
kalhatin ā'chulā' tu'jnulh. Lā' Pedro a'kapū'laca. Lā' xapū'la chā'lh
huan nac lhu'cu' huan ā'kalhatin sca'txtunu'. 5 Lā' taquilhpūtalh lā'
talacanūlh lā' laktzī'lh a'ntza' ixuī' huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't
Jesús. Lā' huan sca'txtunu' tū' tanūlh. 6 Lā' Simón Pedro ī'stālatēlha.
Lā' ā'calīstān xla' chā'lh lā' tanūlh huan nac lhu'cu' lā' a'ntza' laktzī'lh
huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't Jesús. 7 Nā laktzī'lh huan pāyu a'ntū
ixlītakoksna'tnī't na ixa'kxāk Jesús. Lā' tū' ixtā'huī' huan lu'xu'; lacatin
ixuī' lā' ixpāsui'tui'līcanī't. 8 Lā' nā tanūlh huan sca'txtunu' a'ntī xapū'la
ixchinī't huan nac lhu'cu' lā' laktzī'lh lā' a'ka'ī'lh que Jesús ixlakahuan-
chokonī't. 9 Lā' tūna'j ixtamāchekxīkō' huan ixtachihuīn Dios a'nlhā
ixtatzo'kni' que tasqui'nī nalakahuanchoko Jesús. 10 Lā' huan tamā'na
sca'txtunu'nī'n ta'a'mpā na ixchicca'n.

Jesús talacsu'yuni'lh María Magdalena
Mr. 16.9-11

11 Lā' María tāyalh ixtanquilhni' huan lhu'cu' a'nlhā ixmānūcanī't Jesús.
Lā' ixcalhuan. Lā' līhuan ixcalhuayā, taquilhpūtalh lā' talacanūlh huan
nac lhu'cu'. 12 Lā' cālaktzī'lh kalhatu' ángeles lā' lej lakstala'nka' ixtaka'lhī
ixlu'xu'ca'n. Xlaca'n ixtahui'lāna' a'nlhā ixmāpī'canī't huan ixmacni'
Jesús. Kalhatin ixuī' na ixa'cpūn lā' kalhatin nā ixuī' na ixtojon a'nlhā
ixmāpī'canī't Jesús. 13 Lā' huan ángeles takalhasqui'nīlh:

—Puscāt, ¿a'chī' calhua'na'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Lē'nca ixmacni' quiMāpa'ksīni'. Lā' tū' icca'tzī lhachū mānūcanī't.

14 Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', chu tuncan xla' talakspi'tli lā' lak-
tzī'lh Jesús a'ntza' ixyā. Lā' xla' tū' ixlakapasa palh ū'tza' Jesús. 15 Lā' Jesús
huanilh:

—Puscāt, ¿a'chī' calhua'yā't? ¿Tichū putzaya'?

Lā' huan puscāt xla' ixpuhuan ū'tza' huan maktaka'lhna' pū'olivo lā' huanilh:

—Señor, palh hui'x lī'pi, caquihua'ni' a'nlhā lī'pi, para que chuntza' quit na'ica'n ictē.

16 Lā' Jesús huanilh:

—¡María!

Lā' xla' chu talakspi'tpā lā' huanilh:

—¡Raboni! —ū'tza' lakatin tachihuīn hebreo a'ntū huanicu'tun Mākalhtō'kē'ni'.

17 Lā' Jesús huanilh:

—Tū' caquixa'ma' porque quit tūna'j ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Capinchi lā' cacāhua'ni' huan tā'timīn que quit na'ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' ū'tza' nā minTāta'ca'n lā' quinDios lā' minDiosca'n.

18 Lā' tuncan María Magdalena a'lh cāmāca'tzīnī huan sca'txtunu'nī'n
que xla' ixlaktzī'nī'ttza' huan Māpa'ksīni' lā' cāhuanilh a'ntū ixuaninī't.

Jesús cātalacsu'yuni'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49

19 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza' huanmā' domingo lā' huan
sca'txtunu'nī'n ixtatakēstokkō'nī't nac lakatin chic. Lā' lacchahuaj
ixtatanūmā'na porque xlaca'n ixtajicua'ni' huan israelitas. Lā' Jesús
tanūlh lā' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' cāhuanilh:

—Xa'nca' cacā'a'nīni'ni'.

20 Lā' a'xni'ca' ixcāhuaninī'ttza' huā'mā', cāmāsu'ni'lh ixmacan lā'
ixtāpān. Lā' huan sca'txtunu'nī'n lej tapāxuhualh porque talaktzī'mpā
huan Māpa'ksīni'.

21 Lā' Jesús chu cāhuanipā:

—Xa'nca cacā'a'nīni'ni' hui'xina'n. Chuntza' a'nchī quimacamilh quinTāta' lā' nā chuntza' hui'xina'n na'iccāmacā'nāni' quit.

22 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús cāsu'nulh xlaca'n lā' cāhuanilh:

—Chuhua'j, caquilāmaklhtīuj huā' Espíritu Santo. 23 Palh hui'xina'n
māsputūnu'ni'yā'tit ixtalaclē'i' kalhatin, xla' tū'tza' laclē'n. Lā' palh
hui'xina'n tū' catimāsputūnu'ni'tit ixtalaclē'i' kalhatin, xla' ū'tza' la-
clē'ncus.

Tomás laktzī'lh huan Māpa'ksīni' lakahuanchokonī'ttza'

24 Kalhatin sca'xtunu' ixtacuīni' Tomás lā' nā ixuanican Stu'yūn.
Xla' tū' ixmaklahuī' con huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n a'xni'ca'
cātalacsu'yuni'lh Jesús. 25 Lā' xlaca'n tahuanilh:

—Iclaktzī'ujtza' huan Māpa'ksīni'.
Tomás cāhuanilh:
—Palh tū' na'iclaktzī'n a'nlhā takāhuī'nī't na ixmakxtampūn lā' palh tū' na'icxa'mani' a'nlhā ixtanūni'nī't clavos, lā' palh tū' na'icxa'ma ixtāpān a'nlhā takāhuī'nī't, tū' ictikalhlaka'ī'lh palh lakahuanchokonī't.
26 Lā' ixlītzeyama'j huampala ixtatakēstokpalanī't huan sca'txtunu'nī'n
lā' nā Tomás a'ntza' ixmakuī'. Lā' a'yuj ixlacchahuayā huan chic, Jesús
tanūlh lā' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' cāhuanilh:
—Xa'nca cacā'a'nīni'ni'.
27 Lā' tuncan huanica Tomás:
—Camānu' mimakspulh na quimakxtampūn a'nlhā quimakx-tampūlhu'cu'canī't lā' calaktzi' quimacan lā' castu'ncti mimacan lā' caxa'ma' quintāpān. Lā' tū'tza' capuhua' palh tū' stu'ncua' iclakahuanchokonī't. Cakalhlaka'i'.
28 Lā' Tomás kalhtīni'lh:
—¡QuiMāpa'ksīni' lā' quinDios!
29 Lā' Jesús huanilh:
—Tomás, chuhua'j hui'x kalhlaka'ī'ya' porque quilaktzī'nī'ta'. Līpāxūj a'ntī takalhlaka'ī' lā' a'yuj xlaca'n tū' quintalaktzī'nī't.

A'chī' tzo'kca huā'mā' libro

30 Lā' Jesús tlahuapā lej lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n ī'sca'txtunu'nī'n.
Lā' huan tamā'na lē'cnīn xla' tū' tatzo'kni' huā' nac libro. 31 Makapitzīn
lē'cnīn xla' tatzo'kni' para que chuntza' hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit que Jesús xla' ū'tza' ixO'kxa' Dios a'ntī Dios mānūlh ixlīmāpūtaxtunu', lā' chuntza' hui'xina'n tzē naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n por ixpālacata nalīpāhua'nā'tit Jesucristo.

21

Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhatojon ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' ā'calīstān Jesús cātasu'yuni'pā ī'sca'txtunu'nī'n na ixquilhtūn huan
xcān a'ntū ixtacuīni' Galilea, lā' nā ixuanican Tiberias. Lā' a'xni'ca'
talacsu'yulh chuntza' līlalh: 2 A'ntza' ixtahui'lāna' kēxtim Simón Pedro lā'
Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, lā' Natanael xala' nac Caná de Galilea, lā'
ixo'kxa'n Zebedeo lā' ā'kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús. 3 Lā' Simón Pedro
cāhuanilh:
—Ica'nā icsquī'tī'nin.
Lā' xlaca'n tahualh:
—Nā quina'n na'iccātā'a'nāni'.
Ta'a'lh lā' tatanūlh nac barco. Lā' nīn tuntū' tachi'palh ixlīhuāk
huanmā' tzī'sa. 4 Lā' a'xni'ca' tzuculh tuncuī, Jesús cātasu'yuni'lh na
ixquilhtūn xcān. Lā' huan sca'txtunu'nī'n tū' ixtaca'tzī tichū. 5 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū chi'panī'ta'ntit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Nīn tuntū'.
6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Camacapintit huan pūtayan na ixpāxtūcāna'j huan barco. Lā' a'ntza' nachi'payā'tit.
Lā' chuntza' tatlahualh xlaca'n. Lā' tuncan tūlatza' ixtamācutū huan
ixpūtayanca'n porque lej lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't. 7 Huan sca'txtunu'
a'ntī lej ixpāxquī' Jesús, xla' huanilh Pedro:
—¡U'tza' huan Māpa'ksīni'!

Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā', Simón Pedro chu tuncan lhakā'lh ix-
takēnu' a'ntū ixtamakxtunī't lā' xla' chu tuncan tojōlh nac xcān lā' laka'lh
Jesús. 8 Lā' huan barco pajtzu huan quilhtūn ixuanī't, hua'chi cien metros
ixlīmakat ixuanī't. Lā' huan makapitzīn ixtapūmimā'na huan barco lā' ix-
tastancalīmimā'na huan ixpūtayanca'n a'ntū ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lhūhua'
squī'ti'.
9 Lā' a'xni'ca' tatacutchi xlaca'n talaktzī'lh pūlactin macscut de carbón
lā' ixkalhmā'ca'canī't huan jala'nat lakatin squī'ti' lā' pāntzi. 10 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—Calīta'ntit macsti'na'j squī'ti' a'ntū chi'patittza'.
11 Lā' Simón Pedro tuncan tojōlh nac barco lā' stancalīmilh huan
pūtayan nac quilhtūn. Lā' huan pūtayan ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lakatin
ciento tu'pu'xamacāujtu'tun laka'tla'n squī'ti'. Lā' a'yuj lej lhūhua' squī'ti'
ixtalaknūnī't, pero huan pūtayan tū' taxtī'tli. 12 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cata'ntit, cahuā'ya'ntit.
Lā' nīn chā'tin sca'txtunu' talīhui'līlh natakalhasqui'nī tichū porque
ixtaca'tzī palh ū'tza' Māpa'ksīni'. 13 Jesús quītayalh huan pāntzi lā'
cāmaxquī'lh xlaca'n. Lā' chu chuntza' tlahuapā huan squī'ti'.
14 Huā'mā' a'nlhā ixlīmaktu'tun cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca'
ixlakahuanchokonī'ttza'.

Jesús tā'chihuīna'lh Simón Pedro

15 A'xni'ca' tahuā'yankō'lh, Jesús kalhasqui'nīlh huan Simón Pedro:
—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā más quimpāxquī'ya' quit que huā'
ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n quintapāxquī'?
Lā' Pedro kalhtīlh:
—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.
Jesús huanilh:
—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'.
16 Lā' chu kalhasqui'nīpā ixlīmaktu':
—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?
Lā' Pedro kalhtīlh:
—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.
Lā' Jesús huanilh:
—Cacāmaktaka'lhti a'ntī quintakalhlaka'ī' chuntza' hua'chi līlacatzucu
cāmaktaka'lha ixborregos a'ntī ixtēcu'.
17 Lā' ixlīmaktu'tun chu kalhasqui'nīpā:
—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?
Lā' Pedro līlakaputzalh porque xla' kalhasqui'nīca ixlīmaktu'tun palh
ixpāxquī' Jesús. Lā' huanilh:
—Māpa'ksīni' huix ca'tzīya' ixlīhuāk. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.
Lā' Jesús huanilh:
—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'. 18 Icuaniyāni' quit ixlīstu'ncua'.
A'xni'ca' o'kxa'cus ixuanī'ta', hui'x ixlhakā'na'na' lā' ixpina' chu a'nlhā
ixpincu'tuna'. A'xni'ca' papatzīntza' nala'ya' hui'x, nalacstū'nca' mim-
pekenī'n lā' ā'kalhatin namacachī'yāni' lā' xla' nalē'nāni' a'nlhā tū'
pincu'tuna' hui'x.
19 Lā' chuntza' Jesús ixlīhuanimā' Pedro a'nchī xla' nalīnī lā' chuntza'
huā'mā' nalī'a'cnīni'ni' Dios. Lā' ā'calīstān huanilh:
—Caquistāla'ni'.

Huan sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquīcan

20 Pedro talakspi'tli lā' laktzī'lh kalhatin sca'txtunu' ī'stālani'tēlha. U'tza'
huā'mā' Jesús lej ixpāxquī'. Lā' nā huā'mā' ū'tza' a'ntī ixpāxtūhuī' Jesús
a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na lā' kalhasqui'nīlh: "Māpa'ksīni', lā' ¿tichū na-
macamāstā'yāni'?" 21 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh Pedro kalhasqui'nīlh Jesús:

—Māpa'ksīni', lā' huā'mā' ¿tuchū napātle'keni'?

22 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Palh quit na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mimaca'tzi hui'x? Hui'x caquistāla'ni' quit.

23 Lā' ū'tza' ixtalīhuan huan tā'timīn que huanmā' sca'txtunu' tū' cat-
inīlh. Jesús tū' hualh palh tū' catinīlh. A'ntū hualh xla' ū'tza': "Palh quit na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mimaca'tzi hui'x?"

24 Lā' huā'mā' sca'txtunu' ū'tza' quit. Icmālacstū'ncnī't lā' ictzo'knī't huā'mā' tachihuīn. Lā' icca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū icuan.

25 Lā' a'nampala lej lhūhua' catūhuā a'ntū tlahualh Jesús. Lā' palh ixtzo'kui'līca cahuā ixlīhuāk a'ntū tlahualh xla', chō'la tūlalh ixlītahui'lakō'lh ixlīka'tla' quilhtamacuj ixlīlhūhua' libros a'nlhā ixtzo'kui'līca. Amén.

Huan Apóstoles Ixtamāca'tzīnīni'n huan Xatzey Tachihuīn Ixpālacata Jesucristo

Huanca a'nchī namāstā'can Espíritu Santo

1 Icuaniyāni', Teófilo, que a'xni'ca' quit ictzo'kli pū'la huan lakatin
libro, ictzo'kli ixlīhuāk a'ntū Jesús lītzuculh tlahua lā' māsu'yu. 2 Lā'
ictzo'kli a'ntūn tlahualh hasta a'xni'ca' a'lh nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca'
tūna'j ixa'n nac a'kapūn, Jesús cāmaxquī'lh lakatin līmāpa'ksīn ixapóstoles
a'ntī ixcālacsacnī't. Cāmaxquī'lh por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. 3 A'xni'ca'
Jesús lej ixpātīni'nī't, xla' lakahuan cātasu'yuni'lh ixapóstoles. Lā' xla'
tlahualh lej lhūhua' catūhuā a'ntū māsu'yulh que lej stu'ncua' ixuanī't
Jesús xalakahuan. Lā ixcātasu'yuni' hasta lhān chā'lh tu'pu'xam chi'chini'.
Lā' ixcāhuani ixpālacata a'nchī māpa'ksīni'n Dios.
4 Lā' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't xlaca'n lā' Jesús, xla' cāhuanilh:

—Tūna'j cataxtutit de nac Jerusalén. Caka'lhī'tit a'ntū nacāmaxquī'yāni'
xaTāta'. Huā'mā' quit iccālīkalhachihuīna'ni'nī'ta'ni'tza'. 5 Ixlīstu'ncua',
Juan ixlīmā'kpaxīni'n xcān. Pero xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n
nacātamaxquī'yāni' Espíritu Santo. Lā' palaj nacātamaxquī'yāni'
—cāhuanilh Jesús.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn

6 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't takalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿chā chuhua'j nahui'lī'ya' ixlīmāpa'ksīni' kalhatin israelita?

7 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n tūla catica'tzītit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' nala huā'mā'.
Xmān Dios ca'tzī a'xni'ca' namacamin huā'mā' a'ntū nala. U'tza' māpa'ksī.
8 Hui'xina'n namaklhtīni'nā'tit līmāpa'ksīn a'xni'ca' huan Espíritu Santo
nacālakmināni' porque naka'lhī'yā'tit Espíritu Santo. Hui'xina'n nachi-
huīna'nā'tit de quimpālacata nac Jerusalén lā' na ixlīhuāk estado de Judea
lā' nac Samaria lā' na ixlīhuāk quilhtamacuj.
9 Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh lā' xla' chu tuncan tzuculh tā'kayāhua
na ixlacapūnca'n. Lā' tanūlh nac lakatin poklhnu' a'ntū cāmātzē'kni'lh.
10 Lā' xlaca'n ixtatalacayāhuayāna' a'xni'ca' Jesús ixa'mā' tālhmā'n. Lā'
chu līmaktin tatāyachi kalhatu' chi'xcuhuī'n ixpajtzuca'n. Ixtaka'lhī
ixlu'xu'ca'n laksmu'yonko. 11 Lā' xlaca'n tahualh:

—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Galilea, ¿a'chī' talacayāhuayāna'ntit? U'tza'
huā'mā' Jesús, a'ntīn tā'kayāhuanī't nac a'kapūn na milacapūnca'n, ū'tza'
nataspi'tpala. Chu a'nchī a'lh, namimpala hua'chi a'xni'ca' tā'kayāhualh
na milacapūnca'n —cāhuanica.

Lacsacca Matías para natanū ixlaktapalh Judas

12 Lā' huan apóstoles tataxtulh de nac kēstīn a'nlhā ixuī' pū'olivo.
Lā' huan kēstīn ixpajtzu Jerusalén ixlīmakat chu a'cxtim hua'chi tzē
natlā'huancan lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan chu a'nchī tatzo'kni' nac
ley. Lā' xlaca'n ta'a'nchokopā nac Jerusalén. 13 Lā' a'xni'ca' tachilh
xlaca'n tatō'ca'lh hasta nac cuarto tālhmā'n a'nlhā ixtahui'lāna'ncha' Pedro
lā' Jacobo lā' Juan lā' Andrés lā' Felipe lā' Tomás lā' Bartolomé lā'
Mateo lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Simón Zelote lā' Judas ixtā'tin Jacobo.

14 Lā' ixlīhuākca'n a'cxtim talīhui'līlh ta'orarlī lā' tasqui'ni' Dios. Lā' nā
ta'orarlīlh nā puscan lā' María a'ntī ixtzī't Jesús lā' nā ixtā'timīn Jesús.

15 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't xlaca'n hua'chi lakatin ciento ā'kalhapu'xam.
Lā' huanmā'na chi'chini' Pedro tāyalh ixlaclhpu'nanca'n huan tā'timīn lā'
cāhuanilh:

16 —Tā'timīn, chuntza' tasqui'nī que pātle'kelh a'ntū huan ixtachihuīn
Dios a'nlhā David hualh pū'la por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ixpālacata
Judas. U'tza' huā'mā' Judas a'ntī cāpū'lani'lh xlaca'n a'ntī tachi'palh
Jesús. 17 U'tza' Judas a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni'. Lā' nā ū'tza' ixtā'scuja
Dios hua'chi quina'n tā'scujāuj Dios. 18 Huā'mā' chi'xcu' tamāhualh
ti'ya't. Lā' līmāpalalh huan tumīn a'ntū tlajalh por ixpālacata a'ntūn
tlahualh a'ntūn tū' tzey. Lā' tatonkopūlh lā' tapālhkālh lā' taxtukō'lh
ixpālūhua'. 19 Lā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Jerusalén ixtaca'tzī huā'mā'.
U'tza' līmāpācuhuīca ixtacuīni' huan ti'ya't Acéldama. Chuntza' ixtachi-
huīnca'n a'ntū huanicu'tun Pasakō'nī't Ka'lhni' huan Ti'ya't. 20 Chuntza'
tatzo'kni' nac libro ixtacuīni' Salmos:

Calakmaka'nca ixchic.
Lā' a'ntza' nīn tintī' catitahui'lalh.
Lā' nā tatzo'kni' chuntza':
Lā' catanūpā ā'chā'tin na ixlītlōt.

21 Lā' Pedro huampā:

—Catanūlh ixlaktapalh Judas kalhatin a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni'
ixlīhuāk quilhtamacuj a'xni'ca' Jesús taxtulh lā' tanūlh na
quilaclhpu'nanca'n. 22 Calalh kalhatin a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni'
desde a'xni'ca' Juan mā'kpaxīni'lh hasta huanmā' chi'chini' a'xni'ca' Jesús
tā'kayāhualh tālhmā'n na quilacapūnca'n. U'tza' nala hua'chi quina'n lā'
namāstū'nca a'nchī Jesús lakahuanchokolh —hualh Pedro.

23 Lā' cālacsacca kalhatu' chi'xcuhuī'n. Lā' de huā' kalhatu' ixtacuīni'
chā'tin José a'ntī ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Barsabás lā' ixlītāpātu'tun
Justo. Lā' ā'chā'tin huampala ixtacuīni' Matías. 24 Lā ta'orarlīlh lā'
tahualh:

—QuinDiosca'n, hui'x cālakapasni'ya' ixa'clhcunucca'n ixlīhuākca'n
chi'xcuhuī'n. Caquilāmāsu'ni'uj tichū de huā' tamā'na kalhatu'
chi'xcuhuī'n lacsacnī'ta' hui'x. 25 Lā' ū'tza' natā'scujāni' lā' apóstol nala.
Lā' nala ixlaktapalh Judas a'ntī makxtekli de tā'scujāni' por ixpālacata
a'ntūn tlahualh a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' lī'a'lh nac pūpātīn.

26 Lā' tzo'kca ixtacuīni' José nac kalhtin ca'psnat. Lā' ixtacuīni' Matías
tzo'kpalaca nac kalhtin ca'psnat huampala. Mojōca kalhtu' ca'psnat. Lā'
a'xni'ca' mācutuca xmān kalhtin ca'psnat lā' ixka'lhī ixtacuīni' Matías. Lā'
chuntza' tanūlh Matías ixlītlōt. Lā' a'cchā'lh ixlīkalhacāujtu' apóstoles.

2

Macaminca Espíritu Santo

1 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū huanican Pentecostés,
ixlīhuākca'n ixtatakēstokkō'nī't. 2 Chu līmaktin macasa'nalh de nac a'kapūn
hua'chi lakatin palha' ū'ni' a'ntū kaxmatca huāk huan nac chic a'nlhā
ixtahui'lāna'. 3 Lā' cātasu'yuni'lh hua'chi si'makāt a'ntū tasu'yulh hua'chi
lamana'. Lā' tahuī'lh na ixa'cpunca'n chā'tunu' de xlaca'n. 4 Lā'
ixa'clhcunucca'n talītatzumakō'lh Espíritu Santo. Lā' tatzuculh tachi-
huīna'n xtuncnu' tachihuīn a'ntū cāmaxquī'lh Espíritu Santo natachi-
huīna'n.

5 Lā' ixtahui'lāna' nac Jerusalén israelitas, chi'xcuhuī'n a'ntī
ixta'a'cnīni'ni' Dios. Xlaca'n xalanī'n lakachu nac cā'quilhtamacuj. 6 Lā'
a'xni'ca' takaxmatli a'ntū macasa'nalh, tatakēstokkō'lh ixlīlhūhua'ca'n.
Lā' nīn ixtalīca'tzīhui'lāna' a'nchī ixtakaxmatli ixtachihuīnca'n chā'tunu'
xalanī'n lakatunu' cā'lacchicni'. 7 Lā' tatamakchuyīlh lā' cālē'cnīca lā'
talāhuanilh:
—¿Chu tū' xalanī'n nac Galilea huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tachi-
huīna'mā'na? 8 Lā' ¿chī līkaxmatāuj quilīhuākca'n huan tachihuīn a'ntū
chihuīna'nāuj desde quilīlacti'na'jca'n? 9 Makapitzīn de quina'n xalanī'n
nac Partia lā' Media lā' Elam lā' Mesopotamia lā' Judea lā' Capadocia lā'
Ponto lā' Asia. 10 A'makapitzīn quina'n xalanī'n nac Frigia lā' Panfilia
lā' Egipto lā' ixpajtzu Cirene a'ntū lakatin cā'lacchicni' nac Africa. Lā'
ā'makapitzīn xalanī'n nac Roma a'ntīn taminī'ta'ncha'. Xlaca'n israelitas
lā' nā a'ntī ixtatanūnī't na ixreligionca'n israelitas. 11 Lā' ā'makapitzīn
quina'n xalanī'n nac Creta lā' Arabia. Lā' quina'n cākaxmatni'yāuj
huanmā'na chi'xcuhuī'n, xalanī'n nac Galilea, a'nchī tachihuīna'mā'na
a'ntūn quintachihuīnca'n. Lā' quincātalīchihuīna'mā'ni' catūhuā lej ka'tla'
a'ntū tlahualh Dios —talāhuanilh.
12 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīkō'lh lā' tū' taca'tzīlh tuchū. Lā' talāhuanipā:
—¿Tuchū huanicu'tun huā'mā'?
13 Lā' makapitzīn talakapalalh lā' tahualh:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n taka'chī.

Pedro cātā'chihuīna'lh tachi'xcuhuī't

14 Lā' Pedro tāyalh ixlīkalhacāujtu' apóstoles lā' cāhuanilh palha':
—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n israelitas lā' milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī
hui'lā'na'ntit nac Jerusalén. Caca'tzītit huā'mā' lā' cakaxpa'ttit quin-
tachihuīn. 15 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tū' taka'chī hua'chi puhua'nā'tit
hui'xina'n. Tū' taka'chī porque xmān maknajās cūhuīni'. 16 Huā'mā', a'ntū
hui'xina'n laktzī'mpā'na'ntit lā' kaxpa'tpā'na'ntit, ū'tza' a'ntū hualh Joel
a'ntī ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'. Joel hualh:
17 Dios hualh chuntza':
A'xni'ca' nasputatza' quilhtamacuj na'iccāmacamini' quiEspíritu ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' mi'o'kxa'nca'n lā' mintzu'ma'janca'n natahuan quintachihuīn.
Lā' mi'o'kxa'nca'n natalakachuya lā' mimpapatzīnca'n natalakahuāna'n.
18 Lā' lej ixlīstu'ncua' na'iccāmacamini' xlaca'n quiEspíritu huanmā'na chi'chini' a'ntī quintatā'scuja a'ntīn chi'xcuhuī'n lā' a'ntīn puscan.
Lā' xlaca'n natahuan quintachihuīn.
19 Lā' na'icmāsu'yu lē'cnīn tālhmā'n nac a'kapūn lā' laka'tla'n catūhuā nac ti'ya't.
Lā' natatasu'yu ka'lhni' lā' lamana' lā' mixini' a'ntū hua'chi jini'.
20 Lā' huan chi'chini' tū' naxkaka lā' huan mālhcuyu' natasu'yu hua'chi ka'lhni'.
Lā' ā'calīstān namin ixlaclhchi'chini' Māpa'ksīni' Jesucristo a'xni'ca' namimpala.
Nala lakatin chi'chini' lej xaka'tla'.
Lā' nalaktzī'ncan a'ntū napātle'ke.
21 Lā' nala chuntza': Chuxatī a'ntī nata'sani' Māpa'ksīni' para namaktāya, ū'tza' napūtaxtu.
Chuntza' Joel tzo'knulh a'nchī hualh Dios.
22 Lā' Pedro huampā:

—Chi'xcuhuī'n israelitas, cakaxpa'ttit huā'mā' tachihuīn. Dios
cāmāsu'ni'ni' hui'xina'n que ū'tza' māni' macamilh Jesús xala' nac Nazaret.
Lā' cāmāsu'ni'ni' huā'mā' por ixpālacata lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús por
ixlīmāpa'ksīn Dios na milacapūnca'n. Huā'mā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit. 23 Lā'
a'xni'ca' macamāstā'ca Jesús, lā' hui'xina'n hua'ntit que caxtokohua'ca'ca
lā' māmaknī'nī'ni'ntit. Lā' a'ntīn tamaknīlh Jesús, xlaca'n tū' tzeyā
chi'xcuhuī'n. Huā'mā' pātle'kelh chuntza' hua'chi ixtapuhuān Dios
a'ntū tūla taxtāpalī lā' chuntza' hua'chi ixca'tzī Dios makāntza'. 24 Dios
mālakahuanīchokolh Jesús lā' māxtulh de ixlīmāpa'ksīn huan līnīn porque
Jesús tūlalh tachokolh xanīn. 25 David līchihuīna'lh Jesús lā' hualh:
Pō'ktu xa'iclaktzī'n Māpa'ksīni' na quilacapūn.
Lā' huī' na quimpāxtūcāna'j.
Lā' chuntza' tū' ictitamakchuyīlh.
26 U'tza' līpāxuhualh qui'a'clhcunuc lā' icchihuīna'lh catūhuā a'ntū līpāxūj
porque tū' catimakxtekca quimacni'.
27 Hui'x tū' namakxteka' quilīca'tzīn nac cā'līnīn, lā' tū' namakxteka'
namasa quimacni'.
Quit mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.
28 Quimāca'tzīnī'nī'ta' a'nchī na'iclatā'kchoko.
Na'icka'lhī tapāxuhuān na milacapūn.
Lā' chuntza' David tzo'knulh a'nchī nalakahuanchoko Jesús.

29 Lā' Pedro huampā:

—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, na'iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua'
ixpālacata huan quimpapca'n David a'ntī ixmāpa'ksīni'ca'n israelitas ix-
uanī't. Xla' nīlh lā' mā'cnūca. Lā' huī'cus a'nlhā mā'cnūca. 30 Xla'
ixa'cta'sana' Dios ixuanī't. Lā' ixca'tzī a'nchī Dios ixuanī't que ixlīstu'ncua'
nahui'lī ixlīrey a'ntī ī'xū'yātā'nat David. 31 David ixca'tzī que Cristo
nalakahuanchoko lā' tū' natachoko nac cā'līnīn lā' tū' namasa ixmacni'
Cristo. Lā' ū'tza' chuntza' lītzo'knulh David. 32 Dios mālakahuanīchokonī't
huā'mā' Jesús. Lā' quilīhuākca'n iclaktzī'nī'ta'uj huā'mā'. 33 Dios līmā'ca'lh
Jesús lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j. XaTāta' Dios maxquī'lh Jesús huan
Espíritu Santo chuntza' hua'chi hualh pū'la. Lā' nā Jesús macaminī't
Espíritu Santo huā'tzā'. Huā'mā' ū'tza' a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit lā'
kaxpa'tā'tit chuhua'j. 34 David tū' a'lh nac a'kapūn. Pero ū'tza' māni'
hualh:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': “Catahui'la' na
quimpāxtūcāna'j 35 hasta que a'xni'ca' quit na'iccātlaja
mintā'ca'tzanī'n”.
Chuntza' tzo'knulh David.

36 Lā' Pedro huampā:

—Cataca'tzīkō'lh xa'nca ixlīhuākca'n xalanī'n nac Israel que Dios hui'līlh
Jesús ixlīMāpa'ksīni' lā' ixlīCristo. U'tza' huā'mā' Jesús a'ntī hui'xina'n
xtokohua'ca'tit —cāhuanilh Pedro.
37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'u'cxca'tzīlh a'nchī lej ko'hua'jua'
lalh ixa'clhcunucca'n. Lā' cāhuanica Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū na'ictlahuayāuj?

38 Lā' Pedro cāhuanilh:

—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit milīhuākca'n
hui'xina'n lā' chuntza' namāsu'yu'yā'tit que tapa'ksīyā'tit con
Jesucristo. Lā' chuntza' nacātamāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'ca'n lā'
nacātamaxquī'yāni' huan lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo. 39 U'tza' a'ntū

Dios huanī't namāstā'. Lā' huā'mā' tzē namaklhtīni'nā'tit hui'xina'n. Lā' nā tzē natamaklhtīni'n nā mincamana'ca'n lā' nā ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n ā'lakatunu' xcānsipejni' lā' ixlīhuāk a'ntīn cāta'sani' huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n.

40 Lā' Pedro lej cāhuanilh lā' cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' hualh:

—Capūtaxtutit lā' chuntza' tū' napāstacna'nā'tit hua'chi huā'mā' tachi'xcuhuī't tū' tzey a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j —cāhuanilh Pedro.

41 Lā' a'ntīn takalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Pedro, xlaca'n ta'a'kpaxli. Lā' a'ntīn takalhlaka'ī'lhcus huā'mā' chi'chini' lakatu'tun mil tachi'xcuhuī't.
42 Lā' xlaca'n tū' ixtamakxteka ixlīmāsca'tīnca'n apóstoles. Lā' tū' ixtamakxteka tatakēstoka lā' tamālacpitzi pāntzi lā' ta'orarlī. Lā' ixtaka'lhī chu lakatin ixtapuhuānca'n.

A'nchī ixtalīlatlā'huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' xapū'la

43 Lā' ixlīhuākca'n ixtajicua'n. Lā' huan apóstoles tatlahualh lej lhūhua' laka'tla'n catūhuā a'ntū māsu'yulh ixlīmāpa'ksīn Dios. 44 Lā' ixlīhuāk
a'ntī ixta'a'ka'ī', ixtahui'lāna' kēxtim lā' chu lakatin ixtamākēxtimīnī't
huāk a'ntū ixtaka'lhī. 45 Lā' tastā'lh ixti'ya'tca'n lā' a'ntū ixtaka'lhī
lā' ixtalāmālacpitzini'lh ixlīhuākca'n como hua'chi chā'tunu' ixtamaclacasqui'n. 46 Lā' lakalīyān ixtatakēstoka nac xaka'tla' lītokpān. Lā' ixtamālacpitzi pāntzi na ixchicca'n lā' ixtahuā'yan con tapāxuhuān. Lā'
ixa'clhcunucca'n huāk lactza'ta'ta'. 47 Lā' ixtalīchihuīna'n a'nchī ixlēka'tla'
Dios. Lā' ixcālaktzī'ncan como lej tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā' Māpa'ksīni' Dios ixmālhūhuī'pala lakalīyān. Lā' lakalīyān lhūhua'ntēlhalh a'ntī ixtapūtaxtu.

3

Mātzeyīca kalhatin a'ntī ixlū'ntū'lanī't

1 Pedro lā' Juan ixtatanū kēxtim na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' ixchā'n huan hora a'ntū ixtapū'orarlī, hua'chi maktu'tun kōtanū. 2 Lakalīyān ixuī'
a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't desde a'xni'ca' lacatuncuīlh. Lā' ixui'līcan lakalīyān na ixlacapūn xamākalhcha lītokpān. Lā' huan mākalhcha ixtacuīni' Tzēhuanī't. Lā' a'ntza' ī'squi'nīhuā'yan lā' ixcāsqui'ni'
a'ntī ixtatanū nac lītokpān. 3 Lā' xla' cālaktzī'lh Pedro lā' Juan a'xni'ca'
ixtatanūmā'na nac lītokpān lā' xla' cāsqui'ni'lh. 4 Lā' Pedro lā' Juan talakalaktzī'hui'līlh lā' Pedro huanilh:

—Caquilālaktzī'uj quina'n.

5 Lā' xla' cālakalaktzī'lh lā' ixpuhuan que namaxquī'can catūhuā. 6 Lā'
Pedro hualh:

—Tū' icka'lhī plata nīn oro. Pero na'icmaxquī'yāni' a'ntū icka'lhī. Por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo xala' nac Nazaret, catāya' lā' catlā'hua'.

7 Lā' makachi'palh ixpekecāna'j lā' yāhualh. Lā' huanmā' ka'tlā'tus chu līlacapalh ixtojon lā' ixtūpixni' lactli'hui'quilh. 8 Lā' lacapalh tāyalh lā'
tlā'hualh lā' cātā'tanūlh Pedro lā' Juan nac lītokpān. Lā' ixtlā'huantēlha tanūlh lā' ixtā'kapūyāhua lā' ixuan a'nchī Dios lej ka'tla'. 9 Lā' ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't talaktzī'lh a'nchī ixlatlā'huan lā' xlaca'n tamāka'tlī'lh Dios.
10 Lā' talakapasli ū'tza' a'ntī ī'squi'nīhuā'yamā' na ixlacapūn ixlītokpānca'n israelitas, a'nlhā huanican huan mākalhcha Tzēhuanī't. Lā' talē'cnīlh a'ntū ixpātle'keni'nī't huan chi'xcu'. Lā' tū' ixtalīca'tzīhui'lāna'.

Pedro a'cta'sana'lh na ixcorredor Salomón

11 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī ixtzeyanī'tcus, ixcātā'lāmakachi'patlā'huan Pedro lā' Juan. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't tatu'jnuntēlhalh lā' cālaktakēstokca nac corredor a'nlhā huanican

ixtacuīni' ixcorredor Salomón. Lā' lej talē'cnīlh. 12 Lā' Pedro, a'xni'ca'
laktzī'lh huā'mā', cāhuanilh tachi'xcuhuī't:
—Chi'xcuhuī'n israelitas, ¿a'chī' a'cnī'yā'tit huā'mā'? Lā' ¿a'chī'
quilālakalaktzī'nāuj? Tū' quilīmāpa'ksīnca'n a'ntū iclīmātzeyīnī'ta'uj lā'
tū' por quimpālacataca'n porque quina'n tzeyā chi'xcuhuī'n. 13 Tlahualh
huā'mā' ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob lā' quinatāta'na'ca'n. U'tza'
Dios māsu'yunī't que lej ka'lhī līmāpa'ksīn Jesús a'ntī ixO'kxa' Dios. Lā'
huā'mā' Jesús ū'tza' a'ntī macamāstā'tit hui'xina'n lā' kalhtatzē'ktit na
ixlacapūn Pilato a'xni'ca' xla' ixlīhui'līnī't namakxteka. 14 Lā' hui'xina'n
kalhtatzē'ktit a'ntī lej tzey lā' tlahuanī't xmān a'ntū lej tzey. Lā' hui'xina'n
squi'ntit cacātamāxtuni'ni' lā' camakxtekca kalhatin maknīni'. 15 Lā'
māmaknīnīni'ntit Jesús a'ntī māstā' vida lā' a'ntīn Dios mālakahuanīchokolh.
Lā' quina'n icmāstū'ncāuj a'nchī lakahuanchokolh. 16 Ickalhlaka'ī'yāuj
Jesucristo. U'tza' līmātzeyīca huā'mā' chi'xcu' a'ntī hui'xina'n laktzī'nā'tit
lā' lakapasā'tit. Jesús quincāmaxquī'ni' ixtapuhuān. U'tza' līmātzeyīca
xa'nca na milacapūnca'n milīhuākca'n hui'xina'n.
17 'Lā' chuhua'j chi'xcuhuī'n, quit icca'tzī que hui'xina'n tū'
ixmāchekxī'yā'tit a'ntūn tlahua'tit a'xni'ca' māmaknīnīni'ntit Jesús. Lā'
nā tū' ixtamāchekxī mimpūchihuīna'nī'nca'n. 18 Dios māca'tzīnīni'lh
xapū'la que Cristo napātīni'n. Chuntza' tahualh ixa'cta'sana'nī'n Dios
xalanī'n makān. Huā'mā' tlōkentaxtūlh Dios. 19 Lā' chuhua'j hui'xina'n
caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' caxtāpalī'tit mi'a'clhcunucca'n lā'
chuntza' naxapacan mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' namin huan chi'chini'
a'xni'ca' Dios nacāmāske'hui'huī'ni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. 20 Lā'
namacamin Jesucristo a'ntī xapū'la līhui'līlh Dios nacāmacamini'yāni'
hui'xina'n. 21 Pero Jesucristo ka'lhī natachoko nac a'kapūn hasta a'xni'ca'
Dios nalacāxtlahuapalakō' ixlīhuāk a'nchī Dios makāntza' cāmāchihuīnīlh
ixa'cta'sana'nī'n a'ntī lacuan. 22 Moisés cāhuanilh quinapapna'ca'n:
Huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n nacāmacamini'yāni' hui'xina'n kalhatin
a'cta'sana', chuntza' hua'chi quimacamilh quit.
Lā' ū'tza' nala kalhatin de hui'xina'n.
Lā' hui'xina'n nakaxpa'tā'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.
23 Lā' a'ntīn tū' natakalhlaka'ī a'ntū nahuan huanmā' chi'xcu', ū'tunu'n
nacāmāsputūcan lā' nacātamacaxtucan de ixlaclhni' tachi'xcuhuī't.
24 'Lā' chuntza' tahualh ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n
makān lā' Samuel lā' nā a'ntīn tamilh ā'calīstān. Xlaca'n tahualh que
chuntza' napātle'ke. 25 Hui'xina'n ixcamana'ca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios.
Lā' nā mila'ca'n huan convenio a'ntū talacāxtlahualh quinDiosca'n lā'
quinapapna'ca'n. Tlahuaca huan convenio a'xni'ca' Dios huanilh Abra-
ham:
Por ixpālacata minatā'natna' nacāsicua'lanālīcan ixlīhuāk tachi'xcuhuī't
xala' nac quilhtamacuj.
26 A'xni'ca' Dios macamilh ixO'kxa', cālakmacamini' hui'xina'n pū'la
para que milīhuākca'n camakxtektit mintalaclē'i'ca'n lā' chuntza'
nacātasicua'lanālīyāni' —hualh Pedro.

4

Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n
1 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixtatā'chihuīna'mā'na tachi'xcuhuī't, ta-
lakmilh curasna' lā' ixcapitán tropasna' xalanī'n nac lītokpān lā' nā sa-
duceosnu'. 2 Xlaca'n tatamakchuyīlh por ixpālacata a'ntū ixcāmāsu'ni'can

tachi'xcuhuī't lā' a'nchī ixtamāca'tzīnīni'n que Jesús lakahuanchokolh, lā'
chuntza' nalīlakahuanchokocan. 3 Lā' cāchi'paca Pedro lā' Juan lā' cāmānūca
nac pūlāchī'n. Lā' como kōtanūtza' ixuanī't, cāmakxtekca a'ntza' hasta
ixlīlakalī. 4 Lā' ta'a'ka'ī'lh lej lhūhua' a'ntīn takaxmatli huan tachihuīn. Lā'
ixlīlhūhua' hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n.

5 Lā' ixlīlakalī tatakēstokli nac Jerusalén huan pūchihuīna'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley.
6 Lā' tamilh Anás, a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', lā' Caifás lā' Juan lā' Alejandro lā' ixlīhuāk ixtalakapasnī'n huan xamāpa'ksīni' curasna'.
7 Lā' a'xni'ca' ixcāhui'līcanī'ttza' Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n, cākalhasqui'nīca:

—¿Tichū ixlīmāpa'ksīn a'ntū lītlahua'tit huā'mā'? Lā' ¿tichū ixquilhtampān tlahua'tit huā'mā'?

8 Lā' ixa'clhcunuc Pedro ixlītzuma' Espíritu Santo lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, pūchihuīna'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israelitas: 9 Chuhua'j
quina'n quilāmālacapū'nī'ta'uj por ixpālacata lakatin a'ntūn tzey ictlahuani'uj huā'mā' chi'xcu' ī'tza'ca' lā' por ixpālacata a'nchī mātzeyīcanī't.
10 Caca'tzītit milīhuākca'n hui'xina'n lā' cataca'tzīlh ixlīhuāk tachi'xcuhuī't
israelitas huā'mā' a'ntū lalh. Huā'mā' chi'xcu' a'ntī yā na milacapūnca'n hui'xina'n, ū'tza' līmātzeyīlh por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo xala' nac Nazaret. U'tza' Jesucristo a'ntī hui'xina'n māxtokohua'ca'nīni'ntit lā' Dios mālakahuanīchokolh.
11 Huā'mā' Jesucristo ū'tza' a'ntī lakmaka'ntit hui'xina'n hua'chi tapācna'nī'n talakmaka'n lakatin chihuix. Lā' chuhua'j huā'mā' Jesucristo hua'chi chihuix a'ntū pū'la hui'līca ixa'katzā'stūn.
12 Lā' Jesucristo xmān ū'tza' māpūtaxtunu'. Lā' tū' a'nampala ā'kalhatin chi'xcu' nac cā'quilhtamacuj a'ntī tzēn quincāmāpūtaxtūyāni' —hualh Pedro.

13 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n a'nchī Pedro lā' Juan tū' ixtajicua'n, xlaca'n talē'cnīlh porque ixtaca'tzī que Pedro lā' Juan xlaca'n catīhuāyā chi'xcuhuī'n lā' tuntū' lej ixtaca'tzī. Lā' ū'tza' talīmāchekxīlh que xlaca'n ixtatā'latlā'huan Jesús.
14 Lā' talaktzī'lh huan chi'xcu' a'ntī mātzeyīca lā' ixyā ixlacapūnca'n. Lā' tūlalh tahualh que tū' tzey a'ntūn tatlahualh Pedro lā' Juan.
15 Lā' cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn catataxtulh macsti'na'j Pedro lā' Juan a'nlhā ixtatakēstoknī't a'ntī ixtatlahua justicia. Lā' takalhachihuīna'lh xlaca'n 16 lā' talāhuanilh:

—¿Tuchū nacātlahuani'yāuj huā' tamā'na chi'xcuhuī'n? Por ixpālacataca'n ū'tunu'n, pātle'kenī't lakatin ka'tla' lē'cnīn. Huā'mā' taca'tzī ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac Jerusalén. Lā' tūlalh catikalhtatzē'kui.
17 Lā' cacāmākē'klhauj lā' cacāhuaniuj que tū'tza' catahuanilh huan ixtacuīni' Jesús nīn ā'chā'tin. Lā' chuntza' tū'tza' catitalhūhua'lh huan a'ntīn takalhlaka'ī' huan ixtachihuīnca'n —talāhuanilh.

18 Lā' cāmātayīni'nca Pedro lā' Juan lā' cāmāpa'ksīca que tū'tza' catachihuīna'lh lā' tū'tza' catamāsu'yulh nīn ā'maktin por ixlīmāpa'ksīn Jesús. 19 Lā'
Pedro lā' Juan takalhtīni'lh lā' tahualh:

—¿Chu tzey na ixlacapūn Dios na'iccā'a'kahuāna'ni'yāni' hui'xina'n lā' tū' na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios? ¿Chichū puhua'nā'tit? Lā' caquilāhuaniuj.
20 Quina'n tūla ictimakxtekui de na'icuanāuj a'ntū iclaktzī'nī'ta'uj lā' a'ntū ickaxmatnī'ta'uj —hualh Pedro.

21 Lā' a'xni'ca' ixcāmākē'klhacanī't huampala, cāmakxtekca. Tūla ixtakaksni' a'nchī natalīcastigarlī porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't porque, por ixpālacata a'ntū ixpātle'kenī't, ixlīhuākca'n ixtachihuīna'n

a'nchī lej ka'tla' Dios. 22 Lā' huan chi'xcu' a'ntī tlahuani'canī't huan lē'cnīn
ixka'lhītza' más de tu'pu'xam cā'ta.

Huan tā'timīn tasqui'ni'lh Dios que cacāmaktāyalh para que tū' natajicua'n

23 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixcāmakxtekcanī'ttza', talaka'lh ixcom-
pañerosnu'ca'n. Lā' cāhuanica ixlīhuāk a'ntū ixtahuanī't huan xana-
puxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. 24 Lā' a'xni'ca'
takaxmatli huā'mā', ixlīhuāk a'cxtim ta'orarlīlh lā' tahuanilh Dios lej
palha':
—Māpa'ksīni', hui'x Dios lā' hui'x tla'hua' a'kapūn lā' ti'ya't lā' ixlīhuāk
a'ntū a'nan. 25 Lā' por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo māchihuī'ni' David a'ntī
ixtā'scujāni'. Lā' David hualh chuntza':

¿A'chī' lej tata'sa con tā'kcha tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' israelitas?
¿A'chī' tapāstaca huan tachi'xcuhuī't a'ntūn tū' tasqui'nī?
26 Lā' huan reyni' xala' nac huā' quilhtamacuj talalh ixtā'ca'tza Dios.
Lā' huan pūchihuīna'nī'n tatakēstokli, lā' talītalakspi'tli huan Māpa'ksīni'
Dios lā' nā Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't.

27 'U'tza' lej stu'ncua'. Nac huā'mā' xcānsipej tatakēstokli Herodes lā'
Poncio Pilato lā' huan israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā' talītalakspi'tli
Jesús mi'O'kxa' lacuan a'ntī lacsacui'līnī'ta' hui'x, quinDiosca'n.
28 Xlaca'n tatakēstokli natatlahua xmān a'ntū hui'x līhui'li' xapū'la a'ntū
nala lā' xmān a'ntū milīmāpa'ksīn lā' mintapuhuān. 29 Lā' chuhua'j,
Māpa'ksīni' Dios, chu tū' la'ktzi' a'nchī quincātamakē'klhacu'tunāni'. Lā'
caquilāmaktāyauj quina'n a'ntī iccātā'scujāni'. Chuntza' na'icchihuīna'nāuj
mintachihuīn lā' tū' ca'icjicua'nui. 30 Lā' camāsu'yu' milīmāpa'ksīn lā'
cacāmātzeyi' lā' calalh laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn por ixlīmāpa'ksīn Jesús
mi'O'kxa' lacuan.

31 Lā' a'xni'ca' ixta'orarlīnī'ttza', tachiquilh a'nlhā ixtatakēstoknī't. Lā'
ixa'clhcunucca'n ixlīhuākca'n talītatzumalh Espíritu Santo. Lā' tachi-
huīna'lh ixtachihuīn Dios lā' tū' ixtajicua'n.

Chu lakatin tamākēxtimīlh huāk a'ntū ixtaka'lhī

32 Lā' ixlīlhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't lā' chu lakatin tapāstacna' lā'
ixtaka'lhī chu lakatin tapuhuān. Lā' nīn tintī' puhuanli que tūla namāstā'
a'ntū ixka'lhī. Lā' chu lakatin ixtamākēxtimīnī't ixlīhuāk a'ntū ixtaka'lhī.
33 Lā' huan apóstoles ixtaka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. Lā' ixtamālacstū'nca
que Māpa'ksīni' Jesús ixlakahuanchokonī't. Lā' Dios ixcāsicua'lanālī. 34 Lā'
nīn tintī' ī'sputni' catūhuā porque ixlīhuākca'n a'ntī ixtaka'lhī ixti'ya'tca'n
lā' ixchicca'n, ixtastā' lā' ixtalīmin ixtapalh a'ntū ixtastā'. 35 Lā' ixta-
maxquī' huan apóstoles. Lā' tamālacpitzilh chā'tunu' chu a'nchī ixtamacla-
casqui'n. 36 Lā' ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José. Lā' huan apóstoles
tamāpācuhuīlh por ixlītāpātu' ixtacuīni' Bernabé (huā'mā' huanicu'tun
māko'xamixīni'). Lā' ū'tza' levita ixuanī't xala' nac Chipre. 37 Lā' xla'
ixka'lhī ixti'ya't. Lā' stā'lh lā' cālīmini'lh ixtapalh lā' cāmaxquī'lh huan
apóstoles.

5

Tamātzē'kli macsti'na'j tumīn Ananías lā' Safira

1 Lā' nā ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías. Lā' ixka'lhī ixpuscāt
a'ntī ixtacuīni' Safira. Lā' xlaca'n tastā'lh pītzina'j ixti'ya'tca'n. 2 Lā'
Ananías māquī'lh macsti'na'j ixtapalh. Lā' nā ixpuscāt nā ixlīca'tzī. Lā'

Ananías līmilh a'ntū a'katāxtūlh lā' cāmaxquī'lh huan apóstoles. 3 Lā' Pedro
hualh:
—Ananías, ¿a'chī' mātzumanī't mi'a'clhcunuc ko'ti'ti' lā' xtāpalīlh
mintapāstacna' para nalē'ksa'nīni'na' Espíritu Santo lā' namāquī'ya'
macsti'na'j huan tumīn ixtapalh ti'ya't? 4 ¿Chu tū' mila' ixuanī't huan
ti'ya't a'xni'ca' tūna'j ī'stā'ya'? ¿Chu tū' mila' ixuanī't huan ixtapalh
a'xni'ca' stā't huan ti'ya't? ¿A'chī' pāstacti natlahua'ya' huā'mā'? Lā' hui'x
a'ksa'nī'ni' tū' xmān na ixlacapūn chi'xcuhuī'n. Hui'x nā a'ksa'nī'ni' na
ixlacapūn Dios —hualh Pedro.
5 Lā' a'xni'ca' Ananías kaxmatli huā'mā' tachihuīn, a'kā'lh xanīn. Lā'
lej ixtajicua'n ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli. 6 Lā' huan o'kxa'n tasacli
Ananías lā' tamaksna'tli lā' tamāxtulh lā' tamā'cnūlh.
7 Lā' hua'chi ixlīlakatu'tun hora ixpuscāt Ananías tanūlh. Xla' tū' ixca'tzī
a'ntū ixpātle'kenī't. 8 Tuncan Pedro huanilh:
—Caquihua'ni', ¿lhānchula' līstā'tit huan ti'ya't?
Lā' huan puscāt huanilh chu a'cxtim chuntza' chī ixuaninī't ixkōlu'.
9 Lā' Pedro huanilh:
—Lā' ¿a'chī' chu lālīca'tzīyā'tit na'a'ksa'nī'ni'nā'tit ixEspíritu Māpa'ksīni'?
Cakaxpa'tti a'nchī tatantūsa'nan kēpūn a'ntī tamā'cnūnī't minkōlu'. Lā' nā
hui'x natamāxtuyāni' —hualh Pedro.
10 Lā' līlacapalh huan puscāt a'kā'lh xanīn na ixlacapūn Pedro. Lā' huan
o'kxa'n tatanūchi lā' talaktzī'lh mā' xanīn. Lā' tamāxtulh lā' tamā'cnūlh
ixpāxtūn ixkōlu'. 11 Lā' lej ixtajicua'n ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli huā'mā'.

Tlahuaca lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā

12 Lā' huan apóstoles tatlahualh lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā
ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't. Lā' ixtatakēstoknī't ixlīhuākca'n na
ixcorredor Salomón. 13 Nīn chā'tin de ixtalhūhuā'tca'n tū' talīhui'līlh
natatā'takēxtimī con ū'tunu'n. Lā' tachi'xcuhuī't lej ta'a'cnīni'ni'lh. 14 Lā'
a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' ā'chulā' ixtalhūhua'n chi'xcuhuī'n lā'
puscan. 15 Lā' ixcālīmincan huan ī'tza'ca'nī'n nac cā'tejen a'nlhā ixtētaxtu
Pedro. Lā' ixcāhui'līcan nac laklaj lā' na ī'xti'catca'n, palh tzē cahuā
a'yuj xmān ixmāspilē'k Pedro ixcāmāskē'kēlh lā' chuntza' ixcāmātzeyīlh
makapitzīn ī'tza'ca'nī'n. 16 Lā' nā ixtamimā'na nac Jerusalén lhūhua'
tachi'xcuhuī't xalanī'n huan xcānsipejni' na ixpajtzu Jerusalén. Lā'
ixtalīmin ī'tza'ca'nī'n lā' a'ntī ixtaka'lhī tlajana'nī'n. Lā' ixlīhuākca'n
cāmātzeyīca.

Cāmacaputzaca Pedro lā' Juan

17 Lā' tatā'kaquī'lh huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' ixchi'xcuhuī'n a'ntī
ixtakalhlaka'ī' ixtamākalhtō'kē'nca'n saduceosnu'. Lā' lej ixtalakca'tzan
xlaca'n. 18 Lā' cāchi'paca huan apóstoles lā' cāmānūca nac pūlāchī'n.
19 Lā' Dios macamilh kalhatin ángel. Lā' huan ángel cāmālaquī'ni'lh huan
pūlāchī'n cā'tzī'sa lā' cāmāxtulh lā' cāhuanilh:
20 —Capitit lā' catāya'tit nac xaka'tla' lītokpān lā' cacātā'chihuīna'ntit
huan tachi'xcuhuī't ixlīhuāk ixpālacata a'nchī tzē natalīka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n.
21 Lā' a'xni'ca' ixtakaxmatnī't huā'mā', tatanūlh nac xaka'tla' lītokpān
a'xni'ca' ixtuncuīmā'tza' lā' tamāsu'yulh.
Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' nā ixchi'xcuhuī'n tatakēstokli. Lā'
cāmākēstokca ū'tunu'n a'ntī ixtatlahua justicia lā' ixlīhuāk xanapuxcu'nu'
xala' nac Israel. Lā' cāmacā'nca policíasna' para natamāxtu huan tachī'nī'n

de nac pūlāchī'n lā' natalīmin. 22 Lā' a'xni'ca' huan policíasna' tachā'lh, tū'
cākaksca nac pūlāchī'n. Tataspi'tchokolh lā' tamāca'tzīnīlh. 23 Lā' tahualh:
—Icchā'uj nac pūlāchī'n lā' iclaktzī'uj lā' ixlacchahua xa'nca. Lā'
huan maktaka'lhna'nī'n ixtayāna' na ixlacapūn mākalhcha. Lā' a'xni'ca'
icmālaquī'uj, nīn tintī' ickaksui na ixchakān huan pūlāchī'n.
24 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', xacapitán xaka'tla' lītokpān lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna' lej lhūhua' tapāstacna'lh tuchūn chuhua'j nala.
25 Lā' chu tuncan milh kalhatin lā' cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n a'ntī hui'xina'n cāmānū'tit nac pūlāchī'n
tayāna'ncha' nac xaka'tla' lītokpān lā' tamāsu'ni'mā'na huan tachi'xcuhuī't.
26 Lā' tuncan ta'a'lh huan capitán lā' huan policíasna' lā' cāquītēpalaca
Pedro lā' Juan. Lā' cālīminca lej līlacatzucu porque ixtajicua'ni' huan
tachi'xcuhuī't que ixcāmūta'laca. 27 Lā' a'xni'ca' ixcālīmincanī'ttza',
cāhui'līca ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n. Lā' xamāpa'ksīni' curasna'
cākalhasqui'nīlh:
28 —¿Chu tū' iccāmāpa'ksīni' hui'xina'n lej līpalha' que tū'tza'
camāsu'yu'tit por ixquilhtampān Jesús? Lā' hui'xina'n cāmāsca'tīkō'tittza'
xalanī'n nac Jerusalén huā' mintamākalhtō'kē'nca'n. Lā' hui'xina'n
hua'nā'tit que quina'n iclē'nāuj cuenta por ixpālacata maknīca Jesús.
29 Lā' takalhtīni'lh Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles lā' tahualh:
—Lā' ¿chu tzey palh na'iccā'a'kahuāna'ni'yāuj chi'xcuhuī'n lā'
tū' na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios? 30 IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n
mālakahuanīchokolh Jesús a'ntī hui'xina'n māmaknīnīni'ntit a'xni'ca'
xtokohua'ca'ca nac cruz. 31 Lā' Dios līmā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh
na ixpāxtūcāna'j lā' hui'līlh xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. U'tza'
tlahualh para que xalanī'n nac Israel nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā'
nacāmāsputūnu'ni'can a'ntū talaclē'ni' Dios. 32 Lā' quina'n icmālacstū'ncāuj
huā'mā'. Lā' nā chuntza' mālacstū'nca huan Espíritu Santo a'ntī Dios
cāmaxquī'nī't xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios.
33 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixcāmaknīcu'tuncan.
34 Lā' kalhatin pūchihuīna', a'ntī fariseo ixuanī't, ixtacuīni' Gamaliel. Xla'
ū'tza' kalhatin mākalhtō'kē'ni' de huan ley. Lā' lej ixa'cnīni'ni'can. Xla'
tāyalh lā' māpa'ksīni'lh que cacāmāxtuca Pedro lā' Juan lakatin ka'tlā'tus.
35 Lā' Gamaliel cāhuanilh huan ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n:
—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Israel, capāstacna'ntit xa'nca a'ntū
nacātlahua'ni'yā'tit huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. 36 Ca'tzīyā'tit que makāntza'
i'xuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Teudas, a'ntī ixuan que xla' lej ka'tla'.
Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n, como hua'chi lakatā'ti' ciento, tastālani'lh.
Xla' maknīca. Lā' ta'a'kahuankō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtastālani'nī't. Lā'
chuntza' līsputli a'ntū ixlītzucunī't Teudas. 37 Lā' ā'calīstān ixui'lapā Judas
xala' nac Galilea a'xni'ca' lālaktzo'kca. Xla' cācuccha'xli makapitzīn lā'
ixtastālani'. Lā' nā Judas sputli. Lā' ta'a'kahuankō'lh a'ntī ixtastālani'nī't.
38 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' hui'xina'n, nīn tuntū' cacātlahuani'tit huan
chi'xcuhuī'n lā' cacāmakxtektit. Palh huā'mā' tapāstacna' lā' huā'mā'
tamākalhtō'kē'n xmān ixla'ca'n chi'xcuhuī'n, ixa'cstu nasputa. 39 Lā' palh
ixla' Dios, tū' maktin catimāpānū'tit. Tū' ixlīca'tzan kalhtaxtoktipā'na'ntit
Dios —cāhuanilh Gamaliel.
40 Lā' ta'a'ka'ī'lh ixtachihuīn Gamaliel. Lā' cāmātayīni'ca huan apóstoles
lā' cāsno'kca. Lā' cāhuanica que tū'tza' natachihuīna'n por ixquilhtampān
Jesús. Lā' cāmakxtekca. 41 Lā' Pedro lā' Juan tataxtulh ixlacapūnca'n
pūchihuīna'nī'n. Lā' tapāxuhualh porque cālaktzī'nca xlaca'n lej tzey para

natapātī a'ntū lej līmāxana' por ixpālacata Jesucristo. 42 Lā' lakalīyān
nac xaka'tla' lītokpān lā' na ixchicca'n, tū' ixtamakxteka tamāsu'yu lā'
tachihuīna'n ixpālacata Jesucristo.

6

Cālacsacca kalhatojon maktāyana'nī'n

1 Huā'mā'na chi'chini' ixtalhūhua'ntēlha huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'.
Lā' huan chi'xcuhuī'n griegos cāhuanilh huan hebreos que tū' xa'nca
ixcāmāpitzini'can a'ntū ixcāmaxquī'can huan lakapūtnu' griegasna'
lakalīyān. 2 Lā' huan kalhacāujtu' apóstoles tamākēstokli ixlīhuāk a'ntī
ixtakalhlaka'ī' lā' cāhuanica:
—Tū' līmakuan na'icmakxtekāuj na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios lā'
na'icmāstā'yāuj līhua't. 3 Pues chuhua'j, tā'timīn, cacālacsactit hui'xina'n
kalhatojon chi'xcuhuī'n de hui'xina'n. Cacālacsactit a'ntī cālakapascan
huāk lacuan lā' a'ntī talītzuma Espíritu Santo lā' a'ntī lej xa'nca
tapāstacna'n. Lā' nacāmacamaxquī'yāuj huā'mā' lītlōt. 4 Lā' quilītlōtca'n
quina'n chu ū'tza'tza': na'icorarlīyāuj lā' na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn
Dios —cāhuanica.
5 Huā'mā' cāminī'ni'lh ixlīhuāk huan ixtalhūhuā'tca'n. Lā' lacsacca huan
Esteban, kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlītzuma Espíritu Santo lā' a'ntī xa'nca
ixkalhlaka'ī' Dios. Lā' cālacsacca Felipe lā' Prócoro lā' Nicanor lā' Timón
lā' Parmenas lā' Nicolás xala' nac Antioquía a'ntī ixtanūnī't na ixreli-
gionca'n israelitas. 6 Lā' cālīminca ixlacapūnca'n apóstoles lā' ta'orarlīlh lā'
ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n.
7 Lā' a'kahualh ixtachihuīn Dios. Lā' a'ntī ixtakalhlaka'ī' lej ix-
talhūhua'ntēlha nac Jerusalén. Lā' lhūhua' curasna' takalhlaka'ī'lh lā'
ta'a'kahuāna'ni'lh ixtachihuīn Dios.

Chi'paca Esteban

8 Lā' Esteban lej ixkalhlaka'ī' lā' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ixt-
lahua laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't.
9 Lā' tatā'kaquī'lh makapitzīn xalanī'n na ixlītokpānca'n israelitas a'ntī
ixcāmāpācuhuīcan Libertos, lā' nā xalanī'n nac Cirene lā' Alejandría lā'
Cilicia lā' Asia. Xlaca'n talālīhuanilh con Esteban. 10 Pero xlaca'n tūlalh
tatā'lātlajalh por ixpālacata ixtapāstacna' Esteban lā' por ixpālacata Espíritu
Santo a'ntī ixmāchihuīnī. 11 Lā' xlaca'n tamāpalalh ā'makapitzīn para
natalē'ksa'nīni'n lā' natahuan que ixtakaxmatnī't a'nchī Esteban a'ksa'nli
Moisés lā' Dios. 12 Lā' cācuccha'xca tachi'xcuhuī't lā' huan xanapuxcu'nu'
israelitas lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Lā' chu līmaktin laktapajtzūca
Esteban lā' chi'paca lā' līminca ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n. 13 Lā'
cāhui'līca testigos a'ntīn tahualh a'ntūn tū' stu'ncua' lā' tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' tū' makxteka a'ksa'n huā' ley lā' huā' xaka'tla'
lītokpān a'ntū sicua'lanālanī't. 14 Ickaxmatui a'xni'ca' hualh xla' que
huā'mā' Jesús xala' nac Nazaret namāsputū huan xaka'tla' lītokpān lā'
nataxtāpalī huan talanān a'ntū māsu'yulh Moisés natlahuayāuj.
15 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, ta-
lakalaktzī'lh Esteban. Lā' ixlacan ixtasu'yu hua'chi ixla' ángel.

7

Tamaktāyalh Esteban lā' maknīca

1 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh Esteban:

—¿Chā stu'ncua' huā'mā'?
2 Lā' Esteban hualh:
—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, cakaxpa'ttit. Dios a'ntī lej ka'tla', tasu'yuni'lh quimpapca'n Abraham a'xni'ca' xla' ixuī'cus nac xcānsipej Mesopotamia. Tūna'j ixa'n tahui'la nac Harán. 3 Dios huanilh:
Cataxtu de mi'ā'lacchicni' lā' cacāmakxtekti mintalakapasnī'n lā' capi't nac xcānsipej a'ntū na'icmāsu'ni'yāni'.
4 Lā' Abraham taxtulh de huan ī'xcānsipejca'n caldeosnu' lā' a'lh tahui'la nac Harán. Lā' a'xni'ca' ixnīnī'ttza' ixtāta' Abraham, Dios līmilh Abraham huā'tzā' nac xcānsipej a'nlhā hui'xina'n hui'lā'na'ntit chuhua'j. 5 Lā' Dios tūna'j maxquī'lh ti'ya't ā'tzā', nīn pītzina'j a'nlhā nayāhua ixtojon. Xmān huanilh que ixtēcu' ti'ya't nala xla' lā' ixnatā'natna', a'yuj xla' tūna'j ixka'lhī ixcaman. 6 Dios tā'chihuīna'lh chuntza':
Minatā'natna' natatahui'la hua'chi xatza'nkān nac ā'lakatin xcānsipej.
Lā' a'ntza' lej nacāmāscujūcan lā' nacāmāpātīnīcan lakatā'ti' ciento cā'ta.
7 Lā' quit na'iccāmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't a'ntī nacāmāscujū minatā'natna'.
Lā' ā'calīstān natataxtu minatā'natna' lā' naquintamācā'tanī ā'tzā'.
8 Lā' Dios cāxtlahualh huan convenio a'ntū ixpālacata ixcāchu'cucan chi'xcuhuī'n israelitas para que nacālīlakapascan. Lā' tahuī'lh kalhatin ixcaman Abraham, ixtacuīni' Isaac. Lā' ixlīlakatzeyan chi'chini' Abraham chu'culh ixcaman para nalīlakapascan hua'chi israelita. Lā' ā'calīstān tahuī'lh kalhatin ixcaman Isaac, ixtacuīni' Jacob. Lā' ā'calīstān Jacob ka'lhīlh kalhacāujtu' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n.
9 'Lā' huan quinapapna'ca'n ixtaca'tzalaktzī'n ixtā'tinca'n José. Lā' xlaca'n tastā'lh José. Lā' lē'nca nac Egipto. Pero Dios ixmaktaka'lha.
10 Lā' Dios māpūtaxtūlh de ixlīhuāk a'ntūn pātīlh. Lā' Dios maxquī'lh José tapāstacna' na ixlacapūn Faraón a'ntī rey xala' nac Egipto. Lā' Faraón ixa'cnīni'ni' huan José. Lā' hui'līlh ixlīgobernador nac Egipto. Lā' hui'līlh que namāpa'ksīkō' ixlīhuāk ixchic Faraón.
11 'Lā' milh lakatin tatzi'ncsta ixlīhuāk huanmā' ti'ya't Egipto lā' nac Canaán. Lā' lej tapātīni'lh. Lā' huā' quinapapna'ca'n tū' ixtakaksa a'ntū natahua'. 12 Lā' a'xni'ca' kaxmatli Jacob que nac Egipto ixa'nan trigo, pū'la cāmacā'lh a'ntza' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n. 13 Lā' a'xni'ca' ta'a'mpā ixlīmaktu', José cāmāca'tzīnīlh que ū'tza' māni' ī'stancuca'n ixuanī't. Lā' Faraón māca'tzīnīca que ixtalakapasni' José ixtahuanī't.
14 Lā' José mātayīni'lh Jacob a'ntī ixtāta' lā' ixlīhuākca'n ixtā'timin lā' ixcamana'ca'n. Xlaca'n pūpitzi ciento ā'pu'xamaquitzis tachi'xcuhuī't. 15 Lā' Jacob a'lh tahui'la nac Egipto. A'ntza' nīlh xla' lā' nā tanīkō'lh ixo'kxa'n a'ntī quinapapna'ca'n. 16 Lā' ā'maktin cālē'mpalaca nac Siquem lā' a'ntza' cāmā'cnūca nac lhu'cu' a'ntū cāmaktamāhualh Abraham ixcamana' Hamor xalanī'n Siquem. Lītamāhualh con tumīn.
17 'Ixtapajtzūtēlha huan chi'chini' a'xni'ca' ixtlōkentaxtū Dios a'ntū ixuaninī't Abraham. Lā' huan tachi'xcuhuī't israelitas lhūhua'ntēlhalh nac Egipto. 18 Lā' hui'līpalaca kalhatin rey nac Egipto a'ntīn tū' lakapasli José. 19 Xla' cā'a'kxokolh quinapapna'ca'n lā' chuntza' cālītlajalh. Lā' xla' cāmāpātīnīlh quinapapna'ca'n lā' cāmāmaka'nīlh xanatāta'na' ixlakska'tā'nca'n para que natanī. 20 Lā' huā'mā'na chi'chinī'n tahuī'lh Moisés lā' xla' tzēhuanī't ixuanī't na ixlacapūn Dios. Lā' ixmaktaka'lhmā'ca lakatu'tun mālhcuyu' na ixchic ixtāta'. 21 Lā' a'xni'ca' nā tihui'līca Moisés kēpūn, ixtzu'ma'jāt Faraón sacli huan ska'ta' lā' makastacli como hua'chi

scana'nca ixcaman. 22 Lā' Moisés māsca'tīca ixlīhuāk tapāstacna' xala' nac
Egipto. Lā' lej xa'nca ixchihuīna'n lā' huāk tzē ixtlahua.

23 'Lā' a'xni'ca' ixka'lhītza' tu'pu'xam cā'ta, puhualhtza' palh nacālaka'n
ixtalakapasnī'n a'ntī israelitas. 24 Lā' laktzī'lh a'nchī kalhatin egipcio
ixmāpātīnīmā' kalhatin israelita. Lā' Moisés līmaktāyalh lā' mātakāhuī'lh
huan egipcio. Lā' chuntza' tapalana'ni'lh huan tī ixmāpātīnīmā'ca.
25 Moisés ixpuhuan que huan israelitas ixtamāchekxī a'nchī Dios ixlac-
sacnī't nacāmaktāya natapūtaxtu. Pero xlaca'n tū' ixtamāchekxī. 26 Lā'
ixlīlakalī huampala cālakchilh Moisés a'xni'ca' ixtalālacatāquī' kalhatu'
israelitas lā' ixcāmāko'xamixīcu'tun lā' cāhuanilh: "Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n
lītalakapasnī'n. ¿A'chī' lālacatāquī'yā'tit?" 27 Lā' tuncan huan tī ixla-
catāquī' ixtā'chic tampi'ta'lh Moisés lā' hualh: "¿Tichū hui'līni' hua'chi
quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n? 28 ¿Chā naquimaknīcu'tuna' quit hua'chi
ma'kni' kōtan huan egipcio?" 29 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Moisés
tzā'lalh. Lā' chā'lh nac xcānsipej Madián lā' a'ntza' tachokolh hua'chi
xatza'nkān. Lā' talacatuncuīlh kalhatu' ixo'kxa'n.

30 'Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' tu'pu'xam cā'ta, kalhatin ángel
tasu'yuni'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't ixpajtzu huan kēstīn ixtacuīni'
Sinaí. A'ntza' tasu'yulh nac a'katin puchuna'j qui'hui' a'ntū ī'lhcumā'.
31 A'xni'ca' lakzī'lh Moisés tū' ixlīca'tzīhuī'. Lā' tapajtzūlh para nalaktzī'n.
Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni' huanilh:

32 Quit ixDiosca'n minatāta'na' lā' ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob.
Lā' Moisés xpipilh lā' jicua'lh lā' tū' līhui'līlh nalaktzī'n. 33 Lā' Māpa'ksīni'
huanilh:

Catatūxtu mizapato porque a'nlhā yā't, ixlacapūn Dios.

34 Quit stu'ncua' iclaktzī'nī't a'nchī cāmāpātīnīmā'ca quintachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' nac Egipto.

Lā' ickaxmatnī't a'nchī tahua'ntli'jmā'na xlaca'n, lā' icyujnī'ta'nchi para na'iccāmāpūtaxtū.

Lā' chuhua'j cata't. Na'icmacā'nāni' nac Egipto.

35 'Lā' huā'mā' chu ū'tza' Moisés a'ntī talakmaka'lh a'xni'ca' tahualh:
¿Tichū hui'līnī'ta'ni' hua'chi quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n?
Lā' Dios macamilh huā'mā' Moisés hua'chi xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'.
Lā' ixmaktāya huan ángel a'ntī tasu'yuni'lh nac a'katin puchuna'j
qui'hui'. 36 Lā' Moisés cāmāxtulh quinapapna'ca'n. Xla' tlahualh lej
laka'tla'n lē'cnīn nac Egipto lā' nac mar a'ntū huanican Spi'nenke' lā' nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't tu'pu'xam cā'ta. 37 Huā'mā' ū'tza' Moisés a'ntī cāhuanilh
israelitas:

Māpa'ksīni' quinDiosca'n nalacsaca chā'tin de mintalakapasni'ca'n chuntza' hua'chi quilacsacli quit.

U'tza' ixa'cta'sana' Dios nala.

Lā' nakaxpa'tā'tit hui'xina'n.

38 Huā'mā' Moisés ū'tza' ixuī' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't. Lā' huan ángel tā'chihuīna'lh nac kēstīn Sinaí. Lā' Moisés
cāhuanilh quinapapna'ca'n a'ntū hualh huan ángel. Lā' Moisés makl-
htīni'lh huan tachihuīn a'ntūn tū' maktin catisputli. Lā' huan tachihuīn
quincāmaxquī'ni'.

39 'Huā' quinapapna'ca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Moisés lā' talak-
maka'lh. Lā' ixtapuhuan natataspi'ta nac Egipto. 40 Tahuanilh Aarón:
Caquilātlahuani'uj ídolos a'ntū naquincātapū'lani'yāni'.

Tū' icca'tzīyāuj a'ntū pātle'keni'nī't huā'mā' Moisés a'ntī quincāmāxtuni' nac ti'ya't Egipto.
41 Entonces xlaca'n tatlahualh lakatin ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi ti'na'j huācax lā' tamaxquī'lh lē'ksajuī'n huan ídolo. Lā' lej talīpāxuhualh a'ntū ixtatlahuanī't māni' xlaca'n. 42 Lā' Dios tamakatīlh de xlaca'n lā' cāmakxtekli
que natamācā'tanī sta'cu. Lā' nā chuntza' tatzo'kni' huan nac libro a'ntū tzo'kli kalhatin a'ntī ixa'cta'sana' Dios. Hualh:
Lā' hui'xina'n, israelitas, ¿chu quilāmālacnūni'uj lē'ksajna' lā' animalhna' xatamaknīn ixlīhuāk huan tu'pu'xam cā'ta nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't?
43 Hui'xina'n līta'ntit ixcarpa huan ídolo Moloc a'nlhā ixtaquilhpūtani'can, lā' huan ídolo Renfán a'ntū ixtasu'yu hua'chi sta'cu.
Hui'xina'n tlahua'tit para nacāmācā'tanīyā'tit.
Lā' chuhua'j quit na'iccālē'nāni' más a'jlē'nī'ta'ncha' de Babilonia.
Chuntza' tatzo'kni'.
44 Lā' Esteban huampā:
—Nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, quinapapna'ca'n ixtaka'lhī huan xaka'tla' carpa a'ntū ixmāsu'yu que Dios ixcā'o'kska'lhīlē'mā'. Lā' huan carpa ū'tza' ixtlahuanī't Moisés chu a'nchī hua'chi Dios ixuaninī't lā' chu a'nchī Dios ixmāsu'ni'nī't. 45 Lā' quinapapna'ca'n tamaklhtīni'lh huan carpa. Lā' talīmilh a'xni'ca' tatanūchi con Josué na ixti'ya'tca'n xtuncnu' chi'xcuhuī'n a'ntī Dios cāmāxtulh ixlacapūnca'n quinapapna'ca'n. Lā' a'ntza' tachokolh huan carpa hasta ixquilhtamacuj David. 46 Dios līpāxuhualh David. Xla' ixtlahuacu'tun lakatin ixchic Dios a'ntī nā ixDios Jacob. 47 Pero huan a'ntī tlahualh huan chic, ū'tza' Salomón. 48 Pero Dios, a'ntī lej ka'tla', tū' tahui'la nac lakatin chic a'ntū tatlahuanī't chi'xcuhuī'n. Lā' nā chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios:
49 Quit, Dios, icmāpa'ksī nac a'kapūn lā' nac quilhtamacuj.
¿Tuchūyā chic naquilātlahuani'yāuj? huani Māpa'ksīni'.
Lā' ¿lhachū na'icjaxa quit?
50 ¿Chu tū' quit ictlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan?
51 Lā' Esteban cāhuanipā:
—Hui'xina'n lej lacxumpi. Tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit. Lā' tū' kaxpa'tcu'tunā'tit. Hui'xina'n pō'ktu kalhtaxtoktīyā'tit huan Espíritu Santo. Chu a'nchī ixtala minapapna'ca'n nā chuntza' la'yā'tit hui'xina'n. 52 Minapapna'ca'n tamāpātīnīlh ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tamaknīlh a'ntīn tahualh xapū'la que namin a'ntī xatzey. U'tza' milh lā' hui'xina'n macamāstā'tit lā' māmaknīnīni'ntit.
53 Hui'xina'n maklhtīni'ntit huan ley a'ntū tamacamāstā'lh ángeles. Pero tū' a'kahuāna'ni'tit —hualh Esteban.

Maknīca Esteban

54 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixtamāsā'nī ixtatzanca'n porque lej ta'a'kchā'lh. 55 Lā' ixa'clhcunuc Esteban ixlītzuma Espíritu Santo. Lā' xla' ixtalacayāhuayā para nac a'kapūn. Lā' laktzī'lh huan xkakana' a'nlhā ixuī' Dios. Lā' laktzī'lh Jesús na ixpāxtūcāna'j Dios
56 lā' hualh:
—Calaktzī'ntit. Quit iclaktzī'n huan a'kapūn laquī'yā. Lā' ixtā'tin ixlīhuāk tachi'xcuhuī't huī' na ixpāxtūcāna'j Dios —hualh Esteban.
57 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, xlaca'n tata'salh palha' lā' cā'a'kachi'paca. Lā' ixlīhuākca'n tuncan talakminkō'lh lacapalh. 58 Lā' māxtuca Esteban de huan nac xcānsipej lā' mūta'laca.
Lā' huan testigos tahui'līlh ixlu'xu'ca'n na ixlacapūn kalhatin o'kxa' a'ntī

ixtacuīni' Saulo. 59 Lā' a'xni'ca' mūta'laca Esteban ta'sani'lh Dios lā'
huanilh:
—Māpa'ksīni' Jesús, cachi'patampāxtokchi quilīca'tzīn.
60 Lā' tatzokostalh lā' ta'salh lej palha' lā' hualh:
—Māpa'ksīni', cacāmāsputūnu'ni' a'ntū quintatlahuani'mā'na.
Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Esteban nīlh.

8

Saulo ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' Saulo chu ixlīca'tzī a'nchī līmaknīca Esteban.
Lā' huanmā' chi'chini' tzucuca lej cāmacaputzacan a'ntī ixtakalhlaka'ī'
xalanī'n nac Jerusalén. Lā' ixlīhuākca'n ta'a'kahuankō'lh hasta nac ti'ya't
Judea lā' Samaria. Lā' tatachokolh xmān apóstoles. 2 Lā' makapitzīn
chi'xcuhuī'n, a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios, talē'lh Esteban lā' tamā'cnūlh.
Lā' lej talakcalhualh xla'. 3 Lā' Saulo ixlīhui'lī ixcāmāsputūkō'lh huan
a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Tzuculh tanū nac lakatunu' chic lā' ixcāstancalē'n
chi'xcuhuī'n lā' puscan lā' ixcāmānū nac pūlāchī'n.

Māsu'yuca xatzey tachihuīn nac Samaria

4 Lā' a'ntīn ta'a'kahuankō'lh ixta'a'n lakaxtim lā' ixtachihuīna'n huan
xatzey tachihuīn. 5 Lā' Felipe a'lh tancā'n nac xcānsipej ixtacuīni' Samaria.
Lā' ixcāmāsu'ni' ixpālacata Cristo. 6 Lā' huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't
ixtakaxmata a'cxtim a'ntū ixcāhuani Felipe. Takaxmatli lā' talaktzī'lh
huan lē'cnīn a'ntū ixtlahua. 7 Lā' huan tlajana'nī'n ixtata'sa lej palha' lā'
tataxtulh de xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī. Lā' lhūhua' ixtalū'ntū'lanī't lā' xalac-
tajua' chi'xcuhuī'n ixcāmātzeyīcan. 8 Lā' lej ixa'nan lhūhua' tapāxuhuān
huanmā' nac xcānsipej.
9 Lā' ixuī' chā'tin chi'xcu' ixtacuīni' Simón. Xla' xapū'la ixuanī't
tlahuāna' nac huanmā' xcānsipej. Lā' ixtalē'cnī huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac Samaria. Lā' hualh que ū'tza' māni' lej ka'tla'. 10 Lā' xa'nca
ixtakaxmatni' Simón ixlīhuākca'n a'ntī xalacti'na'j lā' a'ntī xalaka'tla'n.
Lā' ixtahuan:
—Huā'mā' chi'xcu' lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn Dios.
11 Lā' xa'nca takaxmatni'lh Simón porque lej makān talē'cnīlh ixtat-
lahuān. 12 Lā' Felipe cākalhachihuīna'ni'lh xatzey tachihuīn ixpālacata
a'nchī Dios māpa'ksīni'n lā' ixpālacata Jesucristo. Lā' xlaca'n takalh-
laka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli chi'xcuhuī'n lā' puscan. 13 Lā' nā huan Simón
nā xla' kalhlaka'ī'lh lā' a'kpaxli lā' stālani'lh Felipe. Lā' a'xni'ca' Simón
laktzī'lh huan laka'tla'n lā' lej lhūhua' lē'cnīn, xla' lej lhūhua' ixpāstacna'n.
14 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que xalanī'n nac Samaria ixtamaklhtīni'nī'ttza'
ixtachihuīn Dios, huan apóstoles xalanī'n nac Jerusalén tamacā'lh Pedro
lā' Juan nac Samaria. 15 Xlaca'n tamilh lā' ta'orarlīlh que catamaklhtīni'lh
Espíritu Santo xalanī'n nac Samaria. 16 Tūna'j ixcālakyujachi Espíritu
Santo. Xmān ixta'a'kpaxnī't lā' chuntza' tamāsu'yulh que tatapa'ksīlh
con Māpa'ksīni' Jesús. 17 Lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n lā' xlaca'n
tamaklhtīni'lh Espíritu Santo.
18 Lā' Simón laktzī'lh que huan Espíritu Santo māstā'ca a'xni'ca' huan
apóstoles ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā' cāmālacnūni'lh tumīn. 19 Lā'
hualh Simón:
—Nā quit caquilāmaxquī'uj huā'mā' līmāpa'ksīn para que chuntza' chu
catīhuā na'ica'cpūmā'ca' quimacan nā tzē namaklhtīni'n huan Espíritu
Santo.

20 Lā' Pedro huanilh:
—Casputli mintumīn lā' nā hui'x casputti porque puhuanti
nalītamāhua'ya' tumīn a'ntū ixlē'ksajna' Dios. 21 Hui'x tūla catimaklhtīni'
huanmā' lē'ksajna' porque tū' tzey mi'a'clhcunuc na ixlacapūn Dios.
22 Camakxtekti huanmā' ko'hua'jua' tapāstacna' lā' casqui'ni' Māpa'ksīni'
Dios lā' tzēla chuntza' namāsputūnu'ni'yāni' Dios huanmā' tapāstacna'
a'ntū ka'lhī'ya' na mi'a'clhcunuc. 23 Iclaktzī'nāni' lej ca'tzanca'tzī'ya'.
Hui'x tūla makxteka a'ntūn tū' tzey.
24 Lā' kalhtīni'lh Simón lā' hualh:
—Casqui'ni'tit Māpa'ksīni' Dios que tū' naquimpātle'keni' nīn tuntū'
a'ntū hui'xina'n hua'nā'tit.
25 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixtamālacstū'ncnī'ttza' lā' ixtachihuīna'nī'ttza'
ixtachihuīn Dios, tataspi'tpā para nac Jerusalén. Lā' tachihuīna'lh huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo nac lacalhūhua' ixā'lacchicni'ca'n
samaritanosnu'.

Felipe lā' huan chi'xcu' xala' nac Etiopía

26 Lā' tā'chihuīna'lh Felipe kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh lā'
huanilh:
—Catā'kaqui' lā' capit nac sur. Nalacpina' xatej Jerusalén para Gaza.
A'ntza' cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
27 Lā' Felipe tā'kaquī'lh lā' a'lh. Lā' ixuī' kalhatin eunuco xala' nac
Etiopía. Xla' pūchihuīna' ixuanī't nac Etiopía a'nlhā ixmāpa'ksīni'n huan
reina ixtacuīni' Candace. Huā'mā' chi'xcu', xla' ū'tza' xamaktaka'lhna'
ixlīhuāk ixlīrico huan reina. Lā' quīlachi nac Jerusalén para namācā'tanī
Dios. 28 Lā' ixtaspi'tmā'tza' lā' ixpūmimā' lakatin carro a'ntū ī'stancalē'mā'
huan cahuāyuj. Lā' ixlakapūtle'kehuī' a'ntū tzo'kli Isaías, a'ntī ixa'cta'sana'
Dios ixuanī't. 29 Lā' huan Espíritu Santo huanilh Felipe:
—Catapajtzu' nac xatej a'nlhā lē'mā'ca huan carro lā' catā'pi.
30 Lā' Felipe tu'jnulh lā' lakmilh lā' kaxmatli a'nchī xla'
ixlakapūtle'kehuī' a'ntū ixtzo'knī't Isaías. Lā' Felipe kalhasqui'nīlh:
—¿Chā māchekxī'ya' a'ntū lakapūtle'keya'?
31 Lā' kalhtīlh:
—Tūla como tintī' a'ntī naquimāsu'ni'.
Lā' huanica Felipe que catō'ca'lh lā' capāxtūtō'lalh.
32 Lā' xla' ixlakapūtle'kehuī' ixtachihuīn Dios a'nlhā huan chuntza':
Hua'chi lē'ncan lakatin oveja a'ntū namaknīcan, chuntza' lē'nca huan
chi'xcu'; lā' como hua'chi lakatin borrego xla' kō'ko' na ixlacapūn
a'ntī macsi'ta, chuntza' huan chi'xcu' nīn tuntū' hualh.
33 Lā' māmāxanī'ca lā' tū' xa'nca tlahuani'ca justicia.
Lā' nīn tintī' tūla pūtle'ke tichū ixtā'natna' huan chi'xcu', porque maknīca.
34 Lā' huan eunuco huanilh Felipe:
—Icsqui'ni'yāni' caquihua'ni', ¿tichū līchihuīna'mā' huā'mā' Isaías? ¿Chu
ixa'cstu līchihuīna'ncan, o līchihuīna'n ā'kalhatin?
35 Lā' Felipe tzuculh chihuīna'n. Lā' tzuculh xa'nca huani a'ntū
ixlakapūtle'kenī't huan ixtachihuīn Dios lā' māsu'ni'lh ixpālacata Jesús.
36 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, tachā'lh a'nlhā mā' xcān. Lā' hualh
huan eunuco:
—Cala'ktzi'. Huā'tzā' mā' xcān. ¿Chu a'nan a'ntū naquimāmakchuyī para
que tzē na'ica'kpaxa?
37 Lā' Felipe huanilh:
—Palh hui'x kalhlaka'ī'ya' con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc, tzē na'a'kpaxa'.

Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Quit ickalhlaka'ī' que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios.
38 Lā' chu tuncan māyāhuanīni'lh huan carro. Lā' tatojōlh nac xcān
ixtu'ca'n, Felipe lā' huan eunuco. Lā' Felipe mā'kpaxīlh. 39 Lā' a'xni'ca'
tatacutli nac xcān, ixEspíritu Dios mā'kayāhualh Felipe. Lā' huan eunuco
tū'tza' laktzī'lh. Lā' huan eunuco a'mpā lā' lej pāxuhualh. 40 Lā' Felipe
lakchā'nca nac xcānsipej Azoto. Lā' ixcākalhachihuīna'ni'tēlha xatzey tachi-
huīn ixpālacata Jesucristo na ixlīhuāk xcānsipejni' hasta que chā'lh nac
Cesarea.

9

Saulo xtāpalīlh ixtapāstacna'
Hch. 22.6-16; 26.12-18

1 Lā' Saulo lej ixcāmākē'klha a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni'
lā' ixcāmaknīcu'tun. Lā' lakmilh xamāpa'ksīni' curasna' 2 lā' squi'nli
lakatin acta a'ntū nalē'n na ixlītokpānna'ca'n israelitas nac Damasco. Lā'
chuntza' tzē nacāputza chi'xcuhuī'n lā' puscan a'ntī ixtastālani' Jesús lā'
tzē nacālīmin xatachī'nī'n nac Jerusalén. 3 Lā' Saulo ixtlā'huantēlha lā'
ixtapajtzūtēlhatza' nac Damasco. Lā' chu līmaktin lakatin xkakana' xala'
nac a'kapūn lītamacxti'li'lh. 4 Lā' a'kā'lh nac ti'ya't. Lā' kaxmatli lakatin
tachihuīn a'ntū ixuani:
—Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?
5 Lā' Saulo kalhasqui'nīlh:
—¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?
Lā' xla' hualh:
—Quit Jesús, chu ū'tza' a'ntī hui'x macaputzaya'. Chu tlakaj
quintā'latla'hua'ya'. Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan
qui'hui' a'ntū lītlakalē'ncan.
6 Lā' Saulo ixpipi lā' ixjicua'n lā' hualh:
—Māpa'ksīni', ¿tuchū lacasqui'na' na'ictlahua quit?
Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:
—Catā'kaqui' lā' catanu' nac xcānsipej. Lā' a'ntza' nahuanica'na' a'ntū
līhui'līca natlahua'ya'.
7 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'latlā'huan Saulo, takaxmatli lakatin
tachihuīn pero nīn tintī' talaktzī'lh. Lā' lej talē'cnīlh. 8 Lā' Saulo tā'kaquī'lh
de nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca' titalakapākē'cu'tulh, tūlalhtza' lacahuāna'lh. Lā'
makachi'palē'nca lā' līminca nac Damasco. 9 A'ntza' tahuī'lh lakatu'tun
chi'chini' lā' tūlalh lacahuāna'lh. Lā' tū' huā'yalh lā' tū' ko'tnūlh.
10 Lā' ixuī' nac Damasco kalhatin chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ix-
tacuīni' Ananías. Xla' lakachuyalh lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:
—Ananías.
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Lā' ā'tzā' icuī', Māpa'ksīni'.
11 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:
—Capit huan nac calle a'ntū huanican Xaslitua'. Lā' caputza na ixchic
Judas kalhatin a'ntī ixtacuīni' Saulo xala' nac xcānsipej Tarso. A'ntza'
kalhtō'ka'mā'. 12 U'tza' lakachuyanī't lā' laktzī'nī't kalhatin chi'xcu' ix-
tacuīni' Ananías a'ntī tanūlh lā' a'cpūmā'ca'lh ixmacan para que chuntza'
nalacahuāna'nchokopala.
13 Pero Ananías kalhtīni'lh:

—Māpa'ksīni', lhūhua' quintahuaninī't que huā'mā' chi'xcu' lej lhūhua'
a'ntūn tū' tzey cātlahuani'nī'ttza' xalanī'n nac Jerusalén a'ntīn takalh-
laka'ī' mintachihuīn. 14 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tamaxquī'nī't
līmāpa'ksīn que xla' naquincāchi'payāni' quilīhuākca'n a'ntī icchihuīna'nāuj
por milīmāpa'ksīn.
15 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:
—Capit porque quit iclacsacnī't Saulo. Xla' nacātā'chihuīna'n de
quit xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' lā' reyes lā' israelitas. 16 Quit
na'icmāsu'ni' līlhūhua' a'ntū napātīni'n por quimpālacata.
17 Lā' Ananías a'lh lā' tanūlh huan nac chic a'nlhā ixuī' Saulo. Lā'
a'cpūmā'ca'lh ixmacan lā' huanilh:
—Tā'tin Saulo, quimacaminī't huan Māpa'ksīni' Jesús a'ntī tasu'yuni'ni'
nac tej a'nlhā ixta'mpā't. U'tza' quimacaminī't para que nalac-
ahuāna'nchokopala'ya' lā' nalītatzumakō' Espíritu Santo mi'a'clhcunuc.
18 Lā' tuncan yujni'lh ixlakastapun catūhuā hua'chi xapipēks lā' lac-
ahuāna'nchokopā. Lā' tā'kaquī'lh lā' tuncan a'kpaxli. 19 Lā' huā'yalh lā'
tli'hui'quimpā. Lā' lātma'j ixcātā'lahuī' huan tā'timīn nac Damasco.

Saulo a'cta'sana'lh nac Damasco

20 Lā' chu tuncan huan na ixlītokpānna'ca'n israelitas, Saulo tzuculh
līchihuīna'n Jesús. Lā' ixuan que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' quinDiosca'n.
21 Lā' talē'cnīlh ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli lā' talāhuanilh:
—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī ixcāmāsputūcu'tun nac Jerusalén a'ntī
ixtatapa'ksī con Jesús? Lā' minī't huā'tzā' lā' quincālē'ncu'tunāni' tachī'n
lā' quincāmacamaxquī'cu'tunāni' xanapuxcu'nu' curasna'. U'tza' līmilh
huā'tzā'.
22 Lā' Saulo más ixtahuixcānī. Lā' ixmālacstū'nca que Jesús ū'tza'
huā'mā' Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't. Lā' ū'tza' talīlē'cnīlh huan
israelitas a'ntī ixtahui'lāna' nac Damasco.

Saulo cātzā'lani'lh israelitas

23 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kēnī'ttza' lakalhūhua' chi'chini', huan israelitas
talacchihuīna'lh para natamaknī Saulo. 24 Lā' māca'tzīnīca Saulo que
ixmaktaka'lhmā'ca. Tintacuj lā' tintascac ixtaka'lhītīmā'na huan lhā
ixlactanūcan nac cā'lacchicni' porque ixtamaknīcu'tun. 25 Lā' cā'tzī'sa huan
tā'timīn talē'lh Saulo lā' tamāyujūlh nac lakatin canasta de na ixa'cpān
taxaka de huan cā'lacchicni'. Lā' chuntza' līpūtaxtulh.

Saulo a'lh nac Jerusalén

26 Lā' Saulo a'lh nac Jerusalén lā' ixcātā'tanūcu'tun huan tā'timīn a'ntza'.
Lā' xlaca'n ixtajicua'ni'. Tū' ta'a'ka'ī'lh que xla' ixkalhlaka'ī'nī't. 27 Lā'
Bernabé cālīmini'lh Saulo huan apóstoles. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo
ixlaktzī'nī't nac tej huan Māpa'ksīni' Jesucristo a'ntīn tā'chihuīna'lh. Lā'
cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo ixchihuīna'nī't nac Damasco por ixlīmāpa'ksīn
Jesús, lā' tū' ixlacapuhuan. 28 Lā' Saulo ixcātā'latlā'huan nac Jerusalén.
29 Lā' ixchihuīna'n por ixlīmāpa'ksīn Dios lā' tū' ixlacapuhuan. Lā'
ixcātā'lāhuani huan israelitas a'ntī ixtachihuīna'n griego. Lā' ixta-
maknīcu'tun Saulo. 30 Lā' a'xni'ca' huan tā'timīn taca'tzīlh huā'mā', talē'lh
Saulo nac Cesarea lā' tamacā'lh para nac Tarso.
31 Lā' cā'cacsuatza' ixtahui'lāna' a'ntī ixtatakēxtimī na ixlīhuāk ixlēka'tla'
Judea lā' Galilea lā' Samaria. Lā' ā'chulā' ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixta-
jicua'ni'tēlha Māpa'ksīni'. Lā' huan Espíritu Santo ixcāmāko'xamaka'tlī. Lā'
ixtalhūhua'ntēlha.

Eneas mātzeyīca

32 Lā' Pedro lakaxtim ixlatlā'huan lā' cālakmilh a'ntī ixtakalhlaka'ī'
xalanī'n nac Lida. 33 A'ntza' pāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni'
Eneas. Xla' ixmā' na ī'xti'cat lakatzeyan cā'ta. Ixchēkēnī'n ixtalū'ntū'lanī't.
34 Lā' Pedro huanilh:

—Jesucristo mātzeyīyāni'. Catā'kaqui' lā' camā'kaqui' mixti'cat.

Lā' chu tuncan tā'kaquī'lh Eneas. 35 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna'
nac Lida lā' Sarón talaktzī'lh que ixtzeyanī'ttza'. Lā' xlaca'n tatzuculh
tastālani' huan Māpa'ksīni' Jesucristo.

Dorcas lakahuanchokolh

36 Ixuī' nac Jope kalhatin puscāt a'ntī ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtacuīni' Tabita
lā' nā Dorcas ixtacuīni' griego. Huā'mā' puscāt ixtlahua lhūhua' catūhuā
lej tzey. Lā' ixmāstā' lhūhua' limosna. 37 Lā' huā'mā'na chi'chini' xla'
ī'tzaca'lh lā' nīlh. Lā' ixmāpaxīcanī'ttza' lā' ixcāxmāpī'canī'ttza' nac lakatin
cuarto tālhmā'n. 38 Lā' huan tā'timīn nac Jope takaxmatli que Pedro ixuī'
nac Lida, como pajtzu ixuanī't. Lā' cālakmacā'nca kalhatu' chi'xcuhuī'n.
Lā' xlaca'n tahuanilh Pedro:

—Capit lacapalh hasta lhā icui'lāna'uj.

39 Lā' tuncan Pedro cātā'a'lh. Lā' a'xni'ca' xla' cālakchā'lh, lā' lē'nca nac
cuarto tālhmā'n. Lā' ixlīhuākca'n huan lakapūtnu' talītakēxtimīlh a'nlhā
ixmāpī'canī't Dorcas lā' tacalhualh. Lā' tamāsu'ni'lh huan takēnu' lā' huan
lu'xu' a'ntū ixtlahua Dorcas a'xni'ca' lakahuancus ixlahuī'. 40 Pero Pedro
cāmāxtulh ixlīhuākca'n lā' tatzokostalh lā' orarlīlh. Lā' laktalakspi'tli huan
sputni' lā' huanilh:

—Tabita, catā'kaqui'.

Lā' talakapāke'lh lā' laktzī'lh Pedro lā' tā'kxpāquī'lh. 41 Lā' Pedro
makachi'palh lā' mā'kaquī'lh. Lā' a'xni'ca' Pedro cāta'sani'lh huan a'ntī
ixtakalhlaka'ī' lā' huan lakapūtnu' lā' cāmāsu'ni'lh Dorcas xalakahuan.
42 Huā'mā' ca'tzīkō'ca na ixlīhuāk Jope. Lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh
Māpa'ksīni' Jesucristo. 43 Lā' Pedro tachokolh lātma'j nac Jope na ixchic
kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Simón a'ntī māmasījūnu'.

10

Pedro lā' Cornelio

1 Ixuī' nac Cesarea kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Cornelio. Xla' capitán ix-
uanī't. Lā' huan compañía a'ntū ixmāpa'ksī ixtacuīni' Italiana. 2 Cornelio
lej ixa'cnīni'ni' lā' ixtajicua'ni' Dios, lā' nā chuntza' ixlīhuāk xala' na ixchic.
Lej ixmaxquī' limosna huan tachi'xcuhuī't lā' pō'ktu ixorarlīni' Dios.
3 Lakatin chi'chini' hua'chi maktu'tun kōtanū, Cornelio lakachuyalh. Lā'
xa'nca laktzī'lh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh. Lā' huan ángel tanūlh
lā' huanilh:

—¡Cornelio!

4 Lā' Cornelio lakalaktzī'lh lā' jicua'lh lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū, Māpa'ksīni'?

Lā' huan ángel huanilh:

—Dios pāstacmā'chāni' a'nchīn tlahua'ya' mi'oración lā' a'nchī māstā'ya'
limosna. 5 Lā' chuhua'j cacāma'capi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' camātayī'ni'
Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. 6 Xla' tētachokonī't na ixchic
Simón huan māmasījūnu' a'ntī ka'lhī ixchic na ixquilhtūn mar. U'tza'
nahuaniyāni' a'ntū natla'hua'ya'.

7 Lā' a'xni'ca' huanikō'lh huan ángel lā' chu tuncan a'lh. Lā' Cornelio
cāta'sani'lh kalhatu' ixtasācua'nī'n lā' kalhatin tropa a'ntī ixta'a'cnīni'ni'
Dios lā' a'ntī ixtascuja na ixchic. 8 Lā' a'xni'ca' ixcāpūtle'keni'kō'nī'ttza'
a'ntū ixuaninī't huan ángel, cāmacā'lh nac Jope.
9 Lā' ixlīlakalī xlaca'n ixtatlā'huamā'na lā' ixtatapajtzūtēlha para huan
nac xcānsipej. Lā' hua'chi tastu'nūta Pedro tō'ca'lh huan na ixlītanca'cstu'
chic para na'orarlī. 10 Lā' lej tzi'ncstāyalh lā' ixuā'yancu'tun. Lā'
līhuan ixcāxtlahuamā'ca huan līhua't, Pedro lakachuyalh. 11 Lā' lak-
tzī'lh huan a'kapūn laquī'yā lā' hua'chi lakatin ka'tla' sábana chī'canī't
ixa'katzā'stūtā'ti'. Lā' yujli na ixlacapūn. 12 Huā'mā' a'ntza' ixtatojōmā'na
ixlīhuāk animalhna' a'ntū makakantā'ti' lā' lūhua' lā' spunnu'. 13 Lā'
kaxmatli a'nchī tā'chihuīna'nca lā' huanica:
—Catā'kaqui', Pedro, cama'kni' lā' cahua't.
14 Lā' Pedro hualh:
—Tū', Māpa'ksīni'; porque tū' maktin icua'nī't a'ntūn tū' līmakuan
hua'can lā' a'ntū ko'hua'jua'.
15 Lā' chu kaxmatpā ixlīmaktu' tā'chihuīna'nca lā' huanica:
—Tū' cahua'nti ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que xacanī't.
16 Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' huan sábana lē'nchokopalaca
nac a'kapūn. 17 Lā' Pedro lej ixpāstacna'huī' porque tū' ixca'tzī
a'ntū ixuanicu'tun huan a'ntū mālakachuyīlh. Lā' huan chi'xcuhuī'n,
a'ntī ixcāmacaminī't Cornelio, takalhasqui'nīlh lhachū ixchic Simón.
Lā' tuncan tachilh na ixlacapūn mākalhcha. 18 Lā' tata'sani'lh lā'
takalhasqui'nīni'lh lā' tahualh palh tū' lahuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixtacuīni' Simón a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. 19 Lā' a'xni'ca'
Pedro ixpāstacna'huī' a'nchī lakachuyanī't, huan Espíritu Santo huanilh:
—Kalhatu'tun chi'xcuhuī'n taputzayāni'. 20 Catā'kaqui' lā' cayujti lā'
cacātā'pi xlaca'n. Lā' tū' napuhua'na' catūhuā porque quit iccāmacaminī't.
21 Lā' Pedro cālakyujli huan chi'xcuhuī'n lā' hualh:
—Quit a'ntī putza'yā'tit hui'xina'n. ¿Tuchū lakta'nī'ta'ntit?
22 Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Ixpālacata huan capitán Cornelio. Xla' lej tzeyā chi'xcu' lā' jicua'ni'
Dios. Lā' ixlīhuākca'n israelitas talaktzī'n por tzeyā chi'xcu'. Kalhatin
ángel a'ntī lej tzey huanilh Cornelio que namāta'satīnīni'nāni' lā' xla'
nakaxmata a'ntū hui'x nahua'na'.
23 Lā' Pedro cāmānūlh na ixchic lā' cāhuanilh que catatachokolh huā'mā'
tzī'sa. Lā' ixlīlakalī cātā'a'lh. Lā' nā cātā'a'lh makapitzīn tā'timīn xalanī'n
nac Jope.
24 Lā' ixlīlakalī huampala tachā'lh nac Cesarea. Lā' Cornelio
ixcāka'lhīmā' lā' ixcāmākēstokkō'nī't ixtalakapasnī'n lā' ixamigos a'ntī
más ixcālakapasa. 25 Lā' a'xni'ca' Pedro ixtanūmā', Cornelio lakchilh. Lā'
chu tuncan tatzokostani'lh lā' taquilhpūtani'lh. 26 Lā' Pedro mā'kaquī'lh
lā' hualh:
—Catā'kaqui'. Nā quit nā chu xmān chi'xcu'.
27 Lā' a'xni'ca' Pedro ixtanūtēlha lā' ixtā'chihuīna'ntēlha lā' cākaksli ix-
talhūhuā't a'ntī ixtatakēstoknī't. 28 Lā' Pedro cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que kalhatin israelita tūla catitā'takēxtimīlh con
a'ntīn tū' israelita. Lā' tūla catitanūlh na ixchic. Chuntza' tatzo'kni' na ixl-
eyca'n israelitas. Pero Dios quimāsu'ni'nī't que tūla ictihualh que ā'chā'tin
chi'xcu' ko'hua'jua' lā' ū'tza' xmān catīhuā. 29 U'tza' iclīmilh a'xni'ca'

quimātayīni'nca lā' tū' icpuhualh catūhuā. Lā' iccākalhasqui'nīyāni' ¿tuchū
ixpālacata quilālīmātayīni'uj hui'xina'n?
30 Lā' tuncan Cornelio hualh:
—Tā'ti'majatza' quit xa'ictascajamā' lā' tū' icuā'yalh. Lā' hua'chi
maktu'tun kōtanū quit xa'icorarlīmā' na quinchic. Lā' chā'tin chi'xcu'
tāyalh na quilacapūn lā' ixka'lhī ixlu'xu' lej slamama. 31 Lā' quihuanilh:
“Cornelio, Dios kaxmatnī't mi'oración lā' pāstacmā' a'nchī māstā'ya'
limosna. 32 Cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' camātayī'ni' Simón a'ntī
ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. Xla' tētachokomā' na ixchic Simón
huan māmasījūnu' na ixquilhtūn mar. Xla' namin lā' natā'chihuīna'nāni'”,
quihuanica. 33 Lā' ū'tza' quit iclīmātayīni'ni' tuncan. Lā' hui'x
quintlahua'ni' talakalhu'mān quila'kta'. Pues chuhua'j quilīhuākca'n
icui'lāna'uj huā'tzā' na ixlacapūn Dios. Lā' ickaxmatcu'tunāuj ixlīhuāk
a'ntū Dios māpa'ksīnī'ta'ni' nahua'na' —hualh Cornelio.

Pedro tzuculh chihuīna'n na ixchic Cornelio

34 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Ixlīstu'ncua' quit icmāchekxī que Dios puhuan que chu a'cxtimni'
ixlīhuākca'n chi'xcuhuī'n. 35 Lā' xalanī'n chu calhāhuā xcānsipej, a'ntīn
tajicua'ni' Dios lā' tatlahua a'ntūn tzey ū'tunu'n tamāpāxuhuī' Dios.
36 Dios cāmacā'ni'lh huan israelitas ixtachihuīn. Lā' cāmāsu'ni'lh que
tzē natala ixamigos Dios por ixpālacata Jesucristo a'ntī cāmāpa'ksī
ixlīhuākca'n. 37 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī māca'tzīnīni'nca huan xatzey
tachihuīn pū'la nac Galilea lā' ā'calīstān na ixlīhuāk Judea a'xni'ca'tza'
Juan ixmāsu'yunī'ttza' lā' ixmā'kpaxīnī'ttza'. 38 Dios maxquī'lh Jesús, xala'
nac Nazaret, ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' Jesús ixtlahuatlā'huan
a'ntū lej lacuan lā' ixcāmātzeyītlā'huan ixlīhuāk a'ntī ixtapātīni'n por
ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'. Huā'mā' tzēn tlahualh Jesús porque Dios ix-
maktāyamā'. 39 Lā' quina'n icmālacstū'ncāuj ixlīhuāk a'ntūn tlahualh Jesús
na ī'xcānsipejca'n israelitas lā' nac Jerusalén. U'tza' a'ntī xtokohua'ca'ca
nac cruz lā' chuntza' maknīca. 40 Lā' Dios mālakahuanīchokolh ixlīlakatu'tun
chi'chini' lā' Dios lej xa'nca quincāmāsu'ni'ni' Jesús. 41 Tū' cāmāsu'ni'lh
ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. Dios quincāmāsu'ni'ni' Jesús xmān quina'n
a'ntī quincālacsacnī'ta'ni' para na'icmālacstū'ncāuj ixtachihuīn. Quina'n
ictā'huā'yauj Jesús lā' ictā'ko'tnūj a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'. 42 Lā'
Dios quincāhuanini' que na'iccāmāsu'ni'yāuj tachi'xcuhuī't lā' na'icuanāuj
que Jesús ū'tza' a'ntī Dios hui'līlh ixlīJuezca'n xalakahuan lā' xanīn.
43 Lā' ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios, xalanī'n makān, tamālacstū'ncli
que ixlīhuāk a'ntīn talīpāhuan Jesús, xlaca'n nacāmāsputūnu'ni'can ixtala-
clē'i'ca'n por ixpālacata Jesús.

Takalhlaka'ī'lh a'ntīn tū' israelitas

44 Lā' Pedro ixchihuīna'huī'cus lā' huan Espíritu Santo cālakyujchi
ixlīhuākca'n a'ntī ixtakaxmatni'mā'na Pedro. 45 Lā' lej talē'cnīni'lh huan
israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' ixcātā'minī't Pedro. Talē'cnīlh porque
huan lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo, nā ixcāmaxquī'mā'ca huan tīn tū'
israelitas. 46 Cālē'cnīca porque ixcākaxmatcanī't a'nchī ixtachihuīna'n
ā'tāpātin tachihuīn lā' nā tachihuīna'mpā ixlēka'tla' Dios. 47 Lā' Pedro
cāhuanipā:
—¿Chā a'nan catīhuā a'ntī nacāmāmakchuyī nata'a'kpaxa huā' tamā'na?
Xlaca'n tamaklhtīni'n chuntza' hua'chi quina'n huan lē'ksajna' a'ntū huan
Espíritu Santo.

48 Lā' Pedro cāhuanilh que cata'a'kpaxli porque tatapa'ksīlh con Jesu-
cristo. Lā' squi'ni'ca Pedro que catachokolh lātma'j.

11

Pedro cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac lītokpān nac Jerusalén

1 Huan apóstoles lā' tā'timīn a'ntī ixtahui'lāna' nac Judea cāmāca'tzīnīca
que ixtakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 2 Lā'
a'xni'ca' Pedro chā'lh nac Jerusalén, tatā'lāhuanilh huan israelitas a'ntī
ixtakalhlaka'ī'. 3 Takalhasqui'nīlh Pedro:
—¿A'chī' maktanūnī'ta' a'nlhā tahui'lāna' chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israeli-
tas? Lā' ¿a'chī' cātā'huā'ya'nī'ta'?
4 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' cāhuanikō'lh xa'nca lā' hualh:
5 —Xa'icui'lācha' quit nac xcānsipej Jope lā' xa'icorarlīmā'. Lā'
iclakachuyalh. Lā' iclaktzī'lh hua'chi ka'tla' sábana a'ntū yujchi de nac
a'kapūn. Chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti' lā' quilakchilh. 6 Lā' lej xa'nca iclak-
tzī'lh. Lā' iclaktzī'lh huan animalhna' a'ntū makakantā'ti' lā' animalhna'
a'ntū tahua'nan lā' lūhua' lā' spunnu'. 7 Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn
a'ntūn quihuanilh: “Pedro, catā'kaqui' lā' cama'kni' lā' cahua't”. 8 Lā'
icuanilh: “Tū', Māpa'ksīni'. Tū' maktin icua'nī't a'ntū xmān catūhuā
lā' a'ntūn ko'hua'jua'”. 9 Lā' huan tachihuīn quinkalhtīpā ixlīmaktu' de
nac a'kapūn. Lā' quihuanilh: “Tū' cahua'nti que ko'hua'jua' a'ntū Dios
huan que xacanī't”. 10 Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' tēpalacancha'
tālhmā'n ixlīhuāk nac a'kapūn. 11 Lā' chu līlacapalh tachilh nac chic a'nlhā
xa'iclahui'lāna'uj kalhatu'tun chi'xcuhuī'n a'ntī ixquilakmacamincanī't
de nac Cesarea. 12 Lā' Espíritu Santo quihuanilh: “Cacātā'pi ū'tunu'n
lā' tū' capāstacti catūhuā”. Lā' quintatā'a'lh huā' kalhachāxan tā'timīn.
Lā' ictanūj na ixchic Cornelio. 13 Lā' xla' quincāhuanini' a'nchī lak-
tzī'lh na ixchic kalhatin ángel a'ntī tasu'yuni'lh lā' huanilh: “Cacāmacapi
chi'xcuhuī'n nac Jope lā' calīminca Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni'
Pedro. 14 Xla' nahuaniyāni' a'nchīn tzē napūtaxtuya' hui'x lā' ixlīhuāk xala'
na minchic”, huanilh huan ángel.
15 Lā' Pedro cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' ictzuculh icchihuīna'n, huan Espíritu Santo cālakmilh
ū'tunu'n chuntza' hua'chi quincālakmini' pū'la. 16 Lā' quit icpāstacli
a'nchī hualh Māpa'ksīni' Jesús: “Juan ixlīmā'kpaxīni'n xcān pero xtunc
a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n namaklhtīni'nā'tit Espíritu Santo”.
17 Dios cāmaxquī'lh xlaca'n huā'mā' lē'ksajna' nā chuntza' hua'chi
quincāmaxquī'ni' quina'n a'ntī kalhlaka'ī'nī'ta'uj Māpa'ksīni' Jesucristo.
Lā' ¿chu quit tzē xa'icmāmakchuyīlh Dios? —hualh Pedro.
18 Lā a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', taquilhca'cslalh. Lā' tuncan tatzu-
culh tachihuīna'n a'nchī ixlēka'tla' Dios lā' tahualh:
—Dios lacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n nā xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas lā' nā chuntza' natalatahui'la para pō'ktu.

Takalhlaka'ī'lh xalanī'n nac Antioquía

19 Lā' a'xni'ca' maknīca Esteban, lā tzucuca cāmacaputzacan a'ntī
ixtakalhlaka'ī'. Lā' xlaca'n tatzā'lalh lā' ixta'a'kahuankō'nī't. Lā'
ixtatachokoyācha' nac Fenicia lā' nac Chipre lā' nac Antioquía. Lā'
cāhuanica huan xatzey tachihuīn xmān huan israelitas. 20 Pero
makapitzīn de xlaca'n xalanī'n nac Chipre lā' nac Cirene lā' xlaca'n
tachā'lh nac Antioquía. Lā' cātā'chihuīna'nca a'ntīn tū' israelitas.

Lā' cāmāsu'ni'ca huan xatzey tachihuīn ixpālacata Māpa'ksīni' Jesús.
21 Lā' huan Māpa'ksīni' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn lā' chuntza' lej lhūhua'
takalhlaka'ī'lh lā' tastālani'lh Māpa'ksīni'.
22 Lā' cāmāca'tzīnīca a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac Jerusalén a'ntū
ixpātle'kemā' nac Antioquía. Lā' macā'nca Bernabé a'ntza'. 23 Lā' a'xni'ca'
xla' chā'lh lā' laktzī'lh a'nchī Dios ixcāsicua'lanālīnī't, lā' lej pāxuhualh xla'.
Lā' Bernabé cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh ixlīhuākca'n:

—Calīhui'lī'tit stālani'yā'titcus Māpa'ksīni'.

24 Lā' Bernabé tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā' ixa'clhcunuc ixlītzuma Espíritu
Santo lā' lej ixkalhlaka'ī'. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't tatzuculh tatapa'ksī
con Māpa'ksīni' Jesucristo.
25 Lā' ā'calīstān Bernabé a'lh putza Saulo nac Tarso. 26 Lā' a'xni'ca'
kaksli, līmilh nac Antioquía. Lā' ixlīhuāk lakatin cā'ta Bernabé lā'
Saulo ixtatā'takēstoka a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixcāmāsu'ni'can lhūhua'
tachi'xcuhuī't. Lā' a'ntza' nac Antioquía tzucuca pū'la cāmāpācuhuīcan
cristianos xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'.
27 Huan tamā'na chi'chini' tataxtulh de nac Jerusalén makapitzīn
ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tachā'lh nac Antioquía. 28 Lā' kalhatin
de xlaca'n, a'ntī ixuanican Agabo, tā'kaquī'lh na ixlacapūnca'n lā'
cāmāca'tzīnīlh. Lā' Espíritu Santo maktāyalh. Lā' hualh que na'a'nan
lakachu lakatin ka'tla' tatzi'ncsta. Lā' chuntza' pātle'kelh a'xni'ca' Claudio
ixmāpa'ksīni'n. 29 Lā' huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' talīhui'līlh tamacā'ni'
lē'ksajna' huan tā'timīn a'ntī ixtahui'lāna' nac Judea. Tapāstacli tamāstā'
chu a'nchī macā'cchā'n chā'tunu'. 30 Lā' chuntza' tatlahualh. Lā' Bernabé
lā' Saulo talē'ni'lh huan lē'ksajna' huan xanapuxcu'nu' lītokpān.

12

Maknīca Jacobo lā' chi'paca Pedro

1 Lā' huanmā' quilhtamacuj huan rey, a'ntī ixtacuīni' Herodes, tzu-
culh cāchi'pa lā' cāmāpātīnī a'ntī ixtakalhlaka'ī'. 2 Lā' māmaknīnīni'lh
con cuchilu Jacobo ixtā'tin Juan. 3 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh Herodes que
huan israelitas talakatīlh a'ntūn tlahualh, ā'chulā' cātlahuani'lh. Lā'
māchi'panīni'lh nā huan Pedro. Huā'mā' pātle'kelh a'xni'ca' ixlamā' huan
cā'tani' a'xni'ca' tahua'lh pāntzi a'ntūn tū' ixka'lhī levadura. 4 Lā' a'xni'ca'
Herodes ixmāchi'panīni'nī't huan Pedro lā' māmānūnīni'lh nac pūlāchī'n.
Lā' cāmacamaxquī'lh kalhacāujchāxan tropasna' a'ntī natamaktaka'lha
līka'tla'tā'ti' līkalhatā'ti'. Lā' Herodes ixpuhuan ixlīmilh ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't a'xni'ca' na'a'ksputa huan cā'tani' a'ntū huanican pascua.
5 Lā' chuntza' Pedro ixmānūcanī't nac pūlāchī'n lā' ixmaktaka'lhmā'ca.
Lā' huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' tū' tajaxli ta'orarlī lā' lej tasqui'ni'lh Dios
por ixpālacata Pedro.

Dios māxtulh Pedro nac pūlāchī'n

6 Lā' lakatin tzī'sa Pedro ī'lhtatamā' nac pūlāchī'n. Lā' Herodes
ixmāxtucu'tun ixlīlakalī. Lā' ī'lhtatamā' huan Pedro na ixpāxtūnca'n huan
kalhatu' tropasna' lā' ixcāmacachī'maxquī'canī't chā'tunu' tropa con cade-
nas. Lā' ā'kalhatu' tropasna' ixtayāna' ixlacapūn huan mākalhcha lā' ixta-
maktaka'lha huan pūlāchī'n. 7 Lā' chu līmaktin tasu'yulh kalhatin ángel
a'ntī Dios macamilh. Lā' lakatin xkakana' māxkakēlh huan pūlāchī'n. Lā'
huan ángel tāpāxakā'līlh Pedro lā' mālakahuanīlh lā' huanilh:

—Catā'kaqui' lacapalh.

Lā' huan cadenas taxcutli na ixmacan Pedro. 8 Lā' huan ángel huanilh:

—Calha'kā'na' lā' catatūnu' mihuarache.

Lā' chuntza' tlahualh Pedro. Lā' huanipā huan ángel:

—Calha'ka' mintakēnu' lā' caquistāla'ni'.

9 Lā' Pedro taxtulh lā' ī'stālani'tēlha. Lā' tū' ixca'tzī palh ixlīstu'ncua'
a'ntū ixtlahua huan ángel. Ixpuhuan que ixlakachuya. 10 Tapātle'kelh
huan xapū'la tropa a'ntī ixmaktaka'lhmā' lā' ā'calīstān tapātle'kepā
ā'kalhatin. Lā' tachilh nac mākalhcha de līcā'n a'nlhā lactanūcan nac
xcānsipej. Lā' ixa'cstu talaquī'lh. Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tapātle'kelh
lakatin calle. Lā' chu tuncan lacapalh huan ángel makxtekli Pedro. 11 Lā'
a'xni'ca' Pedro tzeyā ca'tzīlh lā' hualh:

—Chuhua'j icca'tzī xa'nca que huan Māpa'ksīni' macaminī't ixángel
lā' quimāpūtaxtūnī't de na ixlīmāpa'ksīn huan rey Herodes. Lā'
quimāpūtaxtūnī't de ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuanī't ixquintatlahuani'lh
huan israelitas.

12 Lā' a'xni'ca' ixpāstacnī'ttza' huā'mā', Pedro chā'lh na ixchic María
a'ntī ixtzī't Juan a'ntī ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Marcos. A'ntza'
līlhūhua' ixtastokcanī't lā' ixta'orarlīmā'na. 13 Lā' Pedro lacatucsli huan
mākalhcha a'nlhā lactanūcan para nachā'ncan na ixtanquilhni' huan chic.
Lā' kalhatin tzu'ma'jāt, a'ntī ixtacuīni' Rode, milh kalhasqui'nī tichū
xla'. 14 Lakapasli ixtachihuīn Pedro lā' lej tapāxuhualh. Lā' ū'tza' tū'
līmālaquī'lh lā' tuncan tu'jnuntēlha tanūlh ixchakān chic. Lā' cāhuanilh
a'ntī ixtatakēstoknī't:

—Yā Pedro kēpūn.

15 Lā' xlaca'n tahuanilh:

—Chuya'ya'.

Lā' Rode ā'chulā' cāhuanilh ixlīstu'ncua'. Lā' tuncan tahualh:

—Tū' ū'tza'. Xmān huan ángel a'ntī maktaka'lha Pedro.

16 Lā' Pedro ā'chulā' lacatucsli huan mākalhcha. Lā' a'xni'ca'
tamālaquī'lh, talaktzī'lh Pedro lā' talē'cnīlh. 17 Lā' Pedro cāmacahuani'lh
para que cataquilhca'cslalh. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Māpa'ksīni'
līmāxtulh nac pūlāchī'n. Lā' cāhuanilh:

—Camāca'tzīnī'tit Jacobo lā' huan tā'timīn huā'mā' a'ntū pātle'kelh.

Lā' Pedro taxtulh lā' a'lh ā'lacatin.

18 Lā' chu tuncan a'xni'ca' tuncuīlh, huan tropasna' lej tatamakchuyīlh
por ixpālacata a'nchī lītzā'lalh Pedro. 19 Lā' a'xni'ca' Herodes
māputzanīni'lh huan Pedro lā' tū' kaksca lā' cākalhasqui'nīlh huan
tropasna' a'ntī ixcāyāhuacanī't para natamaktaka'lha Pedro lā'
cāmāmaknīnīni'lh. Lā' Herodes taxtulh de nac Judea lā' a'lh tancā'n
nac Cesarea lā' a'ntza' tachokolh.

Nīlh Herodes

20 Lā' Herodes ixcātā'lāmaka'kchā'nī't con xalanī'n nac Tiro lā' Sidón.
Lā' makapitzīn de xlaca'n talacchihuīna'lh para natalaka'n. Lā' lī'amigos
talātlahualh con Blasto a'ntī ixmaktaka'lhna' a'nlhā ī'lhtata huan rey. Lā'
xlaca'n ixtamāko'xamixīcu'tun porque ixlīhua'tca'n xalanī'n nac Tiro lā'
Sidón līmincancha' de na ī'xcānsipej huan rey. 21 Lā' chilh huan chi'chini'
a'ntū ixcālhcāni'nī't Herodes. Lā' ixlhakā'nī't ixlu'xu' a'ntū ixtasu'yu que
rey ixuanī't. Lā' tahuī'lh nac trono lā' a'cta'sana'lh. 22 Lā' tachi'xcuhuī't
tata'salh lā' tahualh:

—Tū' chi'xcu' a'ntī a'cta'sana'n. U'tza' kalhatin dios.

23 Lā' chu līmaktin kalhatin ixángel Dios mātakāhuī'lh Herodes porque cāmakxtekli tamācā'tanīlh como hua'chi Dios. Lā' huan tzapūla' tahua'lh lā' nīlh.

24 Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni' a'kahualh lā' cālakchā'lh ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n.

25 Lā' a'xni'ca' Bernabé lā' Saulo ixtatlahuakō'nī't ixlītlōtca'n nac Jerusalén, xlaca'n tataspi'tchokolh nac Antioquía. Lā' cātā'a'lh Juan a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos.

13

Bernabé lā' Saulo tatzuculh talē'n makat xatzey tachihuīn

1 Chu lī'ū'tunu'n xalanī'n a'ntza' ixtatakēstoka nac Antioquía, ixa'nan
a'cta'sana'nī'n lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzīn ixtacuīni'ca'n Bern-
abé lā' Simón (a'ntī ixuanican Negro) lā' Lucio xala' nac Cirene lā'
Manaén (a'ntīn tā'stacli rey Herodes) lā' Saulo. 2 Lā' xlaca'n ix-
tataquilhpūtani'mā'na Dios lā' ixtalīhui'līnī't tuntū' natahua'. Lā' Espíritu
Santo hualh:

—Caquilāmāxtunquīni'uj Bernabé lā' Saulo. Lā' xlaca'n natatlahua huan ixlītlōtca'n a'ntū na'iccāmaxquī'.

3 Lā' xlaca'n tūna'j ixtahua' nīn tuntū' lā' ta'orarlīlh lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā' cāmacā'nca.

Huan apóstoles tamāsu'yulh nac Chipre

4 Lā' huan Espíritu Santo cāmacā'lh Bernabé lā' Saulo. Lā' xlaca'n
ta'a'lh tancā'n nac Seleucia. Lā' tuncan tapū'a'lh barco nac Chipre a'ntū
pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. 5 Lā' a'xni'ca' tachilh nac xcānsipej
Salamina, talī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios na ixlītokpānna'ca'n huan is-
raelitas. Lā' talē'lh Juan ixmaktāyana'ca'n. 6 Lā' a'xni'ca' tatētaxtulh
ixlīhuāk huan Chipre, tachilh nac xcānsipej ixtacuīni' Pafos. Lā' tapāxtokli
chā'tin chi'xcu' israelita ixtacuīni' Barjesús. Xla' tlahuāna' ixuanī't lā'
a'cta'sana', pero tū' ixla' Dios. Xmān ixcālī'a'kxoko. 7 Lā' huan tlahuāna'
ixmaktāya huan gobernador Sergio Paulo a'ntī lej skalalh ixuanī't. Lā'
huan gobernador cāmātayīni'lh Bernabé lā' Saulo lā' ixkaxmatcu'tun
ixtachihuīn Dios. 8 Pero cātā'lāhuanilh huan tlahuāna' a'ntī ixuanican nā
Elimas. Xla' tū' ixlacasqui'n nīn cakalhlaka'ī'lh huan gobernador. 9 Lā'
Saulo, a'ntī nā ixtacuīni' Pablo, ixlītzuma Espíritu Santo na ixa'clhcunuc.
Xla' lakalaktzī'lh Elimas. 10 Lā' huanilh:

—Hui'x lej a'kxokonu'na' lā' lej ca'tzanca'tzīya'. Hui'x ixcaman ko'ti'ti'
lā' hui'x nīn tuntū' lakatīya' a'ntūn tzey. ¿Lhānīn namakxteka' lact-
lahua'ya' a'ntū xastu'ncua' ixlīmāpa'ksīn Dios? 11 Lā' chuhua'j huan
Māpa'ksīni' namāpātīnīyāni'. Lakatzī'n nala'ya' lā' tūlalh catila'ktzi'
chi'chini' lātma'j.

Lā' chu līmaktin lakapoklhuana'lh lā' tūlalhtza' lacahuāna'lh lā' ix-
putzatlā'huan a'ntī ixmakachi'palē'lh. 12 Lā' a'xni'ca' huan gober-
nador laktzī'lh a'ntū pātle'kelh, xla' kalhlaka'ī'lh porque lē'cnīlh a'ntū
ixmāsu'yucan ixpālacata Māpa'ksīni'.

Pablo lā' Bernabé nac Antioquía

13 Lā' Pablo lā' nā a'ntī ixtatā'a'n tataxtulh de nac Pafos lā' tapū'a'lh
barco lā' tachā'lh nac Perge ixlēka'tla' nac Panfilia. Lā' a'ntza' Juan
cāmakxtekli lā' taspi'tchokolh nac Jerusalén. 14 Lā' Pablo lā' Bernabé
tataxtulh de nac Perge lā' tachā'lh nac Antioquía ixlēka'tla' nac Pisidia. Lā'

huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, xlaca'n tatanūlh na ixlītokpānca'n israelitas
lā' tatahui'lalh. 15 Lā' lakapūtle'keca ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni'
huan ley lā' a'nlhā huanican profetas. Lā' huan xanapuxcu'nu' xalanī'n
nac lītokpān tamacamilh kalhatin a'ntī cāhuanilh Pablo lā' Bernabé:

—Chi'xcuhuī'n, palh cāmaxquī'cu'tunā'tit tapāstacna' huan
tachi'xcuhuī't, cacāhuani'tit.

16 Lā' Pablo tāyalh lā' cāmacahuani'lh para nataquilhca'csla lā' hualh:

—Cakaxpa'ttit chi'xcuhuī'n israelitas lā' hui'xina'n a'ntī jicua'ni'yā'tit
Dios. 17 Huan quinDiosca'n quina'n israelitas cālacsacli a'ntī quina-
papna'ca'n. Lā' Dios lej laka'tla'n cātlahualh a'xni'ca' xlaca'n xatza'nkān
ixtahui'lāna' nac ti'ya't Egipto. Lā' Dios ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn lā' ū'tza'
tzē cālīmāxtulh de huanmā' ti'ya't. 18 Lā' Dios ixcāpātīni' tu'pu'xam cā'ta
a'xni'ca' ixtalatlā'huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 19 Lā' Dios cāmāsputūlh
tachi'xcuhuī't xalanī'n lakatojon xcānsipej nac ti'ya't a'nlhā ixuanican
Canaán. Lā' cāmālacpitzini'lh huan quinapapna'ca'n huan ti'ya't a'nlhā
natalatahui'la. 20 Lā' Dios cāhui'līni'lh ixjuezca'n a'ntī nacāmāpa'ksī
lakatā'ti' ciento ā'pūpitzi cā'ta. Lā' huan a'cta'sana' Samuel ū'tza' ā'xmān
juez lalh. 21 A'calīstān huan quinapapna'ca'n israelitas tasqui'nli kalhatin
ixreyca'n. Lā' Dios hui'līlh ixlīrey Saúl, ixcaman Cis. Lā' ixtalakapasni'
Benjamín ixuanī't. Xla' ixmāpa'ksīni'n tu'pu'xam cā'ta. 22 Lā' a'xni'ca' Dios
māpānūlh huan Saúl, lā' hui'līpā David ixlīrey. Dios līchihuīna'lh ixpālacata
David lā' hualh: "Quit iclakapasa David, ixo'kxa' Isaí. Lā' iclaktzī'n ū'tza'
kalhatin chi'xcu' a'ntī pāstacna'n hua'chi icpāstacna'n quit. Xla' natlahua
ixlīhuāk quintapuhuān", hualh Dios. 23 Lā' Dios cāmaxquī'lh huan is-
raelitas kalhatin māpūtaxtūnu' chuntza' a'nchī hualh Dios xapū'la. Lā'
huan māpūtaxtūnu' ū'tza' Jesús, ī'xū'yātā'nat David. 24 A'xni'ca' Jesús tūna'j
i'xmin, Juan ixcāhuani ixlīhuāk tachi'xcuhuī't israelitas: "Caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit". 25 Lā' a'xni'ca' ī'sputmā'tza' ixquilhta-
macuj Juan a'ntū ixlīmā'kpaxīni'n, xla' ixuan: "Quit tū' a'ntī puhua'nā'tit.
A'calīstān namimpala ā'chā'tin a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' tū'
līminī'ni' nīn na'ickalhxcuta ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato".

26 Lā' Pablo huampā:

—Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī ī'xū'yātā'natna' Abraham, hua'chi quit,
lā' hui'xina'n a'ntī jicua'ni'yā'tit Dios. Chuhua'j cātamacamini'nī'ta'ni'
huan tachihuīn a'ntū nalīpūtaxtucan. 27 Lā' xalanī'n nac Jerusalén lā'
nā ixpūchihuīna'nī'nca'n tū' ixtaca'tzī tichū Jesús. Lā' tū' tamāchekxīlh
ixtachihuīnca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios a'ntū lakapūtle'kecan pō'ktu huan
chi'chinī'n a'ntū pūjaxcan. U'tza' līmāpa'ksīni'nca que Jesús namaknīcan.
Lā' chuntza' tatlōkentaxtūlh chu a'nchī tahualh huan a'cta'sana'nī'n
xalanī'n makān. 28 Lā' a'yuj tūlalh takaksni'lh ixpālacata chichū na-
talīmaknī Jesús, xlaca'n tasqui'ni'lh huan Pilato que camaknīca. 29 Lā'
a'xni'ca' xlaca'n ixtatlōkentaxtūnī'ttza' ixlīhuāk a'ntū ixtatzo'kni' natat-
lahuani' Jesús, māyujūca Jesús xanīn de huan nac cruz lā' mānūca nac
lhu'cu'. 30 Lā' Dios mālakahuanīchokolh. 31 Lā' lej lātma'j ixcātasu'yuni' a'ntī
ixcātā'taxtunī't de nac Galilea lā' ixcātā'a'nī't nac Jerusalén. Lā' huā'mā'na
chi'xcuhuī'n ū'tunu'n a'ntī tamāstū'ncmā'na chuhua'j huan tachi'xcuhuī't
ixpālacata Jesús.

32 'Lā' chuhua'j quina'n iccāhuaniyāni' hui'xina'n xatzey tachihuīn
ixpālacata a'ntū cāhuanilh Dios quinapapna'ca'n que namāstā'. 33 Lā' ū'tza'
Dios quincātlōkentaxtūni'ni' quina'n, a'ntī ī'xū'yātā'natna'ca'n, a'xni'ca'

mālakahuanīchokolh Jesús. Chuntza' tatzo'kni' huan nac libro Salmos capítulo lakatu':
Hui'x qui'O'kxa'. Chuhua'j icmāsu'yu que hui'x qui'o'kxa'.
34 Lā' Dios mālakahuanīchokolh Jesús de nac cā'līnīn. Lā' tū' ā'maktin
cati'a'lh nac cā'līnīn. Lā' Dios hualh chuntza': "Na'iccāmaxquī'yāni' a'ntūn
quilīsicua'lanālīn chuntza' a'nchī huanica David". 35 Lā' tatzo'kni' nac
libro Salmos ā'lakatin capítulo:
Hui'x tū' catimakxtekti namasa ixmacni' mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.
36 Lā' David ixtlahuanī'ttza' ixtapuhuān Dios ixlacapūnca'n xlaca'n a'ntī
ixtahui'lāna' a'xni'ca' xla' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj. Lā' xla' nīlh
lā' mā'cnūca a'nlhā ixcāmā'cnūcanī't ixnatāta'na'. Lā' ixmacni' David
masli. 37 Pero tū' masli ixmacni' Jesús a'ntī Dios mālakahuanīchokolh.
38 Camāchekxī'tit hui'xina'n a'ntī israelitas hua'chi quit. Por ixpālacata
huā'mā' chi'xcu', cātamāca'tzīnīyāni' hui'xina'n que mintalaclē'i'ca'n tzē
nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 39 Jesús cāmāsputūnu'ni' ixlīhuāk ixtalaclē'i'ca'n
a'ntīn talīpāhuan Jesús. Lā' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés, ū'tza' tūlalh
catimāsputūlh talaclē'i'. 40 Caskalalhla'tit que tū' nacāpātle'keni'yāni' a'ntū
tahualh huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh:
41 Cakaxpa'ttit hui'xina'n a'ntī lakmaka'nā'tit.
Ca'a'cnī'tit lā' casputtit; porque quit, Dios, na'ictlahua lakatin catūhuā a'xni'ca' hui'xina'n hui'lāna'ntit.
Lā' palh ixcātapūtle'keni'ni' a'ntū quit na'ictlahua, hui'xina'n tū' ixkalhlaka'ī'tit.
42 Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de na ixlītokpānca'n israelitas.
Lā' huan tachi'xcuhuī't, a'ntīn tū' israelitas, tasqui'ni'lh que natahua-
nipala huā'mā' tachihuīn ixlīmixtzeyan. 43 Lā' tataxtulh a'ntī ix-
tatakēstoknī't nac lītokpān. Lā' tastālani'lh Pablo lā' Bernabé lhūhua'
israelitas lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtanūnī't na ixreligionca'n israelitas lā' lej
ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh que tū'
catamakxtekli huan xatzey tachihuīn a'ntū māsu'yu ixlītzey Dios.
44 Lā' ixlīmixtzeyan, a'xni'ca' ixchā'n huan chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan,
ixlīhuāk xalanī'n nac xcānsipej tatakēstokli para natakaxmata ixtachi-
huīn Dios. 45 Lā' a'xni'ca' huan israelitas talaktzī'lh ixtalhūhuā't huan
tachi'xcuhuī't, xlaca'n lej talakca'tzalh lā' tatā'lāhuanilh Pablo lā' talaka-
palalh. 46 Lā' Pablo lā' Bernabé tachihuīna'lh lā' tū' talacapuhualh lā'
cāhuanica:
—Lej tasqui'nī que cātahuanini' xapū'la hui'xina'n, israelitas,
i'xtachihuīn Dios. Pero como hui'xina'n lakmaka'ntit, chuntza' tasu'yu
que tū' ka'lhīcu'tunā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
Chuhua'j quina'n na'iccālaka'nāuj huan a'ntīn tū' israelitas. 47 Chuntza'
quinDiosca'n quincāmāpa'ksīni' lā' hualh:
Quit iclacsacnī'ta'ni' para nacāmāca'tzīnī'ya' a'nchī natalīpūtaxtu xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' na ixlīhuāk quilhtamacuj.
Chuntza' hui'x hua'chi lakatin pūmaksko a'nchī namakskoya' ixlīhuāk.
48 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej tapāxuhualh a'ntīn tū' israeli-
tas. Lā' tahualh que lej tzey ixtachihuīn Dios. Lā' takalhlaka'ī'lh
ixlīhuākca'n a'ntī ixcāhui'līcanī't para natamaklhtīni'n xasāsti' ixquilhta-
macujca'n para pō'ktu. 49 Lā' māca'tzīnīni'nca ixtachihuīn Māpa'ksīni'
lakachu a'nlhā ixmāpa'ksī Antioquía. 50 Pero huan israelitas tachi-
huīna'maxquī'lh huan xalaka'tla'n puscan a'ntī lej ixta'a'cnīni'ni' Dios lā'
nā huan xanapuxcu'nu' de huan xcānsipej. Lā' tacuccha'xli cāmacaputzaca

Pablo lā' Bernabé lā' cātlakamacā'nca de na ī'xcānsipejca'n lā' nā a'nlhā
ixtamāpa'ksī. 51 Lā' huan Pablo lā' Bernabé tatincxli huan pokxni' de
ixtojonca'n lā' chuntza' cāmāca'tzīnīca que huan xalanī'n huan xcānsipej
ixtalē'n cuenta. Lā' ta'a'lh nac Iconio. 52 Lā' huan tā'timīn lej tapāxuhualh.
Lā' ixa'clhcunucca'n i'xlītzuma Espíritu Santo.

14

Pablo lā' Bernabé nac Iconio
1 Lā' Pablo lā' Bernabé lacapūxtim tatanūlh huan na ixlītokpānca'n
israelitas nac Iconio lā' ta'a'cta'sana'lh. Lā' takalhlaka'ī'lh lej lhūhua'
israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. 2 Pero huan israelitas a'ntīn
tū' ixtakalhlaka'ī' tachihuīna'maxquī'lh huan a'ntīn tū' israelitas. Lā'
cāmāpuhuanīca que huan tā'timīn tū' tzey ixtahuanī't. 3 Lā' Pablo lā'
Bernabé tatachokolh lātma'j nac Iconio lā' ixta'a'cta'sana'n lā' tū' tala-
capuhualh porque ixtalīpāhuan huan Māpa'ksīni'. Lā' por ixlīmāpa'ksīn
Dios ixtatlahua laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn. Lā' ū'tza' līmāsu'yulh Dios
que lej stu'ncua' a'ntū ixtachihuīna'n Pablo lā' Bernabé ixpālacata Jesu-
cristo. 4 Pero huan tachi'xcuhuī't xala' huan nac xcānsipej tū' a'cxtimni'
ixtapāstacna'n. Makapitzīn ixtapāstacna'n hua'chi huan israelitas lā'
ā'makapitzīn ixtapāstacna'n hua'chi huan apóstoles. 5 Lā' huan israelitas lā'
nā a'ntīn tū' israelitas lā' nā huan xanapuxcu'nu' talacchihuīna'lh para
natalacatāquī'nin lā' natamūta'lana'n. 6 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh huā'mā',
Pablo lā' Bernabé tatzā'lalh. Lā' ta'a'lh nac estado de Licaonia nac
xcānsipejni' Listra lā' Derbe lā' ā'lakatunu' cā'lacchicni'. 7 Lā' a'ntza' ix-
talī'a'cta'sana'n xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Mūta'laca Pablo nac Listra
8 Ixuī' kalhatin chi'xcu' nac Listra. Tū' tzey ixuanī't ixtojon.
Ixlū'ntū'lanī't desde a'xni'ca' lacatuncuīlh. Tū' maktin ixtlā'huan. 9 Ixuī'
ixkaxmatmā' Pablo. Lā' Pablo lakalaktzī'lh lā' ca'tzīlh que ixkalhlaka'ī'
que tzē namātzeyīcan. 10 Lā' Pablo lej palha' hualh:

—Caxlittāya'.

Lā' huan chi'xcu' tachā'yāhualh lā' latā'kchokolh.

11 Lā' a'xni'ca' huan ixtalhūhuā't talaktzī'lh a'ntū tlahualh Pablo,
xlaca'n tata'salh lā' tahualh ixtachihuīnca'n xalanī'n nac Licaonia. Lā'
tahualh:

—¡Tayujnī'ta'nchi dioses a'ntīn tatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n!

12 Lā' tahualh que Bernabé ixuanī't ixdiosca'n Júpiter. Lā' tahualh que
Pablo ixuanī't ixdiosca'n Mercurio porque ū'tza' a'ntī ixa'cta'sana'nī't.
13 Lā' huan lītokpān a'nlhā ixtaquilhpūtani'can huan a'ntī dios Júpiter,
ixyā ixlacapūn huan xcānsipej. Lā' huan ixcura Júpiter līmilh toros lā'
xa'nat nac tanquilhni'. Lā' huan cura lā' huan tachi'xcuhuī't ixta-
lakachi'xcuhuī'cu'tun. 14 Lā' a'xni'ca' huan apóstoles, Bernabé lā' Pablo,
tamāchekxīlh a'ntū ixcātlahuani'cu'tuncan, xlaca'n taxtī'tli ixa'cstuca'n
ixlu'xu'ca'n porque lej tatamakchuyīlh. Lā' tatu'jnulh ixlaclhpu'nan
huan tachi'xcuhuī't lā' tata'salh lā' tahualh:
15 —¡Tachi'xcuhuī't! ¿A'chī' tlahua'yā'tit huā'mā'? Quina'n nā
chi'xcuhuī'n a'cxtim hua'chi hui'xina'n. Iccālīmini'yāni' xatzey tachihuīn
para que nalītalakspi'tā'tit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū nīn tuntū' lītasqui'nī
a'ntūn tlahua'yā'tit, lā' para naputzayā'tit Dios a'ntī lakahuan. U'tza'
a'ntī tlahuanī't a'kapūn lā' ti'ya't lā' mar lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. 16 Kōtan
tū'xama'ntza' Dios cāmakxteknī't ixlīhuāk tachi'xcuhuī't natatlahua chu

a'ntūn talacasqui'n. 17 Pō'ktu Dios ixcāmacā'ni' a'ntū ixmāsu'yu que a'nan
Dios. Dios tlahua a'ntūn tzey. U'tza' līla xcān lā' lej līla a'ntū tzē hua'can.
Lā' quincāmaxquī'yāni' quina'n tapāxuhuān lā' a'ntū hua'yāuj hasta līpāxūj
lahui'lāna'uj —hualh Pablo.
18 A'yuj Pablo cāhuanilh huā'mā', yosca'tzī cāmāpānūni'ca
ixtapāstacna'ca'n huan tachi'xcuhuī't para natalakachi'xcuhuī' Pablo
la' Bernabé.
19 Lā' tachilh makapitzīn israelitas xalanī'n nac Antioquía lā' Ico-
nio. Lā' tachihuīna'maxquī'lh tachi'xcuhuī't. Lā' ū'tza' līmūta'laca Pablo
lā' xuakaca lā' māxtuca de huan xcānsipej lā' makxtekca. Tapuhualh
que xanīntza' ixuanī't. 20 Pero huan tā'timīn talītamacxti'li'lh lā' Pablo
tā'kaquī'lh lā' tanūlh nac xcānsipej. Lā' ixlīlakalī ta'a'lh Pablo lā' Bernabé
nac Derbe.
21 Lā' ixta'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo
nac huanmā' xcānsipej lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh. Lā' tuncan xlaca'n
tataspi'tchokopā nac Listra lā' nac Iconio lā' nac Antioquía. 22 A'ntza'
ixcāmaxquī' tahuixcān huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' lej ixcāmaxquī'
tapāstacna' que natakalhlaka'ī' para pō'ktu. Lā' cāhuanica:
—Tasqui'nī napātīni'nāuj a'xni'ca' tūna'j tanūyāuj a'nlhān Dios
māpa'ksīni'n.
23 Lā' cālacsacca xanapuxcu'nu' nac lakatunu' lītokpān. Lā' pū'la
ta'orarlīlh lā' tū' tahuā'yalh. Lā' tasqui'ni'lh Māpa'ksīni' Jesucristo a'ntī
ixtakalhlaka'ī'nī't que cacāmaktaka'lhli huan xanapuxcu'nu'.

Pablo lā' Bernabé tataspi'tchokopā nac Antioquía

24 Lā' tuncan Pablo lā' Bernabé tatētaxtulh huan nac Pisidia lā' tamilh
nac Panfilia. 25 Lā' a'xni'ca' ixtalī'a'cta'sana'nī't huan xatzey tachihuīn nac
Perge, lā' ta'a'lh tancā'n nac Atalia. 26 Lā' de a'ntza' tapū'a'lh barco nac
Antioquía. Lā' huanmā' xcānsipej ixuanī't a'nlhā xapū'la ī'squi'ni'canī't
Dios que cacāmaktāyalh Bernabé lā' Pablo ixlītlōtca'n a'ntū chū'cus tat-
lahuakō'nī't.
27 Lā' a'xni'ca' tachā'lh Pablo lā' Bernabé nac Antioquía, tamākēstokli
ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' cāhuanica ixlīhuāk a'ntū Dios
ixcāmaktāyanī't que natatlahua. Lā' cāhuanica a'nchī Dios ixcāmāsu'ni'nī't
que ixlacasqui'n nā ixtakalhlaka'ī'lh nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 28 Lā'
a'ntza' Pablo lā' Bernabé tatā'tachokolh huan tā'timīn makān.

15

Tatakēstokli nac Jerusalén

1 Lā' tamilh nac Antioquía makapitzīn chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Judea.
Lā' tatzuculh tamāsu'ni' huan tā'timīn. Lā' tahualh:
—Tasqui'nī nacircuncidarla'yā'tit chu a'nchī ixmāsu'yu Moisés. Lā'
palh tū' circuncidarla'nī'ta'ntit, tūla catipūtaxtutit.
2 Lā' Pablo lā' Bernabé talālīhuanilh xlaca'n lā' lej talālacatāquī'lh. Lā'
ā'calīstān cālacsacca Pablo lā' Bernabé lā' ā'makapitzīn huampala a'ntī
natalaka'n huan apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' lītokpān nac Jerusalén
lā' natakalhasqui'nīni'n a'nchī nalīlacāxtlahuacan.
3 Lā' chuntza' huan tā'timīn xalanī'n nac huan lītokpān nac Antio-
quía tamacā'lh Pablo lā' Bernabé. Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' ixtatētaxtutēlha
lakaxtim nac estado de Fenicia lā' Samaria. Lā' ixtapūtle'keni' a'nchī
ixtakalhlaka'ī' huan a'ntīn tū' israelitas. Lā' ū'tza' talīpāxuhualh huan
tā'timīn.

4 Lā' a'xni'ca' Pablo lā' Bernabé tachā'lh nac Jerusalén lā' tapāxtokli
con tapāxuhuan huan tā'timīn lā' apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lītokpān.
Lā' Pablo lā' Bernabé tahuanilh ixlīhuāk a'ntū Dios cāmaktāyalh que tzē
natatlahua. 5 Lā' tatāyalh makapitzīn a'ntī ī'stālani' ixtamāsca'tīnī'nca'n
fariseosnu' lā' ixtakalhlaka'ī'. Lā' tahualh:
—Lā' tasqui'nī que nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas nā xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas. Lā' nā tasqui'nī que nata'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū
maxquī'ca Moisés.
6 Lā' huan apóstoles lā' xanapuxcu'nu' tatakēstokli para que xa'nca
natalacāxtlahua huā'mā'. 7 Lā' ixtalacchihuīna'mā'nacus lā' tāyalh Pedro lā'
cāhuanilh:
—Tā'timīn, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que makāntza' Dios lacsacli kalhatin
de quina'n. Quit quilacsacli para que na'iccāhuani xatzey tachihuīn
a'ntīn tū' israelitas lā' chuntza' tzē natakalhlaka'ī' nā xlaca'n. 8 Lā' Dios,
a'ntī lakapasa ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhuī't, ū'tza' cāmaxquī'lh xlaca'n
huan Espíritu Santo chuntza' a'nchī quincāmaxquī'nī'ta'ni'. Lā' chuntza'
māsu'yulh que Dios lacasqui'n que natakalhlaka'ī' nā xalanī'n nac
ā'lakatunu' xcānsipejni'. 9 A'cxtim Dios xacalh ixa'clhcunucca'n xlaca'n lā'
qui'a'clhcunucca'n por ixpālacata līpāhuanāuj Dios. 10 ¿A'chī' pāstacna'nā'tit
hui'xina'n que tū' tzey a'nchī Dios lacasqui'n natakalhlaka'ī' nā xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas? Lā' ¿a'chī' lacasqui'nā'tit hui'xina'n que xlaca'n
natatlōkentaxtū huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés? U'tza' quinatāta'na'ca'n
tūlalh tatlōkentaxtūlh. Lā' nā quina'n tūlalh catitlōkentaxtūj. 11 Pero
ickalhlaka'ī'yāuj que xapūtaxtuni' quina'n chuntza' hua'chi nā xlaca'n
porque quincāmāpūtaxtūcu'tuni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús —hualh Pedro.
12 Lā' tuncan ixlīhuāk ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't taquilhca'cslalh.
Lā' xlaca'n takaxmatli a'xni'ca' Bernabé lā' Pablo tapūtle'kelh huan
lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios cāmaktāyalh que tzē tatlahua
na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tū' israelitas. 13 Lā' a'xni'ca' xlaca'n tachi-
huīna'nkō'lh, Jacobo kalhtīni'lh:
—Tā'timīn, caquilākaxmatui. 14 Pūtle'kenī'ttza' Simón Pedro a'nchī Dios
xapū'la cālacsacli makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israelitas. Dios
cālacsacli para natala ixcamana'. 15 Lā' huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n
makāntza' tahualh chu ū'tza'. Lā' chuntza' tatzo'kni':
16 A'calīstān na'ictaspi'ta lā' na'ictlahuapala huan ixchic David a'ntū
laclalh.
Lā' na'iccāxtlahuapala a'nlhā laclanī't, lā' na'icyāhuapala.
17 Lā' chuntza' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n nataputza Māpa'ksīni'.
Lā' nā nataputza nā ixlīhuākca'n xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' a'ntīn
cālakapascan quintachi'xcuhuī't.
18 Huā'mā' hualh huan Māpa'ksīni' a'ntī māsu'yulh huā'mā' desde a'xni'ca'
lacatuncuīlh huan quilhtamacuj.
19 Lā' Jacobo huampā:
—U'tza' quit quintapāstacna' que tū' cacāmāmakchuyīuj a'ntīn tatā'a'n
Dios xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 20 Icpuhuan que natzo'kāuj lā'
nacāhuaniyāuj que tū' catahua'lh a'ntū cā'a'ksajuī'canī't huan ídolos
lā' nā tū' catamakpuscātīni'lh lā' tū' cataka'lhīlh huan puscan ix-
makchi'xcu'ca'n lā' nā tū' catahua'lh ixquinīt huan animalhna' a'ntū
a'kpixchī'canī't lā' nā tū' catahua'lh ka'lhni'. 21 Chuntza' icpuhuan porque
lejtza' makān na ixlīhuāk cā'lacchicni', pō'ktu chi'chini' a'ntū pūjaxcan,
a'cta'sana'ncan lā' lakapūtle'kecan a'ntū hualh Moisés —cāhuanilh Jacobo.

22 Lā' huan apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' lā' ixlīhuākca'n talīhui'līlh
talacsaca makapitzīn chi'xcuhuī'n chu lī'ū'tunu'n lā' nacāmacā'ncan con
Pablo lā' Bernabé nac Antioquía. Lā' macā'nca huan Judas, a'ntī ixka'lhī
ixlītāpātu' ixtacuīni' Barsabás, lā' ā'chā'tin ixtacuīni' Silas. Huan tamā'na
kalhatu' chi'xcuhuī'n xalaka'tla' ixtahuanī't huan lītā'timīn. 23 Lā' tzo'kca
lakatin carta a'ntū talē'lh Judas lā' Silas. Lā' ixtatzo'kni' nac carta lā'
tahualh:
"Quina'n apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lā' tā'timīn iccāsaludarlīyāni'
hui'xina'n tā'timīn a'ntīn tū' israelitas xalanī'n nac xcānsipej Antioquía
lā' nac estado de Siria lā' Cilicia. 24 Ickaxmatnī'ta'uj que makapitzīn
de quina'n tataxtunī't de ā'tzā' a'yuj quina'n tū' iccāmaxquī'uj xlaca'n
līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n cātalīmāmakchuyīnī'ta'ni' con a'ntū ixtamāsu'yu
lā' cātamāpātza'nkāni'nī'ta'ni'. Lā' tahualh que tasqui'nī que hui'xina'n
natlahuayā'tit ixtalanānca'n israelitas. 25 A'xni'ca' quina'n ictakēstokui,
iclīhui'līuj iclacsacāuj chi'xcuhuī'n a'ntī na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n
con Bernabé lā' Pablo a'ntīn cāpāxquī'yāuj. 26 Huan kalhatu' chi'xcuhuī'n
tatanūnī't a'nlhā lej cā'lījicua' por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
27 Lā' iccāmacā'nī'ta'nchāuj Judas lā' Silas. Xlaca'n nacāhuaniyāni' chu
ū'tza' a'ntū ictzo'knumā'nauj. 28 Na'iccāmaxquī'yāni' hui'xina'n lakatin
līmāpa'ksīn chuntza' a'nchī ixtapuhuān Espíritu Santo lā' nā quinta-
puhuānca'n. Chu xmān huā'mā' tasqui'nī: 29 que hui'xina'n tū' cati-
hua'tit quinīt a'ntū līlakachi'xcuhuī'canī't ídolo, lā' tū' cahua'tit ka'lhni',
lā' tū' cahua'tit ixquinīt animalh a'ntū a'kpixchī'canī't, lā' tū' ca-
makpuscātīni'ntit lā' tū' cataka'lhīlh ixmakchi'xcu'ca'n puscan. Palh
hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit huā'mā', natlahuayā'tit a'ntūn tzey. Xmān
huā'mā' iccāhuaniyāni'".

30 Lā' cāmacā'nca Bernabé lā' Pablo lā' ā'makapitzīn. Lā' xlaca'n ta'a'lh
tancā'n nac Antioquía. Lā' a'ntza' cāmākēstokca huan tachi'xcuhuī't a'ntī
ixtakalhlaka'ī' lā' cāmaxquī'ca huan carta. 31 Xlaca'n talakapūtle'kelh lā'
tapāxuhualh por ixpālacata cāmāko'xamāka'tlī'ca. 32 Lā' Judas lā' Silas nā
xlaca'n a'cta'sana'nī'n ixtahuanī't. Xlaca'n lej tahualh lā' cāmaxquī'ca
tapāstacna' huan lītā'timīn lā' cāmaxquī'ca tahuixcān. 33 Lā' a'xni'ca'
ixtahui'lāna'tza' makān a'ntza', cāmakxtekca huan tā'timīn lā' cāhuanica:
"Dios cacālē'ni'". Lā' talakminchokopā a'ntī ixcāmacā'nī't. 34 Lā' puhuanli
Silas natachoko a'ntza'. 35 Lā' nā Pablo lā' Bernabé tatachokolh nac
Antioquía. Xlaca'n lā' lhūhua' ā'makapitzīn huampala ixtamāsu'yu lā'
ixtalē'cta'sana'n ixtachihuīn Māpa'ksīni'.

Pablo a'lh ixlīmaktu' para nalē'n makat xatzey tachihuīn

36 A'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' lātma'j chi'chini', Pablo huanilh Bernabé:

—Cacālaka'mpalauj huan quintā'timīnca'n na ixlīhuāk xcānsipejni' a'nlhā
māca'tzīnīnī'ta'uj ixtachihuīn Māpa'ksīni'. Cāhui laktzī'nāuj a'nchī tatax-
tokō'.

37 Lā' Bernabé ixlē'ncu'tun Juan, a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni'
Marcos. 38 Pero Pablo tū' ixlē'ncu'tun porque Marcos ixcāmakxteknī't
xlaca'n a'xni'ca' ixtahui'lāna' nac Panfilia. Lā' tū' a'lh cātā'scuja. 39 Lā'
lej talālacatāquī'lh Bernabé lā' Pablo. Lā' ū'tza' talītaxtunquīlh. Bernabé
lē'lh Marcos lā' tapū'a'lh barco nac Chipre. 40 Lā' Pablo lacsacli Silas
lā' tataxtulh. Lā' huan tā'timīn ixtasqui'ni'nī't huan Māpa'ksīni' camak-
taka'lhli. 41 Lā' Pablo lā' Silas ixtatētaxtutēlha nac estado de Siria lā'

Cilicia lā' ixcāmaxquī' tahuixcān huan tā'timīn a'ntī a'ntza' ixtatakēstoka
nac lakatunu' cā'lacchicni'.

16

Timoteo cātā'a'lh Pablo lā' Silas

1 Lā' Pablo lā' Silas tachā'lh nac xcānsipejni' Derbe lā' Listra. Lā'
tapāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Timoteo. Xla'
ixo'kxa' ixuanī't kalhatin puscāt israelita a'ntī ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtāta'
Timoteo tū' israelita ixuanī't. 2 Huan tā'timīn nac Listra lā' nac Iconio
ixtaca'tzī palh tzeyā chi'xcu' Timoteo. 3 Lā' Pablo ixlē'ncu'tun Tim-
oteo. Lā' huan israelitas ixtaca'tzī que ixtāta' Timoteo tū' israelita
ixuanī't. Lā' ū'tza' Pablo līmāchu'cunīni'lh Timoteo para que naka'lhī
ixlīlakapascan como hua'chi israelitas. Pablo tlahualh huā'mā' porque tū'
cāmaka'kchā'ncu'tulh huan israelitas a'ntza'. 4 Lā' xlaca'n ixtatētaxtutēlha
huan lakatunu' xcānsipejni'. Lā' ixcāmāca'tzīnīcan huan līmāpa'ksīn a'ntū
ixtahuanī't apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' nac Jerusalén. 5 Lā' chuntza'
huan a'ntī ixtatakēstoka nac lakatunu' cā'lacchicni' tatahuixcānīlh lā'
ā'chulā' takalhlaka'ī'lh. Lā lakalīyān talhūhua'ntēlhalh.

Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia

6 Lā' huan Espíritu Santo tū' cāmakxtekli tachihuīna'n xatzey tachihuīn
nac Asia. Lā' Pablo lā' a'ntī ixtatā'a'n tatētaxtulh na ixlēka'tla' Frigia
lā' Galacia. 7 Lā' a'xni'ca' tachā'lh na ixlītapitzi a'nlhā ixmāpa'ksī Misia,
lā' ta'a'ncu'tulh nac Bitinia. Pero huan ixEspíritu Jesús tū' cāmakxtekli
nata'a'n. 8 Lā' tatētaxtulh nac Misia lā' ta'a'lh tancā'n nac xcānsipej
Troas. 9 A'ntza' cā'tzī'sa Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu'
xala' nac Macedonia a'ntī tāyalh ixlacapūn. Lā' huan chi'xcu' lej
ī'squi'ni' lā' huanilh: “Caquilālaka'uj nac Macedonia lā' caquilāmaktāyauj”.
10 Lā' a'xni'ca' lakachuyakō'lh, tuncan quina'n ictzucūj ictacāxāuj para
na'ica'nāuj nac estado de Macedonia. Chu tuncan icpāstacui que
ixlīstu'ncua' Dios quincālacsacnī'ta'ni' na'iccākalhachihuīna'ni'yāuj xalanī'n
nac Macedonia huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Pablo lā' Silas nac Filipos

11 Ictaxtūj nac Troas lā' icpū'a'uj barco lā' stu'nc icmiuj nac Samotracia.
Lā' ixlīlakalī huampala ica'uj nac Neápolis. 12 Lā' ictaxtūj de a'ntza' lā'
icchā'uj nac Filipos a'ntū tapa'ksī nac Roma. U'tza' más xaka'tla' xcānsipej
ixlīhuāk huan estado de Macedonia. Ictachokouj huā'mā' xcānsipej
lātma'j. 13 Lā' lakatin chi'chini' a'ntū tapūjaxa israelitas, ictaxtūj de
huan xcānsipej. Lā' icchā'uj na ixquilhtūn pūxka a'nlhā icpuhuáuj que
chō'la a'ntza' lanān ixtakēstokcan ixtlahuacan oración. Lā' ictahui'lauj
lā' iccātā'chihuīna'uj huan puscan a'ntī ixtatakēstoknī't. 14 Lā' chā'tin de
xlaca'n, a'ntī ixquincākaxmatni'yāni', kalhatin puscāt ixtacuīni' Lidia. Xla'
xala' nac Tiatira ixuanī't lā' ī'stā' lu'xu' xasmumonko'. Lā' lej ixa'cnīni'ni'
Dios. Lā' huan Māpa'ksīni' mākaxmatīcu'tulh a'ntū hualh Pablo. Lā'
a'kahuāna'lh. 15 Lā' a'kpaxli lā' nā a'ntī ixtahui'lāna' na ixchic. Lā' Lidia
quincāsqui'ni'ni' lā' quincāhuanini':

—Palh puhua'nā'tit hui'xina'n que quit stu'ncua' ickalhlaka'ī'
Māpa'ksīni', capintit na quinchic lā' natachokoyā'tit a'ntza'.

Lā' lej quincāhuanini'.

16 Lā' lakatin chi'chini' a'xni'ca' xa'ica'mā'nauj a'nlhā ixtlahuacan
oración, icpāxtokui kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī ixka'lhī tlajana' a'ntū ix-
uan a'ntū napātle'ke. Lā' huan chi'xcuhuī'n, a'ntī ixtēcu'nī'n de huan
tzu'ma'jāt ixtahuanī't, lej lhūhua' ixtatlajamā'na por ixpālacata ixuan
a'ntū napātle'ke. 17 Lā' huan tzu'ma'jāt ixquincāstālani'yāni' a'xni'ca'
xa'iclatlā'huanāuj con Pablo. Lā' palha' ixta'sa lā' ixuan:

—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tatā'scuja Dios a'ntī lej ka'tla'. Xlaca'n
cātahuaniyāni' a'nchīn tzē nalīpūtaxtucan.

18 Lā' chuntza' ixtlahua huā'mā' lātma'j chi'chini'. Lā' Pablo jiclhualh
lā' talakspi'tli lā' huanilh huan tlajana' a'ntū ixtanūni'ma' na ixa'clhcunuc
huan tzu'ma'jāt:

—Por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo icuaniyāni' cataxtu de huan tzu'ma'jāt.

Lā' chu tuncan lacapalh taxtulh.

19 Pero a'xni'ca' huan ixtēcu'nī'n taca'tzīlh que tūlalhtza' ixtatlaja, lā'
cāchi'paca Pablo lā' Silas lā' cālīminca nac pūchihuīn. 20 Lā' a'xni'ca'
ixcālīmincanī't ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n lā' cāhuanica:

—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n israelitas cāmāmakchuyī xalanī'n na
quixcānsipejca'n. 21 Lā' tamāsu'yu xtunc talanān a'ntū quina'n tūla kalh-
laka'ī'yāuj porque quina'n romanos. Lā' tūla catitlahuáuj porque tū'
chuntza' huan ley.

22 Lā' chuntza' huan tachi'xcuhuī't tatā'kaquī'lh lā' talalh ixtā'ca'tzaca'n
Pablo lā' Silas. Lā' huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que
cacāxtī'tpūxtuca ixlu'xu'ca'n lā' cacākēsno'kca con qui'hui'. 23 Lā' a'xni'ca'
lejtza' ixcākēsno'kcanī't lā' nā cāmānūca nac pūlāchī'n. Lā' nā māpa'ksīca
huan chī'ni' que xa'nca cacāmaktaka'lhli. 24 Lā' como chuntza' māpa'ksīca,
ū'tza' cālīmānūlh más na ixtankētzā'n lā' cāmānūni'ca ixtojonca'n a'nlhā
ixlaclhu'cu'canī't kentu' qui'hui' lā' ixmāpīstuccanī't.

25 Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa, Pablo lā' Silas ixta'orarlītanūmā'na lā' ix-
tatlī'tanūmā'na lā' nā ixtamācā'tanīmā'na Dios. Lā' huan tachī'nī'n ix-
takaxmattanūmā'na. 26 Lā' chu līmaktin lej tzuculh tachiqui huan ti'ya't.
Lā' ixtūtzā'n taxaka de huan pūlāchī'n taxakā'līlh. Lā' chu tuncan laca-
palh huan pūlāchī'n talaquī'lh. Lā' huan qui'hui' a'nlhā ixcāmānūcanī't
ixtojonca'n ixlīhuākca'n tachī'nī'n chu tuncan talakxtulh. 27 Lā' chu tun-
can lacapalh huan chī'ni' lakahualh lā' laktzī'lh laquī'yā huan pūlāchī'n.
Lā' maxtulh ixcuchilu lā' ixa'cstu ixmaknīcu'tuncan porque xla' puhualh
huan tachī'nī'n ixtatzā'lanī'ttza'. 28 Pero Pablo ta'salh palha' lā' huanilh:

—Tuntū' catlahua'ni'ca mē'cstu. Quilīhuākca'n ictanūmā'nauj huā'tzā'.

29 Lā' huan chī'ni' squi'nli lakatin pūmaksko lā' tanūlh lacapalh
lā' ī'xpipitēlha cātatzokostani'lh Pablo lā' Silas. 30 Lā' cāmāxtulh lā'
cākalhasqui'nīlh:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū tasqui'nī na'ictlahua quit para na'icpūtaxtu?

31 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Cakalhlaka'i' huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' napūtaxtuya' hui'x lā' nā
chuntza' xalanī'n na minchic.

32 Lā' cāhuanica ixtachihuīn Dios huan chī'ni' lā' ixlīhuākca'n xalanī'n
na ixchic. 33 Lā' tuncan lacapalh huan cā'tzī'sa, huan chī'ni' cālē'lh
Pablo lā' Silas lā' cāche'kē'ni'lh a'nlhā ixcāsno'kcanī't. Lā' ixlīhuākca'n a'ntī
ixtahui'lāna' na ixchic ta'a'kpaxkō'lh tuncan. 34 Lā' huan chī'ni' cālē'lh na
ixchic lā' cāmāhuī'lh. Lā' lej tapāxuhualh xla' lā' ixlīhuāk xala' na ixchic
porque ixtakalhlaka'ī'nī't Dios.

35 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan pūchihuīna'nī'n tamacā'lh mayūlhnu'
natahuani huan chī'ni':
—Cacāmakxte'kti huan tamā'na chi'xcuhuī'n.
36 Lā' huan chī'ni' māca'tzīnīli Pablo a'ntū huanica lā' hualh:
—Huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que na'iccāmakxtekāni'.
Chuhua'j cataxtutit lā' capintit lā' Dios cacālē'ni'.
37 Lā' Pablo cāhuanilh huan mayūlhnu':
—Quincātakēsno'knī'ta'ni' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā'
quincātamānūni' nac pūlāchī'n lā' tū' quincātatlahuani'ni' justicia, a'yuj
quina'n ictapa'ksīyāuj nac Roma lā' ū'tza' iclīka'lhīyāuj quintachihuīnca'n.
Lā' chuhua'j lakatzē'k quincātatlakamacā'ncu'tunāni'. Tū' tzey. Chuhua'j
catamilh māni' ū'tunu'n lā' caquincātamāxtuni'.
38 Lā' huan mayūlhnu' tamāca'tzīnīpā huan pūchihuīna'nī'n huanmā'
tachihuīn. Lā' xlaca'n tajicua'lh a'xni'ca' takaxmatli que huan tachī'nī'n
ixtatapa'ksī nac Roma lā' tū' chu catīhuāya chi'xcuhuī'n ixtahuanī't
xlaca'n. 39 Lā' cālakminca Pablo lā' Silas lā' cāsqui'ni'ca tamāsputūn. Lā'
cāmaxtuca lā' cāsqui'ni'ca que catataxtulh de nac xcānsipej. 40 Lā' Pablo lā'
Silas, a'xni'ca' ixtataxtunī'ttza' nac pūlāchī'n, tatanūlh na ixchic Lidia. Lā'
cālaktzī'nca huan tā'timīn. Lā' Pablo lā' Silas tamaxquī'lh tapāstacna' lā'
ta'a'lh.

17

Tatā'kaquī'lh nac Tesalónica

1 Pablo lā' Silas tatētaxtulh nac xcānsipejni' Anfípolis lā' Apolonia. Lā'
tachā'lh nac xcānsipej Tesalónica a'nlhā ixyā lakatin ixlītokpānca'n is-
raelitas. 2 Lā' como Pablo ixlīsmanīnī't tanū nac lītokpān, cātā'tanūlh.
Lā' lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan, Pablo cākalhachihuīna'ni'lh por
ixpālacata ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza' tlahuapā ixlīmixtzeyan lā'
ixlīcāujquitzisma'j. 3 Lā' Pablo cāmāsu'ni'lh lā' cāmāca'tzīnīlh a'nchī huan
ixtachihuīn Dios que tasqui'nī napātīni'n lā' nalakahuanchoko Cristo
a'ntī Dios lacsacui'līnī't. Lā' cāhuanilh:
—Huā'mā' Jesús, a'ntī iccāhuaniyāni', xla' ū'tza' Cristo.
4 Lā' ā'makapitzīn de ū'tunu'n ta'a'ka'ī'lh a'ntū hualh Pablo. Lā'
tatā'tā'cxtimīlh Pablo lā' Silas. Lā' nā chuntza' tatā'tā'cxtimīlh lhūhua'
a'ntīn tū' israelitas lā' lej ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' huan makapitzīn puscan
xalaka'tla'n nā xlaca'n tatā'tā'cxtimīlh Pablo lā' Silas. 5 Pero huan israeli-
tas a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī', xlaca'n talakca'tzalh lā' talē'lh ā'makapitzīn
a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n lā' a'ntī chu xmān ixtalatlā'huan. Lā'
tamākēstokli lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' lej tatā'kaquī'lh nac huan xcānsipej.
Lā' ixtasātanūcu'tun huan na ixchic Jasón. Lā' ixtamāxtucu'tun huan Pablo
lā' Silas lā' ixcālīmincu'tuncan na ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhuī't. 6 Lā'
como tū' cākaksca lā' stancalē'nca huan Jasón lā' makapitzīn huampala
tā'timīn. Lā' talē'ni'lh huan pūchihuīna'nī'n lā' lej cālīmāta'sīca lā' cāhuanica:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tamāmakchuyīnī't ixlīhuāk tachi'xcuhuī't
nac quilhtamacuj. Lā' nā taminī't huā'tzā'. 7 Lā' Jasón cāmakxtekli
tatanūlh na ixchic. Lā' xlaca'n tū' ta'a'cnīni'ni' ixlīmāpa'ksīn César. Xlaca'n
tahuan que a'nampala kalhatin rey ixtacuīni' Jesús. Lā' xlaca'n tala-
casqui'n que ū'tza' huā'mā' na'a'cnīni'ni'can.
8 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tatamakchuyīlh huan tachi'xcuhuī't
lā' huan pūchihuīna'nī'n. 9 Lā' a'xni'ca' lacāxtlahuaca con lakatin fianza,
makxtekca Jasón lā' huan makapitzīn.

Pablo lā' Silas nac Berea

10 Lā' chu tuncan lacapalh huan cā'tzī'sa huan tā'timīn tamacā'lh huan
Pablo lā' Silas nac xcānsipej Berea. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, xlaca'n tatanūlh
na ixlītokpānca'n israelitas. 11 Lā' huan tamā'na israelitas xalanī'n nac
Berea lej xa'nca ixtapāstacna'n lā' tū' hua'chi xalanī'n nac Tesalónica.
Lā' lej ixtakaxmatcu'tun huan xatzey tachihuīn lā' lakalīyān ixtaputza
na ixtachihuīn Dios a ver ilh stu'ncua' a'ntū hualh Pablo. 12 Lā'
chuntza' takalhlaka'ī'lh lhūhua' a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.
Lā' huan ixtalhūhuā't a'ntīn tū' israelitas, lhūhua' puscan xalaka'tla'n
lā' lhūhua' chi'xcuhuī'n. 13 Lā' a'xni'ca' huan israelitas xalanī'n nac
Tesalónica taca'tzīlh que Pablo ixcākalhachihuīna'ni' nac Berea ixpālacata
ixtachihuīn Dios, lā' xlaca'n ta'a'lh a'ntza'. Lā' cāchihuīna'maxquī'ca
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Berea a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī'. Lā'
xlaca'n tatā'kaquī'lh. 14 Lā' tuncan lacapalh huan tā'timīn tamacā'lh
Pablo na ixquilhtūn mar. Lā' Silas lā' Timoteo tatachokolh nac Berea.
15 Lā' a'ntīn tatā'a'lh Pablo talē'lh nac xcānsipej Atenas lā' tataspi'tli para
nacāmāca'tzīnīcan Silas lā' Timoteo que catalaka'lh Pablo lacapalh.

Pablo nac Atenas

16 Pablo ixcāka'lhīmā' Silas lā' Timoteo nac Atenas. Lā' tamakchuyīlh
porque laktzī'lh huan xcānsipej ixlītzumakō' ídolos. 17 Lā' lakalīyān
ixcātā'lāhuani' nac lītokpān con huan israelitas lā' a'ntī ixta'a'cnīni'ni'
Dios. Lā' lakalīyān ixcātā'lāhuani' nac lītamāuj con a'ntī ixtachā'n a'ntza'.
18 Lā tatā'chihuīna'lh ā'makapitzīn a'ntī lej lakskalalhna' chi'xcuhuī'n.
Makapitzīn de ū'tunu'n ixtastālani' ixlīmāsca'tīnca'n a'ntī ixuanican
epicúreosnu'. Lā' ā'makapitzīn ixtastālani' ixlīmāsca'tīnca'n estoicosnu'.
Lā' makapitzīn tahualh:

—¿Tuchū huanicu'tun ixtachihuīn huā' a'ntī lej chihuīna'n?

Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—Huā'mā' māsu'yumā' ixdiosesca'n makatiyātī'n.

Tahualh huā'mā' porque Pablo ixcāmāsu'ni' ixpālacata Jesús lā'
ixpālacata a'nchī lakahuanchokocan. 19 Lā' chi'paca Pablo lā' lē'nca nac
Areópago a'nlhā ixtatakēxtimī makapitzīn pūchihuīna'nī'n lā' tahuanilh:

—Quina'n icca'tzīcu'tunāuj huā'mā' xasāsti' tachihuīn a'ntū māsuyu'ya'.
20 Hui'x ta'na' lā' quilāmākaxmatīyāuj a'ntūn tū' maktin ickaxmatāuj. Lā'
icca'tzīcu'tunāuj tuchū huanicu'tun huā'mā'.

21 Ixlīhuākca'n xalanī'n nac Atenas lā' huan xatza'nkān a'ntī
ixtahui'lāna' a'ntza', xlaca'n nīn tuntū' ixtatlahuacu'tun xmān
ixtahuancu'tun lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū xalacsāsti'.

22 Lā' Pablo ixyā na ixlacapūnca'n a'ntī ixtatakēstoknī't nac Areópago lā'
cāhuanilh:

—Tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Atenas, lej a'cnīni'ni'yā'tit mindios-
esca'n. Chuntza' tasu'yu. 23 Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh, iclaktzī'lh a'ntūn
taquilhpūtani'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'ntza' ickaksli lakatin altar a'nlhā
tatzo'kni' huanmā' tachihuīn: "Ixla' huan quindiosca'n a'ntīn tūna'j
iclakapasāuj". Quit iccātā'chihuīna'mā'ni' hui'xina'n por ixpālacata
huā'mā' Dios a'ntīn taquilhpūtani'yā'tit a'yuj tūna'j lakapasā'tit.

24 'Dios tlahualh huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā'
xla' māpa'ksīkō' huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Xla' tū' macla-
casqui'n que catatlahuani'lh chi'xcuhuī'n lakatin lītokpān para naka'lhī
a'nlhā natahui'la. 25 Xla' tū' maclacasqui'n que huan tachi'xcuhuī't

catamaktāyalh. Xla' nīn tuntū' sputni'. Por ixquilhtampān hui'lāna'uj lā'
jaxāna'nāuj lā' huāk ka'lhīyāuj.
26 'Dios līmātzumalh tachi'xcuhuī't ixlīhuāk quilhtamacuj por huan
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixpapca'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't ixuanī't. Lā'
Dios cāhui'līlh hasta lhānīn nasputa huan lakatunu' xcānsipej lā' cāhui'līlh
hasta lhān chā'n ixlītapitzica'n. 27 Xla' lacasqui'n naputzayāuj lā' namaca-
putzayāuj a ver ilh nakaksāuj Dios a'yuj huī' quimpajtzuca'n. 28 Por
ixquilhtampān līhui'lāna'uj quina'n lā' tlā'huanāuj lā' latā'kchokoyāuj. Lā'
kalhatin de hui'xina'n a'ntī más lactzēhuanī't ixtachihuīn, ū'tza' hualh
chuntza': "Nā quina'n ixcamana'". 29 Lā' palh quina'n ixcamana'
Dios, tū' capuhuáuj que Dios hua'chi oro lā' plata lā' chihuix a'ntū
cāxtlahualh kalhatin chi'xcu' xmān chu a'nchī māni' ixtapāstacna'. 30 Lā'
a'xni'ca' tūna'j ixtaca'tzī huan tachi'xcuhuī't nīn tuntū', Dios xmān
cālaktzī'lh lā' tuntū' cātlahuani'lh. Pero chuhua'j cāmāpa'ksī Dios que
cataxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't chuxalhā cahuā
nac cā'quilhtamacuj. 31 Porque Dios laclhcāhui'līnī't lakatin chi'chini'
a'xni'ca' lej xa'nca nacājuzgarlī ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
quilhtamacuj. Lā' Dios lacsacui'līnī't kalhatin chi'xcu', Jesucristo, a'ntī
nacājuzgarlī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. Huā'mā'
xa'nca ca'tzīcan porque Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo —cāhuanilh
Pablo.

32 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli que lakahuanchokocan,
makapitzīn tatzuculh talakapala. Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—Na'iccākaxmatni'yāni' ā'maktin ixpālacata huā'mā'.

33 Lā' Pablo cāmakxtekli. 34 Pero ā'makapitzīn tatā'tā'cxtimīlh lā' takalh-
laka'ī'lh. Lā' nā kalhlaka'ī'lh Dionisio, kalhatin pūchihuīna' a'ntī ix-
tatakēxtimī nac Areópago. Lā' nā kalhlaka'ī'lh kalhatin puscāt a'ntī
ixtacuīni' Dámaris lā' ā'makapitzīn huampala.

18

Pablo nac Corinto

1 Lā' ā'calīstān Pablo taxtulh de Atenas lā' a'lh nac Corinto. 2 Lā'
tā'lāpāxtokli kalhatin israelita ixtacuīni' Aquila xala' nac Ponto. Xla'
lā' ixpuscāt, a'ntī ixtacuīni' Priscila, ixtataxtunī'tcus nac Italia. Claudio
ixcāmāpa'ksīnī't que ixlīhuākca'n israelitas catataxtukō'lh de huan nac
Roma. Lā' ū'tza' talītaxtulh Aquila lā' Priscila. Lā' Pablo cālaka'lh. 3 A'ntza'
cātā'tachokolh como chu lakatin ixlītlōtca'n ixuanī't. Lā' ixtascuja lā'
ixtatlahua carpas. 4 Lā' Pablo ixcāmāsu'ni' nac lītokpān tzeyama'jān
ixlīhuāk huan chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan. Lā' ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun
israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.

5 Lā' Silas lā' Timoteo tataxtulh de nac Macedonia lā' tachā'lh nac
Corinto. Lā' xlaca'n a'xni'ca' tachā'lh, Pablo lej ixmāsu'yumā' ixtachihuīn
Dios. Lā' ixcāhuanimā' huan tachi'xcuhuī't israelitas que Jesús ū'tza'
Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't. 6 Lā' xlaca'n takalhtaxtoktīlh lā' talaka-
palalh. Lā' Pablo tincxli ixlu'xu' na ixlacapūnca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n līpinā'tit cuenta a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Quit tū'tza'
quimaca'tzi. Chuhua'j na'iccālaka'n a'ntīn tū' israelitas.

7 Lā' a'lh lā' chā'lh na ixchic a'ntī ixuanican Justo. Xla' ixa'cnīni'ni'
Dios. Ixka'lhī ixchic ixpajtzu ixlītokpānca'n israelitas. 8 Lā' kalhlaka'ī'lh
Māpa'ksīni' huan Crispo, xapuxcu' lītokpān. Lā' nā takalhlaka'ī'kō'lh
ixlīhuāk xala' na ixchic. Lā' chuntza' kalhalhūhua' xalanī'n nac Corinto

takaxmatli a'ntū hualh Pablo lā' takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli. 9 Lā' Pablo
lakachuyalh huanmā' tzī'sa. Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Tū' caji'cua'. Tū' camakxte'kti chihuīna'na'. 10 Quit icmaktaka'lhāni'.
Lā' a'yuj cachi'paca hui'x, nīn tuntū' catitlahua'ni'ca. A'nan lhūhua'
tachi'xcuhuī't nac huā'mā' xcānsipej a'ntī naquintastālani'.

11 Lā' Pablo tachokolh lakatin cā'ta ā'pūpitzi. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachi-
huīn Dios.

12 Lā a'xni'ca' huan Galión ixlīgobernador ixuanī't nac Acaya, lā' huan is-
raelitas ixlīhuākca'n talalh ixtā'ca'tza Pablo. Lā' talē'lh a'nlha ixtlahuacan
justicia. 13 Tahuanilh huan gobernador:

—Huanmā' chi'xcu' chihuīna'maxquī' huā' tachi'xcuhuī't. Lā' xtunc
a'nchī cāhuanī que catamācā'tanīlh Dios, lā' tū' a'nchī tatzo'kni' nac ley.

14 Lā' a'xni'ca' Pablo ixchihuīna'ncu'tun, Galión cāhuanilh huan israeli-
tas:

—Palh tlahuanī't cahuā lakatin a'ntūn tū' tzey, o palh maknīni'nī't
cahuā, quit na'iccākaxmatni'yāni' hui'xina'n, israelitas, līlacatzucu.
15 Pero como līmālacapū'yā'tit xmān a'ntū māsu'yu lā' lakatin tacuīni'
a'ntū māpācuhuī lā' a'ntū huan mileyca'n hui'xina'n, calacāxtlahua'tit
hui'xina'n. Quit tū' iclacāxtlahuacu'tun huā'mā'.

16 Lā' cāmāxtulh a'nlhā ixtlahuacan justicia. 17 Lā' ixlīhuākca'n
talhūhuā'chi'palh huan Sóstenes, a'ntī xapuxcu' lītokpān, lā' talactucsli na
ixlacapūn huan gobernador. Pero Galión nīn tuntū' cāhuanilh.

Pablo a'lh i'xlīmaktu'tun para nalē'n makat xatzey tachihuīn

18 Pablo tachokopā ā'lātma'j. Lā' ā'calīstān cāmakxtekli huan tā'timīn
lā' pū'a'lh barco nac Siria. Lā' nā Priscila lā' Aquila tatā'a'lh. Lā'
como tlōkentaxtūlh ixpromesa, takoksitli nac cā'lacchicni' Cencrea. 19 Lā'
a'xni'ca' tachā'lh nac Efeso, Pablo a'ntza' cāmakxtekli. Lā' tanūlh nac
lītokpān lā' ixcākalhachihuīna'ni' huan israelitas a'ntī ixtatakēstoknī't
a'ntza'. 20 Lā' lej tasqui'ni'lh Pablo ixtachokolh ā'chulā' a'ntza'. Pero Pablo
tū'tza' lacasqui'lh. 21 Lā' a'xni'ca' cātā'lāmakxtekli Pablo cāhuanilh:

—Lej tasqui'nī quit na'ica'n nac Jerusalén a'nlhā nala huan cā'tani'.
Na'ictaspi'tpala palh Dios lacasqui'n.

Lā' Pablo taxtulh de nac Efeso lā' pū'a'lh barco.

22 Lā' Pablo chā'lh nac Cesarea lā' a'lh nac Jerusalén lā' cātā'chihuīna'lh
huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't, lā' a'lh tancā'n nac Antioquía. 23 Tachokolh
lātma'j lā' taxtulh lā' a'lh lā' tētaxtutēlhalh nac lakatunu' cā'lacchicni' nac
xati'ya't Galacia lā' Frigia. Lā' ixcāmāhuixcānī ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalh-
laka'ī'nī't.

Apolos a'cta'sana'lh nac Efeso

24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' israelita xala' nac Alejandría a'ntī ixtacuīni'
Apolos. Xla' chā'lh nac Efeso. Huā'mā' chi'xcu' xa'nca ixchihuīna'n
hua'chi a'ntī lej ī'sca'tnī't. Lā' xa'nca ixca'tzī ixtachihuīn Dios. 25 Xla'
ī'sca'tnī't ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' chihuīna'lh con tahuixcān. Lā' lej
xa'nca ixmāsu'yu ixpālacata Jesús a'yuj ixca'tzī xmān ixlīmā'kpaxīn Juan.
26 Lā' Apolos tzuculh chihuīna'n na ixlītokpānca'n israelitas lā' tū' ixlaca-
puhuan. Lā' Priscila lā' Aquila takaxmatli lā' talē'lh ā'lacatin lā' ā'chulā'
xa'nca tamāsu'ni'lh ixpālacata Dios. 27 Lā' Apolos ixa'ncu'tun nac Acaya.
Lā' huan tā'timīn tahuanilh que tzē na'a'n. Lā' cāmacā'ni'ca lakatin
carta huan tā'timīn xalanī'n nac Acaya lā' cāhuanica que catamānūlh
Apolos na ixchicca'n. Lā' a'xni'ca' chā'lh Apolos, lej lhūhua' cāmaktāyalh

a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't por ixpālacata ixlītzey Dios. 28 Lā' con lhūhua'
līmāpa'ksīn Apolos ixcātā'lāhuanī israelitas ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Lā'
ixcātlaja. Lā' ixmāsu'yu por ixpālacata ixtachihuīn Dios que Jesús ū'tza'
Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't.

19

Pablo nac Efeso

1 Lā' a'xni'ca' Apolos ixuī' nac Corinto, Pablo ixtētaxtunī'ttza' nac
lacti'na'j cā'lacchicni' lhā ā'xmāntza' ixtahui'lāna'ncha' lā' chā'lh nac
Efeso. Lā' a'ntza' cāpāxtokli ā'makapitzīn a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't 2 lā'
cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chā maklhtīni'ntit huan Espíritu Santo a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nīn ickaxmatnī'ta'uj palh māstā'ca Espíritu Santo.

3 Lā' Pablo cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū cāmāsu'ni'ni' na'a'kpaxā'tit?

Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Quina'n ica'kpaxui chuntza' a'nchī ixquincāmāsu'ni'yāni' Juan.

4 Lā' Pablo cāhuanilh:

—A'xni'ca' ixmā'kpaxīni'n Juan ixcāhuanī huan tachi'xcuhuī't:
"Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' cakalhlaka'ī'tit a'ntī namin ā'calīstān".
U'tza' huanicu'tun Jesús —hualh Pablo.

5 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kpaxli porque tatapa'ksīlhtza'
con Māpa'ksīni' Jesús. 6 Lā' a'xni'ca' Pablo cā'a'cpūmā'ca'lh ixmacan,
huan Espíritu Santo tanūlh na ixa'clhcunucca'n. Lā' xlaca'n tachihuīna'lh
ā'tāpātin tachihuīn a'ntūn tū' ixtasca'tnī't, lā' tachihuīna'lh ixtachihuīn
Dios. 7 Lā' ixlīhuākca'n xlaca'n hua'chi kalhacāujtu' chi'xcuhuī'n.

8 Lā' lakatu'tun mālhcuyu' Pablo ixtanū na ixlītokpānca'n israeli-
tas lā' ixmāsu'yu lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' ixcākalhachihuīna'ni' lā'
ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun a'nchī māpa'ksīni'n Dios. 9 Lā' makapitzīn lej
lacxumpi ixtahuanī't lā' tū' ixtakalhlaka'ī'ni'. Lā' ixtalakapala huan
xasāsti' tamāsca'tīn na ixlacapūnca'n xalanī'n nac lītokpān. Lā' Pablo
cā'a'kxtekmaka'lh lā' cālē'lh a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixchihuīna'n pō'ktu
lakalīyān na ixpūscuela Tiranno. 10 Chuntza' hasta tlahualh lakatu'
cā'ta. Chuntza' takaxmatli huan ixtachihuīn Māpa'ksīni' ixlīhuākca'n
xalanī'n nac Asia, a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. 11 Lā' Dios
mātlahuīlh Pablo lej laka'tla'n lē'cnīn. 12 Lā' huan pāyu lā' huan pātō'cat
a'ntū talīxakā'līlh Pablo, a'xni'ca' talē'ni'lh huan ī'tza'ca'nī'n, cātapānūni'lh
ixta'jatatca'n. Lā' cāmāxtuni'ca tlajana'nī'n de xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī.

13 Lā' ixtahui'lāna' makapitzīn tlahuāna'nī'n israelitas a'ntī
ixtalatlā'huan lakatunu' cā'lacchicni'. Lā' xlaca'n, por ixtacuīni' Jesús,
talīmāxtucu'tulh tlajana'nī'n. Lā' cāhuanica huan tlajana'nī'n:

—Iccālīmāpa'ksīyāni' hui'xina'n por ixtacuīni' Jesús, a'ntū māsu'yumā'
Pablo, cataxtutit.

14 Lā' a'ntī ixtatlahua huā'mā', xlaca'n kalhatojon ixo'kxa'n kalhatin is-
raelita a'ntī ixtacuīni' Esceva a'ntī xapuxcu' cura. 15 Lā' a'xni'ca' huanica
chuntza', huan tlajana' cākalhtīlh:

—Iclakapasa Jesús lā' icca'tzī tichū Pablo. Pero hui'xina'n tū'
iccālakapasāni'. ¿Tichū hui'xina'n?

16 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana' lakkosli lā' lej ixka'lhī
tahuixcān lā' cātlajalh huan tlahuāna'nī'n. Lā' xlaca'n tataxtulh huan

nac chic lā' tatzā'lalh laklhka'lo'ko' lā' tatakāhuī'nī't. 17 Lā' taca'tzīkō'lh
huā'mā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Efeso, a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū'
israelitas. Lā' tajicua'nkō'lh. Lā' chuntza' ā'chulā' tamāka'tlī'lh Māpa'ksīni'
Jesús.
18 Lā' lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī'tcus tamilh lā' tatako'xaspi'tni'lh
Dios lā' tahuanilh a'ntū ixtatlahuanī't ko'hua'jua'. 19 Lā' lhūhua' de
ū'tunu'n, a'ntī ixtatlahuāna'n, tamākēstokli ixlibroca'n lā' talhcuyulh na
ixlacapūnca'n ixtalhūhuā't. Lā' tatlahualh ixcuentaca'n lā' i'xtamāpalanī't
cincuenta mil tumīn de plata. 20 Lā' ā'chulā' a'kahualh ixtachihuīn
Māpa'ksīni' lā' más ixtasu'yutēlha ixlīmāpa'ksīn Dios.
21 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huā'mā', huan Espíritu Santo
māpāstaquīlh Pablo natētaxtu nac estado de Macedonia lā' nā Acaya
lā' na'a'n nac Jerusalén. Lā' Pablo hualh:
—A'xni'ca' icui'lācha' nac Jerusalén nā lej tasqui'nī nā na'ica'n nac
Roma.
22 Lā' cāmacā'lh nac Macedonia kalhatu' ixmaktāyana' a'ntī Timoteo lā'
Erasto. Lā' Pablo tachokolh lātma'j nac Asia.

Tatā'kaquī'lh xalanī'n nac Efeso

23 Lā' huā'mā' quilhtamacuj, tatamakchuyīlh huan tachi'xcuhuī't por
ixpālacata huan xatzey tachihuīn. 24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni'
Demetrio. Xla' platero ixuanī't. Ixcātlahua lacti'na'j lītokpān de plata lā'
a'ntza' ixmānūcanī't lakatin ídolo a'ntū ixtacuīni' Diana. Demetrio lā' a'ntī
ixtatā'scuja lej lhūhua' ixtalītlaja. 25 Demetrio cāmākēstokkō'lh ixlīhuākca'n
a'ntī ixtatlahua xalacti'na'j lītokpān. Lā' cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huā'mā' lītlōt lej xa'nca
lītlajayāuj. 26 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit o tū' kaxpa'tā'tit a'ntū pātle'kemā' nac
Efeso lā' na ixlīhuāk nac Asia? Huā'mā' Pablo cāmākalhlaka'ī'nīnī't lhūhua'
tachi'xcuhuī't. Lā' cāxtāpalīni'lh ixtapāstacna'ca'n. Cāhuanī que a'ntū
ixtamacanī'tlaujca'n chi'xcuhuī'n ū'tza' tū' dios. 27 Quit icjicua'n que huā'
quilītlōtca'n nasputa lā' tū'tza' na'a'cnīni'ni'can ixlītokpān huan xaka'tla'
quimpāxca'ttzī'tca'n Diana. Tū'tza' catihuanca palh lej ka'tla' Diana
a'ntū tamācā'tanī chuhua'j xalanī'n nac Asia lā' ixlīhuāk quilhtamacuj
—cāhuanilh Demetrio.
28 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej ta'a'kchā'lh lā' lej ta'a'cta'sana'lh
lā' tahualh:
—¡Lej ka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac
Efeso!
29 Lā' chu tuncan lacapalh ta'a'kchā'lh. Ixtatu'jnuntēlha lā' tatakēstokli
nac pū'a'cta'san. Lā' cāchi'paca huan Gayo lā' Aristarco lā' cāstancalē'nca
a'nlhā ixtatakēstokmā'na. Huā' kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac
Macedonia ixtatā'scuja Pablo. 30 Lā' Pablo ixtanūcu'tun na ixla-
clhpu'nan tachi'xcuhuī't. Pero huan tā'timīn tū' tamakxtekli. 31 Lā'
makapitzīn pūchihuīna'nī'n xala' nac estado de Asia, xlaca'n ixamigos
Pablo ixtahuanī't. Tahuanilh que tū' ca'a'lh nac pū'a'cta'san. 32 Lā'
makapitzīn a'nlhā ixtatakēstoknī't tata'salh palha' lā' tahualh catūhuā.
Lā' ā'makapitzīn huampala tahuampā xtunc. Lā' chuntza' līlapā tata-
makchuyīkō'lh ixlīhuākca'n a'nlhā ixtatakēstoknī't. Tū' ixtaca'tzī ix-
talhūhuā't tuchū ixpālacata ixtalītakēstoknī't. 33 Lā' māxtuca Alejandro
ixlaclhpu'nanca'n ixtalhūhuā't. Lā' huan israelitas tatampi'talē'lh na
ixlacapūnca'n. Alejandro cāmacahuanilh que cataquilhca'cslalh. Xla'
ixtamaktāyacu'tun ixa'cstu na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. 34 Lā' a'xni'ca'

ca'tzīca palh xla' israelita ixuanī't, tata'salh kēxtim hua'chi lakatu' hora
lā' tahualh:
—¡Lej ka'tla' huan Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac
Efeso!
35 Lā' a'xni'ca' huan secretario ixcāmāca'cslīnī'ttza' huan ixtalhūhuā't,
xla' hualh:
—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Efeso. Huā'
quixcānsipejca'n ū'tza' xamaktaka'lhna' huan ixlītokpān xaka'tla' Diana,
quimpāxca'ttzī'tca'n, lā' nā ixídolo a'ntū mincha' nac a'kapūn. ¿Chu a'nan
a'ntīn tū' ca'tzī huā'mā'? 36 Tūla catihuanca que tū' stu'ncua' huā'mā'.
Lā' chuntza' hui'xina'n caquilhca'csla'tit lā' caxa'ncapāstacna'ntit a'ntū
tla'hua'yā'tit. 37 Hui'xina'n cālīta'nī'ta'ntit ā'tzā' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n.
Xlaca'n nīn tuntū' tatlahuani'nī't huā' quimpāxca'ttzī'tca'n lā' tū'
talīchihuīna'nī't. 38 Palh Demetrio lā' a'ntīn tatā'scuja talāmaka'kchā'n
con ā'makapitzīn, ū'tza' lī'a'nan pūchihuīn lā' juez. Catamālacapū'lh.
39 Lā' palh ā'catūhuā talacasqui'n xlaca'n, catalacāxtlahualh a'xni'ca'
tatakēstokkō' huan pūchihuīna'nī'n para natlahuacan justicia. 40 Quit
icjicua'n porque naquincātalē'ksa'nīni'nāni' de huan tā'kaquī'uj por
ixpālacata a'ntū pātle'kelhcus. ¿Chichū nakalhtīni'nāuj quina'n palh
naquincātakalhasqui'nīyāni' a'chī' takēstoknī'ta'ntit lā' lej a'cta'sapā'na'ntit
chihuīna'nā'tit?
41 Lā' chuntza' lī'a'ksputli chihuīna'n huan secretario lā' cāmacā'lh na
ixchicca'n.

20

Pablo a'lh nac Macedonia lā' nac Grecia

1 Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalhtza', Pablo cāmātayīni'lh huan tā'timīn. Lā'
a'xni'ca' ixcāmaxquī'nī'ttza' tapāstacna', cāmakxtekli lā' taxtulh lā' a'lh nac
Macedonia. 2 Lā' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac Macedonia, lej ixcāmaxquī'
tapāstacna' huan tā'timīn. Lā' ā'calīstān chā'lh a'nlhā ixmāpa'ksīni'ntza'
Grecia. 3 A'ntza' tachokolh lakatu'tun mālhcuyu'. Lā' ixpāstacna'huī' na'a'n
nac barco para nac Siria. Lā' huan israelitas ixtalacchihuīna'nī'ttza' de
natamaknī Pablo. Lā' ū'tza' Pablo līhui'līpā napātle'kepala nac Macedonia.
4 Lā' tatā'a'lh nac Asia, Sópater xala' nac Berea, lā' Aristarco lā' Segundo
xalanī'n nac Tesalónica, lā' Gayo xala' nac Derbe lā' nā Timoteo. Lā' nā
ta'a'lh Tíquico lā' Trófimo xalanī'n nac Asia. 5 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n
xapū'la tachā'lh nac xcānsipej Troas lā' a'ntza' quincātaka'lhīni'. 6 Quina'n
ictaxtūj de nac Filipos a'xni'ca' a'ksputli huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can
pāntzi a'ntūn tū' ixka'lhī levadura. Lā' icpū'a'uj barco lā' ixlīlakaquitzis
chichini' iccālakchā'uj nac Troas. A'ntza' ictachokouj lakatojon chi'chini'.

Pablo ixuī' nac Troas

7 Lā' huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' tanūlh semana, tatakēstokli a'ntīn
ixtakalhlaka'ī' para natamālacpitzi huan pāntzi. Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh.
Xla' ixpuhuan palh na'a'n ixlīlakalī. Lā' mālaklhmā'nīlh ixtachihuīn hasta
i'tāt tzī'sa. 8 Lā' a'nlhā xa'ictakēstoknī'ta'uj tālhmā'n na ixlītanca'cstu'tun
huan chic. Lā' lhūhua' pūmaksko ixua'ca'. 9 Lā' kalhatin o'kxa' a'ntī ixu-
anican Eutico ixuī' nac ventana. Lā' ī'lhtatacu'tun porque Pablo lej lhūhua'
chihuīna'lh. Lā' ā'calīstān lhtatatahuī'lh lā' mincha' de ixlītanca'cstu'tun.
Lā' quīsacca xanīn. 10 Lā' Pablo yujli lā' taquilhpūtalh laktzī'n lā'
pūsko'ka'lh. Lā' cāhuanilh huan tā'timīn:
—Tū' catamakchu'yī'tit. Xla' lakahuan.

11 Lā' Pablo tō'ca'lh lā' mālacpitzilh huan pāntzi lā' hua'lh. Lā'
cākalhachihuīna'ni'pā hasta tuncuīlh. Lā' ā'calīstān a'lh. 12 Lā' lē'nca huan
o'kxa' xalakahuan lā' lej tapāxuhualh.

Ica'uj nac Mileto

13 Lā' quina'n icpū'lauj lā' icpū'auj barco nac Asón a'nlhā Pablo ix-
tanūcu'tun nac barco. Chuntza' iclacchihuīna'uj como xla' ixa'ncu'tun
nac cā'ti'ya'tna' hasta Asón. 14 Lā' a'xni'ca' quincākaksni' nac Asón, tanūlh
con quina'n nac barco. Lā' ā'calīstān icchā'uj nac Mitilene. 15 Ictaxtūj
de a'ntza' nac lakatin barco. Lā' ixlīlakalī icchā'uj ixlacapūn Quío. Lā'
ixlīlakalī huampala ictapajtzūj Samos. Lā' ā'calīstān icchā'uj nac Trogilio.
Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac Mileto. 16 Pablo lej ixlacapala porque ix-
tahui'lacu'tun nac Jerusalén huanmā' chi'chini' a'ntū huanican Pente-
costés. Lā' ū'tza' tū' lītanūcu'tulh nac Efeso lā' tū' tachokocu'tulh makān
nac Asia.

Pablo a'cta'sana'lh nac Efeso

17 Lā' a'xni'ca' xa'icui'lāna'nchāujcus nac Mileto, Pablo cāmātayīni'lh
huan xanapuxcu'nu' xalanī'n nac lītokpān nac Efeso. 18 Lā' a'xni'ca'
talakchā'lh, Pablo cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī xa'iclīlatlā'huan na milacapūnca'n
pō'ktu quilhtamacuj desde huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' icmilh nac
Asia. 19 Quit xa'ictā'scuja Māpa'ksīni'. Quit tū' maktin icka'tla'jca'tzīlh.
Lā' lej icpātīni'lh lā' lej lhūhua' a'ntū ixquimpātle'keni' porque huan
israelitas ixquintalīlacchihuīna'nī'ttza'. 20 Quit xa'nca iccāmāsu'ni'ni'
ixlīhuāk a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit. Iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' na
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' na minchicca'n. 21 Lā' huan israelitas
lā' nā a'ntīn tū' israelitas xa'iccāhuani: “Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā'
ca'a'kahuāna'ni'tit Dios lā' calīpāhua'ntit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo”.
22 ’Chuhua'j ica'mā' nac Jerusalén. Huan Espíritu Santo quimacā'n.
Quit tū' icca'tzī a'ntū naquimpātle'keni'yācha' a'ntza'. 23 Xmān quē'cstu
icca'tzī que nac lakatunu' cā'lacchicni' a'nlhā ica'n, huan Espíritu Santo
quimāca'tzīnī que naquinchī'can lā' na'icpātīni'n. 24 Pero huāk huanmā'
tū' quimpāta'la. Quit tū' iclakpuhuan quinquilhtamacuj. Xmān
icmāsputūcu'tun quilītlōt con tapāxuhuān lā' ictlōkentaxtūcu'tun a'ntū
quilīmāmacū'lh Māpa'ksīni' Jesús. Quilīmāmacū'lh que na'icchihuīna'n
xatzey tachihuīn a'ntū quincāhuaniyāni' ixlītzey Dios.
25 ’Lā' quit icca'tzī que tū'tza' quintilālaktzī'uj milīhuākca'n hui'xina'n,
a'ntī xa'iccāhuanitlā'huanāni' a'nchī māpa'ksīni'n Dios. 26 Lā' ū'tza'
quit chuhua'j iccāhuanicu'tunāni' que quit ictlōkentaxtūnī'ttza' a'ntū
ixquilīmāmacū'canī't mimpālacataca'n. Tū'tza' iclē'n cuenta. 27 Quit
iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuān Dios. Nīn tuntū'
icmātzē'kli. 28 Chuhua'j cacuentatlahua'tit a'nchī nalatā'kchokoyā'tit.
Lā' nā cacāmaktaka'lhtit a'ntī ixlakska'tā'n Dios. Huan Espíritu
Santo cālīmāmacū'nī'ta'ni' para que nacāmaktaka'lhā'tit hua'chi
maktaka'lhna'nī'n ovejas. Huan Māpa'ksīni' cālītamāhualh ixa'cstu
ixka'lhni' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. 29 Quit icca'tzī que a'xni'ca'
na'ica'n de huā'tzā', nacātalaclhpu'na'tanūyāni' chi'xcuhuī'n. Xlaca'n
hua'chi misinī'n lej lījicua'nī't a'ntū tamāsputū huan ovejas. Nīn
macsti'na'j natalakalhu'man ixlakska'tā'n Dios. 30 Lā' nā makapitzīn
de hui'xina'n natatzucu cāta'a'kxokoyāni' lā' nacātamāxtucu'tunāni'

makapitzīn de hui'xina'n para que nacāstālani'yā'tit ū'tunu'n. 31 Skalalh
cala'tit lā' capāstactit a'nchī xa'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' tzī'sa lā' tuncuj
lakatu'tun cā'ta hasta iccalhualh.
32 'Lā' chuhua'j quit icsqui'ni' Dios que ū'tza' cacāmaktaka'lhni'
hui'xina'n. Hui'xina'n ka'lhīyā'tit huan tachihuīn a'ntū
quincātahuaniyāni' ixlītzey Dios. Lā' huan tachihuīn tzē nacāmaxquī'yāni'
tahuixcān lā' tzē nacāmaxquī'yāni' hui'xina'n a'ntū natamaklhtīni'n
ixlīhuākca'n a'ntī Dios cātlahuanī't xalacuan. 33 Quit tū' iclakca'tzanī't
ixtumīn lā' ixoro lā' ixlu'xu' ā'kalhatin. 34 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit
a'nchī xa'icscuja con quimacan lā' chuntza' xa'iclītapātle'keni' lā' nā
chuntza' xa'iccālīmāpātle'keni' a'ntī ixquintatā'lahui'lāna'. 35 Lā' nā
chuntza' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n cascujtit lā' cacāmaktāya'tit a'ntīn
tamaclacasqui'n. Capāstactit a'nchī hualh Māpa'ksīni' Jesús: "A'chulā'
līpāxuhuacan a'xni'ca' māstā'can lā' tū' a'xni'ca' maklhtīni'ncan".
36 Lā' a'xni'ca' Pablo chihuīna'nkō'lh, tatzokostalh lā' orarlīlh con
ixlīhuākca'n. 37 Lā' tacalhuankō'lh ixlīhuākca'n lā' tapūsko'ka'lh Pablo lā'
tamu'sulh. 38 Pablo ixcāhuaninī't que tū'tza' maktin catitalaktzī'lh. Lā'
ū'tza' lej ixtalīlakaputza. Lā' ā'calīstān taquīxtekli hasta nac barco.

21

Pablo a'lh nac Jerusalén

1 Iccāmakxtekui huan tā'timīn lā' ictanūj nac barco lā' stu'nc ica'uj hasta
pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. Lā' ixtacuīni' Cos. Lā' ixlīlakalī icchā'uj
nac Rodas lā' ā'calīstān icchā'uj nac Pátara. 2 A'ntza' ickaksui lakatin barco
a'ntū ixa'mā' nac Fenicia. Ictojōuj nac barco lā' ica'uj. 3 A'xni'ca' ictētaxtūj
de makat, iclaktzī'uj quimpāxtūxucca'n huan pītzina'j ti'ya't Chipre na
ixpu'nan mar. Lā' ica'uj hasta nac Siria. Lā' ā'calīstān ictanūj nac
Tiro porque huan barco natēxteka ixtacu'ca'. 4 A'ntza' iccākaksui a'ntīn
ixtakalhlaka'ī' lā' ictachokouj con ū'tunu'n lakatojon chi'chini'. Huan
Espíritu Santo ixcāhuaninī't a'ntū napātle'ke. Lā' ū'tza' huan tā'timīn
talīhuanilh Pablo que tū' ca'a'lh nac Jerusalén. 5 Lā' ixlīlakatojon chi'chini'
ictaxtūj. Lā' quincātatā'a'ni' hasta iclaclhtaxtukō'uj huan xcānsipej,
ixlīhuāk a'ntī ixtakalhlaka'ī' con ixpuscātca'n lā' con ixcamana'ca'n. Lā'
a'xni'ca' icchā'uj na ixquilhtūn mar, ictatzokostauj lā' icorarlīuj. 6 Lā'
ā'calīstān iclāpūsko'ka'uj lā' iclāmakxtekui. Quina'n ictojōuj nac barco lā'
xlaca'n tataspi'tpā na ixchicca'n.
7 Ictaxtūj de nac Tiro lā' icchā'uj nac Tolemaida. A'ntza' ica'ksputui
iclatā'kchokoyāuj nac mar. Lā' iccākaksui huan tā'timīn a'ntza' lā' icta-
chokouj con ū'tunu'n lakatin chi'chini'. 8 Lā' i'xlīlakalī huampala i'ctaxtūj
quina'n con Pablo. Lā' icchā'uj nac xcānsipej Cesarea. A'ntza' ictanūj
na ixchic Felipe a'ntī ixmāsu'yu xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
Xla' kalhatin ixlīkalhatojonca'n maktāyana'nī'n xalanī'n nac lītokpān. Lā'
ictachokouj con ū'tza'. 9 Xla' ixka'lhī kalhatā'ti' ixtzu'ma'jan a'ntīn
tūna'j ixtatapūchahua. Xlaca'n ixtachihuīna'n a'ntū Dios ixcāmāca'tzīnī.
10 A'ntza' ictachokouj lātma'j. Lā' chilh kalhatin chi'xcu' xala' nac Judea
a'ntī ixuanican Agabo. U'tza' ixuan a'ntū napātle'ke. 11 Xla' quincālakchini'
lā' tayalh huan ī'cinturón Pablo lā' lītantūchī'ca lā' nā līmacachī'ca lā' hualh:
—Huan Espíritu Santo hualh: "Chuntza' nac Jerusalén huan israelitas
nā natachī' ixtēcu' huā'mā' cinturón lā' nacāmacamaxquī'can a'ntīn tū'
israelitas".

12 Lā' a'xni'ca' ickaxmatui huā'mā', quina'n lā' nā xalanī'n nac Cesarea
lej icuaniuj Pablo que tū' ca'a'lh nac Jerusalén. 13 Lā' Pablo kalhtīni'lh lā'
quincākalhasqui'nīni':

—¿A'chī' ca'lhua'nā'tit hui'xina'n? ¿A'chī' quilāmāmakchuyīyāuj? Quit iclīhui'līnī't naquinchī'can lā' nā naquimaknīcan nac Jerusalén por ixpālacata Māpa'ksīni' Jesús.

14 Lā' a'xni'ca' tūlalh icmā'a'ka'ī'nīuj que tū' ca'a'lh, tū'tza' ā'chulā' icuaniuj. Xmān huā'mā' icuáuj:

—Calalh chu a'ntū ixtapuhuān Māpa'ksīni'.

15 Lā' ā'calīstān ictacāxui lā' ica'uj nac Jerusalén. 16 Quincātatā'a'ni'
makapitzīn tā'timīn xalanī'n nac Cesarea lā' quincātalē'ni' na ixchic
Mnasón xala' nac Chipre. Xla' lejtza' makān ixkalhlaka'ī'nī't. Lā' a'ntza'
na ixchic ictētachokouj.

Pablo laka'lh Jacobo

17 Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Jerusalén, huan tā'timīn lej tapāxuhualh
a'xni'ca' quincātapāxtokni'. 18 Lā' ixlīlakalī quina'n lā' Pablo iclaka'uj
Jacobo. Lā' a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' lītā'timīn.
19 Pablo cātā'chihuīna'lh lā' ā'calīstān cāpūtle'keni'lh ixlīhuāk a'nchī Dios
maktāyalh tlahualh na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tū' israelitas. 20 Lā'
a'xni'ca' takaxmatli xlaca'n tachihuīna'lh a'nchī lej ka'tla' Dios. Lā'
tahuanilh Pablo:

—Tā'tin, hui'x ca'tzīya' lhankalhalāt miles de israelitas takalhlaka'ī'nī't.
A'cxtim ta'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés.
21 Cāmāca'tzīnīcanī'ttza' que hui'x cāmāsu'ni'ya' huan israelitas, a'ntīn
tahui'lāna'ncha' na ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n, lā' cāhuani'ya' que tū'
cata'a'kahuāna'ni'lh Moisés. Lā' tahuan que hui'x cāmāsu'ni'ya' que tū'
tasqui'nī que ixo'kxa'nca'n nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas lā' tū'
tasqui'nī que natatlahua ixtalanānca'n israelitas. 22 Lā' chuhua'j ¿tuchū
natlahuayāuj? Huā' tachi'xcuhuī't natatakēstoka a'xni'ca' nataca'tzī
palh ta'nī'ta'. 23 Lā' chuntza' hui'x catla'hua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'.
A'nan kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n na quilaclhpu'nanca'n. Xlaca'n
natatlōkentaxtū a'ntūn tamālacnūnī't. 24 Cacālī'pi lā' catalacpa'lhtit
lā' namāpala'ya' por ū'tunu'n. Lā' ā'calīstān xlaca'n tzē natatakoksita.
Lā' chuntza' naca'tzīkō'can que tū' stu'ncua' a'ntū līchihuīna'ncan de
hui'x. A'chulā' nā nalaktzī'ncan que nā hui'x a'kahuāna'ni'ya' huan
ley. 25 Quina'n iccāmacā'ni'nī'ta'uj lakatin carta huan tīn tū' israelitas
a'ntīn takalhlaka'ī'nī't. Lā' iccāhuaniuj a'ntū icpuhuanāuj quina'n.
Iccāhuaniuj: "Catlōkentaxtūtit xmān huā'mā': Tū' tihua'yā'tit quinīt
a'ntū lī'a'ksajui'canī't huan ídolos lā' tū' tihua'yā'tit ka'lhni' nīn quinīt
ixla' animal a'ntū ta'a'kpixchī'nī't. Lā' tū' timakpuscātīni'nā'tit lā' tū'
tika'lhīyā'tit mimakchi'xcu'ca'n". Chuntza' iccāhuaniuj xlaca'n.

Chi'paca Pablo nac xaka'tla' lītokpān

26 Lā' Pablo cālē'lh huan kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n lā' ixlīlakalī
cātā'tapa'lhli. Lā' tanūlh nac lītokpān xaka'tla' para nacāmāca'tzīnī
a'xni'ca' natamā'ksputū huan chi'chini'nī'n a'ntū napūtapa'lhcan a'xni'ca'
ixlīhuākca'n natalīmin ixlē'ksajna'ca'n.

27 Lā' xmān macsti'na'j ī'sputa para ixlīlakatojon chi'chini' lā' huan
israelitas xalanī'n nac Asia talaktzī'lh Pablo nac xaka'tla' lītokpān. Lā'

tachihuīna'maxquī'lh huan tachi'xcuhuī't lā' chi'paca huan Pablo. 28 Lā'
lej palha' tahualh:
—¡Chi'xcuhuī'n israelitas, caquilāmaktāyauj! Huā'mā' chi'xcu' lakax-
tim cāmāsu'ni'tlā'huan ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Xla' cālīchihuīna'n
quixcānsipejca'n lā' quileyca'n lā' huā'mā' xaka'tla' lītokpān. Lā' nā
cāmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuntza' talact-
lahualh a'nchī ixlītzey ixuanī't.
29 Lā' chuntza' tahualh porque laktzī'nca Pablo con Trófimo xala' nac
Efeso. Lā' tapuhualh que Pablo ixmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān.
30 Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xala' nac Jerusalén tatā'kaquī'lh lā'
tatu'jnuntēlha tatakēxtimīlh. Chi'paca huan Pablo lā' stancaxtuca de
nac xaka'tla' lītokpān. 31 Lā' a'xni'ca' ixmaknīcu'tuncantza', māca'tzīnīca
xapuxcu' tropa que ixlīhuāk xalanī'n nac Jerusalén ixta'a'kchā'nkō'nī't
lā' ixtatā'kaquī'kō'nī't. 32 Lā' chu tuncan lacapalh xapuxcu' tropa
cālē'lh ixtropasna' lā' capitanes. Lā' tatu'jnulh lā' tachā'lh a'nlhā
ixtatakēstoknī't. Lā' a'xni'ca' xlaca'n talaktzī'lh huan tropasna' lā'
huan capitanes, tū'tza' tatucsli Pablo. 33 Huan xapuxcu' tropa
tapajtzūlh lā' tuncan māchi'panīni'lh Pablo lā' līmāchī'nīni'lh con
kantu' cadenas. Kalhasqui'nīni'lh tichū xla' lā' tuchū ixtlahuanī't.
34 Makapitzīn tachi'xcuhuī't lej palha' tahualh catūhuā lā' ā'makapitzīn
xtunc tahuampā. Chuntza' huan xapuxcu' tropa tūlalh xa'nca ca'tzīlh
a'ntū ixpātle'kemā' porque lej ixtamāta'sīmā'na. Lā' mālē'nīni'nca Pablo
nac cuartel. 35 Lā' a'xni'ca' tachā'lh lhā ixlactō'ca'can nac cuartel, huan
tropasna' tacu'ca'lē'lh Pablo por ixpālacata ixtahuixcānca'n tachi'xcuhuī't.
36 Ixlīhuākca'n ixtastālani'tēlha lā' ixtata'satēlha lā' ixtahuan:
—¡Canīlh!

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn tachi'xcuhuī't

37 Lā' a'xni'ca' ixmānūtēlhacantza' nac cuartel, Pablo huanilh xapuxcu'
tropa:
—Icuanicu'tunāni' catūhuā.
Lā' huan xapuxcu' hualh:
—¿Chā tzē chihuina'na' griego? 38 ¿Chu tū' hui'x huan chi'xcu' xala'
nac Egipto a'ntī tā'kaquī'lh makāntza' lā' cālē'nca nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
lakatā'ti' mil maknīni'nī'n?
39 Lā' Pablo kalhtīni'lh:
—Quit israelita xala' nac xaka'tla' xcānsipej Tarso nac estado de Cilicia.
Icsqui'ni'yāni' caquimakxtekti na'iccātā'chihuīna'n huā' tachi'xcuhuī't.
40 Huan xapuxcu' maxquī'lh talacasqui'. Lā' Pablo tāyalh nac līta'sna' lā'
cāmacahuani'lh para cataquilhca'cslalh huan tachi'xcuhuī't. Lā' a'xni'ca'
taquilhca'cslalh, cātā'chihuīna'lh tachihuīn hebreo lā' hualh:

22

1 —Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, cakaxpa'ttit a'nchī
na'icchihuīna'n para na'iclītamaktāya na milacapūnca'n.
2 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchī cātā'chihuīna'ncan tachihuīn hebreo,
ā'chulā' taquilhca'cslalh. Lā' Pablo cāhuanilh:
3 —Quit israelita. Iclacatuncuīlh nac xcānsipej Tarso nac estado de
Cilicia. Lā' ā'tzā' quimakastacca nac Jerusalén. Quimākalhtō'kē'ni'
ixuanī't Gamaliel. Xa'nca quimāsu'ni'ca ixleyca'n quinatāta'na'ca'n.
Quit xa'iclīhui'lī na'ictlahua a'ntū ixla' Dios chuntza' hua'chi hui'xina'n
tlahua'yā'tit chuhua'j. 4 Quit xa'iccāmacaputza a'ntī ixtatā'a'n Jesús

lā' xa'iccāmaknīcu'tun. Xa'iccālē'n tachī'n chi'xcuhuī'n lā' puscan lā'
xa'iccāmānū nac pūlāchī'n. 5 Huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' huan
xanapuxcu'nu' israelitas tzē natamālacstū'nca que stu'ncua' a'ntū icuan.
U'tunu'n quintamaxquī'lh huan acta para na'iccālē'ni' huan israeli-
tas nac Damasco. Lā' por huanmā' acta tzē xa'iccāchi'palh a'ntī ix-
takalhlaka'ī' Jesús a'ntza' lā' xa'iccālīmilh tachī'n nac Jerusalén a'nlhā
ixcāmāpātīnīca.

Pablo cāhuanilh a'nchī līxtāpalīlh ixtapāstacna'
Hch. 9.1-19; 26.12-18

6 'Quit xa'ica'mā' nac tej lā' xa'icchā'ntēlhatza', hua'chi tastu'nūta, nac
Damasco lā' chu līmaktin quilītaxti'li'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha'
nac a'kapūn. 7 Lā' ica'kā'lh nac ti'ya't lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn
a'ntū quihuanilh: "Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?" 8 Lā' quit
ickalhasqui'nīlh: "¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?" Lā' quihuanilh: "Quit
Jesús xala' nac Nazaret a'ntī hui'x macaputzaya'". 9 Lā' a'ntī ixquin-
tatā'a'mā'na nā xlaca'n talaktzīlh huan xkakana' lā' tajicua'lh porque
tū' tamāchekxīlh a'ntū quihuanilh huan tachihuīn. 10 Lā' quit icuanilh:
"¿Tuchū na'ictlahua, Māpa'ksīni'?" Lā' huan Māpa'ksīni' quihuanilh:
"Catā'kaqui' lā' capit nac Damasco. A'ntza' nahuanica'na' ixlīhuāk a'ntū
līhui'līca natla'hua'ya'". 11 Lā' huanmā' xkakana' quimālakatzī'lh. Lā'
quintamakachi'palē'lh a'ntī ixquintatā'a'mā'na. Lā' chuntza' icchā'uj nac
Damasco.

12 'A'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Ananías. Xla' lej
ixa'cnīni'ni' Dios lā' ixa'kahuāna'ni' huan ley. Lā' ixtaca'tzīkō' is-
raelitas xalanī'n nac Damasco que lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't. 13 Lā'
Ananías quilakmilh lā' quilaktapajtzūlh lā' quihuanilh: "Tā'tin Saulo,
calacahuā'na'mpala'". Lā' chu līlacapalh iclacahuāna'nchokopā lā' iclak-
tzī'lh Ananías. 14 Lā' quihuanilh: "IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n lac-
sacni' hui'x para que chuntza' naca'tzīya' a'ntū ixtapuhuān lā' nalak-
tzī'na' huan a'ntī Xatzey lā' nakaxpa'ta' ixtachihuīn. 15 Lā' chuntza'
nacākalhachihuīna'ni'ya' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixpālacata huan a'ntī
Xatzey. Lā' nacāpūtle'ke'ni'ya' a'ntū laktzī'nī'ta' lā' a'ntūn kaxpa'tnī'ta'.
16 Lā' chuhua'j, ¿a'chī' takoxī'ya'? Catā'kaqui' lā' ca'a'kpaxti lā' calīpāhua'nti
Jesucristo lā' chuntza' naxapacan mintalaclē'i'", quihuanilh Ananías.

Pablo cāhuanilh a'nchī līmacā'nca con a'ntīn tū' israelitas

17 'Lā' icmimpā nac Jerusalén lā' icquī'orarlīlh nac xaka'tla' lītokpān.
Lā' iclakachuyalh. 18 Lā' iclaktzī'lh huan Māpa'ksīni' Jesús lā' xla' qui-
huanilh: "Calacapala' lā' cataxtu tuncan nac Jerusalén porque ā'tzā'
tū' catikalhlaka'ī'ca a'ntū chihuīna'na' quimpālacata". 19 Lā' icuanilh:
"Māpa'ksīni', xlaca'n taca'tzī que quit xa'ica'n ixlīhuāk nac lītokpānna'
lā' xa'iccāmānū nac pūlāchī'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'yāni' lā' xa'iccāhui'līni'.
20 Lā' nā quit xa'icyā a'ntza' a'xni'ca' maknīca Esteban a'ntī ixchi-
huīna'n por mimpālacata. Lā' quit nā xa'iclīca'tzī a'ntūn tatlahuani'lh lā'
xa'icmaktaka'lha ixlu'xu'ca'n xlaca'n a'ntīn tamaknīlh". 21 Lā' Māpa'ksīni'
quihuanilh: "Capit. Quit na'icmacā'nāni' makat. Nacālakpina' xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas". Chuntza' quihuanica —hualh Pablo.

Huan xapuxcu' tropa timāpa'ksīni'lh que ixkēsnokca Pablo

22 Huan tachi'xcuhuī't tū'tza' ixtakaxmatni'cu'tun Pablo a'ntū
ixcāhuani. Tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Canīlh huā'mā' chi'xcu'! ¡Tū' līmakuan natahui'la!

23 Ixtata'sa lā' ixtatincxa ixlu'xu'ca'n lā' ixtamākosū pokxni' porque
lej ixta'a'kchā'nī't. 24 Lā' huan xapuxcu' tropa māmānūnīni'lh Pablo nac
cuartel. Lā' ixmākēsno'knīni'ncu'tun para namāchihuīnīcan. Ixca'tzīcu'tun
tuchū ixpālacata ixtalīta'sa huan tachi'xcuhuī't lā' ixtalī'a'kchā'ni' Pablo.
25 Lā' a'xni'ca' ixchī'yāhuamā'ca para nakēsnokcan, Pablo kalhasqui'nīlh
huan capitán a'ntī ixyā a'ntza':

—¿Chu chuntza' huan nac ley? Tūla kēsnokcan kalhatin a'ntīn tapa'ksī nac Roma lā' palh tūna'j tlahuani'can justicia.

26 A'xni'ca' huanica huā'mā', huan capitán laka'lh huan xapuxcu' tropa
lā' māca'tzīnīlh lā' huanilh:

—¿Tuchū natlahua'ya'? Huanmā' chi'xcu' xla' tapa'ksī nac Roma.

27 Lā' huan xapuxcu' tropa lakmilh Pablo lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā stu'ncua' hui'x tapa'ksīya' nac Roma?

Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—U'huē. Quit ictapa'ksī nac Roma.

28 Huan xapuxcu' tropa hualh:

—Lā' lhūhua' tumīn icmāpalanī't para na'ictapa'ksī nac Roma.

Lā' Pablo hualh:

—Desde iclacatuncuīlh quit ictapa'ksī nac Roma.

29 Chu tuncan lacapalh ta'a'kxtekyāhualh Pablo a'ntī ixtakēsnokcu'tun.
Lā' huan xapuxcu' jicua'lh a'xni'ca' ca'tzīlh que ixchī'nī't kalhatin a'ntī
ixtapa'ksī nac Roma.

Pablo tamaktāyalh nac pūchihuīn

30 Lā' ixlīlakalī huan xapuxcu' tropa ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata
huan israelitas talē'ksa'nīni'lh Pablo. Macaxcutli Pablo. Lā' cāmākēstokli
ixlīhuākca'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' ixlīhuākca'n pūchihuīna'nī'n.
Lā' līmilh Pablo lā' hui'līlh na ixlacapūnca'n.

23

1 Pablo cālakalaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n lā' hualh:

—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, quit māni' icpāstacna'n que lej xa'nca iclatlā'huan na ixlacapūn Dios hasta chuhua'j.

2 Tuncan huan Ananías, a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', cāhuanilh a'ntī
ixtayāna' na ixpajtzu Pablo:

—Caquilhtu'cstit.

3 Lā' Pablo huanilh:

—Dios namāpātīnīyāni' hui'x, a'kxokonu'. Hui'x hui'la' para naquintlahuani'ya' justicia chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' quimātu'csnī'ni'. Lā' tū' chuntza' tatzo'kni' nac ley.

4 Lā' a'ntī ixtayāna' a'ntza' tahualh:

—¿A'chī' lacatāquī'ya' xla' a'ntī Dios hui'līnī't xamāpa'ksīni' curasna'?

5 Lā' Pablo hualh:

—Chi'xcuhuī'n, quit tū' xa'icca'tzī palh xla' xamāpa'ksīni' curasna'. Chuntza' tatzo'kni': "Tū' tilīchihuīna'na' a'ntī cāmāpa'ksī tachi'xcuhuī't".

6 Lā' makapitzīn pūchihuīna'nī'n, xlaca'n ixchi'xcuhuī'n saduceosnu'
ixtahuanī't lā' ā'makapitzīn huampala ixchi'xcuhuī'n fariseosnu'. Lā'
a'xni'ca' ca'tzīlh Pablo huā'mā', lej palha' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, quintāta' xla' fariseo lā' nā quit fariseo. Quilālē'ksa'nīni'nāuj porque quit ickalhlaka'ī' que huan nīnī'n natalakahuanchoko.

7 Lā' a'xni'ca' Pablo hualh huā'mā', tataxtunquīlh a'ntī ixtatakēstoknī't.
Lā' tatzuculh talālacatāquī' huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.
8 Huan saduceosnu' tahuan que tūla catitalakahuanchokolh huan nīnī'n.
Lā' tahuan que tintī' ángeles lā' tintī' huan espíritu. Lā' huan fariseosnu',
xlaca'n takalhlaka'ī' que huāk a'nan. Lā' ū'tza' talālīhuanilh. 9 Ixlīhuākca'n
ixta'a'cta'samā'na. Tuncan tatāyalh huan makapitzīn mākalhtō'kē'ni'nī'n
de huan ley, a'ntī ixchi'xcuhuī'n fariseosnu' lā' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahuanī't a'ntūn tū' tzey. Tzēlasā'
tā'chihuīna'lh lakatin espíritu o kalhatin ángel. Tū' catā'lātlahuáuj Dios.

10 Lā' ā'chulā' talālacatāquī'lh. Lā' xapuxcu' tropa, xla' jicua'lh que Pablo
ixtalālīlacstancacu'tun. Lā' ū'tza' cālīmacā'lh ixtropas para namāxtucan lā'
nalē'mpalacan nac cuartel.

11 Lā' huā'mā' tzī'sa huan Māpa'ksīni' tasu'yuni'lh Pablo lā' huanilh:

—Tū' caji'cua'. Chuntza' chīn chihuī'na' por quimpālacata nac Jerusalén,
chuntza' nachihuīna'na' nac Roma.

Talacchihuīna'lh para natamaknī Pablo

12 A'xni'ca' tuncuīlh, makapitzīn israelitas talacchihuīna'lh que nata-
maknī Pablo. Tatasca'jalh lā' talāhuanilh:

—Nīn tuntū' catihua'uj lā' tū' catiko'tnūj hasta a'xni'ca namaknīyāuj
Pablo. Dios caquincāmāpātīnīni' palh tū' natlōkentaxtūyāuj.

13 Lā' a'ntīn tahualh chuntza' ixlīlhūhua'ca'n más de tu'pu'xam
chi'xcuhuī'n. 14 Xlaca'n talaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xanapuxcu'nu' israelitas lā' cāhuanica:

—Quina'n icuanī'ta'uj que Dios caquincāmāpātīnīni' palh na'icua'yāuj
catūhuā a'xni'ca' tūna'j na'icmaknīyāuj Pablo. 15 Chuhua'j hui'xina'n
lā' milīhuākca'n pūchihuīna'nī'n, casqui'ni'tit huan xapuxcu' tropa que
lakalī calīmilh Pablo na milacapūnca'n. Nahua'ni'yā'tit que hui'xina'n
más xa'nca kalhasqui'nīcu'tunā'tit. Pero Pablo tū' catichilh. Quina'n
na'icka'lhītīyāuj nac tej para na'icmaknīyāuj —cāhuanica.

16 Huan ixo'kxa' ixtā'tin Pablo ca'tzīlh huan a'ntū ixlacchihuīna'ncanī't
lā' a'lh nac cuartel lā' māca'tzīnīlh Pablo. 17 Lā' Pablo ta'sani'lh kalhatin
capitán lā' huanilh:

—Calī'pini'chi huā'mā' o'kxa' huan xapuxcu' tropa porque xla'
tā'chihuīna'ncu'tun macsti'na'j.

18 Lā' huan capitán lē'ni'lh lā' huanilh huan xapuxcu':

—Huan tachī'n Pablo quinta'sani'lh lā' quisqui'ni'lh que ca'iclīmini'ni'
huā'mā' o'kxa'. Xla' tā'chihuīna'ncu'tunāni' mat macsti'na'j.

19 Huan xapuxcu' tropa makachi'palh huan o'kxa' lā' lē'lh lacachuna'j
lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū quihuanicu'tuna'?

20 Lā' huan o'kxa' hualh:

—Huan israelitas talacchihuīna'nī'ttza' que natasqui'ni'yāni' que
nalīpina' lakalī huan Pablo a'nlhā tlahuacan justicia. Natahuaniyāni'
que xlaca'n lej xa'nca takalhasqui'nīcu'tun Pablo. Pero xmān
nata'a'kxokoyāni'. 21 Tū' cacākalhlaka'i'. Xlaca'n más de tu'pu'xam
chi'xcuhuī'n a'ntīn taka'lhītīmā'na. Talītasca'janī't lā' nīn tuntū'
catitahua'lh lā' nīn catitako'tnūlh hasta que tū' natamaknī Pablo. Lā'
chuhua'j tacāxui'lāna'tza'. Xmān taka'lhīmā'ni' hui'x palh namacapina'
—hualh huan o'kxa'.

22 Huan xapuxcu' tropa huanilh:

—Nīn tintī' tihuani'ya' palh quimāca'tzīnīnī'ta'tza' huā'mā'.

Lā' macā'lh na ixchic huan o'kxa'.

Lakmacā'nca Pablo con huan gobernador Félix

23 Huan xapuxcu' tropa cāta'sani'lh kalhatu' ixcapitán lā' cāhuanilh:
—Camācāxtit lakatu' ciento tropasna' lā' tu'tumpu'xamacāuj tropas
kētō'lana'nī'n lā' lakatu' ciento a'ntī natalē'n espada. Nataxtuyā'tit
makna'jās tzī'sa lā' napinā'tit nac Cesarea. 24 Lā' nā cacākētla'pa'tit huan
cahuāyujnu' a'ntū nakētō'la Pablo. Chuntza' nīn tuntū' catipātle'keni'lh
Pablo lā' nalakchā'n huan gobernador Félix.
25 Lā' huan xapuxcu' tropa tzo'kli kalhtin ca'psnat lā' hualh:
26 "Quit, Claudio Lisias, ictzo'knuni'yāni' hui'x, gobernador Félix, a'ntī
lej a'cnīni'ni'ca'na'. 27 Huan israelitas tachi'panī't huā'mā' chi'xcu' lā'
ixtacuīni' Pablo. Lā' ixtamaknīmā'na a'xni'ca' icchā'lh quit con huan
tropasna'. Lā' icmāpūtaxtūlh como icca'tzīlh que xla' ixtapa'ksī nac Roma.
28 Quit xa'icca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata ixtalē'ksa'nīni'n. U'tza' iclīlē'lh
a'nlhā tatlahua justicia huan israelitas. 29 Lā' tuncan icca'tzīlh que
ixtalē'ksa'nīni'n por ixleyca'n israelitas. Nīn tuntū' laclē'n huā'mā' para
que tzē namaknīcan o para que namānūcan nac pūlāchī'n. 30 A'xni'ca'
quit icca'tzīlh que huan israelitas ixtalīlacchihuīna'nī'ttza' para nata-
maknī, chu tuncan lacapalh quit icmacā'ni'chāni'. Lā' quit iccāhuanilh
a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n que catalē'ksa'nīni'lh na milacapūn. Xmān ū'tza'
icuaniyāni'".
31 Lā' chuntza' a'nchī ixcāhuanicanī't, huan tropas talē'lh Pablo lā'
līminca tzī'sa nac xcānsipej Antípatris. 32 Lā' ixlīlakalī huan tropas tachimpā
nac cuartel. Xmān kētō'lana'nī'n ixtatā'a'mā'na Pablo. 33 A'xni'ca'
tachā'lh nac Cesarea, tamacamaxquī'lh ca'psnat huan gobernador Félix
lā' talīmini'lh Pablo na ixlacapūn. 34 Lā' a'xni'ca' huan gobernador
lakapūtle'kekō'lh huan ca'psnat, xla' cākalhasqui'nīlh lhachū xala' Pablo.
Lā' tahuanilh que xla' xala' nac estado de Cilicia. 35 Lā' Félix huanilh
Pablo:
—Naquihuani'ya' ixlīhuāk a'xni'ca' natamin a'ntīn talē'ksa'nīni'nāni'.
Huan gobernador māchī'nīni'lh Pablo na ixpalacio Herodes lā'
cāyāhuaca a'ntī natamaktaka'lha.

24

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn Félix

1 Lā' ixlīlakaquitzis chi'chini' chā'lh nac Cesarea huan Ananías a'ntī
xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' nā tachā'lh makapitzīn xanapuxcu'nu' israeli-
tas lā' kalhatin ixkalhmaktāyana'ca'n a'ntī ixtacuīni' Tértulo. Talaka'lh
huan gobernador Félix lā' talē'ksa'nīni'lh Pablo.
2 Lā' a'xni'ca' līminca Pablo, Tértulo tzuculh lē'ksa'nīni'n Pablo. Huanilh
Félix:
—Señor gobernador, iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī que lej cā'ca'csua'
quina'n icui'lāna'uj. Lā' huā' quixcānsipejca'n mastza' xatzey por
ixpālacata mintapāstacna'. 3 Iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī hui'x, señor
gobernador Félix, por a'ntū pō'ktu quilāmaxquī'yāuj lakaxtim. 4 Lā'
como tū' icmāmakchuyīcu'tunāni' ā'chulā', icsqui'ni'yāni' caquintlahua'ni'
talakalhu'mān lā' caquinkaxpa'tni' macsti'na'j. 5 Huā'mā' chi'xcu'
Pablo lej mājiclhuī'nin. Lakachu cācuccha'xa huan ixlīhuākca'n israeli-
tas. Lā' xla' ū'tza' xapuxcu' huan secta a'ntū huanican nazarenos.

6 Lā' xla' lactlahuacu'tun ixlītzey huan xaka'tla' lītokpān. Quina'n ic-
chi'pauj lā' xa'iclacāxtlahuacu'tunāuj chuntza' hua'chi huan nac quil-
eyca'n. 7 Pero huan Lisias, a'ntī xapuxcu' tropa, maktanūlh lā' lej
līpalha' quincāmaklhtīni'. 8 Lā' cāhuanilh que catalakmini' hui'x a'ntīn
talē'ksa'nīni'n. Hui'x tzē nakalhasqui'nī'ya' lā' chuntza' naca'tzīya'
ixlīhuāk a'ntū ixpālacata iclē'ksa'nīni'nāuj —hualh Tértulo.

9 Huan israelitas nā xlaca'n talē'ksa'nīni'lh lā' tahualh que huāk
stu'ncua' a'ntū hualh Tértulo. 10 Huan gobernador macahuani'lh Pablo
para que cachihuīna'lh. Lā' Pablo hualh:

—Quit icca'tzī que hui'x juez de huā'mā' xcānsipej makāntza'.
Lā' ū'tza' iclīpāxuhua na'ictamaktāya na milacapūn. 11 Hui'x tzē
nakalhasqui'nī'ni'na' palh stu'ncua' que ka'lhītza' xmān lakacāujtu'
chi'chini' icquīlalh nac Jerusalén icquītaquilhpūtani'lh Dios. 12 Lā' nīn
tintī' xa'ictā'lāhuanimā' nīn kalhatin a'xni'ca' quilaktzī'nca a'ntza'. Tū'
icmākēstokli tachi'xcuhuī't nac xaka'tla' lītokpān, nīn na ixlītokpānna'ca'n
israelitas, nīn nac Jerusalén. 13 Xlaca'n tūla catitamāstū'ncli a'ntū
quintalīyāhualh. 14 A'ntū ixlīstu'ncua' ū'tza' huā'mā': Quit icmācā'tanī
ixDiosca'n quinatāta'na' chu a'nchī huan xasāsti' līmāsca'tīn a'ntū xlaca'n
tahuani secta. Quit ickalhlaka'ī' ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios a'nlhā huanican ley lā' a'nlhā huanican profetas. 15 Chuntza'
a'nchī takalhlaka'ī' xlaca'n nā chuntza' ickalhlaka'ī' quit que Dios
nacāmālakahuanīchoko a'ntī xalactzey lā' nā a'ntī xalacca'tzanca'tzīnī'n.
16 Lā' ū'tza' iclīhui'līlh na'ictlahua a'ntūn tzey para que quit na'icca'tzī
que tū' iclaclē'ni' nīn Dios nīn chi'xcuhuī'n.

17 ’Quit makat xa'iclatlā'huan makāntza' lā' chuhua'j icmimpātza' na
quixcānsipej para na'icmāstā' limosna lā' lē'ksajna'. 18 Lā' xmān huā'mā'
xa'ictlahuamā' lā' makapitzīn israelitas xalanī'n nac Asia quintalaktzī'lh
nac xaka'tla' lītokpān a'xni'ca' ixquimpa'lhcanī'tcus. Tintī' lej ixa'nan.
Lā' cā'ca'csua' ixuanī't. 19 Lā' palh xlaca'n tapuhuan palh quit ict-
lahuanī't catūhuā, ixtamilh huā'tzā' lā' ixquintalē'ksa'nīni'lh na mila-
capūn. 20 Lā' catahualh xlaca'n a'ntī tahui'lāna' huā'tzā' palh takak-
sli a'ntūn tū' tzey xa'ictlahuanī't a'xni'ca' quilē'nca na ixlacapūnca'n
ixpūchihuīna'nī'n israelitas. 21 A'ntū xa'ictlahuanī't ū'tza' huā'mā':
A'xni'ca' xa'icuī' con ū'tunu'n, iccāhuanilh lej palha': “Chuhua'j hui'xina'n
quilākalhasqui'nīmā'nauj porque quit ickalhlaka'ī' que huan nīnī'n nata-
lakahuanchoko”.

22 Félix lejtza' xa'nca ixca'tzīhuī' ixlīmāsca'tīnca'n a'ntī ixtatā'a'n Jesu-
cristo. Lā' xla' cālhcāni'lh ā'lakatin chi'chini' lā' cāhuanilh:

—Hasta a'xni'ca' namin Lisias huan xapuxcu' tropa, hasta a'xni'ca'
na'iclacāxtlahua huā'mā'.

23 Lā' Félix maxquī'lh talacasqui' huan capitán que calē'lh huan Pablo
tachī'n lā' catlahuani'lh talakalhu'mān macsti'na'j lā' cacāmakxtekli talak-
min ixamigos para natatlahuani' a'ntū xla' maclacasqui'n.

24 Lā' lātma'j tachā'lh Félix lā' Drusila, ixpuscāt, a'ntī israelita
ixuanī't. Lā' Félix mātayīni'lh Pablo. Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh a'nchīn
kalhlaka'ī'can Jesucristo. 25 Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'nchī xa'nca
līlatā'kchokocan lā' a'nchī līhui'līcan que tūla catitlahuaca a'ntūn tū' tzey.
Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'nchī Dios najuzgarlī. Lā' Félix lej jicua'lh lā'
huanilh:

—Tzeytza'. Chuhua'j capit. A'xni'ca' icka'lhī lugar
na'icmātayīni'mpalayāni'.

26 Lā' nā Félix ixpuhuan que Pablo ixmaxquī'lh tumīn para que ixmakx-
tekca. Lā' ū'tza' lej maklhūhua' ixlīmātayīni'n lā' ixtā'chihuīna'n. 27 Lā'
a'xni'ca' tlahualh lakatu' cā'ta, Félix taxtulh ixlīgobernador. Lā' tanūlh
ixlaktapalh a'ntī ixtacuīni' Porcio Festo. Lā' Félix ixcātlahuani'cu'tun
huan israelitas lej ka'tla' talakalhu'mān. Lā' ū'tza' līmakxtekli huan Pablo
tachī'n.

25

Pablo na ixlacapūn Festo

1 Festo chā'lh para natanū ixlīgobernador. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' tax-
tulh de nac Cesarea lā' a'lh nac Jerusalén. 2 A'ntza' huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan israelitas más xalaka'tla'n talē'ksa'nīni'lh Pablo con
Festo. 3 Lā' lej lhūhua' talakalhu'mān tasqui'ni'lh que camātayīni'lh Pablo
nac Jerusalén. Xlaca'n ixtalīlacchihuīna'nī'ttza' nataka'lhītī nac tej para
natamaknī. 4 Festo cāhuanilh que Pablo chī'canī'ta'ncha' nac Cesarea lā'
māni' ū'tza' ixa'ncu'tun a'ntza' lacapalh. 5 Lā' cāhuanilh:

—Caquilātā'a'uj hui'xina'n a'ntī ka'lhīyā'tit līmāpa'ksīn. Lā' palh huā'mā'
chi'xcu' tlahuanī't a'ntūn tū' tzey, calē'ksa'nī'ni'ntit a'ntza' —cāhuanilh.

6 Festo tachokolh nac Jerusalén xmān lakatzeyan o lakacāuj chi'chini'
lā' a'mpā nac Cesarea. Lā' ixlīlakalī tahuī'lh a'nlhā ixtlahuacan justicia.
Lā' mātayīni'lh Pablo. 7 Lā' a'xni'ca' milh Pablo, talītaxti'li'lh huan israeli-
tas a'ntī ixtaminī'ta'ncha' nac Jerusalén. Lā' lej lhūhua' laka'tla'n catūhuā
ixtalē'ksa'nīni'n. Pero tūla ixtamāstū'ncni' nīn tuntū'. 8 Pablo ixtamaktāya
lā' hualh:

—Quit tuntū' ictlahuanī't por ixpālacata ixleyca'n israelitas. Tuntū'
ictlahuani'nī't huan xaka'tla' lītokpān nīn huan xamāpa'ksīni' nac Roma
a'ntī huanican César —cāhuanilh Pablo.

9 Lā' Festo xla' ixcātlahuani'cu'tun huan israelitas lakatin talakalhu'mān.
Lā' ū'tza' līkalhasqui'nīlh Pablo:

—¿Chā pincu'tuna' nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuani'ca'na'
na quilacapūn?

10 Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—Quilākalhasqui'nīmā'nauj nac huan pūchihuīn a'ntū māpa'ksī César. Lā
chuntza' xatzey. Quit tuntū'yā catūhuā ko'hua'jua' iccātlahuani'nī't huan
israelitas. Huā'mā' hui'x ca'tzīya'. 11 Palh quit ictlahuanī't lakatin catūhuā
a'ntūn tzē naquilīmaknīcan, caquimaknīca. Lā' palh tū' stu'ncua' a'ntūn
quintalīyāhua, tūla a'ntī naquimacamāstā' con ū'tunu'n. Icsqui'ni' César
caquilacāxtlahualh.

12 Festo cātā'chihuīna'lh ixmaktāyana'nī'n lā' tuncan xla' huanilh Pablo:

—Hui'x squi'nī'ta' que César ixlacāxtlahuani'ni'. Lā' ū'tza' nalīla'kpina'
César.

Pablo na ixlacapūn huan rey Agripa

13 Lā' ā'calīstān lā' tū' lātma'j huan rey Agripa lā' Berenice, ixpuscāt
huan rey, talakchā'lh Festo nac Cesarea. 14 A'ntza' tatachokolh lātma'j. Lā'
Festo kalhachihuīna'ni'lh huan rey por ixpālacata Pablo lā' hualh:

—A'tzā' tachī'n kalhatin chi'xcu' a'ntī makxtekli Félix. 15 A'xni'ca'
quit icquīlalh nac Jerusalén, talē'ksa'nīni'lh con quit huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas. Lā' quintasqui'ni'lh que quit
ca'icmāmaknīnīni'lh. 16 Quit iccākalhtīlh que xapū'la huan tachī'n cala-
can cacātā'chihuīna'lh a'ntīn talē'ksa'nīni'n. Chuntza' tzē natamaktāya.
Lā' xmān chuntza' tzē namaknīcan. Chuntza' pō'ktu tatlahua huan

pūchihuīna'nī'n xalanī'n nac Roma. 17 A'xni'ca' tachilh xlaca'n huā'tzā',
quit tū' ictakoxīlh. Ixlīlakalī ictahuī'lh a'nlhā tlahuacan justicia. Lā'
icmātayīni'lh huan tachī'n Pablo. 18 A'xni'ca' tatāyalh a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n,
tū' talē'ksa'nīni'lh a'nchī quit xa'icpuhuan. 19 Xmān a'ntū ixtahuan por
ū'tza' xmān ixpālacata a'ntū takalhlaka'ī' xlaca'n lā' ixpālacata kalhatin
a'ntī ixtacuīni' Jesús a'ntī nīlh. Lā' Pablo huan que lakahuan. 20 Como
quit tūla xa'iclacāxtlahua huā'mā', ickalhasqui'nīlh Pablo palh a'ncu'tun
nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuacan. 21 Pero a'xni'ca'
Pablo squi'nli que calacāxtlahualh César, huan xamāpa'ksīni' nac Roma,
quit icmāpa'ksīni'lh que catachokolh tachī'n hasta a'xni'ca' quit tzē
na'iclakmacā'n César.

22 Lā' Agripa huanilh Festo:

—Nā quit ickaxmatni'cu'tun ixtachihuīn huā'mā' chi'xcu'.

Lā' kalhtīca:

—Lakalī nakaxpa'ta'.

23 Lā' ixlīlakalī Agripa lā' Berenice tamilh tzey tacāxyāna' lā' lej
cā'a'cnīni'ni'ca. Lā' tatanūlh nac pū'a'cta'san lā' nā tatanūkō'lh xana-
puxcu'nu' tropa lā' huan xalaka'tla'n chi'xcuhuī'n. Lā' Festo mātayīni'lh
Pablo. 24 Lā' Festo hualh:

—Rey Agripa lā' milīhuākca'n a'ntīn takēstoknī'ta'ntit huā'tzā', hui'xina'n
laktzī'nā'tit huā'yā chi'xcu' Pablo. Lej quintasqui'ni'lh, ixpālacata huā'mā'
chi'xcu', lhūhua' israelitas xala' nac Jerusalén lā' xala' ā'tzā' nac Cesarea.
Lā' lej palha' tahualh que canīlh. 25 Quit icpuhuan que nīn tuntū'
tlahuanī't para que tzē namaknīcan. Lā' como xla' squi'ni'lh que huan
xamāpa'ksīni' César calacāxtlahualh, quit iclīhui'līlh na'iclakmacā'n César.
26 Pero quit tuntū' icka'lhī a'ntū lej tasqui'nī na'ictzo'knun por ixpālacata
huā' chi'xcu'. U'tza' iclīlīmin na milacapūnca'n hui'xina'n. Lā' más
iclīmincu'tun na milacapūn hui'x, rey Agripa, para que nakalhasqui'nī'ya'.
Chuntza' quit na'icca'tzī a'ntū na'ictzo'ka. 27 ¿Chichū quit na'iclīmacā'n
kalhatin tachī'n palh tū' icca'tzī a'ntū līyāhuacan?

26

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn rey Agripa

1 Lā' Agripa huanilh Pablo:

—Chuhua'j tzē natamaktāya'ya'.

Lā' Pablo cha'xli ixmacan lā' tzuculh tamaktāya lā' hualh:

2 —Rey Agripa, iclīpāxuhua porque quit na'ictamaktāya na milacapūn
por ixpālacata ixlīhuāk a'ntū quintalē'ksa'nīni'n israelitas. 3 Hui'x xa'nca
lakapasa' ixlīhuāk a'nchī ixtalanānca'n israelitas lā' nā a'ntūn talālīsta'la.
Lā' ū'tza' iclīsqui'ni'yāni' caquinkaxpa'tni' līlacatejtin.

Pablo cāhuanilh a'nchī ixlīlatlā'huan a'xni'ca tūna'j ixkalhlaka'ī'

4 'Ixlīhuākca'n israelitas taca'tzīkō' a'nchī, desde quilīka'hua'chu,
xa'iclīlatlā'huan nac Jerusalén lā' nā ixlaclhpu'nanca'n israelitas.
5 Xlaca'n taca'tzī lā', palh tahuancu'tun, tzē natamālacstū'nca que
makāntza' quit fariseo xa'icuanī't. Huan fariseosnu', xlaca'n taka'lhī
ixleyca'n līhua'ca' más xapalha' que ixlīhuākca'n a'ntīn tamakstāla hua'chi
israelitas. 6 Chuhua'j quinkalhasqui'nīmā'ca porque quit ickalhlaka'ī'
que Dios nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n chuntza' hua'chi Dios
cāhuanilh quinapapna'ca'n. 7 Quina'n, israelitas, ī'xū'yātā'natna'ca'n
huan kalhacāujtu' lītā'timīn a'ntī ixo'kxa'n Israel ixtahuanī't. Lā'

quilīhuākca'n ickalhlaka'ī'yāuj que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh.
Lā' ū'tza' iclīmācā'tanīyāuj Dios de tzī'sa lā' tuncuj. Icuaniyāni', rey
Agripa, nā quit ickalhlaka'ī' que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Lā' ū'tza'
ixpālacata quintalē'ksa'nīni'n huan israelitas. 8 Lā' ¿a'chī' hui'xina'n tū'
kalhlaka'ī'yā'tit que Dios tzē namālakahuanīchoko huan nīnī'n?

Pablo cāhuanilh a'nchī ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

9 ’Xapū'la quit xa'icpuhuan que lej lhūhua' catūhuā xa'iccātlahuani'lh
a'ntī ixtastālani' Jesús xala' nac Nazaret. 10 Lā' chuntza' ictlahualh nac
Jerusalén. Huan xanapuxcu'nu' curas quintamaxquī'lh līmāpa'ksīn.
Lā' chuntza' xa'iccāmānū nac pūlāchī'n lhūhua' a'ntī ixtastālani' Jesús.
Lā' nā quit chu xa'iclīca'tzī a'xni'ca' ixcāmaknīcan. 11 Lā' maklhūhua'
quit xa'iccāmāpātīnī lā' chuntza' quit xa'iccāmāmakxtekēcu'tun a'nchī
ixtakalhlaka'ī'nī't Jesús. Chuntza' xa'ictlahua quit na ixlīhuāk
ixlītokpānna'ca'n israelitas. Lej ixquintamakā'kchā'n lā' xa'iccāmacaputza
hasta na ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n.

Pablo cāhuanilh a'nchī tzuculh tapa'ksī con Cristo
Hch. 9.1-19; 22.6-16

12 ’Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata xa'iclī'a'mā' nac Damasco. Huan
xanapuxcu'nu' curas ixquintamaxquī'nī't līmāpa'ksīn lā' talacasqui' lā'
ū'tza' tzē xa'iccālīmacaputza. 13 Lā' na'icuaniyāni' hui'x, rey, a'ntū
quimpātle'keni'lh. Lā' hua'chi tastu'nūta a'xni'ca' xa'ictlā'huantēlha, quit
iclaktzī'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla' más xkaka
que chi'chini'. Quilītamacxti'li'lh quit lā' nā a'ntī ixquintatā'a'mā'na. 14 Lā'
quilīhuākca'n ica'kā'nui nac ti'ya't. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū
quihuanilh ixtachihuīn hebreo: “Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?
Chu tlakaj quintā'la'tla'hua'ya'. Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca'
chi'nta huan qui'hui' a'ntū lītlakalē'ncan”. 15 Lā' quit icualh: “¿Tichū hui'x,
Māpa'ksīni'?” Lā' huan Māpa'ksīni' quihuanilh: “Quit Jesús a'ntī hui'x
macaputzaya'. 16 Catā'kaqui' lā' catāya'. Quit ictasu'ni'mā'ni' hui'x porque
quit iclacsacnī'ta'ni' para que naquintā'scuja lā' nacāhua'ni'ya' ā'makapitzīn
a'nchī iclītasu'ni'ni' lā' a'nchī na'iclītasu'yuni'yāni'. 17 Na'icmāpūtaxtūyāni'
de huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas a'nlhā na'icmacā'nāni'.
18 Na'iccāmacā'ni'yāni' para que nā xlaca'n natalacahuāna'n lā' natataxtu
de a'nlhā cā'pucsua' lā' chuntza' natalatā'kchoko de a'nlhā xkaka lā'
para que natapūtaxtu na ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' lā' natastālani' Dios. Quit
na'iccāmacā'ni'yāni' para que naquintakalhlaka'ī' quit lā' chuntza' ixta-
laclē'i'ca'n nacāmāsputūnu'ni'can lā' nā xlaca'n nacātlahuacan lej xalacuan
hua'chi ixlīhuākca'n a'ntī quintakalhlaka'ī' quit”, chuntza' quihuanilh
huan Māpa'ksīni' Jesús.

Pablo a'kahuāna'ni'lh Māpa'ksīni' Jesús

19 ’U'tza' huā'mā' icuaniyāni', rey Agripa. Quit ica'kahuāna'ni'lh a'ntū
quihuanilh Māpa'ksīni' xala' nac a'kapūn a'xni'ca' quintasu'ni'lh. 20 Quit
xapū'la iccākalhachihuīna'ni'lh xalanī'n nac Damasco lā' ā'calīstān xalanī'n
nac Jerusalén lā' ixlīhuāk xalanī'n huan nac estado de Judea. Lā'
nā xa'iccāhuani a'ntīn tū' israelitas: “Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā'
castālani'tit Dios lā' nā chuntza' catahui'la'tit hua'chi a'ntīn taxtāpalīnī't
ixtapāstacna'ca'n”, xa'iccāhuani. 21 Lā' ū'tza' quintalīchi'palh huan israeli-
tas nac xaka'tla' lītokpān lā' ixquintamaknīcu'tun. 22 Hasta chuhua'j
Dios quimaktāyanī't. Lā' ū'tza' iccālīhuanicus ixtachihuīn Dios ixlīhuākca'n

xalactzina'j lā' xalaka'tla'n. Lā' xmān iclīchihuīna'n a'ntū māsu'yulh
Moisés makāntza' lā' a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n que napātle'ke.
23 Xlaca'n tahualh que tasqui'nī que napātīni'n Cristo lā' nanī lā' māni'
ū'tza' a'ntī xapū'la nalakahuanchoko, lā' chuntza' nacāmāca'tzīnīcan a'ntū
ixlīstu'ncua' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.

Pablo ixmākalhlaka'ī'nīcu'tun Agripa

24 Lā' chuntza' Pablo lītamaktāyalh. Lā' Festo hualh lej palha':

—¡Hui'x chuya'ya', Pablo! Lej lhūhua' sca'tnī'ta'. Lā' ū'tza'
līmakachuya'yāni'.

25 Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—Quit tū' icchuya, Festo. Lā' quit stu'ncua' a'ntū icuan. 26 Huan rey
Agripa nā xla' lakapasa huā'mā'. Lā' ū'tza' iclīchihuīna'n na ixlacapūn lā'
tū' iclacapuhuan. Quit lej xa'nca icca'tzīhuī' que nā xla' ca'tzīkō' huā'mā'.
Quit icchihuīna'n a'ntūn tū' tlahuacanī't cā'tzē'k. 27 ¿Chā hui'x, rey Agripa,
a'ka'ī'ya' a'ntūn tahualh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'? Quit
icca'tzī que kalhlaka'ī'ya'.

28 Lā' Agripa huanilh Pablo:

—Con macsti'na'j tachihuīn puhua'na' palh naquimākalhlaka'ī'nī'ya'.

29 Lā' Pablo hualh:

—A'yuj macsti'na'j, a'yuj lhūhua' tachihuīn, iclacasqui'n que hui'x cala't
hua'chi quit. Lā' catalakō'lh hua'chi quit ixlīhuākca'n a'ntīn quintakax-
matni'mā'na chuhua'j. Xmān tū' cacāmacachī'ca hua'chi quit —hualh
Pablo.

30 Lā' tatāyakō'lh ixlīhuākca'n, huan rey lā' huan gobernador lā'
Berenice lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtatā'hui'lāna'. 31 Tatatampūxtulh la-
cachuna'j lā' talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahua para que tzē namaknīcan o
nachī'can.

32 Lā' Agripa huanilh Festo:

—Palh huā'mā' chi'xcu' tū' ī'squi'nli nalacāxtlahua César, quina'n tzē
ixmakxtekui.

27

Macā'nca Pablo nac Roma

1 Lā' a'xni'ca' pāstacca naquincātamacā'nāni' nac Italia, tamacamāstā'lh
Pablo lā' ā'makapitzīn tachī'nī'n con kalhatin capitán a'ntī ixtacuīni' Julio.
Xla' ixmāpa'ksī huan batallón a'ntū huanican Augusto. 2 Ictojōuj nac
lakatin barco xala' nac Adramitio. Huā'mā' barco ixtētāyacu'tun nac
makapitzīn xcānsipejni' nac Asia a'nlhā ixpūjaxni' barco. Lā' quincātā'a'ni'
Aristarco xala' nac Tesalónica, lakatin xcānsipej nac Macedonia. 3 Lā'
ixlīlakalī icchā'uj nac Sidón a'nlhā ixpūjaxni' barco. Lā' Julio lej tzeyā
chi'xcu' ixuanī't con Pablo lā' makxtekli que cālaka'lh ixamigos. Xlaca'n
tatlahuani'lh a'ntū ixmaclacasqui'n. 4 Lā' ā'maktin ica'mpalauj nac barco.
Huan ū'ni' lej palha' quincāpāxtokni'. Lā' ū'tza' iclīpātle'keuj na ixpāxtūn
Chipre a'ntū pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. A'ntza' tū' lej palha'
ixquincāsnokāni' huan ū'ni'. 5 A'calīstān icpū'a'uj huan barco pajtzu na
ixquilhtūn a'nlhā huanican Cilicia lā' Panfilia. Lā' icchā'uj nac Mira,
lakatin xcānsipej nac estado de Licia.

6 A'ntza' kaksli huan capitán lakatin barco xala' nac Alejandría a'ntū
ixa'mā' nac Italia. Lā' quincāmojōpalani' huan ā'lakatin barco. Lā'
ū'tza' icpū'a'mpalauj. 7 Xa'ica'mā'nauj lej lacatzucu lātma'j lā' jicslīhua'

iclīchā'uj ixpajtzu Gnido. Lā' huan ū'ni' quincāmāmakchuyīni' lā' ū'tza'
iclīpātle'kepalauj ixpajtzu Salmón na ixpāxtūn Creta a'ntū pītzina'j ti'ya't
ixpu'nan mar. A'ntza' tū' lej palha' ixquincāsnokāni' huan ū'ni'. 8 Lā'
jicslīhua' xa'ictētaxtumā'nauj ixpajtzu Creta. Icchā'uj nac Buenos Puertos,
ixpajtzu huan xcānsipej Lasea.
9 Lejtza' makān xa'ictakoxīnī'ta'uj lā' ixmimā'tza' huan cā'lonkni'. Lā'
ū'tza' lej ixlījicua'ncan ixpū'a'ncan huan barco. Lā' Pablo cāmaxquī'lh
tapāstacna' 10 lā' cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, quit icpuhuan palh ā'chulā' na'a'nāuj, catūhuā
naquincālani'yāni' lā' lej lhūhua' namakasputāuj. Namakasputāuj huā'
barco lā' huā' tacu'ca' lā' nā quina'n nanīyāuj.
11 Pero huan capitán tū' a'kahuāna'ni'lh Pablo. Cā'a'kahuāna'ni'lh huan
piloto lā' huan ixtēcu' barco. 12 Lā' a'ntza' tūla māchokocan barco a'xni'ca'
ixlonknu'n. Lā' ū'tza' huan ixtalhūhuā't talīhualh:
—Cāhui ā'chulā'.
Ixtapuhuan palh tzē cahuā ixtachā'lh nac Fenice, lakatin xcānsipej nac
Creta. Lā' nac Fenice a'nlhā ixpūjaxni' barco laca'a'huī' nac noroeste lā'
nac suroeste. A'ntza' ixtapuhuan ixtatachokolh a'xni'ca' ixlonknu'lh.

Huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco

13 A'xni'ca' tzuculh ū'nun macsti'na'j de nac sur, tapuhuampā que
tzētza' nata'a'mpala. Lā' tatzucupā ta'a'n lā' ixtatētaxtumā'na ixpa-
jtzu huan pītzina'j ti'ya't a'ntū huanican Creta. 14 Lā' lacapalh milh
lakatin palha' ū'ni' a'ntū ixuanican Nordeste. 15 Lā' huan ū'ni'
sno'kmaxquī'lh xcān huan barco lā' tū' quincāmakxtekni' na'ica'nāuj
a'nlhā xa'ica'ncu'tumā'nauj. Lā' tūlalhtza' ixtlahuacan nīn tuntū'. Lā'
chuxalhā quincālē'ni' huan ū'ni'. 16 Ictētaxtūj na ixpajtzu lakatin pītzina'j
ti'ya't ixtacuīni' Clauda. Lā' a'ntza' tū'tza' lej palha' ixquincāsno'kāni' huan
ū'ni'. Lā' jicslīhua' icstancacu'tūj huan pāti a'ntū xa'icstancalīmināuj.
17 Lā' a'xni'ca' ixmojōcanī'ttza' huan pāti nac barco, chā'xpāchī'ca huan
barco. Ixtajicua'n porque lasā' ixa'ksatāyalh huan nac cā'cucujnu'
a'ntū ixtacuīni' Sirte. Lā' ū'tza' talīmāyujūlh huan xalu'xu' barco a'ntū
ixlīsno'klē'n ū'ni' huan barco. Lā' chuntza' lakachu quincālē'ni' huan ū'ni'.
18 Lā' ixlīlakalī huan xasipej mar lā' huan ū'ni' lej palha' sno'kli huan
barco. Lā' ū'tza' tatzuculh talīmaka'n huan tacu'ca' nac mar. Lā' chuntza'
tū'tza' lej tzi'ncalh huan barco. 19 Lā' ixlīlakalī huampala icmaka'uj con
quimacanca'n ixmaclacasqui' xala' na ixchakān barco. 20 Lakalhūhua'
chi'chini' pātle'kelh lā' tū' iclaktzī'uj chi'chini' nīn sta'cu. Lā' huan ū'ni'
lejcus palha' ī'sno'kmā' huan barco. Lā' ū'tza' xa'iclīpuhuanāuj que tūlatza'
xa'icpūtaxtūj quina'n.
21 Lā' makāntza' tū' xa'icuā'yanī'ta'uj. Lā' Pablo tāyalh na ixla-
clhpu'nanca'n lā' hualh:
—Chi'xcuhuī'n, ixquilākaxmatni'uj. Palh tū' ixtaxtuchāuj nac Creta,
tū ixquincāpātle'keni'ni' huā'mā' lījicua' lā' nīn tuntū' ixmakasputui.
22 Chuhua'j, tū' calakaputzatit. Hui'xina'n nīn chā'tin catinīlh, a'yuj
casputli huā' barco. 23 Kōtan tzī'sa quit quintasu'ni'lh kalhatin ángel a'ntī
Dios macamilh. Huā'mā' Dios ū'tza' a'ntī quimāpa'ksī lā' a'ntī ictā'scuja.
24 Lā' huan ángel quihuanilh: “Hui'x, Pablo, tū' caji'cua'. Lej tasqui'nī
hui'x nalakpina' César. Lā' por mimpālacata, Dios nacāmāpūtaxtū
ixlīhuākca'n a'ntīn tatojōmā'na con hui'x nac barco”, quihuanilh huan
ángel. 25 Lā' chuhua'j, chi'xcuhuī'n, tū' calakaputzatit. Quit iclīpāhuan

Dios. Lā' quit icuan chuntza' nala a'nchīn quihuanica. 26 Tasqui'nī
nachā'nāuj nac lakatin pītzina'j ti'ya't ixpu'nan mar —hualh Pablo.

27 Lā' lakacāujtā'ti' chi'chini' ixlanī't palha' ū'ni'. Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa
huan barco lakachu ixlē'n huan xasipej mar a'ntū huanican Adria. Lā'
huan marineros tapuhualh que tzēlasā' ixtatapajtzūmā'na nac lakatin
ti'ya't. 28 Talhcālh ixlīpūlhmā'n huan xcān lā' pu'xamacāujchāxan metro ix-
uanī't. Lā' lacachuna'j huampala chu talhcāpā lā' xmāntza' pu'xamatojon
metro ixuanī't. 29 Ixtajicua'n que tzēlasā' ixtalaknūlh huan barco nac
cā'chihuixni'. Lā' ū'tza' talīmojōlh nac xcān lakatā'ti' xalactzinca xala' na
ixkēn huan barco lā' chuntza' tzēn talīyāhualh huan barco. Lā' taka'lhīlh
hasta a'xni'ca' tuncuīlh. 30 Huan marineros ixtamāyujūmā'na huan pāti.
Ixtatasu'yu a'nchī ixtamojōmā'nampā nac xcān huan xalactzinca xala' na
ixquini' barco a'ntū nalītāya huan barco. Pero xmān ta'a'kxokonu'lh.
Ixtapūtzā'lacu'tun nac pāti. 31 Lā' Pablo cāhuanilh huan capitán lā' huan
tropasna':

—Palh huan tamā'na chi'xcuhuī'n tū' natatachoko nac barco,
hui'xina'n tūlalhtza' catipūtaxtutit.

32 Lā' chu tuncan huan tropasna' tacā'tu'cxli huan tasiuj a'ntū
tapūmāyujūlh huan pāti. Lā' tamacamincha' nac xcān.

33 Lā' a'xni'ca' ixtuncuīmā'tza', Pablo cāhuanilh ixlīhuākca'n que
catahuā'yalh macsti'na'j. Cāhuanilh:

—Tlahualhtza' lakacāujtā'ti' chi'chini' lā' tū' huā'ya'nī'ta'ntit lā' tū' lh-
tatanī'ta'ntit. 34 Iccāhuaniyāni' cahuā'ya'ntit lā' chuntza' natli'hui'quinā'tit.
Nīn chā'tin de hui'xina'n catimakasputtit nīn kantin miya'jca'n.

35 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Pablo tayalh pāntzi lā' maxquī'lh
pāxcatca'tzī Dios na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' che'kelh lā'
tzuculh huā'yan. 36 Lā' ixlīhuākca'n tū'tza' ixtalakaputza lā' nā
tahuā'yalh. 37 Quina'n quilīhuākca'n xa'icuanī'ta'uj lakatu' ciento
ā'tu'tumpu'xamacāujchāxan a'ntī xa'ictajōmā'nauj nac barco. 38 Lā' a'xni'ca'
ixtahuā'yanī'ttza', tatamakajūlh trigo nac mar lā' chuntza' tū'tza' lej
ixtzincan huan barco.

Huan barco laclalh

39 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan marinerosnu' tū' ixtalakapasna'n
huanmā' ti'ya't. Talaktzī'lh lakatin ixmacan mar lā' ixka'lhī cucuj. Lā'
titapuhualh palh tzē cahuā ixtamāpajtzūlh a'ntza' huan barco. 40 Lā'
tacā'tu'cxli huan tasiuj lā' chuntza' tachokolh nac mar huan xalactz-
inca lā' chuntza' tzēn taxakā'līlh huan barco. Taxla'jalh huan ixtasiuj
ixlēkosnu' huan barco. Lā' tacha'xli huan lu'xu' xala' ixquini' barco
para que chuntza' natampi'ta'lē'n huan ū'ni'. Lā' huan barco tzuculh
a'n nac ti'ya't. 41 Lā' talaknūlh nac lakatin cā'cucujnu'. Lā' ixquini'
barco a'ksātāyalh lā' tūlalhtza' taxakā'līlh. Lā' huan ixlīsnū'n huan xcān
mālakuanīlh ixkēn huan barco. 42 Huan tropasna' ixtamaknīcu'tun huan
tachī'nī'n para que chuntza' nīn chā'tin naxiquihuā'tnatacuta de nac
mar lā' chuntza' tzē natatzā'la. 43 Pero huan capitán ixmāpūtaxtūcu'tun
Pablo. Lā' ū'tza' tū' līmakxtekli nacāmaknīcan. Cāmāpa'ksīlh a'ntīn tzē
ixtaxiquihuā'tnan, xapū'la catatojōlh nac xcān lā' cata'a'lh nac ti'ya't.
44 Lā' māpa'ksīni'lh que makapitzīn catapūtacutli lhta'ca'la' lā' makapitzīn
catapūtacutli xalacpītzin de huan barco. Lā' chuntza' tatacutkō'lh nac
xcān lā' tapūtaxtukō'lh ixlīhuākca'n.

28

Pablo nac Malta

1 Lā' a'xni'ca' xa'icpūtaxtunī'ta'ujtza', icca'tzīuj que huan pītzina'j ti'ya't
ixtacuīni' Malta. 2 Xalanī'n a'ntza' lej quincātalakalhu'mani'. Lā' como
ixlamā' xcān lā' ixlonknu'n, tahui'līlh macscut. Lā' quincātahuanini'
ca'icskō'nui. 3 Pablo putzalh makxpātin qui'hui'. Lā' a'xni'ca'
ixmāpū'cu'tumā' nac macscut, taxtuchi lakatin lūhua' tzā'latēlha de nac
macscut lā' macaxcalh na ixmacan Pablo. 4 Lā' a'xni'ca' huan xalanī'n
nac Malta talaktzī'lh huan lūhua' a'nchī ixa'kanūhua'ca' na ixmacan
Pablo, talāhuanilh:

—Lā' stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' maknīni'. Lā' a'yuj pūtaxtulh nac mar,
tasqui'nī nanī para namāpala con Dios.

5 Pablo tincxmaka'lh huan lūhua' nac macscut lā' nīn tuntū'
pātle'keni'lh. 6 Xlaca'n ixtapuhuan palh ixcu'nli a'nlhā ī'xcanī't huan
lūhua' o palh ixa'kā'lh xanīn. Lej makān taka'lhīlh. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh
que nīn tuntū' lani'lh, lā' tapuhuampā lā' talāhuanilh:

—Chō'la ū'tza' kalhatin dios huā'mā' chi'xcu'.

7 Lā' pajtzu ixuī' ixti'ya't huan xapuxcu' chi'xcu' xala' nac Malta. Xla'
ixuanican Publio. U'tza' quincāmāchokoni' na ixchic lakatu'tun chi'chini'
lā' lej lhūhua' quincātlahuani'ni' a'ntūn tzey. 8 Huan ixtāta' Publio ixmā'
nac tama' lā' ixka'lhī tachi'chīxni' lā' taka'lhni'tanti. Pablo laka'lh lā'
orarlīlh lā' mā'ca'ni'lh ixmacan lā' mātzeyīlh. 9 Lā' a'xni'ca' pātle'kelh
huā'mā', tamilh ā'makapitzīn huampala ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixtahui'lāna' nac
Malta. Lā' nā cāmātzeyīca. 10 Lā' lhūhua' lē'ksajna' quincātamaxquī'ni'. Lā'
a'xni'ca' ictaxtūj, ū'tunu'n tamānūlh nac barco a'ntū icmaclacasquī'nāuj.

Pablo chā'lh nac Roma

11 Lā' ixlīlakatu'tun mālhcuyu' icpū'a'uj lakatin barco a'ntū ixtachokonī't
na ixpajtzu Malta ixlīhuāk huan cā'lonkni'. Huan barco xla' xala' nac
xcānsipej Alejandría. Lā' ixyāhuani'canī't nac barco ixlīlakapascan a'ntū
lakatu' ídolo a'ntū ixuanican Cástor lā' Pólux. 12 Icchā'uj nac Siracusa lā'
a'ntza' ictachokouj tu'tuma'j. 13 A'ntza' ictaxtūj lā' tūlalh stu'nc ica'uj.
A'calīstān icchā'uj nac Regio. Lā' ixlīlakalī lalh ū'ni' xala' nac sur. Lā'
ixlītu'ma'j icchā'uj nac Puteoli. 14 A'ntza' iccāpāxtokui ā'makapitzīn tā'timīn.
Xlaca'n quincātahuanini' que ca'ictachokouj a'ntza' con ū'tunu'n lakatojon
chi'chini'. A'calīstān ictaxtupalauj para na'ica'nāuj nac Roma. 15 Lā'
ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huan tā'timīn nac Roma palh na'icchā'nāuj. Lā'
xlaca'n tataxtulh lā' tamilh hasta nac lītamāuj Apio lā' nā a'nlhā huanican
Tres Tabernas. A'ntza' iclāpāxtokui nac tej. Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh Pablo
maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' ka'lhīlh tapāxuhuān. 16 Lā' a'xni'ca' icchā'uj
nac Roma, huan capitán cāmacamaxquī'lh huan tachī'nī'n huan xapuxcu'
maktaka'lhna'. Lā' Pablo makxtekca natachoko ixa'cstu lā' kalhatin
tropa ixmaktaka'lha.

Pablo a'cta'sana'lh nac Roma

17 Lā' ixlītu'tuma'j Pablo cāmātayīni'lh huan xanapuxcu'nu' israelitas
nac Roma. Lā' a'xni'ca' ixtalaktakēxtimīnī't, Pablo cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n israelitas, quit nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey iccātlōni'nī't
huan israelitas nīn ixtalanānca'n quinatāta'na'ca'n. Lā' a'yuj nīn tuntū' ict-
lahuanī't a'ntūn tū' tzey, quimacamāstā'ca tachī'n con huan chi'xcuhuī'n
romanos nac Jerusalén. 18 Huan romanos quintakalhasqui'nīlh lā'

nīn tuntū' takaksli para que tzē naquimaknīcan. Lā' ū'tza' ixquin-
talīmakxtekcu'tun. 19 Lā' huan israelitas tū' talacasqui'lh naquimakxtek-
can. Lā' ū'tza' lītasqui'nī que icsqui'nli caquinkalhasqui'nīca na ixlacapūn
César, a'yuj tū' iccālē'ksa'nīni'n xalanī'n na quixcānsipej. 20 Lā' ū'tza'
iccālīmāta'sīnī'ta'ni' hui'xina'n. Quit xa'iccālaktzī'ncu'tunāni' hui'xina'n
lā' xa'iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'. Huan israelitas takalhlaka'ī' que Dios
nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n. Lā' nā quit chuntza' ickalhlaka'ī'. Lā'
ū'tza' ixpālacata quilīmacatūpixchī'canī't —cāhuanilh Pablo.
21 Lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tahuanilh:

—Xalanī'n nac Judea tū' tamacaminī't ca'psnat por mimpālacata.
Lā' huan israelitas, a'ntīn tamincha' nac Judea, nīn tuntū'
quincātahuaninī'ta'ni' por mimpālacata. 22 Iclacasqui'nāuj que
caquilāhuaniuj a'ntū hui'x puhua'na'. Icca'tzīyāuj a'nchī lakaxtim
huancan que tū' tzey huā'mā' secta —huanica Pablo.
23 Huanmā' chi'chini' a'ntū ixlaclhcāhui'līcanī't, ixlhūhua'ca'n tamilh
huan nac chic a'nlhā ixtachoko Pablo. Lā' huan cā'tzi'sāt Pablo tzu-
culh cātā'kalhachihuīna'n a'nchī māpa'ksīni'n Dios. Lā' cātā'chihuīna'lh
hasta tzī'sualh. Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'ntū huan ixtachihuīn Dios por
ixpālacata Jesús a'nlhā tatzo'kni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés lā'
a'nlhā huanican profetas. Lā' chuntza' Pablo cāmākalhlaka'ī'nīcu'tulh
ixpālacata Jesús. 24 Lā' makapitzīn ixta'a'ka'ī'mā'na lā' ā'makapitzīn tū'
ta'a'ka'ī'lh. 25 Lā' chuntza' tū' chu lakatin ixtapāstacna'ca'n ixtahuanī't. Lā'
tatzuculh ta'a'n. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu, Pablo cāhuanilh:

—Huan Espíritu Santo hualh a'ntū ixlīstu'ncua' a'xni'ca' māchihuīnīlh
huan a'cta'sana' Isaías. Chuntza' cāhuanilh quinapapna'ca'n:

26 Capit lā' cacāhua'ni' huā'mā' tachi'xcuhuī't:
Hui'xina'n nakaxpa'tā'tit lā' tū' catimāchekxī'tit; nalaktzī'nā'tit lā' tū'
catimāchekxī'tit a'ntū la'ktzī'nā'tit.
27 Tuntū'tza' ta'u'cxca'tzī na ixa'clhcunucca'n huā'mā' tachi'xcuhuī't.
Ixa'ka'xko'lhca'n tū' tapūkaxmata xa'nca.
Tatalakatzī'nī't ixlakastapunca'n.
Tū' talaktzī'ncu'tun lā' tū' takaxmatcu'tun.
Lā' tū' tamāchekxīcu'tun.
Lā' tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n para que chuntza' quit tzē
na'iccāmātzeyī.
Chuntza' māhuanīlh Dios huan Isaías.
28 Lā' Pablo ā'chulā' ixchihuīna'n lā' cāhuanilh:

—Caca'tzītit hui'xinan'n huā'mā': Huan tīn tū' israelitas
cāmāca'tzīnīcanī'ttza' a'nchī Dios māpūtaxtūnu'n. Xlaca'n natakaxmata.
29 Lā' a'xni'ca' Pablo ixuanī'ttza' huā'mā', huan israelitas ta'a'lh lā'
ixtalīkalhachihuīna'ntēlha.
30 Lā' Pablo a'ntza' tachokolh calacs lakatu' cā'ta nac chic a'nlhā
ī'sācua'nī't. Lā' laktzī'lh con tapāxuhuān ixlīhuākca'n a'ntī ixtalakmin.
31 Lā' ixcāhuani a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' ixcāmāsu'ni' por ixpālacata
Māpa'ksīni' Jesucristo na ixlacapūnca'n ixtalhūhuā't. Lā' nīn tintī'
ixmāmakchuyī.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Roma

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Roma
1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Jesucristo. Dios
quilīmānūlh quilī'apóstol. Quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu huan xatzey
tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh.
2 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios, a'nlhā huanican profetas, a'nchī
Dios hualh a'ntū napātle'ke. 3 Tatzo'kni' ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Jesucristo xla' ī'xū'yātā'nat huan rey
David. 4 Lā' nā Jesucristo, nā xla' ixO'kxa' Dios. Como Jesucristo
lakahuanchokolh chuntza' līmāsu'yu palh xla' ixO'kxa' Dios lā' palh lej
ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xla' xatzey hua'chi Dios. 5 Cristo quilakalhu'malh
lā' quimānūlh quilī'apóstol como ū'tza' ixquilhtampān Dios. Lā' xla'
lacasqui'n que na'iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n lakachu nac
quilhtamacuj. Lā' chuntza' xlaca'n tzē natakalhlaka'ī' Jesucristo lā' tzē
nata'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' chuntza' Jesucristo na'a'cnīni'ni'can. 6 Lā' nā
chuntza' hui'xina'n xalanī'n nac Roma. Dios cāta'sani'nī'ta'ni' lā' chuntza'
tapa'ksīyā'tittza' con Jesucristo.
7 Quit iccātzo'knuni'yāni' milīhuākca'n xalanī'n nac Roma a'ntī Dios
cāpāxquī'yāni' lā' cāta'sani'nī'ta'ni' lā' ū'tza' līla'yā'tit ixtachi'xcuhuī't Dios.
Cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n Dios a'ntī quinTāta'ca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma
8 Pū'la icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por ixpālacata Jesucristo, como
hui'xina'n xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lakachu līchihuīna'ncan de hui'xina'n
por a'nchī xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. 9 Dios ca'tzī palh stu'ncua' a'ntū
na'iccāhuaniyāni'. Lā' xla' ū'tza' a'ntī ictā'scuja con ixlīhuāk quintapuhuān,
como quit icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn a'ntū ixpālacata ixO'kxa'
Dios. Dios ca'tzī palh pō'ktu iccāpāstacāni' hui'xina'n a'xni'ca' ickalhtō'ka'.
10 Lā' quit icsqui'ni' Dios nalacāxtlahua ixlīhuāk para que chuntza'
tzē na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n palh chuntza' ixtapuhuān Dios.
11 Quit lej iccālaktzī'ncu'tunāni' hui'xina'n como iccāmāsu'ni'cu'tunāni'
a'ntū quimāca'tzīnīlh huan Espíritu Santo. Lā' chuntza' hui'xina'n
tzē nakalhlaka'ī'yā'tit más xa'nca. 12 Lā' chuntza' tzē nalāmaktāyayāuj
chā'tunu' a'nchī kalhlaka'ī'yāuj.
13 Quit iclacasqui'n que caca'tzītit hui'xina'n, tā'timīn, que lej
maklhūhua' xa'iccālaka'ncu'tunāchāni'. Pero tū' ica'nī'ta'ncha' como
tūlana'j tzē na'ica'n. Quit iccāmaktāyacu'tunāni' para que ā'chulā'
nakalhlaka'ī'yā'tit. Chuntza' pātle'kenī't ā'lacatin a'nlhā iccāmāsu'ni'nī't
ixtachihuīn Dios a'ntīn tū' israelitas. 14 Tasqui'nī na'iccāmāsu'ni'
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Tasqui'nī na'iccāmāsu'ni' a'ntī chu
catīhuāya tachi'xcuhuī't lā' nā a'ntīn tū' chu catīhuāya tachi'xcuhuī't, lā'
a'ntī lej taca'tzī lā' nā a'ntīn tū' taca'tzī. 15 Lā' chuntza' icmāsu'yucu'tun
huan xatzey tachihuīn nac Roma, a'nlhā hui'lāna'ntit hui'xina'n.

Līpūtaxtucan a'xni'ca' kalhlaka'ī'can huan xatzey tachihuīn
16 Tū' iclīmāxana'n icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo. A'xni'ca' māsu'yucan huan xatzey tachihuīn, Dios

cāmāpūtaxtukō' ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan Dios, como xla' lej
ka'lhī līmāpa'ksīn. Pū'la cāmāsu'ni'ca a'ntī israelitas lā' ā'calīstān
a'ntīn tū' israelitas. 17 Ixtachihuīn Dios quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī
Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan Dios.
Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'
ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para pō'ktu nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n”.

Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't talaclē'n

18 Ca'tzīyāuj que Dios hui'lacha' nac a'kapūn lā' xla' nacāmāpātīnī a'ntīn
tatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' como xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey,
tū' tapāstaccu'tun a'ntū xastu'ncua' ixla' Dios. 19 Xlaca'n tzē nataca'tzī
macsti'na'j a'nchī huanī't Dios, chuntza' hua'chi quilīhuākca'n nā tzē
ca'tzīyāuj. Māni' Dios cāmāsu'ni'nī't. 20 Desde a'xni'ca' tzuculh huan
quilhtamacuj huan tachi'xcuhuī't talaktzī'n a'ntūn tlahuanī't Dios. Lā'
chuntza' tzē natalīmāchekxī a'nchī huanī't Dios. Lā' a'yuj tūla talaktzī'n
Dios, xlaca'n tzēn tamāchekxī que Dios lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn a'ntūn
tū' maktin sputa. Lā' nā tzēn tamāchekxī que xla' lej stu'ncua' Dios.
U'tza' talīlē'n cuenta xlaca'n palh tū' talakapasa Dios. 21 A'yuj xlaca'n
taca'tzī que Dios huī', xlaca'n tū' tataquilhpūtani' hua'chi tasqui'nī
nataquilhpūtani'can. Lā' tū' tamaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' ā'chulā' tapāstaca
a'ntū nīn tuntū' lītasqui'nī. Lā' como tū' tamāchekxī, ixtapāstacna'ca'n
hua'chilh tū' xa'nca scujmā'. 22 Māni' xlaca'n tahuan que lej lakskalal-
hna'. Tū' stu'ncua'. Lactontosnu'. 23 Lā' tū' tamācā'tani'cu'tun Dios a'ntī
huī' para pō'ktu. Tataquilhpūtani' huan ídolos a'ntūn tatasu'yu hua'chi
chi'xcuhuī'n. Lā' huan chi'xcuhuī'n, xlaca'n natanīkō'. Lā' nā xlaca'n
tataquilhpūtani' ā'tāpātin ídolos a'ntū māni' xlaca'n tamacanī'tlahua
a'ntūn tatasu'yu hua'chi spūnnu' lā' lūhua' lā' animalhna'.
24 U'tza' Dios cālītaxtunquīni'lh lā' cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej
ko'hua'jua'. Lā' chuntza' talātlahuani' a'ntū xako'hua'jua' chu a'nchī
ixtalacasqui'n. 25 Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'cu'tun a'ntī xastu'ncua' Dios;
xmān takalhlaka'ī'cu'tun a'ntū hua'chi lakatin tā'ksa'nīn. Tamācā'tani'
lā' tataquilhpūtani' a'ntū mā'a'nanīlh Dios. Lā' tū' tamācā'tanī a'ntī
xastu'ncua' Dios. Lā' ū'tza' a'ntīn tlahuakō'nī't ixlīhuāk a'ntūn ta'a'nan nac
cā'quilhtamacuj. Lā' xla', tasqui'nī que ū'tza' namācā'tanīyāuj quilīhuākca'n
para pō'ktu. Amén.
26 Lā' ū'tza' Dios cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej līmāxana' chuntza'
hua'chi tatlahuacu'tun. Lā' chuntza' huan puscan tū'tza' taka'lhīcu'tun
ixkōlu'ca'n hua'chi tasqui'nī. Lā' talātā'tahui'la entre puscan. Lā' chuntza'
tatlahua entre puscan a'ntū lej līmāxana'. 27 Lā' nā chuntza' huan
chi'xcuhuī'n. Tū' tamaclacasqui'n huan puscan hua'chi tasqui'nī. Lā'
talātā'tahui'la entre chi'xcuhuī'n. Lā' chuntza' tatlahua entre chi'xcuhuī'n
a'ntū lej līmāxana'. Lā' ū'tza' talīlaclatāyalh.
28 Lā' como tū' tapāstaccu'tun a'ntū ixla' Dios, chuntza' Dios
cātaxtunquīni'lh lā' cāmakxtekli natapāstaca a'ntū lej xako'hua'jua'. Lā'
ū'tza' talītlahua a'ntūn tū' līmakuan. 29 Lā' lej tatlahua tāpālhūhua' a'ntūn
tū' tzey. Lā' tamakpuscātīni'n. Lā' lej tatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. Lā'
xlaca'n talālakca'tzani' a'ntūn taka'lhī ā'makapitzīn. Lā' tū' talaktzī'ncu'tun
ā'makapitzīn. Lā' talālakca'tzan. Lā' tamaknīni'n. Lā' talāsta'la. Lā'
ta'a'kxokonu'n. Lā' tapuhuani' a'ntūn tū' tzey de ā'makapitzīn. Lā'
ta'a'ksa'nīni'n. 30 Lā' talīchihuīna'n ā'makapitzīn de a'ntūn tū' tzey, lā'
ta'a'kchā'ni' Dios. Lā' talacatāquī'nin. Lā' taka'tla'jca'tzī. Lā' tahuan

palh xlaca'n laka'tla'n. Lā' tapuhuan a'nchī natalītlahua ā'chulā' antūn
ko'hua'jua'. Lā' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n. 31 Lā' tū'
tamāchekxī a'ntū xatzey. Lā' tū' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. Lā' tū'
tapāxquī' ā'makapitzīn. Lā' tū' tamāsputūnu'ni' ā'makapitzīn. Lā' nīn
talakalhu'manīni'n. 32 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua huan tamā'na
catūhuā, xlaca'n nacāmāpātīnīcan, como chuntza' huan Dios. Lā' a'yuj
xlaca'n taca'tzī huā'mā', tū' tapājaxa de tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā'
ā'chulā' tapuhuan palh lej tzey palh ā'makapitzīn nā natatlahua a'ntūn
ko'hua'jua'.

2

Lej tzey a'nchī Dios nacālīlacāxtlahua huan tachi'xcuhuī't

1 Palh kalhatin ixualh que ā'makapitzīn talaclē'n, chuntza' hua'chilh
xla' huan que māni' ū'tza' laclē'n como nā xla' tlahua a'ntūn tū'
tzey. 2 Ca'tzīyāuj que lej tzey a'nchī Dios nacāmālaclē'nī xlaca'n antīn
tatlahua huā' tamā'na catūhuā a'ntūn ko'hua'jua'. 3 A'ntī natahuan que
Dios nacāmālaclē'nī huan ā'makapitzīn como talaclē'n, nā xlaca'n nā
nacāmālaclē'nīcan como xlaca'n nā taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. 4 Lā' a'yuj
Dios lej quincālakalhu'manāni', lā' a'yuj tū' palaj quincāmāpātīnīyāni',
xlaca'n tū' tamāchekxī huā'mā'. Hua'chilh talakmaka'n a'nchī
Dios cāpātīni'mā'. Dios lej lakalhu'mānīni'n como xla' lacasqui'n
que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n. 5 Lā' xlaca'n lej lacxumpi. Tū'
taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. U'tza' ā'chulā' natalīmāpala con
Dios a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī xlaca'n a'ntīn talaclē'n. 6 Dios
nacālacāxtlahua a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tzey lā' a'ntīn tatlahuanī't
a'ntū xako'hua'jua'. Nalacāxtlahua chā'tunu' chu a'nchī tlā'huanī't.
7 Nacāmaxquī' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'ntīn tatlahua a'ntūn
tzey. Tatlahua a'ntūn tzey como xlaca'n ta'a'ncu'tun nac a'kapūn, lā'
talacasqui'n que Dios nacālaktzī'n xalacuan, lā' taka'lhīcu'tun xasāsti'
ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 8 Lā' Dios lej a'kchā'n con
xlaca'n a'ntī lacxumpi lā' tū' tatlahuacu'tun ixtapuhuān Dios, lā'
xmān tatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' Dios nacāmāpātīnī. 9 Lēj
natapātīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Natapātīni'n
huan israelitas xapū'la lā' nā natapātīni'n a'ntīn tū' israelitas. 10 Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, Dios nacālaktzī'n xalacuan.
Lā' Dios nacāmātza'ta'tī'ni' ixa'clhcunucca'n. Lā' nata'a'n nac a'kapūn.
Lā' nā chuntza' xapū'la nacāpātle'keni' a'ntī israelitas lā' nā chuntza'
nacāpātle'keni' a'ntīn tū' israelitas.

11 Chuntza' nacāpātle'keni' a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas,
como Dios cālaktzī'n chu lakatin huan tachi'xcuhuī't. 12 Ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. Lā' makapitzīn de xlaca'n
tū' talakapasa huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. Lā'
xlaca'n nacāmālaclē'nīcan chu a'nchī taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū'
tzey. A'makapitzīn talakapasa huan ley. Lā' xlaca'n nacāmālaclē'nīcan
chu a'nchī huan nac ley. 13 Dios lactzey cālaktzī'n xlaca'n a'ntīn
ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley. Lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley,
lā' chu xmān takaxmata, xlaca'n tū' xatzey cālaktzī'ncan. 14 Lā' xlaca'n
a'ntīn tū' talakapasa ixley Dios, lā' palh xlaca'n lacatejtin tahui'lāna' chu
a'nchī māni' ixtapāstacna'ca'n, chuntza' tatlahua a'nchī huan huā'mā' ley
a'yuj tū' talakapasa. Chuntza' lītasu'yu palh xlaca'n taca'tzī a'ntūn tzey lā'
a'ntūn tū' tzey. 15 Hua'chilh ixtalakapasli ixley Dios, como ixa'cstuca'n

taca'tzī palh tzey o palh tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na. 16 Namin huan
chi'chini' a'xni'ca' Jesucristo namālaclē'nīni'n por ixquilhtampān Dios. Je-
sucristo nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't por ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n
lā' ixtapāstacna'ca'n xako'hua'jua' a'ntū lakatzē'k taca'tzī. U'tza' icmāsu'yu
a'xni'ca' icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Huan israelitas ixtalīpāhuan ixley Moisés

17 Lā' xlaca'n a'ntī israelitas, xlaca'n talīka'tla'jca'tzī como israelitas
xlaca'n. Lā' talīpāhuan huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh. Lā' talīka'tla'jca'tzī
como ixtachi'xcuhuī't Dios xlaca'n. 18 Lā' xlaca'n talakapasa ixtapuhuān
Dios. Lā' como cāmāsu'ni'canī't huā'mā' ley chuntza' tzētza' taca'tzī
a'nchī līlacatejtin natalatā'kchoko. 19 Lā' xlaca'n tapuhuan que lej tzē
natamāsu'ni' a'ntīn tuntū' talakapasa. Lā' nā tapuhuan que xlaca'n
hua'chilh tamakskomā'na a'ntīn talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'. 20 Lā'
tapuhuan que lej tzē tamāsu'ni' a'ntī lactontos lā' a'ntī hua'chi ca-
mana' como tuntū'na'j taca'tzī. Lā' como talakapasa ixley Dios xlaca'n
tapuhuan palh taca'tzītza' ixlīhuāk a'ntū stu'ncua' lā' ixlīhuāk a'ntūn
ca'tzīcan. 21 Xlaca'n tamāsca'tī ā'makapitzīn. Lā' tū' tatlōkentaxtū a'ntūn
tamāsu'yu. Tahuani ā'makapitzīn que tū' tzey palh ka'lhāna'ncan. Lā'
xlaca'n taka'lhāna'n. 22 Lā' xlaca'n tahuani ā'makapitzīn que tū' tzey palh
makpuscātīni'ncan. Lā' xlaca'n tamakpuscātīni'n. Xlaca'n talakmaka'n
huan ídolos. Lā' xlaca'n taka'lhāna'n nac lītokpānna' a'nlhā ta'a'nan
ídolos. 23 Lā' xlaca'n talīka'tla'jca'tzī como cāmaxquī'canī't ixley Dios. Lā'
xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley. Lā' ū'tza' talīlakmaka'n Dios huan
ā'makapitzīn. 24 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Hui'xina'n israelitas ā'līhua'ca' līpinā'tit cuenta por ixpālacata talakmaka'n
Dios huan ā'makapitzīn a'ntīn tū' israelitas.

25 Lej tzey lacan lī'israelita xmān palh xlaca'n natatlōkentaxtū ixley
Dios. Lā' palh tū' tatlōkentaxtū, chuntza' nīn tuntū' ixtapalh lacan
lī'israelita. 26 Lā' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas, palh xlaca'n tatlōkentaxtū ix-
ley Dios, chuntza' Dios cālaktzī'n hua'chilh israelitas. 27 Palh xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas tatlōkentaxtū ixley Dios, chuntza' lītasu'yu que hui'xina'n
ka'lhī'yā'tit mintalaclē'i'ca'n, como hui'xina'n tū' tlōkentaxtūyā'tit huā'mā'
ley, a'yuj ka'lhīyā'tit a'nlhā tatzo'kni'. 28 Kalhatin tū' catilalh ix-
caman Dios xmān por ixpālacata circuncidarlīcanī't chu a'nchī ixta-
lanānca'n israelitas. 29 A'ntī lej stu'ncua' ixtachi'xcuhuī't Dios, ū'tunu'n
a'ntīn taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' taxtāpalīnī't nā ix-
chakānca'n lā' tū' xmān na ixmacni'ca'n. Lā' xlaca'n a'ntīn taxtāpalīnī't
ixtapāstacna'ca'n, Dios cālaktzī'n lactzey a'yuj cālakmaka'ncan na ixla-
capūnca'n tachi'xcuhuī't.

3

1 Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit palh tuntū' ixtapalh lacan lī'israelita
lā' palh tuntū' ixtapalh circuncidarlacan. 2 Quit icuan que tū'
stu'ncua'. Huan israelitas lhūhua' taka'lhī a'ntūn tū' taka'lhī huan
ā'makpitzīn. A'xni'ca' Dios cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't ixtachihuīn
a'ntūn tatzo'kni', huan israelitas ū'tunu'n a'ntī Dios cālīmāmacū'lh ixtachi-
huīn. 3 Lā' a'yuj ā'makapitzīn tū' takalhlakā'i'cu'tun palh stu'ncua' a'ntū
Dios huan, pero Dios natlōkentaxtū a'ntū huan. 4 Lā' a'yuj ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't ixta'a'kxokonu'lh, Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh.
Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Chuntza' lītasu'yu que hui'x pō'ktu hua'na' a'ntū stu'ncua'.
Lā' nīn tintī' tzē nahuan que tū' tzey a'ntū hua'na'.
Chuntza' huanica Dios.
5 Palh quina'n natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ā'chulā'
lītasu'yu palh Dios pō'ktu tlahua a'ntūn tzey. Chō'la catīhuā
nakalhasqui'nīni'n: "¿A'chī' naquincātamāpātīnīyāni'? Por ixpālacata
quintalaclē'i'ca'n, ā'chulā' naca'tzīcan palh Dios más xatzey. Lā' ¿a'chī'
naquincātamāpātīnīyāni' ixpālacata a'ntū māsu'yu que Dios lej tzey?"
Chuntza' tapuhuan huan tachi'xcuhuī't. 6 Tū' xa'nca tapāstacna'n. Palh
tū' tzey cahuā que Dios nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn talaclē'n, xla' tūlalh
ixcājuzgarlīlh huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj.
7 Tzēlasā' catīhuā nahuan: "Palh quit ica'kxokonu'n, chuntza' Dios
lītasu'yu que lej tzey, como tū' maktin a'kxokonu'n. Lā' ¿a'chī'
naquimāpātīnīcan? Por ixpālacata quintalaclē'i' ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can
Dios". 8 Palh tzey cahuā huā'mā' tapāstacna', chuntza' tzē ixuáuj: "A'chulā'
catlahuáuj talaclē'i' para que chuntza' ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can Dios".
Lā' tūla huancan huā'mā' tachihuīn. Makapitzīn tahuan que chuntza'
icmāsu'yu. Tū' stu'ncua'. Dios nacāmāpātīnī a'ntīn tahuan chuntza'.

Nīn kalhatin a'ntīn tū' laclē'n

9 Tūla huanāuj que huan israelitas más xalacuan. Icuanī'ttza' que
a'cxtim tūla tamakxteka a'ntūn tū' tzey, xlaca'n a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn
tū' israelitas. 10 Lā' nā huā'mā' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan
chuntza':
Tintī' nīn kalhatin a'ntī tzey.
11 Lā' nīn tintī' a'ntī māchekxī a'ntū ixla' Dios.
Lā' nīn tintī' a'ntīn pāstaca Dios.
12 Ixlīhuākca'n tataxtunquīni'lh de Dios.
Talaclakō'lh ixlīhuākca'n.
Nīn tintī' tlahua a'ntūn tzey, nīn kalhatin.
13 Lā' a'xni'ca' tatakalhpitzi hua'chilh mālaquī'can lakatin taponkni' a'nlhā tojōma' huan nīn, como lej ko'hua'jua' a'nchī tachihuīna'n.
Ta'a'kxokonu'n lā' ta'a'ksa'nīni'n.
Huan tachihuīn a'ntū taxtu de na ixquilhni'ca'n hua'chi huan līlaknīn a'ntū ka'lhī na ixquilhni' huan lūhua'.
14 Lā' tamacapūlhca ā'makapitzīn.
15 Lā' a'yuj nīn tuntū' ixpālacata, tuncan tamaknīni'n.
16 Chu a'nlhā talatā'kchoko xlaca'n tamālaksputūnu'n lā' tamālakaputzī ā'makapitzīn.
17 Lā' tū' taca'tzī a'nchī ca'cs natalītahui'la.
18 Lā' nīn tapāstaca para nata'a'cnīni'ni' Dios.
19 Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā
tatzo'kni' huan ley, ū'tza' cālīchihuīna'n xlaca'n a'ntīn cāmaxquī'canī't huan
ley. Chuntza' ixlīhuākca'n talaclē'n na ixlacapūn Dios. Lā' nīn tintī' tzē
nahuan palh tū' laclē'n. 20 Nīn tintī' tlōkentaxtūkō'nī't a'ntū līmāpa'ksīni'n
huan ixley Dios. U'tza' nīn tintī' lītasu'yu palh tzey na ixlacapūn Dios.
Huan ley xmān tzē naquincāmāsu'ni'yāni' palh quina'n ka'lhīyāuj quin-
talaclē'i'ca'n.

Tapūtaxtu xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Jesucristo māpūtaxtūnu'n

21 Lā' chuhua'j tasu'yunī't que Dios tū' catimāpānūni'lh ixtalaclē'i'
kalhatin chi'xcu' a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan ley. Xtunc a'nchī
Dios cālīmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't. Chuntza' tatzo'kni' na

ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley lā' a'nlhā huanican pro-
fetas. 22 Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalh-
laka'ī' que Jesucristo tzē namāpūtaxtūnu'n. Lā' chuxatī a'ntīn kalh-
laka'ī' huā'mā', ū'tza' Dios namāpūtaxtū palh xla' israelita lā' palh tū'
israelita. 23 Quīlīhuākca'n tlahuanī'ta'uj quintalaclē'i'ca'n. Nīn tintī' a'ntī
līlacatejtin latā'kchoko chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n. 24 Pero Dios
lej lakalhuma'nīni'n. Cristo Jesús māpalalh por quintalaclē'i'ca'n. Lā'
chuntza' Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. 25 Chu a'nchī
ixtapuhuān Dios, Jesucristo xtokohua'ca'ca. Xla' nīlh lā' chuntza' xla'
xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' palh stu'ncua'
Jesucristo xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuntza' tasu'yu que Dios huāk tzey
a'ntū tlahua. A'xni'ca' tūna'j ixnī Cristo, Dios ixpātī a'nchī ixtlahuacan
a'ntūn tū' tzey. 26 Lā' chuhua'j Cristo nīnī't lā' cāmāpānūni'nī't huan
ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' palh stu'ncua' Jesucristo
māpalakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tasu'yu palh Dios tlahua xmān
a'ntūn tzey.

27 Tintī' a'ntīn tzē naka'tla'jca'tzī na ixlacapūn Dios. Palh kalhatin
cahuā ixtlōkentaxtūkō'lh ixley Dios, chuntza' tzē ixlīka'tla'jca'tzīlh. Tūla
ka'tla'jca'tzīyāuj, como Cristo ū'tza' a'ntīn quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni' como
līpāhuanāuj xla'. 28 Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n por
ixpālacata kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', lā' a'yuj
quina'n tū' tlōkentaxtūnī'ta'uj huan ley.

29 Ixtachi'xcuhuī't Dios, xlaca'n tū' xmān israelitas. Lā' nā xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas nā ixtachi'xcuhuī't Dios. 30 Dios xmān kalhatin. Xla'
cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Jesucristo
māpūtaxtūnu'n lā' a'yuj xlaca'n israelitas lā' a'yuj tū'. 31 Huā'mā' tū'
huanicu'tun que mākēnūmā'nauj huan ley. Como kalhlaka'ī'yāujtza' que
Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', más xa'nca natlahuayāuj a'ntū lej tzey
chu a'nchī huan huan ley.

4

Abraham ixlīpāhuan Dios

1 Chuhua'j na'icchihuīna'n ixpālacata Abraham, quimpapca'n quina'n
israelitas. ¿Chichū līmāsputūnu'ni'ca ixtalaclē'i'? 2 Palh Abraham
tzē ixtlōkentaxtūkō'lh cahuā a'ntū Dios ixuanī lā' palh chuntza' Dios
ixlīmāpānūni'lh ixtalaclē'i', chuntza' tzē ixlīka'tla'jca'tzīlh Abraham. Lā'
como tū' chuntza' lalh, tūlalh līka'tla'jca'tzīlh. 3 Ixtachihuīn Dios huan
que Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que lej tzey
Abraham. 4 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' makscuja, xla' maxquī'can ixtatlaj.
Lā' ixtatlaj xla' tū' hua'chi lē'ksajna'. Māpalacan como makscuja. Lā'
ū'tza' lītā'mālacastuccan huā'mā'. 5 Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n
a'ntīn talīpāhuan Dios, lā' a'yuj nīn tuntū' tatlahuanī't a'ntū xatzey na ixla-
capūn Dios. Huā'mā' hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. Lā' tū'
hua'chi ixtatlajca'n a'ntū tatlajanī't. 6 Lā' nā David līchihuīna'lh huā'mā'.
Līchihuīna'lh a'nchī talīpāxuhua a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n
xmān hua'chi talakalhu'mān lā' tū' por tatlahuanī't catūhuā a'ntūn tzey.
7 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū hualh David:
Lej tapāxuhua xlaca'n a'ntīn Dios cāmāsputūnu'ni'nī't lā' cāxapani'nī't ixta-
laclē'i'ca'n.
8 Lej tapāxuhua xlaca'n a'ntī Dios tū' caticāmāmāpalanīlh a'ntūn taclē'n.

9 Na'iccākalhasqui'ni'yāni' catūhuā. ¿Chā hui'xina'n puhua'nā'tit que
Dios cāmāsputūnu'ni' xmān a'ntī cācircuncidarlīcanī't chu a'nchī ixta-
lanānca'n israelitas? Tū' chuntza'. Nā Dios cāmāsputūnu'ni' a'ntīn tū'
cācircuncidarlīcanī't. Iccāhuaninī'ta'ntza' que Abraham ixlīpāhuan Dios,
lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que lej tzey Abraham. 10 Lā' a'xni'ca' pātle'kelh
huā'mā', Abraham tūna'j ixcircuncidarlīcanī't. 11 A'calīstān circunci-
darlīca. Lā' huā'mā' līlakapascan que Abraham tzey na ixlacapūn Dios
por ixpālacata ixlīpāhuan Dios, a'yuj tūna'j ixcircuncidarlīcan. Lā' chuntza'
Abraham hua'chilh xatāta' de ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtala-
clē'i'ca'n por ixpālacata talīpāhuan Dios, a'yuj tū' cācircuncidarlīcanī't. 12 Lā'
nā hua'chilh xatāta' de a'ntī cācircuncidarlīcanī't. Lā' tū' por ixpālacata
cācircuncidarlīcanī't. Hua'chilh ixtāta'ca'n como chuntza' takalhlaka'ī'
xlaca'n chuntza' hua'chi quimpapca'n Abraham kalhlaka'ī'lh a'xni'ca'
tūna'j ixcircuncidarlīcanī't.

Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't

13 Dios huanilh Abraham que namaxquī' huan quilhtamacuj, xla'
lā' nā ī'xū'yātā'natna'. Huanilh huā'mā' tū' por ixpālacata Abraham
a'kahuāna'ni'lh huan ley. Tū' chuntza'. Dios huanilh huā'mā' como
Abraham ixkalhlaka'ī'nī't que stu'ncua' a'ntū Dios ixuaninī't lā' ū'tza'
līlaktzī'lh palh tzey. 14 Dios hualh que nacāsicua'lanālī huan tachi'xcuhuī't.
Lā' tū' por ixpālacata tatlōkentaxtū huan ley. Tū' ū'tza' cālīsicua'lanālīcan.
Palh chuntza' cahuā, palh Dios ixcāsicua'lanālīlh xmān xlaca'n a'ntīn
tatlōkentaxtū huan ley, chuntza' nīn tintī' ixsicua'lanālīca, como tintī'
tzē tlōkentaxtū huan ley. Lā' nā tū' ixcāsicua'lanālīca nīn xlaca'n a'ntīn
takalhlaka'ī'. 15 Huan ley quincāmāsu'ni'yāni' palh laclē'nāuj lā' ū'tza'
lītasqui'nī que napātīni'nāuj. Palh tū' cahuā ixa'nalh huan ley, tū' ixca'tzīuj
palh laclē'nāuj.

16 A'ntī Dios cāsicua'lanālī, ū'tunu'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Dios cātlahuani'
huā'mā' talakalhu'mān ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chuntza' hua'chi
Abraham a'yuj xlaca'n israelitas lā' a'yuj tū', pero takalhlaka'ī'lh que
stu'ncua' a'ntū huan Dios. Chuntza' Abraham hua'chilh xatāta' de
quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj. 17 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios
a'nchī Dios huanilh huan Abraham:

Quit iclacsacnī'ta'ni' lā' chuntza' nala'ya' hua'chi xatāta' de huan
tachi'xcuhuī't de ixlīhuāk xalanī'n nac quilhtamacuj.

Lā' Abraham kalhlaka'ī'lh a'ntū Dios hualh que ixtlōkentaxtūlh. Dios
ū'tza' a'ntīn tzē nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n lā' xla' nā cāmaxquī'
ixquilhtamacujca'n a'ntīn tūna'j tahui'lāna'.

18 Dios ixuaninī't Abraham que naka'lhī kalhatin ixcaman. Lā' Abra-
ham kalhlaka'ī'lh a'ntū ixuaninī't Dios. Lā' puhualh que stu'ncua', lā'
a'yuj ixtasu'yu palh tūlalh ixlalh xatāta' de lhūhua' tachi'xcuhuī't. Abra-
ham kalhlaka'ī'lh a'nchī ixuanicanī't:

Mixū'yātā'natna' lej lhūhua' natala.

19 Lā' Abraham papatzīntza' ixuanī't. Ixka'lhī hua'chi cien cā'ta. Lā'
Sara, a'ntī ixpuscāt, to'kotzīntza' ixuanī't para naka'lhī ixcaman. Lā' a'yuj
lej papatzīntza' ixtahuanī't, Abraham tū' pātza'nkālh de nakalhlaka'ī'
que Dios nacāmaxquī' kalhatin ska'ta'. 20 Tū' puhualh palh Dios tū'
ixmaxquī'lh a'ntū huanilh. Xla' ā'chulā' ixkalhlaka'ī' lā' ixmāka'tlī' Dios.
21 Xla' ixca'tzī palh Dios tzē natlahua a'ntū ixuaninī't. 22 Abraham kalh-
laka'ī'lh que napātle'ke a'nchī Dios ixuaninī't lā' ū'tza' Dios līmāpānūni'lh
ixtalaclē'i'.

23 Huanmā' tū' tzo'kca xmān para que na'a'cnīni'ni'can Abraham.
24 Lā' nā tatzo'kni' para que quina'n tzē naca'tzīyāuj que Dios nā
quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n quina'n antī līpāhuanāuj Dios.
Xla' ū'tza' a'ntī mālakahuanīchokolh quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 25 Dios
macamilh Jesucristo para nanī por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n. Lā'
ā'calīstān mālakahuanīchokolh. Lā' ū'tza' Dios quincālīmāpānūni'yāni' quin-
talaclē'i'ca'n.

5

Tū' caticāmāpātīnīca xlaca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'nī't ixtalaclē'i'ca'n

1 Como quina'n kalhlaka'ī'nī'ta'uj que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n,
Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza'
ixtā'ca'tza Dios quina'n, como Dios quincāmāsputūnu'ni'ni' por ixpālacata
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 2 Lā' como kalhlaka'ī'yāuj que Jesu-
cristo quincāmāpūtaxtūyāni', Dios quincālakalhu'manāni'. Lā' chuhua'j
pāxuhuayāuj como ca'tzīyāuj palh na'a'nāuj nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha'
Dios. 3 Lā' nā līpāxūj hui'lāna'uj a'yuj pātīni'mā'nauj, como ca'tzīyāuj
que chuntza' nasca'tāuj līlacatzucu napātīni'nāuj. 4 Lā' palh līlacatzucu
napātīni'nāuj, chuntza' Dios nalīpāxuhua. Lā' chuntza' ca'tzīyāuj palh
nalaka'nāuj Dios. 5 Tū' catita'a'kxokouj. Ixlīstu'ncua' nalaka'nāuj xla'.
Huā'mā' xa'nca ca'tzīyāuj, como u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n
a'nchī Dios lej quincāpāxquī'yāni'. Huā'mā' quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni'
huan Espíritu Santo. Lā' ū'tza' a'ntī Dios quincālakmacaminī'ta'ni'.

6 Quina'n tūla catipūtaxtūj māni' quē'cstu'ca'n. Lā' chuntza' a'xni'ca'
chilh huan chi'chini' a'ntū Dios ī'lhcā'nī't, Cristo nīlh por ixpālacata
quintalaclē'i'ca'n. 7 Nīn tintī' nīcu'tun por ā'kalhatin a'yuj xla' kalhatin
chi'xcu' a'ntī nīn tuntū' tlahuanī't. Chō'la nanī ā'kalhatin por a'ntī lej
tzeyā chi'xcu'. 8 Lā' Cristo nīlh por quimpālacataca'n quina'n a'yuj lej
malo ixuanī'ta'uj. Chuntza' Dios līmāsu'yulh palh lej quincāpāxquī'yāni'.
9 Lā' chuhua'j como Cristo nīlh por quimpālacataca'n, chuntza' Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj palh tū'
quinticāmālaclē'nīni' a'xni'ca' nachin huan ā'xmān chi'chini'. 10 Quina'n
ixtā'ca'tza Dios ixuanī'ta'uj. Lā' Dios quincātlahuani' ixamigo, como
Cristo, ixO'kxa' Dios, nīlh por quina'n. Lā' como quina'n ixamigo
Dios lā' como Cristo lakahuanchokopā, ā'chulā' ca'tzīyāuj que Cristo
quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' quinticāmālaclē'nīni'. 11 Lā' ū'tza'
līpāxuhuayāuj como tū'tza' Dios quinticāmālaclē'nīni'. Lā' nā līpāxuhuayāuj
como Dios quincātlahuanī'ta'ni' ixamigo por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo.

Por ixpālacata Adán laclē'ncan lā' por ixpālacata Cristo tzē nalīpūtaxtucan

12 Xapū'la ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Adán. U'tza' a'ntī
xapū'la lā' chū'cus tlahualh talaclē'i'. Lā' por ixtalaclē'i' ū'tza' līnīlh.
Lā' chuhua'j ū'tza' talīnīkō' huan tachi'xcuhuī't como ixlīhuākca'n tat-
lahuanī't ixtalaclē'i'ca'n. 13 A'xni'ca' Moisés tūna'j ixmaxquī' Dios huan
ley, huan tachi'xcuhuī't ixtatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj
tūla ixuancan que xlaca'n ixta'a'kapālhkānī't huan ley, como tūna'j
ixcāmaxquī'canī't huan ley, xlaca'n ixtalaclē'ncus na ixlacapūn Dios. 14 Lā'
chuntza' talīnīlh a'yuj xlaca'n tū' tatlahualh chu a'cxtim a'ntūn tlahualh
Adán, a'xni'ca' tū' a'kahuāna'ni'lh Dios. Por ixpālacata Adán talaclalh

ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' Cristo tū' chuntza' ixuanī't. Lej tzey
a'ntū cātlahuani'lh ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't.
15 Ixtu'ca'n lej xtuncnu'; tū' chu lakatin. Adán tlahualh talaclē'i'.
Lā' ū'tza' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talīnī. Dios ixcālakalhu'mankō' huan
tachi'xcuhuī't. Lā' chuhua'j tzē natapūtaxtu por ixpālacata Jesucristo. Lā'
ū'tza' hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. 16 Xtunc a'ntūn tlahualh Adán.
Lā' xtunc a'ntūn tlahualh Dios. Ixpālacata Adán, como tlahualh talaclē'i',
lā' ū'tza' ixtasqui'nī nacālīmālaclē'nīkō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā'
como Dios ixcālakalhu'man, lhūhua' a'ntīn cāmāpānūni'canī'ttza' ixtala-
clē'i'ca'n. 17 Kalhatin a'ntī xapū'la lā' chū'cus tlahualh talaclē'i'. Lā'
ū'tza' Adán. Lā' ū'tza' talīnīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' xtunc
a'ntū tlahualh ā'chā'tin chi'xcu' a'ntī huanican Jesucristo. Por ixpālacata
Jesucristo, Dios cālakalhu'malh huan tachi'xcuhuī't lā' Dios cāmāpānūni'
ixtalaclē'i'ca'n lā' nā cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
18 Chuntza' ixlīhuākca'n nacāmālaclē'nīkō'can por ixpālacata lakatin
talaclē'i' a'ntūn tlahualh Adán. Lā' nā chuntza' por ixpālacata tlahuaca
catūhuā a'ntūn tzey, chuntza' ixlīhuākca'n tzē nacāmāpānūni'can
ixtalaclē'i'ca'n lā' tzē nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. 19 Adán
tū' a'kahuāna'ni'lh Dios lā' ū'tza' talīlaclē'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't.
Lā' Jesucristo, xla' a'kahuāna'ni'lh Dios lā' ū'tza' ixlīhuākca'n tzē
nacālīmāpānūni'kō'can ixtalaclē'i'ca'n.
20 Dios māstā'lh huan ley. Lā' huā'mā' ley ā'chulā' māsu'yulh palh
quina'n ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj ā'chulā' ixtlahuayāuj a'ntūn
tū' tzey, ā'chulā' Dios quincālakalhu'manāni'. 21 Xapū'la quilīhuākca'n
ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' lītasqui'nī que nanīkō'yāuj. Lā'
chuhua'j como Dios lej lakalhu'mana'n, tzē naka'lhīyāuj xasāsti' quin-
quilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios naquincāmāpānūni'yāni' quinta-
laclē'i'ca'n por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

6

A'ntīn tatā'tapa'ksī Cristo, xlaca'n tū'tza' cāmāpa'ksī a'ntū xako'hua'jua'

1 Lasā' kalhatin nahuan que mejor natlahuayāuj ā'chulā' a'ntūn tū'
tzey lā' chuntza' ā'chulā' Dios nalakalhu'mana'n. 2 Huā'mā' quina'n tūla
catihuáuj chuntza'. Quina'n makxteknī'ta'ujtza' natlahuayāuj a'ntūn tū'
tzey. Tūlatza' natlahuatā'kchokoyāuj a'ntūn tū' tzey. 3 Lā' hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo, chu lakatin
lauj con xla'. Hua'chilh ixtā'nīnī'ta'uj Cristo. 4 Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj,
hua'chilh tā'tā'cnūyāuj Cristo. Lā' hua'chilh tā'lakahuanchokonī'ta'ujtza'
con Cristo por ixlīmāpa'ksīn Dios quinTāta'ca'n. Lā' chuhua'j ka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n.
5 Lā' como chu lakatin tā'lanī'ta'uj con Cristo chuntza' hua'chilh
ixtā'nīnī'ta'uj. Lā' como Cristo lakahuanchokolh, quina'n nā ka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 6 Ca'tzīyāuj que taxtāpalīnī'ta'ujtza'.
Xapū'la ixtlahuatlā'huanāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' chuhua'j hua'chilh
ixquincātā'taxtokohua'ca'nī'ta'ni' con Cristo. Lā' chuntza' tzē
nalatā'kchokoyāujtza' xtunc. Tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' a'ntū
xako'hua'jua'. 7 Kalhatin a'ntī xanīntza' tū'tza' tlahua a'ntūn tū' tzey.
Lā' nā quina'n tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' a'ntūn tū' tzey. 8 Hua'chilh
ixtā'nīnī'ta'uj Cristo, lā' hua'chilh ixtā'lakahuanchokonī'ta'ujtza' Cristo.
9 Ca'tzīyāuj que Cristo lakahuanchokolh. Lā' tū'tza' maktin catinīlh. Xla'
natahui'la para pō'ktu. 10 Cristo xmān maktin nīlh por ixtalaclē'i'ca'n

huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuhua'j Cristo huī'. Lā' xla' tlahuamā'
ixtapuhuān Dios. 11 Calīhui'lī'tit de que tū'tza' natlahua'yā'tit a'ntūn
tū' tzey. Ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n por ixpālacata
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' chuhua'j calatā'kchokotit chu a'nchī
ixtapuhuān Dios.

12 Tū'tza' catamakxtektit nacātamāpa'ksīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. Tū'tza'
catlahua'tit a'ntū ixtapuhuān mimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. 13 Tū'
catamakxtektit que mintapāstacna'ca'n nacāmātlahuīyāni' a'ntūn tū'
tzey. Camakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' como ka'lhī'yā'tittza'
xasāsti' minquilhtamacujca'n, catlahua'tit ixtapuhuān Dios. 14 Tū'tza'
nacāmāpa'ksīyāni' a'ntūn tū' tzey. Tū'tza' līpāhuanāuj huan ley.
Līpāhuanāuj xmān ixtalakalhu'mān Dios.

A'ntū lītalacastuca a'ntīn tamakscuja

15 A'yuj tū'tza' līpāhuanāuj huan ley, quina'n tūla tlahuayāuj a'ntūn
tū' tzey. 16 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que palh ka'lhī'yā'tit kalhatin jefe,
ka'lhī natlahua'yā'tit a'ntū nahuan xla'. Lā' nā chuntza' xlaca'n
a'ntīn tatamakxteka nacāmāpa'ksī a'ntū ko'hua'jua', xlaca'n ka'lhī natat-
lahua a'ntūn tū' tzey. Lā' a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey ka'lhī que
natanī. Lā' xlaca'n a'ntīn tatamakxteka nacāmāpa'ksī Dios, xlaca'n
natatlahua a'ntū Dios lacasqui'n. 17 Lā' quit icmaxquī' pāxcatca'tzī
Dios por mimpālacataca'n. Chuhua'j hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit a'ntūn
cātamāsu'ni'ni' lā' a'ntū maklhtīni'ntit. Lā' tū'tza' cāmāpa'ksīyāni' a'ntūn
ko'hua'jua'. 18 Lā' como makxteknī'ta'ntittza' a'ntūn ko'hua'jua', chuhua'j
tlahua'cu'tunā'tit a'ntū xatzey. 19 Chuntza' icchihuīna'n quit para
que hui'xina'n namāchekxīyā'tit. Xapū'la hui'xina'n tamakxtektit que
nacāmāpa'ksīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. Lā' ā'chulā' ixtlahua'pā'na'ntit a'ntū
ko'hua'jua'. Lā' chuhua'j catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā'
ā'chulā' natlahuatēlha'yā'tit a'ntū lej tzey.

20 Xapū'la a'xni'ca' ixcāmāpa'ksīyāni' a'ntū xako'hua'jua', hui'xina'n tūla
ixtlahuayā'tit a'ntūn tzey. 21 Chuhua'j līmāxana'nā'tit a'ntū ixtlahua'yā'tit
xapū'la. Lā' a'ntū ixtlahua'yā'tit xapū'la, nīn tuntū' ixlīmaclacasqui'nā'tit.
Lā' a'ntī tatlahua huā'mā', xlaca'n natanī. 22 Lā' chuhua'j como
Dios cāmāpa'ksīyāni' hui'xina'n, chuntza' taxtunquīnī'ta'ntit de a'ntū
ko'hua'jua'. Lā' chuhua'j tzētza' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā'
ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 23 Xlaca'n
a'ntī cāmāpa'ksī a'ntū ko'hua'jua', xlaca'n natamaklhtīni'n a'ntū hua'chi
ixtatlajca'n, lā' ū'tza' huan līnīn. Dios quincāmaxquī'yāni' a'ntū hua'chi
lē'ksajna', lā' ū'tza' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo tzē
māpūtaxtūnu'n, xlaca'n cāmaxquī'can xasāsti' ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu.

7

A'ntū lītalacastuca huan puscāt a'ntīn tapūchahualhtza'

1 Hui'xina'n tā'timīn, lakapasā'tit huan ley. Ca'tzīyā'tit que kalhatin
chi'xcu' natlahua a'ntū huan huan ley, līhuan lahuī' nac quilhtamacuj.
Lā' a'xni'ca' xla' nīnī'ttza', huan ley tū'tza' māpa'ksī. 2 Lā' kalhatin puscāt
a'ntīn tapūchahuanī'ttza', xla' ka'lhī ixkōlu' līhuan huan chi'xcu' lahuī' nac
quilhtamacuj. Chuntza' huan huan ley. Lā' palh huan chi'xcu' nī, lā'

chuntza' huan puscāt tū'tza' ka'lhī ixkōlu'. Chuntza' huan huan ley.
3 Lā' palh huan puscāt ka'lhī ixmakchi'xcu' lā' palh ka'lhīcus ixkōlu',
chuntza' xla' tlahua talākalhī'n. Lā' palh nī ixkōlu', huan ley namakx-
teka natapūchahuapala. Lā' xla' a'yuj tapūchahuapala, chuntza' tū' tlahua
talākalhī'n.
4 Lā' hui'xina'n tā'timīn, hua'chilh ixnīnī'ta'ntit con Cristo. Lā' ū'tza'
lītapalalhtza' a'ntū ixlaclīpinā'tit chu a'nchī huan ley. Lā' chuhua'j
huan ley tū'tza' cāmāpa'ksīyāni'. Chuhua'j tapa'ksīyā'tit con Cristo.
Lā' xla' lakahuanchokonī'ttza'. Lā' tzētza' nalatahui'la'yā'tit chu
a'nchī Dios lacasqui'n. 5 A'xni'ca' tūna'j tapa'ksīyāuj con Dios, quina'n
ixlatlā'huanāuj chu a'nchī xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n. Lā'
a'xni'ca' lakapasui ixley Dios, ā'chulā' ixtlahuayāuj talaclē'i'. Lā'
a'ntīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā, xlaca'n natanī. 6 Lā' chuhua'j
huan ley tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni', como hua'chilh tā'nīnī'ta'ujtza'
Cristo. Xapū'la ixquincātasāmākalhlaka'ī'nīyāni' huan ley. Chuhua'j
a'kahuāna'ni'yāuj Dios como ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n.
Lā' ū'tza' lītlahuacu'tunāuj ixtapuhuān Dios.

Huan tachi'xcuhuī't ixa'cstuca'n tūla tamakxteka antūn tū' tzey

7 Tzēlasā' hui'xina'n nahua'nā'tit que tū' tzey huan ley. Chuntza' tū'
stu'ncua'. Huan ley quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī huanī't huan talaclē'i'.
Huan ley huan:
Tū' tilakca'tzana' a'ntū ixla' ā'chā'tin.
Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que ū'tza' huā'mā' talaclē'i'. 8 Lā' a'xni'ca' icca'tzīlh
huā'mā' līmāpa'ksīn, ā'chulā' xa'iclakca'tzan a'ntū ixla' ā'chā'tin. A'xni'ca'
tūna'j ixlakapascan huan ley, tū' ixca'tzīcan a'nchī huanī't huan talaclē'i'.
9 A'xni'ca' tūna'j xa'icmāchekxī huan ixley Dios, quit xa'icpuhuan palh
xa'nca xa'iclatlā'huan. Lā' a'xni'ca' icmāchekxīlh huā'mā' līmāpa'ksīn,
icca'tzīlh palh xa'iclaclē'n na ixlacapūn Dios. Lā' chuntza' Dios
naquimāpātīnī. 10 Huan ley quincāmāsuni'nī'ta'ni' para que līlacatejtin
natahui'layāuj. Lā' quit quimāsu'ni'lh huan ley que xa'iclaclē'n lā'
ū'tza' Dios ixquilīmālaclē'nīlh. 11 Qui'a'kxokoca por ixpālacata talaclē'i'.
U'tza' iclīpuhualh quit que tzē ictlōkentaxtūkō' ixley Dios. Huan ley
quimāsu'ni'lh que Dios naquimālaclē'nī por ixpālacata quintalaclē'i', como
tūlalh ictlōkentaxtūkō'lh huan ley.
12 Ixley Dios lej tzey. Lā' tzey huāk a'ntū huan ley māpa'ksī. 13 A'yuj
ixley Dios lej tzey, ū'tza' huā'mā' a'ntū quimāsu'ni'lh palh xa'iclaclē'n.
Lā' nā quimāsu'ni'lh palh lej ko'hua'jua' a'ntū xa'ictlahuamā' lā' ū'tza'
ixquilīmāpātīnīlh Dios.
14 Ca'tzīyāuj que huan ley ixla' Dios lā' lej tzey. Lā' quit tū' tzey
xa'icuanī't como xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey, chuntza' hua'chi ixlīhuāk
huan tachi'xcuhuī't. 15 Quit tū' xa'icmāchekxī a'ntū xa'ictlahua. A'yuj
quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza' xa'ictlahua. Lā' a'yuj quit
xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, lā' tū' xa'ictlahua. 16 Lā' como quit tū'
xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza' lītasu'yu palh quit xa'icpuhuan
lej xatzey huan ley. 17 Lā' a'yuj quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn
tū' tzey, huan xako'hua'jua' quintapāstacna' ū'tza' ixquimātlahuī a'ntūn
tū' tzey. 18 Xa'icca'tzī que quit quē'cstu tūla xa'ictlahua a'ntūn tzey.
Lā' ū'tza' tūla xa'ictlahua a'ntūn tzey, a'yuj chuntza' xa'ictlahuacu'tun
a'ntū xatzey. 19 Lā' a'yuj xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, chuntza' tū'
xa'ictlahua. Lā' a'yuj tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn ko'hua'jua', chuntza'

xa'ictlahua. 20 Hua'chilh quintapāstacna' xako'hua'jua' a'ntū ixtlahuamā'
a'ntūn tū' tzey, lā' hua'chilh tū' quit, como quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntū
ko'hua'jua'.

21 Pō'ktu chuntza' ixuanī't. A'xni'ca' quit xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey,
xmān tzē xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey. 22 Quit xa'nca xa'icca'tzī que lej
tzey ixley Dios. Lā' xa'iclīpāxuhua a'xni'ca' icpāstacli huā'mā' ley. 23 Lā'
a'yuj xa'ictlahuacu'tun a'ntū huan ixley Dios, hua'chi ā'lakatin līmāpa'ksīn
ixmāpa'ksīmā' quimacni'. Huā'mā' līmāpa'ksīn ixtā'ca'tza ixley Dios. Quit
hua'chilh xatachī'n xa'icuanī't, como tūla xa'icmakxteka de ictlahua
a'ntūn tū' tzey.

24 Icxantila quit. Tūla xa'icpūtaxtu de ixlīmāpa'ksīn a'ntūn tū' tzey. Lā'
¿tichū tzē namāpūtaxtū kalhatin de huan līmāpa'ksīn a'ntū ko'hua'jua'?
25 Dios ū'tza' a'ntīn tzē namāpūtaxtūnu'n por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Xapū'la quimacni' ixtlahuacu'tun a'ntū ixlacasqui'n huan
xako'hua'jua' līmāpa'ksīn, a'yuj quit xa'ictlōkentaxtūcu'tun ixley Dios.
Lā' chuhua'j Dios quimāpūtaxtūnī't de huā'mā' līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza'
iclīmaxquī' Dios pāxcatca'tzī.

8

Huan Espíritu Santo cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntīn takalhlaka'ī'

1 Lā' chuhua'j tū'tza' caticāmālaclē'nīlh Dios xlaca'n a'ntīn talīpāhuan
Cristo lā' talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān huan Espíritu Santo lā'
tū'tza' talatlā'huan chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n ko'hua'jua'. 2 Lā' huan
Espíritu Santo ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' tzē cālīmaxquī' xasāsti' ixquil-
htamacujca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Cristo Jesús māpūtaxtūnu'n. Lā'
quilakmāxtulh de huan xako'hua'jua' līmāpa'ksīn a'ntū ixquimātlahuī
a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' Dios tū'tza' quintimālaclē'nīlh. 3 Ixley
Dios tūla catimāpūtaxtūlh catīhuā, como tintī' a'ntīn tzēn tlōkentaxtūkō'
huanmā' ley. Dios tlahualh a'ntū tūla tlahua huan ley. IxO'kxa'
macamilh para namāpānū huan talaclē'i'. Lā' a'xni'ca' milh, ix-
tasu'yu hua'chi kalhatin de quina'n. Xmān xla' tū' tlahualh a'ntūn
tū' tzey hua'chi quina'n. Xla' māpalalh a'ntū quina'n ixlaclē'nāuj. Lā'
chuntza' quincālīmāpūtaxtūni' de huan xako'hua'jua' līmāpa'ksīn a'ntū
ixquincāmātlahuīyāni' a'ntūn tū' tzey. 4 Lā' chuntza' līlatlā'huanāujtza'
chu a'nchī ixley Dios como tlahuayāuj a'ntūn quincāmāca'tzīnīyāni' huan
Espíritu Santo. Lā' tū'tza' latlā'huanāuj chu a'nchī xako'hua'jua' quin-
tapāstacna'ca'n.

5 A'ntīn tatlahuacu'tun chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n,
xlaca'n talē'ca'a'n tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' a'ntīn tatlahuacu'tun
a'ntū cāmāpuhuanī huan Espíritu Santo, xlaca'n talē'ca'a'n tatlahua
a'ntū lacasqui'n Dios. 6 A'ntīn talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua' ix-
tapāstacna'ca'n, xlaca'n nacāmālaclē'nī Dios. Lā' a'ntīn talatlā'huan chu
a'nchī ixtapuhuān Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā'
tza'ta'ta' ixa'clhcunucca'n. 7 Huāk ixtā'ca'tza Dios a'ntīn talatlā'huan chu
a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Tū' tatlahua a'ntū huan ixley Dios.
Lā' a'yuj ixtatlahuacu'tulh, tūlalh ixtitatlahualh. 8 Lā' a'ntīn talatlā'huan
chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n tūla tamāpāxuhuī Dios.

9 Hui'xina'n tū'tza' latlā'hua'nā'tit chuntza'. Hui'xina'n latlā'hua'nā'tittza'
chu a'nchī ixtapuhuān huan Espíritu Santo, como huan Espíritu
Santo cātā'lahui'lāni' hui'xina'n. Lā' a'ntīn tū' taka'lhī huan Espíritu

Santo, xlaca'n tū' tatapa'ksī con Cristo.
10 Lā' quina'n, Cristo
quincātā'lahui'lāni'. Quimacni'ca'n natanī, como quilīhuākca'n
tlahuanī'ta'uj talaclē'i'. Lā' a'yuj quimacni'ca'n natanī, quina'n ka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni'
quintalaclē'i'ca'n.
11 Dios mālakahuanīchokonī't Jesús. Lā' a'yuj nanīyāuj,
Dios naquincāmālakahuanīchokoyāni' quina'n como huan Espíritu Santo
quincātā'lahui'lāni'.

12 Lā' chuhua'j tā'timīn, tū'tza' catlahuáuj hua'chi xapū'la a'ntū
xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n.
13 A'ntīn talatlā'huan chu a'nchī
xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, Dios nacāmālaclē'nī. Lā' a'ntīn
tamakxteknī'ttza' natatlahua chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n,
como huan Espíritu Santo cāmaktāya, xlaca'n para pō'ktu natalatahui'la.

14 Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntū cāmāpuhuanī huan Espíritu Santo,
xlaca'n huāk ixcamana' Dios.
15 Chuhua'j ka'lhīyāuj huan Espíritu Santo.
Lā' tū'tza' jicua'ni'yāuj Dios, hua'chi kalhatin mozo a'ntī ca'tzanca'tzī
ixjefe. Ca'tzīyāuj que quina'n ixcamana' Dios. Lā' ū'tza' tzē nalīhuaniyāuj:
"Dios quinTāta'ca'n".
16 Huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīnīyāni' palh
quina'n ixcamana' Dios.
17 Lā' como quina'n ixcamana' Dios, chuntza'
quina'n namaklhtīni'nāuj a'ntū Dios nacāmaxquī' ixcamana'. Lā' a'ntū
maxquī'can Cristo nā quina'n quilaca'n nala. Cristo lej pātīni'lh. Lā'
nā chuntza' quina'n ka'lhī que napātīni'nāuj. Lā' chuntza' a'ntū na-
maxquī'can Cristo, lā' nā ū'tza' naquincātamaxquī'yāni'.

18 Chuhua'j lej pātīni'mā'nauj. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' napāxuhuayāuj
nac a'kapūn nahuanāuj que tū' lej pātīni'uj. Chuntza' icpuhuan quit.
19 Ixlīhuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj lej taka'lhīmā'na hasta que Dios
namāsu'yu a'ntī ixcamana'.
20 Ixlīhuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj
ka'lhī que natamasa. Chuntza' Dios māpa'ksīni'lh. Lā' Dios puhuanī't
que nalacāxtlahuapala.
21 Dios namāsāstī'kō' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac
quilhtamacuj a'xni'ca' nacāmaxquī' ixcamana' a'ntū lej xalactzey.
22 Ca'tzīyāuj que ixlīhuāk huan quilhtamacuj hua'chilh ixua'ntli'jli
hua'chi kalhatin puscāt a'xni'ca' nalacatuncuītza' ixcaman.
23 Lā' a'yuj
quina'n ka'lhīyāujtza' huan Espíritu Santo, hua'chilh nā ixua'ntli'jui
como ka'lhīmā'nauj hasta que a'xni'ca' Dios naquincāmāsāstī'ni'yāni'
quimacni'ca'n lā' nā namāsu'yu que quina'n ixcamana' Dios.
Lā' ka'lhīmā'nauj hasta que a'xni'ca' Dios nacāmaxquī' ixcamana'
a'ntū lej xalactzey.
24 Como quina'n quincātamāpūtaxtūnī'ta'ni'tza',
ka'lhīmā'naujcus a'ntū Dios naquincāmaxquī'palayāni' a'ntū lactzey.
Palh kalhatin ka'lhītza' catūhuā, xla' tū'tza' ka'lhīmā' huā'mā'. Lā' como
sputacus a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni', lā' ū'tza' ka'lhīmā'nauj.
25 Lā'
como ca'tzīyāuj que Dios naquincāmaxquī'yāni' a'ntūn tūna'j ka'lhīyāuj,
chuntza' līlacatzucu ka'lhīmā'nauj.

26 Lā' huan Espíritu Santo quincāmaktāyayāni' a'xni'ca' tūla tlahuayāuj
a'ntū tasqui'nī natlahuayāuj. A'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, quina'n tū'
ca'tzīyāuj a'ntūn tasqui'nī nasqui'ni'yāuj Dios. Lā' huan Espíritu
Santo quincāmāca'tzīnīyāni' a'ntū tasqui'nī nasqui'ni'yāuj. Lā' nā
quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' a'ntūn tūla līchihuīna'nāuj.
27 Lā' Dios cālaktzī'n
qui'a'clhcunucca'n. Lā' xla' māchekxī a'ntū quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni'
huan Espíritu Santo, como huan Espíritu Santo squi'n chu a'nchī
ixtapuhuān Dios. Lā' huan Espíritu Santo squi'ni' Dios por quina'n,
como quina'n tapa'ksīyāuj con Dios.

Ixlīhuāk nalītaxtuyācha' para ixtachi'xcuhuī't Dios

28 Quina'n ca'tzīyāuj que ixlīhuāk a'ntū quincāpātle'keni'yāni', ixlīhuāk
nalītaxtuyācha' a'ntū lej tzey para quilīhuākca'n a'ntī pāxquī'yāuj Dios. Dios
quincāta'sani'ni' chu a'nchī ixpātunca'tzi como lacasqui'n que nalayāuj
lej lactzey chu a'nchī ixtapuhuān. 29 Xapū'la Dios ixquincālakapasāni'
quina'n a'ntī ixcamana'. Lā' ixquincātlahuacu'tunāni' xalacuan hua'chi
Jesucristo, ixO'kxa' Dios. Lā' chuntza' Jesucristo xla' hua'chi quim-
puxcu'ca'n quilīhuākca'n tā'timīn. 30 Dios quincāta'sani'ni' como ix-
puhuanī't pū'la de quina'n. Lā' quincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā'
xla' natā'latahui'layāuj nac a'kapūn.

31 Lā' chuhua'j como Dios quincātlahuani'nī'ta'ni' ixlīhuāk huā'mā',
ca'tzīyāuj que tūlalh quinticātatlajani' a'ntī quincātatā'lāsta'layāni' como
Dios pō'ktu quincāmaktāyamā'ni'. 32 Dios, a'yuj lej ca'tzani'lh, macamilh
ixO'kxa' para nanī por quimpālacataca'n. Lā' como chuntza' Dios māstā'lh
ixO'kxa', chuntza' ca'tzīyāuj que Dios naquincāmaxquī'yāni' ixlīhuāk chu
a'ntū namaclacasqui'nāuj. 33 Dios quincāta'sani'nī'ta'ni' lā' xapakō'nī'ttza'
quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' nīn tintī' a'ntī tzē naquincālē'ksa'nīni'nāni'.
34 Nīn tintī' tzē naquincāmālaclē'nīyāni', como Cristo māpalakō'lh quin-
talaclē'i'ca'n a'xni'ca' nīlh. Lā' nā xla' lakahuanchokolh. Lā' hui'lacha'
na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' squi'ni'mā' Dios por quina'n. 35 Cristo pō'ktu
quincāpāxquī'yāni'. Lā' a'yuj pātīni'nāuj, lā' a'yuj tamakchuyīnī'ta'uj, lā'
a'yuj quincātamacaputzayāni' lā' a'yuj tū' ka'lhīyāuj a'ntū nahua'yāuj, lā'
a'yuj tū' ka'lhīyāuj quilu'xu'ca'n, lā' a'yuj scalana'j hui'lāna'uj, lā' a'yuj
quincātamaknīcu'tunāni', Cristo pō'ktu quincāpāxquī'yāni'. 36 Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:
Como ictapa'ksīyāuj con hui'x quincātamaknīcu'tunāni'.
Quina'n hua'chi borregos a'ntū nacāmaknīcan.
37 Lā' a'yuj quincātapātle'keni'kō'mā'ni' ixlīhuāk huā'mā', ixlīhuāk
nalītaxtuyācha' a'ntū lej tzey para quina'n. Lā' chuntza' hua'chilh quina'n
natlajana'nāuj, como Cristo quincāpāxquī'yāni' lā' quincāmaktāyayāni'.
38 Quit icca'tzī que Dios pō'ktu quincāpāxquī'yāni' a'yuj nanīyāuj lā'
a'yuj hui'lāna'uj. Lā' nīn tintī' tzē naquincāmāmakxtekēyāni' Dios, nīn
ángeles, lā' nīn a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn, lā' nīn tuntū' a'ntū a'nan, lā'
nīn tuntū' a'ntū na'a'nampala. 39 Tuntū' tzē naquincāmāmakxtekēyāni'
Dios nīn tuntū' a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn, lā' nīn tuntū' a'ntū huī' nac
quilhtamacuj. Ca'tzīyāuj que Dios pō'ktu quincāpāxquī'yāni' como ū'tza'
huā'mā' a'ntū quincāmāsu'ni'ni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

9

Dios cālacsacli huan israelitas para natala ixtachi'xcuhuī't Dios

1 Stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Lā' tū' iccā'a'kxokomā'ni' como quit
ictapa'ksī con Cristo. Lā' huan Espíritu Santo laktzī'n qui'a'clhcunuc lā'
ca'tzī que stu'ncua' a'ntū na'icuan. 2 Quit iccālīlakaputza quintā'israelitas
hasta quinca'tzani' qui'a'clhcunuc, como xlaca'n tū' takalhlaka'ī'
Jesucristo. 3 Quit xa'icpātīni'lh por ixpālacataca'n quintā'israelitas lā'
xa'ictaxtunquīni'lh de Cristo palh chuntza' cahuā tzē ixtalīpūtaxtulh
quintā'israelitas. 4 Huan israelitas xlaca'n ī'xū'yātā'natna' Israel. Dios
cālacsacli para nacātlahua ixtachi'xcuhuī't. Lā' Dios cāmāsu'ni'lh
ixlīmāpa'ksīn. Lā' Dios chuntza' līlacāxui'līlh lakatin convenio. Lā'
cāmaxquī'lh huan ley. Lā' cāmāsu'ni'lh a'nchī natalīmācā'tanī. Lā'

cāhuanilh catūhuā a'ntū lej tzey a'ntū nacātlahuani' xlaca'n. 5 Lā' xlaca'n
ixnapapana'ca'n huan israelitas a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j. Lā' Cristo,
a'xni'ca' milh nac quilhtamacuj, pu'nli hua'chi israelita. Lā' Cristo māni'
ū'tza' Dios a'ntī māpa'ksīni'nkō'. Lā' ū'tza' māka'tlī'can para pō'ktu. Amén.
6 Tūla huancan que Dios tū' tlōkentaxtūlh a'ntū cāhuanilh huan israelitas
makāntza'. Dios tū' cālacsacli ixlīhuākca'n huan israelitas. Lā' nā tū'
ixlīhuākca'n takalhlaka'ī'nī't Cristo. Lā' chuntza' tū' ixlīhuākca'n israelitas
ixtachi'xcuhuī't Dios. 7 Lā' tū' ixlīhuākca'n huan ī'xū'yātā'natna' Abraham,
tū' huāk ixcamana' Dios. Lej makāntza' Dios huanilh Abraham:

Ixcamana' Dios natala a'ntī ixcamana' mi'o'kxa' Isaac, lā' nā ī'xū'yātā'natna' Isaac.

8 A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā: Huan israelitas tū' huāk ixcamana'
Dios, xmān a'ntīn taka'lhī ixquilhtamacujca'n chu a'nchī hualh Dios. 9 Lā'
ū'tza' a'ntū Dios huanilh Abraham makāntza':

Huan chi'chini' a'ntū talhcān, quit na'ictlōkentaxtū a'ntū icuaniyāni'.

Mimpuscāt, Sara, naka'lhī kalhatin ixcaman xachi'xcu'.

10 Lā' chuhua'j ā'tāpātin huampala. Jacob lā' Esaú a'ntī ixcamana'
Rebeca xmān kalhatin ixtāta'ca'n. Lā' ū'tza' a'ntī Isaac, quimpapca'n.
11 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtalacatuncuī huan camana', Dios lacsacli kalhatin
chu a'nchī ixtapuhuān māni' xla'. Tū' lacsacli por a'ntūn tatlahualh huan
camana', como tuntū'na'j ixtatlahua a'ntū ko'hua'jua' nīn a'ntūn tzey.
12 Lā' Dios huanilh Rebeca:

Huan xastancu namāpa'ksī ixpuxcu'.

13 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Quit lej xa'icpāxquī' Jacob.

Lā' Esaú tū' lej xa'icpāxquī'.

14 Chō'la catīhuā nahuan que tū' tzey a'nchī līlacsacna'n Dios, como xmān
kalhatin lacsaca lā' ā'kalhtin tū'. Iccāhuaniyāni' que a'ntū tlahua Dios xla'
huāk tzey. 15 Dios huanilh Moisés:

Na'iccālakalhu'man chu a'ntī na'iccālakalhu'mancu'tun.

16 A'makapatzīn tapuhuan que Dios nacālakalhu'man xlaca'n xmān
por ixpālacata xlaca'n talacasqui'n. A'makapitzīn tapuhuan que Dios
nacālakalhu'man como xlaca'n lej tzey a'ntūn tatlahua. Tū' chuntza'. Dios
cālakalhu'man a'ntī cālakalhu'mancu'tun. 17 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios a'nchī huanica huan rey xala' nac Egipto. Dios huanilh:

Quit iclīmānūni' milīrey, como quit xa'icmāsu'yucu'tun quilīmāpa'ksīn a'xni'ca' hui'x quintā'lātlahua'ya'.

Lā' chuntza' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n na ixlīhuāk huan quilhtamacuj, xlaca'n nataca'tzī a'ntū quit tzē na'ictlahua.

18 Chuntza' tasu'yu que Dios cālakalhu'man a'ntīn cālakalhu'mancu'tun. Lā'
makapitzīn a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios, xlaca'n Dios cāmakxteka
que xlaca'n más lacxumpi catalalh.

19 Tzēlasā' kalhatin nahuan: “Palh Dios chuntza' tlahua, ¿a'chī'
quincālīyāhuayāni'? Palh Dios huan a'nchī nala kalhatin chi'xcu',
chuntza' natachoko. Lā' tūlalh catitaxtāpalīlh”. 20 Palh kalhatin
chuntza' ixquihuanilh, quit xa'icuanilh: “Hui'x xmān kalhatin chi'xcu'.
Lā' ¿chichū puhua'na' palh tzē natā'lāhuani'ya' Dios?” Huan xālu de
ti'ya't tū' chuntza' kalhasqui'nī huan lhta'mana' a'ntī tlahualh: “¿A'chī'
quintla'hua' chuntza'?” 21 Huan lhta'mana' tzē natlahua de ti'ya't chu
a'ntū xla' lacasqui'n. Chu ū'tza' con huan pūtlū'n tzē natlahua lakatin xālu
a'ntū lej tzēhuanī't lā' lakatin xālu a'ntūn tū' tzēhuanī't.

22 Lā' nā chuntza' Dios lej līlacatzucu ixcāpātīni' xlaca'n a'ntī ix-
tatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj Dios ixmāsu'yucu'tun palh
ixa'kchā'n por ixpālacata huan talaclē'i', lā' a'yuj ixmāsu'yucu'tun palh
ixka'lhī līmāpa'ksīn para nacāmāpātīnī, lā' a'yuj ixtasqui'nī que nat-
apātīni'n, Dios ixcāpātīni' xlaca'n. 23 Lā' nā Dios ixmāsu'yucu'tun
palh xla' lej tzey. Chuntza tasu'yu como Dios quincālakalhu'mani'
lā' quincālacāxtlahuanī'ta'ni' para nachā'nāuj nac a'kapūn. 24 Dios
quincāta'sani'nī'ta'ni' quina'n a'ntī israelitas lā' nā xlaca'n a'ntīn tū' is-
raelitas. 25 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tzo'kli Oseas a'ntū hualh
Dios:

A'ntīn tū' quintachi'xcuhuī't ixtahuanī't, na'iccāmāpācuhuī quintachi'xcuhuī't.
Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ixcāpāxquī'can quit na'iccāpāxquī' xlaca'n.

26 Lā' a'nlhā cāhuanica: "Hui'xina'n tū' quintachi'xcuhuī't", xlaca'n nacāmāpācuhuīcan ixcamana' Dios a'ntī xalakahuan.

27 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū hualh Isaías ixpālacataca'n huan
israelitas. Xla' hualh:

A'yuj huan israelitas xlaca'n laclhūhua' hua'chi huan cucuj a'ntū huī' nac mar, pero tū' ixlīhuākca'n catitapūtaxtulh, xmān macsti'na'j.

28 Lhūhua' tachi'xcuhuī't nacāmāpātīnīcan a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī huan ā'xmān chi'chini'.
Lā' tū' catitakoxīlh.

29 Lā' nā Isaías chuntza' huampā:

Dios ka'lhī ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Palh xla' tū' ixcāmakxtekli natalatahui'la makapitzīn, quilīhuākca'n quina'n ixnīkō'uj chuntza' hua'chi tanīkō'lh xalanī'n nac Sodoma lā' Gomorra.

Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun huan xatzey tachihuīn

30 Lā' nā chuntza' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. A'yuj xapū'la tū' ixtaputza
a'nchī lactzey natalīla na ixlacapūn Dios, chuhua'j Dios cāmāpānūni'nī't
ixtalaclē'i'ca'n como xlaca'n takalhlaka'ī'lh que Jesucristo cāmāpūtaxtū.
31 Lā' huan israelitas talīhui'līlh takalhlaka'ī' huan ley como tapuhualh
que chuntza' Dios nacālaktzī'n xalacuan. Lā' xlaca'n tūlalh tatlahualh
para que tzey natala na ixlacapūn Dios. 32 Lā' ¿a'chī'? Como xlaca'n
talacu'tulh lactzey na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū māni' xlaca'n
ixtatlahua. Pero chuntza' tūla. Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'cu'tulh que Je-
sucristo tzē māpūtaxtūnu'n. Lā' xmān ū'tza' a'ntīn tzē māpūtaxtūnu'n.
Hua'chilh ta'a'kche'kxlalh con lakatin chihuix, como Jesucristo hua'chi
lakatin chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan. 33 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachi-
huīn Dios a'nlhā Dios huan:

Quit icui'lī nac Sión kalhatin a'ntī hua'chi chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan lā' hua'chi chihuix a'ntū pūmakahuascan.
Lā' xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalīpāhuanli.

10

1 Tā'timīn, quit lej iclacasqui'n que catapūtaxtulh quintā'israelitas.
Lā' ū'tza' iclīsqui'ni' Dios huā'mā'. 2 Quit icca'tzī que xlaca'n
lej tamāpāxuhuīcu'tun Dios. Pero xlaca'n tū' tamāchekxī a'nchī
līmāpāxuhuīcan Dios. 3 Xlaca'n tū' taca'tzī a'nchī Dios cālīmāpānūni'
ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' ixa'cstuca'n xlaca'n
taputza ā'tāpātin a'nchī nacālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza'

tū' talīmaklhtīni'ncu'tun a'nchī Dios cālīmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n huan
tachi'xcuhuī't. 4 Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' que Cristo māpūtaxtūnu'n, como Cristo xla', tlōkentaxtūkō'lh
ixlīhuāk huan ley a'ntū ixla' Dios.
5 A'makapitzīn tatlōkentaxtūcu'tun huan ley como chuntza' tapuhuan
que nacālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n. Makāntza' Moisés līchihuīna'lh de
xlaca'n. Xla' hualh:
Palh kalhatin tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk huan ley, xla' napūtaxtu.
6 Lā' a'yuj Moisés hualh chuntza', quina'n Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni'
quintalaclē'i'ca'n como kalhlaka'ī'yāuj que Cristo quincāmāpūtaxtūyāni'.
Lā' ū'tza' māsu'yucan na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' que tū' tasqui'nī
na'a'n catīhuā nac a'kapūn para nalīmin Cristo. 7 Lā' tū' tasqui'nī catīhuā
na'a'n a'nlhā tahui'lāna'ncha' huan nīnī'n lā' nalīmin Cristo, como xla'
lakahuanchokonī'ttza'. 8 Ixtachihuīn Dios huan:
Tū' jicslīhua' naca'tzīcan a'ntū ixlīstu'ncua' a'nchī cālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
Hui'xina'n pāstacnī'ta'ntit lā' līchihuīna'nī'ta'ntit de huā'mā.
Lā' ū'tza' huā'mā' huan tachihuīn a'ntū icmāsu'yu lā' a'ntūn tasqui'nī
nakalhlaka'ī'can palh stu'ncua'. 9 Lā' chuntza' palh huanāuj que Jesús
ū'tza' quiMāpa'ksīni'ca'n lā' palh kalhlaka'ī'yāuj que stu'ncua' Dios
mālakahuanīchokolh, chuntza' Dios naquincāmāpūtaxtūyāni'. 10 Palh
kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' palh cāhuaniyāuj
ā'makapitzīn palh kalhlaka'ī'yāuj, chuntza' Dios quincāmāpūtaxtūyāni'
lā' Dios quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.
11 Chuntza' ixlīstu'ncua'. Ixtachihuīn Dios huan:
Xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalīpāhuanli.
12 A'cxtim a'nchī natalīpūtaxtu xlaca'n a'ntī israelitas lā' nā xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas. Dios xmān kalhatin. Lā' xla' lej cālakalhu'man ixlīhuākca'n
a'ntīn tasqui'ni' Dios que nacāmaktāya. 13 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Ixlīhuākca'n a'ntī natasqui'ni' huan Māpa'ksīni' Cristo que nacāmāpūtaxtū, xlaca'n ixlīhuākca'n natapūtaxtukō'.
14 Nīn tintī' tzē nasqui'ni' Dios que namāpūtaxtū palh xla' tū' līpāhuan
Cristo. Lā' nīn tintī' tzē līpāhuan xla' palh tūna'j ca'tzī nīn tuntū' de Cristo.
Lā' nīn tintī' tzē naca'tzī huā'mā' palh tintī' catimāsu'ni'lh. 15 Lā' nīn
tintī' tzē na'a'nācha' namāsu'yu palh tū' Dios namacā'nācha'. Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:
Lej tzey a'xni'ca' min kalhatin a'ntī namāsu'yu huan xatzey tachihuīn a'ntū ixla' Dios.
16 Lā' a'yuj cāmāsu'ni'canī't huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo,
ā'makapitzīn tū' takalhlaka'ī'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Isaías
huanilh Dios:
Quimāpa'ksīni', nīn tintī' kalhlaka'ī'cu'tun a'ntū icmāsu'yu.
17 Lā' makapitzīn takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua', como ixtakaxmatnī't
huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' a'ntū līchihuīna'n Cristo.
18 Quit iccākalhasqui'nīyāni': ¿Chu stu'ncua' que huan israelitas tū' takax-
matnī't huan xatzey tachihuīn? Ixlīstu'ncua' takaxmatnī't. Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:
Lakachu cākaxmatcan ixtachihuīnca'n a'ntī Dios cāmacā'nī't.
A'kahuankō'nī't na ixlīhuāk quilhtamacuj a'ntūn tamāsu'yu.
19 Huan israelitas tūla tahuan que tū' tamāchekxī huan xatzey tachihuīn,
como xlaca'n a'ntīn tū' israelitas, xlaca'n tamāchekxī. Lā' ū'tza' huā'mā'
lītzo'kli Moisés a'nlhā xla' tzo'kli a'ntū Dios cāhuanilh huan israelitas:

Na'iccāsicua'lanālī a'ntīn tū' israelitas.
Lā' ū'tza' nacālīlakca'tzani'yā'tit hui'xina'n israelitas.
Na'iccālīmakā'kchā'nāni' hui'xina'n ixpālacata lakatin tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' lej taca'tzī.
20 Lā' nā Isaías xa'nca tzo'kli a'nchī Dios hualh:
Xlaca'n chuhua'j taca'tzīlhtza' a'ntīn tū' ixquintaputza.
Cāmāsu'ni'ca xlaca'n de quimpālacata xlaca'n a'ntīn tū' ixtakalha'squi'nīni'n por quimpālacata.
21 Lā' Dios huampā ixpālacata huan israelitas:
Lakaliyān xa'iccāta'sani' pūlactin tachi'xcuhuī't a'ntī xalacxumpi lā' tū' ixquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun.

11

Makapitzīn israelitas cāmāpūtaxtūcanī'ttza'

1 Tū' capuhua'ntit que Dios cālakmaka'nkō'nī't huan israelitas. Māni'
quit israelita. Abraham quimpap. Quit de ixtachi'xcuhuī't Benjamín
a'ntī xala' makāntza' ixuanī't. 2 Dios tū' cālakmaka'nī't ixtachi'xcuhuī't
a'ntīn cālacsacli makāntza'. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntūn tatzo'kni' na
ixtāchihuīn Dios a'nchī Elías cālē'ksa'nīni'lh huan israelitas a'xni'ca'
ixkalhtō'ka'ni'mā' Dios. 3 Xla' hualh:
QuiMāpa'ksīni' Dios, cāmaknīkō'canī't ixlīhuākca'n mi'a'cta'sana'nī'n.
Lā' cāmā'kā'nīkō'canī't ixlīhuāk huan altares a'nlhā ixui'līni'ca'na' huan lē'ksajuī'n.
Lā' ā'xmān quit ictachokonī't.
Lā' nā quimaknīcu'tuncan quit.
4 Lā' Dios kalhtīlh lā' huanilh:
A'lakatojon mil de chi'xcuhuī'n quintitachokoni'.
Lā' xlaca'n tū' tataquilhpūtani'nī't huan ídolo a'ntū huanican Baal.
5 Lā' chuhua'j pātle'kemā' chu a'cxtim. Xmān makapitzīn israelitas
takalhlaka'ī'nī't. Dios cālacsacnī't como xla' lakalhu'manīni'n. 6 Dios
cālacsacli lā' tū' por ixpālacata xlaca'n ixtatlahuanī't catūhuā a'ntūn tzey.
Dios cātlahuani'lh lakatin talakalhu'mān. Lakatin talakalhu'mān xla' tū'
hua'chi lakatin tatlaj. Dios ixcālakalhu'manī't lā' ū'tza' cālīlacsacli.
7 Huan israelitas ixtaputza a'nchī ixcālīmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n. Lā'
tū' lej lhūhua' de xlaca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā'
xlaca'n ū'tunu'n a'ntī Dios cālacsacnī't. A'makapitzīn más lacxumpi talalh.
8 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Hua'chilh Dios cāmālhtatīlh como xlaca'n tū' tamāchekxī a'ntū xastu'ncua'.
Hua'chilh tū' tzey ixlakastapunca'n lā' ixa'ka'xko'lhca'n como tū' tamāchekxī a'ntū cāhuanican lā' nīn a'ntūn talaktzī'n.
Lā' nā chuntza' hasta chuhua'j.
9 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā David hualh:
A'ntū talīpāhuan xlaca'n, ū'tza' nala hua'chi lakatin a'ksuj a'ntū nacāpūchi'pacan lā' nala hua'chi lakatin chihuix a'ntū natapū'a'kche'kxla.
Lā' Dios nacāmāpātīnī.
10 Lā' natatalakatzī' lā' chuntza' tū' catitalacahuāna'lh.
Lā' lej natapātīni'n hua'chi a'ntīn talē'n lej tzinca ixtacu'ca'ca'n.

A'ntīn tū' israelitas nā xlaca'n nā tzē nacāmāpūtaxtūcan

11 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n que Dios tū' cālakmaka'lh huan israelitas
para pō'ktu. Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh, chuntza'
Dios cāmāpūtaxtūlh a'ntīn tū' israelitas. Dios lacasqui'n que

huan israelitas natalīlakca'tzani' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas como
xlaca'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. Lā' chuntza' huan israelitas
nā natakalhlaka'ī'cu'tun. 12 Lā' a'xni'ca' huan israelitas tū'
ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios, chuntza' Dios cāsicua'lanālīlh xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas. Lā' a'xni'ca' huan israelitas nata'a'kahuāna'ni'pala, Dios
ā'chulā' nacāsicua'lanālī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.

13 Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' catūhuā hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas.
Dios quilīmāmacū'nī't na'iccāmāsuni'yāni' huan xatzey tachihuīn. Lā'
quit ictlahuacu'tun a'ntūn quilīmāmacū'lh. 14 Quit iclacasqui'n que
quintā'israelitas natalaktzī'n a'nchī Dios cāsicua'lanālīmā' ā'makapitzīn lā'
ū'tza' natalīpūtaxtucu'tun nā xlaca'n. 15 A'xni'ca' Dios cālakmaka'lh huan is-
raelitas, ixamigos cātlahualh a'ntīn tū' israelitas. Lā' a'xni'ca' huan israeli-
tas natatā'tapa'ksīpala con Dios, huā'mā' lej tzey nala, hua'chilh xlaca'n ta-
lakahuanchokopalanī't. 16 Palh macstina'j huan tasquit tzey lā' chuntza'
ixtalhūhuā't nā tzey. Lā' palh ixtankāxē'k kantin qui'hui' lactzey,
nā ixpekenī'n tzey. Nā chuntza' huan israelitas. Quinapapana'ca'n
quina'n israelitas ixtatā'tapa'ksī Dios, lā' nā chuntza' ī'xū'yātā'natna'ca'n
nā natatā'tapa'ksī Dios.

17 Huan israelitas hua'chi ixpekenī'n kantīn qui'hui'. Lā' huan
ixpekenī'n a'ntū cācā'tēcanī't, xlaca'n hua'chi huan israelitas a'ntī
cālakmaka'lh Dios. Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, hui'xina'n
hua'chi ixpekenī'n kantin qui'hui' a'ntū xacimarrón. Lā' hua'chilh
ixcā'injertarlīcanī't ixpekenī'n huan qui'hui' cimarrón a'nlhā cācā'tēcanī't.
Lā' huan ixpekenī'n a'ntū cā'injertarlīcanī't talīstaca por huan xaxcān a'ntū
ka'lhī huan xatankāxē'k. Lā' nā chuntza' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas.
Dios cāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n a'cxtim con huan israelitas. 18 Lā'
hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, tū' calīka'tla'jca'tzītit por huan ixpekenī'n
a'ntū cācā'tēcanī't. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que ixtankāxē'k qui'hui' ū'tza' a'ntū
makastaca huan ixpekenī'n? Huan ixpekenī'n a'ntū cālī'injertarlīcanī't
tūla makastaca ixtankāxē'k huan qui'hui'.

19 Chō'la nahuanā'tit hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas: “Dios ixla-
casqui'n palh natā'tapa'ksīyāuj xla'. Lā' ū'tza' cālīlakmaka'lh huan israeli-
tas”. Huā'mā' hua'chilh ixcācā'tēni'kō'lh ixpekenī'n huan qui'hui', como
cā'injertarlīcu'tulh ā'makapitzīn. 20 Tū' chuntza'. Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh
lā' ū'tza' cālīlakmaka'lh Dios. Hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit lā' ū'tza' Dios
tū' cālīlakmaka'nī'ta'ni' hui'xina'n. U'tza' tū' tilīka'tla'jca'tzīyā'tit. Xa'nca
calatā'kchokotit. 21 Dios cālakmaka'lh huan israelitas a'ntī hua'chi huan
ixpekenī'n a'ntū ixyā nac qui'hui'. Lā' Dios nā tzē nacālakmaka'nāni'
hui'xina'n a'ntī hua'chi ixpekenī'n a'ntūn cā'injertarlīcanī't. 22 Chuntza'
tasu'yu que Dios lej lakalhu'mana'n lā' nā nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tat-
lahua talaclē'i'. Cāmāpātīnīlh huan israelitas a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh. Lā'
hui'xina'n cālakalhu'manāni' līhuan kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' palh makxtekā'tit
de kalhlaka'ī'yā'tit, Dios nacālakmaka'nāni' chuntza' hua'chi kalhatin
chi'xcu' cā'maka'n ixpeken qui'hui'. 23 Lā' huan israelitas, palh nā
takalhlaka'ī'cu'tuntza', Dios nacālaktzī'n hua'chi ixtachi'xcuhuī't huam-
pala. Chuntza' hua'chilh Dios cā'injertarlīpala a'nlhā ixtayāna' xapū'la.
24 Tū' jicslīhua' cā'injertarlīpalacan huan ixpekenī'n a'ntū ixcācā'tēcanī'ttza'.
Más jicslīhua' cā'injertarlīcan huan ixpekenī'n ā'makapitzīn qui'hui'. Lā'
huan israelitas, xlaca'n hua'chi ixpekenī'n qui'hui' a'ntū lanān ixtayāna'.

Huan israelitas natakalhlaka'ī' Cristo

25 Tā'timīn iclacasqui'n que caca'tzītit catūhuā a'ntū tūna'j lakapascan.
Lā' chuntza' a'xni'ca' naca'tzīyā'tit huā'mā', tū' naka'tla'jca'tzīyā'tit. U'tza'
huā'mā' a'ntū iccāhuanicu'tunāni': A'makapitzīn israelitas lacxumpi lā'
tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' xlaca'n tū' catitalalh chuntza' para pō'ktu.
Lā' a'xni'ca' natakalhlaka'ī' lhūhua' a'ntīn tū' israelitas, lā' a'xni'ca' huan
israelitas nā natakalhlaka'ī' nā xlaca'n. 26 Lā' Dios nacāmāpūtaxtūkō'
ixlīhuākca'n huan israelitas a'ntī natakalhlaka'ī'. Tatzo'kni' na ixtachi-
huīn Dios:

Huan Māpūtaxtūnu' naminācha' nac Sión.
Lā' nacāxapani' ixtalaclē'i'ca'n huan israelitas, ī'xū'yātā'natna' Jacob.
27 Quit na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n lā' chuntza' na'ictlōkentaxtū
a'ntū iccāhuanilh makāntza'.
Chuntza' hualh Dios.

28 Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo, talalh ixtā'ca'tza Dios. Lā' como xlaca'n tū'
takaxmatcu'tun ixpālacata Jesucristo, chuntza' cātamāca'tzīnīni'
hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cāpāxquī'cus huan israelitas, como
makāntza' cālacsacli ī'xū'yāpapna'ca'n para que natala ixtachi'xcuhuī't.
29 Lā' Dios tū' xtāpalī ixtapāstacna'. Ixlīhuākca'n a'ntī cālacsacnī't xla'
nacāsicua'lanālī. 30 Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh, chuntza'
hui'xina'n cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Lā' a'yuj xapū'la hui'xina'n
tū' kalhlaka'ī'tit, chuhua'j cālakalhu'manāni' Dios lā' cāmāpūtaxtūnī'ta'ni'.
31 Lā' chuntza' hua'chi Dios cālakalhu'manāni' hui'xina'n, nā chuntza'
nacālakalhu'man huan israelitas a'yuj chuhua'j tūna'j takalhlaka'ī'. 32 Dios
māsu'yunī't que ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n lā'
tū' takalhlaka'ī'nī't. Chuntza' tlahualh, como ixlacasqui'n que xlaca'n
ixtaca'tzīlh palh xla' cālakalhu'mankō' ixlīhuākca'n.

33 Dios ca'tzīkō' ixlīhuāk lā' lej māchekxī ixlīhuāk. Quina'n tūla
māchekxīyāuj a'ntū Dios līhui'lī lā' a'ntū tlahua. 34 Nīn tintī' ca'tzī a'nchī
puhuan Dios. Lā' nīn tintī' tzē nahuanī a'ntū natlahua Dios. 35 Palh
namaxquī'yāuj Dios catūhuā, tūla nahuanāuj que Dios quincālaclē'ni'yāni'.
36 Dios tlahuakō'nī't ixlīhuāk. Dios mā'a'nanīkō'lh ixlīhuāk. Huāk ixla'.
Para pō'ktu camāka'tlī'ca Dios.

12

Tasqui'nī natamacamāstā'yāuj con Dios

1 Tā'timīn, Dios lej quincālakalhu'manī'ta'ni'. U'tza' iccālīsqui'ni'yāni' que
catamacamāstā'tit con Dios. Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi
lakatin lē'ksajna' a'ntū a'ksajuī'can Dios, a'yuj xalakahuancus hui'xina'n.
U'tza' huā'mā' lē'ksajna' a'ntū līpāxuhua Dios. Chuntza' nalīmācā'tanī'yā'tit
Dios. 2 Tū' calatā'kchokotit hua'chi talatlā'huan a'ntī xalanī'n nac quilhta-
macuj. Camakxtektit que Dios naxtāpalī mintapāstacna'ca'n. Chuntza' tzē
namāchekxī'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit. Lā' chuntza'
tzē natlahua'yā'tit a'ntūn tzey lā' a'ntū nalīpāxuhua Dios.

3 Dios, como xla' lej lakalhu'mana'n, quilīmāmacū'lh
na'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' tzē na'iccālīhuaniyāni' huā'mā'.
Tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit. Capāstactit a'nchī hua'nī'ta'ntit chā'tunu' de
hui'xina'n, chu a'nchī mintascujūtca'n a'ntū Dios cāmaxquī'nī'ta'ni'.
4 Quimacnica'n lhūhua' tāstuca a'yuj xmān lakatin macni'. Lā' lakatunu'
de xlaca'n xtuncnu' ixlītlōtca'n. 5 Lā' nā chuntza' quina'n a'ntī
kalhlaka'ī'yāuj Cristo. Quina'n quilhūhua'ca'n lā' quina'n chu lakatin

tā'lanī'ta'uj con Cristo. Lā' lāmaclacasqui'nāuj chā'tunu' de quina'n para nalāmaktāyayāuj.
6 Lā' kalhatunu' ka'lhī ixlītlōt chu a'nchī Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni'
chā'tunu'. Lā' xlaca'n a'ntī ixa'cta'sana'nī'n Dios, catamāsu'yulh xmān
a'ntū Dios cāhuanī. 7 Lā' a'ntīn tamaktāya huan ā'makapitzīn a'ntīn
takalhlaka'ī', xa'nca catatlahualh. Lā' a'ntīn tahuanilē'n ā'makapitzīn
nā xa'nca catatlahualh. 8 Lā' a'ntīn tamāsu'ni' ā'makapitzīn nā
xa'nca catamāsu'ni'lh. Lā' a'ntīn tamaxquī' tumīn huan pobresni',
tū' catatampi'lhīni'lh. Lā' a'ntī xanapuxcu'nu' de huan tā'timīn,
catatlōkentaxtūlh a'ntū cālīmāmacū'canī't. Lā' a'ntīn tamaktāya
ā'makapitzīn a'ntīn talakaputza catatlahualh con tapāxuhuān.

Tasqui'nī que līlacatejtin natalatā'kchoko a'ntīn takalhlaka'ī'

9 Lā' milīhuākca'n hui'xina'n xa'nca nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn. Lā'
nataxtunquīyā'tit de a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey.
10 Lā' nalāpāxquī'yā'tit como hui'xina'n lītā'timīn como tapa'ksīyā'tit con
Cristo. Lā' nacā'a'cnīni'ni'yā'tit ā'makapitzīn lā' tū' nala'yā'tit hua'chi
xlaca'n a'ntī xmān taka'lhīmā'na hasta que nacā'a'cnīni'ni'can.
11 Lā' xa'nca nascujā'tit lā' tū' tilhquititni'nā'tit. Lā' natā'scujā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo con tapāxuhuān.
12 Lā' napāxuhua'yā'tit como ca'tzīyā'tit que Dios nacāsicua'lanālīyāni'.
Lā' napātīni'nā'tit a'yuj nacāpātle'keni'yāni' a'ntū jicslīhua'. Lā' tū' na-
makxtekā'tit de nakalhtō'ka'yā'tit.
13 Lā' palh huan tā'timīn cāsputni' catūhuā, nacāmaktāya'yā'tit. Lā'
nacāmānū'yā'tit na minchicca'n a'ntīn tamimā'nā'ncha' de makat.
14 Lā' nasqui'ni'yā'tit Dios que nacāsicua'lanālī xlaca'n a'ntīn
cātamacaputzayāni'. Lā' tū' nasqui'nā'tit que nacāpātle'keni' a'ntūn tū'
tzey.
15 Lā' nacātā'pāxuhua'yā'tit xlaca'n a'ntīn tapāxuhua. Lā'
nacātā'calhua'nā'tit a'ntīn tacalhuan.
16 Lā' chu lakatin tapāstacna' naka'lhī'yā'tit. Lā' tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit.
Lā' nacātā'latā'kchokoyā'tit xlaca'n a'ntīn catīhuāyā tachi'xcuhuī't. Lā' tū'
tipuhua'nā'tit que hui'xina'n lej ca'tzīyā'tit.
17 Lā' palh kalhatin nacātlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n
tū' titlahua'ni'yā'tit chuntza'. Calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey
na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. 18 Lā' lej xa'nca
nalīputzayā'tit a'nchī nalīla'yā'tit ixamigoca'n ā'makapitzīn. 19 Tā'timīn,
tū' ticātlahuani'yā'tit a'ntūn tū' tzey palh chuntza' cātatlahuani'yāni'
hui'xina'n. Namakxtekā'tit que xmān Dios nacāmāpātīnī. Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:

Xmān quit tzē na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.
Natamāpala con quit, hualh quiMāpa'ksīni'ca'n Dios.

20 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Palh mintā'ca'tza tzincsa, camā'hui'.
Lā' palh kalhputī, cama'xqui' xcān.
Lā' chuntza' xla' nalīmāxana'n a'ntūn tlahuani'nī'ta'ni'.

21 Tū' namakxtekā'tit que nacātlajayāni' a'ntūn tū' tzey. Natlahua'yā'tit
xmān a'ntūn tzey lā' chuntza' nalītlajayā'tit antūn tū' tzey.

13

1 Tasqui'nī que milīhuākca'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan pūchihuīna'nī'n.
Dios cāhui'līnī't hua'chi pūchihuīna'nī'n. Lā' palh tū' cahuā Dios

ixcāmaxquī'lh līmāpa'ksīn, xlaca'n tūlalh ixtamāpa'ksīni'lh. 2 A'ntīn
tatā'lāsta'la huan pūchihuīna'nī'n, xlaca'n chuntza' tatā'lāsta'la Dios.
Lā' xlaca'n natamāpala con Dios. 3 Lā' a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey,
xlaca'n tū' catitajicua'ni'lh huan pūchihuīna'nī'n. Xmān xlaca'n a'ntīn
tatlahua a'ntūn tū' tzey, xlaca'n tajicua'ni' huan pūchihuīna'nī'n. Lā'
palh hui'xina'n tū' cājicua'ni'cu'tunā'tit huan pūchihuīna'nī'n, līlacatejtin
nalatā'kchokoyā'tit lā' chuntza' natahuan que hui'xina'n lactzey. 4 Huan
pūchihuīna'nī'n taka'lhī līmāpa'ksīn como Dios cālīmāmacū'nī't para
nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Palh hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tū'
tzey, najicua'ni'yā'tit como xlaca'n tzē nacātamāpātīnīyāni'. Dios
cāmaxquī'nī't līmāpa'ksīn para nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn
tū' tzey. 5 Lā' ū'tza' lītasqui'nī nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit huan pūchihuīna'nī'n.
Lā' tū' xmān por ixpālacata xlaca'n nacātamāpātīnīyāni'. Tasqui'nī
nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit como ca'tzīyā'tit mē'cstuca'n que ū'tza' tasqui'nī
natlahua'yā'tit. 6 Lā' nā tasqui'nī namāpala'yā'tit impuestos. Huan
pūchihuīna'nī'n a'ntīn tatlōkentaxtū ixlītlōtca'n, xlaca'n chuntza' tatlahua
a'ntū Dios lacasqui'n.

7 Lā' chuntza' camāpala'tit ixlīhuāk a'ntū laclīpinā'tit. Camāpala'tit
huan impuestos lā' cuotas. Cacā'a'kahuāna'ni'tit lā' cacā'a'cnīni'ni'tit a'ntīn
tamāpa'ksīni'n. 8 Palh cālaclīpini'yā'tit ā'makapitzīn, cacāmāpalani'tit. Tū'
camakxtektit de lāpāxquī'yā'tit. A'ntīn tapāxquī' ā'makapitzīn, chuntza'
xlaca'n talītlōkentaxtū ixley Dios. 9 Ixley Dios huan chuntza':

Tū' namakpuscātīni'na'.

Tū' namaknīni'na'.
Tū' naka'lhāna'na'.
Tū' nalī'a'ksa'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua.
Tū' nalakca'tza'na' a'ntū ixla' ā'chā'tin.
Lā' a'nan ā'lakatin līmāpa'ksīn a'ntū huan:

Lā' chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu, nā chuntza' cacāpāxqui' huan ā'makapitzīn.

Lā' kalhatin a'ntīn tlahua huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' tlōkentaxtū huāk
huā'mā' līmāpa'ksīn lā' nā ā'makapitzīn līmāpa'ksīn a'ntū a'nan. 10 Palh
kalhatin chi'xcu' pāxquī' ā'chā'tin, chuntza' tūla tlahuani' a'ntūn tū'
tzey. Lā' chuntza' a'ntīn tapāxquī' ā'makapitzīn, chuntza' talītlōkentaxtūkō'
ixlīhuāk ixley Dios.

11 Ixlīhuāk huā'mā' natlahua'yā'tit como ca'tzīyā'tit que chuhua'j
ā'chulā' tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios. Lej skalalh natahui'la'yā'tit
como namin huan chi'chini' a'xni'ca' Cristo naquincālē'nāni' nac a'kapūn.
Lā' tū'tza' makān huan chi'chini' hua'chi a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'uj.
12 Palaj namin huan chi'chini' a'xni'ca' nalaka'nāuj Dios nac a'kapūn.
Hua'chilh xkakamā'tza' como palaj namin huā'mā' chi'chini'. U'tza'
calīmakxtekui natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' catlahuáuj hua'chi
tatlahua xlaca'n a'ntīn talatlā'huan de tzī'sa. Catlahuáuj a'ntūn tzey
chuntza' hua'chi xlaca'n a'ntīn talatlā'huan a'nlhā xkaka. 13 Lā' xa'nca
nalatā'kchokoyāuj hua'chi tasqui'nī. Lā' tuntū' natlahuayāuj a'ntū
nalīmāxana'nāuj palh naquincālaktzī'nāni' catīhuā. Tū' ticālīpāxuhuayāuj
a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' tika'chīyāuj. Lā' tū' timak-
puscātīni'nāuj. Lā' tū' titlahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan. Lā' tū' tilāsta'layāuj.
Lā' tū' tilakca'tzanāuj. 14 Lā' calīhui'lī'tit maksca'tā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Lā' tū' catlahua'tit mintapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua'.

14

Tū' tzey palh cālē'ksa'nāuj ā'makapitzīn tā'timīn

1 A'yuj makapitzīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' como tūna'j xa'nca
tamāchekxī, hui'xina'n līpāxūj cacāmakxtektit natatanū a'nlhā
takēxtimī'yā'tit hui'xina'n. Lā' tū' ticātā'lā'hua'ni'yā'tit xlaca'n por
ixpālacata a'ntūn tūna'j xa'nca tamāchekxī xlaca'n. 2 A'makapitzīn
tapuhuan que tzē natahua' ixlīhuāk catūhuā. Lā' ā'makapitzīn a'ntīn
tūna'j xa'nca takalhlaka'ī', xlaca'n tapuhuan que tū' tzey hua'can
quinīt. 3 Hui'xina'n a'ntī hua'yā'tit ixlīhuāk catūhuā, tū' cālakmaka'ntit
a'ntīn tū' tahua' quinīt. Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' hua'yā'tit quinīt,
tū' ticālīchihuīna'nā'tit xlaca'n a'ntīn tahua' quinīt. Dios cālaca'ī'yāni'
milīhuākca'n. 4 Tū' quimaca'tzica'n a'nchī scuja huan ixmozo ā'kalhatin
chi'xcu'. Xmān a'ntī māpa'ksī tzē nahuan palh tzey o palh tū' tzey a'nchī
scuja ixmozo. Lā' nā chuntza' a'ntīn tatapa'ksī con Dios, xmān Dios
ca'tzī a'nchī talīlatlā'huan xlaca'n. Dios cāmaktāya, lā' chuntza' xlaca'n tū'
caticāmālaclē'nīlh Dios.
5 A'makapitzīn tā'timīn tamaclacā'ni' lakatin chi'chini'. A'makapitzīn
tapuhuan que ixlīhuāk huan chi'chini' chu lakatin. Capāstactit chā'tunu'
de hui'xina'n a'ntū xatzey lā' ū'tza' catlahua'tit chā'tunu'. 6 A'ntīn
tamaclacā'ni' lakatin chi'chini', xlaca'n ū'tza' talīmaclacā'ni'cu'tun Dios.
Lā' nā a'ntīn tahua' quinīt, xlaca'n ū'tza' talīmaclacā'ni'cu'tun Dios como
tamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por huan līhua't. Lā' a'ntīn tū' tahua' quinīt,
nā xlaca'n chuntza' tamaclacā'ni'cu'tun Dios, lā' nā tamaxquī' pāxcatca'tzī
Dios.
7 Līhuan lahui'lāna'uj nac quilhtamacuj, tū' tlahuayāuj xmān a'ntū
quina'n puhuanāuj. Lā' tū' nīyāuj a'xni'ca' quina'n lacasqui'nāuj. 8 Līhuan
lahui'lāna'uj, tlahuayāuj ixtapuhuān quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā'
nīyāuj chu a'nchī ixtapuhuān. Quina'n tapa'ksīyāuj con Cristo, a'yuj
lakahuancus quina'n lā' a'yuj xanīntza' quina'n. 9 Como Cristo nīlh lā' nā
lakahuanchokolh, chuntza' tzē nacāmāpa'ksī xlaca'n a'ntī xalakahuan lā'
xlaca'n a'ntī tanīnī'ttza'.
10 Lā' chuntza' tū' tzey palh kalhatin nacālīchihuīna'n ā'makapitzīn
tā'timīn. Lā' tū' tzey palh kalhatin nacālakmaka'n ā'makapitzīn tā'timīn.
Quilīhuākca'n quina'n natāyakō'yāuj na ixlacapūn Cristo lā' xla' ū'tza' a'ntī
naquincājuzgarlīyāni'. 11 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

QuiMāpa'ksīni'ca'n huan: "Stu'ncua' a'ntū icuan. Stu'ncua' ixlīhuāk
naquintatatzokostani'kō'. Lā' ixlīhuākca'n natahuan palh quit
Dios".

12 Lā' chuntza' quilīhuākca'n nakalhtīyāuj Dios por ixlīhuāk a'ntūn
tlahuanī'ta'uj.

Tū' tzey palh namātonkopūyāuj ā'kalhatin quintā'tinca'n

13 Lā' chuntza' tū'tza' calālē'ksa'ntit. Xatzey calīhui'lī'tit que tū' nat-
lahua'yā'tit a'ntū nalītatonkopū ā'kalhatin. 14 Como quit ictapa'ksī con
Cristo, quit xa'nca icca'tzī que ixlīhuāk huan līhua't huāk tzey. Lā' a'yuj
chuntza' icpuhuan, quit icuan que ā'kalhatin tlahua a'ntūn tū' tzey palh
hua' catūhuā a'ntū māni' xla' puhuan que tū' tzey na ixlacapūn Dios.
15 Hui'xina'n tū' cahua'tit quinīt palh ū'tza' nalītamakchuyī kalhatin de
quintā'tinca'n, como xla' napuhuan que tū' tzey a'ntū tlahua'yā'tit. Lā'
como pāxquī'yā'tit huan quintā'tinca'n, xatzey tū' natlahua'yā'tit a'ntū xla'
napuhuan que tū' tzey. Cristo nīlh nā por xla', lā' tū' xmān por hui'xina'n.

U'tza' tuntū' tilīhua'yā'tit hui'xina'n a'ntū nalītaspi'tpala ā'kalhatin na ixtej
Dios. 16 A'yuj hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huāk tzey a'ntū tlahua'yā'tit, tū'
catlahua'tit a'ntū ā'makapitzīn tapuhuan palh tū' tzey. 17 Quina'n, como
tapa'ksīyāuj con Dios, tū' lej tipāstacāuj a'ntū hua'can. A'ntū más tasqui'nī
ū'tza' huā'mā': Līlacatejtin nalatā'kchokoyāujtit lā' ca'cs nalatahui'layāuj
lā' naka'lhīyāuj tapāxuhuān como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lāni'.
18 A'ntī chuntza' ta'a'kahuāna'ni' Cristo, chuntza' talīmāpāxuhuī Dios. Lā'
nahuancan que xa'nca talatlā'huan.
19 Ca'cs nalatahui'layāuj. Lā' nalāmaktāyayāuj lā' ā'chulā'
na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios. 20 Tū' nalactlahua'yā'tit a'ntū Dios tlahualh.
Tzēlasā' chuntza' tlahua'yā'tit a'xni'ca' hua'yā'tit a'ntūn tapuhuan
ā'makapitzīn que tū' līmakuan. Ixlīhuāk huan līhua't tzey na ixlacapūn Dios.
Lā' tzē nahua'yāuj ixlīhuāk. Xmān tūla nahua'yāuj ā'tāpātin palh por ū'tza'
nalītatonkopū kalhatin quintā'tinca'n. 21 Xatzey tū' nahua'yāuj quinīt
lā' tū' nahua'yāuj vino, lā' nīn tuntū' natlahuayāuj ā'catūhuā palh por
ū'tza' nalītatonkopū kalhatin quintā'tinca'n. 22 Palh kalhatin de hui'xina'n
puhuan palh tzey na ixlacapūn Dios que nahua' ixlīhuāk catūhuā, xla'
ixa'cstu tzē'k caca'tzīlh. Lā' tū' tilāsta'la'yā'tit por huanmā'. Līpāxūj
tahui'lāna' a'ntīn taca'tzī que xa'nca talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān
Dios. 23 Lā' a'ntīn tahua' catūhuā, a'yuj māni' xlaca'n tapuhuan que tū'
tzey hua'can, chuntza' xlaca'n tatlahua ixtalaclē'i'ca'n. Palh kalhatin
chi'xcu' tlahua catūhuā a'ntū māni' xla' puhuan que tū' tzey na ixlacapūn
Dios, chuntza' tlahua ixtalaclē'i' huanmā' chi'xcu'.

15

Tasqui'nī natlahuayāuj a'ntū natalīpāxuhua ā'makapitzīn tā'timīn

1 Quina'n a'ntī xa'ncatza' kalhlaka'ī'yāuj, nacāmaktāyayāuj xlaca'n
a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' como tūna'j xa'nca tamāchekxī. Tū'
xmān napuhuanāuj a'ntū lacasqui'nāuj quina'n. 2 Quina'n natlahuayāuj
a'ntū natalīpāxuhua huan ā'makapitzīn quintā'timīnca'n lā' chuntza'
nacāmaktāyayāuj lā' chuntza' ā'chulā' natakalhlaka'ī'. 3 Lā' nīn Cristo
tū' ixtlahua xmān a'ntū xla' ixlacasqui'n. U'tza' līpātīni'lh xla'. Tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios a'ntū Cristo huanilh Dios:
A'ntīn talakmaka'nāni', nā quit quintalakmaka'n.
4 Ixlīhuāk a'ntūn tzo'kca makāntza' na ixtachihuīn Dios,
quincāmāsu'ni'yāni' a'ntūn Dios lacasqui'n que naca'tzīyāuj. Ixtachihuīn
Dios quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. Lā' quincāmaktāyayāni' para napātīyāuj
a'ntū quincātapātle'keni'yāni'. Lā' quincāmāca'tzīnīyāni' que na'a'nāuj
nac a'kapūn. 5 Dios ū'tza' a'ntīn quincāmāko'xaka'tlī'yāni' lā'
quincāmaktāyayāni' para natāyani'yāuj. Dios cacāmaktāyani' hui'xina'n
para que chu lakatin nala mintapāstacna'ca'n chu a'nchī ixtapuhuān
Cristo Jesús. 6 Chuntza' milīhuākca'n tzē a'cxtim namācā'tanī'yā'tit Dios,
ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

Huan xatzey tachihuīn cāmāca'tzīnīca nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas

7 Lā' huixina'n calālaktzī'ntit hua'chi lītā'timīn como tapa'ksīyā'tit con
Cristo. Lā' chuntza' na'a'cnīni'ni'can Dios. 8 Jesucristo a'xni'ca' milh
nac quilhtamacuj, ixcāmāsu'ni' huan israelitas que Dios tlōkentaxtū a'ntū
huan. Chuntza' māsu'yulh Cristo, como xla' tlōkentaxtūlh a'ntū Dios
ixcāhuaninī't makāntza' quinapapana'ca'n. Lā' chuntza' lītasu'yu que Dios
tlōkentaxtū a'ntū huan. 9 Lā' nā Cristo lacasqui'lh que natatapa'ksī con

Dios nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas lā' nā xlaca'n natamaxquī' pāxcatca'tzī
Dios. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Cristo huanilh Dios:
Quit na'icmāka'tlī'yāni' na ixlaclhni'ca'n xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
Lā' na'ictlī' palh hui'x lej tzey.
10 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Cacātā'pāxuhua'tit con ixtachi'xcuhuī't Dios, hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas.
11 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Camāka'tlī'tit huan Māpa'ksīni' milīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas.
Catamāka'tlī'lh ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
12 Lā' nā tatzo'kni' a'nlhā huan Isaías:
Namin kalhatin ī'xū'yātā'nat Isaí.
Lā' xla' nacāmāpa'ksī a'ntīn tū' israelitas.
Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī' que xla' nacāmāpūtaxtū.
13 Dios ū'tza' a'ntī quincāmāca'tzīnīyāni' que xla'
naquincāmāpūtaxtūyāni'. Lā' como hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, lā'
Dios ā'chulā' lej cacāmaxquī'ni' tapāxuhuān lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n. Lā' huan Espíritu Santo cacāmāca'tzīnīni' que Dios
natlōkentaxtū a'ntū huanī't.
14 Quit xa'nca icca'tzī, tā'timīn, que hui'xina'n lej lactzēyā
tachi'xcuhuī't. Lā' hui'xina'n xa'ncatza' ca'tzīyā'tit ixtachihuīn
Dios. Lā' nā tzē nalāmāsca'tīyā'tit chā'tunu' de hui'xina'n. 15 Xmān
xa'iccāmāpāstaquīcu'tunāni' hui'xina'n huā' tamā'na catūhuā a'ntū
ictzo'knī't. Lā' como Dios quilīmāmacū'lh huā'mā' lītlōt, quit tū' icjicua'nī't
de na'iccātzo'knuni'yāni' lacastunc. 16 Dios quilacsacli para na'ictā'scuja
Jesucristo. Quilīmāmacū'lh na'iccāmāca'tzīnī a'ntīn tū' israelitas huan
xatzey tachihuīn a'ntū Dios quincāmāca'tzīnīni'. A'makapitzīn de xlaca'n
takalhlaka'ī'nī't. Lā' huan Espíritu Santo cātlahuanī't ixtachi'xcuhuī't
Dios. Xlaca'n hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū icmaxquī' Dios. Lā' Dios
chuntza' lej cālīpāxuhua.
17 Quit icmaxquī' pāxcatca'tzī Cristo Jesús, como quimaktāyanī't
a'ntū Dios quilīmāmacū'lh. 18 Quit na'iccāhuaniyāni' xmān a'ntū Cristo
quimaktāyalh para na'ictlahua. Quit iccāmasu'ni'lh a'ntīn tū' israelitas.
Lā' chuhua'j xlaca'n tatlahua ixtapuhuān Dios. 19 Por ixlīmāpa'ksīn
Espíritu Santo ixtlahuacan lē'cnīn. Lā' chuhua'j ictlōkentaxtūnī't a'ntū
Dios quilīmāmacū'lh. Iccāmāsu'ni'nī't xalanī'n nac Jerusalén huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Lā' lakachu icmāsu'yunī't hasta
nac Ilírico. 20 Quit xa'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn a'ntīn tūna'j
ixtaca'tzī nīn tuntū' ixpālacata Cristo. Chuntza' xa'ictlahua quit como
tū' xa'icmāsu'yucu'tun a'nlhā ixmāsu'yunī'ttza' ā'chā'tin. 21 Lā' chuntza'
ictlahuamā' chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
A'ntīn tūna'j cāhuanican de xla', xlaca'n nataca'tzī.
Lā' a'ntīn tūna'j takaxmata, xlaca'n natamāchekxī.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma

22 Lā' como quit xa'icmāsu'yutlā'huan, tūla xa'iccālaka'nāchāni', a'yuj
lej maklhūhua' xa'ica'ncu'tunācha'. 23 Lā' chuhua'j na'ica'nācha', como
quit tū'tza' icka'lhī a'nlhā na'icmāsu'yu huā'tzā', lā' como lhūhua'tza'
cā'ta iccālaka'ncu'tunī'ta'nchāni'. 24 A'xni'ca' quit na'ica'n nac España
na'iccātēlaktzī'nāni' hui'xina'n. Quit icka'lhī tapāxuhuān ickalhachihuīna'ncu'tun macsti'na'j con hui'xina'n. Lā' ā'calīstān quit na'ica'mpala.
25 Pū'la na'ica'n nac Jerusalén. Na'iccālē'ni' macsti'na'j tumīn huan

tā'timīn xalanī'n a'ntza'. 26 Huan tā'timīn xalanī'n nac estado de Macedo-
nia lā' nac estado de Acaya, xlaca'n tamāstā'nī't tumīn, lā' tamacā'ni'cu'tun
huan tā'timīn a'ntī lacpobres a'ntī xalanī'n nac Jerusalén. 27 Huā'mā'
ū'tza' a'ntūn tatlahuacu'tulh xlaca'n xalanī'n nac Macedonia lā' nac
Acaya. A'ntīn tū' israelitas tamaktāyacu'tun a'ntī israelitas. Chuntza'
tzey como huan israelitas tamāca'tzīnīnī't a'nchī natalīpūtaxtu. Lā'
chuhua'j, a'ntīn tū' israelitas tzē natatā'ī' a'ntūn taka'lhī. 28 Lā' quit,
a'xni'ca' na'ictlahuakō' huā'mā', a'xni'ca' na'icmāstā' huan tumīn, quit
na'ica'n nac España. Lā' na'iccātēlaktzī'nāni' hui'xina'n. 29 Lā' a'xni'ca'
na'iccālakchā'nāni' hui'xina'n, quit icca'tzī que Cristo nacāsicua'lanālīyāni'
hui'xina'n por ixpālacata a'ntū Cristo quilīmāmacū' que na'iccāhuaniyāni'.
30 Lā' chuhua'j tā'timīn, como hui'xina'n nā tā'tapa'ksīyā'tit Cristo, lā'
como huan Espíritu Santo quincāmaktāyayāni' nalāpāxquī'yāuj, chuhua'j
iccāsqui'ni'yāni' que naquilātā'kalhtō'ka'yāuj. Lā' casqui'ni'tit Dios por
quit. 31 Casqui'ni'tit Dios que caquimaktaka'lhli para que tuntū'
naquintatlahuani' xalanī'n nac Judea a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Lā' nā
casqui'ntit que huan tā'timīn xalanī'n nac Jerusalén caquintamaklhtīlh
huan tumīn a'ntū na'iccālē'ni'. 32 Lā' chuntza', palh Dios lacasqui'n, quit
na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Chuntza' quit na'iclīpāxuhua. Lā' chuntza'
nalāmāko'xaka'tlī'yāuj. 33 Lā' chuhua'j Dios cacā'o'kska'lhīni' milīhuākca'n.
Xla' ū'tza' a'ntī cāmātza'la'nkē' qui'a'clhunucca'n. Amén.

16

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Roma

1 Iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n quintā'tinca'n Febe. Huā'mā' puscāt
cātā'scuja xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Cristo nac Cencrea. 2 A'xni'ca' xla'
nacālakchā'nāni', calaktzī'ntit hua'chi mintā'tinca'n. Chuntza' natala a'ntī
ixtachi'xcuhuī't Dios. Calīmaktāya'tit chu a'ntū xla' namaclacasqui'n. Xla'
lej lhūhua' a'ntī cāmaktāyanī't. Lā' nā quit quimaktāyanī't.
3 Casaludarlī'tit Priscila lā' Aquila a'ntī ixkōlu' Priscila. Xlaca'n
tamāsu'yu ixpālacata Cristo Jesús, chuntza' hua'chi quit. 4 Lā' xlaca'n
cāpātle'keni'lh a'ntū lej līpājicua' a'xni'ca' quintamāpūtaxtūlh. U'tza'
iccālīmaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' nā tamāstā' pāxcatca'tzī ixlīhuākca'n a'ntīn
tū' israelitas a'ntīn tatapa'ksī con Cristo. 5 Lā' nā iccāmacā'ni' salu-
dos huan tā'timīn a'ntīn tatakēstoka na ixchicca'n Priscila lā' Aquila.
Lā' nā icmacā'ni' saludos Epeneto. Xla' qui'amigo lā' icpāxquī'. Xla'
ū'tza' a'ntī xapū'la kalhlaka'ī'lh Cristo nac Acaya. 6 Lā' nā icmacā'ni'
saludos huan María. Xla' lej scujnī't por mimpālacataca'n. 7 Lā' nā
iccāmacā'ni' saludos quintā'israelitas a'ntī Andrónico lā' Junias. Lā'
ū'tunu'n ixquincātā'chī'canī't. Lā' huan apóstoles nā xlaca'n ta'a'cnīni'ni'.
Lā' nā xlaca'n ixtakalhlaka'ī'nī'ttza' Cristo xapū'la a'xni'ca' quit tūna'j
xa'ickalhlaka'ī'.
8 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Amplias. Icpāxquī' como xla' nā
kalhlaka'ī' quiMāpa'ksīni'ca'n. 9 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Urbano
a'ntī quincāmaktāyayāni' quina'n a'ntīn tā'scujāuj con Cristo. Lā' nā
icmacā'ni' saludos huan Estaquis a'ntī icpāxquī'. 10 Lā' nā icmacā'ni'
saludos huan Apeles. Tasu'yu que xla' xa'nca ka'lhlaka'ī' Cristo. Lā'
nā iccāmacā'ni' saludos a'ntīn tahui'lāna'ncha' na ixchic Aristóbulo. 11 Lā'
nā icmacā'ni' saludos quintā'israelita Herodión lā' nā xalanī'n na ixchic
Narciso a'ntīn takalhlaka'ī' quiMāpa'ksīni'ca'n. 12 Lā' nā iccāmacā'ni'
saludos Trifena lā' Trifosa. Xlaca'n lej tatā'scuja quiMāpa'ksīni'ca'n. Lā' nā

icmacā'ni' saludos Pérsida a'ntī pāxquī'can. Huā'mā' puscāt lej tā'scujnī't
quiMāpa'ksīni'ca'n. 13 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Rufo. Tasu'yu que
xla' xa'nca kalhlaka'ī' quiMāpa'ksīni'ca'n. Lā' nā icmacā'ni' saludos ixtzī't
Rufo, a'ntī iclaktzī'n hua'chi quintzī't. 14 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos
huan Asíncrito lā' Flegonte lā' Hermas lā' Patrobas lā' Hermes lā' nā
huan tā'timīn a'ntīn tatā'lahui'lāna' xlaca'n. 15 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos
huan Filólogo lā' Julia lā' Nereo lā' nā ixtā'tin xapuscāt lā' Olimpas lā'
ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn tatā'lahui'lāna' xlaca'n.
16 Calāsaludarlī'tit como lāpāxquī'yā'tit. Xalanī'n lakachu a'ntīn takalh-
laka'ī', xlaca'n cātamacā'ni'yāni' saludos.
17 Tā'timīn, iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n que naca'tzīyā'tit a'ntīn tata-
lacpitzi lā' tamāsu'yu a'ntūn tū' tzey lā' tū' chu a'cxtim hua'chi a'ntū
cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la. Cataxtunquī'tit de xlaca'n. 18 Xlaca'n
tū' tatā'scujmā'na quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Tatlahua xmān a'ntū
xlaca'n talacasqui'n. Tasu'yu palh tzey a'ntūn tahuan lā' hua'chilh
tzēhuanī't ixtachihuīnca'n. Lā' xmān ta'a'kxoko xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'
ixlīhuāk a'ntūn cāhuanican. 19 Lakaxtim ca'tzīcantza' a'nchī hui'xina'n
kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Huā'mā' lej
iclīpāxuhua. Quit iclacasqui'n que hui'xina'n xa'nca naca'tzīyā'tit a'nchī
natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' iclacasqui'n que tū' tipuhua'nā'tit nat-
lahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. 20 Dios quincāmaktāyayāni' a'nchī ca'cs
nalīlatahui'layāujtit. Dios palaj natlaja huan ko'ti'ti' a'nchī scujmā' con
hui'xina'n. QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n.
21 Cāmacā'ni'yāchāni' saludos Timoteo a'ntī quintā'scuja, lā' nā
quintā'israelitas Lucio lā' Jasón lā' Sosípater.
22 Lā' quit, Tercio, quimātzo'knīca huā'mā' carta. Lā'
iccāmacā'ni'yāchāni' saludos a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit hua'chi quit.
23 Lā' cāmacā'ni'yāchāni' saludos huā' Gayo. Quit Pablo icmak-
lahuī' na ixchic. Lā' nā ā'tzā' tatakēxtimī a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā
cāmacā'ni'yāchāni' saludos Erasto a'ntī tesorero de huā'mā' xcānsipej. Lā'
nā cāmacā'ni'yāchāni' saludos quintā'tinca'n Cuarto.
24 Cacāsicua'lanālīchāni' milīhuākca'n quiMāpa'ksīni'ca'n. Amén.

Pablo lej ixmāka'tlī' Dios

25 Lā' chuhua'j camāka'tlī'uj Dios. Xla' tzē cāmaktāyayāni' que xa'nca
nakalhlaka'ī'yā'tit chu a'nchī huan xatzey tachihuīn a'ntū icmāsu'yu,
lā' a'ntū ixpālacata Jesucristo. Lā' huan xatzey tachihuīn, xapū'la nīn
tintī' ixca'tzī. Lā' chuhua'j Dios quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'. 26 Lā' chuhua'j
māsu'yucan. Nā chuntza' māsu'yucan nā ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican
profetas. Dios māpa'ksīni'lh que cacāmāca'tzīnīkō'ca ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't como Dios lacasqui'n que ixlīhuākca'n catakalhlaka'ī'lh lā'
cata'a'kahuāna'ni'lh Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī huī' para pō'ktu.
27 Lā' xmān Dios ca'tzīkō' ixlīhuāk. Ca'a'cnīni'ni'ca Dios para pō'ktu por
ixpālacata Jesucristo. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Corinto a'ntī ixtakalhlaka'ī' Cristo

1 Quit Pablo, lā' quilacsacnī't Jesucristo para na'icla ixapóstol chu
a'nchī ixtapuhuān Dios. Ictzo'knumā' quit lā' nā quintā'tinca'n Sóstenes
nā xla' huī' huā'tzā'. 2 Lā' huā'mā' carta iccāmacā'ni'yāni' milīhuākca'n
a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios lā' xalanī'n nac Corinto.
Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntīn cāsicua'lanālīnī'ta'ni' Cristo Jesús.
Lā' xla' cālacsacnī'ta'ni' lā' ixla' Dios la'nī'ta'ntittza' con ixlīhuākca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' chu xalhā cahuā nac cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tamācā'tanī
Dios lā' lakalīyān tasqui'ni' que cacāmaktāyalh hua'chi hui'xina'n nā
squi'ni'yā'tit. 3 Dios quinTāta'ca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
cacālakalhu'mani'. Lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Pablo māstā'lh pāxcatca'tzī porque Cristo cāsicua'lanālīlh

4 Pō'ktu icmaxquī' pāxcatca'tzī quinDios por hui'xina'n porque
Dios cāmaxquī'nī'ta'ni' talakalhu'mān lā' ū'tza' huā'mā' talakalhu'mān
cāmaxquī'ni' porque tapa'ksī'ya'tit con Cristo Jesús. 5 Lā' por ixpālacata
Cristo, Dios lej lhūhua' cāmāsca'tīyāni' lā' chuntza' xa'nca māchekxī'yā'tit
para nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzīn. 6 Ixlīhuāk huā'mā' Dios cātlahuani'ni'
porque cuenta tlahua'tit lā' kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' ixpālacata
Cristo. 7 Lā' nā chuntza' hui'xina'n tuntū' cāmakasputāni' a'nchī Dios
quincāsicua'lanālīyāni' līhuan ka'lhī'pā'na'ntit huan chi'chini' a'ntū
napūmin quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 8 Nā xla' nacāmaktāyayāni' hasta
a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj lā' chuntza' tū' na'a'nan nīn tuntū'
a'ntū nacātalē'ksa'nīni'nāni' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō' Jesucristo. 9 Dios
pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū mālacnū lā' xla' cālacsacnī'ta'ni' para que chu
lakatin nala'yā'tit con Jesucristo, ixO'kxa' Dios, a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n.

A'ntī ixtakalhlaka'ī' tatalacpitzilh na ixlaclhpu'nanca'n

10 Quintā'timīn, lej iccāsqui'ni'yāni' por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo
lā' iccāchihuīna'maxquī'yāni' que chu lakatin nahua'nā'tit lā' tū'
nataxtunquīyā'tit lā' tū' natalacpitziyā'tit. Lā' caka'lhī'tit chu lakatin
mintapāstacna'ca'n milīhuākca'n lā' chu lakatin mintapuhuānca'n.
11 Tachilh huā'tzā' a'ntī xalanī'n na ixchic Cloé. Lā' xlaca'n
quintamāca'tzīnīlh que hui'xina'n lāsta'la'yā'tit. 12 U'tza' huanicu'tun
que hui'xina'n tū' chu lakatin hua'nā'tit. Makapitzīn tahuan: “Quit
icstālani' Pablo”. Lā' ā'makapitzīn tahuampala: “Quit icstālani' Apolos”.
Lā' ā'makapitzīn tahuampala: “Quit icstālani' Pedro”. Lā' ā'makapitzīn
tahuampala: “Quit icstālani' Cristo”. 13 ¿Chu talacpitzinī't Cristo?
¿Chu quit icnīlh huan nac cruz por mimpālacataca'n? Lā' ¿chu quit
iccāmā'kpaxīni' para naquilāstālani'yāuj? 14 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios
porque tū' iccāmā'kpaxīlh nīn kalhatin de hui'xina'n, xmān Crispo lā'
Gayo. 15 Lā' chuntza' nīn tintī' tzē nahuan que quit iccāmā'kpaxīlh
para que caquintastālani'lh. 16 Lā' nā iccāmā'kpaxīlh xalanī'n na ixchic
Estéfanas pero tū' icca'tzī palh icmā'kpaxīnī't ā'chā'tin huampala. 17 Pues
Cristo tū' quimacamilh para que na'icmā'kpaxīni'n. Quimacamilh
para na'iccāmāstū'ncni'yāni' ixtachihuīn Dios. Lā' tū' iclīmāstū'nca con

xalaka'tla'n tachihuīn. Palh chuntza' xa'ictlahualh, xa'iclakmaka'lh
Cristo a'ntī pātīni'lh huan nac cruz.

Ixpālacata Cristo lītasu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios lā' ixtapāstacna'

18 Huan a'ntī ta'a'mā'na nac pūpātīn porque tū' takalhlaka'ī' Dios,
xlaca'n tapuhuan que tū' tasqui'nī a'nchī māsu'yucan que Cristo nīlh
nac cruz. Pero quina'n a'ntī Cristo quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza', quina'n
puhuanāuj que a'ntū māsu'yucan ixpālacata a'nchī līnīlh Cristo nac cruz,
ū'tza' ixlīmāpa'ksīn Dios. 19 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Na'icmāsu'yu que ixlīhuāk a'ntū taca'tzī huan xalaka'tla'n chi'xcuhuī'n,
ū'tza' hua'chilh nīn tuntū' ixtapalh.
Lā' na'iccāmāxtunquī para pō'ktu a'nchī ixlīlakskalalhna'ca'n a'ntīn
tamāchekxī.

20 Lā' chuhua'j ¿chichū natalīla huan a'ntī lakskalalhna' lā' huan
mākalhtō'kē'ni'nī'n? Lā' ¿chichū nalīla huan a'ntī lej tzē talīchihuīna'n
catūhuā? ¿Chu tū' cāmāmāxanī' Dios porque xla' lej līhua'ca' ca'tzī?
Chuntza' ixtapāstacna'ca'n xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj hua'chi
tachuyāt na ixlacapūn Dios. 21 Lā' a'yuj lej skalalh huan tachi'xcuhuī't,
pero tū' chuntza' talīlakapasa Dios porque xla' tū' makxteka chuntza'
nalīlakapascan. Xla' līhui'līlh cāmāpūtaxtū ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'
ixtachihuīn a'ntū icmāsu'yumā'nauj a'yuj ā'makapitzīn tahuan que
tachuyāt.
22 Huan israelitas talacasqui'n que catatlahualh lē'cnīn xlaca'n a'ntīn
tamāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' huan a'ntīn tū' israelitas taputza a'ntī
lej taca'tzī. Palh tū' chuntza', tū' takalhlaka'ī'cu'tun ixtachihuīn Dios.
23 Lā' quina'n icmāstū'ncāuj a'nchī Cristo nīlh huan nac cruz. U'tza'
cālīmāmakchuyīlh israelitas porque tū' takaxmatcu'tun. Lā' xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas tapuhuan que tachuyāt. 24 Pero huan a'ntī Dios
cālacsacli lā' xlaca'n takalhlaka'ī', a'yuj israelitas lā' a'yuj tū' israeli-
tas, huan tamā'na tamāchekxī que Cristo ka'lhī ixlīmāpa'ksīn Dios lā'
ixtapāstacna' Dios. 25 Chi'xcuhuī'n tapuhualh que Cristo tū' ixka'lhī
līmāpa'ksīn a'xni'ca' nīlh huan nac cruz. U'tza' tū' stu'ncua'. Cristo
nīlh como chuntza' ixtapuhuān Dios. Lā' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n
tūla tamālacastuca ixtapāstacna' Dios. Lā' chi'xcuhuī'n tapuhuan que
Dios hua'chilh tū' ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn a'nchī Cristo nīlh nac cruz.
Pero Dios ā'chulā' māpa'ksīni'n que chi'xcuhuī'n. 26 Cuenta catlahua'tit
māni' hui'xina'n, quintā'timīn. Tū' a'nan lhūhua' a'ntī lej taca'tzī na
milaclhpu'nanca'n hui'xina'n a'ntī Dios cālacsacni' lā' kalhlaka'ī'tit. Tū'
ixa'nan lhūhua' a'ntī māpa'ksīni'nī'n ixtahuanī't a'xni'ca' takalhlaka'ī'lh
lā' tū' ixa'nan lhūhua' a'ntī lej ixtasqui'nī nac huā'mā' quilhtamacuj.
27 Pero Dios cālacsacli a'ntī xla' cālacasquī'n a'yuj puhuancan que tū' lej
taca'tzī. Cālacsacli para nacālīmāmāxanī' a'ntī xalakskalalhna'. Lā' Dios
cālacsacli a'ntī puhuancan que tū' lactli'hui'qui para nacālīmāmāxanī'
a'ntī xalactli'hui'qui. 28 Lā' Dios cālacsacli a'ntī puhuancan que xlaca'n
tū' tatasqui'nī lā' a'ntī cālakmaka'ncanī't hua'chilh tuntū' ixtapalh para
que chuntza' tzē nalīmālakuanī a'ntū puhuancan que lej tasqui'nī. 29 Lā'
nā chuntza' nīn tintī' tzē nalīka'tla'jca'tzī na ixlacapūn Dios. 30 Lā'
hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo Jesús pero xmān por ixlīmāpa'ksīn
Dios. Lā' por ixpālacata Cristo, Dios quincāmāsca'tīni' ixtapuhuān. Lā'
mālacstū'ncnī't palh lacuan quina'n. Dios quincāmāxtunquīni' de huan
talaclē'i' para que ixla' nalayāuj. Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī

xa'nca nalīlatā'kchokoyāuj. Nā Cristo māpalakō'lh quintalaclē'i'ca'n lā'
quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. 31 Chuntza' māchekxīcan a'nchī tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:
A'ntī ka'tla'jca'tzī, calīka'tla'jca'tzīlh ixpālacata a'ntūn
quincātlahuani'nī'ta'ni' huan Māpa'ksīni'.

2

A'nchī māsu'yuca tuchū ixpālacata līxtokohua'ca'ca Cristo

1 Lā' chuntza' a'xni'ca' pū'la icchā'lh lā' iccātā'chihuīna'ni' hui'xina'n,
tū' iccāmāsu'ni'ni' hua'chi kalhatin xaka'tla' a'cta'sana'. Lā' tū'
lej ka'tla' quintachihuīn lā' nīn lhūhua' quintapāstacna', a'xni'ca'
xa'iccāmālacstū'ncni'yāni' a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Dios lā' a'ntū
tzē'k ixuanī't. 2 Lā' quit iclīhui'līlh que tuntū' quimaca'tzi, xmān
Jesucristo a'ntī maknīca huan nac cruz. 3 Lā' quit hua'chilh tū' lej
tli'hui'qui xa'icuanī't a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' lā' lej xa'icpājicua'n
lā' xa'icxpipi. 4 Lā' quintachihuīn lā' a'nchī xa'iccāmāsca'tīyāni' tū'
hua'chi ixla' huan xaka'tla' a'cta'sana' a'ntī lej ca'tzī. Palh chuntza'
xa'iccāmāsca'tīni' cahuā, tū' ixtasu'yulh a'nchī ī'scujmā' huan Espíritu
Santo lā' ixlīmāpa'ksīn Dios. Huan Espíritu Santo quimāsu'ni'lh
huan tachihuīn lā' icchihuīna'lh con ixlīmāpa'ksīn. 5 Lā' chuntza'
tū' nakalhlaka'ī'yā'tit ixpālacata ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n pero
nakalhlaka'ī'yā'tit ixpālacata ixlīmāpa'ksīn Dios.

Dios cāmāsu'ni' tachi'xcuhuī't por huan Espíritu Santo

6 Pero na ixlaclhpu'nanca'n a'ntī xa'nca tamāchekxī ixtachihuīn Dios,
tasu'yu que lej icca'tzī. Lā' quintapāstacna' tū' hua'chi ixlaca'n huan
xanapuxcu'nu' xalanī'n nac quilhtamacuj porque xlaca'n natalakuan.
7 Pero iclīchihuīna'nāuj ixtapāstacna' Dios a'ntū lakatzē'k ixuanī't. Lā'
huan tapāstacna' ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj,
xmān ixpātunca'tzi Dios ixuanī't que naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n
para pō'ktu. 8 Nīn tintī' xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj tamāchekxīnī't
huā'mā' a'ntū lakatzē'k ixuanī't. Palh ixtamāchekxīlh cahuā, tū' maktin
ixtaxtokohua'ca'lh huan Māpa'ksīni' a'ntī līhua'ca' xaka'tla'. 9 Pero chu
a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Nīn tintī' laktzī'nī't lā' nīn tintī' kaxmatnī't lā' nīn tintī' puhuanī't a'ntū
Dios cāxui'līnī't para huan a'ntīn tapāxquī'.
10 Dios scana'nca quincālīmāsca'tīni' por huan Espíritu Santo porque
tuntū' mātzē'kni'canī't huan Espíritu. Xla' ca'tzī hasta ixtapāstacna' Dios
lā' a'nchī līhuanī't Dios.
11 ¿Tichū ca'tzī a'ntū puhuan kalhatin chi'xcu'? Xmān ixa'cstu ca'tzī.
Lā' chuntza' nīn tintī' tzē māchekxī ixtapāstacna' Dios; xmān ixEspíritu
Dios cā'tzī. 12 Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu a'ntū ixla' Dios
lā' tū' ixlaca'n chi'xcuhuī'n. Lā' chuntza' tzē namāchekxīyāuj a'nchī
Dios quincālakalhu'manāni' lā' quincāmaxquī'yāni' lhūhua' catūhuā.
13 Tū' icmāsu'yuyāuj hua'chi tamāsu'yu tachi'xcuhuī't a'yuj lej taca'tzī
catūhuā. Quina'n iccāmāsu'ni'yāuj a'ntū quincāmāsu'ni'yāni' huan
Espíritu. Chuntza' iccāmāsu'ni'yāuj xlaca'n a'ntī taka'lhī huan Espíritu
Santo lā' xlaca'n tamāchekxī a'ntū ixla' Dios.
14 Huan chi'xcu' a'ntīn tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj xmān pāstaca
huā'mā' quilhtamacuj. Tūla maklhtīni'n a'ntū māsu'yu huan Espíritu
Santo porque puhuan que hua'chi tachuyāt. Lā' tūla māchekxī porque

xmān līmāchekxīcan con Espíritu Santo. 15 Lā' huan Espíritu Santo
tanūni'nī't huan chi'xcu' a'ntī ixla' Dios lā' chuntza' līmāchekxī a'ntū
más tasqui'nī. Huan chi'xcu' a'ntīn tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj
tūla māchekxī a'nchī huanī't huan a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj.
16 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
¿Tichū lakapasnī't ixtapāstacna' Māpa'ksīni' Dios?
Lā' ¿tichū tzē namāsu'ni' a'ntū natlahua?
Pero quina'n icpāstacna'nāuj hua'chi Cristo lacasqui'n.

3

A'nchī tahuanī't huan a'ntīn tatā'scuja Dios

1 Chuntza', quintā'timīn, tūlalh iccāhuanini' hua'chi xa'iccāhuani xlaca'n
a'ntī cuenta tatlahua huan Espíritu Santo. Maclacasqui'nā'tit hui'xina'n
na'iccāhuaniyāni' hua'chi a'ntīn tatzucumā'nacus takalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios lā' a'ntīn tatlahuamā'nacus a'ntū xmān xlaca'n talacasqui'n.
Hui'xina'n hua'chi lakska'tā'n. 2 Nā como huan ska'ta' tūlana'j laktzaka
huan quinīt lā' xmān hua' ixtzi'quī't, chuntza' tūlalh iccāmāsu'ni'ni'
a'ntū jicslīhua' para namāchekxīyā'tit. Tūlalh catisca'ttit. Lā' nīn
chuhua'j tū' iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū jicslīhua' para namāchekxīyā'tit
3 porque pāstacna'nā'titcus hua'chi a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī'. Palh
lāsta'la'pā'na'ntitcus lā' lakca'tzanā'tit lā' taxtunquīnī'ta'ntit, tasu'yu que
tlahua'yā'titcus a'ntū xmān mintapāxuhuānca'n. Latā'kchokoyā'tit hua'chi
xalanī'n nac quilhtamacuj. 4 Kalhatin huan: “Quit icstālani' Pablo”. Lā'
ā'kalhatin huampala: “Quit icstālani' Apolos”. ¿Chu tū' a'cxtim tatalacpitzi
xlaca'n xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj?
5 A'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni', tū' iccāmāsu'ni'ni' para naquilāstālani'yāuj.
Nīn Apolos tū' cāmāsu'ni'ni' para nastālani'yā'tit xla'. Quina'n xmān
ixtasācua'nī'n Dios. Quit iccāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios lā' huixina'n
kalhlaka'ī'tit. Chā'tunu' de quina'n ictlahuáuj quilītlōtca'n a'ntū Dios
quincāmaxquī'ni'. 6 Quit ictzuculh iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios.
A'calīstān milh Apolos. Nā xla' māsu'yulh huampala ixtachihuīn Dios.
Lā' Dios ixcāmākalhlaka'ī'nīmā'ni'. U'tza' hua'chilh xa'iccha'nli ixtachihuīn
Dios lā' Apolos ixmaka'lh xcān lā' Dios ixmāstaquīmā' lā' tahua'ca'lh
huā'mā' tacha'ni'. 7 Lā' chuntza' a'ntī cha'nli, xla' nīn tuntū'; lā' a'ntī
maka'lh xcān, nā xla' nīn tuntū' porque xmān Dios ū'tza' maxquī'
ī'stacat. 8 Lā' a'ntīn cha'n lā' a'ntī maka'n xcān a'cxtimni' tasācua'nī'n.
Chā'tunu' namaklhtīni'n ixtatlaj chu a'nchī scujli. 9 Chuntza' quina'n
tasācua'nī'n como ictā'scujāuj Dios lā' hui'xina'n hua'chi ixtacuxtu Dios
a'nlhā cha'ncan ixtachihuīn Dios. Xla' maktaka'lhmā' para que nala
ixtō'ca't.
Nā hui'xina'n hua'chi lakatin chic a'ntū ixla' Dios lā' a'ntū
yāhuamā'cacus. 10 Dios quilacsacli lā' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icmāsu'yu
ixtachihuīn a'nlhā tū' maktin kaxmatcanī't. Lā' ā'calīstān milh ā'chā'tin.
Nā xla' māsu'yulh ixtachihuīn Dios. U'tza' hua'chi palh quit tapācna'
lā' ictlahualh ixlītzucuni' huan chic. A'kalhatin namin para nayāhua
huanmā' chic. Lā' ū'tza' tasqui'nī chā'tunu' cuenta catlahualh tuchū
nalīcāxtlahua huanmā' chic. 11 Xmān lakatin ixlītzucuni' huā'mā' chic
a'ntū ixla' Dios a'ntū yāhuamā'cacus. Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntū iccāmāsu'ni'ni'
ixpālacata Jesucristo lā' a'nchī pātīni'lh huan nac cruz. 12 Tāpālhūhua'
a'ntūn tzē nacāmāsu'yucan ixpālacata Dios, hua'chi tāpālhūhua' a'ntūn
tzē nalīcāxtlahuacan huan chic. Makapitzīn natalīcāxtlahua oro o plata
o lej tzey chihuix a'ntūn tāyani'. Lā' ā'makapitzīn natalīcāxtlahua qui'hui'

o matlū'c o seket a'ntūn tū' tāyani'. 13 Nachin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
natasu'yu tuchū talīscujli chā'tunu'. Huan chi'chini' natzucu hua'chi
macscut lā' como huan oro lā' plata tatāyani' macscut, chu a'cxtim
ixtascujūt huan xatzey mākalhtō'kē'ni' nā natāyani'. 14 Lā' palh ixtascujūt
kalhatin natāyani', xla' namaklhtīni'n ixtatlaj. 15 Lā' palh tū' tāyani'
ixtascujūt kalhatin, nasputni' ixtatlaj pero Dios namāpūtaxtū hua'chi
huan chi'xcu' a'ntī napūtaxtu a'xni'ca' lhcumā' ixchic lā' nalhcukō'
ixlīhuāk a'ntū ixka'lhī.
16 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que milīhuākca'n hui'xina'n hua'chi ixlītokpān
Dios? Huan Espíritu Santo huī' na mi'a'clhcunucca'n. 17 Nā palh kalhatin
natlahuani' a'ntūn tū' līmakuan ixlītokpān Dios, Dios namālakuanī xla'
porque ixlītokpān Dios lej santo. Lā' hui'xina'n la'tit ixlītokpān Dios
a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit.
18 Tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Palh kalhatin na milaclhpu'nanca'n
puhuan lej skalalh xla' ixpālacata a'ntū a'nan nac huā'mā' quilhtamacuj,
calalh hua'chilh tuntū' ixca'tzī. Lā' chuntza' tzē nasca'ta a'ntū más
tasqui'nī. 19 Huan tapāstacna' a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj Dios
cālaktzī'n hua'chi tachuyāt. Pues chuntza' tatzo'kni':

Huan a'ntīn tapuhuan lej lakskalalh, ū'tunu'n Dios cāmātlahuī a'ntū na-
talīta'a'kxoko ixa'cstuca'n ixlīlakskalalhca'n a'xni'ca' tatlahuacu'tun
ixpātunca'tzica'n lā' chuntza' tūlalh catitatlōkentaxtūlh.

20 Lā' tatzo'kni' huampala:

Huan Māpa'ksīni' Dios cālakapasni' ixtapāstacna'ca'n a'ntī lej lakskalalhna'
lā' cālaktzī'n hua'chi palh tū' taka'lhī ixtapalhca'n.

21 Chuntza' tū' catika'tla'jca'tzītit ixpālacata a'ntūn tlahualh catihuāyā
chi'xcu' o a'ntū māsu'yulh como ixlīhuāk catūhuā milaca'n. 22 Ixlīhuāk
catūhuā para hui'xina'n para nacāmaktāyayāni'. Huan Pablo lā' huan
Apolos lā' huan Pedro, quilīhuākca'n para hui'xina'n. Nā milaca'n huan
quilhtamacuj para nacāmaktāyayāni'. A'yuj hui'lā'na'ntitcus lā' a'yuj
canī'tit pero a'ntū pātle'kemā' lā' a'ntū napātle'ke, huāk ū'tza' a'ntūn tzey
para hui'xina'n. 23 Ixlīhuāk milaca'n porque hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con
Cristo, lā' Cristo tapa'ksī con Dios.

4

Ixtascujūtca'n huan apóstoles

1 Quina'n a'ntī apóstoles, caquincātalaktzī'ni' que quina'n ixtasācua'nī'n
Cristo a'ntī quincāmāmacū'ni' para na'icmāsu'yuyāuj a'ntū ixla' Dios lā'
a'ntū Dios quincāmāca'tzīnīni'. 2 Lā' huan a'ntī līmāmacū'canī't catūhuā
maclacasqui'n que xla' xa'nca natlōkentaxtū a'ntū līmāpa'ksīcanī't.
3 Quit tū' quimaca'tzi a'ntū puhua'nā'tit de quit nīn a'ntūn tapuhuan
ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't de quit. Nīn quit tūla na'icuan palh tzey o tū'
tzey quit. 4 A'yuj tū' icu'cxca'tzī palh iclaclē'n pero ū'tza' tū' huanicu'tun
que quit tū' iclaclē'n. Dios nahuan palh iclaclē'n. 5 A'xni'ca' tūna'j
min huan Māpa'ksīni' Jesucristo, tū' catipuhua'ntit palh tzey o tū' tzey
ā'kalhatin ixpālacata a'ntūn tlahualh. A'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni',
xla' namālakxkakēkō' ixlīhuāk catūhuā a'ntūn tatzē'knī't a'nlhā cā'pucsua'.
Lā' namāsu'yukō' ixlīhuāk a'ntūn tapuhuan tachi'xcuhuī't lā' a'ntūn
tatlahuacu'tun. Lā' a'xni'ca' Dios nacāmāka'tlī' chā'tunu' ixpālacata huan
xatzey a'ntūn tatlahuanī't.
6 Quintā'timīn, ixlīhuāk huā' tamā'na iccātzo'knuni'nī'ta'ni'
quimpālacataca'n quit lā' Apolos. Lā' ū'tza' hua'chi a'ntū tā'mālacastuccan

para que nasca'tā'tit a'nchī xa'nca na'a'kahuāna'ni'yā'tit ixtachihuīn Dios a'ntūn tzo'kcanī't. Lā' chuntza' tū' tilīka'tla'jca'tzīyā'tit ixpālacata kalhatin mākalhtō'kē'ni' lā' tū' catilakmaka'ntit ā'chā'tin mākalhtō'kē'ni'.
7 Tū' tipuhua'na' palh hui'x más xatzey. Huāk a'ntū ka'lhī'ya' huāk maxquī'nī'ta'ni' Dios. Tū' tla'janī'ta'. Tū' tilīka'tla'jca'tzīya' a'ntū maxquī'nī'ta'ni' Dios.

8 U'cxca'tzīyā'tit hua'chilh tuntū' caticāsputni'ni' lā' u'cxca'tzīyā'tit hua'chilh ka'lhī'yā'tit ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. Puhua'nā'tit que tzē natapa'ksī'yā'tit mē'cstuca'n lā' quilāmakxteknī'ta'uj. Tū'tza' lacasqui'nā'tit na'iccāmaktāyayāni'. Xalītzey palh stu'ncua' ixmāpa'ksīni'ntit cahuā para que quina'n tzē xa'iccātā'māpa'ksīni'ni'.
9 Pero chō'la Dios lacasqui'n que quina'n apóstoles ictasu'yuyāuj hua'chi chi'xcuhuī'n a'ntī más xatalakmaka'n lā' hua'chi a'ntī līhui'līcan para namaknīcan. Quincātatlahuanī'ta'ni' hua'chi līlakastān nac quilhtamacuj lā' na ixlacapūnca'n huan ángeles lā' tachi'xcuhuī't. Quincātalaktzī'nāni' hua'chi a'ntīn nīn tuntū' ixtapalh. 10 Huancan que quina'n lactonto por ixpālacata Cristo pero hui'xina'n puhua'nā'tit que lej ca'tzīyā'tit a'ntū ixla' Cristo. Huancan que quina'n lacscalana'jua' lā' hui'xina'n a'ntī iccātzo'knuni'yāni' lej ka'lhī'yā'tit līmāpa'ksīn. Hui'xina'n lej cāta'a'cnīni'ni'yāni' lā' quina'n xatalakmaka'nī'n. 11 Hasta chuhua'j quina'n ictzi'ncsāuj lā' ickalhpūtīyāuj lā' tū'tza' tzey quilu'xu'ca'n. Lā' quincātatucsāni' lā' ictejelatlā'huanāuj. 12 Lā' līpalha' icscujāuj para na'icuā'yanāuj, lā' ictlekua'nāuj. A'xni'ca' quincātalakapalayāni', quina'n icsqui'ni'yāuj Dios por xlaca'n. A'xni'ca' quincātamāpātīni'yāni', quina'n ictāyani'yāuj. 13 A'xni'ca' ko'hua'jua' quincātalīchihuīna'nāni', quina'n xa'nca ickalhtīni'nāuj. Hasta chuhua'j cā'lacapūlhūhua' quina'n iclanī'tauj hua'chi pa'lhma' lā' hua'chi xatanca'chi' de ixlīhuāk a'ntū lakmaka'ncan.

14 Tū' iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' para que na'iccāmāmāxanī'yāni'. Iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' para na'iccāmāca'tzīnīyāni' a'ntū natlahua'yā'tit porque lej iccāpāxquī'yāni' hua'chi quincamana'. 15 A'yuj ixka'lhī'tit lakacāuj mil a'ntī nacātamāsu'ni'yāni' ixpālacata Cristo, pero xmān kalhatin hua'chi mintāta'ca'n. Lā māni' quit mintāta'ca'n por ixpālacata Cristo lā' huan xatzey tachihuīn a'ntū iccāmāsca'tīyāni'. 16 U'tza' lej iccālīsqui'ni'yāni' caquilāmaksca'txtūj a'nchī nalatā'kchokoyā'tit.

17 U'tza' huā'mā' iccālīlakmacā'nchāni' huan Timoteo. Nā xla' lalh quincaman por ixpālacata quiMāpa'ksīni' lā' lej icpāxquī' lā' xla' tlōkentaxtū ixtapuhuān Dios. Lā' huan Timoteo nacāmāpāstaquīyāni' a'nchī iclīlatā'kchokomā' porque ica'kahuāna'ni' Cristo lā' nā a'nchī iccāmāsu'ni'mā' ā'makapitzīn para que nā chuntza' xlaca'n natalatā'kchoko. Lā' chuntza' icmāsu'yu chu calhāhuā na ixlīhuāk lītokpānna'. 18 Makapitzīn de hui'xina'n lej līka'tla'jca'tzīyā'tit porque puhua'nā'tit: "Tū' catimilh Pablo", puhua'nā'tit. 19 Pero palh Dios lacasqui'n, palaj na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā a'xni'ca' na'icchā'n, na'iclakapasa ixlīmāpa'ksīnca'n xlaca'n a'ntīn taka'tla'jca'tzī o palh xmān tahuan. 20 Lā' natasu'yu tichū tatapa'ksī con Dios. Natasu'yu por ixpālacata a'ntūn tzē tatlahua por ixlīmāpa'ksīn Dios, lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntūn tahuan chi'xcuhuī'n. 21 ¿Tuchū lacasqui'nā'tit? A'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni', ¿chu lacasqui'nā'tit na'icmin para na'iccācastigarlīyāni' o lacasqui'nā'tit na'iccāpāxquī'yāni' lā' na'iccālakalhu'manāni'?

5

Mālaclē'nīca a'ntī ixtlahua talākalhī'n

1 Scana'nca ca'tzīcan que a'nan na milaclhpu'nanca'n kalhatin
a'ntī makpuscātīni'n. Xla' tā'hui' māni' ixtūtzī't. Lā' nīn a'ntīn tū'
takalhlaka'ī' tū' tatlahua hua'chi huā'mā' ko'hua'jua' talaclē'i'. 2 Lā'
hui'xina'n nīn māxa'na'nā'tit lā' nīn lakaputzayā'tit ixpālacata huanmā
talaclē'i'. Ixmāxtutit de milaclhpu'nanca'n huā'mā' chi'xcu' a'ntīn
tlahualh talākalhī'n. 3 Lā' quit a'yuj tū' tasu'yu quilacan a'xni'ca'
takēxtimīyā'tit, pero lej iccāpāstacmā'ni'. Lā' chuntza' hua'chilh icui'lacha'
lā' iclacāxtlahuanī'ta'ncha'tza'. 4 A'xni'ca' takēstokchipitit por ixpālacata
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lā' con ixlīmāpa'ksīn, lā' a'xni'ca' hua'chilh
xa'icui'lacha', como iccāpāstacmā'ni', 5 camāxtutit de milaclhpu'nanca'n
huanmā' chi'xcu'. Namacamaxquī'yā'tit Satanás para napātīni'n
ixmacni' lā' chuntza' namāpūtaxtūcan ixlīca'tzīn a'xni'ca' namimpala
huan Māpa'ksīni' Jesucristo.

6 Tū' tzey a'nchī ka'tla'jca'tzīyā'tit. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que mac-
sti'na'j levadura laklhtāyakō' ixlīhuāk huan tasquit? Chuntza' ixtala-
clē'i' huan kalhatin chi'xcu' nacāpasakō'yāni' milīhuākca'n como ū'tza'
nacāmāsca'tī ā'makapitzīn. 7 Camakxtektit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey. U'tza'
hua'chi xakōlūhua' levadura. Camāxtutit xla' lā' chuntza' nala'yā'tit
hua'chi xasāsti' tasquit a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Tasqui'nī nala'yā'tit
lacuan porque maknīcanī't Cristo por quimpālacataca'n hua'chi maknīcan
huan borrego a'ntū nalē'ksajna'ncan para pascua. 8 A'xni'ca' tlahua-
can ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua, maka'ncan huan
xakōlūhua' levadura lā' hua'can xasāsti' pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura.
Chuntza' camācā'tanīuj Dios. Tasqui'nī pū'la camakxtekui huan tūn tū'
tzey tapāstacna' lā' huāk a'ntūn tū' tzey. Lā' catahui'lauj līlacatejtin lā'
līlacastu'nc. Chuntza' camācā'tanīuj Dios.

9 Iccātzo'knuni'nī'ta'ni'tza' nac ā'kalhtin carta que tū' caticātā'talacxtuctit
con a'ntīn tatlahua talākalhī'n. 10 Tū' xa'icuanicu'tun que tū'
catā'talacxtuctit xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn tatlahua talākalhī'n.
Lā' nīn tū' xa'icuanicu'tun a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj lā'
tatampi'lhīni'n lā' ta'a'kxokoka'lhāna'n. Lā' nīn tū' xa'icuanicu'tun que
tū' caticātā'talacxtuctit xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn ta'a'cnīni'ni'
ixídolosca'n. Palh tū' ixcātā'talacxtuctit nīn chā'tin de xlaca'n, pues
maclacasqui'n nataxtuyā'tit de huā'mā' quilhtamacuj. 11 Pero a'ntū
iccātzo'knuni'nī'ta'ni' ū'tza' huā'mā': Palh chā'tin huan que kalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios lā' nā xla' tlahua talākalhī'n, tū' catitā'talacxtuctit.
Palh chā'tin huan que kalhlaka'ī' lā' tlahua talākalhī'n o tampi'lhīni'n
o na'a'cnīni'ni' ixídolo, tū' catitā'talacxtuctit lā' nīn tū' titā'huā'ya'nā'tit. Lā'
tū' titā'huā'ya'nā'tit huan a'ntī huan que kalhlaka'ī' lā' xla' lakapalana'n
o ka'chī o a'kxokoka'lhāna'n. 12-13 ¿Chu quimaca'tzi na'iccājuzgarlī huan
a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios? A'ntīn tū' takalhlaka'ī', xlaca'n
Dios nacājuzgarlī. Pero tasqui'nī hui'xina'n nacājuzgarlī'yā'tit huan a'ntīn
takalhlaka'ī'. Por eso camāxtutit de na milaclhpu'nanca'n huanmā'
chi'xcu' a'ntīn tlahua huā'mā' talaclē'i'.

6

A'ntīn talāmālacapū' con huan jueces a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

1 Lā' a'xni'ca' kalhatin de hui'xina'n līyāhuacu'tun catūhuā ā'kalhatin
a'ntī kalhlaka'ī', lej līmāxana' palh ixmālacapū'lh na ixlacapūnca'n
a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Ixtalacāxtlahualh a'ntīn tatapa'ksī con Dios.
2 Hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit con Dios nacālacāxtlahua'yā'tit huan
tachi'xcuhuī't a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Lā' palh hui'xina'n
nacālacāxtlahua'yā'tit ixlīhuākca'n xalanī'n nac quilhtamacuj, nā tzē
nalacāxtlahua'yā'tit antūn tū' lej tasqui'nī. 3 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que
quina'n nacālacāxtlahuayāuj huan ángeles? Lā' palh nacālacāxtlahuayāuj
huan ángeles, ā'chulā' tzē nacālacāxtlahuayāuj a'ntū xala' nac huā'mā'
quilhtamacuj. 4 Chuntza' palh maclacasqui'n nalacāxtlahua'yā'tit catūhuā
xala' huā'mā' quilhtamacuj, ¿a'chī' cāputzayā'tit huan chi'xcuhuī'n
a'ntīn tū' lej cā'a'cnīni'ni'can na ixlacapūnca'n a'ntīn takalhlaka'ī'?
5 Huā'mā' iccāhuaniyāni' para que na'iccāmāmāxanī'yāni'. ¿Chu tū'
a'nan na milaclhpu'nanca'n nīn chā'tin a'ntīn tzē nacālacāxtlahuayāni'
hui'xina'n a'ntī lītā'timīn? 6 Ca'tzīyā'tit que a'nan. Chuntza' tū' tzey a'nchī
tlahua'yā'tit a'xni'ca' kalhatin a'ntī kalhlaka'ī' lā' namālacapū' ā'kalhatin
xatā'tin lā' nalacāxtlahua'yā'tit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'.

7 Como lāmālacapū'yā'tit entre lītā'timīn, chuntza' tasu'yu que
tū' tlōkentaxtūyā'tit ixtapuhuān Dios lā' lhūhua' ticāsputni'yāni'cus.
Ixpātītit huan a'ntūn tū' tzey a'ntū cātatlahuani'ni'. Ixtāya'ni'tit a'nchī
cāta'a'kxokomaklhtīni'. 8 Pero māni' hui'xina'n lātlahua'ni'yā'tit a'ntūn tū'
tzey lā' cā'a'kxokomaklhtīyā'tit a'yuj mintā'tinca'n.

9 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntīn tatlahua a'ntūn ko'hua'jua', xlaca'n tūlalh
catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n? Tū' tita'a'kxokoyā'tit mē'cstuca'n.
Huan a'ntīn tamakpuscātīni'n lā' huan a'ntīn tatlahua talākalhī'n lā'
huan a'ntīn tataquilhpūtani' ídolos, xlaca'n tūlalh catitatanūlh a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n. Nā huan a'ntīn talātā'tahui'lāna' entre chi'xcuhuī'n lā'
huan a'ntīn tamaklhtza'stī puscan, xlaca'n tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n. 10 Nā huan a'ntīn taka'lhāna'n lā' huan a'ntīn talakla catūhuā
lā' huan a'ntīn taka'chī tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nā
huan a'ntīn talakapalana'n lā' huan a'ntīn ta'a'kxokomaklhtīni'n catūhuā
tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nīn tintī' de huan tamā'na tū'
catitamaklhtīni'lh nīn tuntū' a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 11 Lā' chuntza' ixt-
lahua'yā'tit ā'makapitzīn de hui'xina'n. Pero chuhua'j Dios cālacsacnī'ta'ni'
lā' cāxapani'nī'ta'ni' mintalaclē'i'ca'n para natlahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā'
chuhua'j Dios mālacstū'nca que hui'xina'n lacuantza' por ixlīmāpa'ksīn
huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' por ixlīmāpa'ksīn ixEspíritu quinDiosca'n.

Maclacasqui'n que Dios nacāmāpa'ksī quimacni'ca'n

12 Tzē na'icuan: "Icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ictlahua ixlīhuāk
catūhuā a'ntū iclacasqui'n". Pero tū' ixlīhuāk a'ntū ictlahuacu'tun
nacāmaktāya ā'makapitzīn. Tzē na'icuan: "Tzē na'ictlahua chuxatū
catūhuā". Pero a'yuj xa'icualh, tū' ictlahuacu'tun catūhuā a'ntūn
tūla na'icmakxteka ā'calīstān lā' ū'tza' naquilītlaja. 13 Nā nahuancan:
"Quimpānca'n maclacasqui'n līhua't lā' a'nan līhua't para quimpānca'n",
nahuancan. Pero ixtu'ca'n tū' catitatāyani'lh para pō'ktu. Namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios nacāmālakuanī ixtu'ca'n. Dios
tlahualh quimacni'ca'n para que nalī'a'cnīni'ni'yāuj xla'. Lā' xla'
quincāmaxquī'yāni' a'ntū maclacasqui'n quimacni'ca'n. Tū' lacasqui'n
nalītlahuayāuj talākalhī'n quimacni'ca'n. 14 Lā' chu a'nchī Dios

mālakahuanīchokolh ixmacni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo nā chu chuntza' namālakahuanīchoko quimacni'ca'n con ixlīmāpa'ksīn.

15 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que quimacni'ca'n tā'tapa'ksī con Cristo? Lā' quimacni' a'ntūn tapa'ksī con Cristo, ¿chichū na'iclīmaklhtī de Cristo para natā'takēxtimī kalhatin puscāt xala' nac cā'tejen? Tū' maktin ictitlahualh.
16 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' kalhatin chi'xcu' tā'takēxtimī kalhatin puscāt a'ntī xala' nac cā'tejen chu lakatin macni' natala a'xni'ca' natā'takēxtimī? Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Ixtu'ca'n chu lakatin macni' natala.

17 Lā' a'xni'ca' natamacamāstā'ya' con huan Jesús, mintu'ca'n nala'yā'tit chu lakatin līca'tzīn.

18 Tū' catlahua'tit talākalhī'n. A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' makpuscātīni'n, xla' más ko'hua'jua' tlahua ixmacni' que a'xni'ca' tlahua ā'lakatin talaclē'i'.
19 Ca'tzīyā'tit que Dios cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' como xla' tanūma' na mi'a'clhcunucca'n, chuntza' mimacni'ca'n talanī't ixlītokpān Espíritu Santo. Lā' maclacasqui'n que Dios namāpa'ksīni'n a'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' tapa'ksī'yā'tit mē'cstuca'n; tapa'ksī'yā'tit con Dios.
20 Xla' lej tapala cālītamāhuanī'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz. U'tza' nalī'a'cnīni'ni'yā'tit Dios a'nchīn tlahua'yā'tit con mimacni'ca'n como hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Dios.

7

Ixpālacata a'nchī tapūchahuacan

1 Lā' ixpālacata a'ntū quilātzo'kni'uj, chuhua'j iccākalhtīyāni'. Lej tzey palh kalhatin chi'xcu' tū' maktin tā'takēxtimī kalhatin puscāt.
2 A'yuj tzey chuntza', pero como lej makpuscātīni'ncan lā' lej makchi'xcu'nuncan, cataka'lhīlh chā'tunu' chi'xcuhuī'n xmān kalhatin ixpuscātca'n lā' chā'tunu' puscāt cataka'lhīlh xmān kalhatin ixkōlu'ca'n.
3 Catlōkentaxtūlh kalhatunu' chi'xcuhuī'n a'ntūn tasqui'nī para ixpuscātca'n. Lā' chuntza' kalhatunu' puscan catlōkentaxtūlh a'ntūn tasqui'nī para ixkōlu'ca'n.
4 Huan puscāt tū'tza' ixa'cstu māpa'ksī ixmacni'; ixkōlu' nā tā'māpa'ksī. Nā chuntza' huan chi'xcu' tū'tza' ixa'cstu māpa'ksī ixmacni'; ixpuscāt nā tā'māpa'ksī.
5 Palh huan chi'xcu' lā' ixpuscāt más natatlahuacu'tun oración, tzē natalacchihuīna'n para que tū' natalātā'lhtata lātma'j, pero tū' makān. Palh makān tū' natalātā'lhtata, huan ko'ti'ti' nacālīlaktzī'ncu'tun porque tū' catitatāyani'lh.

6 U'tza' huā'mā' iccāhuaniyāni' que tzē tlahuacan. Tū' iccāmāpa'ksīmā'ni'.
7 Iclacasqui'n que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtalalh hua'chi quit pero Dios cāmaxquī' kalhatunu' chi'xcuhuī'n a'nchī tzē natalatā'kchoko. Kalhatin tzē natlahua catūhuā lā' ā'kalhatin natlahua ā'catūhuā. Kalhatin natapūchahua lā' ā'kalhatin tū' tasqui'nī natapūchahua.

8 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntīn tūna'j tapūchahua'yā'tit lā' a'ntī lakapūtnu'tza' que tzey palh natachokoyā'tit chu chuntza' hua'chi quit.
9 Lā' palh kalhatin tū' catitāyani'lh ixa'cstu, mejor catapūchahualh para que tū' pō'ktu napāstaca a'ntū lacasqui'n ixmacni'.

10 Lā' hui'xina'n a'ntīn tapūchahua'nī'ta'ntittza', iccāmāpa'ksīyāni' lā' tū' xmān quit. Nā huan Māpa'ksīni' nā xla' cāmāpa'ksīyāni' que tū' catitamakxtekli ixkōlu'ca'n huan puscan.
11 Lā' palh makxteknī'ttza' ixkōlu' kalhatin puscāt, catachokolh ixa'cstu sin ixkōlu' o catā'tahui'lachokopā ixkōlu'. Lā' huan a'ntī xakōlu' tū' catimakxtekli ixpuscāt.

12 Lā' chuhua'j xmān quit iccāhuaniyāni' ā'makapitzīn de hui'xina'n lā'
tū'tza' huan Māpa'ksīni'. Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios lā' ixpuscāt tū' kalhlaka'ī', tū' catimakxtekli huan puscāt palh xla'
tā'tahui'lacu'tun. 13 Lā' kalhatin puscāt a'ntī kalhlaka'ī', tū' catimakxtekli
ixkōlu' a'ntīn tū' kalhlaka'ī' palh xla' tā'tahui'lacu'tun. 14 A'yuj huan
chi'xcu' tū' kalhlaka'ī' Dios, pero por ixpālacata ixpuscāt a'ntī kalhlaka'ī',
māxtunquīcanī't huan chi'xcu' para nala ixla' Dios. Lā' nā huan puscāt
a'ntīn tū' kalhlaka'ī' māxtunquīcanī't para nala ixla' Dios por ixpālacata
ixkōlu' a'ntī kalhlaka'ī'. Palh tū' chuntza' cahuā, mincamana'ca'n ixtalalh
hua'chi a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Pero chuhua'j laktzī'ncan hua'chilh a'ntīn
takalhlaka'ī'. 15 Huan chi'xcu' antīn tū' kalhlaka'ī' lā' palh makxtekcu'tun
ixpuscāt, camakxtekli na'a'n. Lā' huan puscāt a'ntīn tū' kalhlaka'ī' lā'
palh makxtekcu'tun ixkōlu', camakxtekli na'a'n. Dios lacasqui'n ca'cs
calatahui'lauj quina'n. 16 Huan puscāt tū' ca'tzī palh ixpālacata xla' ixkōlu'
a'ntīn tū' kalhlaka'ī' namāpūtaxtūcan; lā' huan chi'xcu' tū' ca'tzī palh
ixpālacata xla' ixpuscāt a'ntīn tū' kalhlaka'ī' namāpūtaxtūcan.

17 Chu a'nchī ixuanī'ta' a'xni'ca' pū'la kalhla'ka'i', chu chuntza' cata-
choko, xmān nalatā'kchokoya' hua'chi Dios lacasqui'n. U'tza' icmāsu'yu
na ixlīhuāk huan lītokpānna'. 18 Palh lanāntza' huī' mixtu'tu' a'ntū
cālīlakapascan israelitas a'xni'ca' pū'la kalhlaka'i' ixtachihuīn Dios, cat-
achoko chuntza'. Lā' palh tū' ixka'lhī'nī'ta' huan xtu'tu' a'xni'ca' pū'la
kalhlaka'i', nā chuntza' catachoko. 19 Palh ka'lhī'ya' huan xtu'tu' o
palh tū' ka'lhī'ya', xla' tuntū' ixpālacata. A'ntū más tasqui'nī, ū'tza'
tlahuacan ixtapuhuān Dios. 20 Chā'tunu' catachokolh na ixtascujūt
a'ntū ixka'lhī a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios. 21 Palh
xatatamāuj tasācua' ixua'nī'ta' a'xni'ca' kalhlaka'i', tū' tilīpuhua'na'. Pero
palh mimpatrón namakxtekāni', capit. 22 Huan a'ntīn tasācua' ixuanī't
a'xni'ca' kalhlaka'ī'lh, ū'tza' Dios laktzī'n hua'chilh tū' tasācua' ixuanī't.
Lā' a'ntīn tū' xatatamāuj tasācua' ixuanī't a'xni'ca' kalhlaka'ī'lh, ū'tza'
lanī't xatatamāuj ixtasācua' Cristo. 23 Quintā'timīn, Dios lej tapala
cālītamāhuanī'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz. Lā' ū'tza'
tū' catilītamakxtektit lej nacātamāpa'ksīyāni' chi'xcuhuī'n. Xmān Dios
nacāmāpa'ksīyāni'. 24 Quintā'timīn, chu a'nchī ixuanī'ta'ntit a'xni'ca' kalh-
laka'ī'tit, chuntza' natachokoyā'tit a'yuj tapūchahuanī'ta'ntittza' o tū', lā'
a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū'. Xmān chuhua'j maclacasqui'n que Dios
nacā'o'kska'lhīyāni'.

25 Huan Māpa'ksīni' tū' quimaxquī'lh līmāpa'ksīn ixpālacata a'ntīn tūna'j
tapūchahua. Pero tzē nakalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni' porque Dios
quilakalhu'malh lā' quilacsacli. 26 Icpuhuan que tzey palh chā'tunu'
ixtachokolh hua'chi quit icuī' lā' tzey porque mimā' huan chi'chini' a'ntū
napūpātīni'nāuj. 27 Palh ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' catimakxtekti lā' palh
tū' ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' caputza. 28 Pero palh natapūchahua'cu'tuna',
ū'tza' tū' talaclē'i'. Lā' palh kalhatin tzu'ma'jāt natapūchahuacu'tun, ū'tza'
tū' talaclē'i'. Pero más jisclīhua' para xlaca'n a'ntīn tatapūchahuanī'ttza'
a'xni'ca' namin huā'mā' chi'chini'. Lā' quit tū' iclacasqui'n que lej
napātīni'nā'tit.

29 Quintā'timīn, tū'tza' lej makān natahui'layāuj nac cā'quilhtamacuj.
U'tza' iccālīhuaniyāni' que huan a'ntī ka'lhī ixpuscāt catā'scujli Dios
hua'chilh tū' ixka'lhī. 30 Tū' lej makān a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhta-
macuj. Tū'tza' makān nacalhua'nā'tit lā' tū'tza' makān napāxuhua'yā'tit lā'

tū'tza' makān natamāhua'na'nā'tit. U'tza' calīlē'capintit a'ntū natāyani' para
pō'ktu. 31 Makapitzīn a'ntīn taka'lhī ixnegocioca'n, pō'ktu tapāstacmā'na
huan negocio. Hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit, tū' cala'tit hua'chi
xlaca'n porque chuxatū xala' huā'mā' quilhtamacuj tū' catitāyani'lh para
pō'ktu.
32 Tū' iclacasqui'n que lej nacāpāta'layāni'. Huan chi'xcu' a'ntīn
tūna'j tapūchahua, xla' tzē cuenta natlahua xmān a'nchī namakapāxuhua
huan Māpa'ksīni'. 33 Pero huan chi'xcu' a'ntīn tapūchahuanī'ttza' tū'
xmān pāstaca Dios; nā pāstaca a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj ixpālacata
huan ixfamilia. Lā' cuenta tlahua a'nchī namakapāxuhua huan ix-
puscāt. Chuntza' tāpātu' ixtapāstacna'. 34 Lā' huan tzu'ma'jāt a'ntīn tūna'j
tapūchahua o huan puscāt a'ntīn tū'tza' ka'lhī ixkōlu', ū'tza' tzē cuenta nat-
lahua a'nchī nalītlahua ixtapuhuān huan Māpa'ksīni'. Lī'a'cnīni'ni'cu'tun
Dios huāk a'ntū natlahua lā' a'ntū napāstaca. Huan puscāt a'ntīn
tapūchahuanī'ttza' tū' xmān pāstaca Dios. Nā pāstaca a'ntū xala' nac
cā'quilhtamacuj ixpālacata huan ixfamilia. Lā' nā cuenta tlahua a'nchī
namakapāxuhua ixkōlu'.
35 U'tza' iccāhuaniyāni' porque iccāmaktāyacu'tunāni'. Tū'
iccāhui'līni'cu'tunāni' catūhuā hua'chi a'xni'ca' cāchī'lakstokcan huan
cahuāyujnu' pero iclacasqui'n que pō'ktu natlahua'yā'tit a'ntū līmakuan
porque xmān tlōkentaxtūcu'tunā'tit ixtapuhuān Dios.
36 Palh kalhatin chi'xcu' puhuan que tū' tzey porque tūna'j
tapūchahua ixtzu'ma'jāt porque xla' ka'tla'tza' lā' līmakuantza'
natapūchahua, catlahualh a'ntū lacasqui'n. Tū' tlahuamā' talaclē'i'.
Camāpūchahualh ixtzu'ma'jāt. 37 Pero palh kalhatin chi'xcu' līhui'līnī't
que tū' namāpūchahua ixtzu'ma'jāt lā' puhuan que tū' maclacasqui'n
natapūchahua ixtzu'ma'jāt, lā' como tzē māpa'ksī huan ixtzu'ma'jāt, ū'tza'
tzey. Tū' camāpūchahualh. 38 Chuntza' huan tī māpūchahua ixtzu'ma'jāt,
tzey tlahuamā', lā' más tzey tlahua huan a'ntīn tū' māpūchahua
ixtzu'ma'jāt.
39 Huan puscāt tūlalh catimakxtekli ixkōlu' līhuan xla' huī'cus. Pero palh
nīnī'ttza' ixkōlu', tzē natapūchahuapala, xmān calalh kalhatin chi'xcu' a'ntī
kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. 40 Pero quit icpuhuan que más napāxuhua
palh tū'tza' natapūchahua. Lā' icpuhuan que chuntza' quimāsu'ni'lh huan
Espíritu Santo.

8

Huan līhua't a'ntū cā'a'ksajuī'can huan ídolos

1 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan līhua't a'ntū
cā'a'ksajuī'canī't ídolos. Hui'xina'n hua'nā'tit: "Quilīhuākca'n māchekxīyāuj
lā' lej ka'lhīyāuj tapāstacna", hua'nā'tit. Pero quit iccāhuaniyāni':
"Capāstactit que lej ka'tla' makca'tzīcan palh xmān ka'lhīcan lhūhua'
tapāstacna'". Pero a'ntū cāmaktāyayāni' milīhuākca'n, ū'tza' lāpāxquī'can.
2 Palh chā'tin puhuan que lej cā'tzī catūhuā, xla' tūna'j ca'tzī hua'chi
tasqui'nī naca'tzī. 3 Pero palh kalhatin pāxquī' Dios, Dios ca'tzī palh xla'
tapa'ksī con Dios.
4 Lā' ixpālacata huan līhua't a'ntū' cā'a'ksajuī'canī't ídolos, quina'n
ca'tzīyāuj que huan ídolo tū' lakahuan lā' xmān kalhatin Dios a'ntī huī' lā'
xla' xalakahuan. 5 A'nan a'ntīn cāmāpācuhuīcan dioses nac a'kapūn o nac
ti'ya't. Lā' a'yuj huancan a'nan lhūhua' dioses lā' lhūhua' māpa'ksīni'nī'n,

6 pero para quina'n huī' xmān kalhatin quinDiosca'n lā' ū'tza' a'ntī
xaTāta'. Xla' cāmā'a'nanīlh ixlīhuāk catūhuā. Lā' quina'n hui'lāna'uj para
namāka'tlī'yāuj lā' na'a'cnīni'ni'yāuj. Lā' para quina'n huī' xmān kalhatin
Māpa'ksīni' Jesucristo lā' xla' cācāxui'līkō' ixlīhuāk catūhuā lā' quina'n
hui'lāna'uj por ixpālacata.

7 Tū' taca'tzī huā'mā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Makapitzīn
tapuhuan que tatlahua talaclē'i' a'xni'ca' tahua' quinīt a'ntū
lī'a'ksajuī'canī't ídolos. U'tza' tapuhuan como xapū'la ixtataquilhpūtani'
huan ídolos a'xni'ca' tūna'j ixtakalhlaka'ī'. Lā' hasta chuhua'j chuntza'
tapuhuan que huā'mā' quinīt ixla' huan ídolo. Lā' tahuan que tū'
tzey palh hua'can como xlaca'n tūna'j xa'nca taca'tzī a'ntūn tzey lā'
a'ntūn tū' tzey. 8 Huan quinīt tū' quincāmaktāyayāni' na ixlacapūn
Dios. Palh na'icua' catūhuā, tū' más tzey ictilalh na ixlacapūn Dios.
Lā' a'yuj tū' ca'icua'lh catūhuā, pero tū' ā'chulā' ictilalh na ixlacapūn
Dios. 9 Maclacasqui'n cuenta natlahua'yā'tit a'ntūn tlahua'pā'na'ntit
por ixpālacataca'n a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' para que tū'
namātlahuī'yā'tit talaclē'i' ā'kalhatin. 10 Hui'x lej ca'tzīya' lā' palh
nahuā'ya'na' a'nlhā taquilhpūtani'can ídolos, tzēlasā' nalaktzī'nāni'
kalhatin xatā'tin a'ntīn tūna'j xa'nca ca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū'
tzey. Lā' como hui'x lej ca'tzīya', xla' nalīhui'lī nahua' a'ntū a'ksajuī'canī't
ídolos a'yuj na'u'cxca'tzī que tlahuamā' talaclē'i'. 11 Chuntza' mintā'tin
a'ntīn tū' xa'nca kalhlaka'ī', natlahua talaclē'i'. Lā' chuntza' natatonkopū
ixpālacata a'ntū hui'x tla'hua'ya'. Lā' Cristo nīlh ixpālacata mintā'tin. 12 Lā'
chuntza' hui'x tlahuani'pā't talaclē'i' Cristo a'xni'ca' māmakchuyī'ya'
mintā'tin ixpālacata a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' mātlahuī'ya'
talaclē'i'. 13 Por eso palh natatonkopū kalhatin quintā'tin por ixpālacata
huan quinīt a'ntū icua', tū' maktin ictihua'lh quinīt.

9

A'ntūn tzē ixtatlahua apóstoles

1 Ca'tzīyā'tit que quit apóstol lā' quit libre. ¿Chu tū' iclaktzī'nī't
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo? Lā' quit iccāmāsu'ni'ni' a'nchī Dios
quilīmāmacū'nī't lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'tit. 2 A'yuj na ixlacapūnca'n
ā'makapitzīn quit tū' apóstol, pero hui'xina'n tūla catihua'ntit hua'chi
xlaca'n. Como hui'xina'n kalhlaka'ī'tit a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni'
ixtachihuīn Dios, chuntza' lītasu'yu que quit apóstol.

3 A'xni'ca' qui'a'ksa'ncan, ictamaktāya lā' chuntza' iccākalhtī: 4 ¿Chu
tū' līmakuan palh naquintamāhuī' a'ntī iccāmāsu'ni'? 5 ¿Chu tū' icka'lhī
talacasqui' para na'ictlahua chu a'cxtim hua'chi ā'makapitzīn apóstoles
a'xni'ca' icmāsu'yu ixtachihuīn Dios? Chā'tunu' nalē'n ixpuscāt a'xni'ca'
na'a'n chuxalhā para namāsu'yu ixtachihuīn Dios. Chuntza' tatlahua
ā'makapitzīn apóstoles lā' huan ixtā'timīn Jesús lā' nā Pedro. 6 ¿Chu xmān
quit lā' Bernabé tūla iccāmakxtekāuj naquincātamāhuī'yāni'? ¿Chu macla-
casqui'n xmān quina'n icscujāuj para na'icmāpalayāuj quilīhua'tca'n?
7 A'ntī a'n ixpūtropa, ¿chu tū' māpalacan? A'ntī cha'n pūlactin tacha'ni'
xla' tzē nahua' ixtō'ca't. A'ntī cāmaktaka'lha huan borrego, xla' nahua'
xaquinīt. 8 A'ntū iccāhuaniyāni' tū' xmān ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n.
Nā chuntza' huan na ixley Moisés. 9 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios a'nlhā huanican ley:

Tū' camā'kānkanu' ixbosal mi'animalh a'ntū lacchi'ntamā' huan trigo
a'ntū lītlahuacan harina.
Namakxteka' nahua'.
Tū' xmān por ixpālacata huan animal hualh Dios chuntza'. 10 Nā hualh
ū'tza' por quimpālacataca'n porque a'ntī cuxtu lā' a'ntīn cha'n chu a'cxtim
taka'lhīmā'na hasta a'xni'ca' nalana'n lā' natahua' xatza'ktza'. 11 Palh
quina'n iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios a'ntūn tāyani' para pō'ktu,
¿chu ka'tla' catūhuā palh naquilātā'ī'yāuj macsti'na'j a'ntū hui'xina'n
ka'lhīyā'tit lā' a'ntūn tū' tāyani' para pō'ktu? 12 Lā' palh cāmālacpitzini'yā'tit
ā'makapitzīn mimākalhtō'kē'ni'ca'n, līhua'ca' ixquilāmālacpitzini'uj quina'n.
Quina'n más icka'lhīyāuj talacasqui'. Pero quina'n tū' maktin
iccāsqui'ni'ni' para que i'xquilāmālacpitzini'uj.

Mejor quina'n ictāyani'uj ixlīhuāk para que tū' na'a'nan nīn tuntū'
a'ntūn tzē nacāmāmakchuyī huan a'ntī natakalhlaka'ī' xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo. 13 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntīn tamaktāyana'n nac
xaka'tla' ixlītokpānca'n israelitas xlaca'n natahua' a'ntū līmincanī't nac
lītokpān? Lā' a'ntī natamaktāyana'n nac altar xlaca'n nā natahua' mac-
sti'na'j a'ntū a'ksajuī'nincanī't nac altar. 14 Lā' hua'chilh chuntza' huan
mākalhtō'kē'ni'. A'ntīn tasca'tmā'na ixtachihuīn Dios natamāhuī' a'ntīn
cāmāsu'ni'mā'. Chuntza' māpa'ksīni'lh huan Māpa'ksīni'. 15 Pero quit tū'
iccāsqui'ni'nī'ta'ni' naquilāmaxquī'yāuj a'ntū icmaclacasqui'n. Lā' nīn quit
tū' iccātzo'knuni'mā'ni' para que natzucuyā'tit naquilāmaxquī'yāuj a'ntū ic-
maclacasqui'n. Mejor xa'icnīlh lā' tū' naquimaklhtīcan quilīka'tla'jca'tzīn.
U'tza' iclīka'tla'jca'tzī que tū' maktin tasqui'nī naquilāmaxquī'yāuj nīn
tuntū'.

16 Pues a'yuj icmāsu'yu ixtachihuīn Dios, tūla iclīka'tla'jca'tzī porque
chuntza' quilīmāmacū'ca. Lā' icxantila palh tū' na'icmāsu'yu ixtachihuīn
Dios. 17 Palh xa'icmāsu'yulh ixtachihuīn Dios porque chuntza' quinta-
puhuān, quintapāxuhuān ixlanī't hua'chi quintatlaj. Pero maclacasqui'n
na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios como ū'tza' quilīmāmacū'ca. 18 ¿Tuchū
quintatlaj? U'tza' huā'mā: Libre quit lā' tū' iccāmāta'jīyāni' a'xni'ca'
iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios a'yuj tzē xa'iccāsqui'ni'ni' catūhuā.

19 Tū' iclaclē'ni' nīn tintī'yā chi'xcu' lā' chuntza' nīn tintī'yā chi'xcu'
tzē naquimāpa'ksī. Chuntza' libre quit. Pero iclanī't hua'chi
ixtasācua'ca'n ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't para que naquintakaxmata
a'xni'ca' na'iccāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios lā' natakalhlaka'ī'. 20 Na
ixlaclhpu'nanca'n israelitas quit iclatā'kchokolh hua'chi israelita para
que natakalhlaka'ī'. Lā' para a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan na
ixley Moisés quit iclatā'kchokolh hua'chilh xa'ictlōkentaxtūcu'tulh a'ntū
huan huan ley, a'yuj quit icca'tzī que tū' maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū
a'ntū huan huan ley. Chuntza' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī xlaca'n
a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan ixley Moisés. 21 Para a'ntīn tū'
talakapasa ixley Moisés quit iclatā'kchokolh hua'chi xlaca'n. Porque
a'yuj tū' maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan ixley Moisés,
maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan ixlīmāpa'ksīn Cristo. Lā'
chuntza' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī ixtachihuīn Dios huan a'ntīn tū'
talakapasa ixley Moisés. 22 Lā' na ixlaclhpu'nanca'n xlaca'n a'ntīn tū'
xa'nca taca'tzī a'ntūn tzey o a'ntūn tū' tzey, iclatā'kchokolh hua'chi xlaca'n
para que tzē na'iccāmāsu'ni' xlaca'n. Lā' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī
xa'nca. Hua'chi chuxatīya chi'xcu' iclatā'kchokolh para que natakaxmata
a'ntū icmāsu'yumā' lā' natakalhlaka'ī'. 23 Lā' huāk huā' tamā'na

ictlahuamā' para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Chuntza' ā'makapitzīn naquintatā'pāxuhua porque Dios lej quincālakalhu'man.
24 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit a'ntīn tatanū nac tatu'jnu' cuenta tatlahua a'nchī natatu'jnun porque xmān kalhatin natlaja ixpremio? Chuntza' natlahua'yā'tit. Lej ca'a'kahuāna'ni'tit Dios para natla'ja'yā'tit. 25 A'ntīn
tanūcu'tun nac tatu'jnu' tasqui'nī nalaktō'ka' lā' natasca'ja. Lā' huan a'ntī natlaja, namaxquī'can lakatin corona a'ntū palaj nascōhuan. Pero a'ntū naquincātamaxquī'yāni' quina'n a'ntī nalīhui'līyāuj natlahuayāuj ixtapuhuān Dios, ū'tza' natāyani' para pō'ktu. 26 Lā' ū'tza' iclīhui'līlh
ictlahua ixtapuhuān Dios lā' iclīhui'līlh na'ictlaja. Tū' chu tlakaj iclīhui'līlh ictlaja hua'chi a'ntīn tucscu'tun catūhuā lā' xmān līsno'ka xa'ū'ni'. 27 Quit
iclīhui'līlh ictlahua ixtapuhuān Dios lā' quit icmāpātīnī quimacni' para na'ictlaja lā' na'icmāpa'ksī quimacni'. Chuntza' tū' napātle'ke que a'xni'ca' līlhūhua' na'iccāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios lā' māni' quit tūla ictlōkentaxtū a'ntū ixtapuhuān.

10

Tū' tzey palh taquilhpūtani'can ídolos
1 Tū' iclacasqui'n que napātza'nkā'yā'tit a'ntū cāpātle'keni'lh quimpapna'ca'n a'ntīn tatā'a'lh Moisés. Ixlīhuākca'n tastālani'lh huan poklhnu' a'ntū Dios cāmāpū'līni'lh. Lā' ixlīhuākca'n tatētaxtulh huan nac mar a'ntū māpācuhuīcan Mar Spi'nenke'. 2 Lā' como xlaca'n tastālani'lh
huan poklhnu' lā' xlaca'n catojon tatētaxtulh huan nac mar, chuntza' ū'tza' hua'chilh ta'a'kpaxli a'ntza' lā' talalh ī'sca'txtunu'nī'n Moisés. 3 Lā'
ixlīhuākca'n chu a'cxtim tahua'lh huan maná. U'tza' huan līhua't a'ntū Dios macamilh lakalīyān. Lā' ixlīhuākca'n chu a'cxtim talīko'tnūlh huan xcān a'ntū Dios māxtulh huan nac chihuix. 4 Lā' huā'mā' chihuix
hua'chi Cristo a'ntī cāmaxquī'lh ixlīhuāk a'ntū ixtamaclacasqui'n chu a'nlhā na ixtejca'n. 5 Pero a'yuj Dios xa'nca ixcāmaktaka'lha, xlaca'n tū' tamakapāxuhualh xla' lā' ū'tza' ixcālīmāpī'tēlha huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't huan a'ntī ixtanītēlha.
6 Lā' huā' tamā'na a'ntūn cāpātle'keni'lh quimpapna'ca'n, huāk quincātamāsu'ni'yāni' que tū' lej catilacasqui'uj a'ntūn tū' tzey hua'chi xlaca'n lej talacasqui'lh. 7 Makapitzīn de xlaca'n tatatzokostani'lh huan ídolo. Lā' chuntza' tatzo'knī't ixpālacataca'n a'ntīn tatatzokostani'lh huan ídolo:
Tachi'xcuhuī't tatahui'lalh lā' tahuā'yalh lā' tako'tnūlh.
Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tatzuculh talakastāna'n.
Tū' catitatzokostani'tit ídolos hua'chi xlaca'n. 8 Makapitzīn de xlaca'n tatlahualh talākalhī'n lā' lakatin chi'chini' tanīlh pu'xamatu'tun mil. Tū' catitlahua'tit talākalhī'n hua'chi xlaca'n tatlahualh. 9 Makapitzīn de xlaca'n tamājiclhuī'lh Dios lā' ū'tza' cālīlīmaknīlh huan lhūhua' lūhua'. Tū' catimājiclhuī'tit huan Māpa'ksini' hua'chi xlaca'n tatlahualh.
10 Makapitzīn de xlaca'n talē'ksa'nli Moisés lā' milh huan ángel a'ntī maknīni'n lā' cāmāsputūkō'lh. Lā' hui'xina'n, tū' catitlahua'tit hua'chi xlaca'n.
11 Ixlīhuāk a'ntū cāpātle'keni'lh xlaca'n hua'chi līmāsca'tīn para quina'n. Lā' tzo'kui'līca para naquincātamāca'tzīnīyāni' a'nchī natlahuayāuj quina'n a'ntī hui'lāna'uj a'xni'ca' tū' lej makān nasputa huā'mā' quilhtamacuj. 12 Por eso huan a'ntīn puhuan que tzey xla' lā' tū' natlahua a'ntūn tū' tzey, cuenta catlahualh. Chu līpaclhīj tzē natlahua

talaclē'i'. 13 Chuxatū a'ntū napātle'keni'yāni' para nalīlaktzī'nāni', ū'tza'
chu a'cxtim a'ntūn tzē napātle'keni' ā'chā'tin. Lā' tzē nalīpāhua'na' Dios
porque xla' tū' catimakxtekli nalīlaktzī'nca'na' hasta que tū'tza' tāyani'ya'.
Xla' namāhuixcānīyāni' para que natāyani'ya' lā' chuntza' nalīpūtaxtuya'.
14 Iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' porque iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.
Cataxtunquītit de a'ntū ixla' ídolos lā' tū' titaquilhpūtani'yā'tit.
15 Hui'xina'n tzēn pāstacna'nā'tit. Capuhua'ntit mē'cstuca'n palh tzey o
tū' tzey a'ntū iccāhuaniyāni'. 16 A'xni'ca' hua'can Santa Cena, māstā'yāuj
pāxcatca'tzī por a'ntūn tojōma' huan nac taza. Lā' quilīhuākca'n līko'tnūj
a'ntū ixtojōma'. Lā' ū'tza', ¿chu tū' huanicu'tun que quina'n tā'ta'a'cxtimīuj
huan Cristo a'ntī maka'lh ixka'lhni'? Lā' huan pāntzi a'ntū che'keuj
lā' hua'uj nā ū'tza' huanicu'tun que tā'ta'a'cxtimīuj huan Cristo porque
quilīhuākca'n hua'uj ixmacni'. 17 Lā' como xmān mactin pāntzi a'ntū
mālacpitzican, chuntza' quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo
quina'n hua'chi chu lakatin macni' lauj porque quilīhuākca'n hua'uj
huanmā' pāntzi.
18 Capāstactit a'nchīn tatlahua huan a'ntīn cāmāpacuhuīcan israeli-
tas. A'xni'ca tahua' huan quinīt a'ntū lē'ksajuī'nincanī't nac altar,
tā'ta'a'cxtimī Dios porque huan altar ixla' Dios. 19 ¿Tuchū icmāsu'yumā'?
¿Chu icuanicu'tun que huan ídolo ka'lhī ixtapalh o ixlē'ksajna' huan
ídolo ka'lhī ixtapalh? 20 Tū' chuntza' iccāhuanini'. Iccāhuanicu'tunāni'
que a'ntūn ta'a'ksajuī' huan ídolo huan antīn tū' israelitas, xlaca'n
ta'a'ksajuī'mā'na huan tūn tū' tzeyā ū'nī'n a'ntū cāmāpa'ksī huan ko'ti'ti'.
Tū' ta'a'ksajuī'mā'na Dios. Lā' quit tū' iclacasqui'n natā'ta'a'cxtimī'yā'tit
huan ko'ti'ti'. 21 Palh xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit, tūla catipūko'tnu'ntit huan
ixtazaca'n Māpa'ksīni' nac huan Santa Cena lā' nā ixtazaca'n huan ídolos.
Nīn tūla catihuā'yantit na ixmesa Māpa'ksīni' nac huan Santa Cena lā'
nā na ixmesaca'n huan ídolos. 22 ¿Cha tzēlasā' mājiclhuīcu'tunā'tit huan
Māpa'ksīni'? Quina'n tū' līhua'ca' māpa'ksīni'nāuj que xla'.

Nacāpāstacāuj ā'makapitzīn

23 Tzē tlahuacan chuxatū catūhuā pero makapitzīn catūhuā tū' tzey.
Tzē tlahuacan chuxatū catūhuā pero a'nan catūhuā a'ntūn tū' cāmaktāya
a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. 24 Tū' catipuhua'ntit pō'ktu: "¿Tuchū
más tzey para quit?" Nā napuhua'nā'tit: "¿Tuchū más tzey para ā'chā'tin?"
25 A'xni'ca' tamāhua'ya' quinīt nac lītamāuj, tū' catikalhasqui'nī'ni' palh
a'ksajuī'canī't ídolo. Tzē nahua'ya' lā' tū' a'chī' catipu'hua'nti. 26 Porque
Dios tlahualh huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan huā'tzā'.
27 Palh kalhatin mi'amigo tū' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā'
kantāyayāni' lā' palh pincu'tuna' na ixchic, cahua't chuxatū a'ntū
namaxquī'ca'na'. Lā' tū' cakalhasqui'nī'ni' palh a'ksajuī'canī't huan
ídolo. 28 Pero palh kalhatin ixuanini': "Huā'mā' quinīt lē'ksajuī'canī't
ídolo", tū' catihua't por ixpālacata a'ntī māca'tzīnī'ni'. Chō'la xla' puhuan
que tūla hua'can. Hui'x ca'tzīya' que tū' a'chī' nala'ya' palh nahua'ya';
pero antī māca'tzīnīni', xla' tū' ca'tzī. 29 U'tza iclīhuanini' que tū' cahua't
por ixpālacata a'ntī māca'tzīnīyāni'.
Kalhatin tzē nakalhasqui'nīni'n: "¿A'chī' cuenta xa'ictlahualh a'ntū
puhuan ā'chā'tin ixpālacata a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey a'xni'ca'
quit ictlahuacu'tun catūhuā? 30 Palh pū'la na'icmaxquī' pāxcatca'tzī
Dios a'xni'ca' na'icua' chuxatūyā catūhuā, ¿a'chī' quilē'ksa'ncan ixpālacata

a'ntū iclīmaxquī'nī't pāxcatca'tzī Dios?” Chuntza' tzē nakalhasqui'nīni'n.
31 Chuntza' chuxatū a'ntū natlahua'yā'tit, ū'tza' natlahua'yā'tit para que
ā'makapitzīn natamācā'tanī Dios. A'xni'ca' huā'ya'mpā'na'ntit lā' a'xni'ca'
ko'tnu'nā'tit, natlahua'yā'tit para que ā'makapitzīn natamācā'tanī Dios.
32 Tū' titlahua'yā'tit nīn tuntū' antūn tzē nacāmāmakchuyī israelitas
nīn griegosnu' nīn xlaca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Dios. 33 Lā' quit
iccālīmakapāxuhuacu'tun ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't chuxatū ictlahuamā'.
Tū' icputzamā' xmān a'ntūn tzey para quit; nā icputzamā' a'ntūn
tzey para ā'makapitzīn para que tzē natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā'
nacāmāpūtaxtūcan.

11

1 Caquilāmaksca'tui chu a'cxtim hua'chi quit icmaksca'tli Cristo.

Ixpālacata huan puscan a'nlhān tlī'can

2 Chuhua'j quintā'timīn, lej tzey a'nchī hui'xina'n quilāpāstacāuj
lā' tlōkentaxtūyā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'nī'ta'ni'. 3 Lā' iclacasqui'n que
naca'tzīyā'tit que Cristo cāmāpa'ksī chā'tunu' chi'xcu'; lā' huan a'ntī
xakōlu' māpa'ksī ixpuscāt; lā' Dios māpa'ksī Cristo. 4 A'xni'ca' huan
chi'xcu' kalhtō'ka'mā' o līchihuīna'mā' catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh
lā' palh tū' tā'kxtu ixtā'knu', xla' tū' a'cnīni'ni' ixMāpa'ksīni'. 5 A'xni'ca
huan puscāt kalhtō'ka'mā' o līchihuīna'mā catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh,
tasqui'nī natamūtlapa. Palh tū' natamūtlapa huan puscāt, tamāxani'
xa'cstu lā' chu a'cxtim hua'chilh tamūxui'ca. 6 Palh kalhatin puscāt tū'
tamūtlapacu'tun, cakoksitca; lā' como līmāxana' takoksita o tamūxui'ca
huan puscāt, catamūtlapalh. 7 Por ixpālacata a'ntūn tlahua huan chi'xcu',
tzē namāka'tlī'can Dios lā' por ixpālacata a'ntūn tlahua huan puscāt,
na'a'cnīni'ni'can ixkōlu'. 8 Dios tū' tlahualh chi'xcu' de huan puscāt, pero
lītlahualh puscāt ixtāpāchā'xta huan chi'xcu'. 9 Chuntza' Dios tū' tlahualh
chi'xcu' por ixpālacata puscāt pero tlahualh puscāt por ixpālacata chi'xcu'.
10 U'tza' lītasqui'nī que huan puscāt natamūtlapa. Chuntza' a'cnīni'ni'
ixkōlu' lā' huan ángeles. 11 Pero na ixlacapūn Dios, huan chi'xcu' lā' huan
puscāt chu a'cxtim, lā' talāmaclacasqui'n chā'tunu'. 12 Huan xapū'la puscāt
Dios māxtulh de na ixtāpāchā'xta huan chi'xcu' lā' chuhua'j xachi'xcu'
ska'ta' lacatuncuī por puscāt. Lā' Dios, xla' mā'a'nanīlh ixlīhuāk catūhuā
a'ntū a'nan.
13 Hui'xina'n mē'cstuca'n calīhui'lī'tit. ¿Chā puhua'nā'tit minī'ni' palh
huan puscāt nakalhtō'ka' lā' tū' mūtlapacan? 14 ¿Chu tū' līmāxana' palh
pūlhmā'n ixya'j huan chi'xcu'? 15 Lā' huan puscāt līka'tla'jca'tzī ixya'j
xapūlhmā'n. U'tza' lītamūtlapa. 16 Palh chā'tin lē'ksa'ncu'tun ixpālacata
huan tamūtlapacan, nahuaniyā'tit: “Quina'n iclīsmanīnī'ta'uj que huan
puscan natatamūtlapa a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na”, nahuaniyā'tit. Lā'
chuntza' līsmanīcan chuxalhā mācā'tanīcan Dios.

Tlahuaca a'ntūn tū' līmakuan nac huan Santa Cena

17 Chuhua'j iccālacaquilhnīyāni' lā' ixpālacata huā'mā': A'xni'ca'
takēstokā'tit, tlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan lā' a'ntūn tū'
lālīmaktāya'yā'tit. 18 Xapū'la iccāhuaniyāni' que quihuanica que
a'xni'ca' takēstokā'tit, hui'xina'n talacpitziyā'tit na milaclhpu'nanca'n.
Lā' macsti'na'j ickalhlaka'ī' a'ntūn tahuan. 19 Porque tzēlasā'
maclacasqui'n natalacpitziyā'tit para que chuntza' natasu'yu tichū
stu'ncua' tamakapāxuhua Dios. 20 A'xni'ca' takēstokā'tit, tasu'yu

palh tū' hua'pā'na'ntit ixCena huan Māpa'ksīni'.
21 Porque pō'ktu
a'xni'ca' hui'xina'n hua'yā'tit, chā'tunu' palaj tayayā'tit milīhua'tca'n
a'ntū līta'nā'tit. Lā' chuntza' kalhatin a'ntīn tū' ka'lhī, xla' natzi'ncsa
lā' ā'kalhatin naka'sa lā' hasta naka'chī.
22 ¿Chu tū' ka'lhīyā'tit
minchicca'n a'nlhā tzē nahuā'ya'nā'tit lā' nako'tnū'nā'tit? Tū' tzey
a'nchī tlahua'pā'na'ntit porque chuntza' cāmaka'nā'tit huan ā'makapitzīn
a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tatakēstoknī't. Lā' cāmāmāxa'nī'yā'tit huan a'ntīn
tū' taka'lhī ixlīhua'tca'n. ¿Chichū na'iccāhuaniyāni' que lej tzey a'nchī
tlahua'yā'tit? Tū' icticāhuanini', nīn maktin.

Ixpālacata huan ixCena huan Māpa'ksīni'
Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20

23 Quit iccāmāsu'ni'ni' a'ntū quimāsca'tīlh huan Māpa'ksīni' lā' ū'tza'
huā'mā'. Māni' huanmā' tzī'sa a'xni'ca' ixmacamāstā'mā'ca para na-
maknīcan, huan Māpa'ksīni' Jesús tayalh pāntzi a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na.
24 Lā' māstā'lh pāxcatca'tzī para huan pāntzi lā' che'kelh lā' mālacpitzilh lā'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
Catē'tit lā' cahua'tit.
Huā'mā' quimacni' a'ntū icmacamāstā' por mimpālacataca'n.
Nahua'yā'tit chuntza' hua'chi hua'yāuj chuhua'j para naquilālīpāstactēlhayāuj.
25 Lā' chu a'cxtim tlahuani'lh huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh. Tayalh
lā' māstā'lh pāxcatca'tzī lā' cāhuanilh:
A'ntū tojōma' nac huā'mā' taza ū'tza' xasāsti' ixtamālacnūn Dios lītaxtu a'ntū līlacāxtlahuaca quinka'lhni'.
Napūko'tnū'nā'tit chuntza' hua'chi pūko'tnū'nāuj chuhua'j para naquilālīpāstactēlhayāuj.
Chuntza' cāhuanilh.
26 Makatunu' nahua'yā'tit chuntza' huā'mā' pāntzi
lā' napūko'tnū'nā'tit chuntza' huā'mā' taza, namālacstū'ncā'tit a'nchī
nīlh huan Māpa'ksīni' por quimpālacataca'n. Chuntza' catlahua'tit hasta
a'xni'ca' nataspi'ta huan Māpa'ksīni'.

A'nchī līmakuan hua'can huan Santa Cena

27 Lā' chuxatī nahua' huā'mā' pāntzi lā' chuxatī napūko'tnūn huā'mā'
taza, catlahualh a'nchīn tasqui'nī. U'tza' huanicu'tun que tasqui'nī que
xa'nca nalatā'kchoko na ixlacapūn Dios. Lā' palh tū', nalakmaka'ncan
ixmacni' lā' ixka'lhni' Jesús.
28 Maclacasqui'n que chā'tunu' a'ntī nahua'
huan pāntzi lā' napūko'tnūn huan taza pū'la napuhuan palh xa'nca
latā'kchokomā' na ixlacapūn Dios. Lā' palh tū', pū'la casqui'nli tamāsputūn
lā' chuntza' tzē nahua' huan pāntzi lā' tzē napūko'tnūn huan taza.
29 Porque huan a'ntī nahua' huan pāntzi lā' napūko'tnūn huan taza lā'
palh tū' māchekxī a'ntūn tlahuamā', xla' makstatlahuacan xa'cstu. Xla' tū'
ca'tzī que huā'mā' līhua't hua'chi ixlaktapalh ixmacni' lā' ixka'lhni' huan
Māpa'ksīni'. Hui'xina'n tū' cuenta tlahua'yā'tit a'ntū huanicu'tun ixCena
huan Māpa'ksīni'.
30 U'tza' lhūhua' na milaclhpu'nanca'n tū' lactli'hui'qui
lā' ū'tza' talī'ī'tza'ca'n lā' ā'makapitzīn tanīlh.
31 Palh quina'n ixpuhuáuj:
"¿Chā xa'nca iclatlā'huan na ixlacapūn Dios o tū'?" palh chuntza' ix-
puhuáuj, tū' ixquincātacastigarlīni'.
32 Dios cuenta quincātlahuayāni' lā'
quincācastigarlīyāni' para que nasca'tāuj. Lā' chuntza' tū' cati'a'uj nac
pūpātīn hua'chi xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios.
33 Quintā'timīn, a'xni'ca' natakēstokā'tit para nahuā'ya'nā'tit, tū' palaj
nataya'yā'tit milīhua'tca'n. Chā'tunu' cacāka'lhī'tit ā'makapitzīn.
34 Palh

tzi'ncsa kalhatin, cahuā'yalh pū'la na ixchic. Lā' chuntza' tū' natlahua'yā'tit a'ntū mē'cstuca'n nalīlaclī'pinā'tit a'nlhā takēstokcanī't. Lā' ā'makapitzīn catūhuā na'iccālacāxtlahua a'xni'ca' na'ica'nācha'.

12

Huan ixlī'a'ksajna' Espíritu Santo a'ntūn cāmaxquī' chā'tunu' chi'xcuhuī'n

1 Chuhua'j iclacasqui'n naca'tzīyā'tit ixpālacata huan lī'a'ksajna' a'ntū
māstā' huan Espíritu Santo.
2 Ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' tūna'j ixkalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn
Dios, ixcāta'a'kxokoyāni' lā' chuntza' ixcātalīmāxtuyāni' huan na ixtej
Dios para natatzokostani'yā'tit ídolos. Hua'chilh ixsā'pinī'ta'ntit
para nacā'a'cnīni'ni'yā'tit huan ídolos a'ntūn tūla caticāmaktāyani'.
3 Iccāmāsca'tīcu'tunāni' que huan a'ntī ka'lhī ixEspíritu Dios tūla
catilakapalalh ixtacuīni' Jesús. Lā' palh tū' ixmāsu'ni'lh huan Espíritu
Santo, nīn tintī' tzē ixualh que Jesús xla' ū'tza' Māpa'ksīni'.
4 Xtunc ixlī'a'ksajna' chā'tunu' chi'xcu' pero xmān kalhatin Espíritu Santo
a'ntī cāmaxquī'kō'lh. 5 Lā' xtunc ixtascujūt chā'tunu' pero xmān kalhatin
quiMāpa'ksīni'ca'n a'ntī scujni'mā'nauj. 6 Xtunc a'nchī chā'tunu' tatā'scuja
Dios pero māni' Dios a'ntī māsu'yu ixlīmāpa'ksīn a'xni'ca' chi'xcuhuī'n
tatā'scuja. 7 Tasu'yu que huan Espíritu Santo cāmaxquī' ixlīmāpa'ksīn
chā'tunu' para natamaktāya ā'makapitzīn. 8 Kalhatin xa'nca ca'tzī a'nchī
namāstū'nca a'ntū stu'ncua' ixpālacata Dios lā' a'nchī Dios lacasqui'n
nalatā'kchokoyāuj. Lā' ā'kalhatin xa'nca ca'tzī a'nchī namāstū'nca a'nlhā
jicslīhua' na ixtachihuīn Dios. Pero a'ntī cāmāsca'tīlh chā'tunu', xmān
kalhatin lā' māni' ū'tza' huan Espíritu Santo. 9 Ixpālacata huan Espíritu
Santo kalhatin lej līpāhuan Dios a'xni'ca' tlahua oración lā' ca'tzī que
Dios namaxquī' a'ntū squi'ni'. Lā' ixpālacata Espíritu Santo ā'kalhatin tzē
nacāmātzeyī huan ī'tza'ca'nī'n. 10 Kalhatin tzē natlahua lē'cnīn lā' ā'kalhatin
lej tzē nahuan a'ntū Dios māca'tzīnīlh. A'kalhatin huampala tzē naca'tzī
xa'nca tichū cāmāchihuīnī ā'makapitzīn, palh huan Espíritu Santo o palh
huan tlajana'nī'n. A'kalhatin tzē nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn
tū' maktin chihuīna'nī't. Lā' ā'kalhatin tzē namāchekxī a'ntū huanicu'tun
huan xtunc tachihuīn. 11 Ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā ixtascujūt ixE-
spíritu Dios. Lā' chu a'nchī lacasqui'n huan Espíritu Santo chu chuntza'
cāmāsu'ni' chā'tunu' a'ntū natatlahua.

Quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj hua'chilh chu lakatin macni'

12 Kalhatunu' chi'xcuhuī'n xmān lakatin ixmacni'ca'n. Lā' lhūhua' xalacpītzin ka'lhī quimacni'ca'n hua'chi quimacanca'n lā' quilakastapunca'n lā' quintojonca'n. Pero ixlīhuāk huā' tamā'na chu lakatin quimacni'ca'n. Lā' nā chuntza' quina'n lanī'tauj hua'chi xalacpītzin ixmacni' Cristo. 13 Quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj
ixtachihuīn Dios, quina'n lanī'tauj hua'chi chu lakatin macni' a'xni'ca' Dios quincāmaxquī'ni' Espíritu Santo. Quilīhuākca'n a'yuj israelitas o griegosnu' lā' a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū' tasācua', quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj chu lakatin lanī'tauj a'xni'ca' maklhtīni'uj huan Espíritu Santo.
14 Tāpālhūhua' xalacpītzin quimacni'ca'n. Tū' xmān ka'lhīyāuj quimacanca'n. Nā ka'lhīyāuj quintojonca'n lā' qui'a'ka'xko'lhca'n para natalakō' chu lakatin macni'. 15 Palh ixuanli huan tojon: "Quit tū'
ixmacan huā'mā' macni' lā' chuntza' quit tū' ixla' huan macni'", chuntza'

tū' stu'ncua'. A'yuj chuntza' ixuanli, pero ixla'cus huan macni'. 16 Lā'
palh ixuanli huan a'ka'xko'lh: “Quit tū' ixlakastapun huā'mā' macni'
lā' chuntza' quit tū' ixla' huan macni'”, chuntza' tū' stu'ncua'. A'yuj
chuntza' ixuanli, pero ixla'cus huan macni'. 17 ¿Chichū ixkaxmatui palh
xmān ixka'lhīuj quilakastapunca'n? Lā' ¿chichū ixlīquincalana'uj palh
quimacni'ca'n huāk a'ka'xko'lh ixlalh? 18 Ixlakta quimacni'ca'n chu
a'nchī Dios cātlahualh. Lā' xla' cācāxtlahualh chu a'nchī xla' lacasqui'lh
con ixlīhuāk huan xalacpītzin. 19 Palh huāk quimacni'ca'n ixlalh cahuā
xmān lakatin xalacpītzin hua'chi a'ka'xko'lh, ¿chichū ixlītaxtucha' lakatin
macni'? 20 Chuntza' lhūhua' ixlacpītzin quimacni'ca'n pero xmān lakatin
macni' lanī't.

21 Chuntza' huan lakastapun tūla catihuanilh huan macan: “Hui'x
tū' icmaclacasqui'nāni'”. Lā' nīn huan a'kxāk tūla catihuanilh huan
tojon: “Hui'x tū' icmaclacasqui'nāni'”. 22 A'yuj tū' a'cxtim tasu'yu
ixlītli'hui'qui lakatunu' xalacpītzin quimacni'ca'n pero chu a'cxtim
tatasqui'nī chā'tunu'. 23 Huī' na quimacni'ca'n a'nlhā tū' līmakuan
tasu'yu. Lā' xa'nca lhakā'nanāuj pō'ktu. Chuntza' xa'nca maktaka'lhāuj
lā' a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā līmāxana' tasu'yu. 24 Lā' a'nlhā tū' līmāxana'
tasu'yu, tū' lej cuenta tlahuayāuj. Lā' Dios xa'nca cāxtlahualh ixlīhuāk
quimacni'ca'n para que na'a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā huancan que tū' lej
tasqui'nī. 25 Lā' tūla cāmāxtunquīcan xalacpītzin quimacni'ca'n pero huan
xalacpītzin talāmaktāya. Chuntza' quintojonca'n lā' quimacanca'n lā'
quilakastapunca'n talāmaktāya. 26 Lā' a'xni'ca' tatakāhuī' quintojonca'n
o quimacanca'n, ixlīhuāk quimacni'ca'n tatā'pātīni'n. Lā' palh
na'a'cnīni'ni'can quintojonca'n o quimacanca'n, tatā'pāxuhua ixlīhuāk
quimacni'ca'n.

27 Chuhua'j hui'xina'n hua'chi xalacpītzin ixmacni' Cristo lā'
maclacasqui'n chā'tunu' nalāmaktāya'yā'tit. Chā'tunu' ka'lhī'yā'tit
mintascujūtca'n. 28 Lā' kalhatunu' a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios, xla' cāmaxquī'lh chā'tunu' ixtascujūtca'n. Xapū'la Dios cāhui'līlh
makapitzīn ixlī'apóstolca'n a'ntī más ixtatasqui'nī lā' ixlīmaktu' cāhui'līlh
ixlī'a'cta'sana'nī'nca'n lā' ixlīmaktu'tun cāhui'līlh ixlīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n.
Nā Dios cāhui'līlh ā'makapitzīn a'ntīn tzē natatlahua lē'cnīn lā' cāhui'līlh
ā'makapitzīn a'ntīn tzē natamātzeyī ī'tza'ca'nī'n. Nā ā'makapitzīn cāhui'līlh
para natamaktāyana'n lā' ā'makapitzīn cāhui'līlh para natala xapuxcu'
huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' cāhui'līlh huampala ā'makapitzīn a'ntīn tzē
natachihuīna'n xtunc tachichuīn. 29 ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't apóstoles?
¿Chu ixlīhuākca'n talanī't a'cta'sana'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't
mākalhtō'kē'ni'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n natatlahua lē'cnīn? Tū' maktin
nala chuntza'. 30 Lā' ixlīhuākca'n tūla natamātzeyīni'n. Lā' ixlīhuākca'n tūla
natachihuīna'n xtunc tachihuin. Lā' nīn ixlīhuākca'n tūlalh catitahualh
a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. 31 Lej caputza'tit a'nchī
naka'lhī'yā'tit huan lī'a'ksajna' a'ntū más tzey. Lā' na'iccāmāsu'ni'yāni'
a'ntū scana'nca' más xatzey.

13

Ixpālacata huan tapāxquī'n

1 Palh ixchihuīna'uj tāpālhūhua' tachihuīn lā' nā hua'chi ángeles tachi-
huīna'n, chu tlakaj ixtlahuáuj palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. Quin-
tachihuīnca'n talanī't hua'chi līcā'n a'ntū xmān sā'nan o mā'katzincsīni'n
palh tū' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. 2 Lā' a'yuj xa'nca ixlīmāstū'ncni'uj

ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, lā' a'yuj ixmāchekxīuj
huan tapāstacna' a'ntūn tatzē'knī't, lā' palh ixca'tzīkō'uj tāpālhūhua'
catūhuā, ū'tza' tū' ixquincāmaktāyani' nīn tuntū' palh tū' ixcāpāxquī'uj
ā'makapitzīn. Lā' huampala palh lej ixlīpāhuáuj Dios lā' ixca'tzīuj que
tzē ī'squi'ni'uj que camālacsijli lakatin kēstin lā' ixtalacsijli, tuntū' quinta-
palhca'n palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. 3 Palh ixcāstā'kō'uj ixlīhuāk
a'ntū ka'lhīyāuj para que ixcāmālacpitzini'uj a'ntīn cāsputni' ixlīhua'tca'n lā'
palh ixmacamāstā'uj quimacni'ca'n para que naquincātalhcuyuyāni', chu
tlakaj ixtlahuáuj huā' tamā'na palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn.

4 Huan a'ntī cāpāxquī' ā'makapitzīn lej natāyani' lhūhua' lā' tū'
na'a'kchā'n. Xla' lej nalakalhu'manīni'n lā' tū' a'chī' catipuhualh a'yuj
ā'makapitzīn más taka'lhī. Nā xla' tū' ka'tla'jca'tzī lā' tū' ixa'cstu napuhuan
palh lej tzey xla'. 5 Huan a'ntī lej cāpāxquī' ā'makapitzīn tū' natlahua a'ntūn
tū' līmakuan nīn tū' lej nacālakla lhūhua' catūhuā xmān para ū'tza' ixa'cstu.
Xla' tū' palaj na'a'kchā'n lā' tū' natapalāna'ni'cu'tun a'ntū tlahuani'canī't
a'ntūn tū' tzey. 6 Nā xla' tū' nalīpāxuhua a'xni'ca' tlahuacan a'ntūn
tū' tzey pero nalīpāxuhua a'xni'ca' tlahuacan a'ntū xatzey. 7 Huan
a'ntī cāpāxquī' ā'makapitzīn, xla' natāyani'kō' chuxatū napātle'keni'. Lā'
napuhuan que tzey ā'makapitzīn lā' tū' palaj nacā'a'ksa'ncu'tun. Xla'
napuhuan que ā'calīstān natatlahua a'ntūn tzey. Lā' a'yuj napātīni'n,
pero tū' catimakxtekli nacāpāxquī' ā'makapitzīn.

8 Huan tapāxquī'n tū' maktin catisputli. Nasputa ixtachihuīn huan a'ntī
māstū'nca ixtachihuīn Dios. Nā natasputa huan tāpālhūhua' tachihuīn
a'ntū a'nan nac quilhtamacuj. Nasputa ixlīhuāk a'ntū chi'xcuhuī'n tzē
nataca'tzī. 9 Porque tū' ketzī a'nchī ca'tzīyāuj chuhua'j lā' tū' ketzī
a'nchī māstū'ncāuj chuhua'j ixtachihuīn Dios. 10 Namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' naca'tzīkō'yāuj ixlīhuāk lā' a'xni'ca' tū'tza' namaclacasqui'nāuj
a'ntū ca'tzīyāuj chuhua'j lā' a'ntūn tū' ketzī.

11 A'xni'ca' ti'na'jcus ka'hua'chu xa'icuanī't, hua'chi ka'hua'chu
xa'icchihuīna'n. Lā' hua'chi ka'hua'chu xa'icpuhuan lā' xa'icpāstacna'n.
A'xni'ca' ictachi'xcuhuī'lh, icmakxtekli a'nchī xa'icuanī't quilīka'hua'chu.
12 Chuhua'j tū' xa'nca lakapasāuj Dios, xmān hua'chilh ixlaktzī'nui
ixmāspilēk nac slamama līcā'n. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
nalaktzī'nāuj Dios calacan. Chuhua'j macsti'na'j ca'tzīyāuj a'nchī
huanī't Dios; pero a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', nalakapasāuj Dios
hua'chi xla' quincālakapaskō'yāni'. 13 Chuntza' lakatu'tun catūhuā a'ntūn
tasqui'nī para pō'ktu lā' ū'tunu'n huā' tamā'na. Tasqui'nī nalīpāhuanāuj lā'
nakalhlaka'ī'yāuj Dios; tasqui'nī napuhuanāuj que Dios natlōkentaxtū
a'ntū huanī't; lā' tasqui'nī nacāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. Pero a'ntū
līhua'ca' tasqui'nī, ū'tza' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn.

14

Ixpālacata chihuīna'ncan huan xtunc tachihuīn

1 Calē'capintit a'nchī nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzin lā' lej calacasqui'ntit
huan lī'a'ksajna' a'ntū māstā' huan Espíritu Santo. Lakatin ixlī'a'ksajna'
a'ntū māstā' huan Espíritu Santo, ū'tza' tzē xa'nca māstū'nccan ixtachi-
huīn Dios. Līhua'ca' calacasqui'ntit huā'mā' lī'a'ksajna' que ā'makapitzīn.
2 A'xni'ca' kalhatin chihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't, xla'
xmān tā'chihuīna'mā' Dios lā' tū' cātā'chihuīna'mā' chi'xcuhuī'n como tintī'
namāchekxī. Huan Espíritu Santo māchihuīnī pero tintī' ca'tzī a'ntū

huanicu'tun. 3 Pero a'ntī māstū'nca ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn
Espíritu Santo, xla' cātā'chihuīna'n chi'xcuhuī'n para nacāmāsu'ni' lā'
nacāmaktāya lā' nacāmāhuixcānī. 4 A'ntī chihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn
tū' sca'tnī't, ū'tza' xmān tahuixcānī ixa'cstu. Pero a'ntī māstū'nca ixtachi-
huīn Dios, ū'tza' cāmāhuixcānī ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.

5 Iclacasqui'n que milīhuākca'n ixchihuīna'ntit xtunc tachihuīn a'ntūn
tū' ī'sca'tnī'ta'ntit. Pero līhua'ca' iclacasqui'n ixmāstū'nctit ixtachihuīn
Dios. Līhua'ca' tasqui'nī huan a'ntī māstū'nca ixtachihuīn Dios que
a'ntī xmān chihuīna'n xtunc tachihuīn lā' tūla nahuan a'ntū huanicu'tun
huan xtunc tachihuīn. Xmān palh tzē nahuan a'ntū huanicu'tun
huan tachihuīn lā' chuntza' nacāmaktāya ixlīhuākca'n a'ntīn takalh-
laka'ī', xmān chuntza' tzey palh nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū'
sca'tnī't. 6 Palh na'ica'nācha' lā' icchihuīna'n xtunc tachihuīn, ¿chichū
na'iccālīmaktāyayāni'? Palh tū' na'iccāhuaniyāni' a'ntū Dios quimāsu'ni'lh
o a'ntū icca'tzī ixpālacata Dios, ¿chichū na'iccālīmaktāyayāni'? Lā' palh
tū' na'iccāmāstū'ncni'yāni' ixtachihuīn Dios o palh tū' iccāmāsu'ni'yāni',
¿chichū na'iccālīmaktāyayāni'?

7 A'xni'ca' skoli'can lā' axni'ca' sla'knancan, kaxmatāuj a'nchī sā'nan.
Pero palh tū' xa'nca skoli'can, tūla māchekxīcan. 8 Lā' palh tū' xa'nca
skoli'can con huan trompeta, huan tropa tū' catimāchekxīlh lā' tū'
catitā'kaquī'lh lā' tū' catitacāxli para nalata'la. 9 Lā' chuntza' hui'xina'n.
Palh tūla kaxmatcan xa'nca mintachihuīnca'n, ¿chichū nalīmāchekxīcan?
Nala hua'chi palh xmān nachihuīna'nā'tit cā'ū'nī'n. 10 Tāpālhūhua' tachi-
huīn chihuīna'ncan nac cā'quilhtamacuj lā' chā'tunu' māchekxī a'ntū ix-
tachihuīn. 11 Pero palh tūla icmāchekxī ixtachihuīn ā'kalhatin, quit
iclanī't hua'chi makatiyāti' para xla' lā' xla' makatiyāti' para quit.
12 Lā' hui'xina'n como lej cālē'capinā'tit huan tamā'na lī'a'ksajna' a'ntū
māstā' huan Espíritu Santo lā' calacasqui'ntit que nacāmaxquī'yāni' huan
tamā'na lī'a'ksajna' a'ntū más xatzey. Lā' ū'tza' a'ntū cāmāhuixcānī a'ntīn
takalhlaka'ī'.

13 Chuntza' huan a'ntī nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't,
casqui'ni'lh Dios para que tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun. 14 Palh
xtunc quintachihuīn a'xni'ca' ickalhtō'ka'mā', xmān quilīca'tzīn māchekxī.
Tū' scujmā' quintapāstacna' lā' nīn tintī' icmaktāyamā'. 15 ¿Chichū nalīla?
Na'iclīkalhtō'ka' quilīca'tzīn lā' nā na'iccāmāscujū quintapāstacna' para que
na'iccāmaktāya huan a'ntīn takaxmatmā'na. Na'iclītlī' quilīca'tzīn lā' nā
na'iclītlī' quintapāstacna' para natamāchekxī huan a'ntīn takaxmatmā'na.
16 Palh chihuīna'na' xtunc tachihuīn a'xni'ca' māstā'ya' pāxcatca'tzī, xmān
milīca'tzīn mācā'tanīmā' Dios, lā' ā'makapitzīn tūla tamāchekxī. Lā' ¿chichū
tzē nalīhuan catīhuā: “Amén”, palh tūla māchekxī a'ntū huanī'ta'? 17 Hui'x
xa'nca maxquī'pā't pāxcatca'tzī Dios pero tū' maktāya'ya' ā'chā'tin. 18 Quit
tzē icchihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' icsca'tnī't. Lā' icmaxquī'
pāxcatca'tzī Dios que quit līhua'ca' tzē icchihuīna'n xtunc tachihuīn
que chuxatī na milaclhpu'nanca'n. 19 Pero a'nlhā tatakēstoka huan
a'ntīn takalhlaka'ī', mejor xa'icchihuīna'lh macsti'na'j tachihuīn a'ntū
māchekxīcan lā' a'ntū nacāmāsca'tī que lhūhua' xtunc tachihuīn a'ntūn tū'
catitamaktāyalh ā'chā'tin.

20 Tū' catipuhua'ntit hua'chi camana' a'ntīn tū' tamāchekxī; pero
napuhua'nā'tit hua'chi lakska'tā'n a'ntīn tūna'j taca'tzī tatlahua a'ntū
ko'hua'jua'. Pero a'xni'ca' pāstacpā'na'ntit, capāstacna'ntit hua'chi

chi'xcuhuī'n porque xlaca'n taca'tzī a'ntū más tasqui'nī. 21 Tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios que Dios hualh chuntza:

Na'iccātā'chihuīna'n huā' tamā'na israelitas.
Na'iccāmacamin huan a'ntīn tāpātin ixtachihuīnca'n lā' a'ntī makatiyātī'n.
Lā' quit na'iccāmāchihuīnī.
Lā' nīn chuntza' tū' quintita'a'kahuāna'ni'cu'tulh huā' tamā'na israelitas.

22 Lā' chuntza' a'xni'ca' chihuīna'ncan xtunc tachihuīn a'ntūn tū'
māchekxīcan, ū'tza' nacālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios xlaca'n a'ntīn tū'
takalhlaka'ī' como ū'tza' lē'cnīn. Lā' a'xni'ca' māstū'nccan ixtachihuīn
Dios por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo, ū'tza' cālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn
Dios a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. 23 Palh milīhuākca'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit
ixtakēstoktit nac lakatin lugar lā' palh milīhuākca'n ixchihuī'nā'tit
xtunc tachihuīn a'ntūn tū' ī'sca'tnī'ta'ntit, lā' palh ixtanūlh chuxatīyā
chi'xcu' o a'ntīn tū' kalhlaka'ī', ¿chu tū' nahuan que chuya'yā'tit? 24 Pero
palh milīhuākca'n ixmāstū'nctit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' natanū
chuxatīyā chi'xcu' o kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī', xla' tzē namāchekxī
a'ntū māsu'yupā'na'ntit. Lā' chuntza' naca'tzī que māni' xla' tū' tzey
na ixlacapūn Dios. 25 Nā naca'tzī que tūla mātzē'kni' Dios nīn tuntū'.
Chuntza' natatzokostani' para namācā'tanī Dios lā' namālacstū'nca: "Lej
stu'ncua' que Dios huī' na milaclhpu'nanca'n".

Ixpālacata a'nchī kalhatunu' tachihuīna'n a'xni'ca takēstokcan

26 U'tza' huā'mā' a'ntū natlahua'yā'tit a'xni'ca' natakēstokā'tit: Chā'tunu'
napuhua'nā'tit a'ntū natlī'yā'tit o a'nlhā namāsu'yu'yā'tit na ixtachihuīn
Dios. Kalhatin tzē namāstū'nca a'ntū Dios māsu'ni'lh. Kalhatin tzē
nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't o tzē namāsu'yu a'ntū
huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. Chuxatū a'ntū tlahuacan calalh
para nacāmaktāya a'ntīn tatakēstoka. 27 Palh a'nan a'ntī natachihuīna'n
xtunc tachihuīn, catachihuīna'lh xmān kalhatu' o kalhatu'tun lā' chā'tunu'
por xlīyātna'. Lā' ca'a'nalh kalhatin a'ntī namāsu'yu a'ntū huanicu'tun.
28 Palh tintī' a'nan a'ntīn tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun huan xtunc
tachihuīn, caca'cslalh huan a'ntīn tzē chihuīna'n huan xtunc tachihuīn.
Cachihuīna'lh xla' xa'cstu lā' con Dios lā' tū' a'nlhān takēstokcan. 29 Lā'
kalhatu' o kalhatu'tun tzē natamālacstū'nca ixtachihuīn Dios. Lā' huan
ā'makapitzīn xa'nca catakaxmatli para que nataca'tzī palh Dios stu'ncua'
cāmāsu'ni'lh huan a'ntīn tachihuīna'n. 30 Palh huī' ā'chā'tin lā' nā Dios
māca'tzīnī xla' a'ntū namālacstū'nca, huan a'ntī chihuīna'mā'cus tū'tza'
catichihuīna'lh. Palaj nachihuīna'nkō' a'xni'ca' tasu'yu que ā'kalhatin
namālacstū'nca. 31 Chā'tunu' xlīyātna' namā'lacstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios.
Chuntza' nacāmāsca'tīcan ixlīhuākca'n lā' nacāmāhuixcānīcan ixlīhuākca'n.
32 Huan a'ntī mālacstū'ncmā' ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu
Santo, xla' tzē naquilhca'csla a'xni'ca' ca'tzī que Dios namāchihuīnī
ā'chā'tin. 33 Dios lacasqui'n a'ntū līmakuan lā' tū' lacasqui'n que chu
līmaktin natachihuīna'n xlaca'n.

Lā' chuxalhā tatakēstoka a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, chuntza'
tlahuacan. 34 Tzē'k natatahui'la huan puscan. Tū' cacāmakxtekca
natachihuīna'n xlaca'n. Puscan cata'a'kahuāna'lh chu a'nchī tatzo'kni'
huan na ixleyca'n israelitas a'nlhā huan que huan puscan tū' cati-
tamāpa'ksīlh chi'xcuhuī'n. 35 Lā' palh kalhatin puscāt sca'tcu'tun
catūhuā, caka'lhasqui'nīlh ixkōlu' a'xni'ca' tahui'lāna' na ixchicca'n.
Līmāxana' palh huan puscan natachihuīna'n a'nlhā takēstokcanī't para
namācā'tanīcan Dios.

36 Pero capāstactit que mi'ā'lacchicni'ca'n tū' a'ntza' a'nlhā pū'la
māsu'yuca ixtachihuīn Dios. Lā' tū' xmān hui'xina'n kaxpatnī'ta'ntit.
Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit que ca'tzīyā'tit a'nchīn tasqui'nī talatā'kchoko
huan a'ntīn takalhlaka'ī'? 37 Makapitzīn de hui'xina'n puhua'nā'tit
que tzē māstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios o puhua'nā'tit que huan Espíritu
Santo cāmaxquī'ni' lakatin lē'ksajna'. Caca'tzītit hui'xina'n que a'ntū
iccātzo'knuni'yāni', ū'tza' ixlīmāpa'ksīn huan quiMāpa'ksīni'ca'n. 38 Lā' palh
catīhuā tū' ca'tzīcu'tun que ū'tza' ixtachihuīn Dios, chuntza' catachokolh.

39 Quintā'timin, lej caputzatit a'nchī nalīmāstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios
lā' tū' timāmakchuyī'yā'tit huan a'ntīn tzē chihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn.
40 Ixlīhuāk a'ntū natlahua'yā'tit, catlahua'tit chu a'nchīn tasqui'nī lā' chu
a'nchī minī'ni'.

15

Ixpālacata a'nchī lakahuanchokonī't Cristo

1 Chuhua'j iccāmāpāstaquīyāni' huan xatzey tachihuīn a'ntū
iccāmāstū'ncni'nī'ta'ni'. Lā' hui'xina'n maklhtīni'nī'ta'ntit lā'
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit. Lā' palh xa'nca māchekxī'yā'tit, 2 ū'tza' a'ntū
līpūtaxtupā'na'ntit palh tū' catipātza'nkā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' lā'
palh tū' chu tlakaj kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

3 Iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' a'ntū lej tasqui'nī lā' a'ntū quimāsca'tīcanī't. Lā'
ū'tza' huā'mā' que Cristo nīlh ixpālacata quintalaclē'i'ca'n chu a'nchīn
tzo'kcanī't makāntza' na ixtachihuīn Dios. 4 Lā' mānūca Cristo na
ixtaponkni' lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' mālakahuanīchokoca. Chuntza'
tatzo'knī't na ixtachihuīn Dios. 5 Lā' a'xni'ca' lakahuanchokolhtza',
huan sca'txtunu' a'ntī pū'la laktzī'lh Cristo, ū'tza' Pedro. A'calīstān huan
kalhacāujtin ī'sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh. 6 A'calīstān huampala hua'chi
lakaquitzīs ciento ā'makapitzīn ixtachi'xcuhuī't chu līmaktin talaktzī'lh.
Lā' lhūhua' de xlaca'n tahui'lāna'cus pero ā'makapitzīn tasputlitza'. 7 Lā'
ā'calīstān huampala Jacobo nā laktzī'lh lā' ixlīhuākca'n huan apóstoles
talaktzī'lh.

8 Lā' ā'xmān quit iclaktzī'lh huan Cristo. Quit hua'chi kalhatin ska'ta'
a'ntī xayujni' lā' tū' a'cchā'lh ixmālhcuyu'. 9 Quit hua'chi xamakstancu
huan apóstoles. A'xni'ca' tūna'j xa'ickalhlaka'ī' lej xa'iccāmāpātīnī a'ntī
ixtakalhlaka'ī'. U'tza' tū' līmakuan xa'iclalh qui'lī'apóstol. 10 Pero Dios
quilakalhu'malh lā' ū'tza iclīlalh apóstol. Tū' chu tlakaj quilakalhu'malh
porque quit līhua'ca' i'cscujli que ā'makapitzīn apóstoles. Lā' tū' quē'cstu
icscujli. Como Dios lej quilakalhu'malh, māni' xla' quimaktāyalh para
que na'icscuja. 11 Lā' a'yuj ā'makapitzīn apóstoles o a'yuj quit, pero
quilīhuākca'n icmālacstū'ncāuj huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo
lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

Ixpālacata a'nchī natalakahuanchoko huan nīnī'n

12 Palh icmāsu'yuyāuj a'nchī Cristo lakahuanchokolh, ¿chichū tzē
nalīhua'nā'tit makapitzīn de hui'xina'n que nīn tintī' nalakahuanchoko?
13 Palh nīn tintī' cahuā ixlakahuanchokolh, chuntza' tū' ixlakahuan-
chokolh huan Cristo. 14 Lā' palh Cristo tū' cahuā lakahuanchokolh,
tū' stu'ncua' a'ntū icmāsu'yumā'nauj lā' chu tlakaj ixkalhlaka'ī'tit. 15 Lā'
nā chuntza' quina'n xa'icuáuj a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Dios
como icmāsu'yuyāuj que Dios mālakahuanīchokolh Cristo. Lā' chuntza'

xa'icmāsu'yūj a'ntūn tū' stu'ncua' palh nīn tintī' cahuā ixlakahuan-
chokolh. 16 Lā' palh nīn tintī' cahuā nalakahuanchoko, nīn Cristo tū'
ixlakahuanchokolh. 17 Lā' palh Cristo tū' cahuā lakahuanchokolh, pues
chu tlakaj ixkalhlaka'ī'tit. Lā' tūna'j ixcātamāsputūni'ni' mintalaclē'i'ca'n.
18 Lā' palh tū' cahuā lakahuanchokocan, chuntza' a'ntīn tanīlhtza' a'yuj
ixtatā'tapa'ksīlh con Cristo, pero ixta'a'lh nac pūpātīn. 19 Lā' palh tū'
ixka'lhīuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu ixpālacata līpāhuanāuj Cristo,
līhua'ca' xāntilayāuj quina'n que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't.

20 Pero lej stu'ncua' a'nchī mālakahuanīchokoca Cristo lā' taxtulh
nac cā'līnīn. Lā' chuntza' cāpū'lani'lh a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā'
tanīlhtza' lā' natalakahuanchoko. 21 Ixpālacata ixtalaclē'i' Adán,
talītzuculh tanī huan tachi'xcuhuī't. Lā' ixpālacata a'ntūn tlahualh
Cristo tzē natalīlakahuanchoko huan tachi'xcuhuī't lā' nataka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 22 Como Adán quimpapca'n ixuanī't,
quilīhuākca'n nanīyāuj. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo,
xlaca'n natalakahuanchoko. 23 Chā'tunu' ka'lhī ixlacchi'chini'
a'xni'ca' napūlakahuanchoko. A'ntī xapū'la lakahuanchokolh, ū'tza'
Cristo. Lā' a'xni'ca' namimpala Cristo, natalakahuanchoko xlaca'n
a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo. 24 A'xni'ca' Cristo nacāmāmakasputukō'
ixlīmāpa'ksīnca'n ixlīhuākca'n ā'makapitzīn lā' a'xni'ca' nacātlajakō'tza'
ixlīhuākca'n ixtā'ca'tza Cristo a'xni'ca' xla' namacamāstā' ixlīmāpa'ksīn
con Dios. Lā' a'xni'ca' nala huā'mā', a'xni'ca' nala huan ā'xmān
chi'chini', 25 como maclacasqui'n que Cristo namāpa'ksīni'n hasta
a'xni'ca' nacātlajakō' ixlīhuāk ixtā'ca'tza. 26 Huan ixtā'ca'tza Cristo a'ntī
ā'xmān natlajacan, ū'tza' huan līnīn. 27 Ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan
Dios cāmaxquī'lh Cristo para nacāmāpa'ksīkō'. Pero a'nlhā huancan
na ixtachihuīn Dios que nacāmāpa'ksīkō', ū'tza' tū' huanicu'tun que
Cristo namāpa'ksī Dios porque Dios ū'tza' a'ntī māstā'lh huan līmāpa'ksīn.
28 Lā' a'xni'ca' nacātlajakō' ixlīhuākca'n ixtā'ca'tza Cristo lā' a'xni'ca' xla'
nacāmāpa'ksīkō', a'xni'ca' Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios ixa'cstu namacamāstā'
con Dios como ū'tza' a'ntī māpa'ksīlh que Cristo ixcāmāpa'ksīkō'. Chuntza'
huan a'ntī xa'cstu namāpa'ksīni'nkō' chuxalhā, ū'tza' Dios.

29 Palh tū' cahuā lakahuanchokocan, ¿tuchū tapuhuamā'na xlaca'n
a'ntīn ta'a'kpaxa para natamaktāya a'ntīn tanīlh? Lā' ¿a'chī' ta'a'kpaxa
ixpālacata a'ntīn tanīlh palh tū' tapuhuan que natalakahuanchoko?

30 Lā' lakalīyān lījicua' iclahuī'. Lā' palh tū' lakahuanchokocan, ¿a'chī'
chuntza' iclahuī? 31 Lakalīyān quintamaknīcu'tun. Huā'mā' stu'ncua'
chuntza' hua'chi stu'ncua' a'nchī iclīka'tla'jca'tzī mimpālacataca'n porque
tā'tapa'ksī'yā'tit con Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n. 32 Līlhūhua' huā'tzā'
huan nac xcānsipej Efeso hua'chi hua'na'nī'n a'nchī ixquintamaknīcu'tun.
Lā' palh tū' cahuā lakahuanchokocan ¿a'chī' na'ictāyani' a'nchī chuntza'
icpātīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj? Mejor na'ictlahua hua'chi huan-
can: "Nahuā'yanāuj lā' nako'tnūnāuj porque lakalī nanīyāuj".

33 Tū' catā'kxo'kotit. Chu a'nchī huancan: "Huan a'ntī līlacatejtin
latlā'huan lā' nacātā'talacxtuca xlaca'n a'ntīn tū' tzey, xla' nala
ixtā'chuntza'ca'n xlaca'n a'ntīn tū' tzey". 34 Xa'nca capāstactit lā'
cuenta catlahua'tit lā' tū'tza' catlahua'tit talaclē'i'. A'nan ā'makapitzīn
na milaclhpu'nanca'n a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios
lā' tū' taca'tzī a'nchī huanī't Dios. U'tza' iccāhuaniyāni' para que
na'iccālīmāmāxanī'yāni'.

Ixpālacata a'nchī natalīlakahuanchoko huan nīnī'n

35 Pero ā'makapitzīn natakalhasqui'nīni'n: "¿Chichū tzē na-
talīlakahuanchoko huan a'ntīn tanīlh? ¿Chī natala ixmacni'ca'n a'xni'ca'
natalakahuanchoko?" 36 Capāstacna'ntit. A'xni'ca' nacha'nā'tit huan
ti'ni', namā'cnūyā'tit nac ti'ya't lā' namasa xako'xka' lā' chuntza' napu'n.
37 A'ntū cha'nā'tit tū' tasu'yu hua'chi a'ntū napu'n. Nacha'nā'tit xati'ni'
cuxi' o stapun o chuxatū a'ntū māscohuīcanī't. Lā' a'ntū napu'n xla'
sca'yā'hua' lā' tzēhuanī't. 38 Lā' Dios cāmaxquī' a'nchī nalīstaca chu
a'nchī ixtapuhuān. Xtunc tasu'yu huan xāhuat lā' xtunc tasu'yu huan
xachi'tin stapun. Tāpālhūhua' ti'ni' lā' xtunc tatasu'yu pūkalhatunu'
a'nchīn tastaca. 39 Nā a'nan tāpālhūhua' macni'. A'nan ixmacni'ca'n
tachi'xcuhuī't lā' a'nan ixmacni'ca'n animalhna' lā' a'nan ixmacni'ca'n
squī'ti' lā' ixmacni'ca'n spūnnu'. Lā' chā'tunu' xtuncnu' ixmacni'ca'n.
40 A'nan huan macni' para a'ntī huī' nac a'kapūn lā' para a'ntī huī' nac
ti'ya't. Pero xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan macni' xala' nac a'kapūn
lā' xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan macni' xala' nac ti'ya't. 41 Xtunc
a'nchī ixlītzēhuanī't huan chi'chini' lā' xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan
mālhcuyu' lā' huan sta'cu. Lā' nā xtuncnu' a'nchī ixlītzēhuanī't lakatunu'
sta'cu. Chā'tunu' macni' xtuncnu' ixlītzēhuanī't. 42 Chuntza' a'xni'ca'
lakahuanchokocan. Nacāmā'cnūcan quimacni'ca'n lā' natamasa. Pero
a'xni'ca' nalakahuanchokoyāuj, xtunc natala quimacni'ca'n lā' tū'tza'
catitamasli. 43 Quimacni'ca'n a'ntū nacāmā'cnūcan tū' tzey, pero huan
xasāsti' quimacni'ca'n lej tzēhuanī't natala lā' nataxkaka. Scalana'jua'
quimacni'ca'n a'ntū nacāmā'cnūcan pero xalakahuanchokoni' lej
lactli'hui'qui natala. 44 Quimacni'ca'n a'ntū ka'lhīyāuj nac huā'mā'
quilhtamacuj xmān macni' lā' nacāmā'cnūcan a'xni'ca' nanīyāuj.
Pero a'xni'ca' nalakahuanchoyāuj, Dios naquincāmaxquī'yāni' xasāsti'
quimacni'ca'n a'ntū espiritual. Como ka'lhīyāuj quimacni'ca'n xala' nac
huā'mā' quilhtamacuj, nā naka'lhīyāuj quimacni'ca'n xala' nac a'kapūn.

45 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Lā' pū'la tlahuaca kalhatin chi'xcu'.

Nā maxquī'ca ixquilhtamacuj.

Lā' hui'līni'ca ixtacuīni' Adán.

Dios su'nulh na ixquini' lā' chuntza' lakahuanli lā' latahuī'lh. Lā'
ā'calīstān lacatuncuīlh Jesucristo a'ntī quincāmaxquī'ni' xasāsti' quin-
quilhtamacujca'n. 46 Pū'la ka'lhīyāuj quimacni'ca'n a'ntū xala' nac
huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' a'ntū natanī. A'calīstān naka'lhīyāuj xasāsti'
quimacni'ca'n xala' nac a'kapūn. 47 Huan xapū'la chi'xcu' ū'tza' Adán lā'
Dios lītlahualh pokxni' de ti'ya't. Huan ā'kalhatin chi'xcu' ū'tza' Jesucristo
lā' xla' mincha' nac a'kapūn. 48 Chu a'nchī ixuanī't ixmacni' Adán chu
a'cxtim quimacni'ca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac huā'mā' cā'quilhtamacuj.
Nā chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo nataka'lhī xasāsti'
ixmacni'ca'n chu a'cxtim hua'chi ixmacni' Cristo. 49 Lā' chu a'nchī
nac huā'mā' cā'quilhtamacuj līitasu'yuyāuj Adán, nā chuntza' nac a'kapūn
nalītasu'yuyāuj Cristo a'ntī mincha' nac a'kapūn.

50 Chuhua'j iccāhuaniyāni' que quimacni'ca'n a'ntū ka'lhī ka'lhni'
lā' quinīt tūla catitanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Quimacni'ca'n
a'ntū natamasa tūlalh catitatanūlh a'nlhā latahui'lacan para pō'ktu.
51 Cakaxpa'ttit. Na'iccāhuaniyāni' a'ntū ixtatzē'knī't. Quilīhuākca'n
tū' catinīuj pero quilīhuākca'n nacāxtāpalīcan quimacni'ca'n.
52 A'xni'ca' ā'xmān chi'chini' lā' nasā'nan huan trompeta, chu līmaktin

naquincāpātle'keni'yāni' hua'chi a'xni'ca' lakatzī'mpāuj. Porque nasā'nan
huan trompeta lā' a'ntīn tanīlhtza' natalakahuanchoko lā' nataka'lhī
ixmacni'ca'n xasāsti' a'ntūn tū' maktin catitamasli. Lā' quilīhuākca'n
naquincātaxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n. 53 Lā' quimacni'ca'n a'ntūn
tzē natamasa ka'lhī natataxtāpalī lā' natala xasāsti' a'ntūn tū' maktin
catitamasli. Lā' quimacni'ca'n a'ntū natanī ka'lhī natala xasāsti'
a'ntūn tū' catitasputli. 54 Lā' a'xni'ca' quimacni'ca'n a'ntū natamasa
natataxtāpalī lā' natala a'ntūn tū' catitamasli lā' a'xni'ca' quimacni'ca'n
a'ntū natanī natataxtāpalī lā' natala a'ntūn tū' catitanīlh, a'xni'ca'
natlōkentaxtūcan a'ntū tatzo'knī't chuntza':

Tlajakō'canī't huan līnīn.
Lā' chuntza' mālakuanīca.

55 ¿Lhachū huī' ixlīmāpa'ksīn huan līnīn? Sputlitza'. ¿Tichū naca'tzani'
ixpālacata huan līnīn? Nīn tintī'tza'. 56 Ixpālacata huan talaclē'i' ū'tza'
nalīnīyāuj. Tachi'xcuhuī't tū' ta'a'kahuāna'ni' ixley Dios. Chuntza'
lītasu'yu que huan talaclē'i' hua'chilh cāmāpa'ksīmā'. Lā' lītasu'yu
ixpālacata huan ixley Dios porque tachi'xcuhuī't tū' ta'a'kahuāna'ni'lh.
57 Pero icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios porque xla' quincāmātlajanīmā'ni'
huan līnīn ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

58 Quintā'timīn, lej iccāpāxquī'yāni'. U'tza' iccālīhuaniyāni' que tū'
catamakxtektit nīn tuntū' nacāmāmakchuyīyāni' lā' nacāmāpānūni'yāni'
a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixpālacata Cristo. Lā' pō'ktu xa'nca nascu'jā'tit
para huan Māpa'ksīni' porque ca'tzīyā'tit que tū' chu tlakaj a'ntū nat-
lahua'yā'tit por ixpālacata huan Māpa'ksīni'.

16

Ixpālacata huan tumīn a'ntū namākēstokcan

1 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan tumīn a'ntū
namākēstokā'tit para nacāmaktāyayā'tit a'ntīn takalhlaka'ī' xalanī'n nac
Judea. Chu a'nchī iccāhuani xlaca'n a'ntīn tatakēstoka a'nlhā huanican
Galacia, nā chuntza' natlahua'yā'tit. 2 Cā'domingo namāquī'tēlha'yā'tit
macsti'na'j mintumīnca'n a'ntū tlaja'nī'ta'ntit huanmā' semana. Chuntza'
a'xni'ca' na'ica'nācha', xmān namākēstokā'tit a'ntū māquī'nī'ta'ntittza'.
3 Hui'xina'n cacālacsa'ctit huan chi'xcuhuī'n a'ntī lacuan para
natalē'n milī'a'ksajna'ca'n. Lā' quit na'iccāmaxquī' kalhtin ca'psnat lā'
na'iccāmacā'ni' nac Jerusalén. 4 Lā' palh minī'ni' na'ica'n, naquintatā'a'n
xlaca'n.

Ixpālacata a'nlhā a'ncu'tun Pablo

5 Na'ictētaxtutēlha huan cā'lacchicni' xalanī'n nac huan ti'ya't a'nlhā
huanican Macedonia lā' ā'calīstān na'iccālaka'nāchāni'. 6 Lā' chō'la lātma'j
na'ictachokoyācha' na mi'ā'lacchicni'ca'n o tzēlasā' a'ntza' na'icpātle'keni'
huan cā'lonkni'. Chuntza' hui'xina'n tzē naquilāmaktāyayāuj a'xni'ca'
na'ictaxtupala chuxalhā na'ica'ncu'tun. 7 Tū' iclacasqui'n xmān
na'ictētaxtu a'xni'ca' na'iccālaka'nāni'. Ictachokocu'tunācha' lātma'j palh
Dios lacasqui'n. 8 Pero na'ictachoko huā'tzā' nac Efeso hasta huan cā'tani'
a'ntū māpācuhuīcan Pentecostés. 9 Chuxalhā nac huā'mā' cā'lacchicni' tzē
na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios a'yuj lhūhua' a'nan quintā'ca'tza.

10 A'xni'ca' nachā'nācha' huan Timoteo, ca'a'cnīni'ni'tit lā'
xa'nca cachi'patampāxtoktit para que tū' namāxana'n. Lā' xa'nca
cachi'patampāxtoktit porque xla' scujmā' para huan Māpa'ksīni' chu

a'cxtim hua'chi quit. 11 Lā' tū' ca'a'nalh nīn tintī' a'ntī nalakmaka'n pero
xa'nca namaktāya'yā'tit para que naquilakmin. Quit icka'lhīmā' lā' nā
iccāka'lhīmā' ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'.
12 Lā' ixpālacata quintā'tinca'n Apolos, lej icsqui'nli cacātā'a'lh
ā'makapitzīn a'ntī nacālaka'nāchāni' pero tū' ixtapuhuān ixuanī't de
na'a'nācha' chuhua'j. Na'a'n a'xni'ca' naka'lhī lugar.

A'xmān saludos

13 Catamaktaka'lhtit. Tū' tixtāpalī'yā'tit a'ntū kalhla'ka'ī'nī'ta'ntit.
Calatā'kchokotit chu a'nchī cāminī'ni' huan chi'xcuhuī'n lā'
catahui'xcā'nī'tit. 14 Chuxatū natlahua'yā'tit, catlahua'tit porque
cāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn.
15 Ca'tzīyā'tit que huan Estéfanas lā' ixlīhuāk ixfamilia xlaca'n
xapū'la a'ntīn takalhlaka'ī'lh a'xni'ca' icmāsu'yulh ixtachihuīn Dios
nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Acaya. Lā' māni' xlaca'n tatanūni'lh
cāmaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'lh. 16 Lej iccāsqui'ni'yāni'
cacā'a'kahuāna'ni'tit xlaca'n lā' cacā'a'kahuāna'ni'tit chā'tunu' a'ntī
xa'nca tatā'scuja lā' tamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'.
17 Iclīpāxuhua porque tachilh huā'tzā' Estéfanas lā' Fortunato lā' Acaico.
Xlaca'n milaktapalhca'n como quintalakmilh lā' chuntza' hua'chilh
xa'iccālaktzī'nkō'ni' milīhuākca'n. 18 Xlaca'n quintamāpāxuhuīlh lā' nā
nacātamāpāxuhuīyāni' hui'xina'n. Nacā'a'cnīni'ni'yā'tit chi'xcuhuī'n a'ntī
hua'chi xlaca'n.
19 Huan a'ntīn takalhlaka'ī' lā' xalanī'n chuxalhā nac huan ti'ya't
a'nlhā huanican Asia, xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Lā' Aquila
lā' Priscila a'ntī ixpuscāt nā cātamacā'ni'yāchāni' saludos ixpālacata huan
Māpa'ksīni'. Lā' nā chu a'cxtim ixlīhuākca'n a'ntīn tatakēstoka na ix-
chicca'n. 20 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni' saludos.
Nā hui'xina'n nalā'saludarlī'yā'tit.
21 Chuhua'j māni' quit na'ictzo'ka huā'mā'. Quit, Pablo,
iccāmacā'ni'yāchāni' saludos.
22 Palh chā'tin tū' pāxquī' huan Māpa'ksīni' Jesucristo, camāpātīnīca nac
pūpātīn. Camilh quiMāpa'ksīni'ca'n.
23 Cacāsicua'lanālīni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 24 Lej
iccāpāxquī'kō'yāni' ixpālacata Jesucristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Corinto a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta quina'n, quit Pablo lā' Timoteo
a'ntī quintā'tinca'n. Quit ixapóstol Jesucristo como Dios quilīhui'līlh
quilī'apóstol. Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Dios
lā' takēstokā'tit nac Corinto para namācā'tanī'yā'tit Dios. Lā' nā
iccātzo'knuni'yāuj ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixlīhuāk huan nac
Acaya. 2 Cacālakalhu'mani' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesu-
cristo. Lā' xa'nca cacā'a'nīni'ni'.

Pablo lej pātīni'lh

3 Camaxquī'ca pāxcatca'tzī Dios a'ntī ixTāta' huan quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Dios lakalhu'manīni'n lā' quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. 4 Dios
quincāmāko'xaka'tlī'yāni' pō'ktu a'xni'ca' pātīni'nāuj. Lā' Dios lacasqui'n
que nacāmāko'xaka'tlī'yāuj ā'makapitzīn a'ntīn tapātīni'mā'na chuntza'
hua'chi Dios quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. 5 Como Cristo lej pātīni'lh, nā
quina'n lej pātīni'nāuj. Lā' Cristo quincāmāko'xaka'tlī'yāni' a'xni'ca'
pātīni'nāuj. 6 Lā' como quit icpātīni'n, chuntza' tzē iccāmāko'xaka'tlī'yāni'
hui'xina'n lā' tzē iccāmaktāyayāni' para nakalhlaka'ī'yā'tit ā'chulā'. Lā'
como Dios quimāko'xaka'tlī', nā chuntza' tzē na'iccāmāko'xaka'tlī'yāni'
hui'xina'n lā' nā tzē na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca' hui'xina'n pātīni'nā'tit
hua'chi quit. 7 Lā' quit xa'nca icca'tzī que hui'xina'n natāyani'yā'tit a'yuj
nā pātīni'mpā'na'ntit. Lā' nā icca'tzī que nacātamāko'xaka'tlī'yāni'.
8 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī
iclīpātīni'lh a'xni'ca' xa'icui'lacha' nac Asia. Quit tū'tza' xa'ictāyani'.
Icpuhualh palh tū'tza' ā'chulā' xa'iclatahuī'lh. 9 Xa'icpuhuan palh
na'icnītza'. Xa'icca'tzī que quit tūlatza' xa'ictlahua nīn tuntū'. Lā
ū'tza' xa'iclīpāhuan xmān Dios. Xla' ū'tza' a'ntīn tzē cāmālakahuanīchoko
huan nīnī'n. 10 Dios quimāpūtaxtūlh de huanmā' lījicua'. Lā' tzēcus
naquimāpūtaxtū Dios. Quit icca'tzī que Dios naquimāpūtaxtū a'xni'ca'
na'ictahui'lapala nac cā'lījicua'. 11 Xmān tasqui'nī que hui'xina'n
naquilālīkalhtō'ka'yāuj. Lā' chuntza' naquīlāmaktāyayāuj hui'xina'n.
Lā' chuntza' a'xni'ca' Dios naquisicua'lanālī, lhūhua' a'ntī natamaxquī'
Dios pāxcatca'tzī, ixpālacata a'ntū Dios māstā'nī't chu a'nchī hui'xina'n
squi'ni'tit.

Pablo hualh a'nchī tū' lī'a'lh nac Corinto

12 Līpāxūj iclahuī' como quit icca'tzī que xa'nca ictlā'huanī't na
milaclhpu'nanca'n lā' nā na ixlaclhpu'nanca'n ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't. Tū' ica'kxokonu'nī't. Dios quimaxquī'lh tapāstacna'. Lā'
ū'tza' xa'nca iclīlatlā'huan. Dios lej lakalhu'manīni'n. Quimaxquī'nī't
tapāstacna' a'ntūn tū' hua'chi ixtapāstacna'ca'n huan tachi'xcuhuī't
a'ntīn xalanī'n nac quilhtamacuj. 13 A'ntū iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n
huā'mā' huanicu'tun xmān a'ntū māchekxī'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca'
lakapūtle'keyā'tit. Tū' iccāhuanimā'ni' ā'catūhuā. Lā' quit iclacasqui'n
que hui'xina'n xa'nca namāchekxīkō'yā'tit a'ntū ictzo'kmā'. 14 Xmān
ā'makapitzīn de hui'xina'n māchekxī'yā'tit a'nchī nalīpāxuhua'yā'tit

hui'xina'n por quimpālacata a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesús.
Lā' nā quit na'icpāxuhua por mimpālacataca'n.
15 Lā' como quit xa'icca'tzī huā'mā', quit icpuhualh na'iccālaka'nāchāni'
hui'xina'n xapū'la. Lā' chuntza' tzē maktu' xa'iccālaka'nchāni'. 16 Quit
iccātēlaktaxtucu'tuni' hui'xina'n a'xni'ca' icmilh nac Macedonia. Lā' nā
icpuhualh que na'iccālaka'nāchāni' a'xni'ca' xa'ictaxtulh nac Macedonia.
Lā' ā'calīstān chuntza' hui'xina'n ixquilā'o'kska'lhīlē'uj nac Judea. 17 A'yuj
icualh que xa'iccālaka'nchāni' hui'xina'n, quit tūlalh ictlōkentaxtūlh. Lā'
ū'tza' talīhuan ā'makapitzīn palh quit xmān xa'ickalhkamāna'mā' a'xni'ca'
icualh que xa'ica'ncu'tun a'ntza'. A'xni'ca' quit iclīchihuīna'n a'ntū
na'ictlahua, tū' icchihuīna'n hua'chi huan chi'xcuhuī'n xalanī'n huan
cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tahuan que stu'ncua' natatlahua catūhuā a'yuj
taca'tzī que tū' catitatlōkentaxtūlh. 18 Dios tū' maktin taxtāpalī. Lā'
xla' ca'tzī que stu'ncua' a'ntū icuan. A'ntū iccāhuaniyāni' hui'xina'n tzē
nakalhlaka'ī'yā'tit. 19 Quit lā' Silvano lā' Timoteo xa'iccāmāsu'ni'yāni'
ixpālacata Jesucristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Tzē kalhlaka'ī'can a'ntū huan Je-
sucristo. Pō'ktu huan a'ntū stu'ncua'. Xla' tū' maktin taxtāpalī. 20 Ixlīhuāk
a'ntū Dios huan que natlahua, Jesucristo tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk. U'tza'
līmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios, como xla' tlōkentaxtū a'ntū huan por
ixpālacata Jesucristo. 21 Dios ū'tza' a'ntī quimaktāya para na'ickalhlaka'ī'
xa'nca huan Jesucristo. Lā' nā hui'xina'n cāmaktāyayāni' para nakalh-
laka'ī'yā'tit xa'nca huan Jesucristo. Lā' nā xla' quilacsacnī't para
na'ictā'scuja. 22 Dios quincālakmacaminī'ta'ni' huan Espíritu Santo a'ntī huī'
na qui'a'clhcunucca'n. Chuntza' tasu'yu que tapa'ksīyāuj con Dios. Lā' nā
tasu'yu que Dios natlōkentaxtū a'ntū huan que naquincātlahuani'yāni'.
23 Dios ca'tzī palh stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Palh quit
xa'iccālaka'nchāni' cahuā nac Corinto, quit xa'iccālacaquilhnīni' hui'xina'n.
Lā' ū'tza' tū' iclī'a'lh. Lā' Dios caquimāpātīnīlh palh tū' stu'ncua' huā'mā'.
24 Quit tū' iccāmāpa'ksīcu'tunāni' a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit.
Hui'xina'n xa'ncatza' kalhlaka'ī'yā'tit. Xmān iccātlahuani'cu'tunāni' a'ntū
lej nalīpāxuhua'yā'tit.

2

1 Lā' ū'tza' quit iclīhui'līlh que tū' iccālaka'nchāni' hui'xina'n
palh ixtasqui'nī que xa'iccālacaquilhnīni'. Palh quit xa'ica'ncha'
cahuā iccālacaquilhnīyāni', lej ixlīlakaputzauj quina'n. 2 Palh quit
xa'iccāmālakaputzīni' hui'xina'n, tū' ixa'nalh a'ntī ixquimāpāxuhuīlh quit.
Palh hui'xina'n lakaputzayā'tit, quit tūla līpāxūj iclatahui'la. 3 Lā' ū'tza' tū'
iclī'a'lh. Xmān iccātzo'kni'ni' huan kalhtin carta. Tū' xa'ica'ncu'tunācha'
iccālacaquilhnīyāni' lā' nīn xa'iccāmālakaputzīcu'tunāni'. Palh hui'xina'n
tlōkentaxtūyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'n, quit na'iclīpāxuhua lā' nā hui'xina'n
nalīpāxuhua'yā'tit. 4 Quit lej xa'iclakaputza a'xni'ca' iccātzo'knuni'ni'
hui'xina'n. Lā' nā lej xa'iccalhuan como xa'icca'tzī que ixcāmālakaputzīni'
a'ntū xa'iccātzo'knuni'nī'ta'ni'. Lā' tū' xa'iccāmālakaputzīcu'tunāni'.
Iclacasqui'lh que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī quit lej iccāpāxquī'yāni'
hui'xina'n.

Ixtasqui'nī namāsputūnu'ni'can huan chi'xcu' a'ntīn tū'tza' ixtlahua a'ntūn tū' tzey

5 Lā' huanmā' chi'xcu' a'ntī tlahualh a'ntūn tū' tzey, xla' iclīlakaputzalh,
como tū' līmakuan a'ntūn tlahualh. Lā' ā'chulā' cāmālakaputzīnī'ta'ni'
hui'xina'n. Tū' icuan palh milīhuākca'n hui'xina'n cāmālakaputzīnī'ta'ni'

como chō'la tū' milīhuākca'n. 6 Mintalhūhuā'tca'n de hui'xina'n
māpātīnī'nī'ta'ntit huanmā' chi'xcu'. Chuhua'j tzeytza'. Tū'tza'
camāpātīnī'tit. 7 Chuhua'j camāsputūnu'ni'tit lā' camāko'xamixī'tit.
Palh tū' chuntza' natlahua'yā'tit hui'xina'n, huanmā' chi'xcu' tūlalh
catitāyani'lh, como lej ixlīlakaputzalh. 8 U'tza' iccālīsqui'ni'yāni' hui'xina'n
camāsu'yu'tit a'nchī pāxquī'yā'tit. 9 A'xni'ca' quit iccāmacā'ni'chāni'
huan kalhtin carta, quit icca'tzīcu'tulh palh hui'xina'n ixtlahua'tit a'ntū
iccāhuanini' ixpālacata huanmā' chi'xcu'. Icca'tzīcu'tulh palh hui'xina'n
ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. 10 Palh hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit huanmā'
chi'xcu', nā quit na'icmāsputūnu'ni'. Palh quit icmāsputūnu'ni'nī't
catīhuā, por mimpālacataca'n icmāsputūnu'ni'nī't na ixlacapūn Cristo.
11 Māsputūnu'ni'yāuj como tū' lacasqui'nāuj naquincātlajayāni' huan
ko'ti'ti'. Ca'tzīyāuj que huan ko'ti'ti' lej a'kxokonu'n.

Pablo tamakchuyīlh a'xni'ca' ixuī' nac Troas

12 Quit ictētaxtulh nac Troas como a'ntza' icmāsu'yucu'tulh huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh a'ntza', Dios
ixlacāxtlahuakō'nī'ttza' ixlīhuāk a'ntza'. 13 Lā' a'yuj xa'nca taxtulh, quit lej
xa'ictamakchuyīnī't, como quintā'tinca'n, Tito, tū' chā'lh a'ntza' chuntza'
hua'chi xa'iclacāxlanī'ta'uj. U'tza' iccālīmakxtekli xalanī'n nac Troas lā'
icmilh nac Macedonia como icpuhualh que Tito ixchilh huā'tzā'.

Ixtachihuīn Dios xa'nca taxtu

14 Maxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios como por ixpālacata Cristo xa'nca
taxtuyācha' huan tachihuīn a'ntū icmāsu'yu. Xla' quimaktāya para
na'icmāsu'yu lakachu ixpālacata Cristo. Lā' huā'mā' tamāsca'tīn hua'chi
lakatin perfume a'ntū a'kahuan lakachu. 15 Līpāxuhua Dios a'nchī
quina'n icmāsu'yuyāuj ixpālacata Cristo. Quina'n hua'chi huan xajini'
pūm a'ntū a'ksajcan Dios na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tapūtaxtunī'ttza' lā' nā
a'ntīn tūna'j tapūtaxtu. 16 Na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tūna'j tapūtaxtu huan
tamāsca'tīn a'ntū ixpālacata Cristo, xla' hua'chi catūhuā a'ntū pu'csa lā'
laknīcan. Lā' na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tapūtaxtunī'ttza', huan tamāsca'tīn
a'ntū ixpālacata Cristo, xla' hua'chi lakatin perfume a'ntū māstā' quilhta-
macuj. Nīn tintī' a'ntīn tzē ixa'cstu namāsu'yu ixpālacata Cristo. Tasqui'nī
que Dios namaktāya. 17 Quit tū' hua'chi a'ntīn ta'a'kxokonu'n lā' taxtāpalī
huan tamāsca'tīn a'ntū ixla' Dios. Xlaca'n tū' xa'nca tamāsu'yu como xmān
ta'a'kxokotlajacu'tun. Quit iclīchihuīna'n a'ntū stu'ncua' na ixlacapūn
Dios, como xla' quilīmāmacū'nī't na'ictā'scuja Cristo.

3

A'ntū huan huan xasāsti' convenio

1 Lasā' ā'makapitzīn natahuan que quit icka'tla'jca'tzī lā'
quilīchihuīna'ncan quē'cstu. Tū' tasqui'nī que quit na'iccāmaxquī'yāni'
kalhtin carta a'ntū nahuan que quit tzeyā chi'xcu'. Lā' tū' tasqui'nī
que hui'xina'n naquilāmaxquī'yāuj kalhtin carta a'ntūn tzē na'iclē'n
chuxalhā, chuntza' hua'chi talē'n ā'makapitzīn. 2 Hui'xina'n hua'chi
quincarta, como por mimpālacataca'n tzē ca'tzīcan que tzey a'ntū ictlahua.
Lā' huā'mā' carta tzē natalaktzī'n lā' natalakapūtle'ke ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't. Hui'xina'n hua'chi lakatin carta hua'nī'ta'ntit
a'ntū tatzo'kni' na qui'a'clhcunuc, como quit lej iccāpāstacāni'
hui'xina'n. 3 Hui'xina'n hua'nī'ta'ntit hua'chi lakatin carta a'ntū Cristo
quimātzo'knīlh. Huanmā' carta tū' tzo'kcanī't con tinta. Lā' tū' tzo'kcanī't

nac lakatin chihuix a'ntū hua'chi lhta'ca'la'. Huan Espíritu Santo a'ntī
Dios macamilh a'ntī xalakahuan, xla' cāxtāpalīni'ni' mintapāstacna'ca'n
a'xni'ca' iccāhuanini' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā'
chuntza' tasu'yu a'ntūn tlahuanī't Cristo para hui'xina'n.
4 Chuntza' icuan como quit icca'tzī que tzey a'ntū icmāsu'yu na ixla-
capūn Dios, como Cristo quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu. 5 Quit tū'
icuan que xmān quē'cstu tzē ictlahua huā'mā' lītlōt. Dios quimaktāya
lā' ū'tza' tzē iclītlahua. 6 Xla' ū'tza' a'ntī quimaxquī' tapāstacna'. Lā'
ū'tza' tzē iclīmāsu'yu huan xasāsti' convenio a'ntū Dios tlahuanī't con
huan tachi'xcuhuī't. Lā' huanmā' convenio tū' hua'chi lakatin ley a'ntūn
tatzo'kni'. Huanmā' convenio līchihuīna'n huan Espíritu Santo. Huan ley
māsu'yu palh ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n lā'
ū'tza' natalīnī. Huan Espíritu Santo māstā' xasāsti' quilhtamacuj.
7 Lā' huā'mā' ley a'ntū māsu'yu que tasqui'nī nanīcan, huā'mā' tzo'kca
nac lakatu' chihuix. Lā' a'xni'ca' maxquī'ca Moisés huanmā' ley, a'nalh
lakatin ka'tla' xkakana'. Lā' ixlacan Moisés lej ī'xkaka. Lā' huan israelitas
a'ntī ixtayāna' a'ntza' tū' tapātīlh a'nchī ī'xkaka como ixcālakachi'pa. Lā'
huā'mā' xkakana' tū' lej xlīt xkakalh como lacatzucu mixli. Lā' chuntza'
lej tzēhuanī't ixuanī't a'nchī Dios māstā'lh huan ley. 8 Más tzēhuanī't huan
līmāsca'tīn a'ntū huan Espíritu Santo quincāmaxquī'yāni'. 9 Tzēhuanī't
ixuanī't ixley Moisés a'yuj por ixpālacata huā'mā' ley ca'tzīcan que huan
tachi'xcuhuī't nacāmāpātīnīcan. Más xatzēhuanī't huan xatzey tachi-
huīn ixpālacata Jesucristo, como huā'mā' quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī tzē
nalīxapacan a'ntū laclē'nāuj. 10 Huā'mā' ley lej tzēhuanī't ixuanī't. Lā'
a'yuj lej tzēhuanī't ixuanī't, huan ley tūla tā'mālacastuccan con huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 11 Palh huan ley tzēhuanī't ixuanī't a'yuj
tū' makān ixtāyani'lh, más tzēhuanī't a'ntū tāyani' para pō'ktu. Lā' ū'tza'
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
12 Quit icca'tzī que lej tzey huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' quit
iccālīmāsu'ni'cu'tun ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. 13 Quit tū' ictlahua
hua'chi huan Moisés. Xla' ixtalakatlapa. Lā' chuntza' huan israelitas
tūlalh talaktzī'lh a'nchī ixmixmā' a'ntū ī'xkaka na ixlacan. 14 Huan israeli-
tas tū' ixtamāchekxī. Lā' hasta chuhua'j xlaca'n tū' tamāchekxī a'xni'ca'
talakapūtle'ke huan ixtachihuīn Dios a'nlhān tatzo'kni' huan convenio
xala' makāntza'. Lā' huā'mā' tzē māchekxīyāuj xmān palh tā'tapaksīyāuj
Cristo. 15 Lā' hasta chuhua'j huan israelitas tū' tamāchekxī a'xni'ca'
talakapūtle'ke a'ntūn tzo'kli Moisés. 16 Pero a'xni'ca' kalhatin kalh-
laka'ī' huan Māpa'ksīni' Jesucristo, tzētza' māchekxī a'ntūn tzo'kli Moisés.
17 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo, xla' chu lakatin con huan Espíritu Santo.
Lā' a'ntīn tatā'latlā'huan huan Espíritu Santo, xlaca'n tū' caticāmālaclē'nīca.
18 Quina'n māchekxīyāujtza'. Hua'chilh tū'tza' talakatlapanī'ta'uj na quila-
canca'n. Lā' chuntza' hua'chilh laktzī'nāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo
nac lakatin espejo. Laktzī'nāuj a'nchī lej ka'tla' lā' lej tzey. Lā' quina'n
taxtāpalītēlhayāuj lā' ā'chulā' layāuj hua'chi Cristo.

4

1 Lā' chuntza' como Dios lej lakalhu'manīni'n, xla' quilīmāmacū'lh huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' tū' iclakachā'ni'.
Tū' icmakxteka de icmāsu'yu huā'mā' xatzey tachihuīn. 2 Quit tū'
maktin ictlahua a'ntū līmāxana' a'ntū lakatzē'k tlahuacan. Lā' tū'
ica'kxokonu'n. Lā' tū' icxtāpalī ixtachihuīn Dios. Xa'nca icmāsu'yu

a'ntū stu'ncua' na ixlacapūn Dios. Lā' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't
tzē nataca'tzī que stu'ncua' a'ntū icmāsu'yu. 3 A'ntīn tū' tamāchekxī
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo a'ntū icmāsu'yu, ū'tunu'n
a'ntī nacāmālaclē'nīcan. 4 Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' huan xatzey
tachihuīn, xlaca'n tū' tamāchekxī. Huan ko'ti'ti' tū' lacasqui'n que
xlaca'n natamāchekxī. Lā' ū'tza' tū' talīmāchekxī. Huan ko'ti'ti' hua'chi
ixdiosca'n. Hua'chilh ū'tza' ixcāmālakatzī'lh como xla' tū' lacasqui'n que
xlaca'n natalaktzī'n huan xaxkakana' a'ntū xatzey tachihuīn ixpālacata
Cristo. Cristo, xla' lej ka'tla' lā' chu lakatin hua'chi Dios. 5 A'ntū
icmāsu'yu quit, tū' para naquilīmāka'tlī'can. Quit icmāsu'yu ixpālacata
Jesucristo que ū'tza' huan Māpa'ksīni' lā' tasqui'nī namācā'tanīyāuj. Quit
iccāmaktāyayāni' hui'xina'n como ū'tza' a'ntū Jesucristo lacasqui'n que
na'ictlahua. 6 Dios quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni' a'ntū xastu'ncua'. Hua'chilh
ū'tza' ixmāxkakēlh quintapāstacna'ca'n. Xla' ū'tza' a'ntī māstā'lh lakatin
līmāpa'ksīn a'xni'ca' ixtlahuamā' huan quilhtamacuj. Lā' xmān chuntza'
a'nalh huan xkakana'. Lā' hua'chilh chuntza' ixquincāmāxkakētēlhani'
como quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī huanī't Dios lā a'nchī lej ka'tla'.
Huā'mā' ca'tzīyāuj como māchekxīyāuj a'nchī huanī't Jesucristo.

Pablo ixlīpāhuan Dios

7 Lā' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios quilīmāmacū'lh para
na'icmāsu'yu, lā' huanmā' lej lhūhua' ixtapalh. Quit tū' icka'lhī tapāstacna'
para na'icmāsu'yu huā'mā' tachihuīn. Quit hua'chi lakatin pūxkatni'
a'nlhā tojoma' a'ntū lej ixtapalh. Chuntza' tasu'yu que Dios ū'tza'
a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn lā' tū' quit. 8 Lā' a'yuj quit lej icpātīni'n de
lhūhua' catūhuā, pō'ktu tzē ictāyani'. Lā' a'yuj a'katunu' tū' icca'tzī
a'ntū na'ictlahua, tū' iclakachā'ni'. 9 Lā' a'yuj quimacaputzacan, Dios
tū' quimakxteka. Lā' a'yuj a'katunu' hua'chilh quintlajacan, pero
tū' quintlajakō'can. 10 Pō'ktu līji cua' icuī' como quimaknīcu'tuncan,
chuntza' hua'chi ixmaknīcu'tuncan Jesucristo. Chuntza' tasu'yu palh
quimaktāyamā' Jesucristo xalakahuan. 11 Līhuancus iclatlā'huan nac
quilhtamacuj, quimaknīcu'tuncan, como quit ictā'scuja Jesucristo.
Chuntza' tasu'yu que quit tzē iclatahui'la xmān por ixlīmāpa'ksīn
Jesucristo. 12 Como quit icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo, pō'ktu quimaknīcu'tuncan. Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza' xasāsti'
minquilhtamacujca'n, como quit iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n ixpālacata
Cristo.
13 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh kalhatin:
Quit ickalhlaka'ī'lh, lā' ū'tza' quit iclīhuan que Dios lej ka'tla'.
Lā' quit nā ickalhlaka'ī'nī't, lā' ū'tza' iccālīhuani ā'makapitzīn
ixtachihuīn Dios. 14 Quit iclīpāhuan xmān Dios como icca'tzī que
Dios mālakahuanīchokolh huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' nā icca'tzī
que quit naquimālakahuanīchoko, como quit ictapa'ksī con Jesucristo.
Lā' hui'xina'n lā' quit a'cxtim naquincātalē'nāni' na ixlacapūn Dios.
15 Ixlīhuāk a'ntū icpātīlh, quit icpātīkō'lh como iclacasqui'lh que
hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit. Lā' chuntza' a'xni'ca' lhūhua' de hui'xina'n
nakalhlaka'ī'yā'tit, namaxquī'yā'tit pāxcatca'tzī Dios lā' namāka'tlī'yā'tit
Dios.
16 U'tza' tū' iclīlakachā'ni'. Quit scalana'jua' iclamā' lakalīyān. Lā' a'yuj
tū' tli'hui'qui quimacni', quilīcatzīn ā'chulā' lītli'hui'quin ixlīmāpa'ksīn Dios.
17 A'ntū icpātīmā' hua'chilh xmān macsti'na'j lā' hua'chilh tū' makān
icpātīmā' como por ixpālacata huā'mā', Dios lej naquisicua'lanālī para

pō'ktu. 18 Chuntza' icuan quit como quit tū' lej icpāstaca a'ntūn tzē lak-
tzī'ncan. A'chulā' icpāstaca a'ntūn tūla laktzī'ncan. A'ntūn tzē laktzī'nāuj,
huanmā' nasputa. Lā' a'ntūn tūla laktzī'nāuj, huanmā' tāyani' para pō'ktu.

5

1 Quimacni'ca'n hua'chi lakatin carpa a'nlhā lahui'lāna'uj. Lā' quit
icca'tzī que a'xni'ca' nasputa quimacni'ca'n, Dios naquincāmaxquī'yāni'
ā'lakatin xasāsti' macni'. Tzē nahuanāuj que huan xasāsti' quimacni'ca'n
ū'tza' hua'chi quinchicca'n nac a'kapūn. Huanmā' chic ixtatlauj Dios
lā' tū' ixtatlaujca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' huā'mā' chic natāyani'
para pō'ktu. 2 U'tza' līpānīyāuj como a'ncu'tunāuj na quinchicca'n
nac a'kapūn. 3 Naka'lhīyāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn, lā'
chuntza' tū' catilatā'kchokouj sin quimacni'ca'n. 4 Quina'n, como
ka'lhīyāujcus quimacni'ca'n nac huā'mā' quilhtamacuj, hua'ntli'jāuj
como pātīni'mā'nauj. Lā' a'yuj tū' ixmakxtekcu'tunui huā'mā' macni',
ka'lhīcu'tunāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn. Quimacni'ca'n
a'ntū ka'lhīyāuj chuhua'j, natasputa. Huan xasāsti' quimacni'ca'n
a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni' natāyani' para pō'ktu. 5 Dios
quincālacāxtlahuanī'ta'ni' para que tzē nalatahui'layāuj nac a'kapūn.
Lā' quincāmacamini'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. U'tza' līca'tzīyāuj que
stu'ncua' natanūyāuj nac a'kapūn.
6 Lā' chuntza' tū' maktin lakachā'ni'yāuj. Ca'tzīyāuj que līhuan
latlā'huanāuj nac huā'mā' quilhtamacuj, tūna'j tā'hui'lāna'uj huan
Māpa'ksīni' Jesucristo nac a'kapūn. 7 Chuhua'j quina'n tū' latlā'huanāuj
chu a'nchī laktzī'nāuj. Latlā'huanāuj chu a'nchī a'ntū kalhlaka'ī'yāuj.
8 Lā' chuntza' quina'n tū' lakachā'ni'yāuj. Makxtekcu'tunāuj huā'mā'
quimacni'ca'n como tā'latahui'lacu'tunāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
9 U'tza' nalīhui'līyāujtit natlahuayāuj a'ntū Jesucristo lacasqui'n
palh hui'lāna'uj con Dios nac a'kapūn lā' palh hui'lāna'ujcus nac
quilhtamacuj. 10 Huā'mā' līhui'līyāuj como quilīhuākca'n ka'lhī natāyayāuj
na ixlacapūn Cristo. Xla' naquincājuzgarlīyāni' chātunu' de quina'n. Lā'
namaklhtīni'nāuj quilīhuākca'n chu a'nchī latā'kchokonī'tauj, palh xa'nca
o palh tū' xa'nca nac huā'mā' quilhtamacuj.

Dios ixamigos cātlahuacu'tun huan tachi'xcuhuī't

11 Lā' como quit ica'cnīni'ni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā'
ica'kahuāna'ni'cu'tun, quit iccāmākalhlaka'ī'nīcu'tun huan tachi'xcuhuī't.
Dios laktzī'n qui'a'clhcunuc. Lā' quit icpuhuan que nā hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que quit ictlahuacu'tun a'ntūn tzey. 12 Quit tū'
icka'tla'jca'tzī na milacapūnca'n. Lā' tū' ū'tza' iclīchihuīna'mā' chuntza'.
Xmān iclacasqui'n que hui'xina'n tzē naquilāmaktāyayāuj a'xni'ca'
naquilē'ksa'nīni'ncan. Iclacasqui'n que tzē nacākalhtīyā'tit a'ntīn
quintalē'ksa'nīni'n. Xlaca'n tapuhuan palh lakka'tla'n a'yuj tū' tzey
ixa'clhcunucca'n. 13 A'yuj makapitzīn tahuan palh quit icchuya lā'
a'yuj ā'makapitzīn tahuan palh xa'nca icpāstacna'n, quit ictlahuacu'tun
xmān a'ntū nalīpāxuhua Dios. Lā' iccāmaktāyacu'tunāni' hui'xina'n como
iclacasqui'n que hui'xina'n ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit. 14 Cristo lej
quincāpāxquī'yāni' lā' ū'tza' iclītlahuacu'tun a'ntū xla' lacasqui'n. Quina'n
kalhlaka'ī'yāuj que Cristo nīlh por ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
Chuntza' ca'tzīyāuj que hua'chilh quilīhuākca'n ixnīuj. 15 Lā' como
Cristo nīlh por quimpālacataca'n, chuntza' līhuan lahui'lāna'uj, tū'

catilatā'kchokouj chu a'nchī xmān quintapuhuānca'n. Tasqui'nī
nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī ixtapuhuān Cristo. U'tza' a'ntī nīlh por
quimpālacataca'n lā' lakahuanchokolh. 16 Lā' chuntza' tū'tza' iccālaktzī'n
ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n chu a'nchī talaktzī'n huan chi'xcuhuī'n xalanī'n
nac quilhtamacuj. Xapū'la xa'icpuhuan de Cristo chu a'cxtim hua'chi
tapāstaca xalanī'n nac quilhtamacuj. Pero tū'tza' icpuhuan chuntza'.
17 Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' Cristo, chuntza' taxtāpalī ixtapāstacna'
lā' hua'chi xasāsti' chi'xcu' la. Ixlīhuāk a'ntū xala' pū'la laksputnī'ttza'.
Huan chi'xcu' tū'tza' hua'chi xapū'la. Huāktza' xasāsti' ixtapāstacna'.

18 Xmān Dios a'ntī tzē xtāpalī kalhatin chi'xcu'. Chuhua'j quina'n
ixamigos Dios como Jesucristo māpalalh a'ntū ixlaclē'nāuj. Lā'
Dios quincālīmāmacū'nī'ta'ni' que nacāmāca'tzīnīyāuj ā'makapitzīn
a'nchīn tzē natalīla ixamigos Dios. 19 Por ixpālacata Cristo, Dios
ixamigos cātlahuacu'tun huan tachi'xcuhuī't lā' cāmāsputūnu'ni'cu'tun
ixtalaclē'i'ca'n. Lā' quincālīmāmacū'nī'ta'ni' nacāmāca'tzīnīyāuj
ā'makapitzīn a'nchīn tzē natalīla ixamigos Dios. 20 Lā' chuhua'j quit
ixlacscujni' Cristo. Hua'chilh Dios ixchihuīna'lh a'xni'ca' iccāsqui'ni'yāni'
hui'xina'n. Iccāsqui'ni'yāni' con ixlīmāpa'ksīn Cristo, que catamakxtektit
que Dios nacātlahuayāni' ixamigos. 21 A'yuj Cristo tū' maktin tlahualh
a'ntūn tū' tzey, Dios māmaknīnīni'lh para namāpānū quintalaclē'i'ca'n.
Lā' chuntza' por ixpālacata Cristo, Dios xapa quintalaclē'i'ca'n lā' tū'tza'
laclē'nāuj.

6

1 Quit, como ictā'scuja Dios, iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n, camaklhtīni'ntit
huan talakalhu'mān a'ntū Dios cātlahuani'cu'tunāni'. 2 Tatzo'kni' na ix-
tachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:

Quit ickaxmatli a'nchī quisqui'ni' huanmā' chi'chini' a'xni'ca'
ictlahuani'cu'tuni' huan talakalhu'mān.
Quit icmaktāyani' a'xni'ca' iccāmāpūtaxtūcu'tunli huan tachi'xcuhuī't.
Chuhua'j tzē namaklhtīni'ncan huan talakalhu'mān a'ntū Dios
māstā'cu'tun. Chuhua'j tzē napūtaxtucan.

3 Quit xa'nca iclatā'kchokocu'tun chuntza' hua'chi tasqui'nī. Palh
tū' xa'nca iclatā'kchoko, nahuancan palh tū' tzey a'ntū icmāsu'yu.
4 Iclacasqui'n que naca'tzīcan palh quit xa'nca iclatlā'huan chuntza'
hua'chi tasqui'nī xa'nca natalatā'kchoko a'ntīn tatā'scuja Dios. Lā' ū'tza'
quit lacatzucu iclīpātī a'ntū quimpātle'keni'. Lej icpātīni'nī't. Lā' ixquis-
putni'nī't a'ntū quit xa'icmaclacasqui'n. Lā' lhūhua' catūhuā a'ntū jic-
slīhua' quimpātle'keni'nī't. 5 Lā' quinkēsno'kcanī't. Lā' quinchī'canī't.
Lā' iccātā'talacxtucnī't tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ixquintalaktzī'ncu'tun. Lā'
lej palha' icscujnī't. Lā' lej iclakachu'huā'lhtatanī't. Lā' a'katunu' tū'
xa'icka'lhī quilīhua't. 6 Iclacasqui'n que naca'tzīcan palh quit xa'nca
iclatlā'huan chuntza' hua'chi tasqui'nī xa'nca natalatā'kchoko a'ntīn
tatā'scuja Dios. Huāk tzey quintapāstacna'. Lā' xa'nca icca'tzī a'ntū
icmāsu'yu. Lā' icpātī a'ntū quintlahuani'can. Quit lej iclakalhu'manīni'n.
Lā' huan Espíritu Santo quimaktāya para na'ictā'scuja Dios. Lā' quit lej
iccāpāxquī' ā'makapitzīn. 7 Lā' quit icmāsu'yu a'ntū xastu'ncua'. Icscuja por
ixlīmāpa'ksīn Dios. Dios quimaktāya para que xa'nca na'iclatā'kchoko. Lā'
chuntza' tū' quintlaja huan a'ntūn tū' tzey. 8 Makapitzīn quinta'a'cnīni'ni';
lā' ā'makapitzīn quintalakmaka'n. Makapitzīn tahuan palh tzey quit;
lā' ā'makapitzīn tahuan palh tū' tzey quit. Makapitzīn tahuan palh

quit ica'kxokonu'n. Quit icuan xmān a'ntū xastu'ncua'. 9 A'yuj
makapitzīn tapuhuan palh quit nīn tuntū', ā'makapitzīn taca'tzī palh quit
ictā'scuja Dios. A'yuj maklhūhua' quit ictahui'la cā'lījicua' lā' hua'chilh
xa'ica'mā'tza' icnī, pero iclahuī'cus. Lā' a'yuj quimacaputzacan, tū'
quimaknīcanī't. 10 A'yuj quimpātle'keni'nī't a'ntū līlakaputza, pō'ktu līpāxūj
icuī'. Lā' a'yuj pobre quit, pero quit iccāmaxquī' ā'makapitzīn a'ntū más
xatapala que huan tumīn. Lā' a'yuj nīn tuntū' icka'lhī nac huā'mā'
quilhtamacuj, ixlīhuāk a'ntū a'nan, Dios quimaxquī' chu a'nchī icmacla-
casqui'n.

11 Quit lej stu'nc iccātā'chihuīna'nāni' hui'xina'n xalanī'n nac Cor-
into. Quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 12 A'yuj hui'xina'n tū'
quilāpāxquī'yāuj, pero quit iccāpāxquī'yāni'. 13 Iccātā'chihuīna'nāni'
hui'xina'n hua'chi quincamana'. Iccāsqui'ni'yāni' que caquilāpāxquī'uj
hua'chi quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.

Quina'n hua'chi ixlītokpān Dios

14 Tū' chu lakatin cacātā'latit a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Lej xtunc ta-
latā'kchoko a'ntīn takalhlaka'ī' lā' xtunc talatā'kchoko a'ntīn tū' takalh-
laka'ī'. Tūla chu lakatin cātlahuacan. Huan xkakana' xtunc lā' huan tzī'sni'
nā xtunc. A'ntūn tzey xtunc lā' nā a'ntūn tū' tzey nā xtunc. 15 Cristo
tū' tlahua a'ntūn tlahua huan ko'ti'ti'. Lā' nā a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo,
xlaca'n tū' tapāstacna'n hua'chi a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. 16 Lā' tū' līmakuan
namācā'tanīcan ídolos na ixlītokpānna' Dios. Lā' quina'n hua'chi ixlītokpān
Dios a'ntī xalakahuan. Dios huanī't:
Quit na'ictahui'la na ixlaclhni'ca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
Lā' na'iccātā'latā'kchoko xlaca'n.
Lā' xlaca'n quintachi'xcuhuī't natala.
17 Lā' ū'tza' līhuan Dios:
Cataxtunquītit de a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.
Lā' tū' catlahua'tit hua'chi xlaca'n.
Lā' tū' caxa'ma'tit a'ntū ko'hua'jua'.
Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit quila'.
18 Quit na'icla hua'chi mintāta'ca'n.
Lā' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi qui'o'kxa'n lā' quintzu'ma'jan.
Chuntza' hualh huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī māpa'ksīni'nkō'.

7

1 Tā'timīn, chuntza' huanī't Dios. Lā' ū'tza' nalīmakxtekkō'yāuj ixlīhuāk
a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' natlahuayāuj a'ntū ko'hua'jua'. Lā' tū' naka'lhīyāuj
huan xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n. Lā' nalīhui'līyāuj nalayāuj lej
xatzey como a'cnīni'ni'cu'tunāuj Dios.

Taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n xalanī'n nac Corinto

2 Iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n que naquilāpāxquī'yāuj. Nīn tintī' ict-
lahuani'nī't a'ntūn tū' tzey. Nīn tintī' icmāxtuyāhuanī't. Nīn tintī'
ica'kxokomaklhtīnī't catūhuā. 3 A'xni'ca' icuan huā'mā', tū' icuan que
hui'xina'n quilātlahuani'nī'ta'uj a'ntūn tū' tzey. Iccāhuaninī'ta'ni'tza' que
iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Na'iccāpāxquī'yāni' līhuan iclahuī' lā' hasta
na'icnī. 4 Chuhua'j quit icca'tzī que hui'xina'n natlahua'yā'tit chu a'nchī
iccāhuaninī'ta'ni'. Lā' chuntza' iccāhuani ā'makapitzīn a'nchī hui'xina'n
xa'nca latlā'hua'nā'tit. Quit tū' ictamakchuyīnī't como icca'tzī que
hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit. Icpāxuhua a'yuj icpātīni'mā'.

5 A'xni'ca' icchilh huā'tzā' nac Macedonia lej ictamakchuyīlh. Lej
lhūhua' catūhuā quimpātle'keni'lh. Quintatā'lātlahualh. Lā' xa'icjicua'n
que ixcāmāmakchuyīca a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'nacus. 6 Pero Dios
cāmāko'xamāka'tlī' a'ntīn tatamakchuyīnī't. Dios māchinīlh huan Tito
lā chuntza' ictako'xamāka'tlī'lh. 7 Lā' ā'chulā' ictako'xamāka'tlī'lh
a'xni'ca' icca'tzīlh a'nchī hui'xina'n ixmāko'xamāka'tlī'nī'ta'ntit huan Tito.
Xla' quihuanilh a'nchī hui'xina'n lej quilālaktzī'ncu'tunāuj lā' a'nchī
līlakaputzatit hui'xina'n como ca'tzītit que ixquilāmālakaputzīnī'ta'uj.
Lā' quihuanilh a'nchī hui'xina'n quilāpāstacāuj. Lā' ū'tza' ā'chulā'
iclīpāxuhualh.
8 Lā' a'yuj huan carta a'ntū iccātzo'kni'ni' hui'xina'n cāmālakaputzīni',
quit icpuhuan que tzey a'nchī iccātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Pū'la icpuhualh
que tū' xa'ictzo'kli huanmā' carta. Pero tū'tza' icpuhuan chuntza'.
Chuhua'j tasu'yu que tū' lej makān lakaputzatit hui'xina'n. 9 Chuhua'j
icpāxuhua. Lā' tū' por ixpālacata hui'xina'n līlakaputzatit. Hui'xina'n
līlakaputzatit por ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' makxtektit
mintalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua. Dios cāmālakaputzīni' ixpālacata
mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' xa'nca taxtulh. Lā' chuntza' tasu'yu que tū'
iccātlahuani'ni' a'ntūn tū' tzey a'xni'ca' iccātzo'kni'ni' huan carta. 10 Palh
Dios māpuhuanī kalhatin chi'xcu' que tū' tzey a'nchī latlā'huan, lā' palh
huā'mā' chi'xcu' nalakaputza lā' naxtāpalī ixtapāstacna', chuntza' Dios
namāpūtaxtū. Lā' ā'calīstān huā'mā' chi'xcu' tū' catipuhualh palh tū' tzey
a'nchī pūtaxtulh. Palh catīhuā lakaputza lā' palh tū' a'kahuāna'ni'cu'tun
Dios, huanmā' chi'xcu' tū' catipūtaxtulh. 11 Lā' hui'xina'n tū' chuntza'.
A'xni'ca' Dios cāmālakaputzīni', lacapalh tlahua'tit a'ntū ixtasqui'nī. Lā'
squi'ntit tamāsputūn. Ca'tzītit que a'ntū ixtlahua'nī'ta'ntit huā'mā' lej
ko'hua'jua'. Lā' ixjicua'ni'yā'tit Dios. Lā' lej quilāpāstacui quit. Lā'
tlahua'cu'tuntit a'ntū na'iclīpāxuhua quit. Lā' māpātīnī'tit a'ntī ixt-
lahuanī't a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' tasu'yu que hui'xina'n puhua'ntit
que tū' tzey a'ntū ixtlahua huanmā' chi'xcu'. 12 Quit ictzo'kli huan carta,
lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntīn tlahualh a'ntūn tū' tzey, lā' tū' xmān
por ixpālacata a'ntīn tlahuani'ca a'ntūn tū' tzey. Quit ictzo'kli huan carta
como icmāsu'yucu'tulh na ixlacapūn Dios a'nchī iccāmaktakalhcu'tunāni'
hui'xina'n. 13 Lā' chuntza' quilīmāko'xamāka'tlī'ca.
Lā' Tito ixlīpāxuhua por mimpālacataca'n. Lā' ū'tza' nā lej iclīpāxuhua
quit. 14 A'xni'ca' tūna'j ixcālaka'nāchāni' Tito, icuanilh palh hui'xina'n
ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. Lā' chuhua'j tū' iclīmāxana'n como stu'ncua' a'nchī
icuanilh Tito. Ixlīhuāk a'ntū iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n, huāk stu'ncua'.
Lā' nā chuhua'j tasu'yu que stu'ncua' a'ntū icuanilh Tito. 15 Lā' chuhua'j
Tito ā'chulā' cāpāxquī'yāni' hui'xina'n lā' cāpāstacāni' hui'xina'n a'nchī
hui'xina'n a'cnīni'ni'tit lā' a'kahuāna'ni'tit a'ntū cāhuanini'. 16 Chuntza'
tasu'yu que hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tzey, chuntza' hua'chi
icpuhualh quit. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua.

8

A'nchī māstā'ca con xatzey tapuhuān

1 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī Dios
cāsicua'lanālīlh xalanī'n huan nac lītokpānna' xala' nac Macedonia.
2 Lā' a'yuj xlaca'n lej ixtapātīni'mā'na, lej ixtapāxuhua. Lā' chuntza',
a'yuj lacpobresni' ixtahuanī't xlaca'n tamāstā'lh lhūhua' con ixlīhuāk
ixtapuhuānca'n. 3 Quit icca'tzī que a'ntū talīhui'līlh tamāstā',

huā'mā' tamāstā'lh lā' ā'chulā' huampala. 4 Quincātasqui'ni'ni' que
xa'icmaklhtīni'uj huan tumīn lā' xa'iccālē'ni'uj huan tā'timīn xalanī'n
nac Jerusalén a'ntī ixtamaclacasqui'n. 5 Xlaca'n ā'chulā' tatlahualh que
a'ntū icpuhualh quit. Xapū'la tahuanilh Dios que ixtatapa'ksī con xla'
lā' ixtatlahuacu'tun ixtapuhuān Dios. Lā' nā ixtatlahuacu'tun a'ntū
iccāhuanilh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 6 Lā' chuntza' icsqui'ni'lh
Tito que ixcālaka'nchāni' hui'xina'n lā' xla' ixcāmaktāyani' para que
ixmākēstokkō'tit huan tumīn a'ntū namāstā'yā'tit como ū'tza' a'ntī
cāmāpuhuanīni' hui'xina'n namāstā'yā'tit. 7 Hui'xina'n huāk xa'nca
tlahua'yā'tit. Xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' xa'nca lakapasā'tit huan
ixtachihuīn Dios lā' xa'nca māsu'yu'yā'tit. Lā' tlahua'cu'tunā'tit
ixtapuhuān Dios. Lā' quilāpāxquī'yāuj. Lā' chuhua'j tasqui'nī que
hui'xina'n namāstā'yā'tit para nacāmaktāya'yā'tit ā'makapitzīn tā'timīn.
8 Huā'mā' tū' lakatin līmāpa'ksīn. Xmān iccāhuanimā'ni' a'nchī
ā'makapitzīn tamāstā'mā'na. Lā' quit iclacasqui'n que hui'xina'n
nacāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn tā'timīn. Lā' chuntza' natasu'yu
a'nchī hui'xina'n lej cāpāxquī'yā'tit huan tā'timīn. 9 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit a'nchī huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lej pāxquī'nin.
Xla' a'yuj ixtēcu' de ixlīhuāk a'ntū ta'a'nan, xla' pobre lalh como xla'
quincāpāxquī'yāni'. Lā' chuntza' quina'n hua'chi ricosnu' lanī'tauj como
xla' quincāsicua'lanālīnī'ta'ni'.
10 Na'iccāhuaniyāni' a'ntū icpuhuan quit: Cā'tatza' hui'xina'n
māstā'cu'tuntit tumīn. Hui'xina'n xapū'la tzucutit māstā'yā'tit. Lā' xmān
tzucutit mākēstokā'tit. Quit icpuhuan que xatzey nala palh hui'xina'n
natlahuakō'yā'tit. 11 Xapū'la timāstā'cu'tuntit huan tumīn. Chuhua'j
catlōkentaxtūtit chu a'nchī tzē namāstā'yā'tit chā'tunu'. 12 Līpāxuhua Dios
palh kalhatin con tapaxuhuān māstā' chu a'nchī tzē namāstā' kalhatin.
Dios, xla' tū' quincāsqui'ni'yāni' a'ntūn tū' ka'lhīyāuj.
13 Tū' iccāhuanimā'ni' hui'xina'n que namāstā'yā'tit ixlīhuāk a'ntū
ka'lhī'yā'tit a'xni'ca' nacāmaxquī'yā'tit a'ntīn tū' taka'lhī. 14 A'ntū icuan
ū'tza' huā'mā': Que chu a'cxtim nataka'lhī ixlīhuākca'n huan tā'timīn.
Chuhua'j hui'xina'n nacāmaxquī'yā'tit a'ntīn tū' taka'lhī. Lā' palh namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n tū' catika'lhī'tit nīn tuntū', xlaca'n
nacātamaktāyayāni' hui'xina'n. Chuntza' tzey nala. 15 Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:
A'ntī lej lhūhua' mākēstokli, tū' a'katāxtūni'lh.
Lā' a'ntīn tantzina'j mākēstokli, tū' sputni'lh.

Tito lā' a'ntīn tatā'a'lh

16 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios como Tito lacasqui'n que hui'xina'n
xa'nca nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi quit iclacasqui'n que xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit. 17 Tito ixa'cstu puhualh que nacālaka'nāchāni'
hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' icuanilh que ca'a'ncha', xla' a'ncu'tulh como
ixcālaka'ncu'tunāchāni' hui'xina'n.
18 Lā' quit ictā'macā'mā' Tito kalhatin quintā'tinca'n a'ntī lakapaskō'can
na ixlīhuāk huan lītokpānna'. Lhūhua' a'ntīn tahuan que xla' xa'nca
scuja a'nchī māsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 19 Lā'
nā huā'mā' quintā'tinca'n, talacsacli huan ā'makapitzīn tā'timīn xalanī'n
huan ā'makapitzīnni' lītokpānna' ā'tzā'. Xlaca'n talacasqui'n que xla'
naquintā'a'n a'xni'ca' quit na'iccālē'ni' huan tumīn a'ntīn tamacla-
casqui'n xalanī'n nac Jerusalén. Por ixpālacata huā'mā' tumīn, xlaca'n

natamaxquī' pāxcatca'tzī quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' nā nataca'tzī
que quina'n cāmaktāyacu'tunāuj. 20 Līscalana'jua' na'icmākēstokāuj huan
tumīn para que tū' naquilē'ksa'nīni'ncan. Tū' iclacasqui'n que nahuancan
que tū' ictlōkentaxtū a'ntū quilīmāmacū'can ixpālacata huan lhūhua' tumīn.
21 A'xni'ca' icmākēstokāuj huā'mā' tumīn huāk tzey ictlahuacu'tun na
ixlacapūn Dios lā' nā ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

22 Na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. Lā' nā
na'iccātā'macā'n ā'kalhatin quintā'tinca'n. Xla' tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk a'ntū
līmāmacū'can. Huā'mā' lej maklhūhua' iclaktzī'nī't. Lā' chuhua'j ā'chulā'
tlōkentaxtūcu'tun huā'mā' līmāmacū'n, como xla' ca'tzī que hui'xina'n
natlōkentaxtūyā'tit a'ntū tasqui'nī. 23 Lā' Tito, xla' quintā'scuja. Tito lā'
quit iccāmaktāyanī'ta'ni' hui'xina'n. Lā' huan tā'timīn a'ntī natatā'a'n Tito,
xlaca'n tamacā'nī't xalanī'n huan nac lītokpānna' xala' huā'tzā'. Lā' como
xlaca'n xa'nca talatā'kchoko, ū'tza' lī'a'cnīni'ni'can Cristo. 24 A'xni'ca' nat-
achā'nācha' Tito lā' huan tā'timīn, cacā'a'cnīni'ni'tit. Lā' huan ā'makapitzīn
tā'timīn natalaktzī'n a'nchī hui'xina'n cāpāxquī'yā'tit. Lā' chuntza'
naca'tzīcan que stu'ncua' a'nchī icualh que hui'xina'n cāpāxquī'yā'tit
huan tā'timīn.

9

Mākēstokcu'tunca huan tumīn para huan tā'timīn

1 Tū' tasqui'nī que quit na'iccāhuaniyāni' namākēstokā'tit huan tumīn
a'ntū nacālīmaktāyayā'tit huan tā'timīn. 2 Quit xa'nca icca'tzī que
hui'xina'n cāmaktāyacu'tunā'tit. Quit iccāhuaninī't xalanī'n nac Mace-
donia a'nchī tlahua'yā'tit hui'xina'n a'ntūn tzey. Iccāhuaninī't a'nchī
hui'xina'n xalanī'n nac estado de Acaya ixmāstā'cu'tunā'tit cā'tatza'. Lā'
a'xni'ca' taca'tzīlh huā'mā', nā tamāstā'cu'tulh huan xalanī'n nac es-
tado de Macedonia. 3 Lā' como iccāhuaninī't xlaca'n que hui'xina'n
māstā'cu'tunā'tit huan tumīn, chuntza' tū' tzey palh hui'xina'n tū'
natlōkentaxtūyā'tit. Lā' ū'tza' iccālīlakmacā'nchāni' huan tā'timīn. Lā'
chuntza' hui'xina'n namāstā'yā'tit huan tumīn chu a'nchī iccāhuaninī't
xlaca'n. 4 Palh hui'xina'n tū' tlahua'yā'tit lā' palh ā'makapitzīn xalanī'n nac
Macedonia naquintatā'a'n a'ntza', lā' palh hui'xina'n tūna'j mākēstokā'tit
huan tumīn, quit na'ictamāxanī' como iccāhuaninī't que hui'xina'n
namāstā'yā'tit huan tumīn. Lā' nā hui'xina'n namāxana'nā'tit. 5 U'tza'
iclīpuhualh que tasqui'nī que na'iccāhuani huan tā'timīn que naquin-
tapū'lani'. Lā chuntza' xlaca'n natamaklhtīni'n huan tumīn a'ntū
hui'xina'n hua'nā'tit que namāstā'yā'tit. Lā' chuntza' natasu'yu que
hui'xina'n māstā'yā'tit con ixlīhuāk mintapuhuānca'n. Lā' tū' cati-
tasu'yulh palh quit xa'iccāsāmāmāstā'nīni' huan tumīn.

6 Ca'tzīyāuj que a'ntīn tantzina'j natacha'n, xlaca'n nā tantzina'j nata-
makala. Lā' a'ntī lhūhua' natacha'n, xlaca'n lhūhua' natamakala. Lā'
nā chuntza' quina'n a'xni'ca' māstā'yāuj. Palh lhūhua' namāstā'yāuj, nā
lhūhua' namaklhtīni'nāuj. 7 Chā'tunu' de hui'xina'n camāstā'tit chu a'nchī
puhua'nā'tit que tzē namāstā'yā'tit. Lā' tū' camāstā'tit con tā'kcha. Lā'
tū' catasu'yulh palh cātasāmāmāstā'nīyāni'. Dios cāpāxquī' a'ntīn tamāstā'
con ixlīhuāk ixtapuhuānca'n. 8 Dios tzē nacāmaxquī'yāni' lej lhūhua'.
Lā' hui'xina'n, a'yuj cāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn, hui'xina'n naka'lhīyā'tit
a'ntū namaclacasqui'nā'tit. 9 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata
kalhatin tzeyā chi'xcu':
Xla' lej lhūhua' cāmaxquī' huan pobresni'.

Lā' chuntza' pō'ktu tzē nacāmaxquī'.
10 Nā quina'n, Dios quincāmaxquī'yāni' a'ntū nacha'nāuj, como ū'tza'
Dios a'ntī māstaquī. Lā' chuntza' nalīka'lhīyāuj a'ntū nahua'yāuj lā' nā
a'ntū nacha'mpalayāuj. Lā' hui'xina'n palh nacāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn
a'ntīn tamaclacasqui'n, Dios nacāmaxquī'yāni' a'ntū maclacasqui'nā'tit
hui'xina'n. 11 Lā' como chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n,
chuntza' tzē namāstā'yā'tit lhūhua'. Lā' chuntza' natamaxquī' pāxcatca'tzī
Dios xlaca'n a'ntī natamaklhtīni'n huan mintumīnca'n a'ntū na'iccālē'ni'
xlaca'n. 12 Lā' chuntza' por ixpālacata huan tumīn a'ntū hui'xina'n
namāstā'yā'tit, hui'xina'n nacāmaktāya'yā'tit ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn
tamaclacasqui'n. Lā' nā xlaca'n natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por
ixpālacata a'ntū māstā'nī'ta'ntit hui'xina'n. 13 Lā' a'xni'ca' natasu'yu
a'nchī hui'xina'n lej namāstā'yā'tit, lhūhua' natamāka'tlī' Dios, como
chuntza' lītasu'yu que hui'xina'n stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Cristo, como hui'xina'n cāmaktāya'yā'tit xlaca'n lā'
ā'makapitzīn huampala. 14 Lā' chuntza' xlaca'n nacātalīkalhtō'ka'yāni' lā'
nacātapāstacāni' hui'xina'n como Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni' lā' chuntza'
hui'xina'n tzē namāstā'yātit huan tumīn. 15 Namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī
Dios como xla' quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'. U'tza' hua'chi lakatin
lē'ksajna' a'ntū lej xatapala. Tūla mālacstū'ncāuj a'nchī huanī't como lej
xatapala.

10

Pablo ixka'lhī līmāpa'ksīn como xla' apóstol ixuanī't

1 Quit, Pablo, iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. A'makapitzīn tahuan
que quit lacatzucu icchihuīna'n na milacapūnca'n. Lā' nā tahuan
que quit lej palha' iccātā'chihuīna'nāni' a'xni'ca' iccātzo'knuni'yāni'.
Chuntza' hua'chi Cristo lakalhu'manīni'n, nā chuntza' quit
līlacatzucu iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'. 2 Iccāhuanicu'tunāni' que xa'nca
calatā'kchokotit. Lā' palh tū' chuntza', tasqui'nī na'iccāquilhnīyāni'
hui'xina'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'. Lā' palh a'nan ā'makapitzīn de
hui'xina'n a'ntīn tahuan que quit iclatlā'huan hua'chi chuxatīyā chi'xcu'
lā' que quit ictlahua xmān a'ntū iclacasqui'n, quit na'iccāquilhnī xlaca'n.
3 Lā' a'yuj chi'xcuhuī'n quina'n, xtunc huan guerra a'ntū tlahuayāuj.
Lā' tū' hua'chi huan guerra a'ntūn tatlahua xalanī'n nac quilhtamacuj.
4 A'ntīn ta'a'n nac guerra xlaca'n talē'n a'ntū natapūmaknī ixtā'ca'tzaca'n.
Quina'n tuntū' lē'nāuj hua'chi huanmā'. Xmān por ixlīmāpa'ksīn Dios
tzē nacātlajayāuj a'ntīn tatā'lāsta'la Dios. 5 Con ixlīmāpa'ksīn Dios tzē
cātlajayāuj ixtapāstacna'ca'n a'ntīn tatā'lātlahua Dios. Lā' nā tzē natlajayāuj
ixlīhuāk huan tapāstacna' a'ntūn tū' makxtekni'n kalhlaka'ī'can Dios. Lā'
huan ixlīmāpa'ksīn Dios tzē cāxtāpalīni' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't
lā' chuntza' nata'a'kahuāna'ni' Cristo. 6 Lā' a'xni'ca' hui'xina'n
xa'ncatza' na'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios, quit na'iccāmāpātīnī a'ntīn tū'
ta'a'kahuāna'ni'cu'tun.
7 Hui'xina'n pāstacpā'na'ntit xmān a'ntūn tzē nalaktzī'ncan. Lā'
na milaclhni'ca'n tahui'lāna' a'ntīn quintatā'lāsta'la lā' tahuan que
xlaca'n tatā'scuja Cristo. Cataca'tzīlh xlaca'n que nā quit ictā'scuja
Cristo. 8 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo quimaxquī'nī't līmāpa'ksīn. Lā'
tū' icmāxana'n iclīchihuīna'n huā'mā' līmāpa'ksīn. Quimaxquī'nī't huā'mā'
līmāpa'ksīn para que chuntza' tzē na'iccāmaktāyayāni' hui'xina'n a'nchī

nakalhlaka'ī'yā'tit. Quimaxquī'nī't huan līmāpa'ksīn tū' para que
na'iclactlahua a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit. 9 Chuntza' icuan, como tū'
iclacasqui'n que najicua'nā'tit ixpālacata a'nchī iccātzo'knuni'yāni'.
10 A'makapitzīn na milaclhni'ca'n quintalīchihuīna'n lā' tahuan:
"A'xni'ca' xla' quincāmacamini'yāni' lakatin carta, līpalha' chihuīna'n
hua'chilh ixka'lhīlh līmāpa'ksīn. Lā' a'xni'ca' huī' con quina'n līlacatzucu
chihuīna'n. Lā' tūla xa'nca a'cta'sana'n". Chuntza' tahuan. 11 Lā'
a'ntīn chuntza' tachihuīna'n, cataca'tzīlh xlaca'n que chuntza' a'nchī
iccātzo'knuni'yāni' nac lakatin carta, chuntza' na'iccātā'chihuīna'nāni'
a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'.
12 Quit tū' icticātā'talacastucli xlaca'n a'ntīn tapuhuan que xlaca'n lej
xalactzey. Quit tū' hua'chi xlaca'n. Tapuhuan que xlaca'n lej xalactzey
como talātā'talacastuca xmān entre ū'tunu'n. Tū' tamāchekxī. 13 Quit
tū' icti'a'kapalhkālh a'ntū līmakuan a'xni'ca' na'iclīchihuīna'n a'ntū ict-
lahuanī't. Xmān icscujnī't a'nlhā Dios quimāsu'ni'nī't que na'icscuja. Lā'
Dios quimāca'tzīnīlh que na'icscuja nā nac Corinto a'nlhā hui'lā'na'ntit
hui'xina'n. 14 Quit xapū'la iccāmāca'tzīnīni' huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Cristo. Lā' a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n hua'chilh
xa'icscujmā' nac xkok a'ntū Dios quimāsu'ni'lh. Tū' icpātle'kelh de huan
nac xkok a'xni'ca' iccālaka'nchāni' hui'xina'n. 15 Quit tū' iclīka'tla'jca'tzī
a'ntūn tlahuacan a'nlhān tū' quimacā'n Dios. Tū' iclīka'tla'jca'tzī a'ntūn
tatlahuanī't ā'makapitzīn hua'chilh quit xa'ictlahualh. Quit iclacasqui'n
que hui'xina'n ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit. Lā' chuntza' ā'chulā' tzē
na'icscuja con hui'xina'n, chuntza' hua'chi quimāsu'ni'lh Dios a'ntū
na'ictlahua. 16 Lā' chuntza' tzē na'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo a'ntīn tahui'lāna'ncha' más makat que hui'xina'n.
Quit icmāsu'yucu'tun huan xatzey tachihuīn a'nlhā tintī'na'j māsu'yunī't
nīn kalhatin. Lā' chuntza' tū' ictilīka'tla'jca'tzīlh huan lītlōt a'ntū tlahuanī't
ā'kalhatin hua'chilh quit xa'ictlahualh.
17 Tū' tzey palh kalhatin nalīka'tla'jca'tzī a'ntū māni' xla' tlahuanī't.
Xatzey palh namāka'tlī' Dios. 18 Palh kalhatin huan que xla' lej tzey a'ntūn
tlahua, huā'mā' tuntū' ixtapalh. Xmān Dios a'ntī tzē nahuan palh tzey
a'ntūn tlahuanī't kalhatin chi'xcu'.

11

Pablo cālīchihuīna'lh a'ntī xmān ixta'a'kxokonu'n
1 Quit iclacasqui'n que hui'xina'n nakaxpa'tā'tit līlacatzucu līhuan
iccāhuaniyāni' a'ntū ictlahuanī't. Caquilāpātīni'uj līlacatzucu, a'yuj
hua'chilh tonto a'ntī līchihuīna'ncan ixa'cstu. 2 Dios lacasqui'n que
hui'xina'n tū' nataxtunquīyā'tit de Cristo. Lā' huā'mā' ū'tza' a'ntū
iclacasqui'n nā quit. Quit iccāmaktāyani' para natapa'ksīyā'tit con
Cristo. Chuntza' quit hua'chi catīhuā a'ntī squi'n kalhatin tzu'ma'jāt. Lā'
chuhua'j hua'chi kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī pāxquī' ī'squi'nīni', nā chuntza'
tasqui'nī que hui'xina'n napāxquī'yā'tit xmān Cristo. 3 Quit icjicua'n
que hui'xina'n nacāta'a'kxokoyāni', chuntza' hua'chi Eva a'kxokoca.
Huan ko'ti'ti' lalh ixlīlūhua' lā' a'kxokolh huan Eva. Huan ko'ti'ti' lej
ca'tzī a'nchī na'a'kxokonu'n. Lā' chō'la nacā'a'kxokoyāni' nā hui'xina'n,
lā' chuntza' nataxtunquīyā'tit de Cristo. 4 Icjicua'ni' huā'mā' como
hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntīn cātalakmināni' lā' catamāsu'ni'yāni' ā'catūhuā
lā' tū' hua'chi a'ntū iccāmāsu'ni'ni' quit ixpālacata Jesús. Lā' xtunc a'ntūn
tamāsu'yu ixpālacata huan Espíritu Santo. Tū' ū'tza' a'ntū iccāmāsu'ni'ni'.

Lā' xtunc a'ntūn tamāsu'yu a'ntū līpūtaxtucan. Lā' tū' hua'chi quit
iccāmāsu'ni'ni'. 5 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n xlaca'n līhua tahuan que
apóstoles. Xlaca'n tū' quinta'a'kapalhkā. 6 Chō'la tū' lej tzēhuanī't a'nchī
quit ica'cta'sana'n. Pero quit xa'nca icmāchekxī a'ntū icmāsu'yu. Lā'
iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' ixlīhuāk hui'xina'n.

7 Quit tū' iccāmātā'jīni' hui'xina'n a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Dios. Quit lej līpalha' xa'icscuja para xa'icuā'yan
līhuan xa'iccāmāsu'ni'yāni' ixpālacata Dios. ¿Chā tū' tzey a'ntū ictlahualh?
8 Līhuan quit xa'icscuja na milaclhpu'nanca'n, ixquintamacamini'
tumīn ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n ā'lacatin cā'lacchicni'. Hua'chilh
xa'iccāmaklhtīlh huan tumīn como iccāmaktāyacu'tuni' hui'xina'n.
9 Lā' līhuan xa'iccātā'lahui'lani' quit tū' iccāsqui'ni'ni' tumīn
a'xni'ca' xa'icmaclacasqui'n catūhuā. Huan tā'timīn xalanī'n nac
Macedonia ixquintalīmini' a'ntū xa'icmaclacasqui'n. Lā' chuntza' tū'
iccāmāmakasputūni' hui'xina'n nīn tuntū'. Lā' tū' maktin icticāsqui'ni'ni'
para na'icuā'yan. 10 Tū' ictīcāsqui'ni'lh nīn tuntū' ixtachi'xcuhuī't Dios
xalanī'n nac estado de Acaya a'nlhā hui'lā'na'nchipitit. Quit icuan a'ntū
stu'ncua' como quit ictā'tapa'ksī Cristo. 11 Lasā' ā'makapitzīn tahuan
que quit tū' iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n como tū' iccāmaklhtīcu'tunāni'
mintumīnca'n. Huā'mā' tū' stu'ncua'. Dios ca'tzī que lej iccāpāxquī'yāni'
hui'xina'n.

12 Tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni' tumīn para na'icuā'yan. Lā' tū' ictisqui'nli
nīn maktin. Chuntza' xlaca'n a'ntīn tasqui'n tumīn tūlalh catitahualh
palh tascuja chu a'cxtim hua'chi quit. 13 Xlaca'n tahuan que apóstoles.
Tū' stu'ncua'. Xmān ta'a'kxokonu'n a'nchī tamāsu'yu. Talacasqui'n que
nacālaktzī'ncan hua'chi apóstoles a'ntīn tatā'scuja Cristo. 14 Huā'mā' a'ntūn
tatlahua tūla lē'cnīyāuj como māni' huan ko'ti'ti' tzē taxtāpalī lā' tzē la
hua'chi kalhatin ángel xala' nac a'kapūn. 15 Lā' nā tzē natataxtāpalī a'ntīn
tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Lā' chuntza' hua'chilh ixtatlahualh a'ntūn tzey,
a'yuj tatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Xlaca'n natamāpala con Dios a'ntūn
tatlahuanī't.

A'nchīn pātīni'lh Pablo

16 Quit iccāhuanipalayāni' hui'xina'n: Tū' capuhua'ntit hui'xina'n palh
quit tonto como quē'cstu quilīchihuīna'mā'ca. Lā' a'yuj capuhuanca
palh quit tonto, caquilākaxmatui lā' caquilāmakxtekui na'icchihuīna'n.
17 Ca'tzīyāuj que a'ntī ka'tla'jca'tzī, xla' chihuīna'n hua'chi tonto, lā' tū'
hua'chi kalhatin a'ntīn tapa'ksī con Cristo. Lā' a'ntū na'icuan quit,
hua'chilh quit xa'icka'tla'jca'tzīlh. 18 Lhūhua' a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni'
hui'xina'n, ixa'cstuca'n cālīchihuīna'ncan. Nā quit na'iccāhuaniyāni'
hui'xina'n a'ntū ictlahua. 19 Hui'xina'n a'yuj puhua'nā'tit palh
lej ca'tzīyā'tit, cāpātīni'yā'tit huā' tamā'na a'ntīn cālīchihuīna'ncan
ixa'cstuca'n hua'chi tonto. 20 Hui'xina'n cāpātīni'yā'tit a'yuj xlaca'n
cātamāpa'ksīcu'tunāni' hui'xina'n. Xlaca'n cātamaklhtīyāni' ixlīhuāk a'ntū
ka'lhīyā'tit. Lā' xlaca'n cātamā'a'kahuānīyāni'. Lā' xlaca'n cātalakmaka'nāni'
hui'xina'n. Lā' cātalacala'sāni'. Lā' a'yuj xlaca'n tatlahuani'yāni' ixlīhuāk
huā'mā', hui'xina'n cāpātīni'yā'tit. 21 Tū' chuntza' iccātlahuani' hui'xina'n.
Palh tzey cahuā tlahuacan huā' tamā'na', quit xa'icmāxana'lh, como tū'
ictlahualh chuntza'.

Xlaca'n tahuan a'ntū tatlahuanī't. Lā' chuhua'j quit na'icuan a'ntū
ictlahuanī't quit, a'yuj natasu'yu hua'chilh icka'tla'jca'tzī lā' hua'chilh

tonto quit. 22 Xlaca'n taka'tla'jca'tzī lā' tahuan que xlaca'n hebreos. Nā
quit hebreo. Tahuan que xlaca'n israelitas. Nā quit israelita. Xlaca'n
tahuan que Abraham ixpapca'n. Nā Abraham nā quimpap. 23 Xlaca'n
tahuan que tatā'scuja Cristo. Quit līhua'ca' ictā'scuja Cristo. Chuntza'
a'nchī icchihuīna'mā' hua'chilh tonto quit. Xlaca'n tū' tascujnī't hua'chi
quit. Lā' tū' tapātīni'nī't hua'chi quit. Quintucscanī't. Lā' nā xa'ictachī'n.
Lā' lej maklhūhua' quintimaknīcu'tunca. Lā' xlaca'n tū' tapātīni'nī't
chuntza'. 24 Quintā'israelitas quintakēsno'kli pu'xamacāujna'jās. Lā'
chuntza' quintatlahuani'nī't makquitzis. 25 Lā' maktu'tun tanūni'ca
quinkēniccan. Lā' maktin quimūta'laca. Lā' maktu'tun tā'cnūlh huan
barco a'ntū xa'icpū'a'mā'. Lā' lakatin chi'chini' ā'lakatin tzī'sa icpātle'kelh
nac xcān a'xni'ca' tā'cnūlh huan barco. 26 Lakachu iclatā'kchokonī't para
na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' nā ictahui'lanī't a'nlhā lej cā'lījicua'.
Lā' nā maklhūhua' ictacutnī't nac pūxka a'nlhā lej lakka'tla'n. Lā'
nā ica'nī't a'nlhā ixtalatlā'huan ka'lhāna'nī'n. Lā' quintitamaknīcu'tulh
quintā'israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā' xa'iclatlā'huan nac
cā'lījicua' nac cā'lacchicni' lā' nac cā'qui'huī'n lā' nac mar. Lā' ixquin-
tamaknīcu'tun a'ntī līhua ixtahuan que xlaca'n tatapa'ksī con Cristo.
27 Lā' lej ictlekua'nī't lā' lej palha' icscujnī't. Lā' lej maklhūhua'
iclakachu'huā'lhtatanī't. Lā' icpātīnī't tatzi'ncsta lā' nā takalhpūtīt.
Maklhūhua' tū' xa'icka'lhī a'ntū na'icua'. Lā' icpātīnī't lonkni'. A'katunu'
tū' xa'icka'lhī quilu'xu'.
28 Lā' tū' xmān huā'mā'. Pō'ktu ictamakchuyīnī't lā' quimpāta'lanī't por
ixpālacataca'n xalanī'n nac huan lītokpānna'. 29 Palh catīhuā tūla xa'nca
latā'kchoko na ixtej Dios, quit iclakalhu'man. Lā' palh catīhuā tatonkopū,
quit ica'kchā'n con huan a'ntī mātonkopūlh. 30 Palh tasqui'nī que quit
naquilīchihuīna'ncan quē'cstu, quit iclīchihuīna'ncu'tun a'ntū namāsu'yu
que quit quē'cstu tūla ictlahua nīn tuntū'. 31 Dios ca'tzī que stu'ncua'
a'ntū icuan. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca
para pō'ktu. 32 A'xni'ca' quit xa'icuī' nac Damasco, a'ntza' ixmāpa'ksīni'n
kalhatin gobernador a'ntī ixui'līnī't huan rey Aretas. Huā'mā' gober-
nador cāyāhualh centinelas a'nlhā lactaxtucan nac cā'lacchicni', como
ixquintachī'lē'ncu'tun. 33 Pero quilacmāxtuca nac lakatin xalhu'cu' de
huan xataxaka cā'lacchicni. Lā' quimpūmāyujūca lakatin canasta. Lā'
chuntza' iclītzā'lalh lā' iclīpūtaxtulh.

12

A'nchī lakachuyalh Pablo

1 Tū' līmakuan na'icuan palh ka'tla' quit. Xmān na'iccāhuaniyāni' a'ntū
quimāsu'ni'lh huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' a'ntū iclaktzī'lh a'xni'ca'
iclakachuyalh. 2 Ka'lhītza' hua'chi cāujtā'ti' cā'ta lā' xa'ickalhlaka'ī'nī'ttza'
Cristo, a'xni'ca' quit quilē'nca nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Cristo. Tū'
icca'tzī palh lē'nca quimacni' o palh tū' lē'nca. Xmān Dios ca'tzī. 3 Dios
ca'tzī palh lē'nca quimacni' o palh xmān lē'nca quilīca'tzīn. Quit tū' icca'tzī.
4 Quilē'nca nac a'kapūn. Lā' a'ntza' ickaxmatli tachihuīn a'ntūn tūla
icuan como Dios tū' quimakxteka que na'icuani nīn tintī'. 5 Lā' como
Dios quintlahuani'lh huā'mā', quit icmāka'tlī'. Quit tū' iclīka'tla'jca'tzī
a'ntū quimpātle'keni'lh. Xmān na'iccāhuaniyāni' a'ntū māsu'yu que quit
quē'cstu tūla ictlahua nīn tuntū'. 6 Palh quit ixquilīchihuīna'nca xa'nca
a'ntū ictlahuanī't, tū' xa'icchihuīna'lh hua'chi tonto, como quit xmān

iclīchihuīna'n a'ntū stu'ncua'. Pero tū' quintilīchihuīna'nca māni' quit como
tū' iclacasqui'n que ā'makapitzīn natapuhuan que quit lej ka'tla'. Quit
iclacasqui'n que ixpālacata a'nchī iclatā'kchoko lā' a'nchī icchihuīna'n,
nataca'tzī palh quit tzey.

7 Chō'la quit lej xa'iclīka'tla'jca'tzīlh por ixpālacata a'nchī
iclakachuyanī't. Lā' ū'tza' Dios quilīmaxquī'lh lakatin taca'tzāt.
Lā' huā'mā' taca'tzāt hua'chi lakatin lhtucū'n a'ntū huan ko'ti'ti'
yāhualh na quimacni'. Dios quimaxquī'lh huā'mā' taca'tzāt como tū'
lacasqui'lh que quit na'icka'tla'jca'tzī. 8 Maktu'tun icsqui'ni'lh huan
Māpa'ksīni' Jesucristo que ixquimāpānūni'lh huā'mā' taca'tzāt. 9 Lā'
xla' quihuanilh: "Quit na'icmaktāyayāni' lā' chuntza' natāyani'ya'.
A'xni'ca' hui'x scalana'jua' a'xni'ca' tasu'yu palh quit icka'lhī līmāpa'ksīn".
Chuntza' quihuanilh. Lā' chuntza' con tapāxuhuān na'ictāyani'
a'xni'ca' scalana'jua' quit como chuntza' lītasu'yu que quit icscuja por
ixlīmāpa'ksīn Cristo. 10 Chuntza' icpāxuhua a'yuj scalana'jua' quit lā'
a'yuj quilakapalacan lā' a'yuj quisputni' a'ntū icmaclacasqui'n lā' a'yuj
quimacaputzacan lā' a'yuj quimpātle'keni' a'ntū jicslīhua'. A'xni'ca'
scalana'jua' quit, a'xni'ca' tasu'yu que Cristo quimaktāyamā'. Lā' ū'tza'
iclīpāxuhua.

Pablo ixpāta'la por huan xalanī'n nac Corinto

11 Hua'chilh quit tonto como xmān quilīchihuīna'ncan quit. Xmān
por mimpālacataca'n hui'xina'n chuntza' iclīchihuīna'n. Hui'xina'n
ixquilāmaktāyauj na ixlacapūnca'n a'ntīn tahuan que xlaca'n apóstoles.
A'ntīn tapuhuan que xlaca'n lakka'tla'n apóstoles, xlaca'n tū'
quinta'a'kapalhkā a'yuj nīn tuntū' quit. 12 A'xni'ca' xa'icscuja na
milaclhni'ca'n, tasu'yulh palh Dios ixquilīhui'līnī't quilī'apóstol. Quit
līlacatzucu xa'icscuja. Lā' quit xa'ictlahua lē'cnīn. Lā' huā'mā' māsu'yulh
palh Dios ixquilīhui'līnī't quilī'apóstol. 13 Xmān lakatin catūhuā tū'
ictlahualh na milaclhni'ca'n. Ictlahualh pero xmān na ixlaclhni'ca'n
xalanī'n ā'makapitzīn lītokpānna'. Lā' ū'tza' huā'mā': Tū' iccāsqui'ni'ni'
hui'xina'n para na'icuā'yan. Palh hui'xina'n puhua'nā'tit palh tū' tzey
huā'mā', caquilāmāsputūnu'ni'uj.

14 Chuhua'j ixlīmaktu'tun ictacāxnī't para na'iccālaka'nāchāni'
hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza', hui'xina'n tū' catimāpala'tit
para na'icuā'yan. Xmān iccāmaktāyacu'tunāni' hui'xina'n para
nakalhlaka'ī'yā'tit ā'chulā'. Tū' iclacasqui'n mintumīnca'n. Ca'tzīyāuj
que huan camana' tūla tamāhuī' ixtāta'ca'n. Huan xanatāta'na' tamāhuī'
ixcamana'ca'n. Lā' quit hua'chi mintāta'ca'n hui'xina'n. 15 Quit con
tapāxuhuān na'icmāsputū a'ntū icka'lhī para na'icscuja con hui'xina'n.
Lā' na'icscuja hasta na'ictlakua'n. Lā' a'yuj quit lej iccāpāxquī'yāni'
hui'xina'n, pero hui'xina'n tū' lej quilāpāxquī'yāuj.

16 Lā' a'yuj tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni' nīn tuntū', ā'makapitzīn tahuan
que iccā'a'kxokomaklhtīnī'ta'ni' mintumīnca'n. 17 Quit nīn tuntū'
iccā'a'kxokomaklhtīni' a'xni'ca' iccālakmacā'ni' huan chi'xcuhuī'n. 18 Quit
icsqui'ni'lh Tito que ixcālaka'ni' hui'xina'n. Lā' xla' ictā'macā'lh ā'kalhatin
de quintā'tinca'n. Tito tū' cā'a'kxokomaklhtīni' nīn tuntū'. Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit a'nchī xa'iclatlā'huan, nā chuntza' ixlatlā'huan Tito. Quina'n
quintu'ca'n chu lakatin quintapāstacna'ca'n.

19 Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit que quit ictamaktāyamā' na mila-
capūnca'n. Tū' chuntza'. Quit icchihuīna'n na ixlacapūn Dios lā' icchi-
huīna'n chu a'nchī lacasqui'n Cristo. Quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.
Iccāmaktāyacu'tunāni' para que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Lā' ū'tza'
iclītlahuakō' ixlīhuāk para hui'xina'n. 20 Quit ictamakchuyīnī't como
icpuhuan que chō'la a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza' na'icca'tzī palh hui'xina'n
tū' xa'nca latlā'hua'nā'tit. Lā' palh tū' xa'nca latlā'hua'nā'tit, tasqui'nī
que na'iccālacaquilhnīyāni' hui'xina'n. Ictamakchuyīnī't como icpuhuan
que chō'la lāsta'layā'tit hui'xina'n, lā' lālakca'tzani'yā'tit lā' a'kchipinā'tit
lā' talacpitziyā'tit lā' nā lālīchihuīna'nā'tit lā' lē'ksa'nā'tit lā' lej lakka'tla'
makca'tzīyā'tit lā' tū' chu lakatin tahui'layā'tit para natlahua'yā'tit
catūhuā. 21 Quit ictamakchuyīnī't como icpuhuan que chō'la a'xni'ca'
na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n, quit na'icmāxana'n na ixlacapūn Dios por
ixpālacata a'ntūn tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit na'iccalhuan palh lhūhua'
de hui'xina'n tlahuanī'ta'ntit talaclē'i' lā' palh tū' makxtekcu'tunā'tit
a'ntūn tū' tzey lā' palh tlahua'yā'titcus talākalhī'n lā' palh tlahua'yā'titcus
huan xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.

13

Pablo cāmāxquī'lh tapāstacna'

1 Chuhua'j ixlīmaktu'tun na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' lē'ksa'nīni'ncan kalhatin, tasqui'nī kalhatu' o
kalhatu'tun testigos. 2 Na'iccāhuanipalayāni' ā'maktin a'ntū iccāhuanini'
a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n ixlīmaktu'. Lā' a'yuj tū'
iccātā'lahui'lani' chuhua'j, na'iccāhuanipalayāni' hui'xina'n a'ntī
tlahuanī'ta'ntit talaclē'i' lā' ā'makapitzīn huampala de hui'xina'n.
Na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Lā' xlaca'n tū'
catitapūtaxtulh a'nchī na'iccāmāpātīnī. 3 Lā' chuntza' hui'xina'n
nalaktzī'nā'tit que quit iclīchihuīna'n con ixlīmāpa'ksīn Cristo. Xla' tū'
scalana'jua' catilalh con hui'xina'n. Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit que Cristo
ka'lhī līmāpa'ksīn. 4 Hua'chilh scalana'jua' ixtasu'yu Cristo a'xni'ca' nīlh
nac cruz. Pero chuhua'j xla' huī'. Lā' Dios maxquī'nī't līmāpa'ksīn.
Lā' quit, como ictapa'ksī con Cristo, līlacatzucu iccātā'chihuīna'nī'ta'ni'.
Hua'chilh quit scalana'jua' xa'iclalh. Pero hui'xina'n nalaktzī'nā'tit que
quit iclatlā'huan con ixlīmāpa'ksīn Dios, chuntza' hua'chi Cristo.
5 Xa'nca capāstacna'ntit hui'xina'n a ver palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit
hui'xina'n. Camāsu'yu'tit palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. Hui'xina'n
xa'nca ca'tzīyā'tit palh stu'ncua' tā'latlā'hua'nā'tit Cristo. Lā' palh tū'
tā'latlā'hua'nā'tit Cristo, hui'xina'n tū' tā'tapa'ksīyā'tit con xla'. 6 Lā'
hui'xina'n naca'tzīyā'tit que quit ictā'tapa'ksī con Cristo como quit
ictā'latlā'huan xla'. 7 Lā' chuhua'j icsqui'ni' Dios que hui'xina'n tū'tza'
catlahua'tit a'ntūn tū' tzey. Tū' quimaca'tzi palh ā'makapitzīn tapuhuan
que quit tū' icka'lhī līmāpa'ksīn para na'iccālacaquilhnīyāni'. Iclacasqui'n
que natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Huā'mā' iclacasqui'n a'yuj chuntza' tū'
catitasu'yulh que quit icka'lhī līmāpa'ksīn como chuntza' tū' tasqui'nī
na'iccālacaquilhnīyāni'. 8 Xmān icka'lhī līmāpa'ksīn para na'ictlahua a'ntū
chu a'nchī ixtachihuīn Dios. Tū' icka'lhī līmāpa'ksīn para na'ictlahua
a'ntūn tū' chu a'nchī ixtachihuīn Dios. 9 Icpāxuhua a'xni'ca hui'xina'n
xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej Dios. Huā'mā' quimāpāxuhuī a'yuj
chuntza' tū' tasqui'nī que quit icmāsu'yu huan līmāpa'ksīn a'ntū Dios

quimaxquī'lh para na'iccālacaquilhnīyāni'. Xmān iclacasqui'n que
hui'xina'n lactzey nala'yā'tit. 10 Lā' ū'tza' iccālītzo'knuni'yāni' chuntza'
huan nac carta a'xni'ca' tūna'j xa'iccālaka'mpalayāchāni'. Quit iclacasqui'n
que tū' natasqui'nī na'iccālacaquilhnīyāni' a'xni'ca' na'icchā'n. Quit
iclacasqui'n que tū' natasqui'nī que quit na'iccāmāsu'ni'yāni' chuntza'
huan līmāpa'ksīn a'ntū quimaxquī'nī't huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
Quimaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn para na'iccāmaktāyayāni' a'nchī
xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Tū' quimaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn para
na'iccāmāmakchuyīyāni' hui'xina'n a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.
11 Lā' chuhua'j, tā'timīn, caka'lhī'tit tapāxuhuān. Calīhui'lī'tit
xa'nca nalatā'kchokoyā'tit. Tū' calakachipini'tit. Chu lakatin calalh
mintapāstacna'ca'n. Ca'cs catahui'la'tit. Lā' Dios nacātā'latahui'layāni'
hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxquī'yāni'. Lā' xla' quincāmaktāyayāni' para
que ca'cs nalatahui'layāuj. 12 Calāsaludarlī'tit milīhuākca'n como lītā'timīn
hui'xina'n. 13 Cātamacā'ni'yāchāni' a'ntza' saludos milīhuākca'n hui'xina'n,
xlaca'n a'ntī xalanī'n huā'tzā' a'ntīn takalhlaka'ī'.
14 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n. Lā'
ca'u'cxca'tzītit a'nchī lej cāpāxquī'yāni' Dios. Lā' huan Espíritu Santo
cacātā'latahui'lani chā'tunu' de hui'xina'n. Lā' chuntza' hui'xina'n chu
lakatin nala'yā'tit. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Galacia

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Galacia a'ntī ixtakalhlaka'ī'
1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' ca'psnat. Quit apóstol. A'ntī
quimānūlh quilī'apóstol xla' tū' kalhatin chi'xcu'. Nīn kalhatin chi'xcu'
quilacsacli para huā'mā'. A'ntī quilīmānūlh quilī'apóstol xla' ū'tza' Je-
sucristo lā' nā quinTāta'ca'n Dios a'ntī mālakahuanīchokolh Jesucristo.
2 Quit lā' ixlīhuākca'n tā'timīn a'ntī quintatā'lahui'lāna' con quit, quina'n
pū'la iccāmacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n xalanī'n nac estado de Gala-
cia a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. 3 Cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n quinTāta'ca'n
Dios lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni' Dios
mi'a'clhcunucca'n. 4 Jesucristo tamacamāstā'lh māni' ū'tza' para nanī
por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n como ixquincāmāpūtaxtūcu'tunāni' līhuan
latlā'huanāuj nac huā'mā' quilhtamacuj xako'hua'jua'. Chuntza' tlahualh
Jesucristo porque huā'mā' ū'tza' ixtapuhuān quinTāta'ca'n Dios. 5 ¡Lā'
camācā'tanīca Dios para pō'ktu! Amén.

Tū' a'nampala ā'tāpātin līmāsca'tīn a'ntūn tzē nalīpūtaxtucan
6 Quit iccālē'cnīyāni' hui'xina'n lej lacapalh taxtunquīni'pā'na'ntit Dios.
U'tza' a'ntī cāta'sani'ni' hui'xina'n como Cristo quincātlahuani'ni' lakatin
talakalhu'mān lā' nīlh por quimpālacataca'n. Lā' chuhua'j hui'xina'n
stālani'pā'na'ntit ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan. 7 Quina'n
ca'tzīyāuj palh tū' stu'ncua' a'nampala ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī
nalīpūtaxtucan. A'nan makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntīn taxtāpalīcu'tun
huan līmāsca'tīn a'ntū ixla' Jesucristo. Lā' chuntza' xlaca'n
cātamāmakchuyīmā'ni' hui'xina'n. 8 Lā' palh catīhuā cāmāsu'ni'yāni'
hui'xina'n ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan, xla' Dios
camāpātīnīlh ū'tza'. Lā' a'yuj kalhatin ángel xala' nac a'kapūn a'ntī
māsu'yu huā'mā'. Lā' a'yuj kalhatin de quina'n. 9 Icuanī'ttza' lā'
chuhua'j chu na'icuampala: Palh catīhuā cāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n
ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan lā' tū' chuntza' a'nchī xapū'la
maklhtīni'ntit, xla' Dios camāpātīnīlh ū'tza'.
10 A'ntū icchihuīna'mā' a'ntza' tasu'yu que tū' icchihuīna'n xmān
ū'tza' a'ntū takaxmatcu'tun huan tachi'xcuhuī't. Tū' chuntza'.
Quit ictlahuacu'tun a'ntū xmān ixtapuhuān Dios. ¿Chu quit
xmān iccāmāpāxuhuīcu'tun tachi'xcuhuī't? Palh quit cahuā xmān
iccāmāpāxuhuīcu'tun tachi'xcuhuī't quit tū' xa'ica'kahuāna'ni'lh Cristo.

Dios līmānūlh Pablo ixlī'apóstol
11 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit huā'mā'. Huan xatzey
tachihuīn a'ntū icmāsu'yu quit, xla' tū' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't.
12 Tū' quimāca'tzīnīlh kalhatin chi'xcu'. Nīn chā'tin chi'xcu' quimāsu'ni'lh.
Māni' Jesucristo ū'tza' quimāca'tzīnīlh.
13 Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ntza' a'nchī quit xa'iclīlatlā'huan xapū'la
a'xni'ca' xa'icstālani' ixlīmāsca'tīnca'n huan israelitas. Hui'xina'n
ca'tzīyā'tittza' a'nchī quit lej xa'iccāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'
Jesucristo. Quit tū' xa'iccālakalhu'man. Quit xa'icmāsputūcu'tun huā'mā'
līmāsca'tīn a'ntū ixpālacata Jesucristo. 14 Lā' a'nchī takalhlaka'ī'
huan israelitas quit līhua'ca'tza' xa'iccatzī que huan ā'makapitzīn

quintā'israelitas a'ntī ixtaka'lhī ixcā'taca'n hua'chi quit. Lā' quit ā'chulā'
xa'iccā'a'kahuāna'ni' ixlīmāsca'tīnca'n quinapapna' israelitas. 15 Pero
Dios como xla' lej lakalhu'mana'n, quit quilacsacli para quilī'apóstol
xapū'la a'xni'ca' tūna'j xa'ictahui'la. Lā' quinta'sani'lh para na'ictā'scuja
ū'tza'. 16 Lā' chu a'nchī Dios lacasqui'lh xla' chuntza' quimāsca'tīlh que
Jesucristo ixO'kxa' Dios. U'tza' tlahualh para que quit nā chuntza'
tzē na'iccāmāsu'ni' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo. A'xni'ca' Dios quimālakapasnīlh ixO'kxa', tū'
icquīsqui'ni'lh tapāstacna' ā'kalhatin chi'xcu'. 17 Lā' tū' ica'lh nac Jerusalén
para na'iccālaka'n a'ntī apóstoles ixtahuanī'ttza' xapū'la. Quit tū'
chuntza' ictlahualh. Lā' tuncan lacapalh ica'lh nac Arabia lā' ā'calīstān
ictaspi'tchokopā nac Damasco.
18 Lā' ixlīlakatu'tun cā'ta iclaka'lh huan apóstol Pedro nac Jerusalén.
Lā' a'ntza' ictā'tachokolh xla' xmān cāujquitzisma'j. 19 Lā' tū' iclaktzī'lh
nīn ā'kalhatin apóstol, xmān Jacobo ixtā'tin huan Māpa'ksīni' Jesús. 20 Lā'
stu'ncua' a'ntū ictzo'knumā'. Iccāhuanimā'ni' huā'mā' na i'xlacapūn Dios.
Lā' tū' iccā'a'kxokomā'ni'.
21 Lā' ā'calīstān ica'lh a'nlhā tapa'ksī con Siria lā' Cilicia. 22 Lā' tūna'j
ixquintalakapasa a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesucristo xalanī'n nac estado de
Judea. 23 Xlaca'n xmān ixtakaxmata a'ntū ixuancan. Chuntza' ixuan-
can: “Huan chi'xcu' a'ntī lej ixquincāmacaputzayāni' xapū'la, chuhua'j
xla' lē'cta'sana'ntlā'huan huan līmāsca'tīn ixpālacata Cristo a'ntū xapū'la
ixmāsputūcu'tun”. 24 Lā' huan xalanī'n nac Judea a'xni'ca' takaxmatli
huā'mā', i'xtamācā'tanī Dios por quimpālacata.

2

Huan ā'makapitzīn apóstoles talakatīlh a'nchī Pablo ixmāsu'yumā' ixtachihuīn Dios

1 Lā' ā'calīstān ixlīlakacāujtā'ti' cā'ta chu ica'mpā nac Jerusalén ā'maktin
huampala lā' quintā'a'lh Bernabé. Lā' nā iclē'lh huan Tito. 2 A'ntza'
icquīlalh porque Dios ixquimāca'tzīnīnī't que tasqui'nī que na'ica'n. Lā'
a'ntza' nac Jerusalén ictakēstokui xmān quit lā' a'ntī xanapuxcu'nu'.
Lā' quit iccāhuanikō'lh a'nchī quit xa'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Chuntza' ictlahualh como
tū' xa'iclacasqui'n que chu tlakaj natachoko a'nchī xa'icscujmā' lā'
a'nchī icscujmā' chuhua'j. 3 Lā' xlaca'n tū' quintatā'lāsta'lalh a'nchī
xa'iccāmāsu'ni'mā' que tū' tasqui'nī que natastālani' ixtalanānca'n israeli-
tas xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' nā huan Tito a'ntī ixquintā'lahuī', tū'
huanica que maclacasqui'n nacircuncidarlīcan, chu a'nchī ixtalanānca'n
israelitas, lā' a'yuj Tito tū' israelita ixuanī't. 4 Xla' tū' mātlahuīca huā'mā'
a'yuj lej ixtahuan huan makapitzīn a'ntīn tū' lej stu'ncua' tā'timīn.
Xlaca'n i'xquincātā'tanūnī'ta'ni' para xmān natakaxmatxtunu'n. Xmān
ixtaca'tzīcu'tun a'nchī libre quina'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo lā'
tū' tasqui'nī natlahuayāuj huan a'ntū ixtalanānca'n israelitas. Xlaca'n
ixtalacasqui'n que quina'n natlahuayāuj ixtalanānca'n huan israelitas.
5 Lā' quina'n tū' icmakxtekui ixquincātatlajani' nīn macsti'na'j como
xa'iclacasqui'nāuj que hui'xina'n ā'chulā' caca'tzītēlha'tit que stu'ncua'
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
6 Huan xanapuxcu'nu' a'ntī lej cā'a'cnīni'ni'can, xlaca'n tū'
quintahuanilh que tasqui'nī na'icxtāpalī a'ntū xa'icmāsu'yu. Para

quit chu a'cxtim palh lej cā'a'cnīni'ni'can o tū'. Dios, xla' laktzī'n
qui'a'clhcunucca'n lā' tū' laktzī'n xmān a'ntūn talaktzī'n huan
tachi'xcuhuī't. 7 Xlaca'n tū' quintahuanilh que na'icxtāpalī a'ntū
xa'icmāsu'yu. Xlaca'n taca'tzīlh que Dios quilīmāmacū'nī't que
na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas huan xatzey tachihuīn chuntza'
hua'chi Dios ixlīmāmacū'nī't huan Pedro que nacāmāsu'ni' huan israelitas
huan xatzey tachihuīn. 8 Lā' chuntza' hua'chi Dios con ixlīmāpa'ksīn
mānūlh Pedro na ixlī'apóstol para nacāmāsu'ni' huan israelitas lā' nā quit
quimānūlh na quilī'apóstol para na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas.
9 Jacobo lā' Pedro lā' Juan ixcālaktzī'ncan hua'chi xanapuxcu'nu'. Lā'
a'xni'ca' xlaca'n taca'tzīlh que Dios ixquilīmāmacū'nī't huā'mā' lītlōt,
lā' quintamakachi'palh quit lā' nā Bernabé. Lā' chuntza' tatlahualh
porque quilīhuākca'n xa'iclacchihuīna'nī'tauj que quina'n na'icscujāuj na
ixlaclhni'ca'n a'ntīn tū' israelitas lā' xlaca'n natascuja na ixlaclhni'ca'n
huan israelitas. 10 Xmān quincātahuanini' que tū' na'icpātza'nkāyāuj
na'iccāmaktāyayāuj huan a'ntī lacpobresni'. Lā' nā chuntza' quit
xa'ictlahuacu'tun.

Pablo tā'lāhuanilh Pedro nac Antioquía

11 Lā' a'xni'ca' Pedro milh nac Antioquía quit calacan ictā'lāhuanilh
porque xla' tū' tzey a'nchī ixtlahuamā'. 12 Lā' como xapū'la Pedro
ixcātā'huā'yan xlaca'n a'ntīn tū' israelitas a'yuj xlaca'n tū' tacircuncidar-
lanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' tamilh
huan israelitas a'ntī cāmacamilh Jacobo, Pedro tatampūxtulh lā' makxtekli
nacātā'huā'yan. Xla' ixcājicua'ni' huan israelitas como xlaca'n ixtahuan
que tasqui'nī nacācircuncidarlīcan xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 13 Lā'
ā'makapitzīn tā'timīn a'ntī israelitas lā' xlaca'n tatzuculh tala a'cxtim
hua'chi Pedro. Lā' nā xlaca'n tatlahualh lakatu' ixlacanca'n. Lā' hasta
Bernabé chu lakatin cātā'lalh. 14 Lā' a'ntū ixtatlahuamā'na, quit icca'tzīlh
que tū' chu a'nchī huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh.
Lā' a'xni'ca' icca'tzīlh huā'mā', quit icuanilh Pedro na ixlacapūnca'n
ixlīhuākca'n: "Hui'x nā israelita. Pero ixla'ya' hua'chi a'ntīn tū' israelitas
lā' tū' hua'chi israelita. Lā' ¿a'chī' lacasqui'na' natatlahua ixtalanānca'n
israelitas xlaca'n a'ntīn tū' israelitas?" Chuntza' icuanilh Pedro.

Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chu a'cxtim cāmāpūtaxtūcan

15 Quina'n israelitas desde a'xni'ca iclacatuncuīuj. Quina'n tū' hua'chi
ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't a'ntī lej talaclē'n. 16 Pero ca'tzīyāuj que Dios
cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xmān xlaca'n antīn talīpāhuan Jesucristo, lā'
tū' xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh
huan israelitas. Lā' chuntza' quina'n nā līpāhuanāuj Jesucristo. Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintaclē'i'ca'n por ixpālacata līpāhuanāuj Jesu-
cristo lā' tū' por ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huan ley. Tū' a'nan kalhatin
a'ntī Dios māpānūni' ixtalaclē'i' xmān por ixpālacata tlōkentaxtūcu'tun
huan ley.
17 Como quina'n iclīpāhuanāuj Jesucristo, icca'tzīyāuj que xmān
chuntza' Dios quincāmāpānūni'n quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū'tza'
iclīpāhuanāuj huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. U'tza'
līhuancan que quina'n iclaclē'nauj lā' nā Cristo quincāmātlahuīmā'ni'
a'ntūn tū' tzey. U'tza' tū' stu'ncua'. Cristo tū' quincāmātlahuīyāni'
a'ntūn tu' tzey. 18 Palh quit na'icmākēnū huan ley lā' ā'calīstān
na'ickalhlaka'ī'pala huan ley, lā' chuntza' natasu'yu palh quit iclaclē'n.

19 Quit icca'tzīlh que tūla ictlōkentaxtūkō' huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh
huan israelitas. Lā' ū'tza' tū'tza' iclīpāhuan huan ley. Chuhua'j quit
iclatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 20 Quit hua'chilh icnīnī'ttza'
lā' hua'chilh quintā'xtokohua'ca'canī'ttza' con Cristo. Hua'chilh tū'tza'
quit iclahuī' lā' xmāntza' Cristo lahuī' na quimacni'. Quit iclīpāhuan
ixO'kxa' Dios lā' chuntza' quit iclīlahuī' chuhua'j. Xla' quimpāxquī'lh
lā' līnīlh por quit. 21 Quit tū' iclakmaka'n ixtalakalhu'mān Dios. Palh
kalhatin tlōkentaxtūcu'tun huan ley lā' xmān por ū'tza' ixmāpānūni'ca
cahuā ixtalaclē'i', chuntza' Cristo nīn tuntū' ixpālacata a'nchī xla' līnīlh.

3

Xatzey līpāhuancan Jesucristo lā' tū' huan ley

1 ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit?
¿Tichū cātamāmakchuyīni' hui'xina'n, tā'timīn, xalanī'n nac Galacia? Tū'tza'
a'kahuāna'ni'yā'tit a'ntū stu'ncua'. Hui'xina'n lej stu'ncua' icticāhuanini'
a'nchī Jesucristo xtokohua'ca'ca nac cruz. 2 Caquilāhuaniuj huā'mā':
¿Chichū līmaklhtīni'ntit huan Espíritu Santo? Tū' cātamaxquī'ni' por
ixpālacata a'kahuāna'ni'tit huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas.
Cātamaxquī'ni' porque kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesu-
cristo. 3 Lā' ¿a'chī' hui'xina'n tū' tlakaj a'cstaca ca'tzīyā'tit? Hui'xina'n tzu-
cutit na ixtej Dios con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit
que tū'tza' maclacasqui'nā'tit ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo? ¿A'chī'
puhua'nā'tit que hui'xina'n mi'a'cstuca'n tzē natlōkentaxtūyā'tit a'ntū
Dios lacasqui'n? 4 Chuhua'j tasu'yu palh chu tlakaj ixcātapātle'keni'ni'
lhūhua' catūhuā. Pero tū' chuntza' icpuhuan quit. 5 Dios cāmaxquī'yāni'
huan Espíritu Santo lā' Dios tlahua lē'cnīn na milacapūnca'n. ¿A'chī' tlahua
chuntza'? Tlahua chuntza' como hui'xina'n kaxpatnī'ta'ntit lā' kalh-
laka'ī'nī'ta'ntit palh stu'ncua' huan xatzey tachihuīn, lā' tū' por ixpālacata
a'kahuāna'ni'tit huan ley.

6 Ixtachihuīn Dios huan: "Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios
līlaktzī'lh que lej tzey Abraham". 7 Hui'xina'n ka'lhī que namāchekxī'yā'tit
que a'ntīn talīpāhuan Dios xlaca'n hua'chilh scana'nca' ī'xū'yātā'natna'
Abraham. 8 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū Dios nat-
lahua. Tatzo'kni' que Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n a'ntī na-
talīpāhuan Dios a'yuj xlaca'n tū' israelitas. Hasta xapū'la Dios māca'tzīnīlh
Abraham a'nchī nacālīsicua'lanālīcan tachi'xcuhuī't. Huanilh: "Por
mimpālacata ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac huan quilhtamacuj
nacāsicua'lanālīcan". 9 Lā' ū'tza' cālīsicua'lanālīcan xlaca'n a'ntīn talīpāhuan
Dios chuntza' hua'chi Abraham. Xla' ixlīpāhuan Dios lā' sicua'lanālīca.

10 A'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'cu'tun huan ley como tapuhuan
que chuntza' Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Pero xlaca'n
tahui'lāna' camacan que nacāmālaclē'nīcan. Chuntza' tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios: "Ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tatlōkentaxtū pō'ktu ixlīhuāk
a'ntū huī' nac ca'psnat a'nlhā tatzo'kni' huan ley, xlaca'n tahui'lāna'
camacan nacāmālaclē'nīcan". 11 Lā' chuntza' līmāchekxīcan que Dios tū'
catimāpānūni'lh ixtalaclē'i' nīn tintī' a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan
ley. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Ixlīhuakca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'
ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para pō'ktu nataka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n". 12 Lā' huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan
israelitas, makapitzīn tatlōkentaxtūcu'tun. Lā' como talīpāhuan huan ley,

chuntza' tū' talīpāhuan Cristo. Lā' a'ntī lej talīpāhuancu'tun huā'mā' ley, lā' chuntza' tasqui'nī natatlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntū huan huā'mā' ley, para nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

13 Dios nacāmālaclē'nī ixlīhuākca'n a'ntīn tū' natatlōkentaxtū ixlīhuāk
a'ntū huan nac ley. Quina'n ixlaclē'nāuj como quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj
huan ley. Pero Cristo quincāmāpūtaxtūni' de huā'mā' līpātīn como
xla' māpalakō'lh a'ntūn quina'n ixlaclē'nāuj. Chuntza' tatzo'kni' na ix-
tachihuīn Dios: "Ixlīhuākca'n a'ntī cāxtokohua'ca'canī't nac cruz a'ntza'
tamāpalamā'na con Dios". 14 Lā' Cristo māpalakō'lh nac cruz. Lā' chuntza'
nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas nā xlaca'n tzē nacāsicua'lanālīcan a'cxtim
hua'chi Dios sicua'lanālīlh Abraham chu a'nchī Dios ixuaninī't Abraham
xapū'la. Lā' nā chuntza' Cristo tlahualh huā'mā' para que chuntza'
quilīhuākca'n, como līpāhuanāuj xla', tzē namaklhtīni'nāuj huan Espíritu
Santo chu a'nchī Dios hualh que namāstā'.

Huan ley tūla lactlahua huan convenio a'ntū Dios tlahualh

15 Tā'timīn, na'iccāhuaniyāni' a'ntū hua'chi lītalacastuc. A'xni'ca' quina'n
tlahuayāuj lakatin contrato o lakatin testamento lā' firmarlīyāuj,
chuntza' nīn chā'tin catilactlahualh lā' nīn chā'tin tzē natzo'kpala
ā'lakatin tachihuīn. 16 Lā' nā chuntza' huan convenio a'ntū tlahualh
Dios a'xni'ca' huanilh Abraham que nasicua'lanālī xla' lā' kalhatin
ī'xū'yātā'nat. Ixtachihuīn Dios tū' huan: "ī'xū'yātā'natna'". A'ntū huan:
"kalhatin ī'xū'yātā'nat". U'tza' huanicu'tun Cristo. 17 A'ntū iccāhuaniyāni'
ū'tza' huā'mā': Dios huanilh Abraham que ixlīhuākca'n a'ntī natalīpāhuan
Dios, xlaca'n natapūtaxtu. U'tza' hua'chi convenio a'ntū Dios tlahualh
con Abraham. Lā' ixlīlakatā'ti' ciento cā'ta ā'puxamacāuj, Dios maxquī'lh
Moisés huan ley. Chuntza' huan ley tūlalh catilactlahualh huan convenio
a'ntū Dios tlahualh con Abraham. 18 Palh Dios ixquincāsicua'lanālīni'
xmān por ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huā'mā' ley a'ntū maxquī'ca
ā'calīstān, chuntza' ixlaclalh huan convenio a'ntū Dios tlahualh con
Abraham. Pero Dios sicua'lanālīnī't Abraham xmān por ixpālacata
Abraham ixlīpāhuan Dios.

19 Lā' ¿tuchū lītasqui'nī huan ley a'ntū Dios maxquī'lh Moisés? A'calīstān
hui'līca huā'mā' ley para nalīca'tzīcan que a'ntīn ta'a'kapalhkā xlaca'n
talaclē'n. Huā'mā' ley ixmaclacasqui'ncan xmān hasta que milh Jesu-
cristo a'ntī ī'xū'yātā'nat Abraham. Lā' huan ī'xū'yātā'nat Abraham, ū'tza'
a'ntī Dios ixlīchihuīna'nī't xapū'la a'xni'ca' tlahualh huan convenio con
Abraham. Huan ángeles cāmāpa'ksīca que natamastā' huan ley. Lā'
macamaxquī'ca Moisés. Lā' Moisés cāmacamaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't
israelitas. 20 Lā' Dios xla' tū' ixmaclacasqui'n a'ntī namaktāya a'xni'ca'
lacāxtlahualh huan convenio con Abraham. Māni' ū'tza' lacāxtlahualh.

Huan ley tūla cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't

21 Quit tū' icchihuīna'mā' que huan ley tā'lāsta'la a'ntū mālacnū
Dios por ixpālacata huan convenio. Palh ixmāstā'ca cahuā lakatin
ley a'ntūn tzē ixmāstā'lh xasāsti' quinquilhtamacujca'n, chuntza' tzē
ixquincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n xmān por ixpālacata huā'mā' ley.
22 Ixtachihuīn Dios huan que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talaclē'n. Lā'
como por ixpālacata huan ley, tasu'yu palh ixlīhuākca'n talaclē'n lā'
ixlīhuākca'n hua'chi tachī'nī'n a'ntīn tūla tapūtaxtu. Lā' chuntza' xmān
a'ntīn talīpāhuan Jesucristo, xmān xlaca'n natapūtaxtu.

23 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixmin Jesucristo, quina'n hua'chi tachī'nī'n ixu-
anī'tauj como quina'n tūla tlōkentaxtūyāuj huan ley. Lā' hua'chi tachī'nī'n
ixuanī'tauj lā' tūla ixlaktaxtuyāuj hasta a'xni'ca' quincātamāca'tzīnīni'
a'nchī nakalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n. 24 Lā' huan ley
xla' hua'chi kalhatin a'ntī pū'lāna'. Ixquincāmāsu'ni'yāni' ixtej Dios hasta
a'xni'ca' milh Jesucristo lā' ca'tzīuj a'nchī nalīpāhuanāuj xla' lā' chuntza'
tzē naquincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. 25 Lā' chuhua'j como
chilhtza' huan quilhtamacuj para nalīpāhuanāuj Cristo, chuhua'j tū'tza'
maclacasqui'nāuj huan ley. Hua'chilh palh sputlitza' ixlītlōt huanmā' ley.
26 Hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' ū'tza'
līla'tit ixcamana' Dios. 27 Lā' milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī a'kpaxnī'ta'ntit
ū'tza' lītasu'yu palh kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Cristo lā' la'tit hua'chi Cristo.
28 Palh hui'xina'n chu lakatin con Cristo, chuntza' milīhuākca'n hui'xina'n
xmān chu kalhatin. A'cxtim huan israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas;
a'cxtim huan a'ntī hua'chi xatatamāujna' lā' a'ntīn tū' xatatamāujna';
a'cxtim huan chi'xcuhuī'n lā' puscan. 29 Palh hui'xina'n tapa'ksīyā'tit
con Cristo hui'xina'n hua'chi ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' chuntza' nā
namaklhtīni'nā'tit a'ntū Dios mālacnūni'nī't Abraham.

4

1 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū hua'chi lītalacastuc. Kalhatin
ka'hua'chu a'xni'ca' tūna'j maklhtīni'n ixherencia, xla' tūlana'j
māpa'ksīni'n. Lā' chuntza' xla' hua'chicus kalhatin tasācua', a'yuj ū'tza'
ixtēcu' nala. 2 A'xni'ca' ti'na'jcus huan ka'hua'chu, a'nampala ā'makapitzīn
a'ntīn tamaktaka'lha xla' lā' a'ntī cālīmāmacū'ca ixlīhuāk a'ntū ixlā' nala
hasta a'xni'ca' huan chi'chini' a'ntū laclhcāhui'līnī't ixtāta'. 3 Lā' chuntza'
quina'n. Xapū'la, como tūna'j xa'nca ixmāchekxīyāuj a'ntū ixla' Dios,
hua'chi lakska'tā'n ixuanī'ta'uj. Xapū'la a'kahuāna'ni'uj ixtalanānca'n lā'
ixlīmāsca'tīnca'n tachi'xcuhuī't. 4 Pero a'xni'ca' chilh huanmā' chi'chini'
a'ntū ixlaclhcāhui'līnī't Dios macamilh i'xO'kxa'. Xla' mālacatuncuīnīlh
kalhatin puscāt. Lā' ixO'kxa' Dios ixlahuī' chu a'nchī ixtalanānca'n
huan israelitas. 5 Chuntza' xla' milh porque xla' quincāmāpūtaxtūcu'tuni'
porque ixui'lāna'uj camacan chu a'nchī ixlīmāpa'ksīn huan ley. Lā' ū'tza'
līmilh ixO'kxa' Dios para que quina'n tzē nalayāuj ixcamana' Dios.
6 Dios macamilh huan Espíritu Santo na qui'a'clhcunucca'n. Lā'
chuntza' tzē nahuaniyāuj Dios: "¡QuinTāta'ca'n!" Lā' chuntza' lītasu'yu que
quina'n ixcamana' Dios. 7 Lā' chuhua'j quina'n tū'tza' hua'chi tasācua'.
Quina'n ixcamana' Dios. Lā' como quina'n chuhua'j ixcamana'tza', Dios
naquincāmaxquī'yāni' quiherenciaca'n.

Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' xalanī'n nac Galacia

8 Xapū'la hui'xina'n a'xni'ca' tūna'j ixlakapasā'tit Dios, hui'xina'n
ixui'lā'na'ntit na ixlīmāpa'ksīn a'ntī tū' diosnu'. 9 Pero chuhua'j hui'xina'n
lakapasā'tittza' Dios. Lā' Dios nā cālakapasāntza' hui'xina'n. Lā' como
hui'xina'n lakapasā'tit Dios, lā' ¿a'chī' tlahua'cu'tumpala'yā'tit minta-
lanānca'n? Mintalanānca'n tūla caticāmaktāyani' lā' nīn tuntū' ixlīhuancān.
Lā' ¿a'chī' ixlīmaktu' nastālani'pala'yā'tit? 10 Hui'xina'n maclacāni'yā'tit
makapitzīn chi'chinī'n lā' makapitzīn mālhcuyu' lā' makapitzīn cā'ta
lā' nā tlahua'yā'tit ā'makapitzīn cā'tani'. 11 Quit ictamakchuyīnī't por
mimpālacataca'n. Chō'la chu tlakaj lej icscujli con hui'xina'n.
12 Tā'timīn, iccāsqui'ni'yāni' cala'tit hua'chi quit. Quit, a'yuj kalhatin
israelita, tū'tza' icstālani' i'xtalanānca'n israelitas. Lā' hui'xina'n a'ntīn

tū' israelitas tū' tasqui'nī nalītzucuyā'tit tlahua'yā'tit ixtalanānca'n israelitas. Hui'xina'n nīn tuntū' quilātlahuani'nī'tauj a'ntūn tū' tzey.
13 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que ī'tza'cā'hua' xa'icuanī't lā' ū'tza' iccālīmāsu'ni'ni' xapū'la huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
14 Hui'xina'n tū' quilālakmaka'uj lā' a'yuj tū' līlaktzī'ncu'tu xa'icuanī't como ī'tza'cā'hua' xa'icuanī't. Quilālaktzī'uj hui'xina'n hua'chilh kalhatin ángel xa'icuanī't a'ntī Dios macamilh. Quilālaktzī'uj con tapāxuhuān hua'chilh māni' Jesucristo. 15 ¿Chā tū' pāstacā'tit hui'xina'n a'nchīn tanto ixka'lhī'yā'tit lhūhua' tapāxuhuān a'xni'ca' xa'icuī' quit con hui'xina'n? ¿Tuchū cāpātle'keni'nī'ta'ni' hui'xina'n? Quit icuan hui'xina'n cahuā i'xmāxtutit milakastapunca'n lā' ixquilāmaxquī'uj palh tzē ixtlahua'tit.
16 Lā' chuhua'j hui'xina'n quilālaktzī'nāuj hua'chi mintā'ca'tzaca'n porque quit iccāhuaniyāni' a'ntū xastu'ncua'. Lā' ¿a'chī' quilālaktzī'nāuj chuntza'?
17 Huan tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntī cātlahuacu'tunāni' ixamigoca'n, tasu'yu palh xlaca'n cātamaktāyacu'tunāni'. Pero tū' stu'ncua'. Xlaca'n xmān cātamāxtunquīcu'tunāni' de quit. Lā' chuntza' hui'xina'n xmān ū'tunu'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit. 18 Pues tzey palh ā'makapitzīn cātlahuacu'tunāni' ixamigoca'n hui'xina'n a'xni'ca' iccātā'lahui'lani' lā' a'xni'ca' tū'. Pero xmān stu'ncua' cacātamaktāyani'. 19 Quilakska'tā'n, cā'tzīyāuj a'nchī kalhatin puscāt pātīni'n a'xni'ca' mālacatuncuīnī ī'ska'ta'. Lā' nā chuntza' icpātīni'mā' hasta lhā natasu'yu que hui'xina'n nalatahui'layā'tit hua'chi a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Cristo. 20 Palh xa'iclatahuī'lh cahuā con hui'xina'n, xtunc xa'iccātā'chihuīna'ni'. Quit lej iccālītamakchuyīmā'ni' hui'xina'n.

Pablo līchihuīna'lh Agar lā' Sara

21 Hui'xina'n lej lītanūni'cu'tunā'tit para na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Lā' chuhua'j caquilāhuaniuj huā'mā': ¿Chichū tū' līmāchekxī'yā'tit xa'nca a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley? 22 Ixtachihuīn Dios huan que Abraham ka'lhīlh kalhatu' ixo'kxa'n. Kalhatin ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī ixuanican Agar. Lā' huan puscāt xatatamāuj ixuanī't lā' xla' tū' libre ixuanī't. Lā' huan ā'kalhatin o'kxa' huampala ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī libre ixuanī't. 23 Huan ī'ska'ta' Agar lacatuncuīlh a'cxtim hua'chi talacatuncuī ixlīhuākca'n huan līska'tā'n. Tū' chuntza' huan ā'chā'tin. A'xni'ca' lacatuncuīlh ī'ska'ta' huan puscāt a'ntī libre, chuntza' Dios lītlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't como ū'tza' Dios ixmālacnūnī't. 24 Huā'mā' xla' hua'chi lītalacastuc. Huan kalhatu' puscan xlaca'n hua'chi lakatu' convenio ixtahuanī't. Huan xatatamāuj a'ntī i'xtacuīni' Agar, xla' ū'tza' hua'chi huan convenio a'ntū cāxtlahuaca nac huan kēstīn a'ntū huanican Sinaí. A'ntza' nac Sinaí macamaxquī'ca Moisés huan ley. Lā' a'ntīn talīpāhuan huan ley, xlaca'n hua'chi ixcamana' Agar, como xlaca'n nā tū' libre. 25 Agar, xla' hua'chi Sinaí a'ntū huī' nac Arabia. Lā' nā Agar hua'chi Jerusalén. Xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Jerusalén, nā xlaca'n lej talīpāhuan huan ley. Lā' nā xlaca'n tū' libre. 26 Tū' chuntza' huan Jerusalén xala' nac a'kapūn. Quina'n tapa'ksīyāuj con huanmā' Jerusalén. Lā' quina'n libre.
27 Ixtachihuīn Dios huan:
Capāxuhualh huan puscāt a'ntī tūna'j ka'lhī ixcaman.
Cata'salh con tapāxuhuān a'ntīn tūna'j mālacatuncuīnī kalhatin ska'ta'.
Capāxuhualh como xla' a'yuj makxtekca, ā'chulā' nacāka'lhī ixcamana' que huan puscāt a'ntī ka'lhī ixkōlu'.

28 Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't. Lā' ū'tza' līlacatuncuīlh Isaac,
ī'ska'ta' huan puscāt a'ntī libre ixuanī't. Lā' nā quina'n como Dios
tlōkentaxtūlh a'ntū hualh, chuntza' lauj ixcamana' Dios. 29 Huanmā' quil-
htamacuj huan ska'ta' a'ntī lacatuncuīlh chuntza' hua'chi ā'makapitzīn,
xla' ixlakapala huan i'xcaman a'ntīn tahuī'lh por ixpālacata Espíritu
Santo. Lā' chuntza' pātle'kemā' chuhua'j. Quincātalakapalayāni' quina'n
a'ntī kalhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n por ixlīmāpa'ksīn Espíritu
Santo. 30 Ca'tzīyāuj a'ntū huan ixtachihuīn Dios: "Catla'kama'capi huan
puscāt a'ntī xatatamāuj lā' nā ixcaman. Lā' huan ixcaman xatatamāuj,
xla' tūla catimaklhtīni'lh huan herencia. Xmān ixo'kxa' huan puscāt
a'ntī libre, ū'tza xla' namaklhtīni'n huan herencia". 31 Chuntza' tā'timīn,
quina'n tū' hua'chi ixcamana' huan puscāt xatatamāuj. Quina'n hua'chi
ixcamana' huan puscāt libre.

5

A'ntīn talīpāhuan Cristo tū'tza' talīpāhuan huan ley

1 Chuhua'j quina'n libres por ixpālacata a'ntū tlahualh Cristo.
Lā' chuntza' tū' catalactlajītāya'tit. Tū'tza' tila'yā'tit hua'chi xapū'la
xatatamāuj.

2 Cuenta catlahua'tit a'ntū iccāhuaniyāni' quit, Pablo. Palh hui'xina'n
natamakxtekā'tit nacātacircuncidarlīyāni' lā' ū'tza' nalīpāhuanā'tit,
chuntza' hua'chilh nīn tuntū' ixpālacata Cristo con hui'xina'n.
3 Lā' iccāhuanipalayāni': Palh huan tī lacasqui'n nacircuncidarlīcan,
xla' ū'tza' ka'lhī que natlōkentaxtūkō' ixlīhuāk a'ntū huan huan
ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. 4 Makapitzīn de hui'xina'n
tlahuacu'tunā'tit a'ntū huan huā'mā' ley, como puhua'nā'tit que
chuntza' nacāmāpānūni'yāni' mintalaclē'i'ca'n. Lā' palh chuntza'
tlahua'yā'tit, chuntza' taxtunquīnī'ta'ntit de Cristo lā' makxteknī'ta'ntit
ixtalakalhu'mān Dios. 5 Pero quina'n, huan Espíritu Santo
quincāmāca'tzīnīni' que Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n,
como quina'n līpāhuanāuj Jesucristo. 6 Palh tapa'ksīyāuj con Jesucristo,
nīn tuntū' huanicu'tun palh quina'n circuncidarlayāuj o palh tū'. A'ntū
tasqui'nī nalīpāhuanāuj Jesucristo. Lā' ū'tza' nalālīpāxquī'yāuj.

7 Hui'xina'n xa'nca ixlatlā'hua'mpā'na'ntit na ixtej Dios. Iccālē'cnīyāni'
hui'xina'n a'nchī tamakxtektit cātamāmakchuyīni'. Tū'tza' xa'nca
a'kahuāna'ni'yā'tit huan tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 8 Huā'mā' a'ntū
xlaca'n cātamāsu'ni'ni', tū' ixla' Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī cālacsacnī'ta'ni'.
9 Xlaca'n a'ntī cātamāmakchuyīmā'ni', xlaca'n hua'chi levadura. Ca'tzīyāuj
que macsti'na'j levadura māxcu'tūkō' ixlīhuāk huan tasquit. 10 Como
quina'n a'cxtim kalhlaka'ī'yāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo, quit icca'tzī
que hui'xina'n ā'chulā' napāstacā'tit chuntza' hua'chi icpāstaca quit.
Pero a'ntī cātamāmakchuyīmā'ni', xlaca'n natamāpala con Dios, nīn tintī'
ixmaca'tzi tichūyā chi'xcuhuī'n.

11 Pero quit, tā'timīn, palh quit cahuā xa'iccāmāsu'ni'ni' palh lej tasqui'nī
nacircuncidarla'yā'tit, chuntza' tū' ixquimacaputzaca. Pero xlaca'n
ta'a'kchā'n como quit icmāsu'yu xmān que Cristo nīlh nac cruz lā' chuntza'
māpalalh quintalaclē'i'ca'n. 12 Pero a'ntī cātamāmakchuyītlā'huanāni'
hui'xina'n por ixpālacata huan circuncisión, quit iclacasqui'n que xlaca'n
catatapānūkō'lh de hui'xina'n.

13 Dios cālacsacni' hui'xina'n, tā'timīn, para que nala'yā'tit
libre. Lā' a'yuj libres hui'xina'n, tū' tzey palh tlahua'yā'tit
xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Xatzey calāpāxquī'tit lā' chuntza'
tzē nalāmaktāya'yā'tit. 14 A'nan lakatin līmāpa'ksīn a'ntū huan:
"Nacāpāxquī'ya' huan ā'makapitzīn chuntza' hua'chi pāxquī'ca'na' mē'cstu".
A'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' tatlōkentaxtū ixlīhuāk
a'ntūn tatzo'kni' nac ley. 15 Pero palh hui'xina'n lālacatāquī'yā'tit lā'
lāsta'layā'tit, cuenta catlahua'tit que tū' nalāmāsputūyā'tit hui'xina'n.

Calatā'kchokotit chu a'nchī huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni'

16 A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā': Calatā'kchokotit chu a'nchī
huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni'. Chuntza' tū'tza' catistālani'tit
mintapāstacna'ca'n xako'hua'jua'. 17 Huan xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n
chi'xcuhuī'n xlaca'n ixtā'ca'tza con huan Espíritu Santo. Lā' huan Espíritu
Santo nā ixtā'ca'tza huan xalakko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n.
Huan lakatu' hua'chi lītā'ca'tza. Lā' ū'tza' tūla lītlahua'yā'tit chu catūhuā
a'ntū lacasqui'nā'tit. 18 Lā' palh hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan
Espíritu Santo, tū'tza' lej caticāpāta'lani' huan ley.

19 Ca'tzīyāuj palh tū' tzey a'ntūn tatlahua huan tachi'xcuhuī't a'ntīn
tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios. Xlaca'n tamakpuscātīni'n. Huāk ko'hua'jua'
ixtapāstacna'ca'n. Xlaca'n tū' a'cstaca taca'tzī. 20 Xlaca'n tamācā'tanī ídolos
lā' tatlahuāna'n. Xlaca'n talāca'tzalaktzī'n lā' talāsta'la lā' talālakca'tzani'.
Chu tuncan ta'a'kchā'n. Lā' chu xmān ixa'cstuca'n tapuhuan. Lā'
tamālacpitzi huan ixtachi'xcuhuī'tca'n. 21 Lā' taka'lhīcu'tun a'ntū ixla'
ā'chā'tin. Lā' tamaknīni'n, lā' taka'chī, lā' talīlakastāna'n a'ntūn tū' tzey.
Lā' ā'chulā' ā'catūhuā tatlahuapala. Hua'chi xa'iccāhuaniyāni' xapū'la,
chuntza' iccāhuanipalayāni': Huan a'ntī chuntza' tala tūlalh catitatanūlh
a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

22 Tū' chuntza' antīn ta'a'kahuāna'ni' huan Espíritu Santo. Huan Espíritu
Santo cāmaktāya. Lā' chuntza' xlaca'n tapāxquī' ā'makapitzīn lā' taka'lhī
tapāxuhuān. Lā' ca'cs tahui'lāna'nkō'. Lā' lej tapātīni' ā'makapitzīn. Lā' lej
tzey taca'tzī. Lā' tū' lactampi'lhni. Lā' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. 23 Lā'
xlaca'n tū' taka'tla'jca'tzī. Lā' talīhui'lī natatlahua xmān a'ntūn tzey. Palh
chuntza' natlahua'yā'tit, tintī' ley a'ntū nahuan que tū' līmakuan a'ntū
tlahuapā'na'ntit. 24 Lā' a'ntīn tatapa'ksī con Cristo, xlaca'n tū'tza' tamakx-
teka que nacāmāpa'ksī ixtapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua. Hua'chilh
tamaknīlh ixtapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua', chuntza' hua'chi xtoko-
hua'ca'can kalhatin nac cruz. 25 Lā' huan Espíritu Santo quincāmaxquī'ni'
xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza' lītasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj
lā' nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī quincāmāsu'ni'yāni' huan Espíritu Santo.

26 Lā' tū' catika'tla'jca'tzīuj lā' tūla caticātā'lāhuaniuj lā' tūla
catilālakca'tzani'uj.

6

Tasqui'nī nalāmaktāyayā'tit

1 Tā'timīn, palh tī laktzī'ncan tlahuamā' catūhuā a'ntūn tū' tzey,
hui'xina'n a'ntī latlā'hua'nā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n, camaktāya'tit
para que chuntza' nacāxla. Lā' tū' tilīka'tla'jca'tzīyā'tit a'xni'ca' na-
maktāya'yā'tit. Lej cacuentatlahua'tit hui'xina'n para que tū' nata-
tonkopūyā'tit nā hui'xina'n. 2 Calāmaktāya'tit para que natāyani'yā'tit. Lā'
chuntza' natlōkentaxtūyā'tit a'ntū ixlīmāpa'ksīn Cristo.

3 Palh kalhatin puhuan que xla' más xatzey que ā'makapitzīn lā' palh
tū' stu'ncua', xla' ixa'cstu ta'a'kxoko. 4 Lā' chā'tunu' napāstacna'n palh
xa'nca latlā'huan o tū'. Lā' palh māni' ū'tza' ca'tzī que xa'nca latlā'huan lā'
xla' lej līpāxūj nalatahui'la. Tū' tasqui'nī que cuenta natlahua palh xla'
a'cxtim con ā'makapitzīn o palh tū'. 5 Chā'tunu' natalē'n ixtacu'ca'ca'n. Lā'
natakalhtīni'n por ixpālacata a'nchī talīlatlā'huan.
6 A'ntī cāmāsu'ni'can ixtachihuīn Dios, xlaca'n natamaxquī' macsti'na'j
a'ntūn taka'lhī para a'ntīn tamāsu'yu ixtachihuīn Dios.
7 Hui'xina'n tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Dios, nīn tintī' catitla-
jalh. A'ntū Dios huan que nala, ū'tza' napātle'ke. Ca'tzīyāuj que a'ntū
nacha'n kalhatin chi'xcu', ū'tza' namakala. 8 Lā' palh kalhatin tlahu-
atlā'huan xako'hua'jua' ixtapāstacna', xla' natlaja xmān huan līnīn. Lā'
palh kalhatin tlahua ixtapuhuān huan Espíritu Santo, xla' naka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacuj para pō'ktu. 9 Lā' tū' calakachā'ni'uj a'nchī
tlahuayāuj huan a'ntū xatzey. Palh quina'n tū' namakxtekāuj nat-
lahuayāuj huan a'ntū xatzey xa'nca namakalana'nāuj huanmā' chi'chini'
a'ntū laclhcāhui'līcanī't. 10 Lā' ū'tza' a'cxtim nacālītlahuani'yāuj ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't a'ntū xatzey, pō'ktu a'xni'ca' tzē tlahuayāuj. Lā' ā'chulā'
nacātlahuani'yāuj a'ntūn tzey huan tā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī'.

Pablo māstā'lh tapāstacna'

11 Calaktzī'ntit a'nchī ixlīlaka'tla'n letras iccātzo'knuni'mā'ni' māni'
quit. 12 Xlaca'n a'ntīn tatasu'yucu'tun xalacuan na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't, ū'tunu'n a'ntī stu'tu'lu' tahuan que nacircuncidarlayā'tit.
Chuntza' tatlahua como tū' talacasqui'n que nacāmacaputzacan. Tū'
tapātīni'ncu'tun hua'chi tapātīni'n a'ntīn takalhlaka'ī' palh xmān
Cristo tzē māpūtaxtūnu'n, como xla' nīlh nac cruz. 13 Lā' nā huan
a'ntīn tacircuncidarlanī't, xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'kō' ixlīhuāk
huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Xlaca'n talacasqui'n que
hui'xina'n cacircuncidarlatit. Chuntza' xlaca'n tzē natalīka'tla'jca'tzī
por mimpālacataca'n hui'xina'n circuncidarlanī'ta'ntit hui'xina'n. 14 Lā'
quit tū' iclīka'tla'jca'tzī de nīn tuntū'; xmān icmāsu'yucu'tun a'nchī līnīlh
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo huan nac cruz. Lā' como ictapa'ksī
con Cristo quit tū'tza' quimāpa'ksī a'ntū xala' nac quilhtamacuj lā'
tū'tza' quimaca'tzi. 15 Como tapa'ksīyāuj con Cristo Jesús, chuntza'
a'cxtim palh circuncidarlanī'tauj o palh tū'. A'ntū lej tasqui'nī ū'tza'
huā'mā': Naka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 16 Lā' chuhua'j
i'xlīhuākca'n a'ntīn talatlā'huan chu a'nchī huanmā' tapāstacna', lā'
nā ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios, cacālakalhu'malh Dios xlaca'n, lā'
cacāmātza'ta'tī'ni'lh ixa'clhcunucca'n.
17 Lā' nīn tintī'tza' caquista'lalh. Huāk huan quixtu'tu' a'ntū icka'lhī xla'
ū'tza' lītasu'yu palh quit ictapa'ksī con huan Māpa'ksīni' Jesús.
18 Tā'timīn, milīhuākca'n hui'xina'n cacāsicua'lanālīkō'ni'
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Efeso

Pablo cāmacā'ni'lh saludos huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit, Pablo, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ixapóstol Jesucristo, como
ū'tza' huā'mā' ixtapuhuān Dios. Quit iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n a'ntī
xalanī'n nac Efeso a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Dios lā' kalhlaka'ī'yā'tit Cristo
Jesús. 2 Cacātasicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesu-
cristo. Lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Dios quincāsicua'lanālīyāni' por ixpālacata Jesucristo

3 Camaxquī'uj pāxcatca'tzī Dios, ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
Xla' quincāsicua'lanālīnī'ta'ni'. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' tāpālhūhua'
tasicua'lanālīn a'ntū xala' nac a'kapūn. Quincātlahuani'nī'ta'ni'
huā'mā' como tā'tapa'ksīyāuj Cristo. 4 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan
quilhtamacuj, Dios quincālacsacni' quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj Cristo.
Quincālacsacni' como quincātlahuacu'tuni' xalactzey, como xla' tū'
ixlacasqui'n que a'nan catūhuā a'ntūn tzē naquincātalē'ksa'nīni'nāni'
na ixlacapūn Dios. 5 Lā' Dios, como quincāpāxquī'yāni', chuntza'
xapū'la puhualh de naquincātlahuayāni' ixcamana' por ixpālacata
Jesucristo. Huā'mā' a'ntū ixtapuhuān. 6 Lā' ū'tza' nalīmāka'tlī'yāuj
Dios como xla' lej pāxquī'nin. Quincātlahuani'nī'ta'ni' huā' tamā'na'
talakalhu'mān por ixpālacata Jesucristo ixO'kxa'. Lā' xla', Dios
lej pāxquī'. 7 Cristo nīlh lā' chuntza' quincālīmāpūtaxtūni'. Lā'
nā Dios quincāmāsputūnu'ni'ntza' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' Dios
quincātlahuani'ni' como xla' lej lakalhu'manīni'n. 8 Lā' como Dios lej
lakalhu'manīni'n, xla' quincāmāmāchekxīnīni' ixtachihuīn Dios lā' lej
xa'nca quincāmāpāstaquīyāni'. 9 Xapū'la xmān Dios tzē'k ixca'tzī a'ntū
ixpuhuan naquincātlahuani'yāni'. Lā' chuhua'j quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'.
10 Lā' huā'mā' a'ntū Dios puhualh, ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' namin huan
chi'chini' a'ntū Dios lhcānī't, xla' nalīmāmacū' Cristo ixlīhuāk a'ntū
a'nan nac a'kapūn lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj. Lā' Cristo
nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk.
11 Dios tlahuakō' ixlīhuāk chu a'nchī ixtapuhuān. Xla' quincālacsacni'
como ixtachi'xcuhuī't quincātlahuacu'tuni' por ixpālacata Cristo. 12 Lā'
chuntza' māka'tlī'can por quimpālacataca'n quina'n a'ntī israelitas lā' a'ntī
xapū'la ickalhlaka'ī'uj que Cristo ū'tza' a'ntī māpūtaxtūnu'n. 13 Lā' nā
hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas nā kalhlaka'ī'tit Cristo a'xni'ca' kaxpa'ttit
huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. Lā' por ixpālacata huā'mā'
xatzey tachihuīn, hui'xina'n cātalīmāpūtaxtūni'. Lā' a'xni'ca' hui'xina'n
kalhlaka'ī'tit, Dios cāmāxquī'ni' huan Espíritu Santo, chuntza' hua'chi
a'nchī xla' ixuanī't. Lā' huā'mā' māsu'yu que Dios nacāmāpūtaxtūkō'yāni'.
14 Como ka'lhīyāujtza' huan Espíritu Santo, ca'tzīyāuj que namaklhtīni'nāuj
a'ntū Dios nacāmaxquī' ixtachi'xcuhuī't, chuntza' hua'chi xla' huanī't.
Lā' nā ixpālacata huan Espíritu Santo ca'tzīyāuj que ixlīstu'ncua' Dios
quincāmāpūtaxtūkō'yāni' quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj xla'. Lā' chuntza'
namāka'tlī'can Dios.

Pablo squi'ni'lh Dios por ixpālacataca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'

15 Quihuanicanī'ttza' a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús lā'
a'nchī cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī Dios. 16 Lā' ū'tza'
pō'ktu iclīmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por hui'xina'n, lā' ickalhtō'ka' por
hui'xina'n. 17 Icsqui'ni' Dios por hui'xina'n. Xla' ū'tza' quinTāta'ca'n
lā' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' nā xla' ixDios quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
Icsqui'ni' que cacāmāmāchekxīnīni' a'ntū ixla' Dios lā' a'nchī huanī't
Dios. 18 Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmāmāchekxīnīni' huan xatzey
a'ntū Dios naquincātlahuani'yāni' quina'n a'ntī quincālacsacnī'ta'ni' Dios.
Lej lhūhua' a'ntū naquincāmaxquī'yāni' Dios para a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj
con xla'. 19 Lā' icsqui'ni' Dios que cacāmāmāchekxīnīni' hui'xina'n
palh xla' ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. Lā' chuntza' tzē natlahua lhūhua'
catūhuā por quina'n a'ntī līpāhuanāuj Dios. 20 Dios māsu'yulh ixlīmāpa'ksīn
a'xni'ca' mālakahuanīchokolh Cristo lā' lē'lh nac a'kapūn lā' hui'līlh na
ixpāxtūcāna'j Dios. 21 Lā' Dios maxquī'lh lhūhua' līmāpa'ksīn huan Cristo.
Lā' Cristo cāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n huan pūchihuīna'nī'n lā' ixlīhuākca'n
huan ā'makapitzīn a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn na ixlīhuāk quilhtamacuj lā'
nac a'kapūn. Huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj tintī' a'ntīn ka'lhī līmāpa'ksīn
hua'chi xla'. Lā' tū' cati'a'nalh a'ntī naka'lhī līmāpa'ksīn hua'chi xla'.
22 Dios hui'līlh hua'chi ixlīmāpa'ksīni' de ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' hui'līlh
xapuxcu' de ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo. 23 A'ntīn takalhlaka'ī',
xlaca'n hua'chi ixmacni' Cristo. Xla' cātā'lahuī' xlaca'n. Lā' xla' huī' na
ixlīhuāk quilhtamacuj lā' nac a'kapūn.

2

Dios quincāmāpūtaxtūyāni' como xla' lej pāxquī'nin

1 Lā' xapū'la hui'xina'n hua'chi nīnī'n ixua'nī'ta'ntit, como tū'
ixa'kahuāna'ni'yā'tit Dios lā' como lej ixtlahua'yā'tit talaclē'i'. 2 Xapū'la
hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi a'ntīn xalanī'n nac quilhtamacuj.
Ixa'kahuāna'ni'yā'tit huan ko'ti'ti'. Xla' ū'tza' huan xamāpa'ksīni'
huan līca'tzīnni' a'ntūn tū' xatzey. Lā' xla' ū'tza' huan tūn tū'
tzey līca'tzīn a'ntū cāmātlahuī a'ntūn tū' tzey xlaca'n a'ntīn tū'
ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. 3 Lā' nā chuntza' quina'n xapū'la ixtlahuayāuj
hua'chi xlaca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. Lā' ixtlahuayāuj
a'ntūn tū' tzey xmān a'ntū ixlacasqui'nāuj. Ixtlahuayāuj chu a'nchī
huan xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n lā' chu a'nchī ixlacasqui'n
quimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' como Dios nacāmāpātīnīkō'
ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua chuntza', nā chuntza' ixquincāpātle'keni'ni'
quina'n. 4 Lā' a'yuj līmakuan ixuanī't palh ixquincātamāpātīnīni',
Dios lej quincālakalhu'mani' como lej quincāpāxquī'yāni'. 5 Lā' a'yuj
hua'chi xanīn ixuanī'ta'uj por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n, Dios
quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n hua'chi a'xni'ca'
maxquī'lh ixquilhtamacuj Cristo a'xni'ca' mālakahuanīchokolh. Lā'
Dios quincāmāpūtaxtūni' quina'n xmān como quincātlahuani'cu'tuni'
talakalhu'mān. 6 Lā' como Dios mālakahuanīchokolh Cristo, nā quina'n
naquincāmālakahuanīchokopalayāni'. Lā' namāpa'ksīni'nāuj con Cristo nac
a'kapūn. 7 Lā' ū'tza' huā'mā' tlahualh Dios como māsu'yucu'tulh para
pō'ktu que xla' lej pāxquī'nin. U'tza' huā'mā' māsu'yulh a'xni'ca' macamilh
Cristo Jesús para nanī por quina'n. 8 Lā' como hui'xina'n līpāhua'nā'tit
Jesucristo, Dios cāmāpūtaxtūni' hui'xina'n xmān como cālakalhu'mani'.
Lā' tū' por a'ntū tlahua'tit hui'xina'n. Xmān Dios a'ntī cāmāpūtaxtūni'.

Hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios cāmaxquī'ni'. 9 Lā' a'ntū līpūtaxtucan,
xla' hua'chi lakatin lē'ksajna'. Tūla tlahuacan nīn tuntū' para natlajacan.
Lā' chuntza' tintī' a'ntī tzē nalīka'tla'jca'tzī por a'ntū līpūtaxtu. 10 Lā' Dios
como quincātlahuanī'ta'ni' chu lakatin con Cristo, quincāmaxquī'nī'ta'ni'
xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como lacasqui'n natlahuayāuj a'ntūn
tzey. Dios xapū'la līhui'līlh naquincātlahuayāni' xalactzey lā' chuntza' tzē
latā'kchokoyāuj līlacatejtin.

Cristo cāmāko'xamixīlh Dios lā' huan tachi'xcuhuī't

11 Capāstactit, hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, a'nchī ixuanī'ta'ntit
xapū'la. Huan israelitas cātamāpācuhuīni' hui'xina'n huan tachi'xcuhuī't
a'ntīn tū' circuncidarlīcanī't. Xlaca'n tacircuncidarlī na ixmacni'ca'n
huan chi'xcuhuī'n para natamāsu'yu que tatā'tapa'ksī con Dios. Lā'
ixa'cstuca'n cāhuanican huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatā'tapa'ksī con Dios.
12 Xapū'la hui'xina'n tū' ixtā'tapa'ksī'yā'tit Cristo. Xmān a'ntī israelitas
ixtachi'xcuhuī't Dios ixtahuanī't. Lā' xmān con xlaca'n Dios ixtlahuanī't
lakatin convenio. Lā' xmān xlaca'n ixcāmāca'tzīnī Dios huan xatzey a'ntū
ixcātlahuani'. Lā' hui'xina'n, como tū' israelitas, tū' maklhtīni'ntit huā'mā'.
Hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit nac quilhtamacuj. Lā' tū' ixca'tzīyā'tit palh
Dios tzē ixcāmāpūtaxtūni'. Lā' tū' ixlakapasā'tit Dios. 13 Xapū'la
makat ixlatlā'hua'nā'tit de Dios. Lā' chuhua'j laktapajtzūnī'ta'ntit Dios
por ixpālacata Cristo Jesús, como Cristo nīnī't por quina'n. 14 Lā' nā
Cristo cāmāko'xamixīnī't huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā'
chu lakatin tachi'xcuhuī't cātlahualh como Cristo cāmāpānūni'lh a'ntū
lītā'ca'tza ixcātlahua lā' cātlahualh ixtachi'xcuhuī't Dios. 15 Lā' como Cristo
nīlh por quina'n, chuntza' cālīmāsputūlh huan ixtalanānca'n israelitas
como tū' chuntza' līpūtaxtucan. Xmān Cristo tzē māpūtaxtūnu'n. Lā'
chuntza' tū'tza' lītā'ca'tza talalh huan israelitas con a'ntīn tū' israelitas.
Huan tāpātu' tachi'xcuhuī't lanī't ixtachi'xcuhuī't Cristo. Xla' chu lakatin
cātlahuanī't. 16 Lā' como Cristo nīlh nac cruz, lā' chuntza' cālīmāko'xamixīlh
Dios lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā'
chuntza' chu lakatin cātlahualh huan israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā'
māpānūlh a'ntū ixtalālīca'tzalaktzī'n.

17 Cristo milh lā' māca'tzīnīni'lhtza' palh cāmāko'xamixīcatza' Dios
lā' huan tachi'xcuhuī't. Lā' ū'tza' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas
a'ntī ixtalakapasatza' Dios. Lā' nā cāmāca'tzīnīlh xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas, a'ntīn tū' talakapasa Dios. 18 Por ixpālacata a'ntū
tlahualh Cristo quilīhuākca'n quina'n, a'ntī israelitas lā' a'ntīn tū',
quilīhuākca'n tzē nalaktapajtzūyāuj Dios quinTāta'ca'n, como huan
Espíritu Santo quincāmaktāyayāni'. 19 Hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas,
hua'chi makatiyātī'n ixuanī'ta'ntit lā' hua'chi tejetlā'huanī'n. Lā' chuhua'j
tā'tapa'ksī'yā'tit con Dios chu a'cxtim hua'chi huan ā'makapitzīn a'ntī
israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios.
20 Hua'chilh Dios ixtlahualh lakatin lītokpān. Hui'xina'n hua'chi huan
chihuixni' a'ntū lītapācna'ncan. Huan apóstoles lā' huan ixa'cta'sana'nī'n
Dios, xlaca'n hua'chi huan cimiento. Lā' māni' Jesucristo hua'chi
huan xapū'la chihuix a'ntū mā'cnūcan para huan cimiento. 21 Lā' por
ixpālacata Cristo, huan lītokpān stactēlha. Lā' ixlīhuāk huan chihuix
xa'nca cāhui'līcanī't. Lā' nala lakatin lītokpān a'ntū ixla' huan Māpa'ksīni'
Dios lā' huāk tzey. 22 Hui'xina'n lā' quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con
Cristo, quilīhuākca'n quina'n hua'chi ixlītokpān Dios, como huan Espíritu
Santo quincātā'lahui'lani' quina'n.

3

Pablo līmāmacū'ca nacāmāsu'ni' huan a'ntīn tū' israelitas
1 Quit, Pablo, lā' como ictā'scuja Cristo Jesús, lā' ictachī'nī't por
ixpālacata iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios hui'xina'n a'ntīn tū'
israelitas. 2 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Dios lej pāxquī'nin lā' chuntza'
quilīmāmacū'nī't na'iccāmāsu'ni'yāni' huan xatzey tachihuīn hui'xina'n
a'ntīn tū' israelitas. 3 Huā'mā' quimāca'tzīnīlh Dios a'yuj xapū'la tū'
ixca'tzīcan huā'mā'. Macsti'na'j de huā'mā' iccātzo'knuni'nī'ta'ni'tza'
hui'xina'n. 4 Lā' hui'xina'n, a'xni'ca' nalakapūtle'keyā'tit a'ntū
iccātzo'knuni'mā'ni', naca'tzīyā'tit a'ntūn tū' ixca'tzīcan xapū'la ixpālacata
Cristo. Lā' naca'tzīyā'tit palh Dios stu'ncua' quimāca'tzīnīlh. 5 Huan
tachi'xcuhuī't a'ntī ixtahui'lāna' xapū'la, xlaca'n tū' ixtaca'tzī huā'mā'
a'ntū ixcātlahuani'lh a'ntīn tū' israelitas. Chuhua'j huan Espíritu Santo
cāmāca'tzīnīnī't huan apóstoles lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. 6 Cāmāca'tzīnīnī't
que chu lakatin a'ntīn takalhlaka'ī' palh israelitas lā' palh tū'. Lā'
ixlīhuākca'n chu lakatin a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios. Chu a'cxtim Dios
nacāsicua'lanālī. Chu a'cxtim natamaklhtīni'n a'ntū Dios huanī't que
nacāmaxquī' por ixpālacata Cristo Jesús.
7 Lā' como Dios lej quincālakalhu'manāni', lā' como lej ka'lhī līmāpa'ksīn,
quilīmāmacū'lh na'icmāsu'yu huā'mā' xatzey tachihuīn. 8 Chuntza'
Dios quilīmāmacū'lh, a'yuj quit hua'chi xati'na'j de ā'makapitzīnni' a'ntīn
tapa'ksīyāuj con Dios. Dios quilīmāmacū'lh na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū'
israelitas a'nchī Cristo tzē tlahua ixlīhuāk a'ntū quina'n māchekxīyāuj
lā' ā'chulā' huampala. 9 Lā' quilīmāmacū'lh na'iccāmāca'tzīnī ixlīhuākca'n
a'ntū Dios puhuanī't. Xapū'la xmān Dios ixa'cstu ixca'tzī huā'mā' a'xni'ca
tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj. Dios, xla' a'ntī cātlahuakō'lh ixlīhuāk.
10 Chuhua'j huan ángeles a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn nac a'kapūn, xlaca'n
nataca'tzī a'nchī Dios cāmāpūtaxtū huan tāpālhūhua' tachi'xcuhuī't lā'
cātlahualh ixtachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' natalīca'tzī que Dios ka'lhī
lhūhua' tapāstacna'. 11 Dios pō'ktu ixca'tzī a'nchī ixcālīmāpūtaxtūlh
huan tachi'xcuhuī't. Lā' tlahualh por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Je-
sucristo. 12 Lā' quina'n, como līpāhuanāuj Jesucristo, chuntza' tzē
nalaktapajtzūyāuj Dios lā' tū' nalacapuhuanāuj. 13 Lā' chuntza' quit
iclacasqui'n que tū' nalakachipini'yā'tit hui'xina'n a'yuj icpātīni'mā' por
mimpālacataca'n. Lā' a'yuj icpātīni'n līhuan iccāmāca'tzīnīyāni' a'nchī
nalīpūtaxtucan, xa'nca nataxtu para hui'xina'n como chuntza' kalh-
laka'ī'nī'ta'ntit.

Cristo lej quincāpāxquī'yāni'
14 Lā' chuntza' quit ictatzokosta, lā' ickalhtō'ka'ni' Dios quinTāta'ca'n.
15 Xla' ū'tza' xaTāta' de ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac quilhta-
macuj lā' nac a'kapūn. 16 Icsqui'ni' Dios que huan Espíritu Santo
nacāmākalhlaka'ī'nīyāni' xa'nca hui'xina'n. Huā'mā' Dios tzē natlahua
como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 17 Lā' nā icsqui'ni' Dios que Cristo
cacātā'latā'kchokoni', como hui'xina'n līpāhua'nā'tit xla'. Lā' nā icsqui'ni'
Dios que cacāmaktāyani' para nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn. 18 Lā' nā
icsqui'ni' Dios para que hui'xina'n namāchekxīyā'tit palh Cristo lej
quincāpāxquī'yāni'. Lā' catamāchekxīlh huā'mā' ixlīhuākca'n a'ntīn tat-
apa'ksī con Dios. 19 Lā' icsqui'n que hui'xina'n namāchekxī'kō'yā'tit palh
Cristo lej quincāpāxquī'yāni', a'yuj nīn tintī' tzē namāchekxī xa'nca. Lā'
chuntza' lactzey nala'yā'tit chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n.

20 Dios lej tzē natlahua lhūhua' por quina'n. Lā' tū' ca'tzīyāuj
squi'nāuj ixlīhuāk a'ntū Dios tzē naquincātlahuani'yāni' lā' tūla pāstacāuj
ixlīhuāk a'ntū Dios tzē naquincātlahuani'yāni', como xla' lej ka'lhī
līmāpa'ksīn. Lā' huā'mā' līmāpa'ksīn scuja na qui'a'clhcunucca'n. 21 Lā'
tū' maktin catisputli a'nchī namācā'tanīcan Dios ixpālacata Jesucristo
lā' quimpālacataca'n quilīhuākca'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj con Cristo Jesús.
Amén.

4

Huan Espíritu Santo chu lakatin quincātlahuanī'ta'ni'

1 Quit, Pablo, ictachī'n como ictā'scuja Dios quiMāpa'ksīni'ca'n.
Iccāsqui'ni'yāni' que calatā'kchokotit chu a'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko
xlaca'n a'ntī Dios cāta'sani'nī't. 2 Tū' caka'tla'jca'tzītit. Lā' līlacatzucu
cachihuīna'ntit. Lā' cacāpātīni'tit a'ntū cātatlahuani'yāni' ā'makapitzīn.
Lā' calāmaktāya'tit lā' chuntza' natasu'yu palh lāpāxquī'yā'tit. 3 Como
huan Espíritu Santo chu lakatin cātlahuanī'ta'ni', calīhui'lī'tit ca'cs
nalatahui'la'yā'tit. Lā' tū' titalacpitziyā'tit. 4 Quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj
Dios chu lakatin quina'n con xla'. A'nan xmān lakatin Espíritu Santo.
Chu a'cxtim ka'lhīyāuj nachā'nāuj nac a'kapūn quilīhuākca'n a'ntī Dios
quincāta'satīnī'ta'ni'. 5 A'nan xmān kalhatin Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā'
chu lakatin a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj chu a'cxtim
māsu'yuyāuj palh kalhlaka'ī'yāuj. 6 A'nan xmān kalhatin Dios. Xla'
ū'tza' xaTāta' de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' xla'
cāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' xla' huī' chu calhāhuā. Lā' xla' lahuī' con
quilīhuākca'n.

7 Dios quincāmaktāyayāni' para natlōkentaxtūyāuj quintascujūtca'n
a'ntū quincālīmāmacū'nī'ta'ni' Cristo. 8 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios
ixpālacata Cristo:

A'xni'ca' a'lh nac a'kapūn, cālē'lh lhūhua' tachī'nī'n.

Lā' cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntūn tasqui'nī para natatā'scuja xla'.

9 A'ntī a'lh nac a'kapūn, ū'tza' Cristo. Xla' xapū'la ixyujnī'ta'nchi nac
quilhtamacuj. 10 Cristo yujchi nac cā'ti'ya'tna' lā' nā xla' tahua'ca'lh
a'nlhā más tālhmā'n de nac a'kapūn. Tahua'ca'lh como chuntza'
tzē namāpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk. 11 Cristo chā'tunu' cāmaxquī'lh ixtas-
cujūtca'n. A'makapitzīn cālīmānūlh ixlī'apóstoles. Lā' ā'makapitzīn
cālīmānūlh ixlī'a'cta'sana'nī'nca'n. Lā' ā'makapitzīn cālīmāmacū'lh para
natamāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn. Lā' ā'makapitzīn cālīmānūlh
xanapuxcu'nu' nac lītokpānna'. Lā' ā'makapitzīn cālīmāmacū'lh para
natamāsu'yu ixtachihuīn Dios. 12 Huā'mā' tlahualh como xla' la-
casqui'lh que xa'nca natatā'scuja a'ntīn tatapa'ksī con Dios. Lā' chuntza'
ā'chulā' natakalhlaka'ī' Cristo. 13 Lā' chuntza' ā'chulā' xa'nca nakalh-
laka'ī'yāuj hasta quina'n chu a'cxtim xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj. Lā'
chu a'cxtim nalakapasāuj ixO'kxa' Dios. Dios lacasqui'n que ā'chulā'
natlahuayāuj ixtapuhuān hasta lhā nalayāuj hua'chi Cristo. 14 Tū'tza'
catilauj hua'chi camana'. Huan camana' huāk takalhlaka'ī' a'ntūn
cāhuanican a'yuj cacā'a'kxokoca. Chuhua'j ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntī
lej taca'tzī ta'a'kxokonu'n. Lā' quincātamāsu'ni'cu'tunāni' a'ntūn tū'
stu'ncua'. 15 Lā' quina'n xmān tzē nahuanāuj a'ntū stu'ncua'. Lā' a'xni'ca'
nahuanāuj a'ntū stu'ncua', namāsu'yūyāuj a'nchī cāpāxquī'yāuj xlaca'n
a'ntīn cātā'chihuīna'mā'nauj. Lā' ā'chulā' nalayāuj hua'chi Cristo. Xla'

hua'chi lakatin a'kxāk como xla' māpa'ksīni'n. 16 Lā' quina'n hua'chi
lakatin macni'. Lā' como huan macni' tlahua a'ntū pāstaca huan
a'kxāk, nā chuntza' quina'n a'kahuāna'ni'yāuj Cristo. Huan tāstucat
cāmāquilhtāstuca ixlīhuāk huan macni'. Lā' chuntza' la chu lakatin
macni'. Lā' palh ixlīhuāk huan macni' xa'nca tascuja, chuntza' huan
macni' stactēlha lā' tli'hui'quintēlha. Lā' nā chuntza' quina'n a'ntīn kalh-
laka'ī'yāuj Dios. Hua'chi lakatin macni' lanī'ta'uj. Chu lakatin quina'n
como lāpāxquī'yāuj. Lā' chuntza' ā'chulā' kalhlaka'ī'tēlhayāuj.

Cristo cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't

17 A'ntū na'iccāhuaniyāni', icuan por ixquilhtampān quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Tū'tza' calatā'kchokotit hui'xina'n a'nchī talatlā'huan
ā'makapitzīn a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Ixtapāstacna'ca'n xlaca'n tuntū'
ixtapalhca'n. 18 Xlaca'n tūla xa'nca tapāstacna'n. Tū' taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n a'ntū Dios māstā'. Tū' taka'lhī, como lej lacxumpi
lā' tū' tamāchekxī. 19 Lā' tū'tza' tamāxana'n. Talīhui'līnī't tatlahua
a'ntūn tū' tzey. Līpāxuj tatlahua ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' a'ntūn
talacasqui'n ixmacni'ca'n. 20 Tū' chuntza' sca'tnī'ta'ntit hui'xina'n. Cristo,
xla' tū' chuntza' māsu'yulh. 21 Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ni' ixpālacata
Cristo. Lā' cātamāsu'ni'nī'ta'ni' a'ntū Cristo māsu'yulh. Lā' huā'mā' ū'tza'
a'ntū xastu'ncua'. 22 Lā' chuhua'j tū'tza' calatā'kchokotit hui'xina'n
hua'chi ixlatā'kchokoyā'tit xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixlakapasā'tit Cristo.
Xapū'la hui'xina'n ixtlahua'yā'tit huan tūn tū' tzeyā mintapāstacna'ca'n.
Lā' chuntza' xmān ta'a'kxokotit. 23 Chuhua'j caka'lhī'tit xasāsti'
mintapāstacna'ca'n. 24 Lā' calatā'kchokotit chu a'nchī xasāsti'
mintapāstacna'ca'n a'ntū Dios cāmaxquī'ni' lā' a'ntū hua'chi ixla'. Lā'
catlahua'tit a'ntūn tzey.

25 Lā' tū'tza' cahua'ntit tā'ksa'nīn. Calāhua'ni'tit a'ntū stu'ncua', como chu
lakatin quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj Cristo.

26 Palh a'kchipinā'tit hui'xina'n, tū' catlahua'tit talaclē'i' ixpālacata
mintā'kchaca'n. Tū' ti'a'kchipinā'tit tintacuj. Capāxuhua'tit a'xni'ca' tūna'j
tā'cnū huan chi'chini'. 27 Lā' tū' catamakxtektit nacātlajayāni' huan
ko'ti'ti'. Tū' catamakxtektit nacāmātlahuanīyāni' a'ntūn tū' tzey.

28 Tū'tza' caka'lhā'na'ntit hui'xina'n a'ntī ixka'lhā'na'nā'tit. Cascujtit
para nahuā'yanā'tit. Lā' chuntza' tzē namaktāyayā'tit ā'makapitzīn a'ntīn
cāmakasputa a'ntū tasqui'nī.

29 Tū' cachīhuā tihua'nā'tit hui'xina'n. Cahua'ntit xmān a'ntūn tzey
lā' a'ntū nacāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' chuntza' nacātlahuani'yā'tit a'ntūn
tzey a'ntīn cātakaxmatāni' hui'xina'n. 30 Tū' catlahua'tit a'ntū nalīlakaputza
huan Espíritu Santo. Como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lani',
chuntza' ca'tzīyāuj palh tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' nā ca'tzīyāuj que Dios
naquincāmāpūtaxtūkō'yāni' como ka'lhīyāuj huan Espíritu Santo.

31 Tū'tza' capāstactit a'ntū cātatlahuani'nī'ta'ni' ā'makapitzīn.
Tū'tza' ca'a'kchipintit. Tū'tza' cacālakapala'tit ā'makapitzīn. Tū'tza'
ca'a'ksa'nīni'ntit. Tū'tza' tica'tzalaktzī'nā'tit ā'catīhuā. 32 Xatzey
calāpāxquī'tit. Lā' calālakalhu'ma'ntit. Lā' nā calāmāsputūnu'ni'tit chuntza'
hua'chi Dios cāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n por ixpālacata līnīlh Cristo.

5

Tasqui'nī que lacatejtin natalatā'kchoko ixcamana' Dios

1 Como hui'xina'n ixcamana'tza' Dios, lā' xla' cāpāxquī'yāni', hui'xina'n natlahua'yā'tit a'ntū xla' lacasqui'n. 2 Lā' nalāpāxquī'yā'tit
hui'xina'n chuntza' hua'chi Cristo cāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxquī'yāni' hasta nīlh por quimpālacataca'n. Tamacamāstā'lh hua'chi lakatin lē'ksajna' para Dios. Lā' huā'mā' lej līpāxuhualh Dios.
3 Como hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't Dios, nīn macsti'na'j tū' titlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Tū' catlahua'tit talākalhī'n. Lā' tū' titlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan. Lā' tū' tilaktampi'lhīni'nā'tit. 4 Lā' tū'
tihua'nā'tit xako'hua'jua' tachihuīn. Lā' tū' tihua'nā'tit a'ntūn tuntū' ixtapalh. Lā' tū' tilīkalhkamāna'nā'tit a'ntūn ko'hua'jua' tachihuīn. Huāk huā' tamā'na tū' līmakuan. Xatzey camaxquī'tit pāxcatca'tzī
Dios. 5 Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que a'ntīn tatlahuatlā'huan a'ntūn tū' tzey, xlaca'n tū' catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n Cristo lā' Dios. Tū' catitatanūlh a'ntī lej tatlahua talākalhī'n lā' a'ntī lej tatlahua a'ntū lej xako'hua'jua' lā' a'ntī lej talaktampi'lhīni'n de ixlīhuāk catūhuā lā' tū' tapāstaca Dios. 6 Lā' como ca'tzīyā'tit huā'mā', tū' catamakxtektit
nacāta'a'kxokoyāni' hui'xina'n, a'yuj makapitzīn tahuan que tzē tlahuacan huā' tamā'na catūhuā. A'ntīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā, xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'mā'na Dios. Lā' Dios nacāmāpātīnī. 7 Lā' hui'xina'n tū'
cacātā'talacxtuctit xlaca'n.
8 Xapū'la hui'xina'n hua'chilh ixtlā'hua'nā'tit a'nlhā cā'pucsua'. Lā' chuhua'j como tā'tapa'ksīyā'tit Dios, hua'chilh tlā'hua'mpā'na'ntittza' a'nlhā xkaka. Chuntza' līlacatejtin calatā'kchokotit chuntza' hua'chi a'ntī xalanī'n a'nlhā xkaka. 9 Palh tlā'huanāuj a'nlhā xkaka, nalatā'kchokoyāuj
chu a'nchī Dios lacasqui'n. Lā' natlahuayāuj a'ntūn tzey. Lā' nā nahuanāuj a'ntū xastu'ncua'. 10 Caca'tzītit a'ntū nalīpāxuhua Dios.
Lā' ū'tza' huā'mā' catlahua'tit. 11 Tū' catlahua'tit a'ntū ko'hua'jua' hua'chi a'ntī xalanī'n nac cā'pucsua'. Tuntū' ixtapalh a'ntūn tatlahua xlaca'n. Xatzey cacāmāsu'ni'tit que tū' tzey a'ntūn tatlahua. 12 Līmāxana'
līchihuīna'ncan a'ntū xlaca'n tatlahua lakatzē'k. 13 Por huan xkakana' tzē cālaktzī'nāuj catūhuā a'nchīn tahuanī't palh tzey o tū' tzey. 14 Lā' chuntza'
huanican huan a'ntīn tū' kalhlaka'ī':
Hui'x, hua'chilh lhtatapā't lā' hua'chilh xanīn hui'x.
Calakahua' lā' catā'kaqui' lā' Cristo namāxkakēyāni'.
15 Calīhui'lī'tit līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Tū' calatā'kchokotit hua'chi a'ntīn tū' tamāchekxī ixtachihuīn Dios. Līlacatejtin calatā'kchokotit como hui'xina'n ca'tzīyā'tittza'. 16 Calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tzey pō'ktu a'xni'ca' tzē natlahua'yā'tit. Chuhua'j lej tlahuacan a'ntūn tū' līmakuan. 17 Lā' xa'nca capāstacna'ntit. Camāchekxītit a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' huā'mā' catlahua'tit. 18 Tū' caka'chī'tit. A'ntīn taka'chī, xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' līmakuan. Xatzey catamakxtektit que huan Espíritu Santo nacāmāpa'ksīyāni'. 19 A'xni'ca' nalā'tā'chihuīna'nā'tit,
camāka'tlī'tit Dios chuntza' hua'chi tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican salmos lā' nā chuntza' huan himnos lā' huan tatlī'n a'ntū ixla' Dios. Catlī'ni'tit huan Māpa'ksīni' Dios. Camāka'tlī'tit Dios con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. 20 Lā' pō'ktu camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios
quinTāta'ca'n por ixlīhuāk por ixtacuīni' quiMāpa'ksīni' Jesucristo.

A'nchī maclacasqui'n talīlatahui'la huan chi'xcu' lā' ixpuscāt a'ntīn tatapa'ksī con Cristo

21 Lā como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit Dios, nā chuntza' calāmaktāya'tit hui'xina'n.

22 Lā' hui'xina'n a'ntī puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n como
chuntza' māpa'ksīni'n huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 23 Huan xakōlu'
māpa'ksī ixpuscāt chuntza' hua'chi Cristo cāmāpa'ksī a'ntīn tatā'tapa'ksī
xla'. Cristo cāmāpūtaxtūnī't xlaca'n lā' chuhua'j xla' cāmāpa'ksī. 24 Lā'
a'ntīn tatā'tapa'ksī Cristo, xlaca'n ta'a'kahuāna'ni' Cristo. Lā' nā chuntza'
huan puscan pō'ktu nata'a'kahuāna'ni' ixkōlu'ca'n.

25 Lā' hui'xina'n a'ntīn chi'xcuhuī'n, cacāpāxquī'tit mimpuscanca'n
chuntza' hua'chi Cristo cāpāxquī' a'ntīn tatapa'ksī con xla'. Xla' nīlh para
nacāmāpūtaxtū. 26 Xla' nīlh como quincātlahuacu'tuni' xalactzey ixpālacata
kalhlaka'ī'yāuj huan xatzey tachihuīn. Lā' māpānūcu'tulh quintala-
clē'i'ca'n. Lā' chuhua'j a'kpaxāuj como xapacanī'ttza' quintalaclē'i'ca'n.
27 Lā' Cristo cāmācāxcu'tunli ixtachi'xcuhuī't como chuntza' natachā'n
lacuan na ixlacapūn. Lā' lacasqui'lh que lactzey ixtalakō'lh hua'chi a'ntū
lej tzey lā' lej tzēhuanī't. 28 Tasqui'nī que huan chi'xcuhuī'n natapāxquī' ix-
puscanca'n chuntza' hua'chi cāpāxquī'can ixa'cstuca'n. Kalhatin chi'xcu'
a'ntī pāxquī' ixpuscāt, nā chuntza' pāxquī'can ixa'cstu. 29 Nīn tintī'
ca'tzalaktzī'n ixmacni'. Māhuī'can lā' maktaka'lhcan. Lā' nā chuntza'
Cristo cāmaktaka'lha a'ntī ixtachi'xcuhuī't. 30 Cristo quincāmaktaka'lhāni'
como quina'n hua'chilh ixmacni' Cristo. 31 Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios: "Kalhatin chi'xcu' namakxteka ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' natā'takēxtimī
ixpuscāt. Lā' chuntza' chu lakatin macni' natala ixtu'ca'n". 32 Huā'
tamā'na tachihuīn stu'ncua' pero jicslīhua' māchekxīkō'can. Quit icpuhuan
que līchihuīna'n de Cristo a'nchī cā'o'kska'lhī ixtachi'xcuhuī't. 33 Lā' nā
huanicu'tun que tasqui'nī que huan chi'xcuhuī'n natapāxquī' ixpus-
canca'n chuntza' hua'chi cāpāxquī'can ixa'cstuca'n. Lā' tasqui'nī que
huan puscan nata'a'cnīni'ni' ixkōlu'ca'n.

6

1 Hui'xina'n a'ntīn camana' ca'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā'
mintzī'tca'n. Chuntza' tasqui'nī como chuntza' ixtapuhuān Dios. 2 Dios
huan que nacāsicua'lanālī a'ntī natatlōkentaxtū huā'mā' līmāpa'ksīn.
Huā'mā' ū'tza' huan xapū'la līmāpa'ksīn a'ntū chuntza' līchihuīna'n Dios.
Huā'mā' līmāpa'ksīn chuntza' huan: "Ca'a'cnīni'ni' mintāta' lā' mintzī't.
3 Chuntza' līpāxuj nalatahui'la'ya'. Lā' chuntza' makān nalatahui'la'ya'
nac quilhtamacuj".

4 Lā' hui'xina'n a'ntī xatāta' lā' xatzī't, tū' cacāmakā'kchipintit minca-
mana'ca'n. Cacāmakastactit chu a'nchī Dios huan. Cacāmāsu'ni'tit a'nchī
nata'a'kahuāna'ni' Dios.

5 Lā' hui'xina'n a'ntī makscujnī'n, ca'a'kahuāna'ni'tit a'ntīn cātā'scujā'tit.
Cacā'a'cnīni'ni'tit lā' cacājicua'ni'tit. Xa'nca cascujtit hua'chilh ixtā'scujtit
māni' Cristo.

6 Xa'nca cascujtit lā' tū' xmān a'xni'ca' cātalaktzī'nāni' a'ntīn tā'scujā'tit.
Tū' xmān xlaca'n nacāmāpāxuhuī'cu'tunā'tit. Xa'nca cascujtit para
namāpāxuhuī'yā'tit Dios como hua'chilh ixtā'scujtit māni' Cristo. 7 Līpāxuj
cascujtit. Tū' xmān scujpā'na'ntit para huan chi'xcuhuī'n. Nā scu-
jpā'na'ntit para Dios. 8 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quiMāpa'ksīni'ca'n Je-
sucristo nacāmāpalakō' chā'tunu' chu a'nchī tlahuanī't a'ntūn tzey a'yuj
tasācua' lā' a'yuj māpa'ksīni'.

9 Lā' hui'xina'n a'ntī māpa'ksīni'nā'tit, lactzey cala'tit con a'ntīn
xatatamāuj mintasācua'ca'n. Lā' tū' nalīmaclhcāyā'tit de catūhuā.
Capāstactit que quiMāpa'ksīni'ca'n hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' chu a'cxtim

cāmāpa'ksī huan tasācua' lā' a'ntīn tamāpa'ksīni'n. Lā' Dios chu lakatin
cālaktzī'n.

Dios quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' naquincātlajayāni' huan ko'ti'ti'

10 Chuhua'j, tā'timīn, ā'xmān iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. Tū' tita-
lactlajī'yā'tit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla'
lej ka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzē nacāmaktāyayāni'. 11 Catamakxtektit que
Dios nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' caticā'a'kxokoni' huan ko'ti'ti'.
Lā' a'nchī Dios quincālīmaktāyayāni', ū'tza' hua'chi lakatin armadura
a'ntūn tamaclacasqui'n huan soldados a'xni'ca' ta'a'n nac guerra.
12 Lā' nā quina'n hua'chilh ixa'uj nac guerra. Quintā'ca'tzaca'n tū'
chi'xcuhuī'n. Quintā'ca'tzaca'n ū'tza' huan xako'hua'jua' līca'tzīnni'
a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn lā' tamāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj
a'nlhā tlahuacan talaclē'i' lā' talatlā'huan nac cā'ū'nī'n. 13 Lā' ū'tza'
calītamakxtektit que Dios nacāmaktāyayāni' de ixlīhuāk catūhuā. Huā'mā'
hua'chi armadura a'ntū Dios cāmaxquī'yāni'. Chuntza' tū' caticātatlajani'
mintā'ca'tzaca'n. Lā' a'yuj tlajanī'ta'ntit mintā'ca'tzaca'n, pō'ktu cāxni'j
catahui'la'tit. Lāsā' namimpala huan mintā'ca'tzaca'n. Lā' palh cāxni'j
tahui'la'yā'tit, tū' caticātlajani'. 14 Pō'ktu cāxni'j catahui'la'tit. Camakl-
htīni'ntit a'ntū Dios cāmaxquī'yāni' a'ntū hua'chi armadura. Kalhatin
tropa chā'xpātahui'la lakatin cinturón lā' lē'n ā'catūhuā a'ntū namaktāya
ixcu'xan. Lā' nā hui'xina'n tasqui'nī que nalakapasā'tit a'ntū xastu'ncua'
lā' xmān natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. 15 Huan tropa tatūnū botas
a'xni'ca' a'n calhāhuā. Lā' hui'xina'n namāca'tzīnīni'ntā'kchokoyā'tit huan
xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī ko'xamixli Dios lā' huan tachi'xcuhuī't.
16 Huan tropa lē'n a'ntū pūlītamaktāya. Lā' huanmā' tū' lakpusa huan
flechas a'ntū hua'chilh talama a'ntū macā'n huan ixtā'ca'tza. Lā'
hui'xina'n palh līpāhua'nā'tit Dios, ū'tza' hua'chi a'ntū pūtamaktāya'yā'tit.
Lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tū' caticātlajani'. 17 Huan tropa maclacasqui'n
ixtā'knu' de līcā'n. Lā' hui'xina'n tasqui'nī que xa'nca naca'tzīyā'tit que
Dios cāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza'. Lā' ū'tza' līca'tzīyā'tit que natlajana'nā'tit por
ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' huanmā' hua'chilh ū'tza' mintā'knu'ca'n de līcā'n.
Lā' ixtachihuīn Dios, ū'tza' hua'chi lakatin espada a'ntū huan Espíritu
Santo cāmaxquī'yāni'. 18 Lā' pō'ktu cakalhtō'ka'ni'tit Dios ixpālacata a'ntū
maclacasqui'nā'tit. Casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'. Lā' cata-
makxtektit que huan Espíritu Santo nacāmaktāyayāni' nakalhtō'ka'yā'tit.
Skalalh catahui'la'tit. Lā' tū' tijiclhua'yā'tit de nakalhtō'ka'yā'tit. Lā'
pō'ktu cacālīkalhtō'ka'tit ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. 19 Lā' nā
nakalhtō'ka'yā'tit por quit. Casqui'ni'tit que Dios naquimāsu'ni' a'nchī
na'icchihuīna'n lā' naquimaktāya para que tū' na'icjicua'n. Lā' casqui'ntit
para que quit tzē na'icmāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Je-
sucristo. 20 Dios quimacaminī't para na'icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn.
Lā' ū'tza' iclītachī'nī't chuhua'j. Casqui'ni'tit Dios para que tū' na'icjicua'n
a'xni'ca' na'icmāsu'yu, chuntza' hua'chi tasqui'nī.

Cāmacā'ni'ca saludos

21 Chō'la hui'xina'n ca'tzīcu'tunā'tit a'nchī iclīlahuī' lā' a'ntū ictlahuamā'.
Huāk huā'mā' nacāhuaniyāni' quintā'tinca'n Tíquico. Xla' xa'nca tā'scuja
Dios. 22 U'tza' iccālīlakmacā'nāchāni' hui'xina'n. Chuntza' xla' tzē
nacāhuaniyāni' a'nchī iclīlahui'lāna'uj. Lā' chuntza' nacāmāko'xamixīyāni'
hui'xina'n.
23 Icsqui'ni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo que
cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' nā icsqui'ni' Dios que

cacāmaktāyani' para que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit lā' nalāpāxquī'yā'tit.
24 Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n a'ntī lej xa'nca pāxquī'yā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Filipos

Pablo tzo'knulh desde nac pūlāchī'n para xalanī'n nac Filipos a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quina'n, Pablo lā' Timoteo, lā' quina'n ixtasācua'nī'n Jesucristo a'ntī
quincālacsacnī'ta'ni'. Quina'n iccāmacā'ni'yāchāni' huā'mā carta nac Fili-
pos. Quit Pablo a'ntī iccātzo'knuni'yāni' milīhuākca'n a'ntī hui'lā'na'nchipitit
lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Jesucristo lā' con huan xanapuxcu'nu' lā' nā
a'ntīn tamaktāyana'n a'ntīn cāmāpācuhuīcan diáconos. 2 QuinTāta'ca'n
Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacātasicua'lanālīni' hui'xina'n lā'
cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Pablo cālīkalhtō'ka'lh por huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

3 A'xni'ca iccāpāstacāni', icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios. 4 Lā' a'xni'ca'
ickalhtō'ka'ni'mā' Dios, pō'ktu icsqui'ni'mā' por hui'xina'n lā' con
tapāxuhuān. 5 Icmāstā' pāxcatca'tzī como a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'tit,
tzucutit quilātā'scujāuj ixpālacata huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios
māca'tzīnīni'n. Lā' hasta chuhua'j quilātā'scujāujcus. 6 Quit iclīpāhuan
Dios lā' como xla' tzucunī't cāmāsu'ni'yāni' a'nchī natlahua'yā'tit
ixtapuhuān, icca'tzī que nacāmāsu'ni'tēlhayāni' hasta que natlahuakō'
a'xni'ca' namimpala Jesucristo. 7 Lā' minī'ni' chuntza' icpuhuan por
mimpālacataca'n como chu a'cxtim quincāsicua'lanālīni' Dios lā' como lej
iccāpāxquī'yāni'. Hui'xina'n lā' quit chu a'cxtim quincālakalhu'manāni'
Dios a'yuj tachī'n quit o a'yuj icyā na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n
para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn lā' para na'icmāstū'nca palh
stu'ncua'. Lā' hui'xina'n quilāmaktāyayāuj para na'iclē'katāya huan xatzey
tachihuīn. 8 Dios ū'tza' ca'tzī a'nchī lej iccāpāxquī'yāni' milīhuākca'n
hua'chi Jesucristo cāpāxquī'yāni'. 9 Lā' a'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'mā'
Dios, icsqui'ni' que ā'chulā' nalāpāxquī'yā'tit. Lā' nā icsqui'ni' que lej
naca'tzīyā'tit a'ntū Dios lacasqui'n lā' xa'nca napāstacna'nā'tit 10 para
que namāchekxī'yā'tit a'nchī nalīlacsacā'tit a'ntū xatzey. Lā' chuntza'
xalactzey nala'yā'tit lā' nā tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntū nacātalīyāhuayāni'
a'xni'ca' namimpala huan Cristo. 11 Lā' nā icsqui'ni' Dios que līlacatejtin
natahui'la'yā'tit por ixlīmāpa'ksīn lā' chuntza' na'a'cnīni'ni'can Dios lā'
namācā'tanīcan xla'.

Pablo hualh que ixquilhtamacuj huāk ixla' Cristo

12 Quintā'timīn, iclacasqui'n naca'tzī'yā'tit que a'ntū quimpātle'keni'nī't
ū'tza' ā'chulā' maktāyalh mā'kahuanī huan xatzey tachihuīn ixpālacata Je-
sucristo. 13 Como quit tachī'n, ixlīhuākca'n soldados a'ntīn tamaktaka'lha
huan palacio taca'tzītza' a'nchī quinchī'canī't porque icmāsu'yu de Cristo.
Lā' nā ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ā'tzā' nā taca'tzī huā'mā'. 14 Lā' ū'tza'
cālīmāhuixcānī casi ixlīhuākca'n xalanī'n ā'tzā' a'ntīn takalhlaka'ī' huan
Māpa'ksīni'. Lā' ā'chulā' tamāstū'nca ixtachihuīn Dios lā' tū' tajicua'n.

15 Makapitzīn talī'a'cta'sana'n Cristo porque quintalakca'tzani' lā'
quintamālacastu'ccu'tun. Pero ā'makapitzīn talī'a'cta'sana'n porque xlaca'n
talacasqui'n que lhūhua' tachi'xcuhuī't natakalhlaka'ī' Cristo chu
a'cxtim hua'chi quit iclacasqui'n. 16 Huan a'ntī tzey ixtapuhuānca'n,
xlaca'n talīmāsu'yu Cristo porque quintapāxquī'. Lā' taca'tzī que

quihui'līcanī't ā'tzā' para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo. 17 Lā' huan a'ntī talakca'tzan, xlaca'n tatalacpitzicu'tun
a'xni'ca' talī'a'cta'sana'n Cristo. Lā' tapuhuan que chuntza' ā'chulā'
naquintamāpātīnī līhuan ictachī'n. 18 Tū' quimaca'tzi a'chī' talī'a'cta'sana'n
Cristo. A'yuj calalh porque talacpitzicu'tun, a'yuj calalh porque
quintapāxquī', pero talī'a'cta'sana'n Cristo lā' ū'tza' iclīpāxuhua.
19 Lā' ā'chulā' icpāxuhua porque icca'tzī que huā'mā' nataxtuyācha' para
na'ictaxtu de huan pūlāchī'n como hui'xina'n quilālīmaktāyamā'nauj con
mi'oracionca'n. Lā' nā quimaktāya huan Espíritu Santo porque ictapa'ksī
con Jesucristo. 20 Quit lej icka'lhīmā' a'ntū namin. Lā' iclacasqui'n
que nīn tuntū' na'iclītamāxanī' pero lej huixcāna'j na'icca'tzī chuhua'j
hua'chi pō'ktu huixcāna'j xa'icca'tzī para na'icmāsu'yu ixpālacata Cristo.
Chuntza' nalaktzī'ncan a'nchī ixlīka'tla' Cristo por ixpālacata quinquilh-
tamacuj, a'yuj ixquimaknīca lā' a'yuj iclahuī'cus. 21 Porque para quit,
palh icuī' makāncus, huāk quinquilhtamacuj nala ixla' Cristo. Lā' palh
na'icnī, na'ictlaja quinquilhtamacuj para pō'ktu. 22 Pero līhuan iclahuī',
lej na'icscuja por ixpālacata huan Māpa'ksīni'. Chuntza' quit tū' icca'tzī
tuchū na'iclacsaca. 23 Quimāmakchuyī porque lakatu' quintapāstacna'.
Palh na'icnī, na'ictā'latahui'la Cristo nac a'kapūn lā' ū'tza' lej xatzey para
quit. 24 Pero para hui'xina'n más maclacasqui'n que na'iclatahui'lacus
para na'iccāmaktāyayāni'. 25 Lā' como stu'ncua' huā'mā' tachihuīn, icca'tzī
que na'iccātā'tachokoyāni' lā' na'iccātā'scujāni' para que ā'chulā' nakalh-
laka'ī'yā'tit lā' napāxua'yā'tit ixpālacata a'ntūn kalhlaka'ī'yā'tit. 26 Chuntza'
a'xni'ca' na'ica'mpalayācha', naka'lhī'yā'tit lhūhua' a'ntū nalīpāxua'yā'tit
ixpālacata a'ntūn Jesucristo cātlahuani'ni' hui'xina'n, como quimāspi'tlitza'.
27 A'yuj iclahuī'cus lā' a'yuj na'icnī, huan a'ntū más tasqui'nī para
hui'xina'n, ū'tza' huā'mā'. Nalātahui'layā'tit a'nchī minī'ni' a'ntīn
takalhlaka'ī' xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Chuntza' palh quit
iccālaka'nāni' o palh tūla na'ica'nācha', naquimāca'tzīnīcan que hui'xina'n
tū' xtāpalī'nī'ta'ntit a'ntū kalhlaka'ī'tit. A'cxtim calalh mintapuhuānca'n
lā' mintapāstacna'ca'n. Lā' calātā'scujtit kextim por huan a'ntū
kalhlaka'ī'yā'tit por huan xatzey tachihuīn. 28 Lā' tū' caticājicua'ni'tit
mintā'ca'tzaca'n nīn macsti'na'j. Lā' como tū' xtāpalī'nī'ta'ntit a'ntū
kalhlaka'ī'tit lā' tū' cājicua'ni'yā'tit mintā'ca'tzaca'n, ū'tza' nala hua'chi
lakatin señal a'ntū Dios macamilh. U'tza' xa'nca nacālīmāsu'ni'
mintā'ca'tzaca'n que nacāmāsputūcan xlaca'n nac pūpātīn lā' hui'xina'n
naka'lhī'yā'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. 29 Lā' hui'xina'n tū'
xmān kalhlaka'ī'yā'tit que Cristo ū'tza' tzē māpūtaxtūnu'n, pero nā
līpātīni'nā'tit por xla' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 30 Chu a'cxtim
quintā'ca'tzaca'n hui'xina'n lā' quit. Laktzī'ntittza' a'nchī icpātīni'lh lā'
chuhua'j kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī icpātīni'mā'cus.

2

A'nchī tātzina'j līyujli Cristo lā' a'nchī māca'tanīca

1 Lej tzey palh u'cxca'tzīyā'tit que Cristo cāmāhuixcānīyāni' lā'
cāmāko'xamixīyāni' como cāpāxquī'yāni'. Lā' nā tzey palh u'cxca'tzīyā'tit
que huan Espíritu Santo cātā'lahui'lani'. Lā' tzey palh lakapasā'tit
ixtapāxquī'n lā' ixtalakalhu'mān Cristo. 2 Palh chuntza' u'cxca'tzīyā'tit,
naquilāmaxquī'yāuj lhūhua' tapāxuhuān como xa'nca nalatā'kchokoyā'tit.
Chu a'cxtim napāstacna'nā'tit lā' chu a'cxtim nalāpāxquī'yā'tit lā' chu

lakatin nala mintapuhuānca'n. A'cxtim nalatahui'la'yā'tit lā' chuntza'
naquilāmaxquī'yāuj lhūhua' tapāxuhuān. 3 Tuntū' catlahua'tit xmān por
mimpālacataca'n nīn para nacāta'a'cnīni'ni'yāni' māni' hui'xina'n. Tū'
caka'tla'jca'tzītit. Mejor chā'tunu' capāstactit que ā'makapitzīn más xatzey
que hui'xina'n. 4 Chā'tunu' cuenta catlahualh a'ntū ixla'ca'n ā'makapitzīn
lā' camaktaka'lhli. Lā' tū' xmān namaktaka'lha a'ntū ixla' ixa'cstu.
5 Caka'lhī'tit huā'mā' tapāstacna' a'ntū ixka'lhī Cristo Jesús. 6 Xla'
a'yuj chu a'cxtim hua'chi Dios, pero tū' puhualh que huan ixtā'chuntza'
Dios ū'tza' tū' maktin catimakxtekli. 7 Mākēnūlh huan ixtā'chuntza' Dios
para natahui'la ixlītasācua' lā' para nalacatuncuī hua'chi chi'xcuhuī'n
talacatuncuī. 8 Lā' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac cā'ti'ya'tna' hua'chi chi'xcu',
ā'chulā' tātzina'j līyujli lā' a'kahuāna'ni'lh Dios hasta tamacamāstā'lh para
nanī. Lā' lej māmāxanī'ca como xtokohua'ca'ca huan nac cruz para nanī.
9 U'tza' Dios lej lī'a'cnīni'ni'lh lā' nā līmaxquī'lh ixtacuīni' līhua'ca' tzey que
ixlīhuāk tachi'xcuhuī't lā' ángeles. Lā' tū' a'nan ixtā'tzey huā'mā' tacuīni'.
10 Chuntza' tlahuaca para que ixlīhuākca'n natamāpāxuhuī Jesús lā'
natatatzokostani'. Ixlīhuākca'n chuxalhā nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna'
lā' na ixtampīn huan ti'ya't, xlaca'n natamāpāxuhuī Jesús. 11 Lā'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natahuan que Jesucristo ū'tza' Māpa'ksīni' lā'
chuntza' namācā'tanīcan Dios huan xaTāta' lā' na'a'cnīni'ni'can.

Huan a'ntīn takalhlaka'ī' hua'chi pūmaksko nac cā'quilhtamacuj

12 Por eso, quintā'timīn, como pō'ktu quilā'a'kahua'na'ni'nī'ta'uj
a'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' hui'xina'n, ā'chulā' catlahua'tit
chuhua'j līhuan quit tū' iccātā'latlā'huanāni'. Chā'tunu' calīhui'lītit
mē'cstuca'n natlōkentaxtūkō'yā'tit a'ntū minī'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'.
Catamaktaka'lhtit para que tū' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. 13 Dios
ū'tza' a'ntī cāmāpuhuanīyāni' huan xatzey lā' cāmaktāyayāni' para
natlahua'yā'tit ixtapuhuān.
14 A'xni'ca' nacātamāpa'ksīyāni' palh natlahua'yā'tit catūhuā, tū'
nakalhtaxtoktīni'nā'tit lā' tū' nalāquilhnīyā'tit. 15 Chuntza' catlahua'tit
para que tū' a'nan nīn tuntū' a'ntū nacātalī'a'ksa'nīni'nāni' lā' xalacuan
nala'yā'tit hua'chi minī'ni' ixcamana' Dios. Lā' a'yuj hui'lā'na'ntit na
ixlaclhpu'nanca'n huan tū' tzeyā tachi'xcuhuī't lā' a'ntī ko'hua'jua'
ixtapāstacna'ca'n, pero ū'tunu'n tū' caticālhkamani'. Hui'xina'n nala'yā'tit
para xlaca'n hua'chi pūmaksko a'nlhā cā'pucsua'. 16 Lā' hui'xina'n
cāmāsu'ni'pā'na'ntit a'nchī natalīka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
U'tza' na'iccālīka'tla'jca'tzīyāni' a'xni'ca' nachin ixlacchi'chini' Cristo
porque na'icca'tzī que tū' chu tlakaj icscujli. Lā' tū' chu tlakaj
iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n. 17 Hui'xina'n kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni'.
Lā' a'yuj na'icnī por ixpālacata huan Māpa'ksīni', quit iclīpāxuhua como
līpāhua'nā'tit Dios. Lā' nā hui'xina'n līpāxuhua'tit como līpāhua'nā'tit
Dios. 18 Lā' palh maclacasqui'n na'icnī, tzē nalīpāxuhua'yā'tit porque
naca'tzīyā'tit que quit na'iclīpāxuhua.

Timoteo lā' Epafrodito

19 Palh huan Māpa'ksīni' Jesús naquimakxteka, lacapalh quit
na'iccāmacā'ni'yāchāni' huan Timoteo para que naquihuani chī
hui'lā'na'nchipitit a'xni'ca' naquītaspi'ta. Lā' chuntza' quit na'icka'lhī
tapāxuhuān. 20 Na'iccāmacā'ni'yāchāni' Timoteo porque tū' a'nan
ā'kalhatin hua'chi xla' a'ntī cāpāstacāni' hui'xina'n hua'chi quit. Xla'
stu'ncua' līpāta'la mimpālacataca'n. 21 Huan ā'makapitzīn ixlīhuākca'n

cuenta tatlahua a'ntū xmān ixla'ca'n lā' tū' cuenta tatlahua a'ntū Cristo
lacasqui'n. 22 Pero hui'xina'n xa'nca lakapasā'tit ixlakta Timoteo
lā' ca'tzīyā'tit a'nchī hua'chilh qui'o'kxa' xla' quintā'scujli a'xni'ca'
xa'icmāsu'yutlā'huan huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'n.
23 Lā' chu tuncan na'icca'tzī a'nchī naquintaxtuni'kō', icpuhuan palh
na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n. 24 Lā' nā quit ickalhlaka'ī' que huan
Māpa'ksīni' palh naquimāxtu nac pūlāchī'n para na'iccālaka'nāchāni'
hui'xina'n lacapalh.

25 Quit icpuhuan que maclacasqui'n na'iccāmacā'ni'yāchāni' quintā'tin
Epafrodito. Xla' quintā'tropa para Jesús lā' ixquintā'scuja. Nā xla'
milacscujni'ca'n lā' milaktapalhca'n a'nchī quimaktāyalh a'xni'ca'
xa'icmaclacasqui'n. 26 Xla' ixcālaktzī'ncu'tunāni' lā' līlakaputzalh como
hui'xina'n ixkaxpatnī'ta'ntit a'nchī ixī'tza'ca'n. 27 Lā' stu'ncua' lej
ixī'tza'ca'n porque ixnīmā'tza'. Pero Dios lakalhu'malh lā' xla' tzeyalh.
Nā quit quilakalhu'malh para que tū' ā'chulā' xa'iclīlakaputzalh palh
ixnīlh. 28 Lā' nā palaj iccālakmacā'ncu'tunāchāni' para que napāxuhua'yā'tit
a'xni'ca' nalaktzī'mpala'yā'tit. Lā' quit tū' na'icka'lhī a'ntū naquimpāta'la.
29 Por eso a'xni'ca' nachi'patampāxtokā'tit, camaxquī'tit pāxcatca'tzī
Dios. Lā' ca'a'cnīni'ni'tit Epafrodito lā' nā huan ā'makapitzīn hua'chi xla'
a'ntīn tū' tajicua'n natanī ixpālacata Cristo. 30 Ixpālacata huan ixtascujūt
Cristo ixnīmā'tza' Epafrodito. Lā' tū' līmakjicua'lh ixquilhtamacuj a'xni'ca'
quimaktāyalh lā' tlahuakō'lh a'ntū hui'xina'n tūlalh catitlahua'tit porque
lej makat ixlatlā'hua'nā'tit.

3

Huan a'ntū līlacatejtin lā' xastu'ncua'

1 Lā' chuhua'j, quintā'timīn, calīpāxua'tit ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Tū' iclakachā'ni' a'yuj chu a'cxtim na'iccātzo'knuni'palayāni' lā'
ū'tza' xatzey para hui'xina'n. 2 Cacātapānū'ni'tit huan a'ntīn ko'hua'jua'
ixtapāstacna'ca'n, huan a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' cacātapānū'ni'tit
huan a'ntīn tahuan que maclacasqui'n cāchu'cuni'can ixmacni'ca'n
para circuncisión lā' nā para natala ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n
tamāsputūcu'tun a'ntū kalhlaka'ī'tit. 3 Pero quina'n a'ntī stu'ncua'
ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' quina'n māpāxuhuīyāuj Dios por ixpālacata
huan Espíritu Santo porque līpāhuanāuj Cristo Jesús. Tū' līpāhuanāuj
quē'cstuca'n nīn līpāhuanāuj catūhuā a'ntūn tatlahua chi'xcuhuī'n. 4 Lā'
māni' quit nā icka'lhī a'ntū lej xa'iclīpāhualh quē'cstu. Palh catīhuā
napuhuan que xla' tzey nala como tlōkentaxtū ixley Moisés, quit ā'chulā'
na'icpuhuan palh tzey quit. 5 Huan circuncisión quintlahuani'ca a'xni'ca'
ictlahualh lakatzeyan chi'chini' a'xni'ca' xa'ictahui'lanī'tcus. Lā' quit,
quixū'yāpapna' israelitas ixtahuanī't. Lā' quifamilia ixla' Benjamín.
Quit hebreo lā' nā quintāta' lā' quintzī't nā hebreo ixtahuanī't. Lā'
ixpālacata huan ley, quit lacatzucu ictlōkentaxtūkō'lh porque quit fariseo
xa'icuanī't. 6 Lā' lej xa'iclīmaktāyacu'tun quireligión. Lā' como sāsti'
ixuanī'tcus ixlīmāsca'tīn Jesús, ū'tza' xa'iccālīmacaputzatā'kchoko huan
a'ntīn takalhlaka'ī'lh xla'. Lā' ixpālacata huan ley, tūlalh quilī'a'ksa'nīni'nca
como ica'kahuāna'ni'lh. 7 Pero ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū
xa'iclīka'tla'jca'tzī, ū'tza' chuhua'j iclaktzī'n hua'chilh tuntū' ixtapalh
ixpālacata Cristo. 8 Lā' iccāhuaniyāni' que ixlīhuāk huā' tamā'na a'ntū
icka'lhī hua'chilh tuntū' ixtapalh porque lej līhua'ca' ixtapalh lakapascan

Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n. Ixpālacata Cristo icpuhuan que ixlīhuāk
a'ntū xa'iclīka'tla'jca'tzī tū'tza' quimaktāya. Quit iclaktzī'n hua'chi lakatin
pa'lhma' como xmān iclīpāhuancu'tun Cristo. 9 Chuntza' quit ictapa'ksī
con xla' lā' xatzey quit na ixlacapūn Dios. Quit tzey na ixlacapūn Dios
como iclīpāhuan Cristo lā' ictapa'ksī con xla'. Lā' tū'tza' iclīpāhuan
huan ley, como tū' por ixpālacata huan ley lacan lacuan. 10 Xa'nca
iclakapascu'tun Cristo lā' icka'lhīcu'tun huan līmāpa'ksīn a'ntū xla' ka'lhī
ixpālacata lakahuanchokolh. Lā' quit iclacu'tun hua'chi Cristo a'yuj
naquimāpātīnīcan por ixpālacata. 11 Chuntza' quit icka'lhīmā' a'xni'ca'
na'iclakahuanchoko lā' a'xni'ca' stu'ncua' na'icla hua'chi Cristo.

Tanūni'can para natlajacan huan premio

12 Tū' iccāhuanimā'ni' que tuntū' quisputni' lā' chuntza' iclanī'ttza'
hua'chi Cristo. Pero Cristo Jesús quimāpūtaxtūlh lā' ictapa'ksī con xla'.
U'tza' iclītlōkentaxtūcu'tun ixtapuhuān. 13 Quintā'timīn, quit tū' icpuhuan
palh ictlōkentaxtūkō'lhtza'. Pero a'ntū ictlahuamā' ū'tza' huā'mā'.
Icpātza'nkāmā' a'ntū tachoko cā'kēn hua'chi nac tatu'jnu' lā' xa'nca
ictu'jnumā' con quilacapūn. 14 Stu'nc ica'mā' hasta a'nlhā na'a'ksputa
huan tatu'jnu' para que na'icmaklhtīni'n huan premio a'ntū hua'chi
lē'ksajna'. Dios ū'tza' a'ntī naquimaxquī' lā' ū'tza' quinta'sani'yācha'
tālhmā'n como ictapa'ksī con Cristo Jesús.

15 Quina'n a'ntī xa'nca kalhlaka'ī'yāuj, quina'n napuhuanāuj que tūna'j
lacuan quina'n hua'chi maclacasqui'n. Lā' palh xtunc macsti'na'j
mintapāstacna'ca'n, nā ū'tza' Dios nacāmāsu'ni'yāni'. 16 Xmān tū' maktin
catitaxtutit de a'nlhā chipintittza'.

17 Quintātimīn, catlahua'tit hua'chi quit ictlahua lā' cuenta catlahua'tit
huan a'ntīn talatā'kchoko hua'chi iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n. 18 Lhūhua'
a'nan a'ntīn tū' lacatejtin talatā'kchoko. Tasu'yu que tū' takalhlaka'ī'
palh Cristo nīlh huan nac cruz por quimpālacataca'n. Maklhūhua'tza'
chuntza' iccāhuanini' lā' chuhua'j līhuan iccāhuaniyāni' iccalhuamā'
porque iclīlakaputza como tū' takalhlaka'ī'. 19 Xlaca'n nata'a'n nac
pūpātīn. A'ntū xmān xlaca'n talacasqui'n, ū'tza' hua'chilh ixdiosca'n.
Lā' talīka'tla'jca'tzī a'yuj tatlahua a'ntū līmāxana' lā' xmān tapāstaca
a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj. 20 Pero quina'n tapa'ksīyāuj nac
a'kapūn lā' lej ka'lhīmā'nauj que camilh quiMāpūtaxtūnu'ca'n lā' ū'tza'
huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 21 Xla' naquincāxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n
a'ntū natamasa lā' chuntza' quimacni'ca'n natatasu'yu chu a'nchī ixu-
anī't ixmacni' Cristo a'xni'ca' lakahuanchokolh. Naquincālīxtāpalīni'yāni'
quimacni'ca'n ixlīmāpa'ksīn a'ntū ka'lhī. Lā' hasta tzē nacāmāpa'ksīkō'
ixlīhuāk a'ntū a'nan.

4

Capāxuhua'tit pō'ktu ixpālacata huan Māpa'ksīni'

1 Chuntza', tā'timīn, tū' cataxtutāya'tit huan na ixtej huan
Māpa'ksīni'. Lej iccāpāxquī'yāni' lā' lej iccālaktzī'ncu'tunāni'. Hui'xina'n
quilāmaxquī'yāuj tapāxuhuān quit. Lā' a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit, ū'tza'
hua'chi quintatlaj. Lej iccāpāxquī'yāni'.

2 Iccāsqui'ni' Evodia lā' Síntique que chu lakatin catapāstacna'lh lā'
tū'tza' catalāquilhnīlh como tatapa'ksī con Cristo. 3 Lā' hui'x a'ntī
xa'nca quintā'scuja' nā hui'x cacāmā'ko'xamixi' huā' tamā'na puscan como
xlaca'n quintamaktāyalh a'xni'ca' xa'icmāsu'yumā' huan xatzey tachihuīn

a'ntū Dios māca'tzīnīni'n. Xlaca'n tatā'scujli Clemente lā' ā'makapitzīn a'ntī quintatā'scujli. Cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan na ixlibro Dios a'nlhā huan tichūn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
4 Pō'ktu calīpāxuhua'tit ixpālacata huan Māpa'ksīni' lā' na'iccāhuanipalayāni', capāxuhua'tit. 5 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
cacātalakapasni' como tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n. Palaj namimpala huan Māpa'ksīni'.
6 Tū'tza' catilītamakchuyī'tit nīn tuntū' pero pō'ktu cakalhtō'ka'tit lā' casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī lā' cahua'ni'tit Dios ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. 7 Chuntza' Dios
nacāmāpājaxīyāni' lā' tūlalh catimāchekxīca a'nchī tū' cāmāmakchuyīyāni' nīn tuntū'. Dios nacāmaktaka'lha mintapuhuānca'n lā' mintapāstacna'ca'n como tapa'ksīyā'tit con Jesucristo.

Capāstactit a'ntūn tzey

8 Lā' chuhua'j ā'xmān, quintā'timīn. Chuxatū a'ntū stu'ncua' lā' chuxatū a'ntū līlacatejtin, ū'tza' calīpāstactit. Lā' nā chuxatū a'ntū lacuan lā' chuxatū a'ntū huāk tzey, ū'tza' calīpāstactit. Lā' nā chuxatū a'ntū tzēhuanī't lā' chuxatū a'ntū minī'ni', ū'tza' calīpāstactit. Lā' palh a'nan catūhuā a'ntūn tzey lā' palh a'nan a'ntūn tzē a'cnīni'ni'can, hui'xina'n cuenta catlahua'tit huā' tamā'na catūhuā. Capāstactit huā' tamā'na catūhuā para que xa'nca nalatā'kchokoyā'tit.
9 A'ntū quilāmaksca'tnī'tauj quit lā' chu a'nchī maklhtīni'ntit līmāsca'tīn, chuntza' catlahua'tit. Lā' chu a'nchī iccāhuaninī'ta'ni' lā' chu a'nchī laktzī'nī'ta'ntit a'ntū ictlahuanī't, nā chuntza' catlahua'tit. U'tza' catlahua'tit lā' Dios nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n lā' ca'cs natahui'layā'tit.

Pablo cāmaxquī'lh pāxcatca'tzī huan filipenses

10 Lej iclīpāxuhua ixpālacata huan Māpa'ksīni' porque chuhua'j huampala tzē naquilāpāstacpalayāuj hui'xina'n lā' naquilāmacamini'palayāuj tumīn. Pō'ktu ixquilāpāstacāuj pero tūlalh quilāmaktāyauj porque makat xa'iclahui'lacha'. 11 Tū' iccāhuaniyāni' ixpālacata catūhuā a'ntū quisputni';
quit icsca'tnī'ttza' que chu a'nchī qui'a'nī'ni'nī't ū'tza' ixtapuhuān Dios para quit. 12 Icca'tzī chī na'iclatahui'la a'xni'ca' quisputni' a'ntū icmaclacasqui'n lā' nā icca'tzī chī na'iclatahui'la a'xni'ca' qui'a'katāxtūni' a'ntū icmaclacasqui'n. Chu a'nchī qui'a'nī'ni' icsca'tlitza' a'nchī iclīpāxuhua a'yuj ictzi'ncsa lā' a'yuj icka'sa. Lā' a'yuj tuntū' icmaclacasqui'n lā' a'yuj lej quisputni', quit icca'tzī a'nchī iclīpāxuhua. 13 Como ictapa'ksī
con Cristo, ū'tza' a'ntī quimātli'hui'clhī para na'ictlahua ixlīhuāk catūhuā.
14 Pero xalītzey a'nchī quilāmaktāyanī'tauj a'xni'ca' xa'icpātīni'mā'.
15 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Filipos xa'nca ca'tzīyā'tit huā'mā'. A'xni'ca' ixtzucupā'na'ntitcus kalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' ictaxtulh de nac estado de Macedonia, xmān hui'xina'n quilāmaktāyauj. A'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā' ixtatakēstokmā'na ā'lacatin, nīn tintī' quintamacamini'lh tumīn a'yuj iccāmāsu'ni'lh ixtachihuīn Dios. 16 Xa'iclahuī'cus nac huan cā'lacchicni' Tesalónica lā' hui'xina'n quilāmacamini'uj tumīn. Lā' tū' xmān maktin; quilāmacamini'palauj.
17 Tū' icuanicu'tun que icputzamā' huan lē'ksajna'. Quit iclacasqui'n a'ntū tzey para hui'xina'n porque Dios cuenta natlahua a'nchī tlahua'nī'ta'ntit lā' nacāmāpalayāni'. 18 Hua'chilh quilāmāpalakō'uj lā'
hasta a'katāxtūlh. Tū'tza' icmaclacasqui'n catūhuā porque Epafrodito quilīmini'lh huan lē'ksajna' a'ntū quilāmacamini'uj hui'xina'n. Dios laktzī'n

a'ntū quilāmaxquī'uj lā' hua'chilh Dios maxquī'tit. Lā' xla' nalīpāxuhua.
19 Lā' quinDiosca'n nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit
hui'xina'n por ixpālacata Jesús. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā
huī' Dios lā' ka'lhī ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'ncan. U'tza' Dios tzē
nacālīmaxquī'yāni'. 20 Camācā'tanīca Dios quinTāta'ca'n para pō'ktu. Amén.

A'xmān saludos

21 Iccāmacā'ni'yāchāni' saludos para milīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit
con Jesucristo. Huan tā'timīn a'ntīn quintatā'lahui'lāna' xlaca'n
cātamacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n. 22 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni' saludos hui'xina'n lā' xlaca'n a'ntīn
tascujmā'na na ixchic emperador nā xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos.
23 Ixtalakalhu'mān huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacātā'tachokoni'
milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Colosas

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Colosas a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Pablo a'ntī cāmacamini'yāni' huā'mā' carta lā' quit ixapóstol
Jesucristo por ixtapuhuān Dios. Nā huī' huā'tzā' huan tā'tin Timo-
teo. 2 Quintu'ca'n iccāmacā'ni'yāchāni' saludos milīhuākca'n xalanī'n nac
Colosas lā' a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios lā' a'ntīn tū' taxtutāya'tit na ixtej
Cristo. QuinTāta'ca'n Dios cacālakalhu'mani' lā' xa'nca calatahui'la'tit.

Pablo kalhtō'ka'ni'lh Dios ixpālacata a'ntī ixtakalhlaka'ī'

3 A'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'uj Dios a'ntī ixTāta' Jesucristo quiMāpa'ksīni',
ickalhtō'ka'uj por mimpālacataca'n. Lā' pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī
4 porque quincātamāca'tzīnīni' a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo lā'
a'nchī cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. 5 Chuntza'
kalhlaka'ī'yā'tit lā' cāpāxquī'yā'tit porque ka'lhīpā'na'ntit a'ntū
māquī'canī't para hui'xina'n nac a'kapūn. U'tza' hui'xina'n sca'ttittza'
a'xni'ca' pū'la kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'.
6 Lā' chu a'nchī cātamāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n, chuxalhā huan nac
cā'quilhtamacuj nā cāmāsu'ni'mā'ca. Lā' talhūhua'mā'na tachi'xcuhuī't
a'ntīn takalhlaka'ī'mā'na. Nā chuntza' lanī't na milaclhpu'nanca'n
desde a'xni'ca' kaxpa'ttit lā' māchekxī'tit a'nchī Dios stu'ncua'
quincālakalhu'manāni'. Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que stu'ncua' a'ntū
cātamāsu'ni'ni'. 7 Chuntza' maksca'ttit Epafras a'ntī quincātā'scujni' lā'
a'ntī icpāxquī'yāuj. Xla' quilaktapalhca'n quit lā' Timoteo lā' līlacatejtin
scuja hua'chi ixtasācua' Cristo. 8 Lā' quincātamāstū'ncni'ni' xla' a'nchī
pāxquī'ni'nā'tit por huan Espíritu Santo.
9 Lā' desde a'xni'ca' ickaxmatui a'nchī kalhlaka'ī'tit, quina'n tū' ic-
makxtekāuj ickalhtō'ka'ni'uj Dios por mimpālacataca'n. Lā' icsqui'ni'yāuj
que hui'xina'n xa'nca camāchekxī'tit a'ntū ixtapuhuān Dios. Chuntza'
Dios xa'nca nacāmāca'tzīnīyāni' a'ntū xla' lacasqui'n natlahua'yā'tit. Lā'
cālīmāsu'ni'yāni' ixEspíritu para que tzē natlahua'yā'tit. 10 Chuntza'
naca'tzīyā'tit chī nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n lā' chuxatū
natlahua'yā'tit namakapāxua Dios. Lā' ixpālacata huan xatzey a'ntūn
tlahua'yā'tit, ū'tza' lītasu'yu que tlahua'pā'na'ntit ixtascujūt Dios. Lā'
ā'chulā' nasca'tā'tit a'nchī huanī't Dios. 11 Cacālīmātli'hui'clhīni' huan
xaka'tla' ixlīmāpa'ksīn Dios chu a'nchī xla' māstā' para que natāyani'yā'tit
a'ntū nacāpātle'keni'yāni' lā' tū' na'a'kchipinā'tit. Napāxuhua'yā'tit. 12 Lā'
camaxquī'tit pāxcatca'tzī huan xaTāta' Dios. Xla' quincācāxtlahuanī'ta'ni'
para namaklhtīni'nāuj a'ntū cāxtlahuacanī't para huan a'ntīn takalhlaka'ī'
Dios. Lā' ū'tza' a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā' a'ntza' pō'ktu xkaka. 13 Dios
quincāmāpūtaxtūni' de a'nlhā cā'pucsua' a'nlhā māpa'ksīni'n huan ko'ti'ti'
lā' quincātamālacsijni' a'nlhā māpa'ksīni'n ixO'kxa' lā' lej pāxquī' ixO'kxa'.
14 Jesús quincālakmāxtuni' lā' quincāmāsputūnu'ni'kō'ni' quintalaclē'i'ca'n.

Dios lā' tachi'xcuhuī't tako'xamixa ixpālacata Cristo

15 Tūla laktzī'ncan Dios pero Jesús māsu'yu chī huanī't Dios. Lā' xla'
Dios lacsacli para namāpa'ksī ixlīhuāk a'ntū a'nan. 16 Xla' ixtā'lahuī' Dios
a'xni'ca' tlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' a'yuj
laktzī'ncan lā' a'yuj tū' laktzī'ncan. Lā' por ixquilhtampān cātlahualh a'ntīn

tatahui'la nac tronos nac a'kapūn lā' por ixquilhtampān cāmā'a'nanīlh
xanapuxcu'nu' huan ángeles. Nā cāmā'a'nanīlh a'ntī cāmāpa'ksī huan
espíritus. Jesús tlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan por ixpālacata māni' xla' lā'
para namakapāxua xla'. 17 Xla' xapū'la ixuanī't de ixlīhuāk a'ntū a'nan
lā' por ixquilhtampān ixlīhuāk huī'cus lā' cālacāxui'līnī't. 18 Ixlīhuākca'n
a'ntīn takalhlaka'ī' Jesús, xlaca'n talanī't hua'chi ixmacni'. Lā' xla'
hua'chilh ixa'kxāk huanmā' macni'. Ixpālacata xla' lītzuculh ixlīhuāk lā'
xla' xamāpa'ksīni' ixlīhuākca'n a'ntīn talakahuanchokolh. Chuntza' xla'
xapū'la lā' nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk catūhuā. 19 Chuntza' huāk a'ntū Dios
ka'lhī, nā ka'lhī Cristo. Lā' a'nchī huanī't Dios, nā chuntza' huanī't Cristo.
Lā' chuntza' ixtapuhuān Dios. 20 Lā' por ixpālacata Jesús tako'xamixkō'lh
Dios lā' tachi'xcuhuī't. Chuxatī nac cā'ti'ya'tna' lā' chuxatī nac a'kapūn,
ixlīhuākca'n lā' Dios cāmāko'xamixīkō'ca. A'xni'ca' xtokohua'ca'ca Jesús
lā' taxtulh ixka'lhni' a'xni'ca' māsputūlh a'ntū ixquincātlahuanī'ta'ni'
lītā'ca'tza.
21 Lā' hui'xina'n milaktaca'n lītā'ca'tza ixuanī'ta'ntit con Dios. Tū'
ixlaktzī'ncu'tunā'tit Dios lā' tū' ixca'tzīcu'tunā'tit a'ntū xla' lacasqui'n.
Hui'xina'n ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. 22 Lā' chuhua'j la'nī'ta'ntit
ixamigo Dios como Cristo cāmāko'xamixīni' a'xni'ca' māstā'lh ixmacni'
para nanī. Chuntza' tlahualh para que tzē nacāmālacsu'yuyāni' hui'xina'n
xalacuan na ixlacapūn Dios lā' para que tuntū' nalaclī'pinā'tit lā' tū'
na'a'nan a'ntū nacātalīyāhua'yāni'. 23 Chuntza' tasqui'nī xa'nca cata-
chokotit lā' tū' cataxtutāya'tit na ixtej Dios. Lā' tū' caxtāpalī'tit a'nchī kalh-
laka'ī'yā'tit. Huan xatzey tachihuīn a'ntū cātamāsu'ni'ni' hui'xina'n lā'
a'ntū lī'a'cta'sana'nca chu xalhā nac cā'quilhtamacuj, ū'tza' cakalhlaka'ī'tit.
Lā' huā'mā' xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' ū'tza' a'ntū quit
icmāsu'yu.

Pablo hualh que Cristo cātā'lahuī' a'ntī takalhlaka'ī'

24 Chuhua'j a'yuj icpātīni'mā' por mimpālacataca'n, iclīpāxuhua. Lā'
a'ntū līpātī quimacni' ū'tza' maktāya para natlōkentaxtūkō' a'ntū macla-
casqui'n napātīni'ncan ixpālacata a'ntīn takalhlaka'ī'. Xlaca'n hua'chilh
ixmacni' Jesucristo. 25 Lā' quit chu a'nchī Dios quilīmāmacū'lh quin-
tascujūt por mimpālacataca'n, chuntza' icmāstū'nckō' ixtachihuīn Dios.
26 U'tza' a'ntū ixtatzē'knī't de ángeles lā' tachi'xcuhuī't desde a'xni'ca'
tzuculh huan quilhtamacuj, ū'tza' chuhua'j cāmāsu'ni'can xlaca'n a'ntīn
takalhlaka'ī'. 27 Dios lacasqui'lh que xlaca'n nataca'tzī a'nchī lej xaka'tla'
lā' tzēhuanī't ū'tza' a'ntū ixtatzē'knī't. Lā' ū'tza' huā'mā': Cristo chu kēxtim
cātā'hui'lani' hui'xina'n a'yuj israelitas lā' a'yuj tū' israelitas. Lā' como
Cristo chu kēxtim cātā'hui'lani' hui'xina'n, ū'tza' līka'lhīpā'na'ntit huan lej
ka'tla' catūhuā a'ntū nala mila'ca'n nac a'kapūn.
28 Huā'mā' Cristo quina'n iccāmāstū'ncni'yāuj ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
lā' iccāhuaniyāuj a'ntū nacāpātle'keni' palh tū' natakalhlaka'ī'. Lā'
iccāchihuīna'maxquī'yāuj ixlīhuākca'n lā' iccālīmāsu'ni'yāuj huan tapāstacna'
a'ntū Cristo quincāmāca'tzīnīni'. Chuntza' tzē na'iccāmaktāyayāuj para
que natala hua'chi Cristo lacasqui'n. 29 Lā' ū'tza' quit iclīscujmā'. Lā' con
ixlīhuāk quintahuixcān a'ntū xla' quimāhuixcānī, ū'tza' lej iclīscuja.

2

1 Lā' quit iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit a'nchī lej icscujmā'
mimpālacataca'n hui'xina'n xalanī'n nac Colosas lā' ixpālacataca'n
xlaca'n xalanī'n nac Laodicea lā' para ixlīhuākca'n xalanī'n a'nlhā

tū' quilakapascan. 2 Lā' icscujmā' para na'iccāmāhuixcānīyāni'
milīhuākca'n ixpālacata a'nchī lāpāxquī'yā'tit. Chu lakatin la'nī'ta'ntit
como lāpāxquī'yā'tit. Lā' icscujmā' para naca'tzīyā'tit que xa'nca
namāchekxī'kō'yā'tit huan xalīstu'ncua' lā' naca'tzīyā'tit a'ntū tzē'k ixca'tzī
Dios hasta chuhua'j. Lā' ū'tza' huan tachihuī'n ixpālacata Cristo. 3 Tū'
maclacasqui'nāuj ā'tāpātin līmāsca'tīn. Xmān Cristo ca'tzīkō' ixlīhuāk
lā' tzē naquincāmāsca'tīyāni' lā' tzē naquincāmāmāchekxīnīyāni' a'ntū
quincāmāsca'tīyāni'. 4 U'tza' huā'mā' iccāhuaniyāni' para que nīn tintī'
nacāta'a'kxokoyāni' con xatzēhuanī't tachihuīn. 5 Lā' a'yuj quit tū'
icui'lacha' con quimacni' pero hua'chilh icui'lacha' con quilīca'tzīn. Lā'
iclīpāxuhua iclaktzī'mā' a'nchī xa'nca latā'kchokoyā'tit lā' tū' taxtutāyayā'tit
na ixtej Dios. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua.

6 Lā' como kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Cristo hua'chi miMāpa'ksīni'ca'n, nā
chuntza' nalatā'kchokoyā'tit hua'chilh hui'xina'n lā' Cristo chu lakatin.
7 Xa'nca cakalhlaka'ī'tit a'ntū cātamāsu'ni'ni'. U'tza' hua'chi a'katin
qui'hui' a'ntū pūlhmā'n ixtankāxē'k. Lā' ā'chulā' nalīsca'tātit de Cristo lā'
natasu'yu hua'chilh stacpā'na'ntit chu a'nchī tasu'yu que stacmā' huan
chic a'ntū yāhuamā'ca. Lā' lhūhua' pāxcatca'tzī namaxquī'yā'tit ixpālacata
Jesús.

Cristo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n

8 Cuenta catlahua'tit lā' tū' catamakxtektit ā'chā'tin nacālī'a'kxokoyāni'
a'ntū māsu'yu a'ntū tū' stu'ncua'. Tuntū' ixtapalh lā' hua'chilh
nacāmāpātza'nkānīyāni' a'ntū kalhlaka'ī'yā'tit. Huanmā' chi'xcu'
xmān cāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīnca'n chi'xcuhuī'n a'ntīn tahuan
palh maclacasqui'n natlahua'yā'tit lhūhua' catūhuā para que Dios
nacālaktzī'nāni' lacuan. Lā' huanmā' chi'xcu' huan palh xmān
kalhlaka'ī'yā'tit Cristo, tisputacus. Tū' xa'nca māsu'yu a'nchī huanī't
Cristo.
9 Lā' cuenta catlahua'tit para que tū' nacātamāsu'ni'yāni' a'ntūn tū'
stu'ncua' ixpālacata Cristo porque Cristo chu lakatin con Dios. 10 Lā'
como hui'xina'n tapa'ksīyā'tit con Cristo, lītzuma'yā'tit ixlīmāpa'ksīn.
Xla' ū'tza' xapuxcu' de ixlīhuāk līmāpa'ksīn lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
tamāpa'ksīni'n. 11 A'xni'ca' tamacamāstā'tit hui'xina'n con Cristo,
cātaxapani'ni' mintalaclē'i'ca'n. Hua'chilh cātamāmakxtuni' xakōlūhua'
mimacni'ca'n a'ntū lītlahua'tit talaclē'i' lā' cātalīmālhakē'ni' xasāsti'
mimacni'ca'n a'ntū lītlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios. Huan chi'xcuhuī'n
cāchu'cuni'can ixmacni'ca'n para natatlahua circuncisión lā' chuntza'
cāmāxtunquīcan para Dios. Pero a'xni'ca' Cristo cāmāxtunquīyāni'
hua'chilh cātamāmakxtuyāni' huan xakōlūhua' mimacni'ca'n. 12 Sāsti'
minquilhtamacujca'n chuhua'j porque kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' a'xni'ca'
a'kpaxtit, ū'tza' līmāsu'yulh que hua'chilh cātatā'mā'cnūyāni' Cristo lā'
tā'lakahuanchokotit porque Dios mālakahuanīchokolh Cristo. 13 Hui'xina'n
hua'chi xanīnī'n ixuanī'ta'ntit ixpālacata mintalaclē'i'ca'n lā' ixpālacata
huan circuncisión a'ntūn tū' tlahua'tit hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' Dios
quincāmāsputūnu'ni'kō'ni' quintalaclē'i'ca'n, xla' quincāmālakahuanīni'
chu a'cxtim con Cristo. 14 Lā' hua'chilh ixtzo'kcanī't lakatin acta
contra quina'n. Lā' Dios māsputūkō'lh lā' cāmāsputūkō'lh ixlīhuāk a'ntū
ixlaclē'nāuj. Dios māpānūkō'lh a'xni'ca' xtokohua'ca'ca Cristo huan nac
cruz lā' hua'chilh tā'xtokohua'ca'ca huan acta nac cruz. 15 Lā' ixlīhuāk
ā'makapitzīn līmāpa'ksīn a'ntū a'nan nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' nac

cā'ū'nī'n, Dios cāmaklhtīkō'lh ixlīmāpa'ksīnca'n lā' cāmāmaxanī'lh calacan.
Lā' Dios cātlajalh ixpālacata Cristo a'xni'ca' nīlh nac cruz.

Calē'capintit a'ntū xala' nac a'kapūn

16 Chuntza' tū' catitamakxtektit ā'chā'tin nacāta'a'ksa'nāni' ixpālacata
a'ntū hua'yā'tit nīn ixpālacata tū' maclacapini'yā'tit chuxatūyā cā'tani'
nīn huan sábado. 17 Huā' tamā'na līmāsca'tīn xmān hua'chi ixmāspilē'k
a'nchī Dios māpa'ksī. Cristo a'ntīn tlahualh huā'mā' māspilē'k lā' xla'
māsu'yu a'nchī līmāpa'ksīni'n Dios. 18 Tū' catamakxtektit que ā'chā'tin
nacāhuaniyāni' palh Dios tū' makxteka natā'chihuīna'nā'tit Dios lā' palh
maclacasqui'n pū'la nacātā'chihuīna'nā'tit huan ángeles. Xla' nahuan
chuntza' para que napuhua'nā'tit que xla' tū' ka'tla'jca'tzī, pero tū'
stu'ncua'. Lej ka'tla'jca'tzī xla'. Lā' xla' puhuan que más tzey
lanī't ixpālacata a'ntū līlakachuyalh a'yuj tū' a'nan a'ntū nalīka'tla'jca'tzī.
Chuntza' puhuan pero tū' por ixpālacata Espíritu Santo. 19 Chuntza' tlahua
lā' tū' xa'nca stālani' huan Cristo a'ntī hua'chi ixa'kxāk huan macni'.
Lā' huan macni', ū'tza' huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quimacni'ca'n
cāka'lhī ixtāstucat lā' ī'xno'jot a'ntū līmaktāya lā' a'ntū līlāchi'panī't. Lā'
qui'a'kxākca'n, ū'tza' a'ntū māpa'ksī quimacni'ca'n. Lā' chuntza' Cristo
a'ntī huan a'kxāk līmāstaquī ixmacni' con ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' ixmacni'
Cristo ū'tza' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' ixmacni' Cristo chu lakatin
lanī't porque huan a'ntīn takalhlaka'ī' talīpāhuan xla'.

20 Huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī' Cristo tahuan que maclacasqui'n
nacā'a'cnīni'ni'yā'tit lhūhua' talanān a'ntūn tū' ixla' Cristo. Pero como
hui'xina'n hua'chilh tā'nī'tit Cristo, tū' maclacasqui'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit
ixtalanānca'n tachi'xcuhuī't. Lā' ¿a'chī' tlahua'yā'tit chu a'nchī tahuan?
21 Huancan: "Tū' tixa'ma'ya' huā'mā'. Tū' tihua'ya' huā'mā'. Tū'
ticāchi'paya' huā'mā'". 22 Lā' a'ntūn tzē chi'pacan o hua'can o xa'macan,
tū' catitatāyani'lh; huāk natasputkō'. Huanmā' talanān xmān chu a'nchī
tamāpa'ksī chi'xcuhuī'n lā' tamāsu'yu xlaca'n. 23 A'ntī chuntza' tamāsu'yu,
tatasu'yu hua'chilh lej taca'tzī ixpālacata a'nchī lej tamācā'tanī ángeles. Lā'
tamāpātīnī ixmacni'ca'n. Pero ixpālacata a'ntūn tatlahua xmān ā'chulā'
natalīka'tla'jca'tzī.

3

1 Lā' como hui'xina'n tā'lakahuanchokotit Cristo lā' ka'lhī'yā'tit xasāsti'
minquilhtamacujca'n, calīhui'lī'tit naka'lhī'yā'tit a'ntū nacāxtāpalīni'yāni'
para nala'yā'tit hua'chi Cristo. Xla' pāxtūtahui'la Dios lā' tā'māpa'ksīni'mā'.
2 Pō'ktu napāstacā'tit huan a'ntū ixla' Cristo lā' tū' catilē'capintit a'ntū
xala' huā'mā' quilhtamacuj. 3 Huā' tamā'na' tūlalhtza' cātamāpa'ksīyāni'
porque minquilhtamacujca'n tatzē'knī't con Cristo. Dios a'ntī cāmātzē'kli.
Hua'chilh nīnī'ta'ntittza' lā' tuntū' tzē namāpa'ksī huan nīn. 4 Lā' a'xni'ca'
namimpala Cristo lā' lej xkaka, nā hui'xina'n natā'tasu'yuyā'tit porque
minquilhtamacujca'n chu a'cxtim con xla'.

Pablo māstū'ncli a'nchī ixuanī'tauj pū'la lā' a'nchī layāuj chuhua'j

5 Chuntza' calīhui'lī'tit nacāmāxtukō'yā'tit mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū'
tzey. A'ntūn tū' tzey, ū'tza' huā'mā': Tlahuacan talākalhī'n; ka'lhīcan
xako'hua'jua' tapāstacna'; tamakxtekcan cāmāpa'ksīcan ixmacni'ca'n; lej
lakatīcan a'ntūn tū' tzey; lā' tampi'lhīni'ncan. A'ntīn chuntza' tat-
lahua, ixtā'chuntza' a'ntīn tatzokostani' lakatin ídolo. 6 Lā' ixpālacata
huā' tamā'na a'ntūn tū' tzey lej lī'a'kchā'n Dios. Lā' namin lakatin

chi'chini' lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios xlaca'n nataca'tzī ixtā'kcha
Dios. 7 Nā hui'xina'n chuntza' ixlatlā'hua'nā'tit a'xni'ca' tūna'j ixkalh-
laka'ī'yā'tit. 8 Pero chuhua'j cacāmāpānū'tit huā' tamā'na: huan
tā'kcha lā' huan tā'ksa'nīn. Tū'tza' catica'tzalaktzī'nī'ni'ntit. Lā' huan
ko'hua'jua' tachihuīn tū'tza' catiquilhtaxtutit. 9 Tū' cati'a'kxokotit
ā'chā'tin porque māpānū'tit mintapāstacnaca'n a'ntūn tū' tzey 10 lā'
xtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' sāsti' sca'tpā'na'ntit para que ā'chulā'
nala'yā'tit hua'chi Dios a'ntī cāmaxquī'ni' xasāsti' minquilhtamacujca'n.
Lā' chuntza' namāchekxī'yā'tit a'nchī huanī't Dios. 11 Ixlīhuākca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' chu lakatin talanī't. Huan griego a'ntī kalhlaka'ī' chu
a'cxtim hua'chi huan israelita a'ntī lakapasa ixley Moisés lā' a'ntī
kalhlaka'ī'. Nā huan a'ntī tlahuani'canī't circuncisión chu a'cxtim
hua'chi huan a'ntī tū' tlahuani'canī't circuncisión. Huan makatiyāti' lā'
huan tīn tuntū' ca'tzī lā' huan xatatamāuj tasācua' lā' huan a'ntī libre,
ixlīhuākca'n chu lakatin talanī't ixpālacata Cristo. Lā' xmān talē'ca'a'n
Cristo. Cristo quincātā'hui'lani' quilīhuākca'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj lā' xmān
xla' quincāmātlahuanīni' chu a'nchī Dios lacasqui'n.

12 Dios cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n lā' lej cāpāxquī'yāni' lā'
cātamāxtunquīni' para que ixla' nala'yā'tit. U'tza' calīhui'lī'tit
nalakalhu'ma'nā'tit lā' nacāmaktāyayā'tit ā'makapitzīn lā' xa'nca
nacātā'chihuīna'nā'tit. Tū' catika'tla'jca'tzītit lā' tū' stu'tu'lu' catisqui'ntit
miderechoca'n. Pū'la capāstactit ā'chā'tin. Lā' tū' palaj ca'a'kchipintit.
13 Catāyani'tit a'ntū cātlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey ā'chā'tin lā'
calāmāsputūnu'ni'tit huan a'ntī puhua'nā'tit que cālaclē'ni'yāni'.
Calāmāsputūnu'ni'tit chu a'cxtim hua'chi Dios cāmāsputūnu'ni'ni'.
14 Huā' a'ntū más tasqui'nī, ū'tza' talāpāxquī'n lā' ū'tza' hua'chi
a'ntū nacālīmāchi'pīkō' ixlīhuāk milītzeyca'n. 15 Dios cāmātza'ta'tī'
mi'a'clhcunucca'n lā' cāmātza'ta'tī' ixa'clhcunucca'n ā'makapitzīn a'ntīn
takalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' chu lakatin līla'yā'tit milīhuākca'n. Nā ū'tza' a'ntū
nacālīmaktāyayāni' para que tzē naca'tzīyā'tit a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū'
tzey. Chuntza' capāxuhua'tit lā' camāstā'tit pāxcatca'tzī.

16 Lej capāstactēlha'tit ixtachihuīn Cristo. Lā' nalīlāmāsu'ni'yā'tit lā'
nalālīmaxquī'yā'tit tapāstacna' con ixlīmāpa'ksīn Dios. Cacātlī'tit huan
salmos lā' himnos lā' cantos espírituales con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n.
Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' tlī'yā'tit. 17 Lā' palh nachi-
huī'na'nā'tit, palh natlī'yā'tit, palh natlahua'yā'tit catūhuā, chuxatū calalh
a'ntūn tlahua'pā'na'ntit, catlahua'tit por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'
Jesús. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios xaTāta' ixpālacata Jesús.

Pablo hualh a'nchī natalatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'

18 Huan puscan cacā'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n hua'chi minī'ni'
a'ntīn takalhlaka'ī'. 19 Huan xakōlu' cacāpāxquī'tit mimpuscātca'n lā'
līlacatzucu catā'chihuīna'ntit. Tū' calāsta'la'tit. 20 Huan camana', pō'ktu
cacā'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n porque chuntza' na-
makapāxua'yā'tit Dios. 21 Huan xanatātana' tū' ticāmakā'kchipinā'tit min-
camanca'n para que tū' natajiclhua'. 22 Huan xatatamāuj tasācua'nī'n
xa'nca cacā'a'kahuāna'ni'tit huan a'ntī cāmāpa'ksīyāni'. Tū' xmān catis-
cujtit a'xni'ca' cālaktzī'nāni' pero nalīhui'lī'yā'tit xa'nca nascujā'tit como
a'cnīni'ni'yā'tit huan Māpa'ksīni'. 23 Chuxatū calalh mintascujūtca'n, ū'tza'
nalīhui'lī'yā'tit natlahua'kō'yā'tit hua'chilh huan Māpa'ksīni' Jesucristo
mimpatronca'n ixuanī't lā' tū' kalhatin chi'xcu'. 24 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit

que huan Māpa'ksīni' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n a'ntū huan herencia
xala' nac a'kapūn. Hui'xina'n ixtasācua'nī'n huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
25 Lā' chuxatī natlahua a'ntūn tū' tzey, māni' xla' namāpala. Ixlīhuākca'n
a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, ixlīhuākca'n chu a'cxtim na ixlacapūn Dios.

4

1 Hui'xina'n a'ntī xapatrón, cacāmaxquī'tit mintasācua'ca'n a'ntū minī'ni'
lā' a'ntū xlaca'n tatlajalh. Ca'tzīyā'tit que nā hui'lacha' nac a'kapūn a'ntī
nā cāmāpa'ksīyāni'.
2 Pō'ktu catā'chihuīna'ntit Dios lā' cuenta catlahua'tit a'xni'ca'
tlahua'pā'na'ntit oración lā' namaxquī'yā'tit pāxcatca'tzī. 3 Lā' nā
nasqui'ni'yā'tit Dios que nacāxtlahua a'nchī na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn
lā' na'icmāstū'ncāuj a'ntūn tūna'j māca'tzīnīni'ncan ixpālacata Cristo.
Lā' ū'tza' ixpālacata iclītachī'n quit. 4 Casqui'ni'tit Dios que xa'nca
na'icmāsu'yu ixpālacata Cristo hua'chi tasqui'nī.
5 Xa'nca calatā'kchoko'tit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' lā'
xa'nca capāstactit a'ntū natlahua'yā'tit na ixlacapūnca'n līhuan a'nan
lugar. 6 Huan matzat mojōcan nac līhua't para mācanīcan lā' tzey nala.
Nā chuntza' cuenta catlahua'tit mintachihuīnca'n para que tzey natala
lā' nakalhtīni'nā'tit hua'chi maclacasqui'n.

Huan ā'xmān saludos

7 Huan Tíquico nacāmāca'tzīnīyāni' a'nchī iclīlahuī' lā' a'ntū ictlahuamā'.
Xla' quintā'tinca'n lā' lej pāxquī'can. Līlacatejtin quimaktāya lā' ixpālacata
huan Māpa'ksīni' quintā'scuja. 8 U'tza' iccālīmacā'ni'yāni' para naca'tzīyā'tit
a'nchī iclahui'lanāuj lā' tū' caticātapāta'lani'. 9 Lā' Onésimo natā'a'n. Xla'
quintā'tinca'n a'ntī līlacatejtin latā'kchoko lā' a'ntī pāxquī'can. Lā' xla'
xala' na milaclhpu'nanca'n. Xlaca'n nacātahuanikō'yāni' a'ntū pātle'kenī't
huā'tzā'.
10 Quintā'tachī'n Aristarco lā' Marcos a'ntī ixtā'puxni'mit Bernabé
cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Lā' ka'lhī'yā'tittza' huan līmāpa'ksīn
ixpālacata Marcos. Palh xla' nacālaka'nāni', hui'xina'n caka'lhī'chipitit.
11 Lā' huan Jesús a'ntī ka'lhī ā'tāpātin ixtacuīni' Justo cāmacā'ni'yāchāni'
saludos. Xmān ixtu'tunca'n israelitas a'ntī quintatā'scujmā'na para
natamāsu'yu a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō'. Xlaca'n quintamāhui'xcānīmā'na.
12 Epafras cāmacā'ni'yāchāni' saludos. Xla' xala' a'ntza' lā' ixtasācua'
Jesucristo. Lā' lej cāpāstacāni' lā' lej squi'ni' Dios que xa'nca natāyayā'tit
na ixtej Dios hua'chi chi'xcu' a'ntī ka'tla'tza' como ca'tziyā'tittza'
ixtapuhuān Dios lā' tlōkentaxtūyā'tit. 13 Iccāhuaniyāni' que xla' lej
scujli por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n xalanī'n nac Laodicea
lā' nac Hierápolis. 14 Huan doctor Lucas a'ntī pāxquī'can lā' Demas
cātamacā'ni'yāchāni' saludos.
15 Cacālī'pini'tit saludos quintā'timīnca'n nac Laodicea lā' huan Ninfas
lā' huan tā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tatakēstoka na ixchic. 16 Lā'
a'xni'ca' lakapūtle'kekō'nī'ta'ntittza' huā'mā' carta na milaclhpu'nanca'n,
camacapintit nac huan līto'kpān nac Laodicea para nalakapūtle'kecan
a'ntza'. Lā' nā hui'xina'n nā nalakapūtle'keyā'tit huan carta a'ntū nam-
ināacha' nac Laodicea. 17 Lā' nahuaniyā'tit Arquipo huā'mā': "Cuenta
catlahua' lā' catlōkentaxtu' huan tascujūt a'ntū mila' por ixquilhtampān
huan Māpa'ksīni'".
18 Quit, Pablo, ictzo'kmā' quē'cstu huā'mā' saludo. Caquilāpāstacui que
quit ictachī'n. Dios cacāsicua'lanālīni'. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica

Pablo lā' a'ntī ixtatā'scuja tatzo'kli lakatin carta

1 Ictzo'knumā'nauj quina'n, Pablo lā' Silvano lā' Timoteo. Iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n xalanī'n nac Tesalónica a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit lā' tapa'ksīyā'tit con Dios quinTāta'ca'n lā' nā huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Dios cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Tasu'yulh a'nchī lej takalhlaka'ī'lh xalanī'n nac Tesalónica

2 Pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n lā'
pō'ktu icorarlīyāuj por hui'xina'n. 3 Iccālīpāstacāni' hui'xina'n na
ixlacapūn Dios quinTāta'ca'n a'ntū tlahua'tit hui'xina'n como ū'tza' lītasu'yu a'nchī lej kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' iccālīpāstacāni' a'nchī lej scujtit como ū'tza' lītasu'yu a'nchī pāxquī'yā'tit Dios. Lā' iccālīpāstacāni' hui'xina'n a'nchī tū' makxtekā'tit kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. 4 Dios lej cāpāxquī'yāni' hui'xina'n, tā'timīn. Lā'
quina'n icca'tzīyāuj que Dios cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n. 5 Huan
xatzey tachihuīn a'ntū iccāquīmāsu'ni'ni' hui'xina'n, ū'tza' tū' xmān quintachihuīnca'n. Xa'icmāsu'yuyāuj por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. Lā' xa'nca xa'icca'tzīyāuj que lej stu'ncua' huan xatzey tachihuīn a'ntū xa'icmāsu'yuyāuj. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī lacatejtin xa'iclatlā'huanāuj a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lachāni'. Lā' xa'iclatlā'huanāuj chuntza' por mimpālacataca'n.
6 Lā' hui'xina'n quilāmaksca'tui lā' chuntza' maksca'txtutit huan Māpa'ksīni'. A'yuj lej līpātīni'ntit a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit huan xatzey tachihuīn, pero lej ixka'lhīyā'tit tapāxuhuān como huan Espíritu Santo cāmaxquī'ni' tapāxuhuān. 7 Lā' como taca'tzīlh a'nchī hui'xina'n līlatā'kchokoyā'tit, nā chuntza' talīlatā'kchoko ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'nī't a'ntī xalanī'n nac Macedonia lā' nac Acaya. 8 Chuntza'
lī'a'kahuanī't ixtachihuīn huan Māpa'ksīni' por mimpālacataca'n. Lā' tū' xmān nac Macedonia lā' nac Acaya, chu calhāhuā ca'tzīcan a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' ū'tza' tū' lītasqui'nī na'icuanāuj nīn
lakatin tachihuīn. 9 Ixlīhuākca'n quincātahuaniyāni' a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'tit quintachihuīnca'n a'xni'ca' iccāquīlaklani'. Lā' huancan a'nchī hui'xina'n lītalakspi'ttit huan ídolos lā' stālani'tit Dios, lā' chuhua'j tā'scujā'tittza' Dios a'ntī xalakahuan lā' scana'nca. 10 Lā' huancan
a'nchī hui'xina'n ka'lhīpā'na'ntittza' ixO'kxa' Dios a'ntī naminācha' nac a'kapūn. Huā'mā' Dios mālakahuanīchokolh. Huā'mā' ū'tza' Jesús a'ntī quincāmāpūtaxtūyāni', lā' chuntza', a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', tū' caquinticāmāpātīnīni' por quintalaclē'i'ca'n.

2

A'nchī Pablo scujli nac Tesalónica

1 Tā'timīn, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tū' chu tlakaj iccāquīlaklani'.
2 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī quincātamāpātīnīni' lā' quincātalakapalani' nac Filipos a'xni'ca' tūna'j xa'icchā'nāuj nac Tesalónica. Lā' a'yuj quincāpātle'keni'ni' huā'mā', pero Dios quincāmaktāyani' lā' chuntza'

iccāhuanini' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh lā'
tū' iclacapuhuáuj, a'yuj quincātamāmakchuyīcu'tuni'. 3 Quina'n
iccāmaxquī'ni' tapāstacna'. Lā' a'ntū iccāhuanini' hui'xina'n ū'tza'
xastu'ncua'. Tuntū' icpāstacui'. Xa'iccāhuanicu'tunāni' ixtachihuīn
Dios, lā' xmān ū'tza' iccāquīlīlaklani'. Tū' iccāquī'a'kxokoni'. 4 Dios
quincālaktzī'ni' xalactzey lā' quincālīmāmacū'ni' na'icmāsu'yuyāuj
xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' iclīmāsu'yuyāuj chu a'nchī Dios lacasqui'n.
Quina'n más ictlahuacu'tunāuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixtapuhuānca'n
tachi'xcuhuī't. Dios ū'tza' laktzī'n qui'a'clhcunucca'n. 5 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que quina'n tū' iccāquīlīmāka'tlī'ni'. Lā' nīn tuntū'
iccāquī'a'kxokomaklhtīcu'tuni'. Huā'mā' Dios ca'tzī. 6 Tū' xa'iclacasqui'nāuj
que huan tachi'xcuhuī't naquincāta'a'cnīni'ni'yāni', nīn hui'xina'n,
nīn ā'makapitzīn, a'yuj quina'n ixapóstoles Cristo lā' ū'tza' līminī'ni'
caquilā'a'cnīni'ni'uj. 7 Lacatzucu xa'iccātā'chihuīna'nāni' hua'chi
kalhatin puscāt a'ntī cāmaktaka'lha ixcamana'. 8 Xa'iccāpāxquī'yāni'
hui'xina'n. Lā' ū'tza' xa'iccālīmaxquī'cu'tunāni' tū' xmān huan xatzey
tachihuīn; xa'iccāmaxquī'cu'tunāni' nā quinquilhtamacujca'n, tanto
xa'iccāpāxquī'yāni'. 9 Tā'timīn, hui'xina'n pāstacā'tit a'nchī xa'icscujāuj
lā' a'nchī xa'icpātīyāuj para na'iclītapātle'keni'yāuj. Quina'n tū'
xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'. Lā' ū'tza' xa'iclīscujāuj tuncuj lā' tzī'sa
a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ixtachihuīn Dios.
10 Hui'xina'n laktzī'ntit lā' Dios nā laktzī'lh a'nchī xa'iccātā'lahui'lani'
hui'xina'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. Quina'n tzeyā chi'xcuhuī'n
xa'icuanī'tauj. Līlacatejtin xa'iclatā'kchokoyāuj. Nīn tuntū' xa'ictlahuayāuj
a'ntūn tū' līmakuan. Lā' chuntza' nīn tintī' tzē naquincālē'ksa'nīni'nāni'.
11 Nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī hua'chi kalhatin xatāta' cāmaxquī'
tapāstacna' ixcamana', chuntza' quina'n xa'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna'
milīhuākca'n lā' xa'iccāmākō'xaka'tlī'yāni'. 12 Lā' lej xa'iccāhuaniyāni' que
tasqui'nī līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n. Dios ū'tza'
a'ntī cāta'sani'nī'ta'ni' a'nlhā xla' māpa'ksīni'n lā' a'nlhā lej cā'tzēhuanī't.
13 Lā' nā pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios a'nchī hui'xina'n kalh-
laka'ī'tit ixtachihuīn Dios a'xni'ca' xa'iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n ca'tzītit
lā' kalhlaka'ī'tit que a'ntū iccāmāsu'ni'ni', ū'tza' ixtachihuīn Dios lā' tū'
ixtachihuīnca'n tachi'xcuhuī't. Lā' stu'ncua' ixtachihuīn Dios. Lā' Dios
ū'tza' a'ntī scuja na mi'a'clhcunucca'n hui'xina'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit.
14 Hui'xina'n, tā'timīn, cāpātle'keni'ni' a'cxtim hua'chi cāpātle'keni'lh
xalanī'n nac Judea a'ntīn tatapa'ksī con Dios lā' takalhlaka'ī' Jesucristo.
Mintā'macchicni'ca'n cātamacaputzani' hui'xina'n. Lā' huan israelitas
tamacaputzalh ixtā'israelitasca'n xalanī'n nac Judea a'ntīn takalhlaka'ī'.
15 Huan israelitas tamaknīlh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tamaknīlh
huan Māpa'ksīni' Jesús. Lā' quina'n quincātamacaputzani'. Dios tū' lakatī
a'ntūn tatlahua xlaca'n. Xlaca'n tatā'lāsta'la ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
16 Xlaca'n tū' quincātamakxtekāni' na'iccātā'chihuīna'nāuj a'ntīn tū' israeli-
tas. Quina'n iccātā'chihuīna'ncu'tunāuj para que natapūtaxtu. Lā' chuntza'
huan israelitas ā'chulā' taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnī
Dios.

Pablo ixcālaka'mpalacu'tun xalanī'n nac Tesalónica

17 A'xni'ca' iccāmakxtekni' lā' lātma'j tū' xa'iccālaktzī'nāni',
pō'ktu xa'iccāpāstacāni' hui'xina'n lā' lej xa'iccālaktzī'ncu'tunāni'.
18 Quina'n xa'iccālaka'ncu'tunāchāni' hui'xina'n. Lā' quit, Pablo,
xa'iccālaka'ncu'tunāchāni' maklhūhua' pero huan ko'ti'ti' tū'

quincāmakxtekni' na'ica'nāchāuj. 19 A'xni'ca' huan Māpa'ksīni'
Jesucristo namin lā' natahui'layāuj na ixlacapūn, na'iccālīpāxuhuayāni'
como kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' por mimpālacataca'n naca'tzīcan a'nchī
xa'ictā'scujāuj Dios. 20 Chuntza' hui'xina'n quilāmaxquī'yāuj tapāxuhuān
lā' iclīka'tla'jca'tzīyāuj por hui'xina'n.

3

1 Como tū' xa'icca'tzīyāuj a'nchī ixlīlatlā'hua'nā'tit, tū'tza' xa'ictāyani'yāuj.
Ictipuhuáuj xa'ictachokouj qui'a'cstuca'n, quit lā' Silas, nac Atenas,
2 lā' xa'iccālakmacā'nchāni' Timoteo, quintā'tinca'n. Xla' tā'scuja Dios lā'
māsu'yu xatzey tachihuīn a'ntū ixpālacata Cristo. Iccālakmacā'nchāni'
para que nacāmaxquī'yāni' tapāstacna' lā' nacāmaktāyayāni' para que
más xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. 3 Huā'mā' ictlahuáuj para que tū'
nataxtutāya'yā'tit por ixpālacata a'ntū līpātīni'mpā'na'ntit. Hui'xina'n
ca'tzīyā'tittza' que tasqui'nī que napātīni'nāuj huā'tzā'. 4 A'xni'ca'
xa'iccātā'lahui'lachāni' iccāhuanini' a'nchī nalīpātīni'nāuj. Lā' chuntza'
pātle'kelh. U'tza' huā'mā' ca'tzīyā'tit. 5 Lā' ū'tza' iclīmacā'ncha' Timoteo.
Como tū' xa'icca'tzī a'nchī ixlīlatlā'hua'nā'tit, tū'tza' xa'ictāyani'.
Xa'icca'tzīcu'tun palh ixkalhlaka'ī'yā'titcus xa'nca. Quit xa'icca'tzīcu'tun
palh huan ko'ti'ti' xmān ixcālīlaktzī'nī'ta'ni'. Chuntza' chu xmān
xa'icscujtamaka'uj.

6 Chuhua'j Timoteo ixcālakanī'ta'nchāni' lā' chimpātza'.
Quincāhuaniyāni' a'nchī lej xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit lā' a'nchī
lāpāxquī'yā'tit. Lā' nā quincāhuaniyāni' a'nchī quilāpāstacmā'nanchāuj
pō'ktu lā' quilāpāxquī'yāuj. Lā' xla' quincāhuanini' que hui'xina'n
quilālaktzī'ncu'tunāuj chuntza' hua'chi iccālaktzī'ncu'tunāni' nā quina'n.
7 Lā' como icca'tzīuj que hui'xina'n nā xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit,
ū'tza' xa'iclītako'xaka'tlī'yāuj, a'yuj xa'icpātīni'mā'nauj lā' a'yuj lej
ixquincāpātle'keni'mā'ni' a'ntūn tū' tzey. 8 Chuhua'j iclīpāxuhuayāuj como
icca'tzīujtza' que hui'xina'n nā xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n.
9 Lā' chuhua'j tzē na'icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n.
Icmaxquī'yāuj lhūhua' pāxcatca'tzī Dios porque lej iclīpāxuhuayāuj na
ixlacapūn Dios por mimpālacataca'n. 10 Tuncuj lā' tzī'sa lej icsqui'ni'yāuj
Dios que ca'iccālaka'nchāni' hui'xina'n porque iccāmāsu'ni'cu'tunāni'
ā'macsti'na'j a'ntū ticāsputni'yāni' hui'xina'n a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.

11 Māni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
caquincātamakxtekni' para que tzē na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n.
12 Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksīni' para que ā'chulā' nalāpāxquī'yā'tit,
lā' ā'chulā' nacāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, chuntza' hua'chi
quina'n iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 13 Dios cacāmāhuixcānīni' lā'
cacāmāpānūni'kō'ni' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua' na mi'a'clhcunucca'n para
que chuntza' nīn tintī' tzē caticālē'ksa'nīni'ni' a'xni'ca' natāyayāchipitit
na ixlacapūn quinTāta'ca'n Dios a'xni'ca' namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesús con ixlīhuākca'n a'ntī ixla'.

4

A'nchīn tzē nalīlatahui'lacan chu a'nchī Dios lacasqui'n

1 A'xmān iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n, tā'timīn. Quina'n iccāmāsu'ni'ni'
a'nchī nalīlatā'kchokoyā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n. Lā' chuntza'
latā'kchokopā'na'ntit. Lā' chuhua'j quina'n iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n lā'

iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' por ixquilhtampān Jesús: ā'chulā' chuntza' calatā'kchokotit.
2 Hui'xina'n pāstacā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' por ixquilhtampān
Māpa'ksīni' Jesús. 3 Dios lacasqui'n que līlacatejtin nalatahui'layā'tit. Tū'
namakpuscātini'nā'tit. 4 Caca'tzī'tit milīhuākca'n a'nchī naputzayā'tit
mimpuscātca'n chu a'nchī minī'ni' na ixlacapūn Dios lā' nā na
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. 5 Tū' caputzatit mimpuscātca'n con
xako'hua'jua' tapāstacna' hua'chi tatlahua huan chi'xcuhuī'n a'ntīn
tū' talakapasa Dios. 6 Tū' timakpuscātīni'nā'tit. Tū' tilālakatlajayā'tit
chuntza', porque chuntza' tū tzey tlahuani'yā'tit ā'chā'tin chi'xcu'.
QuiMāpa'ksīni'ca'n nacāmāpātīnī a'ntī chuntza' natatlahua. Lā'
ū'tza' huā'mā' xa'nca iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n xapū'la. 7 Dios
quincālacsacnī'ta'ni' lā' xla' tū' lacasqui'n natlahuayāuj a'ntūn ko'hua'jua'.
Quincālacsacnī'ta'ni' para natlahuayāuj a'ntū xatzey na ixlacapūn
Dios. 8 A'ntīn tū' natatlōkentaxtū huā'mā' līmāsca'tīn, xlaca'n tū'
talakmaka'n chi'xcuhuī'n; xlaca'n talakmaka'n Dios. Lā' Dios ū'tza'
a'ntī quincāmaxquī'yāni' huan Espíritu Santo.
9 Como hui'xina'n lāpāxquī'yā'tit lītā'timīn, chuntza' tū' tasqui'nī
na'iccāhuaniyāni' nīn tuntū' ixpālacata huā'mā'. Dios cāmāsu'ni'nī'ta'ni'tza'
a'nchī nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n. 10 Lā' chuntza' tū' xmān lāpāxquī'yā'tit,
hui'xina'n nā cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n huan tā'timīn xalanī'n
na ixlīhuāk huan estado de Macedonia. Lā' iccāsqui'ni'yāni' que
ā'chulā' cacāpāxquī'tit. 11 Nalīhui'līyā'tit ca'cs natahui'la'yā'tit. Lā' tū'
calīmaktanū'tit a'ntūn tū' mimaca'tzica'n. Lā' cascujtit. U'tza' huā'mā'
iccāhuaninī'ta'ni' pū'la. 12 Lā' chuntza' nacāta'a'cnīni'ni'yāni' xlaca'n a'ntīn
tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza' tzē nalītapātle'keni'yā'tit.

A'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni'

13 Iclacasqui'nāuj que caca'tzītit a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata a'ntīn
tanīnī'ttza'. Chuntza' tū' catilakaputzatit hua'chi talakaputza xlaca'n
a'ntīn tū' taka'lhīmā'na para natalakchā'n Cristo. 14 Quina'n kalh-
laka'ī'yāuj que Jesús nīlh lā' nā lakahuanchokolh. Lā' nā chuntza' kalh-
laka'ī'yāuj que ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesús a'xni'ca' tanīlh, nā
xlaca'n nacāmālakahuanīchoko Dios a'xni'ca' namimpala Jesús.
15 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū hualh quiMāpa'ksīni'ca'n.
A'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni', quina'n a'ntī xalakahuancus
tū' caticāmakxtekui xlaca'n a'ntī tanīnī'ttza'. 16 Lā' huanmā' chi'chini'
huan Māpa'ksīni' nayujāchi de nac a'kapūn lā' lej pa'lha nahuan lakatin
līmāpa'ksīn. Lā' huan xapuxcu' ángeles nata'sa. Lā' namakata'sacan
ixlīskoli' Dios para nacāmāca'tzīnīcan que mimā'tza' huan Māpa'ksīni'.
Xapū'la natalakahuanchoko xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' Cristo
a'xni'ca' tanīlh. 17 Lā' chu tuncan xlaca'n lā' nā quina'n a'ntī
xalakahuancus, quilīhuākca'n naquincātamā'kayāhua'yāni' nac poklhnu'.
Lā' nalakchā'nāuj huan Māpa'ksīni' nac cā'ū'nī'n tālhmā'n. Lā' para pō'ktu
chuntza' natā'tahui'layāchāuj quiMāpa'ksīni'ca'n. 18 Lā' huā'mā' tachihuīn
nalālīmāpāstaquīyā'tit. Lā' chuntza' nalālīmākō'xamāka'tlī'yā'tit.

5

1 Tā'timīn, tū' tasqui'nī na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n lhānīn napātle'ke
huā'mā' lā' lhānīn namin huan Māpa'ksīni'. 2 Hui'xina'n xa'nca ca'tzīyā'tit
que nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huan Māpa'ksīni'. Chu līmaktin namin

hua'chi chu līmaktin min huan ka'lhāna' de tzī'sa. 3 A'xni'ca' natahuan
tachi'xcuhuī't: “Ca'cs hui'lāna'uj, tuntū' catilalh”, chu līmaktin nala
huan lakuat. Lacapalh nala huan lakuat hua'chi a'xni'ca' nachini'
ixtaca'tzāt kalhatin puscāt a'xni'ca' nalacatuncuītza' ixcaman. Lā' tū'
catitapūtaxtuni'lh huan lakuat. 4 Xlaca'n tū' talakapasa Dios lā' tū' taca'tzī
palh Jesucristo namimpala. Chu līmaktin natasu'yu hua'chi a'xni'ca'
namin kalhatin ka'lhāna' de tzī'sa. Hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n como
hui'xina'n lakapasā'tit ixtachihuīn Dios lā' ka'lhīpā'na'ntit Jesucristo
hasta a'xni'ca' namin. 5 Hui'xina'n xalanī'n nac cā'tuncuj lā' latlā'hua'nā'tit
nac cā'xkakana'. Como tū'tza' tlahuacu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n
tū'tza' xalanī'n nac cā'tzī'sa. Tū'tza' latlā'huanāuj a'nlhā cā'pucsua' como
Dios xtāpalīnī'ttza' quintapāstacna'ca'n. 6 Hua'chilh ixtalhtatanī't xlaca'n
a'ntīn tū' talakapasa ixtachihuīn Dios. Tū' calaujtit hua'chi xlaca'n.
Skalalh calaujtit lā' cuenta catlahuaujtit que tū' natlahuayāuj a'ntūn tū'
tzey. 7 Cā'tzī'sa lhtatacan lā' cā'tzī'sa ka'chīcan. Xalanī'n nac cā'tzī'sa
hua'chilh ixtalhtatanī't lā' hua'chilh ixtaka'chīnī't, como tū' tapāstaca
a'ntū ixla' Dios lā' tū' tatlahua cuenta a'nchī lacatejtin natalatā'kchoko.
8 Quina'n tū' hua'chi xlaca'n como quina'n xalanī'n nac cā'tuncuj. Huan
tropa ka'lhī ixlu'xu' de līcā'n a'ntū napūtamaktāya ixa'clhcunuc. Lā'
quina'n ka'lhīyāuj a'ntū napūtamaktāyayāuj nac qui'a'clhcunucca'n. Kalh-
laka'ī'yāuj Jesucristo lā' pāxquī'ni'nāuj chu a'nchī xla' quincāmāsu'ni'ni'.
Lā' ū'tza' līpūtamaktāyayāuj qui'a'clhcunucca'n. Lā' ū'tza' tū' makxteka
natanū na qui'a'clhcunucca'n a'ntū ko'hua'jua'. Huan tropa ka'lhī
ixtā'knu' de līcā'n a'ntū napūtamaktāya ixa'kxāk. Lā' quina'n ka'lhīyāuj
a'ntū napūtamaktāyayāuj quintapāstacna'ca'n. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj
que napūtaxtuyāuj. Lā' ū'tza' līpūtamaktāyayāuj. Lā' ū'tza' tū' makx-
teka natanū a'ntūn tū' tzeyā tapāstacna'. 9 Dios quincālacsacnī'ta'ni' lā'
tū' quincāmāpātīnīcu'tunāni' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'. Quincālacsacni'
para que naquincāmāpūtaxtūyāni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 10 Lā'
Jesucristo, xla' līnīlh por quina'n para que natā'latahui'layāuj xla',
palh nīnī'taujtza' o lakahuanāujcus a'xni'ca' xla' namimpala. 11 Lā'
por ixpālacata huā'mā' calālīmaxquī'tit tapāstacna' lā' calāmāhuixcānī'tit
chuntza' a'nchī tlahuapā'na'ntit hui'xina'n chuhua'j.

Pablo cāchihuīna'maxquī'lh huan tā'timīn

12 Iccāsqui'ni'yāni', tā'timīn, cacā'a'cnīni'ni'tit huan xanapuxcu'nu'
a'ntī tatā'scuja Māpa'ksīni'. Huan Māpa'ksīni' cālacsacnī't xlaca'n
para nacātamāsu'ni'yāni' lā' nacātamaxquī'yāni' tapāstacna'. 13 Lej
cacā'a'cnīni'ni'tit lā' cacāpāxquī'tit por ixpālacata ixtascujūtca'n. Hui'xina'n
tū' calāsta'la'tit.

14 Lā' iccāmaxquī'yāni tapāstacna', tā'timīn. Cacāquilhnī'tit macsti'na'j
a'ntī chu xmān talatlā'huan. Cacāhuanilī'pintit a'ntīn talakachā'ni'nī't.
Cacāmaktāya'tit a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī'. Cacātāyani'tit
ixlīhuākca'n.

15 Calē'capintit nalātlahuani'yā'tit a'ntū līmakuan. Lā' nā chuntza'
cacātlahuani'tit ixlīhuākca'n a'ntū līmakuan. Lā' tū' titlahuani'yā'tit ā'chā'tin
a'ntūn tū' tzey, a'yuj xla' cātlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey.

16 Pō'ktu capāxuhua'tit. 17 Pō'ktu cakalhtō'ka'tit. 18 Camaxquī'tit
pāxcatca'tzī Dios chu a'ntū cāpātle'kēni'yāni'. Chuntza' Dios lacasqui'n
natlahua'yā'tit hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Cristo.

[19] Tū' camāmakchuyī'tit huan Espíritu Santo a'nchī scuja. [20] Tū' calak-
maka'ntit a'ntūn tahuan ixa'cta'sana'nī'n Dios. [21] Lā' xa'nca napāstacā'tit
palh tzey o tū' tzey a'ntūn tahuan lā' camaklhtīni'ntit a'ntūn tzey.
[22] Camakxtektit huāk a'ntū xako'hua'jua'.
[23] Māni' Dios cacātlahuani' hui'xina'n lej xalacuan. Dios ū'tza' a'ntī
tza'ta'ta' tlahua qui'a'clhcunucca'n. Xla' cacāmāpānūni'ni' a'ntūn
tū' tzey. Lā' cacāmaktāyani' para que tū' natlahua'yā'tit a'ntūn tū'
tzey. Lā' cacāmaktāyani' para que tū' natanū a'ntū ko'hua'jua' na
mintapāstacna'ca'n lā' na mi'a'clhcunucca'n hasta a'xni'ca' namin
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. [24] Ixlīhuāk huā'mā' Dios nacātlahuani'yāni'
como ū'tza' a'ntī cālacsacnī'ta'ni' lā' ū'tza' tlōkentaxtū.

A'xmān līsicua'lanālīn

[25] Tā'timīn, cakalhtō'ka'tit por quina'n.
[26] Cacāsaludarlītit lā' cacāpūsko'ka'tit ixlīhuākca'n huan tā'timīn chu
a'nchī minī'ni' entre lītā'timīn a'ntīn tatapa'ksī con Dios.
[27] Iccālīmāmacū'yāni' por ixquilhtampān Māpa'ksīni'
cacālakapūtle'keni'kō'tit ixlīhuākca'n huan tā'timīn huā'mā' carta a'ntū
ictzo'kmā'.
[28] Cacāsicua'lanālīni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica

Pablo lā' a'ntī ixtatā'scuja tatzo'kli lakatin carta

1 Ictzo'knunāuj quina'n, Pablo lā' Silvano lā' Timoteo.
Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n xalanī'n nac Tesalónica a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit
lā' tā'tapa'ksīyā'tit Dios quinTāta'ca'n lā' nā huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
2 Cacāsicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā'
xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Dios nacāmālaclē'nī a'ntīn talaclē'n

3 Quina'n icca'tzīyāuj que hui'xina'n kalhlaka'ī'pā'na'ntit ā'chulā' lā'
milīhuākca'n lāpāxquī'pā'na'ntit ā'chulā'. Lā' ū'tza' tasqui'nī nalīmaxquī'yāuj
pō'ktu pāxcatca'tzī Dios. Chuntza' minī'ni'. 4 Lā' ū'tza' quina'n lej
iclīka'lhīyāuj tapāxuhuān a'xni'ca' iccāhuaniyāuj xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī
con Dios, a'nchī hui'xina'n latlā'hua'nā'tit. Iccāhuaniyāuj a'nchī
hui'xina'n xa'nca kalhlaka'ī'yā'titcus lā' tū' tamakchuyīnī'ta'ntit a'yuj
lej cātalīmacaputzayāni' hui'xina'n lā' lej pātīyā'tit lej lhūhua' catūhuā.
5 Chuntza' lītasu'yu que Dios xa'nca ca'tzī a'nchī nalīlacāxtlahuakō'. Lā'
chuntza' lītasu'yu que Dios nacālaktzī'nāni' xalacuan para natanū'yā'tit
a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. Hui'xina'n tapa'ksīyā'tit con Dios. Lā' ū'tza'
līpātīni'mpā'na'ntit.
6 Ca'tzīyāuj a'nchī tzey nalīlacāxtlahua Dios. A'ntī cātamacaputzayāni'
hui'xina'n xlaca'n natamāpala con Dios lā' xla' nacāmāpātīnī. 7 Dios
namājaxī a'nchī līpātīni'nāuj hasta a'xni'ca' natasu'yu huan Māpa'ksīni'
Jesús. Naminācha' de nac a'kapūn. Lā' por ixquilhtampān natatā'min
ixángeles. 8 Jesucristo natalacsu'yu nac cā'lamana'. Lā' nacāmāmāpalanīkō'
a'ntīn tū' talakapascu'tulh Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh huan xatzey
tachihuīn ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 9 Xlaca'n nacāmāpātīnī
Dios para pō'ktu como nacāmāxtunquīcan para pō'ktu na ixlacapūn
Dios lā' huan xkakana' a'ntū mālacsu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios. 10 Lā'
huanmā' chi'chini' a'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni', nata'a'cnīni'ni' ix-
tachi'xcuhuī't, lā' natalē'cnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā
chuntza' natlahua'yā'tit nā hui'xina'n porque kalhlaka'ī'nī'ta'ntit a'ntū
iccāhuanini'.
11 Lā' ū'tza' iclīkalhtō'ka'yāuj pō'ktu por hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj
Dios que xa'nca nalatā'kchokoyā'tit hui'xina'n, chu a'nchī tasqui'nī
natalatā'kchoko xlaca'n a'ntī cālacsacnī't Dios para que Dios
nacālaktzī'nāni' xalacuan hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj Dios cacāmaktāyani'
natlōkentaxtūyā'tit ixlīhuāk xatzey mintapuhuānca'n, lā' huāk tzey a'ntū
tlahua'cu'tunā'tit como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza'. Ixlīhuāk
huā'mā' Dios tzē natlahua porque ka'lhī līmāpa'ksīn. 12 Lā' chuntza'
na'a'cnīni'ni'can quiMāpa'ksīni'ca'n por mimpālacataca'n. Lā' hui'xina'n
nacāta'a'cnīni'ni'yāni' por ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' tzē chuntza'
nala porque lej ka'lhī talakalhu'mān quinDiosca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo.

2

Huan chi'xcu' a'ntī más ca'tzanca'tzī

1 Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū napātle'ke a'xni'ca' namin
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, lā' a'nchī quina'n nalaktakēxtimīyāuj
na ixlacapūn. Ixpālacata huā'mā' iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. 2 Tū'
catamakxtektit que chu līmaktin namāmakchuyīcan mintapāstacna'ca'n.
Lā' tū' catamakchuyī'tit a'xni'ca' huancan que chinī'ttza' huan
chi'chini' a'ntū napūmin huan Māpa'ksīni'. Chō'la chuntza' cāhuanini'
kalhatin ixa'cta'sana' Dios o kalhatin a'ntī māsu'yu ixtachihuīn Dios.
Chō'la catīhuā cāhuanini' que iccāmacā'ni'nī'ta'nchāni' lakatin carta
a'nlhā xa'ictzo'knī'tauj que chinī'ttza' huan chi'chini' a'ntū napūmin
huan Māpa'ksīni'. Tū' stu'ncua'. Tū' chuntza' ictzo'knunī't. 3 Tū'
cacāta'a'kxokoni' por ixpālacata nīn tuntū'. Huanmā' chi'chini' tūna'j
catilalh. Pū'la lhūhua' natatā'lāsta'la Dios, lā' natasu'yu huan kalhatin
chi'xcu' a'ntī más ca'tzanca'tzī que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Xla'
līhui'līcanī't na'a'n nac pūpātīn. 4 Xla' nala ixtā'ca'tzaca'n ixlīhuāk a'ntī
cāhuanican dioses lā' ixlīhuāk a'ntū cātaquilhpūtani'can. Xla' natahui'la na
ixlītokpān Dios lā' nahuan que ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' nacāmāquilhputī
tachi'xcuhuī't.
5 ¿Chu tū' pāstacā'tit a'nchī xa'iccāhuaniyāni' huāk huā'mā' a'xni'ca'
xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n? 6 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntūn tū'
makxteka natasu'yu chuhua'j huan chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī. Hasta
a'xni'ca' laclhcāhui'līca, hasta a'xni'ca' natasu'yu. 7 Chuhua'j lakatzē'k
scujmā' ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti'. Lā' chuntza' nascujtamā' lakatzē'k
hasta namāpānūcan huan tīn tū' makxteka tasu'yu huan chi'xcu' a'ntī lej
ca'tzanca'tzī'. 8 Lā' chu tuncan natasu'yu. Lā' ā'calīstān natasu'yu huan
Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' xla' xmān nasu'nu' lā' chuntza' nalīmaknī huan
chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī. Lā' como Jesucristo lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn,
xmān natasu'yu, lā' xmān chuntza' nalīmāsputū ixlīmāpa'ksīn huan
chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī. 9 Lā' a'xni'ca' namin huan chi'xcu' a'ntī lej
ca'tzanca'tzī, xla' naka'lhī ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' lā' natlahua tāpālhūhua'
lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū lī'a'kxokonu'n. 10 Lā' como xla' lej
xaca'tzanca'tzīn, nacā'a'kxoko xlaca'n a'ntī natapātīni'n nac pūpātīn. Nat-
apātīni'n a'ntza' porque tū' tamaklhtīni'ncu'tulh ixtachihuīn Dios a'ntū lej
stu'ncua' lā' a'ntū māsu'yu a'nchī līpūtaxtucan. 11 Lā' como tū' tamakl-
htīni'ncu'tulh a'ntū xastu'ncua', Dios cāmakxteka nacā'a'kxokocan. Lā' ū'tza'
talīkalhlaka'ī' a'ntūn tū' stu'ncua'. 12 Lā' chuntza' Dios nacālacāxtlahuakō'
lā' nacāmāpātīnīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh a'ntū xastu'ncua'
lā' xmān ixtalakatī natatlahua ixtalaclē'i'ca'n.

Dios cāmāpūtaxtūcu'tun huan tachi'xcuhuī't

13 Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'tzīyāuj que cāpāxquī'yāni' huan Māpa'ksīni'.
Lā' chuhua'j tasqui'nī na'icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzi Dios porque Dios
cālacsacni' hui'xina'n a'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj, para que
napūtaxtuyā'tit. Como hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixlīstu'ncua' lā'
como huan Espíritu Santo cātlahuani' xalacuan hui'xina'n, lā' chuntza'
Dios nacālīmāpūtaxtūyāni' hui'xina'n. 14 Quina'n iccālē'ni'chāni' huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' cālīta'sani'ni' Dios.
Xla' cāta'sani'ni' hui'xina'n para que chuntza' hui'xina'n nalakchipinā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo nac a'kapūn a'nlhā cā'tzēhuanī't.
15 Lā' ū'tza' xa'nca' calītāya'tit lā' tū' camakxtektit huan līmāsca'tīn
a'ntū iccāhuanini' lā' a'ntū ictzo'kui nac carta. 16 Dios quinTāta'ca'n,
xla' quincāpāxquī'yāni' lā' quincāmaxquī'yāni' talāko'xamāka'tlī'n a'ntūn

tū' maktin catisputli. Xla' quincāmāca'tzīnīyāni' que tū' chu tlakaj
ka'lhīmā'nauj a'ntū xatzey a'ntū xla' naquincātlahuani'yāni'. Dios, xla'
lakalhu'mana'n. Lā' ū'tza' huāk quincālītlahuani'yāni' ixlīhuāk huā'mā'.
17 Icsqui'ni'yāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' Dios quinTāta'ca'n que
cacātamaxquī'ni' talāko'xamāka'tlī'n lā' cacātamāhuixcānīni' para que
chuntza' natlahua'yā'tit lā' nahua'nā'tit huāk a'ntūn tzey.

3

Pablo cāsqui'ni'lh huan tā'timīn que catalīkalhtō'ka'lh para xla'

1 Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'orarlī'tit por quina'n. Casqui'ntit que ixtachi-
huīn Dios ca'a'kahualh lā' ca'a'cnīni'ni'ca chuntza' hua'chi a'cnīni'ni'tit
hui'xina'n. 2 Lā' nā casqui'ntit que Dios caquincāmāpūtaxtūni' de
na ixlīmāpa'ksīnca'n huan xalacca'tzanca'tzīnī'n chi'xcuhuī'n a'ntīn tat-
lahua a'ntūn tū' līmakuan. A'makapītzīn tachi'xcuhuī't tū' takalh-
laka'ī' lā' ū'tza' lī'a'nan huan tachi'xcuhuī't a'ntī lej taca'tzanca'tzī.
3 Huan Māpa'ksīni' pō'ktu tlōkentaxtūkō'. Xla' nacātamāhuixcānīyāni' lā'
nacāmaktaka'lhāni' lā' chuntza' tū' caticātlajani' huan ko'ti'ti'. 4 Quina'n
iclīpāhuanāuj huan Māpa'ksīni'. Lā' ū'tza' a'ntī cāmaktāyayāni'. Lā'
ū'tza' iclīca'tzīyāuj palh tlahua'pā'na'ntit a'ntū iccāhuanini' lā' ā'chulā' nat-
lahua'yā'tit. 5 Cacāmaktāyani' hui'xina'n huan Māpa'ksīni' Jesucristo para
que ā'chulā' naca'tzīyā'tit a'nchī Dios cāpāxquī'yāni'. Lā' cacāmaktāyani'
para que natāyani'yā'tit a'ntūn cāpātle'keni'yāni', chuntza' hua'chi Cristo
tāyani'kō'lh.

Tasqui'nī que natascuja ixlīhuākca'n

6 Lā' chuhua'j, tā'timīn, iccālīmāpa'ksīyāni' a'ntū ixquilhtampān
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Cataxtunquītit de ixlīhuākca'n huan tā'timīn
a'ntīn chu xmān talatlā'huan lā' tū' ta'a'kahuā'nani' huan līmāsca'tīn a'ntū
iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n. 7 Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que tasqui'nī que
naquilāmaksca'txtuyāuj a'nchī xa'icscujāuj. Quina'n tū' laclhquititni'
xa'icuanī'tauj a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n. 8 Iccāmāpalauj
a'ntī ixquincāmāhuī'yāni'. Lā' lej pa'lha xa'icscujāuj de tuncuj lā' de
tzī'sa porque quina'n tū' xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'. 9 Lā' a'yuj
xa'icka'lhīyāuj derecho chu ixquilāmāhuī'uj, pero quina'n xa'icscujāuj
porque xa'iclacasqui'nāuj que hui'xina'n naquilāmaksca'tāuj. 10 A'xni'ca'
xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n, iccāhuanini' chuntza': Palh a'nan catīhuā
a'ntīn tū' scujcu'tun, tū' cahuā'yalh. 11 Quincātahuaniyāni' que makapitzīn
de hui'xina'n lhquititni' lā' talīmaktanū a'ntū tū' ixmaca'tzica'n lā' nīn
tuntūyā lītlōt tatlahua. 12 Lā' xlaca'n iccāmāpa'ksīyāuj lā' iccāmaxquī'yāuj
tapāstacna' por ixquilhtampān Jesucristo: Ca'cs catatahui'lalh lā'
catascujli lā' chuntza' catalītapātle'keni'lh xlaca'n.
13 Tā'timīn, tū' calakachipini'tit natlahua'yā'tit a'ntū xatzey. 14 Palh
catīhuā tū' a'kahuāna'ni'cu'tun a'ntū icuanī'tauj nac huā'mā' carta,
caxa'ncalaktzī'ntit tichū. Lā' tū' chu lakatin catā'pintit hasta que
namāxana'n xla'. 15 Pero tū' calaktzī'ntit hua'chi kalhatin tā'ca'tza. Xla'
mintā'tinca'n. Camaxquī'tit tapāstacna'.

A'xmān līsicua'lanālīn

16 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'tī'ni'yāni'
mi'a'clhcunucca'n. Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksīni' para que pō'ktu
natza'ta'ta'n mi'a'clhcunucca'n, chuxatū nacāpātle'keni'yāni'. Huan
Māpa'ksīni' pō'ktu' cacā'o'kska'lhīlē'ni' milīhuākca'n.

17 Quit Pablo ictzo'ka huā'mā' saludos con quimacan. U'tza' huā'mā' ixlīlakapascan ixlīhuāk quincartas. Chuntza' iccātzo'ka.
18 QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo por ixquilhtampānca'n Dios a'ntī
māpūtaxtūnu'n lā' Jesucristo a'ntī kalhlaka'ī'yāuj. 2 Timoteo, quit
ictzo'knuni'mā'ni'. Hui'x hua'chi qui'o'kxa' porque icmākalhlaka'ī'nīni'
ixtachihuīn Dios. Dios camaktaka'lhni' lā' calakalhu'mani'. Lā' xa'nca
calatahui'la' ixpālacata quinTāta'ca'n Dios lā' Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n.

Māpa'ksīlh ixpālacata a'ntīn tamāsu'yu a'ntū tū' stu'ncua'

3 A'xni'ca' xa'ica'mā' nac Macedonia, lej icuanini' ixtachoko nac Efeso
para nacāmāpa'ksīya' ā'makapitzīn que tū'tza' catamāsu'yulh a'ntūn tū'
stu'ncua' ixpālacata Cristo. 4 Lā' nacāhuaniya' que tū' ixmaca'tzica'n
huan listas de ixtacuīni'ca'n ixnapapna'ca'n lā' a'ntū xmān cuentos
ixpālacata ixnapapna'ca'n. Huā' tamā'na tū' tzey porque xmān tala-
capūchihuīna'nīni'n. Lā' chuntza' tūlalh catimāsu'yulh ixtapuhuān Dios.
A'ntī xa'nca takalhlaka'ī', xmān xlaca'n tzēn taca'tzī ixtapuhuān Dios.
Chuntza' icuanipalayāni'.
5 Maclacasqui'n quina'n nacāmāsu'ni'yāuj a'nchī lāpāxquī'can porque
takalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios lā' porque taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n lā'
chuntza' lej tzey talalh ixtapāstacna'ca'n. 6 Lā' ā'makapitzīn tapātza'nkānī't
lā' ū'tza' līitasu'yu que xmān chu tlakaj talālīhuani. 7 Lej tamāsu'yucu'tun
huan ixley Moisés lā' tū' tamāchekxī a'ntū tamāsu'yumā'na. Lā' nīn tū'
tamāchekxī a'ntū tahuan. Pero a'yuj, lej tachihuīna'n.
8 Ca'tzīyāuj que tzey huan ley a'ntū tzo'kli Moisés palh a'cnīni'ni'can
lā' palh tū' xtāpalīcan. 9 Huan lacuan chi'xcuhuī'n tū' tamaclacasqui'n
huan ley. Maclacasqui'ncan huan ley para nacāmāpa'ksīcan a'ntīn tū'
tzey lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'n. Nā chuntza' para a'ntīn talaclē'n lā' tū'
takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Nā maclacasqui'n huampala para a'ntīn
tū' ta'a'cnīni'ni' nīn tuntū'. Nā huan ley para a'ntīn tamaknī ixtāta'ca'n, o
ixtzī'tca'n, o ā'chā'tin chi'xcu'. 10 Lā' huan ley para a'ntīn tamakpuscātīni'n
lā' a'ntīn tā'lāka'lhī huan kalhatin chi'xcu' hua'chi ixpuscāt lā' a'ntīn
ta'a'kxokonu'n lā' a'ntīn taka'lhan camana' lā' a'ntīn tahuan a'ntūn tū'
stu'ncua' na ixlacapūn juez. Lā' huan ley para ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua
catūhuā a'ntū contra ixtachihuīn Dios. 11 U'tza' ixtachihuīn Dios a'ntū
quilīmāmacū'ca para namāsca'tīni'n lā' ū'tza' quincāhuaniyāni' a'nchī lej
xkaka Dios lā' lej sicua'lanālanī't xla'.

Maxquī'lh pāxcatca'tzī por ixtalakalhu'mān Dios

12 Icmaxquī' pāxcatca'tzī quiMāpa'ksīni' Cristo Jesús porque quilak-
tzī'nī't tzey para na'ictā'scuja lā' para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā'
quimāhuixcānīlh para quilītlōt. 13 Xapū'la tū' tzey a'nchī iccālīchihuīna'lh
a'ntīn ixtakalhlaka'ī' lā' xa'iccāmacaputza lā' xa'iccālakapala xlaca'n. Pero
Dios quilakalhu'malh porque tū' xa'icca'tzī a'ntū xa'ictlahuamā' lā' tūna'j
xa'ickalhlaka'ī'nī't. 14 Lā' lej lhūhua' quilakalhu'malh quiMāpa'ksīni'ca'n
lā' quimākalhlaka'ī'nīlh. Chuntza' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icpāxquī'nin
hua'chi Jesucristo pāxquī'nin porque ictapa'ksītza' con xla'.
15 Tasqui'nī nakalhlaka'ī'can huā'mā' tachihuīn como lej stu'ncua':
Cristo Jesús milh nac quilhtamacuj para nacāmāpūtaxtū a'ntī talaclē'n.

Lā' icpuhuan que quit más xa'iclaclē'n de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
16 Lā' a'yuj quit más xa'iclaclē'n, pero Jesucristo quilakalhu'malh para
namāsu'yu que xla' lej līlacatzucu naka'lhī hasta que nakalhlaka'ī'can.
Lā' como quilakalhu'malh quit, nā nacālakalhu'man ixlīhuākca'n a'ntīn
natakalhlaka'ī' para que nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu. 17 Ca'a'cnīni'ni'ca huan Rey a'ntī Rey para pō'ktu. Xla' tū' maktin
catisputli lā' tūla tapūlaktzī'n con ixlakastapunca'n tachi'xcuhuī't. Lā'
xmān xla' Dios. Camācā'tanīca lā' ca'a'cnīni'ni'ca pō'ktu. Amén.
18 Timoteo, huā'mā' līmāpa'ksīn iclīmāmacū'yāni' porque icpāstacmā'
a'ntū huancanī't por mimpālacata a'xni'ca' Dios māsu'yulh a'ntū nala
milītlōt. Nā hui'x capāstacti huā' tamā'na tachihuīn para que naka'lhīya'
tahuixcān lā' xa'nca namālacstū'nca' ixtachihuīn Dios.
19 Lā' tū'
tipātza'nkāya' a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'. Tū' catlahua' a'ntū hui'x ca'tzīya' que
tū' tzey. A'makapitzīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey a'yuj ixta'u'cxca'tzī que
tū' tzey a'ntū ixtatlahuamā'na. Lā' chuntza' talītaxtutāyalh na ixtej Dios.
20 Kalhatu' de xlaca'n cāhuanican Himeneo lā' Alejandro. Iccātlakaxtulh
xlaca'n para que Satanás nacāmāpātīnī lā' chuntza' tū'tza' catita'a'ksa'nli
Dios.

2

A'nchī natakalhtō'ka'

1 Lej icuaniyāni' huā'mā'. Cacāmāsu'ni' tachi'xcuhuī't a'nchī lakalīyān
natasqui'ni' Dios por a'ntūn tamaclacasqui'n lā' por ixpālacataca'n
ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Lā' nā natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por
ixlīhuāk a'ntū cāmaxquī'nī't. 2 Lā' cacāmāsu'ni' a'nchī natasqui'ni' Dios
que nacāmaktāya huan rey lā' ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't para que chuntza' tzē'k natahui'layāuj lā' natlahuayāuj
ixtapuhuān Dios lā' para que tū' natlahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan.
3 A'ntī lakaliyān nasqui'ni' Dios chuntza', xla' tlahuamā' a'ntūn tzey
lā' a'ntū nalīpāxuhua Dios huan Māpūtaxtūnu'. 4 Lā' Dios lacasqui'n
que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't catapūtaxtulh lā' ixlīhuākca'n catalaka-
pasli a'ntū stu'ncua'. 5 Xmān kalhatin Dios huī'. Lā' xmān kalhatin
a'ntī cāmāko'xamixī Dios lā' tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' a'ntī huanican Jesu-
cristo. Xla' Dios lā' nā lalh chi'xcu'. 6 Xla' ixa'cstu tamacamāstā'lh para
nanī. Chuntza' līmāpalakō'lh ixlīhuāk a'ntūn tachi'xcuhuī't ixtalaclē'ni'
Dios lā' cāmāpūtaxtūlh. A'xni'ca' Dios lacasqui'lh a'xni'ca' pātle'kelh.
7 Lā' quilacsacli para ixa'cta'sana' lā' quilīmānūlh quilī'apóstol para que
na'iccāmāsu'ni' xalīstu'ncua' huan a'ntīn tū' israelitas. Lā' nā iccāmāsu'ni'
a'nchī nalīpūtaxtucan. Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Lā' tū' ica'kxokoyāni'.
8 Lā' iclacasqui'n que ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't chu xalhā
nac cā'quilhtamacuj natatā'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tacha'xa ix-
macanca'n para natatā'chihuīna'n Dios, cuenta catatlahualh que tzey
ixa'clhcunucca'n, que tū' nata'a'kchā'ntāya lā' que tū' natapuhuan a'ntūn
tū' tzey ixpālacata ā'kalhatin. 9 Maclacasqui'n huan tzu'ma'jan lā' huan
puscan natalhakā' ixlu'xu'ca'n a'ntū natatā'līmakuan lā' a'ntū minī'ni'
puscan. Tū' maclacasqui'n natahui'lī lhūhua' cintaj o xa'nat na ixya'jca'n;
xmān xa'nca nataxqui'ta. Lā' tū' natalīka'tla'jca'tzī ixpālacataca'n ix-
tapixnu'ca'n de oro nīn de perla. Lā' nīn tū' natalīka'tla'jca'tzī ixlu'xu'ca'n
a'ntū lej xatapala. 10 Maclacasqui'n natatlahua a'ntū tzey. U'tza' minī'ni'
lā' chuntza' natalītasu'yu que takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. 11 A'nlhā
takēstokcan para nata'a'cnīni'ni' Dios, huan puscan tzē'k catatahuī'lh para

natasca'ta lā' nata'a'kahuāna'n. 12 Quit tū' icmakxteka que kalhatin
puscāt camāsu'yulh nīn cacāmāpa'ksīlh huan chi'xcuhuī'n. Xla' tzē'k
catahui'lalh 13 porque pū'la Dios lhta'malh Adán lā' ā'calīstān tlahualh
Eva. 14 Lā' tū' a'kxokoca Adán pero Satanás a'kxokolh huan puscāt. Lā'
chuntza' lītzuculh huan talaclē'i'. 15 Ixlītlōt huan puscāt, ū'tza' cāmāsu'ni'
ixcamana'. Lā' palh nakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' ka'lhī tapāxquī'n lā'
palh tzey ixtapāstacna' lā' tū' natlahua a'ntū tū' līmakuan lā' palh xa'nca
latlā'huan, namāpūtaxtūcan.

3

A'nchī natalīla huan maktaka'lhna'nī'n

1 Stu'ncua' huā'mā' tachihuīn: Palh kalhatin lacu'tun ixmak-
taka'lhna'ca'n a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios, huā'mā' chi'xcu'
lacasqui'n huan lītlōt a'ntūn tzey. 2 Maclacasqui'n huan maktaka'lhna'
tū' maktin catlahualh a'ntūn tzē nalī'a'ksa'ncan. Xmān kalhatin ixpuscāt
caka'lhīlh. Līlacatejtin catahui'lalh. Xla' nalīhui'lī tū' natlahua a'ntūn tū'
tzey. Tzeyā chi'xcu' calalh xla' lā' tzey calalh ixtapāstacna'. Cacāmānūlh
ā'makapitzīn na ixchic. Xa'nca camāsu'yulh. 3 Tū' cako'tli. Tū' cacātucsli
ā'makapitzīn pero pō'ktu cacāpāxquī'lh. Tū' palaj ca'a'kchā'lh. Tū'
calīpāhuanli ixtumīn. 4 Xa'nca camāpa'ksīni'lh na ixchic. Lā' ixcamana'
cata'a'kahuāna'ni'lh lā' cata'a'cnīni'ni'lh. 5 Palh huan chi'xcu' tūla
māpa'ksīni'n na ixchic, ¿chichū nacālīmaktaka'lha a'ntīn takalhlaka'ī
ixtachihuīn Dios? 6 A'ntīn tzucumā'cus kalhlaka'ī' tūla catilalh
maktaka'lhna' porque naka'tla'jca'tzī lā' chuntza' napātle'keni' xla'
hua'chi pātle'keni'lh huan ko'ti'ti'. 7 Lā' huan maktaka'lhna' calalh
kalhatin chi'xcu' a'ntīn ta'a'cnīni'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū'
takalhlaka'ī' como xla' tzeyā chi'xcu'. Palh tū', tzē na'a'ksa'ncan lā'
chuntza' natlaja huan ko'ti'ti'.

A'nchī nala huan diácono

8 Lā' huan diácono, ū'tza' a'ntī namaktāyana'n nac lītokpān. Lā' nā
maclacasqui'n que huan diácono lacatejtin catahui'lalh. Huan diácono
tū' catlahualh lakatu' ixlacan lā' tū' caka'chīlh. Lā' tū' capuhuanli
naka'lhī tumīn a'ntūn tū' tlajanī't. 9 Lā' tzey calalh ixtapāstacna' xla'
lā' xa'nca camāchekxīlh ixlīhuāk a'ntū Dios quincāmāsu'ni'ni' para que
nakalhlaka'ī'yāuj. 10 Maclacasqui'n pū'la naca'tzīcan a'nchī latlā'huan.
Lā' palh nīn tintī' nalī'a'ksa'n de catūhuā, a'xni'ca' tzē natanū ixlīdiácono.
11 Lā' huan puscan, nā maclacasqui'n lacatejtin catalatā'kchokolh. Tū'
cata'a'ksa'nli ā'chā'tin. Tū' cataka'chīlh. Lā' pō'ktu catatlōkentaxtūlh
ixlītlōtca'n. 12 Huan chi'xcu' a'ntī diácono caka'lhīlh xmān kalhatin
ixpuscāt. Lā' xa'nca camāpa'ksīni'lh na ixchic lā' cata'a'kahuāna'ni'lh
ixcamana'. 13 A'ntī xa'nca tlōkentaxtū ixlīdiácono, ū'tza' ixlīhuākca'n
ta'a'cnīni'ni'. Lā' xla' tū' catijicua'nli nahuan que tapa'ksī con Jesucristo.

A'ntū kalhlaka'ī'yāuj

14 Chuntza' iclītzo'knuni'mā'ni' a'yuj icpuhuan que palaj na'ica'nācha'.
15 Lā' a'yuj na'ictakoxī, pero chuhua'j ca'tzīya' a'nchī maclacasqui'n
nalītahui'layāuj quilīhuākca'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios.
Quina'n hua'chi ixlītokpān Dios a'ntī pō'ktu huī'. Lā' quina'n
maktāyayāuj a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Jesucristo. 16 Lej tasqui'nī a'ntū
kalhlaka'ī'yāuj. Pū'la tū' ixca'tzīcan pero chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'n
a'nchī nalīpūtaxtucan. U'tza' huā'mā' a'ntū kalhlaka'ī'yāuj:

Dios tasu'yunī't hua'chi chi'xcu' a'ntī huanican Jesús.
Lacuan mālacstū'nca por huan Espíritu Santo.
Huan ángeles talaktzī'lh.
Lī'a'cta'sana'nca lakachu nac makatna' cā'lacchicni'.
A'ntī xalanī'n cā'quilhtamacuj takalhlaka'ī'lh.
Lā' lē'nca nac a'kapūn.

4

A'ntī natataxtutāya na ixtej Dios

1 Huan Espíritu Santo xa'nca huan que namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' ā'makapitzīn natamakxteka a'ntū takalhlaka'ī'lh. Lā' natastālani'
a'ntīn ta'a'kxokonu'n lā' natakaxmata a'ntū tamāsu'yumā'na ixlacscu-
jnī'n ko'ti'ti'. 2 Huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tamāsu'yu chuntza' tatlahua
lakatu' ixlacanca'n lā' tū' tahuan a'ntū stu'ncua'. Tū'tza' ta'u'cxca'tzī palh
tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na. Xlaca'n hua'chilh tanīhua'nanī't a'ntūn
talī'u'cxca'tzīni'n. 3 Xlaca'n tamāsu'yu que tū' tzey natatapūchahua lā'
tū' tzey natahua' ā'tāpātin līhua't. Lā' Dios quincāmaxquī'ni' tāpāspit
līhua'tna' para nahua'yāuj. Xmān pū'la namāstā'yāuj pāxcatca'tzī quina'n
a'ntī kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios. 4 Ixlīhuāk a'ntū Dios tlahualh,
ū'tza' tzey lā' quina'n tūla catihuáuj palh tū' tzey. Namaklhtīni'nāuj lā'
namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios. 5 Chuntza' tzey porque ixtachihuīn Dios
quincāmāsu'ni'yāni' que huāk tzey a'xni'ca' maxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios.

A'nchī nala a'ntī natā'scuja Jesucristo

6 Palh chuntza' nacāmāsu'ni'ya' mintā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachi-
huīn Dios, nala'ya' xatzey ixtasācua' Jesucristo. Lā' ā'chulā' nakalh-
laka'ī'ya' ixpālacata a'ntū māsu'yupā't lā' a'ntū stālani'pā't. 7 Tū' cuenta
catlahua' huan cuentos a'ntū xmān xala' nac cā'quilhtamacuj lā' tuntū'
ixtapalh. Cuenta catlahua' a'ntū Dios lacasqui'n. 8 A'xni'ca' natlahuaya'
ejercicio, ū'tza' tzey para mimacni' pero más tasqui'nī natlahuaya' ixta-
puhuān Dios. U'tza' tzey nac huā'mā' quilhtamacuj lā' nā tzey para quin-
quilhtamacujca'n a'ntū nala para pō'ktu. 9 Stu'ncua' huā'mā' tachihuīn lā'
maclacasqui'n ixlīhuākca'n natakalhlaka'ī'. 10 Quina'n palha' līscujāuj lā'
cālīpātīni'yāuj a'ntī quincātalakapalayāni' porque kalhlaka'ī'yāuj Dios a'ntī
pō'ktū huī'. Xla' lalh ixMāpūtaxtūnu'ca'n ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't pero
xmān nacāmāpūtaxtūcan a'ntī takalhlaka'ī'.
11 Chuntza' namāpa'ksīya' lā' namāsu'yu'ya' a'ntū iclīmāmacū'yāni'.
12 Tū' catimakxtekti nalakmaka'nca'na' ixpālacata milī'o'kxa'. Xa'nca
calatahui'la' para que ixlīhuākca'n a'ntī takalhlaka'ī' natamaksca'tāni'.
Cahua'nti xmān a'ntūn tzey lā' catlahua' xmān a'ntūn tzey. Cacāpāxqui'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' xa'nca cakalhlaka'i' lā' tzey calalh
mintapāstacna'. 13 Līhuan tūna'j ica'nācha' natanūni'ya' lakapūtle'keya' ix-
tachihuīn Dios a'nlhā takēstokcan. Lā' calī'a'cta'sa'na' ixtachihuīn Dios lā'
camā'su'yu'. 14 Tū' tipātza'nkāya' huā' talakalhu'mān a'ntū maxquī'canī'ta'
a'xni'ca' tā'cpūmā'ca'ni' ixmacanca'n huan maktaka'lhna'nī'n a'xni'ca'
huanica' a'ntū milītlōt.
15 Pō'ktu cuenta catlahua' huā'mā' a'ntū ictzo'knuni'nī'ta'ni' lā' pō'ktu
catanūni' tlōkentaxtūkō'ya' para que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tzē nata-
laktzī'n que lakalīyān más xa'nca tlahuapā't ixtapuhuān Dios. 16 Cuenta
catlahua' a'ntūn tlahua'ya' lā' a'ntū māsu'yu'ya'. Chuntza' napūtaxtuya' lā'
nā natapūtaxtu a'ntīn takaxmata.

5

A'nchī natalīlatā'kchoko huan tī takalhlaka'ī'

1 Tū' tilacaquilhnīya' kalhatin papatzīn pero camaxqui' tapāstacna'
hua'chilh xla' mintāta'. A'ntī o'kxa'cus camaxqui' tapāstacna' hua'chilh
mintā'tin. 2 Lā' chuntza' kalhatin to'kotzīn camaxqui' tapāstacna'
hua'chilh mintzī't, lā' a'ntī tzu'ma'jātcus hua'chilh mintā'tin, lā' tū'
ticātlahuani'ya' a'ntūn tū' līmakuan con xlaca'n.

3 Na'a'cnīni'ni'ya' huan lakapūt a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'ntī na-
maktaka'lha. 4 Palh ka'lhīcus ixcaman o ixtā'nat, maclacasqui'n xlaca'n
natamaktaka'lha huan lakapūt para natasca'ta ixlītlōtca'n ixpālacata
ixfamiliaca'n. Chuntza' tasu'yu que ta'a'kahuāna'ni' ixtachihuīn Dios.
Lā' chuntza' nacālīmāpala a'ntīn tamakastacli. U'tza' nalīpāxuhua Dios.
5 Huan lakapūt a'ntī ixa'cstu huī' lā' a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'ntī
namaktaka'lha, xla' ka'lhīmā' a'ntū Dios namaxquī'. Tzī'sa lā' tuncuj
tū' namakxteka de tā'chihuīna'n Dios na ixchic lā' a'nlhā takēstokcan.
6 Huan lakapūt a'ntī xmān paxialhna'n lā' tlahua chu a'ntū lacasqui'n,
ū'tza' a'cxtim hua'chilh xanīn na ixlacapūn Dios, a'yuj lakahuancus.
7 Huāk huā' tamā'na nā nacāmāsu'ni'ya' para que huan lakapūtnu' tū'
catatlahualh nīn tuntū' a'ntū nacālī'a'ksa'ncan. 8 Palh a'nan a'ntīn tū'
cāmaktaka'lha ixtalakapasnī'n lā' palh tū' ā'chulā' cāmaktaka'lha a'ntīn
tahui'lāna' na ixchic, ū'tza' kalhtatzē'ka a'ntū kalhlaka'ī'nī't. A'chulā'
tasu'yu que ā'chā'tin a'ntīn tū' kalhlaka'ī'.

9 Xmān catzo'kti nac lista huan lakapūt palh ka'lhītza' tu'tumpu'xam
cā'ta lā' xmān kalhatin ixkōlu' ixka'lhīnī't. 10 Lā' nā maclacasqui'n
que nalakapascan palh tzeyā puscāt xla' porque tlahuanī't a'ntūn tzey.
Palh xa'nca cacāmakastacli ixcamana' lā' palh ixcāmāhuī' na ixchic a'ntīn
tatapa'ksī con Jesús, tzē natzo'kcan ixtacuīni'. Lā' palh tlōkentaxtūlh chu
xatūyā lītlōt a'yuj tū' lej tasqui'nī lā' palh ixcāmaktāya a'ntī ixtapātīni'n, tzē
natzo'kcan. Lā' palh huan lakapūt pō'ktu putza a'nchī natlahua a'ntūn
tzey, catzo'kui'līca.

11 Huan lakapūtnu' a'ntīn tūna'j lej to'kotzīnī'n tū' caticātzo'kca
porque ā'calīstān nacātlaja ixtapuhuānca'n. Lā' natataxtutāya de
na ixtej Dios lā' chuntza' natalītapūchahuacu'tumpala. 12 Chuntza'
nacāmālaclē'nīcan porque tū' tatlōkentaxtū a'nchī tatzuculh. 13 Huan
lakapūtnu' a'ntīn tūna'j to'kotzīnī'n nā natasca'ta natalatā'kchoko pūtunu'
chic lā' natalhquititni'n. Lā' ā'chulā' natala porque lej nata'a'ksa'nan lā'
natatanū a'nlhā tū' ixmaca'tzica'n. Lā' nā natahuan a'ntūn tū' līmakuan.
14 U'tza' iclīhuaniyāni' catatapūchahuapā huan lakapūtnu' a'ntīn tūna'j
lej lakto'kotzīnī'n. Cataka'lhīpā ixcamana'ca'n lā' catamaktaka'lhli
huan na ixchicca'n. Chuntza' tū' caticāmaxquī'ca quintā'ca'tzaca'n a'ntū
natalī'a'ksa'n. 15 A'makapitzīn lakapūtnu' tataxtutāyalhtza' de na ixtej Dios
para natastālani' huan ko'ti'ti'.

16 Palh kalhatin kalhlaka'ī' lā' palh huī' ixtalakapasni' xalakapūt, ca-
maktāyalh. Chuntza' a'ntīn tatakēstoka nac lītokpān xmān nacāmaktāya
huan lakapūtnu' a'ntīn tū' taka'lhī nīn kalhatin a'ntī nacāmaktaka'lha.

17 Lej nacā'a'cnīni'ni'can huan a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn nac lītokpān
lā' xa'nca tamāpa'ksīni'n. A'chulā' cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n que ā'chā'tin.
Lā' ā'chulā' nacā'a'cnīni'ni'can xlaca'n palh tamāsu'yu ixtachihuīn Dios
lā' tamāstū'nca. 18 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Tū'
catimā'kalhnu' ixbozal huan huācax a'xni'ca' lacchi'ntamā' trigo a'ntū

lītlahuacan harina. Namakxteka' nahua'". Lā' nā chuntza' tatzo'kni':
"Huan tasācua' natlaja ixchi'chini'".
19 Xmān kalhatin ixa'cstu tūla catilī'a'ksa'nīni'lh huan a'ntī māpa'ksīni'n
nac lītokpān. Maclacasqui'n kalhatu' o kalhatu'tun a'ntīn taca'tzī ixta-
laclē'i' para natalī'a'ksa'nīni'n. 20 Lā' palh chuxatī de xlaca'n tū' makx-
tekcu'tun ixtalaclē'i', calacaquilhnīca na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Lā'
chuntza' ā'makapitzīn natajicua'n. 21 Iclīmāmacū'yāni' na ixlacapūnca'n
Dios lā' Jesucristo lā' na ixlacapūnca'n ángeles a'ntī Dios cālacsacnī't.
Lej iclīmāmacū'yāni' que natlōkentaxtūya' huā'mā' a'ntū ictzo'knī't. Lā'
tū' timakxteka que xtunc natlahua kalhatin xmān ixpālacata kalhatin
mi'amigo. Ixlīhuākca'n a'cxtimni cata'a'kahuāna'ni'lh. 22 Tū' lacapalh
na'a'cpūmā'ca'ya' mimacan ā'kalhatin a'ntī namāxtunquīya' para natā'scuja
Dios. Pū'la napāstaca' palh xa'nca natlōkentaxtū ixlītlōt porque hui'x
nalīpina' cuenta. Hui'x calīhui'li' natlahua'ya' xmān a'ntūn tzey.
23 Chuhua'j tū'tza' xmān xcān nahua'ya' pero macsti'na'j xavino uva
nahua'ya' ixpālacata mimpān porque maklhūhua' ī'tza'ca'na'.
24 Capāstacti que ixtalaclē'i'ca'n makapitzīn tachi'xcuhuī't xa'nca
cāca'tzīcan a'yuj tintī' cālī'a'ksa'nīni'nī't. Pero ixtalaclē'i'ca'n ā'makapitzīn
tintī' taca'tzī hasta a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'can. 25 Nā chuntza' tatasu'yu
ixlītzeyca'n tachi'xcuhuī't. Lā' a'yuj tū' palaj talītasu'yu ixlītzeyca'n pero
tūla tamātzē'ka pō'ktu.

6

1 Ixlīhuākca'n xatatamāuj tasācua' lej cata'a'cnīni'ni'lh ixtēcu'ca'n para
que nīn tintī' nalīchihuīna'n a'ntūn tū' tzey ixtacuīni' Dios nīn a'ntū
māsu'yuyāuj. 2 Huan xatatamāuj tasācua' tū' catilakmaka'lh ixtēcu' a'ntī
kalhlaka'ī' porque ixtu'ca'n talalh lītā'timīn ixpālacata a'ntūn takalh-
laka'ī'. Más xa'nca nascuja huan tasācua' porque cāmaktāyamā' a'ntī
cāpāxquī'can lā' a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. U'tza' huā'mā'
namāsu'yu'ya' lā' stu'tu'lu' nahua'na' chuntza'.

A'ntū nalīko'xamixa

3 Palh kalhatin xtunc namāsu'yu lā' tū' chu lakatin hua'chi māsu'yulh
huan Māpa'ksīni' Jesucristo, lā' palh tū' māsu'yu que tasqui'nī stālani' Dios,
4 huā'mā' chi'xcu' lej ka'tla'jca'tzī lā' tuntū' ca'tzī. Xmān lītlajacu'tun ū'tza'
ixtachihuīn lā' cālacapūchihuīna'n. Chuntza' tzucucan lālakca'tzani'can lā'
lālī'a'kchā'ni'can. Lā' tzucucan lālakapalacan lā' puhuancan a'ntūn tū' tzey
de ā'makapitzīn. 5 Lā' lej talālacatāquī' porque tū' tzey ixtapāstacna'ca'n
lā' tū'tza' talakapasa huan tū xastu'ncua'. Xlaca'n tapuhuan que más
rico natala palh natastālani' Dios. Cataxtunqui de xlaca'n. 6 Pero a'ntī
stālani' Dios lā' līpāxuhua, ū'tza' līricujlanī'ttza'. 7 A'xni'ca' lacatuncuīuj,
tuntū' līmiuj nac huā'mā' quilhtamacuj lā' tūla catilē'uj catūhuā a'xni'ca'
nanīyāuj. 8 Palh cāka'lhīyāuj quilīhua'tca'n lā' quilu'xu'ca'n, con huā'mā'
nalīpāxuhuayāuj. 9 A'ntī lej putza a'nchī nalīricujla, xla' nalīlaktzīncu'tuncan
lā' tūla catitlajalh. Lā' huan lhūhua' catūhuā a'ntū cālacasqui'n natala
hua'chi a'ksu'j a'ntū nachi'pa lā' tū' catipūtaxtulh. A'chulā' natlahua
a'ntū xmān ixtapuhuān hasta que napāxcatlakō' lā' nasputa. 10 Ixlītzucuni'
ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey, ū'tza' lej ka'lhīcu'tuncan tumīn. A'makapitzīn tanto
talacasqui'lh ixtumīnca'n lā' tataxtutāyalh de na ixtej Dios. Lā' chuntza'
lej talīpātīni'lh.

Calīmaktāya' a'ntū kalhlaka'ī'ya'

11 Lā' hui'x, como tapa'ksīya' con Dios, catapānu' de ixlīhuāk huā'mā'
a'ntūn tū' tzey. Calīhui'li' lacuan namāstū'ncni'ca'na'. Castālani' Dios.
Caputza a'nchī ā'chulā' nalīkalhlaka'ī'ya' lā' napāxquī'ni'na'. Catāyani' a'ntū
napātle'keni'yāni' lā' nalakalhu'mana'na'. 12 Catanūni' līmaktāyaya' a'ntū
kalhlaka'ī'yāuj. Camaklhtīni' xasāsti' minquilhtamacuj a'ntū para pō'ktu
porque Dios lacsacni' lā' hui'x hua'nī'ta' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't
que kalhlaka'ī'nī'ta' ixtachihuīn Dios. 13 Icmāpa'ksīyāni' na ixlacapūn Dios
a'ntī cāmā'a'nanīlh ixlīhuāk a'ntū a'nan lā' na ixlacapūn Jesucristo a'ntī
māstū'ncli ixtapuhuān Dios na ixlacapūn Poncio Pilato. 14 Icmāpa'ksīyāni'
que ca'a'kahuāna'ni' xa'nca a'ntū icmāsu'ni'yāni' hasta a'xni'ca' namim-
pala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' tū' camakxtekti naxtāpalīcan nīn
macsti'na'j a'ntū iclīmāpa'ksīnī'ta'ni'. Tū' catlahua' nīn tuntū' a'ntūn tzē
nalī'a'ksa'nca'na'. 15 A'xni'ca' Dios nahuan, a'xni'ca' namimpala Jesu-
cristo. Sicua'lanālanī't Dios. Lā' xla' lej māpa'ksīni'n. Xla' huan Rey
a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n reyes lā' xla' cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn
tamāpa'ksīni'n nac cā'quilhtamacuj. 16 Xmān Dios tū' catisputli. Lā'
tanto xkaka a'nlhā hui'lacha' que nīn tintī' tzē catilaktapajtzūlh. Lā'
tintī' laktzī'nī't porque tūla laktzī'ncan. Ixlīhuākca'n cata'a'cnīni'ni'lh. Lā'
cacāmāpa'ksīkō'lh pō'ktu. Amén.
17 Huan ricosnu' nac huā'mā' quilhtamacuj nacāmāpa'ksīya' que tū'
cataka'tla'jca'tzīlh lā' nīn tū' catalīpāhuanli ixtumīnca'n a'ntū nasputa.
Natalīpāhuan Dios porque xla' quincāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū macla-
casqui'nāuj para que nalīpāxuhuayāuj. 18 Nacāmāpa'ksīya' huan ri-
cosnu' que natatlahua a'ntūn tzey. Huan lhūhua' xatzey a'ntū natat-
lahua porque talakalhu'man ā'makapītzin, ū'tza' hua'chilh nalīricujla a'yuj
tū' taka'lhī tumīn. Catamaxquī'lh ā'makapitzīn a'ntūn taka'lhī lā' tū'
catatampi'lhīni'lh. 19 Chuntza' nataka'lhī ixlīricujca'n huan nac quilhta-
macuj a'ntū namin lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktū.

Ixtalīmāmacū'n Timoteo

20 Timoteo, xa'nca cuenta catlahua' a'ntū līmāmacū'ca'nī'ta'. Tū'
tikaxpa'ta' a'ntī xmān chihuīna'n lā' tuntū' huan. Lā' tū' cuenta
titlahua'ya' a'nchī talālacatāquī' a'ntīn tapuhuan que más taca'tzī.
21 A'makapitzīn chuntza' tatlahualh lā' ū'tza' talītaxtutāyalh de na ixtej
Dios. Dios casicua'lanālīni'. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo chu a'nchī ixtapuhuān
Dios. Quimacamilh para na'icmālacstū'nca a'nchī natalīka'lhī
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu ixlīhuākca'n a'ntīn tatapa'ksī con Jesús,
chu a'nchī hualh Dios. 2 Timoteo, ictzo'knuni'yāni' hui'x a'ntī hua'chi
qui'o'kxa' lā' icpāxquī'yāni'. Casicua'lanālīni' Dios a'ntī xaTāta' lā'
Jesucristo a'ntī Māpa'ksīni'. Lā' tzē'k catahui'la'.

Līchihuīna'nca ixpālacata Cristo

3 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'ntī ictā'scuja hua'chi tatā'scujli quina-
papna' lā' icu'cxca'tzī que tzey quintapāstacna'. Lakalīyān a'xni'ca'
ictā'chihuīna'mā' Dios, icpāstacāni' lā' icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por
hui'x. 4 A'xni'ca' icpāstaca a'nchīn ca'lhua' porque quit icmāchokoni', lej
iclaktzī'ncu'tumpalayāni' para que na'iclīpāxuhua. 5 Icpāstaca a'nchī xa'nca
kalhlaka'ī'ya'. Chuntza' chu a'cxtim takalhlaka'ī'nī't xaka'tla mintzī't
Loida lā' mintzī't Eunice. Lā' quit icca'tzī que nā hui'x xa'nca kalh-
laka'ī'ya'.

6 U'tza' iclīhuanipalayāni' tū' tipātza'nkāya' huan milītlōt a'ntū ic-
maxquī'nī'ta'ni' a'xni'ca' ica'cpūmā'ca'ni' quimacan. 7 Huan Espíritu
Santo a'ntū Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni', ū'tza' quincāmaktāyayāni' para
que tū' najicua'nāuj. Lā' quincāmaxquī'yāni' tahuixcān lā' tapāxquī'n.
Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzē nacātlajayāuj quintapuhuānca'n
a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' xa'nca naka'lhīyāuj quintapāstacna'ca'n.
8 Tū' tilīmāxana'na' nalīchihuīna'na' ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús lā'
tū' quintilīmāxana'na' quit a'nchī quinchī'canī't ixpālacata Jesús. Chu
a'nchī Dios namātli'hui'quīyāni', naquintā'pātīya' quit ixpālacata huan
xatzey tachihuīn. 9 Dios quincāmāpūtaxtūni' lā' quincālacsacni' lā'
quincāmaxtunquīni' para que nalayāuj ixla'. Dios quincālacsacni' lā' tū'
por ixpālacata a'ntū tlahuanī'tauj a'yuj ixpuhuanāuj palh tzey. Xla'
quincālacsacni' porque ū'tza' ixtapuhuān lā' quincālakalhu'mani'. A'xni'ca'
tūna'j ixuī' huā'mā' quilhtamacuj, a'xni'ca' Dios quincālakalhu'mani'
ixpālacata Jesús. 10 Lā' chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'ni' ixtalakalhu'mān
porque macamilhtza' huan Māpūtaxtūnu' Jesucristo. Xla' tlajakō'lh
ixlīmāpa'ksīn huan līnīn. Lā' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalīka'lhīyāuj xasāsti'
quinquilhtamacujca'n para pō'ktu porque quincāmāsu'ni'ni' huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

11 Dios quilacsacui'līlh quilī'apóstol lā' quilī'a'cta'sana' lā'
quilīmākalhtō'kē'ni' para que na'iccāmāstū'ncni' huan xatzey tachihuīn
a'ntīn tū' israelitas. 12 Lā' como Dios quilacsacui'līnī't, ū'tza' iclīpātīmā'
a'ntū quimpātle'keni'. Lā' a'yuj quit ictachī'n, pero tū' iclīmāxana'n porque
ickalhlaka'ī' Dios lā' iclīpāhuan Dios. Quit ictamacamaxquī'lh Dios
lā' icca'tzī que xla' namaktaka'lha a'ntū iclīmāmacū'lh hasta a'xni'ca'
nalacāxtlahuakō'.

13 Huā' a'ntūn quit icmāsu'ni'yāni', xa'nca nastālani'ya'. Lā' tū'
nataxtutāya'ya' de a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta' lā' napāxquī'ni'na' hua'chi Je-
sucristo quincāmāsu'ni'yāni'. 14 A'ntū līmāmacū'ca'nī'ta', ū'tza' xa'nca
nalīmaktaka'lha con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo a'ntī quincātā'lahuī'lani'.

15 Hui'x ca'tzīya' que ixlīhuākca'n xalanī'n huan nac estado de Asia
quintamakxtekli lā' kalhatu' de xlaca'n cāhuanican Figelo lā' Hermógenes.
16 Dios cacālakalhu'malh Onesíforo lā' a'ntī xalanī'n na ixchic porque
maklhūhua' quilakmilh nac pūlāchī'n lā' quimāpāxuhuīlh. A'yuj quit
tachī'n xa'icuanī't pero xla' tū' quilīmāxana'lh. 17 Xmān chā'lh nac
Roma lā' xla' tzuculh quimputza hasta a'xni'ca' quinkaksli. 18 ¡Dios
calakalhu'malh a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'! Lā' hui'x xa'nca ca'tzīya' a'nchī
ixquincāmaktāyayāni' a'xni'ca' ixui'lāna'uj nac Efeso.

2

Huan xatzey ixtropa Jesucristo

1 Lā' hui'x a'ntī hua'chi qui'o'kxa', catli'hui'quinti porque quina'n
tapa'ksīyāuj con Jesucristo lā' xla' quincālakalhu'manāni'. 2 Lā' quintachi-
huīn a'ntū iccāhuanini' na ixlacapūnca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' a'ntū
hui'x kaxpa'tti, huāk huā'mā' nacālīmāmacū'ya' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n
a'ntī lacuan. Chuntza' xlaca'n tzē nā natamāsu'ni' ā'makapitzīn huampala.
3 Hua'chi huan xatzey tropa tū' makjicua'n ixmacni', chuntza'
hui'x maclacasqui'na' natāyani'ya' a'ntū napātle'keni'yāni' ixpālacata
Jesucristo. 4 A'ntī lītanūnī't ixlītropa tū' naka'lhī xtu'nc ixnegocio porque
namāmakchuyī lā' ū'tza' nalī'a'kchā'n ixcomandante. 5 Lā' a'ntī natanū nac
lakatin tatu'jnu' tūla catitlajalh huan premio palh tū' na'a'kahuāna'ni'
huan a'ntū līmāpa'ksīcanī't. 6 Lā' a'ntī hua'cu'tun tza'ktza', maclacasqui'n
pū'la xa'nca nascuja nac cā'tacuxtu. 7 Capāstacti a'ntū icuaniyāni' lā' huan
Māpa'ksīni' namaktāyayāni' para que namāchekxīkō'ya'.
8 Pō'ktu capāstacti Jesucristo a'ntī lakahuanchokolh lā' a'ntī ī'xū'yātā'nat
David chu a'nchī huan huan xatzey tachihuīn a'ntū iclī'a'cta'sana'n.
9 Como iclī'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo,
quimāpātīnīcan lā' quilīchī'canī't līcā'n hua'chi kalhatin maknīni'. Pero
ixtachihuīn Dios tūlalh catimāmakchuyīca; pō'ktu na'a'cta'sana'ncan. 10 Lā'
ū'tza' iclīpātī ixlīhuāk a'ntū quimpātle'keni' porque iccāpāxquī' ixlīhuākca'n
a'ntī Dios cālacsacli. Lā' quit iclacasqui'n que xlaca'n catalīpūtaxtulh
ixpālacata Jesús lā' catatā'latahuī'lh Jesús a'nlhā pō'ktu lej xkaka.
11 Stu'ncua huā'mā' tachihuīn:
Palh natā'nīyāuj Cristo, nā natā'latahui'layāuj.
12 A'yuj pātīni'nāuj nac huā'mā' quilhtamacuj pero natā'māpa'ksīni'nāuj
nac a'kapūn.
Palh kalhtatzē'kāuj a'nchī tapa'ksīyāuj con Cristo, nā xla'
naquincākalhtatzē'kāni'.
13 A'yuj quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj a'ntū huanīuj, pero xla' tlōkentaxtū
ixlīhuāk a'ntū quincāhuanini' porque tūla a'kxokonu'n.

A'ntī xa'nca scuja

14 Huā'mā' a'ntū icuanini' cacāmāpāstaqui tachi'xcuhuī't lā' na ixla-
capūn quinDiosca'n stu'tu'lu' cacāhua'ni' que catamakxtekli talāsta'la
ixpālacata tachihuīn. U'tza' xmān cāmāmakchuyī ā'makapitzīn a'ntīn takax-
mata. Nīn tuntū' lītasqui'nī. 15 Hui'x catanūni' para que xa'nca nataxtu
milītlōt na ixlacapūn Dios hua'chi xatzey tasācua' a'ntīn tū' nalīmāxana'n
ixtascujūt porque xa'nca māsu'yu'ya' ixlīstu'ncua' Dios. 16 Cacātaxtunquīni'
de xlaca'n a'ntī xmān talīchihuīna'n a'ntūn tū' tasqui'nī porque ā'chulā'
natamāmakchuyī a'ntīn tastālani' Dios. 17 Lā' chuntza' xlaca'n hua'chi

lakatin tzi'tzi' a'ntūn tū' catitzeyalh pero ā'chulā' namasa. Kalhatu' de
xlaca'n cāhuanican Himeneo lā' Fileto. 18 Xlaca'n tataxtutāyalh de na
ixtej Dios lā' tamāmakchuyīmā'na ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' porque
tahuan que talakahuanchokolhtza' huan nīnī'n lā' tū'tza' ā'maktin cati-
talakahuanchokopā. 19 Lā' a'yuj chuntza' tamāsu'yu, pero Dios hualh
que nalakahuanchokocan lā' tūla xtāpalīcan. Chuntza' tatzo'kni': "Huan
Māpa'ksīni' cālakapasa a'ntīn tatapa'ksī con xla'". Lā' tatzo'kni' huampala:
"Ixlīhuākca'n a'ntīn tahuan que tatapa'ksī con huan Māpa'ksīni' Jesús,
maclacasqui'n natataxtunquī de a'ntūn tū' tzey".

20 Nac lakatin ka'tla' chic tū' xmān lakatin pulātu a'nan. A'nan de oro
lā' a'nan de plata lā' a'nan de pūtlū'n. A'makapitzīn cāmaclacasqui'ncan
xmān a'xni'ca' tlahuacan cā'tani' lā' huan de pūtlū'n, xla' pō'ktu macla-
casqui'ncan. 21 Lā' a'ntī tamakxteka a'ntūn tū' tzey, xlaca'n hua'chi
huan pulātu a'ntū más tzēhuanī't lā' maclacasqui'ncan xmān para cā'tani'.
Huan Māpūtaxtūnu' nacāmāxtunquī xlaca'n para natala ixla' Dios lā' para
natatā'scuja. Chuntza' pō'ktu cāxni'j natatahui'la para nata'a'cnīni'ni'
huan Māpa'ksīni'.

22 Tū' cala't hua'chi huan o'kxa'n a'ntī lej talacasqui'n a'ntū
ko'hua'jua'. Nastālani'ya' a'ntūn tzey. A'chulā' nakalhlaka'ī'ya' lā'
napāxquī'ni'na' hua'chi ā'makapitzīn a'ntīn tzey ixtapāstacna'ca'n lā'
a'ntīn tasqui'ni' Dios que cacāmaktāyalh. Lā' tzē'k nacātā'latahui'la'ya'
xlaca'n. 23 Tū' nacākalhtīya' a'ntī xmān talacapūchihuīnanīni'ncu'tun.
A'ntīn tatlahua chuntza' natatzucu talālacatāquī'. 24 Lā' a'ntīn tā'scujmā'
huan Māpa'ksīni' tū' nasta'lana'n. Xla' nacālakalhu'mankō' lā' namāsu'yu
xa'nca lā' līlacatzucu. 25 Tū' nalī'a'kchā'n a'ntī tatā'lāsta'la pero līlacatzucu
nacāmāsu'ni' palh tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na. Chuntza' tzēlasā'
natataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' Dios nacāmāca'tzīnī xalīstu'ncua'. 26 Lā'
a'xni'ca' nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n, a'xni'ca' tzē natapūtaxtu de na
ixa'ksu'j ko'ti'ti' a'ntī hua'chilh ixcāchi'panī't lā' chuntza' ixcāmāpa'ksīmā'.

3

A'ntū nala a'xni'ca' nasputkō' quilhtamacuj

1 Icuaniyāni' que a'xni'ca' pajtzutza' mimā' huan lakuat a'ntū
namāsputūkō' huā'mā' quilhtamacuj, a'xni'ca' namin huan chi'chini'
a'xni'ca napātīni'ncan. 2 Lā' huan tachi'xcuhuī't tū' catitapāstacli
ā'kalhatin. Lā' lej natatampi'lhīni'n lā' nataka'tla'jca'tzī. Natalakmaka'n
ā'makapitzīn. Lā' ko'hua'jua' natalīchihuīna'n Dios lā' tū' nata'a'kahuāna'ni'
ixtāta'ca'n nīn ixtzī'tca'n. Tū' natahuan pāxcatca'tzī lā' tū' catitapāstacli
Dios. 3 Lā' xlaca'n tū' catitalakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' tū'
catitamāsputūnu'ni'lh nīn tintī'. Natalīchihuīna'n a'ntūn tū' stu'ncua'
ā'kalhatin. Lā' tūlalh catitatlajalh ixtapuhuānca'n lā' palaj natatlahua
chuxatū a'ntū talacasqui'n. Lā' tū' catitalaktzī'ncu'tulh a'ntūn tzey. 4 Lej
nata'a'kxokonu'n lā' tū' cuenta catitatlahualh a'ntūn tatlahuamā'na. Tū'
catitamakxtekli ā'kalhatin nacāmaxquī' tapāstacna'. Xmān nataputza
ixtapuhuānca'n xlaca'n lā' tū' ixtapuhuān Dios. 5 Nacālaktzī'ncan
hua'chilh takalhlaka'ī' pero tū' catitaka'lhīlh huan līmāpa'ksīn a'ntū
Dios māstā'.

Cataxtunqui de huan tamā'na tachi'xcuhuī't. 6 A'makapitzīn de huā'
tamā'na tatanū nac chic lā' ta'a'kxoko puscan a'ntīn tū' cuenta tat-
lahua. Huā' tamā'na puscan lej taka'lhī ixtalacle'ī'ca'n lā' tū' xa'nca

tapāstacna'n. 7 Chu tlakaj tasca'tcu'tunkō' pero tūlalh catitasca'tli a'ntū
xastu'ncua' lā' a'nchī natalīpūtaxtu. 8 Lā' hua'chi huan tlahuāna'nī'n Janes
lā' Jambres tatā'lātlahualh Moisés, chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n
tatā'lātlahua a'ntū xastu'ncua'. Ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n lā' tū' de
veras takalhlaka'ī'. 9 Lā' xlaca'n tū'tza' catitalhūhua'lh a'ntī nacāstālani'
porque ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't cuenta natatlahua que tū' tzey ixtapāstacna'ca'n. Chuntza' cāpātle'keni'lh Janes lā' Jambres.

Pablo līmāmacū'lh Timoteo a'ntū ā'xmān

10 Hui'x quimaksca'tti a'ntū namā'su'yu'ya' lā' a'nchī nalatahui'la'ya'.
Lā' ca'tzīya' a'ntū ixuī' quilītlōt lā' a'ntū ickalhlaka'ī'. Lā' hui'x laktzi' a'nchī līlacatzucu icmāsu'yulh lā' a'nchī iccāpāxquī'kō' tachi'xcuhuī't
lā' a'nchī ictāyani'nī't a'ntū quintlahuani'ca. 11 Lā' ca'tzīya' a'nchī
quimātakāhuī'canī't lā' quimāpātīnīcanī't. Lā' hui'x ca'tzīya' ixlīhuāk a'ntū
quimpātle'keni'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā cāhuanican Antioquía lā'
Iconio lā' Listra lā' a'nchī lej palha' icpātīnī'lh. Pero huan Māpa'ksīni'
Dios quimāpūtaxtūkō'lh de huā'mā'. 12 Ixlīhuākca'n a'ntī tapa'ksīcu'tun con
Jesucristo lā' natastālani', xlaca'n nacāmāpātīnīcan. 13 A'ntī taca'tzanca'tzī
lā' ta'a'kxokonu'ncu'tun, ā'chulā' natatlahua. A'chulā' nata'a'kxokonu'n
lā' xlaca'n nacā'a'kxokocan.
14 Lā' hui'x cuenta natlahua'ya' a'ntū quimaksca'tti lā' a'ntū ca'tzīya'
que stu'ncua' lā' ū'tza' nastālani'ya'. Ca'tzīya' a'ntī tamāsu'ni'ni' 15 porque
desde milīti'na'j māsu'ni'ca'nī'ta' ixtachihuīn Dios. Lā' ixtachihuīn Dios
māsca'tīyāni' a'nchī līpūtaxtuya' porque līpāhua'na' Jesucristo. 16 Dios
cāmāsu'ni'lh tachi'xcuhuī't lā' chu a'nchī cāmāsu'ni'lh, chuntza' tatzo'kni'
na ixtachihuīn. Lā' ixtachihuīn Dios tzē namāsu'yu lā' tzē nacālacaquilhnī
a'ntīn tū' tzey. Nā ixtachihuīn Dios lej tzey para nacāmaxquī' tapāstacna'
lā' para natasca'ta a'nchī natatlahua a'ntū xatzey. 17 Chuntza' huan a'ntīn
tā'scuja Dios cāxni'j natahui'la para natlahua chuxatū a'ntūn tzey.

4

1 Iclīmāmacū'yāni' na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn huan Māpa'ksīni'
Jesucristo a'ntī namin hua'chi rey para nacālacāxtlahuakō' a'ntī
talakahuancus lā' a'ntī tanīnī'ttza'. Como Jesús namimpala lā' naka'lhī
ixlīmāpa'ksīn nac a'kapūn, lej iclīmāmacū'yāni' 2 que namāsu'yu'ya'
ixtachihuīn Dios pō'ktu, palh kaxmatcu'tuncan o tū' kaxmatcu'tuncan.
Nacāmāsca'tīya' tachi'xcuhuī't lā' nacālacaquilhnīya' a'ntīn tū' tzey
lā' nacāchihuīna'maxquī'ya' a'ntīn tzey. Līlacatzucu namāsu'yu'ya'.
3 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' tachi'xcuhuī't tū' catitalakatīlh a'ntū
xastu'ncua'. Natamākēstoka lhūhua' mākalhtō'kē'ni'nī'n a'ntī natamāsu'yu
xmān a'ntū xlaca'n natakaxmatcu'tun. Chuntza' natatlahua por
ixtalacasqui'ca'n. 4 Natalītalakspi'ta a'ntū xastu'ncua' lā' natastālani'
a'ntū xmān cuento. 5 Tū' camakxtekti namāmakchuyīyāni' nīn tuntū'. Lā'
natāyani'ya' a'ntū napātīya'. Xa'nca namāsu'yu'ya' ixtachihuīn Dios lā'
xa'nca natlōkentaxtūya' milītlōt.
6 Lā' quit, palaj naquimacamāstā'can. Tapajtzūmā'tza' quimpūnīn.
7 Xa'nca iclīmaktāyalh a'ntū ickalhlaka'ī'. Hua'chilh icmā'ksputūlh huan
tatu'jnu'. Tū' ictaxtutāyalh de na ixtej Dios. 8 Chuhua'j hui'lacha' huā'
quimpremio a'ntū naquimaxquī' huan Māpa'ksīni' a'ntī tzeyā juez. Xla'
naquimaxquī' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'. Lā' tū' xmān quit na'icka'lhī
quimpremio. Nā nataka'lhī ixlīhuākca'n xlaca'n a'ntī lej tapāxquī' huan
Māpa'ksīni' lā' taka'lhīmā'na hasta a'xni'ca' namimpala.

Pablo squi'ni'lh talakalhu'mān huan Timoteo

9 Calīhui'li' palaj naquilakta'na'. 10 Demas quimakxtekli porque
lej pāxquī' a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj lā' a'lh nac Tesalónica.
Crescente a'lh nac Galacia lā' Tito a'lh nac Dalmacia. 11 Xmān Lu-
cas quintā'tachokolh. Naputzaya' Marcos lā' nalīta'na' porque xa'nca
naquintā'scuja. 12 Huan Tíquico icmacā'lh nac Efeso. 13 A'xni'ca' nata'na',
calī'ta' huan quijerga a'ntū māquī'nī'ta'ncha' Carpo xala' nac Troas. Lā'
cacālī'ta' huan quilibros. Lā' tū' tipātza'nkāya' huā' quinca'psnatna'.

14 Alejandro a'ntī līscuja līcā'n lej quintlahuani'nī't a'ntūn tū' tzey. Huan
Māpa'ksīni' namāpātīnī chu a'nchī quintlahuani'nī't. 15 Lā' hui'x cuenta
catlahua' xla' porque lej tā'lātlahua a'ntū māsu'yuyāuj.

16 A'xni'ca' pū'la quilīminca na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n, nīn tintī'
quimaktāyalh; ixlīhuākca'n quintamakxtekli. ¡Dios tū' catitlahuani'lh
cuenta! 17 Huan Māpa'ksīni' lej quimaktāyalh lā' quimāhuixcāni'lh
para que tzē na'icmālacstū'nca xa'nca a'nchī nalīpūtaxtucan lā' para
que tzē natakaxmata ixlīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' hua'chilh
quimāpūtaxtūlh de na ixquilhni' huan león a'nchī quimāpūtaxtūlh
ixlīmāpa'ksīnca'n huan pūchihuīna'nī'n. 18 Lā' huan Māpa'ksīni'
naquimāpūtaxtū de ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' naquilē'n a'nlhā
namāpa'ksīni'n nac a'kapūn. ¡Ca'a'cnīni'ni'ca pō'ktu! Amén.

Saludos lā' ā'xmān līsicua'lanālīn

19 Icmacā'nācha' saludos para Prisca lā' Aquila lā' xalanī'n na ixchic
Onesíforo. 20 Erasto tachokolh nac Corinto lā' Trófimo icmāchokolh nac
Mileto porque ixī'tza'ca'n. 21 Nalīhui'līya' naquilakta'na' a'xni'ca' tūna'j
tzucu lonknu'n. Tamacā'ni'yāchāni' saludos Eubulo lā' Pudente lā' Lino
lā' Claudia lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn huan tā'timīn.

22 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacātā'a'ni' lā' Dios cacāsicua'lanālīni'
milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Tito

Pablo tzo'knuni'lh Tito
1 Quit Pablo lā' quit ixtasācua' Dios lā' quit ixapóstol Jesucristo.
Quilīmānūca quilī'apóstol para na'iccāmāsu'ni' a'ntī Dios cālacsacli lā'
para que na'iccāmāca'tzīnī a'ntū xastu'ncua'. Huan xastu'ncua', ū'tza'
nacāmaktāya para natalatahui'la hua'chi Dios lacasqui'n. 2 Lā' huan
xastu'ncua' cāmāca'tzīnī a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu. A'xni'ca' tūna'j ixa'nan huā'mā' quilhtamacuj, Dios hualh que
tzē naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios tū' maktin
a'kxokonu'n. 3 A'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū Dios lhcālh, a'xni'ca'
quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalīka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.
Lā' ū'tza' quilīmāmacū'lh para que na'iccāmāca'tzīnī ā'makapitzīn por
ixquilhtampān Dios quiMāpūtaxtūnu'ca'n. 4 Ictzo'knuni'yāni' hui'x, Tito.
Hui'x hua'chi qui'o'kxa' como quit icmākalhlaka'ī'nīni'. Catalakalhu'mani'
lā' catasicua'lanālīni' Dios xaTāta' lā' Jesucristo quiMāpūtaxtūnu'.

Ixlītlōt Tito nac Creta
5 Icmakxtekni' nac Creta para natlahuakō'ya' a'ntū quit tūlalh ict-
lahuakō'lh lā' para que nacāxtlahua'ya' a'ntū sputacus. Nac lakatunu'
cā'lacchicni' nacāhui'līni'ya' huan ixmaktaka'lhna'nī'nca'n a'ntīn takalh-
laka'ī', lā' capāstacti a'ntū icuanini'. 6 Huan chi'xcu' a'ntī natanū
ixlīmaktaka'lhna' tūla catitlahualh a'ntū nalē'ksa'ncan. Lā' xmān kalhatin
ixpuscāt caka'lhīlh. Ixcamana' catakalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios lā'
xa'nca catalatā'kchokolh lā' tū' lacxumpi catalalh. 7 Como huan
maktaka'lhna' tā'scuja Dios hua'chi xapuxcu' a'ntīn takalhlaka'ī', tū'
līmakuan palh a'nan a'ntūn tzē nalē'ksa'ncan. Huan maktaka'lhna'
tū' caka'tla'jca'tzīlh lā' nīn tū' palaj ca'a'kchā'lh. Tū' caka'chīlh nīn
tū' cacātucsli ā'makapitzīn. Tū' capāstacli xmān a'nchī nalītlaja tumīn.
8 Cacāmānūlh na ixchic a'ntīn takalhlaka'ī' Dios. Calakatīlh a'ntū xatzey.
Nā xa'nca capāstacna'lh. Tzeyā chi'xcu' calalh lā' catlahualh ixtapuhuān
Dios. Calīhui'līlh que tū' natlahua a'ntūn tū' tzey. 9 Capāstacli a'ntū
māsu'ni'ca ixpālacata a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Chuntza' tzē nacāmāsu'ni'
xastu'ncua' ā'makapitzīn lā' xa'nca nacākalhtī a'ntī tatā'lāsta'la a'ntū kalh-
laka'ī'yāuj.
10 Līlhūhua' a'nan a'ntī tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū iccāmāsu'ni'lh lā' ā'chulā'
na ixlaclhni'ca'n israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'. Xlaca'n tamāsu'yu a'ntūn
tū' stu'ncua' lā' xmān talīchihuīna'n. 11 Tasqui'nī nacākalhtlapacan porque
lej lhūhua' tamāmakchuyī hasta ixlīhuākca'n xalanī'n nac ā'makapitzīn chic.
Xmān tatlajacu'tun tumīn.
12 Kalhatin xala' nac Creta a'ntī hua'chi ixa'cta'sana'ca'n lā' hualh:
“A'ntī xalanī'n nac Creta pō'ktu ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n hua'chi animal-
hna'. Lej laclhquititni' xlaca'n lā' lej tahuā'yan”. 13 Lā' stu'ncua' a'nchī
hualh. U'tza' līmaclacasqui'n lej nacāquilhnī'ya' a'ntī takalhlaka'ī' xalanī'n
nac Creta. Cacāhua'ni' que tū' natakalhlaka'ī' a'ntī ta'a'kxokonu'n, lā'
chuntza' natacāxtlahua ixtapāstacna'ca'n. 14 Chuntza' xa'nca natakalh-
laka'ī' xastu'ncua' lā' tū' cuenta natatlahua a'ntū xmān cuentos de ixna-
papna'ca'n israelitas. Lā' tū' cuenta natatlahua ixlīmāsca'tīnca'n xlaca'n
a'ntīn takē'a'ni' xastu'ncua'.

15 Para a'ntīn takalhlaka'ī', huāk tzey a'yuj tū' tzey chu a'nchī ix-
talanānca'n israelitas. Lā' para a'ntīn tū' takalhlaka'ī', tuntū' nala
tzey porque ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Tūla taca'tzī a'nchī natalac-
saca a'ntū xatzey. 16 Xlaca'n tahuan que takalhlaka'ī' Dios pero por
ixpālacata a'ntū tatlahua, tū' tasu'yu chuntza'. Lacxumpi xlaca'n lā' tū'
ta'a'kahuāna'n. Tūla tatlahua nīn tuntū' a'ntūn tzey.

2

Huan līmāsca'tīn a'ntū xastu'ncua'

1 Lā' hui'x, xa'nca cacāmāsu'ni' xastu'ncua' chu a'cxtim hua'chi
māsu'ni'ca'. 2 Cacāhua'ni' huan papatzīnī'n que līlacatejtin natalatā'kchoko
lā' que xa'nca natapāstaca a'ntū natatlahua. Lacatejtin natalatahui'la lā'
xa'nca natakalhlaka'ī'. Nacāpāxquī' tachi'xcuhuī't lā' natatāyani' a'ntū
natapātī. 3 Nā cacāhua'ni' huan to'kotzīnī'n que xa'nca natalatā'kchoko.
Tū' catitalīchihuīna'lh ā'chā'tin lā' tū' catitaka'chīlh. Natamāsu'yu a'ntūn
tzey. 4 Chuntza' huan puscan a'ntī tūna'j lacto'kotzīnī'n natamaksca'ta
a'nchī natapāxquī' ixkōlu'ca'n lā' ixcamana'ca'n. 5 Lā' natamaksca'ta
a'nchī lacatejtin natalatahui'la. Tzeyā puscan natala. Xa'nca natatlahua
ixlītlōtca'n na ixchic. Natalakalhu'mana'n. Nata'a'cnīni'ni' ixkōlu'ca'n.
Palh chuntza' tatlahua, nīn tintī' nalīchihuīna'n ixtachihuīn Dios.

6 Nacāchihuīna'maxquī'ya' huan o'kxa'n que natasca'ta a'nchī na-
talīhui'lī tū' natatlahua a'ntūn tū' tzey. 7 Xa'nca nalatā'kchokoya' para
que chuntza' huan o'kxa'n natamaksca'tāni'. Xa'nca camāsu'yu' a'ntū
stu'ncua' lā' tū' nakalhkamāna'na'. 8 A'xni'ca' māsu'yupā't, cuenta nat-
lahua'ya' para que tū' nahua'na' catūhuā a'ntūn tū' līmakuan. Chuntza'
natamāxana'n mintā'ca'tza porque tūlalh catitakaksli nīn tuntū' a'ntū
naquincātalī'a'ksa'nāni'.

9 Hui'xina'n a'ntī xatatamāuj tasācua' cacā'a'kahuāna'ni'tit lā'
cacā'a'cnīni'ni'tit mimpatronca'n. Tū' catikalhtaxtoktītit. 10 Tū' catitē'tit
a'ntū ixla' mimpatronca'n pero līlacatejtin calatā'kchokotit lā' tū'
catlahua'tit a'ntūn tū' tzey. Chuntza' ā'makapitzīn talaktzī'n que tzey
a'ntū māsu'yucan ixpālacata Dios a'ntī quiMāpūtaxtūnu'ca'n.

11 Tasu'yutza' ixtalakalhu'mān Dios porque macamilh Jesucristo para
naquincāmāpūtaxtūyāni' quina'n lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 12 Lā'
huā'mā' Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī namakxtekāuj ixlīhuāk
a'ntū Dios tū' lakatī lā' ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey hua'chi talacasqui'n
xalanī'n nac quilhtamacuj. Nā Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī
līlacatejtin natahui'layāuj lā' a'nchī xa'nca napāstacāuj lā' a'nchī
natlōkentaxtūyāuj ixtapuhuān Dios nac huā'mā' quilhtamacuj.
13 Chuntza' tasqui'nī nalatā'kchokoyāuj līhuan ka'lhīmā'nauj
quiMāpūtaxtūnu'ca'n Jesucristo. A'xni'ca' namin ixlacchi'chini'
Jesucristo, a'xni'ca' namimpala, lej tzēhuanī't nala lā' natasu'yu ī'xkakana'
Dios. 14 Huā'mā' Jesucristo, ū'tza' a'ntī ixa'cstu tamacamāstā'lh para
nanī lā' chuntza' naquincālīmāpūtaxtūyāni'. Chuntza' nalayāuj xatzey na
ixlacapūn Dios lā' natapa'ksīyāuj con Dios. Chuntza' naputzayāuj a'nchī
nalīmāpāxuhuīyāuj Dios.

15 Huāk huā'mā', Tito, hui'x nacāmāstū'ncni'ya' lā' nacāmāsu'ni'ya'
xalanī'n nac Creta. Como hui'x hua'chi xapuxcu', nacāmaktāya'ya' a'ntīn
takalhlaka'ī' lā' nā nacāquilhnīya' a'ntīn tū' tatlōkentaxtū. Tū' namakxteka'
nalakmaka'ncan mintachihuīn.

3

Ixlītlōtca'n a'ntīn takalhlaka'ī'

[1] Xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī', cacāmā'pāstaqui' a'nchī maclacasqui'n nata'a'cnīni'ni' huan gobierno lā' ā'makapitzīn a'ntīn tamāpa'ksīni'n. Nata'a'kahuāna'ni' lā' natalīhui'lī nacāmaktāya a'xni'ca' tatlahuamā'na a'ntūn tzey. [2] Cacāhua'ni' que tū' nata'a'ksa'n ā'chā'tin. Lā' tū' natalāsta'la. Natalakalhu'man lā' nacā'a'cnīni'ni' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't a'yuj tū' takalhlaka'ī'.

[3] Napāstacāuj a'nchī quina'n pū'la ixuanī'tauj. Tū' xa'nca ixpāstacna'nāuj lā' lacxumpi quina'n ixuanī'tauj. Lā' ixquincāta'a'kxokoyāni'. Xmān ixtlahuacu'tunāuj a'ntū quimacnica'n ī'squi'n. Ixtlahuatēlhayāuj a'ntūn tū' tzey lā' ixlakca'tzanāuj. Tū' ixlaktzīncu'tunāuj nīn tintī'. Lā' nīn tintī' ixquincātalaktzī'ncu'tunāni'. [4] Dios māsu'yulh ixtalakalhu'mān lā' ixtapāxquī'n para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'xni'ca' macamilh Jesucristo [5] para naquincāmāpūtaxtūyāni'. A'yuj ixtlahuayāuj a'ntūn tzey, pero tū' por ū'tza' Dios naquincālīmāpūtaxtūyāni'. Xla' quincāmāpūtaxtūyāni' porque lej quincāpāxquī'yāni' lā' lej quincālakalhu'manāni'. Hua'chilh lakche'kē'lh quintapāstacna'ca'n como huan Espíritu Santo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' tapāstacna'. Lā' chuntza' hua'chilh sāsti'tzucunī'tauj lā' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. [6] Dios tū' lakpuhuan a'xni'ca' quincāmaxquī'ni' huan Espíritu Santo ixpālacata a'ntūn tlahualh quiMāpūtaxtūnu' Jesucristo. [7] Dios quincālakalhu'manāni' lā' quincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tzē naquincāmaxquī'yāni' quiherenciaca'n a'ntū quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.

[8] Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Lā' iclacasqui'n que stu'tu'lu' nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'nī't Dios para que natatanūni' natatlahua a'ntūn tzey. A'ntū icuaniyāni' lej tzey lā' nacāmaktāya ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. [9] Cacātapānū'ni' xlaca'n a'ntī xmān talālīkalhasqui'nī ixpālacata a'ntū tuntū' ixtapalh lā' tichū quinapapna'ca'n. Nā cacātapānū'ni' a'ntīn talāsta'la lā' talīkalhachihuīna'n a'ntū huanicu'tun huan ixley Moisés. Huā'mā' tū' līmaktāyayāni' nīn tuntū'. Tuntū' ixtapalh.

[10] Maktu' calacaquilhnīyāni' kalhatin chi'xcu' a'ntī cāmā'a'kapitzī xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Dios. Lā' palh tū' cuenta tlahua a'nchī lacaquilhnīca, catlakaxtu [11] porque ca'tzīya' que ixlakta tū' tzeyā chi'xcu' xla'. A'yuj ca'tzī que laclē'n pero ā'chulā' tlahua a'ntūn tū' tzey.

A'ntū xmān ixla' Tito

[12] A'xni'ca' na'icmacā'ni'yāchāni' Artemas o Tíquico, nalīhui'līya' naquilakta'na' nac Nicópolis porque a'ntza' na'ictachoko līhuan lej lonknu'n. [13] Cacāmaktāya' huan Zenas a'ntī abogado lā' Apolos para que nataka'lhī ixlīhuāk a'ntū tamaclacasqui'n para natatē ixtejca'n.
[14] Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Dios catasca'tli a'nchī natatlahua a'ntūn tzey lā' a'nchī natamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tamaclacasqui'n catūhuā. Chuntza' tū' laclhquitit natala.

Saludos lā' līsicua'lanālīn ā'xmān

[15] Ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' tamacā'ni'yāni' saludos. Nacāsaludarlīya' ixlīhuākca'n qui'amigosnu'ca'n a'ntī quincāpāxquī'yāni' como kalhlaka'ī'yāuj Dios. Lā' Dios cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Filemón

Pablo tzo'knuni'lh Filemón

1 Quit Pablo a'ntīn tachī'n por ixpālacata Jesucristo. Lā' nā huī'
huā'tzā' quintā'tinca'n Timoteo. Ictzo'knuni'mā'ni' hui'x, Filemón, a'ntī
quilātā'scujāuj lā' iccāpāxquī'yāni'. 2 Icmacā'nāuj saludos quit lā' Timoteo.
Iccāmacā'ni'yāuj saludos para ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn a'ntīn
takalhlaka'ī' Jesucristo lā' tatakēstoka na minchic. Lā' nā iccāmacā'ni'yāuj
saludos huan quintā'tinca'n Apia lā' huan Arquipo a'ntī hua'chi
quintā'tropaca'n por Jesucristo. 3 QuinTāta'ca'n Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo cacātasicua'lanālīni' hui'xina'n lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n.

A'nchī ixpāxquī'nin lā' ixkalhlaka'ī' Filemón

4 Pō'ktu icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' ickalhtō'ka' lā' iclīchihuīna'n
por mimpālacata. 5 Icmaxquī' pāxcatca'tzī como quimāca'tzīnīcatza' que
xa'nca kalhlaka'ī'ya' Jesús lā' pāxquī'ya' xla' lā' nā cāpāxquī'ya' huan
ā'makapitzīn a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 6 Lā' como hui'x cāhuani'nī'ta' lā'
cāmāsu'ni'nī'ta' ā'makapitzīn a'ntū hui'x kalhlaka'ī'ya', icsqui'ni' Dios que
ū'tza' nacāmāmāchekxīnī xlaca'n ixlīhuāk a'ntū lej tzey lā' a'ntū quila'ca'n
ixpālacata Cristo. 7 Quintā'tin, lej iclīpāxuhua lā' lej iclītako'xamāka'tlī'
ixpālacata mintapāxquī'n porque hui'x cāmāhuixcānīnī'ta' xlaca'n a'ntīn
takalhlaka'ī'.

Pablo squi'nli talakalhu'mān por ixpālacata Onésimo

8 Quit tū' ictimāpa'ksīni' a'yuj tzē na'icmāpa'ksīyāni' natlahua'ya' a'ntū
tasqui'nī, como Cristo quilīhui'līlh quilī'apóstol. 9 Mejor na'icsqui'ni'yāni'
ixpālacata mintapāxquī'n. Quit Pablo a'ntī icsqui'ni'yāni' lā' quit pap-
atzīntza'. Lā' chuhua'j tachī'n quit ixpālacata Jesucristo. 10 Icsqui'ni'yāni'
ixpālacata Onésimo a'ntī icmākalhlaka'ī'nīlh līhuan tachī'n quit. Chuntza'
lītaxtuyācha' hua'chi qui'o'kxa'.

11 Xapū'la Onésimo tū' xa'nca maktāyani' pero chuhua'j xa'nca
quimaktāya lā' nā tzē xa'nca namaktāyayāni'. 12 Xla' icmāspi'tchokoni'yāni'
lā' hua'chilh xa'icmacamini'n lakatin parte de quimacni'. Hui'x camā'nu'
na minchic. 13 Quit xa'icmāchokocu'tun huā'tzā' lā' ixquimaktāyalh.
Ixlalh milaktapalh līhuan tachī'n quit ixpālacata huan xatzey tachihuīn.
14 Pero como hui'x tū' ixca'tzīya' lā' tū' ixquimaxquī'nī'ta' talacasqui',
iclīhui'līlh tuntū' na'ictlahua. Tū' xa'iclacasqui'n naquisātlahuani'ya'
talakalhu'mān. 15 Onésimo tamakatīnī't de hui'x a'yuj tū' makān
lā' chuhua'j nataspi'tchoko para pō'ktu. Chō'la chuntza' xalītzey
nalītaxtuyācha' 16 porque chuhua'j xla' tū' xmān xatatamāuj mintasācua'.
Nā lanī't mintā'tin a'ntī pāxquī'canī't. Quit lej icpāxquī' lā' maclacasqui'n
que hui'x ā'chulā' napāxquī'ya' como xla' mintasācua' lā' nā chuhua'j lanī't
mintā'tin ixpālacata kalhlaka'ī'nī't Jesús.

17 Chuntza' palh hui'x puhua'na' que lātā'scujmā'nāuj, camā'nu'
na minchic huan Onésimo hua'chilh quit ixquimā'nu'. 18 Palh
tlahuani'nī'ta'ni' catūhuā a'ntūn tū' tzey o palh laclē'ni'yāni' catūhuā,
naquimātā'jī'ya' quit. 19 Quit, Pablo, ictzo'knuni'yāni' huā'mā':
Na'icmāpalakō'yāni', a'yuj tzē na'icmāpāstaquīyāni' a'ntū quilaclīpini'ya'.
Lā' ū'tza' huā'mā': Quit icmākalhlaka'ī'nīnī'ta'ni' ixpālacata Jesús. 20 Lā'

chuhua'j, quintā'tin, caquintlahua'ni' huā'mā' talakalhu'mān como quina'n kalhlaka'ī'yāuj huan Māpa'ksīni'. Naquimakapāxua'ya' a'nchī namānū'ya' na minchic huan Onésimo ixpālacata Jesucristo.
21 Ictzo'knuni'mā'ni' como iclakapasāni' a'nchī hua'nī'ta' lā' icca'tzī que
natlōkentaxtūya' a'ntū icsqui'ni'mā'ni' lā' ā'chulā' natlahua'ya'. 22 Lā' nā ic-
squi'ni'yāni' naquincāxui'lī'ya' a'nlhā' na'ictahui'la. Icka'lhīmā' que Dios nakaxmata a'ntū hui'xina'n squi'ni'pā'na'ntit a'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit. Lā' chuntza' naquimakxteka na'ica'nācha'.

Cāmacā'ni'ca saludos lā' squi'ni'ca Dios cacāsicua'lanālīlh

23 Epafras a'ntī quintā'tachī'n ixpālacata Jesucristo macā'ni'yāni' salu-
dos. 24 Nā tamacā'ni'yāni' saludos Marcos lā' Aristarco lā' Demas lā' Lucas a'ntīn quintatā'scuja.
25 QuiMāpa'ksīni' Jesucristo cacāsicua'lanālīni'. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca huan Hebreos

Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'

1 Makāntza' Dios lej tāpālhūhua' cāmāca'tzīnīlh ixa'ctasana'nī'n lā'
cāmāchihuīnīlh ixtachihuīn. Lā' xlaca'n maklhūhua' tatā'chihuīna'lh
a'ntī quinapapana'ca'n. 2 Lā' chuhua'j huā' tamā'na quilhtamacuj
a'ntū ā'xmān, Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'. Lā' ixO'kxa'
quincāmācā'tzīnīnī'ta'ni' a'ntū Dios lacasqui'n que naca'tzīyāuj. Dios
tlahuanī't ixO'kxa' ixtēcu' xla' ixlīhuāk a'ntū a'nan. IxO'kxa' Dios cāxui'līlh
huan quilhtamacuj lā' a'ntū a'nan nac a'kapūn. Cāxui'līlh huā'mā' por
ixquilhtampān Dios. 3 IxO'kxa' Dios, xla' a'cxtim con Dios, como lej ka'tla'.
Xla' ū'tza' māpa'ksīkō' a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj lā' a'ntū tahui'lāna'
tālhmā'n nac a'kapūn, como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' māni' ū'tza'
cāxapakō'lh quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' tahuī'lh na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā'
a'ntza' tamāpa'ksīni'n.

IxO'kxa' Dios lej ka'lhī līmāpa'ksīn

4 IxO'kxa' maxquī'ca lej ka'tla' līmāpa'ksīn. Lā' tū' chuntza' huan ángeles
taka'lhī līmāpa'ksīn. Dios maxquī'lh ixlītlōt a'ntū más xaka'tla'. Lā'
tū' chuntza' huan ángeles cāmaxquī'ca ixlītlōtca'n. 5 Lā' Dios tū' maktin
cāhuaninī't nīn kalhatin ixángeles, a'nchī huanilh ixO'kxa':

Hui'x qui'O'kxa'.
Chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.
Lā' nā Dios tū' maktin cāhuaninī't kalhatin de ixángeles:
Quit minTāta' para pō'ktu.
Lā' hui'x qui'O'kxa' para pō'ktu.
6 Lā' a'xni'ca' namacamin nac quilhtamacuj ixO'kxa' a'ntī ixlacsacnī't
Dios hualh:
U'tza' catamācā'tanīlh ixlīhuākca'n ixángeles Dios.
7 Lā' Dios chihuīna'lh ixpālacataca'n huan ángeles lā' hualh:
Huan ángeles ixlacscujnī'n Dios.
Ta'a'n a'nlhā Dios cāmacā'n.
Lej līlacapalh ta'a'n hua'chi ū'ni' lā' hua'chi huan makli'pni'nī'n.
8 Lā' nā Dios chihuīna'lh ixpālacata ixO'kxa', lā' hualh:
Hui'x Dios lā' hui'x namāpa'ksīni'na' para pō'ktu.
Lej tzey a'nchī hui'x māpa'ksīni'na'.
9 Hui'x lakatīya' a'ntū xatzey.
Lā' tū' laktzī'ncu'tuna' a'ntū ko'hua'jua'.
Lā' ū'tza' līlacsacnī'ta'ni' minDios.
Lā' lej māpāxuhuīni' como lej maxquī'ni' lhūhua' līmāpa'ksīn.
Lā' huan ā'makapitzīn tū' chuntza' cāmaxquī'ca.
10 Lā' nā Dios huampā:
Hui'x, Māpa'ksīni', tla'hua' ixlīhuāk quilhtamacuj xapū'la.
Lā' hui'x tla'hua' ixlīhuāk a'ntūn tatasu'yunu'n nac a'kapūn.
11 Lā' huāk huā'mā' natalaksputa.
Lā' hui'x tū' chuntza'.
Hui'x natahui'la'ya' para pō'ktu.
Huāk huā'mā' xakōlūhua' natala hua'chi xamasni' lu'xu'.
12 Tū'tza' caticāmaclacasqui'nca, como hui'x huāk xasāsti' nacātlahua'ya'.

Chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' tamakxtu xakōlūhua' ixlu'xu' lā' lhakā' xasāsti'.
Lā' hui'x, tū' maktin catitaxtāpali' lā' natahui'la'ya' para pō'ktu.
13 Lā' Dios tū' maktin cāhuaninī't nīn kalhatin ixángeles chuntza' hua'chi
huanilh ixO'kxa':
Catahui'la' nā quimpāxtūcāna'j hasta que quit na'iccātlaja mintā'ca'tzanī'n.
14 Huan ángeles xalakahuan a'yuj tūla laktzī'ncan. Lā' xlaca'n tascuja
chu a'nchī Dios cāmāpa'ksī. Dios cālakmacamin para natamaktāya a'ntī
cāmāpūtaxtūca lā' taka'lhīmā'na a'ntū Dios nacāmaxquī' a'ntū lej tzey.

2

Tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj a'ntū Dios huan

1 Jesús xla' lej ka'tla'. Lā' ū'tza' xa'nca nalīpāstacāuj huan xatzey
tachihuīn a'ntū quincātamāca'tzīnīnī'ta'ni'. Lā' chuntza' tū' catitaxtutāyauj
na ixtej Dios. 2 A'ntū Dios cāmāhuanīlh huan ángeles, ū'tza' lej xastu'ncua'.
Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'lh, xlaca'n cāmāpātīnīca. 3 Lā'
nā chuntza' quina'n naquincātamāpātīnīyāni' palh tū' namakxtekāuj
que Dios naquincāmāpūtaxtūyāni'. QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, ū'tza'
a'ntī xapū'la chihuīna'lh a'nchī nalīpūtaxtucan. Lā' a'ntīn takaxmatli
xlaca'n quincātamāca'tzīnīni' lā' quincātahuanini' que ū'tza' stu'ncua'.
4 Lā' nā chuntza' Dios mālacsu'yulh que stu'ncua' a'ntū cāhuanica, como
cāmacamaxquī'lh līmapa'ksīn para natatlahua tāpālhūhua' lej xalaka'tla'
lē'cnīn. Lā' nā cāmaxquī'ca ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo chā'tunu' chu a'nchī
Dios ixlacasqui'n que natlahua chā'tunu'.

Jesucristo pu'nli hua'chi kalhatin chi'xcu' para namāpūtaxtūnu'n

5 Lā' huan ángeles, tū' xlaca'n a'ntī Dios nacālīmāmacū' huan quilh-
tamacuj a'ntū līchihuīna'nāuj, lā' a'ntū xasāsti' nala. 6 Tū' ángeles cat-
icālīmāmacū'lh huan quilhtamacuj. Nacālīmāmacū'can tachi'xcuhuī't.
Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huancan:
Lā' hui'x Dios cāpāstaca' de huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' lej ixtapalhca'n.
Lā' cātlahuani'ya' xlaca'n a'ntū lej tzey.
7 Hui'x cālīmāka'tli' huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' hua'chi huan ángeles.
Lā' cātla'hua' que cacā'a'cnīni'ni'ca.
8 Lā' huan tachi'xcuhuī't tamāpa'ksīni'nkō' por minquilhtampān.
Lā' a'xni'ca' huancan que tamāpa'ksīni'nkō', chuntza' huanicu'tun que
huan tachi'xcuhuī't tamāpa'ksīkō' ixlīhuāk, a'yuj tūna'j tatasu'yu palh
tamāpa'ksīni'nkō'. 9 Cristo ū'tza' a'ntī māpa'ksīni'n. Ca'tzīyāuj a'nchī
pātīni'lh Jesús. Ti'na'jalh más que huan ángeles, a'yuj tū' lej makān.
Chuntza' lalh como Dios lacasqui'lh que xla' nanī para ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't como Dios lej lakalhu'mana'n. Lā' como Jesús nīlh, ū'tza'
lej lī'a'cnīni'ni'can.
10 Dios tlahuakō'nī't. Xla' cāmā'a'nanīkō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan, chu
a'nchī ixtapuhuān. Lā' chuntza' līmakuan que Dios macamilh ixO'kxa'
nac quilhtamacuj para nanī, como Dios ixlacasqui'n que lhūhua' natala
ixcamana' lā' nata'a'n nac a'kapūn. Lā' como Jesucristo pātīni'lh por
quimpālacataca'n, chuntza' tzē naquincāmāpūtaxtūyāni'. 11 A'ntī Jesús
cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n, huāk ixcamana' Dios. Lā' como ixcamana'
Dios, chu kalhatin a'ntī ixTāta'ca'n hua'chi Jesucristo. Lā' ū'tza' tū'
līmāxana'n Jesucristo a'xni'ca' huan que xlaca'n ixtā'timīn. 12 Tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios a'nchī Jesús huanilh Dios:

Quit na'iccālītā'chihuīna'n de hui'x huan quintā'timīn.
Lā' a'nlhā xlaca'n tatakēxtimī na'icmāka'tlī'yāni'.
13 Lā' nā Jesús hualh:
Quit na'iclīpāhuan Dios.
Lā' nā huampā:
A' icuī' quit con ixcamana' Dios a'ntī Dios quilīmāmacū'lh.
14 Lā' huā' tamā'na camana' taka'lhī ixquinītca'n lā' ixka'lhni'ca'n.
Lā' nā chuntza' Cristo lalh chu a'cxtim, como ixka'lhī ixquinīt lā'
ixka'lhni'. Lā' pu'nli hua'chi kalhatin chi'xcu' como xla' nīcu'tulh como
chuntza' tzē natlaja huan ko'ti'ti' a'ntī por ixpālacata līnīcan. 15 Lā'
chuntza' Cristo tzē cālīmaktāyalh xlaca'n a'ntī pō'ktu ixtajicua'n natanī.
Lā' xla' tzē cāmaklhtīlh huan ixtajicuā'tca'n. 16 Lā' tū' ángeles a'ntī
cāmaktāyalh Cristo. Xla' cāmaktāyalh huan tachi'xcuhuī't a'ntīn takalh-
laka'ī' hua'chi Abraham. 17 Ixtasqui'nī que Cristo ixlalh a'cxtim con
ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntī hua'chi māni' ixtā'timīn Cristo. Lā' chuntza' xla'
lej quincālakalhu'manāni'. Lā' nā chuntza' tzē nala xapuxcu' ixlīsacerdote
na ixlacapūn Dios. Lā' māni' ū'tza' talacnūni'lh hua'chi lē'ksajna'. Lā'
chuntza' tzē quincātamāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. 18 Lā' chuhua'j
como Jesucristo māni' xla' pātīni'lh, xla' tzē nacāmaktāya xlaca'n a'ntīn
tapātīni'mā'na lā' a'ntī huan ko'ti'ti' cāmātonkopūcu'tun.

3

Jesucristo lej a'cnīni'ni'can

1 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, Dios cālacsacnī'ta'ni' lā' ū'tza' līla'tit hui'xina'n
ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' chuhua'j capāstactit Jesucristo. Dios macamilh
huan Jesucristo. Lā' mānūlh xapuxcu' ixlīsacerdote na ixlacapūn Dios.
Lā' Jesucristo chuntza' tzē nacāmaktāya xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. 2 Lā'
Jesucristo tlōkentaxtūkō'lh huā'mā' a'ntū Dios ixlīmāmacū'nī't. Lā' nā
chuntza' Moisés tlōkentaxtūkō'lh nā xla' ixlīhuāk a'ntū Dios ixlīmāmacū'nī't
por ixpālacataca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. 3 Lā' minī'ni' lej ca'a'cnīni'ni'ca
Jesucristo; lā' Moisés tū' chuntza' ca'a'cnīni'ni'ca. Lā' nā chuntza' a'ntī
māpa'ksī nac lakatin chic, xla' a'cnīni'ni'can. Lā' huan ā'makapitzīn nac
chic tū' lej cā'a'cnīni'ni'can. 4 Huan chi'xcuhuīn tzēn tatlahua chic. Lā'
Dios, xla' tlahuakō'nī't ixlīhuāk a'ntū a'nan. 5 Lā' Moisés xa'nca tlahualh
a'ntū ixlīmāmacū'canī't por ixpālacata ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' xla'
ī'scuja na ixlaclhni'ca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' xla' ixcāhuani huan
tachi'xcuhuī't a'ntū napātle'ke. 6 Lā' Cristo, xla' ixO'kxa' Dios. Lā'
xla' huāk tzey a'ntūn tlahua. Lā' ū'tza' līmāmacū'canī't ixlīhuākca'n a'ntī
ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' nā quina'n ixtachi'xcuhuī't Dios, palh quina'n
chu ū'tza' nalīpāhuanāuj līhuan lahui'lāna'uj, lā' palh līpāxuhuayāuj a'ntū
Dios naquincāmaxquī'yāni'.

Ixtachi'xcuhuī't Dios natalīpāxuhua a'ntū Dios tlahuakō'lh

7 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh huan Espíritu
Santo:
Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'nchī Dios huan, tū' lacxumpi
cala'tit.
8 Tū' lacxumpi cala'tit hua'chi a'ntīn tatā'lāsta'lalh Dios makāntza' a'nlhā
nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
Dios lej cāpātīni'lh xlaca'n.

Lā' Dios hualh: 9 “Minapapana'ca'n hua'chilh xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun hasta lhānchula' xa'iccāpātīni'lh xlaca'n”.
Lā' xlaca'n lej lacxumpi ixtahuanī't, lā' a'yuj talaktzī'lh xlaca'n huan lē'cnīn a'ntū xa'ictlahua quit por tu'pu'xam cā'ta.
10 Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' icualh: “Xlaca'n tū' maktin xa'nca tapāstacna'n. Lā' tū' tamāchekxī xlaca'n a'ntū iclacasqui'n quit”.
11 Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū' catitachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.

12 Lā' chuhua'j, tā'timīn, xa'nca calatā'kchokotit. Lā' tū' caxumpīni'ni'tit
Dios nīn kalhatin de hui'xina'n. Tū' tzey palh tū' kalhlaka'ī'yā'tit Dios.
Lā' por ixpālacata huā'mā' tzē nataxtunquīyā'tit con Dios xalakahuan.
13 Xatzey cālāmaktāya'tit macaxtim chuhua'j pō'ktu līhuān lahui'lāna'ntit
nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' chuntza' nīn kalhatin napuhuan palh tzē
natlahua a'ntun tū' tzey. Palh chuntza' napuhuan kalhatin, māni' ū'tza'
ta'a'kxokomā', lā' ā'chulā' tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. 14 Palh quina'n tū'
namakxtekāuj nalīpāhuanāuj Cristo a'cxtim hua'chi xapū'la ixlīpāhuanāuj,
chuntza' nā quila'ca'n nala huāk a'ntū ixla' Cristo.

15 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit ixtachihuīn Dios, ca'a'kahuāna'ni'tit.
Lā' tū' caxumpīni'ntit hua'chi xlaca'n xalanī'n makāntza' a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
16 ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n tichū takaxmatli ixtachihuīn Dios lā' tū'
ta'a'kahuāna'ni'lh? Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī cāmāxtulh Moisés de nac Egipto.
17 ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n a'ntī ixtamakā'kchā'nī't Dios? Dios lej
ixa'kchā'nī't con xlaca'n a'ntī ixtatlahua talaclē'i' tu'pu'xam cā'ta, lā'
ū'tza' talīnīlh xlaca'n huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 18 ¿Chā ca'tzīyā'tit
hui'xina'n a'ntī cālīchihuīna'lh Dios a'xni'ca' hualh que tū' catitachā'lh
nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con Dios? Dios cālīchihuīna'lh xlaca'n a'ntīn
taxumpīni'ni'lh Dios. 19 Lā' chuntza' tzē līmāchekxīcan que xlaca'n tūlalh
tachā'lh huan nac ti'ya't, como xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh que stu'ncua'
a'ntū cāhuanilh Dios.

4

1 Lā' quina'n, Dios quincāhuaninī'ta'ni' que tzē nachā'nāuj a'nlhā
xla' hui'lacha' lā' a'ntza' najaxāuj quina'n con Dios. Lā' lej tasqui'nī
napāstacāuj a'nchī nalīlatā'kchokoyāuj, como lej lījicua' palh tū' cachā'lh
kalhatin de hui'xina'n. 2 Quina'n kaxmatnī'ta'uj huan xatzey tachi-
huīn ixpālacata a'nchī līpūtaxtucan. Lā' nā xlaca'n takaxmatli huā'mā'
tachihuīn. Lā' xlaca'n xmān chu tlakaj takaxmatli como tū' takalh-
laka'ī'lh palh stu'ncua' huā'mā' tachihuīn. 3 Lā' quina'n, como kalh-
laka'ī'yāuj, nachā'nāuj a'nlhā hui'lacha' Dios lā' najaxāuj con Dios. Lā'
Dios cālīchihuīna'lh xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh lā' hualh:
Quit ica'kchā'lh con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū' catitachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.
Lā' chuntza' hualh Dios a'yuj ū'tza' ixtlahuanī'ttza' a'nlhā najaxcan lā'
como ixtlahuakō'nī'ttza' ixlīhuāk a'ntū a'nan. 4 Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios ixpālacata huan lakatojon chi'chini'. Lā' chuntza' huan:
Dios pūjaxli huan ixlīlakatojon chi'chini' lā' tū' scujli.
5 Lā' nā a'ntza' tatzo'kni':
Xlaca'n tū' catitachā'lh a'nlhā najaxcan con quit.

6 A'ntīn takaxmatli xapū'la huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī
nalīpūtaxtucan, xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh. Lā' ū'tza' tū' talīchā'lh xlaca'n
a'nlhā najaxcan con Dios. Lā' chuntza' ā'makapitzīn natachā'n lā'
natatā'jaxa Dios. 7 Lā' como xlaca'n tū' tachā'lh, chuntza' Dios la-
clhcāhui'līlh ā'lakatin chi'chini' a'ntū māpācuhuīlh chuhua'j. Ixlīlhūhua'
cā'ta Dios māchihuīnīlh David a'ntī rey ixuanī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios a'nchī David hualh:

Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntū Dios huan, tū' lacxumpi
cala'tit.

Lā' ca'tzīyāuj que pō'ktu Dios cāta'sani'mā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't
lā' hasta chuhua'j. 8 Lā' a'xni'ca' Dios chuntza' huanilh David, Jo-
sué ixchinī'ttza' con huan tachi'xcuhuī't huan nac ti'ya't a'nlhā Dios
ixcāmālacnūni'nī't. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj quina'n que Dios ixtā'chihuīna'mā'
David por ixpālacata ā'lacatin a'nlhā najaxcan. 9 Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj
que quina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios nachā'nāuj a'nlhā cāxui'līnī't para
napūjaxāuj chuntza' hua'chi Dios jaxli ixlīlakatojon chi'chini' a'xni'ca'
cāxui'līkō'lh huan quilhtamacuj. 10 Lā' a'ntīn tachā'n a'ntza', xlaca'n a'ntīn
tatlahuakō'nī't ixlītlōtca'n lā' a'ntza' natajaxa chuntza' hua'chi Dios jaxli
a'xni'ca' cāxui'līkō'lh huan quilhtamacuj. 11 Lā' quina'n lej calīhui'līuj para
nachā'nāuj lā' a'ntza' najaxāujtit con Dios. Lā' tū' calauj hua'chi xala'nī'n
makāntza'. Xlaca'n tūlalh tachā'lh como tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua'
a'ntū hualh Dios.

12 Lā' ixtachihuīn Dios xla' hua'chilh xalakahuan lā' lej ka'lhī
līmāpa'ksīn como ū'tza' scuja na qui'a'clhcunucca'n. Ixtachihuīn
Dios hua'chi kantin espada a'ntū kēstītu' lā' tzej sta'ya'nca', a'ntū
tzē lakchā'nkō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' ū'tza' nalīca'tzīyāuj palh tū'
tzey qui'a'clhcunucca'n lā' quintapāstacna'ca'n. 13 Lā' Dios huāk
laktzī'huī'. Nīn tuntū' tzē natatzē'kni' na ixlacapūn Dios. Xla' lakapaskō'
qui'a'clhcunucca'n. Lā' quina'n ka'lhī nakalhtīni'nāuj na ixlacapūn Dios
por ixpālacata a'ntū tlahuayāuj chā'tunu' de quina'n.

Dios līmānūlh Jesucristo xapuxcu' ixlīsacerdote

14 Lā' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, chā'nī'ttza' xla' a'nlhā hui'lacha'
Dios. Xla' ū'tza' hua'chi kalhatin xapuxcu' sacerdote a'ntī
quincālacapūtāyamā'ni' lā' chihuīna'n por quina'n. Lā' chuntza' quina'n
tū' catimakxtekui kalhlaka'ī'yāuj Jesucristo nīn macsti'na'j. 15 Lā'
Jesucristo hua'chi quisacerdoteca'n. Xla' quincālakalhu'manāni' quina'n,
como nā xla' xapū'la chuntza' ixtalīlaktzī'ncu'tun a'xni'ca' ixlatlā'huan
nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quina'n quincāpātle'keni'mā'ni'.
Pero xla' nīn tuntū' tlahualh a'ntūn tū' tzey. 16 Lā' ū'tza' calītapajtzūj na
ixlacapūn Dios. Lā' tū' calacapuhuanui. Xla' lej lakalhu'mana'n. Lā'
naquincāmaktāyayāni' a'xni'ca' maclacasqui'nāuj.

5

1 Lā' huan chi'xcuhuī'n israelitas a'ntīn cālīmānūcan xanapuxcu'nu'
ixlīsacerdoteca'n, chā'tunu' tascuja na ixlacapūn Dios por ixpālacataca'n
huan tachi'xcuhuī't. Lā' kalhatin chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote,
xla' mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios para nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n
huan tachi'xcuhuī't. 2 Lā' huā'mā' sacerdote, como xla' chi'xcu', a'katunu'
tlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' līlacatzucu cālīpātīni' xlaca'n a'ntīn tūna'j
xa'nca taca'tzī lā' xlaca'n a'ntīn tatatonkopūnī't. 3 Lā' como xla' a'katunu'
tlahua a'ntūn tū' tzey, tasqui'nī que xla' na'a'ksajuī'nin xapū'la para

namāpānūni'can ixtalaclē'i' māni' ū'tza'. Lā' ā'calīstān xla' a'ksajuī'nin para
nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
4 Lā' nīn tintī' ixa'cstu tzē natanūni' xapuxcu' ixlīsacerdote. Xmān Dios
a'ntī tzē namānū xapuxcu' ixlīsacerdote, chuntza' hua'chi Dios mānūlh
Aarón. 5 Lā' Cristo nā tū' ixa'cstu tanūni'lh xapuxcu' sacerdote. Xla'
mānūlh Dios lā' huanilh:
Hui'x qui'O'kxa' lā' chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.
6 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:
Hui'x nala'ya' milīsacerdote para pō'ktu.
Lā' chuntza' hua'chi mānūca Melquisedec ixlīsacerdote lā' nā chuntza'
hui'x namānūca'na'.
7 Lā' Jesucristo a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, xla' lej ixkalhtō'ka'
con ixlīhuāk ixa'clhcunuc lā' lej ī'squi'ni' Dios hasta ixcalhuani'. Lā' Dios
ū'tza' a'ntī tzē ixmāpūtaxtūlh de huan līnīn. Lā' Dios kaxmatni'lh huan
ixoración, como Jesucristo xmān ixtlahuacu'tun a'ntū ixtapuhuān Dios.
8 Lā' Jesucristo a'yuj ixO'kxa' Dios, xla' ixa'kahuāna'ni' lā' ū'tza' līpātīni'lh
xla'. Lā' ū'tza' xla' līmāchekxī a'nchī tapātīni'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni'
Dios. 9 Lā' Jesucristo lej xa'nca a'kahuāna'ni'lh Dios hasta nīlh chu a'nchī
ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' xla' tzē nacālīmāpūtaxtū para pō'ktu xlaca'n
a'ntīn ta'a'kahuāna'ni'. 10 Lā' Dios līmānūlh xapuxcu' ixlīsacerdote chuntza'
hua'chi Melquisedec.

Līјicua' palh taspi'tāyacan na ixtej Dios

11 Quit iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī Jesucristo
hua'chi Melquisedec. Pero lej jicslīhua' como hui'xina'n tūna'j xa'nca
māchekxī'yā'tit. 12 Lā' maclacasqui'nā'titcus a'ntī nacātamāsu'ni'yāni'
hui'xina'n a'ntūn tū' xajicslīhua' ixtachihuīn Dios. Lā' como hui'xina'n
makāntza' kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza', hui'xina'n tzētza' ixcāmāsu'ni'tit huan
ā'makapitzīn. Hui'xina'n hua'chi kalhatincus ska'ta' a'ntī xmāncus leche
tahua' lā' tūlana'j tahuā'yan. 13 Huan lakska'tā'n a'ntī xmāncus leche
tahua', xlaca'n tūna'j taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. 14 Lā' a'ntī
xastacni'tza', xlaca'n taca'tzītza' a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey.

6

1 Lā' chuhua'j como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza', tū'tza'
icticāhuanini' a'ntū cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn xapū'la. Tū'tza'
icticāhuanini' a'nchī lītzucucan kalhlaka'ī'can Cristo lā' a'nchī līxtāpalīcan
quintapāstacna'ca'n lā' a'nchī līmakxtekcan tlahuacan a'ntūn tū' tzey, lā'
a'nchī līkalhlaka'ī'can Dios. Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej jicslīhua'
māchekxīcan a'ntū ixla' Dios. 2 Lā' tū'tza' icticāhuanini' a'nchī lī'a'kpaxcan,
lā' a'nchī cālīmā'ca'ni'can macan, lā' a'nchī nalīlakahuanchokocan, lā' a'nchī
Dios nalījuzgarlī. 3 Chuhua'j, palh Dios lacasqui'n, na'iccāmāsu'ni'yāni'
a'ntū más xajicslīhua' ixpālacata ixtachihuīn Dios.
4 A'ntīn tataspi'tāyanī't na ixtej Dios, lejtza' jicslīhua' natalītaspi'tpala
xlaca'n. Xlaca'n tamāchekxīnī'ttza' a'nchī nalīpūtaxtucan lā' a'nchī Dios
cālīsicua'lanālī ixtachi'xcuhuī't lā' a'nchī ka'lhī līmāpa'ksīn huan Espíritu
Santo. 5 Lā' xlaca'n taca'tzī que lej tzey a'ntūn takalhlaka'ī'nī't ixpālacata
a'ntū huanī't Dios, lā' talaktzī'nī't huan lē'cnī'n a'ntū tlahuacan por
ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Lā' por huā'mā' līmāpa'ksīn namāpa'ksīkō'can
a'xni'ca' namin huan xasāsti' quilhtamacuj. 6 Lā' como xlaca'n tatax-
tutāyanī't na ixtej Dios, tūlatza' cāmāxtapālīnīpalacan hua'chi tatlahualh
xapū'la. Tūlatza' como hua'chilh talakapalanī't Jesús a'nchī nīlh nac

cruz. Lā' hua'chilh ixtaxtokohua'ca'pā ixO'kxa' Dios. 7 Chuhua'j quit
iccāhuanicu'tunāni' a'ntū hua'chi lītalacastuca. Nac cā'tacuxtu maklhūhua'
la huan xcān. Lā' huan xcān chū'hua' nac huan ti'ya't. Lā' chuntza' līlana'n
lā' chuntza' talīhuā'yan a'ntīn tascuja nac huā'mā' ti'ya't. Chuntza' līla chu
a'nchī ixtapuhuān Dios. 8 Lā' nac ti'ya't a'nlhā staca xmān lhtucū'n lā'
chi'tin, huanmā' tuntū' ixtapalh. Natahuan que tū' tzey. Lā' natalhcuyu.
Huā'mā' ti'ya't hua'chi a'ntīn tataspi'tchokonī't na ixtej Dios.

Dios natlōkentaxtū a'ntū huan
9 A'yuj chuntza' ictzo'ka quit, quit icca'tzī que hui'xina'n tū'
taspi'tchokonī'ta'ntit huan nac tej. Xa'nca tasu'yu que hui'xina'n
kalhlaka'ī'yā'tit. 10 Huāk a'ntū Dios tlahua, xla' huāk tzey.
Xla' tū' catipātza'nkālh a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n lā' a'nchī
māsu'yunī'ta'ntit que pāxquī'yā'tit Dios. Chuntza' tasu'yu como
hui'xina'n cāmaktāya'nī'ta'ntit ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā'
ticāmaktāyapā'na'ntitcus. 11 Quit lej iclacasqui'n que milīhuākca'n
hui'xina'n cascujtit chuntza' līhuan lahui'lā'na'ntitcus nac quilhtamacuj.
Lā' chuntza' napātle'ke ixlīhuāk a'ntū hui'xina'n ka'lhī'pā'na'ntit.
12 Tū' iclacasqui'n que laclhquititni' nala'yā'tit. Iclacasqui'n que
nacāmaksca'tā'tit ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tapātīni'n. Xlaca'n
tamaklhtīni'mā'na a'ntū cāhuaninī't Dios que nacāmaxquī'.
13 A'xni'ca' Dios huanilh Abraham a'ntū natlahuani', Dios tapācuhuīlh
māni' ū'tza', como tintī' ā'kalhatin más xaka'tla'. 14 Lā' Dios hualh:
Lej ixlīstu'ncua' na'icsicua'lanālīyāni' quit.
Lā' stu'ncua' na'icmaxquī'yāni' lej lhūhua' minatā'na'tna'.
15 Lā' Abraham pō'ktu ka'lhīlh lā' tū' jiclhua'lh. Lā' chuntza' maklhtīni'lh
a'ntū Dios ixuaninī't. 16 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' huan que lej stu'ncua'
a'ntū xla' chihuīna'n, xla' māpācuhuī ā'kalhatin a'ntī más xaka'tla' lā' tzē
namāpātīnī palh tū' natlōkentaxtū. Lā' chuntza' talīko'xamixa a'ntī ix-
talāquilhnī como taca'tzī que huan chi'xcu' ka'lhī que natlōkentaxtū. 17 Lā'
nā Dios tapācuhuīlh māni' ū'tza'. Chuntza' tlahualh como ixlacasqui'n
que nataca'tzī huan tachi'xcuhuī't que huanmā' lej stu'ncua' lā' xla'
natlōkentaxtū a'ntū hualh. 18 Quina'n ca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū
Dios hualh, como tapācuhuīlh māni' ū'tza' lā' xla' tū' maktin a'kxokonu'n.
Lā' ū'tza' līpāxuhuayāuj como hua'chilh tzā'lani'nī'ta'uj a'ntū lījicua' lā'
lakminī'ta'uj Dios. Lā' Dios hualh que quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. Lā'
chuhua'j ca'tzīyāuj xa'nca que ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n
para pō'ktu. 19 Lā' como ca'tzīyāuj que naka'lhīyāuj quinquilhtamacu-
jca'n para pō'ktu, chuntza' tū' tamakchuyīnī'ta'uj. Lā' chuntza' quina'n
hua'chi a'ntū tzancstāya. Ca'tzīyāuj que natanūyāuj nac a'kapūn a'nlhā
sicua'lanālanī't. 20 Lā' a'ntza' xapū'la tanūnī't Jesús a'nlhā natanūyāuj.
Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n, como xla' lalh xapuxcu'
sacerdote para pō'ktu hua'chi Melquisedec.

7

Jesucristo līmānūcanī't ixlīsacerdote chuntza' hua'chi līmānūca Melquisedec
1 Huā' Melquisedec xla' rey ixuanī't nac Salem lā' nā ixsacerdote
Dios xala' nac a'kapūn. Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham a'xni'ca' xla'
ixtaspi'tmā' de huan nac guerra a'nlhā ixcāmaknīnī't huan reyes. Lā'
Melquisedec sicua'lanālīlh. 2 Lā' Abraham maxquī'lh huan ixlītāpācāuj

de ixlīhuāk catūhuā a'ntū ixlīminī't de huan nac guerra. Huan tacuīni'
Melquisedec huanicu'tun “rey a'ntī lej tzey”. Lā' xla' rey ixuanī't nac
Salem. Lā' Salem huanicu'tun “ca'cs huī'”. Lā' chuntza' ixtacuīni'
huanicu'tun “huan rey a'ntī cāmāko'xamixī huan tachi'xcuhuī't”. 3 Tū'
tatzo'kni' ixtacuīni' ixtāta' nīn ixtzī't Melquisedec. Lā' tū' tatzo'kni' nīn
kalhatin de ixpap. Lā' tū' tatzo'kni' a'xni'ca' Melquisedec lacatuncuīlh
lā' nīn a'xni'ca' nīlh. Lā' chuntza' xla' kalhatin sacerdote ixuanī't līhuan
ixlahuī'. Lā' huā'mā' hua'chi ixO'kxa' Dios.

4 Māchekxīcan que Melquisedec, xla' kalhatin chi'xcu' ixuanī't a'ntī
lej ixtasqui'nī. Chuntza' māchekxīcan a'nchī Abraham, xla' quimpa-
pca'n quina'n israelitas lā' xla' maxquī'lh Melquisedec ixlītāpācāuj de
ixlīhuāk a'ntū tlajalh nac guerra. 5 Lā' ī'xū'yātā'natna' Leví a'ntī sacer-
dotes ixtahuanī't, xlaca'n tamaklhtīni'lh huan ixlītāpācāuj a'ntū ixtat-
laja ixtā'israelitasca'n. Chuntza' ixuanī't huan ley. Tamaklhtīni'lh de
ixtā'israelitasca'n, a'yuj xlaca'n nā ī'xū'yātā'natna' Abraham ixtahuanī't,
como Abraham ū'tza' ixpapca'n ixlīhuākca'n huan israelitas. 6 Lā'
Melquisedec, a'yuj tū' i'xtalakapasni' Leví ixuanī't, xla' maklhtīni'lh
ixlītāpācāuj a'ntū ixtlajanī't Abraham lā' ū'tza' sicua'lanālīlh Abraham.
Lā' Abraham ū'tza' a'ntī Dios huanilh que lej namaxquī' lhūhua' ix-
natā'na'tna' lā' ixtatlahualh lakatin ka'tla' nación. 7 Chuntza' māchekxīcan
que Abraham, xla' macsti'na'j ka'tla' ixuanī't lā' Melquisedec más
xaka'tla' ixuanī't. Chuntza' māchekxīcan como ca'tzīkō'can que más
xaka'tla' a'ntī sicua'lanālīni'n lā' tū' lej ka'tla' a'ntī sicua'lanālīcan. 8 Huan
ī'xū'yātā'natna' Leví a'ntī ixtamaklhtīni'n ixlītāpācāuj a'ntū ixtatlaja huan
israelitas, lā' xlaca'n tanīlh chuntza hua'chi ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' Melquisedec hua'chilh xalakahuancus, como tū' tatzo'kni' na ix-
tachihuīn Dios palh nīlh. 9 Huan ī'xū'yātā'natna' Leví ixtamaklhtīni'n
huan ixlītāpācāuj de ixtatlajca'n israelitas. Lā' tzē nahuanāuj que Leví
māpalana'lh a'xni'ca' Abraham māpalalh Melquisedec. 10 Chuntza' tzē
nahuanāuj como Leví ī'xū'yātā'nat Abraham ixuanī't, lā' a'yuj tūna'j
ixlacatuncuī a'xni'ca' Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham.

11 I'xū'yātā'natna' Leví, a'ntī sacerdotes ixtahuanī't, xlaca'n ixtascuja
chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Lā' como huā'mā'
ley tūla cātlahua lactzey huan tachi'xcuhuī't chu a'nchī Dios lacasqui'n,
chuntza' ixtasqui'nī ā'kalhatin sacerdote hua'chi Melquisedec lā' tū'
hua'chi Aarón. 12 Lā' a'xni'ca' natatanū huan xalacxtuncnu' sacerdotes,
tasqui'nī que naxtāpalīcan huan ley. 13 Lā' huan xasāsti' sacerdote, ū'tza'
huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla' tū' ī'xū'yātā'nat Leví. Xla' ī'xū'yātā'nat
Judá. Lā' huan ī'xū'yātā'natna' Judá, tū' ixa'nan ā'kalhatin sacerdote.
14 Ca'tzīkō'can que quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, xla' ī'xū'yātā'nat Judá
ixuanī't. Lā' Moisés, a'xni'ca' līchihuīna'lh sacerdotes, tuntū' hualh de
Judá lā' ī'xū'yātā'natna'.

15 Lā' chuhua'j xa'nca māchekxīcan que tanūnī't ā'tāpātin sacerdote.
Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntī Jesucristo. Lā' xla' hua'chi Melquisedec.
16 Melquisedec tū' tanūlh ixlīsacerdote chu a'nchī ixtalanānca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' nā chuntza' Jesucristo. Xla' tanūlh ixlīsacerdote como
xla' ka'lhī līmapa'ksīn a'ntūn tū' maktin catisputli, como xla' natahui'la
para pō'ktu. 17 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata Cristo:

Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu.

Hui'x hua'chi Melquisedec.

18 Huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés tuntū'tza' ixtapalh, como tūla
quincātlahuayāni' lactzey chu a'nchī Dios lacasqui'n. 19 Huā'mā' ley tūla
quincātlahuayāni' lactzey. Pero chuhua'j quina'n ka'lhīyāuj a'ntū más
xatzey. Tzētza' nalaktapajtzūyāuj Dios.
20 Dios hualh que lej stu'ncua' ixmānūlh Jesucristo ixlīsacerdote.
21 Lā' tū' chuntza' hualh a'xni'ca' tatanūlh huan ā'makapitzīn sacerdotes.
Chuntza' huan ixtachihuīn Dios a'nlhā huan:
Huan Māpa'ksīni' Dios mālacstū'ncli lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū huan:
"Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu. Huix hua'chi Melquisedec".
22 Lā' huan convenio a'ntū Jesús lacāxtlahualh, ū'tza' más xatzey. Lā'
a'ntū xala' pū'la, xla' tū' lej tzey. 23 Huan ā'makapitzīn sacerdotes lej
lhūhua' ixtahuanī't como ixtanītēlha lā' ixtatanūtēlha ā'makapitzīn ixlak-
tapalhca'n. 24 Lā' Jesucristo xla' huī' para pō'ktu lā' tū' makxteka de
ixlīsacerdote. Lā' tū' catitanūlh ā'kalhatin ixlaktapalh. 25 Lā' ū'tza' Je-
sucristo tzē nacālīmāpūtaxtūkō' xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios por
ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' tzē natlahua como xla' huī' para pō'ktu lā'
pō'ktu squi'ni'mā' Dios por a'ntīn takalhlaka'ī' xla'.
26 Jesucristo xla' kalhatin xapuxcu' sacerdote chuntza' hua'chi
tasqui'nī. Ixlīhuāk a'ntū tlahua, huāk tzey. Lā' tū' tlahuani' a'ntūn tū'
tzey ā'kalhatin. Lā' nīn tuntū' tlahuanī't a'ntūn tū' tzey. Xla' tū' hua'chi
xlaca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' xla' hui'lacha' nac a'kapūn
a'nlhā lej a'cnīni'ni'can. 27 Xla' tū' hua'chi ā'makapitzīn xanapuxcu'nu'
sacerdotes. Xlaca'n lakalīyān ta'a'ksajuī' Dios. Xapū'la tatlahua para
ixtalaclē'i'ca'n māni' ū'tunu'n lā' ā'calīstān tatlahua para ā'makapitzīn.
Jesucristo tū' chuntza' tlahua. Xla' mālacnūlh xmān lakatin lē'ksajna'.
Xmān maktin mālacnūlh a'xni'ca' tamacamāstā'lh ixa'cstu nac cruz. Lā'
huā'mā' lē'ksajna' tāyani' para pō'ktu. 28 Chu a'nchī huan ley a'ntū Dios
mātzo'knīlh Moisés, ixcāmānūcan chi'xcuhuī'n hua'chi xanapuxcu'nu'
sacerdotes. Lā' como chi'xcuhuī'n ixtahuanī't, ixtatlahua talaclē'i'. Lā'
a'xni'ca' maxquī'canī'ttza' huā'mā' ley, Dios hualh que stu'ncua' namānū
ixO'kxa' ixlīsacerdote. Lā' mānūlh ixlīsacerdote para pō'ktu. Lā' chuntza'
lalh sacerdote chuntza' hua'chi Dios ixlacasqui'n.

8

Jesús lacāxtlahualh huan xasāsti' convenio

1 A'ntū iccāhuanimā'ni', ū'tza' huā'mā': Jesucristo, xla' xapuxcu' sacer-
dote chu a'nchī tasqui'nī. Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n.
Xla' hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn. 2 Xla' ū'tza' xapuxcu'
sacerdote nac lītokpān a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Lā' huanmā' lītokpān
tlahualh Dios lā' tū' tachi'xcuhuī't. 3 Huan ixlītlōt kalhatin xapuxcu'
sacerdote, xla' xmān mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios. Lā' ixtasqui'nī que
Jesucristo ixmālacnūni'lh lē'ksajna' Dios. 4 Palh Jesucristo latlā'huancus
cahuā nac quilhtamacuj, xla' tū' ixlalh ixlīsacerdote, como huan sacer-
dotes huā'tzā' tamālacnūni' Dios lē'ksajna' chu a'nchī huan ley a'ntū Dios
mātzo'knīlh Moisés. 5 A'ntū huan sacerdotes huā'tzā' tatlahua, xla' hua'chi
xmān tatlōlakamakxtu a'ntū tlahuacan nac a'kapūn. Lā' nā chuntza'
Moisés. A'xni'ca' xla' ixtlahuamā' huan lītokpān de ko'xka', Dios huanilh:
Catla'hua'kō'j chu a'nchī māsu'ni'ca' huan nac kēstīn a'ntū huanican Sinaí.
6 Más xatzey a'ntū tlahua huan xapuxcu' sacerdote a'ntī Jesucristo.
Más xatzey huan convenio a'ntū Jesucristo lacāxtlahualh entre Dios lā'

huan tachi'xcuhuī't. Por ixpālacata tako'xamixa Dios lā' tachi'xcuhuī't.
Huā'mā' más xatzey como, chu a'nchī huā'mā' convenio, Dios
nacātlahuani' huan tachi'xcuhuī't a'ntū más xatzey.
7 Huan xapū'la convenio tū' a'cchā'lh para a'ntū ixtasqui'nī. U'tza'
lītlahuaca ixlītāpātu' convenio. 8 Lā' Dios ixca'tzī que huan tachi'xcuhuī't
tū' tatlōkentaxtūlh. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chu a'nchī Dios hualh:

Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' quit na'ictlahua lakatin xasāsti' convenio con huan tachi'xcuhuī't israelitas lā' ī'xū'yātā'natna' Judá.

9 Tū' hua'chi huan convenio a'ntū ictlahualh con ī'xū'yāpapna'ca'n a'xni'ca' iccāmāxtulh de huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto.

Xlaca'n tū' tatlōkentaxtūlh huan convenio a'ntū ictlahualh con xlaca'n.
U'tza' iclītaxtunquīlh quit de xlaca'n.

10 Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', na'ictlahuapala ā'lakatin convenio con huan tachi'xcuhuī't israelitas.

Lā' huan convenio chuntza' nala: Quit na'iccāmāca'tzīnī quilīmāpa'ksīn.
Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī'cu'tun.
Quit na'icla ixDiosca'n.
Lā' xlaca'n quintachi'xcuhuī't natala.

11 Nīn tintī' catihuanilh ixtā'tin nīn ixtā'chic: "Tasqui'nī que hui'x nalakapasa' Dios".

Tū' chuntza' catitalāmāsu'ni'lh como ixlīhuākca'n naquintalakapasa a'ntī xalaka'tla'n lā' xalacti'na'j.

12 Quit na'iccālakalhu'man xlaca'n lā' na'iccāxapani' ixtalaclē'i'ca'n.
Lā' tū'tza' maktin ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.

13 Lā' como Dios līchihuīna'lh ā'lakatin xasāsti' convenio, huā'mā' māsu'yu
que huan xapū'la convenio tuntū'tza' ixtapalh lā' huan xakōlūhua' tū'tza'
catimaclacasqui'nca.

9

Xtunc a'nchī mācā'tanīcan Dios chu a'nchī huan xasāsti' convenio

1 Huan xapū'la convenio māpa'ksīni'lh a'nchī līmācā'tanīcan Dios. Lā'
a'nlhā ixtamācā'tanī Dios, xla' ixtatlahuanī't tachi'xcuhuī't. 2 Tatlahualh
lakatin lītokpān de ko'xka'. Lā' ixka'lhī lakatin cortina a'ntū ixmāpitzi
lakatu' cuarto. Lā' huan nac xapū'la cuarto ixuī' huan a'ntū ixpūyāhuacan
ceras. Lā' nā ixyā lakatin mesa a'ntza' lā' pāntzi a'ntū ixlē'ksajuī'can Dios.
Huā'mā' cuarto ixuanican Tasicua'lanālīn. 3 Lā' na ixkēn huan cortina
ixuī' ā'lakatin cuarto a'nlhā ixuanican Lej Tasicua'lanālīn. 4 Lā' nac
huā'mā' cuarto ixyā lakatin pūmacamāstā'n de oro a'nlhā ī'lhcuyucan pūm.
Lā' nā a'ntza' ixuī' lakatin caja ixlīmactlahuacanī't oro. Lā' na ixchakān
huanmā' caja ixtojōma' lakatin xālu de oro a'ntū ixpūtojōma' huan līhua't
a'ntū ixuanican maná. Lā' nā huan nac caja ixtojōma' huan ixpāla'c
Aarón a'ntū ixlakapu'nī't lā' nā huan lakatu' chihuix a'nlhā ixcātzo'kcanī't
huan lakacāuj līmāpa'ksīn. 5 Lā' na ixkalhni' huan caja ixtayāna' kalhatu'
ángeles de oro. Ixpekenca'n ixtalakxta'nka'nī't na ixkalhni' huan caja.
Lā' a'ntza' na ixkalhni' huan caja, a'ntza' ixtasqui'nī ixmālacnūcan huan
lē'ksajuī'n para que Dios ixcāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuhua'j tū'tza'
ictilīchihuīna'lh huā'mā'.
6 Chuntza' ixlacāxlakō'nī't ixlīhuāk. Huan sacerdotes lakalīyān ixtatanū
huan nac xapū'la cuarto lā' ixtatlahua a'ntū ixtascujūtca'n. 7 Lā' xmān
huan xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū nac ā'lakatin cuarto. Lā' xmān
maktin ixtanū lakatin cā'ta. Lā' a'xni'ca' ixtanū, ixmānū huan ka'lhni'

a'ntū ixmālacnūni' Dios. Huā'mā' ixmālacnū por ixtalaclē'i' māni' ū'tza'
lā' nā ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 8 Chuntza' huan Espíritu
Santo quincāmāsu'ni'yāni' que līhuan xmān huan xapuxcu' sacerdote tzē
ixtanū na ixlīlakatu' cuarto, tūna'j ixcāmāsu'ni' Dios a'nchī nalītanūcan
nac a'kapūn. Lā' a'ntza' a'nlhā más tasicua'lanālīn. 9 Huan lītokpān
de ko'xka' hua'chi lakatin tatlōlakamakxtu hua'chi a'ntū a'nan chuhua'j.
A'yuj xlaca'n ixtamālacnū lē'ksajna' lā' animalhna' a'ntū xatamaknīn,
xlaca'n tūla ixtaca'tzī palh lej stu'ncua' ixcāmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n.
10 Huan talanān a'ntū ixtatlōkentaxtū, ū'tza' a'ntū ixtahua' lā' ū'tza' a'nchī
ixtalīpaxa lā' a'nchī ixtalīlakche'kē' ixpulātuca'n chu a'nchī ixleycan. Huā'
tamā'na reglas ixtatlōkentaxtū līhuan Dios tūna'j ixtlahua huan xasāsti'
convenio.
11 Chuhua'j lacāxtlahuacanī't huan xasāsti' convenio. Cristo lītanūnī't
xapuxcu' ixlīsacerdote. Xla' tlahua huan ixtascujūt xapuxcu' sacerdote
nac lakatin lītokpān a'nlhā más ka'tla' lā' más tzey. Lā' huā'mā' lītokpān
tū' tatlahualh chi'xcuhuī'n, como tū' xala' nac quilhtamacuj. 12 Huan
ā'makapitzīnni' xapuxcu' sacerdotes ixtatanū huan na ixlīlakatu' cuarto lā'
ixtamānū ixka'lhni'ca'n huan chivo lā' huācax. Lā' huanmā' ka'lhni' ix-
tamālacnūni' Dios. Lā' Cristo, huan ka'lhni' a'ntū xla' mālacnūlh, xla' ū'tza'
māni' ixka'lhni'. Lā' xmān maktin mālacnūlh. Lā' chuhua'j tanūnī'ttza'
nac a'kapūn, a'nlhā más tasicua'lanālīn. Lā' ū'tza' tzē nalīmāpala quin-
talaclē'i'ca'n para pō'ktu. 13 Huan sacerdotes, xlaca'n ixtalīpa'lha huan
tachi'xcuhuī't con ixka'lhni'ca'n chivos lā' huācax lā' con xalhca'ca'n
huan xalhcuni' huācax. 14 Lā' ixka'lhni' Cristo tzē natlahua a'ntū más
tzey. Huan Espíritu Santo maktāyalh. Lā' huan Espíritu Santo huī' para
pō'ktu. Lā' chuntza' Cristo tamacamāstā'lh lā' lalh lakatin lē'ksajna' para
Dios. Lā' huanmā' lē'ksajna' ixlīstu'ncua' lej xatzey. Ixka'lhni' Cristo
māpānū quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' lactzey cātlahuanī't quintapāstacna'ca'n.
Lā' chuntza' tū'tza' quincāmāmakchuyīyāni' a'nchī xapū'la ixtlahuayāuj
a'ntūn tū' tzey lā' a'ntū quincāmāxtunquīni' Dios. Lā' chuntza' tzē
tā'scujāuj Dios xalakahuan.
15 Chuntza' ū'tza' Cristo a'ntī cāxtlahualh huan xasāsti' convenio.
Lā' por huanmā' convenio, Dios nacāsicua'lanālī para pō'ktu xlaca'n
a'ntī cāta'sani'nī't, chuntza' hua'chi Dios hualh xapū'la. Como Cristo
nīnī'ttza' por quimpālacataca'n, chuntza' tzē nacāxapani' ixtalaclē'i'ca'n
a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey, chu a'nchī huan xapū'la convenio.
16 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' tzo'ka kalhtin ca'psnat para namāstā' ix-
herencia, līhuan tūna'j nī huan chi'xcu' huan ca'psnat tuntū'na'j ixtapalh.
17 Huan ca'psnat tuntū' ixtapalh līhuan lahuī'cus huan chi'xcu'. A'xni'ca'
huan chi'xcu' nanī, huan xacamana' natamaktlhtīni'n huan herencia.
18 Nā chuntza' Dios a'xni'ca' tlahualh huan xapū'la convenio con huan
tachi'xcuhuī't, ixtasqui'nī que nanī lakatin animal. 19 Moisés xapū'la
cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn chu a'nchī huan
huan ley. A'calīstān mā'ca'lh lana a'ntū xaspi'nenke' na ixpeken hisopo
lā' līmāca'huī'lh con huan ixka'lhni' huan huācax a'ntū ixtā'mālacxtuccanī't
xcān. Lā' līlaxmani'lh huan libro a'nlhā ixtatzo'kni' huan ley. Lā'
cālītlahualh huan ka'lhni' na ixa'kxākca'n tachi'xcuhuī't. 20 Lā' hualh
Moisés: “Huā'mā' ka'lhni' māsu'yu que tzucunī'ttza' huan convenio a'ntū
hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit como chuntza' māpa'ksīnī't Dios”. 21 Nā
chuntza' Moisés lītlahualh macsti'na'j ka'lhni' nac lītokpān de ko'xka' lā'
na ixlīhuāk a'ntū ixtatanūmā'na na ixchakān a'ntū ixtamaclacasqui'n
a'xni'ca' ixtamācā'tanī Dios. 22 Lā' chu a'nchī huan huā'mā' ley, huāk

līxapacan con ka'lhni'. Lā' palh tū' tamālacnūni' Dios ixka'lhni' a'ntū
xatamaknīn, Dios tū' cāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't.

Cristo cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't

23 Chuntza' ixcālīpa'lhcan ixka'lhni' huan huācax ixlīhuāk a'ntū ixuī'
nac lītokpān de ko'xka'. Lā' huā' tamā'na catūhuā xmān hua'chilh
tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Lā' a'ntza' nac a'kapūn
tasqui'nī namālacnūni'can Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū más xatzey. Cristo
hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū
māni' ū'tza'. Lā' huā'mā' lē'ksajna' ū'tza' más xatzey. 24 Cristo tū' huī'
nac lītokpān a'nlhān tatlahuanī't tachi'xcuhuī't. Huan lītokpān a'ntū yā
nac quilhtamacuj xmān hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac
a'kapūn. Cristo tanūnī't nac a'kapūn. Lā' a'ntza' huī' na ixlacapūn
Dios. Lā' a'ntza' squi'ni' Dios por quina'n. 25 Huan xapuxcu' sacerdote
xala' nac quilhtamacuj, xla' tanū xmān maktin nac lakatin cā'ta huan
nac lītokpān a'nlhā huanican Lej Tasicua'lanālīn. Lā' a'xni'ca' tanū, lē'n
lakatin lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni' animal a'ntū xatamaknīn. Cristo tū'
chuntza' tlahualh. Tū' maklhūhua' talacnūlh. 26 Palh xla' ixtalacnūlh
maklhūhua', lej maklhūhua' ixnīlh desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhta-
macuj. Xla' tū' maklhūhua' nīnī't. Xmān maktin milh nac quilhtamacuj
huan tamā'na ā'xmān chi'chini'. Lā' nīlh lā' chuntza' cālīmāpānūni'lh ix-
talaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 27 Quilīhuākca'n nanīyāuj xmān maktin.
Lā' ā'calīstān Dios naquincājuzgarlīyāni'. 28 Lā' nā chuntza' Cristo, xmān
maktin talacnūlh hua'chi lē'ksajna' lā' chuntza' līmāpalalh ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't. Tū'tza' ā'maktin catimilh para namāpala. A'xni'ca' namin
ixlīmaktu', nacāmāpūtaxtūkō' a'ntīn taka'lhīmā'na xla'.

10

1 Dios mātzo'knīlh Moisés huan ley. Lā' huā'mā' ley tūla
quincātlahuani'yāni' a'ntū Cristo quincātlahuani'yāni'. Huan ley hua'chilh
tlōlakamakxtucanī't a'ntū más xatzey. Chu a'nchī huan huā'mā' ley,
pō'ktu lakatunu' cā'ta tamālacnūni' Dios chūntza' huan tamā'na lē'ksajna'.
Huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūcan chu a'nchī huan ley, huā' tamā'na tūla
cātlahua xalacuan xlaca'n a'ntī chuntza' talīmācā'tanī Dios. 2 Palh huan
ley ixcāmāpānūni'lh cahuā ixtalaclē'i'ca'n, xlaca'n tū'tza' i'xta'u'cxca'tzīlh
palh talaclē'ncus cahuā, lā' chuntza' ixtamakxtekli de tamālacnū lē'ksajna'.
3 Huan ley tūla cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Huan lē'ksajna' a'ntū
mālacnūni'can Dios, xla' xmān cāmāpāstaquī ixtalaclē'i'ca'n lakatunu'
cā'ta. 4 Huā' tamā'na lē'ksajna' tū cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n, como
ixka'lhni'ca'n huan toros lā' chivos tūla xapa huan talaclē'i'.

5 U'tza' līhualh Cristo a'xni'ca' ixmimā'tza' nac quilhtamacuj, huanilh
Dios:

Hui'x tū' lacasqui'na' namālacnūni'ca'na' xatamaknīn animalhna' lā' huan lē'ksajuī'n.
Hui'x quilacāxtlahuani'nī'ta' lakatin macni', lā' chuntza' tzē na'ictalacnū quē'cstu.
6 Tū' lakatīya' a'nchī a'ksajuī'ca'na' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac pūmacamāstā'n.
Lā' tū' lakatīya' a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n.
7 Lā' ū'tza' iclīhualh: "A' icuī', Dios. Icmin ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios".

8 Xapū'la hualh Cristo a'nchī Dios tū' lakatī a'nchī mālacnūni'can xata-
maknīn animalhna' lā' lē'ksajuī'n lā' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan
nac pūmacamāstā'n, lā' tū' lakatī a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can
ixtalaclē'i'ca'n. Huā' tamā'na tū' līpāxuhua Dios a'yuj tamālacnū huan
lē'ksajna' chu a'nchī huan ley. 9 Lā' ā'calīstān Cristo hualh: “A' icuī',
Dios. Icmin ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'”. Chuntza' māchekxīcan que
Dios māpānūlh a'nchī ixmālacnūni'can huan lē'ksajna' makāntza'. Chuhua'j
xmān tasqui'nī a'nchī talacnūlh Cristo ixa'cstu. 10 Jesucristo tlahualh chu
a'nchī ixtapuhuān Dios. Xmān maktin mālacnūni'lh Dios ixmacni'. Lā'
chuntza' cālītlahualh xalacuan huan tachi'xcuhuī't para pō'ktu.
11 Ixlīhuākca'n sacerdotes israelitas tatāya tatlahua ixtascujūtca'n
lakalīyān. Lā' maklhūhua' tamālacnū xmān tāpātin lē'ksajna'. Lā' huā'
tamā'na lē'ksajna' tū' maktin caticāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n tachix-
cuhuī't. 12 Lā' Cristo xmān maktin nīlh. Lā' chuntza' līmālacnūlh lakatin
lē'ksajna' a'ntū tāyani' para pō'ktu. Lā' tuncan tahui'lalh na ixpāxtūcāna'j
Dios, como Cristo nā xla' māpa'ksīni'n. 13 A'ntza' ka'lhīmā' hasta a'xni'ca'
Dios nacātlaja ixtā'ca'tza lā' nacāmātlōkentaxtūnī a'ntū lacasqui'n Cristo.
14 Cristo mālacnūni'nī't Dios xmān lakatin lē'ksajna'. Lā' ū'tza' cālītlahualh
lacuan para pō'ktu na ixlacapūn Dios ixlīhuākca'n a'ntī cāxapani'nī't ixta-
laclē'i'ca'n. 15 Lā' huan Espíritu Santo māsu'yu que huā'mā' xastu'ncua'.
Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh xapū'la:
16 A'calīstān na'ictlahua lakatin convenio con xlaca'n, hualh Dios.
Chuntza' nala: Quit na'iccāmāmāchekxīnī quilīmāpa'ksīn.
Lā' quit na'ictlahua que natatlōkentaxtūcu'tun.
17 Lā' ā'calīstān hualh:
Tū'tza' ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.
Tū'tza' ictipāstacli huan a'ntūn tū' tzey a'ntūn tatlahualh.
18 Lā' chuntza' Dios quincāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni'. Lā' tū'tza' tasqui'nī
namālacnūni'yāuj Dios ā'lakatin lē'ksajna' a'ntū naquincāmāpānūni'yāni'
quintalaclē'i'ca'n.

Tasqui'nī nalaktapajtzūyāuj Dios

19 Chuhua'j, tā'timīn, como Cristo nīlh por quina'n, chuhua'j tū'
tijicua'nāuj natā'chihuīna'nāuj Dios. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā lej
sicua'lanālānī't. 20 Huan sacerdotes xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n
natamālaquī' huan cortina a'xni'ca' natatanū huan nac cuarto a'nlhā lej
tasicua'lanālīn. Lā' ixmacni' Cristo hua'chi huan cortina a'nlhā talactanū
nac cuarto a'ntū lej tasicua'lanālīn. Lā' como Cristo nīnī'ttza' por quina'n,
quincāmālaquī'ni'nī'ta'ni' para pō'ktu a'nlhā lactanūcan nac a'kapūn.
Lā' chuntza' tzē nalaktapajtzūyāuj Dios. 21 Cristo, ū'tza' xapuxcu'
sacerdote. Xla' squi'ni' Dios por quina'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Dios.
22 U'tza' nalīlaktapajtzūyāuj Dios lā' namācā'tanīyāuj como līpāhuanāuj
Dios lā' tlahuacu'tunāuj a'ntū xla' lacasqui'n, lā' como ca'tzīyāuj
que quintalaclē'i'ca'n quincātamāsputūnu'ni'nī'ta'ni'tza'. Hua'chilh
cāche'kē'canī'ttza' quimacni'ca'n con xastala'nka' xcān. 23 Quina'n
huanāuj que ka'lhīmā'nauj a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni'. Tū'
tijiclhua'yāuj nīn macsti'na'j a'nchī ka'lhīmā'nauj. Dios pō'ktu tlōkentaxtū
a'ntū huan. 24 Nalāpāstacāuj kalhatunu' de quina'n. Lā' nalāmaktāyayāuj
chā'tunu' de quina'n. Lā' chuntza' ā'chulā' nalāpāxquī'yāuj lā' ā'chulā'
natlahuayāuj a'ntūn tzey. 25 Makapitzīn tū'tza' tatā'takēxtimī a'ntīn
takalhlaka'ī'. Xatzey natakēxtimīyāuj. Chuntza' nalāmāhuixcānīyāuj.

Huā'mā' ū'tza' lej tasqui'nī como ca'tzīyā'tit hui'xina'n que tapajtzūmā'tza'
huan chi'chini' a'xni'ca' Cristo namimpala.
26 Palh kalhatin māca'tzīnīcanī't a'ntū xastu'ncua' lā' palh lakmaka'n
Jesucristo, chuntza' tintī' ā'catūhuā a'ntū namāpānū ixtalaclē'i'. 27 Xmān
najicua'n de a'ntū napātle'keni' a'xni'ca' Dios najuzgarlī. Dios namāpātīnī
nac macscut a'nlhā nacālhcuyu ixtā'ca'tza. 28 Chu a'nchī huan ley
a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés, palh kalhatu' o kalhatu'tun testigos ix-
tahuan palh kalhatin chi'xcu' tū' ixtlōkentaxtūnī't huan ley, chuntza'
ixtalīmaknī. Lā' tū' ixtalakalhu'man. 29 Chuntza' ixcāmāpātīnīcan a'ntīn
tū' ixtatlōkentaxtū huan ley xala' makāntza'. Lā' ā'chulā' namāpātīnīcan
palh kalhatin lakmaka'nī't Cristo lā' palh puhuanī't que tuntū' ixta-
palh huan ixka'lhni' Jesucristo. Jesucristo, ū'tza' a'ntī nīlh lā' chuntza'
līxapalh ixka'lhni' quintalaclē'i'ca'n chu a'nchī huan xasāsti' convenio.
Lā' chuxatī a'ntī lakmaka'n Jesucristo lej namāpātīnīcan como chuntza'
lakmaka'n huan Espíritu Santo. Lā' xla' lej quincālakalhu'manāni'.
30 Ca'tzīyāuj que Dios huanī't: "Xmān quit tzē na'iccāmāpātīnī a'ntīn
tatlahua a'ntūn tū' tzey. Natamāpala con quit. Quit huan Māpa'ksīni'
lā' quit na'iccājuzgarlī quintachi'xcuhuī't". 31 Lej lījicua' palh namāpātīnī
kalhatin huan Dios xalakahuan.
32 Capāstactit hui'xina'n a'nchīn cāpātle'keni'ni' xapū'la a'xni'ca'
chū'cus cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n ixpātīyā'tit a'nchī
ixcātamacaputzayāni'. 33 A'katunu' ixcātalakapalayāni' lā' ixcātatucsāni'
nac cā'lacapūlhūhua'. Lā' a'xni'ca' ā'makapitzīn ixtapātīni'n chuntza',
hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit chu lakatin. 34 Lā' lakalhuma'ntit hui'xina'n
a'xni'ca' cātachī'ni' makapitzīn de hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' cālē'nca a'ntū
ixka'lhī'yā'tit, hui'xina'n tū' līlakaputzatit como ca'tzīyā'tit que ka'lhī'yā'tit
nac a'kapūn a'ntū más xatzey lā' a'ntūn tū' maktin catisputli. 35 Lā'
chuhua'j, tū' catitamakchuyī'tit. Capāstactit que namaklhtīni'nā'tit a'ntū
xatzey nac a'kapūn. 36 Capātītit. Lā' tū' timakxtekā'tit de natlahua'yā'tit
a'ntū Dios lacasqui'n. Chuntza' namaklhtīni'nā'tit a'ntū Dios huan que
naquincāmaxquī'yāni'. 37 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios
hualh:
Tū'tza' lej makān sputa, namin a'ntī ixlīminat lā' tū' catitakoxīlh.
38 Ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios,
xlaca'n para pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
Lā' palh catīhuā nataxtutāya na ixtej Dios, xla' tū' iclīpāxuhua.
39 Quina'n tū' hua'chi ā'makapitzīn a'ntīn tataxtutāya na ixtej Dios lā'
tatza'nkā. Quina'n līpāhuanāuj Dios lā' pūtaxtunī'taujtza'.

11

Xa'nca talatā'kchokolh xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'lh

1 Lā' como līpāhuanāuj Dios, chuntza' namaklhtīni'nāuj a'ntū
ka'lhīmā'nauj. Lā' nā ca'tzīyāuj que a'nan a'ntūn tūna'j maktin laktzī'nāuj.
2 Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n makān, xlaca'n ixtamāpāxuhuī Dios, como
xlaca'n ixtalīpāhuan Dios.
3 Lā' nā quina'n, como līpāhuanāuj Dios lā' chuntza' ca'tzīyāuj que Dios
tlahualh huan quilhtamacuj lā' huan chi'chini' lā' mālhcuyu' lā' ixlīhuāk
a'ntū a'nan nac a'kapūn. Dios hualh lā' xmān chuntza' tlahuakō'lh. Dios
cātlahualh a'ntūn tatasu'yunu'n, a'yuj xapū'la tuntū' ixa'nan a'ntū tzē
ixlaktzī'ncan.

4 Lā' Abel, como ixlīpāhuan Dios, xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna'
a'ntū lej xatzey lā' tū' hua'chi mālacnūlh Caín. Lā' como Abel ixlīpāhuan
Dios, chuntza' Dios laktzī'lh que tzey. Lā' Dios maklhtīni'lh huan
lē'ksajna' a'ntū Abel mālacnūni'lh. Chuntza' Abel, a'yuj nīnī'ttza', quin-
ticāmāsu'ni'yāni' que tasqui'nī nalīpāhuanāuj Dios.
5 Lā' nā Enoc ixlīpāhuan Dios lā' ū'tza' tū' līnīlh. Dios lē'lh nac a'kapūn.
Lā' tūlalh kaksca, como Dios ixlē'nī't. Ixtachihuīn Dios huan que a'xni'ca'
Enoc ixlatlā'huancus nac quilhtamacuj, xla' ixmāpāxuhuī Dios. 6 Nīn tintī'
tzē māpāxuhuī Dios palh tū' līpāhuan Dios. A'ntīn tamin tamācā'tanī Dios,
tasqui'nī que xlaca'n natakalhlaka'ī' que Dios huī' lā' cāmaktāya a'ntī
nataputza Dios con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n.
7 Lā' nā Noé ixlīpāhuan Dios lā' kalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'nchī
Dios ixuaninī't que namin lakatin lakuat. Lā' como ixjicua'n, tlahualh
lakatin barco. Lā' chuntza' tapūtaxtulh xalanī'n na ixchic. Lā' como
Noé tlōkentaxtūlh a'ntū Dios ixuaninī't, chuntza' ixtasu'yu que huan
ā'makapitzīn tū' lactzey ixtahuanī't como xlaca'n ixtapuhuan palh tū'
stu'ncua' a'ntū ixuanī't Dios. Lā' como Noé ixlīpāhuan Dios, chuntza' Dios
māpānūni'lh ixtalaclē'i'.
8 Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' a'kahuāna'lh a'xni'ca' Dios
huanilh que na'a'n nac lakatin ti'ya't a'ntū Dios namaxquī'. Lā' Abraham
taxtulh de ixā'lacchicni', a'yuj tū' ixca'tzī a'nlhā nachā'n. 9 Lā' como Abra-
ham ixlīpāhuan Dios, xla' chā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā namaxquī'can,
chu a'nchī Dios ixuaninī't. A'ntza' ixuī' hua'chi kalhatin makatiyāti'.
Ixlahuī' nac lakatin chic de ko'xka'. Lā' nā chuntza' ixlahuī' ixo'kxa' a'ntī
ixuanican Isaac lā' nā ixtā'nat a'ntī ixuanican Jacob. Xlaca'n nā Dios
cāmaxquī'lh huan ti'ya't. 10 Chuntza' ixlīlahuī' Abraham como ixka'lhīmā'
que ixchā'lh nac huan cā'lacchicni' a'ntū Dios ixtlahuanī't chu a'nchī
ixtapuhuān. Lā' huā'mā' cā'lacchicni' tū' maktin catisputli.
11 Lā' nā Sara ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' tzē līka'lhīlh kalhatin ixca-
man, a'yuj to'kotzīntza' ixuanī't. Lā' a'yuj ixpātle'kenī'ttza' para naka'lhī
ixcaman, Sara kalhlaka'ī'lh palh Dios namaxquī' huan ska'ta' chu a'nchī
Dios ixuanī't. 12 Chuntza' Dios maxquī'lh kalhatin ixo'kxa' Abraham a'yuj
lejtza' papatzīn ixuanī't para naka'lhī ixcaman. Lā' ī'xū'yātā'natna' Abra-
ham lej talhūhua'lh hua'chi huan sta'cu lā' hua'chi huan cucujnu' a'ntū
tahui'lāna' na ixquilhtūn mar. Lā' lej talhūhua'lh lā' tūla cāpūtle'kekō'can.
13 Abraham lā' Isaac lā' Jacob tanīlh. Lā' a'xni'ca' tanīlh, tūna'j ixtamakl-
htīni'n a'ntū Dios hualh que ixcāmaxquī'lh. Xmān hua'chilh ixtalaktzī'n
de makat. Lā' tapāxuhualh como ixtaca'tzī que Dios ixtlōkentaxtūlh
a'ntū ixcāhuaninī't. Xlaca'n lej xa'nca tahualh que ixtalatlā'huan nac
quilhtamacuj hua'chi makatiyātī'n. 14 Como chuntza' ixtachihuīna'n
xlaca'n, chuntza' māchekxīcan que ixtaputzamā'na a'nlhā natalatahui'la.
15 Xlaca'n tū' ixtapāstacmā'na huan xcānsipej a'nlhā ixtataxtunī'ta'ncha'.
Palh chuntza' ixtapuhualh, ixtataspi'tli nac huanmā' xcānsipej. 16 Xlaca'n
tū' ixtapāstaca huan xcānsipej a'nlhā ixtataxtunī'ta'ncha'. Ixtapāstaca
ā'lakatin xcānsipej a'nlhā más xatzey lā' a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. U'tza'
Dios tū' līmāxana'n a'xni'ca' xlaca'n tahuan que ū'tza' ixDiosca'n. Lā' Dios
cāxui'līnī't lakatin xcānsipej nac a'kapūn a'nlhā xlaca'n natalatahui'la.
17 Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. U'tza' ixa'mā' līmaknī huan
Isaac a'ntī xmān kalhatin ixcaman. Lā' ixmaxquī'cu'tun hua'chi
lakatin lē'ksajna' Dios. Chuntza' Dios ixmāpa'ksīnī't como ixlacasqui'n

que Abraham namāsu'yu palh stu'ncua' ixkalhlaka'ī'.
18 Abraham ixa'kahuāna'ni'cu'tun Dios, a'yuj Dios ixuaninī't que por ixpālacata Isaac, Abraham nacāka'lhī lhūhua' ī'xū'yātā'natna'.
19 Abraham ixa'mā' maknī huan Isaac chu a'nchī Dios ixuaninī't, como ixca'tzī que Dios namaxquī'pala ixquilhtamacuj. Lā' como tū' lej makān ī'sputa para ixmaknīca Isaac, hua'chīlh Dios mālakahuanīchokolh.
20 Lā nā Isaac ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh ixo'kxa'n a'nchī Dios ixcāsicua'lanālīlh. Lā' ixo'kxa'n ixcāhuanican Jacob lā' Esaú.
21 Lā' nā Jacob ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh ixnatā'natna', a'ntī ixo'kxa'n José, a'nchī Dios ixcāsicua'lanālīlh. Chuntza' cāhuanilh a'xni'ca' ixa'mā'tza' nī. Pūtaquilhpūtalh ixpāla'c lā' mācā'tanīlh Dios.
22 Lā' nā José ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza' a'xni'ca' tū'tza' makān ī'sputa para nanī, xla' hualh que huan israelitas natataxtu de nac Egipto. Lā' māpa'ksīni'lh que nacālē'ncan ixlucutnu' a'xni'ca' natataxtu de a'ntza'.
23 Lā' huan ixtāta' lā' ixtzī't Moisés nā ixtālīpāhuan Dios. Lā' a'nlhā ixtahui'lāna' xlaca'n, huan rey māpa'ksīni'lh que nacāmaknīkō'can ixlīhuāk huan lakska'tā'n a'ntī xalacchi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n tū' tajicua'nli a'xni'ca' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan rey. Lā' Moisés mātzē'kca a'xni'ca' ixtō'lanī'tcus. Xlaca'n talaktzī'lh que lej tzēhuanī't ixuanī't lā' xlaca'n tamātzē'kli lakatu'tun mālhcuyu'.
24 Lā' nā Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza', a'xni'ca' chi'xcu'tza' ixuanī't, tū'tza' ixtahui'lacu'tun na ixchic huan rey xala' nac Egipto, a'nlhā ixmakastacnī't huan i'xtzu'ma'jāt rey.
25 Moisés tū'tza' tachokocu'tulh ā'chulā' na ixchic huan rey, como a'ntza' ixlīpāxuhuacan a'ntūn tū' tzey. Xla' puhualh que más tzey nacātā'latahui'la ixtachi'xcuhuī't Dios a'yuj capātīni'lh.
26 Moisés puhualh que más xatzey a'kahuāna'ni'can Cristo a'yuj ixlakmaka'nca. Lā' puhualh que tū' lej ka'lhī ixtapalh huan a'nchī ixlīricoca'n xalanī'n nac Egipto. Xla' tū' ixpuhuan a'ntū ixmaklhtīni'lh nac quilhtamacuj. Xla' ixpuhuan a'ntū ixmaklhtīni'lh nac a'kapūn.
27 Lā' como Moisés ixlīpāhuan Dios, lā' xla' taxtulh de nac Egipto. Lā' tū' ixjicua'ni' huan rey, a'yuj ixca'tzī palh ixa'kchā'lh. Pō'ktu a'kahuāna'ni'lh Dios. Xla' hua'chilh ixlaktzī'nī't Dios, a'yuj tūla laktzī'ncan.
28 Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza' cāmāpa'ksīlh huan israelitas que ixtamaknīlh borregos lā' ixtalītlahualh macsti'na'j huan ixka'lhni' na ixmākalhchaca'n. Lā' chuntza' huan ángel tū' cāmaknīlh ixlīmaksāsti'ca'n huan israelitas a'xni'ca' cāmaknīlh huan ixlīmaksāsti'ca'n xalanī'n nac Egipto.
29 Lā' huan israelitas ixtalīpāhuan Dios. Xlaca'n tapātacutli huan Mar Rojo, hua'chi nac cā'ti'ya'tna' a'nlhā cā'scōhua. Lā' huan xalanī'n nac Egipto a'ntī ixtastālani', a'xni'ca' tapātacutcu'tulh, xlaca'n tajicsua'kō'lh.
30 Lā' huan israelitas, como ixtalīpāhuan Dios, xlaca'n lakatojon chi'chini' ixtatā'tamacxti'li'tlā'huan huan cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Jericó. Lā' chuntza' lī'a'kā'lh huan taxaka de chihuix a'ntū ixlītamacxti'li'nī't huan cā'lacchicni'.
31 Lā' cāmaknīca a'ntī xalanī'n nac Jericó a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios. Lā' Rahab, a'ntī pū'la ixcāka'lhī ixtatā'chihuīnni', xla' tū' maknīca. Rahab, como ixlīpāhuan Dios, xla' ixcāmānūnī't na ixchic huan israelitas a'ntī ixta'a'nī't tapūlaktzi'hui'līni'n nac huanmā' ti'ya't. Lā' ū'tza' tū' talīmaknīlh huan Rahab.
32 Tū' tasqui'nī que ā'chulā' na'iccālīhuaniyāni' ā'makapitzīn antī ixtalīpāhuan Dios. Tū' icka'lhī quilhtamacuj para na'iccāhuaniyāni' a'ntūn tatlahualh Gedeón lā' Barac lā' Sansón lā' Jefté lā' David lā' Samuel lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios.
33 Xlaca'n ixtalīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' talītlajalh

ā'makapitzīn xcānsipejni', lā' ixtamāpa'ksī. Lā' como ixtatlahua a'ntūn
tzey, Dios cāsicua'lanālīlh chuntza' a'nchī ixcāhuaninī't. Lā' ā'makapitzīn
ixcālakmānūcan huan leones. Lā' Dios cāmaktāyalh lā' chuntza' tū'
cāmaknīca. 34 Lā' ā'makapitzīn ixcāmāpū'can nac cā'macscutnu'. Lā'
xlaca'n tū' talhculh. Lā' ā'makapitzīn ixcāmaknīcu'tuncan con espada. Lā'
xlaca'n tapūtaxtulh. A'yuj xlaca'n tū' lej lactli'hui'qui ixtahuanī't, Dios
cāmātli'hui'quīlh. Lā' tū' ixtajicua'n. Ixtatlahua guerra lā' ixtamakatzā'la
ixtā'ca'tzaca'n. 35 Lā' makapitzīn puscan, Dios cāmālakahuanīni'chokolh
ixcamana'ca'n, a'ntī ixtanīnī'tcus.

Lā' ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't cāmāpātīnīca hasta lhān tanīlh. Palh
xlaca'n ixtakalhtatzē'kli palh ixtakalhlaka'ī', tū' ixcāmāpātīnīca.
Pero xlaca'n tū' takalhtatzē'kli, como ixtaca'tzī que ixtaka'lhīlh
ixquilhtamacujca'n a'ntū xatzey a'xni'ca' Dios nacāmālakahuanīchoko
huan nīnī'n. 36 Lā' ā'makapitzīn lej cālakapalaca lā' cākēsno'kca.
Lā' ā'makapitzīn cāmānūca nac pūlāchī'n lā' cātūpixui'līca cadenas.
37 Lā' ā'makapitzīn cāmūta'lamaknīca. Lā' ā'makapitzīn cālīxua'ta'pitzica
līxua'ta'n. Lā' ā'makapitzīn cālīmaknīca espada. Lā' ā'makapitzīn chū
ixtatejeni'ntlā'huan lā' ixtalhakā' ixko'xka' borrego lā' chivos. Lā'
lacpobres ixtahuanī't. Lā' ixcālakmaka'ncan lā' ixcāmāpātīnīcan.
38 Lā' ixtatzā'latlā'huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' nac cā'kēstīnni'.
Lā' ixtahui'lāna' nac lhu'cu' lā' na ixtampīn chihuix. Xalanī'n nac
quilhtamacuj lej ixtaca'tzanca'tzī, lā' tū' līmakuan ixtatā'lahui'lāna'
con xlaca'n, huā' tamā'na lactzey tachi'xcuhuī't. 39 Huā' tamā'na
tachi'xcuhuī't lej ixtalīpāhuan Dios lā' ixtamāpāxuhuī Dios. Lā' a'yuj
ixtalīpāhuan Dios, xlaca'n tū' tamaklhtīni'nkō'lh ixlīhuāk a'ntū Dios
cāhuanilh que ixcāmaxquī'lh. 40 Dios, xla' ixlacasqui'n que xlaca'n
ixquincātaka'lhīni', como Dios quincācāxui'līni'nī'ta'ni' a'ntū más xatzey.
Lā' xla' naquincātlahuayāni' xalacuan quina'n a'cxtim con xlaca'n.

12

Tasqui'nī namaksca'tāuj Cristo

1 Quina'n ca'tzīyāuj a'nchī huan tamā'na chi'xcuhuī'n ixtalīpāhuan
Dios. Lā' a'yuj tapātīni'lh, xlaca'n tū' tataspi'tchokolh na ixtej Dios.
Lā' quina'n cacāmaksca'tui xlaca'n. Lā' chuntza' camakxtekkō'uj a'ntū
quincāmāmakchuyīyāni' na ixtej Dios. Lā' tū'tza' catlahuáuj a'ntūn tū' tzey,
a'yuj jicslīhua' makxtekāuj. Lā' tū' cajiclhuá'uj natlahuayāuj ixtapuhuān
Dios. 2 Lā' chuhua'j capāstacui Jesucristo. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que
Jesucristo quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza'. Lā' xla' naquincāmaktāyayāni'
nakalhlaka'ī'yāuj ā'chulā' līhuan lahui'lāna'ujcus. Xla' lej pātīni'lh a'xni'ca'
nīlh nac cruz. Lā' a'yuj lej lakmaka'nca lā' a'yuj lej pātīni'lh, xla'
pātīkō'lh como ixca'tzī que ā'calīstān lej napāxuhua. Lā' chuhua'j huī' na
ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn a'nlhā tā'māpa'ksīni'n Dios.

3 Capāstactit a'nchī pātīni'lh Jesucristo lā' a'nchī ixtatā'lāsta'la huan
chi'xcuhuī'n a'ntī ixtaca'tzanca'tzī. Chuntza' tū' cajiclhua'tit a'yuj
pātīni'mpā'na'ntit. Lā' tū' camakxtektit natlahua'yā'tit ixtapuhuān
Dios. 4 A'yuj a'katunu' hui'xina'n tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey, lej
lītanūni'nī'ta'ntit natlahua'yā'tit xmān a'ntūn tzey. Lā' a'yuj jicslīhua' pero
ū'tza tū' cātalīmaknīnī'ta'ni'. 5 Chō'la pātza'nkānī'ta'ntit ixtachihuīn Dios
a'nlhā Dios quincāchihuīna'maxquī'yāni' lā' quincālaktzī'nāni' hua'chilh
ixcamana'. Chuntza' huan:

Xa'nca capāstacti a'xni'ca' mā'a'kahuānīyāni' Dios.
Tū' caji'clhua' a'xni'ca' xla' quilhnīyāni'.
6 Dios cāmā'a'kahuānī ixlīhuākca'n a'ntī cāpāxquī'.
Lā' cāmāpātīnī ixlīhuākca'n a'ntī cālaktzī'n hua'chi ixcamana'.
7 Capātītit a'xni'ca' cātamāpātīnīyāni'. Palh Dios cāmā'a'kahuānīyāni',
chuntza' tasu'yu que cālaktzī'nāni' hua'chi ixcamana'. Lej tasqui'nī
que kalhatin xatāta' namā'a'kahuānī ixcaman. 8 Dios cāmā'a'kahuānī
ixlīhuākca'n ixcamana'. Lā' palh tū' cahuā ixcāmā'a'kahuānīni'
chuntza' ixtasu'yulh que hui'xina'n tū' stu'ncua' ixcamana'. 9 A'xni'ca'
quincātamakastacni' quintāta'ca'n, ixquincātamāpātīnīyāni'. Lā' quina'n
ixcā'a'cnīni'ni'yāuj. Lā' ā'chulā' tasqui'nī quina'n na'a'kahuāna'ni'yāuj
Dios a'ntī cāmā'a'nanī quilīca'tzīnca'n, lā' chuntza' naka'lhīyāuj
quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. 10 Quintāta'ca'n a'ntī xalanī'n
nac quilhtamacuj, xlaca'n ixquincātamāpātīnīyāni' chu a'nchī
ixtapuhuān. Xlaca'n ixtalacasqui'n que līlacatejtin ixlatā'kchokouj
nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' nā Dios quincāmāpātīnīyāni', como
quincāpāstacāni'. Xla' lacasqui'n que quina'n lactzey nalayāuj hua'chi
xla'. 11 A'xni'ca' quincātamāpātīnīyāni', tū' līpāxuhuayāuj. Lā' a'yuj
quincātamālakaputzīyāni', ā'calīstān quincātlahuayāni' lactzey lā' līpāxuj,
palh chuntza' līsca'tāuj.

Līјicua' palh tū' na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios

12 Lā' chuhua'j calāmāhuixcānī'tit lā' tū' catalactlajītāya'tit. 13 Xa'nca
catlā'hua'ntit na ixtej Dios. Lā' chuntza' nacāmaktāya'yā'tit xlaca'n a'ntīn
tūna'j xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' chuntza' xlaca'n tū' catitatonkopūlh.

14 Ca'cs catahui'la'tit con ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Catlahua'tit xmān
a'ntū līmakuan. Palh kalhatin tū' makxtekcu'tun de tlahua talaclē'i', xla'
tū' catitā'latahui'lh Dios. 15 Dios lej lakalhu'manīni'n. Camakxtektit que
xla' nacāmaktāyayāni' milīhuākca'n. Tū' cataxtutāya'tit na ixtej Dios nīn
kalhatin de hui'xina'n. Palh kalhatin taxtutāya, chuntza' cāmāmakchuyī
ā'makapitzīn a'nchīn takalhlaka'ī'. 16 Tū' catlahua'tit talākalhī'n. Tū'
calakmaka'ntit a'ntū ixla' Dios, hua'chi Esaú. Xla' como ixuā'yancu'tun,
stā'lh ixherencia a'ntū ixla' ixlalh como xla' līmaksāsti' ixuanī't. 17 Lā'
hui'xina'n ca'tzīyā'tit que ā'calīstān xla' ixlacasqui'n que ixmaxquī'palaca
huan herencia. Lā' tū' maxquī'ca. Xla' ixcalhuan como xtāpalīcu'tulh
a'ntū ixtlahuanī't. Lā' tulalh xtāpalīlh.

18 Hui'xina'n tū' ixui'lāna'ntit a'ntza' a'xni'ca' Dios māstā'lh huan ley
nac kēstīn a'nlhā huanican Sinaí. Huan israelitas xalanī'n makāntza'
tatapajtzūlh huan nac Sinaí. Talaktzī'lh huan lamana' lā' huan cā'pucsua'
lā' huan maklipni'. 19 Takaxmatli lakatin trompeta lā' lakatin tachihuīn.
Lā' a'xni'ca' takaxmatli ixtachihuīn Dios, xlaca'n tasqui'nli que tū'tza'
ixtakaxmatli. 20 Lā' lej tajicua'lh a'xni'ca' Dios hualh que nīn tintī'
ī'xa'malh huan ixtūtzā'n huan kēstīn. Lā' nā hualh que palh lakatin
animal natāya a'ntza' ka'lhī nalīlacata'lamaknīcan chihuix. 21 Lā' a'ntīn
talaktzī'lh huā'mā', lej tajicua'lh. Lā' nā Moisés hualh: "Icxpipimā' como
lej icjicua'n".

22 Hui'xina'n tū' chuntza' ta'nī'ta'ntit nac Sinaí. Hui'xina'n pimpā'na'ntit
nac ā'lakatin kēstīn a'nlhā huanican Sión lā' nac cā'lacchicni' a'nlhā
huī' Dios xalakahuan. Huā'mā' cā'lacchicni' hui'lacha' nac a'kapūn
lā' huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' lej ta'a'nan lhūhua' ángeles. 23 Lā'
a'ntza' nā hui'xina'n pimpā'na'ntit nac a'kapūn a'nlhā tatakēxtimīnī't

lā' tamācā'tanīmā'na Dios a'ntī xapū'la ixcamana' Dios, a'ntīn tatzo'kni'
ixtacuīni'ca'n nac a'kapūn. A'ntza' huī' Dios. U'tza' a'ntī nacājuzgarlīkō'
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' nā a'ntza' tahui'lāna'ncha'
ixlīca'tzīnca'n a'ntīn tanīnī'ttza' lā' Dios cātlahuanī't xalacuan. 24 Hui'xina'n
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que Jesucristo ū'tza' a'ntī māpūtaxtūnu'n. Xla'
lacāxtlahuanī't huan xasāsti' convenio. Lā' ixka'lhni' Jesucristo
cāche'kē'ni' ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' huan
lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni' Jesucristo, ū'tza' más xatzey lā' tū' hua'chi a'ntū
mālacnūlh Abel.
25 Cakaxpa'ttit a'ntū huan Dios. Cāmāpātīnīca a'ntīn tū'
ta'a'kahuāna'ni'lh Moisés a'ntīn Dios māchihuīnīlh. Lā' ā'chulā'
naquincātamāpātīnīyāni' palh tū' kaxmatcu'tunāuj Dios a'nchī
chihuīna'nācha' nac a'kapūn. 26 Makāntza' Dios chihuīna'lh a'xni'ca'
ixtatakēstoknī't huan israelitas pajtzu nac Sinaí. Lā' huan ti'ya't
tachiquilh. Lā' chuhua'j Dios huanī't: “Quit na'icchiquipala huan
ti'ya't. Lā' tū' xmān huan ti'ya't. Nā na'icchiqui huan a'kapūn”. 27 Lā'
huā'mā' huanicu'tun que natasputkō' ixlīhuāk a'ntū cāmā'a'nanīnī't. Lā'
natachoko xmān a'ntūn tūla xakā'līcan. 28 Quina'n natā'latahui'layāuj
Dios a'nlhā xla' māpa'ksīni'n a'nlhā tāyani' para pō'ktu. Chuhua'j
namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios lā' na'a'cnīni'ni'yāuj lā' namācā'tanīyāuj
chu a'nchī hua'chi xla' lacasqui'n. 29 Ixlīstu'ncua' que Dios hua'chi lakatin
ka'tla' lamana' como xla' nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'.

13

Palh xa'nca nalatā'kchokoyāuj, chuntza' nalīmāpāxuhuīyāuj Dios

1 Calāpāxquī'tit milīhuākca'n como hui'xina'n lītā'timīn. 2 Camānū'tit na
minchicca'n a'ntīn taminācha' de makat. A'makapitzīn a'ntīn chuntza'
tatlahuanī't, xlaca'n tamānūnī't ángeles na ixchicca'n, a'yuj xapū'la tū'
ixtaca'tzī palh xlaca'n ángeles ixtahuanī't.
3 Tū' cacāpātza'nkātit a'ntī cāchī'canī't. Cacālakalhu'ma'ntit de xlaca'n
hua'chilh nā hui'xina'n xatachī'nī'n con xlaca'n. Lā' tū' cacāpātza'nkātit
a'ntīn tapātīni'mā'na. Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n hua'chilh nā hui'xina'n
ixpātīni'ntit hua'chi xlaca'n.
4 Lej tzey tapūchahuacan. Tū' līmakuan tlahuacan talākalhī'n. Dios
nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatlahua talākalhī'n lā' ā'catūhuā hua'chi
huā'mā'.
5 Tū' xmān capāstactit a'nchī nalīka'lhī'yā'tit tumīn. Līpāxuj catahui'la'tit
palh ka'lhī'yā'tit lhūhua' tumīn o palh tū' lhūhua'. Dios huanī't: “Pō'ktu
na'ictā'latahui'layāni'. Tū' maktin ictimakxtekni'”. 6 Lā' ū'tza' tū'
catilījicua'uj. Tzē nahuanāuj:
Huan Māpa'ksīni' Dios quimaktāya.
Tū' ictijicua'ni'lh a'ntū naquintatlahuani' tachi'xcuhuī't.
7 Cacāpāstactit xlaca'n a'ntīn pū'la cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios.
Capāstactit a'nchī xlaca'n ixtalīlatlā'huan. Lā' cacāmaksca'ttit xlaca'n.
8 Jesucristo tū' taxtāpālī. Xla' pō'ktu chū'tza' a'nchī ixuanī't
xapū'la lā' hasta chuhua'j lā' para pō'ktu. 9 Tū' catamakxtektit que
nacātamāsu'ni'yāni' ā'tāpātin līmāsca'tīn a'ntūn tū' hua'chi kalhlaka'ī'yā'tit
chuhua'j. Dios ū'tza' a'ntī quincāmaktāyayāni' a'nchī nalatā'kchokoyāuj
chu a'nchī xla' lacasqui'n. Huan līmāsca'tīn ixpālacata a'ntū hua'can,
huā'mā' tū' quincāmaktāyayāni'. A'yuj ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni' huan
tamā'na līmāsca'tīn, huā'mā' tū' cāmaktāya xlaca'n.

10 Huan sacerdotes a'ntīn tascuja na ixlītokpānca'n israelitas, xlaca'n
tzē natahua' macsti'na'j de huan ixquinītca'n animalhna' a'ntū
mālacnūni'can Dios. Xtunc huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūni'canī't Dios
a'ntū quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' lē'ksajna', ū'tza'
Jesucristo. 11 Huan chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla' lē'n ixka'lhni'
animalhna' xatamaknīn hasta huan nac lītokpān a'nlhā huanican Lej
Tasicua'lanālīn a'nlhā ixlīlakatu' cuarto. Lā' a'ntza' mālacnūni'can Dios
huan ka'lhni' para nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't.
Lā' ixmacni'ca'n huan animalhna' a'ntū xatamaknīn, huan tamā'na
cāmāxtucan de huan ka'tla' cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' cālhcuyucan. 12 Lā'
nā Jesús nā māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni'. Lā a'ntza' nīlh.
Chuntza' pātīni'lh como ixka'lhni' ixcālīmāpānūni'cu'tun ixtalaclē'i'ca'n
huan tachi'xcuhuī't. 13 Lej lakmaka'nca Jesucristo a'xni'ca' māxtuca de
huan xaka'tla' cā'lacchicni' lā' xtokohua'ca'ca huan nac cruz. Lā' quina'n
como kalhlaka'ī'yāuj, ka'lhī nā napātīyāuj a'xni'ca' quincātalakmaka'nāni'
por ixpālacata Jesucristo. 14 Huā'tzā' nac quilhtamacuj tintī' huan
cā'lacchicni' a'ntū natahui'la para pō'ktu. Quina'n ka'lhīmā'nauj ā'lakatin
cā'lacchicni' a'ntū nalaktzī'nāuj ā'calīstān. 15 Tū'tza' mālacnūni'yāuj Dios
huan xatamaknīn animalhna'. Līmakuan namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī
Dios. Lā' ū'tza' hua'chi lē'ksajna'. Lā' tasqui'nī namāka'tlī'yāuj Dios
ixpālacata Jesucristo. 16 Tū' capātza'nkātit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā'
tū' capātza'nkātit nalāmaktāya'yā'tit. U'tza' huā'mā' a'ntū līpāxuhua Dios.

17 Cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' nac huan lītokpānna'.
Lā' catlahua'tit a'ntū xlaca'n cātahuaniyāni'. Xlaca'n cāmaktaka'lhāni'
hui'xina'n como talacasqui'n que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Xlaca'n
natamaxquī' cuenta Dios a'nchīn tascuja. Xlaca'n con tapāxuhuān
natascuja palh natlahua'yā'tit a'ntū nacātalīmāpa'ksīyāni'. Lā' palh tū'
nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit, xlaca'n natalīlakaputza. Lā' huā'mā' tuntū' cat-
icātlahuani'ni' hui'xina'n.

18 Cakalhtō'ka'tit por quit. Lā' quit icca'tzī que ictlōkentaxtūlh a'ntū Dios
quilīmāmacū'lh como pō'ktu ictlahuacu'tun a'ntūn tzēy. 19 Iccāsqui'ni'yāni'
que lej caquilālīkalhtō'ka'uj hui'xina'n que Dios palaj naquimacā'nācha'
a'nlhā hui'lāna'ntit.

Huan līsicua'lanālīn

20 Dios ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'tī' qui'a'clhcunucca'n. Xla'
mālakahuanīchokolh Jesucristo. Lā' Jesucristo nīlh lā' chuntza'
līxapalh ixka'lhni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' līlacāxtlahualh huan
convenio a'ntū lej tzey lā' a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' chuhua'j
xla' pō'ktu quincāmaktaka'lhāni'. 21 Lā' Dios cacāmaxquī'ni' ixlīhuāk
a'ntū nacāmaktāyayāni' natlahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā' nā quina'n
caquincātlahuani' Dios chu a'nchī xla' lacasqui'n por ixlīmāpa'ksīn
Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo para pō'ktu. Amén.

22 Tā'timīn, lej iccāsqui'ni'yāni' que līlacatzucu nalakapūtle'keyā'tit a'ntū
iccātzo'knuni'mā'ni' nac huā'mā' carta. Tū' lej lhmā'n huanmā' carta a'ntū
i'ccātzo'knuni'nī'ta'ni'. 23 Iccāmāca'tzīnīcu'tunāni' que makxtekcanī'ttza'
Timoteo. Lā' chuntza' tū'tza' tachī'n. Lā' palh xla' namin palaj,
naquintā'a'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n.

24 Cacāsaludarlī'tit ixlīhuākca'n huan xanapuxcu'nu' de huan lītokpān.
Lā' cacāsaludarlī'tit ixlīhuākca'n ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'. Huan
tā'timīn xalanī'n nac Italia cāmacā'ni'yāni' saludos.

25 Lā' Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.

Huan Carta a'ntūn Tzo'kli Santiago

Lītzucuca huan carta
1 Quit, Santiago, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Dios lā' huan
Māpa'ksīni' Jesucristo. Quit iccāmacā'ni'yāni' saludos milīhuākca'n israeli-
tas a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios, a'ntī a'kahua'nī'ta'ntit.

Huan tapāstacna' a'ntū Dios māstā'
2 Tā'timīn, catahui'la'tit con tapāxuhuān a'yuj cāpātle'keni'yāni' lej
lhūhua' catūhuā por ixpālacata kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo. 3 Ca'tzī'yā'tittza'
a'xni'ca' cāpātle'keni'yāni' huā'mā' lā' palh tū' makxtekā'tit a'nchī kalh-
laka'ī'yā'tit, chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī natāyani'yā'tit. 4 Lā' pō'ktu
natāyani'yā'tit, lā' chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī xa'nca nalatā'kchokoyā'tit
lā' a'nchī nalītlōkentaxtūkō'yā'tit ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuān Dios.
5 Palh hui'xina'n tū' māchekxīyā'tit a'nchī nalīlatā'kchokoyā'tit xa'nca,
casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmāmāchekxīnīyāni'. Xla' lej cāmaktāya
ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't chu a'nchī tasqui'nī lā' tū' cālacatā'quī'.
6 A'xni'ca' hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit catūhuā Dios, napuhua'nā'tit que
Dios stu'ncua' nacātamaxquī'yāni'. Lā' tū' maktin tipuhua'nā'tit que Dios
tū' caticāmaxquī'ni'. Lā' a'ntī puhuan que Dios tū' catimāstā'lh, xla'
tū' xmān tāpātin ixtapāstacna' ka'lhī. Xla' hua'chi a'xni'ca' huan ū'ni'
lakaxtim mā'kchoko huan xasipej mar. 7 A'ntī puhuan chuntza', Dios
tū' catimaxquī'lh a'ntū nasqui'ni'. 8 A'ntīn tū' xmān tāpātin tapāstacna'
taka'lhī, xlaca'n tū' maktin taca'tzī a'ntū natatlahua.
9 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī chu catīhuāya tachi'xcuhuī't,
calīpāxuhua'tit como Dios cālaktzī'nāni' tū' hua'chi chu catīhuāya
tachi'xcuhuī't. 10 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī lacricos, calīpāxuhua'tit
como māchekxīyā'tit que Dios laktzī'n mintumīnca'n hua'chilh nīn tuntū'
ixtapalh. Huan ricosnu' natasputa hua'chi lakatin xa'nat. 11 A'xni'ca'
lej chi'chini'n huan chi'tin scōhuan, lā' huan xa'nat yuja. Lā' huan
ixlītzēhuanī't xla' sputa. Lā' nā chuntza' talīsputa huan ricosnu' līhuan
tatlahua ixnegocioca'n.

A'nchī napātīni'ncan lā' natāyani'can
12 Līpāxūj tahui'lāna' xlaca'n a'ntī lej līlacatejtin tapātī a'ntū cāpātle'keni'.
Palh xlaca'n natatāyani', nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
Lā' xasāsti' quinquilhtamacujca'n xla' hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios
cāmālacnūni' a'ntīn tapāxquī'. 13 Lā' palh kalhatin chi'xcu' puhuan que
natlahua a'ntūn tū' tzey, tū' cahualh que Dios māpuhuanīlh a'ntūn tū'
tzey. Dios tū' maktin puhuan natlahua a'ntūn tū' līmakuan. Lā' xla' tū'
cāmāpuhuanī huan tachi'xcuhuī't que catatlahualh a'ntūn tū' līmakuan.
14 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' puhuan natlahua a'ntūn tū' līmakuan,
xla' māni' ixtapāstacna' mātlahuī chuntza'. 15 Lā' palh xla' tlahua chu
a'nchī ko'hua'jua' ixtapāstacna', chuntza' ka'lhī ixtalaclē'i'. Lā' ā'chulā'
tlahuatēlha a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nalīnī.
16 Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuanimā'ni'. Lā' tū' cata'a'kxokotit, tā'timīn.
17 Huāk xatzey catūhuā a'ntū quincātamaxquī'nī'tā'ni', huāk macamīn
Dios. A'ntī quincāmaxquī'ni' huāk a'ntūn tzey xla' ū'tza' Dios. Xla'
cātlahualh a'ntūn tamāxkakēni'n nac a'kapūn. Dios xla' chu ū'tza'tza'.

Tū' maktin taxtāpalī nīn macsti'na'j. 18 Dios quincātamaxquī'ni' xasāsti'
quinquilhtamacujca'n chu a'nchī xla' ixtapuhuān. Quincātamaxquī'ni'
quinquilhtamacujca'n xasāsti' por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū
ixlīstu'ncua'. Lā' chuntza' quina'n xapū'la' kalhlaka'ī'nī'ta'uj. Lā' ā'calīstān
lhūhua' ā'makapitzīn natakalhlaka'ī'.

A'ntū Dios lacasqui'n que natlahuayāuj

19 Lā' capāstactit huā'mā', tā'timīn. Lā' milīhuākca'n xa'nca cakaxpa'ttit
ixtachihuīn Dios. Lā' capāstacna'ntit pū'la para nachihuīna'nā'tit, lā'
tū' na'a'kchipinā'tit. 20 Huan tā'kcha quincāmāmakchuyīyāni'. Lā'
chuntza' tūla tlahuayāuj ixtapuhuān Dios. 21 Camāpānūkō'tit ixlīhuāk
a'ntūn tū' tzey lā' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'. Calīhui'lī'tit que nat-
lahua'yā'tit ixtapuhuān Dios. Lā' catlahua'tit cuenta a'ntū huan ixtachi-
huīn Dios a'ntū maklhtīni'nī'ta'ntit. U'tza' a'ntū cāmāca'tzīnīni' a'nchī
nacālīmāpūtaxtūyāni'.
22 Ca'a'kahuāna'ni'tit huan ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān cakaxpa'ttit.
Palh puhua'nā'tit que xmān tasqui'nī nakaxpa'tā'tit, mē'cstuca'n
ta'a'kxokoyā'tit. 23 A'ntī xmān takaxmata ixtachihuīn Dios lā' tū'
ta'a'kahuāna'ni', xlaca'n hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī talakjū nac espejo.
24 Lā' xmān ixa'cstu laktzī'ncan a'nchī huanī't ixlacan lā' a'n lā' chu
tuncan pātza'nkā a'nchī ixuanī't. 25 Lā' tū' chuntza' xlaca'n a'ntīn cuenta
tatlahua huan xatzey ixtachihuīn Dios a'ntūn quincāmāca'tzīnīyāni'
a'nchī nalīpūtaxtuyāuj. Lā' palh xlaca'n tū' tamakxteka ta'a'kahuāna'ni',
lā' palh tū' tapātza'nkā a'ntū huan, chuntza' Dios nacāsicua'lanālī ixlīhuāk
a'ntūn tatlahua.
26 Lā' palh chā'tin chi'xcu' huan que a'kahuāna'ni' Dios, lā' tūla
māpa'ksī ixquilhni' xla' ixa'cstu ta'a'kxoko. Xla' tū' stu'ncua' a'kahuāna'ni'
Dios. 27 A'ntū Dios lacasqui'n que natlahuayāuj quina'n a'ntī stu'ncua'
kalhlaka'ī'yāuj xla' chuntza': cacāmaktāyauj huan lacxcamanīn lā'
huan lakapūtnu' a'ntīn tapātīni'n lā' pō'ktu cataxtunquīuj de ixlīhuāk
xako'hua'jua' a'ntū xala' nac quilhtamacuj.

2

Tasqui'nī nacālaktzī'nāuj huan tachi'xcuhuī't chu a'cxtim

1 Tā'timīn, calālaktzī'ntit a'cxtim milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn
kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo a'ntī lej xaka'tla'.
2 Na'iccāhuaniyāni' lakatin tamālacastuc. Kalhatu' chi'xcuhuī'n tatanū
na milītokpānca'n. Kalhatin xla' rico lā' ka'lhī ixmacatzātzāt de oro lā'
ixlu'xu' lej xafino. Lā' huan ā'kalhatin xla' pobre lā' xla' ka'lhī masnā
lu'xu'. 3 Lā' hui'xina'n más a'cnīni'ni'yā'tit a'ntīn ka'lhī xatzey ixlu'xu' lā'
huani'yā'tit: "Hui'x catahui'la' huā'tzā' nac xatzey silla". Lā' huan pobre
huani'yā'tit: "Hui'x catāyachī a'jnanu' o catahui'la' nac piso pajtzu na
quintojon". 4 Palh chuntza' tlahua'yā'tit hui'xina'n, chuntza' tasu'yu que
puhua'nā'tit que ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n más xalacuan. Palh chuntza'
tlahua'yā'tit hui'xina'n, tū' tzey mintapāstacna'ca'n.
5 Tā'timīn, lej iccāpāxquī'yāni' lā' iccāhuanicu'tunāni' huā'mā'. Dios
cālacsacnī't a'ntī lacpobresni'. Lā' a'yuj pobres xlaca'n, Dios cālaktzī'n
hua'chi ricosnu', como talīpāhuan Dios lā' chuntza' natatanū a'nlhā xla'
māpa'ksīni'n. Lā' nā ixlīhuāk a'ntīn tapāxquī' Dios ixlīhuākca'n natatanū
a'nlhā xla' māpa'ksīni'n. 6 Lā' hui'xina'n cālakmaka'nā'tit huan tī lacpo-
bres. Lā' cā'a'cnī'ni'ni'yā'tit huan ricos. Lā' huan ricos ū'tunu'n a'ntīn

cātamāpātīnīyāni'. Lā' xlaca'n cātamālacapū'yāni' hui'xina'n. 7 U'tunu'n
huan ricos a'ntī ko'hua'jua' talīchihuīna'n Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n.
U'tza' a'ntī hui'xina'n tā'tapa'ksī'yā'tit.

8 Ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chuntza'
huan: "Nacāpāxquī'ya' huan ā'makapitzīn chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu".
Palh hui'xina'n a'kahuāna'ni'yā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' xa'nca
tlā'hua'mpā'na'ntit. 9 Palh hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit makapitzīn lā'
ā'makapitzīn huampala cālakmaka'nā'tit, chuntza' tlahua'yā'tit a'ntūn tū'
līmakuan, lā' chuntza' hui'xina'n laclī'pinā'tit chu a'nchī huan huan
ixlīmāpa'ksīn Dios. 10 Palh kalhatin chi'xcu' nakalhlaka'ī' ixlīhuāk huan
ixley Dios lā' xmān lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū' a'kahuāna'ni', huā'mā'
chi'xcu' laclē'n como tū' a'kahuāna'ni'kō'lh huan ley, lā' a'yuj xmān
lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū' a'kahuāna'ni'lh. 11 Dios hualh: "Tū' timak-
puscātīni'na'". Lā' nā chuntza' hualh xla': "Tū' timaknīni'na'". Palh
kalhatin a'ntī namaknīni'n, xla' nalaclē'n lā' a'yuj tū' makpuscatīni'nī't.
12 Dios quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' naquincāmāpa'ksīyāni' huan
a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuntza' palh tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, Dios
naquincājuzgarlīyāni'. Lā' ū'tza' calīchihuīna'ntit lā' catlahua'tit a'ntūn
tzey. 13 Dios, a'xni'ca' najuzgarlī, tū' caticālakalhu'malh a'ntīn tū' ta-
lakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' xla' xmān nacālakalhu'man a'ntīn ta-
lakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' a'ntīn talakalhu'manī't ā'makapitzīn,
xlaca'n tū' catitajicua'lh a'xni'ca' najuzgarlī Dios.

A'nchī xa'nca kalhlaka'ī'can

14 Tā'timīn, palh kalhatin chi'xcu' huan que līpāhuan Dios lā' xla' tū'
tlahua a'ntūn tzey, chu tlakaj huan palh līpāhuan. 15 Palh kalhatin
quintā'tin spu'tni' ixlu'xu' lā' tū' ka'lhī a'ntū nahua' 16 lā' makapitzīn de
hui'xina'n tahuanī: "Dios casicua'lanālīni' lā' camaxquī'ca' milu'xu' lā'
camāhuī'ca'", lā' a'ntī tahuani chuntza' nīn tuntū' tamaxquī', chuntza'
nīn tuntū' ixpālacata palh tahuan que talīpāhuan Dios. 17 Palh kalhatin
chi'xcu' huan palh līpāhuan Dios, lā' tū' maktāya ā'chā'tin, xla' chu tlakaj
huan que līpāhuan Dios. Xla' hua'chi kalhatin xanīn como huan xanīn
tuntū'tza' tlahua.

18 Chō'la kalhatin nahuan: "Makapitzīn xmān talīpāhuan Dios, lā'
ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey". Palh chuntza' ixqui-
huanica quit xa'icualh: "¿Chichū nalītasu'yu'ya' palh līpāhua'na' Dios palh
tū' tlahua'ya' a'ntūn tzey? Pero quit ictlahua lej xatzey. Lā' chuntza'
lītasu'yu palh quit iclīpāhuan Dios". 19 Hui'x puhua'na' que xmān kalhatin
Dios. Lā' chuntza' tzey. Lā' nā chuntza' tapuhuan huan xako'hua'jua'
espíritus a'ntīn tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Lā' xlaca'n taxpipi porque lej
tajicua'ni' Dios. 20 Hui'x tū' māchekxī'ya'. Na'icmāsu'ni'yāni' que chu
tlakaj a'ntī huan palh līpāhuan Dios lā' palh tū' tlahua a'ntū xalacuan.
21 Quixū'yāpapca'n Abraham mālacnūni'lh, como hua'chi lē'ksajna' Dios,
huan ixo'kxa' a'ntī ixtacuīni' Isaac. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que Abraham
lej tzeya chi'xcu' por ixpālacata a'ntūn tlahualh. 22 Chuntza' māchekxīcan
que Abraham ixlīpāhuan Dios lā' ū'tza' xla' lītlahualh a'ntū xalacuan.
Lā' a'xni'ca' Abraham tlahualh huā'mā' a'ntū lej tzey, ū'tza' lītasu'yulh
que Abraham ixlīpāhuan Dios. 23 Lā' chuntza' tlōkentaxtūca chu a'nchī
ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan: "Abraham ixlīpāhuan Dios.
Lā' ū'tza' Dios lej xatzey līlaktzī'lh Abraham". Lā' Dios hualh que Abraham
ixamigo.

24 Lā' chuntza' hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que Dios xalacuan cālaktzī'n
tachi'xcuhuī't tū' xmān por ixpālacata talīpāhuan Dios. Nā tasqui'nī
que xlaca'n natatlahua a'ntū xalacuan. Lā' chuntza' natasu'yu palh
talīpāhuan Dios. 25 Lā' nā chuntza' pātlekeni'lh Rahab a'ntī lej ixka'lhī
lhūhua' ixmakchi'xcu'. Xla' cāmakxtekli tatachokolh na ixchic huan
chi'xcuhuī'n a'ntī Josué cāmacamilh. Lā' cāmātzē'kli lā' cāmaktāyalh para
natataxtu de huan nac cā'lacchicni' nac ā'kantīn tej. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh
lej tzeya puscāt huan Rahab. 26 Quina'n hui'lāna'uj como ka'lhīyāuj
quimacni'ca'n lā' quilīca'tzīnca'n. Lā' nā chuntza' quina'n ka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como līpāhuanāuj Dios lā' nā tlahuayāuj
a'ntū xalacuan.

3

Quinquilhni'ca'n

1 Tā'timīn, más xatzey palh tū' lhūhua' de hui'xina'n nala'yā'tit
milīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n na milītokpānca'n. Ca'tzīyā'tit hui'xina'n
que xlaca'n a'ntī tamāsu'yu más līpalha' nacājuzgarlīcan. 2 Quina'n
quilīhuākca'n a'katunu' tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' palh kalhatin
chi'xcu' tzē māpa'ksī ixquilhni' lā' chuntza' tzē māpa'ksī ixlīhuāk ixmacni'.
Lā' xla' tzeyā chi'xcu'. 3 Hua'chi huan cahuāyuj, cāmākalhnūyāuj freno
na ixquilhni'ca'n. Lā' chuntza' tzē nacāmāpa'ksīyāuj. Lā' nata'a'n
chu a'nlhā quina'n lacasqui'nāuj. 4 Lā' nā hua'chi huan barcos a'ntū
lej lakka'tla'n. Lā' a'ntū pūxui'tican lej ti'na'j. Lā' a'yuj huan ū'ni'
lej xatli'hui'qui tampi'talē'n huan barco, huan piloto tzē nalē'n chu
a'nlhā lacasqui'n, a'yuj ti'na'j a'ntū pūxui'tican huan barco. 5 Lā'
chuntza quinquilhni'ca'n. Lā' a'yuj ti'na'j quinquilhni'ca'n lītasu'yu
que līka'tla'jca'tzīyāuj. Lā' huan skoyāt a'yuj mactzina'j macscut pero
tzē namāquilhtī lakatin ka'tla' cā'qui'huī'n. 6 Lā' quinquilhni'ca'n hua'chi
skoyāt como cālactlahua ā'makapitzīn. Quinquilhni'ca'n pūchihuīna'nāuj
ixlīhuāk a'ntū lej ko'hua'jua'. Lā' ū'tza' ā'chulā' tū' tzey līlayāuj. Por
ixpālacata quinquilhni'ca'n, talālīsta'la ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac
cā'quilhtamacuj. Lā' huan ko'ti'ti' ū'tza' a'ntī quincāmāhuanīyāni' a'ntū
ko'hua'jua'. 7 Lā' chi'xcuhuī'n xlaca'n tzē natamāmānsujlī chuxatūyā
animalhna' lā' chuxatūyā spūnnu' lā' chuxatūyā lūhua' lā' chuxatūyā
animalhna' xala' nac mar. Lā' ixlīhuākca'n cāmāmānsujlīca. 8 Pero
quinquilhni'ca'n tintī' a'ntī tzē namāpa'ksī. Quinquilhni'ca'n pō'ktu
huan a'ntū ko'hua'jua'. Hua'chilh ka'lhī līlaknīn como quinquilhni'ca'n
cāpūlactlahuayāuj ā'makapitzīn. 9 Lā' con quinquilhni'ca'n pūmācā'tanīyāuj
Dios quinTāta'ca'n, lā' nā cāpū'a'ksa'nāuj huan ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't
a'ntū Dios tlahuanī't hua'chi xla'. 10 Lā' māni' na quinquilhni'ca'n
taxtu huan tachihuīn a'ntū xatzey lā' huan tachihuīn a'ntū ko'hua'jua'.
Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' tū' līmakuan. 11 ¿Chu xmān nac lakatin mu'sni'
taxtu huan xcān xase'ksi' lā' huan xcān cha'chā'klhua'? 12 Tā'timīn, a'katin
qui'hui' de a'kalhpauj tūla catitō'ca'lh ixtō'cat xīpa. Lā' xaqui'hui' uvas
tūla catitō'ca'lh ixtō'ca't a'kalhpauj. Lā' nā chuntza' huan lakatin mu'sni'
a'nlhā taxtuhuī' cha'chā'klhua' xcān a'ntza' tūla catitaxtulh huan xase'ksi'
xcān.

A'ntīn taka'lhī ixtapāstacna' Dios

13 Chō'la makapitzīn de hui'xina'n huī' a'ntī lakskalalhna' lā' lhūhua'
tamāchekxī lā' chuntza' tzē namāsu'yu'yātit. Calatā'kchokotit līlacatejtin

lā' chuntza' nalītalacsu'yu palh lakskalalhna' hui'xina'n. Lā' tū'
tika'tla'jca'tzīyā'tit. 14 Lā' palh hui'xina'n xmān lacasqui'nā'tit que
napuhuancan que hui'xina'n lej skalalhna' chuntza' lītasu'yu que tū'
lej skalalhna' hui'xina'n. 15 Palh chuntza' puhuan kalhatin, a'ntza'
lītalacsu'yu palh ixtapāstacna' xla' tū' ixla' Dios. Xmān pāstacna'n hua'chi
ixtapāstacna' huan ko'ti'ti' lā' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n como
tlahuamā' a'ntū lacasqui'n ixmacni'. 16 A'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't
xmān talacasqui'n que napuhuancan que xlaca'n lej lakskalalhna' por
ū'tza' talālīsta'la lā' tatlahua ixlīhuāk catūhuā a'ntū lej ko'hua'jua'. 17 Lā'
na'iccāhuaniyāni' a'nchī talīhuanī't xlaca'n a'ntīn taka'lhī ixtapāstacna'
Dios. Xlaca'n xmān tapāstaca a'ntū lacuan. U'tza' a'ntū más tasqui'nī. Lā'
tū' talāsta'la. Lā' lacatzucu talātā'chihuīna'n. Lā' lej ta'a'kahuāna'n. Lā'
tamaktāya ā'makapitzīn. Lā' talaktzī'n a'cxtim ixlīhuāk. Lā' tatlahua a'ntūn
tzey, lā' tū' hua'chi a'ntīn tatasu'yu' palh tzeyā chi'xcuhuī'n lā' xmān
talī'a'kxokonu'n. 18 Lā' a'ntīn tū' talāsta'lacu'tun con ā'makapitzīn, chuntza'
xlaca'n tatlahua a'ntū xatzey, lā' chuntza' tū'tza' catitatā'lāsta'lacu'tulh
huan ā'makapitzīn.

4

Tū' tzey palh lakatīyāuj a'ntū xala' nac quilhtamacuj

1 Lā' ¿a'chī' lej lāsta'layā'tit? Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuntza'
como lej ka'lhīcu'tunā'tit a'ntū lej ixtapalh tumīn. Lā' huā'mā'
tapāstacna' a'ntū ka'lhī'yā'tit tā'lāsta'latanūma' na mi'a'clhcunucca'n
con huan xatzey mintapāstacna'ca'n a'ntū cātamaxquī'nī'ta'ni' Dios.
2 Hui'xina'n lej ka'lhīcu'tunā'tit catūhuā lā' como tūla ka'lhī'yā'tit, lā'
ū'tza' lālīmaknīcu'tunā'tit hui'xina'n. Hui'xina'n lej lālakca'tzani'yā'tit
a'ntī ka'lhī catūhuā, lā' como tūla ka'lhī'yā'tit, lej lālīlacatā'quī'yā'tit lā'
lālītucsā'tit. Lā' tūla ka'lhī'yā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit hui'xina'n, como
tū' squi'ni'yā'tit Dios. 3 Lā' a'xni'ca' squi'ni'yā'tit Dios tū' cāmaxquī'yāni',
porque tū' xa'nca squi'ni'yā'tit. Squi'ni'yā'tit hui'xina'n con xako'hua'jua'
mintapāstacna'ca'n. Squi'ni'yā'tit xmān para pāxcat līla'yā'tit, xmān
para a'ntū hui'xina'n lacasqui'nā'tit. 4 Hui'xina'n hua'chi kalhatin
puscāt a'ntīn tū' lakspit, como tū'tza' a'kahuāna'ni'cu'tunā'tit Dios lā'
xmān tlahua'cu'tunā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que
a'ntī lej talakatī lhūhua' catūhuā xala' nac quilhtamacuj, xlaca'n tala
hua'chi ixtā'ca'tza Dios? A'ntīn tatlahua chu a'cxtim hua'chi xalanī'n nac
quilhtamacuj, xlaca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza Dios. 5 Chō'la hui'xina'n
puhua'nā'tit que xmān chu tlakaj tatzo'kni' huan na ixtachihuīn Dios
a'nlhā huan que Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' xla'
lacasqui'n que xmān xla' naquincāmāpa'ksīyāni' lā' tū' lacasqui'n que
naquincāmāpa'ksīyāni' ā'kalhatin. 6 Lā' como ū'tza' lacasqui'n Dios, xla'
quincāmaktāyayāni', lā' chuntza' tzē na'a'kahuāna'ni'yāuj xmān Dios.
Chuntza' huan ixtachihuīn Dios:

Dios tū' cāmaktāya a'ntīn taka'tla'jca'tzī.

Xla' cāmaktāya a'ntīn tū' taka'tla'jca'tzī.

7 Lā' hui'xina'n catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā'
tū' catamakxtektit que huan ko'ti'ti' nacāmāpa'ksīyāni'. Lā'
chuntza' xla' nacātatzā'lani'yāni'. 8 Catapajtzūtit con Dios lā' xla' nā
nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n a'ntīn tlahua'yā'tit a'ntū
xako'hua'jua', tū'tza' catlahua'tit. Lā' hui'xina'n a'ntī pāxquī'yā'tit

Dios lā' nā a'ntū ixla' huan quilhtamacuj, camakxtektit huanmā'
xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. 9 Lā' lej calakaputzatit lā' cacalhua'ntit.
Lā' tū'tza' calītzī'ntit lā' tū'tza' capāxuhua'tit por ixpālacata a'ntūn tū' tzey.
Camāxana'ntit por ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. 10 Lā' cahua'ni'tit Dios palh
hui'xina'n tlahua'nī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey lā' Dios nacālakalhu'manāni'.

Tū' tzey palh a'ksa'nanāuj

11 Tā'timīn, tū' tilālīchihuīna'nā'tit a'ntūn tū' tzey. Palh kalhatin
līchihuīna'n ā'kalhatin a'ntūn tū' līmakuan, chuntza' līlakmaka'mā' huan
ley a'ntū huan: Calāpāxquī'tit. Xla' puhuan que tzē nahuan palh
ā'chā'tin laclē'n. Lā' xla' hua'chi juez. Lā' tū' puhuan palh nā xla'
laclē'n como lakmaka'mā' huan ley. 12 Xmān kalhatin Juez a'nan.
Xla' ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' ū'tza' quincāmaxquī'ni' huan ley que
ū'tza' na'a'kahuāna'ni'yāuj. Xla' tzē naquincāmāpūtaxtūyāni' lā' nā tzē
naquincāmacā'nāni' nac pūpātīn. Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit palh hui'xina'n
tzē na'a'ksa'nā'tit ā'kalhatin?

Tū' ca'tzīyāuj a'ntū napātle'ke lakalī

13 Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j mimpālacataca'n hui'xina'n
a'ntī lāhuani'yā'tit: "Chuhua'j o lakalī na'a'nāuj nac lakatīn xcānsipej. Lā'
a'ntza' natachokoyāuj lakatin cā'ta. Lā' natamāhuana'nāuj lā' nastā'nanāuj.
Lā' natlajayāuj lhūhua' tumīn". 14 Huā'mā' iccāhuaniyāni': Hui'xina'n tū'
ca'tzīyā'tit palh nalatā'kchokoyā'tit lakalī. Quina'n hua'chi jinta'lh como
huan jinta'lh chuhua'j tasu'yu lā' ixlī'ā'ka'tlā'tus laksputpala. 15 Chuntza'
ixuantit: "Palh Dios lacasqui'n que quina'n natahui'lāyāuj ā'macsti'na'j,
ū'tza' huā'mā' natlahuayāuj". 16 Lā' hui'xina'n, tū' kalhasqui'nī'yā'tit
Dios tuchū ixtapuhuān. Xmān tlahua'yā'tit a'ntūn tlahuacu'tunā'tit.
Hui'xina'n lej ka'tla'jca'tzī'yā'tit. Lā' tū' līmakuan chuntza' tlahua'yā'tit.
17 Palh kalhatin ca'tzī que tzē natlahua catūhuā a'ntū līmakuan, lā' palh
tū' tlahua huā'mā', chuntza' xla' ka'lhī ixtalaclē'i'.

5

A'ntū nacāpātle'keni' huan ricosnu'

1 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j ixpālacata huan
ricosnu'. Catatzuculh tacalhuan lā' catalakaputzalh huan ricosnu' como
lej natapātīni'n. 2 Huan ixtumīnca'n hua'chilh xamasni'. Lā' huan
ixlu'xu'ca'n huāk hua'chilh xatahuā'lani'. 3 Lā' ixoroca'n lā' ixplataca'n
hua'chilh huāk xasko'luni'. Xasko'luni' como xlaca'n lactampi'lhni' lā' tū'
tamaktāyacu'tun ā'makapitzīn. Xlaca'n lej tamākēxtiminī't lhūhua' tumīn lā'
pajtzutza' huan chi'chini' a'xni'ca' natapātīni'n nac pūpātīn. 4 Xlaca'n tū'
tamāpalanī't a'ntīn tatā'scujli na ixā'tacuxtuca'n. Pero Dios lacahuāna'huī'.
Lā' xla' ū'tza' a'ntī māpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk nac a'kapūn lā' ixlīhuāk nac
cā'quilhtamacuj. Xla' cālaktzī'mā' a'nchī ta'a'kxoko huan ixtasācua'can
por tū' natamāpala. 5 Huā'tzā' nac quilhtamacuj huan ricosnu' taka'lhī
ixlīhuāk. Lā' lej līpāxūj talīlatlā'huan. Xlaca'n hua'chi lakatin pa'xni'
a'ntū makako'ntīcan lā' namaknīcan. 6 Lā' huan ricosnu' tamālacapū'
huan chi'xcuhuī'n a'ntī xalacuan. Lā' ū'tza' cālīmaknīca. Lā' xlaca'n tū'
tatamaktāyalh.

Tasqui'nī naka'lhīyāuj hasta que namimpala Jesucristo

7 Lā' chuhua'j hui'xina'n, tā'timīn, līlacatzucu caka'lhī'tit hasta a'xni'ca'
namin huan Māpā'ksīni' Jesucristo. Kalhatin chi'xcu' a'ntīn tlahua ix-
tacuxtu, xla' ka'lhī hasta que lhā nalana'n. Xla' ka'lhī hasta nala xcān
pū'la lā' ā'calīstān huampala. 8 Hui'xina'n nā lacatzucu caka'lhī'tit. Tū'
calakachipinī'tit. Palaj namimpala huan Māpa'ksīni'. 9 Tū' calālīyāhua'tit.
Palh chuntza' tlahua'yā'tit Cristo nacājuzgarlīyāni'. Xla' ū'tza' Juez. Lā'
palaj namimpala. 10 Capāstactit hui'xina'n a'nchī tapātīni'lh makāntza'
ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tatāyani'lh. Hui'xina'n chu lakatin nala'yā'tit.
11 Huanāuj que lej ixtapāxuhua xlaca'n a'ntīn tatāyani'lh. Ca'tzīyā'tittza'
a'nchī lītāyani'lh Job. Lā' ā'calīstān Dios maxquī'lh lhūhua', como
lakalhu'malh.
12 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej tasqui'nī. Tū' tihua'nā'tit "por
Dios". A'xni'ca' nahua'nā'tit "stu'ncua'", xmān "stu'ncua'" nahua'nā'tit.
Lā' a'xni'ca' nahua'nā'tit "tū' stu'ncua'", xmān "tū' stu'ncua'" nahua'nā'tit.
Palh tū' chuntza' natlahua'yā'tit, Dios nacāmāpātīnīyāni'.
13 A'xni'ca' nacāpātle'keni'yāni' catūhuā cakalhtō'ka'tit hui'xina'n.
A'xni'ca' līpāxūj lahui'lāna'ntit, catlī'tit a'ntū nalīpāxuhua Dios. 14 A'xni'ca'
ī'tza'ca'nā'tit, cacāmāta'sī'tit huan xanapuxcu'nu' a'ntī xalanī'n nac
lītokpān. Lā' xlaca'n natamin lā' natalīkalhtō'ka' lā' natalītlahua aceite
huan ī'tza'ca' por ixtacuīni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 15 Palh xlaca'n
natakalhtō'ka' lā' natakalhlaka'ī' que natzeyan, Dios namātzeyī. Lā' palh
xla' tlahuanī't a'ntūn tū' līmakuan, Dios namāsputūnu'ni'. 16 Calāhuani'tit
hui'xina'n palh tūla makxtekā'tit catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza'
nalālīkalhtō'ka'yā'tit. Lā' Dios nacātamātzeyīyāni' hui'xina'n a'ntī
ī'tza'ca'nā'tit. Dios tlahua con ixlīmāpa'ksīn a'ntū squi'ni' kalhatin chi'xcu'
a'ntīn tzey. 17 Dios maxquī'lh a'ntū squi'ni'lh Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios.
Xla' kalhatin chi'xcu' hua'chi quina'n ixuanī't. Lā' xla' lej squi'ni'lh Dios
tū' calalh xcān. Lā' lakatu'tun cā'ta ā'i'tāt tū' lalh xcān. 18 Lā' squi'ni'pā
ā'maktin Dios palh ixlapā xcān. Lā' chuntza' lalh xcān. Lā' chuntza'
lana'lh nac cā'tiya'tna'.
19 Tā'timīn, palh kalhatin de hui'xina'n tatonkopū lā' palh ā'kalhatin na-
maktāya para natlā'huampala na ixtej Dios, 20 casca'ttit que a'ntī maktāya
ā'kalhatin para natlā'huampala na ixtej Dios, chuntza' namāpūtaxtū
ā'kalhatin de huan līnīn lā' chuntza' namāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Pedro cātzo'knuni'lh a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Pedro, ixapóstol Jesucristo. Quit ictzo'ka huā'mā' carta. Iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn cātamā'a'kahuanīni' lā latlā'hua'nā'tit hua'chi makatiyātī'n nac cā'xcānsipejni' a'nlhā huanican Ponto lā' Galacia lā' Capadocia lā' Asia lā' Bitinia.
2 Dios quinTāta'ca'n cālacsacnī'ta'ni' makāntza' chu a'nchī puhualh. Lā' xla' puhualh que huan Espíritu Santo lactzey nacātlahuayāni'. Lā' xla' lacasqui'lh que hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit Jesucristo. Lā' lacasqui'lh que ixka'lhni' Jesucristo nacāxapani'yāni' ixlīhuāk mintalaclē'i'ca'n. Dios lej cacāsicua'lanālīni' lā' cacāmātza'la'nkē'ni'n mi'a'clhcunucca'n.

Ca'tzīyāuj que Dios naquincāsicua'lanālīyāni'

3 Namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' como Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo, nā chuntza' quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Lā' chuhua'j ca'tzīyāuj que xla' naquincāmaxquī'yāni' ā'chulā'.
4 A'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni', xla' māquī'canī't nac a'kapūn. A'ntza' tuntū' catipātle'keni'lh. Tū' hua'chi catūhuā a'ntū masa lā' a'ntū lakuan lā' a'ntū xneka.
5 Lā' como hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, xla' cāmaktaka'lhāni' como xla' ka'lhī līmāpa'ksīn. Xla' nacāmaktaka'lhāni' hasta ā'xmān huan chi'chini'. Lā' huan ā'xmān chi'chini' natasu'yukō' ixlīhuāk a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni' a'xni'ca' naquincāmāpūtaxtūkō'yāni'.
6 U'tza' hui'xina'n līpāxuhua'yā'tit a'yuj tū' lej makān lakaputzayā'tit como lej pātīpā'na'ntit lhūhua' catūhuā.
7 Lā' como hui'xina'n līlacatzucu pātīyā'tit a'ntū pātīpā'na'ntit, chuntza' tasu'yu palh lej stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. Huan oro māchi'chīcan para namaklhtīcan a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' tachoko huāk oro. Lā' nā chuntza' hui'xina'n. A'xni'ca' pātīni'nā'tit hui'xina'n namakxtekā'tit a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' más lacuan nala'yā'tit. Huan oro lej tapala a'yuj tzē mālakuanīcan. Lā' más xatapala na ixlacapūn Dios palh hui'xina'n xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' palh xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj pātīni'nā'tit, chuntza' nacātamāka'tlī'yāni' lā' nacāta'a'cnīni'ni'yāni' a'xni'ca' Jesucristo namimpala.
8 Hui'xina'n pāxquī'yā'tit Jesucristo a'yuj tū' laktzī'nī'ta'ntit. Hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj chuhua'j tū' laktzī'nā'tit. Lā' ū'tza' lej līpāxuhua'yā'tit. Lā' lej lhūhua' mintapāxuhuānca'n que tūla xa'nca hua'nā'tit a'nchī līpāxuhua'yā'tit.
9 Pāxuhua'yā'tit como pūtaxtunī'ta'ntittza' como līpāhua'nā'tit Jesucristo.
10 Huan a'cta'sana'nī'n xala'nī'n makān xapū'la ixtahuan a'nchī ixquincālīsicua'lanālīni' Dios. Lā' xlaca'n lej ixtaputza a'nchī natalīca'tzī a'nchī līpūtaxtucan como ixtaca'tzīcu'tunkō'.
11 Huan Espíritu Santo cāmāca'tzīnīlh palh Cristo ixpātīni'lh lā' ā'calīstān ixa'cnīni'ni'ca. Lā' xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun lhānīn ixpātle'kelh huā'mā' lā' ixlīhuāk ixpālacata huā'mā'.
12 Dios cāmāca'tzīnīlh que huā'mā' tū' ixpātle'kelh līhuan xlaca'n ixtalahui'lāna'cus. Lā' chuhua'j pātle'kemā' līhuan lahui'lāna'uj quina'n. Huā'mā' ū'tza' a'ntū cātahuanini' xlaca'n a'ntī cātamāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Xlaca'n ixcātamāsu'ni'yāni' hui'xina'n por

ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo a'ntī macamincancha' nac a'kapūn. Lā' ixlīhuāk huā'mā' huan ángeles tamāchekxīcu'tun.

Dios lacasqui'n que xa'nca nalatā'kchokoyāuj

13 Capāstactit huā' tamā'na lā' skalalh catahui'la'tit. Lā' xa'nca
capāstactit. Capāstactā'kchokotit a'nchī Dios nacālīsicua'lanālīyāni' a'xni'ca'
namin Jesucristo. 14 Ca'a'kahuā'na'ni'tit Dios como hui'xina'n ixca-
mana'. Tū'tza' calatā'kchokotit a'nchī ixlatlā'hua'nā'tit a'xni'ca' tūna'j
ixca'tzīyā'tit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca' ixlatlā'hua'nā'tit chu a'nchī
xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. 15 Lactzey calakō'tit hui'xina'n pō'ktu.
Lā' capāstactit que Dios cāmāta'sīni' para nala'yā'tit ixtachi'xcuhuī't. Xla'
pō'ktu tzey. U'tza' pō'ktu līlacatejtin nalīlatahui'la'yā'tit chu a'nchī tasqui'nī
natalatahui'la ixcamana' Dios. 16 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā
huan Dios: "Lactzey cala'tit hui'xina'n, como quit tzey".

17 Lā' hui'xina'n a'xni'ca' kalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, chuntza' nahua'nā'tit:
"Dios quinTāta'ca'n". U'tza' a'ntī quincālaktzī'nāni' chu lakatin.
Lā' xla' nacāmāpala chā'tunu' chu a'nchī talatā'kchokonī't. Lā'
ū'tza' nalījicua'ni'yā'tit Dios līhuan latlā'hua'nā'titcus nac huā'mā'
quilhtamacuj. 18 Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi
ixtalatlā'huan minapapna'ca'n. Lā' tuntū' ixtapalh a'nchī ixlatlā'hua'nā'tit
xapū'la. Dios cāmāpūtaxtūni' de ixlīhuāk huā'mā'. A'ntū xla' māpalalh para
naquincāmāpūtaxtūyāni', huā'mā' tū' hua'chi oro lā' tū' hua'chi plata
a'ntū maclacasqui'ncan xmān nac huā'mā' quilhtamacuj. Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit huā'mā'. 19 Līmāpalalh con huan ixka'lhni' Cristo a'xni'ca'
nīlh. Lā' ixka'lhni' Cristo lej tapala. Cristo hua'chi lakatin borrego
ixuanī't a'ntū lej xatzey lā' tū' a'chī' ixuanī't lā' a'ntū maknīcan para
namālacnūni'can Dios. 20 A'xni'ca' tūna'j ixtlahuacan huan quilhtamacuj,
Dios puhualh que Cristo tasqui'nī nanī para naquincāmāpūtaxtūyāni'.
Lā' chuhua'j, huā' tamā'na chi'chini', Cristo nīnī'ttza' para quina'n.
21 Por ixpālacata Jesucristo, hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, como Dios
mālakahuanīchokolh Jesucristo lā' līmā'ca'lh para na'a'cnīni'ni'can. Lā'
chuntza' hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios lā' ka'lhīpā'na'ntit lakatin chi'chini'
a'xni'ca' nacāsicua'lanālīkō'yāni'.

22 Hui'xina'n a'kahuāna'ni'nī'ta'ntit huan tachihuīn a'ntū lej
xastu'ncua'. Lā' ū'tza' hui'xina'n lactzeytza' līla'tit. Lā' chuhua'j
lej ixlīstu'ncua' cāpāxquī'yā'tit a'ntīn takalhlaka'ī'. Chuhua'j xa'nca
calāpāxquī'tit con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. 23 Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza'
xasāsti' minquilhtamacujca'n como kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixtachihuīn
Dios a'ntūn tū' maktin catisputli. Lā' chuntza' huan xasāsti'
minquilhtamacujca'n tū' maktin catisputli. Nala para pō'ktu. 24 Chuntza'
huan na ixtachihuīn Dios a'nlhān tatzo'kni' huā'mā':

Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xlaca'n hua'chi huan chi'tin.
Lā' ixlīhuāk a'ntū tzēhuanī't a'ntūn taka'lhī huan tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi huan xaxa'nat chi'tin.
Huan chi'tin scōhuan lā' yuja huan xaxa'nat.
25 Ixtachihuīn Dios tū' chuntza'; huā'mā' tū' maktin catisputli.
Lā' ixtachihuīn Dios, chu ū'tza' hua'chi huan xatzey tachihuīn a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n.

2

1 Lā' ū'tza' calīmakxtektit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey. Tū'tza'
ca'a'kxokonu'ntit. Tū' cala'tit hua'chi xlaca'n a'ntīn tatasu'yu que

lactzey lā' xmān ta'akxokonu'n como xlaca'n tū' lactzey. Tū'tza'
calātampi'lhīni'ni'tit. Tū'tza' cacālīchihuīna'ntit ā'makapitzīn. 2 Huan
lakska'tā'n pō'ktu tahua'cutun ixlecheca'n. Lā' chuntza' talīstaca. Lā'
hui'xina'n nā chuntza' tasqui'nī naca'tzīcu'tunā'tit ixtachihuīn Dios a'ntū
hua'chi ixlīhua't milīca'tzīnca'n. Lā' chuntza' ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit,
3 como hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' palh Dios lej pāxquī'nin.

Cristo hua'chi lakatin chihuix a'ntū Dios lacsacli

4 Pō'ktu catā'latā'kchokotit Jesucristo. U'tza' a'ntī quincāmaxquī'yāni'
quinquilhtamacujca'n. Lā' xla' hua'chi huan xapū'lh chihuix a'ntū
mā'cnūcan para xacimiento de ixchic Dios. Dios lacsacli como laktzī'lh
hua'chi lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh a'yuj huan tachi'xcuhuī't
ixtapuhuan palh tuntū' ixtapalh ixuanī't. 5 Hui'xina'n hua'chi
lakatin lītokpān a'ntūn tū' tlahuacanī't hua'chi xala' nac quilhtamacuj.
Hui'xina'n hua'chi chihuixni' nac huā'mā' lītokpān a'ntū Dios tlahuamā'.
Lā' hui'xina'n hua'chi sacerdotes lanī'ta'ntit como kalhlaka'ī'yā'tit
Jesucristo lā' chuntza' tā'scujā'tit Dios. Lā' hua'chilh ixmālacnūni'tit
lē'ksajna' huan Dios como a'kahuāna'ni'pā'na'ntit xla'. Lā' chuntza'
līpāxuhua Dios. 6 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Quit iclacsacli lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh.
Lā' chuhua'j quit icui'lī kalhatin a'ntī hua'chi lakatin chihuix xala' a'katzāstūn a'nlhā nayāhuacan templo nac Sión.
Lā' xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' chu tlakaj catitalīpāhuanli.

7 Lā' huā'mā' chihuix huanicu'tun Cristo. Lā' como hui'xina'n kalh-
laka'ī'nī'ta'ntittza' lā' ū'tza' līca'tzīyā'tit que Cristo lej ixtapalh. Lā'
a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n cālīchihuīna'n ixtachihuīn Dios a'nlhā
tatzo'kni' huā'mā':

Huan chihuix a'ntū talakmaka'lh huan xakana'nī'n, huā'mā' chihuix ū'tza' lalh a'ntū más tasqui'nī.

8 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Huā'mā' chihuix nacāmā'a'kche'kxlanī huan tachi'xcuhuī't; huā'mā' chihuix nacāmāmakōsī.

Xlaca'n ta'a'kche'kxla como tū' takalhlaka'ī'cu'tun huan a'ntī Dios
macamilh para nacāmāpūtaxtūcan. Dios xapū'la ixca'tzī a'ntū
nacāpātle'keni' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios.

Quina'n ixtachi'xcuhuī't Dios

9 Pero hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n. Hui'xina'n lakatin tachi'xcuhuī't
a'ntū cālacsacnī't Dios para natala hua'chi xla'. Lā' nā hui'xina'n
ixsacerdotes quiMāpa'ksīni'ca'n Dios. Lā' nā hui'xina'n tā'tapa'ksīyā'tit
Dios. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' Dios lacasqui'n
que hui'xina'n nacāmāca'tzīnīyā'tit ā'makapitzīn huan lē'cnīn a'ntū
xla' tlahuanī't. Dios ū'tza' a'ntī cāta'sani'nī'ta'ni lā' cāmāxtunī'ta'ni'
a'nlhā cā'pucsua lā' cālīminī'ta'ni' a'nlhā tzēhuanī't xkaka. 10 Xapū'la
hui'xina'n tū' ixtachi'xcuhuī't Dios ixuanī'ta'ntit. Lā' chuhua'j
hui'xina'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. Xapū'la tū' ixca'tzīyā'tit palh
Dios lakalhu'manīni'n. Lā' chuhua'j ca'tzīyā'tittza', como Dios
cālakalhu'manī'ta'ni'tza'.

Tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios lā' huan pūchihuīna'nī'n

11 Hui'xina'n tlā'hua'nā'tit hua'chi makatiyātī'n nac huā'mā' quilh-
tamacuj, como tapa'ksīyā'tit nac a'kapūn. Chuhua'j iccāsqui'ni'yāni'
que tū' titlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Camakxtektit
huā' tamā'na tapāstacna' a'ntū nalactlahua a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit Cristo.

12 Xa'nca calatā'kchokotit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Lā'
chuntza', a'yuj cacātalē'ksa'nīni'ni' palh tlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tū'
tzey, xlaca'n nataca'tzī palh tū' stu'ncua'. Lā' natalaktzī'n que hui'xina'n
tlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' chuntza' xlaca'n natamāka'tlī' Dios a'xni'ca'
xla' najuzgarlī.
13 Cacā'a'kahuāna'ni'tit ixlīhuākca'n huan pūchihuīna'nī'n como chuntza'
Dios lacasqui'n. Ca'a'kahuāna'ni'tit huan xamāpa'ksīni' xcānsipejni'. 14 Lā'
cacā'a'kahuāna'ni'tit huan gobernadores. Lā' xlaca'n cāhui'līcanī't para
natamāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā cāhui'līcanī't para que
xlaca'n natamāka'tlī' a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey. 15 Chuntza' huā'mā' ixta-
puhuān Dios. Xla' lacasqui'n que hui'xina'n līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit.
Lā' chuntza' tūlalh catitahualh catūhuā huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū'
xa'nca tapāstacna'n lā' tū' tamāchekxī ixtachihuīn Dios.
16 Hui'xina'n libres lā' tū' tasqui'nī natlōkentaxtūyā'tit ixley Moisés.
Lā' a'yuj libres hui'xina'n tū' capuhua'ntit que tzē natlahua'yā'tit a'ntūn
tū' līmakuan. Catlahua'tit a'ntū Dios māpa'ksīni'n. 17 Cacā'a'cnīni'ni'tit
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' cacāpāxquī'tit huan tā'timīn. Lā' ca-
jicua'ni'tit Dios. Lā' ca'a'cnīni'ni'tit a'ntī līhua'ca' ka'lhī līmāpa'ksīn nac país.

Cristo pātīni'lh lā' nā līmakuan que napātīni'nāuj nā quina'n

18 Hui'xina'n a'ntīn tasācua'nī'n lā' nā hui'xina'n puscan a'ntīn
tamaksquiti, nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit a'ntīn cātamāpa'ksīyāni'.
Nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit palh tapāxquī'nin lā' talakalhu'manīni'n lā' nā
palh taca'tzanca'tzī. 19 Palh pātīni'nā'tit a'yuj tū' tlahuanī'ta'ntit nīn
tuntū', lā' palh līlacatzucu pātīyā'tit como tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān
Dios, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. 20 Pero palh tlahua'yā'tit
a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' cātalītucsāni', lā' a'yuj pātīyā'tit, huā'mā' tuntū'
ixtapalh na ixlacapūn Dios como ū'tza' xmān a'ntū cātaminī'ni'yāni'.
Pero palh pātīyā'tit a'nchī cātatucsāni' a'yuj tlahuanī'ta'ntit xmān
a'ntūn tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. 21 A'ntīn cālacsacnī't
Dios, xlaca'n ka'lhī natapātīni'n. Cristo māni' ū'tza' pātīni'lh por
quimpālacataca'n. Lā' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalīmaksca'tāuj xla'.
22 Lā' Cristo nīn tuntū' tlahualh a'ntūn tū' tzey. Tū' maktin kaxmatca
nahuan a'ntūn tū' stu'ncua'. 23 Xla' tū' ixcālakapala a'ntī ixtalakapala
xla'. Tū' maktin hualh que natapalāna'ni' de xlaca'n a'ntīn tamāpātīnīlh.
Cristo ixca'tzī que xlaca'n natamāpala con Dios. Lā' Dios juzgarlī chu
a'nchī tasqui'nī. 24 Cristo māni' ū'tza' māpalalh por quintalaclē'i'ca'n
a'xni'ca' nīlh nac cruz. Xla' lacasqui'lh que namakxtekāuj huan
talaclē'i', lā' natlahuatā'kchokoyāuj ixtapuhuān Dios. Lā' como Cristo
pātīni'lh por quina'n, chuntza' līxapalh quintalaclē'i'ca'n. 25 Xapū'la
hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi borregos a'ntū ixtatza'nkānī't.
Lā' chuhua'j taspi'tchokonī'ta'ntit. Lakta'nī'ta'ntit Jesucristo. Lā' xla'
nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n.

3

A'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xlaca'n a'ntīn tatapūchahualhtza'

1 Lā' nā hui'xina'n puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n. Lā'
chuntza' palh ā'makapitzīn minkōlu'ca'n tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios,
xlaca'n natakalhlaka'ī'cu'tun a'xni'ca' natalaktzī'n que hui'xina'n xa'nca
latlā'hua'nā'tit. Lā' chuntza' tū' tasqui'nī nacāhuanican catūhuā. 2 Huan
chi'xcuhuī'n natalaktzī'n a'nchī ixpuscanca'n tatlahua a'ntūn tzey lā'

ta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' ū'tza' natalīkalhlaka'ī'cu'tun. 3 A'makapitzīn pus-
can, como tzēhuanī't talacu'tun, tzēhuanī't tacāxtlahua ixya'jca'n. Lā'
tata'a'kanū ixa'kaslihuitca'n de oro lā' tamacatahui'la ixmacatzātzātca'n
de oro. Lā' talhakā' tzēhuanī't ixlu'xu'ca'n. Huā' tamā'na catūhuā
tū' ū'tza' a'ntū tlahua tzēhuanī't kalhatin puscāt na ixlacapūn Dios.
4 Palh lactzēhuanī't lacu'tunā'tit, tasqui'nī que naka'lhīyā'tit xatzey
mintapāstacna'ca'n lā' ca'cs natahui'la'yā'tit. Huā'mā' lej tzey na ixlacapūn
Dios. Lā' chuntza' lactzēhuanī't līla'yā'tit a'ntū tāyani'. 5 Lā' chuntza'
lactzēhuanī't talīlalh huan puscan xalanī'n makān a'ntī ixtalīpāhuan
Dios lā' ixta'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' xlaca'n nā ixta'a'kahuāna'ni'
ixkōlu'ca'n. 6 Chuntza' ixtlahua Sara makāntza'. Xla' ixa'kahuāna'ni'
ixkōlu' Abraham lā' ixlaktzī'n hua'chi māpa'ksīni'. Hui'xina'n hua'chilh
ixtzu'ma'jan Sara, palh tlahuayā'tit a'ntūn tzey lā' palh tū' jicua'nā'tit
a'ntū nacātatlahuani'yāni tachi'xcuhuī't.
7 Lā' chuhua'j hui'xina'n chi'xcuhuī'n a'ntīn ka'lhīyā'tit mimpus-
canca'n, caca'tzītit a'nchī nacātā'latahui'la'yā'tit chu a'nchī ixtapuhuān
Dios. Huan puscan, xlaca'n tū' lactli'hui'qui hua'chi hui'xina'n. Lā' ū'tza'
nacālī'a'cnīni'ni'yā'tit. Nacā'a'cnīni'ni'yā'tit como xlaca'n chuntza' hua'chi
hui'xina'n maklhtīni'nī'ta'ntit huan lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. Lā' ū'tza'
huā'mā' xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū tāyani' para pō'ktu. Palh
chuntza' natlahua'yā'tit hui'xina'n naca'tzīyā'tit que Dios nakaxmata
a'xni'ca' nakalhtō'ka'yā'tit.

Makapitzīn tapātīni'n por ixpālacata tatlahua a'ntūn tzey

8 Lā' chuhua'j xmān huā'mā': Chu lakatin capāstacna'ntit.
Calālakalhu'ma'ntit. Calāpāxquī'tit hua'chi lītā'timīn. Calātlahuani'tit a'ntūn
tzey. Lā' tū' capuhualh kalhatin que más xatzey que huan ā'makapitzīn.
9 Palh catīhuā cātlahuani'yāni' a'ntūn tū' līmakuan, tū' titlahuani'yā'tit
chu a'cxtim. Palh ā'catīhuā cālakapalayāni', tū' tilakapala'yā'tit. Xatzey
casqui'ni'tit Dios que xla' casicua'lanālīlh. U'tza' huā'mā' a'ntū Dios
lacasqui'n. Palh chuntza' tlahua'yā'tit, Dios nacāsicua'lanālīyāni'
hui'xina'n. 10 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

A'ntī līpāxūj talatahui'lacu'tun, tū'tza' catachihuīna'lh con lakko'hua'jua' tachihuīn.
Lā' tū'tza' cata'a'kxokonu'lh.
11 Catamakxtekkō'lh a'ntūn tū' tzey lā' catatlahualh a'ntūn tzey.
Lā' catalīhui'līlh ca'cs natalatahui'la pō'ktu.
12 Dios cāmaktaka'lha a'ntī lactzeya chi'xcuhuī'n.
Lā' cākaxmatni' a'nchīn takalhtō'ka'.
Pero Dios tū' cāmaktāya a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.

13 Nīn tintī' caticātlahuani'ni a'ntūn tū' tzey palh hui'xina'n xmān
tlahuacu'tunā'tit a'ntūn tzey. 14 Lā' palh hui'xina'n pātīni'nā'tit xmān por
ixpālacata tlahua'yā'tit a'ntūn tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. Tū'
cacājicua'ni'tit huan chi'xcuhuī'n. Tū' catamakchuyī'tit. 15 Capāstactit que
Cristo ū'tza' miMāpa'ksīni'ca'n. Lā' ca'a'kahuāna'ni'tit xmān xla. Skalalh
natahui'layā'tit para nakalhtīni'nā'tit a'xni'ca' nacātakalhasqui'ni'yāni'
a'chī'n kalhlaka'ī'yā'tit Cristo. Lā' līlacatzucu nakalhtīni'nā'tit hui'xina'n.
Lā' capāstactit que Dios cākaxmatmā'ni'. 16 Tū' titlahua'yā'tit a'ntū
nalīmāxana'nā'tit a'xni'ca' napāstacā'tit a'ntū tlahua'nī'ta'ntit. Chuntza'
nacāmāmaxa'nī'yā'tit a'ntīn cātalakapalayāni' hui'xina'n lā' a'ntīn
cātalīchihuīna'nāni' a'ntūn tū' tzey por ixpālacata kalhlaka'ī'yā'tit Cristo.
17 A'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, xlaca'n nacāmāpātīnīcan. Hui'xina'n tū'

cala'tit hua'chi xlaca'n. Xatzey napātīni'nā'tit, palh chuntza' ixtapuhuān Dios, a'yuj tū' tlahuanī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey.

18 Cristo xmān maktin nīlh por quina'n. Lā' chuntza' līmāpānūlh
quintalaclē'i'ca'n. Lā' a'yuj Cristo lej tzey, xla' pātīni'lh por huan
tachi'xcuhuī't. Lā' nīlh por quimpālacataca'n, como quincāmāsu'yucu'tuni'
na ixlacapūn Dios. Lā' a'yuj maknīca Jesucristo, pero ixlīca'tzīn huī'cus.
19 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixlakahuanchoko Cristo, ixlīca'tzīn a'lh a'nlhā
ixcāchī'canī't ixlīca'tzīnca'n nīnī'n. Cātasu'yuni'lh lā' cāhuanilh palh ū'tza'
Cristo. 20 Xlaca'n a'xni'ca' ixtalahui'lāna'cus tū' takalhlaka'ī'cu'tulh Dios.
Lā' Dios lacatzucu ixcāka'lhīmā' līhuan Noé ixtlahuamā' huan barco. Lā'
a'xni'ca' lalh huan lakuat, xmān kalhatzeyan tachi'xcuhuī't tapūtaxtulh
huan nac barco na ixkalhni' huan xcān. 21 Lā' chuntza' quina'n a'ntīn
quincātamāpūtaxtūnī'ta'ntza', quina'n lī'a'kpaxui xcān. A'xni'ca' a'kpaxāuj
tū' tlahuayāuj para nalīmāyujūyāuj quimacti'ya'tca'n. A'xni'ca' a'kpaxāuj,
chuntza' līmāsu'yuyāuj que Dios xapanī'ttza' quintalaclē'i'ca'n, como Jesu-
cristo lakahuanchokonī'ttza, lā' chuntza' pūtaxtunī'taujtza'. 22 Jesucristo
tanūnī'ttza' nac a'kapūn lā' huī' na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' chuhua'j xla'
cāmāpa'ksīkō' huan ángeles lā' ixlīhuākca'n huan a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn.

4

Dios cālīmāmacū' catūhuā chā'tunu' de ixtachi'xcuhuī't

1 Como Cristo pātīni'lh a'xni'ca' ixlatlā'huan nac huā'mā' quilhtamacuj,
caca'tzītit hui'xina'n que tzē nacāpātle'keni'yāni' chuntza'. Lā' tū' ca-
jicua'ntit. A'ntīn tapātīni'mā'na, xlaca'n tamakxteknī'ttza' de tatlahua
a'ntūn tū' tzey. 2 Lā' chuhua'j tū'tza' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey hua'chi
huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatlahua xmān a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Ca-
latahui'la'tittza' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 3 Xapū'la hui'xina'n makān
ixtlahuapā'na'ntit a'ntūn tatlahuacu'tun a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Xapū'la
ixlē'capinā'tit ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtlahua'yā'tit xako'hua'jua'
mintapāstacna'ca'n. Ixka'chīyā'tit. Lā' ixtlahua'yā'tit cā'tani' a'nlhā
ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtakēstokā'tit para nako'tā'tit. Lā'
ixcātatzokostani'yā'tit huan ídolos. Lā' Dios tū' lakatī huā'mā'. 4 Lā'
chuhua'j a'ntīn tū' takalhlaka'ī', xlaca'n tū' tamāchekxī como hui'xina'n
tū' cātā'takēstokā'tit xlaca'n para natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey a'ntūn
tatlahuacu'tun xlaca'n. Lā' ū'tza' cātalīlakapalayāni' hui'xina'n. 5 Xlaca'n
natamāpala con Dios. Ixlīstu'ncua' xla' nacājuzgarlī a'ntīn talahui'lāna'cus
lā' a'ntī xanīntza'. 6 Lā' ū'tza' nā cālīmāca'tzīnīca huan xatzey tachihuīn
a'ntīn xanīntza' chuhua'j. Lā' chuntza' a'yuj tanīlh chuntza' hua'chi
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, pero ixlīca'tzīnca'n tzē natatahui'la para pō'ktu
chuntza' hua'chi Dios lahuī' pō'ktu.

7 Pala'j nasputkō' ixlīhuāk. U'tza' xa'nca calīpāstacna'ntit. Skalalh
catahui'la'tit para que tzē nakalhtō'ka'yā'tit. 8 Lā' a'ntū lej tasqui'nī ū'tza'
huā'mā': lej calāpāxquī'tit. Palh pāxquī'yāuj ā'kalhatin, māsputūnu'ni'yāuj
a'ntū quincātlahuani'nī'ta'ni'. 9 Lā' līpāxūj nalāmānūyā'tit na
minchicca'n. 10 Dios xtunc cāmaxquī'nī'ta'ni' chā'tunu' de hui'xina'n
a'nchī tzē nalītlahua'yā'tit a'ntū cālīmāmacū'nī'ta'ni' Dios. Chuntza'
tzē natlōkentaxtūyā'tit a'ntū Dios cālīmāmacū'nī'ta'ni'. Lā' chuntza'
nalāmaktāya'yā'tit. 11 A'ntīn ta'a'cta'sana'n, catamāsu'yulh ixtachihuīn
Dios. Lā' a'ntīn tamaktāya ā'makapitzīn, catatlahualh chu a'nchī Dios
cāmaxquī'nī't. Lā' palh hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit, chuntza'

na'a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata Jesucristo. Līmakuan que pō'ktu ca'a'cnīni'ni'ca Dios. Xla' para pō'ktu ka'lhī līmāpa'ksīn. Amén.

Tapātīni'n a'ntīn takalhlaka'ī'

12 Lā' chuhua'j tā'timīn, tū' tipuhua'nā'tit que tū' maktin napātīni'nā'tit
hui'xina'n. Caca'tzītit que chuntza' cāpātle'keni' a'ntīn takalhlaka'ī',
lā' tū' xmān hui'xina'n pātīni'nā'tit chuntza'. Lā' chuntza' lītasu'yu
palh lej stu'ncua' hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit. 13 Capāxuhua'tit a'nchī
pātīni'mpā'na'ntit chuntza' hua'chi Cristo pātīni'lh. Lā' chuntza' hui'xina'n
lej napāxuhua'yā'tit a'xni'ca' Cristo namimpala lā' nalaktzī'ncan a'nchī
xla' ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. 14 A'xni'ca' cātalakapalayāni' hui'xina'n
por ixpālacata Cristo, huan Espíritu Santo nacāmaktāyayāni'. Lā'
natasu'yu que xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n. Lā' natasu'yu que xla'
lej ka'lhī līmāpa'ksīn. A'makapitzīn ko'hua'jua' talīchihuīna'n Cristo,
pero hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit xla'. 15 A'makapitzīn tapātīni'n como
xlaca'n tamaknīni'nī't. Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como taka'lhāna'nī't.
Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como tatlahuanī't ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey.
Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como tatanūnī't a'nlhān tū' ixmaca'tzica'n.
Tū' titlahua'yā'tit huā' tamā'na. 16 Palh hui'xina'n pātīni'nā'tit por
ixpālacata Cristo, tū' tilīmāxana'nā'tit. Camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios
como tapa'ksīyā'tit con Cristo.

17 Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū napūjuzgarlīni'n Dios.
Xapū'la nacāmāpātīnīcan ixtachi'xcuhuī't Dios. Palh quina'n
naquincāmāpātīnīyāni' xapū'la, ā'chulā' nacāmāpātīnīcan xlaca'n a'ntīn
tū' takalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn a'ntū ixla' Dios. 18 Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:

Palh jicslihua' tapūtaxtu huan xalactzey chi'xcuhuī'n, ¿tuchū
nacāpātle'keni' huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn
talakmaka'n Dios?

19 Palh ixtapuhuān Dios que natapātīni'n makapitzīn ixpālacata tatlahua
a'ntūn tzey, catatlahualhcus a'ntūn tzey. Lā' catalīpāhuanli xmān Dios.
Xla' cāmā'a'nanīnī't lā' pō'ktu cāmaktaka'lha. Lā' xla' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū
huan.

5

Cāmaxquī'ca tapāstacna' a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit iccāchihuīna'maxquī'cu'tunāni' hui'xina'n a'ntī xanapuxcu'nu' nac
lītokpānna'. Nā quit kalhatin xapuxcu'. Quit iclaktzī'lh a'nchī pātīni'lh
Cristo. Lā' nā quit naqui'a'cnīni'ni'can a'xni'ca' na'a'cnīni'ni'can Cristo
a'xni'ca namimpala. 2 Iccāsqui'ni'yāni' que nacāmaktaka'lhā'tit ixlak-
ska'tā'n Dios a'ntī xla' cālīmāmacū'ni'. Catlahua'tit con ixlīhuāk minta-
puhuānca'n lā' tū' nasātlahuayā'tit. Tū' xmān titlahuayā'tit xmān por huan
tumīn. Cacāmaktaka'lhtit xmān ixpālacata tā'scujcu'tunā'tit Dios. 3 Lā' tū'
ixtēcu'nī'n hui'xina'n a'ntī cāmaktaka'lhā'tit. Calatahui'la'tit chu a'nchī
ixtapuhuān Dios. Lā' chuntza' xlaca'n tzē nacātamaksca'tāni'. 4 Jesucristo
ū'tza' a'ntī xapuxcu' de milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī xanapuxcu'nu' nac
lītokpānna'. Xla' cāmaktaka'lhkō' ixlakska'tā'n lā' cuenta tlahua a'nchī
scujnī'ta'ntit hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' Jesucristo namimpala, Dios para
pō'ktu nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n.

5 Lā' nā hui'xina'n o'kxa'n, cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu'
de huan lītokpānna'. Lā' milīhuākca'n hui'xina'n nalā'a'cnīni'ni'yā'tit. Tū'

capuhua'ntit palh más xalactzey hui'xina'n que ā'makapitzīn. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Dios tū' cāmaktāya a'ntīn taka'tla'jca'tzī.
Xla' cāmaktāya a'ntīn tū' taka'tla'jca'tzī.
6 Tū' caka'tla'jca'tzītit. Ca'akahuāna'ni'tit Dios. Xla' ū'tza' a'ntī lej
ka'lhī līmāpa'ksīn. Lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios nalacasqui'n,
hui'xina'n nacāta'a'cnīni'ni'yāni' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 7 Pō'ktu
a'xni'ca' tamakchuyīyā'tit, casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'. Xla'
cālakalhu'manāni' a'xni'ca' pātīni'mpā'na'ntit.
8 Lā' skalalh calatahui'la'tit lā' tū' catamakxtektit nacātatlajayāni'.
Huan ko'ti'ti' a'ntī mintā'ca'tzaca'n, xla' latlā'huan hua'chi lakatin león
a'ntū lej ta'sa lā' putzatlā'huan a'ntī nahua'. 9 Tū' camakxtektit a'nchī
kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' chuntza' catā'lātlaja'tit huan ko'ti'ti'. Capāstactit que
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nan huan tā'timīn a'ntī nā tapātīni'mā'na.
10 Dios lej pāxquī'nin. Lā' quincālacsacnī'ta'ni' como ixlacasqui'n
natā'tapa'ksīyāuj Cristo. Lā' chuntza' para pō'ktu natā'latahui'layāuj
Dios nac a'kapūn. A'xni'ca' pātīni'nī'ta'ntittza' ā'macsti'na'j, māni'
Dios nacātlahuayāni' lactzey hui'xina'n. Lā' nacāmaktāyayāni' para
natāyani'yā'tit. Lā' nacāmaktāyayāni' para que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit.
11 Dios ka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para pō'ktu. Amén.

Macā'nca huan ā'xmān saludos

12 Quit icmātzo'knīlh Silvano huā'mā' carta a'ntūn tū' laclhmā'n. Quit
xa'nca icca'tzī que xla' kalhatin quintā'tinca'n lā' xa'nca kalhlaka'ī'. Quit
iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' hui'xina'n
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que ū'tza' xastu'ncua'. Chuhua'j tū' camakxtektit
a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā' xatzey tachihuīn.
13 Cāmacā'ni'yāni' saludos xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī huan nac lītokpān
xala' nac Babilonia. Nā xlaca'n Dios nā cālacsacnī't. Lā' Marcos a'ntī
hua'chi qui'o'kxa', nā xla' cāmacā'ni'yāni' saludos. 14 Calā'a'kxko'ka'tit
como hui'xina'n lāpāxquī'yā'tit.
Lā' tza'ta'ta' calalh mi'a'clhcunucca'n milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Cristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Cāmacā'ni'ca saludos a'ntī ixtakalhlaka'ī'
1 Quit Simón Pedro. Lā' ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit kalhatin
ixapóstol Jesucristo lā' ū'tza' ictā'scuja. Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n
a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit hua'chi quina'n. Quina'n tzē nalīpāxuhuayāuj
por a'ntū quincātlahuani'nī'ta'ni' Dios. Como Dios chu a'cxtim
cālaktzī'n tachi'xcuhuī't, chuntza' quincālaktzī'nāni' chu lakatin como
kalhlaka'ī'yāuj Jesucristo. 2 Lā' Dios lej cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā'
cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n, como hui'xina'n lakapasā'tit Dios
lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

A'nchī tahuanī't a'ntīn tatā'tapa'ksī Dios
3 Dios, como lej ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn, quincāmaxquī'nī'ta'ni' ixlīhuāk
a'ntū maclacasqui'nāuj para nalatahui'layāuj chu a'nchī xla' lacasqui'n.
Lā' quincāmāca'tzīnīni' a'nchī huanī't xla'. Lā' nā quincāmāta'sīni'
para natā'latahui'layāuj nac a'kapūn a'nlhā xla' māpa'ksīni'n lā'
a'nlhā lej xkaka. 4 Lā' chuntza' Dios naquincātlahuani'yāni' lhūhua'
a'ntūn tzey chuntza' hua'chi xla' huanī't. Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni'
a'nchī nalīsāstī'latā'kchokoyāuj. Lā' quincāmaxquī'yāni' xasāsti'
quintapāstacna'ca'n a'ntū xatzey hua'chi ixtapāstacna' Dios. Lā' chuntza'
tzē namakxtekāuj a'ntū xako'hua'jua' tlahuacan nac quilhtamacuj. 5 Lā'
como hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tittza' huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo, chuntza' tasqui'nī que nalē'capinā'tit natlahua'yā'tit a'ntūn
tzey. Lā' tū' xmān natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Nā tasqui'nī que
ā'chulā' nasca'tā'tit a'ntū ixla' Dios. 6 Lā' tū' xmān nasca'tā'tit a'ntū
ixla' Dios. Nā tasqui'nī que tū' natamakxtekā'tit natlahua'yā'tit
mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' xmān huā'mā'. Nā tasqui'nī
que līlacatzucu napātīyā'tit. Lā' tū' xmān līlacatzucu napātīyā'tit. Nā
tasqui'nī que līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi Dios
lacasqui'n. 7 Lā' tū' xmān līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Nā tasqui'nī
que nacāpāxquī'yā'tit huan tā'timīn. Lā' tū' xmān huan tā'timīn. Nā
tasqui'nī que nacāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
8 Ixlīhuāk huā'mā' ū'tza' natlahuakō'yā'tit. Lā' palh lej stu'ncua'
natlahua'yā'tit, chuntza' tasu'yu palh xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej Dios.
Lā' nā tasu'yu palh tū' chu tlakaj lakapasā'tit huan quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. 9 A'ntīn tū' tatlahua huā' tamā'na catūhuā, xlaca'n hua'chi
lakatzī'nī'n como xlaca'n tū' xa'nca tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi
lakatzī'nī'n como tapātza'nkānī't palh Dios cāxapani'nī'ttza' ixtalalē'i'ca'n
lā' xla' lacasquī'n que xlaca'n līlacatejtin natalatā'kchoko. 10 Chuntza'
tā'timīn, calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit huā' tamā'na catūhuā. Lā' chuntza'
natasu'yu que Dios cāta'satīnī'ta'ni' lā' cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n.
Palh chuntza' tlahua'yā'tit, tū' catitatonkopūtit. 11 Lā' chuntza'
tzē naca'tzīyā'tit palh natanū'yā'tit a'nlhā para pō'ktu māpa'ksīni'n
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' xla' ū'tza' a'ntīn quincāmāpūtaxtūyāni'.
12 U'tza' pō'ktu iccālīmāpāstaquīyāni' quit huā' tamā'na catūhuā,
a'yuj hui'xina'n lakapasā'tit, lā' a'yuj xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit huan
xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua' a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni'. 13 Quit
icpuhuan palh tzey na'iccāmāpāstaquīyāni' huā' tamā'na catūhuā līhuan

iclahuī'cus. 14 Quit icca'tzī palh palajtza' na'icnī. Chuntza' quimāca'tzīnīlh
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 15 Lā' quit na'ictlahua a'ntū maclacasqui'n
para na'iccāmāsu'ni'yāni' lā' chuntza' tzē nalīpāstacā'tit huan tachihuīn
ixpālacata Jesucristo chō'nlhānīn lacasqui'nā'tit a'xni'ca' xanīntza' quit.

Laktzī'nca Jesucristo a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn

16 Quina'n iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lā' a'nchī xla' namimpala. A'ntū quina'n
iccāmāsu'ni'yāni', huā'mā' tū' cuentos a'ntūn tamā'a'nanīlh chi'xcuhuī'n
a'ntīn ta'a'kxokonu'ncu'tun. Lā' quina'n iclaktzī'uj con quilakastapūnca'n
huan Jesucristo lā' nā iclaktzī'uj a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 17 Lā' a'ntza'
xa'icyāna'uj a'xni'ca' Dios quinTāta'ca'n māka'tlī'lh Jesucristo. Lā' mincha'
lakatin tachihuīn nac lakatin poklhnu' xaslamama. Lā' hualh: "U'tza'
huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxquī' lā' lej quimakapāxuhua". 18 Māni'
quina'n ickaxmatui huanmā' tachihuīn a'ntū mincha' nac a'kapūn.
A'ntza' xa'ictā'hui'lāna'uj Jesucristo huan nac kēstīn. Lā' a'ntza' xtunc
tasu'yulh Jesucristo como Dios māxkakēlh.

19 Lā' ū'tza' ā'chulā' iclīkalhlaka'ī'yāuj a'ntū tatzo'kli huan profetasna'
a'ntī cāmātzo'knīlh Dios. Lā' nā hui'xina'n xa'nca nalakapūtle'keyā'tit
a'ntūn tatzo'kli huan profetasna' hasta que xa'nca namāchekxī'yā'tit.
Huā'mā' hua'chi huan lámpara a'ntū maksko a'nlhā cā'pucsua' hasta
que natuncuī lā' hasta que natasu'yu huan mātuncuīnī' sta'cu. 20 Lā'
lej tasqui'nī napāstacā'tit a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Na ixtachihuīn Dios
a'nlhā tatzo'kni' a'ntūn tahualh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios, huanmā'
tū' ixtapāstacna'ca'n huan a'cta'sana'nī'n. 21 A'ntū ixtamāsu'yu huan
a'cta'sana'nī'n tū' xmān ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't. Huan tamā'na
lactzey chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'scuja Dios, xlaca'n ixtahuan a'ntū
ixcāmāpāstaquī huan Espíritu Santo.

2

Makapitzīn ixtamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'
Judas 4-13

1 Makāntza' ixtatanū na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't ā'makapitzīn
a'cta'sana'nī'n a'ntī ixta'a'kxokonu'n. Lā' nā natatanū na milaclhni'ca'n
ā'makapitzīn a'ntī natamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'. Lā' a'ntū
natamāsu'yu ū'tza' nalactlahua a'nchīn talīkalhlaka'ī' makapitzīn.
Huan tamā'na a'kxokonu'nī'n natamāsu'yu palh Jesucristo tū' ixO'kxa'
Dios a'yuj xla' ū'tza' a'ntī māpalalh por ixtalaclē'i'ca'n. Chu līmaktin
nacāmāpātīnīcan xlaca'n por ixpālacata a'ntūn tatlahua. 2 Lā' a'nchī
xlaca'n natalatā'kchoko, hua'chilh tuntū' a'ntū nacālīmāmāxanīcan. Lā'
lhūhua' a'ntī natakalhlaka'ī'cu'tun a'ntū natamāsu'yu xlaca'n. Lā' nā
natatlahua a'ntūn tū' tzey hua'chi xlaca'n. Lā' por ixpālacataca'n xlaca'n
ko'hua'jua' nalīchihuīna'ncan huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'.
3 Huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n lej taka'lhīcu'tun tumīn. Lā' ū'tza'
nacātalīmāsu'ni'yāni' hui'xina'n a'ntūn tū' stu'ncua'. Dios makāntza'
līhui'līnī't que nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatlahua chuntza'. Lā' huā'
tamā'na a'kxokonu'nī'n nā xlaca'n natamāpala con Dios.

4 Dios tū' cāmāsputūnu'ni'lh huan ángeles a'ntīn tatlahualh a'ntūn
tū' tzey. Cāmāyujūlh hasta nac pūpātīn. Lā' a'ntza' natatachoko
hua'chi xatachī'nī'n hasta huan chi'chini' a'xni'ca' namālaclē'nīni'n Dios.
5 Lā' Dios tū' cāmāsputūnu'ni'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtahui'lāna'

makān. Macamilh huan lakuat. Lā' ū'tza' talīnīkō'lh ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj como tū' tzeyā tachi'xcuhuī't
ixtahuanī't. Dios cāmāpūtaxtūlh xmān kalhatzeyan tachi'xcuhuī't.
Kalhatin de xlaca'n, ū'tza' a'ntī Noé. Xla' ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't
que tasqui'nī que līlacatejtin ixtalatā'kchokolh. 6 Lā' Dios cāmāpātīnīlh
xalanī'n huan nac cā'lacchicni' a'nlhā ixuanican Sodoma lā' nā
a'nlhā ixuanican Gomorra. Dios cālhcuyukō'lh huan tamā'na lakatu'
cā'lacchicni'. Lā' chuntza' Dios līmāsu'yulh que xla' cāmāpātīnī a'ntīn tū'
ta'a'kahuāna'ni'cu'tun. 7 Dios māxtulh de nac Sodoma huan chi'xcu' a'ntī
ixuanican Lot. Lā' chuntza' līpūtaxtulh. Lot tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā'
ixtamakchuyī como huan ā'makapitzīn xalanī'n nac Sodoma tū' tzeyā
chi'xcuhuī'n ixtahuanī't lā' ixtatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. 8 Lā' Lot tzeyā
chi'xcu' ixuanī't, lā' como ixcātā'lahuī' lā' ixcālaktzī'n lā' ixcākaxmata
lakalīyān, chuntza' līpuhualh por ixpālacata a'ntū ixtatlahua a'ntū
ko'hua'jua'. 9 Chuntza' tasu'yu que huan Māpa'ksīni' Dios namāpūtaxtū
kalhatin chi'xcu' a'ntī pātīni'mā' a'ntī kalhlaka'ī' Dios. Lā' nā tasu'yu palh
Dios, a'yuj tūna'j cāmāpātīnī a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n, nacāmāpātīnī
huan chi'chini' a'xni'ca' Dios namālaclē'nīni'n. 10 Lā' ā'chulā' nacāmāpātīnī
a'ntīn talakmaka'n ixlīmāpa'ksīn Dios lā' tatlahua a'ntūn tū' tzey
ixtapāstacna'ca'n. Xlaca'n tū' tajicua'n de natatlahua catūhuā. Tatlahua
xmān a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Lā' tū' tajicua'n talakapala huan a'ntī
lej taka'lhī līmāpa'ksīn. 11 Tū' chuntza' tatlahua huan ángeles a'yuj xlaca'n
más taka'lhī līmāpa'ksīn. Huan ángeles, xlaca'n tū' talakapala ā'kalhatin lā'
tū' talē'ksa'nīni'n na ixlacapūn Dios.

12 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tū' tamāchekxī. Tatlahua a'ntūn tala-
casqui'n. Talakapala a'ntūn tū' tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi huan animal-
hna' xala' nac cā'qui'huī'n a'ntūn tayuja nac a'ksuj lā' tūlalh catitapūtaxtulh
lā' nacāmaknīcan. Lā' nā chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n nā natasputa
hua'chi huan animalhna'. Lā' Dios nacāmālaclē'nī. 13 Lā' chuntza' xlaca'n
natalīmāpala por a'ntūn talīmāpātīnīlh ā'makapitzīn. Xlaca'n de tuncuj ta-
lakatī lej tako'ta lā' tatlahua ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lej līmāxana' a'nchī
xlaca'n cātā'huā'yanāni' hui'xina'n a'nlhā hui'xina'n takēstoknī'ta'ntit,
līhuan xlaca'n tapuhuan que nacāta'a'kxokoyāni' hui'xina'n.

14 Lā' a'xni'ca' xlaca'n talaktzī'n kalhatin puscāt, tapuhuan a'ntūn tū'
tzey. Ixlīhuāk ixtapāstacna'ca'n ko'hua'jua'. Lā' ta'a'kxoko a'ntīn tūna'j
xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' lej tapāstaca a'nchī natalīka'lhī lhūhua' tumīn.
15 Hua'chilh xlaca'n ixtamakxtekli huan xaslitua' tej lā' ta'a'ktza'nkānī't.
Talatlā'huan hua'chi Balaam ixo'kxa' Beor. Xla' a'cta'sana' a'ntī
ixa'kxokonu'n. Lej ixlakatī huan tumīn. Lā' tlahualh talaclē'i' para
natlaja tumīn. 16 Balaam lacaquilhnīca por ixtalaclē'i'. Lā' a'yuj huan
burrosnu' tū' tachihuīna'n, xla' chihuīna'lh ixburro hua'chi kalhatin
chi'xcu'. Lā' quilhnīlh por a'ntū ixtlahuacu'tun. Lā' xmān chuntza'
Balaam tū' makxtekca natlahua huan talaclē'i' a'ntū ixtlahuacu'tun.

17 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua', xmān
ta'a'kxokonu'n. Lā' tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi mu'sni' a'ntūn
tascōhuanī't. Lā' xlaca'n hua'chi huan poklhnu'nī'n a'ntū cāmākosū huan
ū'ni' lā' tū' talē'n xcān. Dios cāxui'līnī't a'nlhā nacāmacā'n huā' tamā'na
chi'xcuhuī'n a'nlhā natatachoko para pō'ktu lā' a'nlhā lej cā'pucsua'.
18 Xlaca'n taka'tla'jca'tzī a'xni'ca' tachihuīna'n. Pero a'ntūn tahuan, tuntū'
ixtapalh. Xlaca'n tamāsu'yu que lej tzey palh kalhatin tlahua a'ntū
lacasqui'n quimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. Chuntza' talī'a'kxoko xlaca'n
a'ntīn tamakxtekmā'nacus a'ntū ixtatlahua a'xni'ca' tūna'j ixtalakapasa

ixtachihuīn Dios. 19 Tahuan que xlaca'n libres lā' tzē natatlahua chuxatū
a'ntūn talacasqui'n. Pero tū' stu'ncua'. Xlaca'n tū' libresni'. Xlaca'n
hua'chi tachī'nī'n como tūla tamakxteka de tatlahua talaclē'i'. Palh
kalhatin chi'xcu' tūla makxteka catūhuā, chuntza' xla' hua'chilh tachī'n.
20 Lā' a'ntīn talakapasnī't huan Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n lā'
chuntza' talīmakxteknī't huan talaclē'i' xala' nac quilhtamacuj, lā' palh
xlaca'n natatlahuapala talaclē'i' lā' tūlatza' tamakxteka, chuntza' ā'chulā'
natala que a'nchī ixtahuanī't xapū'la. 21 Más tzey palh tū' ixtalakapasli
xlaca'n a'nchī līlacatejtin latā'kchokocan. Pero xlaca'n, a'yuj ixtaca'tzī,
xlaca'n tamakxtekli huan ixlīmāpa'ksīnni' Dios a'ntū ixcāmāsu'ni'canī't.
22 Chuntza' xlaca'n hua'chi a'nchī huancan:
Huan chichi' hua'chokopala ixpa'tlā'nat.
Lā' huan pa'xni' a'xni'ca' paxnī'ttza', taspi'tpala para natapi'li' nac cā'pūlhtok.

3

Namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo

1 Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' ixlīkalhtu' carta a'ntū iccātzo'knuni'nī'ta'ni'.
A'xni'ca' quit ictzo'kli huan kalhtu' carta, quit iccāmāpāstaquīcu'tuni'
a'ntū lej tzey lā' iccāmāpāstaquīcu'tuni' huampala a'ntū ca'tzīyā'tittza'
hui'xina'n. 2 Iclacasqui'n que hui'xina'n napāstacā'tit a'ntū ixtahuan
makāntza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' iclacasqui'n que nacāpāstacā'tit
huan līmāpa'ksīnni' a'ntū ixla' huan Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Huā' tamā'na līmāpa'ksīnni' iccāmāsu'ni'yāni' quina'n huan
apóstoles.

3 Lej tasqui'nī que namāchekxī'yā'tit hui'xina'n a'ntū na'iccāhuaniyāni'.
A'xni'ca' namin huan tamā'na ā'xmān chi'chini', nata'a'nan chi'xcuhuī'n
a'ntī natatlahuatā'kchoko ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey chu a'ntū xlaca'n tat-
lahuacu'tun. Lā' nacātalīlaktzī'nāni' hui'xina'n. 4 Lā' xlaca'n natahuan:
"Jesucristo hualh que xla' nataspi'tchokopala. Lā' chuhua'j, ¿lhachū huī'?
Tū' minī't. Quinapapana'ca'n tanīnī'ttza'. Lā' chu a'cxtim lamā' chuhua'j
desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj". Chuntza' natahuan xlaca'n.
5 Lā' quit iccāhuaniyāni' hui'xina'n que huā'mā' tū' stu'ncua'. A'nan
lakatin catūhuā a'ntū xlaca'n taca'tzī lā' a'ntūn tū' talīchihuīna'ncu'tun
xlaca'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Lejtza' makān Dios chihuīna'lh lā' chuntza'
talīlalh huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Huan quilhtamacuj
lītlahuaca xcān lā' ixuī' na ixpu'nan xcān. 6 Lā' huan quilhtamacuj,
a'nchī ixuī' xapū'la, līmālakuanīca huan xcān, a'xni'ca' lalh huan lakuat.
7 Lā' Dios nā hualh que huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj a'ntūn
tahui'lāna' chuhua'j, natatachoko hasta huan chi'chini' a'ntū Dios la-
clhcāhui'līnī't. Lā' huanmā' chi'chini' natalhcukō'. Lā' huanmā' chi'chini'
Dios nacāmālaclē'nī'kō' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey. Lā'
nacāmāpātīnī.

8 Tā'timīn, tū' tipātza'nkāyā'tit huā'mā': Huan Māpa'ksīni' Dios lakatin
chi'chini' laktzī'n hua'chi lakatin mil cā'ta. Lā' nā lakatin mil cā'ta laktzī'n
hua'chi lakatin chi'chini'. 9 A'makapitzīn tapuhuan que Dios takoxī
para natlōkentaxtū a'ntū huanī't. Tū' chuntza'. Xla' quincāka'lhīmā'ni'
līlacatzucu como tū' lacasqui'n que nīn chā'tin napātīni'n nac pūpātīn. Xla'
lacasqui'n que ixlīhuākca'n catamakxtekli ixtalaclē'i'ca'n.

10 Namin huan chi'chini' a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesu-
cristo. Xla' chu līmaktin namin a'xni'ca' nīn tintī' puhuan que namin.

Chu līmaktin namin hua'chi kalhatin ka'lhāna' chu līmaktin min. Huanmā' chi'chini' huan a'kapūn nalaksputa. Lā' palha' nakaxmatcan a'ntū namacasā'nan. Lā' natalakscu'pkō' ixlīhuāk a'ntūn tatasu'yu nac a'kapūn. Lā' nalhcukō' ixlīhuāk huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj.
11 Lā' chuhua'j, como natalakuankō' ixlīhuāk, xa'nca capāstactit hui'xina'n a'nchī nalīlatahui'la'yā'tit. Hui'xina'n natlahua'yā'tit xmān ixtapuhuān Dios.
12 Hui'xina'n līpāxuj ka'lhīpā'na'ntit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' Dios naxtāpalī huan quilhtamacuj. Huanmā' chi'chini' huan a'kapūn nalhcukō'. Lā' natalakscu'pkō' ixlīhuāk a'ntū chuhua'j tatasu'yunu'n nac a'kapūn.
13 Dios huanī't que natlahua lakatin xasāsti' a'kapūn lā' lakatin xasāsti' quilhtamacuj a'nlhā natlahuacan xmān a'ntūn tzey. U'tza' huā'mā' ka'lhīmā'nauj, como chuntza' huanī't Dios.
14 Chuntza', tā'timīn, līhuan ka'lhīpā'na'ntit huā'mā' chi'chini', calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey na ixlacapūn Dios. Lā' nīn tuntū' catlahua'tit a'ntūn tzē nacātalī'a'ksa'nīni'nāni'. Lā' nīn tuntū' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey a'ntū nacāmāxtunquīyāni' de Dios.
15 Caca'tzītit hui'xina'n que Dios līlacatzucu cāka'lhīmā' ā'makapitzīn a'ntī natapūtaxtu. U'tza' tūna'j līmimpala Jesucristo. Chuntza' cātzo'knuni'ni' hui'xina'n quintā'tinca'n Pablo a'ntī pāxquī'yāuj. Xla' tzo'kli chu a'nchī Dios māpuhuanīlh.
16 Pablo cātzo'kli huā' tamā'na catūhuā a'xni'ca' cātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Lā' huāk chuntza' cātzo'kli huan cartas a'ntū cāmacā'nī't. Lā' nac ā'makapitzīn ixcartas a'ntūn cātzo'knī't, a'nan a'nlhā jicslīhua' māchekxīcan. Lā' a'nlhā jicslīhua', makapitzīn chi'xcuhuī'n tū' xa'nca tamasu'yu. Xlaca'n ū'tunu'n a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī lā' xtunc xtunc takalhlaka'ī'. Tū' stu'ncua' a'nchī xlaca'n tamāsu'yu ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān a'ntūn tzo'kli Pablo. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnī Dios.
17 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, ca'tzīyā'tittza' a'nchīn ta'a'kxokonu'ncu'tun huan tamā'na a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Tū' cacāta'a'kxokoni' hui'xina'n. Palh nacāta'a'kxokoyāni', chuntza' tzē namakxtekā'tit de nakalhlaka'ī'yā'tit xa'nca.
18 Lā' chuhua'j ā'chulā' catlahua'tit a'ntū līpāxuhua Dios. Lā' ā'chulā' casca'ttit ixpālacata huan Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Camāka'tlī'ca chuhua'j lā' para pō'ktu. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Jesucristo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n
1 Quit iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta ixpālacata Jesucristo. U'tza'
a'ntī quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Xla' ixuī'tza'
a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj. Quina'n ickaxmatnī'tauj a'ntū
ixuan xla' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj. Iclaktzī'nī'tauj con
quilakastapunca'n. Iclaktzī'nī'tauj lā' icxa'manī'tauj con quimacanca'n.
2 A'ntī māstā' quinquilhtamacujca'n, xla' tasu'yulh huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj. Lā' quina'n iclaktzī'uj. Lā' icmālacstū'ncāuj palh
iclaktzī'nī'tauj. Lā' iccātā'līchihuīna'nāni' hui'xina'n ixpālacata a'ntī māstā'
quinquilhtamacujca'n. Xla' pō'ktu ixtā'huī' Dios quinTāta'ca'n. Lā' xla'
natahui'la para pō'ktu. Lā' xla' milh lā' quina'n iclaktzī'uj. 3 Iccāhuaniyāni'
hui'xina'n a'ntū iclaktzī'nī'tauj lā' a'ntū ickaxmatnī'tauj. Lā' chuntza'
hui'xina'n tzē naca'tzīyā'tit que chu lakatin huan tachihuīn a'ntū
kalhlaka'ī'yāuj. Lā' nā tzē chu lakatin nala'yā'tit con Dios quinTāta'ca'n
lā' Jesucristo ixO'kxa'. Lā' nā tzē naca'tzīyā'tit que quinTāta'ca'n Dios
lā' Jesucristo ixO'kxa' cātā'lahui'lani' hui'xina'n chu a'cxtim como
quincātā'lahui'lani' quina'n. 4 Huā'mā' iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n como
chuntza' lej naka'lhīyāuj tapāxuhuān.

Dios ū'tza' xkakana'
5 A'ntūn quincāmāsu'ni'ni' Jesucristo, ū'tza' a'ntū iccāmāsuni'yāni'
hui'xina'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Dios ū'tza' xkakana'. Lā' tū' lhā
cā'pucsua' a'nlhā huī' xla', como xla' lej tzey lā' tū' maktin tlahua
a'ntūn tū' tzey. 6 Palh huanāuj que chu lakatin quina'n con Dios, līhuan
tlahuatā'kchokoyāuj a'ntūn tū' tzey, chuntza tasu'yu palh tū' stu'ncua'.
Tasu'yu que quina'n tū' tā'tlā'huamā'nauj Dios. 7 Palh tlahuayāuj a'ntūn
tzey hua'chilh ixtlā'huáuj a'nlhā xkaka, chuntza' hua'chi Dios huī'
a'nlhā xkaka. Lā' chuntza' stu'ncua' palh chu lakatin quina'n con Dios.
Lā' ixka'lhni' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, quincāxapani'kō'yāni' ixlīhuāk
quintalaclē'i'ca'n.
8 Palh huanāuj palh tū' tlahuanī'ta'uj talaclē'i', chuntza' ta'a'kxokoyāuj
que'cstuca'n. Lā' tū' stu'ncua' a'ntū huanāuj. 9 Palh huaniyāuj
Dios palh tlahuanī'tauj talaclē'i', xla' naquincāmāsputūnu'ni'yāni' lā'
naquincāxapani'kō'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' ca'tzīyāuj
como Dios lej tzey lā' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan. 10 Palh ixuáuj que
tuntū' tlahuanī'tauj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ixuáuj que Dios a'ksa'nīni'n.
Lā' chuntza ixtasu'yulh palh tū' kalhlaka'ī'yāuj que stu'ncua' a'ntū huan
ixtachihuīn Dios.

2

Cristo tā'chihuīna'n Dios por quina'n
1 Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, quilakska'tā'n. Lā' iccāhuaniyāni'
que tū' catlahua'tit talaclē'i'. Lā' palh catīhuā tlahua talaclē'i', ka'lhīyāuj
a'ntīn tā'chihuīna'n Dios por quina'n. Xla' ū'tza' Jesucristo. Lā' xla' tū'
tlahuanī't nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey. 2 Jesucristo nīlh huan nac cruz. Lā'
chuntza' xla' līmāpalalh quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū' xmān quintalaclē'i'ca'n.
Xla' māpalakō'lh ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

3 Palh tlōkentaxtūyāuj a'ntū līmāpa'ksīni'n Dios, chuntza' ca'tzīyāuj palh
lakapasāuj xla'. 4 Palh catīhuā nahuan que xla' lakapasa Dios, lā' palh
xla' tū' tlahua a'ntū Dios līmāpa'ksīni'n, xla' a'ksa'nīni'n lā' tū' kalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios. 5 Lā' a'ntīn tatlōkentaxtū a'ntū Dios līmāpa'ksīni'n,
xlaca'n xa'nca tapāxquī' Dios. Lā' chuntza' tzē līca'tzīyāuj palh quina'n
chu lakatin con Dios. 6 Lā' a'ntīn tahuan palh chu lakatin con Dios,
tasqui'nī que xlaca'n natalatā'kchoko chu a'nchī Jesucristo ixlatlā'huan.

Huan xasāsti' līmāpa'ksīn

7 Tā'timīn, iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n ixpālacata lakatin līmāpa'ksīn
a'ntūn tū' xasāsti'. Chu ū'tza' a'ntū cātamāsu'ni'ni' a'xni'ca' chū'cus
kalhlaka'ī'tit hui'xina'n. 8 Hua'chilh xasāsti' līmāpa'ksīn a'ntū
iccātzo'knuni'mā'ni'. Cristo ixtlōkentaxtū huā'mā' līmāpa'ksīn lā' nā
hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit. Lā' como hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit huā'mā'
līmāpa'ksīn, hua'chilh a'ksputmā'tza' a'nlhā cā'pucsua' lā' hua'chilh
xkakamā'tza' huan xatzey māxkakēni' a'ntū Cristo māstā'.

9 A'ntīn tahuan palh tatlā'huan a'nlhā xkaka lā' palh tū' talak-
tzī'ncu'tun ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huancus a'nlhā cā'pucsua'. 10 A'ntīn
tapāxquī' ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huan a'nlhā xkaka. Lā' chuntza' tū'
tamātonkopū ā'kalhatin. 11 A'ntīn tū' talaktzī'ncu'tun ixtā'tinca'n, xlaca'n
talatlā'huan a'nlhā cā'pucsua'. Lā' tū' taca'tzī a'nlhā talatlā'huan, como
a'nlhā cā'pucsua' tūla talacahuāna'n.

12 Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, quilakska'tā'n, como Dios
cāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni' mintalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesucristo.
13 Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, xanatātana', como hui'xina'n
lakapasā'tittza' Dios. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' tzuculh huan
quilhtamacuj. Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, o'kxa'n, como
hui'xina'n tlajanī'ta'ntit huan ko'ti'ti'. Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n,
camana', como lakapasā'tit Dios quinTāta'ca'n. 14 Lā' nā iccātzo'knuni'yāni'
hui'xina'n, xanatātana', como lakapasā'tittza' Dios. Xla' lanāntza' ixuī'
a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n,
o'kxa'n, como hui'xina'n lactli'hui'qui. Lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit
ixtachihuīn Dios. Lā' tla'janī'ta'ntit huan ko'ti'ti'.

15 Tū' calakatītit a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā' tū' calakatītit
huan tūn tū' tzey a'ntūn tatlahua a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj.
A'ntīn talakatī a'ntū xala' nac quilhtamacuj, xlaca'n tū' tapāxquī' Dios
quinTāta'ca'n. 16 Ixlīhuāk a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj, huā'mā' tū' ixla'
Dios quinTāta'ca'n. A'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj tatlahua a'ntūn tū'
tzey a'ntū squi'n ixmacni'ca'n. Lā' lej talaktzī'ncu'tun a'ntūn tū' tzey.
Lā' talīka'tla'jca'tzī a'ntūn taka'lhī. Ixlīhuāk huā' tamā'na huāk xala' nac
quilhtamacuj. 17 Sputmā' huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk xala' nac quil-
htamacuj a'ntūn talacasqui'n huan tachi'xcuhuī't. Pero a'ntīn tatlahua
ixtapuhuān Dios, xlaca'n natalatahui'la para pō'ktu.

Namin a'ntī lej na'a'kxokonu'n

18 Quilakska'tā'n, tasputmā'na huā' tamā'na chi'chini'. Hui'xina'n
cātahuaninī'ta'ni' que namin huan ixtā'ca'tza Cristo. Lā' chuhua'j
tatasu'yunī't lhūhua' ixtā'ca'tza Cristo. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj palh
tasputmā'natza' huā' tamā'na chi'chini'. 19 A'ntī ixtā'ca'tzanī'n Cristo,
xlaca'n tū' lej stu'ncua' palh takalhlaka'ī' chuntza' hua'chi quina'n. Lā'
ū'tza' talītaxtunquīnī't de quina'n. Palh ixtakalhlaka'ī'lh cahuā hua'chi

quina'n, ixtatachokolh con quina'n. Lā' como tataxtunquīlh de quina'n, chuntza' tasu'yu que xlaca'n tū' takalhlaka'ī' hua'chi quina'n.
20 Lā' hui'xina'n, Cristo cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. Lā'
ū'tza' līca'tzīyā'tit milīhuākca'n huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'.
21 Quit iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' como hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntū
xastu'ncua'. Tū' iccāhuanimā'ni' que hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit a'ntū
xastu'ncua'. Ca'tzīyāuj que xtunc a'ntū stu'ncua' lā' nā xtunc a'ntūn tū'
stu'ncua'.
22 A'ntī lej ta'a'kxokonu'n, xlaca'n tahuan que Jesús tū' ū'tza' Cristo
a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni'. A'ntīn tahuan chuntza', xlaca'n
ixtā'ca'tzanī'n Cristo. Xlaca'n talakmaka'n Dios quinTāta'ca'n lā' nā
ixO'kxa'. 23 A'ntīn talakmaka'n ixO'kxa' Dios, quinTāta'ca'n Dios tū'
cātā'lahuī'. Lā' a'ntīn tahuan que Jesús ū'tza' Cristo, ixO'kxa' Dios, Dios
cātā'lahuī' xlaca'n.
24 Lā' hui'xina'n tū' capātza'nkā'tit a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la
ixpālacata ixtachihuīn Dios. Palh tū' napātza'nkā'yā'tit a'ntūn
cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la, chuntza' nacātā'latahui'layāni' ixO'kxa' Dios
lā' Dios quinTāta'ca'n. 25 Lā' Cristo huanī't que xla' naquincāmaxquī'yāni'
xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.
26 Quit iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' como ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntīn
cā'a'kxokocu'tunāni' hui'xina'n. 27 Cristo cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu
Santo. Lā' como huan Espíritu Santo cātā'lahui'lani' hui'xina'n, tū'
maclacasqui'nā'tit hui'xina'n que nacātamāsu'ni'yāni' ā'catīhuā huā' a'ntū
iccāhuanimā'ni', como huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni' ixlīhuāk. Lā'
a'ntū xla' māsu'yu, ū'tza' xastu'ncua'. Xla' tū' māsu'yu catūhuā a'ntūn
tū' stu'ncua'. Lā' chuntza', como huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'nī'ta'ni'
hui'xina'n, chuntza' tū' cataxtunquītit de Cristo.
28 Lā' chuhua'j quilakska'tā'n, tū' cataxtunquītit de Cristo. Lā' chuntza'
tū' catijicua'nui a'xni'ca' xla' namimpala. Lā' tū' catimāxana'uj na
ixlacapūn. 29 Como hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Jesucristo xmān tlahua
a'ntū lactzey, nā chuntza' naca'tzīyā'tit que a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey,
ixlīhuākca'n xlaca'n ixcamana' Dios.

3

Quina'n ixcamana' Dios

1 Caca'tzītit a'nchī Dios lej quincāpāxquī'yāni' como hualh que quina'n
ixcamana' Dios. Lā' stu'ncua' quina'n ixcamana' Dios. A'ntī xalanī'n
nac quilhtamacuj, xlaca'n tū' ixcamana' Dios lā' tū' talakapasa Dios
quinTāta'ca'n. Lā' ū'tza' xlaca'n tū' talīmāchekxī palh quina'n ixcamana'
Dios lā' xlaca'n tū' ixcamana' Dios. 2 Tā'timīn, chuhua'j quina'n ixcamana'
Dios. Tūna'j ca'tzīcan a'nchī nalayāuj. A'ntū ca'tzīyāuj, ū'tza' huā'mā':
A'xni'ca' Cristo natasu'yu, quina'n nalayāuj hua'chi xla', como nalak-
tzī'nāuj chu a'nchī huanī't xla'. 3 Lā' a'ntīn taka'lhīmā'na natalaktzī'n
Cristo, ixlīhuākca'n xlaca'n tataxtunquī de a'ntūn tū' tzey. Lā' tatlahua
a'ntūn tzey hua'chi Cristo.
4 Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua talaclē'i', xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan
ixley Dios. Palh catīhuā tū' a'kahuāna'ni' Dios, ū'tza' huā'mā' talaclē'i'.
5 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Cristo milh nac quilhtamacuj para naxapa
quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' tū' tlahuanī't nīn lakatin talaclē'i'. 6 Ixlīhuākca'n
a'ntīn chu lakatin con Cristo, xlaca'n tū' tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i', xlaca'n tū' taca'tzī a'nchī

huanī't huan Cristo lā' tū' talakapasnī't. 7 Quilakska'tā'n, tū' cata-
makxtektit que nacāta'a'kxokoyāni' ā'makapitzīn a'ntīn cātahuaniyāni' que
tzē natlahuayā'tit a'ntūn tū' tzey. A'ntīn tatlahuatā'kchoko a'ntūn tzey,
xlaca'n lactzey hua'chi ixlītzey Cristo. 8 A'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i',
xlaca'n tatā'tapa'ksī huan ko'ti'ti', como huan ko'ti'ti' pō'ktu tlahuanī't
talaclē'i' desde a'xni'ca' mā'a'nanīlh huan talaclē'i'. IxO'kxa' Dios milh nac
quilhtamacuj para namālakuanī a'ntūn tlahua huan ko'ti'ti'.

9 A'ntī ixcamana' Dios, xlaca'n tū'tza' tatlahuatā'kchoko talaclē'i',
como Dios cāmaxquī'nī't xasāsti' ixquilhtamacujca'n, lā' chuntza'
talīsāstī'latā'kchoko. Tūlatza' tatlahuatā'kchoko talaclē'i', como
ixcamana'tza' Dios. 10 Chuntza' tasu'yu a'ntī ixcamana' Dios lā' a'ntī
ixcamana' huan ko'ti'ti'. A'ntīn tū' tatlahuacu'tun a'ntūn tzey lā' tū'
tapāxquī' huan tā'timīn, xlaca'n tū' ixcamana' Dios.

Tasqui'nī nalāpāxquī'yāuj

11 Huan līmāpa'ksīn a'ntū cātamāsu'ni'ni' xapū'la ū'tza' huā'mā': que
nalāpāxquī'yāuj. 12 Tū' calauj hua'chi Caín a'ntīn tā'tapa'ksīlh huan ko'ti'ti'.
Xla' maknīlh ixtā'tin. Lā' ¿a'chī' maknīlh? Maknīlh como Caín tlahualh
a'ntūn tū' tzey lā' ixlaktampilhīni'ni' ixtā'tin como xla' ixtlahua a'ntūn
tzey.

13 Tā'timīn, palh xalanī'n nac quilhtamacuj tū' cātalaktzī'ncu'tunāni',
tū' capuhua'ntit que tū' maktin la huā'mā'. 14 Quina'n ca'tzīyāuj que
a'yuj hua'chi xanīn ixuanī'tauj, chuhua'j ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilh-
tamacujca'n. Huā'mā' ca'tzīyāuj como cāpāxquī'yāuj huan tā'timīn. Lā'
a'ntīn tū' tapāxquī'nin, xlaca'n hua'chi xanīnī'ncus lā' tū' taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. 15 A'ntīn taca'tzalaktzī'n ixtā'tinca'n xlaca'n hua'chi
maknīni'nī'n na ixlacapūn Dios. Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan
maknīni'nī'n tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 16 Cristo
quincāpāxquī'yāni' lā' hasta macamāstā'lh ixquilhtamacuj por quina'n.
Lā' chuntza' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī līpāxquī'nincan. Lā' chuntza' quina'n
tzē natamacamāstā'yāuj lā' hasta nalīnīyāuj por quintā'timīnca'n palh
tasqui'nī. 17 Palh kalhatin ka'lhī a'ntū maclacasqui'n lā' palh laktzī'n
que ixtā'tin makasputa catūhuā, lā' palh xla' tū' lakalhu'man, chuntza'
tasu'yu palh tū' pāxquī' Dios. 18 Quilakska'tā'n, tū' xmān nahuanāuj
palh cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. Nacāmaktāyayāuj ā'makapitzīn. Chuntza'
natasu'yu palh ixlīstu'ncua' cāpāxquī'yāuj, lā' tū' xmān huanāuj.

Tū' catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios

19 Palh chuntza' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn, chuntza' ca'tzīyāuj palh
lej stu'ncua' tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' chuntza' tū' tamakchuyīyāuj
na ixlacapūn Dios. 20 A'xni'ca' u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n
que tlahuanī'ta'uj a'ntūn tū' tzey, pāstacāuj que Dios más xaka'tla'
que qui'a'clhcunucca'n. Lā' xla' ca'tzīkō' ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'uj.
21 Tā'timīn, palh tū' u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n que tlahuanī'ta'uj
a'ntūn tū' tzey, chuntza' tū' catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios.
22 Dios naquincāmaxquī'yāni' a'ntū nasqui'nāuj como a'kahuāna'ni'yāuj
ixlīmāpa'ksīn lā' tlahuayāuj a'ntū līpāxuhua Dios. 23 Ixlīmāpa'ksīn ū'tza'
huā'mā': Nalīpāhuanāuj Jesucristo ixO'kxa' lā' nalāpāxquī'yāuj chuntza'
hua'chi xla' quincāmāpa'ksīni'. 24 A'ntīn tatlōkentaxtū ixlīmāpa'ksīn Dios,
Dios cātā'lahuī' xlaca'n. Xla' quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā'
ū'tza' līca'tzīyāuj que Dios quincātā'lahui'lani'.

4

A'makapitzīn tū' tamāsu'yu por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo

1 Tā'timīn, tū' cacākalhlaka'ī'tit ixlīhuākca'n a'ntīn tahuan que tamāsu'yu
por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Cuenta catlahua'tit lā' capuhua'ntit
palh chu a'cxtim hua'chi huan xastu'ncua' tachihuīn a'ntūn kalh-
laka'ī'nī'ta'ntittza'. Lā' chuntza' naca'tzīyā'tit palh tamāsu'yumā'na ixtachi-
huīn Dios. Lakachu ta'a'nī't a'ntīn tahuan que tachihuīna'n por ixquil-
htampān Dios. Lā' xmān ta'a'kxokonu'n. 2 Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n
a'nchī nalīca'tzīyā'tit palh stu'ncua' huan Espíritu Santo cāmāchihuīnī.
Taka'lhī huan Espíritu Santo a'ntīn tahuan palh Jesús ū'tza' huan
Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni' lā' nā lacatuncuīlh lā' chuntza'
lītachi'xcuhuī'lh. Ixlīhuākca'n a'ntīn chuntza' tahuan, xlaca'n taka'lhī
huan Espíritu Santo a'ntī Dios macamilh. 3 Lā' a'ntīn tahuan que tū'
stu'ncua palh Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni'
lā' nā lacatuncuīlh lā' chuntza' lītachi'xcuhuī'lh, xlaca'n tū' taka'lhī huan
Espíritu Santo. Xlaca'n xmān cātahuaniyāni' ixtachihuīn ixtā'ca'tza Cristo.
Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntit que ixmilh ixtā'ca'tza Cristo. Lā' chuhua'j huī'
nac cā'quilhtamacuj.

4 Quilakska'tā'n, hui'xina'n tā'tapa'ksīyā'tit Dios. Hui'xina'n
cātlajanī'ta'ntit huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n por ixlīmāpa'ksīn huan
Espíritu Santo. Huan Espíritu Santo cātā'lahui'lani' hui'xina'n. Lā' xla'
ā'līhua'ca' ka'lhī līmāpa'ksīn que huan ko'ti'ti' a'ntī cāmāpa'ksī xalanī'n
nac quilhtamacuj. 5 Huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n xlaca'n xalanī'n nac
quilhtamacuj. Lā' a'ntūn tamāsu'yu nā xala' nac quilhtamacuj. Lā' ū'tza'
talīkaxmatni' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. 6 Quina'n
tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' a'ntīn talakapasa Dios, xlaca'n takaxmata
a'ntū iccāmāsu'ni'yāuj. Lā' a'ntīn tū' talakapasa Dios, xlaca'n tū'
takaxmatcu'tun a'ntū icmāsu'yuyāuj. Chuntza' tzē nalīca'tzīyāuj tuchūyā
līmāsca'tīn xastu'ncua' lā' nā tuchūyā līmāsca'tīn tū' stu'ncua'.

Dios cāpāxquī' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

7 Tā'timīn, tasqui'nī nalāpāxquī'yāuj. Dios ū'tza' a'ntīn
quincālāmāpāxquī'nīyāni'. A'ntīn tapāxquī'nin, xlaca'n ixcamana' Dios
lā' talakapasa Dios. 8 A'ntīn tū' tapāxquī'nin xlaca'n tū' talakapasa
Dios, como Dios lej cāpāxquī' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. 9 Dios lej
quincāpāxquī'yāni'. Huā'mā' līmāsu'yulh a'xni'ca' macamilh nac
quilhtamacuj ixO'kxa' a'ntī xmān kalhatin. Lā' por xla' līka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 10 A'nchī quina'n pāxquī'yāuj Dios
tū' talacastuca a'nchī Dios quincāpāxquī'yāni'. Xla' māsu'yulh a'nchī
quincāpāxquī'yāni' a'xni'ca' macamilh ixO'kxa' lā' ū'tza' ixO'kxa' a'ntī
māpalalh quintalaclē'i'ca'n.

11 Tā'timīn, como chuntza' Dios quincālīpāxquī'yāni', nā chuntza'
quina'n nalāpāxquī'yāuj. 12 Dios nīn tintī' laktzī'nī't nīn maktin.
Palh lāpāxquī'yāuj, chuntza' Dios quincātā'lahui'lani'. Lā' Dios
quincāmaktāyayāni' nalāpāxquī'yāuj con ixlīhuāk qui'a'clhcunucca'n.
13 Quina'n ca'tzīyāuj palh Dios quincātā'lahui'lani'. Huā'mā' ca'tzīyāuj
como quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. 14 Lā' quina'n
iclaktzī'nī'tauj ixO'kxa' Dios. Lā' icmālacstū'ncāuj que Dios quinTāta'ca'n
macamilh ixO'kxa' para nacāmāpūtaxtū ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. 15 A'ntīn

takalhlaka'ī' lā' tahuan que Jesús ū'tza' a'ntī ixO'kxa' Dios, Dios cātā'lahuī'
xlaca'n.
16 Lā' quina'n ca'tzīyāuj lā' kalhlaka'ī'yāuj palh Dios quincāpāxquī'yāni'.
Dios lej cāpāxquī' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. Lā' Dios cātā'lahuī' a'ntīn
tapāxquī' ā'makapitzīn. 17 Tasqui'nī napāxquī'yāuj Dios con ixlīhuāk
qui'a'clhcunucca'n. Lā' chuntza', huā'tzā' nac huā'mā' quilhtamacuj
quina'n napāxquī'ninākuj chuntza' hua'chi Cristo pāxquī'nin. Lā' chuntza'
tū' catijicua'nui huan chi'chini' a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī huan
tachi'xcuhuī't. 18 A'ntīn tapāxquī' Dios, xlaca'n tū' tajicua'ni' Dios palh
nacāmāpātīnī. Palh kalhatin pāxquī'nin, xla' tū'tza' ka'lhī tajicuāt. A'ntīn
tajicua'n que Dios nacāmāpātīnī, xlaca'n tūna'j xa'nca tapāxquī' Dios.
19 Quina'n pāxquī'yāuj Dios como xla' xapū'la quincāpāxquī'ni'. 20 Palh
kalhatin huan que pāxquī' Dios lā' palh tū' laktzī'ncu'tun ixtā'tin, xla'
tū' stu'ncua' a'ntū huan. Palh xla' tū' pāxquī' ixtā'tin a'ntī laktzī'n, xla'
tūla pāxquī' Dios, como tūla laktzī'n Dios. 21 Huan līmāpa'ksīn a'ntū Dios
quincāmaxquī'ni', ū'tza' huā'mā': A'ntīn tapāxquī' Dios nā natapāxquī'
ixtā'timīnca'n.

5

Tzē nataxtunquīyāuj de a'ntūn tū' tzey

1 A'ntīn takalhlaka'ī' que Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh
ixlīmāpa'ksīni', xlaca'n ixcamana' Dios. Lā' a'ntīn tapāxquī' Dios
quinTāta'ca'n, xlaca'n nā tapāxquī' ixcamana' Dios. 2 Lā' chuntza' palh
pāxquī'yāuj Dios lā' palh a'kahuāna'ni'yāuj a'ntū quincālīmāpa'ksīyāni',
nā cāpāxquī'yāuj ixcamana' Dios. 3 Lā' palh pāxquī'yāuj Dios, nat-
lahuayāuj ixlīmāpa'ksīn. Lā' tū' jicslīhua' natlōkentaxtūyāuj ixlīmāpa'ksīn.
4 Ixlīhuākca'n ixcamana' Dios tataxtunquī de a'ntūn tū' tzey a'ntūn tlahua-
can nac quilhtamacuj. Quina'n tzē nataxtunquīyāuj de a'ntūn tū' tzey,
como līpāhuanāuj Dios. 5 A'ntīn takalhlaka'ī' que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios,
xmān xlaca'n tzē natataxtunquī de a'ntūn tū' tzey a'ntūn tlahuacan nac
quilhtamacuj.

A'nchīn ca'tzīcan palh Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios

6 Ca'tzīyāuj palh Jesús stu'ncua' ixO'kxa' Dios. Chuntza' hualh Dios
a'xni'ca' a'kpaxli Jesús. Lā' nā a'xni'ca' Jesús nīlh, nā Dios māsu'yulh
que xla' ixO'kxa' ixuanī't. Huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni',
xla' ū'tza' Jesús a'ntī a'kpaxli lā' nā nīlh nac cruz. Lā' nā huan Espíritu
Santo māsu'yu que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios. Lā' huan Espíritu Santo
māsu'yu xmān a'ntū stu'ncua'. 7 A'nan kalhatu'tun a'ntīn tamālacstū'nca
que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios. Lā' huan kalhatu'tun xlaca'n: Dios
quinTāta'ca'n lā' huan Espíritu Santo lā' nā ū'tza' a'ntī huanican Tachi-
huīn. Chu a'cxtim tahuan que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios. 8 Lā' nac
quilhtamacuj a'nan tāpātu'tun catūhuā a'ntūn tamāsu'yu que Jesucristo
ū'tza' ixO'kxa' Dios. Huan Espíritu Santo chuntza' quincāmāsu'ni'yāni'.
Lā' nā Dios chuntza' māsu'yulh a'xni'ca' Jesús a'kpaxli lā' a'xni'ca' nīlh.
9 Quina'n kalhlaka'ī'yāuj a'ntūn tamālacstū'nca huan tachi'xcuhuī't. Lā'
ā'chulā' nakalhlaka'ī'yāuj a'ntū huan Dios. Lā' Dios mālacstū'nca que
Jesús ū'tza' ixO'kxa'. 10 Lā' a'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n
ta'u'cxca'tzī na ixa'clhcunucca'n palh stu'ncua' a'ntūn takalhlaka'ī'. Lā'
makapitzīn tū' takalhlaka'ī' a'nchī Dios hualh palh Jesús ixO'kxa'. Xlaca'n
hua'chilh ixtahuan que Dios a'ksa'nīni'n como tū' takalhlaka'ī'nī't a'ntū

Dios hualh ixpālacata ixO'kxa'. 11 Lā' Dios mālacstū'nca palh ū'tza'
quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu, palh
līpāhuanāuj ixO'kxa'. 12 A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tū' talīpāhuan ixO'kxa' Dios,
xlaca'n tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

Māstā'ca tapāstacna'

13 Quit iccātzo'kni'mā'ni' huā'mā': Hui'xina'n a'ntī līpāhua'mpā'na'ntit
ixO'kxa' Dios como quit, iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit palh
ka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
14 Lā' tū' lacapuhuanāuj a'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, como Dios
quincākaxmatāni' palh squi'ni'yāuj chu a'nchī ixtapuhuān. 15 Lā' palh
ca'tzīyāuj palh xla' quincākaxmatāni', chuntza' ca'tzīyāuj palh xla'
naquincāmaxquī'yāni' a'ntū squi'ni'yāuj.
16 Palh catīhuā laktzī'n ā'kalhatin a'ntī tlahuamā' lakatin talaclē'i' a'ntū
tzē namāsputūnu'ni'can, chuntza' nalīkalhtō'ka' ā'kalhatin lā' xla' naka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacuj. Chuntza' nakalhtō'ka' palh huā'mā' talaclē'i'
tzē namāsputūnu'ni'can. Lā' palh huā'mā' talaclē'i' tūla māsputūnu'ni'can,
chuntza' tū' iccahuanimā'ni que nalīkalhtō'ka'yā'tit por a'ntī chuntza'
tlahua. 17 Ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua', huāk talaclē'i'. Pero nā a'nan
talaclē'i' a'ntūn tzē namāsputūnu'ni'can.
18 Ca'tzīyāuj que a'ntī ixcamana' Dios, xlaca'n tū' tatlahuatā'kchoko
talaclē'i'. Xlaca'n cāmaktaka'lha ixO'kxa' Dios, lā' chuntza' huan ko'ti'ti'
tūla nacātlahuani' catūhuā.
19 Quina'n ca'tzīyāuj que tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' ca'tzīyāuj que a'ntīn
xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n cāmāpa'ksī huan ko'ti'ti'.
20 Ca'tzīyāuj que ixO'kxa' Dios minī't. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' a'nchī
nalīlakapasāuj a'ntī xastu'ncua' Dios. Lā' chuhua'j tā'lahui'lāna'uj Jesu-
cristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Xla' scana'nca Dios lā' quincāmaxquī'yāni'
xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 21 Quilakska'tā'n, tū'
calīpāhuantit nīn tuntū'. Xmān Dios nalīpāhua'nā'tit. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtakalhlaka'ī' huan xastu'ncua' tachihuīn lā' ixtapāxquī'nin

1 Quit Juan, huan xapuxcu' de huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quit
ictzo'kmā' huanmā' carta. Ictzo'knuni'yāni' hui'x, huan tā'tin xapuscāt
a'ntī Dios lacsacli, lā' nā mincamana'. Quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.
Lā' tū' xmān quit. Nā cāpāxquī'yāni' hui'xina'n ixlīhuākca'n a'ntīn ta-
lakapasa huan xastu'ncua' tachihuīn. 2 Lāpāxquī'yāuj como quilīhuākca'n
kalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachihuīn, a'ntūn tū' maktin catisputli.
3 Caquincāsicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n lā' Jesucristo ixO'kxa' Dios. Lā'
caquincātalakalhu'mani'. Lā' caquincātamātza'ta'tī'ni'ni' qui'a'clhunucca'n.
Lā' chuntza' quina'n xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachi-
huīn, lā' lej nalāpāxquī'yāuj.
4 Lej iclīpāxuhualh a'xni'ca' icca'tzīlh que ā'makapitzīn mincamana'
talahui'lāna' chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn, chuntza' hua'chi
māpa'ksīni'lh Dios quinTāta'ca'n. 5 Lā' chuhua'j tā'tin, icuaniyāni' que
nalāpāxquī'yāuj quilīhuākca'n quina'n. Huā'mā' tū' xasāsti' līmāpa'ksīn.
Chu ū'tza' a'ntū quincātamāca'tzīnīni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'uj.
6 Palh pāxquī'yāuj Dios, natlahuayāuj a'ntū Dios quincālīmāpa'ksīyāni'.
Xla' māpa'ksīni'lh que nacāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. U'tza' huā'mā'
cātahuaninī'ta'ni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'tit.

Makapitzīn ixta'a'kxokonu'n

7 Chuhua'j lhūhua' a'kxokonu'nī'n talatlā'huan nac cā'quilhtamacuj.
Xlaca'n tahuan que tū' stu'ncua' palh lacatuncuīlh nac huā'mā' quil-
htamacuj huan Jesucristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni'. A'ntīn
tahuan huā'mā', xlaca'n a'kxokonu'nī'n lā' ixtā'ca'tzanī'n Cristo. 8 Cuenta
catla'hua'tit que tū' chu nasputa a'ntū līscujpā'na'ntit. Cuenta catla'hua'tit
como maklhtīni'ncu'tunā'tit ixlīhuāk a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni' hua'chi
mintatlajca'n.
9 A'ntūn takalhlaka'ī' ā'makapitzīn tū' xmān a'ntū Cristo māsu'yulh.
Nā xlaca'n tamāsu'yucu'tun ā'lakatin līmāsca'tīn. Xlaca'n tū' lej stu'ncua'
tatā'latlā'huan Dios. A'ntīn takalhlaka'ī' xmān a'ntū Cristo māsu'yulh,
ixlīstu'ncua' xlaca'n tatā'latlā'huan Dios quinTāta'ca'n lā' ixO'kxa' Dios.
10 Palh cālakmināni' hui'xina'n ā'catīhuā a'ntīn tamāsu'yu a'ntūn tū' chu
lakatin con a'ntū māsu'yulh Cristo, tū' nacāmānū'yā'tit na minchicca'n.
Lā' tū' nacāhuani'yā'tit: "Dios ca'cā'o'kska'lhīni'". 11 Palh hui'xina'n
nacāhuani'yā'tit: "Dios ca'cā'o'kska'lhīni'", lā' chuntza' cātā'tlahuapā'na'ntit
a'ntūn tū' tzey.

Macā'nca saludos

12 Lhūhua'cus ti'a'nan a'ntū iccāhuanicu'tunāni'. Pero tū'
ictzo'kcu'tun nac lakatin carta. Iccālaka'ncu'tunāni hui'xina'n lā'
iccātā'chihuīna'ncu'tunāni' calacan. Chuntza' lej nalīpāxuhuayāuj.
13 Tamacā'ni'yāni' saludos ixcamana' mintā'tin xapuscāt a'ntī Dios
lacsacnī't.

Ixlīkalhtu'tun Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Māka'tlī'ca huan Gayo

1 Quit Juan, huan xapuxcu' huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quit ictzo'kmā'
huanmā' carta. Quit ictzo'knuni'yāni' hui'x, Gayo. Quit lej icpāxquī'yāni'
hui'x.
2 Tā'tin, quit icca'tzī que xa'nca latlā'hua'na' na ixtej Dios. Lā' icsqui'ni'
Dios que xa'nca ca'a'nī'ni'n ixlīhuāk lā' tū' ca'ī'tza'ca'nti. 3 A'makapitzīn
tā'timīn tachinī't. Lā' quintahuaninī't que hui'x latlā'hua'na' chu a'nchī
huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' huā'mā' lej iclīpāxuhualh. 4 Lā' pō'ktu lej
icpāxuhua a'xni'ca' quihuanican que quincamana' talatlā'huan chu a'nchī
huan xastu'ncua' tachihuīn.
5 Tā'tin, hui'x cāmaktāyanī'ta' huan tā'timīn a'ntīn tachā'nī't a'ntza'
a'yuj tū' ixcālakapasa'. Chuntza' tlahua'ya' a'ntūn tzey. 6 A'makapitzīn
tataspi'tnī't de a'ntza'. Lā' xlaca'n tatā'chihuīna'lh a'ntī ixtatakēstoknī't
huā'tzā' para natamācā'tanī Dios. Lā' cāhuanica a'nchī hui'x cāpāxquī'ya'
ā'makapitzīn. Lā' cacāmaktāyapala' a'xni'ca' natachā'mpala a'ntza'.
Cacāma'xqui' a'ntū natamaclacasqui'n para ixtejca'n como xlaca'n
tatā'scujmā'na Dios. Cacāmaktāya' chu a'nchī Dios lacasqui'n. 7 Xlaca'n
tataxtunī't tatā'scuja Jesucristo. Lā' tuntū' tamaklhtīni'ncu'tulh de
a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. 8 U'tza' quina'n nacālīmaktāyayāuj. Lā' chuntza'
hua'chilh nacātā'māsu'yuyāuj huan xastu'ncua' tachihuīn.

Tū' tzey a'nchī ixlahuī' huan Diótrefes

9 Quit iccāmacā'ni'nī't kalhtin carta a'ntīn tatakēstoka a'ntza' nac
lītokpān. Pero huan Diótrefes, como xla' lacu'tun xamāpa'ksīni' a'ntza',
xla' tū' qui'a'kahuāna'ni'lh. 10 Lā' chuntza' a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza'
na'icchihuīna'n na milacapūnca'n ixpālacata a'ntū tlahuamā' Diótrefes.
Xla' quincālī'a'ksa'ni'ni'nāni' de a'ntūn tū' stu'ncua' lā' quincā'a'ksa'nāni'.
Lā' tū' xmān huā'mā'. Xla' tū' cāmānū na ixchic huan tā'timīn a'ntīn
tachinācha'. Lā' tū' cāmakxteka que ā'makapitzīn natamānū na ixchicca'n.
Lā' a'ntīn tamānūcu'tun, Diótrefes cāmātuxtekē de a'nlhān tatakēstoka.
11 Tā'tin, tū' cacāmaksca'tti a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Cacāmaksca'tti
a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey. A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tatā'tapa'ksī
Dios. A'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, xlaca'n tū' talakapasa Dios.

Tzeyā chi'xcu' ixuanī't huan Demetrio

12 Lhūhua' a'ntīn tahuan que Demetrio tzeyā chi'xcu'. Lā' tasu'yu que
xla' latlā'huan chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' nā quit icuan
que līlacatejtin latlā'huan. Lā' hui'x ca'tzīya' que quit icuan a'ntū stu'ncua'.

Macā'nca saludos

13 Quit lejcus lhūhua' icuanicu'tunāni'. Pero tū' ictzo'kcu'tun huā' nac
carta. 14 Palaj ica'ncu'tunācha' na'iclaktzī'nāni'. Lā' chuntza' nakalhachi-
huīna'nāuj māni' quina'n.
15 Dios camātza'ta'tī'lh mi'a'clhcunuc. Ixlīhuākca'n mi'amigos
tamacā'ni'yāni' saludos. Lā' nacāsaludarlī'ya' ixlīhuākca'n huan amigosnu'
xalanī'n a'ntza'.

Huan Carta a'ntūn Tzo'kli San Judas

Judas cāmacā'ni'lh saludos huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Judas, ixtā'tin Jacobo. Lā' quit ictā'scuja Jesucristo. Quit
iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta hui'xina'n a'ntī Dios cāta'sani'nī'ta'ni'.
Dios quinTāta'ca'n cāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Lā' Jesucristo
cāmaktaka'lhmā'ni' hui'xina'n. 2 Dios cacālakalhu'mani' hui'xina'n. Lā'
cacāmātza'ta'tīni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' lej cacāpāxquī'ni' hui'xina'n.

Makapitzīn ixtamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'
2 Pedro 2.1-17

3 Tā'timīn, xa'iccātzo'knuni'cu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī
Dios cāmāputaxtūni' hui'xina'n lā' nā quina'n chuntza'. Lā' chuhua'j
a'nan lakatin catūhuā a'ntū más tasqui'nī na'iccāhuaniyāni'. Lā' ū'tza'
iccālītzo'knuni'mā'ni' chuhua'j. Iccāhuaniyāni' que tū' tikalhlaka'ī'yā'tit
a'ntūn tamāsu'yu xlaca'n a'ntīn taxtāpālīcu'tun huan līmāsca'tīn a'ntū
kalhlaka'ī'nī'tauj. Huā'mā' līmāsca'tīn ū'tza' a'ntū cālīmāmacū'lh
ixtachi'xcuhuī't Dios lā' xmān maktin. Lā' tū' maktin catitaxtāpalīlh
huā'mā' līmāsca'tīn. 4 Makapitzīn tūn tū' tzeyā chi'xcuhuīn tatanūnī't
hua'chi lactzey chi'xcuhuī'n na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
Xlaca'n tahuan que como Dios lej lakalhu'manīni'n, chuntza' kalhatin tzē
natlahua chuxatūyā talaclē'i' a'ntūn tlahuacu'tun. Huā'mā' tū' stu'ncua'.
Lā' tū' stu'ncua' ixlīmāsca'tīnca'n ixpālacata huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
Lejtza' makān tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios que nacāmālaclē'nīcan huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn tatlahua chuntza'.
5 A'yuj hui'xina'n ca'tzīyā'tittza', na'iccāmāpāstaquīyāni' a'ntū Dios
tlahualh makāntza'. Dios cāmāxtulh huan israelitas nac huan xcānsipej
a'nlhā huanican Egipto. Lā' ā'cālīstān ā'makapitzīn tū' takalhlaka'ī'lh palh
stu'ncua' a'ntū Dios hualh. Lā' ū'tza' Dios cālīmaknīlh. 6 Nā capāstactit
huan ángeles. A'makapitzīn de xlaca'n, como tū' tatlōkentaxtūcu'tulh
a'ntū cālīmāmacū'lh Dios, xlaca'n tataxtulh de nac a'kapūn a'nlhā ix-
tahui'lāna'ncha'. Lā' ū'tza' Dios cālīchī'nī't a'nlhā cā'pucsua' hasta a'xni'ca'
huan ā'xmān chi'chini' a'xni'ca' nacāmālaclē'nī Dios. 7 Nā capāstactit
a'ntūn cāpātle'keni'lh Sodoma lā' Gomorra lā' ā'makapitzīn cā'lacchicni'
a'ntū ixtahui'lāna' pajtzu. Nā xalanī'n nac huā' tamā'na cā'lacchicni', nā
ixtatlahua a'ntūn tū' tzey. Ixtatlahua talākalhī'n. Lā' ixtalātā'tahui'la huan
chi'xcuhuī'n. Lā' ū'tza' talīnīlh nac huan macscut a'ntū cāmāsputūlh huā'
tamā'na cā'lacchicni'. Chuntza' māchekxīcan que natapātīni'n para pō'ktu
nac cā'macscutnu' xlaca'n a'ntīn talakapasa ixtej Dios pero tataxtutāyanī't.
8 Nā chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuīn a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni'
a'ntūn tū' stu'ncua'. Xlaca'n talakahuāna'n. Lā' tahuan palh Dios
cālītā'chihuīna'n huan talakahuān. Lā' ū'tza' talīpuhuan que tzē natatlahua
talākalhī'n. Talakmaka'n ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' cachīhuā talīchihuīna'n
huan ángeles. 9 Lā' nā nīn Miguel, a'ntī xapuxcu' ángeles, nīn xla' tū'
chuntza' tlahualh. A'xni'ca' xla' tā'lalh huan ko'ti'ti' lā' talālīsta'lalh ix-
macni' Moisés, Miguel tū' lī'a'ksanīni'lh huan ko'ti'ti' por a'ntūn tū' tzey
ixtachihuīn. Xmān huanilh: "Dios camāpātīnīni'". 10 Lā' huā' tamā'na
chi'xcuhuī'n a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' hui'xina'n, xlaca'n cachīhuā
talīchihuīna'n a'ntūn tū' tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi animales, como

tū' tapāstaca Dios. Tatlahuakō' ixlīhuāk huan tūn tū' tzey a'ntū xlaca'n
talacasqui'n. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnī Dios.
11 Xlaca'n natapātīni'n como talatlā'huan hua'chi Caín a'ntīn tū'
a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios. Lā' talī'a'ca'a'n tatlahua a'ntūn tū' tzey como
tatlajacu'tun tumīn. Lā' chuntza' tlahualh Balaam. Lā' nā xlaca'n lej
lacxumpi hua'chi Coré. Xla' maknīca. Lā' nā xlaca'n nacāmāpātīnīcan.
12 Līmāxana' a'nchī cātatā'huā'yanāni' hui'xina'n a'nlhā takēstoknī'ta'ntit
hui'xina'n. Xlaca'n tzej tahuā'yancu'tun lā' tako'tcu'tun. Lā' tū' tapāstaca
ā'makapitzīn. Xlaca'n tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi poklhnu' a'ntū
lē'n huan ū'ni', lā' tū' lē'n xcān. Xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn
tū' tamāstā' ixtō'ca'tca'n a'xni'ca' ixpūlan. Lā' como tascōhuanī't ū'tza'
cālītampu'lhucan. 13 Xlaca'n hua'chi huan xasipej mar a'ntū lē'n huan
pa'lhma'. Līmāxana' a'ntū xlaca'n tatlahua. Xlaca'n hua'chi sta'cu a'ntūn
tū'tza' a'mā' na ixtej. Dios nacāmāpātīnī para pō'ktu a'nlhā lej cā'pucsua'.
14 Makāntza' Enoc cālīchihuīna'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' tzey. Lā'
Enoc ixlīkalhatojon ixuanī't ī'xū'yātā'natna' Adán. Lā' Enoc hualh: "Huan
Māpa'ksīni' Dios namin lā' nacātā'min lakalhūhua' mil ángeles. 15 Namin
nacājuzgarlī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' nacāmālaclē'nīkō'
ixlīhuākca'n a'ntīn tū' lactzey por ixlīhuāk a'ntūn tatlahuanī't a'ntūn
tū' tzey lā' nā a'nchī cachīhuā talīchihuīna'nī't Dios". 16 Huā' tamā'na
chi'xcuhuīn talē'ksa'n ā'makapitzīn. Tū' līpāxūj tahui'lāna'. Tahui'lāna'
chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' talīka'tla'jca'tzī a'xni'ca'
tachihuīna'n. Xa'nca tatā'chihuīna'n ā'makapitzīn xmān como xlaca'n tala-
casqui'n tumīn.

Cāmaxquī'ca tapāstacna' xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'

17 Lā' hui'xina'n tā'timīn, capāstactit a'ntūn tahualh xapū'la ixapóstoles
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 18 Xlaca'n tahualh: "A'xni'ca' nasputa huan
quilhtamacuj, natamin chi'xcuhuīn a'ntī natalīlaktzī'n a'ntū ixla' Dios. Lā'
natalatahui'la chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey". 19 U'tunu'n
huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tamālacpitzi huan a'ntīn takalhlaka'ī'.
Lā' talatlā'huan chu a'nchī xmān ixtapuhuānca'n. Lā' tū' taka'lhī huan
Espíritu Santo.
20 Lā' hui'xina'n tā'timīn, ā'chulā' xa'nca cakalhlaka'ī'tit huan Jesucristo
chuntza' hua'chi Dios quincāmāsu'ni'nī'ta'ni'. Lā' cakalhtō'ka'tit con
ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. 21 Lā' calatahui'la'tit chu a'nchī Dios
lacasqui'n, lā' chuntza' na'u'cxca'tzīyā'tit a'nchī Dios cāpāxquī'yāni'.
Caka'lhītit hasta que Jesucristo nacālē'nāni' nac a'kapūn a'nlhā
natahui'layā'tit para pō'ktu. Xla' natlahua huā'mā' como lej
cālakalhu'manāni'.
22 Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n a'ntīn tapuhuamā'na que chō'la tū'
stu'ncua' a'ntūn takalhlaka'ī'lh. 23 Lā' hui'xina'n cacāmāpūtaxtūtit
ā'makapitzīn hua'chilh ixcāmā'xtutit de nac cā'macscutnu'. Lā'
cacālakalhu'ma'ntit ā'makapitzīn a'ntī lej tatlahua talaclē'i'. Lā' cajicua'ntit
tū' natlahua'yā'tit talaclē'i' hua'chi xlaca'n. Hua'chilh tzē ixcāpasāni'
ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n.

Māka'tlī'ca Dios

24 Dios tzē nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' chuntza' tū' catit-
lahua'tit talaclē'i'. Xla' nacālē'nāni' a'nlhā xla' hui'lacha' nac a'kapūn.
A'ntza' līpāxūj nalatahui'la'yā'tit como tuntū' cati'a'nalh a'ntūn tzē
nacātalī'a'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n. 25 QuinDiosca'n xmān kalhatin Dios.

Xla' quincāmāpūtaxtūyāni' como quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo nīlh por quina'n. Lā' xla' camāka'tlī'ca lā' ca'a'cnīni'ni'ca. Xla' cāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' ixka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj lā' ka'lhīkō'cus chuhua'j lā' naka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para pō'ktu. Amén.

Jesucristo Māca'tzīnīlh San Juan a'ntū Napātle'ke

Jesucristo māsu'yulh a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro

1 Tatzo'kni' nac huā'mā' libro a'ntū māsu'yulh Jesucristo. Dios hualh huā' tamā'na catūhuā como ixlacasqui'n Jesucristo ixcāmāsu'ni'lh ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntū palaj napātle'ke. Lā' nā quit, Juan, nā ictapa'ksī con Dios. Jesucristo quilakmacamilh huan ixángel para naquimāca'tzīnī huā' tamā'na catūhuā. 2 Quit icmālacstū'nckō'nī't ixlīhuāk a'ntū iclaktzī'nī't. A'tzā' ictzo'ka a'ntū Dios quimāca'tzīnīlh. U'tza' a'ntū Jesucristo māsu'yulh.

3 Līpāxūj a'ntī natahuan huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro. Lā' lej līpāxūj a'ntīn takaxmata lā' ta'a'kahuāna'ni' huā' tamā'na tachihuīn a'ntū līmālacsu'yuca a'ntū napātle'ke. Lā' tū'tza' lej lātma'j a'xni'ca' napātle'ke huā'mā'.

Juan cātzo'knuni'lh xalanī'n nac lakatojon cā'lacchicni'

4 Quit, Juan, iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n nac lakatojon cā'lacchicni' nac Asia. Dios cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'. Dios, ū'tza' a'ntī huī' lā' pō'ktu ixuī' lā' pō'ktu natahui'la. Lā' nā cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n huan Espíritu Santo. U'tza' a'ntī tasu'yu hua'chi lakatojon pūmaksko na ixlacapūn huan pūtahuī'lh a'ntū ixpūmāpa'ksīn Dios. 5 Lā' cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n Jesucristo, a'ntī māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Māni' xla' a'ntī xapū'la lakahuanchokolh. Lā' xla' cāmāpa'ksī huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj. Xla' quincāpāxquī'yāni' lā' xla' nīlh para naquincāxapani'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n.
6 Xla' quincālacsacui'līnī'ta'ni' para natā'māpa'ksīni'nāuj. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' lakatin quilītlōtca'n a'ntū mācā'tanīcan Dios a'ntī ixTāta'. Lā' ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo. Lā' xla' camāpa'ksīni'lh para pō'ktu. Amén.

7 Lā' nalaktzī'ncan a'nchī xla' nayujāchi de nac a'kapūn lā' namin nac cā'poklhnu'. Lā' ixlīhuākca'n natalaktzī'n. Lā' nā natalaktzī'n a'ntīn taxtokohua'ca'lh nac cruz. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lej natalakaputza por ixpālacata. Lā' chuntza' napātle'ke. Amén.

8 Lā' chihuīna'lh huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī ka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn, lā' a'ntī huī' lā' pō'ktu ixuī' lā' pō'ktu natahui'la. Xla' hualh: “Lā' quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni', como quit xa'icuī'tza' a'xni'ca' tzuculh ixlīhuāk, lā' na'ictahui'lacus hasta a'xni'ca' na'a'ksputkō' ixlīhuāk”.

Juan lakachuyalh

9 Lā' quit, Juan, mintā'tinca'n hui'xina'n. Lā' quina'n tapa'ksīyāuj con Jesucristo. Quit iccātā'pātīni'mā'ni' hui'xina'n lā' iccātā'tāyani'yāni' con hui'xina'n por ixpālacata Jesucristo. Quit quimacaminca para na'ictachoko hua'chi tachī'n nac Patmos a'ntū pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. Quinchi'pacanī't como xa'icmāsu'yunī't ixtachihuīn Dios lā' a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Jesucristo.
10 Lakatin chi'chini' a'ntū

pū'a'cnīni'ni'can Jesucristo, icu'cxca'tzīlh huan ixlīmāpa'ksīn Espíritu
Santo. Lā' ickaxmatli lakatin lej palha' tachihuīn na quinkēn. U'tza'
hua'chi lakatin trompeta a'ntū lej palha' kaxmatcan 11 lā' quihuanilh:
—Quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto, lā' hua'chi huan
letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni'. Catzo'kti a'ntū nalaktzī'na' lā' nacāmacapini'ya'
huan ca'psnat huan ixtachi'xcuhuī't Dios nac lakatojon cā'lacchicni'.
Cacāmacapi nac Efeso lā' nac Esmirna lā' nac Pérgamo lā' nac Tiatira lā'
nac Sardis lā' nac Filadelfia lā' nac Laodicea —quihuanica.
12 Lā' ictalakspi'tli para na'iclaktzī'n tichūn quintā'chihuīna'lh. Lā'
iccālaktzī'lh tāyana' kantojon pūmaksko de oro. 13 Lā' na ixlaclhpu'nan
huan pūmaksko, ixyā kalhatin a'ntī ixtasu'yu hua'chi chi'xcu'. Lā' ixlu'xu'
pūlhmā'n ixuanī't lā' ixchā'n hasta na ixtojon. Lā' ixka'lhī kantin
ixlīchī'cān de oro na ixcu'xan. 14 Lā' ixya'j smu'yonko' ixuanī't hua'chi
ixchi'xit borrego lā' hua'chi miqui. Lā' ixlakastapun ixtasu'yu hua'chi
xalamana' huan macscut. 15 Ixtojon ī'xkaka hua'chi līcā'n tzej xapaxni'
a'ntū ixcāxtlahuacanī't nac lakatin pūlhcuyun. Lā' a'xni'ca' ixchihuīna'n, ix-
macasa'nan hua'chi a'nlhā yujtāya xcān. 16 Lā' na ixmacacāna'j ixcālē'mā'
huan lakatojon sta'cu. Lā' na ixquilhni' taxtulh kentin espada sta'ya'nca'
kēstītu'. Lā' nā ixlacan huan chi'xcu' ī'xkaka hua'chi chi'chini' a'xni'ca'
tastu'nūta.
17 Lā' a'xni'ca' iclaktzī'lh quit ica'kā'lh na ixtojon hua'chi kalhatin nīn.
Lā' xla' quixa'malh con ixmacacāna'j lā' quihuanilh:
—Tū' cajicua'. Quit huan Xapū'la lā' huan A'xmān. 18 Quit xalakahuan.
Quit xa'icnīnī't lā' chuhua'j xalakahuan quit para pō'ktu. Lā' quit icka'lhī
līmāpa'ksīn de huan līnīn lā' a'nlhā cā'līnīn. 19 Lā' catzo'kti a'ntū hui'x
laktzī'nī'ta' lā' a'ntū pātle'kemā' lā' a'ntū napātle'ke. 20 Tatzē'knī't a'ntū
huanicu'tun huan lakatojon sta'cu a'ntū hui'x la'ktzi' na quimacacāna'j.
Lā' nā tatzē'knī't a'ntū huanicu'tun huan lakatojon pūmaksko de oro.
A'ntū huanicu'tun, ū'tza' huā'mā': Huan lakatojon sta'cu, ū'tunu'n huan
xanapuxcu'nu' huan lakatojon lītokpānna'. Lā' huan lakatojon pūmaksko
ū'tza' huan quintachi'xcuhuī't nac lakatojon cā'lacchicni'.

2

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanīn nac Efeso

1 Lā' nā quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Efeso a'ntīn tat-
apa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī cālē'mā'
huan lakatojon sta'cu na ixmacacāna'j, lā' latlā'huan na ixlaclhpu'nanca'n
huan lakatojon pūmaksko de oro. Xla' huan:
2 Quit icca'tzī ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Quit icca'tzī
palh lej scujnī'ta'ntit lā' tāyani'nī'ta'ntit lā' tū' jiclhua'nī'ta'ntit.
Lā' quit icca'tzī a'nchī hui'xina'n cāta'la'yā'tit huan tūn tū'
tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā' a'ntīn tahuan palh māni' xlaca'n
apóstoles, hui'xina'n xa'nca cuenta tlahua'tit para naca'tzīyā'tit
palh stu'ncua' o tū'. Lā' chuntza' hui'xina'n līca'tzīnī'ta'ntit
que makapitzīn xlaca'n xmān ta'a'kxokonu'n. 3 Hui'xina'n
tāyani'nī'ta'ntit. Lā' pātīni'nī'ta'ntit por quimpālacata. Lā' tū'
jiclhua'nī'ta'ntit. 4 Lā' a'yuj tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk huā'mā', pero
a'nan catūhuā a'ntūn tū' iclakatī a'nchī tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā'
ū'tza' huā'mā': Hui'xina'n tū'tza' quilāpāxquī'yāuj hua'chi xapū'la.

5 Capāstacna'ntit a'nchī ixquilāpāxquī'yāuj xa'nca hui'xina'n
xapū'la. Lā' chuhua'j tū'tza' quilāpāxquī'yāuj chuntza'. Chuhua'j
caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' catlahua'tit a'nchī ixtlahua'yā'tit
xapū'la. Lā' palh tū' naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n, quit
na'iccālakmināni' hui'xina'n lā' na'icmāpānū huan pūmaksko de
na milaclhni'ca'n. 6 Lā' lej tzey a'nchī hui'xina'n ca'tzalaktzī'nā'tit
a'ntūn tatlahua ā'makapītzīn a'ntī cāhuanican nicolaítas chuntza'
hua'chi quit icca'tzalaktzī'n.
7 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't
Dios. A'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmakxtekatza' para natahua' ixtō'cat
qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. U'tza' a'ntū yā na ixhuerta
Dios".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Esmirna

8 Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Esmirna a'ntīn
tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī xapū'la
lā' ā'xmān, a'ntī nīlh lā' lakahuanchokolh. Xla' huan:
9 Quit icca'tzī a'nchī līpātīni'mpā'na'ntit hui'xina'n. Lā' quit icca'tzī
que hui'xina'n lacpobresni'. Lā' a'yuj lacpobresni' hui'xina'n,
ka'lhī'yā'tit a'ntū lej ixtapalh. Lā' quit icca'tzī a'nchī
cātalī'a'ksa'nāni' hui'xina'n a'ntīn tahuan que xlaca'n israelitas
lā' xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n tatapa'ksī con huan ko'ti'ti'.
10 Lā' tū' cajicua'ni'tit hui'xina'n a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Huan
ko'ti'ti' nacātamāchī'nīni'nāni' hui'xina'n, como xla' lacasqui'n
que hui'xina'n nataxtutāyayā'tit de na ixtej Dios. Hui'xina'n
napātīni'nā'tit lakacāuj chi'chini'. Naquilākalhlaka'ī'yāuj hui'xina'n
xmān quit hasta a'xni'ca' nanī'yā'tit. Lā' quit na'iccāmakxtekāni'
natanūyā'tit nac a'kapūn.
11 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't
Dios. A'ntīn tatlajana'n, xlaca'n tū' catitapātīni'lh huan nac pūpātīn".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Pérgamo

12 Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Pérgamo a'ntīn
tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī ka'lhī
espada sta'ya'nca' kēstītu'. Xla' huan:
13 Quit icca'tzī ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Lā' icca'tzī
a'nlhā hui'lā'na'ntit. Hui'lā'na'ntit a'nlhā māpa'ksīni'n huan ko'ti'ti'.
Lā' a'yuj hui'lā'na'nchipitit hui'xina'n, pero quilā'a'kahuāna'ni'yāuj.
Lā' na mixcānsipejca'n a'ntza' huī' huan ko'ti'ti'. A'ntza' maknīca
huan Antipas a'ntī xa'nca ixmāsu'yu por quimpālacata. Lā'
hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit palh xmān quit quilā'a'kahuāna'ni'yāuj.
14 Lā' a'yuj chuntza' tlahua'tit tzey, a'nampala catūhuā a'ntū
tlahua'yā'tit hui'xina'n lā' quit tū' quiminī'ni'. Makapitzīn de
hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixmāsu'yu huan Balaam. Xla'
chihuīna'maxquī'lh huan Balac que cacāmātlahuīlh huan israelitas
a'ntūn tū' tzey. Lā' huan Balac cāchihuīna'maxquī'lh para que tzē
natahua' catūhuā a'ntū cāmālacnūni'canī'ttza' huan ídolos. Lā' nā
cāchihuīna'maxquī'lh palh tzē ixtatā'lhtatalh huan ā'makxtumnu' pus-
can. 15 Lā' nā makapitzīn de hui'xina'n tū' makxtekcu'tunā'tit a'ntū
tamāsu'yu huan nicolaítasna'. Lā' tū' tzey a'ntū xlaca'n tamasu'yu.

16 Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' palh tū' naxtāpalī'yā'tit,
quit na'iccālakmimpalayāni' lā' quit na'iccātā'lasta'la xlaca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' hua'chi huan nicolaítasna'. Na'iccātā'lātucsa con huan
espada a'ntūn taxtu na quinquilhni'.
17 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't
Dios. Lā' a'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmaxquī' macsti'na'j ixlīhua'tca'n
hua'chi huan maná a'ntū macamincha' nac a'kapūn lā' a'ntūn tū' laka-
pascan. Lā' nā na'iccāmaxquī' kalhatunu' de xlaca'n lakatunu' chihuix lej
smu'yonko' a'nlhā tatzo'kni' lakatin xasāsti' tacuīni'. Lā' nīn tintī' ca'tzī
huanmā' tacuīni', xmān ū'tunu'n a'ntī natamaklhtīni'n huā'mā' chihuix".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Tiatira

18 Huan Espíritu Santo quilhuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Tiatira a'ntīn
tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan ixO'kxa' Dios
a'ntī ka'lhī ixlakastapun hua'chi xalamana' macscut lā' ixtojon taxkaka
hua'chi tzej xatamāpaxīn līcā'n. Xla' huan:
19 Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzī a'nchī
lāpāxquī'yā'tit lā' a'nchī quilā'a'cnīni'ni'yāuj lā' a'nchī quilātā'scujāuj
lā' a'nchī tāya'ni'yā'tit. Quit icca'tzī que chuhua'j hui'xina'n
tlahua'yā'tit más xatzey lā' tū' hua'chi xapū'la. 20 Lā' a'yuj
chuntza' tlahua'yā'tit pero a'nampala lakatin catūhuā a'ntū
tlahua'palayā'tit hui'xina'n a'ntū tū' quiminī'ni'. Lā' ū'tza'
huā'mā': Hui'xina'n tamakxtekā'tit que cāmāsu'ni'yāni' huan
puscāt a'ntī huanican Jezabel. Xla' huā'mā' puscāt huan que
māsu'yu ixtachihuīn Dios. Tū' stu'ncua' a'ntū māsu'yu. Lā'
chuntza' cā'a'kxokomā' a'ntīn quintakalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' talītlahua
a'ntūn tū' tzey xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con quit. Tatā'lhtata
ā'makxtum puscan lā' tahua' a'ntū cālē'ksajuī'canī't huan ídolos.
21 Quit xa'icka'lhīmā' palh huan puscāt ī'xtāpalīlh ixtapāstacna',
pero xla' tū' makxtekcu'tun a'ntūn tū' tzey. 22 Lā' ū'tza' quit
na'iclītlahua que ca'ī'tza'ca'nli huan puscāt. Lā' xla' natamā'
na ixtama' lā' napātīni'n. Lā' ixtatā'chihuīni' nā xlaca'n lej
lhūhua' natapātīni'n. Chuntza' na'ictlahua palh xlaca'n tū'
tamakxteka tatlahua a'ntūn tū' tzey. 23 Lā' nā na'iccāmaknī
ixcamana' huanmā' puscāt. Chuntza' nataca'tzīkō' ixlīhuākca'n
a'ntīn quintatā'tapa'ksī quit iclakapaskō' huan ixtapāstacna'ca'n
lā' ixtapuhuānca'n chi'xcuhuī'n. Lā' quit na'iccāmāpalayāni'
chā'tunu' de hui'xina'n chu a'nchī tlahuanī'ta'ntit ixlīhuāk catūhuā.
24 Chuhua'j macsti'na'j na'iccāhuaniyāni' ā'makapitzīn de hui'xina'n
xalanī'n nac Tiatira. Na'iccāhuaniyāni' macsti'na'j hui'xina'n a'ntīn
tū' stālani'nī'ta'ntit huan a'ntū māsu'yu huan puscāt Jezabel lā' tū'
maksca'tnī'ta'ntit a'ntū ixtapuhuān huan ko'ti'ti' chu a'nchī huan
Jezabel. Quit tū' iccāhuaniyāni' que hui'xina'n catlahua'pala'tit
ā'lakatin catūhuā. 25 Xmān iccāhuaniyāni' hui'xina'n que tū'
maktin catamakxtektit de kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'
hasta a'xni'ca' lhānīn na'icmimpala quit. 26 A'ntīn tatlajana'n lā'
quinta'a'kahuāna'ni' hasta a'xni'ca' nasputa ixquilhtamacujca'n,
quit na'iccāmaxquī' huan līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n natamāpa'ksīni'n
ixlīhuāk de huan xcānsipejni'. 27 Na'iccāmaxquī' huan līmāpa'ksīn
a'ntū quimaxquī'nī't quinTāta'. Lā' xlaca'n līpalha' natamāpa'ksī

huan xcānsipejni'. Lā' natamālakuanī a'ntīn tatā'lāsta'la chuntza'
hua'chi kalhatin a'xni'ca' pa'klha pātin xālu de tla'ma'nc hasta
lacpītzin nataxtu xatalakpa'klhni'. 28 Lā' nā xlaca'n na'iccāmaxquī'
huan mātuncuīnī' sta'cu.
29 Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't
Dios".

3

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Sardis

1 Huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Sardis a'ntīn
tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī macā'n
huan Espíritu Santo nac huan lakatojon cā'lacchicni' lā' a'ntī cālē'mā' huan
lakatojon sta'cu. Xla' huan:
Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'yuj huancan que
hui'xina'n xalakahuan pero quit iccālaktzī'nāni' hua'chi xanīnī'n.
2 Lej skalalh catahui'la'tit. Lā' ā'chulā' ca'a'kahuāna'ni'tit Dios.
Palh tū' na'a'kahuāna'ni'yā'tit ā'chulā', hui'xina'n chō'la chu
maktin napātza'nkāyā'tit Dios. 3 Capāstactit a'ntū cātamāsu'ni'ni'
lā' a'ntū kaxpa'tnī'ta'ntit. Ca'a'kahuāna'ni'tit lā' caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n. Palh tū' skalalh natahui'layā'tit, quit na'icmin
chu līmaktin hua'chi kalhatin ka'lhāna'. Tū' ca'tzīcan lhānīn
naka'lhāna'n. Lā' tū' catica'tzītit a'xni'ca' na'icchin quit. 4 Lā'
xmān makapitzīn de hui'xina'n a'ntīn tū' tatonkopūnī'ta'ntit.
Lā' xlaca'n naquintatā'latā'kchoko. Lā' natalhakā'nan con huan
xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n. Lā' chuntza' līmakuan como xlaca'n
tatlahua a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. 5 Lā' a'ntīn tatlajana'n,
xlaca'n natalhakā' xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n. Lā' quit tū'
icticāxapani'lh ixtacuīni'ca'n de huan nac libro a'nlhā cātzo'kcanī't
ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā'
na'icuan na ixlacapūn quinTāta' lā' na ixlacapūnca'n ixángeles
que xlaca'n tatapa'ksī con quit.
6 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't
Dios".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Filadelfia

7 Huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Filadelfia a'ntīn
tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī lej tzey.
Lā' xla' xmān huan a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla' ū'tza' ka'lhī huan llave a'ntū
ixka'lhī huan rey David. A'ntū xla' mālaquī', tūla a'ntī namālacchō. Lā'
a'ntū xla' mālacchō, nā tūla a'ntī namālaquī'. Xla' huan:
8 Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzī que
hui'xina'n ka'lhīyā'titcus macsti'na'j tahuixcān. Hui'xina'n
stālani'nī'ta'ntit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' lā' quilā'a'kahuāna'ni'nī'ta'uj.
Quit icmālaquī'nī't lakatin mākalhcha na milacapūnca'n lā' nīn
tintī' tzē namālacchō. 9 U'tza' huā'mā' a'ntū na'ictlahua: Quit
na'iccāmātzokostī, na milacapūnca'n, xlaca'n a'ntīn tatā'scuja
huan ko'ti'ti'. Xlaca'n tahuan que israelitas pero tū' stu'ncua'.
Xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n nataca'tzī que quit iccāpāxquī'yāni'
hui'xina'n. 10 Quit icmāpa'ksīni'lh que hui'xina'n natāyani'yā'tit
macsti'na'j. Lā' como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit huā'mā'

līmāpa'ksīn, lā' tāyani'nī'ta'ntit, lā' quit na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca' namin huan a'ntū natapūpātīni'n ixlīhuākca'n xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj. A'xni'ca' napātle'ke huā'mā', naca'tzīcan a'ntī lej stu'ncua' takalhlaka'ī'.
11 Quit palaj na'icmimpala. Tū' camakxtektit a'ntū maklhtīni'nī'ta'ntit lā' chuntza' namaklhtīni'nā'tit huan mintatlajca'n. Lā' chuntza' tintī' caticāmāmakchuyīni' namaklhtīni'nā'tit mintatlajan.
12 Xlaca'n a'ntīn tatlajana'n, quit na'iccātlahua hua'chi xatantūnī'n huan ixlītokpān quinDios. Lā' tū' maktin catitataxtulh de huan nac lītokpān. Lā' nac huā' tamā'na tantūnī'n na'iccātzo'kui'lī ixtacuīni' quinDios lā' huan ixtacuīni' de ī'xcānsipej quinDios. U'tza' a'ntū huanican Jerusalén xasāsti' a'ntū nayujāchi de nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios. Lā' nā huan xasāsti' quintacuīni' nā na'iccātzo'kui'lī nac huan tamā'na tantūnī'n.
13 Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios”.

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Laodicea

14 Huan Espíritu Santo quihuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Laodicea a'ntīn tatapa'ksī con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī pō'ktu huan a'ntū stu'ncua'. Xla' pō'ktu māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' ū'tza' a'ntī mā'a'nanīlh ixlīhuāk a'ntū Dios ixlacasqui'n que na'a'nan. Xla' huan:
15 Quit icca'tzī a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Hui'xina'n tū' quilā'a'kahuāna'ni'cu'tunāuj lā' tū' makxtekcu'tunkō'yā'tit. Quit iclacasqui'n que nalīhui'līyā'tit a'ntū hui'xina'n natlahua'yā'tit palh naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj o palh chu līmaktin namakxtekkō'yā'tit quintachihuīn.
16 Lā' como hui'xina'n tū' līhui'lī'nī'ta'ntit a'ntū natlahua'yā'tit, ū'tza' iccālīmakxtekcu'tunāni'.
17 Hui'xina'n hua'nā'tit: Quina'n lej ricos. Huāk xa'nca quincā'a'nī'ni'yāni' lā' nīn tuntū' quincāmakasputāni', chuntza' hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit. Hui'xina'n hui'lā'na'ntit lej līpānīn lā' lej xānti la'yā'tit a'nchī līla'hui'lā'na'ntit. Quit iccālaktzī'nāni' hui'xina'n hua'chi pobres lā' laklhpi'mpi'li' lā' lakatzī'yā'tit.
18 Quit iccāhuaniyāni': Caquilāmaktamāhuáuj huan oro a'ntū māchi'chīcanī't para que huāk oro nala. Lā' chuntza' nala'yā'tit ricos. Lā' nā caquilāmaktamāhuáuj milu'xu'ca'n xasa'kaka para nalhakā'yā'tit porque iccālaktzī'nāni' laklhpi'mpi'li' lā' ū'tza' līmāxana'. Lā' caquilāmaktamāhuáuj līcu'chu'ni' lā' cacātalīlacatlahuani' na milakastapunca'n para que chuntza' lej xa'nca nalacahuāna'nā'tit.
19 Ixlīhuākca'n a'ntī iccāpāxquī', quit iccālacaquilhnī lā' iccāmāpātīnī a'xni'ca' xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā chu a'cxtim nacāpātle'keni'yāni' palh natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Xa'nca capāstactit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n.
20 Quit icyā lā' ickēko'lhyā huan mākalhcha. Lā' palh kalhatin nakaxmata quintachihuīn lā' namālaquī' huan mākalhcha, quit na'ictanū na ixchic. Lā' quina'n na'iclātā'huā'yānāuj.
21 A'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmakxteka xlaca'n naquintatā'māpa'ksīni'n chuntza' hua'chi quit ictlajana'lh lā' chuhua'j ictā'māpa'ksīni'n quinTāta'.

22 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't
Dios".

4

Mācā'tanīca Dios nac a'kapūn

1 Lā' ā'calīstān quit, Juan, iclaktzī'mpā lakatin talakahuān. Quit iclak-
tzī'lh lakatin mākalhcha laquī'yā nac a'kapūn. Lā' ickaxmatpā chuntza'
huan tachihuīn a'ntū ickaxmatli xapū'la lā' a'ntū ixkaxmatcan hua'chi
lakatin trompeta. Huā'mā' tachihuīn quihuanilh:

—Cata't ā'tzā'. Lā' quit na'icmāsu'ni'yāni' a'ntū napātle'ke ā'calīstān.

2 Lā' chu tuncan huan Espíritu Santo quilē'lh nac a'kapūn. Lā' huan
nac a'kapūn ixyā lakatin pūtahuī'lh a'ntū ixpūmāpa'ksīn Dios lā' a'ntza'
ixuī' kalhatin. 3 Lā' a'ntī ixuī' huan nac pūmāpa'ksīn, ixlacan ī'xkaka
hua'chi xatapala chihuix a'ntū lej xkaka hua'chi de jaspe lā' hua'chi de
cornalina. Lā' huan na ixmacni' huan pūmāpa'ksīn ixyā lakatin xkakana'
hua'chi lakatin chihuix xasca'yā'hua' a'ntū huanican esmeralda lā' a'ntū
xatapala. 4 Lā' na ixmacni' huan pūmāpa'ksīn ixtayāna'mpā ā'pu'xamatā'ti'
pūtahuī'lh. Lā' a'ntza' ixtahui'lāna' huan kalhapu'xamatā'ti' xalacpap-
atzīnī'n. Lā' ixtalhakā'nca'n lej lacsmu'yonko'. Lā' ixtamūhui'lāna' ixcoro-
naca'n de oro. 5 Lā' ixtaxtu de huanmā' pūmāpa'ksīn makli'pni' lā' ixjili.
Lā' a'ntū hua'chi kantojon ka'tla' kanchi'chi ixtalama hua'chi lamana'.
Lā' ixtayāna' na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn. Xla' ū'tza' a'ntū huanicu'tun
huan Espíritu Santo. 6 Lā' huan na ixlacapūn pūmāpa'ksīn ixmā' catūhuā
hua'chi lakatin mar a'ntū ixtasu'yu stala'nka' hua'chi vidrio.

Lā' na ixpajtzu huan pūmāpa'ksīn ixtayāna' kalhatā'ti' nac huan
a'katzā'stūtā'ti'. Lā' xlaca'n ixtaka'lhī lej lhūhua' ixlakastapunca'n lā'
chuntza' tzē ixtalaktzī'n a'ntū ixuī' na ixlacapūnca'n lā' a'ntū ixuī' na
ixkēnca'n. 7 Kalhatin ixtasu'yu hua'chi león. Lā' ixlīkalhatu' huampala xla'
ixtasu'yu hua'chi lakatin xati'na'j huācax. Lā' huan ixlīkalhatu'tun huam-
pala, xla' ixka'lhī ixlacan hua'chi ixla' chi'xcu'. Lā' huan ixlīkalhatā'ti'
xla' ixtasu'yu hua'chi lakatin águila ixkosnū'ntlā'huan. 8 Lā' kalhatunu'
de huan kalhatā'ti' ixtaka'lhī lakachāxanā'n ixlīkosnu'ca'n. Lā' huan
ixlīkosnu'ca'n huāk lakastapun ixtahuanī't na ixchakān lā' na ixmacni'.
Lā' xlaca'n ixtatlī' cā'tuncuj lā' cā'tzī'sa. Lā' tū' maktin ixtamakxteka palh
tū' natahuan:

Ca'a'cnīni'ni'ca huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn lā' a'ntī
huī', lā' pō'ktu ixuī', lā' pō'ktu natahui'la.

9 Lā' chuntza' huan kalhatā'ti' ixtamācā'tanī Dios lā' ixta'a'cnīni'ni' lā'
ixtamaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'ntī ixuī' nac pūmāpa'ksīn lā' a'ntī huī'
para pō'ktu. 10 Lā' a'xni'ca' huan kalhatā'ti' ixtahuan chuntza', huan
kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n ixtatatzokostani' Dios a'nlhā ixuī'
huan nac pūmāpa'ksīn. Lā' chuntza' ixtamācā'tanī Dios a'ntī huī' para
pō'ktu. Lā' ixtahui'lī ixcoronaca'n na ixlacapūn Dios lā' ixtamālacnūni'.
Lā' ixtahuan:

11 QuinDiosca'n, hui'x Māpa'ksīni' lā' līmakuan namācā'tanīca'na' lā'
na'a'cnīni'ni'ca'na'.
Lā' nā minī'ni' naka'lhī'ya' lhūhua' līmāpa'ksīn como hui'x cāmā'a'nanīnī'ta'
ixlīhuāk.
Por mintapuhuān lakō'nī't ixlīhuāk a'ntū a'nan.

5

Huan ca'psnat lā' huan Cordero

1 Lā' quit iclaktzī'lh lakatin ca'psnat a'ntū ixtapāsmilinī't. Ixchi'pahuī'
na ixmacacāna'j Dios a'nlhā ixuī' huan na ixpūmāpa'ksīn. Ixtatzo'kni'
na ixchakān lā' na ixmacni'. Lā' huan ca'psnat ixpāsmilicanī't lā'
ixlīslantacanī't lakatojon sellos. 2 Lā' quit iclaktzī'lh kalhatin ángel lej
tli'hui'qui. Lā' lej palha' chihuīna'lh lā' hualh:

—¿Tichū ka'lhī līmāpa'ksīn para naxtī'ta huan sellos a'nlhā slantacanī't
lā' namālakapitzi huan xatapūsmilh ca'psnat?

3 Lā' tū' kaksca nīn kalhatin a'ntī ixka'lhī līmāpa'ksīn para napūxcuta
huan ca'psnat lā' nalaktzī'n na ixchakān. Tū' kaksca nīn kalhatin
nac a'kapūn lā' nīn nac cā'ti'ya'tna' lā' nīn nac cā'līnīn. 4 Lā' quit lej
xa'iclīcalhuan como tū' kaksca nīn kalhatin a'ntī ixka'lhī līmāpa'ksīn para
napūxcuta huanmā' ca'psnat lā' nalaktzī'n na ixchakān. 5 Lā' kalhatin de
huan xalacpapatzīnī'n quihuanilh:

—Tū' cacalhua'. A'ntī ixtacuīni' León xala' huan tribu de Judá lā' xla'
ū'tza' ī'xū'yātā'nat David, xla' tlajana'nī't. Lā' xla' ka'lhī līmāpa'ksīn para
nacāxtī'ta huan lakatojon sellos lā' namālakapitzi huan ca'psnat.

6 A'calīstān iclaktzī'lh kalhatin a'ntī ixtacuīni' Cordero a'ntī ixyā na ixla-
clhpu'nanca'n huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā'
huan lacpapatzīnī'n a'ntī ixtahui'lāna' na ixmacni' huan ixpūmāpa'ksīn
Dios. Huan Cordero ixyā a'yuj ixtasu'yu que xla' ixmaknīcanī'ttza'. Lā'
huan Cordero ixka'lhī kantojon ixa'kalokot lā' lakatojon ixlakastapun.
Lā' huan lakatojon lakastapun ū'tza' huanicu'tun huan Espíritu Santo
a'ntī Dios macaminī't na ixlīhuāk huan quilhtamacuj. 7 Huan xatapāsmilh
ca'psnat ixchi'pahuī' na ixmacacāna'j Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn.
Lā' a'ntī ixtacuīni' Cordero laka'lh lā' maklhtīni'lh huan xatapāsmilh
ca'psnat. 8 Lā' a'xni'ca' maklhtīni'lh, huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac
huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n tatat-
zokostani'lh huan Cordero. Lā' kalhatunu' lacpapatzīnī'n ixtaka'lhī
lakatunu' arpa. Lā' ixtaka'lhī lakatin kā'x de oro a'nlhā ixmojōcan huan
pūm. Lā' huan pūm ū'tza' hua'chi ixoraciónca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios.
9 Lā' xlaca'n ixtatlī' huā'mā' xasāsti' tatlī'n:

Hui'x minī'ni' namaklhtīni'na' huan ca'psnat lā' nacāxtī'ta' huan sellos a'ntū līslantacanī't como hui'x līmacamāstā'nanca'tza'.
Lā' minka'lhni' ū'tza' līmāpala' ixtalaclē'ica'n xalanī'n na ixlīhuāk huan quilhtamacuj lā' huan a'ntīn tachihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn lā' xalanī'n ixlīhuāk huan xcānsipejni'.
Lā' chuntza' xlaca'n tzē natatapa'ksī con Dios.
10 Hui'x cālacsacui'līnī'ta' para natamāpa'ksīni'n lā' natatā'scuja Dios.
Lā' xlaca'n natamāpa'ksīni'n nac cā'ti'ya'tna'.

11 Lā' quit iclaktzī'mpā. Lā' iccākaxmatli ixtachihuīnca'n huan millones
de ángeles a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't huan pūmāpa'ksīn lā' huan kalhatā'ti'
a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan lacpapatzīnī'n. 12 Lā'
xlaca'n lej palha' tahualh:

Minī'ni' namaxquī'can līmāpa'ksīn huan Cordero a'ntī maknīca.
Lā' minī'ni' namaxquī'can ixlīhuāk.
Xla' ka'lhī ixlīhuāk tapāstacna' lā' tahuixcān.
Lā' lej minī'ni' que xmān ū'tza' na'a'cnīni'ni'can lā' namācā'tanīcan lā' namāka'tlī'can.

13 Lā' tuncan ickaxmatli a'nchīn tachihuīna'lh ixlīhuāk a'ntū Dios
cāmā'a'nanīlh lā' mālakahuanīlh nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' lā' nac
cā'līnīn lā' nac mar. Lā' tahualh:
Dios a'ntī huī' na ixpūmāpa'ksīn lā' nā huan Cordero cacāmācā'tanīca lā'
cacā'a'cnīni'ni'ca lā' cacāmāpāxuhuīca.
Lā' lej cataka'lhīlh lhūhua' līmāpa'ksīn.
14 Lā' tahualh huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti':
—¡Chuntza' calalh!
Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n tataquilhpūtani'lh lā'
tamācā'tanīlh Dios a'ntī huī' para pō'ktu.

6

Huan lakatojon sellos

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh a'nchī xtī'tli huan Cordero huan xapū'la de
huan lakatojon sellos. Lā' ickaxmatli a'nchī chihuīna'lh kalhatin de
huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' ixtachihuīn
ixkaxmatcan hua'chi lakatin jilini'. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
2 Lā' quit iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasa'kaka. Lā' a'ntī ixkēhuī'
ixka'lhī lakatin a'kxmū't. Lā' maxquī'ca lakatin corona. Lā' xla' ixtasu'yu
hua'chi kalhatin a'ntī ixtlajana'nī't lā' chu a'mpā para natlajana'mpala.
3 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatu' sello. Lā' ickaxmatli
a'nchī chihuīna'lh huan ixlīkalhatu' de huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac
huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
4 Lā' taxtupā ā'lakatin cahuāyuj xatzu'tzo'ko. Lā' a'ntī ixkēhuī' maca-
maxquī'ca līmāpa'ksīn para natlahua huan guerra nac cā'ti'ya'tna'. Lā'
maxquī'ca huan līmāpa'ksīn para que tzē natalāmaknī huan tachi'xcuhuī't.
Lā' maxquī'ca kantin ka'tla' espada.
5 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatu'tun sello. Lā' ickax-
matli a'nchī chihuīna'lh huan ixlīkalhatu'tun. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xatzi'tze'ke. Lā' a'ntī ixkēhuī' ix-
chi'patēlha lakatin pūpūlhcān. 6 Lā' ickaxmatpā lakatin tachihuīn a'ntū
hua'chilh taxtulh ixlaclhni'ca'n huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan
a'katzā'stūtā'ti'. Lā' hualh:
—Lakatin kilo de trigo ixtapalh a'ntūn tzē tlajacan lakatin chi'chini'
xatascujāt. Lā' lakatu'tun kilos de cebada ixtapalh chu a'cxtim a'ntū
tlajacan lakatin chi'chini' xatascujāt. Lā' tū' pāxcat catilīlaca huan aceite
lā' huan vino.
7 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatā'ti' sello. Lā' ickax-
matli a'nchī hualh huan ixlīkalhatā'ti'. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
8 Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasca'yā'hua'. Lā' a'ntī ixkēhuī'
māpācuhuīca Līnīn. Lā' na ixkēn ixmimā'cha' kalhatin a'ntī ixuani-
can Xapuxcu' Cā'līnīn. Lā' xlaca'n cāmacamaxquī'ca huan līmāpa'ksīn
para natamāpa'ksīni'n ixlīlakatā'ti' huan quilhtamacuj. Lā' cāmaxquī'ca
līmāpa'ksīn para que tzē natapūmaknīni'n huan espada. Lā' cāmaxquī'ca
līmāpa'ksīn para que tzē natalīmaknī huan tachi'xcuhuī't huan tatzi'ncsta
lā' huan ta'jatat lā' huan animalhna' a'ntū tahua'nan.

9 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakaquitzis sello. Lā' quit
iclaktzī'lh, na ixtampīn huan altar, a'ntī ixcāmaknīcanī'ttza' como xlaca'n
ixtamāsu'yunī't huan ixtachihuīn Dios lā' tū' maktin tamakxtekli. 10 Lā'
xlaca'n lej palha' ixtachihuīna'n lā' tahualh:

—QuinDiosca'n, hui'x tzey lā' huāk tzey a'ntū tlahuanī'ta'. Lā' hui'x
pō'ktu' tlōkentaxtūya' a'ntū hua'na'. Lā' ¿lhāchūnīntza' nacāmālaclī'pini'ya'
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'ti'ya'tna'? Lā' ¿lhāchūnīntza'
nacāmāpātīnī'ya' xlaca'n a'ntīn quincātamaknīni'?

11 Lā' xlaca'n ixlīhuākca'n cāmaxquī'ca ixtalhakā'nca'n xasa'kaka. Lā'
cāhuanica que cataka'lhīlh ā'macsti'na'j hasta a'xni'ca' nata'a'cchā'nkō'
ixlīhuākca'n huan tā'timīn, huan a'ntī ixtatā'scuja Cristo a'ntī nacāmaknīcan
hua'chi xlaca'n.

12 Lā' quit iclaktzī'lh a'nchī huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakachāxan
sello. Lā' lej palha' tzuculh tachiqui huan ti'ya't. Lā' huan chi'chini'
tzi'tze'ke lakō'lh hua'chi kalhtin lu'xu' xatzi'tze'ke lā' lhtululu. Lā' huan
mālhcuyu' spi'nenke' lakō'lh hua'chi ka'lhni'. 13 Lā' huan sta'cu tamincha'
de nac a'kapūn lā' tayujli nac cā'ti'ya'tna' chuntza' hua'chi huan higos
xastaka tayuja a'xni'ca' huan ū'ni' lacchiqui huan qui'hui'. 14 Lā' huan
a'kapūn tū'tza' ixtasu'yu. Lalh hua'chi lakatin ka'tla' ca'psnat a'ntū
xatapāsmilh. Lā' tatalacsijli ixlīhuāk huan kēstīnni' lā' huan pītzina'j ti'ya't
na ixpu'nan mar. 15 Lā' tatatzē'kli huan reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj
lā' nā a'ntī ixtamāpa'ksīni'n lā' huan generales lā' huan ricos lā' huan
tachi'xcuhuī't a'ntī más ixtatasqui'nī lā' huāk huan tachi'xcuhuī't a'ntī
ixtamakscuja lā' nā a'ntīn tū' ixtamakscuja. Ixlīhuākca'n tatatzē'kkō'lh
huan nac lhu'cu' lā' huan nac cā'talhpānna' nac cā'qui'huī'n. 16 Lā' ixtata'sa
lā' ixtahuani huan kēstīnni' lā' huan talhpānnī'n:

—Cayujtit lā' caquilā'a'klhta'lauj para na'iccāpūtatzē'kāni' de na ixla-
capūn Dios a'ntī huī' nā ixpūmāpa'ksīn. Lā' caquilāmātzē'kui de na ixla-
capūn a'ntī huanican Cordero porque xla' lej naquincātamāpātīnīyāni'
por huan tūn ictlahuanī'tauj.

17 Chuntza' chilhtza' huan quilhtamacuj a'ntū napūmāpalacan con Dios.
Lā' nīn tintī' a'ntīn tzē natāyani'.

7

Cātankāhui'līca huan ixsello Dios ī'xū'yātā'natna' Israel

1 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh kalhatā'ti' ángeles ixtayāna' ixa'katzā'stūtā'ti'
de huan ti'ya't. Xlaca'n ixtataxtoktīmā'na huan lakatā'ti' ū'ni'. Lā'
chuntza' tū' ixū'nun nīn macsti'na'j huan nac ti'ya't lā' huan nac mar
lā' nīn nac a'katin qui'hui'. 2 Lā' iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel a'ntī min-
cha' a'nlhā tā'cxtuyāchi huan chi'chini'. Lā' xla' ixlē'mā' ixsello Dios
xalakahuan. Lā' huā'mā' ángel lej palha' cātā'chihuīna'lh huan kalhatā'ti'
ángeles a'ntī ixcāmaxquī'canī't līmāpa'ksīn para natatlahuani' a'ntūn tū'
tzey huan ti'ya't lā' huan mar. 3 Lā' cāhuanilh:

—Nīn tuntū' catlahuani'tit huan ti'ya't nīn huan mar lā' nīn huan
qui'hui' hasta a'xni'ca' na'iccātankāhui'līyāuj huan sello huan a'ntīn tat-
apa'ksī con Dios.

4 Lā' quihuanica lhānchula' ixlīhuākca'n a'ntīn cātankāhui'līca huan
ixsello Dios. Lā' xlaca'n lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil ixtahuanī't
ī'xū'yātā'natna' ixo'kxa'n Israel. 5 Lakacāujtu' mil ī'xū'yātā'natna' Judá
a'ntī ixtalē'ntza' huan sello, lā' lakacāujtu' mil ī'xū'yātā'natna' Rubén, lā'

lakacāujtu' mil ixla' Gad, 6 lā' lakacāujtu' mil ixla' Aser, lā' lakacāujtu' mil
ixla' Neftalí, lā' lakacāujtu' mil ixla' Manasés, 7 lā' lakacāujtu' mil ixla'
Simeón, lā' lakacāujtu' mil ixla' Leví, lā' lakacāujtu' mil ixla' Isacar, 8 lā'
lakacāujtu' mil ixla' Zabulón, lā' lakacāujtu' mil ixla' José, lā' lakacāujtu'
mil ixla' Benjamín.

Huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtalhakā'nanī't de xasa'kaka

9 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' tūla ixcāpūtle'kecan.
Xlaca'n xalanī'n ixlīlakalhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n ixlīhuāk huan
quilhtamacuj lā' ixlīhuākca'n huan tāpālhūhua' tachihuīn. Lā' ixtayāna'
na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn lā' nā ixlacapūn huan Cordero. Lā'
ixtalhakā'nca'n lej sa'kaka ixuanī't. Lā' ixtachi'patēlha xtacna'. 10 Lā'
xlaca'n lej palha' tahualh:

Quincātamāpūtaxtūni' quinDiosca'n a'ntī huī' na ixpūmāpa'ksīn lā' nā
huan Cordero.

11 Lā' ixlīhuākca'n huan ángeles ixtalītamacxti'li'nī't huan pūmāpa'ksīn
lā' huan lacpapatzīnī'n lā' huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan
a'katzā'stūtā'ti'. Lā' huan ángeles tataquilhpūtalh na ixlacapūn huan
pūmāpa'ksīn lā' tamācā'tanīlh Dios. 12 Lā' tahualh:

Stu'ncua' a'nchīn tahuan.
Camācā'tanīca lā' camāka'tlī'ca Dios.
Xmān ū'tza' ka'lhīkō' huan tapāstacna'.
Camaxquī'ca pāxcatca'tzī lā' ca'a'cnīni'ni'ca porque xmān ū'tza' ka'lhī
ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Lā' xla' huāk tzēn tlahua.
Lā' chuntza' pō'ktu calalh.

13 Lā' kalhatin de huan lacpapatzīnī'n quinkalhasqui'nīlh:

—¿Tichū xlaca'n huan tī talhakā'nanī'ttza' xasa'kaka? ¿Lhachū tamincha'?

14 Lā' quit ickalhtīlh:

—Quit tū' icca'tzī. Hui'x ca'tzīya'.

Lā' xla' quihuanilh:

—U'tza' huā' tamā'na a'ntīn tatāyani'lh huan ka'tla' līpātīn. Xlaca'n
talakche'kē'lhtza' ixlu'xu'ca'n con ixka'lhni' huan Cordero. Lā' ū'tza'
stala'nka'tza' līlalh ixlu'xu'ca'n. 15 Lā' ū'tza' talīyāna' na ixlacapūn
ixpūmāpa'ksīn Dios. Lā' tatā'scuja Dios na ixlītokpān de tuncuj lā' de
tzī'sa. Lā' Dios a'ntī huī' nac pūmāpa'ksīn, xla' cāmaktaka'lha xlaca'n.
16 Lā' chuntza' xlaca'n tū'tza' maktin catitatzi'ncsli. Lā' tū'tza' maktin
catitakalhpūtīlh para pō'ktu. Huan chi'chini' tū'tza' caticāmacchālh lā'
tū'tza' maktin caticāmājiclhuī'lh huan tū xu'nu. 17 Tū'tza' caticāpātle'keni'lh
huā'mā' xlaca'n como huan Cordero a'ntī huī' na ixpu'nan huan
pūmāpa'ksīn, ū'tza' nacāmaktaka'lha. Lā' nacālē'ncan a'nlhā taxtuhuī' huan
xcān a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā' Dios nacāmāko'xamāka'tlī' lā'
tū'tza' catitacalhualh.

8

Xtī'tca ixlīlakatojon sello

1 Lā' huan Cordero xtī'tli ixlīlaktojon sello. Lā' lej ca'cs ā'lanāna'lh nac
a'kapūn hua'chi pūpitzi hora. 2 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan kalhatojon
ángeles a'ntī ixtayāna' na ixlacapūn Dios. Lā' xlaca'n cāmacamaxquī'ca
kantojon trompetasna'. 3 Lā' ā'calīstān chimpā ā'kalhatin ángel lā' ixlīmin
lakatin pūlakaxpu'pu'n de oro. Lā' tāyalh na ixlacapūn huan altar. Lā'

xla' macamaxquī'ca lej lhūhua' pūm a'ntū namālacnūni' Dios huan nac
altar de oro na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn. Lā' mālacnūlh huan pūm
lā' nā huan ixoracionca'n huan ixtachi'xcuhuī't Dios. 4 Lā' huan xajini'
pūm taxtulh de na ixmacan huan ángel lā' tā'kayāhualh. Lā' chā'lh
hasta na ixlacapūn Dios. Lā' nā huan ixtachi'xcuhuī't Dios, nā a'ntza'
chā'lh ixoracionca'n a'ntūn tatlahualh. 5 Lā' huan ángel chi'palh huan
pūlakaxpu'pu'n lā' līmātzumalh huan jala'nat de huan nac altar lā' pūxtekelh
nac cā'ti'ya'tna'. Lā' tzuculh jili lā' makli'pli lā' lej macasā'nalh lā' talac-
chiquilh huan ti'ya't.

Huan trompetas

6 Lā' ā'calīstān huan kalhatojon ángeles tatacāxli para nataskoli' con
huan ixtrompetaca'n.

7 Huan xapū'la ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' yujli chejet lā' macscut
tā'lacxtuca con ka'lhni'. Lā' lej palha' mincha' hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā'
huan ixlīquilhmactu'tun ti'ya't lhculh. Lā' ixlīkantu'tun qui'hui' lhculh. Lā'
ixlīhuāk huan seket xastaka lhcukō'lh.

8 Lā' huan ixlīkalhatu' ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' maka'nca nac
mar catūhuā hua'chi lakatin ka'tla' kēstīn a'ntū ī'lhcumā'. Lā' ixlīpitu'tun
huan mar ka'lhni' lakō'lh. 9 Lā' tanīkō'lh ixlītāpātu'tun de ixlīhuāk a'ntū
ixuī' nac mar. Lā' cāmālakuanīca ixlītāpātu'tun de huan barcos.

10 A'calīstān ixlīkalhatu'tun ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' mincha'
de nac a'kapūn lakatin sta'cu lej xaka'tla' lā' ixlamatēlha hua'chi lakatin
ka'tla' kanchi'chi. Xla' yujli na ixlīkantu'tun pūxka lā' huan mu'sni'.
11 Lā' huan sta'cu ixtacuīni' Xaxū'ni'. Lā' ixlītāpātu'tun de huan xcān
taxū'yankō'lh. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talaknīlh a'xni'ca' tahua'lh huan
xcān a'ntū xū'ni' ixuanī't.

12 A'calīstān huan ixlīkalhatā'ti' ángel nā skoli'pā con ixtrompeta. Lā'
lactlahuaca ixlītāpātu'tun de huan chi'chini' lā' nā ixlītāpātu'tun de
huan mālhcuyu' lā' de huan sta'cu. Lā' a'nlhā cālactlahuaca, tū'tza' ix-
tamāxkakēni'n. Lā' tū' xkakalh lakatā'ti' horas de tuncuj. Lā' tū' xkakalh
lakatā'ti' horas de huan tzī'sa.

13 A'calīstān quit iclaktzī'lh huan ángel a'ntī ixkosnū'ntlā'huan lej
tālhmā'n nac cā'ū'nī'n. Lā' ickaxmatli a'nchī lej palha' hualh:

—¡Xānti tala ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac cā'ti'ya'tna' a'xni'ca' huan
trompetas natapūskoli' huan kalhatu'tun ā'xmān ángeles!

9

1 Lā' ā'calīstān ixlīkalhaquitzis ángel skoli'lh con ixlīskoli'. Lā' quit iclak-
tzī'lh lakatin sta'cu a'ntū mincha' de nac a'kapūn lā' chilh hasta nac
cā'ti'ya'tna'. Lā' huan sta'cu maxquī'ca huan llave de huan lhu'cu' a'ntū
lej pūlhmā'n lā' tū' ka'lhī ixtampūn. 2 Lā' huan sta'cu mālaquī'lh huan
xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' tā'cxtuchi lhūhua' jini' hua'chi a'nlhā huī' lhūhua'
macscut. Lā' lhūhua' jini' tamacatalh lā' huan ū'ni' tzi'tze'ke lakō'lh.
Lā' tū'tza' tasu'yulh huan chi'chini'. 3 Lā' tayujchi de huan jini' huan
xtu'qui' lā' tachilh hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' cāmaxquī'ca talacasqui' para
nataxcana'n hua'chi culūtl. 4 Lā' cāhuanica que tuntū' natatlahuani'
huan seket nīn huan qui'hui' lā' nīn huan tacha'ni'. Xmān tzē ix-
tamātakāhuī'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ixtaka'lhī na ixtankānca'n
huan sello a'ntū ixla' Dios. 5 Cāmakxtekca huan xtu'qui' para natamāpātīnī
huan tamā'na tachi'xcuhuī't xmān lakaquitzis mālhcuyu'. Taxcana'lh
hua'chi culūtl lā' chuntza' cāmāpātīnīca. Pero tū' cāmakxtekca natamaknī

huan tachi'xcuhuī't. 6 A'xni'ca' napātle'ke huā'mā', huan tachi'xcuhuī't
nataputza a'nchī ixtapūnīlh pero tū' catitakaksli. Xlaca'n natanīcu'tun
pero tūlalh catitanīlh.

7 Huan xtu'qui' ixtahuanī't hua'chi cahuāyuj tacāxyāna' para huan
guerra. Na ixa'kxākca'n ixtaka'lhī catūhuā hua'chi coronas de oro. Lā'
ixlacanca'n hua'chi ixlacan kalhatin chi'xcu' ixtahuanī't. 8 Lā' huan
ixya'jca'n ixtasu'yu hua'chi ixya'j kalhatin puscāt. Lā' ixtatzanca'n
hua'chi ixtatzan león. 9 Lā' ixtacu'xahua'ca'na catūhuā hua'chi līcā'n.
Lā' a'nchī ixtamacasā'nan ixpekenca'n hua'chi macasā'nan lhūhua' car-
ros a'ntūn tastancalē'n cahuāyuj a'xni'ca' tatu'jnuntēlha nac guerra.
10 Lā' ixtapūxcana'n ī'stajanca'n hua'chi huan culūtl xcana'n. Lā' con
huan ī'stajanca'n tzē ixtamātakāhuī' huan tachi'xcuhuī't xmān lakaquitzis
mālhcuyu'. 11 Lā' huan xtu'qui' ixtaka'lhī kalhatin xapuxcu'. Xla' ū'tza'
huan ángel a'ntī ixlīmāmacū'canī't huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Huā'mā' ángel
ixtacuīni' Abadón ixtachihuīnca'n hebreos, lā' Apolión ixtachihuīnca'n
griegos. Huā'mā' huanicu'tun Mālakahuanīni'. 12 Chuntza' pātle'kelh huan
xapū'la lakuat. Ixtisputa huanmā' ā'lakatu'.

13 Lā' huan ixlīkalhachāxan ángel nā skoli'lh con ixtrompeta. Lā'
ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū mincha' de huan ixa'katzā'stūtā'ti'
huan altar de oro a'ntū ixyā na ixlacapūn Dios. 14 Lā' huanilh huan
ixlīkalhachāxan ángel a'ntī ixka'lhī ixtrompeta:

—Cacāmakxtekti huan kalhatā'ti' ángeles a'ntīn cāchī'canī't na ixquilhtūn
huan ka'tla' pūxka a'ntū ixtacuīni' Eufrates.

15 Lā' cāmakxtekca huan kalhatā'ti' ángeles. Lā' xlaca'n ixtacāxui'lāna'tza'
como ixtaka'lhīmā'na huā'mā' cā'ta lā' huā'mā' mālhcuyu' lā' huā'mā'
chi'chini' lā' huā'mā' hora a'xni'ca' nacāmaknīcan ixlītāpātu'tun de ix-
talhūhuā't de huan tachi'xcuhuī't. 16 Ixuancan que ixuī' lakatu' ciento
millones de tropas kētō'lana'nī'n, ixlaca'n huan kalhatā'ti' ángeles.

17 Lā' a'xni'ca' quit xa'iclakachuyamā', iccālakalaktzī'lh huan tamā'na
cahuāyujnu' lā' nā a'ntī ixtakēhui'lāna'. Lā' ixtacu'xahua'ca'na catūhuā
spi'nenke' hua'chi macscut lā' azul lā' lhmucucu hua'chi azufre. Lā' ū'tza'
a'ntū tapūtamaktāya. Lā' huan cahuāyuj ixtaka'lhī ixa'kxākca'n hua'chi
ixla' león. Lā' ixtaquilhtaxtu huāk macscut lā' jini' lā' azufre. 18 Lā'
huanmā' cālīmaknīca ixlītāpātu'tun de ixtalhūhuā't de huan tachi'xcuhuī't
por huan lakatu'tun lakuat a'ntūn taquilhtaxtulh huan cahuāyuj. Huan
lakatu'tun lakuat huāk macscut lā' jini' lā' azufre. 19 Huan cahuāyujnu' tzē
ixtaxcana'n con ixquilhni'ca'n lā' tzē ixtamātakāhuī'nin con ī'stajanca'n.
Lā' ī'stajanca'n hua'chi lūhua' ixuanī't lā' ixtaka'lhī ixa'kxākca'n. Lā'
chuntza' con ī'stajanca'n tzē ixtamātakāhuī'nin.

20 Lā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatachokolh lā' tū' talaknīlh
huan lakuat, xlaca'n tū' tamakxtekli tamācā'tanī huan ídolos a'ntū māni'
ū'tunu'n ixtatlahuanī't. Lā' tū' tamakxtekli tamācā'tanī ixlacscujnī'n huan
ko'ti'ti' lā' huan ídolos de oro lā' de plata lā' de bronce lā' de chihuix, a'yuj
huan ídolos tū' talacahuāna'n lā' tū' ta'a'kahuāna'n lā' tūla tatlā'huan. 21 Lā'
huā'mā' tachi'xcuhuī't tū' tamakxtekli tamaknīni'n lā' tū' tamakxtekli
tatlahuāna'n. Lā' tū' tamakxtekli tatlahua talākalhī'n lā' tū' tamakxtekli
taka'lhāna'n.

10

Huan ángel a'ntī ixchi'panī't huan libro

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā kalhatin ángel a'ntī ixka'lhī lej lhūhua'
līmāpa'ksīn. Lā' yujchi de nac a'kapūn. Ixlītamacxti'li' lakatin pokl-
hnu'. Lā' na ixa'kxāk ixlītamacxti'li' lakatin māchā'xcuali'ncā't. Lā'
ixlacan lej ixmāxkakēni'n hua'chi huan chi'chini'. Lā' ixchēkēni'n ix-
tatasu'yu hua'chi kanatunu' lamana'. 2 Lā' ixchi'panī't lakatin ti'na'j
libro a'ntū ixmālakapitzicanī't. Lā' yāhualh ixtantūcāna'j huan nac mar
lā' ixtantūxuc ixyāhuanī't nac cā'ti'ya'tna'. 3 Lā' lej palha' ta'salh hua'chi
ta'sa lakatin león. Lā' a'xni'ca' ta'salh, takalhtīni'lh huan kalhatojon
jilini'nī'n. 4 Lā' a'xni'ca' huan kalhatojon jilini'nī'n ixtachihuīna'nī'ttza',
quit xa'ictzo'knuncu'tun. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū mincha'
nac a'kapūn. Lā' quihuanilh:

—Tū' catzo'kti. Tzē'k naca'tzīya' a'ntūn tahualh huan kalhatojon
jilini'nī'n.

5 A'calīstān huan ángel a'ntī iclaktzī'lh ixyā nac mar lā' nac ti'ya't, xla'
cha'xli ixpekcāna'j para nac a'kapūn. 6 Lā' hualh que ixlīstu'ncua' por Dios
a'ntī huī' para pō'ktu lā' a'ntī cātlahuanī't huan a'kapūn lā' huan ti'ya't lā'
huan mar lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' hualh:

—Tū'tza' catitakoxīlh makān. 7 A'xni'ca' huan ixlīkalhatojon ángel
naskoli' con ixtrompeta a'xni'ca' natlōkentaxtūcan a'ntū ixtapuhuān Dios
a'ntū chuhua'j tzē'k huī'. Chuntza' Dios cāhuanilh huan a'cta'sana'nī'n
xalanī'n makāntza' a'ntī ixtatā'scuja Dios.

8 A'calīstān ickaxmatpā huan tachihuīn xala' nac a'kapūn a'ntū
xa'ickaxmatnī'ttza' pū'la. Lā' quihuanilh:

—Capit lā' camaklhtīni' huan libro a'ntū mālakapitzicanī't a'ntūn
chi'payā huan ángel a'ntī yā nac mar lā' nac ti'ya't.

9 Lā' iclaka'lh huan ángel lā' icsqui'ni'lh huan libro xati'na'j. Lā'
quihuanilh:

—Camaklhtīni' lā' cahua't. Lā' nalīpāxū'ya'na' lā' a'yuj se'ksi' hua'chi
ta'xcāt naquilhca'tzī'ya' na minquilhni'.

10 Lā' icmaklhtīni'lh huan xati'na'j libro a'ntū ixchi'payā huan ángel
lā' icua'lh. Lā' lej se'ksi' icquilhca'tzīlh, hua'chi taxcā't. Lā' a'xni'ca'
xa'icua'nī'ttza', iclīpāxū'ya'nkō'lh. 11 Lā' quihuanica:

—Maclacasqui'na' nahuampala'ya' ā'maktin a'ntū Dios huan ixpālacata
huan lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n lhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n huan
tāpālhūhua' tachihuīn lā' nā huan reyes.

11

Huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n

1 Quimaxquī'ca kentin a'ctzina'j qui'hui' a'ntū pūlaclhcāna'ncan. Lā'
quihuanica:

—Capit lā' calaclhca' huan ixlītokpān Dios lā' huan altar. Lā'
cacāpūtle'ke ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanī Dios a'ntza'. 2 Lā'
tū' tilaclhcā'ya' ixtanquilhni' lītokpān. Tū' tilhcā'ya' como
xla' cāmacamaxquī'canī'ttza' huan makatiyāti'nni'. U'tunu'n
natamāsā'a'kahuānī ixtachi'xcuhuī't Dios tu'pu'xamatu' mālhcuyu'.
3 Quit iccāka'lhī kalhatu' qui'a'cta'sana'nī'n. Na'iccāmaxquī' līmāpa'ksīn
para natachihuīna'n xlaca'n chu a'nchī iclacasqui'n ixlīhuāk huan mil
lakatu' cientos tu'tumpu'xam chi'chini'. Lā' natalhakā' huan lu'xu' a'ntū
natasu'yu palh talakaputza.

4 Huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n xlaca'n huan kantu' xaqui'hui' oliva lā'
nā huan kantu' pūmaksko a'ntū tayāna' na ixlacapūn Dios a'ntī māpa'ksīkō'

huan quilhtamacuj. 5 Palh a'ntī cātlahuani'cu'tun catūhuā a'ntūn tū' tzey,
nataquilhtaxtu lamana' a'ntū nacālīlhcuyukō' huan ixtā'ca'tzaca'n. Lā'
chuntza' natanī chuxatī a'ntī nacātlahuani'cu'tun a'ntūn tū' tzey. 6 Huā'
tamā'na kalhatu' a'cta'sana'nī'n taka'lhī līmāpa'ksīn para que tū' nata-
makxteka nala xcān līhuan xlaca'n tachihuīna'mā'na por ixpālacata Dios.
Lā' taka'lhī līmāpa'ksīn para que tzē nataxtāpalī huan xcān lā' ka'lhni'
nala. Lā' taka'lhī līmāpa'ksīn para natamacamin ixlīhuāk huan lakuālīnīn
nac cā'quilhtamacuj chō'nlhānīn xlaca'n natalacasqui'n.

7 Lā' a'xni'ca' natahuankō' a'ntū natahuan por ixpālacata Dios, huan
animal a'ntū nataxtu de nac xapūlhmā'n lhu'cu', xla' ū'tza' nacātā'la
xlaca'n. Lā' nacātlaja lā' nacāmaknī. 8 Lā' huan ixmacni'ca'n natatamā'
nac cā'tejen de huan xcānsipej a'nlhā quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo xtoko-
hua'ca'ca. Lā' ū'tza' tzē līmāpācuhuīcan huā'mā' xcānsipej Sodoma lā'
nā Egipto a'yuj tū' chuntza' ixtacuīni'. 9 Lā' natamā' ixmacni'ca'n
lakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzi. Lā' natalaktzī'n lhūhua' tachi'xcuhuī't
xalanī'n ixlīhuāk xcānsipejni' lā' xalanī'n de huan tāpālhūhua' tachihuīn.
Lā' tū' namakxtekcan nacāmā'cnūcan. 10 Lā' a'ntīn tahui'lāna' nac
quilhtamacuj, xlaca'n natalīpāxuhua a'xni'ca' nacālaktzī'ncan xanīn. Lā'
natatlahua cā'tani' lā' natalāmaxquī' lē'ksajna'. Lā' chuntza' natatlahua
como lej ko'hua'jua' tamakca'tzīlh a'xni'ca' huā' kalhatu' a'cta'sana'nī'n
ixtachihuīna'n por ixpālacata Dios.

11 Lā' iclaktzī'lh a'nchī ixlīlakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzi Dios
cāmālakahuanīchokolh lā' tatā'kaquī'lh. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn talaktzī'lh lej
tajicua'lh. 12 A'calīstān huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n takaxmatli lakatin
tachihuīn xala' nac a'kapūn. Lā' cāhuanilh:

—Cata'ntit ā'tzā'.

Lā' tatō'ca'lh nac lakatin poklhnu' hasta nac a'kapūn. Lā' huan
ixtā'ca'tzaca'n talaktzī'lh a'nchī tatā'kayāhualh. 13 Lā' chu tuncan lacapalh
tzuculh lej taxakā'lī huan ti'ya't. Lā' ixlīlakacāuj parte de huan xcānsipej
mālakuanīca. Lā' a'ntza' tanīlh lakatojon mil tachi'xcuhuī't ixpālacata
tachiquilh huan ti'ya't. Lā' a'ntīn tū' tanīlh, lej tajicua'lh. Lā' ixtahuan
que Dios a'ntī xala' nac a'kapūn lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 14 Huan ixlīlakatu'
lakuat a'ksputnī't lā' palaj namimpala ixlīlakatu'tun.

Ixlīkentojon trompeta

15 Huan ixlīkalhatojon ángel skoli'pā con ixtrompeta. Lā' lej palha'
tzuculh tachihuīna'n makapitzīn nac a'kapūn lā' ixtahuan:

Chuhua'j quinDiosca'n māpa'ksī ixlīhuāk quilhtamacuj. Lā' nā chuntza'
ixCristo nā māpa'ksī.

Lā' xla' namāpa'ksīni'n para pō'ktu.

16 Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n a'ntī ixtahui'lāna' na
ixpūtahuī'lhca'n na ixlacapūn Dios, xlaca'n tataquilhpūtani'lh huan Dios
lā' tamācā'tanīlh. 17 Lā' xlaca'n tahualh:

Hui'x quiMāpa'ksīni'ca'n Dios lā' hui'x ka'lhīkō'ya' limāpa'ksīn.

Hui'x hui'la' lā' pō'ktu ixui'la' lā' pō'ktu nalatahui'la'ya'.

Iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque quilāmāsu'ni'nī'ta'uj a'nchī ka'lhīya'
milīmāpa'ksīn lā' lītzucunī'ta'tza' māpa'ksīni'na'.

18 Huan xalanī'n nac xcānsipejni' de huan quilhtamacuj lej ta'a'kchā'n.

Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū natapūmāpalani'yāni' con hui'x a'ntī quin-
Diosca'n.

Hui'x nacājuzgarlīya'tza' huan nīnī'n.

Lā' hui'x nacāmaxquī'ya' ixtatlajca'n xlaca'n a'ntīn tatā'scujāni' hui'x lā' nā huan mi'a'cta'sana'nī'n lā' ixlīhuāk mintachi'xcuhuī't lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanīyāni', palh xalakka'tla'n chi'xcuhuī'n o tū'.

Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū hui'x nacāpūmāsputūya' huan a'ntīn tamāsputūcu'tun huā' quilhtamacuj.

19 A'calīstān talaquī'lh huan ixlītokpān Dios nac a'kapūn lā' ixtasu'yu
huan nac lītokpān lakatin caja a'nlhā ixmojōcanī't huan convenio a'ntū
Dios ixtlahuanī't con huan ixtachi'xcuhuī't. Lā' lej tzuculh makli'pa lā'
con jilini' lā' tachiquilh huan ti'ya't. Lā' yujli lhūhua' chejet.

12

Huan puscāt lā' huan dragón

1 Lā' ā'calīstān tasu'yulh nac a'kapūn lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' ū'tza'
kalhatin puscāt ixuanī't. Lā' hua'chilh ixmakchī'canī't con ixlīmāxkakēn
chi'chini' hua'chi lakatin vestido. Lā' ixyā nac mālhcuyu'. Lā' ixmūhuī'
lakatin corona de lakacāujtu' sta'cu. 2 Xla' ixcamalanī't lā' ixta'sa
como ixca'tzāna'yā como huan ska'ta' ixtahui'lacu'tumā'tza'. 3 Lā' huan
ixlīlakatu' lē'cnīn tasu'yulh nac a'kapūn. U'tza' lakatin spi'nenke' animal
lej ka'tla' lā' lījicua'nī't ixuanī't. Lā' huā'mā' animal, ū'tza' huan dragón
ixuanī't. Lā' ixka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. Lā'
lakatunu' ixa'kxāk ixka'lhī ixcorona. 4 Lā' xuakalē'lh con ī'stajan huan
ixlīlakatu'tun parte de ixlīlhūhua' sta'cu lā' cāmacamincha' nac cā'ti'ya'tna'.
Lā' a'ntza' tāyachi huan dragón na ixlacapūn huan puscāt a'ntī ixa'mā'
mālacatuncuīni'n, como xla' ixua'cu'tun huan ska'ta' a'xni'ca' ixlacatun-
cuīlh. 5 Lā' huan puscāt tahui'lalh ixcaman xachi'xcu'. Lā' ū'tza' a'ntī
lej līpalha' namāpa'ksīni'n na ixlīhuāk huan xcānsipejni'. Lā' chu tuncan
huā' ska'ta' lē'ni'ca Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn. 6 Lā' huan puscāt
tzā'lalh, lā' a'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't a'nlhā ixcāxui'līni'nī't Dios a'nlhā
tzē natachoko, lā' a'nlhā namaktaka'lhcan lakatin mil lā' lakatu' ciento
tu'tumpu'xam chi'chini'.

7 A'calīstān tzuculh lakatin guerra nac a'kapūn. Lā' Miguel a'ntī xa-
puxcu' ángeles, xla' lā' ixángeles talātucsli con huan dragón lā' ixángeles.
8 Lā' huan dragón tlajaca lā' tū'tza' makxtekca natahui'layācha' nac
a'kapūn lā' nā huan ixángeles. 9 Tamacaxtuca huan ka'tla' dragón.
Xla' ū'tza' huan lūhua' xala' makāntza' lā' ū'tza' a'ntīn cā'a'kxokokō'lh
ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Xla' ū'tza' ixtacuīni' ko'ti'ti' lā' nā
huanican Satanás. Cāmacamincancha' hasta huan nac ti'ya't huan dragón
lā' ixángeles. 10 A'calīstān ickaxmatli lakatin palha' tachihuīn nac a'kapūn
lā' hualh:

—Chuhua'j quinDiosca'n nacāmāpūxtaxtūtza' ixtachi'xcuhuī't. Xla'
ū'tza' huan rey. Mālacsu'yunī'ttza' ixlīmāpa'ksīn. Lā' chuhua'j ix-
Cristo namāpa'ksīni'n. Tantlakaxtucatza' de nac a'kapūn a'ntī lej
ixcālē'ksa'nīni'n huā' quintā'timīnca'n. Xla' ixcālē'ksa'nīni'n de tuncuj lā'
tzī'sa na ixlacapūn quinDiosca'n. 11 Lā' quintā'timīnca'n tatlajanī'ttza'
por ixpālacata ixka'lhni' huan Cordero lā' por ixpālacata ixtachihuīn Dios
a'ntū xlaca'n tamālacstū'ncli. Xlaca'n tū' ixtalakpuhuan ixmacni'ca'n.
Xlaca'n ixtanīcu'tun por ixpālacata ixtachihuīn Dios palh xla' ixlacasqui'n.
12 Tlajana'nī'ttza' huan līmāpa'ksīn xala' nac a'kapūn. Lā' tzētza' tapāxuhua
xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' a'ntza'. Lā' xānti tala xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'
nac cā'ti'ya'tna' lā' nac mar. Huan ko'ti'ti' cālakyujnī'ttza' xlaca'n. Lā'

lej a'kchā'nī't como xla' ca'tzītza' pālh tū'tza' lej makān namakxtekcan nascuja —hualh.

13 Lā' a'xni'ca' huan dragón ca'tzīlh que ixmacamincanī'ta'ncha'tza'
nac cā'ti'ya'tna', tzuculh macaputza huan puscāt a'ntī tahui'lalh ix-
caman xachi'xcu'. 14 Lā' huan puscāt maxquī'ca kentu' ixpeken
hua'chi ixla' lakatin ka'tla' águila. Lā' chuntza' xla' tzēn pūkosnū'lh nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't a'nlhā ixcāxtlahuani'canī't lā' a'nlhā namaktaka'lhcan
por lakatu'tun cā'ta ā'pūpitzi. Lā' chuntza' tzā'lani'lh huan dragón. 15 Lā'
huan dragón quilhtaxtulh lhūhua' xcān hua'chi lakatin pūxka na ixlak-
stunc huan puscāt. Xla' ixlacasqui'n que huan xcān ixlē'lh huan puscāt.
16 Huan ti'ya't maktāyalh huan puscāt. Tache'kelh lā' chu'hua'kō'lh huan
xcān a'ntū ixquilhtaxtunī't huan dragón. 17 Lā' ū'tza' lej lī'a'kchā'lh huan
dragón con huan puscāt. Lā' a'lh cātā'lātucsa con ā'makapitzīn ixcamana'.
Xlaca'n ū'tunu'n a'ntīn takalhlaka'ī' a'ntū ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' tū'
tamakxteka a'ntū ixlīstu'ncua' a'ntū ixmāsu'yu Jesucristo.

13

Huan tantu' animalhna' xalakko'hua'jua'

1 Lā' ā'calīstān ictāyalh na ixquilhtūn huan mar lā' iclaktzī'lh lakatin
animal a'ntū tacutli nac mar. Ixka'lhī kancāuj ixa'kalokot lā' lakatojon
ixa'kxāk. Lā' lakatunu' corona ixka'lhī nac kanatunu' ixa'kalokot. Lā'
huan lakatunu' ixa'kxāk ixtatzo'kni' lakatin tacuīni' a'ntū ixuanicu'tun
que xla' ixtā'talacastuccu'tun con huan Dios. 2 Huā'mā' animal a'ntū
iclaktzī'lh, xla' ixuanī't hua'chi misin. Lā' ixtojonī'n hua'chi ixla' oso
ixtahuanī't. Lā' huan ixquilhni' ixka'lhī hua'chi ixquilhni' león. Lā' huan
dragón maxquī'lh ixlīmāpa'ksīn huan animal a'ntū tacutli nac mar. Lā'
chuntza' huan animal lej ixka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. 3 Nā lakatin ixa'xāk
huan animal ixtasu'yu hua'chi lej ixmātakāhuī'canī't lā' ā'macsti'na'j
ī'sputni'tza' para nanī, pero chuhua'j tzeyalhtza' a'nlhā ixtakāhuī'nī't.
Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj lej talē'cnīlh
huan animal lā' tastālani'lh. 4 Lā' tamācā'tanīlh huan dragón porque
ixmaxquī'nī'ttza' huan līmāpa'ksīn huan animal. Lā' nā tamācā'tanīlh
huan animal lā' ixtahuan:
—Tū' a'nampala ā'kalhatin hua'chi huā'mā' animal. ¿Tichūn tzē natlaja?
5 Lā' makxtekca nahuan huan animal a'ntū lej xako'hua'jua' tachi-
huīn. Lā' makxtekca naka'lhī līmāpa'ksīn tu'pu'xamatu' mālhcuyu'.
6 Lā' xla' lej ko'hua'jua' tzuculh līchihuīna'n Dios lā' ixtacuīni' lā' huan
a'kapūn lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna'ncha' nac a'kapūn. 7 Lā' makx-
tekca nacātā'lāsta'la ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' cātlajalh. Lā' makx-
tekca nacāmāpa'ksī ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n ixlīhuāk huan
tribus lā' ixlīhuākca'n xalanī'n huan tāpālhūhua' tachihuīn lā' ixlīhuākca'n
xcānsipejni'. 8 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac quilhtamacuj
tamācā'tanīlh huan animal. Lā' xmān tū' tamācā'tanīlh xlaca'n a'ntī
ixtatzo'kni' ixtacuīni'ca'n huan nac libro a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n
a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Ixtatzo'kni' ixtacuīni'ca'n
desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Lā' huā'mā' libro māpa'ksī
xmān ū'tza' huan Cordero a'ntī maknīca.
9 Chuhua'j xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū na'icuan. 10 A'ntīn tachī'
ā'makapitzīn, nā xlaca'n nacāchī'can. Lā' a'ntīn tamaknīni'n con
ixespadaca'n, nā xlaca'n nacāmaknīcan con huan espada. Lā' lej tasqui'nī

que huan ixtachi'xcuhuī't Dios natatāyani' a'ntū nacāpātle'keni' lā' tū'
maktin natamakxteka de nata'a'kahuāna'ni' Dios.
11 A'calīstān iclaktzī'mpā ā'lakatin animal a'ntū tā'cxtuchi na ixtampīn
cā'ti'ya'tna'. Xla' ixka'lhī kantu' ixa'kalokot hua'chi ixa'kalokot borrego.
Lā' chihuīna'lh hua'chi lakatin dragón. 12 Xla' ixka'lhīkō' ixlīmāpa'ksīn de
huan xapū'la animal na ixlacapūn. Lā' ixlīhuāk huan ti'ya't lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn tahui'lāna' nac ti'ya't, xla' ixmāmācā'tanīnī huan xapū'la animal.
Lā' huan xapū'la animal, xla' ū'tza' a'ntūn takāhuī'n ixuanī't lā' tzeyalh
a'nlhā ixtakāhuī'nī't. 13 Lā' huan ixlītantu' animal tlahualh lakka'tla'n
lē'cnīn. Lā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't xla' macamincha' macs-
cut de nac a'kapūn lā' macachilh hasta nac cā'ti'ya'tna'. 14 Lā' como
xla' tzē ixtlahua huan lē'cnīn na ixlacapūn huan xapū'la animal, nā
chuntza' cālī'a'kxokolh huan tachi'xcuhuī't xala' nac cā'quilhtamacuj. Lā'
cāmātlahuīlh lakatin ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi huan xapū'la ani-
mal como ū'tza' ixlacasqui'n namācā'tanīcan. Huan xapū'la animal
ū'tza' a'ntūn tzē tahui'lapā a'yuj ixmātakāhuī'canī't con espada. 15 Lā'
huan ixlītantu' animal ixka'lhī līmāpa'ksīn de mālakahuanī huan ídolo
a'ntū hua'chi huan xapū'la animal. Lā' chuntza' huan ídolo tzē ix-
chihuīna'n lā' tzē ixcāmāmaknīnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tamācā'tanīlh.
16 Lā' huan ídolo cāmāmacahui'līnīni'lh catūhuā hua'chi lakatin sello
na ixmacacāna'jca'n o na ixtankānca'n ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
Chuntza' ixcātlahua ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lej xalakka'tla' lā' a'ntīn tū'
xaka'tla', lā' huan ricos lā' huan pobres, lā' a'ntī ixtamakscuja lā' nā a'ntīn
tū' ixtamakscuja. 17 Lā' tzē ixtatamāhuana'n lā' ixtastā'nan xmān a'ntī
ixtaka'lhī na ixtankānca'n o na ixmacanca'n huan ixtacuīni' huan animal
o ixnúmero de huan animal. 18 Lā' natamāchekxī huā'mā' xmān a'ntī lej
xalakskalalhna'. Lā' a'ntī lej lacsculujua' tzē natamāchekxī xlaca'n a'ntū
huanicu'tun ixnúmero huan animal. Ixnúmero xla' hua'chi lītalacsu'yu
lakatin tacuīni'. Ixnúmero xla' lakachāxan ciento ā'tu'tumpu'xamachāxan.

14

Tatlī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan a'ntī huanican Cordero ixyā na ixa'cpūn
lakatin kēstīn a'ntū ixtacuīni' Sión. Lā' xla' ixcātā'lahuī' lakatin ciento
ā'tu'pu'xamatā'ti' mil tachi'xcuhuī't. Lā' xlaca'n ixtaka'lhī na ixtankānca'n
huan ixtacuīni' huan Cordero lā' nā ixtacuīni' ixTāta'. 2 Lā' ickaxmatli
catūhuā de nac a'kapūn lā' ixmacasā'nan hua'chi a'nlhā yujyā xcān a'ntū
lej xaka'tla' lā' hua'chi a'xni'ca' lej palha' jili. Lā' huan a'ntū ickaxmatli
xla' ū'tza' huan arpajna'nī'n ixta'arpajna'mā'na. 3 Lā' xlaca'n ixtatlī'mā'na
ixtayāna' na ixlacapūn ixpūmāpa'ksīn Dios lā' na ixlacapūnca'n huan
kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' na ixlacapūnca'n
huan lacpapatzīnī'n. Lā' a'ntū ixtatlī' xla' ū'tza' xasāsti'. Lā' nīn kalhatin
tūla ī'sca'ta, xmān huan lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil tachi'xcuhuī't.
Xlaca'n a'ntīn cāmāpūtaxtūcanī't de ixlīhuākca'n xalanī'n nac quilhta-
macuj. 4 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xalacuan. Lā' xlaca'n a'ntīn tū'
ixtamakxteknī't ixtachihuīn Dios. Lā' xmān Dios ixtamācā'tanīnī't. Lā'
xlaca'n tastālani' huan Cordero chu a'nlhā a'n xla'. Xlaca'n ū'tunu'n
a'ntī xapū'la cāmāpūtaxtūca de na ixlaclhpu'nanca'n huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Lā' xlaca'n hua'chi lakatin lē'ksajna' na
ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn huan Cordero. 5 Lā' xlaca'n tū' maktin
tahualh nīn lakatin tā'ksa'nīn. Lā' nīn tuntū' ixtalaclē'n.

A'ntūn tahualh huan kalhatu'tun ángeles

6 A'calīstān iclaktzī'lh ā'kalhatin ángel a'ntī ixkosnū'ntlā'huan lej tālhmā'n.
Xla' ū'tza' ixmāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn a'ntū para pō'ktu
lā' a'ntū ixpālacata Jesucristo. Lā' xla' ū'tza' ixcāhuani ixlīhuākca'n
a'ntī xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lā' ixlīhuākca'n xcānsipejni' lā' xalanī'n
ixlīhuākca'n huan xalacxtu'ncnu' tachihuīn. 7 Lā' xla' lej palha' hualh:
—Cajicua'ni'tit Dios lā' camāka'tlī'tit xmān ū'tza'. Chilhtza' huan
chi'chini' a'ntū nacāpūlacāxtlahuakō' huan tachi'xcuhuī't. Lā'
camācā'tanī'tit Dios xmān ū'tza' como ū'tza' tlahualh a'kapūn lā' ti'ya't lā'
huan mar lā' ixlīhuāk huan mu'sni'.
8 Lā' ā'kalhatin ángel, huan ixlīkalhatu', xla' stālani'lh lā' hualh:
—Chuhua'j sputli ixlīmāpa'ksīn huan xcānsipej a'ntū huanican Babilo-
nia a'ntū lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Xalanī'n huā'mā' xcānsipej, xlaca'n
talītalakspi'tnī't huan Dios lā' chuhua'j tamācā'tanī huan ā'makapitzīn
diosnu'. Lā' por ixpālacataca'n nā chuntza' tamaksca'tli huan xalanī'n
ā'lacatin xcānsipejni'. Lā' ū'tza' Dios lī'a'kchā'lh con ū'tunu'n. Lā' chuhua'j
ū'tza' nacālīmāpātīnīcan.
9 Huan ixlīkalhatu'tun ángel stālani'lh huan kalhatu' lā' lej palha' hualh:
—Chuhua'j Dios nacāmāpātīnī ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanī huan
animal lā' ixídolo a'ntūn tasu'yu hua'chi huan animal, lā' a'ntīn
tatamakxteka nacāhui'līni'can sello ixla' huan animal na ixtankānca'n
o na ixmacanca'n. 10 Dios lej a'kchā'nī't con xlaca'n lā' lej nacāmāpātīnī.
Ixlīhuākca'n natapātīni'n hua'chilh cāmāpū'canī't nac azufre a'ntū
lhcumā'. Natapātīni'n xlaca'n na ixlacapūnca'n huan ixángeles Dios lā' na
ixlacapūn huan Cordero. 11 Lā' para pō'ktu natā'kapūyāhua tālhmā'n huan
xajini' lamana' a'nlhā natapātīni'ntamā' pō'ktu. Lā' xlaca'n tū' maktin
natapājaxa nīn de tzī'sa lā' nīn de tuncuj. Lā' chuntza' natapātīni'n a'ntīn
tamācā'tanī huan animal lā' huan ídolo. Chuntza' natapātīni'n a'ntīn
taka'lhī na ixtankānca'n ixtacuīni' huan animal. 12 Lā' ka'lhī natatāyani'
ixtachi'xcuhuī't Dios lā' tasqui'nī nata'a'kahuāna'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios lā'
nā tasqui'nī tū' maktin natamakxteka de takalhlaka'ī' Jesucristo.
13 Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn nac a'kapūn a'ntū hualh:
—Catzo'kti huā'mā': "Pō'ktu natalīpāxuhua xlaca'n a'ntī natakalhlaka'ī'
Jesucristo a'xni'ca' natanī". Lā' nā huan Espíritu Santo huan: "Stu'ncua'
natapāxuhua xlaca'n como chuhua'j natajaxa lā' tū'tza' catitapātīni'lh. Lā'
nacāmāpalacan por huan xalacuan a'ntū tatlahualh".

Mā'kaquī'ca huan tacha'ni'

14 A'calīstān iclaktzī'lh lakatin sa'kaka poklhnu'. Lā' huan nac poklhnu'
a'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' ixmūhuī' lakatin corona de oro. Lā'
ixchi'panī't hua'chi kantin machīta tzej xasta'ya'nca'. 15 Lā' taxtupā
ā'kalhatin ángel de nac lītokpān. Lā' lej palha' tā'chihuīna'lh a'ntī ixuī' huan
nac poklhnu' lā' huanilh:
—Namā'kaquī'ya' ixtō'ca't huan tacha'ni' como chā'lhtza' huan chi'chini'
a'ntū napūmā'kaquī'can huan tacha'ni'. Ca'tla'lhtza' huan tacha'ni' nac
cā'quilhtamacuj. 16 Lā' a'ntī ixuī' nac poklhnu' mā'kaquī'lh huan tacha'ni'
nac quilhtamacuj.
17 A'calīstān iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel taxtulh de nac līltokpān
nac a'kapūn. Lā' nā xla' ixchi'panī't ixmachīta tzej xasta'ya'nca'.
18 Lā' ā'calīstān mincha' nac altar ā'kalhatin huampala ángel a'ntī
ixlīmāmacū'canī't huan macscut. Lā' xla' lej palha' ta'sani'lh huan ángel
a'ntī ixchi'panī't ixmachīta lā' huanilh:

—Capūchu'cu mimachīta huan xamayāc uvas a'nlhā tastacnī't nac cā'ti'ya'tna' como chuhua'j huāktza' xachān.
19 Lā' huan ángel pūchu'culh ixmachīta huan xamayāc uvas nac
cā'ti'ya'tna'. Lā' cāmojōlh huan uvas a'nlhā tzej nalacchi'tcan para natax-
tuni'kō' huan xaxcān. Chuntza' nalīmāchekxīcan que Dios nacāmāpātīnī
huan a'ntī xaca'tzanca'tzīnī'n como lej a'kchā'nī't con ū'tunu'n. 20 Lā'
lacchi'tca huan uvas na ixquilhtūn huan xcānsipej. Lā' taxtulh lhūhua'
ka'lhni' hua'chi kantin pūxka a'xni'ca' ka'tla'nan. Lā' lej pūlhmā'n ixu-
anī't lā' chā'lh na ixpixni' huan cahuāyuj lā' lakatu'tun ciento kilómetros
ixlīlhmā'n.

15

Huan ángeles ixtalē'n lakatojon lakuat

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā lakatin ka'tla' lē'cnīn nac a'kapūn.
Iccālaktzī'lh kalhatojon ángeles lā' chā'tunu' de xlaca'n ixtalē'n lakatin
lakuat. Lā' huā' tamā'na lakuat, ū'tza' ā'xmān. A'xni'ca' nalatza' huā'mā'
lakuat a'xni'ca' nasputa ixtā'kcha Dios.
2 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā catūhuā a'ntū ixtasu'yu hua'chi lakatin
mar a'ntū hua'chi vidrio. Lā' spi'nenke' ixuanī't hua'chi jala'nat. Lā'
nā iccālaktzī'lh a'ntī ixtatlajanī't huan xako'hua'jua' animal como tūlalh
cāmāquilhpūtīca na ixlacapūn huan ídolo a'ntū ixtlahuanī't hua'chi ix-
macni'. Lā' xlaca'n tū' tatamakxtekli nacātankāhui'līcan huan ixnúmero
de ixtacuīni'. Lā' xlaca'n ixtayāna' na ixquilhtūn huan nac mar a'ntū
hua'chi vidrio. Lā' ixtachi'payāna' huan arpas a'ntū Dios ixcāmaxquī'nī't.
3 Lā' xlaca'n ixtatlī'yāna' a'ntū ixtlī' Moisés a'ntī ixtā'scuja Dios. Ixtatlī' por
ixpālacata huan Cordero. Lā' a'ntū tatlī'lh, ū'tza' huā'mā':

Māpa'ksīni' quinDiosca'n, hui'x ka'lhīkō'ya' ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Ixlīka'tla' lā' lej tzēhuanī't huāk a'ntū tlahua'ya' hui'x.
Xmān hui'x māpa'ksīkō'ya' ixlīhuāk xcānsipejni'.
Lā' huāk a'ntū tlahua'ya' lej tzey lā' ū'tza' chu a'nchī ixlīstu'ncua'.
4 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natajicua'ni'yāni' hui'x, Māpa'ksīni'.
Lā' ixlīhuākca'n natamāka'tlī'yāni'.
Lā' xmān hui'x tlahua'ya' huāk tzey.
Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj natamin lā' natamācā'tanīyāni' xmān hui'x, como ixlīhuākca'n talaktzī'n que lej tzey ixlīhuāk a'ntū hui'x tlahua'ya'.

5 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan lītokpān ixlaquī'yā nac a'kapūn. Lā'
huan na ixchakān ixui'lacha' huan chihuixni' a'nlhā tatzo'kni' huan
ley a'ntū maxquī'canī't Moisés. 6 Lā' tataxtulh de huan nac lītokpān
huan kalhatojon ángeles a'ntī ixtalē'mā'na huan lakatojon lakuat. Ixtal-
hakā'nī't ixlu'xu'can lej xafino lā' smu'yonko' lā' stala'nka' lā' ixtaka'lhī
ixlīchī'cānca'n de oro na ixcu'xanca'n. 7 Lā' ā'calīstān kalhatin de huan
ixlīkalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' cāmaxquī'lh chā'tunu
de huan ángeles lakatunu' kā'x de oro. Lā' huan kā'x ixtalītzuma de huan
a'ntū Dios nacālīmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't. Lā' Dios, xla' huī' para
pō'ktu. 8 Lā' huan lītokpān ixlītzumakō' jini' como Dios lej ka'tla' lā' lej
ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' nīn kalhatin tzē ixtanū huan nac lītokpān līhuān
tūna'j ī'sputkō' huan lakatojon lakuat a'ntū ixtalē'nācha' huan kalhatojon
ángeles.

16

Huan pātojon kā'x a'nlhā ixtojōmā' a'ntū līmāpātīnīni'n Dios

1 Lā' ā'calīstān ickaxmatli lakatin tachihuīn lej palha' a'ntū ixtaxtumā'
de huan nac lītokpān. Lā' cāhuanilh huan kalhatojon ángeles:

—Capinchipitit lā' capūxteketit huan nac cā'ti'ya'tna' huan lakatojon
kā'x a'ntū cātamaxquī'ni' lā' a'nlhā tatojōmā'na a'ntū Dios nacālīmāpātīnī
huan tachi'xcuhuī't.

2 Huan xapū'la ángel a'lh lā' pūxtekelh ixkā'x nac cā'ti'ya'tna'. Lā'
cātaxtuni'lh lej lakko'hua'jua' tzi'tzi' a'ntū lej ixcāca'tzani' huan a'ntī
ixtaka'lhī na ixtankānca'n ī'sello de huan animal lā' huāk a'ntī ix-
tataquilhpūtani' xla'.

3 Lā' huan ixlīkalhatu' ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac mar. Lā' huan
xcān ka'lhni' lalh hua'chi ixka'lhni' kalhatin nīn. Lā' tanīkō'lh ixlīhuāk
a'ntū ixa'nan nac mar.

4 Lā' huan ixlīkalhatu'tun ángel pūxtekepā ixkā'x na ixlīhuāk huan pūxka
lā' a'nlhā hui'lāna' mu'sni'. Lā' xlaca'n ka'lhni' talakō'lh. 5 Lā' ickaxmatli
a'nchī hualh huan ángel a'ntī pūxtekelh ixkā'x huan nac xcān. Lā' hualh:

—QuinDiosca'n, hui'x lej tzey. Lā' hui'x huī' lā' pō'ktu ixlahui'la'.
Lej tzey a'nchī talīmāpalanī't con hui'x. 6 Xlaca'n a'ntī cāmāpātīnīpā't
tamaknīlh huan mintachi'xcuhuī't lā' mi'a'cta'sana'nī'n. Lā' chuhua'j
hui'x cāmāko'tūpā't huan ka'lhni'. Chuntza' cāminī'ni'.

7 Lā' ā'calīstān ickaxmatpā lakatin tachihuīn huan nac altar a'ntū
hualh:

—Dios Māpa'ksīni', hui'x ka'lhī'kō'ya' ixlīhuāk līmāpa'ksīn. Lej tzey hui'x
a'nchī cālīlacāxtlahua'ya'.

8 Lā' huan ixlīkalhatā'ti' ángel nā pūxtekelh huan ixkā'x huan nac
chi'chini'. Lā' chuntza' huan chi'chini' cālhcuyulh huan tachi'xcuhuī't
con ixmacscut. 9 Xlaca'n talhcukō'lh. Lā' tahualh lej lakko'hua'jua'
tachihuīn por ixpālacata Dios como xla' macamilh huā'mā' lakuat como
ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n tū' maktin taxtāpalīcu'tunli ixtapāstacna'ca'n.
Lā' tū' maktin tataquilhpūtani'cu'tunli Dios.

10 Lā' ā'calīstān huan ixlīkalhaquitzis ángel nā pūxtekepā ixkā'x huan
na ixpūtahuī'lh huan xako'hua'jua' animal. Lā' tuncan tzī'sualh lakachu
a'nlhā ixmāpa'ksīni'n huan xako'hua'jua' animal. Lā' huan tachi'xcuhuī't
ixtaxcā ī'sī'ma'kā'tca'n como lej ixtapātīni'mā'na. 11 Lā' lej ko'hua'jua'
talīchihuīna'lh Dios xala' nac a'kapūn como lej ixtapātīni'mā'na como
lej ixcāmājiclhuī' ixtzi'tzi'ca'n. Lā' tū' tamakxtekli natatlahua a'ntū
ko'hua'jua'.

12 Lā' huan ixlīkalhachāxan ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac pūxka
a'ntū huanican Eufrates. Lā' huan pūxka tīlh lā' chuntza' tzē tapātle'kelh
huan reyes a'ntī ixtamimā'na'ncha' a'nlhā tā'cxtuyāchi huan chi'chini'.

13 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā kalhatu'tun espíritus xalakko'hua'jua'.
Xlaca'n tataxtulh na ixquilhni' huan dragón lā' ixquilhni' huan animal
xako'hua'jua' lā' nā ixquilhni' huan a'kxokonu' a'cta'sana'. Lā' huan
espíritus ixtatasu'yu hua'chi chachakatna'. 14 Lā' huā' tamā'na espíritus,
xlaca'n tlajana'nī'n ixtahuanī't. Lā' xlaca'n ixtatlahua lē'cnīn. Lā'
xlaca'n tataxtulh para natamākēstoka ixlīhuākca'n huan reyes xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj. Lā' chuntza' huan reyes tatlahualh guerra huan
chi'chini' a'ntū lacsacui'līnī't Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn. 15 U'tza'
huā'mā' a'ntū huan Jesucristo:

—Huanmā' chi'chini' quit na'icmin hua'chi kalhatin ka'lhāna' como nīn chā'tin quintika'lhītō'lalh. Lej līpāxūj natala xlaca'n a'ntī lej xa'nca natamaktaka'lha ixlu'xu'ca'n lā' tū' natalhtata. Chuntza' tū' laklhka'lo'ko catitalatā'kchokolh xlaca'n lā' tū' catitamāxana'lh na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

16 Lā' huan reyes tatakēstokli a'nlhā ixuanican Armagedón huan tachihuīn hebreo.

17 Lā' ā'calīstān huan ixlīkalhatojon ángel pūxtekelh ixkā'x nac cā'ū'nī'n.
Lā' chu tuncan chihuīna'lh kalhatin a'ntī ixuī' nac pūmāpa'ksīn a'ntū ixuī' nac lītokpān nac a'kapūn. Lā' hualh:

—Chuhua'j lakō'nī'ttza' ixlīhuāk.

18 Lā' chu tuncan tzuculh makli'pa lā' palha' jililh. Lā' lej tachiquilh huan ti'ya't. Lā' a'nchī tachiquilh huan ti'ya't, tū' maktin ixlanī't ixtā'chuntza' desde a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tatzuculh talatahui'la
nac quilhtamacuj. 19 Lā' huan ka'tla' cā'lacchicni', a'nlhā ixuanican Babilonia, tache'kelh huan ti'ya't lā' lakatu'tun taxtulh. Lā' huan xcānsipejni' xala' ixlīhuāk quilhtamacuj, talakuankō'lh. Dios cāpāstacli huan tamā'na xalanī'n nac Babilonia a'nchī lej ixtatlahuanī't a'ntū xako'hua'jua'. Lā' xla' lej cāmāpātīnīlh como xla' lej ixa'kchā'nī't. 20 Lā'
ixlīhuāk huan lacpītzina'j ti'ya't nac mar talakuankō'lh. Lā' nā talakuankō'lh huan kēstīnni'. Lā' tū'tza' ixtatasu'yu. 21 Lā' yujli chejet lej
lakka'tla'. Lā' lakatin chejet ixtzincan tu'pu'xam kilos. Lā' cāmūtō'lalh huan tachi'xcuhuī't. Lā' xlaca'n ā'chulā' ko'hua'jua' talīchihuīna'lh Dios por ixpālacata huan chejet como lej ixtapātīni'mā'na ixpālacata huan xaka'tla' lakuat.

17

Māpātīnīca huan puscāt a'ntīn tū' tzey ixuanī't

1 Lā' quilakmilh huan kalhatin ixlīkalhatojon ángeles a'ntī ixtaka'lhī huan lakatojon kā'x. Lā' quihuanilh:

—Cata't. Na'icmāsu'ni'yāni' a'nchī namāpātīnīcan huan puscāt a'ntī lej tlahua talākalhī'n a'ntī huī' a'nlhā mā' lhūhua' marna'. 2 Huan māpa'ksīni'nī'n xalanī'n ixlīhuāk huan quilhtamacuj tatā'tlahuanī't talākalhī'n huā'mā' puscāt. Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n hua'chi ka'chīnī'n como lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n por ixpālacata huā'mā' puscāt —quihuanica.

3 Lā' tuncan huan ángel quilē'lh por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo hasta nac lakatin cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' iclaktzī'lh kalhatin puscāt ixkēhuī' lakatin animal xaspi'nenke'. Lā' ixlīmakka'tla' huan animal ixtamaktzo'kni' lej xalakko'hua'jua' tacuīni'. Lā' huan animal ixka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. 4 Lā' huan puscāt ixlhakā'nī't ixlu'xu' xasmumo'nko lā' xaspi'nenke'. Lā' ixlu'xu' ixka'lhī lhūhua' oro lā' lhūhua' a'ntū hua'chi chihuix lej xalactzēhuanī't lā' lej xatapala, lā' nā huan chihuix a'ntū huanican perla. Lā' ixchi'patēlha lakatin taza de oro. Lā' huan taza ixlītzumakō' tāpālhūhua' a'ntū lej xalakko'hua'jua' como xla' lej ixtlahuanī't talākalhī'n. 5 Lā' na ixtankān
ixtatzo'kni' lakatin tacuīni' a'ntū ixca'tzīcan lakatzē'k a'ntū ixuanicu'tun. Lā' a'ntū ixtatzo'kni' ū'tza' huā'mā': "Huan xaka'tla' Babilonia, xla' ū'tza' xatzī't de ixlīhuāk huan puscan a'ntī lej tatlahua talākalhī'n, lā' ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'". 6 Lā' iclaktzī'lh que huanmā' puscāt ixlīka'chīnī't huan
ixka'lhni'ca'n huan ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n cāmaknīca como tū'

tamakxtekli ta'a'kahuāna'ni' Jesús. Lā' a'xni'ca' quit iclaktzī'lh huā'mā',
lej ica'cnīlh. 7 Lā' huan ángel quinkalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿a'chī' lī'a'cnī'ya'? Na'icuaniyāni' a'ntū līlakatzē'k ixpālacata huan
puscāt lā' huan animal a'ntū kēhuī', lā' a'ntū ka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā'
kancāuj ixa'kalokot. 8 Lā' huan animal a'ntū la'ktzi', xla' ixlahuī' xapū'la,
lā' chuhua'j tū'tza' lahuī'. Xla' natā'cxtuyāchi nac huan xapūlhmā'n
lhu'cu'. Lā' ā'calīstān xla' na'a'n a'nlhā namālakuanīcan. Lā' a'xni'ca'
nalaktzī'ncan huan animal, natalē'cnī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
cā'quilhtamacuj. Lej natalē'cnī huan animal a'nchī ixuī' de makāntza' lā'
tū'tza' lahuī' lā' nalatahui'lapala. Natalē'cnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn tū'
tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n huan nac libro desde a'xni'ca' tzuculh cāxtahui'la
quilhtamacuj. Lā' huan libro ū'tza' a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn
taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

9 Lā' nā huan ángel quihuanilh:

—Chuhua'j na'icuaniyāni' a'nchī līmāchekxīcan huā'mā'. Huan laka-
tojon ixa'kxāk huan animal, xla' ū'tza' huan lakatojon kēstīn a'nlhā
tahui'la huan puscāt. 10 Lā' nā huan lakatojon a'kxāk, ū'tza' nā
huanicu'tun huan kalhatojon reyes. Lā' huan kalhaquitzis de xlaca'n
tū'tza' tamāpa'ksīni'n. Lā' kalhatin de xlaca'n, xla' māpa'ksīni'ncus. Lā'
huan kalhatin ixlīkalhatojon, xla' tū' minī't. Xla' a'xni'ca' namin, tū' lej
makān catimāpa'ksīni'lh. 11 Lā' huan animal a'ntū ixlahuī' xapū'la lā'
a'ntū tū'tza' lahuī', xla' ū'tza' ixlīkalhatzeyan rey. Lā' xla' a'cxtim con huan
kalhatojon. Lā' ā'calīstān xla' namālakuanīcan.

12 'Lā' huan kancāuj a'kalokot a'ntū la'ktzi', xla' ū'tza' huan
kalhacāuj reyes. Xlaca'n a'ntīn tūna'j talītzucu tamāpa'ksīni'n. Xlaca'n
natamāpa'ksīni'n con huan animal xmān lakatin hora. 13 Lā' huā'
tamā'na kalhacāuj reyes talacchihuīna'nī't lā' natamaxquī' huan
animal ixlīmāpa'ksīnca'n. 14 Xlaca'n natatlahua guerra lā' natatā'lāsta'la
huan Cordero. Lā' nacātlaja huan Cordero con ixtachi'xcuhuī't a'ntī
Dios cāta'sani'nī't lā' cālacsacnī't lā' ta'a'kahuāna'ni' xmān Dios. Lā'
huan Cordero natlajana'n como xla' cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn
tamāpa'ksīni'n, lā' xla' ū'tza' Rey a'ntī ā'chulā' māpa'ksīni'n que ixlīhuākca'n
huan reyni' xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

15 Lā' nā quihuanilh huan ángel:

—Huan marna' a'ntū cāla'ktzi' a'nlhā lacahuahuī' huan puscāt a'ntī
lej tlahua talākalhī'n, huā'mā' xla' tachi'xcuhuī't xalanī'n lacalhūhua'
xcānsipejni' a'ntīn tachihuīna'n lej tāpālhūhua' tachihuīn. 16 Lā' huan
kancāuj a'kalokot a'ntū cāla'ktzi' lā' a'ntū kalhacāuj reyes, xlaca'n lā'
huan animal natalāca'tzalaktzī'n con huan puscāt a'ntī lej tlahualh
talākalhī'n. Lā' huan puscāt namaklhtīkō'can a'ntū ka'lhī. Lā' lhka'lo'ko
natamakxteka. Xlaca'n natahua' ixquinīt huan puscāt. Lā' a'ntū
na'a'katāxtū nalhcuyukō'can. 17 Dios cāmāpuhuanīlh para natatlahua
a'ntū Dios ixlacasqui'n. Lā' ū'tza' xlaca'n talīlacchihuīna'lh lā' talīmaxquī'lh
ixlīmāpa'ksīnca'n huan animal hasta a'xni'ca' natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk
a'ntū Dios ixuanī't. 18 Lā' huan puscāt a'ntī la'ktzi', xla' ū'tza' huan lej
xaka'tla' cā'lacchicni' a'ntū cāmāpa'ksīkō' huan reyes xalanī'n nac quilh-
tamacuj.

18

Mālakuanīca Babilonia

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel a'ntī ixyujmā'chi de nac
a'kapūn. Xla' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xla' lej ī'xkaka lā' māxkakēkō'lh
huan quilhtamacuj. 2 Lā' lej palha' hualh:

—Chuhua'j mālakuanīkō'canī'ttza' huan xaka'tla' cā'lacchicni' Babilonia.
Chuhua'j tahui'lāna' a'ntza' xmān huan tlajana'nī'n, lā' ixlīhuāk huan
spūnnu' xalakko'hua'jua'. 3 Babilonia cāmātlahuīlh talaclē'i' xalanī'n
na ixlīhuāk huan xcānsipejni'. Lā' huan reyes xalanī'n na ixlīhuāk
huan cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata huā'mā'
cā'lacchicni'. Lā' huan stā'na'nī'n xalanī'n nac quilhtamacuj rico ta-
lanī't, como huan xalanī'n nac Babilonia lej ixtaxa'ma ixtumīnca'n para
tatamāhua ixlīhuāk a'ntū ixtalacasqui'n.

4 Lā' ā'calīstān ickaxmatpā lakatin tachihuīn nac a'kapūn a'ntū hualh:

—Cataxtutit huan nac Babilonia, hui'xina'n a'ntī quintachi'xcuhuī't.
Tū' natlahua'yā'tit huan xako'hua'jua' talaclē'i' con xalanī'n a'ntza'. Lā'
chuntza' tū' catimakpātīni'ntit nā hui'xina'n a'xni'ca' nacāmāpātīnīcan
xlaca'n. 5 Ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n lej lhūhua'. Cāmākēstokui'līni'canī't lā'
chā'nī't hasta nac a'kapūn. Dios lej cāpāstacni'nī't huan ixtalaclē'i'ca'n.
6 Chuhua'j cacātlahuani'ca xlaca'n chu a'nchī cātatlahuani'ni' hui'xina'n.
Tzej catamāpalalh hasta maktu' por huan a'ntū tatlahuani'lh ā'makapitzīn.
Chuhua'j tzej catapātīni'lh xlaca'n hasta maktu'. 7 Lej rico ixtahuanī't lā'
lej ixtapāxuhualh lā' lej ixtaka'tla'jca'jtzī. Lā' chuhua'j tzej catapātīni'lh
lā' tzej catalakaputzalh. Xlaca'n hua'chi kalhatin puscāt a'ntī huan:
“Quit kalhatin reina lā' icmāpa'ksīni'n. Lā' quit tū' lakapūt. Lā' tū'
maktin ictilakaputzalh”. 8 Lā' ū'tza' natalīmin huan lakuat. Lā' naminkō'
ixlīhuāk lakatin chi'chini': talakaputzīt lā' līnīn lā' tatzi'ncsta. Lā' nā nal-
hcuyukō'can huā'mā' cā'lacchicni'. Lā' a'ntī namacamin huā'mā' lakuat,
xla' ū'tza' Dios. Lā' xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn.

9 Lā' huan reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalaclē'i'ca'n
con huan xalanī'n nac Babilonia. Lā' con ū'tunu'n ixcātā'tlahua ixlīhuāk
a'ntū ixtalacasqui'n. Xlaca'n natalakaputza lā' natacalhuan a'xni'ca'
natalaktzī'n que huan cā'lacchicni' Babilonia lhcumā' lā' huan xajini'
tā'kayāhuamā'. 10 Lā' huan reyes natalaca'a'ntāya de makat como nā lej
natajicua'n a'nchī natapātīni'ntamā' huan xalanī'n nac Babilonia. Lā'
natalāhuani:

—Lej xānti la huan Babilonia, huan ka'tla' cā'lacchicni'. Chu līmaktin
māpalamā' por ixlīhuāk huan xako'hua'jua' a'ntū tatlahuanī't a'ntza'. Lā'
lej ixka'lhī līmāpa'ksīn —chuntza' natahuan.

11 Lā' huan stā'na'nī'n xalanī'n nac quilhtamacuj nā xlaca'n nata-
calhuan lā' natalakaputza por huan a'ntūn pātle'kemā' nac Babilonia.
Natacalhuan como tū'tza' catita'a'nalh a'ntī nacāmaktamāhua ixlīstā'tca'n.
12 Tū'tza' cati'a'nalh a'ntī nacāmaktamāhua ixlīstā'tca'n hua'chi huan oro
lā' plata lā' perlas lā' lej xatapala chihuix. Lā' tū'tza' caticāmaktamāhuaca
huan lu'xu' a'ntū lej xafino de lino lā' de seda a'ntū smumonko' lā'
spi'nenke'. Tū'tza' catitamāhuaca huan qui'hui' a'ntū lej xamu'csa. Tū'tza'
caticāmaktamāhuaca a'ntū cātlahuacan de marfil lā' de huan qui'hui' lej xat-
apala lā' huan bronce lā' līcā'n lā' huan mármol. 13 Tū'tza' catitamāhuaca
huan canela lā' nīn huan chi'tinni' a'ntū mojōni'can līhua't. Lā' tū'tza'
caticāmaktamāhuaca huan pūm lā' mirra lā' perfume lā' vino lā' aceite
lā' harina lā' trigo. Tū'tza' caticāmaktamāhuaca huācax lā' borregos lā'
cahuāyuj lā' carros a'ntū cāsta'nca cahuāyuj lā' huan tasācua' a'ntīn tascuja

para ixtēcu'ca'n a'ntīn cātamāhuanī't. 14 Lā' huan stā'na'nī'n natahuani
xalanī'n nac Babilonia:

—Huan lej xalacuan catūhuā a'ntū lej ixka'lhīcu'tunā'tit, xla'
cāsputni'kō'nī'ta'ni'. Lā' nā cāsputni'kō'nī'ta'ni' huan lej xalacfino catūhuā
lā' lej xatapala. Tū'tza' maktin catika'lhī'tit.

15 Lā' huan stā'na'nī'n lej ricos ixtahuanī't como lej ixtatlahua negocio
con xalanī'n nac Babilonia. Lā' nā xlaca'n natalaca'a'ntāya de makat
como lej natajicua'n a'nchī natapātīni'ntamā' xalanī'n nac Babilonia. Lā'
natalakaputza lā' natacalhuan. 16 Lā' natahuan:

—¡Lej xānti la huan Babilonia! Xapū'la xalanī'n a'ntza' ixtalhakā'nan
huāk con huan lino xafino lā' xasmumonko' lu'xu' lā' xaspi'nenke'. Lā'
ixtaka'lhī ixlīcāxtlahualīca'n huāk de oro lā' de chihuix lej xatapala lā'
perlas. 17 Lā' chu līmaktin cāsputni'kō'lh ixlīricoca'n —natahuan.

Lā' ixlīhuākca'n huan marineros lā' xanapuxcu'nu' huan barcos lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tapū'a'an huan barcos lā' ixlīhuākca'n a'ntī tamakscuja
nac mar, ixlīhuākca'n natalaca'a'ntāya. 18 Lā' a'xni'ca' natalaktzī'n a'nchī
lhcumā' huan cā'lacchicni' Babilonia lā' a'nchī taxtumā' huan jini', xlaca'n
natahuan:

—Tū' maktin ixa'nanī't lakatin cā'lacchicni' hua'chi huā'mā' ka'tla'
cā'lacchicni'.

19 Lā' como lej natalakaputza, māni' xlaca'n nata'a'cpūtō'ca' pokxni'.
Lā' natacalhuan lā' lej palha' natahuan:

—¡Xānti la huā'mā' xaka'tla' cā'lacchicni'! Lej rico ixtahuanī't xalanī'n
a'ntza'. Lā' nā talalh ricos ixlīhuākca'n ixtēcu'nī'n barcos como lej
ī'stā'nancan nac Babilonia. ¡Xānti la huan cā'lacchicni'! Chu līmaktin sputli.

20 Lā' nā nahuancan:

—Catalīpāxuhualh ixlīhuākca'n xalanī'n nac a'kapūn como lakuanī't
huan cā'lacchicni' Babilonia. Calīpāxuhua'tit hui'xina'n a'ntī
ixtachi'xcuhuī't Dios lā' nā hui'xina'n apóstoles lā' ixa'cta'sana'nī'n
Dios. Xlaca'n xalanī'n nac Babilonia tamāpalamā'natza' con Dios a'ntū
cātatlahuani'nī'ta'ni' hui'xina'n.

21 Lā' ā'calīstān kalhatin ángel lej xatli'hui'qui chi'palh lakatin ka'tla'
chihuix hua'chi lakatin xuā'ti' ixlīka'tla'. Lā' tamacajūlh nac mar lā'
hualh:

—Chuntza' namāyujūcan huan ka'tla' cā'lacchicni' Babilonia. Lā' tū'tza'
maktin catitasu'yulh. 22 Tū'tza' catikaxmatca a'ntza' huan música.
Tū'tza' catikaxmatca huan arpa nīn huan līskoli' nīn huan trompeta.
Tū'tza' maktin catikaksca kalhatin makscujni' de catūhuāya tascujūt.
Tū'tza' catisā'nalh huan xuā'ti' a'xni'ca' squitimā'ca como tintī' a'ntī
natasquiti. 23 Tintī'tza' a'ntza' nīn lakatin pūmaksko a'ntū namak-
sko. Tū'tza' catikaxmatca ixtachihuīn a'ntīn tapūchahuanī'tcus. Huan
stā'na'nī'n a'ntī xapū'lh tamilh nac Babilonia, xlaca'n ā'chulā' ixtaka'lhī
līmāpa'ksīn que ā'makapitzīn xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Xalanī'n nac
Babilonia talī'a'kxokonu'lh con ixtatlahuānca'n xalanī'n chuxalhā nac
cā'quilhtamacuj —hualh huan ángel.

24 Chuntza' napātle'keni' huan Babilonia como a'ntza' cāmaknīca
ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' nā cāmaknīca ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' nā talē'n
cuenta xalanī'n nac Babilonia a'nchī cāmaknīca ixtachi'xcuhuī't Dios na
ixlīhuāk huan quilhtamacuj.

19

1 Lā' ā'calīstān ickaxmatli a'nchī palha' ixtata'sa huan lhūhua'
tachi'xcuhuī't nac a'kapūn. Xlaca'n ixtahuan:
¡Lej ka'tla' Dios!
Xla' quincāmāpūtaxtūyāni'.
Ca'a'cnīni'ni'ca' xmān ū'tza'.
Lā' xla' ka'lhīkō' huan līmāpa'ksīn.
2 Xla' juzgarlī chu a'nchī a'ntū stu'ncua'.
Lej tzey a'nchī xla' juzgarlī.
Xla' juzgarlīnī't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamātlahuīlh talaclē'i' ixlīhuākca'n xalanī'n huan quilhtamacuj, chu a'cxtim hua'chi xlaca'n.
Dios māpātīnīnī't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamaknīlh a'ntī ixtatā'scuja Dios.
3 Lā' chihuīna'mpalaca lej palha' lā' tahualh:
—¡Lej ka'tla' Dios! Huan jini' tō'ca'mā' de nac Babilonia para pō'ktu.
4 Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' papatzīnī'n lā' huan kalhatā'ti' a'ntī
ixtayāna nac huan a'katzā'stūtā'ti', xlaca'n tatatzokostani'lh Dios a'ntī
ixuī' na ixpūmāpa'ksīn. Xlaca'n tamācā'tanīlh lā' tahualh:
—Stu'ncua' a'nchīn tahuan. ¡Lej ka'tla' Dios!
5 A'calīstān kaxmatpalaca lakatin tachihuīn de ixpūmāpa'ksīn Dios lā'
hualh:
Camāka'tlī'tit Dios milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios lā' milīhuākca'n hui'xina'n, xalakka'tla'n lā' xalactzina'j, a'ntī a'cnīni'ni'yā'tit Dios.

Tapūchahualh a'ntī huanican Cordero

6 Lā' chu ickaxmatpā hua'chilh ixtachihuīna'mā'na lhūhua'
tachi'xcuhuī't lā' hua'chi a'nlhā yujtāya xcān, lā' hua'chi a'xni'ca' lej
palha' jili lā' tahualh:
¡Lej ka'tla' Dios!
Māpa'ksīni'ntza' quiMāpa'ksīni'ca'n quinDiosca'n a'ntīn ka'lhīkō' līmāpa'ksīn.
7 Lā' līpāxūj catahui'lauj lā' cata'sauj de tapāxuhuān.
Lā' camāka'tlī'uj Dios.
Lā' chinī'ttza' huan chi'chini' a'ntū napūtapūchahua huan a'ntī huanican Cordero.
Lā' ixtasqui'ni' tacāxnī'ttza'.
8 Lā' huan xatasqui'ni' makxtekcanī't nalhakā'nan con huan xatzey xastala'nka' lu'xu' lā' slamama.
Huan lej xatzey lu'xu' huanicu'tun que lej tzey a'nchī talatā'kchoko ixtachi'xcuhuī't Dios.
9 A'calīstān huan ángel quihuanilh:
—Catzo'kti huā'mā': "Līpāxūj tahui'lāna' a'ntīn cākantāyacanī't para
huan tahua' a'xni'ca' natapūchahua huan Cordero".
Lā' nā quihuanilh huan ángel:
—U'tza' stu'ncua' como ū'tza' huā'mā' a'ntū hualh Dios.
10 Lā' quit ictatzokostani'lh huan ángel lā' ictimācā'tanīcu'tulh. Lā' xla'
quihuanilh:
—Tū' catla'hua' chuntza'. Tū' caquimācā'tani'. Quit ictā'scuja Dios
chuntza' hua'chi hui'x lā' hua'chi huan mintā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī'
a'ntū xastu'ncua' a'ntū Jesús māsu'yulh. Xmān Dios namācā'tanī'ya'.

A'ntīn tamāca'tzīnīni'n ixtachihuīn Jesucristo, ixlīhuākca'n xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios —quihuanica.

Huan xasa'kaka cahuāyuj lā' a'ntī ixkēhuī'

11 A'calīstān iclaktzī'lh huan a'kapūn laquī'yā. Lā' iclaktzī'lh lakatin
cahuāyuj xasa'kaka. Lā' a'ntī ixkēhuī' huā'mā' cahuāyuj, māpācuhuīca
Xastu'ncua' lā' ū'tza' a'ntīn tlōkentaxtū ixlīhuāk. Xla' tzey a'nchī
māpa'ksīni'n. Lā' lej tzey a'nchī xla' tlahua guerra. 12 Lā' ixlakastapun
ixtaxkaka hua'chi xalamana' huan macscut. Lā' ixmūhuī' lhūhua'
corona na ixa'kxāk. Lā' ixtzo'kni'canī't lakatin tacuīni'. Lā' nīn
tintī' ixmāchekxī a'ntū ixuanicu'tun huanmā' tacuīni'. Lā' xmān ū'tza'
ixmāchekxī. 13 Ixlu'xu' ixpasakō'nī't ka'lhni'. Lā' ixtacuīni' ū'tza' huan
ixTachihuīn Dios. 14 Lā' ixtastālani' huan ejércitos xala' nac a'kapūn.
Xlaca'n ixtakēhuī'lāna' laksa'kakan cahuāyuj. Lā' ixlu'xu'ca'n lej xatzey
lā' xasa'kaka lā' stala'nka' ixtahuanī't. 15 Lā' a'ntī ixpasakō'nī't ka'lhni'
ixlu'xu', quilhtaxtulh kantin espada a'ntū lej sta'ya'nca'. Con huā'mā'
nacāpūtlaja huan tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj. Lā' lej līpalha'
nacāmāpa'ksī. Xla' nacāmāpātīnī como Dios lej a'kchā'n con ū'tunu'n. Lā'
a'nchī xlaca'n natapātīni'n natala hua'chi huan uvas a'ntū cālacchi'ntacan
a'xni'ca' māxtuni'can xaxcān. 16 Lā' na ixlu'xu' lā' na ixchākēn ixtatzo'kni'
lakatin tacuīni': "U'tza' huan Rey a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n reyes. U'tza'
huan Māpa'ksīni' a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn".

17 A'calīstān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixyā nac chi'chini'. Lā' xla' lej
palha' cāhuanilh ixlīhuākca'n huan spūnnu' a'ntū ixtakosnū'ntlā'huan nac
cā'ū'nī'n:

—Cata'ntit. Catakēstoktit lā' cahua'tit a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni'.
18 Cata'ntit lā' cahua'tit huan ixquinītca'n huan reyes lā' generales
lā' huan xalactli'hui'qui chi'xcuhuī'n. Cahua'tit huan ixquinītca'n
huan cahuāyuj lā' ixquinītca'n a'ntī ixtakētō'la. Cahua'tit ixquinītca'n
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, a'yuj ixtamakscuja lā' a'yuj tū' ixtamakscuja,
lā' a'yuj chi'xcuhuī'n a'ntī lej tatasqui'nī lā' a'yuj tū' lej tatasqui'nī
—hualh huan ángel.

19 A'calīstān iclaktzī'lh a'nchī ixtatakēstoknī't huan xako'hua'jua' animal lā' huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj lā' ī'soldadosca'n. Ixtatakēstoknī't para natatā'lātucsa a'ntī ixkēhui'lāna' lā' huan ī'soldados.
20 Huan xako'hua'jua' animal chi'paca lā' nā huan a'cta'sana' a'ntī
ixa'kxokonu'n. Xla' ixtlahuanī't lē'cnīn na ixlacapūn huā'mā' animal.
Lā' chuntza' ixcā'a'kxokonī't a'ntī ixtalē'n na ixtankānca'n huan ī'sello
huan animal lā' a'ntī ixtataquilhpūtani' huan ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi
huan animal. Lā' huan animal lā' huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n,
xalakahuan cāmacā'nca huan nac cā'macscutnu' a'nlhā hua'chi lakatin
lago lā' a'nlhā lhcuyucan azufre. 21 Lā' ixlīhuākca'n huan makapitzīn
ixtachi'xcuhuī't huan xako'hua'jua' animal, xlaca'n cāpūmaknīkō'ca huan
espada a'ntū quilhtaxtulh na ixquilhni' a'ntī ixkēhuī' huan cahuāyuj. Lā'
huan spūnnu' tzej talīka'sli huan ixquinītca'n.

20

Lakatin mil cā'ta

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixyujmā'chi de nac a'kapūn.
Lā' ixlē'mā' huan xallave de huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' nā ixlē'mā'
kantin cadena lhmā'n. 2 Lā' xla' chi'palh huan dragón. U'tza' huan
lūhua' a'ntū xala' lejtza' makān, lā' nā ū'tza' huan ko'ti'ti' lā' nā huanican

Satanás. Lā' huan ángel chī'lh huan dragón lā' māchokolh xatachī'n lakatin
mil cā'ta.
3 Lā' huan ángel mojōlh nac xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' tzej
mālacchōlh lā' hui'līni'lh lakatin sello nac xamākalhcha. Lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tūlalhtza' cā'a'kxokolh huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj hasta que nasputa huan lakatin mil cā'ta. Lā' a'xni'ca' nasputa huan mil cā'ta, namakxtekcan. Lā' tū' makān catimakxtekca.

4 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh makapitzīn pūtahuī'lhni' a'nlhā ixtapūmāpa'ksīni'n. Lā' nā iccālaktzī'lh ā'makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' a'ntza'. Xlaca'n ixcāmaxquī'canī't līmāpa'ksīn para natajuzgarlī. Nā iccālaktzī'lh xlaca'n a'ntī ixcā'a'cchu'cucanī't. Cāmaknīca como ixtamāsu'yu ixtachihuīn Dios lā' a'ntū xastu'ncua' ixpālacata Jesús. Xlaca'n tū' ixtamācā'tanīnī't huan xako'hua'jua' animal, lā' tū' ixtataquilhpūtani'nī't ixídolo. Lā' tū' ixtamakxteknī't nacāhui'līni'can huan sello na ixtankānca'n lā' na ixmacanca'n. Lā' iccālaktzī'lh que huā' tamā'na talakahuanchokolh lā' tamāpa'ksīni'lh con Cristo lakatin mil cā'ta.
5 Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī xapū'la talakahuanchokolh. Huan ā'makapitzīn
nīnī'n natalakahuanchoko a'xni'ca' nasputa huan mil cā'ta.
6 Līpāxūj a'ntīn talakahuanchoko a'xni'ca' talakahuanchoko huan xapū'la. Xlaca'n natatā'māpa'ksīni'n con Dios. Xlaca'n tū'tza' catitanīlh ixlīmaktu' hua'chi ā'makapitzīn. Xlaca'n natatā'scuja Dios lā' nā Cristo. Lā' natamāpa'ksīni'n con Cristo lakatin mil cā'ta.

7 Lā' a'xni'ca' natasputa huan lakatin mil cā'ta, namakxtekcan huan
ko'ti'ti'. Lā' xla' nataxtu de a'nlhā ixchī'canī't.
8 Lā' nataxtu lā' nacā'a'kxoko huan tachi'xcuhuī't na ixlīhuāk huan quilhtamacuj. Lā' nacā'a'kxoko xalanī'n nac Gog lā' Magog. Xlaca'n nacāmākēstoka para natatlahua guerra. Xlaca'n lej lhūhua' hua'chi huan xalactzina'j
chihuix a'ntū tahui'lāna' na ixquilhtūn huan mar.
9 Lā' iclaktzī'lh a'nchī huan ī'soldadosca'n de Gog lā' Magog ixtalatā'kchoko chuxalhā lā' tatā'tamacxti'li'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' huanmā' cā'lacchicni' ū'tza' a'ntū Dios lej pāxquī'. Lā' de nac a'kapūn mincha' huan macscut lā' cālhcuyukō'lh ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't
huan ko'ti'ti'.
10 Lā' huan ko'ti'ti' a'ntī ixcā'a'kxokonī't macā'nca nac cā'macscutnu' a'ntū hua'chi lago lā' a'nlhā lhcuyucan azufre. Lā' nā a'ntza' ixcāmacā'ncanī't huan xako'hua'jua' animal lā' huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n. A'ntza' nacāmāpātīnīcan de tuncuj lā' de tzī'sa para pō'ktu.

Dios najuzgarlīni'n a'nlhā huī' na ixpūmāpa'ksīn

11 A'calīstān iclaktzī'lh lakatin pūmāpa'ksīn lej ka'tla' lā' smu'yonko'. Lā' iclaktzī'lh a'ntī ixuī' a'ntza'. Huan quilhtamacuj lā' huan a'kapūn
cāmālakuanīca na ixlacapūn Dios. Lā' tū'tza' tatasu'yulh.
12 Lā' iccālaktzī'lh huan nīnī'n, lakka'tla'n lā' xalacti'na'j. Xlaca'n ixtayāna' na ixlacapūn Dios. Lā' cāmālakakē'ca huan libros. Lā' ā'calīstān mālakakē'palaca ā'lakatin. U'tza' huā'mā' huan libro a'nlhān cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' cājuzgarlīca huan nīnī'n chu a'nchī ixtalatā'kchokonī't chuntza' a'nchī ixtatzo'kni' ixlīhuāk a'ntū
ixtatlahuanī't.
13 A'calīstān huan mar cāmacamāstā'lh a'ntī ixtanīnī't a'ntza'. Lā' nā tachilh xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac cā'līnīn. Lā'
cājuzgarlīkō'ca ixlīhuākca'n, chā'tunu' chu a'nchī ixtalatā'kchokonī't.
14 Lā' ā'calīstān huan līnīn lā' huan cā'līnīn cāmacā'nca nac cā'macscutnu' a'nlhā
hua'chi lago. Lā' a'ntza' a'nlhā nīcan ixlīmaktu'.
15 Lā' nā cāmacā'nca nac cā'macscutnu' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' ixcātzo'kni'canī't ixtacuīni'ca'n huan

nac libro a'nlhān tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

21

Huan xasāsti' a'kapūn lā' huan xasāsti' quilhtamacuj

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh ā'lakatin xasāsti' a'kapūn lā' xasāsti' quilhtamacuj. Huan xapū'la a'kapūn lā' huan xapū'la quilhtamacuj ixcāmālakuanīcanī't. Lā' tū'tza' ixa'nan mar.
2 Quit iclaktzī'lh huan xatasicua'lanālīn cā'lacchicni'. Huā'mā' cā'lacchicni' ū'tza' a'ntū xasāsti' Jerusalén. Lā' nā iclaktzī'lh a'nchī ixyujmā'chi nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios. Lā' huan cā'lacchicni' tzej ixcāxtlahuacanī't hua'chi kalhatin xatasqui'ni' a'ntī xa'nca lhakā'nan a'xni'ca' natā'tapūchahua huan ī'squi'nīni'.
3 A'calīstān ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū mincha' nac a'kapūn. Lā' lej palha' hualh:

—Chuhua'j Dios cātā'lahuī' huan tachi'xcuhuī't. Lā' xla' nacātā'latahui'la con xlaca'n. Xlaca'n natala ixtachi'xcuhuī't. Lā' xla' nala ixDiosca'n xlaca'n.
4 Dios nacāmāscōhuīni' ixlakaxta'jatca'n xlaca'n. Lā' tū'tza' catitanīlh. Lā' tū'tza' catitalakaputzalh. Lā' tū'tza' catitacalhualh. Lā' tū'tza' catitapātīni'lh. Lā' tū'tza' caticāpātle'keni'lh nīn tuntū' a'ntū xala' xapū'la.
5 Lā' ā'calīstān chihuīna'lh Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn lā' hualh:

—Chuhua'j quit na'iccāsāstī'tlahuakō' ixlīhuāk catūhuā.

Lā' quihuanilh:

—Huak huā'mā' catzo'kti. Huā' tamā'na tachihuīn ū'tza' a'ntū xalacstu'ncua' lā' tzē kalhlaka'ī'can.
6 Lā' nā quihuanilh:

—Lakō'nī'ttza'. Quit hua'chi huan letra A a'ntū līzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni', como quit xa'icuī'tza' a'xni'ca' tzuculh ixlīhuāk lā' na'ictahui'lacus a'xni'ca' nasputkō' ixlīhuāk. A'ntīn takalhpūtī, quit na'iccāmāhuī' huan xcān xala' nac mu'sni' a'nlhān taxtu xcān a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' tū' icticāmātā'jīlh.
7 Chuntza' quit na'iccātlahuani' ixlīhuākca'n a'ntīn tatlajana'n. Lā' quit na'icla ixDiosca'n xlaca'n, lā' xlaca'n natala quincamana'.
8 Tū' chuntza' xlaca'n a'ntīn tajicua'n lā' ū'tza' tū' quintalīstālani'. Xlaca'n nacāmacā'ncan nac cā'macscutnu'. Lā' nā chuntza' a'ntīn tū' takalhlaka'ī', lā' a'ntīn lej taca'tzanca'tzī, lā' a'ntīn tamaknīni'n, lā' a'ntīn tatlahua talākalhī'n, lā' huan tlahuāna'nī'n, lā' huan a'ntīn tataquilhpūtani' huan ídolos, lā' ixlīhuākca'n huan a'kxokonu'nī'n. Xlaca'n nacāmacā'ncan nac cā'macscutnu' a'nlhā lhcuyucan huan azufre. Huā'mā' ū'tza' a'nlhā ixlīmaktu' nīcan.

Huan xasāsti' Jerusalén

9 Lā' ā'calīstān quilakmilh kalhatin de huan ixlīkalhatojon huan ángeles a'ntī ixtaka'lhī huan ā'tāpātojon lakuat. Lā' quihuanilh:

—Cata't, lā' quit na'icmāsu'ni'yāni' huan xatasqui'ni' a'ntī nala ixpuscāt huan Cordero.
10 Lā' huan Espíritu Santo quimāsu'ni'lh lakatin talakahuān. Huan ángel quilē'lh nac lakatin tālhmā'n kēstīn lej ka'tla'. A'ntza' quimāsu'ni'lh huan cā'lacchicni' a'nlhā ixla' Dios lā' a'nlhā huanican Jerusalén. Ixyujāchi de nac a'kapūn a'nlhā Dios hui'lacha'.
11 Lā' huan cā'lacchicni' ī'xkaka con huan ī'xkakana' Dios. I'xkaka hua'chi lakatin chihuix a'ntū lej xatapala, hua'chi lakatin chihuix a'ntū huanican jaspe

a'ntū stala'nka' lā' a'ntū xkaka. 12 Ixlīmakka'tla' huan cā'lacchicni' ixyā
lakatin taxaka lej tālhmā'n. Lā' ixka'lhī lakacāujtu' xamākalhcha. Lā'
kalhacāujtu' ángeles cālīmāmacū'ca huan tamā'na mākalhcha. Lā' huan nac
mākalhcha ixcātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu' ixo'kxa'n Israel.
13 Ixtayāna' lakatu'tun mākalhcha lakpātunu', lakatu'tun na ixtankēn, lā'
nac norte lakatu'tun, lā' nac sur lakatu'tun, lā' nā lakatu'tun a'nlhā tā'cnū
huan chi'chini'. 14 Huan xacimiento de huan taxaka lakacāujtu' chihuix.
Lā' huan nac chihuixni' ixcātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu'
apóstoles, ixla' huan a'ntī huanican Cordero.

15 Huan ángel a'ntī ixquintā'chihuīna'nī't ixlē'mā' kantin hua'chi
a'ctzina'j qui'hui' de oro. Con huanmā' ixpūlaclhcālh huan cā'lacchicni',
lā' huan xamākalhcha lā' huan taxaka. 16 Huan cā'lacchicni' tā'ti'jua'
ixuanī't. Chu a'cxtim ixlīlhmā'n lā' ixlīpēka'tla'. Huan ángel lhcālh
huan cā'lacchicni' con huan ixqui'hui' de oro. Lā' ixlīhuāk lhcākō'lh
lā' chā'lh lakatu' mil ā'lakatu' ciento kilómetros de ixlīlhmā'n, chu a'cxtim
ixlīpēka'tla' lā' ixlītālhmā'n. 17 Lā' huan ángel lhcālh huan taxaka chu
a'nchī hua'chi talaclhcāna'n huan chi'xcuhuī'n. Lā' ixlītālhmā'n chā'lh
tu'tumpu'xamatā'ti' metros.

18 Lā' huan taxaka ixlītlahuacanī't huan chihuix de jaspe. Lā' huan
cā'lacchicni' huāk de oro xastala'nka' hua'chi vidrio. 19 Lā' huan
xacimiento de huan taxaka lej tzēhuanī't ixuanī't como ixlītlahuacanī't de
tāpālhūhua' chihuix a'ntū lej xatapala. Huan xapū'la chihuix de huan
xacimiento, xla' de jaspe. Lā' ixlīlakatu' chihuix de zafiro, lā' ixlīlakatu'tun
de ágata, lā' ixlīlakatā'ti' de esmeralda. 20 Lā' huan ixlīlakaquitzis chihuix
de ónice, lā' huan ixlīlakachāxan de cornalina, lā' huan ixlīlakatojon de
crisólito, lā' ixlīlakatzeyan de berilo, lā' huan ixlīlakana'jās de topacio, lā'
huan ixlīlakacāuj de crisoprasa, lā' huan ixlīlakacāujtin de jacinto, lā' huan
ixlīlakacāujtu' de amatista. 21 Huan lakacāujtu' mākalhcha xla' lakacāujtu'
chihuixni' a'ntū cāhuanican perlas. Lakatunu' mākalhcha ixtlahuacanī't
de lakatunu' perla. Lā' huan xatej de huan cā'lacchicni' huāk de oro
xastala'nka' hua'chi vidrio.

22 Tū' iclaktzī'lh nīn lakatin lītokpān nac huan cā'lacchicni', como na
ixlīhuāk huan cā'lacchicni' huī' Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn lā' nā
a'ntza' huī' huan Cordero. 23 A'ntza' tū' tasqui'nī que huan chi'chini'
nīn huan mālhcuyu' natamāxkakēni'n huan nac cā'lacchicni'. Huan
cā'lacchicni' māxkakē huan ī'xkakana' Dios lā' nā ī'xkakana' huan Cordero.
24 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj nacāmāxkakē
ī'xkakana' Dios. Lā' huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj natalīmin
ixlīricoca'n nac huā'mā' cā'lacchicni'. Lā' natamālacnūni' Dios. 25 Lā' huan
xamākalhcha huan cā'lacchicni' natatalaquī'tāya tintacuj. Lā' tū' maktin
caticāmālacchōca como a'ntza' tū' cati'a'nalh tzī'sa. 26 Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't natalīmin nac huanmā' cā'lacchicni' ixlīhuāk a'ntūn taka'lhī
a'ntū lej xatapala. 27 Lā' tū' catitanūlh nac huan cā'lacchicni' a'ntūn
ko'hua'jua'. Lā' tū' catitatanūlh a'ntīn tatlahua a'ntū lej līmāxana'. Lā'
tū' catitatanūlh a'ntīn tahuan tā'ksa'nīn. Natatanū nac huan cā'lacchicni'
xmān a'ntīn cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan na ixlibro huan Cordero
a'nlhān cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

22

1 Lā' ā'calīstān huan ángel quimāsu'ni'lh kantin pūxka a'ntū lej stala'nka'.
Lā' huan xaxcān de huā'mā' pūxka ū'tza' a'ntū māstā' huan xasāsti'

quilhtamacuj. Huan pūxka ixtaxtumā' de na ixpūmāpa'ksīnca'n Dios
lā' huan Cordero. 2 Lā' huan pūxka ixtētaxtu na ixpu'nan de huan
ixtej huan cā'lacchicni'. Lā' na ixquilhtūnī'n huan pūxka ixtayāna' huan
qui'hui' a'ntū tamāstā' xasāsti' quilhtamacuj. Huan tamā'na qui'hui'
tamāstā' ixtō'ca't makcāujtu' nac lakatin cā'ta. Tō'ca' ixtō'ca't lakatunu'
mālhcuyu'. Lā' xachi'tin de huanmā'na qui'hui' tzey para cālīmātzeyīcan
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. 3 Tū' cati'a'nalh a'ntza'
a'ntū ko'hua'jua' como a'ntza' huī' huan ixpūmāpa'ksīnca'n Dios lā' huan
Cordero. Lā' natamācā'tanī Dios a'ntīn tatā'tapa'ksī. 4 Lā' calacan nata-
laktzī'n Dios. Lā' nacālītankātzo'kcan ixtacuīni' Dios na ixtankānca'n a'ntīn
tatā'tapa'ksī. 5 Lā' nac huā'mā' cā'lacchicni' tū' cati'a'nalh tzī'sa. Lā' tū'tza'
catimaclacasqui'nca huan pūmaksko. Lā' tū'tza' catimaclacasqui'nca
huan chi'chini'. Huan Māpa'ksīni' Dios nacāmāxkakē ixtachi'xcuhuī't. Lā'
xlaca'n natamāpa'ksīni'n para pō'ktu.

Palaj namimpala Jesucristo

6 A'calīstān huan ángel quihuanilh:
—Huā' tamā'na tachihuīn lej lacstu'ncua'. Lā' tzē cākalhlaka'ī'can. Huan
Māpa'ksīni' Dios ixcāmāpuhuanī ixa'cta'sana'nī'n a'ntū natahuan. Lā' xla'
macaminī't huan ixángel para nacāmāsu'ni' a'ntīn tatapa'ksī con Dios
a'ntūn palaj napātle'ke.
7 Lā' Jesús hualh:
—Palaj na'icmin.
Līpāxūj a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac
huā'mā' libro a'ntū māsu'yu a'ntū napātle'ke.
8 Quit, Juan, ickaxmatnī't lā' iclaktzī'nī't ixlīhuāk huā'mā'. Lā' a'xni'ca'
xa'ickaxmatkō'nī't lā' xa'iclaktzī'nkō'nī't, ictatzokostani'lh huan ángel
a'ntī ixquimāsu'ni'nī't huā'mā'. 9 Lā' xla' quihuanilh:
—Tū' chuntza' catla'hua'. Tū' caquintatzokostani'. Nā quit ictā'scuja
Dios chuntza' hua'chi hui'x lā' hua'chi minatā'timīn a'ntī ixa'cta'sana'nī'n
Dios lā' ixlīhuākca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā'
libro. Xmān Dios natatzokostani'ya'.
10 Lā' nā quihuanilh:
—Tū' tzē'k catica'tzi huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro
lā' a'ntūn tahuan a'ntū napātle'ke, como palaj natlōkentaxtūcan chuntza'
hua'chi tatzo'kni'. 11 A'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, catatlahualhcus.
Lā' a'ntīn tapuhuan a'ntūn tū' tzey, catapuhualhcus chuntza'. Lā' a'ntīn
lactzey, pō'ktu catatlahualh a'ntūn tzey. Lā' a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios,
pō'ktu cata'a'kahuāna'ni'lh.
12 Lā' nā Jesús huampā:
—Palaj na'icmin. Na'iclīmin a'ntū na'iccālīmāpala chā'tunu'.
Na'iccāmāpala a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tzey lā' nā a'ntīn tatlahuanī't
a'ntūn tū' tzey. 13 Quit huan Xapū'la lā' huan A'xmān, hua'chi huan letra
A a'ntū lītzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni'.
Quit xa'icuī'tza' a'xni'ca' tatzuculh ixlīhuāk lā' na'ictahui'lacus a'xni'ca'
natasputkō' ixlīhuāk.
14 Līpāxūj a'ntīn cāmāsputūnu'ni'canī'ttza' ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' tzē
natalīhua' huan xatō'ca't de huan qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhta-
macuj. Lā' nā tzē natatanū nac huan cā'lacchicni'. 15 Tū' cāmakxtekcan
natatanū nac cā'lacchicni' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun ixtachihuīn Dios.
Tū' catitatanūlh huan tlahuāna'nī'n, lā' nīn a'ntīn tatlahua talākalhī'n, lā'

nīn a'ntīn tamaknīni'n, lā' nīn a'ntīn tataquilhpūtani' huan ídolos, lā' nīn a'ntīn ta'a'kxokonu'n como lej talakatī tahuan a'ntūn tū' stu'ncua'.

16 Lā' Jesús huampā:

—Quit, Jesús, icmacā'nī't qui'ángel. Xla' nacāhuaniyāni' ixlīhuāk huā'mā'
hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios na ixlīhuāk cā'lacchicni'. Quit huan
ī'xū'yātā'nat huan rey David. Quit huan Mātuncuīnī' Sta'cu a'ntū lej xkaka
—hualh Jesús.

17 Huan Espíritu Santo lā' huan ixtasqui'ni' huan Cordero, xlaca'n tahuan:

—Cata'ntit.

Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmata catahualh:

—Cata'ntit.

Lā' cataminkō'lh ixlīhuākca'n a'ntīn takalhpūtī, lā' catahua'lh huan xcān a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Māstā'can hua'chi lē'ksajna' para a'ntīn tamaklhtīni'ncu'tun.

18 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmata huan ixtachihuīn huā'mā' libro
a'nlhān tatzo'kni' a'ntū napātle'ke, iccāhuani: Palh catīhuā mālhmā'nī
huā'mā' tachihuīn, Dios namāpātīnī. Napātī huan lakuat a'ntūn tatzo'kni'
nac huā'mā' libro.
19 Lā' palh catīhuā namāpānū macsti'na'j huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro, Dios tū' catimakxtekli nahua' huan ixtō'ca't huan qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā' Dios tū' catimakxtekli natanū huan nac xatasicua'lanālīn cā'lacchicni' a'ntūn tzo'kcanī't nac huā'mā' libro.

20 Lā' a'ntī huan huā' tamā'na tachihuīn, xla' huan:

—Stu'ncua'. Quit palaj na'icmin.

Chuntza' calalh. Cata't quiMāpa'ksīni' Jesús.

21 Lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.